Ч. 231. (9.483) Львів второк 2 жовтня (19 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 25.722.

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 в.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в вістях 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вічисти і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Окремі примірники коштують у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 1. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На фронті над Сочею вменшили ся наступи італійської піхоти. На Bainsizza здушено неприятельські наступи. Артилерійська боротьба в области гори Сан Габріеле і на північний схід відтам ведеть ся далі з невменшеною силою.

В области війск маршалка Конрада не стало ся нічого важного.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нічого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 1 ЖОВТНЯ.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: У Фляндрії гарматня боротьба на побережу і в луку Іпери була від полудня сильна та остала значною і в ночи.

Фронт німецького наступника престола: Здовж Ени, на північний захід від Ремс і в Шампанії віджила огнева діяльність, при чім виступили стежні сутички, які дали нам полонених. Під Верден боєва діяльність держала ся уміркованих границь.

Наші летуни знов кинули бомби на військові будівлі і шпихліри в Льондоні. Много пожарів доказує, що наступ був успішний. Всі літаки вернули неушкоджені. Вчора зістріляли ми 15 ворожих літаків.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положенє не змінило ся. Кінцові бої піхоти в деяких відтинках викликали хвилеве збільшенє огня.

Фронт Македонський: Не стало ся нічого важного.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 30. вересня.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Без змін.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Південна часть височини Байнсісса Гайлігенгайст і Монте Габрієле були вчера знов тереном завзятих боїв. Італійці ніде не проломили ся.

Конґрес неросійських народів в Київі.

ПЕТРОҐРАД (ПТА.) Конґрес чужих племен, що радив у Київі приняв перед замкненем зборів цілий ряд резолюцій, в яких сказано: 1) Росія мусить бути демократичною республикою в формі федеративної держави. 2) Кождий нарід, що мешкає в Росії, разом з козаками, мусить мати широку автономію, якої основи має усталити конституанта, скликана кождим народом з окрема. 3) При міністрі загранічних справ треба негайно утворити окрему комісію зложену з представників всіх чужих національностий, яка має заступати на будучій мировій конференції національні інтереси. Треба покликати раду народів, яка має запевнити здійсненє основ згаданої федеративної держави.

Львів, 1. жовтня 1917.

Насліли до нас докладні відомости про становище Української Центральної Ради супроти інструкції російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту з 17. н. ст. серпня.

Над сею інструкцією радила 18. і 19. н. ст. серпня т. зв. „Мала Рада", себ-то тіснійший комітет Української Центральної Ради, а 20., 21. і 22. н. ст. серпня повна Рада. Висліном сих дебат було принятє революції, в якій У. Ц. Рада означила своє становище супроти інструкції правительства. Революція, яку принято 227 голосами проти 16 (російські соціяльні демократи, жидівський соц.-дем. „Бунд" і деякі Українці здержали ся від голосования), звучить:

I. „Вислухавши звідомленя Генерального Секретаріяту Української Центральної Ради про переговори з Тимчасовим Правительством в справі затвержденя Генерального Секретаріяту й вислухавши видану 17. (н. ст.) серпня Тимчасовим Правительством інструкцію Генеральному Секретаріятови, Українська Центральна Рада, признаючи, що інструкція:

1) поднятована недовірєм до змагань всеї демократії України;

2) переснажена імперіялістичними тенденціями російської буржуазії у відношеню до України;

3) нарушує угоду Українсько-Центральної Ради з Тимчасовим Правительством з 16. липня;

4) не дає змоги демократії України утворити власть на цілій території, заселеній українським народом;

5) взружує й ослаблює значінє власти Генерального Секретаріяту, не обхоплюючи всіх краєвих справ і потреб населеня України (справи: вижившеня, військова, судова, комунікації, почт і телеграфів);

6) перешкаджає утворенію і праці сильної революційної краєвої власти (§§. 6 і 9);

7) признаючи всупереч порозуменю української і неукраїнської демократії невідповідаюче взаїмним відносинам наший в краю число (4) генеральних секретарів для представлених в Українській Центральній Раді неукраїнських національностий, вона має на цілі знищити єдність української і неукраїнської демократії;

8) зовсім не відповідає потребам і бажанням не тільки українського народу, але й національних меншостий, які живуть на Україні, —

Українська Центральна Рада уважає необхідним твердо й рішуче вказати Тимчасовому Правительству:

а) що інструкція з 17. серпня стоїть в суперечности з угодою У. Ц. Ради з Тимчасовим Правительством з 16. липня, від котрої тільки могла й може виходити У. Ц. Р. в справі приготованя всеї України до автономного ладу, Українських Установчих Зборів і всеросійських Установчих Зборів;

б) що інструкція служити ме перешкодою в дійсній роботі для організації краю, викликуючи зайві й непотрібні заострена й ослаблюючи силу та твердість революційної краєвої власти;

в) що в інтересі добрих взаїмних відносин між Україною і Росією необхідно в найкоротшім часі поробити заходи в цілі переведеня в жите норм взаїмних відносин між Тимчасовим Правительством і відповідальним перед центральною властю Генеральним Секретаріятом, які випливали-би з угоди 16. липня".

II. „В інтересі можливо швидкого установленя сильного ладу, закріпленя і поглубленя завойовань революції на Україні та здійсненя необхідних для сього заходів, — У. Ц. Р. уважає необхідним:

а) предложити з числа 14 секретарів Ради 9 генеральних секретарів, указаних в тимчасовій інструкції, на затвержденє Тимчасовому Правительству;

б) поручити Комітетови У. Ц. Р. й Генеральному Секретаріятови виробити статут, що означив би взаїмні відносини між Українською Центральною Радою і її Генеральним Секретаріятом;

в) поручити Генеральному Секретаріятови виробити ряд законопроектів в справі плянового задоволеня потреб трудових мас населеня, а саме: в справі робітничій, земельній, вижившеня і просвіти;

г) підняти перед Тимчасовим Правительством питанє про війну й мир, смертну кару й инші репресії;

д) негайно приступити до приготовної праці для скликаня Українських Установчих Зборів і всеросійських Установчих Зборів;

е) звернути ся до всіх націй України з указанем на всі недостачі тимчасової Інструкції й взивом трудових мас населеня всеї України до зорганізованої боротьби за свої інтереси та до обединаня довкола Української Центральної Ради."

Як бачимо, У. Ц. Рада, зазначивши своє негативне відношенє до інструкції, рішила покищо принятї її як основу для дальшої праці і боротьби, — для праці в цілі організованя автономії України покищо в тих територіяльних і правних границях, які дає інструкція, і для боротьби в цілі розширеня тих границь як під територіяльним, так і під правним оглядом.

Що-до території пригадаємо, що інструкції, піддаючи Генеральному Секретаріятови пять губерній (київську, подільську, волинську, чернигівську і полтавську), додає, що до сеї території можуть прилучити ся й инші українські губернії або їх части на основі ухвали земств. Отже тут отвираєть ся для Ради і Секретаріяту поле праці на остадій території України в цілі з'єдиненя цілої України як автономної одиниці під властю Ради й Секретаріяту. З донесень, які ми подавали в попередних числах, вже знаємо, що така праця в губерніях, які остали поза границями автономної України, йде, та що в сусідних губерніях принято вже на ріжних зборах ряд ухвал про прилученє до автономної України. Така праця буде вести ся далі аж до успіху.

Що до правних границь автономії рішила Рада, щоби Генеральний Секретаріят, використовуючи свою дотеперішну компетенцію, працював для розширеня її, виробляючи відповідні законопроекти. Від тої сили, яку представляти буде Рада й Секретаріят, та від натиску її на російське правительство буде залежати затвержденє тих законопроектів.

В кінци що до складу Генерального Секретаріяту рішила Рада з 14 секретарів, яких вона покликала до власти, девятьох предложити до затвержденя правительству згідно з його інструкцією, а остальних пять остане покищо без затвержденя. В сій справі Рада осягнула одну важну уступку, а саме: На основі інструкції правительства на 9 секретарів мало бути 4 не-Українців. Ся постанова переступала угоду, заключену між Українцями і представниками неукраїнських народностий в Раді, по якій на українському представництву признано 80% місць. Се переступленє угоди завначено рішучо в дебатах Ради не тільки з української, але і з не української сторони, що заставило правительство таки ще підчас дебат Ради заявити, що воно годить ся на трьох секретарів на Українців.

Коли взяти все те на увагу, то кріза між У. Ц. Радою і російським правительством з стану острого перейшла в хронічний. Рада не зірвала з правительством, але і не погодила ся з ним, тільки приняла його інструкцію як основу для дальшої праці й боротьби в цілі осягненя як найширшої автономії цілої України.

Коли візьмемо на увагу, що Рада піддержала правительство проти Корнілова, та що тепер до що-рад більшого впливу на правительство приходять російські большевики, які признають автономію України, то та праця й боротьба не остануть без успіхів.

В кінци пригадаємо, що кризу, викликану в Генеральнім Секретаріяті димісією Винниченка, полагоджено таким способом, що по короткій президентурі Дмитра Дорошенка насту-

нила дефінітивна організація Секретаріяту зновід під президентурою Винниченка.

Так перші основи автономії вже утворені, українська автономна власть вже зорганізована. Розширяти, розвивати й укріпляти сі основи, — се найближша задача наших закордонних братів. На основі дотеперішнього ходу подій віримо, що вони ту задачу сповнять.

Офіціяльне пояснене інструкції для укр. Ґен. Секретаріяту

Тільки три секретарі не Українці.

Відень, 29. вересня 1917.

„День" з 23. н. ст. серпня повідомляє:

У розмові з представниками Генерального Секретаріяту Зарубіном і Міцкевичем, у звязку з обговоренем у Київі Центральною Радою інструкції для Генерального Секретаріяту, заступник президента міністрів Некрасов як представник правительства дав 21. н. ст. серпня в ночи отсі пояснення до інструкції:

1. Згідно з інструкцією тимчасове правительство затвердить трьох генеральних секретарів не Українців замість чотирьох наслідком установленя Генерального Секретаріяту у скількости 9, а не 14 генеральних секретарів.

2 Пункт девятий інструкції про можливість безпосередних подавань до відома тимчасовим правительством місцевим властям своїх постанов у пильних випадках, які не терплять проволоки, аргументують ся умовами воєнного часу, бо не можна поставити тимчасове правительство у неможливість безпосередних зносин з місцевими властями у воєнний час.

3. Іменованє комісаря України при тимчасовім правительстві наступить у згоді з Генеральним Секретаріятом.

4. Детальне означенє компетенції генеральних секретарів наступить при їх безпосередній участи по затвердженю їх тимчасовим правительством.

Світла будучність України.

Відень, 1. жовтня 1917.

„Oesterreichische Rundschau" з 1. жовтня містять на вступі статю д ра Павла Рорбаха п. н. „Russland und die Ukraine", яка кінчить ся:

„Похід Німців в Лїфляндії, занятє Риги, вибух боротьби між революцією і контрреволюцією — самі події, які відбувають ся далеко від України на півночи й північним заході держави, — дають Українцям вільну руку уладжувати ся на своїй земли по свому бажаню. Дістануть вони мабуть і губернії, яких жадають, і міністерства, яких не хотїло їм признати правительство Керенського, передовсім міністерство війни і заграничних відносин. Дістануть також українську армію. Коли ж не одержать сповненя тих домагань за згодою Петрограду, то самі візьмуть собі те, чого жадають. Чим гірше поводить ся російському правительству, тим вище піднимаєть ся звізда України. Було би дуже розумно, коли би осередна Европа в слушний час урядила ся політично відповідно до того Антант уже вступив в контакт з Українцями".

Парляментарна чи кабінетова кріза?

Львів, 1. Жовтня 1917.

Осїнна сесія австрійського парляменту почала ся під знаком кризи. Се виявило ся вже підчас першого засїданя палати послів, коли на салю вийшов в товаристві чеських послів бувший їх товариш Буржіваль. З приводу появи і видаленя того бувшого посла в салї нарад поставили чеські посли внесенє, щоби комісія не займаности посольської вирішила справу мандатів для помилуваних амнестією послів. Згадана комісія по всїй імовірности рішить справу в користь бувших послів. Опісля прийшли бурливі сцени підчас промови пос. Вольфа, відтак буджетова дебата і як її вислід: ухваленє резолюції, осуджуючої членів комісії для контролї державних довгів.

Особливо голосованє в послїдній справі виявило, що кабінет д ра Зайдлера — після теперішного положена судячи — не одержить в Палаті послів буджетової провізорії. По однім боцї стояли і стоять доси проти правительства всї неїмецькі партії і соціяльні демократи, по другім німецький національний союз і християнсько суспільні. Д р Зайдлер сподівав ся приєднати для себе принайменше Поляків, обіцюючи їм згоду правительства на безпроволочну виплату воєнних відшкодовань. Та інформації провідників польського кола, які приносить віденська преса, не оставляють ніяких илюзій що до вислідів таких заходів з боку президента міністрів. Поляки заявляють, що їх опозиція продиктована принципіяльними мотивами та політичним напрямом теперішньої політики. Поляки стоять досі на основі своєї програми з 28 мая

Се на тепер їх програма, від якої — можливо — не відступлять і тільки її повне прийнятє правительством могло би польське коло повернути для правительственної більшости. Отже поки-що, здавалосьби, важко буде кабінетови д ра Зайдлера дістати польські голоси для буджету, а вкінци мешо не дістане він їх від Чехів, Українців, південних Славян, Італійців й соціяльних демократів. За правительством підуть крім німецького національного союза і християнсько суспільних тільки Румуни і буковинські Українці.

Тими подїями і відносинами невдовзі особливо німецькі радикали, яких речник пос. Тайфель поставив на засіданю німецького національного союза резолюцію того змісту, що з огляду на перевагу ворожої державі славянсько-соціялістичної більшости національний союз має піднати своїх членів, які займають становища голов комісій згідно їх заступників, або референтів, до зложеня тих урядів. Прийнятє такого внесеня слїд би вважати розбитем парляменту і тому з огляду на вагу справи голосоване над ним національний союз відложив на пізнійше.

Для залякання опозиційної більшости хотили ся деякі з німецьких політиків і деякі приятелї правительства погрозити парляменту. Не будете — мовляв — чемні, то заведено знов еру протиконституційного правліня без парляменту на основі § 14. Та такі погрози мають мало виглядів на здійсненє. Парлямент став нині державною конечністю, без якої держава у воєннїй добі не може обійти ся. Розвязанє парляменту ослабило би значно становище Австрії супроти неприятельської заграници і утруднило би дальше ведене війни. Тому радше слїд би говорити про кабінетову кризу, бо парлямент в четвертім році війни сильнійший супроти своїх ворогів, як коли небудь досї. Се недужає сама держава на свою предавну хоробу, якою є національне питанє. За лїченє сеї недуги самої мусить взяти ся негайно правительство та уладити співжите народів так, щоби вони у силї сеї держави бачили підойму власного добра і розвитку.

Буковинські Українці у Цісаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 1. жовтня с. р. „Korr. Wilhelm" доносить: Цісар і Цісарова приняли в замку Вартгольц депутацію Українців. Провідник депутації п. Лукашевич виголосив промову, за яку цісарська пара сердечно подякували.

Перед зміною правительства в Швеції.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) 30. вересня. Рішенє в справі зміни правительства не прийде зараз. Сподівають ся її що йно по осїнних маневрах. Наради з політичними партіями тривають далї.

Болгарський президент міністрів про положенє.

БЕРЛІН (Ткб.) 28. вересня. Болгарський президент міністрів приняв софійского кореспондента „Vossische Ztg." та сказав йому таке: Я є вдоволений з вислідів дотеперішних наших нот. Крик неприятельської преси не може ослабити події, що наші відповіди зробили глубоке вражінє.

Положеню коалїції дійсно не можна завидувати. Росія у внутрішнім розкладї, Італія надгрижена внутрішною бідою, Англія поміпена в нерв свого житя, Франція чує вже відокремленє, Америка ще така далека.

Коли як досї помашеруємо разом далї та не дамо збити ся з дороги й останемо в згоді, то я є певний, що дістанемо мир, про який ми бороли ся і на який заслугуємо. Стріча в Черноводі та инша ще важна подія, яка в сих днях наступить, ще раз покаже коалїції в цїлим натиском реальний доказ згоди наших правительств, яку у спільним дусї наших відповідий ми вже задокументували.

Вкінці висказав Радославов сильну надію про недалекий успіх великого дїла визволеня народів від всякого чужого імперіялїзму та дальшого їх розвитку в свобідній грі сил.

Антант грозить Росії.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Kölnische Ztg." доносить, що Клемансо видав гостре письмо під адресою Росії, в якім пише: Коли Росія схоче відпустити свою справу від нашої справи і в своїм обовязку стане серед дороги, то коалїція повинна подумати над сим, як помогти російським патріотам. Може вдати ся дійти з Керенським до згоди що до сього, щоби додати йому сильне представництво правительств антанту, в яким мабуть порозуміти ся і поробити як найскорше енергічні заряджена, яких не вільно далї відкладати.

„Kölnische Zeitung" пригадує доносєня, якому досї не заперечено, що Англія, Франція, Японія й Америка хочуть поділити ся державною адміністрацією в Росії; в сей спосіб утворено би другу Грецію.

Куди йде галицька пожива?

КРАКІВ. (Ткб) „Głos Narodu" доносить: В пятницю придержано на тутешнім товаровім дворци 4 вагони наладовані й надані у Львові до Бреслав, які містили різну поживу. В суботу по полудни відбула ся ревізія так вагонів в присутности представників намісництва, поліції, дирекції зелїзниці і дирекції скарбу.

Стверджено, що два вози містили кілька тисяч пакетів 5 і 10 кілевих з яйцями, товщами, фасолею, мукою і т. п., зазадресованих до приватних осіб в різних нїмецьких містах. Два инші вагони були виповнені великими скринями наданими як старі акти або муніція, та містили також муку, горівку, соломянку, збіже і т. д. Такі посилки відходять від давна часово на захід. Стверджено пр., що в резервоарах на нафту висилано часом збіже або иншу поживу.

Проект федеративної Австрії.

Львів, 1. Жовтня 1917.

„Ceska Revue" за вересень приносить проект д ра Вагаля про уладженє нової Австрії після чеської політичної програми. Австрія після того проекту мала би стати федералістичним союзом, який складав ся би з отсих держав:

1. З чеської держави, в якої склад війдуть Чехія, Моравія і Шлезк. 2. З внутрішно австрійської держави (Горішна і Долішна Австрія, Зальцбург, Тироль і нїмецькі части Каринтії і Стирії). 3. З ілірійської держави (Країна, Градиска, Горицїя, Істрія, Дальматія і словінські части Каринтії і Стирії). 4. З галицької держави. 5. З української держави (Східна Галичина і Буковина). 6. З вільного столичного міста Відня. 7. З вільної пристани Трієсту.

Державними органами союза мають бути: цісар, австрійське правительство, державний канцлер, сенат і державний трибунал. На чолї поодиноких держав стоїть президент, як заступник монарха.

Австрійське правительство творять: заступники поодиноких держав, міністри оборони держави, скарбу, торговлї і комунікації. Сенат складаєть ся з 300 членів, вибраних парляментами поодиноких держав.

Кожда держава одержує независимість, оскільки ся независимість не є обмежена суверенностю союзної держави. Мають бути заведені національні катастри. Поодинокі держави мають парляменти, вложені з двох палат. Відношенє до Угорщини остаєть ся незмінене.

За установленє східної границі польського Королївства.

Берлінська „Tägliche Rundschau" доносить:

В польських кругах іде жива агітація, щоб уже тепер означити границі будучої Польської держави. Домагають ся великого розширеня на схід. Одначе проби, заінтересувати сим австрійське правительство, вдаєть ся, безуспішні. Союзники не мають намїру вкучити до польського Королївства широкі простори українські, білоруські і литовські. Тільки справа Холмщини буде здаєть ся полагоджена в дусї польських домагань.

Терещенко про війну і мир.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Міністер заграничних справ Терещенко приняв представників преси, яким заявив, що неприятелї і тепер ще не хотять зробити ніякого щирого кроку, ведучого

до мира. Деякі вислови в їх нотах викликують навіть віру, що в противенстві до відомої резолюції німецького парляменту, правительство німецьке не відрекло ся ще мира, який не дасть ся породити з правом і справедливістю. Другим вражінем, яке відносить ся з німецької ноти, то се, що німецьке правительство хоче конкустити переговори тільки на основі т. зв. воєнної карти, себ-то, що хоче задержати всі добуті области в виїмком тільки малих частий, про які мала би рішати мирова конференція.

На воєнні цілі, означені у відповіди Вільзона на папську ноту, на засаді, подані революційною Росією, не дає Німеччина ніякої ясної заяви, тільки дальше остає в загадочности, проголошуючи принцип сили перед правом і дожидаючи лиш хвилі, коли буде могла укріпити добутки, довершені силою.

В новій заяві осередних держав про польську справу добачує Терещенко уступки супроти Поляків, які є висліном слабости Німеччини. Однак се не може відсовити Поляків.

Міністер закінчив висловом надії, що загальна політика Росії від тепер не буде вже політикою парадоксів. Послідні місяці справді пройшли під знаком мира, та в дійсности Росія витворила тільки обставини, які продовжають війну. Такі непорозуміня є недопустимі. Треба покінчити війну згідно з цілями, проголошеними правительством.

Всеросійська демократична конференція.

Німеччина предкладала Франції і Англії окремий мир. Домагання коаліційного кабінету

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.) На демократичній конференції Керенський заявив, що коли правительство і край не почують конференції, промовляючої голосом сильним і категоричним, то справа революції буде безвідклично програна. Треба сподівати ся великих подій на фронті, а не знати якими способами ставити їм чоло. Керенський закінчив словами: До тепер говорив я як чоловік, тепер говорю як той, що держить найвисшу власть. Заявляю знов, що кождий, хто нарушить вільну російску республіку, дізнає цілої сили революційного правління. (Живі оплески).

Міністер війни Верховський сказав, що Німеччина з огляду на слабість Росії пробувала заключити окремий мир з Францією й Англією, в який на кошт Росії жертвувала їм усе, чого їм треба. Геройські союзники з обуренем відкинули ті пропозиції. Міністер сказав, що армія і фльота не відхиляють ся від боротьби, але не є нереяті духом побіди, який одиноко вспіє вирятувати Росію. Війну треба провадити дальше аж до узискання певности, що мир, якого цілий людий бажає, буде миром свободи усіх народів.

Серед дальших нарад ряд бесідників домагав ся обнови кабінету, який нав-би бути зложений з представників соціялістичних і міщанських партій в виїмком тих кругів, що поперли Корнілова. В тім дусі промовляли бувші міністри Пешехонов і Зарудний та голова селянської ради Аксентієв, який домагав ся утворення тимчасового парляменту з представників демократії для контролі правительства.

Американські і японські підмоги для Росії.

Львів, 1. жовтня 1917.

Швайцарські дневники доносять, що 4. жовтня відбудеть ся нова велика конференція коаліції в Парижи, в якій возьмуть участь Америка і Японія. Предметом нарад буде питане відновлення російської армії та її доповнене американськими і японськими військами.

Вільвон приготовлює мирову конференцію.

Львів, 1. жовтня 1917.

До віденських дневників доносять з Амстердаму, що після донесень американської преси президент Вільвон поручив своєму приятелеви полковникови Говсови, щоби він приготовив мирову конференцію в Европі. З огляду на неприхильні тому крокови англійські кастрої американський державний секретар Лянсінг був спонуканий заперечити тій відомости. Тепер поясняє „Morning Post", що завданем полковника Говса буде зорганізоване дипльоматичної служби, яка не мала би урядового характеру, а якої заведенем було би провіренє настроїв в Европі.

Злучені Держави покликують 2,300.000 жовнірів.

ГАГА (Пр. тел.). Як доносить „Times", американський міністер війни заявив, що всі виписані з збірні місця, разом 9 500 000 людий, будуть піддані переглядови, щоби признані здібними могли вирядкувати свої справи. В сім році покличеть ся під оружє 2.300.000.

Реквізиція кораблів в Америці.

ВАШІНГТОН (Райтер). Уряд мореплавби невідомляє, що кождий американський корабель торговельний, який надасть ся до плавби на океані і має понад 2500 тон місткости, буде з днем 15. жовтня зареквізированний.

Ультимат Перу до Німеччини.

ГААГ (Ткб.) „N. Courant" доносить: З приводу затоплення корабля „Portion" перуанське правительство вислало до Німеччини ультимат, в якім жадає сатисфакції протягом одного тижня.

Уконституоване київської городської думи.

Блюк усіх проти Українців.

Вибрана на основі нового виборчого закона київська городська дума відбула 21. й 22. в. ст. серпня перші засідання, на яких переведено вибори председателя думи та його заступників і городського голови, його заступників і членів управи.

На загальне число всіх радних мають: блюк російських соціялістів революціонерів, соціялдемократів меншевиків і жидівського Бунду 44, блюк українських соціялдемократів і соціялістів революціонерів 25, безпартійні Росіяни, під якими криють ся головно російські націоналісти, 18, кадети 10, російські соціялдемократи большевики 7, Поляки 6, жидівський демократичний блюк 5, жидівський соціялістичний блюк 3, українські соціялісти федералісти 1, польські соціялісти 1. Таким чином соціялісти всіх відтінків і національностий мають 2/3 всіх радних і могли б утворити міцну більшість, якби... якби не було між ними великих різниць, що майже виключають співробітництво. Блюк російських соц. дем. меншевиків з соціялістами револ. і Бундом ділять від російських соц. дем. большевиків острі тактичні різниці, а від українських соціялістів — національні різниці. Так звані „російські" соціялісти в Київі, що рекрутують ся головним чином з жидівських і українських ренегатів та всяких московських зайд, використовуючи своє хвилеве верховодство в революційнім русі, з правдивою московською нахабністю хотять верховодити і в міськім житю нашої столиці Київа. Цілком справедливе жадане українських соціялістів, щоб на чолі думи стали Українці та щоб до городської управи не пустити жадного кадета, які показали себе явними ворогами Українців, блюк „російських" соціялістів брутально відкинув і пішов на угоду з кадетами, Поляками й Жидами проти Українців.

Українці виставляли на становище председателя Думи Дмитра Антоновича, а на становище городського голови Миколу Порша. Обидва кандидати є заслуженими українськими революційними діячами та провідниками української соц. дем. партії. При наміченю кандидатів на председателя Думи на кандидата російського соціялістичного блюку соц. дем. меншевика Дрелінга подано 33 картки, на кандидата Українців Антоновича 25. Супроти того Антонович зняв свою кандидатуру, а Дрелінга вибрано 57 голосами соціял. блюку, кадетів, Поляків і Жидів проти 8 голосів націоналістів. Українці й большевики не брали участи в голосованю.

На другий день при виборах заступників председателя Думи наступило порозуміне між російським соціял. блюком і українськими соціялдемократами. При наміченю кандидатів на заступників председателя на Антоновича подано 57 карток, на російського соц. рев. Сухова 48 карток. При тайнім голосованю Антонович дістав 63 голосів за й 8 проти, Сухових 53 за і 15 проти. При голосованю, хто з заступників председателя має бути першим, більшість висловила ся за Суховим, не зважаючи на се, що він дістав значно менше голосів, і не зважаючи на се, що Антонович є репрезентантом другої з ряду думської групи. Здаєть ся, отся обставина була безпосередньою притокою, що згода українських соц. дем. з російським соціял. блюком відразу пірвала ся.

При виборах городської управи всі українські соціялісти в ультимативній формі зажадали з початку, щоби городським головою був Порш, а вкінці щоби хоч старшим заступником голови був Українець. Але російський соціялістичний блюк і на се не згодив ся та запропонував Українцям місце другого заступника голови й 4 членів управи на 10. Коли до згоди з Українцями не прийшло, соціялістичний блюк в цілі переведеня своїх кандидатів запропонував два місця в управі кадетам а по одному Полякам і Жидам, щоби повиймати їх голосів. Зібраним таким способом більшість, російський соціял. блюк перевів вибір на голову рос. сов. рев. Рябцова 48 голосами проти 22, а на заступника голови Жида Гінзбурга, рос. соц. дем. меншевика, 47 голосами проти 23. Кандидати Українців — Порш на голову і Маєвський (с. р.) на заступника голови — перепали, бо дістали тільки українські голоси.

Далі вибрано 6 членів управи: двох рос. сов. дем. меншевиків, 3 рос. соц. резолюціонерів та 1 кадета.

Чи переведено вибір другого заступника голови й решти (4) членів та кому дістали ся ці місця, відомостий не маємо. З огляду на те, що сов. блюк приобіцав кадетам 2 місця в управі, а вибрано наразі одного, та що по одному місці мають ще дістати Поляки й Жиди, виходило-б, що для Українців недостане місця в київській городській управі.

Ось так „товариші" різної масти на спілку з кадетами й Поляками усунули з управи столиці України Українців! Сей обиди Українці ніколи не забудуть і нікому її не подарують. — (ВСВУ.).

НОВИНКИ.

Львів, 1 жовтня 191?

— **Українська Громада полонених в таборі** Ганн-Мінден в Німеччині вислала до Генерального Секретаря по військовим справам на Україні отсю телеграму: „Генеральному Секретареви по військовим справам Української Центральної Ради. З глибоким сумом та обуренем дізналисьми, Українська Громада 105 полонених офіцирів табору Ганн-Мінден у Німеччині, про напад ворожих українському рухови сил на виборонніх автономії України — перший полк імени Богдана Хмельницького. Висловлюючи наше щире співчуте славному полкови, ми прохаємо Вас, Шановний Добродію, подбати про негайне відтягнене з Київа неукраїнських військ та всяких нам військових урядових осіб. Ми жадаємо справедливого, українського суда над винуватцями сього випадку. Ми однодушні з Українською Центральною Радою і просимо передати їй, що і тут, в неволі, ми пильно стежимо за відбудовою життя українського народу. Коли-ж повернемось, то подбаємо також про те, щоби і в нашій хаті була своя правда і сила і воля. Ми готові стати в ряди борців за долю дорогої України. Голова Ради Підполковник Пухтаєвич. Члени: Прапорщик Трезвінський, Підпоручник Омельченко, Капітан Мусієнко, Прапорщик Артюхов, Підпоручник К. Максимович".

— **Українські внесени в палаті послів.** Посли д р Кость Левицький, о. Стефан Онишкевич, д р Лев Бачинський і тов. поставили внесене в справі відбудови знищених частий Східної Галичини, які увільнено побідною літною офензивою 1917 р. від російської інвазії. — Пос. д р Кость Левицький і тов. поставили внесене в справі увільненя селянської малої власности до трьох гектарів управленої землі від участи в віддаваню контингенту баранці.

— **Катедри українознавства в київськім університеті.** Згідно з ухвалою тимчасового правительства міністерство просвіти вносить у найблизших днях законопроект у тимчасове правительство в справі основаня від 1917/18 шк. р. чотирох катедр українознавства в університеті св. Володимира (трьох звичайних професур і одної надзвичайної), а саме катедр: української мови, української історії, української літератури — на історично-фільольоґічнім факультеті й історії українського права на правничім факультеті. (ВСВУ).

— **Поворот галицьких виселенців з Угорщини.** Між угорським міністром внутрішних справ а австрійським правительством прийшло до умови, на основі якої галицькі і буковинські виселенці, яких місця постійного осідку вже вільні від інвазії, мають протягом двох тижнів вернути домів. Підмоги, які побирають згадані виселенці від правительства, перестануть ся виплачувати з днем 12. жовтня. Переважна часть виселенців вже дня 15. жовтня виїздить з Угорщини.

— **Заведене карт на подорож залізницею.** Урядово оголошують: Починаючи від 1. жовтня, без огляду на поїзди які вагалі перестануть курсувати з причини покінченя літного сезону, будуть здержані поодинокі поїзди імовірно на 14 днів. Про се звістили вже залізничі дирекції.

Супроти кількакратних завивів, щоби публика обмежила подорожоване до найконечнійших случаїв, звертає ся увагу, що кожн би новий такий завив остав без успіху, стане необхідним завести легітимації на подорож.

— **До відомости ц. к. Намісника.** Уряд податковий в Кутах жадає на квіти виплат жінкам і дітям по військових легалізованя підпису нотарем, котрий, не маючи своєї канцелярії, урядує в льокалях ц. к. уряду податкового в своїми сьвідками, побираючи найменше 7 корон за підпис. Представлене в ц. к. староствї не віднесло успіху. Урядники і писарі уряду податкового позваляють собі на грубі нечемности. Просимо в ішени покривджених о доходжене і звороть неправно побраних такс. — О. Володимир Стефанович, парох в Кутах-місті.

— **Мирова маніфестація у Відни.** „Reichspost" доносить, що віденська християнсько-суспільна партія задумує уладити в неділю дня 7. жовтня велику мирову маніфестацію в великий сали віденського ратуша.

— **Ц. к. дирекція державних зелізниць** подає до відома, що з днем 1. жовтня буде ограничений особовий рух для цивільних подорожних при поїздах ч. 2201 (відїзд зі Львова о годині 3·10 вечером) а також ч. 2202 (приїзд до Львова о год. 9·45 перед полуднем) на шляху Львів Жовква і з поворотом, в сей спосіб, що ужива не сих поїздів до їзди між тими стаціями не буде дозволене.

Некрольоґ.

Тома Бриліньский помер в військовім шпиталю у Відни в 20. році житя. В. й. п.

Дмитро Мелех, поручник, помер на сухоти в шпиталю в Перемишли дня 5. мая с. р., проживши 24 р ки. Весь час своєї тяжкої недуги був між чужими на Мадярщинї, аж на останок вернув до краю, щоби тут між свої ми умерти. В. й. п.

Новинки.

Львів, Сикстуська 2.
Второк 2. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Троф. і Савват. — римо-кат.: Оттона.

Завтра: греко - кат.: Евстахія вич. — римокат. Кандида м.

| **Пятимісячний курс стенографії** отвирає в днем 8 жовтня с. р. Управа Торговельної школи тов. „Просвіта". Наука буде відбувати ся в пополудневих годинах, 3 год тижнево. Оплата за цілий курс виносить 30 кор платних при вписі. Зголошеня приймає що дня від 8—9 рано Управа школи (площа Домбровського ч. 7, І. пов.) 279 1—3

| **Бульбу на зиму** доставимо тим членам, котрі найдальше до четверга 4. с. м. зголосять ся. Замовленя будемо сьписувати на основі лїгітимацій побору муки що дня по полудни від 4—6 год. — Спожывно господарська Спілка Бляхарська ч. 11. 273 1—3

| **„Покутський Союз кредитово господарський в Коломиї"**, стоваришеня зареєстроване в обмеженою порукою, вникає стопу відсоткову від щадничих вкладок на 3½% почавши від 1. падолиста н. ст. 1917 (реґуляміново в 30 днів по оголошеню), а то на основі спільного рішеня Дирекції і Надзираючої Ради. Коломия, дня 27. вересня 1917. За Надзираючу Раду: Д-р Зиновій Левицький, о. Олександер Русин. 276 1—1

| **Бучач. Засідане філ. Виділу тов. „Сільський Господар"** в Бучачи при участи відпоручників госп. Кружків з цілого повіта, відбудеть ся в четвер 11. жовтня о г. 11 пер. полуднем в приватнім мешканю підписаного. З огляду на вагу віднови нашої господарської організації просить ся всїх членів Виділу від поручників Кружків та свідомих членів нашої організації конечно на се засідане прийти. З'окрема відпоручники Кружків зладять звіти про стан знищеня у громадах, про осїнну управу піль, та подадуть конечні домагання для відбудови господарства. — Від філ. Виділу тов. „Сільський Господар" в Бучачи Остап Сіяк, головя. 280 1—1

| **Вписи до ц. к. гімназії Франца Йосифа в Тернополи** продовжені до 6. жовтня. Вступні іспити до кляс II—VIII відбувають ся в днях від 1—10 жовтня. Інформацій уділяє дирекція гімназії в год. 9—12 перед пол. в будинку II польської гімназії. — І. Брикович. 1—3

| **Всім інтересованим** подаєть ся до відома що від дня 1. жовтня с. р. оплатити буде Товариство кредитове „Народний Дім" в Перемишлянах від всїх вкладок щадничих 4 проц. Податок рентовий оплачує Товариство з власних фондів. — Дирекція. 277 1—1

Уживайте „Данія" до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ" найлучший виріб, який заступав **КРОХМАЛЬ**

ДАНІЯ

назвище і марка охор. правно застер.

Не нищить біля!
Незрівнаний в ужитю!
Розпускає ся в воді, не лишає осаду!
Зовсім не шкодить біле!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведенях і т. п.

НАБУВАТИ: в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всїх дрогеріях, корінних склепах і складах перфумерії і т. п. **по 80 с. і К 1·50**

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнїйшим купцям у всїх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні запити належить адресовати до:

„ДАНІЯ" Централя для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріянська 28, І. пов.
Ч. телефону 1416. 224—3—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат
Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ
веде канцелярію у Львові
24 **при вулиці Красіцкия ч. 6.** 34—?

Оголошеня.

Потрібний сейчас інструктор на село для 2 дітий в І гімназ., для двох в II народ. З голошеня: д-р Поворозник. Львів, держав. прокурат., Батерого 3. 271 3—4

Тканя до килимів або килимарку приїму зарав. — Зголошеня вул. Набаляка ч. 30. 271 1—2

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
тоалетових мил, перфум, заграничних вод до уст і волося, крему до зубів і шкіри, як також ріжнородних средств тоалетових.
І ХАМИШ & О ПУТТЕР

фотографічне ателїе „Фльора"
виконує знимки по зниженых цінах.
Львів, площа Марійська 6 і 7.
227 Б 3 4

КАПЕЛЮХИ до переробленя
приймає сальон мод
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 7—10

XII. звичайні загальні збори

Дому торгов.-пром. „Достава"
стовар. зареєстрованого з обмеженою порукою
у Львові,

відбудуть ся ві второк 9. жовтня с. р., о год. 4. по пол. в комнатах тов. „Українська Бесїда" з отсим предметом нарад:

1. Отворене зборів.
2. Відчитане протоколу з послїдних заг. зборів.
3. Звіт з дїяльности стоваришеня за рік адмін. 1916—17
4. Звіт Комісії контрольної.
5. Внесок Ради Надз. в справі розділу чистого зиску.
6. Доповняючий вибір 4 членів Ради Надзірної.
7. Вибір 3 членів Комісії контрольної.
8. Затверджене членів Дирекції.
9. Внески і запити.

270 3—3

Львів, дня 28. вересня 1917.

За Раду Надзірну:
о. Юл. Дзерович секретар. о. Ал. Стефанович предсїдатель.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEPERERGASSE 23
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛЬ.
60 ?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"
у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 6—20

ПОРТРЕТИ МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ ҐРАФА
ШЕПТИЦЬКОГО
в гарних рамках зі шклом по К 8 або К 14 — висилає:
ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок 10, (Просвіта).
На опаковане і порто долучить К 2·50; замовляючі 10 штук на раз не платять опаковання і порто. По тій самій цїні є портрети: Шевченка, Франка, Хмельницького і ин. За післяплатою не висилають ся. 151 10—10

Лїцитація коний і лошат.

Дня 4. жовтня с. р. о год. 10. рано відбудеть ся лицитація в кінській стації вужитковій команди військової Перемишля в Грабівци коло Стрия.

Дня 5. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації вужитковій при кінській резерві команди військової в Перемишли.

Удїл в лїцитації можуть брати лиш сї рільники, котрі викажуть ся легітимацією своєї політичної власти або рейонової команди.

Купці і посередники є виключені від купна коний.

275 1—1

Одиноке українське
Тов. взаїмних обезпечень на житє і майт. п.
„КАРПАТІЯ" 38—?
Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.
Товариство оперте на взаїмности, а через виски припадають самим членам.
Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і виплатість обезпечень.
Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах уїшне позички на низькі відсотки.
У всїх справах звертати ся на адресу:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 16.
Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 16.

Ч. 232. (9.484) Львів середа 3 жовтня (20 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.135.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 321.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . . 10·— „
піврічно . . . . . 20·— „
цілорічно . . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . . 9·— „
піврічно . . . . . 18·— „
цілорічно . . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . . 30·— М.
цілорічно . . . . . 60·— „

За зміну адреси платить ск 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитова, здвоєльтрова 40, в надісланім 60, в вістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення заручинах і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Оголошення за окремо умовою.
Окремі примірники коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ З 2. ЖОВТНЯ.

На всіх теренах війни положенє незмінене.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ З 2 ЖОВТНЯ.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: В центрі фронту в Фляндрії гарматна боротьба була сильна. Між Лянгемарк і Голлебеке зросла вона до сили ґураганового огню. Рано наші атакові відділи забрали Англійцям в лісі Пеґґон на північ від дороги Менін-Ілерн боєвий терен глибини яких 500 м. Крім значних втрат неприятель о ставив у наших руках також полонених.

Фронт німецького наступника престола: На північний схід від Соассон бо ева діяльність артилерій зросла. Під Верденом була значна огнева боротьба в звязку з успі шною виправою на східнім березі Мози. Під Безанво рано атакові групи піхоти разом з піо нірами вдерли ся до задних лінії французьких становищ, знищили там уряджена ровів і верну ли з над 100 полоненими.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

При боєвій діяльности положенє не зміни ло ся.

Конституанта України.

СТОКГОЛЬМ. Українське Бюро доносить, що У. Ц. Рада на шестій (серпневій) сесії вибрала комісію для скликання конституанти всеї етнографічної України.

Нова нота папи до антанту.

ЖЕНЕВА, 1. жовтня (Ткб). Авас доносить з Риму: В суботу в полудне передав Ватикан ноту осередних держав англійському послови, долучаючи свою власну нову ноту до антанту.

Ґорький проти Англії.

КЕЛЬН (Пр. тел.) Як доносить „Köln. Ztg.", Горький в своїй газеті сильно нападає на Англію за її вороже становище супроти Росії, Каже він, що слїдча комісія в справі Корнілова установила, що в армії Корнілова, яка йшла на Петроград, були англійські панцерні автомобілї з англійською залогою.

Далї говорить про вимушуваня дипльоматів антанту на Росії і про перекручуване листів Те ещенка французькою дипльоматією. В кінци висловлює Горький переконане, що антант уже мав плян заключити в догідну хвилю мир з о середними державами коштом Росії.

Відповідь султана на ноту папи.

ЦАРГОРОД (Ткб.) В відповіди на ноту папи султан зазначує, що Туреччину примушено до війни для оборони свого істновання; покликаєть ся на те, що ще в грудни 1916 р. Туреччина з своїми союзниками предкладала почесний мир; в кінци згідно з нотою Австро-Угорщини й Німеччини говорить про інтернаціональні гаранті мира.

Львів, 2. жовтня 1917.

Нас обдаровано новим военним дарунком. Ще недавно тому доносили ми про заснованє „Намісництвського Комітету ратункового для Східної Галичини, якого подавляюча польська більшість (79%) вложена в людий відомо настроєних до українського населеня що потребує ратунку, а якого урядуючим президентом став добре відомий українській суспільности п. Дембовський.

Нині приходить ся нам заговорити про нову державну інституцію для відомого ратунку Східної Галичини а саме про прибічні повітові ради і громадські комітети для відбудови. В наших руках обіжник шефа Централї для відбудови Галичини до старостів в краю про організацію згаданих рад і комітетів. Їх цїлю по словам обіжника допущене суспільности до співпрацї над відбудовою знищених повітів і громад.

Обіжник означує круг дїланя нових рад і комітетів. А саме прибічні ради повітові стануть „дорадними органами староств і експозитур будівельних для нарад над відбудовою знищеник війною міст, громад і місцевостий, комунікацій, водотягів і т. п. та двигненем рільного і лїсового господарства, ремесла, промислу і торговлї в Галичинї". Крім того обмірковувати будуть згадані ради, справи, „які в будучности їм окремо придїлить ся". Які се будуть справи про се обіжник не каже ні слова більше. Коли формальна компетенція нових повітових органів довоїї обмежена, бо не наділено їх правом рішаючого голосу в справах відбудови, то їх річевий круг дїланя просто не обмежений, він обіймає всякі справи, які їм придїлить ся. Научені політичним досвідом, знаємо аж надто добре, що значать такі генеральні клявзулї: вони з правила обіймають все те, що пригоже для цїлий польської експанзії на нашій земли.

Та головне дїло ось в чім: намісництвський обіжник — Централя для відбудови се один з органів ц. к. Галицького Намісництва — установляє ось який склад нових „ратункових" організацій (вичисляємо дослівно за обіжником ц. к. намісника): 1) 6 відпоручників ц. к. рільничого Товариства, згідно відділу господарського Товариства, з чого двох має бути представниками польських кулок рільничих. 2) 2 (словами: двох!) членів Товариства „Сільський Господар", о скільки згадане Товариство є в повіті репрезентоване. 3) 2 членів, деле говаих Виділом повітової ради. 4) 5 членів, іменованих старостою в порозуміню з управителем будівельної експозитури і з комендою господарської експозитури. Двох на пятнайцять, отсе відношенє українських членів прибічних рад повітових до їх польських товаришів побиває своєю смілістю в трактованю нас всї до теперішні організаційні устази всяких краєвих централь і военних урядів. В повітах в яких українське населенє доходить з правила до 80 проц. загалу людности, а бувае до 90 проц. і вище, буде воно мати двох своїх заступників супроти 13 польських, себто запевнених не цїлих 20 проц. Чи запевнених? Помиляв ся би той, хто у своїм незнаню національної безсторонности, примінюваної в управі сим краєм, хотїв би щось таке допустити. Намісництвський розпорядок постановляє дальше, що „коли в повіті істнують рільничі ради повітові, зорганізовані рескриптом апровізаційного уряду з 15 червня 1917 р., то члени тих рад рільничих в йдуть в склад прибічних рад повітовиь в місце відпоручників, наведених під 2", отже і в місце двох членів „Сільського Господаря". А звісно, що в повітових рільничих радах може не бути ні одного Українця.

Треба до кінця бути справедливим супроти м. к. авторів обіжника. Сказано там, що старости мають подбати, щоби обом народностям в повітах з мішаним населенем було запевнене „відповідне представництво". Але до чого „відповідне" має бути те представництво, на те питанє, поставлене всякою людською льогікою, обіжник не дає ніякої відповіди. Значить прибічна рада з одним тільки українським членом в українськім позиті буде теж мати „відповідне" представництво в польськім розумінню того слова.

Окремий уступ намісництвського проєкту — так затитулований обіжник — присвячений громадським комітетам. Їх члени одержують свій уряд тільки на основі іменованя старостами, довершеного в порозуміню з управителями будівельних експозитур. Увійдуть там: начальник громади, згідно його заступник, 2 члени ради згідно управи громадської, та 2 до 6 мешканців громади. Щоби в чисто українських громадах не було небажаної більшости, примінено одну з метод виборчої геометрії і заряджено, що можна для кількох громад творити спільні комітети відбудови, а ви. старости вже зуміють для тої цїли скласти з кількох громад відповідний округ. А щоби і так зложені комітети не вели небажаної дїяльности, поміщено в організаційнім проєкті ц. к. намісника постанову, що вони не мають права переводити які небудь ухвали, тільки предкладати свої бажаня у виді внесень повітовим прибічним радам.

Та проте нам треба сповнити свій громадянський обовязок, щоби опісля не докоряти собі самим — такі докори найбільше болючі—за нашу бездїльність. Наші політичні і господарські організації повинні на місци поробити заходи, щоби староства і повітові ради делегували до прибічних рад повітових більшість Українців. На всякий случай про склад тих рад треба негайно донести Народній Канцелярії і „Сільському Господареви" у Львові та подати їм поіменний спис всїх членів. Наша інтелїгенція по селах нехай знова подбає, щоби членами громадських комітетів для відбудови іменовано самих свідомих Українців, а після установленя дотичних громадських комітетів нехай звістить про се згаданим нашим інституціям та своїм повітовим організаціям. І серед найгірших відносин треба сповнити свій обовязок!

А наша парляментарна репрезентація і взагалї наші центральні організації повинні доклясти всїх заходів, щоби міродатні чинники знали, як ми ставимось до такої відбудови.

Міжнародний конґрес робітницьких синдикатів.

БЕРН (Ткб). Завтра зачнеть ся тут міжнародний конґрес робітницьких синдикатів. Доси прибули вже представники Австро-Угорщини, Німеччини, Голяндії, скандинавських держав, а також представник французької Генеральної Конфедерації праці.

Державна Рада.

Телеграма з. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 2. Жовтня 1917.

В палаті послів вела ся нині далі дискусія над фінансовим предложенем правительства.

П. Рабінгер опрокидає закид, мовби Словінці не мали замслу для австрійської державної ідеї. В літній сесії голосували Словінці льояльно за буджетом, жадати одначе сього тепер від них — було би те саме, що велїти їм відрубати руку, яка держить бич. Бесідник протестує проти закиду, мовби програма південно словянська була диктована антантом.

П. Евген Левицький завважує, що від представників народів не можна домагати ся в часі, коли ходить о питане їх естування, щоби про сю справу забули, а рядили з правительством про податки. Коли який нарід відчуває потребу виявлення свого становища до держави, то є ним український нарід.

Бесідник вказує на те, що нинїшний коронний край Галичина повстав штучним способом. Українці не можуть згодити ся на те, щоб їх віддано під панованє польської більшости, витвореної штучно сполукою двох країв: українського й польского в один край. Ціла ся політика змагала до сього, щоби український нарід скривдити під оглядом господарським, суспільним і культурним. Всеж таки — мимо сих сумних відносин—український нарід був тим, що з вибухом війни станув по сторонї осередних держав, вислав найкращих своїх синів в поле і утворив український легіон. Було тоді загальне одушевленє; всі сподівали ся, що осередні держави повалять царат і вивободять з ярма російських Українців. А нагородою за наші жертви було загальне переслідованє всего українського в Галичині і се під патронатом польської адміністрації в Галичині і державних органів. Виявило ся, що властивими москвофілами були польські властителї більших посїлостий у східній Галичині, польські урядники вели коншахти з Бобринським і иншими російськими чиновниками.

Потім прийшла думка відокремленя Галичини. Поляки мали дістати відшкодованє, з Галичини мають зробити малу Польщу, а ніхто не розуміє, за що властиво мають Поляки дістати відшкодованє. Чи за се, що їм визволено польське королївство, чи за те, що в східній Галичині властителї великої посїлости йшли рука в руку з панросіянами проти австрійської держави? Мимо сього говорить ся наєдно про відшкодованє і се коштом українського народу.

Бесідник вказує, що в заяві правительства нема ніякого натяку на приобіцяне правительством демократичну перебудову Австрії. Бесідник побоюють ся, щоби успіхи, віднесені під Ригою і над Сочею не довели до сього, щоби право народів до рішеня про себе могло видавати ся вже непотрібним. Бесідник домагаєть ся вдержаня реквізицій в східній Галичині, передовсім надужить, получених з ними. Висказує жаль, що жадане Українців що до подїлу Централї для відбудови краю не сповнено.

Заява Українців з 30. мая с. р. містить їх мінїмальні жадання, від яких під ніякою умовою не можуть відступити. Управляєть ся гру — каже бесідник — різними клювіями до ягайлонських королів, які викликують у Українців як найгірші згадки.

Колиб мали прийти заряджения, які не увільнили би Українців з під ярма, а піддалиби їх під чуже панованє, то Українці застерігають собі, що в відповідній хвилї зажадають, щоби по думці права народів самоозначеня самі рішили про свою будучність. Бесідник кінчить, заявляючи про солідарність усїх Українців.

П. Дашинський заявляє, що Поляки не мають нїчого надзвичайного до сказаня. Свої жадання з 16. мая представили вони кабінетови вже давно.

Досї одначе не сповнено ні одного з сих жадань. Бесідник питаєть ся, яких способів ужие президент міністрів, щоб утворити в палаті більшість. Як довго правительство не дасть відповіди, є річю нечуваною, щоби відповідальність сидати на парлямент або на часть парляменту. Бесідник питаєть ся, на ким власти во правительство бажає оперти ся? Чи німецький національний союз є партією правительственною і в якім характері виступає сей союз? Бесідник пйтаєть ся, що має значити ціла нагінка на парлямент, що значить бесіда п. Вольфа, ухваля вложеня гідности предсїдателїв в комісіях, та обиди кидані на більшість палати? Для нас означує се поворот до шибеницї, поворот до деспотизму, до самоволї й абсолютизму, якого завдавали ми через три роки.

Ціла німецька преса, заразом правительственна преса підбурює проти парляменту, на кождім кроцї його атакує саме за те, в чім парлямент є найбільше діяльний. Коли правительство вважає, що сим способом застрашить Поляків і втягне їх до правительственної більшости, то дуже помиляєть ся. Бесідник згадує, що правительство не вважало відповідним поговорити з польським колом хочби пів години про його жаданя й наміри. Перед 5 місяцями предложили ми правительству наші жаданя, а досї не маємо відповіди. Нема в становищи Поляків тайни. Жадають вони передовсім цивільного намісника, здержаня неприязної господарки централї супроти краю, та заплату за военні чинитьби.

Коли сї жаданя є невластиві, коли ними ведеть ся політичну „шахерку", то в сій палаті устає всяка політика. Поляки не ведуть політики проти держави ні проти парляменту, одначе не думають розірити свої інтереси політиці правительства, яке супроти краю поводить ся або ворожо або байдужно. Всякі проби правительственної політики, щоби атаками і фалшованєм правди нас застрашити, вважаємо способом невдатним до утвореня більшости.

Далї обговорює бесідник справу реквізицій в Галичині і звертаєть ся проти сього, щоби поживу з Галичини вивожено до Німеччини.

Після-промов Ромуна Сербна й Словінця Рібара перекавано фінансове предложене буджетовій комісії.

Бувший ромунський посол в Берлїні проти Братіяну.

БУКАРЕШТ. (Ткб.) Б. ромунський посол в Берлїні Бальдіман, який минулого року завернув ся був до Братіяну з листом про гріхи ромунських політиків, містить в дневнику „Lumina" статю про російсько ромунський союз, який на його думку став правдивою причиною погрому Ромунії. Хоч Братіяну і тов. закидають нині свому союзникови зраду і хоч знають, що російська армія знаходить ся в повнім розкладі, одначе Братіяну не здрігаєть ся перед новими жертвами. Бальдіман каже, що є на се свідки, Ромуни й чужі дипльомати, які чули катеричне тверджене Братіяну, що він є певний, що на випадок виступу Ромунії проти Австро-Угорщини Болгарія не виступить проти Ромунії.

Депутати з України за безволочним миром.

ПЕТРОГРАД (Ткб) 1. жовтня. На вчорашнім пополудневім засіданю демократичної конференції промовляли депутати військових організацій України, Грузії, Білорусї, козаків та магометан Вони підносили конечність власти, що опиралаб ся на всіх живих силах краю, передовсім на демократії, та обстоювали організацію армії після етнографічних принципів.

Депутати з України жадали між иншим безволочних офіціяльних мирових кроків.

Представники міських рад Петрограду й Москви та представники земств заявили ся за коаліційними жаданями.

Революційні прояви в Англії.

Берн 28. вересня 1917.

„Times" розпочав серію статей про революційні прояви в Англії. В першій статї говорить ся:

В краю істнує тепер революційний рух, який осягнув значну силу. Хоч досі не було ще замаху на престол, вуличної революції, зниченя власности, одначе сей рух спричинив уже зміни, які ослаблюють зусилля правительства що до енергічного ведення війни. Коли ті зміни будуть іти далї, то в краю настане заколот. Далї говорить ся, що революційну агітацію ведуть молодї інтелігенти і робітники марксівського напряму та що їх агітації треба приписати дотеперішні загальні і місцеві страйки.

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 19—23. н. ст. серпня приносить звідомленє з шестої сесії Української Центральної Ради, яка відбувана ся в днях 18—22 н. ст. серпня і була присвячена дебатам над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту. З огляду на те, що інструкція — державний акт, який кладе перші основи під автономію України, подаємо докладне звідомленє про хід дебат над сим актом на сесії У. Ц. Ради як важний матеріял для пізнаня сучасної політичної думки на закордонній Україні. (Революцію, якою У. Ц. Рада означила своє становище супроти інструкції, подали ми вже вчера. — Ред.).

Сесія У. Ц. Ради почала ся 18. н. ст. серпня в 7 год. веч. інавгураційним засіданєм повної Ради в Троїцькім Народнім Домі. В сій сесії перший раз взяли участь членн Ради від неукраїнських народностий України, що ствердженo в президії на інавгураційнім засіданю, присвяченім головно заявам і привітам окремих партійних і національних груп в Раді

По замкненю інавгураційного засіданя і слідуючого дня радила „Мала Рада", опісля 20., 21. і 22. н. ст. серпня були засіданя повної Ради.

Мала Рада.

Вечірне засіданє 18. н. с. ст. серпня.

Засіданє почало ся в год. 10½ вечером.

На внесок М. Грушевського В. Винниченко складає справоздане з поїздки секретарів в Петроград. Оставляючи на боці звісні із газет результати поїздки до Москви, В. Винниченко подає до відома подробиці переговорів з правительством, які в найінтересійших моментах є слідуючі: І. Церетелї, який на самім початку заявив, що згода остаєть ся в силї, перестудіювавши зміст статута спитав ся здивований: „Тов. Винниченко, що воно таке?" й зачав сей останний трактувати як статут союзної держави. Правительство стоїть на становищи, що функцій державної власти Секретаріят не може мати. Переговори Секретарів з правительственними експертами Нольдем й Гальперном (юридична комісія) дали для правительства субстрат для його офіціяльного акту, Найбільше виступало правительство проти постанов § 19—20 го, на основі якого Рада дістала право публікації загальнодержавних законів що йно після їх затвердженя власним рішенем. Те саме відносить ся до правительственних розпорядків. Довгі й часті розмови про територію правительства також не переконали. Делегація набрала переконаня, що в деяких кругах правительства є стремлїня зірвати переговори з делегацією. Настрій правительства повертає на право, для нього пакт з Українцями неприємна, навязана спадщина по минулім кабінеті. Виїздячи, Секретарі рішили не заявляти розриву, який не вислухають рішеня Центральної Ради. Тому то в Петрограді осталось трьох секретарів.

Рафес доповнив в дечім референт Винниченка. На інструкцію правительства не давав санкції жаден із Секретарів. Вона — вислів поглядів правительства, а не згода, якої вкінци можна було добити ся, якби не були станули на перешкоді слідуючі факти: Богданівський інцидент, конфлікт з Фінляндією й загальний поворот в правительственній політиці. Люди остались ті, що перше, але відносини сил в краю инші й тому инше також відношенє до українського питаня.

Виключенє із Секретаріяту портфелїв для середників поживи й правосудя й домаганє відступленя 4 ох місць для не-Українців явилось для Секретарів делегатів наглим зворотом, про який перше не було мови.

На внесенє Крижановського подано до відома членів Ради слідуючу телеграму, яка саме прийшла від Секретарів з Петрограду:

„Нині ми зорганізували наради губернських комісарів українських губерній й представників губернських комітетів. В нарадах брали участь комісарі (губернатори): Суковкин, Левицький, Іскрицький, Вязлов-Страдомський, Дорошенко й представники комітетів — чернигівського — Левицький й Олещенко.

Рішено повідомити Раду, що всї учасники нарад, приймаючи на увагу настрої, які тепер панують в Петрограді, просять настійливо Раду заакцептувати тимчасову інструкцію, затверджену правительством 4 го серпня. Здаючи собі добре справу з неповноти сеї Інструкції та предвиджуючи рівночасно всї наслїдки, які могли би виникнути наслїдком розриву з правительством, учасники нарад приймають на себе відвічальність поставити отсе внесенє, бо вони переконані, що житові сили України у будуччині ствердять правильність шляху, предложеного українською демократією, й приведуть до повного здійсненя очікувань і справедливих змагань українського народу. — Барановський, Зарубін, Міцкевич".

Після ряду заяв не Українців й Українців (Винниченка, Порша й ин.) відложено засіданє на слідуючий день. Після обговореня звідомленя на Малій Раді — звідомленє се буде подане на повній Раді, яка й ухвалить відповідні резолюції.

Засіданє закінчило ся в 12½ год. в ночи.

(Далї буде.)

Стан російської армії.

БЕРЛІН. (Ткб.) До „Vossische Ztg." доносять з Женеви, що Франція здержала доставу муніції до Росії тому, що ізза перевозових непорядків в Архангельську не можна матеріялу вивантажувати та перевезти на фронт. Женевський дневник доносить, що з 9 мільонів жовнірів російської армії ще тільки мільйон є узброєний. Військові й господарські відносини в Росії викликують занепокоєне.

З польських справ.

Що вдоволило би Поляків? — Революція польського кола. — З зїзду Т. S. L.

У вчерашнім звіті про теперішне політичне положене в Австрії не дозволено нам подати до відома читачів польської політичної програми, про яку стільки пише ся в польській і німецькій пресі. На основі сих інформацій ми є в можности подати до публичного відома ті польські політичні тайни.

Так „Vossische Zeitung" обговорюючи національне питанє в Австрії пише: „Президент міністрів д р Зайдлер заповів поділ цілої держави на округи при задержаню границь коронних країв. Сей плян не вгоджуєть ся ні в бажаннями південних Славян ні Поляків. Однак про Поляків буде передовсім ходити при творенню більшости і в тім лежить жерело нових великих трудностий в розвязаню національної проблеми.

Спеціяльні бажаня Поляків не обмежують ся до розширеня автономії Галичини, але прямують остаточно до державної злуки Галичини з Королівством, причім байдуже те, в якій формі поодинокі групи домагають ся тої злуки. Більшість Поляків в Австрії бажає її в рамах австро-угорської монархії".

* * *

Від тої своєї програми не думає польське коло відступити, і се ствердило воно ще раз на засіданю, відбутім дня 29. вересня с. р., вказуючи „з цілим натиском, що воно стоїть незрушимо на основі своїх рішень з 16. і 18. мая с. р." В иншій резолюції заповідає коло опозицію проти правительства в огляду на військову управу краю, з огляду на те, що тисячі населеня остають до нині без даху над головою, що мимо обовязуючих законів правительство доси не виплатило належитости за военні чинитьби і т. д. Все те вистарчаючі мотиви для опозиції, як би вони були справдішними причинами непримиримого становища Поляків. А то вони видвигають ся тільки як торгова ціна, щоби тим лекше відступленем від неї можна купити прилучене Галичини до Польщі. Що Поляки не є знова такі непримиримі, на те вказують найновійші донесеня польських дневників, що Дашинський, промовляючи в буджетовій дебаті іменем кола, не заязить ся рішучо в справі голосованя польських послів про буджетову провізорію, щоби не відтягнати правительству дороги до... куплення Поляків.

* * *

Вчера закінчив ся зїзд польського „Towarzystwa szkoły ludowej". Між иншими замітні рішеня зїзду про те, щоби польська суспільність поперла всякими способами польське шкільництво в Холмщині, на Волині і Поліщю. Рефератів про стан того шкільництва, виголошених на зїзді польська преса не подає. Слїд вказати ще на резолюції в справі нової уліпшеної організації мандруючих бібліотек, в справі будови польських домів людових по містах і місточках та в справі зібрана матеріялів для історика T. S. L., щоби кожда з інституцій товариства, хоч би найменша, зібрала дати і матеріяли про своє основане, розвиток і діяльність.

Чеський державно-правний клюб.

З початком теперішної парляментарної сесії чеські клюби: молодо чеський, національно-соціяльний і група Странского злучили ся в один спільний клюб, який назвали чеським державно-правним клюбом. Головою клюбу, який числить 24 послів, є пос. Кльофач.

Хиротонія

о. д-ра Йосафата Йосифа Коциловського.

Перемишль, 30. вересня 1917.

В неділю дня 23. вересня відбув ся в Перемишли чин Хиротонії о. д ра Йосафата Йосифа Коциловського, іеромонаха Ч. С. В. В. на гр.-кат. епископа перемиської епархії.

На се торжество прибули до Перемишля: намісник гр. Гуйн з адютантом гр. Шафгочем, маршалок краєвий Незабітовський, віцепрезидент д р Цоль, радник двора Барвінський, генерали Шіровассер і Корда, всї галицькі архиепископи і епископи: митр. Шептицький, Хомишин, Більчевський, Сапега, Теодорович, Валенга, Пельчар, Фішер, Новак, а крім них епископ луцький д-р Боцян, епископ з Крижевачу д р Ніяраді, д р Стоян з Кромержіжа, протоігумен о. Філяс і много достойників світських і духовних.

Точно о год. 9. рано номінат, ведений процесіонально митр. Шептицьким, перейшов з епископської палати до катедральної церкви, де дожидали його вибрані достойники і вірні.

Митрополит Шептицький при великій асистї духовенства відправив архиерейску Службу Божу, підчас котрої співав прегарно хор питомців під управою питомця Гайдукевича.

Опісля відчитав о. крим. Зубрицький папську буллю по латинськи і по українськи, номінат виголосив „Вірую", почім митрополит Шептицький довершив чину посвячення при участи епископів д ра Хомишина, д-ра Ніяраді і д ра Боцяна.

З світських брали в тім акті участь: радник двора д р Кочиркевич, президент д р Дровдовський, д-р Кормош і директор Алискевич; два перші держали бочівки із вином, два другі хліби.

По довершенім посвяченю вступив епископ на престол і по промові архипресвітера о. Волошинського приняв поклін капітули й духовенства, після чого ведений процесіонально повернув до палати, удїлюючи численно зібраним вірним своє архиерейське благословенє.

По торжестві приймав новий епископ запрошених гостий у себе обідом на 60 накрить. Підчас обіду виголошено цілий ряд тоастів, на котрі епископ відповідав.

Другого дня принимав епископ відпоручників всіх перемиських українських товариств в числі 40 осіб, які явили ся в палаті, щоби привитати нового владику і зложити йому желаня.

Промовляли: дир Алискевич іменем товариств просвітних і культурних, надрадн. Дмоховський іменем товариств політичних і економічних, а п ні проф. Ціпановська іменем українського жіноцтва.

На всі промови відповів владика, що ніколи не відтягнеть ся від жадної праці, яка принесе хосен для церкви і народу. **в. с.**

НОВИНКИ.

Львів, 2 жовтня 1917.

— **Як „Czas" інформує.** В поміщеній на першім місци п. н. „Rosya a ruch ukraiński" столицьській кореспонденції „Czas у" (ч. з 19. вересня) про вибори до міської Ради в Київі читаємо: „Національна українська лїста перепала зовсім, тільки соціялістичний блок приняв на свою лїсту кількох Українців". Яка правда в сій інформації, можуть читачі переконати ся з поміщеної у нас вчера статї про укконституоване київської міської ради. Отже довідуємо ся, що український соціялістичний блок перевів самостійно 25 кандидатів, а крім того вийшов один радний з партії українських соціядістів федералістів. Можемо тільки додати, що така сама „правда" містить ся в усіх інформаціях „Czas-у" і инших польських газет про український рух.

— **Нова українська відзнака.** Пишуть нам: В австрійській Україні появила ся нова відзнака на спомин революції, яка дала свободу українському народови. Металева відзнака в виді щита має в горі напись „Україна", в долині рік 1917. По середині щита оба українські герби, злучені в одну цілість. Св. Михайло в піднесеним мечем в правій руці тримає в лівій руці щит. На тім щитї видно лева, спинаючого ся на скалу в напрямі лївої руки видця. Відзнака в вїні К. 1·20, представляєть ся гарно. Виконана в сіро жовтого металю. Чистий дохід призначений на закупно земель під Український Город. Відзнаки висилає бюро „Вістий з Запорожа" вул. Руська ч. 20. Львів.

— **45 лїт учителем в чинній службі.** Пишуть нам з Станиславова: П. Григорій Зарицький, учитель в учительській семинарії в Станиславові, скінчив 30. вересня с. р. 45 лїт учительської служби, з котрих 40 лїт перебув на посаді учителя школи вправ. Перших 27 лїт був у Львові, а решту в Станиславові. У Львові був іменований до української школи вправ в 1877 р. Школа та була лиш тоді заложена, що уважало ся за дуже велику концесію для Українців зі сторони міністра просвіти Штрамаєра. Стефан Качала і Василь Ковальський держали тоді керму української політики. Кр. Рада шкільна предложила була міністрови до заіменованя терно на пять посад учителїв, зложене з самих Поляків, але міністер тих заіменував, котрих представив Качала. За то були ті учителї наражені на секатури зі сторони кр. Ради шкільної, та ще до того декотрі члени Ради бавили ся тодї в розбиване школи, тож були то тяжкі часи для тамошних учителів. — Походить Григорій Зарицький з села Воютич під Самбором, з народу, а до школя до Самбора дістав ся к той спосіб, що славний тоді совітник Качковський вибрав здібних хлопців у своїм мешканю і утворив з них бурсу. В довголітній службі був Григорій Зарицький знаменитим педагогом і добрим, любленим товаришем. Скажемо ему гратуляції. — Товариш.

— **Про пок. Романа Бардина,** учителя гімназії в Яворові, який поляг 6. серпня с. р. в Теребінях пов. Серет (Буковина), пишуть нам: Покійний уродив ся в Жупаню, скільського повіта. Скінчив як визначаючий ученик академічну гімназію у Львові і тут записав ся на університет. Та задля подій і. липня 1910 р., в яких брав участь і був засуджений, мусів покинути Львів і переніс ся продовжати свої студії до Відня, де і покінчив університет. Відтак пішов учителювати до гімназії в Яворові, де заскочила його війна. Тодї пішов до війска до ... р. піхоти і через цілих три роки остував при війску, перед смертію як поручник. В Покійнім стратила наша суспільність дуже цінну силу. Передовсім знав знаменито свій фах (класичну фільольогію), так що бувало в фільольогічним семинари віденського університету не було над него лїпшого фільольога. Знав крім німецької ще мови французську і англійську. Був у нас одним з найлїпших знатоків стенографії і разом з п. Панейком, видав перший український підручник. Як педагог показав свої здібности, будучи ще як студент фільософії наставителем в бурсі У. П. Т-ва у Львові. У всіх, хто його знав а головно у товаришів, полишив Покійний найлїпшу память і щирий жаль. — М. Б.

— **Перший польський корпус в Росії.** В російській армії утворено перший польський корпус, якого командантом іменовано генерала Мусніцкого, а дивізіонерами генералів Остаповича і Лисиевского. — Польський начальний комітет військовий видає в Москві свій орган п. н. „Polskie siły zbrojne", якого перше чисно приносить статю про Пілсудського.

— **Военна „господарна".** „Arb. Ztg." пише: Замість мяса одержує невсібна людність відмінська бараболї по цїні 10 сот за кільограм. Та на жаль стан тих бараболь є просто скандалом і стидом для властий, які займають ся тими справами. Бараболї зовсім зогнилі, так що затроюють просто воздух. На дворець східної желїзниці у Відни прийшло тими днями 27 ваголів гнилих овочів. Величезні кадунки гнилого дробу відданно до заведеня для чищеня міста. І ще дивують ся, що панують епідемії, яких не можна здавити мимо всіх санітарно-поліційних зусиль властий.

— **Франк Супільо,** хорватський посол, помер в Льондоні в 55. році житя. Супільо грав визначну роль як посол хорватського сойму й угорського парляменту, де стояв в опозиції проти Мадярів. Війна заскочила його в Італії, звідки вже не вертав до вітчини, тільки обїздив столиці антанту, агітуючи за відірваним південних Славян від Австро-Угорщини.

— **Марія гр. Шептицька** жінка ц. і к. генерал-губернатора в Люблині Станислава гр. Шептицького, померла по довшій недузі, яка повинула ся наслїдком інфлюенції. Покійна була дочкою Льва кн. Сапіги, уродила ся в 1884 р.

НЕКРОЛОГИ:

Володимир Берлїч Струтинський, смер. радник висшого суду в Сараєві, горячий український патріот, який щедро підпомагав усїлякі народні товариства, помер дня 10. вересня с. р. в Зальцбургу. Покійний відбув усю свою службу за границями рідного краю. До Галичини не міг дістати ся, хоч був готов приняти тут і низший степень судейський. В Сараєві був високо цїненим членом української громади. В Зальцбургу, де його, як туриста, заскочила війна і де він остаточно осів і оженив ся, ширив ревно знане про Україну, а вже найбільше про неславну Німцям Україну австрійську. Оборот, який справа українська взяла сеї весни, витав він з молодечим захопленем, як „великий час" Помер нагло на параліж серця. В. й. п.

Стефан Остапчук, укінчений правник, помер 8. вересня в Кривенькім. Небіщик в рідній селї Кривенькім заложив хор, котрий брав участь в Сокільськім з'їзді в Чорткові в 1914 р. На пробі співу перестудив ся і занепав на горло, що спричинило смерть. Похорон відбув ся в Кривенькім величаво при участи селян і інтеліґенції. Щоби память по нім не загинула, заложено стипендію його імени, з котрої має користати один бідний ученик з Кривенького. В. й. п.

ОГОЛОШЕННЯ.

Середа, 3 жовтня 1917.

Нині: грехо-кат.: Евстахія вич. — рим.-кат.: Кандида м.

Завтра: грек.-кат.: Кондрата — рим.-кат.: Фравція С.

| **Захист недужих УСС** у Львові складає отсим подяку Світлій Дирекції українського театру під управою Катерини Рубчакової за виставлене вчера „Катерина", з якої чистий дохід в сумі **663 К 04 с.** на ту ціль призначила і управі захисту передала — За управу захисту д-р Б. Овчарський, Олена Косовичева.

| **Краєвий Союз для збуту худоби** у Львові подає до відома, що з днем 1. жовтня с. р. переніс свої бюра з вул. Зіморовича ч. 20 на вул. Осолінських ч. 15 II. пов. 283 1—3

| **Пятимісячний курс стенографії** отвирає з днем **8** жовтня с. р. Управа Торговельної школи тов. „Просвіта". Наука буде відбувати ся в пополудневих годинах, 3 год. тижнево. Оплата за цілий курс виносить 30 кор. платних при вписі. Зголошення приймає що дня від 8—9 рано Управа школи (площа Домбровського ч. 7, I. пов.) 279 2—3

| **Бульбу на зиму** доставимо тим членам, котрі найдальше до четверга 4. с. м. зголосять ся. Замовлення будемо списувати на основі лігітимацій побору муки що дня по полудни від 4—6 год. — Споживно господарська Спілка Бляхарська ч. 11. 2/3 2—3

| **До „Січий" і „Сокола"** в краю. Руханково-стрілецьке Товариство „Сокіл-Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошення до ц. к. Намісництва як Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини до Секції I. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писарабо хтось з членів чи членинь, коли гамті два неприсутні. Подання є вільні від стемпля. Для скорішого полагодження належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в даній окрузі. Коли Експозитури є недалеко віддалені, найдогіднійше було би зі списом шкід, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошення. Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокола-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 3—5

| **Вписи до ц. к. гімназії Франца Йосифа** в Тернополи продовжені до 6. жовтня. Вступні іспити по клясі II—VIII відбувають ся в днях від 1—10 жовтня Інформацій уділяє дирекція гімназії в год. 9—12 перед пол. в будинку II польської гімназії. — І. Брикович. 2—3

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Глядаю своєї сестри Теклі Влях і шваґра Михайла зі Станиславова. Хтобн знав теперішнє місце побуту Стефана Кривня з Кривої-Фірлїв в Рогатинщині, котрий в р. 1914 був в Перемишлі при облозі твердині яко Zugsführer 3/2 Sapperbaon, зволить мене повідомити. Анна Павлюхівна К. k, ukr. Flüchtl. Lager Gmünd N. Östr. 282 1—4

Оголошення.

Потрібний сейчас інструктор на село для 2 дітий з I кляси., для двох в II народ. З голошення: д-р Повровник. Львів, держав. прокурат., Бітерого 3. 271 4—4

Тинча до килимів або килимарку приїму зараз. — Зголошення вул. Набеляка ч. 30. 271 2—2

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношення польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклі, Кропоткін, Толстой, Тургенев, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

Під Крилами Церков

Се літературна ластівка, яка запатїла до нас із закордонної України.

Оповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1·50, з пересилкою 1·60.

Замовляти: „Дешеве Видавництво" Львів, Бляхарська 18. II. пов. (ґанок).

ПОДЯКА.

В пригоді під Кововою ляг головою наш найлїпший муж і батько бл. п. Іван Парахоняк. Сповнюючи свій обовязок й не сподївав ся Він, що вже не доведеть ся Йому побачити своїх. Неумолима, несподівана смерть від разу скосила Його: житє далеко від своїх. — І коли доля не судила нам найблизшим бути про послїдних хвилях бл. п. Івана, почуваємо ся до обовязку зложити подяку в першій мірі всїм Його товаришам, що їхали тим самим поїздом та щиро запяли ся Його тлїнними останками, а відтак Впов. п. начальникови зелїзничого звірця в Тернополи, а передовсїм Його заступникови за се, що не відмовив нам помочи й чимало причинив ся до сього, що позволено нам перевезти тлїнні останки бл. п. Івана до Львова, щоби їх тут поховяти.

Так само ми щиро зобовязані до вдячности Впов. п. начальникови Добрянському, п. Козинському, Геневи та всїм П. Т. зелїзничникам за прихильність, участь в похороні та вказані на місци слова співчутя. Дякуємо дальше Високоповажаному о. совітникови Теодозієви Лежогубському й о. Шлитковському за похоронну відправу і відпровадженє тлїнних останків на місце вічного спочинку. Дякуємо всїм Впов. членам хору, що причинили ся до звеличання похоронного походу. Дякуємо всїм приятелям та знакомим за участь в похоронах.

Щиру подяку складаємо також всїм тим, що нам устно зложили або письменно надіслали слова свого співчутя.

Всї Ви приймїть за се наше щире Спаси Бїг.

У Львові, дня 29 вересня 1917.

Софія Парахоняк, жена.

Олександра, Антонїя, Ірина Василька, Ольга, дїти. 278 1—1

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VII. LEDERERGASSE 6

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЬОГО АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАУКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛІ.

60 —?

Великий український співаник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (25 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (100 пісень).

Ціна співаника **„Наша дума" К 2·80.**
(оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник НАША СЛАВА коштує К 1·40.

Часть друга п. з.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співаник НАША ПІСНЯ коштує К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замовлення і рівночасно гроші треба висилати під адресою **Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.**

V 6—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 7—26

Дентист

Д-р ЯКІВ ОФФЕ

ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНА РОБІТНЯ

ул. Галицька 21, дім під золотим когутом

д-ра Рудзбина. 159 8—16

ЗАКЛАД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ

ВОЛОДИСЛАВА ІУЗАЛЯ

Львів, Коперника 15а

виконує огрівання центральні всякими системи. Водотяги, лавнички, освітлення газові і уладження санітарні, як також всякі направи в сей области. 281 1 5

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 788.

Засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Ціль Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рільникам обмеженого в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ вересн.,

без потрячення реєтового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 85.837.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Уділені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отвирані весь полудень.

I. 19—?

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

Друкарня „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 283 (9.485) Львів четвер 4 жовтня (21 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVI

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. ощад. 36.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 48, в надісланих 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вічники і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ З 3 ЖОВТНЯ.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нічого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В відтинку гори св. Гавриіла вчера знов розгорілн ся бої піхоти. Значні сили неприятеля йшли приступом на наші становища. Зиск вузького кусня рова на західнім стоці гори творить одинокий вислід наступів неприятеля, окуплений великими втратами.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ З 3 ЖОВТНЯ.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: На побережу і між Лангемарк і Цандверде гарматна боротьба стала вчера знов дуже сильна. В середних відтинках фронту битви були також сильні огневі наступи. Рано неприятель знов старав ся відзискати терен, здобутий нами попереднього дня на північ від дороги Менін-Іпери, але без успіху. Всі його наступи відперто.

Фронт німецького наступника престола: По обох сторонах дороги Ляон-Соассон артилерії знов розвивали боєву діяльність. Здовж Ени, під Рейс і в Шампанії вивідні підприємства дали нам полонених і добичу. На східнім березі Мози вчера рано віртем берському війску вдало ся на північнім стоці гори 344 на схід від Самоне здобути приступом французькі рови ширини 1200 м. За день Французи зробили 8 наступів, щоб виперти нас звідси. Також в ночи витревалий неприятель ще атакував. У завзятих боях ми все відпирали Французів. В наших руках остало над 150 полонених з двох французьких дивізій. Криваві втрати неприятеля збільшали ся з кождим безуспішним наступом. Огнева боротьба перенесла ся з поля битви також на сусідні части фронту.

Бомбові наступи наших летунів в ночи з 1. на 2. с. м. на Льондон, Margate, Shernoss і Dewe мали добрий успіх. Також на французькі пристани і головні комунікаційні точки в північній Франції кинено богато бомб і стверджено добрий успіх.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було більших боєвих підприємств.

Англія хоче голодом покорити невтральні держави.

ЛЬОНДОН. (Райтер.) „London Gazette" містить розпорядок, який від 8. с. м. заборонює вивозити всі предмети до Швеції, Норвегії, Данії й Голяндії.

Німеччина не хотіла заключити мира з західними державами коштом Росії.

БЕРЛІН. (Тжб.) Державний секрелар уряду заграничних справ заявив представникови Бюра Вольфа, що твердженє рос. міністра війни на демократичній конференції, нібито Німеччина є готова звернути Франції Ельзас і Льотарингію, є видумане. Супроти твердженя Верховського, що Німеччина хоче заключити мир з Англією і Францією повідомити російське правительство, що на се не підуть, секретар стверджує, що Німеччина не робила Франції чи Англії предложенія окремого мира.

Київ у дні контр-революції.

Відень, 1. жовтня 1917

(Ф. К.) „Утро Россіи" з 11. н. ст. вересня в телеграмі з Київа повідомляє:

Вістку про виступ генерала Корнілова одержано тут нині 10. н. ст. вечером і негайно передано у городський театр, де відбували ся святочні збори, устроєні республиканським Союзом в нагоди півріча революції. Вістка ся схвилювала революційні круги присутних і представників власти. Настрій сей передасть ся публиці, яка виповнила театр, а відтак вийшла на площу. Маса горожан стовпила ся перед театром. Головний начальник військового округа полковник Оберучев і комісар південно західного фронту Кирієнко покинули театр й пішли на телеграф для переговорів безпосередно з правительством. В часі перерви присутні в театрі розбили ся на кружки, йшли горячі розмови про наступаючі події.

Коло півночи прибули до театру полковник Оберучев і Кирієнко й оголосили зі сцени офіціяльне повідомленє про події в Петрограду. Вісти сі викликали революційний під'єм, театр задрижав від криків негодованя й обурення на адресу ген. Корнілова й криком привітів в честь Тимчасового Правительства, Керенського і Рад жовнірських і робітницьких депутатів. Залунали звуки марсильези. Відтак полковник Оберучев звернув ся з промовою, в якій, назвавши виступ ген. Корнілова замахом негідними способами, повідомив про зарядженя, які будуть зроблені в Київі для охорони революції, висловлюючи певність, що київський гарнізон не допустить тут замахів на революцію й накликував піддержати рідний край й революцію. Мову заглушив грім оплесків. Бурливу овацію зроблено відтак і Кирієнкови, який вивав нарід до активної піддержки Тимчасового Правительства й Центрального Виконуючого Комітету.

Після зборів в театрі відбуло ся засіданє виконуючих комітетів Рад роб. і жовн. депутатів й окремої комісії під проводом полковника Оберучева, при участи городського голови, представника Української Центральної Ради і комітетів революційних партій. Комісія ухвалила ряд конкретних постанов.

Комітет оборони у Київі.

„День" з 15. н. ст. вересня повідомляє:

В Київі з'організовано Комітет оборони з представників всіх громадянсько-політичних організацій. Туди увійшли також представники Укр. Генерального Секретаріяту, У. Ц. Ради й великих організацій.

Відозва до населеня Київа.

„Русское Слово" з 11. н. ст. вересня в телеграмі з Київа повідомляє:

Видано отсю відозву до населеня Київа:

„Громадяни! Посяганє контр-революціонерів в ген. Корнілового на чолі за найвищою властю в державі ставить перед органами власти завданє рішучої боротьби з проявами контр-революції. Завзиваючи громадян до спокою і твердої оборони інтересів революції, заявляємо, що всі замахи на здобутки революцією устрій, відки б вони не виходили, будуть здавлені всіми середниками військовой й горожанської власти".

Відозву сю підписали: Генеральний Секретаріят Української Центральної Ради, комендант війск київського военного округа Оберучев, київський комісар Тимчасового Правительства Страдомський, київський городський голова Рябцов, начальник міліції, Виконуючий Комітет Рад робітничих депутатів, Виконуючий Комітет Ради жовнірських депутатів, Київське Центральне Бюро професіональних союзів, представники політичних партій: соц.-дем. меншевиків, с.-д. большевиків, с.-р., „Бунду", українських с.-р., українських с.-д. й з'єдиненє жидівської соціялістичної партії.

Всеукраїнська Рада військових депутатів взиває У. Ц. Раду взяти в свої руки всю власть на Україні.

„Кіевская Мысль" з 12. н. ст. вересня повідомляє:

На нічнім надзвичайнім засіданю з 9. на 10. н. ст. вересня в звязку з подіями останньої хвилі Всеукраїнська Рада військових депутатів ухвалила отсю резолюцію:

„1) Беручи під увагу, що останні виступи контр-революційних сил в Петрограді і Головної Кватири загрожують завойованям революції, Всеукраїнська Рада військових депутатів взиває Українську Центральну Раду негайно взяти в свої руки через Генеральний Секретаріят всю власть на Україні. 2) В військових справах Центральна Рада повинна приказати секретареви для військових справ переводити в жите постанови 2-го військового з'їзду і на слідуючім засіданю Ради предложити справоздане зі своєї діяльности для українізації армії."

Телеґрама Українського Генерального Секретаріяту ґубернським і повітовим комісарям і предсїдателям ґуберніських і повітових земських управ.

„Русское Слово" з 11. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Український Генеральний Секретаріят вислав губернським і повітовим комісарям і предсїдателям губернських і повітових земських управ отсю телеґраму:

„З огляду на небезпеку, яка грозить краєви й цілій Росії зі сторони контр революції, на основі постанови Української Центральної Ради Генеральний Секретаріят, який діляє в тїснім контакті з Тимчасовим Правительством, видає вам зарядженє здержати ся від виконаня розпорядків як ген. Корнілова, так і инших начальних осіб, коли вони не потверджені Секретаріятом. Приказуєть ся бути готовим до здавленя контр-революційних виступів. Негайно подавати до відома Генерального Секретаріяту для внутрішніх справ про всі випадки ворожого відношеня до Тимчасового Правительства, Української Центральної Ради, або її Генерального Секретаріяту".

Ц. У. Рада до жовнірів-Українців.

„Кіевская Мысль" з 13. н. ст. вересня повідомляє:

Представник Української Центральної Ради при міністерстві війни Бологів розіслав отсю радіотелеграму:

„З поручення Генерального Секретаріяту Української Центральної Ради подаєть ся до відома усіх Українців у війску:

Контр революційний заговір на чолі з ген. Корніловом загрожує усім здобуткам революції як в Росії так і на Україні. Побіда Корнілова привела би до поневоленя російської демократії й нового закріпощеня України. Усі Українці у війску повинні всіми силами піддержувати Тимчасове Правительство в його боротьбі з контр-революціонерами. Кождий Українець, який не стане у сю рішучу хвилю в оборонї революції, буде зрадником революції й всеї України".

Ухвала виконуючого комітету Ради жовнірських депутатів київського ґарнізону.

„Кіевская Мысль" з 12. н. ст. вересня повідомляє:

Виконуючий Комітет Ради жовнірських депутатів київського гарнізону на своїм надзвичайнім засіданю постановив усіми силами піддержати Тимчасове Правительство і Укр. Центральну Раду у боротьбі з контр-революційним виступом Корнілова.

Незадруковані протиукраїнські проклямації.

„Утро Россіи" з 8. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Несподіваний результат дала остання ревізія в друкарні бувшого „Двуглаваго Орла", яка нині називається „Обновленіе" й якою завідує секретарка „Двуглаваго Орла" Куделенко. Всупереч заяві, що нема нічого реакційного, ревізор при ревізії найшов приготовлені до складання проклямації: перша — відозва архимандрита Віталія до селянства Волині з виложенем факту захвачення Українцями друкарні Почаївської Лаври й покликом до правих єднити ся разом; друга — Товариства спасення Росії, звернена против Українців. У відозві сказано: „Тепер нами на Україні правлять Німці в особах Українців. Не вільно терпіти! Народе, встань! Зломи їх!"

Застановленє „Кіевлянина" і арештованє Шульгіна.

„Кіевская Мысль" з 12. н. ст. вересня у справозданю з засідання Київської Городської Думи, скликаного з нагоди контр-революційних затій Корнілова, приносить між ин. текст отсеї заяви групи Шульгіна (т. зв. „внѣпартійной русской группы"):

Рано 10-го н. ст. вересня у редакції видаваної предсідателем групи газети „Кіевлянинъ", була переведена ревізія, при чім сконфісковано листи з протестами против насильної украінізації „Южной Руси". Того самого дня редактор одержав повідомленє, що на „Кіевлянина" наложена превеніційна цензура. Дальше йде протест против такого „обмеженія свободи преси" й заява, що „внѣпартійная русская группа" з редактором „Кіевлянина" Шульгіном на чолі не буде приходити на засіданя Городської Думи — аж до зміни умов".

На внесенє члена Генерального Секретаріяту радного Зарубіна (рос. соц. рев.) Дума приняла заяву „внѣпартійной русской группы" до відома і — перейшла до чергових справ.

„Кіев. Мысль" з 13. н. ст. вересня повідомляє:

Згідно з постановою Комітету ратованя революції вчора у ночи між ин. доконано ревізії у члена Держ. Думи й редактора „Кіевлянина" В. Шульгіна. Ревізія тривала $2^1/_2$ години. Міліція старанно переглянула кабінет, инші кімнати й перебрала переписки й документи. По ревізії Шульгіна арештовано і в автомобілю відвезено до штабу кріпости, де поміщено його на головній варті. Вечером перевели його до помешканя, де завішено над ним домашний арешт.

Окремий Комітет для охорони революції постановив провізорично застановити видаванє газети „Кіевлянинъ".

Для повідомленя читачів „Кіевлянина" про видану постанову Окремий Комітет дозволив редакції його випустити нині останнє число, яке містить тільки інформаційний матеріял й постанову про застановленє.

Арештованє Д. Дорошенка у гол. кватирі Корнілова.

„Кіевская Мысль" з 12. н. ст. вересня повідомляє:

До Київа прибув бувший комісар Галичини й Буковини Д. Дорошенко, який їздив з рефератом у кватиру верховного головно команду ючого у хвилю проголошеня диктатури ген. Корнілова. Корнілов не приняв Д. Дорошенка й задержав його через 2 дні, після чого його увільнив.

Корнілов і Українська Центральна Рада.

„Утро Россіи" з 1. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Генерал Корнілов повідомив Центральну Раду, що військові члени її не мають обовязку вертати до відділів, як довго важні їх членські повноваст.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 3. жовтня 1917.

Палата послів на нинішнім своїм засіданю радила над першою точкою денного порядку то є над звітом комісії суспільного убезпеченя про урегульованє справи цісарського розпорядженя з 4. січня 1917 про зміну закона про забезпеченє дорих.

П. Вольмаєр вніс кілька поправок.

По кінцевій промові справоздавця закон без дискусії ухвалено в другім і третім читаню.

Президент повідомив, що п. Томашек поставив запит в справі забитя одного драгона офіцирами на віденськім східнім двірци і що жадано усної розправи над тим запитом в Палаті.

Палата ухвалила відбути над тим запитом розправу.

П. Томашек просив президента, щоби зарядив перерву, щоби міністра краєвої оборони повідомлено про запит і щоби він міг прибути на засіданє.

Віцепрезидент Юкль перервав засіданє.

По перерві п. Томашек узасаднив свій запит, почім міністер краєвої оборони заявив: Передовсім мушу сказати, що кілька мінут тому по раз перший почув я про ту справу. Очевидно на разі не можу дати Палаті яких небудь пояснень про ту сумну справу. Річ проста, по прибутю висліїдів доходжень, які я тимчасом телефонічно зарядив, дам подрібні і згідні з правдою пояснення. Вже нині можу впевнити, що справа вини буде як найстрійше розслїджувана, а як що заходить дійсна провина (голосні переривання) виновник буде по думці закона потягнений до відвічальности. Прошу бути переконаним, що ніхто більше не болїє в наслїдок тої сумної події, якою жертвою впало дорогоцінне людське житє, як я сам. Усе буду готов поставити на ваші цілий тягар своєї особи, щоби уникнути, о скільки сягає людське передбаченє, таких випадків. (Оплески). Постараю ся, щоби в разї такого випадку зараз мене про те повідомлено.

П. Станек ставить формальне внесенє, щоби не провадити дальшої розправи над тим внесенем, але ждати аж Палаті буде предложений урядовий звіт про слїдство. Внесенє п. Станка принято і перервано розправу. По відчитаню вплинів президент замикає засіданє. Слїдуюче засіданє в четвер.

* * *

На нинішнім засіданю буджетової комісії вибрано п. Штайнвендера справоздавцем буджетової провізорії. Комісія ухвалила відбути рівночасно загальну і спеціяльну розправу. Наради над буджетовою провізорією зачнуть ся завтра.

На нинішнім засіданю зелїзничої комісії вели ся наради над резолюцією п. Кадльчака в справі язикового розпорядженя на зелїзницях.

Справоздавець п. Врубель вніс внесенє розпорядженя міністерства зелїзниць з 6 липня 1915, як противорічного з постановами арт. 19. основного закона, понехане дотеперішної практики і знесенє виданих заряджень, даруванє кар персоналеви за неуживанє німецької мови, врешті предложенє Палаті проекту закона, відповідаючого основним законам, в протягу двох місяців.

П. Крей вносить, щоби з огляду на те, що зелїзнична комісія є переконана, що внесенє арт. 20 (постанова про службову мову на державних зелїзницях) організаційного статута з р. 1896 веде до неможливих відносин і мусїло би в дуже діймаючий спосіб дати ся з знати хоробрости нашої вбройної сили, відкинено внесенє Кадльчака і Конечного.

Інтерпеляція в справі промови Черніна.

ВІДЕНЬ (Ткб). На нинішнім засіданю Палати послів п. Пік вніс інтерпеляцію в справі промови міністра заграничних справ в Будапешті (подаємо її на иншім місци — Ред.). Інтерпелянт питає цїле правительство, чи воно готове ужити свого вплину на те, щоби також наші союзники заявили свою згоду на виводи гр. Черніна, чи хоче постарати ся о те, щоби зміст промови Черніна подано в відповідній дорозї до відома неприятельських держав, чи хоче вплинути на міністра, щоби в доповненю своєї промови офіціяльно заняв становище також в справі права народів нашої держави до самоозначеня, вкінци чи хоче звернути увагу міністрови, що більше підносилоби вартість його заяв, як би говорив перед правними представниками народів в компетентних тілах.

Відгук промови Черніна в Берлїні.

БЕРЛІН (Ткб.) Компетентні круги бачуть в промові Черніна дипльоматично політичний акт, який ту стрічає ся з тим більшим зрозумінем, що уступ про розпорядженє і про нову міжнародну правну підставу уважають дальшими виводами, які містять ся в відповіди на ноту папи.

В кульоарах нім. парляменту обговорювано промову Черніна. Консерватисти і нар. лїберали оказують резерву, поля в більшости висказують отверто цілковиту згоду на ту промову. П. Ердбергер сказав: Підписую кождо слово гр. Черніна. Та промова має таке саме значінє, що й нота папи. Думаю, що зробить добре враженє за границею. Ми зробили всьо можливе, тепер черга на противників. Нехай покажуть, чи бажають щиро мира.

2

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

Мала Рада.

Засіданє 19. н. с. ст. серпня.

Обговорювано дальше справозданє генеральних секретарів з переговорів у Петрограді з тимчасовим правительством в справі інструкції для Українського Генерального Секретаріяту.

На початку засіданя Крижановський питає Секретаріят, чи дозріло в нього означене рішенє про відношенє до Інструкції?

В. Винниченко відповідає, що більшість членів Секретаріяту висловлюють ся за принятем Інструкції, одначе ся більшість не значна.

Подають ся до відома текст одержаної від секретарів, що остали ся в Петрограді, телеграми, які питають, коли буде засіданє Ради, присвячене Інструкції, бо сим цікавить ся правительство, яке каже, що негайно затвердить лїсту секретарів, яку предложить Центральна Рада. Крім того правительство пропонує уложити спис справ по окремим віддїлам, якими має завідувати Секретаріят. На думку члена Секретаріяту Міцкевича се займе не менше 2—3 тижнів часу, задля того секретарі оставати у Петрограді вважають безкорисним.

Рафес заявляє, що Інструкція не відповідає бажаням делегації, не є результатом угоди, тому Комітет Ради не звязаний нею і може її принятн, або неприняти. Признаючи конечним принятя Інструкцію, Рафес наводить свої замітки у сій справі. Коли би Комітет Ради виходною точкою для конфлікту взяв число губерній, то се могло би скомпромітувати Раду, бо їй могли би сказати: „Очевидно, ви боїте ся, що земські збори не захотять їти під власть краєвого органу". А між тим принятє сего проекту відкриває перспективу для дальшої боротьби. Противно всї 9 губерній дали би секретарям роботу для гашеня пожарів незадоволеня. Тому вигіднійше принятн 5 губ., як основу, щоби вести боротьбу дальше. Що тикаєть ся числа секретарів, то тут можливі у будучинї зміни, коли н. пр. міністер внижаленя переконаєть ся в утопійности веденя всего того діла з Петрограду. На першу пору менше число секретарів для Секретаріяту навіть вигіднійше, тому що обдекшує працю. Що тикаєть ся повернення секретарів в урядників тимчасового правительства, то бути урядником революційного правительства не страшне. Питанє тільки в тім, чи урядник сей буде поставлений у відповідні умови. Найважнійший з всего пункт 9-й, бо він дає правительству право своїми пильними розпорядками касувати заряджепя Секретаріяту. Коли правительство рішило широ дати що небудь, то 9-ого пункту не буде надуживати, тим більше, що сей пункт вставлений не ворогом, а міністром-практиком Пешехоновим. Що тикаєть ся розділу портфелїв, то Рафес заявляє, що національні меншости, стоячи на грунтї угоди о 30 процентовім представництві, ограничать ся 3 портфелями. Додатною стороною Інструкції є її елястичність, яка дає змогу більш широкої її інтерпретації. Тому Рафес, признаючи шлях отвертої боротьби ілюзоричним і шкідливим по своїм результатам, виносить принятн Інструкцію як основу, на якій укріпившись, можна йти дальше.

В. Садовський (секретар юстиції), висловлюєть ся за принятем Інструкції, бо на дальше моральний авторитет Ради не буде зростати. Рада не вибрана на основі загального виборчого права, а між тим органи місцевої самоуправи будують ся вже на сій основі. Загальне політичне положенє таке, що до власти йде буржуазія.

Вплив пролетаріяту був часовим. Треба числити ся з поворотом правительства на право. Тому відпір у загальнo російськім положенню буде рости, а сила на Україні — слабнути. Інструкція дає можливість укріпити свою позицію. Відкиненє її відтягує від української демократії певну частину демократії України. Тому Інструкцію треба принятн, ставши на грунт реальної політики: від неї всього добитн ся не можна.

Довженко (с. д.) проти принятя Інструкції, бо вона не тільки нічого не дає, але навіть погіршує положенє. У ній нема навіть натяку на краєву власть. Принявши Інструкцію, Рада була би звязана нею й нічого не могла би зробити. Тому не треба переводити мякої ухвали, а взяти ся за організаційну роботу так, як і перед угодою. А урядником контр-революційного правительства, яке відібрало всї свободи, Довженко не бажав би бути.

Демонстрація большевиків.

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.) Підчас вечірнього засїдання демократичної конференції депутація з 200 робітників і робітниць в товаристві жовнірів старала ся дістати ся до салї, заявляючи, що має промовити в імени пів мілїона робітників, які вислали їх запротестувати проти засади коалїції, в цїли жадання безпроволочного мира і знесеня приватної власности, а також представити инші домагання, обняті резолюцією большевиків. По довгих переговорах шістьох членів депутації допущено на засїданє для представленя своїх домагань.

Україна і Фінляндія.

Відень, 1. Жовтня 1917.

(Ф. К) П. Т. А. у телеграмі з Київа пові домляє:

Всеукраїнська Рада військових депутатів одержала з Фінляндії у фінській мові письмо, в якім соціял-демократична фракція фінляндського Сойму й фінська соціял демократична партія висловлює Раді вільної України і в її особі цілому українському народови сердечну подяку за присланий соціял-демократичній партії привіт. Дальше у письмі сказано: „Глядимо з напруженем за геройською боротьбою за право самоозначеня народів. Бажаємо успіху справі свободи обох країв, яка не могла бути здушена навіть розпуском Сойму".

Кабінетова криза в Швеції.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Кабінет подав ся до димісії. Король полишив міністріа в урядованю аж до полагодженя димісії.

До політичних партій звернув ся король з просьбою, щоб вислано по двох членів до нарад над утворенем коалїційного міністерства.

Король виїхав на осінні маневри.

Росія й її народи.

Заява Терещенка.

„Stokholms Dagblad" з 24. вересня містить розмову агента французького посольства д-ра Андре Вальца з російським міністром заграничних справ Терещенком.

Що до Польщі уповажнив Терещенко свого співрозмовника до заяви, що російське правительство є за повною незалежністю і суверенністю Польщі. Економічну незалежність Польщі можна осягнути через доступ до моря, одначе сей доступ не може бути на литовській території, бо Литва мусить остати в границях Росії.

Литва й инші провінції Росії, заселені чужими народностями одержать як найдалї йдучу автономію. Одначе мусить остати центральна Дума для цїлої держави.

Фінляндія повинна одержати особливу систему правління.

Нові уступки для Поляків.

Львів, 4. Жовтня 1917.

Віденський „8 Uhr Blatt" доносить, що правительство призналось Полякам ряд уступок, але вимагає за те відступленя від домаганя, щоби була знесена в Галичині військова управа. Поляки, одержавши ті уступки, голосували би за буджетовою провізорією.

До тутешних польських дневників пишуть з Відня, що в кінцем тижня відбуде ся конференція відпоручників польського кола з гр. Черніном, після чого що йно буде нарада польських послів з д-ром Зайдлером. Заява, зложена пос. Дашинським іменем кола, допускає можливість переговорів кола з правительством в справі буджетової провізорії.

Гр. Чернін про мирові умови.

БУДАПЕШТ (Ткб.) 2. жовтня. Підчас бенкету, уладженого д-ром Векерлем, гр. Чернін виголосив промову про теперішне заграничне положенє. Вказуючи на дуже добру воєнну ситуацію для осередних держав, міністер подав розгляд воєнних подій осередних держав, зокрема Австро Угорщини. Осередні держави — говорив гр. Чернін — виставили у відповіди на папську ноту домаганє загального розброєня і розвязних судів, домаганє на перший погляд що правда незрозуміле, бо — мовляв — тільки своїй оружній силї завдячує Австро Угорщина свою оборону перед неприятельською перевагою. Та війна принесла цїнний досвід і цїнну науку для неприятелїв, які вважали монархію вимираючою державою, що має небавом розпасти ся. Війна вияснила, що монархія має в собі живучу силу, якої не можна здавити ніякою оружною перевагою. З хвилею, коли монархія се доказала, може вона вложити спокійно своє оруже та поручити полагоду своїх евентуальних спорів розумним судам.

Нова Европа мусить бути побудована на новій міжнародній правній основі, які давала би запоруку тривкої постійности. Перш усього му сить бути запорука, що не прийде більше до ніякої війни для реваншу, а дорогою до того є саме інтернаціональне розброєнє і признане розумного суду. Розброєнє на суші, морі і в воздусї і розброєнє всіх держав, се спосіб до осягненя тривкого мира. Дальші перегони поодинокних держав у зброюваню мусїли би довести до господарської руїни світа. Кожда з держав мусїла би свої видатки на військо збільшити в десятеро і вони виносили би річно богато мілїярдів, а сего не видержить з часом ніяка держава. Кожда з держав мусїла би зректи ся в дечім своєї самостійности, щоби забезпечити мир. Теперішне покоління не дожиє часу, коли здійснить ся вповні така мирова ідея.

Другим домаганєм для запевненя тривкого мира, се свобода моря, з тим, що ся засада не була би примінена для морських проливів, для яких треба установити окремі правила.

Коли буде запевнене переведенє сих двох принципів, то відпаде всяка потреба територіяльних забезпечень. Монархія не вела війни для здобутків територіяльних і коли розброєнє народів стане дійсністю, їй непотрібні ніякі областні забезпеченя. В тім случаю монархія може зректи ся збільшеня своєї области, як що неприятель опорожнить її заняті области.

Четверта засада, на якій мав би бути побудований новий порядок, се свобідний господарський порядок для всіх. Господарська війна мусить безумовно відпасти у всяких міркованях про будучність.

Се провідні думки, якими руководять ся Австро Угорщина і Німеччина у своїх мирових змаганях. Питанє відшкодовань, яке виднигає коалїція, набирає зовсім инакшого вигляду, коли вказати на знищеня, які заподіяно неприятельськими державами Австро Угорщині і Німеччині, а саме в Галичині, на Буковині, в Тиролю, над Сочею, в Східній Пруси, в туреньких областях та в німецьких кольоніях. Чи коалїція думає повернути ті шкоди осередним державам? Здаєть ся, що вона не знає положеня осередних держав, коли жадає від них одностороннього тільки відшкодованя. Представники антанту все закрашують свої програмові заклики сильними словами, які остають все у відворотній взаємности до справдішньої сили. Спершу прогоголосили вони нам повне знищенє, опісля бажали тільки перестроїти наші внутрішні уряджения, а тепер домагають ся більшого або меншого справленя границь. Здаєть ся, що за тим прийдуть ще дальші фази в напрямі зближеня воєнних цїлий, виднигнених антантом.

Міністер застерігаєть ся, що говорить про теперішну хвилю, бо перекоманий, що на зображених ним засадах може прийти до заключеня світового мира. Але коли би війна мала тривати дальше, Австро-Угорщина застерігає собі свобідну руку. За рік осередні держави будуть ще вкращім militarним положеню як нині, але було би злочином вести війну хоч би день довше, як сього вимагає цїлість і безпеченство монархії.

Міністер заявляє вкінци, що не має оптимістичних настроїв що до скорости антанту заключити на вказаних отсе основах мир, але він певний, що осередні держави перетримають в краю і на фронті, поки не прийде слушний час, який забезпечить свобідний розвиток Австро Угорщини.

НОВИНКИ.

Львів, 3 жовтня 1917.

— **Списуване военних шкід в Східній Галичині.** „Сільський Господар" у Львові подає до відома: Перед двома роками зарядило було ц. к. Намісництво списуваня военних шкід в західній і середній части Галичини. Тепер, по увільненю майже всего краю, можна перевести такий спис в прочих повітах східної Галичиня. Се річ незвичайно пильна не лиш тому, що сим способом можна осягнути образ нанесених шкід і господарського положеня краю, але й тому, що шкоди, особливо в сільськім господарстві, можуть легко затерти ся, так, що пізнійше тяжко або й неможливо буде їх стверднти. Наші компетентні чинники роблять заходи, щоби сю працю пошырити тепер на повіти, в яких її досі не можна було перевести. Розуміємо, що прийдеть ся нашому населеню поборотя чималі пешкоди, яких жерелом є хиби в укладі формулярів та інструкцій, пригнобленє нашого населеня, непевність, чи і коли признана буде винагорода шкід, а також недостаточна поміч місцевих властий та інтелїгентних верств в поученю інтересованих, як мають виповняти взголошеня і стверджувати подані там обставини. Під сим оглядом стануть нашому населеню в пригоді канцелярії правної поради, основувані при філіях „Сільського Господаря", які безплатно несуть помічі нашому населеню. В кождій місцевости, в якій був перед війною кружок „Сільського Господаря" треба його відновити, а де його не було, старати ся тепер заложити. При кождім кружку повинна бути канцелярія правної поради для членів нашого Товариства тої місцевости. Священики, учителї, громадські писарі, добре письменні селяни повинні взяти ся до такого діла, бо инакше пропадуть нам мілїони. Шкоди треба взголошувати на приписаних друках, які можна дістати в старостях. Було би пожадане, щоби взголошеня удостовірене своїми підписами двох віродостойних громадян, прим. таксаторів. Взголошеня шкід приймають комісії для военних чинитьб, які повинні бути при всїх старостві.

— **Поворот намісництва до Львова.** Дневники доносять, що до Львова прийшло розпорядженє, щоби безпроволочно приготовлено будинок на приміщенє бюр намісництва. Бажанем правительника є, щоби ще в жовтни вернуло намісництво до Львова. Деякі з бюр намісництва мають бути приміщені в приватних будинках.

— **Пос. д-р Евген Левицький** виїс на першім засїданю палати послів інтерпеляцію в справі приміщеня повертаючих збігців повітів Станиславів, Товмач і Богородчани. Інтерпеляція домагаєть ся безпроволочного заосмотреня повер

Маєвський (с. р.) виступає проти принятя Інструкції. Взяти що-небудь не можна. Ждати не можна. Наступає катастрофа фронту. Там тишина перед скоком і ми повинні подумати, що скок буде у нашу сторону й повинні попередити його. Для сього треба свободи діланя і власти, чого сей документ не дає. Ми маємо менше, як місяць тому назад: моральної власти у нас менше. Нам потрібно не того документу, а иншої основи, яку треба сотворити. Наш обовязок відкавятн ся від сього документу, тому що він очевидно нічого не дає, а другий шлях, бути може, що-небудь дасть.

Золотарев (Бунд) приключує ся до думки Рафеса про Інструкцію. Положенє таке, що приходить ся спасати революцію, а розрив з центральною властю приніс би необчисленні лиха. З точки погляду сили, не дивлячи ся на критичне відношенє до документу, бесїдник признає розрив неможливим. Ідея п. Маєвського ходженя сумнівними дорогами повинна бути відкинена.

Литваков (з'ед. жид. сон. н.) називає Інструкцію плодом пожалованя гідної творчости кадетів, та сей вивод треба принятн, одначе вдійснювати не так, як воно виготівло перед очами авторам документу. Коли відмовимо ся, то вступимо в полосу невідомого.

Крупнов (к д.) заявляє, що йому треба великої здержливости, щоби терпеливо вислухати у протязї двох днїв незаслужені напади на партію народної свободи. Можна було стати вповні огірченим або, коли хочете, гордим, коли повірити всьому тому, що тут говорило ся про кадетів. Виходить, що Тимчасове Правительство цїле в полоні у кадетів. Виходить, що відвічальність за Інструкцію несуть тільки кадети, хоч вони становлять меншість у нашім правительстві. Пора одначе закинути стару манеру шукати виновного зворотника при кождім розбитю. Коли приходить ся говорити про розбите надій, які Центральна Рада покладала на статут, то виновна тут зміна відношеня реальних сил у краю. Як не оцінювати б вплив нашої партії, то не можна, розуміть ся, говорити, що навіть відношенє сил у краю зависить виключно від кадетів. Тимчасове Правительство не могло затвердити статута, бо се значило би з точки погляду державного права признати Україну союзною державою. І перший, хто зробив великі очи зі здивованя, прочитавши статут, був не кадет, але соціяліст Церетеллї.

„Статут" ішов дальше і навіть у суперечности з угодї, яку заключили Церетеллї і Терещенко. „Інструкція" же в цїлости випливає з тої угоди. Тому бесїдник пропонує принятн її і вважати основою, на якій можуть розвинути ся справедливі змагання українського народу. Сей легальний шлях забезпечує закономірність спокійного руху. Він у всякім разї лїпший від того, „сумнівного шляху" розриву з правительством, який поручав тут п. Маєвський.

(Дале буде.)

нувших поживою, одіжю та будівельними матеріялами, приспішення акції відбудови коштом державним, виплати воєнних причинків та продовження реченця до повороту збігців й евакуованих з тих громад, які цілком знищено. В сій справі інтервеніював пос. д-р Евген Левицький також в міністерстві, де обіцяно видати відповідні заряджения в телеграфічній дорозі.

— **Одна з причин перемоги чужих елементів при виборах по містах на Україні.** Наш віденський кореспондент Ф. К. пише нам: В доповнюю до поданих в передовиці „Діла" з 26. вересня причин некорисних для нас результатів виборів по містах на Україні треба додати ще отсю чи не найважнійшу: В виборах всюди брали участь коїм місцевого властивого населення також військові гарнізони, які як раз на Україні з огляду на недалекий фронт чисельно дуже сильні, а які при нетерторіяльнім комплетованю армії в Росії в своїй переважаючій части не українські.

— **Угорська реформа виборча.** Заява угорського правительства, що нова ординація виборча обійме понад 3 мілїони виборців, а серед них найменше 400.000 жінок, викликала в партії праці (гр. Тіси) велике невдоволення. Проте партія праці оставила своїм членам свободу голосования, супроти чого імовірно не прийде в палаті послів, яка починає свої засідання в половині жовтня, до якої небудь бурливої обструкції.

— **Продовженє реклямацій рільників.** Міністерство краєвої оборони в порозумінню з міністерством війни зарядило рескриптом з дня 24. вересня 1917 р., що всї увільнення від військової служби, признані рільникам військовими властями центральними до дня 30. вересня с. р., продовжаєть ся загально до дня 31. жовтня, а рільникам, увільненим тими властями до дня 31. жовтня с. р., до дня 30. падолиста с. р.

— **Вписи на фребльівський курс** в ц. к. семинарії у Львові покінчено з днем 15 вересня. З Українок не зголосилась ані одна кандидатка, хоч наука є безплатна, удїляєть ся відповідно кваліфікованими силами, а в шкільці, удержуваній з державних фондів при семинарії, мають нагоду кандидатки правчитись вести захоронку. Наука гревже всего один рік. Наша суспільність буде потребувати богато захоронярок, бо й у нас найбільше сиріт. Панночки, що скінчили другу або трету клясу виділової школи, або відповідно приготовились дома, можуть ще й тепер зголоситись до впису в дирекції семинарії вул. Сакраментток ч. 7.

---

†

Наша надія, молодець дуже спосібний, чистого якслева характеру, ангельської доброти, хор брий ідейний син України, наш син ідеальний, найдоровший

ВОЛОДИМИР РОЗДОЛЬСЬКИЙ

УСС., о/після надетаспірант п. п

полягґ геройською смертию на італійськім фронті дня 7. вересня в 19 році житя.

Похорон відбув ся дня 3. вересня 1917.

Просимо кревних і знакомих о молитви за его душу.

Савина і Епіфаній Роздольські,
сестра *Ольга*,
288 1-1 брати *Богдан* УСС., *Іван* УСС. і *Олег*.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 4. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Кондрата — римо-кат.: Франція С.

Завтра: греко-кат.: Фоки свщм. — римо-кат.: Маяцида

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 6 жовтня 1917 „За двома зайцями", комедія з міщанського житя на 4 дії М. Старицького.

В неділю, дня 7 жовтня 1917 „Чорноморці", нар. оперета на 3 дії М. Старицького.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5 п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Краєвий Союз для збуту худоби у Львові подає до відома, що з днем 1. жовтня с. р. переніс свої бюра в вул. Зборовича ч. 20 на вул. Оссолінських ч. 15 II. пов. 286 2—3

Виділ Тов-а Українська Захоронка просить Панї, котрі заявили охоту заняти ся збіркою, щоби були ласкаві зголосити ся в пятницю, 5. с. м. в 4. год. по пол. при вул. Бляхарській ч. 9 по лушки, бо відома збірка буде вже в неділю 7. с. м.

Вінчанє п. Павла Джулинського, укінченого богослова з п-ою Стефанією Прилитківною відбудеть ся дня 7. жовтня с. р. в парохіяльній церкві в Верешици к. Янова. Місто особих повідомлень складають молодята 30 К на „Сирітський фонд" ім. Й. Е Митрополита Шептицького. 289

Пятимісячний курс стенографії отвирає з днем 8 жовтня с. р. Управа Торговельної школи тов. „Просвіта". Наука буде відбувати ся в пополудневих годинах, 3 год. тижнево. Оплата за цілий курс виносить 30 кор. платних при вписї. Зголошеня приймає що дня від 8—9 рано Управа школи (площа Домбровського ч. 7, I. пов.) 279 3-3

Бульбу на зиму доставимо тим членам, котрі найдальше до четверга 4. с. м. зголосять ся. Замовленя будимо списувати на основі лїгітимацій побору муки що дня по полудни від 4—6 год. — Споживно господарська Спілка Бляхарська ч. 11. 213 3—3

Вписи до ц. к. гімназії Франца Иосифа в **Тернополи** продовжені до 6. жовтня. Вступні іспити до клас II—VIII відбувають ся в днях від 1—10 жовтня. Інформацій удїляє дирекція гімназії в год. 9—12 перед пол. в будинку II польської гімназії. — І. Брикович. 3—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцинах ч. 6.** 3—7

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Глядаю своєї сестри Теклї Влях і шваґра Михайла зі Станиславова. Хтобн знав теперішне місце побуту Стефана Кривня з Кривні-Фірлеїв в Рогатинщині, котрий в р. 1914 був в Перемишля при облозі твердині яко Zugsführer 3|2 Sapperbaon, вволить мене повідомити Анна Павлюківна K. k. ukr. Fluchtl. Lager Gmünd N. Östr. 285 2—4

Іван Всеволод Роздольський УСС. пропав під Потуторами 3. вересня 19 6. Видїла его потому в Підгаєчині. Хтобн знав що про дальшу его судьбу в 1916 і 1917 році прошу донести під адресою о. Епіфаній Роздольський, Божаків, п. Підгайці. 287 1—3

Оголошенія

Льоси на рати продаємо в правом гри по вложеню першої рати. На льоси удїлюємо позичок платних з місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всїх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ
ШІЦ і ХАЄС
у Львові, пл. Марійська 7. VIII 65—?

Консерватористка удїляє **лекції гри на фортепяні.** — Королевої Ядвіги ч. 15. двері ч. 5. 283 1—3

Купаю **хату з огородом** недалеко трамваю. — Адміністрація „Діла" „Готівкою". 282 1—1

Олена Прокешівна — — удїляє — — **лекції фортепяну**
вул. Ленартовича ч. 19 — Виписи від 4—6.
290 1—5

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

тоалетових мил, перфум, заграничних вод до уст і волося, крему до зубів і шкіри, як також ріжнородних средств тоалетових.

І. ХАМИШ & О ПУТТЕР
Львів, Сикстуська 2. 277

Дня 1. жовтня переносить ся **ґенеральний склад для Галичини патент. соляївок „ІДЕАЛЬ" в Перемишли** з вул. Водної 12. до нового льокалю при **вул. св. Йосифа 11.**

Просимо **ВП. ДИРЕКЦІЇ** шкіл, інтернатів, бурс, консумів і т. п. — та в загалї усїх жадати проспектів Соляїзки „Ідеаль" заступають ідеальне сїру, суть дешеві і прикріплюєть їх так легке, що кожде заведенє може у власнім заняти ся зельованєм обуви своїх членів. 267 2—2

Підписуйте удїли

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жаданє даром. VI. 8—28

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднициї" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щаднициї, які Дирекція Щаднициї на жадане безплатно достарчає. І в филіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднициї".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних півчасними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після набору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справа позичок полагоджуєть можливо скоро.

Посередничать у виєднуваню позичок в Гал. Воєннім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і другів удїляє канцелярія „Руської Щаднициї" вул. Косцюшки. Народний Дім, І пов щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щаднициї", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладна в товаристві „Руська Щаднича" в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щаднича" пупілярну обезпеку. III. 7—?

КАПЕЛЮХИ до перероблювання
приймає салон мод
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 8—10

- - КРОЇ - -
МАНЕКІНИ
і
- ЖУРНАЛІ -
поручає
Р. ЛЯНДАВ
Львів, ул. Чарнецького 3.
XVI 2—2

Стару адресу
при зміні на нову конче подавайте.
Адміністрація „Діла".

Найкращі оповіданя, сміховинки та співомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16.

		ціна
1)	Оповіданя і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2)	Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3)	Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4)	Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5)	Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6)	Співомовки	44 „
7)	Оповіданя М. Вовчка 1) Ковачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8)	Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9)	Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка	44 „
10)	П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до

Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА"
у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V c 6—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 234 (9.486) Львів. пятниця 5 жовтня (22 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. вид.

Конто почт. видм. 26.730.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 251.

Рукописів редакція не зверта.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 в.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланих 60, в окружних 80 г., в редакційній части 1 К. Понеділкова приплатка і заруч. 1·60. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою . . .
Одно цифрове місце у Львові 12 г.
на провінції 14 г.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 4. жовтня.

На східнім терені війни і в Альбанії без зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Боротьби в відтинку гори св. Гавриїла вчора ослабли. Ми взяли в полон 6 офіцирів і 407 жовнірів.

Наші летуни вістріляли 3 неприятельські літаки.

На тирольськім фронті не було ніяких важнійших подій.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 4 жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Вчерашня боєва діяльність у Фляндрії дорівнувала акції попереднього дня. Сильний руйнуючий огонь, сягаючий глубоко в терен за нашими позиціями, та спрямований на бельгійські місцевости на поодиноких відтинках нашої области боротьби в середині фронту аріс до найбільшої сили.

Через цілу ніч від ліса Houthoulste до Lys нагальна боротьба артилерії удержувала ся без ослаблення, нині рано зросла до барабанного огня. Вирушенєм англійських відділів до наступу в луці Іперн битва у Фляндрії ровгоріла ся на ново. В иних арміях в наслідок лихої обсервації боєва діяльність протягом дня переважно ограничила ся до дрібних розмірів, доперва під вечір оживила ся.

Група військ німецького наступника престола: На східнім березі Мози в настанем сумерку найсильнійший огонь обняв горб 243 на схід від Samogneux. Зараз потім Французи широкими лавами пішли до приступу, щоби відобрати позиції, які ми там забрали. Французький удар в обороннім діляню нашої артилерії і в завзятім опорі Віртемберців зломив ся серед обильних втрат і без успіху.

Фронт кн. Альбрехта: Оживлені боротьби вивязали ся зараз на захід від Мози і Сундгав. Наступів не було.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Коло Якобштату, Двинська і над Збручем, як також в колині Дунаю коло Галацу хвилево зросла боєва діяльність. Сутички на богатьох місцях були для нас успішні.

Фронт Макензена: Положенє незмінене.

Німеччина може завтра мати мир.

ЛЬОНДОН. Бюро Райтера доносить: „Times" пишуть, що донесенє дневника „Giornale d'Italia", немов би папа жертвував свої услуги як посередник, є певно неоправдані.

Німеччина може завтра мати мир, як прийме наші услівя, а тим самим як признає, що в боротьбі, яку спровокувала, є цілковито побита. Під ніяким иншим услівєм не може мати мира. Дневник означує промови Кільмана і графа Черніна, як засідку, в яку не впаде антант і Америка.

Заборона вивозу в Анґлії і Америки до невтральних держав.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Як дневники доносять, Анґлія виповіла Норвегії умову о довіз і від дня 8 с. м. заказала всякого вивозу до Голяндії і Скандинавії. Подібний заказ вийшов також зі сторони Америки.

Львів 4. жовтня 1917.

Буджетова дебата виказала, що правительство не має в палаті послів більшости. Тепер, коли буджетова провізорія і буджет — по першім читаню в повній палаті послів — перенесли ся до комісії, правительство розпочинає кроки в цїли позискання партій для буджету.

З огляду на те, що два найсильнійші народи держави, Німці і Чехи, живуть поки що у непримиримости, правительство не може навіть думати, щоби обі сї національні групи позискати для потрібної тепер більшости. Тепер ходить о се, щоби, приєднуючи для буджету Німців, не дати Чехам приводу до якогось особливо ріякого способу поборювання правительства, а заспокоюючи Чехів, щоб вони вдоволили ся звичайною опозицією, не зразити Німців і не дати їм приводу до опозиції.

Між Німцями і Чехами спричинили під теперішну хвилю особливе роздратованє дві справи: votum недовіря для членів комісії для контролї державних довгів в буджетевій комісії і справа втрачених наслідком засуду мандатів чеських послів. Ходить о се, щоби сї дві справи полагодити так, щоб роздратованє як одної так і другої сторони улягло ся.

Що до першої справи, то згадане votum недовіря викликало внесенє німецьких радикалів, щоби членів німецького національного Союза поскладали всї відповідальні мандати (голов комісій, референтів і т. п.) в палаті послів. Та рішенє над сим внесенєм німецький національний союз поки що відложив, що вказує, що він сподівать ся уникнути кризи. Тимчасом буджетова комісія буде радити над меритеричною стороною кредитів, на які дала довізія комісія для контролї державних довгів; принятє сих кредитів було би власне полагодженє сеї кризи.

Що до мандатів чеських послів, на вчерашнім засіданю комісії посольської ненарушимости референт д-р Странскі поставив внесенє, щоб сї мандати признати важними і запросити послів на засіданє палати. Голосованя над сим внесенєм не було. Коли би воно перейшло, то се викликало би особливо роздратованє Німців. Та думають, що правительство сю кризу усуне так, що обовяжеть ся безпроволочно розписати нові вибори, так, що посли, о яких ходить, вернули би назад до парляменту з нового вибору.

Коли-б сї дві справи вдало ся полагодити, то те мало би тільки такий наслїдок, що Німці не грозили би опозицією, а Чехи обструкцією. Та більшости все таки не було би. Щоби осягнути ії, правительство звертаєть ся до Поляків. Зі становища політики з дня на день — а таку політику ведуть не від нині австрійські кабінети — се річ зрозуміла. Чехів для більшости приєднати не можна, бо в сій цїли треба би зробити уступки коштом дотеперішного німецького стану посїдання. Отже приєднуєть ся Поляків коштом інтересів Українців, бо інтереси Українців лекше жертвувати, ніж інтереси Німців.

Переговори з польським колом вже почали ся. Вчера перед полуднем конферував з д ром Зайдлером урядуючий віцепрезес польського кола п. Дашинський, а по полудни ціла президія кола. Має також конферувати з колом міністер заграничних справ гр. Чернін, а саме про ті справи, що стоять в звязку з відокремленєм Галичини і польською справою.

На завтра запрошена на конференцію з президентом міністрів президія Української Парляментарної Репрезентації. В сій конференції президія УПР. займе становище, означене ухвалою з 12. вересня. Значить: щоб УПР. могла підтримати теперішний кабінет, мусіли би наступити через безпроволочну зміну системи в Галичині і в занятих українських землях реальні гаранції, що українські области Габсбурської монархії будуть зорганізовані в окрему автономну одиницю та що ніяка часть української области не ввійде в склад проектованої польської держави.

Як творить ся українська армія.

Відень, 2. жовтя 1917.

(Ф. К.) П. Т. А. у телєграмі з Київа повідомляє:

Українська армейська Рада оголошує, що в деяких дивізіях, які призначено доповнювати виключно Українцями, розпускають ся провокаційні слухи, наче би всї офіцери і жовнїри не-Українці будуть перенесені з сих дивізій проти їх бажаня до иншних відділів. Армейська Рада, пояснюючи, що українізація лежить не в усуненю з дивізії всїх старожилів, але в доповнюваню її виключно Українцями, вважає зрадником кождого, хто ширить слухи, які роблять ворожнечу між українською й російською демократіями, й взиває армейські організації покласти край діяльности таких осіб. Рада звертаєть ся до корпусних, дивізійних і полкових комітетів з просьбою о як найскорше утвореня українських дивізійних і корпусних комітетів, які поможуть українській революційній демократії відмежувати ся від реакційних елементів.

Український Військовий Ґенеральний Комітет.

„Утро Россіи" з дня 8. н. ст. вересня повідомляє:

4. н. ст. вересня на імя Українського Військового Комітету міністер війни вислав отсю телєграму:

„Беручи під увагу відбуті переговори Тимчасового Правительства з представниками Української Центральної Ради про сучасне положенє українського питаня й окончено установлену загальну точку погляду Тимчасового Правотельства на автономну Україну й її границї, міністер війни узнав можливим затвердити Український Військовий Комітет при умовах точного означеня його прав й обовязків з тим, щоби: 1) Комітет признав для себе і для всїх українських військових організацій і військових відділів обовязковим повне піддане розпорядкам військових властий; 2) щоби Комітет не розпоряджав ся безпосередно ніякими українськими відділами, ніякими категоріями Українців, які служать або обовязані до служби у війску; 3) щоби співділанє з міністерством війни при сформованю українських відділів Комітет оказував у границях установленої з повновластєм Тимчасового Правительства вищої военної власти, й щоби тими-ж границями ограничило ся вмішуваня Комітету в обсяг повновластий военних властий у активній армії — на Україні і всюди в Росії. Тому затвердженє Українського Військового Генерального Комітету може наступити тільки по представленю подрібно установленої діяльности Комітету на вказаних висше основах й поданю списку особистого його складу".

Ґен. Кіндратович — представник Укр. Ц. Ради при ґенеральнім штабі.

„Утро Россіи в дня 1. н. ст. вересня у телєграмі з Київа повідомляє:

Членови Українського Генерального Комітету генералови Кіндратовичеви, проти якого ведеть ся слїдство у справі Полуботківців, а якого У. Ц. Рада вибрала представником при ґенеральнім штабі, не дозволено до покінченя слїдства виїхати у Петроград.

Застановленє слїдства проти полк. Ю. Капкана.

„Кіевская Мысль" з дня 31. н. ст. серпня повідомляє:

„Бувшего коменданта 1-шого українського полку ім. гетьмана Б. Хмельницького полк. Ю. Капкана, якого усунено від обов'язку і проти якого ведо ся слідство, повідомлено, що слідство проти нього застановлено. Полк. Ю. Капкан подав рапорт о привернене йому прав ко менданта."

Усунене й слідство проти полк. Ю. Капкана стояло у зв'язку з відомим нападом російських кирасирів на 1-ий український полк ім. гетьмана Б. Хмельницького. Виновників нападу має відкрити слідство, яке зарядив у сій справі комендант відділу західного фронту. Застановленє слідства проти полк. Ю. Капкана — се безперечно перше урядове сконстатоване, що вина за згадані сумні події, жертвою яких упало 16 українських жовнірів, не числячи тяжше і лекше раненых, не є по стороні українського полку, як се у першій хвилі після подій намагала ся представити російська преса.

Проти „відбудови", веденої в Східній Галичині.

Львів, 4. жовтня 1917.

Нині відбула ся нарада українських членів прибічної Ради Централі для відбудови. В нарадах взяли участь пп.: Кивелюк, Войнаровський, Онишкевич, д-р Корнош, д-р Макух, Натірний, Струк, Коренець, Стефанівський. Вислід дом нарад були отсі ухвалені резолюції:

„Зібрані нинішнього дня у Львові українські члени прибічної Ради Централі для відбудови відносять найрішучійший протест проти наміреного скликання повної прибічної Ради, зараз буде уможливлений їм поворот дорогою виповнена довязань, поставлених ними перед виступленєм.

„Також протестують ті-ж самі члени найрішучійше проти проекту Централі для відбудови про організацію повітових прибічних рад, тому, що той проект обмежує представництво українського населення до двох тільки членів.

„Дальше протестують українські члени прибічної Ради против довершеної вже обсади місць для управителів експозитур Централі в Східній Галичині, тому, що мимо всяких запевнень українських фахових сил при тім майже зовсім не узглядненo."

Ті резолюції, підписані всіми учасниками нарад, вислано телеграфічно до президента міністрів, міністра рільництва, міністра робіт публичних, галицького намісника і шефа Централі для відбудови.

Після покінчення згаданих нарад відбула спільну конференцію українські члени прибічної Ради Централі для відбудови і члени рільничої Ради, в якій взяли участь пп.: д-р Федак, Натірний, Кивелюк, Войнаровський, Онишкевич, д-р Корнош, д-р Макух, Струк, Коренець і Стефанівський. Рішено вислати до президента міністрів, міністра Гофера, галицького намісника і шефа Уряду рільничого отсей телеграфічний протест:

Зібрані нині у Львові українські члени прибічної Ради Централі для відбудови і рільничої Ради протестують проти розпорядку рільничого Уряду про організацію повітових рад рільничих, тому, що ним установлено для української людности в східно галицьких повітах тільки два мандати."

Справи організації повітових прибічних і рільничих рад повинні зрівнятися за місця наші повітові політичні і господарські організації, перш усього філії „Сільського Господаря". На всякий случай нехай і вони самі про себе шлють протести, аналогічні до отсе ухвалених у Львові „на адресу дотичних властий і копії їх нехай присилають Народній Канцелярії і „Сільському Господареви" у Львові.

З військової комісії.

Регабілітована військових осіб.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Військова комісія відбула нині засіданє в присутности міністра війни. Під дискусію прийшло внесене пп. Гумера і Тайфля в справі регабілітованя військових осіб позбавлених військових степенів за малі провини.

По дискусії, в якій забирали голос також пп. Галер і Ліберман, принято внесене, яке звучить: Взиває ся міністра краєвої оборони, щоби безпосередно заініціював у монарха акт ласки, щоби тим особам військовим, котрі за дрібні провини, головно політичної і дисциплінарної натури в поступованю ради чести були позбавлені військового степеня, були привернені їх первісні права. Навто прийнято додаткове внесене пп. Ліберманa і Гумера, яке взиває міністра краєвої оборони, щоби всьо зробив в цілі запобіженя, щоби військові особи без попереднього розсліджена справи і безпідставно могли бути позбавлені свого степеня і щоби спричинив, аби випадки, які вже зайшли, були розсліджені і справедливо полагоджені.

Крім того принято внесене пп. Бодірського і Гумера, взиваюче міністра краєвої оборони, щоби постарав ся о відповідні улекшеня в поступованю о регабілітацію і щоби регабілітованим признаню їх попередну ранґу. Справоздавцем вибрано п. Гумера. На внесене п. Лібермана поручено предсідникови комісії, щоби постарав ся у президента Палати, щоби сей предмет помістив на дневнім порядку Палати протягом найблизших 14 днів.

Слідуюче засіданє відбуде ся в середу дня 14. с. м. по полудни.

З буджетової комісії.

Відложене засідання в приводу невиясненого політичного положення.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Буджетова комісія зібрала ся нині перед пол. під проводом голови Сільвестра в присутности президента міністрів і міністра фінансів. На деннім порядку буджетова провізорія. Референт Штайнвендер каже, що наради над буджетовою провізорією ліпше відложити з огляду на те, що політичне положенє не є виясненe. По короткій дискусії засіданє комісії відложене до вторка.

З комісії відбудови

Справа достави будівельного матеріялу.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Комітет комісії відбудови відбув нині засіданє. Раджено над справою достави конечного будівельного матеріялу для відбудови Галичини і Буковини та над справою максимальних цін будівельного матеріялу, а вкінци над питанєм достави опалу для населення в военних областях.

Внескодавці пп. Длугош і Врубель увзасаднювали свої внесеня.

В дискусії взяли участь пп. Лясковіцький і Лукашевич. Справоздавцем субкомітету для комісії призначений п. Лукашевич.

Повітові репрезентації в ц. і к. окупації.

ЛЮБЛИН (ТКБ.) Урядово оголошено розпорядок в справі поділу на повіти. Для кождого повіту творить ся повітова репрезентація. Кілька репрезентацій може за згодою генерал-губернатора лучити ся для осягненя означених цілий в союзи. Повітові репрезентації вибирають ся на три роки. Щоб бути вибраним, треба мати 30 літ. Повітова репрезентація має займати ся господарськими, гігієнічними і культурними справами повіту. Органами репрезентації є повітовий соймик, скликуваний що чверть року, повітовий виділ, скликуваний що місяця, і президент, яким є кождочасний комендант повіту або в його заступстві урядуючий цивільний комісар. Урядовою мовою соймика, виділу і всіх їх органів є мова польська. Одначе письма військових команд мусять репрезентації залагоджувати без огляду на те, в якій мові вони внесені. Не-польські подання сторін обовязана репрезентація приймати тоді, коли мова подання є урядово допущена і коли її вживає бодай 10% населення повіта.

Пожежа в нафтових резервоарах.

БАКУ. Петроградська телеграфічна агенція доносить: В наслідок перерваня електричного полученя вибухла пожежа в нафтових резервоарах. Кільна міліонів пудів нафти стоїть в полумінях.

Іменованє.

ВІДЕНЬ. (Ткм.) Міністер віроісповідань і просвіти іменував учителя учительського семинара в Станиславові головним учителем в жіночім учительськім семинари у Львові.

Події в Росії.

Непорозуміне виділу фльоти в міністерстві.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Тому, що головний виділ фльоти вислав до міністерства маринарки

3

Осінньова сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

Мала Рада.

Двокінчене засідання 19. н. с. ст. серпня.

Балабанов (рос. с.-д) пропонує звернути увагу і на позитивну сторону інструкції. Ограниченє території дає основу для розширеня її в будучині дорогою автоматичного приключеня. Балабанов відказує ся в імени фракції від 4-го портфеля і каже, що інструкція все таки творить власть. Коли виявить ся, що сей акт простий маскарад, то загально російська демократія України відноситься до нього вороже. Принцип признаня автономії в акті є. Факту виливу кадетів на виготовленє акту не можна заперечити. Відомо, що кадети їздили з Україною не з'єднували ся перед зірваном правительства, зірваном, яке довело до прориву фронту. Бесідник, говорячи про вихід, не признає доріг п. Донченка і Маєвського, бо результат розрізу не сподобає України. Дорога конфлікту, який доведе до горожанської війни, викідзана не тільки для України, але і для всеї Росії. Природний вихід — принятє інструкцію як основу.

Мічковський („Поалей Ціон") бачить в предложеню не-Українцям 4 портфелів означений політичний хід зі сторони правительства. Одначе правительству все-таки не удасть ся добути симпатії меншостий для сего документу. (Оплески). Рука російської буржуазії виявить ся в усуненю з автономної України богатих природно областий. Документ — чисто класовий. Се кинема кість, а не угода. Одначе все таки се певного роду успіх. Виграна битва, хоч не кінцевий успіх. Тому треба принятї інструкцію, будучи свідомим її недостач.

Мик. Ковалевський (с. р.) вважає інструкцію „продуктом позаконного співжитя російських с. р. з кадетами". Вона дає не красивий орган, а граммофон петроградської власти. Говорячи про вихід із положеня, бесідник відкидає передумови Садовського, який надто рано відслужив панахиду по революції. Центральна Рада повинна інтерпретувати інструкцію, уложену без її згоди, й увзаконовжити Генеральний Секретаріят в дотеперішнім складі вести роботу дальше. Коли домагають ся від нас плебісциту, то треба йти чим скорше до Установчих Зборів України.

Сиркін (сіон.), ставлячи ся приточно до інструкції, яка подає національну свободу „не отдалений лежні на годину", все таки вважає не обхідним принятї її.

К. Суховних (р. с.-р.) вважає, що скидати всю вину за інструкцію на кадетів й ин. окремі групи — не зовсім справедливе. Треба мати на увазі взаїмне положеня української й неукраїнської демократії. Вина падає на одних і других. Спільна нова найшла ся тільки у хвилю вустрічи у Києві Церетеллі з Винниченком. Революційний рух взяв напрям в створу націоналістичного відтінка.

Дійсне революційна мова п. Садовського нині укріпляє нитки зязку. Політику невідвічальности, запроектовану п. Маєвським, треба відкинути і постарати ся сильнійше звязати українську демократію з неукраїнською. У велике державних замислах, в яких підкріплює партію сон.-рев., вона не винувата.

В. Винниченко (с. д.): Перебуване делегації у Петрограді пригадувало сиджене у тюрмі в очікуваню обжалованя або виводженя. Реалізуючи дебати, В. Винниченко відмічає три напрями. Перший напрям пропонує вернути ся до первісного стану й очікувати знов приїзду міністрів. Та революція — рух, і сидіти в очікуваню не можна. Ми вступили у фазу власти правової. Власть ся находить ся в руках правительства, яко-б воно не було. Ніяка гальба — одержати від правительства власть. Я, — говорить В. Винниченко — дивлю ся на інструкцію як на здобуток, який ми самі взяли, а не дали нам його з милости. Мені стидно було слухати мови плаксиво настроєних українських товаришів. Товариші не-Українці настроєні бадрійше. Ми досягнули певної точки: відмовити ся від неї — значить спустити ся з вершка, щоби знов почати драпати ся на нього. Ні, треба укріпити ся на даній позиції і драпати ся вище. Другий напрям пропонує вмити руки. Се — хитрість і трусливість. Нікому ніякого пожитку тим не принесеть ся. Се значить — вибирати чужими руками каштани з вогню. Пропозиція зводить ся до того, щоби Секретаріят лишив ся без власти, одначе з обовязками. Для такої ролі не найдете людий. Коли ж приймемо інструкцію, то зв'яжемо в Українській Центральній Раді революцію. Прийняте інструкції має й позитивне значіне. Вона дає признаня ідеї автономії, а се більше, чим домагала ся перша делегація. Делегація тоді домагала ся тільки комісаря для справ України, а тут признають ся принципи авто-

кілька домагань, маючих характер ультимату, міністер маринарки Вердеревський зарядив розв'язане того виділу і вибір нового. Збори представників залог Балтійської фльоти запротестували проти розв'язаня і заявили, що будуть поперати виділ. Візвали також міністра, щоби в приязний спосіб урегулював непорозуміне.

Верховський погодив команду з жовнірами.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ.) Після донесеня з Гапаранди російський міністер війни Верховський уходить за мужа дня. Його промова виголошена на демократичнім конгресі мала величезний успіх. Удало ся йому те, про що даремно старав ся Керенський, а саме привернути порозуміне між начальною командою і жовнірами.

ПЕТРОГРАД. Петроградська телеграфічна агенція доносить: Після останніх відомостий, конфлікт між міністром маринарки і головним виділом фльоти влагіднено внаслідок інтервенції петроградської Ради робітників і жовнірів.

Кара за участь в бунті Корнілова.

ПЕТРОГРАД (ПТА) В звязи з бунтом Корнілова правительство проголосило звільнене зі служби або перенесена 31 командантів корпусів, дивізій і полків.

За демократичну власть в Росії.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) По суперечних ухвалах за коаліційним правительством і проти нього демократична конференція рішила, що президія, скріплена представними всіх партій, має вібрати ся на надзвичайне засіданє, щоб вишукати спосіб вирівнаня суперечностий і здійсненя одноцільности демократичної волі.

Рівночасно конференція однодушно ухвалила не розвязувати ся, аж буде утворена державна власть в формі, на яку може згодити ся демократія.

Внесенє У. П. Р. про евакуації і реквізиції.

Відень, 2. жовтня 1917.

На нинішнім засіданю парляментарної комісії У. П. Р. ухвалено нагле внесенє в справі реквізиций та евакуаций на галицькім Поділю. Послови Будзиновському поручено випрацювати внесенє. Рішено просити також инші партії Палати послів, щоби відперли згадане внесенє, яке буде передане комісії военної господарки і там буде полагоджене протягом кількох днів.

Рішено на місце пос. Бачинського, який зложив свій мандат в комісії военної господарки, десигнувати д ра Окуневського.

Ріжниці.

Австро-угорська і німецька мирова формула.

„Arbeiter Ztg.", обговорюючи промову гр. Черніна про мирові умови, пише:

„Гр. Чернін не дав себе залякати тим, які не хотять означити своїх военних цілий та заявив виразно, що Австро-Угорщина не хоче допускати ся ніяких поневолень, що вона бажає мира на основі порозуміня та що в случаю міжнародного застановленя воружень вона не потребує ніяких територіяльних забезпечень і зрікаєть ся побільшеня своєї области. Австро Угорщина приняла мирову формулу: Ніяких добичий і ніяких контрибуцій. Се певне і се будуть мусіли всюди мати на увазі. Всюди! — і там, де привикли після кождого слова про мир піднимати меч. Гр. Чернін уважав на кождий случай вказаним застерегти ся що до будучности; рація його военних цілий істнує тільки під теперішну хвилю, на будуче він застерігає собі свобідну руку.

Здаєть ся нам, що те застереженє було мало потрібне — й така погроза не залякає неприятелів. Але і тут є виразна ріжниця між сею заявою і промовою німецького канцлера. Гр. Чернін вважає себе тепер звязаним формулою мира на основі порозум'ня та застерігає собі свобідну руку на будуче, — а р Міхаеліс перечить, немов би він звязав себе відповідю папі та заявляє, що він і тепер має свобідну руку що-до можливих мирових переговорів. Се значить: Австро-Угорщина предкладає мир на основі порозуміня, а Німеччина найвисше переговори про такий мир. Ріжниця є замітна та доказує, як мало ще Німеччина сповнила свій обовязок, щоб зробити все, що могловби довести до мира".

Король і партії в Швеції.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Король приняв провідників соціяльних демократів, лібералів і правиці і звернув ся до них з зазивом, щоби утворили кабінет з усіх важних політичних напрямів. Таке правительство могло би сильно зазначити єдність і уможливити дальше ведене політики невтральности.

НОВИНКИ.

Львів, 4 жовтня 1917.

— **Українські театри у Київі.** Трупа Українського Національного Театру, якого вистави будуть у зимовім сезоні у Троїцькім Народнім Домі, вже сформована. До трупи між ин. увійшли: А. Саксаганський, І. Маряненко, А. Борисоглібська, Ф. Левицький, Л. Левицька й ин. Режісерами будуть пп. Саксаганський, Маряненко, Гаєвський і Вороний. Музикальною частю буде завідувати А. Кошиць. Театр дістає субвенцію від Центральної Ради. — Дня 14. н. ст. вересня у 2 ім Городськім Театрі відкриє сезон Український Театр М. Садовського. — В літнім театрі Кунецького Зібранє грає щоденно ще Українська трупа Т. Колисниченка.—Ф. К.

— **З'їзд українських виселенців з Холмщини у Київі.** П. Т. А. у телеграмі з Київа з 8. н. ст. вересня повідомляє: Відкрив ся український з'їзд втікачів Холмщини. Бесідники, які виступали у справі національного самоозначеня, висловлюють бажане прилученя Холмщини до України. — Ф. К.

— **Для вивезених Українців.** Укр. пресове бюро в Стокгольмі одержало отсю відозву українського запомогового комітету для Українців, вивезених в Росію: В рр. 1914 до 1915, отже в часі російської окупаций і російського відвороту з Галичини та Буковини, увязнили російські власти богато тисяч Українців і вислали їх в пусті степи Сибіри та в инші північні російські губернії. Богато тисяч невинних і спокійних українських горожан впало жертвою царату, богато тисяч вивезено, богато мучилось місяцями по тюрмах. В тих часах обходилось з ними російське правительство немов з невільниками. Богато тисяч тих нещасливців вивезено на Сибір і полишено їх серед найбільшої нужди. Вони вигинули з голоду і зимна. Инші народности, як Поляки, Литовці і Жиди мали можність зорганізувати запомогову акцію для своїх земляків. Одним Українцям відобрано можність зробити те саме. Царське правительство заборонило їм те. Вистарчило вже слово „український", щоби їх мучити, запроторити в тюрму, або заслати на Сибір. Такі відносини панували до революції. Велика російська революція, що вибухла на весні і до основ змінила політичне та суспільне жите, не змінила зовсім положеня тих нещасливих жертв війни, противно, можна навіть сказати, що їх положене погіршило ся. Ще инні біду ють тисячі тих виселенців в Сибірі і в північних губерніях татарської Росії. Поворот до европейської Росії їм заборонений. В часі революційних борб забуто на них і полишено їх власній судьбі. Так гинуть вони марно. Вже надійшла осінь, а за нею іде зима. Забутим всіми грозить смерть від голоду або морозу. Се неждане положене збільшилось ще крім того з приводу останнього російського відвороту, бо він побільшив ряди вивезених. Комітет не має так значних засобів, щоби ту нужду усунути або влагодити. Його акції недостає відповідних грошевих засобів. В тім сумнім положеню відкликаєть ся запомоговий комітет для вивезених Українців в Київі до всіх культурних народів в імени тих нещасливців, щоби помогли тим нещасливим, які тисячами гинуть і зносять найбільші военні страждання.

— **Вістка про полонених У. С. С.** Д р Михайло Волошин, командант Збірні УСВ. у Львові, зволив передати нам до редакційного ужитку отсю картку, присланну йому з російського полону д-ром Костем Воєвідкою, лікарем УСВ.: „Вповажаний Пане Отамане! Дня 1. липня с. р. дістав ся я в полон по страшних хвилях — здоровий. Зі мною разом соти. Дідушок, духовник Ізак, поручники Семенюк, Орда, чет. Панчак, Струць, Гілецкий, Іванець, хор. Мінчак, Соловчук, Салдан, Грабар, Даньківаський, Король, чет. Марекін; всі здорові. Пож. Кікаль ранений. Пор. Яримовича і пор. Камінського з вами не ма". Картку з ідентичними відомостями одержала наша редакція від духовника УСВ. о. Миколи Ізака.

— **Грошові підмоги для львівських ремісників.** Громада міста Львова має до розділу для львівських ремісників і промисловців значні фонди, около 30.000 К. З тих фондів може одержати безворотну підмогу кождий промисловець чи ремісник, який поніс посередні шкоди военні наслідком недостачі і подорожіня робучих сил, сирівців або наслідком перерви в зарібкованю. Досі такі підмоги одержали в більшости Жиди а опісля Поляки. Подань від Українців увійшло розмірно мало. Нехай отже українські ремісники і промисловці вносять неостемпльовані поданя до львівського магістрату на руки радника Гонцецкого до V департаменту при вул. Червенського ч. 3 II пов.

— **Нова польська партія.** Польська пресова агенція доносить, що в Галичині буде заснована нова польська політична група під назвою „Група національної праці". Нова партія має вортенізувати помірковані чинники всіх польських груп і заложити у всіх місцевостях Галичини товариства національної праці. Відозва основателів нової організації звертаєть ся проти поширеного в краю безуспішного і шкідного для польського народу політичного максималізму. Що до розвязки польського питаня нова організація стане на становищи програми „N. K. N.".

— **Трагедія письменника.** Берлінський „Vorwärts", орган німецької соціяльної демократії, доносить в числі з 2. с. м., що партійна управа усунула Карла Каутского зі становища начального редактора партійного наукового журнала „Die Neue Zeit". Причина усуненя, що Каутский підчас війни „належав до незалежних і віддавав орган на услуги відступників", себто, що він розходить ся в поглядах на війну з партійною управою. З сього приводу читаємо в „Arb. Ztg.": „Се донесене викликає великий біль. Карло Каутский усуненний з органу, який він заложив, розвивав, зробив великим і славним!" А який біль мусить стискати серце письменника, який мусить уступати з редакції часописи, в яку вложив стільки праці, свою душу і свій мозок!

— **З'їзд цісарів.** Дня 30. вересня цісар Вільгельм вертаючи з семигородського і східно-галицького фронту, стрінув ся на граничній станції в Дзедзіцах з цісарем Карлом, в якого товаристві був шеф ц. і к. генерального штабу генерал піхоти Арц. Оба цісарі покористували ся тою нагодою, щоби заявити повну згідність своїх поглядів на політичне і военне положене.

— **Нові приписи про реклямації.** Міністерство кр. оборони оповіщає: Від тепер реклямація до певного речення буде висловлена в двоякий спосіб або а) рішенєм „увільнений тимчасово до..." або б) рішенєм: „увільнений до кінцевого речення..." Що до тих, які одержали рішене: „увільнений тимчасово до..." взято під увагу можливість продовженє реклямації, коли пізнійше прошено о дальше увільнене та виказано дальше істноване причини його, при чім політичні власти повітові будуть уповажнені давати дозвіл на вижиданє рішеня. Що до тих, які одержали рішене: „увільнений до кінцевого речення..." є засадниче виключене продовженє реклямацій після того речення. Ті особи мають згодитись до служби в дни після того речення без окремого покликаня, при чім політичним властям повітовим заборонено в случаю внесеня нової просьби о увільнене давати дозвіл на дожиданє рішеня. Всі увільнені я, які підчас контролі військових документів признано увільненими реченцевими, треба розуміти так, що дотичний реченець треба уважати кінцевим, отже дотичні увільнені особи мають в засаді після речення без окремого покликаня згодитись до служби. Та щоби і ще до тих осіб уможливити довід, о скільки є причина їх дальшої реклямації, можна вносити і що до них прошеня о дальше

номії. Великий здобуток — співробітництво з неукраїнською демократією. Неприняте інструкції вибов грозить ворожнечею. Велике значінє інструкції ще в тім, що вона дає у виді Генерального Секретаріяту хоч і попсований, та все таки апарат власти для організації краю. Сей апарат необхідний і для підготовленя до Установчих Зборів. Аннігілуючи заяви проти принятя інструкції, В. Винниченко не бачить у них ніяких серіовних аргументів. Ручати за рай на Україні на випадок одержаня повного Секретаріяту і девяти губерній — не можна. Всього зробити однаково Секретаріят не може. „Коли перед своєю совістю не сказали „можемо" взяти власть, то повинні сказати — „маємо обовязок". Даних про упадок авторитету Центральної Ради нема ніяких. З точки погляду оборони краю думка Мазаського зовсім незрозуміла. На випадок розриву прийшлось би йти на боротьбу. Нехай навіть старчить сил, то чи оплатить розрив всі нещастя, які він викликує — прорив фронту і пр.? Що ми дістанемо тоді? Нінні дадуть нам також інструкцію, але вже чисто німецьку. І будуть дві половини України —

Тому не треба відмовляти ся від інструкції. Треба прилучати ся до третього напряму — приняти інструкції, але не треба киснути. Треба гордо піднята голову в свідомости, що не нам дали, але ми вирвали самі! У революції повинно бути сказане, що се наше завойоване, одначе на нім ми не зупинимо ся.

Після мови Винниченка засіданє Малої Ради закінчуєть ся в 10½ год. веч.

(Вінці будо.)

увільнені до 25. жовтня в звичайно приписаний спосіб, при чім повітові власти політичні можуть давати дозвіл на дожидане рішення до 1. січня 1918 р. По 25. жовтня с. р. таких прошень не можна буде вносити.

— **Крізавого року, ілюстрований альманах на 1917** р. можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка Ринок 10, Ставропігії Руська 3 і Союзнім Базари ч. 20.

Михайло Дорошенко, хорунжий УСС., погиб трагічною смертю в студенних хвилях Вонги дня 30. червня с. р. Похоронили його 3. липня с. р. на православному кладовищи в селі Дубівці, сарагівської губернії. Ось така коротенька вістка наспіла з російського полону від сотника А. Мельчука, що теж живе як полонений у згаданому селі й глибоким смутком наповнила всіх, хто знав Покійного.

Покійний Михайло Дорошенко родив ся 28. жовтня 1894 р. в селі Руді, рогатинського повіту в селянській семії. Вчив ся в українській приватній гімназії в Рогатині, а іспит зрілости здав у 1915 р. в Відні. Як гімназійний ученик визначав ся пильністю та талантом. Коїм шкільної науки працював дильно над своїм образованем, та не забував і праці для других. В гімназії брав участь у кружковому житю, виготовляв відчити (головно в українистичній секції „Наукової Читальні"), брав участь у концертах й аматорських виставах. Товариші любили й поважали його, а доказом сього хоч би се, що вибрали його були начальником „Шкільної Громади". Горячим бажанем Покійного було по скінченю гімназії стати народним учителем, щоби мати нагоду працювати над сільским народом. Сеї нагоди не занедбував він уже й в гімназії. Працював у читальні в своїму рідному селі й заложив там для сільської дітвори бібліотеку, що дуже гарно розвивала ся. Із вибухом війни зголосив ся один із перших у ряди УСС. В їх рядах брав участь у боях в 1914 р. під Туркою, Дрогобичем Бориславом, на Кобилі, в Бескиді й сливе в усіх боях УСС. в 1915 і 1916 р., аж у бою під Потуторами 3. вересня 1916 р., в якому згинув його шкільний товариш хорунжий Юліян Соколовський, попав ся в полон. О стільки був щасливійший від свойого товариша, що дожив сповнення найвищої мрії нашої, за яку пішов у бій — вільної Вкраїни. Та не довело ся вернути в рідні сторони. Студені хвилі Волги зробили кінець молодому житю. — В. Й. П.

Іван Гриф Рудницький, емер. секретар міського уряду і почесний горожанин міста Підволочиск помер 3 с. м. у Львові в домі вятя **Миколи Левицького**, урядника Кр. Союза кредитового, в 75 р. житя. Похорони відбудуть ся в пятницю дня 5. с. м. з похоронного дому при вул. Кохановського ч. 96 на Личаківське кладовище. В. й. п.!

Із сільських шкіл.

„Пятьова система".

Др Юліян Шипайло з Дрогобича 200 К. (Дністер). — Іван Гринишин, Пикуличі 50 К.: п. дир. Івана Мануляка, п. Тесфіля Голованського, одн. охоти. Стефана Конюшика, богослова IV. р. теольг. Петра Дутка, всіх з Перемишля, одн. охотн. Івана Орелецького, 18. полк стрільців. — Збірка на поминках у Андрія Дмитришина 21 К. 82 сот. — Михайло Мокрий, учитель в Новій Виневі, дес. У. С. С., 10 К.: п ну Нусю Мурську, учительку в Глуховичах ad Гаї, п ну Олену Єзерську, Львів, відх. У. С. С. і Романюка Миколу Етр. 445, підх. У. С. С. Рабця Петра Етр. 445 і вістуна У. С. С. Кубу Кобилянського Етр. 445 —

Пятниця, 5 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Фоки свщм. — римо-кат.: Пляцида

Завтра: греко-кат.: Зач. св. Ів. Кр. — римо-кат.: Бруноиа.

На памятник бл. п. Ярослава Весоловського зложили в „Земельнім Гіп. Банку" у Львові ч. к. 4 000 Вп. П. Евг. і Ол. Котиси 10 К, Рогульский Микола 5 К, Колцуняк Юліян 5 К, і Охпиш Антін 20 К (за гонорар бл. п. Вес.).

На фонд укр. журн. ім. Яр. Весоловського зложив в „Дністрі" у Львові ч. кн. 10.500 П. Юліян Колцуняк 5 К.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Салю Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 6 жовтня 1917 „За двома зайцями", комедія з міщанського житя на 4 дії М. Старицького.

В неділю, дня 7 жовтня 1917 „Чорноморці", нар. оперета на 3 дії М. Старицького.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представлення при касі від год. 5 п. п. Початок о год. 7 вечером. 2-2

Загальні збори тов. „Львівський Баян" відложені на суботу 27 жовтня 1917. 1 2

Краєвий Союз для збуту худоби у Львові подає до відома, що з днем 1. жовтня с. р. переніс свої бюра в вул. Зіморовича ч. 20 на вул. Оссолінських ч. 15 II. пов. 286 3—3

До „Січий" і „Сокола" в краю. Рукавковострілецьке Товариство „Сокіл-Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошення до ц. к. Намісництва як Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини до Секції І. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писарабо хтось з членів чи членичь, коли тамті два неприсутні. Подання є вільні від стемпля. Для скоршого полагодження належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в даним окруві. Коли Експозитури є недалеко віддалені, найдогідніше було би зі списом шкід, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошення. Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокола-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 4—5

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

вложили в коронах:

Вп. Мартин Гавронський з Кіцманя (Буковина) 5, Микола Кобзар 10, Ольга Левинська 10, Іван Голда з Кульпаринова 6, Мих. Гавур 2, Н. Н. 10, Павло Лащій ц. к. поручник пол. поч. 10, разом 53 К.

За що в імени шкільної дітвори і їх родичів, складаємо ласкавим жертводавцям сим прилюдно сердечну подяку. — М. Сінк. 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Глядаю своєї сестри Текли Влях і шваґра Михайла зі Станиславова. Хтоби знав теперішне місце побуту Стефана Кривня з Яремної-Фірлїв в Рогатинщині, котрий в р. 1916 був в Перемишли при облозі твердині яко Zugsführer 3|2 Sapperbaon, вволить мене повідомити. Анна Павлюківна K. k, ukr. Fluchtl. Lager Gmünd N. Östr. 285 2—3

Оголошення.

Господиня до ведення дому священика вдівця пошукує гр. кат. уряд парохіяльний в Пасічній к. Надвірної. Вимога: здоровле, спокійна вдача, знане сільського господарства головно молочного, працьовитість. Зголошення в поданем услівій до повисшого уряду парох. 47 1—2

Потребую зейчас інструктора до дітий, в яких одно вчить ся II кл. гімн. а друге IV кл. гімн. Академик або хто инший, що не має на разї занята або побиває ся в дорожнечою а міг би і хотів би совісно і уміло сповнята роботу інструктора на селї нехай зголосить ся зейчас до мене. Харч буде мати добрий і добру платню. Адреса до мене: о. Василь Чайковський гр кат. парох в Мишкові, почта на разї Залїщики або Тлусте ad Чортків. 293 1—3

Уживайте „Данія" до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ" найлучший виріб, який заступає **КРОХМАЛЬ**

ДАНІЯ

назвище і марка охор. правно застер.

Не нищить біля!
Незрівнаний в ужитю!
Розпускає ся в водї, не лишає осаду!
Зберіга не шкодить біля!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведеннях і т. п.

НАБУВАТИ: в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всіх дрогеріях, корінних склепах і складах перфумерії і т. п. **по 80 с. і К 1·50**

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнійшим купцям у всіх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні з питами належить адресувати до:

„ДАНІЯ" Централя для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріянська 23 І. пов.
Ч. телефону 1416. 224—3—3

Підписуйте уділи

одиного українського кооперативного союза для вільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом то повівший синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в голу. — Проспекти на жадане дарем. VI. 9—20

Консерватористка уділяє лекції гри на фортепяні. — Королевої Ядвіґи ч. 25. двері ч. 5. 281 2—3

Спеціяліст хоріб венеричних і скірних
Д-р ФРІШ Валова ч. 11. 166 7 7

Лїцитація коний і лошат.

В неділю дня 7. жовтня с. р. о год. 8 рано відбудеть ся лицитація коний і лошат в кінській стації вужитковій команди військової Перемишля в **Ольхівцях коло Сянока.**

Удїл в лїцитації можуть брати лиш ті рільники, котрі викажуть ся легітимацією своєї політичної власти або команди рейонової. 292 1—1

Передплачуйте український журнал

в німецькій мові

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:
Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.
Відвічальний редактор: 12—?
Посол Володимир Сінґалевич.

Виходять чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: **Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/8.**

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 285 (9.467) Львів субота 6 жовтня (23 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.795.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланих 60, в оголошках 80 с., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вічиста і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Одно примірник коштує у Львові 12 с., на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 5. жовтня.

Не було більших воєнних діянь.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 5. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Дуже тяжку часть битви вежди й війска четвертої армії мають за собою; дано їй раду.

Від ранного ранка до ночи тревали змагання, які кількакратно на ново зачинали ся наступами Англійців в околиці на північний схід Ланґемарк до области на південь від шляху Менен-Ієпри (15 клм.) Безустанку маси артилерії з найбільшим напруженем людий і гармат ділали в терені, на котрім розгривали ся боротьби піхоти, хитаючі ся то в сю, то в ту сторону. Огнищами битви були Peelkapelle, загороди положені три кільометри на захід від Passchendaele, рівстаї на схід і на південний схід від Zonnebecke, кусні ліса на захід від Bocelaere і село Gheluvelt; пояс ту лінію удало ся вправді неприятелеви вдерти ся проминаючо, але під обухом наших противступів не міг там удержати ся, хоча впровадженав в бій до вечера щораз нові сили.

Зиск Англійців ограничать ся отже до пояса одного до півтора кільометра від Poelkapelle поза Zonnebecke, здовж дороги, що веде звідти до Bocelaere. Те остаине село, як також Gheluvelt, за яке ведено горячі боротьби, є в цілости в наших руках. Кріваві втрати англійських дивізій—в самім тільки раніщім наступі брало участь найменше одинайцять—після згідних звітів були дуже діймаючі.

Добре співділане усіх наших родів оружа повалило і той великий наступ Англійців перед ціллю, яка сим разом була зачеркнена не вузко, як скажуть, але дуже далеко. Геройства німецьких війск у Фляндрії годі перевисшити.

Група війск німецького наступника престола: На східнім березі Мози вихопили Французи вечером новий сильний наступ, дванайцятий з черги в протягу трьох днів, на північним стоці горба 344 на схід від Samogneux.

Протягом дня нагальний огонь, перед вирушенем побільшений до ураганного огня, приготовив приступ французьких сил, які наші випробовані в боротьбі Віртемберґі майже всюди відперли. В деяких місцях були потрібні противступи, які дали нам богато бранців.

На східнім терені не було значнійших боєвих ділань.

Фронт Македонський: В кітловині Монастира і в лузі Черни боєва діяльність була більше ожівлена як в останних днях.

Папа жде на відповідь антанту.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) „Nieuws Rotterdamsche Courant" доносить, що довідують ся з Риму, що папа в самій річи жертвував антантови своє посередництво і жде на відповідь антанту.

Краєвий Виділ.

КРАКІВ. (Ткб.) Тутешні дневники оповіщують, що Краєвий Виділ дня 18. с. м. перенесе свою діяльність з Кракова до Львова.

Всякі письма, подання і просьби належить від 8. с. м. з виїмком найпильнійших справ адресувати до „Бюра Краєвого Виділу у Львові, а від 17. с. м. до „Краєвого Виділу у Львові".

Львів, 5. жовтня 1917.

Від часу до часу виринає все на ново справа реституованя ради м. Львова. Тепер знов підносить се домаганє краківський „Czas" з приводу сподіваного перенесена осідку намісника до Львова. Вказавши, що теперішна управа міста не може собі дати ради та що для порядної господарки конче є потрібна міська рада, „Czas" пише:

„Перед поворотом намісництва до Львова — а сей поворот є ще перед зимою певний — певне западе рішене що до привернена автономії у Львові. Осідок намісника трудно подумати в місті, яке остає в стані „ex lex". Можливість привернена автономії міста через реституованє розвязаної міської ради, як се було в инших містах, істнує, бо більшість членів ради постійно перебуває у Львові. Нові вибори є тепер неможливі, а шуканє півспособів, як творене якогось переходового періоду або розширене компетенції прибічної Ради, не уздоровило би відносин, бо півспособи не переводять санації".

До сього домаганя „Czas у", інспірованого очевидно з кругів розвязаної ради м. Львова, перше всего треба завважити, що коли ходить о господарку міста, то санації сеї господарки хиба найменше треба сподівати ся від розвязаної ради. Се ж занадто відома річ, що в раді м. Львова від довгого ряду літ господарує ся так, як коли б місто було — не скажемо: поватною власністю, бо властитель дуже добре дбає про свою посілість але якоюсь арендою партій, які панували в раді, арендою, яку треба як найбільше виссати, не дбаючи про завтра. Лихий фінансовий стан міста є загально відомий, а скільки гроша викинула рада за останні десятиліття тільки на устроюване ріжних польських парад, з яких не було населенню міста ніякої користи, щоб тільки заманіфестувати польський характер міста! Населенє міста без ріжниці народности й віроісповідання не від нині домагаєть ся виборчої реформи до ради, але рада на те домаганє була глуха, бо їй вигіднійше господарити в тіснім кружку тих, що на основі теперішнього виборчого права є панами в раді. І коли зі становища господарських інтересів міста є потрібна яка реформа, то перше всего виборча реформа до ради.

Та в домаганю реституованя ради грають ролю не економічні інтереси (вони є тільки покришкою!), а інтереси політичні панів, які перед розвязанем творили раду, тої групи ріжних партійних відтінків, яких єдинила одна ідея: ненависть до всего українського і змаганє ставити розвиткови українського елементу в столици колишньої галицько-володимирської держави як найбільші перешкоди. Вони хотіли би відискати „автономію" (до речі: учені панове в „Czas у" повинні би знати, що Львів не має автономії, тільки самоуправу!), щоби під теперішну пору як найголосиійше кричати про „польське місто Львів", покликаючи ся на свій репрезентаційний авторитет.

Що правда, теперішна прибічна рада, в якій знайшло ся місце всего для трьох Українців, коли українське населенє міста Львова виносить що найменше четвертину загалу мешканців, не є ніяким висловом національної справедливости. Але в ній все таки бодай є тих трьох Українців, — се одно; а друге, — що вона не має репрезентаційного авторитету. За те в розвязаній раді не було ані одного Українця і дати не буде, доки в раді панувати-ме дотеперішна україножерна спілка, доки не буде переведена демократична виборча реформа, якою сей стан змінить ся. Тому Полякам так ходить о привернє „автономії" Львова.

Коли ми домагали ся тут у Львові наших прав, Поляки взичайно відсилали нас до Київа. Та в Київі при останних виборах до міської ради на загальне число 120 здобули Українці 26 місць, — мимо того, що проти них ішов більок всіх не українських елементів міста, — і творять тепер що-до чисельности другу в черги групу в міській раді. Тепер пора запитати, коли буде переведена така виборча реформа до міської ради у Львові, щоби український елемент мав змогу післати туди своїх заступників.

В кождім разі проти реституованя україножерної ради м. Львова мусимо як найрішучійше запротестувати. А центральне правительство нехай прийме до відомости, що

його обовязком є прочистити дорогу до свобідного розвитку українського народу в Австрії, — бо з вини попередних правительств Поляки розросли ся в Східній Галичині так, що хотіли би сей споконвічний український край зробити Польщею. Се прочищуване повинно йти в усіх областях, також в публично-правнім житю м. Львова. Належить воно до тих реальних гарантій осягненя нами національно-територіяльної автономії, які ми мусимо дати, коли маємо своєю політикою стверджувати перед світом, що сподіваємо ся ліпшої будучности в сій державі.

Відкликане засіданє.

Львів, 5. жовтня 1917.

Як довідуємо ся, пленарне засіданє прибічної Ради Централї для відбудови краю, яке було скликане на завтра 6. с. м., відкликане. Новий рачевець як пленарного засіданя Ради так і засідань секцій буде поданий в свій час до відома.

До сеї відомости додамо, що власне вести завтрішного пленарного засіданя прибічної Ради Централї звертав ся вчерашний протест зібраних у Львові українських членів Ради, які стоять на тім, що таке засіданє повинно відбути ся не швидше, аж буде їм уможливлений поворот до Ради через спавнене домагань, поставлених ними перед сесією з Ради.

В справі завтрішного засіданя Ради інтервеніювала у президента міністрів президия УПР.

Конференції в Ватикані.

АМСТЕРДАМ (ТКБ.) „Niuews van den Dag" доносить з Риму, що в конференціях, які відбули ся минувшого тижня в Ватикані під проводом папи над положеним витвореним мировою нотою осередних держав взяли участь: кардинал о. Гаспарі, монахійський нунцій о. Фрівірт, кардинал о. Скапінелї і кардинал о. Мерідель Валь та секретар Гаспарого о. Тедескі. Можна впевнити, що апостольська столиця бажає провадити дальше діло мира.

Преса про промову Черніна.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Промова міністра гр. Черніна стрінула ся в тутешній пресі з прихильним принятем. Уважають її важною заявою Австро-Угорщини в мировій дусі.

З судової і фінансової комісії.

Справа опіки над молодіжю.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) В судовій комісії вела ся нині дальша розправа над законом про опіку над молодіжю. Міністер справедливости Шавер вказав, що предложене є пильне і загальне уможливлює ся о нього, бо закон про примусеве вихованє є цілком перестарілий.

Застрашаючий зріст занедбаня молодіжи внаслідок війни вимагає діла. Парлямент може його доконати полагоджуючи як найскорше закон.

Фінансова комісія приняла внесенє про вибір підкомісії в 12 членів, яка має, співділаючи з правительством, приготовити анкету в справі податку від майна.

Південно-славянський клюб в опозиції.

ВІДЕНЬ (ТКБ) „Parlamentarische Korr." доносить: Південно славянський клюб ухвалив голосувати проти буджетової провізорії, а у всіх инших справах заняти опозиційне становище. Пп. Корошець і Лягінія дістали запрошенє до президента міністрів на 9. с. м.

Просьби о звільненє з війска.

ВІДЕНЬ. Пресова кватира. В останних часах розійшла ся чутка, що на прикав цісаря просьби о звільненє з військової служби полагоджуєть ся тільки на інтерпеляції послів. На слідком того посли просто засипані такими просьбами. Звертаєть ся увагу, що та чутка є очевидно безпідставна. Рішаючі круги в удільованю звільнень кермують ся виключно обовязуючими приписами.

Не вільно купувати бульби.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Проживний уряд повідомляє: В противставленю до відвінних вісток і чуток звертаєть ся знов увагу на те, що куповане консументами бульби в малих скількостях від продуцентів, як передтим так і дальше строго заборонене. Хто отже пробує для свого господарства добути бульбу в т. зв. торговлі „в торбах", наражуєть ся на небезпеку кари і конфіскати закупленої бульби. Правительство не думає дозволяти викупно бульби, доки не буде запевнений контингент 20 міліонів метр. зотнарів на потреби війска і цивільного населеня. Добуте такого контингенту опізнить ся хиба через таку покутну торговлю бульбою. Якби на те дано дозвіл, то наслідком було би, що ті, котрі можуть по лихварських цінах дістати бульби понад дійсну потребу, вкоротили би діймаючо загал в набуваню поживи.

Українці у президента міністрів.

Відень, 24. вересня 1917.

В неділю 23. вересня явила ся в президента міністрів на його запрошенє делегація УПР., зложена з заступника голови д ра Петрушевича і послів д ра Евг. Левицького й д ра Дністрянського. Президент міністрів заповів делегації свою промову, якою має отворити осінну сесію.

Делегація представила передовсім сумне економічне положенє, в яке попала Східна Галичина наслідком війни, і домагала ся особливо спиненя реквізицій, які в цілім краю, а особливо в тепер відзисканій части від Станиславова до Тернополя є для населеня невиносимим тягарем.

Під політичним оглядом домагала ся делегація основної зміни пануючої системи, вказуючи на переслідуванє української мови і віддане адміністрації в руки елементів ворожих українському народови. Проф. д-р Дністрянський вказав зокрема на сумний стан шкільництва.

Президент міністрів запевнив делегацію, що теперішне правительство відносить ся прихильно до українського народу і дало сьому вислів покликанем визначного українського вченого проф. Горбачевського до Ради корони. Предложені бажаня й жалоби обіцяв президент міністрів основно розслідити.

(Сей комунікат пресового бюра У. П. Р. дістали ми аж нині, 5. жовтня, отже 12 ого дня по виданю його. Почтова стампіля на ковертї має дату 26. вересня. — Ред.).

Увязнений Корнілов.

Льованна, 2. жовтня 1917.

„Petit Journal" доносить з Петрограду: Генерал Корнілов прибув до Петрограду. Його відставлено до петро павлавської кріпости. З генералом Корніловим поміщено там 18 генералів з фронту. Военний суд, який має судити Корнілова і його товаришів, збереть ся в половині жовтня.

Оберучев і Українці

Відень, 3. жовтня 1917.

(Ф. К.) „День" з 15. н. ст. вересня в телеграмі з Київа повідомляє:

На засіданю Малої Ради при обговорюваню питаня про сильну власть в краю Винниченко підніс ряд закидів проти начальника київського военного округа Оберучева, вказуючи, що спільна праця Генерального Секретаріяту неможлива з причини виявлюваного Оберучевом неприязного відношеня до Українців.

Мир після побіди.

Коли помирить ся Англія.

ЛЬОНДОН (Райтер). Міністер Черчіль у виголошеній промові сказав: Наші думки присвячені заповідям рішаючих побід. Всї бажаємо мира на землї, та не пора тепер говорити про мир, бо находимо ся в найповажнійшій фазї війни. Наші военні цїли тверезі та ми ще їх не здїйснили, мілїтаризм пруський ще не знищений. Було би страшною ошибкою заключати мир, заки будуть осягнені наші цїли.

Хоч як страшне дальше ведене війни, не вагаємо ся що до вибору наших доріг. Наші припаси поживи тепер є більші, як на початку війни, наша продукція зросла, наші війска в слідуючім роцї, коли би, борони Боже, війна ще тривала, будуть ліпше оружені, ніж коли-небудь. Ми повні віри, але й Німцї мають такуж віру і роблять розпучливі зусиля і то не без причини, бо знають, що Англійці є головним чинником війни та що наша сила є незломима і все зростає.

Задля внесеня военної цензури.

З конституційної комісії Палати послів.

Відень, 4. жовтня 1917.

На нинїшнім засіданю конституційної комісії ухвалено отсе внесенє пп. Пітонія, Редліха, Гуммера, Найтафля і Дашинського:

Розвязане уряду военного надзору не може спинити Палати від осуду його протиконституційної основи та спричиненої тим злощасної дїяльности.

Однак Палата послів не може також признати конституційним нїякого уладженя, в якім помішані недопустимим способом компетенції органу с п і л ь н о г о правительства або військового органу з функціями австрійської власти, і не довволяє на урядованє такої комісії, установленої правительством, що до якої не виясненa достаточно конституційна відвічальність австрійського ресортового міністра. Палата послів домагаєть ся, щоби міністерська комісія не мала урядового характеру ні виконуючої власти та щоби її дїяльність була обмежена до уможливлюваня зносин між рїжними властями, коли одночасно на зовні будуть виступати в урядованю законно ворганізовані власти.

Опісля ухвалено ще отсі резолюції:

резолюцію поставлену послом Ванеком, якою вносить ся кваліфікація: „політично підозрілий" і „політично непідозрілий";

резолюцію посла Редліха в справі дозволу на привіз часописий з невтральної і неприятельської заграници;

4

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

Мала Рада.

Засіданє 20. н. с. ст. серпня.

Денне засіданє тягнуло ся від 12½—3 год. по пол.

Почала ся дискусія над справозданем Генерального Секретаріяту, вислуханим 19. н. ст. серпня.

На початку засіданя генеральний секретар Рафес доповнив вчорашний реферат В. Винниченка характеристикою політичного моменту, в якім появила ся інструкція. Відношенє сил за час, який ділить інструкцію від приїзду міністрів до Київа, змінило ся. Делегації прийшло ся тепер відстоювати саму ідею угоди. Та у правительства все таки замітне щире бажанє зберігти в силї угоду. Члени делегації глубоко переконані в тім, що в даний момент і від даного правительства більше, чим воно дало, одержати не можна. Коли має рацію Церетеллї, що революція перейшла від офензиви до обарони, то опублїкована інструкція се maximum, можливого в теперішний момент.

Любинський (націон.-револ. партія) каже, що принятє „сего неграмотного писаня" чи відсилка його назад буде мати принципіяльне значінє, бо покаже принципіяльне становище Центральної Ради. В такий бесвий день членам Ради треба або показати свою солїдарність, або виявити, що в Раді є миши, які втікають із корабля, коли він горить. Та все ж таки бесїдник вірить, що лінія угоди буде найдена. Переходячи до інструкції, Любинський, який стоїть на точцї погляду установленя державного устрою ще перед Установчими Зборами, в які він не вірить, пропонує її відкинути. Сей документ далекий і від українських ідеалів і від кличів, які проголосила російська революція. Се крок в пропасть, в яку, на думку бесїдника, бажають вкинути Українців представники „братнього" народу. Коли се простий розпорядок правительства, то ми повинні його принятн, коли признаємо правительство, і відкинути, коли не признаємо. В останнім випадку — боротьба, для якої Україна, на думку Любинського, має досить сил і може побідити. Виводи бесїдника і суть пропонованої ним резолюції такі: в цілости відкинути інструкцію й заявити правительству, що ми його не признаємо та остерігти наперед правительство перед дальшими ганьбячими нападами на українські права.

З великою промовою при напруженій увазї авдиторії виступає Винниченко, який наперед складає отсю заяву:

„Я постановив сам для себе виступити зі складу Генерального Секретаріату, незалежно від принятя чи непринятя інструкції, тому говорю як член Центральної Ради і с.-д. фракції. Буду говорити зовсїм отверто, не боячи ся нападів ні з ліва, ні з права, ні з якої-би то не було стороны".

Інструкція, говорить бесїдник, гідний пожалованя клаптик папіру, кадетська творчість. Перше враженє делегації від Інструкції—ганьба, обида. Перша конференція делегатів мала бурливий характер. Та дальше делегати Секретаріяту зважили всї обставини, виходячи з інтересів краю і революції, й прийшли до иншого настрою. Наради делегації з комісарами українських губерній показали, що треба взяти те, чого добили ся в даний момент. Бесїдник зовсїм годить ся з критикою Інструкції, та не про се треба говорити. Треба говорити про те, що робити? Підсумовуючи відношенє членів Ради до Інструкції, В. Винниченко, повторяючи те, що сказав на Малій Раді, вказує три напрями: відкинути, зігнорувати і принятн. Подрібній аналізі доказів перших двох напрямів і критиці їх, відомій із мови бесїдника на Малій Раді, посвячена значна частина його промови. Дещо подрібнійше на сей раз зупиняєть ся В. Винниченко на можливих наслідках пропонованого розриву. На Україні безумовно наврівае контрреволюція. Про се говорить успіх при київських виборах чорної сотні і настрій в Одесі. Відкинувши Інструкцію, ми зірвемо з не-українською демократією, а без її піддержки нам трудніше буде справити ся з контр революцією. В результаті: розрив з не Українцями, різкіл наша у країнської демократії, сварки і, бути може, різня, — і про організаційну роботу не може бути й мови. Говорять про візване народу до рішучої боротьби. Забувають одначе про военний стан. Нам не жаданий прорив фронту і поява Німців. З'упинити ся тільки на організаційній роботі при розриві нам не вдасть ся. Наш розрив народні маси зрозуміють по своїму, переходячи від слова до чину, а розвою їх чину ми предвидїти не можемо. Тому треба виходити з розуму, а не з чутя. Я, — говорить бесїдник, передбачую настрій на випадок вінкненя Інструкції: не буде Центральної Ради, а буде нелегальна організація. Зачнеть ся упадок, апатія. Не можна позволити себе спровокувати. Коли позволимо зробити так, то наші вороги будуть тільки затирати руки з задоволеня. Порівнане з Фінляндією не говорить нічого, бо ми по своїму політичному роззою не стоїмо на рівні з Фінляндією. Пять губерній не повинні страхати нас. Так не останеть ся, коли ми вірмо в свої сили і революцію. Не клаптики паперу дають право. Се тільки таксація взаїмного відношеня сил, яка змінить ся при иншім відношеню. Крім сего треба сказати щиро, що чотири відрізані губернії не підняли рішучо свойого голосу, формально отже мали право відрізати їх. Треба взяти нять—і здобувати дальше. Коли відкинемо Інструкцію, то скажуть: Українці ще не доросли до політичної власти. Я, кінчить В. Винниченко,—оптиміст і вірю, що Центральна Рада не допустить зробити се.

Залужний (рос. с.-р) виступає проти заяви про „великодержавний русскій народ" — і доказує, що на завойованя революції треба дивити ся не тільки з національної, але і з соціяльної точки погляду. Бесїдник пропонує принятн інструкцію.

Шраг (укр. с. р.) у своїй мові полемізує з Винниченком і вносить відкинути в тій чи иншій формі інструкцію, яка не тільки не дає нічого, але навіть богато відбирає. Бесїдник заявляє, що нелегальний шлях, який В. Винниченко відкидає, с.-рів не страшає і вони готові піти сим шляхом у слід за більшістю української демократії.

Вечірне засіданє відкриваєть ся коло 9

внесене пос. Райцеса, яким вживаєть ся правительство, щоби подало конституційній комісії нові дати про інтернованих і конфінованих австрійських горожан від початку війни.

Голова комісії заявляє, що правильні засідання конституційної комісії зависимі від політичного положеня, бо її наради тільки тоді можуть бути успішні, коли наступить порозуміне між поодинокими партіями.

Погодять ся.

Львів, 5. жовтня 1917.

На основі донесень віденських дневників, що сюди наспіли, треба вважати парляментарне положене богато корисніїшим для правительства. Поправило ся воно завдяки надії приєднаня Поляків для буджетової більшости. Парляментана комісія польського кола увалила ряд „краевих конечностий", що мають бути предложені президентови міністрів на нинїшній конференції, яку він відбуде з відпоручниками кола.

Росія збираєть ся продати Сибір?

СТОКГОЛЬМ (Пр. тел.) „Русское Слово" доносить: Міністер публичних робіт на одних зборах у Москві сказав, що фінансове положене в Росії, головно наслідком апровізаційної кріси, яка навіть армії грозить голодом, є дуже сумне, що російське правительство числить ся в продажю Сибірі одній державі. Через се Росія втратить свій щитхлїр і одинокий ратунок, який міг по війні оберегти її перед повною залежністю від заграниці.

Шкільництво на Україні.

Відень, 3. жовтя 1917.

Київська українська гімназія в память діячів Кирило Методіївського Брацтва 1848 року. „Новое Время" з дня 2. н. ст. вересня повідомляє: Тимчасове Правительство постановило відкрити для спільного навчаня дітий обох полів дві гімназії: одну у Київі під іменем: „Київська українська гімназія в память діячів Кирило-Методіївського Брацтва 1848 року"; другу в місцевости, яку вкаже куратор київського наукового округа у порозуміню з місцевими громадянськими діячами.

Українські державні гімназії в Київі. „Кіевская Мысль" з дня 12 н. ст. вересня містить отсю оповістку українською мовою: У Київі з початку шкільного року відкривають ся II III українські урядові повноправні мішані гімназії, II-а в складі I—VIII кл. а III-а на Печерську в складі перших кл. Проханя приймають ся в Педагогічному Музеї (Володимирська 57) в Генеральному Секретаріяті народньої освіти щодня, окрім свят, від 12—2.

Українська Педагогічні Академія в Київі. — Українізація Київського Фребліського Інституту. „Утро Россіи" з дня 6. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє: Українці підняли питане про Українську Педагогічну Академію у Київі. Піднято також питане про повну українізацію Київського Фребліського Інституту.

Український народний університет в Київі. „Утро Россіи" з дня 2. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє: На основі реферату Генерального Секретаріяту Рада асигнувала 25.000 карб. на утворене українського народного університету.

Український комісар для справ шкільництва для Кубанщини. П. Т. А. у телеграмі з Тифлісу повідомляє: Кавказький науковий округ одержав від Української Центральної Ради повідомлене про се, що для Кубанської Области Рада установила комісарія для шкільних справ.

Ф. К.

НОВИНКИ.

Львів, 5 жовтня 1917.

— **Пленарне засіданє Української Парляментарної Репрезентації** буде ві второк 9. с. м. в 9 год. рано. Предметом нарад важні справи, тому просимо всіх членів конче прибути. — Превидія У. П. Р.

— **„Военна опіка" у відбитих повітах.** Нам доносять: За часів російської окупації засновано в Устечку над Дністром при помочи російських военних властий захоронку для українських дітий, в якій приміщено 46 сиріт. Управа захоронки придбала ще тоді для дітворн потрібні припаси поживи, між иншим значну скількість муки. Про се дізнав ся заліщицький староста і велів сконфіскувати 18 міхів муки, оставляючи захоронці тільки 4 міхи, і позбавляючи дітвору біля фронту, де так трудно за поживу, останних конечних припасів. За те на удержане 46 дітий виплатив за місяць вересень 50 К. (словами: пятьдесять К.), коли намісництво визначує на кожду сироту денно по 1 К. 50 с. Захоронці грозить розвязане. В подібнім положеню знаходить ся українська захоронка в Бучачи, заснована теж перед відбитем міста австро угорськими військами.

— **Селемонове рішене.** До управ ц. к. податкових урядів в Східній Галичині вислало ще 1916 р. галицьке намісництво отсе письмо: „Президія українського парляментарного клюбу внесла до міністерства скарбу зажалене з приводу, що в деяких податкових урядах Східної Галичини нема орієнтаційних написий в українській мові. Президія краевої дирекції скарбу заряджає отсим, щоби, о скільки дійсно орієнтаційні написи були би змінені на некористь української мови, податковий уряд безпроволочно привернув під язиковим оглядом стан, який істнував перед вибухом війни. При тім запримічаєть ся, що поміщеня українських написий має уряд довершити власними силами, отже не спричиняючи скарбови яких небудь видатків. Діллер в. р. Бугно в. р." Один з замітнїйших т. зв. галицько-польських розпорядків, се письмо пп. Діллера і Бугна. Прикавують оба управителї скарбової краевої власти, притворюючи ся справедливими „супроти обох народностий краю" адміністраторами, щоби, о скільки в якім податковім уряді змінено у воєннім часі написи, поміщено нові орієнтаційні таблиці і привернено під тим оглядом стан з передвоєнного часу. А що перед війною ніде майже українських написий не було, тож і нічого було змінювати орієнтаційних польських таблиць, які лишили ся тепер такі самі польські як і перед війною, і зимно зовсім привертати „давний стан", незмінений в нічім. В той спосіб — впрочім зовсім дотепно — полагоджено „żale ruskie". Де були перед війною тільки польські написи, там вони на основі намісництвського письма повинні остати ся. А о скільки би денебудь вимково перед війною були побіч польських написий і українські, які в часі війни усунено — то відкликаєть ся управа до ласкавої добродійности податкового уряду, який „власими силами" (пропаганда авторського різбарства?) має помістити українські написи без коштів для скарбу. Як се має стати ся — хто зуміє відгадати?

— **Іспити зрілости** в учительській семинарії перед ц. к. іспитовою комісією з українською і польською викладовою мовою в Празі зачнуть ся 8. с. м. Зголошеня до іспитів зрілости, а також до річних іспитів з поодиноких курсів (реків, кляс) ц. к. учительської семинарії приймає іспитова комісія Praha II. Truhlarska 22. (Подрібні пояснення може подати також В. Витвицький Praha Nusle 583).

— **Прошене до військових властий.** Пишуть нам: Отсе вже третий раз розписано в окрузі перемиської військової команди лїцитацію коний і визначено її в Черлянах коло Городка на неділю. З того приводу не можуть в ній взяти участи

го веч. До голосу записано 70 бесідників, з яких вспіло говорити тільки 5.

Золотаров (бундовець) в імени російських соц.-дем. і Бунду виступає в оборонї інструкції. Правда, вона далеко не відповідає тим домаганям, які були підняті в статуті. В інструкції нема позитивного відношеня до української демократії. Ціла інструкція проникнута недовірєм до органів революційної демократії і в ній можна знайти обильну поживу для критики. Та треба рахувати ся зі зміненим відношенєм сил у краю. Тому інструкцію слід принять. Не можна підганяти революцію рівкими революціями з ліва, бо се буде товчком у невідоме. Не можна рвати революційний фронт демократії. Можна вважати, що правительство робить похибки, робить кроки, які не заслугують на одобрене, одначе обвинувачувати Тимчасове Правительство у контр-революційности ще не можна.

Дальше бесідник доказує, що з точки погляду цілого ходу російської революції теперішня інструкція все таки є побідою, бо в ній містить ся означене затвердженє ідеї органу краєвої власти. Реальна політика вимагає, щоби інструкцію використати як основу для дальших завойовань. Теперішня хвиля невдатна для бою. Наближають ся вибори до конституанти. На черзї — величевний процес, величезні завдання. Інструкція дає повну змогу працювати в потрібнім напрямі. Усї наші надії — говорить Золотаров на закінчене своєї великої промови — на нашу єдність. Треба попереду усього думати про інтереси єдности усєї революційної демократії і з тої точки погляду інструкції не можна відкидати, а треба принять її. (Оплески частини вібраних).

Священик Матюк із Холмщини (безпарт.) піддає рівкій критиці становище Тимчасового Правительства у справі українського питаня. Недавно Тимчасове Правительство боронило принцип самоозначеня народів, мимі воно прилучило цілу Холмщину до Польщі.

Переходячи до інструкції, бесідник говорить: Я не чув ні одного бесідника, який одобрив би інструкцію. Всї її рівко критикують, всї говорять, що воно ні до чого, але всї додають: „А ви все таки приймїть її" (шумні оплески). Се пригадує мені 1915 рік, коли ми уступали назад, але вперто твердили: „Ми побіджуємо!" З угоди 16. липня за один місяць лишили ся одні дрібки. Де ж гарантія, жо за місяць і сих дрібок в нас не відберуть? Як можна довіряти тим, хто вже раз не додержав свойого слова?

А. Шульгин (соц. федер., секретар міжнаціональних справ) виступає з великою промовою. Від рішеня нинїшнього питаня, — говорить бесідник, — залежить доля нашої автономії, доля України й доля всєї української революції. Тут вносили виповісти правительству війну, війну без оружя, війну иншу — не давати гроший, хліба, жовнірів і т. п. Але ми знаємо, що коли зачнемо острy боротьбу, то фронт здрігнеть ся, буде новий прорив, і доля України буде повторенєм долї Польщі. Про війну й остру боротьбу нема що й говорити. Треба шукати иншої дороги.

Статут Генерального Секретаріяту містить в собі ті заложеня, на яких ми будемо стояти до Установчих Зборів, які одначе відкинемо, коли тільки дістанемо змогу у всій широті поставити нашу федеративну програму.

Деяка неясність і невизначеність акту 16. липня дала змогу правительству, опираючи ся на сей акт, видати таку невдоволяючу, вузьку й отверто недоброзичливу у відношеню до українського народу інструкцію.

Бесідник вносить принять Інструкцію й максимально використати її. З сього огляду на особливу увагу заслугує § 4 Інструкції, який дає право Секретаріятови розробляти й предкладати на розгляд правительства законопроєкти, які відносять ся до житя краю. Треба конче пункт сей використати не для того, щоби йти дорогою угоди, але для того, щоби йти дорогою боротьби (Оплески). Треба виробити новий проєкт статута, й користуючи ся § 4 им, представити його правительству. Піддержувати новий статут ми будемо вже не посилкою однієї тільки делегації у Петроград, але делегатами зі всіх кінців України. Треба принять Інструкцію як знаряд для дальшої боротьби.

Ісаєвич (укр. с.-р.) рівко виступає проти принятя Інструкції. Між Українцями і Тимчасовим Правительством викопана пропасть. З російською демократією ми зривати не будемо, але Тимчасове Правительство? Воно само зірвало зі своєю демократією. Принять Інструкцію значить поставити в ложне положене У. Ц. Раду в відношеню до всєї української демократії і в відношеню до тої части України, яка тепер від неї відірвана. Відкинувши Інструкцію, У. Ц. Рада не підіймає ще прапору повстаня. Але Рада і на дальше піде шляхом революційної творчости, инакше все втратить в очах народу, який поки що їй, слава Богу, ще довіряє.

Григорієв (безпарт. соц.) також виступає проти принятя Інструкції. Се не автономія України, а чорт зна що! (Оплески). Державознавці заявляли у Петрограді нашій делегації, що вони ніде не знаходять прикладу сотворення такого статута, якого домагаєть ся Генеральний Секретаріят. Треба було їм відповісти: творять ся нові форми житя, і коли у ваших книжках сього нема написаного, то пп. державознавці запишіть собі се. (Сміх, оплески). Таж У. Ц. Раду також ніхто не затверджував. Ми утворили її самочинно. І тепер нам також ніяких печаток не треба. Авторитет У. Ц. Ради зріс після проголошеня першого Універсаду, а після другого Універсалу він став падати. Інструкції не можна принять. Поступімо так: передаймо справу в комісію і нехай вона тягне її так довго, як тягнула її правнича конференція. (Оплески). Передаймо сей непотрібний папір до архіву, а самі творім житє по своїому статуту (оплески), по нашому статуту, який більш авторитетний, ніж „цидулки" правительства. (Бурливі оплески).

По сім засіданє коло 12. год. в ночи закрито.

(Конець буде.)

священики, бо годі їзза ліцитації опускати богослужене і викликати згіршене. Неможливо також селянам, які мають одну неділю в тижни вільну для заспокоєня своїх релігійних потреб, вибрати ся до иншого села на кудно коний. Чи не могли би догичні власти змінити реченця ліцитації, визначеної на день 14. с. м., і перелożити його на инший, несвяточний день.

— **За науку української стенографії** Пишуть нам: Дирекція торговельної школи „Просвіта" оголосила публичний курс стенографії. Значіне подібного курсу є для нас таке важне, що годить ся сказати в сій справі кілька слів.

Памінаючи особисті користи, які кождому може дати знане сеї науки, варто би було також звернути увагу на культурну сторону сеї справи. Коли у західних народів стенографія стала власністю майже кождого інтеліґентного чоловіка, коли у Німців кождий студент університету вміє і мусить вміти стенографувати, то у нас стенографів можна почислити на пальцях одної руки. Коли в кождім майже німецькім м'істі є кружки й товариства стенографів з тисячами членів, з сотками часописий і видань (в р. 1911 пр. було в Німеччині 5.636 стенографічних товариств з 231.104 членами та 357.984 ученикачи, не вчисляючи учеників, що побирали науку в публичних школах),—то ми змогли ся досі ледви на одинокий підручник української стенографії.

Правда — инакші умови житя німецького народу на полі політичнім, культурнім і економічнім, але всеж таки відмінене занадто разяче. Чехи теж не мають самостійности, а проте у них справа представляєть ся инакше. Навіть Словінці можуть нас застидати.

Серед усіх культурних народів ми стоїмо під сим оглядом на останнім місци. Молодіж з якоюсь неоправданою байдужністю відносить ся до стенографії, а із старших нема майже нікого, хто звернув би їй на се увагу. Дійшло до сього, що в галицькім соймі промови українських бесідників мусіли стенографівати Поляки, бо українських стенографів нема! Коли під те першину сесію парляменту добили ся неиімецькі народи Австрії права, що всї промови виголошувані в неиімецькій мові мають бути стенографовані й протоколовані в сій мові, в якій їх виголошують, станули ми перед трудним питанем: котрих Українців стенографів пішлемо у парлямент стенографувати українські промови?!

Нинішна хвиля не така, щоб можна дані нехтувати сю справу. Коли нашим домаганем в Австрії є поділ Галичини в окремим українським соймом, то нашим обовязком є вже завдалегідь подумати над виобразованем стенографів. Чи й до українського сойму маниб ми ставляти чужих стенографів?

І чиж не годить ся подумати про те, що нині, коли закордонна Україна добуває собі автономію, стенографія стає для нас штукою, без якої нам годі обійти ся? Може й нашим обовязком є помогти закордонним Українцям хоч би в тій справі, тим більше, що ми тут маємо вже готові основи української системи стенографії між тим, коли там, за кордоном про українську стенографію ніхто й не думав.

На се повинні ми звернути увагу. Наша молодіж повинна користати з нагоди, та взятись до науки. Трохи доброї волї, трохи часу, а праця в десятеро виплатить ся!

— **Крізавого року, ілюстрований альманах на 1917** р. можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка Ринок **10**, Ставропігії Руська 3 і Союзнім Базари ч. 20.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 6. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Зач. св. Ів. Кр. — римо-кат.: Брунона.

Завтра: греко-кат.: 18 Н. по С. — римо-кат.: 19 Н. по З.

| **Відозва.** Комітет для привитаня Його Екси. Митрополита Андрея гр. Шептицького у Львові поручив одній з своїх секцій, до котрої входять пп. проф. др Кирило Студинський, о. Юліян Дзерович, о. Теодозій Лежогубський, о. Василь Лициняк, проф. В. Масляк і проф. М. Федусевич, видати пропамятну ілюстровану книгу з описом повороту ВПресев. Архипастиря з далекого заслання. В тій цїли просять підписані іменем сеї секції всіх учасників місцевих позальвівських комітетів о скоре надісланє вістюк з короткими описами, всїми промовами і евентуально світлинами на адресу Комітету, на руки о. Лициняка, Львів, вулиця Домініканська ч. 11 І. поверх. Весь дохід з сего видавництва призначений на фонд ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького для українських сиріт. — Львів, дня 4. жовтня 1917. За секцію Комітету: др К. Студинський, В. Масляк.

Під Крилами Церков

Є се літературна новітка, яка запетїла до нас із закордонної України.

Оповідане дуже інтересне і весоле.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1·50, з пересилкою 1·60.

Замовляти: „Дешеве Видавництво" Львів, Бляхарська 18. II. пов. (ґанок).

| **Загальні збори тов а „Львівський Боян"** відложені на суботу 27 жовтня 1917. 1—2

| **Концерт музики військової** дня 11. X. 1917 в сали ім. Лисенка з добірною програмою. Чистий дохід призначений на цїли укр. жін. ком. помочи для раненых.

| **Повітове Т-во кредит. „Віра"** стов. зареєстр. з обмеженою порукою в Раві руській подає до відома, що Надзираюча Рада на засіданю 1. жовтня с. р. знизила процентову стопу від щадничих вкладок до 4% від дня 1. жовтня с. р. — За Надзираючу Раду о. Гриневецький вр. голова, о. Тустановський секретар. 296

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 30

ЧЕКОВЕ-ПОШТОВЕ 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

62—?

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєвицких ч. 6.** 36—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

| **Іван Всеволод Роздольський УСС.** пропав під Потуторами 3. вересня 19 6. Видїли его потому в Підгаєчині. Хтобн знав що про дальшу его судьбу в 1916 і 1917 році прошу донести під адресою о. Еяіфаній Роздольський, Божаків, п. Підгайці. 287 2—3

Оголошення.

Потребую сейчас інструктора до дітий, в яких одно вчить ся II кл. гімн. а друге IV кл. гімн. Академик або хто иншій, що не має на раві занятя або побиваєть ся в дорожнечею а міг би і хотїв би совісно і уміло сповнята роботу інструктора на селї нехай зголосить ся сейчас до мене. Харч буде мати добрий і добру платню. Адреса до мене: о. Василь Чайковський гр. кат. парох в Мишкові, почта на раві Залїщики або Тлусте ad Чортків. 293 2—3

Лямпи ацетиленові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на склад. Ліхтарні електричні кишенкові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

294 1—10 **Львів, вул Академічна ч. 26.**

Приймає ся еще дальше вписи до Бурси „ТРУДА". За науку шитя і крою враз з удержанєм у бурсі місячна оплата К 60. Постіль і сінник власні. 295 1—3

Звичайні Загальні Збори

ТОВАРИСТВА

„СИРІТСЬКИЙ ЗАХИСТ"

в Перемишли

відбудуть ся дня 19. жовтня 1917 о 5. евентуально о 6. год. вечером в комнатах Тов „Віра" в Перемишли, з отсим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт уступаючого Видїлу і удїленє йому абсолюторії.
3. Вибір нового Видїлу.
4. Справа участи Товариства в будові дому для вакаційних осель в Старяві.
5. Справа купна реальност для „Сиріткого Захисту в Перемишли. 297 1—1
6. Внесеня членів.

о. В. ЛЕВИЦЬКИЙ голова. А. Сабат секретар.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господарських Спілок

зарядом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 10—20

Куплю дивани перські, також ушкоджені. Прошу листовно повідомити і означити час, вголошу ся в час. Вольска — Ягайлонська 4. 291 1—3

Консерватористка уділяє лекції гри на фортепяні. — Королевої Ядвіґи ч. 75. двері ч. 5. 283 3—3

ЗАКЛАД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ

ВОЛОДИСЛАВА ГУЗАЛЯ

Львів, Коперника 15а.

виконує огрівання центральні вентиляційні систем. Водотяги, ваннички, освітлення газові і уладженя санітарні, як також всякі направи в сей области. 28: 2—5

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

тоалетових мил, перфум, заграничних бод до уст і волося, крему до зубів і шкіри, як також ріжнородних средств тоалетових.

І ХАМИШ & О ПУТТЕР

Львів, Сикстуська 2. 277

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкориснійше можна набути у фірми

АЛЕКСАНДЕР МИЛЇМОН

склад машин до шитя

Львів, вул. Валова ч. 11 А.

Варстат репараційний. 246 3—1

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підзамче 7.)

Акційний капітал	К	1,364.000
Резерви	К	336 000
Власний маєток К		1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
„ вексельові позички (ескомт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;
Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачета і сталі кредити;
Приймає вклади і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;
Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;
Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовлене купує і на пропоручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;
Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);
Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові пропоручення переводить під найкориснійшими умовами. 728 45—?

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

В друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 266. (9.468) Львів. неділя 7 жовтня (24 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.722.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 251.

Руковисів редакціє не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 25·— М.
цілорічно . . . . 45·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітом, звичайна тогда 40, в надсилках 60, в анонсовій части 50 с., в редакційній части 1 К. Найменша оплата оголошень і поручень 1·50. Найменша стрічка 1 К.
Оголошення за виразом . . . . . умовно. . . .
Окрім приличних комісів у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 6. жовтня.

В відтинку Монте Сан Габрієле не удав ся підпринятий вечером італійський наступ.

Зрештою з ніякого воєнного терену нема нїчо до зголошеня.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 6. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ нім. наст. прест. Рупрехта: На терені боїв на фронті в Фляндрії сильний протягом дня перешкаджаючий огонь вечером ще зріс. Англійських наступів не було. Вивідні відділи, які посували ся, відперто.

Група військ німецького наступника престола: На північний схід від Сеассон діяльність артилерії вечером зросла і стала більше плянова. На північний схід від Реис наступ Французів скінчив ся нїчим. По обох берегах Маси наші атакові відділи вдерли ся до становищ неприятеля коло Малянкурт, Бетенкурт, Форж, Самонс і Безанво і скрізь вернули з полоненими.

Бурлива погода обмежала діяльність летунів. Зістрілено 5 неприятельських самолетів. Підпоручник Міллер відніс 29 ту воздушну побіду.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було значнійших боєвих дїлань.

Фронт Макензена: В кількох місцях артилерії поборювали себе сильнійше ніж звичайне. На схід від озера Дойран болгарські сторожі відперли наступ англійського батальйону.

Переговори президента міністрів з партіями.

Представники У. П. Р у д-ра Зайдлера. — Нарада українських послів і представників правительства про відбудову. — Коло польське за буджетовою провізорією.

Львів 6. жовтня 1917.

„Oest. Morgenzeitung" доносить, що вчера явила ся у президента міністрів президія У. П. Р., щоби з ним відбути конференцію про теперішні економічні і політичні відносини в Галичині. В нараді взяла участь ціла президія і члени парляментарної комісії У. П. Р. пп. д р Кость Левицький і Лагодинський. Президент міністрів дав поки що принятє прихильно до відома жалоби і бажаня У. П. Р.

Той сам дневник доносить під датою 5. с. м.: Нині перед полуднем відбула ся у президента міністрів в присутности галицького намісника гр. Гуйи нарада в справі відбудови східної Галичини. В нараді взяли участь міністер публичних робіт Гоман, міністер рільництва гр. Сільва Тарука, секційний шеф Ертль та посли: Жегрушевич, Кость Левицький і Онишкевич.

Переговори правительства з Поляками після інформацій віденських дневників проходять успішно. В парляментарних кругах сподіють ся, що в найблизшій вже будучности Поляки заявлять свою готовість принятї буджетову провізорію. Безпереволочно потім мали би знов почати ся переговори з Українцями.

З днїв кризи в Українськім Ґенеральнім Секретаріяті.

Димісія кабінету Винниченка. — Покликане й димісія Дорошенка. — Новий кабінет Винниченка затверджений тимчасовим правительством.

Львів, 6. Жовтня 1917.

Дійшли до нас докладні відомости про кризу в Українськім Генеральнім Секретаріяті.

Як відомо, вже на сесії повної Ради, присвяченій дебатам над інструкцією російського правительства для Секретаріяту, президент Секретаріяту Винниченко заявив, що рішив ся зголосити свою димісію.

Безпосередно після того зголосив димісію цїлий Секретаріят. Ся справа була предметом нарад на закритім засіданю Малої Ради 24. н. ст. серпня. На сім засіданю Винниченко пояснив, що димісія викликана виключно формальними причинами. Українські соціяльні демократи і представники не українських груп заявили ся за неприняттєм димісії; українські соціялісти-революціонери — за принятєм. Обі групи поставили відповідні резолюції. Резолюція українських соціяльних демократів одержала більшість. По такім висліді голосованя Винниченко заявив, що Секретаріят бере свою димісію назад.

Та сим кріза не покінчила ся, бо центральний комітет партії соціялістів революціонерів на засіданю 25. н. ст. серпня заманіфестував проти Секретаріяту ухвалою, в якій заявляє: „Беручи під увагу, що більшість Малої Ради примиряєть ся тою думкою, що сучасна політика Секретаріяту не може бути на далї змінена, — Центральний Комітет відкликує членів партії українських соц. рев. з Генерального Секретаріяту й відмовляєть ся брати в нім участь. Участь партії у Генеральнім Секретаріяті можлива тільки на випадок повної димісії нинїшнього складу Генерального Секретаріяту". Партія соціялістів-революціонерів мала в Секретаріяті трьох представників: секретаря фінансів Барановського, секретаря комунікацій Голубовича й генерального писаря Христюка; через їх відкликане Секретаріят здекомплетовано.

Так повстала потреба доповнити чи реконструювати Секретаріят; ся справа була предметом засіданя Малої Ради 26. н. ст. вересня. На сім засіданю Винниченко заявив, що скласти Секретаріят доси не вдало ся. Усї попередні секретарі зголосили уступленє. На корисне розв'язане питаня трудно надіяти ся. Коли-б Рада взяла справу утворенє Секретаріяту в свої руки то він був би дуже радий тому. Відповідаючи на питаня, як скоро може бути сформований Секретаріят і на ряд иних памітів, Винниченко заявляє: „Не можна сказати, коли Секретаріят буде сформований. Деякі кандидати, навіть не живуть у Київі. Се комплікує справу. Я взагалї тої думки, що в данний дуже відповідальний момент у краю повинна бути одна твердa власть, яка опирала ся би на всї верстви населеня. Тому я вважаю неможливим склад Секретаріяту без участи тої партії, яка працює серед селян (укр. с. р.). Одначе знаючи, що моя особа і напрям моєї політики є перепоною на дорозї вступленя представників сеї партії у Секретаріят, я не бажаю перешкаджати організації краю й вважаю своїм обовязком як громадянина вложити з себе повноваствї председателя й члена Генерального Секретаріяту".

Председатель М. Грушевський вважає справу вияснено і ставить під голосованє резолюцію фракції українських с.-р., про принятє димісії. Резолюцію принято більшістю 10 голосів проти 5, при 14, які здержали ся від голосованя. Здержали ся головно українські с. р.

Після довгої перерви, підчас якої відбували ся наради фракцій, ставлять ся два внесеня. Фракція с. д., піддержувана не українськими представниками, вносить поручити утворенє Секретаріяту одній особі. Фракція с.-р. вважає необхідним поручати рішенє питаня про склад Секретаріяту президіям усіх фракцій Малої Ради. За внесенєм с. д. голосує 12, за внесенєм с. р. 13. Більшістю 1 голосу приймаєть ся внесенє с. р. Для вложеня списку секретарів фракціям дано 18 годин часу, які остали до вечірнього засіданя слїдуючого дня.

На сім засіданю 27. н. ст. серпня представник фракції українських с. д. Ткаченко заявив, що Секретаріят сформований у такім складї:

Председатель і секретар внутрішних справ Д. Дорошенко, національних справ М. Зарубин (його заступники: М. Зільберфарб, М. Міцкевич, крім того на третього заступника ставить ся Шульгин), праці В. Винниченко, рільництва Савченко Більський (заст. секретаря рільництва Б. Мартос), торговлї і промислу С Веселовський, секретар народньої освіти Ів. Стешенко, контрольор М. Рафес, генеральний писар Лотоцький; місце секретаря фінансів зареверовано для представника російської соц.-дем. партії меншевиків.

На питанє, чи всї названі що йно особи згодили ся принятї уряди, Ткаченко відповів, що кандидатів поставили фракції, й вони не винні підчинити ся постановам фракцій.

Відтак наступають заяви представників фракцій. В імени українських соц.-революціонерів Ковалевський заявляє, що фракція свого відношеня до утворенія Секретаріяту не змінила й участя в голосованю не візьме. Одначе з огляду на повагу хвилї, яку переживаємо, фракція заявляє, що перешкаджати Секретаріятови не буде.

Після заяв председатель ставить справу Секретаріяту під голосованє. За затвердженєм Секретаріяту заявляєть ся 21 голосів; 12 здержало ся. Ухвалено склад Секретаріяту телеграфічно представити до затвердженя правительства.

Одначе сим кріза не полагоджено: як тому, що не всї кандидати згодили ся принятї предложені їм становища, так і з приводу становища Дорошенка, який на засіданю Ради 30. ст. серпня проголосив отсю програму Секретаріяту: „В данний момент Секретаріят повинен мати строго дїловий характер. Його завданєм є реальна творча праця — укріпленє провінціяльної самоуправи як підставу для будучої автономії України. У відношенію до Тимчасового Правительства — тісний контакт в його роботї над укріпленєм здобутків революції й його боротьбі з контр-революційними змаганями, якби б вони не виходили, а також і в справі оборони держави." Дальше Дорошенко вказує, що він годить ся оставати ся председателем Секретаріяту, коли подану програму прийме Рада. Відповідно до сеї програми Дорошенко зробив секретарям пропозиції принятї портфелї.

Се становище Дорошенка не знайшло видно загального признаня Ради, бо — як повідомляє „Утро Россіи" — председатель Ради проф. М. Грушевський зажадав від кореспондентів газет промовчати проголошену на засіданю програмову заяву Дорошенка. „Київская Мысль" оголосила її й за се Грушевський зажадав від співробітника сеї газети покинути публичне засіданє Ради.

В результаті Дорошенко відмовив ся від своєї місії і творенє Секретаріяту поручено знов Винниченкови. На засіданю Малої Ради 3. н. ст. вересня Винниченко предложив листу членів Секретаріяту, яку Рада приняла 17 голосами, при чім 11 членів (українські с.-р. і нац.-революціонери) здержали ся від голосованя.

Дня 4. н. ст. вересня виїхала до Петрограду делєгація новоустановленого Секретаріяту для особистих переговорів в цїли затвердженя Секретаріяту.

Про затвердженє Секретаріяту оголосила

офіціяльна Петроградська Телеграфічна Агенція отсей комунікат:

„Тимчасове Правительство на засіданю 13. н. ст. вересня затвердило згідно з представленем Української Центральної Ради отсей склад Генерлльного Секретаріяту для справ України: В. Винниченко предсідатель і секретар внутріш мих справ, проф. М. Туган Барановський секретар фінансів, А. Шульгин секретар для національних справ, А. Зарубін генеральний контрольор, Ів. Стешенко секретар для справ освіти, Лотоцький генеральний писар, Савченко-Більський секретар рільництва, І. Стебницький комісар для справ України при Тимчасовім Правительстві."

Між затвердженими секретарями нема покищо секретаря праці. Се тому, бо тимчасове правительство стало на тім, щоби секретар праці був рівночасно з рамени правительства окружним комісарем праці для пяти губерній, підчинених Секретаріятови. В звязку з сим виконуючий комітет Ради робітницьких депутатів в Київі зажадав, щоби він мав право означити кандидата на сі оба становища, і поставив кандидатуру адвоката Слуцького. Сеї кандидатури Рада не взяла під увагу, виставляючи на секретаря праці кандидатуру С. Веселовського, який одначе відмовив ся. З факту, що між затвердженими секретарями нема секретаря праці, треба вносити, що ся справа ще не була тод. порішена.

Що-до складу Секретаріяту треба завначити, що сим разом увійшов в склад Секретаріяту відомий російський економіст Туган-Барановський як представник російських меншевиків. Туган Барановський родом Українець. В липни с. р. ми познакомили наших читачів з його статею, де він, вказуючи на зріст української свідомости й сили в звязку з революцією в Росії, пророкує Україні велику будучність.

Передвступний парлямент в Росії

Революція роб.-жовн. Ради.

ПЕТРОГРАД 5. жовтня. (ПТА.) Дневники доносять, що змагання утворити коаліційний кабінет провадженo дальше вчора через цілий день, але стрінули ся з непредвиджeними трудностями, бо московські промисловці заявили, що утворене передвступного парляменту демократичною конференцією є поважною перешкодою до утвореня сильної власти правительства. Вечером розпочато переговори з иншими буржуазійними групами, передовсім з петроградськими кадетами. Нині ведуть ся дальше переговори, яких цілю спроваджене компромісу. Демократична конференція 531 голосами проти 241 ухвалила вибрати 305 членів до передступного парляменту.

Пленарне засіданє роб.-жозн. Ради приняло революцію, в якій вказано на грозу контрреволюції і неспосібність демократичної конференції розвязати справу власти правительства, вложено заяву, що тільки зреорганізовані огнища революційної демократії вспіють покончати протиреволюцію, тому революційна демократія мусить напружити всі сили, щоби забрати всю власть в краю. Треба негайно скликати загальний конґрес усіх роб.-жовн. Рад в цілі нарад про спільне поступованє.

Страйк зелізничників у Росії.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Президія страйкового виділу зелізничників віззвала усіх зелізничників, щоби ізза повільного трактованя справи підвисшеня платень правительством дня 7. с. м. здержано зелізничий рух з виїмком поїздів військових і муніційних. Керенський напімнув зелізничників, щоби нерозважним поступованєм не побільшували небезпеки вітчини. Справа платень буде полагоджена без проволоки.

З комісії виселенців.

ВІДЕНЬ (Ткб.) На вчиїшнім засіданю комісії виселенців скінчено дискусію про справу повороту виселенців до вітчини. В дискусії забирали голос м. ин. пп. Колесса, Лясоцький, Левицький, Равх і Штерн. Відтак переказано комітетови зложеному з 8 членів внесеня пп. Кешмана, Колесси, Лясоцького і Равха, приповручаючи заразом комітетови, щоби в цілі уможливленя виселенцям повороту домів порозумів ся з правительством і здав про те справу комісії. На внесенє посла Бугата ухвалено ізза події в таборі виселенців у Вагна вислати туди мужів довіря в цілі переведеня доходжень. Вислід тих доходжень має бути в разі потреби зголошений в Палаті в формі наглого внесеня. П. Штерн запропонував, щоби відвідати також всі инші табори виселенців.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Вибраний комісією виселенців комітет для справ повороту виселенців до вітчини перединскутував приділені йому внесеня а вислід одноголосних ухвал буде предложений ком:сії. В часі розправи знов висказано жаль з тої причини, що ухвалений Палатою послів закон в справі виселенців не полагоджений ще Палатою панів.

З німецького парляменту.

Дискусія в справі агітації всенїмців у війску.

БЕРЛІН. (Ткб.) В німецькім парляменті вела ся нині дискусія над інтерпеляцією соціяльних демократів в справі агітації всенїмців у війску. Інтерпеляянти запитали державного канцлера, чи йому відомо, що у війску начальники ведуть живу агітацію за всенїмецькою агітацією, головно також проти ухвал парляменту і що думає зробити, щоби тому надужитю властий зробити конець.

П. Ляндсберг, узасаднюючи інтерпеляцію, каже, що партія не робила нїчого иншого, тільки сіяла незгоду внутр держави.

Є панове, які проголошують воєнні цілі, в які самі не вірять, щоби відтак за цілу нужду, викликану війною, зіхнути відвічальність на парлямент. Бесідник звертаєть ся проти „Deutsche Tageszeitung", котра говорить про більшість парляменту голодного мира і вказує на агітацію у війску, спосібну викликати у жовнірів недовіре, що серед їх начальників находять ся люди, які бажають продовжити війну в цілях оборони. Державний канцлер мусить заявити, що виступить проти тої агітації. Міністер війни Штайн, відповідаючи на інтерпеляцію, заявляє, що ані він, ані військова управа не терпить політичної агітації у війску.

Жовнірам давано пояснення від початку війни і те саме робить ся тепер. Треба було сказати жовнірам про причини війни, наміри неприятелів і про наслідки програної війни. Весідник згадує про инші агітації і про чутки розповсюднювані серед жовнірів про ріжниці думок між Гінденбургом і Людендорфом.

В дійсности в Німеччині нема двох людий, якіби в своїх переконанях були так згідні як Гінденбург і Людендорф. В летючих листках робить ся вождам закиди, що мають в продовжуваню війни особистий інтерес. Міністер каже, що пояснення, які дають ся в армії, треба давати і в краю.

Державний секретар Гельферіх, підчас промови котрого вибухають бурливі оклики і перериваня на лівиці, заявляє, що канцлер є одної думки з міністром війни і військовими властями що до того, що політики не сміють ся вносити в ряди армії. Цивільні урядники можуть виявляти в границях службової присяги свої переконаня.

Бесідник може заспокоїти послів, які не мають довіря до начальників адміністрації військової і державної. (Перериваня і оклики з лівиці: „Не маємо довіря!") Гельферіх на те заявляє: В такім разі нема цілі, щоби я ще дальше говорив — і опускає трибуну.

На внесенє соціяльних демократів утворено розправу. П. Трімборн (центр) заявляє, що також центр дістав з війска вісти про агітацію всенїмців.

Проти того мусимо рішучо застеречи ся. Мир, якого ми домагали ся 19. липня, не є миром голодовим, ані миром резигнації, але миром порозуміня і поєднаня, як то гр. Черній по майстерськи очеринув.

П. Грефэль (консерватист) означує партію рідного краю, як організацію звернену проти пересадної мирової агітації. П. Гаас (поступова народна партія) заявляє, що годі позволити, щоби міністер війни звертав ся проти обіцянки канцлера.

Перед кількома днями гр. Черній говорив знов про мир, але заявив, що коли наш мир не буде принятий, то маємо вільні рука. Гр. Reventlow висміяв ту промову.

Протестуємо проти всенїмецької агітації, бо в сій найтяжшій війні треба нам єдности.

Предсідатель подає до відома, що независимі соціялісти зголосили таке внесенє: Парля-

---

5

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

Мала Рада.

Засіданє 21. н. с. ст. серпня.

На початку денного засіданя предсідатель М. Грушевський заявляє, що лишило ся вислухати 61 бесідників і пропонує рішити, чи скоротити дебати чи перереати їх вовсім. Ставить ся внесенє ограничити дебати до мов фракційних бесідників і членів Секретаріяту, одначе задля неприсутности деяких фракцій рішене сего питаня тимчасово відкладаєть ся й засіданє відбуваєть ся так, як доси.

Чайковський (безп. соц.) признає, що інструкція зверхена не по адресі, тому, що се не результат бажань У. Ц. Ради. Говорячи про відношенє Тимчасового Правительства до українського народу, бесідник наводить факти одержаного нині приказу військового начальства відійти негайно на фронт двом членам української Ради жовнірських депутатів. На основі сего й иншим фактів бесідник виводить, що до такого Тимчасового Правительства не може бути ніякого довіря. Відповідаючи В. Винниченкови, Чайковський вважає, що інструкція є не реалізацією ідей автономії, а тільки компромітацією її. Єдність з неукраїнською демократією конечно потрібна, та не вже ж представники неукраїнської демократії, уступивши звідси на випадок зірвання з правительством, підуть з нами на розрив? На основі заяв певної частини неУкраїнців в Малій Раді бесідник такого відношеня до Українців не допускає. Секретаріят, який пропонує правительство, є не апаратом власти, а тільки її фікцією. Я розумію, говорить Чайковський, уступленє Винниченка. Не втома, не невадоволенє інструкцією, а просто розуміне неможливости працювати при такім апараті примусило його виступити зі Секретаріяту. Тому група безпартійних соціялістів вносить з'ігнорувати вовсім інструкцію й перейти до порядку дня.

З особистою заявою виступає Винниченко: „Говорячи про уступленє, я не подавав мотивів, і тому тих, які говорять про се, прошу не витворювати плутанини й не наводити мотивів, не поінформувавшись в мене. Мотиви я готов виложити Центральній Раді, коли вона сего забажає. А поки що заявляю, що ні один з мотивів, наведених попередним бесідником, не є причиною мойого уступленя".

Стасюк ставить питанє, чи Винниченко вніс вже димісію.

Винниченко відповідає, що поки що він ще секретар, одначе має намір уступити.

Знов ставить ся й приймаєть ся внесенє ограничити дискусію тільки мовами фракційних бесідників. Фракції визначують бесідників.

Проф. Косинський (к.-д.) починає промову вказівкою, що в Раді чути двоякого роду наріканя на кадетів: що-до ріжниці партії народної свободи з другими партіями і з причини приписуваного партії великого впливу на політичне положенє. Так, ми маємо,—говорить бесідник, — певного роду вплив навіть тоді, коли не беремо участи. Ріжниці наші з другими партіями заключають ся в тім, що партія наша — надклясова і наднаціональна. Ми ясно здаємо собі справу з того, що не може бути держави, вложеної в одної кляси. Тому наша партія державна, неклясова. Звідси конфлікт з партіями клясовими і національними. Ми кажемо, що треба конче знайти таку державну структуру, при якій усім можна однаково жити. Що тикаєть ся національного питаня, то ми говоримо про краєву, а не територіяльно-національну автономію. Ми партія реальної політики, не обіцюємо раю на землі; треба дбати про нинїшний день, щоби завтра було ліпше. Завдань, які не можуть бути здійснені, ми не ставимо. Вповні признаю глубоку і талановиту аналізу Винниченка. Він сказав ясно: дістати сього, чого хочемо, ми зараз не можемо. Не можна переводити паралелі між Фінляндією й Україною. Тут таких даних для утвореня рівко відокремленої держави нема. Я мушу звернути увагу ще на сю обставину, що всяка державна організація не тільки дає права, але й накладає певний тягар обовязків. У теперішний воєнний час ледви можливе осягнути все Тому наша партія вносить приняти Інструкцію й отсю формулу переходу: „Вислухавши звідомленє генеральних секретарів й Інструкцію, Українська Центральна Рада, признаючи, що Інструкція творить правову основу для розвою законних змагань українського народу, переходить до чергових справ". Я прилучаю ся до думки глибокоповажаного товариша Винниченка, що дана Інструкція представляє собою основу. Ви бачите, що відношенє сил виміняєть ся. Партія боїть ся, що реакція піде надто далеко. Я бою ся, що коли не буде принята Інструкція, то реакція піде дальше. Бесідник заявляє, що його партія дуже цікавить ся українським питанєм і покликуючись на М. Грушевського, наводить на доказ факт інформованя по українському питаню Милюкова у період першої Думи партією народної свободи тут, у Київі. На закінченє своєї промови проф. Косинський бажає, щоби український нарід працював і ділав у згоді зі всіми народами Росії — в такім разі партія піде з ним й обіцює свою сильну піддержку.

Бесіду свою, переривану кілька разів іронічним сміхом авдиторії, представник кадетів закінчує без ніяких знаків одобреня присутних.

Гутман (жид. зед. соц. п.) заявляє, що його партія виставила свій клич домаганя національно територіяльної автономії, за що пятнували її сусїди соціялісти, називаючи націона-

мент вволить ухвалити: „Трактоване тої справи державним канцлером не відповідає поглядам парляменту". (Дальші наради над інтерпеляцією в понеділок).

Уряд німецького віцеканцлера.

Львів, 6. жовтня 1917.

„Berliner Tageblatt" доносить, що на передвчорашнім засіданю німецького парляменту принято предложене про утворене уряду державного віцеканцлера. Дотичне законне предложене установило нову організацію державних урядів а саме державний уряд для внутрішних справ розділено на три окремі ресорти: для внутріш справ, для справ державного господарства і справ державної політики соціяльної. Державний секретар для справ державного господарства буде одночасно віцеканцлером, яким вже й іменовано д ра Гельферіха.

Міністер обжалований про враду держави.

Львів, 6. жовтня 1917.

Справа бувшого французького міністра внутрішних справ Мальві була вчера предметом нарад французької палати послів. Мальві обжаловано о се, що він оставав в зносинах з неприятельською заграницею, особливо в Німеччиною, що для вдержаня тих зносин висилав своїх агентів, між иншими Альмерейду, який відобрав собі житє у вязниці, до Швайцарії, де відбували ся таємничі наради з агентами німецькими. Найтяжші заміти проти Мальві видвигнув начальний редактор „Action Francaise", Годе, в своїм листі до президента републики Поанкаре. Основним змістом листа є обвинуваченє Мальві в тім, що він від трьох літ виявляв Німеччині всі военні тайни французької републики.

З приводу згаданого листа поставив в палаті послів Мельві інтерпеляцію, з домаганєм, щоби йому дано можність оправдати ся. Мотивуючи свою інтерпеляцію, бувший міністер внутрішних справ відкликав ся на свою діяльність від 1914 р., вискавуючи своє переконане, що він сповнив свій обовязок як слід.

Посольська дебата над інтерпеляцією об жалованого Мельві була коротка. Президент міністрів відчитав лист редактора Годе, який кінчить ся завивом, щоби йому була дана спромога свої заміти доказати: докази державної зради, якої допустив ся Мальві, є в його (Годе) руках. Президент міністрів зарядив, щоби ті докази були переведені протягом найблизших 24 годин, инакше Годе буде строго покараний за свою клевету. Палата послів приняла 389 голосами проти 3 чергу дневну з висловом довіря для правительства, а справу Мальві передано комісії, яка розсвітлить темну аферу міністра, обжалованого за зраду власної держави.

Керенський грозить димісією.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Підчас нарад демократичної конференції прибув на неї президент міністрів Керенський і в виголошеній промові вказав на небезпеку, що грозить чисто соціялістичному кабінетови в области внутрішної заграничної політики. Заявив, що уратувати Росію може тільки коаліційне правительство. Як би ухвалено противне, то Керенський піддасть ся тій ухвалі, але зажадає димісії, щоби не продовжувати кріси в правительстві.

Поголоска про утворене українського коронного краю в Австрії.

Львів, 6. жовтня 1917.

„Österr. Morgenzeitung" доносить з Відня під датою 4. с. м.:

„В політичних кругах богато займають ся пляном вияснена відношеня Українців до держави, який виринув в останнім часі. А саме пляную ть ся часть Східної Галичини, в якій українське населенє творить більшість, відділити і злучити з Буковиною. В сім випадку пропав би очевидно дотеперішний німецький характер Буковини і не українські національности, Німці, Жиди й Ромуни, які доси голосували в німецьким блоком, втратили би своє становище".

На скільки справді такий пляи обговорюють ся в Відни, не можемо ствердити, бо в віденській пресі не знаходимо про се ніякої згадки („власна телеграма" иншої „Gazet и Rogatn·oї", ніби то сеї пляи появив ся в віденській пресі, є хиба власною комбінацією редакції на основі вище поданої звістки). За те ствердимо, що український нарід підносить своє право господаря не до части, тільки до цілої Східної Галичини, та що се наше домаганє датуєть ся від 1848 року, отже не „виринуло в останнім часі".

Посередництво папи.

Львів, 26. вересня 1917.

„Germania" пише, що донесенє дневника „Giornale d' Italia", немов то папа предложив антантови своє безпосередне посередництво, в берлінських урядових кругах ще не потверджено. Одначе газета дістає в добре поінформованих кругів відомість, що те донесенє є правдиве.

„Morning Post" доносить з Риму: Нова папська нота містить до воюючих сторін просьбу почати переговори ще перед новою зимовою кампанією.

Швайцарські дневники довідують ся, що сподівана нота антанту до папи буде відмовна, так що всякі дальші мирові зусиля будуть даремними.

НОВИНКИ.

Львів, 6 жовтня 1917.

— **Пленарне засіданє Укр. Парл. Репрезентації**, заповіджене первісно на 9. с. м., відбудеть ся аж 11. с м. (четвер) в год. 9. рано. Задля ваги справ, які є на деннім порядку, вважаєть ся всіх членів безуслівно явити ся. — Президія.

— **Засіданє секцій товариства „Сільський Господар" у Львові.** В цілі обговореня рескриптів ц. к. намісництва — Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини з дня 24. вересня с. р. ч. 18293/II, якими признано товариство „Сільський Господар" виконуючим органом Централї відбудови краю при переведеню акцій відбудови рільництва у всіх його областях просить Краєве Тов о господарське „Сільський Господар" у Львові членів Секцій: технічно-рільничої, годівельної, городничо-садівничої, пасічничої і для годівлі дробу на засіданє, яке відбудеть ся в пятницю дня 12. жовтня с. р. в год. 9 перед полуднем в кімнатах Товариства. Оповістка отся становить заразом запрошенє для членів названих секцій Товариства.

— **Перемиський епископ др Йосафат Коциловський** виїздить з Перемишля в суботу 6. жовтня с. р. на цілий тиждень.

— **Поворот висшого Суду краєвого до Львова.** На днях вернули окремим поїздом до Львова з родинами урядники висшого Суду краєвого і державної надпрокураторії в числі 480 осіб. Дня 5. с. м. почало ся вже урядованє висшого Суду краєвого у Львові.

— **Американські Українці для українських вселенців Галичини, Буковини, Волині й Поділя.** „Утро Росії" з 2. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє: На імя М. Грушевського як предсідателя Центральної Ради одержано 100 тисяч із Ню Йорку від Українців в Америці для українських втікачів із Галичини, Буковини, Волині й Поділя. Справа принятя жертви викликала була тертя—згадали натяки про „трийцять срібняків", що прозвучало навіть у мові Керенського у Державній Конференції. Була мова про необхідність утворенє комісію для провірки жерела жертви, але вкінці реаговане на подібні інсинуації Мала Рада вважала нижше свого достоїнства й приняла жертву. — Ф. К.

— **Відповідь на інтерпеляцію в справі військових відпусток.** Міністер краєвої оборони на засіданю Палати послів дня 4. с. м. відповідав на інтерпеляцію пос. Цегельського в справі відпусток для ополченців, уроджених в рр. 1865 і 1866. Міністер заявив, що відпустки давано по змозі скоро, а всякі проволоки були спричинені тільки довшим поступовањем з приводу прошень о відпустки до тіснійшої военної области.

— **Духовна семинарія у Львові**, як нас офіціально інформують, в сім шкільнім році буде отворена з огляду на апровізаційні трудности аж з днем 1. н. ст. падолиста. Того дня мають питомці явити ся в семинарії, заосмотрені у власну одежу. Вписи в університеті і іспити назначені на перші дні падолиста.

— **Всеукраїнський аґрономічно-економічний з'їзд.** „Кіевская Мысль" з 30. н. ст. серпня повідомляє: При Генеральнім Секретаріяті для земельних справ утворив ся організаційний комітет для скликаня першого всеукраїнського агрономічно-економічного з'їзду. Ціль з'їзду є приготовленє до порішеня аграрної реформи на Україні, освітленє її з сільсько господарської точки погляду й вироблене пляну поступованя в звязку з реформою. З'їзд має бути скликаний у вересни. — Ф. К.

— **Знов інформації „Czas-у".** В часі з 4. с. м. приносить знов „Czas" стокгольмську кореспонденцію п. н. „Na Ukrainie", в якій знаходимо між ин. отсі „інформації": Пишучи про вибори до міської ради в Київі, кореспондент з 25 радних українського соціялістичного блоку робить „25 socyalistów rewolucyjnych", в чого вивід, що „з української національної листи не перейшов ані один кандидат", тільки „кілька соціялістів революціонерів признаєть ся до Русинів". „Усунувши" таким способом радних Українців, кореспондент обурюєть ся, що „Українці мимо числельної слабости" (в дійсности є вона другою що-до числа групою ради) жадали для себе місць в управі. Не згадує кореспондент також, що другим заступником предсідателя вибраний Українець Дмитро Антонович.—Пишучи далі про Український Генеральний Секретаріят, кореспондент інформує, що Винниченко, се „do rewolucyi podrzędny pisarz rosyjski".—Питаємо, невжеж польській суспільности українська сила така

лістичною. Одначе партія не відмовить ся від сього клича. При помочи соціялізму вона бажає дати пролетаріятови національну культуру й признає за кождим народом право на самоозначенє, аж до відокремленя. Проти відокремленя України партія в принципі нічого не має, та в теперішний момент стоїть се в зависимости від умов. Федерацію партія розуміє як союз рівних. Автономію повинно переводити ся по строго-етнографічному принципу. Волю Установчих Зборів треба передрішити не дорогою практичного здійсненя, але принциніяльною заявою про автономію. Признаючи недостачі інструкції у самій сути, Гутман уважає її тільки звеном у ланцюху й в'упиняєть ся на позитивнім її значінню. Результатом відкиненя її був би розрив з з демократією, а сей розрив скріпить прихильність й без того вже настрашеного горожанина до буржуазних партій, що додасть сили контрреволюції. Тому інструкцію треба приняти як основу для дальшої боротьби.

Денне засіданє по сій промові закінчило ся.

На вечірнім засіданю виступає ряд бесідників за і проти інструкції.

Вислухано звідомленя Барановського, який вернув із Петрограду й подав нові дані про хід переговорів з правительством та вніс не піддавати ся провокації й не йти на розрив з Тимчасовим Правительством.

Дубинський (жид. з'ед. дем.) вважає недопустимими дороги противників принятя інструкції. Шлях розриву веде до небезпечної ізоляції від Тимчасового Правительства і від російської демократії.

Крижановський (укр. труд. п) виказує, що інструкції приняти не можна. Коли ж правительство забажає мати на Україні Секретаріят, то трудова партія сьому не противить ся.

Рудницький (польськ. дем. центр.) вважає, що з недемократичним правительством йти на угоду не можна, одначе його треба використати: цілий Секретаріят затвердить Рада, в 9 секретарів — правительство.

Порш (укр. с·д.) вносить порішити питанє так, щоб не приймаючи інструкції, одначе стоючи на її грунті, розвивати дальше її основи. Бесідник предкладає революцію фракції укр. с.-д.

Панченко (укр. с.-р.) заявляє про прилученє фракції соц.-рев. до революції с. д. з поправками: з 14 секретарів 9 посилаєть ся до затвердженя правительства; в резолюції говорить ся, що інструкція не задовольняє не тільки Українців, але й національних меншостий.

Бойко (соц.-фед.), Матушевський (лівиця), Лукашевич (револ. фракція п. п. соц.) заявляють ся за принятєм інструкції.

Спис бесідників вичерпаний. Засіданє відкладаєть ся на другий день рано для голосованя над резолюцією.

Засіданє 22. н. ст. серпня.

Засіданє почало ся в 11 год. перед пол. Проводив проф. М. Грушевський. Перед голосованєм над революцією виступив цілий ряд бесідників, головно представників фракцій з заявами в справі революції. В результаті під голосованє ставить ся революція українських с. д. з поправкою с. р. Текст революції прочитав М. Порш. За революцією голосувало 247 проти 36, здержало ся 70. По кількох заявах представників фракцій починаєть ся читане принятої революції укр. с. д. по точкам. В результаті переводить ся друге голосованє з поправками. За революцією голосувало 227 проти 6 членів Ради. Здержали ся від голосованя рос. соц.-дем., „Бунд" і деякі Українці.

Текст принятої революції поданий в „Ділі" з 2. жовтня.

страшна, що аж треба її годувати брехливими відомостями про українську слабість?!

— **За мандати Маркова і Куриловича.** Пос. о. Чайковський, який вступив до парляменту як заступник пос. Куриловича, поставив внесення о признане важности мандатів Маркова і Куриловича. Внесене, яке підписали Чехи, мотивує ся тими самими аргументами, що внесена о признане важности мандатів Крамаржа й инших чеських послів.

— **Покликане незд'бних до оружної служби.** Міністерство краєвої оборони оповіщує, що в цілі увільнення жовнірів здібних до оружної служби, а занятих в етапах, для фронтової служби покликані будуть небавом в більшій мірі ополченці, яких в перегляді признано незд'бними до служби з оружем. Покликані будуть річники 1891—1868, при чім будуть обтяжені рівномірно всі области монархії і як найширше будуть взяті під увагу інтереси публичні і покликаних осіб. Передовсім числить ся на тих, які ягголосять ся добровільно, опісля на тих, які не мають нїякого звання, або працюють в такім званю, якого в теперішнім часі найлекше зректи ся. Тут причислено звание, яке служить тільки для приємности. Особи, що остають в публичній службі або в заведеннях, призначеник для військових цїлий, не будуть покликувані. Так само будуть увільнені особи працюючі в заведеннях тепер потрібних в загальнім інтересі. Покликаним особам будеть ся обле кшувати службу в той спосіб, що на случай їх дотичного прошення позволить ся їм остати в своїм місци замешкання та виконувати цивільне звание, о скільки дозволять на те військові обовязки. Области безпосередно назїщені війною мають особливо бути увзглядненї.

— **Причинок до „звенної оптики".** Львівський кореспондент „Czasu" пише під датою 30. вересня: „Перед двірцем в Клепарові стоїть від вчера полудня величевний з кільнадесять вагонів вложений поїзд, наладований чотирма сотками людий з їх майном. Вагонів є лише кілька; решта се отворені вози, на яких стовпили ся жінки, діти і трохи старших мужчин разом з худобою, знарядами і клунками, які вспіли евакуовані з собою забрати. В ночи падав дощ; люди перемокли і змерзли. Біля зелїзничого насыпу розпалили кілька огнищ і печуть бараболї, майже одинокий свій пожиток. О повідають, що походять з повітів тернопільського і сяноцького. Вислано їх ще перед девяти тижднями з области біля утворено там нової лінії боєвої. Перевезено їх насамперед до місцевостий, віддалених 3—4 милї від фронту, де уладили собі сяк так житє. Наразі оповіщено їм, що сейчас мають їхати дальше, їх поїзд вже чекає. Не дали їм навіть часу до спаковання всего того, що вратували при першім виселенню, хоч не була се евакуація, спричинена воєнними подіями, на основі військових приказів, тілька переселене на основі адміністрацийного заряджения. Одна стара селянка жалуеть ся, що не вспіла забрати з собою навіть кожуха, а ту зима йде, і що не дозволено їй взяти з собою двох коней вбіжа, які на своїм першім виселеню вже була зробила собі. В поїзді підчас дороги о держують виселенці тількн кусник хліба „оттіцький", оповідає одна жінка, а вечером горячу воду, щоби собі приладили чай або каву, о скільки їх мають. Жнють бараболяки, які забрали з собою. Худоба не випущена в вовів, хоч поїзд на станції стоїть більше як добу, ричить в голоду і жажди. Ніхто на станції не знає як довго поїзд ще тут має стояти. Підофіцир, який супроводжає виселених знає тільки, що сі люди мають їхати в повіт яворівський або зокочівський. Небо затягаеть ся хмарами і знова гровить дощем, а чотириста виселенців на малій станції жалуеть ся на свою понеділку".

— **Перші українські курси для дітий від 3—7** літ ведуть ся вже під управою п. Софії Олеськівної. Науку ведуть фахові учительські силы, образовані за границею. Школа приміщена серед огородів, в виду на ціле місто, відповідає вимогам модерної шкільної естетики і гигієни. Особливу увагу звертаеть ся на виховане національне, рідну мову і пісню. Окремий відділ німецької конверзації. Крім школки ведуть ся також курси німецької і французької мови для старших. Виписи відбувають ся ще тепер між 4—5 год. в школі коедукаційній при вул. Цитадельній 9 (Бічна Осолінських) І. поверх.

— **Від Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Бібліотеки вимає отсим усіх, що визичили перед війною з Бібліотеки книжки або рукописи, щоби були ласкаві звернути їх у як найкоротшім часі на адресу: Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 24.

НЕКРОЛОГ.

Сава Загородний, зелїзничий емерит, властитель реальности, член видїлу читальні „Просвіти", НадзираючоЇ Ради, кред. това „Йорданн", парохіяльного комітету, „Сокола" і член громадської зверхности в Клепарові, помер 6. с. м. в 49 році житя. Покійний був ініціятором і основателем усіх українських товариств в Клепарові, брав в них живу і дїяльну участь та підпомагав матеріяльно. Підчас інвазії запропоновано Покійному начальство громади, одначе він не хотів сповняти нїяких функцій під наїздом та ще своїм впливом других від сего відмовив. По повороті нашого війска занявся спасенною пошестних недуг в громаді, а отсе тепер улягі сам, як жертва свого обовязку. З його смертю тратить клепарівська українська громада свого широго робітника і члена, а громада Клепарів свого доброго співгорожанина та дїяльного члена громадської зверхности.

Похорон відбудеть ся в понеділок 8. с. м. в 2 год. по пол. В. Й. н.

ОГОЛОШЕННЯ.

Неділя, 7. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: 18 Н. по С. — римо-кат.: 19 Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Евфросина — римо-кат.: Бригіди.

Позавтра: греко-кат.: Ів. Богосл. — римо-кат. Діонїзія еп.

— **Загальні збори тва „Львівський Банк"** відложені на суботу 27 жовтня 1917. 2 2

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Іван Всеволод Роздольський УСС. прошу ніи Потуторами 3. вересня 19 6. Видїла его потому в Підгаєчині. Хтоби знав що про дальшу его судьбу в 1916 і 1917 році прошу донести під адресою о. Епіфаній Роздольський, Божанів, п. Підгайці. 287 3—3

Оголошення.

Потрібний інстеуктор для трех учеників в I. II і III кл. гімн. на цілий рік. Услівя: Ціле удержане і 100 К платні місячно. Гр. кат. Уряд парохіяльний в Жабчи н. Острій з) Сокаля 302 1—3

ОПТИК І МЕХАНІК **Мавринія Босковіча**
Львів Сикстуська ч 10.

поручає П. Т. Публиці всї товари оптичні, механічні, геодизийні по цінах найтаньших. — Всї направи в тім фаху виконує в найкоротшім часі, як також приймає і направляє уряджене дзвінків і електричного світла. 298 1—3

ТЕОДОР ГУЛЬ
в Раві Руській

має на продаж машини рільничі, молотільні кінні і ручні плуги зелїзні з колесниками, борони і сіварки, оливу машинову і моторову в бочках, веде варстат репараційний і купує всілякі уживані машини. 301 1—4

Потребую сейчас інструктора до дітий, в яких одно вчить ся II кл. гімн. а друге IV кл. гімн. Академик або хто инший, що не має на раві занять або побиваеть ся в дорожнечею а міг би і хотів би совісно і уміло сповняти роботу інструктора на селї нехай вголосить ся сейчас до мене. Харч буде мати добрий і добру платню. Адреса до мене: о. Василь Чайковський гр. кат. парох в Минькові, почта на раві Залїщики або Тлусте ad Чортків. 293 3—6

Олена Пронешінна — — уділяє — — **лекції фортепіану**
вул. Лемартовича ч. 19 — Вимен від 4—6.
290 2—5

Дентист
Д-р ЯКІВ ОФФЕ
ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНА РОБІТНЯ
ул. Галицька 21, дім під золотим когутом
к-ра Баторого. 189 9—18

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкорисшій ше можна набути у фірми
АЛЕКСАНДЕР МАЛЇМОН
склад машин до шитя
Львів, вул. Валова ч. 11 А.
Варстат репараційний. 246 4—1

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 11—28

Куплю дивани перські, також уживані. Прошу листовно повідомити і означити час, згодошу ся в час. Вольска — Ягайлонська 4. 291 2—3

Спеціяліст хорїб венеричних і скірних
Д-р ФРІШ Валова ч. 11. 166 5 ?

КАПЕЛЮХИ до перероблювання
приймає сальон мод
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над антикою Миколяша). 9—10

Фотографічне ателіе „Фльора"
виконує знимки по знижених цінах.
Львів, площа Марійська 6 і 7.
227 Б 4 4

КОНКУРС.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові розписує отсим по жуткі рескрипту п. к. Намістництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, з дня 24/9. с. р. ч. 18.293/II. конкурс на більшу скількість інструкторів з річною платнею від 3 600 — 6 000 корон, а іменно: а) для годівлї бидлят, кіз, овець і дробу, б) для садівництва, огородництва і пасічництва.

Під час поданого рескрипту вимагаеть ся від кандидатів середнього рільничого образованя.

Подання можуть окрем предложити рівнож учителї з улїченим рільничим курсом.

Поданя удокументовані свідоцтвами, авторизованими відписами свідоцтв відбутих студій як рівнож з відбутої рільничої практики, належить предложити Товариству до дня 25 с. м.

Рівнож можуть брати участь в конкурсї військові, коли не є здібні до служби на фронтї і абсольвентки инших рільництва і домашнього господарства.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові.
VII 1—3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4%, почавши вже від слідуючого дня по дни вложени аж до послїдного дня перед днем відобрания.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяе позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на есконт векслїв. Справи позичок полагоджуесь можливо скоро.

Посередничать у вищезгадану позичок в Гал. Всесвіт Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяе канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли видають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. н. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 76—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 237. (9.489) Львів второк 9 жовтня (26 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 15, II. пов.

Конто почт. щад. 26.752.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 25·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитова, досконала тонка 40, в надісланих 60, в оголошеннях процентовій части 1 К. Оголошення присилані і одержані 1·50. Непрочитані стрічки 1 К.
Оголошення на сторінці . . . . . рекламі. . .
Окрема примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 16 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 8. жовтня.

Над Сочею в богатьох місцях віджив гарматний огонь зі значною силою. Бої піхоти були тільки в відтинку гори св. Гавриіла, де в півночи відперто італійські наступи.

Пова тим ніде не стало ся нічого особливого.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 8. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: Боєва діяльність в Фляндрії віджила вчера від полудня до вечера між лісом в Гутульстер і дорогою з Ікери до Менін. Сильний гурагановий огонь був вступом до англійських частинних наступів, які йшли проти деяких відтинків боєвого фронту. Атакові відділи, висилані неприятелем до бою, ніде не змогли посунути ся наперед. Наша оборонна діяльність держала їх на місци на полі вирб.

Фронт німецького наступника престола: По обох сторонах дороги Лаон-Соссон гаряча боротьба між низиною Елет і високорівнею на південь від Парії була ведена з великим завзятем. Вечером кілька французьких компаній рушило коло Вонільон наперед, але наш огонь відпер їх. На схід від Мози сильний огонь був звернений на наші становища і терен за ними між Самоне і Безанво. Діяльність нашої артилерії здавила приготовлюваний наступ Французів на південний захід від Бомен.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було значнійшої боєвої діяльности.

Незалежна республика Фінляндії.

Проект фінляндського сенату.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС. (П. Т. А.) Сенат виробив проект нового політичного ладу Фінляндії. Дневник „Tokes" подає про сей проект ось що:

Законодатним тілом має бути сойм. Головою держави має бути президент, вибираний на 5 літ загальним голосованєм. Він буде заступати Фінляндію супроти заграниці, іменувати міністрів, санкціонувати закони, виконувати право амнестії. Міністри будуть відповідальні перед соймом.

Про відношенє між Фінляндією й Росією мають рішити законодатні тіла обох держав. Коли б вони не могли порозуміти ся, обі держави будуть оставати в повній незалежности від себе, або ся справа могла би бути віддана на рішенє мирової конференції.

По проголошеню незалежности сойм вийше до Европи після з повідомленєм про се, а також вибере заступників на мирову конференцію.

По війні Росія візьме з Фінляндії свої війска і віддасть їй кріпости, які тепер обсадила.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС. (ПТА.) Нині оголошено два проекти законів про проголошенє Фінляндії республикою і про управильненє відношеня між Росією й Фінляндією.

Перший проект постановляє, що законодатна власть прислуґує соймови і президентови республики, а виконуюча власть президентови при співучасти Державної Ради. Заводить ся загальне виборче право. Президент обіймає власть 11. с. м. Підчас мира є він начальним вождом над оружною силою Фінляндії. Заводить ся загальний обовязок військової служби.

Другий проект постановляє, що Фінляндія остає в злуці з Росією, але має власну конституцію, правительство і незалежну законодативу й виконуючу власть. Справи війни й мира є спільні й обовязуючі для обох сторін.

Як твориться українська державна власть.

(Ф. К.) *Відень, 5 жовтня 1917.*

Конституанта України.

Резолюція Української Центральної Ради.

„Кіевская Мысль" повідомляє:

На вечірнім засіданю Української Центральної Ради 22. м. ст. серпня Севрюк зголосив і більшість голосів приняла отсю резолюцію про скликанє Українських Установчих Зборів:

„Виходячи в принципу нічим неограниченого самоозначеня націй, вважаючи, що тільки само населенє України може рішати про політичний устрій України і про її відносини до Росії, Українська Центральна Рада вважає необхідним скликати, як можна найскорше, Установчі Збори етнографічної України. В тій цілі Українська Центральна Рада повинна негайно вибрати комісію, яка виробить порядок виборів до Українських Установчих Зборів і в порозумінню з Секретаріятом внутрішних справ й органами місцевої самоуправи скличе Установчі Збори етнографічної України".

За розширенє власти Українського Ґенерального Секретаріяту.

Телеґрама Київського Ґуб. Виконуючого Комітету до президента міністрів Керенського.

„Кіевская Мысль" повідомляє:

Київський губ. комісар Суковкин виелав в імени Губ. Виконуючого Комітету до президента міністрів Керенського отсю телеґраму в справі власти Генерального Секретаріяту:

„Київський Губернський Виконуючий Комітет на засіданю 20. м. ст. серпня при участи представників Губернського харчового Комітету, Губ. земельного Комітету і прокуратури, обговорюючи питанє про укріпленє порядку і спинене самочинних виступів у поодиноких місцевостях, одноголосно признав:

1) Єдиним дійсним способом проти самочинних виступів й анархії, яка загрожує на ґрунті аґрарних відносин і підчас демобілізації по війні, може бути тільки установленє твердої власти.

2) Єдиним органом, який має достаточну моральну силу, щоби стати твердою властю на Україні, може бути тільки Ґенеральний Секретаріят Української Центральної Ради, для чого границі власти його повинні бути значно розширені у порівнанє з останньою інструкцією, затвердженою Тимчасовим Правительством 17. м. ст. серпня.

3) Харчова справа, яка находить ся у катастрофальнім стані, може бути полагоджена тільки дорогою утвореня краєвого харчового органу з широкими компетенціями, т. є Ґенерального Секретаріяту для харчових справ при Українській Центральній Раді.

4) Тому, що негайне утвореня строго приміненого до краєвих умов скорого суду відіграє величезну ролю у справі сотвореня твердої власти на місци, повинен бути утворений можливо як-найскорше краєвий орган судової власти з широкою компетенцією; т. є Ґенеральний Секретаріят для судових справ при Українській Центральній Раді.

Згідно з постановою Комітету маю честь повідомити вас про се.

Предсідатель Губернського Виконуючого Комітету Комісар М. Суковкин".

Всеукраїнський зїзд селянських депутатів у Київі.

„Русское Слово" з дн. 19. м. ст. вересня в телеґрамі з Київа повідомляє:

Відкрили ся засіданя зїзду Всеукраїнської Ради селянських депутатів. Прибуло 150 депутатів з ріжних сторін України, а також від Українців переселенців з Орловської, Самарської і Саратівської губерній. Засіданя відбувають ся при замкнених дверях. Як доносять українські газети, настрій зїзду бурливий, піднесений.

Зїзд приняв між ин. отсі резолюції:

Витаючи рішучий акт Тимчасового Правительства, яке проголосило Росію республикою, зїзд домагаєть ся, щоби російська республика була негайно проголошена федеративною і демократичною.

Дальше зїзд домагаєть ся, щоби Правительство крім затверджених ґенеральних секретарів затвердило секретарів для справ військових, харчових, зелїзниць й инших.

З'їзд домагаєть ся негайно вивести з України донські козацькі, кавказькі й инші відділи військ, які були розміщені на приказ контр революційних ґенералів для охорони поміщицьких інтересів.

З'їзд домагаєть ся усуненя начальника округа К. М. Оберучева й заступленя його на нашою особою, у порозумінню з Укр. Центральною Радою.

З'їзд признає необхідним, щоби Укр. Центральна Рада ще раз звернула ся до Тимчасового Правительства з внесенєм підняти рішучі заходи для негайного закінченя війни і заключеня мира між воюючими державами.

Конфлікт між Українцями й Оберучевим.

Резолюція Київського Спеціяльного Комітету для охорони революції.

„День" з 18. м. ст. вересня у телеґрамі з Київа повідомляє:

Розваживши заяву, яку зробив Винниченко на засіданю Малої Ради про необхідність усуненя военного коменданта округа Оберучева і военного комісаря округа Кирієнка, Спеціяльний Комітет для охорони революції перевів ухвалу, в якій, не вважаючи можливим під теперішню відповідальну хвилю скидати військові власти, які користують ся довірєм Тимчасового Правительства і місцевих органів революційної демократії, — вважає необхідним установленє на основі взаїмного довіря тісного контакту між командантом військ і военним комісаром з одної і Ґенеральним Секретаріятом Укр. Центральної Ради з другої сторони для боротьби з контрреволюцією на Україні.

Зелїзниці на Україні.

Ухвала другого всеукраїнського зелїзничого з'їзду.

„Утро Россіи" з 14. м. ст. вересня у телеґрамі з Київа повідомляє:

Другий всеукраїнський з'їзд перевів ухвалу, щоби, не ждучи затвердженя правительством ґенерального секретаря комунікації, Українець Голубович негайно взяв у свої руки всю власть над зелїзничими шляхами на цілій Україні в її етнографічних границях.

Домаганє переданя церковних шкіл на Україні Укр. Ґен. Секретаріятови.

„Кіевская Мысль" повідомляє:

Ґенеральний Секретаріят для справ народної освіти звернув ся до міністра народної освіти з домаганєм переданя церковних шкіл Ґенеральному Секретаріятови.

Вільне козацтво.

„Нове Время" у телеґрамі з Київа повідомляє:

Український Секретаріят виробив проект організації вільного козацтва на Україні („Юго-Западній і Южній Росії"). По деяких повітах воно вже з'організоване.

Резолюції раб.-жовн. Ради.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Виконуючий видія раб.-жовн. Ради одногласно ухвалив скликати на 2. падолиста конгрес усіх робітників, жовнірів і селян.

Роб.-жовн. Рада приняла резолюцію, в якій домагаєть ся, щоби міністер війни зараз впровадив знов у війску політичну пропаганду і заручив пятикальність всіх політичних партій на фронті.

Страйк залізничників в Росії.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Головний видія страйкуючих залізничників телеграфічним обіжником зарядив, що на всіх шляхах дня 7. с. м. о пів ночи має розпочати ся загальний страйк.

Ліста членів конституанти.

ПЕТРОГРАД (ТКБ.) Курієр тимчасового правительства оповіщує подрібну ліству членів конституанти. Загальне число виносить 730 членів. Найважнійші виборчі округи є: Петроград 29 членів, Москва 19, Київ 22, басейн Дону 17 членів.

Ревізія трактатів.

ПЕТРАГРАД (ПТА.) На тайнім засіданю передступного парляменту Церетелі виявив, що правительство приречене прихилити ся до жадання демократичних кіл в справі заведення енергічних кроків до скликаня конференції союзників з цілем ревізії трактатів при участи полів демократії.

Кабінет у Швеції.

БЕРЛІН (ТКБ.) До дневника „Vorwärts" доносять із Стокгольму: Шведські робітничі партії постановили не вступати до коаліційного кабінету, тому що правиця не дає достаточної запоруки переведення реформи конституції.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ) Зачувати, що Брантінг має одержати офіціяльне призручене утворити правительство. Тому, що напевно треба припускати, що він припорученя не прийме, тому одержить то припорученє провідник ліберарів Еден.

Домагання партій більшости.

БЕРЛІН (ТКБ.) Одна з парляментарних кореспонденцій доносить, що конференція партій більшости довела до спільної ухвали центру, партії поступової, соціяльно-демократичної і народно-ліберальної, щоби від державного канцлера зажадати недвозначної заяви в тім дусі, що політична акція в війску і комиранс цивільними і військовими властями партії рідного краю мають бути заказані.

Промова канцлера на засіданю головної комісії ним. парляменту.

БЕРЛІН (Ткб). На засіданю головної комісії німецького парляменту явив ся державний секретар, міністер війни і дуже обширно послів в характері слухачів. По отворенню засідання забрав голос державний канцлер і заявив: Ніхто несе ту жалобу, що державні урядники в недозволений спосіб ведуть агітацію в користь партії рідного краю. Що до становища відлагодних нині державних урядників бажає заявити, перчім додам, що ті заходи відносить ся також і до вищих урядників, що відпадні з засади, що як усіх урядників обовязує свобода політичних переконань і що кождий урядник може вступити до кождої партії, о скільки та партія не стремить до цілий загрожаючих існованю держави, то що до політичного поступованя на повні усі урядники мусять очевидно заховувати розвагу, щоби серед населення не підкопати довіря в їх безпартійність. Надужите службового становища в тім напрямі, що начальник хотівби применяти своїх підчинених занати конкретне становище, є очевидно недопустиме. Ті заходи відносять ся до усіх партій, отже і до партії рідного краю. Як трафить ся коли відступлене від тої засади, прошу подати такий випадок до відома висшої власти.

Також і в війску виключена всяка політична агітація. Засади науки рідного краю, що до котрих міністер війни може видавати потрібні розпорядження, виключають усяку політику. Враз з краєвими правительствами стремлю до того, щоби об'єктивно відносити ся до усіх переконань і політичних струй і щоби всякі політичні напрями стрічали ся з повною справедливістю.

Кождий з німецьких народів радо і добровільно поносить жертви майна і життя, яких край від нього домагаєть ся.

Канцлер вкінци вказує на те, що на противенства, але єдність і спільність цілий є рішаючим моментом. Як маєть ся ясно перед очима те, що усі мусять тягнути за одну линву і в одним напрямі, тоді зникнуть подібні тертя, які мали місце в останних днях в нашім політичнім житю, що нині є річю найбільш актуальною в огляду на тяжкі часи, в яких мусимо сповняти свої обовязки.

Прояснене положеня.

БЕРЛІН (ТКБ.) По заявах державного канцлера, міністра війни і державного секретаря Гельферіха в головній комісії, положене так прояснило ся, що тепер не має говорити про ніяку кризу.

Уругвай і Перу зірвали з Німеччиною.

МОНТЕВІДЕО. Авас доносить: Палата ухвалила 74 голосами проти 28 зірване зносин Уругваю з Німеччиною. Сенат ухвалив зірване зносин з Німеччиною 13 голосами проти 3.

ЛІМА. Авас доносить: Конгрес Перу 105 голосами проти 6 ухвалив зірвати зносини з Німеччиною по думці предложеня правительства.

Несупокої в Італії.

ЛЮГАНО (ТКБ.) Італійські дневники доносять: Кількайцять міністрів удало ся до південної Італії, щоби виголосити успокоюючі промови. З нагоди отворення Палати „Popolo d'Italia" і „Avanti" переносять ся з Медіоляну до Риму, щоби урядити ту надзвичайні агітаційні видання. Гарізон міста буде через те значне побільшений.

Конгрес народів у Київі.

СТОКГОЛЬМ (Пресове Бюро УПР.). В конгресі народів у Київі взяли участь заступники Українців, Литовців, Латишів, Грузинів, Жидів, Татар і донських козаків. Почесним президентом вибрано проф. М. Грушевського. Тимчасове правительство заступав український письменник М. Славинський, голова утвореної правительством комісії для національного питання.

Проф. М. Грушевський в промові, якою отворив з'їзд, назвав Київ центром автономістично федералістичних змагань і вказав на трудности, які зі сторони правих і лівих російських партій зустрічають У. Ц. Раду в змаганю до перебудови Росії на федерацію.

Заступник правительства М. Славинський заявив, що автономістично федералістичний лад є єдиний, який може запевнити національну й політичну свободу народів Росії. Ми знаходимо ся в стосунки — в дійсности вже автономної — України, автономістичний рух сильний також на Кавказі, Сибіри, в Естонії, в Донських обласних і т. д. Тимчасове правительство утворило під проводом бесідника комісію, яка має виробити для конституанти проект закона про самоуправу окремих частей держави. Комісія вже вправді над цим справою. Тимчасове правительство само стоїть на автономістично-федералістичним становищи, однако думає, що рішене сої справи належить до конституанти.

Український генеральний секретар для національних справ Шульгин відповів Славинському, що автономія України ще не є ясна, що права Українського Генерального Секретаріяту обмежені. Задачею Генерального Секретаріяту є осягнути якнайбільшу національно-територіяльну автономію України без штучного обмеженя її території.

Голова Українського Військового Комітету Петлюра закидує тимчасовому правительству централістичні тенденції і подекляє змаги українського руху і маніфестував проти того, що при пригадженню рекрутів не пригадженно рекрутів федеративної.

Заступник донських козаків Дедгоз обороняє козаків проти закиду реакційности і предложив утворити окремі відділи.

Грузин Жвантадзе заявив, що федеративна республика не може Грузії вдоволити. Грузини домагають ся державної самостійности.

(Ухвали з'їзду подамо ми, на основі телеграми Петр. Тел. Агенції в числі з 2. с. м.—Ред.).

Литва і Курляндія автономними провінціями.

Заряджене німецьких окупаційних властий.

На заряджене німецьких окупаційних властий утворене в Вильні Краєву Литовську Раду під проводом заслуженого литовського патріота, одного з піонірів литовського національного руху, д-ра Басановича. Побіч Литовців, які як головна народність краю мають у Раді більшість, мають бути до Ради покликані також представники національних меншостий (Білоруси, Поляки, Жиди, Німці).

З сього приводу білоруський орган „Гоман" вказує на те, що коли Рада має розтягати ся тільки на область під назвою „Militär-Verwaltung Litauen", то се означає штучний поділ білоруської території, бо в сій області знаходить ся тільки менша часть окупованої Білоруси, а більша часть входить в область під назвою „Militär-Verwaltung Bialystok Grodno". Отже „Гоман" домагаєть ся, щоби в область, на яку розтягаєть ся Рада, була влучена ціла окупована білоруська територія, та щоби в Раді Білоруси мали відповідне представництво.

Німецькі окупаційні власти утворили також Краєву Раду Курляндії, в яку входить 6 представників великої власности, 6 представників малої власности, 4 представників міст, 3 представників духовенства і 1 представник лицарства. По національности Краєва Рада Курляндії складаєть ся з Німців і Лотишів.

Утворене краєвих рад для Литви й Курляндії вказує на заміри Німеччини супроти сих провінцій на випадок, як би вони на основі миру не перейшли до Росії, а саме, що Німеччина думає утворити з Литви й Курляндії окремі автономні провінції.

З сей причини утворене краєвих Рад для Литви й Курляндії зустріло ся з великим невдоволеном польської преси, бо воно йде в розріз з польськими домаганями, щоби Литва й Курляндія вийшли в склад планованої польської держави, яка через сі області діставала би доступ до моря.

Передступний російський парлямент.

Відношене до правительства.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Передступний парлямент, який зібрав ся дня 6. с. м. в палаті городської думи, вибрав Чхеїдзе своїм головою. Бюро парляменту складаєть ся з десяти членів, між якими є бувші міністри Чернов і Авксентієв та большевик Бронський. На тайнім засіданю Церетелі подав до відома зібраних виспід переговорів між правительством і представниками московських промислових кругів, кадетів та демократичної конференції. На основі того звіту рішене предложити, щоби передступний парлямент, скликаний саме правительством, мав ставити запити до него, на які правительство має обовязок відповідати. Правительство формально і правно не є відповідальне перед тим парляментом, але не може оставати ся без його довіря.

Коаліційне міністерство в Росії.

Згода в усіх точках.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Членам правительства відбули нараду з відпоручниками демократичної конференції, московських промисловців і партією кадетів. Засіданє, яке тривало цілий день і затягне ся до рана (7. жовтня), буде продовжати ся. Осягнене вже порозуміне між учасниками наради про переведуване коаліційного кабінету.

ПЕТРОГРАД, 7. жовтня (П. Т. А.). На нараді членів правительства з депутацією демократичної конференції і буржуазних елементів під проводом Керенського осягнено згоду в усіх точках. Керенський заявив, що правительство має намір утворити безвідкладно новий кабінет, щоби правительство відновленої коаліції може зараз приступити до праці на основах, установлених правительством і представниками демократії й буржуазії.

Вільсон проти економічної війни по заключеню миру.

„Morning Post" доносить з Вашінгтону: В цілі Вільсона до антанту знаходить ся домагане, щоби зволи поставити паризької економічної конференції про дальше ведене економічної війни проти Німеччини по заключеню миру.

Японський імперіялїзм.

Бюро Рабтера доносить: Японський посол кн. Іші проголосив у Ню-Йорку в імени свого правительства крайнє доктрини Монрое до далекого Сходу. Японія ніколи не нарушить цілости й суверенности Китаю і буде боронити його незалежности супроти кождого, хто хотів би нарушити її.

Ся японська заява є відповідю на ноту Вільзона до китайського правительства, яка на думку Японії вміщують ся в її права на азійськім континенті. Аналогічно до клича „Америка для Американців" Японія проголошує клич: Азія для Азійців, — розумій: для Японії.

Блокада невтральних.

Німецькі часописи доносять на основі голосів англійської преси, що Америка і Англія забороняють всякого привозу до невтральних держав північної Европи, як довго не буде доказано, що тим привозом не користуть ся Німеччина.

На передодні нової ґенеральної офензиви?

Львів, 8. жовтня 1917.

„N. Zürcher Ztg." доносить на основі звітів воєнного кореспондента „Corriere della Sera", що в Італії уважають теперішні бої у Фляндрії початком нової ґенеральної офензиви та приготовленем до великих подій.

Сподівана промова Сонніна про справу мира

Львовянка, 5. жовтня 1917.

Як пише „Idea Nationale", на найближчім засіданю парламенту кріз президента міністрів Боселїя буде говорити міністер заграничних справ Сонніно й вложить важну заяву в справі мира. В італійських парляментарних кругах сподіють ся деяких змін в поодиноких державних секретаріятах.

Нові вибори в Еспанії.

Львовянка 5. жовтня 1917.

Паріська „Agence Radio" доносить з Мадриду, що еспанське правительство проголосило розвязане парляменту та має розписати нові вибори. Коли-би вони не дали правительству бажаної більшости, то теперішний кабінет уступить. Правительственні круги сподіють ся, що ще претягом сего місяця буде привернений в краю конституційний лад.

Навязані зносини між У. Ц. Радою і Ватиканом?

(Ф. К.) *Відень, 6. жовтня 1917.*

„Basler Nachrichten" з дня 12. вересня повідомляють:

Суверенна Рада України у Київі вислала двох делегатів до Риму, щоби навязати зносини з Ватиканом.

Посольські збори д-ра К. Трильовського

Пишуть нам:

В неділю 30. вересня відбули ся збори, на яких пос. Трильовський зложив звіт із діяльности парляментарного представництва за весь час війни. Перед тим посол відбув нараду з представниками місцевої інтелігенції, що остають весь час на війні й вели громадянські діла

На нараді представників і на зборах цілого округа довело ся послови почути страшні скарги на тяжкі надужиття,

На зборах відношено теж справу воєнних причинків, хабарництва в причинкових урядах і завмерлого шкільництва.

Збори та наради заняли всеукраїнське становище і заявили через посла нашій репрезентації, що коли вона не зміняє супроти правительства своєї політики, коли наші посли не будуть удержувати з народом постійного контакту й не будуть у Державній Раді лучити ся до боротьби разом з усіми поступово опозиційними групами инших народностий і змагати волю громадянства, то населене не дасть ні сотика на загальні фонди й перестане уважати послів за своє представництво. Уважаючи важкі часи режиму Штірка, збори на раві висказали послови Трильовському своє довіре. Збори одноголосно приняли отлі внесеня, які вручено послови для заяви цілому українському парляментарному представництву:

Збори вимагають нашу парляментарну репрезентацію: 1) до рішучої боротьби за права й волю українського народу

2) вимагають до злуки в инших опозиційними групами державної Ради; 3) заявляють волю до самоозначеня нашого народу

4) вимагають наших послів подбати о скликане на невтральній землі всеукраїнської конференції в цілі уложеня одноцільної політики українського народу.

Сього звідомлення не можемо оставити без запиту, в якими саме „поступово опозиційними групами инших народностий" наказують колоніяльські збори лучити ся нашим послам. В німецькім таборі буржуазні групи є за відокремленем Галичини, а соц. демократи за поділом країв на округи; чеський табор весь домагаєть ся розширеня автономії істнуючих країв; польський табор від соціяльних демократів до консерватистів домагаєть ся розширеня границь польської держави на схід; південні Славяни держать з Чехами. Отже де є ті „поступово опозиційні групи", з якими наші посли могли би утворити блок, який у свою програму приняв би наше домагане утвореня українського коронного краю в Австрії, або згідно з бажанем колоніяльних зборів відпер би „всеукраїнське становище"?! Чи мали колоніяльські збори на увазі сей фактичний стан, уважаючи свою резолюцію?!

НОВИНКИ.

Львів, 8 жовтня 1917.

— **Українські губернські комісарі народної освіти.** Український Генеральний Секретаріят іменував губернськими комісарями народної освіти з ціллю українізації шкіл отсі особи: **В. Чаковського** для Херсонської губ., **М. Черкаського** для Волинської губ., **Стадника** для Черниговської губ. — Ф. К.

— **Повітова Шкільна Рада в Київі.** Звістю зновного повітового „Училищного Совѣта", якого справи передано київській повітовій земській управі, утворено при сій управі повітову Шкільну Раду, яка буде завідувати справою народної освіти в повіті. — Ф. К.

— **Мирова маніфестація у Відни** відбула ся вчерашньої неділі у великій салі віденського ратуша. Взяли в ній участь головно члени християнсько суспільної партії. Після промов пос. Кунчака і бурмістра Вайскірхнера збори ухвалили вислати зложені ко ним і цісаря в найсердечнійших виразах за мирові заходи. З инших частий монархії надійшли до зборів численні вісти і телеграми з мирового змісту.

— **Геенкарна війовничого попівника з громади Германівка.** Пишуть нам: Ц.-к. староство в Станиславові рескриптом з дня 27 серпня 1917 р., ч. 5062 установило в громаді Германівка війовничим попівником (фельдфебля Станислава Гаврилевського. Знущаєть ся він над місцевою людністю, гонить її до робіт на свій лан, за що люди не одержали досі і не одержують дальше пайної платні, хоч страшенно знищені війною. В громаді є кінська напасниця; дуже свого не можуть зібрати і обробити, бо людий і коний мало, а до того ще нужденне, а ту гаруй безплатно а то і під загрозою побоїв цілу днину на панськім лані. На тім не кінчить ся діяльність сего жида Гаврилевського. Своє становище попівника місцевого уряду громадського зміняє він на верховну власть в громаді і старає ся наслідити Польщу в українськім селі. Місцевого начальника громади Михайла Цаля і писаря Воробія примушує урядувати по польськи, забороняючи писати по українськи. Наконець старає ся він усунути зовсім начальника громади Українця і старає ся о іменоване Поляка, щоби при його помочи повести без перешкоди польщенє громади. Громадяни Горожанки звертають ся отсею дорогою до Української Парляментарної Репрезентації у Відни, щоби постарали ся у відповідних властий о скасоване війовничого завідателїв по громадах, якими в правим є чужинці, що в дійсности стоять на службі дідичів і посесорів.

— **Польське духовенство підчас війни.** Познанські „Wiadomości dla duchowieństwa" принесять статю кс. Дунґєша, який проектує зладженє збірного видавництва про працю і діяльність польського духовенства в часі теперішної війни. Автор подає ось сей плян такої памятної книги: I. Статистичні дати що до польського духовенства в часі війни. II. Умовни праці: вплив війни на людність під оглядом релігійним і моральним, погляди людности на війну з моральної точки погляду, вплив політичних змін на релігійно-церковні відносини, відношенє поодиноких армій до релігії, церкви, духовенства, божих домів. III. Праця духовенства в часі війни: урядові виступи духовенства в часі війни, душпастирство в часі війни, матеріяльна поміч для жертв війни (апровізація, воєнні відшкодованя, баранки і т. п.), культурна праця духовенства в часі війни (закладане шкіл в Польськім Королівстві, на Волини), письма, книжки, релігійні брошури, видані в часі війни, легіонові духовники і духовники трьох заборчих армій в часі війни (записки, ради праві, спосіб житя). Кождий з польських священників мав би обовязок прислати інформації про дотичні питаня, документи, листи то ще.

— **„Плебісцит" в справі Холмщини.** Так називають політики з Городка в комітеті томашівських свої резолюції в справі належности того села. Резолюції звертають ся головно проти „посягань Українців" на польську Холмщину, а їх автори обвинюють ебакуованій української людности справедливість, яка належить ся мінімальній меншости.

— **Пожар Стрия.** В ночи з четверга на пятницю займали ся військові бараки в Стрию, положені біля будинку польського „Сокола". Огонь згашено та в пятницю о год. 11. перед полуднем знов повстав пожар сим разом при ул. Словацького. Згоріло більше як 200 домів з господарськими будинками, а саме ціла ліва сторона улиці Словацького і часть міста, звана „Ланц". Того самого дня був третій случай огню у військовім магазині на залізничім дворищі від якого згоріли пайні магазини

— **Інститут артистичної кераміки у Миргороді.** У Київі одержано повідомленє про деякі переміни в миргородську артистичну школу на Інститут артистичної кераміки. Проект статута Інституту виробила окрема комісія при Укр. Генеральній Секретаріяті Центр. Ради для народної освіти. — Ф. К.

— **Не змінили ся.** Нам вимє один з наших читачів: З початком світової війни жив ся я у помішаря тернопільської міської поліції і просив о посвідку, потрібну для одержаня дозволу на виїзд з краю до тяжко недужого батька. На те чемне прошенє комісар демонстраційно обернув ся до всіх присутних, вложив шапку на голову і вийшов з уряду, затикаючи мені тим з нашими сторінками, ним дожидати дуже довго полагодженя своїх справ. З приводу такого полагодженя мого прошеня я не дістав дозволу на виїзд, а мій батько помер, вони я вспів діждати ся рішеня магістратської власти. Чи людність на те удержує своїм податковим грошем поліційських і инших галицьких їм подібних достойників, щоби вносити там обиди і зневіряє? — З.

— **Утеча вел. кн. Миколи Миколаєвича.** „Утро Россіи" доносить, що нагло пропав з своїх дібр вел. кн Микола Миколаєвич і доси не вспіли його відшукати. Утечу вел. князя за границю вважають виключеною, припускають, що він утік до Фінляндії. Утечею дуже затрівожені соціялістичні круги Росії, які добачують в ній один з проявів монархістичного заговору.

Некрологія.

Артист Денис Мироненко. В неділю, 26. н. ст. серпня похоронили в Київі Дениса Мироненка, талановитого артиста української трупи М. Садовського. Через богато сезонів артист, молодий ще чоловік, служив у Київі в театрі Троїцького Народного Дому, граючи ролі коміків резонерів. Артист мав гарний голос і часто виступав в українських операх і оперетах. В літні перерви Мироненко брав участь в українських виставах у Дарниці. Умер Мироненко нагло, отруївши ся недоброю їдою. — Ф. К.

Ожиавлене боевої діяльности на сході.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 7. жовтня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Над Серетом на Буковині неприятель наступав після сильного російського правительства. Біля гори св. Онуфрія його відперто огнем, під Вашківцями відкинено неприятельські війска протинаступом австро-угорських і німецких війск.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

У відтинку гори Ст. Габріеле обмежили ся Італійці до частинних наступів. Ті наступи остали без успіху. На Коннабелай гірські відділи з неприятельських ровів привели 21 берсалєрів.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 7. жовтня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Леопольда баварського: На північний схід від Риги, під Динабургом та над Збручем поборювали себе посполу артилерії кількократно.

Фронт архикн. Йосифа: На Буковині Росіяни атакували при підмозі панцирних самоходів наші становища біля гори св. Онуфрія і Вашківців. Неприятеля відперто огнем, а з Вашківців протинаступом німецьких і австро угорських війск. В наших руках остали ся полонені.

На фронті групи генерала полевого маршала Макензена віджила над дольшим Серетом і під Тульчею діяльність артилєрії.

Вісті з краю.

Второк, 9. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Ів. Богосл. — рим.-кат. Дионізія ен.

Завтра: греко-кат.: Каліструта м. — рим.-кат.: Франціщка.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчаневої. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дня 13. жовтня 1907 „Хмара" народна драма зі співами і танцями в 5 діях А. Суходольського.

В неділю дня 14. жовтня 1917 „Запорожець за Дунаєм" народна оперетка на 3 дії Артемовського з п. Іваном Рубчаком в ролі Карася.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговлі", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

— **Від Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Бібліотеки вимагає отсим усіх, що визичили перед війною з Бібліотеки книжки або рукописи, щоби були ласкаві звернути їх у як найкоротшім часі на адресу: Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 24.

НАДІСЛАНЕ.

Красний адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Красіцких ч. 6.** 37—?

На ціли українського Краєвого Комітету помочи для виселенців у Львові зложили — почавши від 11/7 1917 — дальші датки в коронах: Гр. кат. уряд парох. в Гійчу збірка 42, гр. кат. уряд парох. в Долині 65, гр. кат. уряд парох. в Стібні 10·40, о. Василіїв Стефан, збірка в церкві св. Петра і Павла у Львові 30, о. Іван Корневич Лежайск, збірка 10, о. Григорій Бойко Хлібовичі свірські, збірка від парохіян 35, о. Йосиф Оліїник Ліщин, збірка в церкві 90, о. Михайло Кіт Новиця к. Калуша, збірка в церкві 49 64, гр. кат. уряд парох. Лімна к. Турки, збірка 79, гр. кат. митр. консисторія у Львові збірка в львівської епархії 1100, Антін Костишин Львів 20, громада Германів 26, Тов. „Дністер" збірка на фонд виселенців, яку йому Адміністрація „Діла" ошибочно переслала з то від о. Кашубінського з Угринова збірка в церкві 150, д-ра А. Горбачевського Дрогобич 20, разом 170, Єлисавета Коцюбова Львів 4, о. Теофіль Білінкевич Говіїв від уряду парох. 20, Юліян Романчук 1000 корон.

Складаючи за наскалі жертви щиру подяку просить комітет уклінно всіх земляків о дальше скоре надсилане обильнійших жертв. Тисячі наших виселенців вертають з бараків або звільнених з військової служби, благають нас о поміч а наші фонди майже вичерпані, тому надіємось, що наш загал радо поможе нещасливим жертвам війни.

Датки просимо надсилати на руки Комітету, вул. Бляхарська ч. 11 у Львові.

А. Кмицикевич голова — *о. Ю. Дзерович* секретар. 29? 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу товаришів Смолія Петра і Кульчицького Павла подати свої адреси: Einj. Fr. Joseph Zaleskyj Dolmetsch b. k. u. k. 30 I. Div.-Kmdo Spe. Tel. St. 303 1—3

Оголошення.

Особа літня, Русинка, знаюча ся добре на кухні і господарстві, глядає місця у священика на селі. Львів, вул. Яківска ч. 48. у п. Никитишин. 304 1—2

АДРЕСА: Abteilung für Zentralbüro der Ukrainischen Legion Wien, VII. Lerchenfelderstrasse 63 — ЧЕСКОВЕ-КОШТИ: 92.280 — ПРОСИМО НА ГОЛОВНУ АДРЕСУ — ВСІ ЛИСТИ І ПАТУНКИ — НА УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКА.

63—?

Лямпи ацетиленові, ручні, до роверів, столові і новозовні в великім вибори. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенькові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

204 2—10 *Львів, вул. Академічна ч. 26.*

ЗАКЛАД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ

ВОЛОДИСЛАВА ГУЗАЛЯ

Львів, Коперника 15а.

виконує огрівання центральні всяких систем. Водотяги, ваннички, освітлення газові і уладжена санітарні, як також всякі направи в сей области. 281 3—5

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

тоалетових мил, перфум, заграничних вод до уст і волося, кремів до зубів і шкіри, як також ріжнородних средств тоалетових.

І. ХАМИШ & О. ПУТТЕР

Львів, Сикстуська 2. 277

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношення польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклі, Кропоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

разом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 12—28

Потрібний інстуунтор для трех учеників в I. II і III кл. гімн на цілий рік. Услівя: Ціле удержане і 100 К платні місячно. Гр. кат. Уряд парохіяльний в Жабчи п. Острів ц Сокаля 302 2—3

Куплю дивани перські, також уживані. Прошу листовно повідомити і означити час, вголовному ся в час. Вольска — Ягайлонська 4. 291 2—3

Одинока українська

Тов. взаїмних обезпечень на життє і п. **„КАРПАТІЯ"** 39

Почесний президент Його Ексцеленція архиепископ граф Шептицький.

Товариство оперте на певності, а тому та ж виски припадають сими часами.

Ручить вже по трех літах неоспоримість виплати обезпечень.

Приймає по трех літах право виходу, а тому вже по трех літах удільні позички на низкій відсотки.

У всіх справах вертати ся на адресу: **Львів.** — вулиця [illegible] ч. 10.

Години урядові: від 8. до 2.

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 252[illegible]. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпечення від огню будинки, хатні і господарські, рухомости, меблі, одежу і білизну, збіже в снопах і в верні, худобу і т. п.

Кожний Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаточна одиниці, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР".

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огня, — тільки один

„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та вилачує шкоди по огні скоро і совісно, а не членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмогу українським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з ломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премій. I.A 19—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телеграм: **„Дністер" — Львів.** — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 238. (9.4810) Львів середа 10 жовтня (27 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. ощад. № 726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265.

Рукописи редакція на вимагає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
четвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
четвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, двошпальтова 46, в надісланім 44, в окружних 38 с., в редакційній части 1 К., Поміднений чинш і вкладки 1 гаруспи 1·50. Некрологія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою. Один екземпляр числа у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 9. жовтня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Коло Каль, на високорівні Байнзіцца — Св. Дух, вчера рано відперто італійський наступ, при чім неприятель поніс важкі втрати. В наших руках остало 120 полонених і 7 машинових карабінів.

Коло Костанєвіци успішна вилрава дала нам 180 полонених.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На схід від Вальони ударемнено пробу італійців переправити ся через Воюзу.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 9. жовтня.

ЗАХІДНІЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Між лісом в Houtheulster і Zandeweerde була гарматня боротьба мимо бурі і дощу сильна. Вечером підняв неприятель завзятий огневий наступ проти деяких відтинків. По неспокійній ночи змогла ся на цілім фронті діяльність артилерії й досягла сили барабанного огня. По обох сторонах зелізниці Staden—Bessinghe і на північ від дороги Memen—Ipern рушила до наступу англійська піхота. Боротьба йде далі.

В области наших армій крім огня на північний схід від St. Craon не було звичайних бойових ділань.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нічого важного.

Фронт Македонський: Значна огнева діяльність на південний захід від озера Дойран, в долині Вардару і в луку Черна.

Смерть посла о. Фолиса.

Відень, 10 жовтня 1917.

Нині помер в шпитали у Відни посол до Державної Ради гр. кат. парох Йосиф Фолис наслідком тяжкої операції, якій піддав ся. О. Фолис числив 55. рік житя.

Нове російське правительство.

ПЕТРОГРАД (ПАТ.) Кабінет, утворений Керенським на основі порозуміня з демократичними й буржуазійними партіями, представляєть ся так:

Члени соціялісти: Керенський — президія й головний вождь; Нікітин — внутрішні справи, почта й телеграф, Маланшович — справедливість, Прокопович — апровізація, Аксентієв — рільництво, Гвоздев — публ. роботи. Несоціялісти: Терещенко — заграничні справи, Карташев — віроісповіданє, Лєшкин — суспільна опіка, Смирнев — державна контроля, Третяков, Ліворовський — комунікація, Верховський — війна, Вердеревський — марина.

Плян висадженя німецьких військ в Фінляндії?

СТОКГОЛЬМ, 3. жовтня (Українське Бюро в Австрії). Петроградський кореспондент Українського Бюра повідомляє: Член російського кабінету Аксентієв заявив на засіданю виконуючого комітету робітничо-жовнірської Ради, що тимчасове правительсво має зовсім певні інформації, що Німеччина має висадити свої війська в Фінляндії.

Львів, 9. жовтня 1917.

Конгрес народів у Київі, про який ми подали вчера звідомленє пресового бюра УПР. з Стокгольму, а 2. с. м. телеграму Петроградської Телеграфічної Агенції, належить до політичних подій, які в своїх наслідках можуть мати рішаюче значінє для перебудови Росії і зокрема для України.

Що-до України, то важне значінє має вже сам факт, що конгрес відбув ся в Київі, з ініціятиви Української Центральної Ради. Се значить, що український Київ підіймає прапор свободи всіх поневолених доси народів російської держави і кругом того прапора гуртують ся ті народи, признаючи тим самим українському Київу провідну ролю в змаганю за перебудову спадщини царизму на федеративну републику, на союз вільних народів, з яких кождий осягнув би свою власну державність. Коли Петроград і Москва репрезентують централістичні тенденції російського народу, український Київ підносить прапор однакового права для всіх народів російської держави, противставить російському централізмови автономію народів держави, злучених федерацією в вищу цілість.

Що становище українського Київа не остане без впливу на перебудову російської держави, се очевидне вже тепер. Представник правительства на конгресі Українець Славинський, президент утвореної правительством комісії для національного питаня (що на се становище зовсім слушно покликано Українця, се також signum temporis), заявив, що правительство стоїть також на становищи автономії і федерації, тілько не може рішати сеї справи само, бо вважає, що таке основне рішенє про перебудову держави належить до компетенції конституанти.

А тимчасом житє само рішає справу в напрямі змагань українського Київа. В Київі творить ся українська державна власть, власть автономної України. Фінляндія проголошує повну самостійність, при якій союз з Росією має бути справжнім добровільним союзом. Що в тім напрямі йдуть також инші народи, про се свідчать ухвали київського конгресу.

А саме рішив він, що Росія має творити федеративну републику, в якій автономію кождого народу має означити його власна конституанта. Значить, не загально російська конституанта має означити автономічні права народів, тільки самі народи мають означити, які є права їх, а які загально-російської федерації. Сьому праву народів має бути даний вислів також на мировій конференції, через утворене комісії з представників народів Росії, які мають заступати інтереси тих народів.

Що з тих ухвал конгресу буде здійснене і в якій формі, не будемо пророкувати. Але що вони будуть мали вплив на перебудову Росії, се певне. І певне, що український Київ відіграє в сій перебудові провідну ролю як речник свободи й вільної спілки — автономії й федерації.

Український Ґенеральний Секретаріят обнимає правлінє.

АМСТЕРДАМ (Ткб). Бюро Райтера доносить з Київа, що Генеральний Секретаріят автономної України видав проклямацію, в якій заповідає закінченє праці над внутрішною організацією й оголошує, що тепер обіймає правлінє в краю.

Англія і мир.

БЕРЛІН (Ткб.) Дневники доносять, що Ллойд Джордж відкликав телеграфічно заповіджену на останню неділю свою велику політичну промову на зборах синдикатів в Манчестер. Англійський дневник, що доносить про се, висказує надію, що Ллойд Джордж і далі буде мовчати та що відповідь Англії на ноту папи дасть деякі вигляди на обговоренє справи в неприятелями.

З буджетової комісії.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Буджетова комісія палати послів радила нині далі над провізоричним буджетом. Президент міністрів д-р Зайдлер заявив, що не може в конкретний спосіб говорити про справу здемократизованя громад і вищих адміністраційних органів. Може тілько заневнити, що правительство займаєть ся справою ревізії конституції як найсовісніше, та що в найближчім часі буде могти представити свої погляди конституційним комісіям обох палат. Правительство не спротивляєть ся принципіяльно ніякій ініціятиві. Колиб на деннім порядку мала появити ся справа демократизації репрезентаційних тіл, то правительство займе в сій справі становище.

Що-до правно-державного департаменту в президії ради міністрів, то департамент сей існує від давна; нинішні принципи в справі ревізії конституції, які предложило правительство, є висліком діяльности сього департаменту.

П. Гайлінгер бажає, щоби резервові офіцири в часі війни були що до авансу на рівні трактовані з активними офіцирами.

П. Штайнвендер висказує надію, що переговори, які ведуть ся між партіями й правительством будуть в короткім з успіхом покінчені. Жаданя Поляків є цілком оправдані. Не можна зрозуміти, чому правительство відкладає заспокоєнє сих жадань на пізнійше. Не можна ждати, аж Мадяри на се згодять ся.

По промові Станка замкнено засіданє.

З німецького парляменту.

БЕРЛІН. (Ткб) В парляменті вела ся далі дискусія над інтерпеляціями соціяльних демократів в справі всенімецької агітації.

П. Дітман (незал. соц. дем.) Виводи канцлера викличуть за границею вражінє двозначности, нечесности, трусливости й фалшу. Також в краю панує вражінє, що правительство не хоче мира, що вправді отверто виступає за ним, але потайки працює над продовженєм війни.

Канцлєр Міхаеліс: П. Дітман згадав про мої слова, що бажаю зовсім обективно відносити ся до всіх партій і напрямів. Забув одначе про додаток, бо я сказав: супроти всіх партій і політичних напрямів, о скілько не стремлять до цілі, що загрожує єствованю німецької держави. Для мене партія незал. соц. дем. стоїть поза сею лінією. (Бурливі признанє на правиці, обуреннє на лівиці).

Далі обговорював канцлер інтерпеляцію в справі агітації в війску в користь „партії рідного краю" і повторив заяву зложену вчора в комісії. Вказав на виводи міністра війни і ствердив, що після плянів начального проводу війска головно поучаєть ся про причини війни та про господарський розвиток. До сього служать: виклади, поучаючі вечерки, театральні представленя, відповідні кіна, полеві книгарні, проповіди і т. д. Тут ходить о працю; що обіймає мілїони жовнірів. Очевидно ніхто не перечить, що може лучити ся щось проти приказів і вказівок. Видасть ся відповідне заряджена.

Німецький нарід буде як один муж стояти й витривае непохитно. Буде бороти ся, доки не буде забезпечене право до житя й розвитку його й союзників. Мусимо бороти ся, аж осяг-

немо право Німеччини на суші й на мори. Мусимо стреміти до сього, щоби оружний союз наших ворогів не замінив ся в союз господарський, який мав би на цілі нас поборювати. В тім дусі можемо осягнути мир.

Як довго неприятелї виступають з жаданями, які кождий Німець уважає неможливими до принятя, як довго неприятелї хочуть кинути ся на чорно-біло-червоні стовпи, як довго домагають ся, щоб ми дали щось з німецької землї, та думають вбити клин між цісаря й нарід, так довго наша долоня витягнена до мира буде завертати ся. Ми ждемо, та ждати можемо,— час працює для нас — поки наші вороги побачуть, що мусять покинути свої жаданя. До сеї пори мусять говорити гармати й відповідні судна. Чейже одначе сей мир надійде.

Секретар маринарки Капеле згадує про те, що російська революція перевернула в голові також деяким з німецької фльоти. Шалені пляни сих людий стремлять до сього, щоби на всіх кораблях звербувати мужів довіря, щоби спонукати цілу залогу до відмовленя послуху, та щоби в сей спосіб спаралїжувати фльоту та вимусити мир. Фактом є, що сї люди мали зносини з партією незал. соц.-дем. В актах виказано, що головний агітатор був тут в контакті незал. соц. дем. фракції, представив свої пляни послам Дігманови, Газе і Вегтерови, та дістав їх апробату.

П. Газе каже, що слова канцлера, що деякі партії ставляє поза скобками закона, його не дивують. Бесідник ждав на се від 4. серпня 1914. Плян канцлера не є новий. Знаємо його з часів закона проти соціялїстів.

З тих слів канцлера віє сей самий дух який оживляв Путкамера. Великий чоловік, кн Бісмарк, не мав в тім щастя, а ви, пане Міхаеліс, діждете ся сього самого.

Після промов наших бесідників і по відкиненю внесевя незал. соціалістів, яке вказувало, що спосіб трактованя предмету обнятого інтерпеляцією не відповідає поглядам райхстагу, приступила палата до дискусії над звітом головної комісії про заграничну політьку.

Німеччина не віддасть ніколи Ельзасу й Льотарингії.

Секретар уряду заграничних справ Кільман згадує про зірване внесин між Німеччиною і Перу та Урагвай. Наші змаганя, щоби довести до виміни гадок з неприятелями не поступили від хвилї відповіди на ноту папи ні о крок наперед. Голоси неприятельської преси не вказують успішних виглядів підпертя сих змагань папи. Мимо промови гр. Чернїна не вблизили ся ми до мира. Коли Англія жде на катастрофу Німеччини, то мусить узброїти ся в терпеливість.

На питане, чи Німеччина може зробити Франції деякі уступки в справі Ельзас і Льотарингії, маємо тільки одну відповідь: Ні, ніколи! Ельзас і Льотарингія — се символ єдности Німеччини.

До останної краплї крови будемо бороти ся о те, що є не фантастичною добичею, але є недоторкаємо власністю німецької держави. Коли хто думає, що після висліду військових операцій ми більше чи менше хилимо ся до мира, той грубо помиляєть ся.

Крім жаданя Франції що до Ельзас і Льотарингії нема абсолютної перепони до мира, нема справи, якої не можна би полагодити дорогою угоди. Наші неприятелї досї не внявили навіть охоти до мира. Представили світови зовсім утопійну програму заборів, яку можна би перевести тільки по цілковитім погромі Німеччини й її союзників. Сею дорогою ми не підемо. Наша відповідь на ноту папи і згідні з нею заяви в парляменті не можуть нікого оставити в сумнїві що-до дійсних принципів німецької політичної мирової програми.

Прояснене положеня в Німеччині.

Львів, 9. жовтня 1917.

На суботнім засіданю німецького парляменту вибухла була поважна кріза, спричинена невдоволюючою відповідю державного секретаря Гельферіха на інтерпеляцію в справі підпиранія цивільними і військовими властями агітації новоутвореної „партії рідного краю" („Vaterlandspartei"), яка стоїть за „війною аж до повної побіди" і звертаєть ся проти мирового становища парляментарної більшости.

Вчерашний день, як ми вже донесли у вчерашнім числї, приніс прояснене кріви. Хід подій вчерашного дня в сій справі представляєть ся так:

В парляментї.

Пос. Паер зголосив внесене, щоби усунути з денного порядку дальшу дискусію над інтерпеляцією соціяльних демократів в справі всенїмецької агітації в війску, а також, щоби третє читане додаткового буджету, в якім містить ся буджет на становище віцеканцлера, відослати знов до головної комісії. По дискусії се внесене принято. Принято також друге внесене Паера відложити засіданє. Президент назначує найблизше засіданє на второк, 9. с. м.; як перша точка денного порядку дальші дебати над інтерпеляцією.

В головній комісії.

Тимчасом на засіданю головної комісії парляменту вела ся дебата в тій самій справі. По промові державного канцлера, яку подали ми вчера, і по промовах кількох послів забрав голос

Міністер війни Штайн,

заявляючи, що з огляду на богато мілїонів людий, які служать у війску, не все відбуваєть ся так, як того бажає адміністрація. Як є похибки у виконаню, то будуть видані зарядженя, щоби їх усунути. В ніякім одначе випадку міністер не має наміру вводити політику до армії.

Державний секретар Гельферіх

констатує, що дня 6. с. м. закінчив був свої річеві виводи, і хибний є погляд, наче б він свою промову перервав. В його промові не було ніякого обидливого слова, виткнути можна може тон тої промови, але треба тямити, що від початку переривано йому безнастанно, так що не міг спокійно говорити.

В часї дальшого засіданя

державний канцлер

забравши знов голос, узасаднює заяву Гельферіха, констатуючи, що центральні власти зажадали справоздань про випадки вплиданя поодиноких властий в службовій дорозї на своїх підчинених в дусї інтересів партії рідного краю. Досї надійшов матеріял про 5 випадків підрядннйшого значіня. Канцлер обговорює відтак зарядженя військової адміністрації про просвітну службу для жовнірів і констатує, що управа армії, як се міністер війни зазначив, бажає зберегти військо перед політикою і перед всякими політичними міжусобицями. Коли зайдуть ту і там похибки, то вони будуть поборювані, одначе з того не виходить, щоби цілу організацію треба було понехати. Як від війска держить ся здалека політику, то само собою врозуміле, що недопустимою є в границях просвітної служби критика німецької відповіди на ноту папи.

Державний канцлер вкінци ще раз підчеркає, що бажає супроти всїх напрямів політичного житя заховати безумовну безсторонність і справедливість.

В подібнім дусї говорив ще раз

міністер війни,

а коли один з соціяльно демократичних послів домагав ся, щоби державний канцлер ще раз заявив виразно, що всяка політична агітація буде у війску виключена і що не будуть заборонювані збори, на яких буде узасаднювана революція парляменту про мир на основі порозуміня,

заявляє канцлер,

що саме в словах про рівну справедливість супроти всїх напрямів і про цілковиту безсторонність бажав зазначити те, чого передбесідник домагаєть ся від нього.

Відтак відкинено внесене незалежних соціялістів і принято додатковий етат проти голосів соціяльних демократів і незалежних соціялістів.

Принятєм додаткового етату власне прояснено кризу.

З автономної України.

(Ф. К.) *Відень, 7. жовтня 1917.*

Вибори губернського комісаря в Чернигові.

Подану вже в „Ділї" відомість про те, що губернським комісарем Чернигівщини вибраний Д. Дорошенко, доповняємо отсим донесенєм „Кіевск. Мысли" з 28. н. ст. серпня в телеграмі з Чернигова:

Вибори переведено на основі порозуміня між Українцями і російською революційною демократією. Обосторонні сили були майже рівні. Губернським комісарем вибраний 162 голосами проти 19 кандидат У. Ц. Ради, бувший комісар Галичини і Буковини Д. Дорошенко, український соціяліст федераліст. Помічниками комісаря вибрані: Савич, рос. соц.-рев., 150 голосами проти 24, і Ганджа, соц.-дем. меншевик, член чернигівського соц.-дем. комітету, 144 голосами проти 37. У виборах взяли участь: Губернська Українська Рада, губернські комітети земельний і харчовий, виконуючий і Губернська Рада робітничих і жовнірських депутатів.

Загально-російські Установчі Збори й українські з. р.

„Утро Россіи" в телеграмі з Киіва повідомляє: Центральний Комітет українських соціялістів-революціонерів постановив не брати участи в російських Установчих Зборах, бо вони противорічать суверенним правам Українських Установчих Зборів.

На з'їздї козаків: Військовий старшина Бояринов в оборонї Українців проти кадетів.

П. Т. А. у звідомленю зі з'їзду козаків, який мав місце в Новочеркаску, подає між ин. отсе: Військовий старшина Бояринов назвав пустим звуком кинений кадетами Українцям докір за внутрішний перестрій житя України, бо кождий націоналіст, який любить свій рідний край, не може не бажати йому тих благ, які здобули Українцї для свого рідного краю.

Признане для українського війска.

Як повідомляє „Кіевская Мысль" з 24. н. ст. серпня, на імя організаційного відділу Українського Військового Комітету наспіло від коменданта *** армейського резервового полку полковника С. офіціяльне письмо, в якім він між ин. вказує, що „роти і сотнї Українців, які прибуди до повіреного йому полку для виповненя *** українського корпусу, служать взірцем дисциплїни і порядку", а „офіцири тїшать ся популярністю й авторитетом, всї переконані Українцї".

Мирова маніфестація демократичної конференції.

ПЕТРОГРАД (ПТА). На останнім засіданю демократичної конференції заявив делегат Дан, що конференція не може скінчити ся без заяви про війну. Тому він пропонує в імени меншевиків і демократів звернути ся в зазивом до демократії цілого світа.

Зазив зачинаєть ся ствердженем, що Росія приневолена вести війму на два фронти, а саме проти зовнїшного ворога і проти внутрішного ворога, то значить проти протиреволюції, яка хоче використати нещастє рідного краю. Перед шести місяцями зложила російська демократія заяву про конечність мира без анексій і відшкодовань на основі права народів рішати самим про свою долю. В тім часї було військове положене Росії досить корисне і ворожі держави хотїли з нею заключити почесний мир. Але Росія відкинула окремий мир з німецьким імперіялїзмом і надіяла ся, що народи обох сторін піднесуть ся і приневолять свої правительства до загального демократичного мира. Тимчасом до такого мира не прийшло і від того часу військове положене Росії значно погіршило ся. Німцї використали деорганізацію Росії і вдерли ся в глубину краю. Вони додали тим духа військовій протиреволюції. Зазив говорить відтак про непокоячі чутки, що є наміром інтернаціональних елементів, здїйснити мир коштом Росії. Російська демократія заявляє в зазиві, що вона всїми силами буде ставити опір, щоби чужі армії не вдерли ся в рідний край. Але справа оборони революційної Росії є справою кождої демократії світа. Здавлене російської революції означало би мир коштом обрабованя одного з воюючих країв і поставило би світ перед нову погрозу пімсти і нові зброєня. Тому демократична конференція, витаючи думку інтернаціональної соціялістичної конференції, звертаєть ся в зазивом до демократії цілого світа підперти мирові зусиля російської революції.

Президія конференції радила над зазивом Дана, опісля президент вложив таку заяву: „Демократична конференція ствердже міцну волю цілої російської демократії бороти ся за мир без анексій і відшкодовань і заявляє бажанє, щоби ся воля знайшла вислів у маніфестї, якого текст має установити президія конференції, доповнена в тій цілї заступниками всїх партій, які беруть участь в конференції."

Конференція приняла се предложене всїми голосами проти одного при окликах: „Нехай живе інтернаціональний мир!"

Інтервенція західних держав у Росії?

„Times" доносить з Одеси: Союзні держави, не відступаючи від принципу невмішуваня, поробили одначе енергічні заходи, щоби пізнати наміри російського правительства і революційних комітетів у Петрограді і таким способом виснити, яке становище думає заняти Росія супроти союзників, а також, якими заряджепями думає вона побороти деоргані-

зацію війска. Союзники готові принести ще великі жертви для реорганізації й узброєня російського війска, одначе під умовою істнованя вдности діяльности між Росією й союзниками.

Антант готовить нові армії.

„Secolo", „Corriere della Sera" й инші італійські газети доносять, що держави антанту через безпроволочне покликане всіх вдатних до війска хотять осягнути найвисший стан своїх військових сил. В Італії, Англії і Франції вже покликано над два міліони свіжих жовнірів, а дальші контингенти покликають ся. Сама Англія має 750.000 свіжих резерв. Разом з американським військом сподіють ся антант осягнути таку чисельну перевагу над неприятелем, якої ще доси не було. Ходить о підготовленє рішаючої акції, яка має спричинити кінець війни.

За розвязане NKN.

В неділю 7. с. м. відбуло ся в Кракові в салї нарад мійської Ради плєнарне засіданє членів NKN. Проводив віцепрезидент Яворський. Він предложив обширне звідомленє з політичної діяльности NKN. за три роки. Представив теперішне положенє легіонів в світлї останних випадків і політичних намірів та дотаганя що-до легіонів на будуче, які буде мати сповнити NKN. або вибране на місце NKN. инше тїло.

Відтак Стажевський в імени фінансового департаменту NKN. предложив фінансове звідомленє. Іменем ревізійної комісії посол Зеленєвський ствердив цїлковиту згідність і точність касових книг, асигнат і чеків фінансового департаменту і заявив, що ревізійна комісія, провіривши величезний касовий матеріял, уділяє абсолюторію.

Опісля пп. Стеслович і Крогульський іменем польських демократів заявили, що приймають до відома політичне і касове звідомленє, що демократи вповнї солідаризують ся з провідними лінїями політики NKN., але з огляду на внутрішну політику в польськім колї, не хотять допустити до дальшого розлому і ставлять внесенє на розвязане NKN. і вибір тимтасової комісії, яка перейняла би веденє NKN. до часу утвореня польського правительства в Варшаві і яка порозуміла ся би з тим правительством в справі перебраня ним агенд NKN.

Вивязала ся дискусія, в якій забирало голос богато бесідників. Значна часть заявила ся за задержанєм NKN. в дотеперішних умовах. Підчас тих промов деякі бесідники поставили кілька додаткових внесень.

Коло 8. години вечером віцепрезидент Яворський зарядив перерву в нарадах. В год. 11½ в ночи Яворський отворив дальше плєнарне васіданє і заявив, що на бажанє зібраних відкладає дальші наради до понеділка 15. жовтня.

НОВИНКИ.

Львів, 9 жовтня 1917.

— **Посольські звіти посла д ра С. Дністрянського** відбудуть ся: в Жовкві в неділю 14. с. м. в 3. год. по пол. в комнатах „Народного Дому", — в Раві руській в понедїлок 15. с. м. в 1. год. по пол. в комнатах „Народного Дому". Українську інтелїгенцію, українських селян і селянки просить ся о численну участь в вборах.

— **Намісництвський Комітет рятунковий для освободжених областий краю** — як повідомляє офіціяльний комунікат — розпочав минулого тижня свою діяльність під проводом постійно урядуючого президента д-ра Дембовського. Бюра Комітету містять ся в будинку намісництва на партері. Крім засіданнь виконуючого Видїлу під проводом президента і при участи членів: радника двора Ол. Барвінського. проф. д-ра Бека, директора д ра Стефана Федака, превеса Тов. кред. зем. бар. Мойси, радника двора Рибіцького і директора д-ра Стечковського, відбули ся два засіданя апровізаційної Комісії під проводом директора Рибіцкого, в котрих взяли участь члени Комітету: Гневош, радн. Олександер Кміцикевич, рад. Креховецький, б. президент Львова Найман, комендант міста Новотни і віцепрезидент міста д р Шляйхер, а крім того кооптований член Витовт Трачевський. На сих засіданях переведено дуже оживлену, вичерпуючу дискусію над матеріялом, достарченим староствами відзисканих повітів і порішено ряд важних ухвал в цїли злагідненя нужди, котра в одержаних звітів представляєть ся в дуже понурім світлї, особливо що-до великої недостачі поживи, топлива і одіжи. В найблизших днях будуть радити Секції: санітарна, опіки над дітьми і господарська. З початком тижня розпічнуть ся рівнож поїздки делегатів Комітету по областях навіщених наслідком вій ни в цїли наочного розслїду розмірів лиха та ворганізованє комітетів льокальних і делегацій, які в рамени центрального комітету мають не сти як найскоршу і як найуспішнїйшу поміч.

— **Посади для Українців інвалїдів.** Заосмотренє, яке дає держава інвалїдам, є дуже низьке та серед нинїшної дорожнечі не вистарчає навіть на їх прохарчованє. Щоби охоронити ся перед недостатком і щоби не бути лиш тягарем для суспільности, старають ся інвалїди знайти для себе якесь занятє. Держава приходить з помічю і обсаджує цїлий ряд вільних посад лиш інвалїдами. Істнує навіть окреме краєве бюро праці для інвалїдів при Краєвім Видїлї, якого обовязком є вистарати ся о відповідне занятє для кождого інвалїда, який там зголосить ся. Бюро веде в тій цїли точну евіденцію вільних місць. Українці-інвалїди чи з байдужности, чи з незнаня не зголошують ся до уряду з прошеннями о винайденє їм відповідного для них занятя, живуть в недостатку, а вільні посади в державній службі в Східній Галичинї дістають інвалїди польської народности. І так саме сего тижня оповістило бюро, що є вільні три посади функціонарів ц. к. державної прокураторії, дві при суді в Дрогобичи, одна при суді в Самборі, десять посад громадських писарів в косівськім повітї, одна трафіка до винайму в Перемишли і т. п. Вільні посади в Східній Галичинї повинні бути обсаджені інвалїдами української народности. Польські часописи призначені для народу, прим. „Пяст", пильно оголошують донесеня краєвого бюра, які є вільні місця для інвалїдів в Східній Галичинї і як о них належить старати ся, бо вони знають добре, що в сей спосіб запевнюють собі позицію в Східній Галичинї. Пожаданим було би, щоби також „Свобода" що тижня містила такі оголошеня, а наші посли щоб постарали ся, щоби інвалїди-Українці мали першенство при обсадї вільних місць в Східній Галичинї перед інвалїдами-Поляками. Кромі сего о кождій обсадї місця Поляком, о яке старали ся і Українці, належить донести до Народної Канцелярії. — В. Ц.

— **Оголошенє службової прáґматики для учителїв.** „Wiener Zeitung" оголошує розпорядок міністра просвіти в порозуміню з міністерствами рільництва і публичних робіт в справі службового відношеня учителїв в середних школах і инших наукових заведенях (службова прагматика учителїв).

— **Всеукраїнський кооперативний зїзд.** Як повідомляє „Кіевская Мысль" з 19. н. ст. серпня, український центральний кооперативний комітет скликує дня 1. н. ст. вересня у Київі зїзд представників усїх діяльних на Україні кооперативних союзів і стоваришень. Між иншим у програму зїзду включені питаня про реорганізацію кооперативного комітету, про організацію видавництва при комітеті і про організацію українського ревізійного й инших кооперативних союзів. — (Ф. К.)

— **Поворот українських переселенців з Сибіри на автономну Україну.** „Утро Росіи" з 4. н. ст. вересня у телєграмі з Омска повідомляє: Місцеві українські організації одержали від У. Ц. Ради поручене повідомити Українців про те, що переселяти ся на Україну зі Сибіру ще за скоро, бо ще не уладжена автономна Україна. — Ф. К.

— **Український Кооперативний Банк.** Як виходить з повідомленя „К. Мысли" конститууючі збори акціонерів Українського Кооперативного Банку мали відбути ся в Київі 1. вересня. — (Ф. К.)

— **Справа топлива.** Одна з найбільш пекучих справ апровізації міста се заосмотренє мешканців в топливо. На конференції, яка відбула ся в пятницю в Кракові, при участи представників намісництва і делегатів міст, мало запасти рішенє про приділ вугля для мешканців. На жаль делегати міст довідали ся з уст представника правительства, що розпорядженє в сій справі появить ся аж 1. падолиста (отже спізнене на кілька тижнів). При тім заявлено делегатам, що панує недостача вугля і накликувано до як найбільшої ощадности. Сформуловано при тій нагоді правило, що насамперед треба заосмотрити в вуголь мешканців, опісля міські промислові заведеня, як електрівня і газівня, дальше готелї і ресторації, а вкінци школи. З хвилею, як ввійде в житє вуглеве розпорядженє, розпічнуть урядоване по містах розділюючі комісії, в яких засідати муть: вуглевий референт, представники великих і малих купців, консумів і кооператив. Управа міста Львова видала поки що заряджене провізоричного приділу вугля, який має наступити з днем 15. с. м. Заряджено вже друк провізоричних вуглевих карт на короткий час, а рейонова продажа вугля на карти, які будуть роздані в сім тижни, буде відбувати ся (як вже заповіджено) в кількадесяти складах в ріжних точках міста.

— **Кавова мішанка.** З днем 8. с. м. розпочала ся продажа кавової мішанки в 24 звичайних склепах міського апровізаційного заведеня, та в склепах пп. Рідля при Капітульній площі, Майнля при ул. Академічній і Косцїцького при ул. Коперника. Продажа буде відбувати ся в годинах означених на склеповій вивісці, та за заложенєм відповідної скількости кавових карт, на ¼ кг. мішанки і на протяг 8 тижнів, то є від 29. IX. до 23. XI. с. р. включно. Ціна за 1 кг. кавової мішанки виносить 4 корони, або ¼ кг. одну корону. Консумових кавових карт, означених буквою „К", не можна буде реалізувати в тих склепах, бо консуми дістануть для своїх членів кавову мішанку безпосередно з Централї кави з Відня.

— **З Ґмінду пишуть нам:** По опорожненю від ворога східної Галичини почала держава відсилати наших виселенців до їх повітів. Нема тепер тижня, щоби транспорт, зложений з півтора тисячі людий, не відійшов до Галичини. Люди наші таку відчувають тугу за рідним краєм, що не зважають на нїщо, — не зважають, чи застануть що дома, та чи взагалї побачуть своє село, — їм все одно, коби побачити свою землю. І їдуть всї, та тільки лишають ся ті, що трих повіти заняті ворогом. Небавом з 30.000 табору лишить 4—5 тисяч збігців. Розуміють ся, що так управа, як і уряди в таборі будуть зредуковані, і таке стяганє сил вже розпочалось. Одначе не так, як повинно би бути. Прим. в школї з 36 учителїв і учительок лишають ся не ті, що в Галичинї не будуть мати з чого жити, бо їх школа розвалена а з села тільки поділ лишив ся; не ті, що в Галичинї не мають ще посад, бо що йно здали семінарійну матуру й дістали тут посаду; не ті бідні вдовиці з дїтьми, або й сироти, що їх мужі і батьки лягли головами на поли, а тут вони мали який-такий захист. Відійшов також молодий сотрудник, який не знайде нї свого села, нї церкви, при котрій служив. Відійшов всїми люблений і поважаний катихит, котрого школа в Галичинї знищена. Чому Культурна Рада не вгляне в нутро табору? Чому наші посли, що досить часто приїзджали до Гмінду, не забе руть голосу? — Мешканець табору.

— **Нові російські почтові марки.** Як доносить „День", вже в перших днях революції поручено найзначнїйшим російським артистам виготовити плян нових почтових марок, які мали мати знамена нового часу. Тепер міністерство почти предложило прислані проекти комісії, яка признала нагороду пятьом проектам. Вони представляють: 1) російського витязя з щитом, 2) витязя з мечем, 3) орла, 4) меч, що розриває кайдани і 5) ангела, що загрівае войовників до бою. Творцями тих плянів є артисти: Білібін, Царін, Нарбут, Чехонін. Виданє сих нових почтових марок наступить в найкоротшім часї.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорогші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші, і найобильнїйші жертви.

Іван Літинський в Мужиловичах 10 К.— Марія Літинська 10 К. — Евген Літинський однорічний охотник в Радимні 10 К. — Др Іван Зілинський 20 К: Андрія Сабата гімн. проф. в Перемишли, Юліяна Чайківського гімн. проф. в Станиславові, п ну Юлію Прислонську в Красній. — о. Микола Бачинський Милованє к. Стриганець 20 К (Діло). —

Поміч кредитова для освободжених повітів

З приводу увільненя східних повітів краю з під ворожої інвазії звертає Дирекція Галицького Военного Закладу Кредитового увагу інтересованих кругів на способи кредитової помочи, в якою сей Заклад може поспішити пошкодованим в наслїдок війни, а іменно:

1) Властителї і посесори дібр табулярних можуть одержати на перші потреби загосподарованя кредит до 25.000 К. на кожде тїло табулярне, в міру його обему, а то за звичайними акцептами, які становлять лише забезпеченє і не є Закладом далї реесконтовані.

Услівєм удержаня сего кредиту є предложенє посвідки Староства на доказ, що веденє господарки в дотичнім майні є уже можливе і в прилюдних зглядів пожадане.

Ті самі властителї дібр з виїмком обшарів найблизше фронту положених, можуть одержати на основі докладного урядово ствердженого

вставлення шкід і кошторису відбудови кредит інвестиційний за табулярним обезпеченем.

2) Властителі домів можуть одержати на основі затвердженого виказу шкід і кошторису позички інвестиційні, а то в повітах далі від фронту положених на цілковиту відбудову, а в ближше положених лише тоді, о скільки полишене дому без поправи гровило би дальшим знищенєм будинку.

3) Властителі промислових обєктів можуть користати з кредиту на тих самих услівях, о скільки в огляду на якість промислу урухомлене їх підприємств лежить в інтересі відбудови краю або в інтересі апровізації.

4) Купці і аптикарі можуть узискати кредит з тим самим застереженєм, що промисловці на уруховлене їх підприємств.

Всі наведені категорії можуть вносити подання безпосередно до Закладу, який в біжучім місяци переносить свої бюра до Львова (вул. Міцкевича 7).

5) Малі рільники можуть користати з кредиту на відбудову і вакупно інвентаря, а подання мають вносити за посередництвом найближшого заступства Банку краєвого, або Краєвої Центральної Каси для Спілок рільничих або також через Мійську або Повітову Касу Ощадности.

Викази шкід в тих случаях мають бути стверджені Староством або Урядом громадським.

6) Ремісники можуть одержати позичку на вакупно варштатів і знарядів, а подання мають вносити через Краєвий Патронат для рукоділя і дрібного промислу (Краків, вул. Кармелїцка 37), вглядно через ті самі институції, що і малі рільники.

7) В кінци члени т. зв. вільних звань, отже лікарі, адвокати, нотарі, інжинїри можуть одержати позички на уладжене знищених уряджень канцелярійних і одежи, а подани мають вносити через догичні палати, вглядно корпорації.

Позички інвестиційні закладу є через час тревання війни аж до 5 літ від дати заключеня мира безпроцентові і до сего речення не жадає ся сплати на капітал, а відтак тревати буде амортизація через 15 літ.

Крім вгаданих кредитів уділяє Заклад всім продукуючим кругам кредитів оборотових в межах понесеных шкід в капіталї оборотовім (кресценція, запаси товарів, матеріялів і т. д.) Для оцінювання зголошень о сї кредити є покликані при Старостах окремі Комітети, яких організація в увільнених тепер повітах уже розпочалась.

Всіх ближших інформацій і формулярів зголошень уділяє згаданий Заклад (на раві Краків, рынок 34 від 1. падолиста 1917 Львів, вул. Міцкевича 7). 309 1—1

ПРОСИМО

при змін адреси конечно

1) надіслати 50 с. за переведене зміни — —

2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

ОБВІСТКИ.

Середа, 10 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Калїстрата м. — рим.-кат.: Францішка.

Завтра: грек.-кат.: Харитона Ісм. — рим.-кат. Вінкентія.

Концерт українського жіночого комітету помочи для ранених жовнірів буде дня 11. жовтня 1917 від год. 4—6 веч. Велика саля Муз. Тов-а ім. Лисенка вул. Шашкевича 5. Програма концерту музики військової. 1. Goldmark: Vorspiel zum 3. Akt aus der Oper „Heimchen am Herd". 2. Ts Halkowsky: Fantasie aus der Oper „Eugene Onegine". 3. Fall: Walzer aus der Optie: „Rose von Stambul". 4. Schubert Berté: Potpouri aus der Operette „Das Drei mäderlhaus". 5. Wagner: Fantasie aus der Oper „Lohengrin". 6. Noskowski: Kołomyjka Ukrainischer Tanz. 7. Smetana: Marsch aus der Oper „Verkaufte Braut". Одноактівка: „На перші гулї". Товариські забави. Початок точно о год. 4. по полудни. Музика грає лиш до 6. години. 305 1—2

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" звиває своїх членів обезпечених на житє за його посередництвом, які з причини інвазії залягають в заплатою премій, щоби — в ціли оминеня уневажнення обезпечень — подали безпроволочно свої теперішні адреси.

Уживайте „Данія" до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ" найлучший виріб, який заступає КРОХМАЛЬ

назвище і марка охоронно заст.

Не нищить біля!
Незрівнаний в ужитю!
Розпускає ся в воді, не лишає осаду!
Зовсім не шкодить білю!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведеных і т. п.

НАБУВАТИ: в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всїх дрогеріях, корінних склепах і складах перфумерії і т. п. **по 80 с. і К 1·50**

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнїйшим купцям у всїх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні запити належить адресовати до:

„ДАНІЯ" Централя для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріянська 29, І. пов.
Ч. телефону 1416. 224—3—3

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дня 13. жовтня 1907 „Хмара" народна драма зі співами і танцями в 5 діях А. Суходольського.

В неділю дня 14. жовтня 1917 „Запорожець за Дунаєм" народна оперетка на 3 дії Артемовського з п. Іваном Рубчаком в ролї Карася.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

— **Від Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Бібліотеки взиває отсим усіх, що визичили перед війною з Бібліотеки книжки або рукописи, щоби були ласкаві звернути їх у як найкоротшім часі на адресу: Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 24.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу товаришів Смолія Петра і Кульчицького Павла подати свої адреси: Einj. Fr. Joseph Zaleskyj Dolmetsch b. k. u. k. 30 I. Div.-Kmdo Spe. Tel. St. 303 2—3

Роман Сіварко десятник II. сотні У. С. С. пропав під Ковюхами дня 1. липня 1917, хтобы знав щось о нім або его пізнїйше бачив, зволять ласкаво завідомити его родичів під адресою: Андрій Сіварко, Львів, вул. Малецького ч. 5. Рівночасно родичі пропавшого просять всі хвальні денники краєві як і заграничні о ласкаве помішеня его оголошеня, за що наперед складають сердечну подяку. 306 1—3

Оголошення.

Особа літня, Русинка, вміюча ся добре на кухні і господарстві, глядає місця у священника на селї. Львів, вул. Янівска ч. 48. у п. Никитишин 304 2—2

Спеціяліст хоріб венеричних і скірних
Д-р ФРІШ Валова ч. 11. 166 9—?

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержанє і платню після умови. 307 1—5

Олена Прокешівна — — уділяє — — **лекції фортепяну**
вул. Леонтовича ч. 19. — Впаси від 4—6.
290 3—5

Потрібний інструктор для трех учеників в I. II і III кл. гімн. на цілий рік. Услівя: Ціле удержанє і 100 К платні місячно. Гр. кат. Уряд парохіяльний в Жабчи п. Острів м. Сокаля. 302 2—3

Дентист
Д-р ЯКІВ СОФФЕ
ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНА РОБІТНЯ
ул. Галицька 21, дім під золотим когутом
д-ра Баклабіна. 189 10—10

Приймає ся єще дальше взиси до Бурси „ТРУДА". За науку шитя і крою вараз з удержанєм у бурсі місячна оплата К 60. Постіль і сінник власні. 295 2—3

Підписуйте уділи
одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є
Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок
заразом торговельний синдикат
Т-ва „Сільський Господар"
у Львові, Зіморовича 20.
Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 15—20

Пошукую сейчас інструктора до клас гімназіяльних. Бливші дані листовно. Уряд парохіяльний Арламівска воля п. Хоросниця к. Мостиск. 308 1—3

Всіх наук лікарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих
вулиця Зіморовича ч. 5 — II пов.
304 1—8

Переробляє капелюхи
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над антикою Миколиша). 9—10
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Загальний господарський зїзд.

Згідно з ухвалою Головної Ради з дня 13. серпня с. р. скликує отсим Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові на основі § 3 літ. д) Уставу Товариства

Загальний господарський зїзд

членів Товариства до Львова на день 1. і 2. падолиста с. р. із слідуючим денним порядком:

1. Отворене зїзду: Впр. о. віцепрезидент крилошанин Тит Войнаровський;
2. Товариство „Сільський Господар" і відбудова краю (звіт і програма: ген. секретар Василь Струк;
3. Технічна відбудова краю з погляду інтересів селянства: д-р Іван Макух;
4. Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства: інжинїр агрономії Юлїян Павликовський;
5. Дискусія над внесеними рефератів;
6. Звіти представників Філій Товариства про місцеві потреби хліборобського населеня;
7. Внесеня учасників зїзду і запити.

Учасники зїзду зволять легітимувати ся членськими легітимаціями, в які зволять заопатрити ся у своїх, вглядно в головній Управі Товариства у Львові при вул. Зіморовича ч. 20.

Зїзд відбудеть ся в сали Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові при вул. Шашкевича і зачнеть ся о годині 10 ій рано.

На зїзд запросить Товариство представителїв Міністерства рільництва, публичних робіт, Намістництва і Краєвої Централї відбудови краю.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові. 1—1

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Діла" Львів, Руська ч. 12.

Ч. 239. (9.4811) Львів четвер 11 жовтня (28 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить щоденно крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
з Австро-Угорщини:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 36·— М.
цілорічно . . . . 49·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитова, дванадцятова 40, в надісланих 60, в окружних 90 с, в реклямовій части 1 К. Необмежених проміжків і вступних 1·50. Найменша стрічка 1 К.
Стала оголошення за окрему умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 10. жовтня.

Не стало ся нїчого нового.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 10. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: На полї битвы в Фляндрії вчера рано побіч 11-ти англійських дивізій введено в бій знов французькі війска. Великі зусиля обох союзних західних держав вичерпували ся в боях, які супроти невломности наших войовників у Фляндрії тягнули ся цїлий день. Наступи, які розвивали ся рано по як найсильнїйшім ґурагановім огни, були вступом до битвы, яка при безперервній найсильнїйшій дїяльности артилерії вела ся до пізної ночи в ширині 20 км. на полях верх між Бікшете і Гелювельт. Неприятелї кидали в бій все нові сили, які вїлька разів, декуди до 6 разів приступали до наших лїній. На південь від лїса Гайтайльстер неприятель коло Дранібанк, Мантельмере, Вемьдгек і на двірци Пелькапеле зискав коло 1.500 метрів терену, але наш протинаступ обмежив його початковий успїх. Від Пелькапеле до области на південь від Галювельт наші хоробрі війска сильно держать свої боєві лїнії. Кількакратні наступи неприятеля на сей фронт шириии 13 км. зломано, при чім неприятель поніс дуже важкі втрати.

В области иншої армії боєва дїяльність була мала. Тїльки над Ейою огнева боротьба зросла. На південь від дороги з Лякон до Сраєон французька компанія рушила наперед, але її відперто.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не стало ся нїчого важного.

Фронт Македонський: На південний захід від озера Дойран Болгари відперли кілька англійських відділів, які по довшім гарматнім підготовленю пішли до наступу.

Палата панів про військове судівництво для цивільних осіб.

ВІДЕНЬ. (Тбк.) Получена судово-політична комісія палати панів закінчила вчера наради над 3 судовими законами. На засіданю був міністер судівництва Шавер і президент палати панів Віндішгрец. Комісія супроти ухвали палати послів приняла посередничаче внесенє Кляйна й Леммаша, що що до присудів, які 7. липня с. р. не були ще правосильні, або присуджують кару над 5 лїт, або відносять ся до політичних або прасових проступків, можна протягом 4 тижнїв по оголошеню закона внести до Найвисшого Трибуналу просьбу о ревізію поступованя. Така ревізія буде признана, коли будуть наведені оправдані сумнїви що-до фактичного стану, на якім опираєть ся присуд, або веденє оборони було обмежене, або лагодячі обставини не були достаточно узгляднені. Всупереч думцї палати послів комісія думає, що закона про заведенє військового судівництва для цивільних осіб в военній области не треба вважати зміною основного закона, тїльки ходить тут о зміну звичайного закона. Справоздавцем для повної палати вибраний Паттай.

Вибори в Фінляндії.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС. (ПТА.) На основі кінцевого висвіду виборів до сойму 95 мандатів припадає на соціяльну демократію, 65 на буржуазний бльок, 18 на шведську партію, 22 на партію господарів. На соціялістів відано 316.922 голосів, на буржуазні партії 213.502.

† Посол о. Йосиф Фолис

Львів, 10. жовтня 1917.

Як уже відомо нашим читачам з нашої телеґрами з Відня, в ночи з 8 го на 9 го с. м. помер у Відни о. Йосиф Фолис, парох Скнилова під Львовом, парляментарний посол виборчого округа ч. 64 (Львів повіт—Винники—Городок—Щирець). Покійний від довшого часу недужав на боляк в жолудку і піддав ся операції на клїніці проф. Мая; смерть наступила наслїдком пооперацийних комплїкацій. Похорон буде в четвер, 11. с. м.

О. Иосиф Фолис уродив ся в 1862 р., ординував ся в 1888 р. Його жінка, Марія з Курбасів, уже давно вмерла. Син Михайло, відбувши садівничо-огородничі студії в німецькім Шлеску і в Чехії, є урядником „Сільського Господаря".

По сотрудництві в Кустини коло Лопатина прийшов о. Иосиф Фолис на парохію до Скнилова під Львовом, де перебув цїле своє житє. Що був добрим пастирем своєї громади, який дбав як про її моральне так і матеріяльне добро, свідчить побудована ним церков, читальня, просвітні і економічні організації в селї, переведена парцеляція.

Сповняючи духовні і громадянські обовязки в своїм селї, Покійний займав ся рівночасно загально-народними справами і з часом заняв визначне становище серед дїячів наших центральних організацій у Львові, які мали в нім дїяльного і щиро справі відданого члена.

При перших виборах до парляменту на основі загального виборчого права в 1907 р. виступив о. Иосиф Фолис як кандидат Народного Комітету в окрузї Львів повіт—Винники—Городок—Щирець і здобув мандат, який задержав також при нових виборах в 1911 р. Як посол не тїльки сповняв совісно свої обовязки супроти виборців свого округа, але все мав на увазї цїлість нашої національної політики і належав ко тих, що рішали про її провідні лїнії. В сій области розвивав також інтензивну дїяльність з вибухом війни, на еміґрації в Відни, де належав до Загальної Української Ради, і аж до останних хвиль свого житя.

Звісна була жертволюбивість Покійного на народні цїли. Датки на сї цїли творили в нього постійну не-аби-яку рубрику. Крім того перед кількома роками жертвував на садівничо-огородничу школу в Скнилові для „Сільського Господаря" 11 моргову реальність. А перед смертю записав свій маєток на народну цїль.

В віденській клїніці згасло вчера житє, повне праці й заслуг для рідного народу, який імя о. Иосифа Фолиса задержить на все в своїй памяти в ряді своїх передових дїячів.

Російський Ґенеральний штаб про Союз визволенія України.

(Ф. К.) *Відень, 8. жовтня 1917.*

Надавно що-йно реферували ми на сім місци аферу зі сфалшованим інтервю французького кореспондента з президентом Українського Ґенерального Секретаріяту В. Винниченком, яка мала на цїли „скомпромітувати" закордонних Українців, відкриваючи серед них сторонників центральних держав, „германофілів", взагалї „державних врагників". Тодї саме вели ся, як відомо, у Петрограді українсько-російські переговори в справі автономії України, для зірвання яких була заранжована та афера.

Російські часописи, які саме наспїли тут, приносять знова шпальти нових „ревеляцій", які мають фактами доказати те, що „германофільство" Українців — не казка, а дійсна правда. З „ревеляціями" сим разом виступив ніхто инший, а сам р о с і й с ь к и й ґ е н е р а л ь н и й ш т а б. Предает „ревеляцій" — „Союз визволенія України".

Що ж „відкриває" російський ґенеральний штаб у своїх „ревеляціях"? Низше подаємо для інформації читачів майже все те, що приносять із сих „ревеляцій" дві найбільші столичні російські часописи: кадетська „Рѣчь" і націоналїстичне „Новое Время". Тут зазначимо тїльки, що більшу частину сих „ревеляцій" подав про себе давно вже сам „Союз визволенія України" у своїх виданях, — і тому „офензива" російського ґенерального штабу проти Українців зовсім зайва.

Що в „ревеляціях" перемішані правдиві дані з видумками, се вистане зазначити. Простувати кожду видумку — не стоїть. Мусимо тїльки напятнувати тактику штабу, який вяже дїяльність „Союза визволенія України" з шпіонажею. Се звичайна клевета, яка зрештою не дивує, бо для військової власти все, що для неї невигідне, є шпіонажею.

Вкінци яка цїль сего виступу російського ґен. штабу? Шукаючи віоповіди на отсе питанє, треба звернути передовсїм увагу на факт, що „ревеляції" російського ґенерального штабу надиво сходять ся з відомим контр-революційним виступом ґен. Корнїлова. Дуже правдоподібно, що вони й були одним із звен у замислах бувшого російського начального вожда.

Ревеляції рос ґен. штабу.

П.н. „Союз визволенія України" в „Рѣчь" з 2. н. ст. вересня читаємо:

В руках міністерства війни є обширний матеріял дотично організації „Союза визволенія України", який відкриває участь в сій організації австро угорського і німецького правительств.

На підставі документальних даних і численних візнань поодиноких осіб, які втекли в ворожого полону або були висланї до нас Німцями в цїлях пропаганди, сконстатовано отсе:

У склад Союза входять політичні еміґранти, які жили в Австрії: А. Скоропис Йолтуховський, М. Меленевський, А. Жук, В. Дорошенко й ин.

Австрійське правительство підчас війни стало користувати ся Союзом для осягненя своїх цїлий, які не мають нїчого спільного з інтересами України. Йолтуховський, Меленевський, Жук і Дорошенко з порученя австрійського правительства посилали агентів у Росію, Румунію, Болгарію і Туреччину з цїлю шпіонажі в користь центральних держав.

Коли Українців полонених стали висилати до окремого табору у Фрайштатї, то справа пропаганди в сім таборі була передана дїячам Союза, які працювали під керму Німців.

Союз розпоряджав великими грошевими засобами, які видало для його розпорядимости німецьке правительство.

Постепенно Союз переніс свою дїяльність з Австрії до Німеччини, віддавши ся де виключної розпорядимости німецького правительства.

Німецький ґенеральний штаб вербував поміж полоненими Українцями підходячі особи для

висилки у Росію з ціллю пропаганди відірвання України і заключеня мира—й одночасно для виповненя поручень шпіонського характеру. На пропаганду і висилку агентів у Росію німецьке правительство витрачувало великі суми. Так председатель Союза Скоропис-Йолтуховський, одержуючи великі суми, видає своїм співробітникам, по 1.200 марок на місяць. Звербовані Союзом бесідники в таборах одержують по 600 марок на місяць, а тим, яких висилають у границі Росії, —видають по 1 000 руб. одноразово.

Крім того німецьке правительство при співділаню того ж Йолтуховського сформувало з полонених Українців „Перший Січовий полк ім. Тараса Шевченка" для активних ділань проти Росії.

Є відомости, що по занятю гор. Холму німецькими військами Союз визволеня України вислав привітну телеграму Вільгельмови. Телеграма ся була напечатана у „Вістнику Союза" й підписана В. Дорошенком і М. Меленевським.

У серпні 1914 р. Союз звертав ся з відозвами до Швеції і Болгарії, кличучи їх до союза з Україною проти „московського варварства".

Під кінець 1914 р. Меленевський звертав ся у Константинополї до турецького міністра внутрішних справ Талаат-Бея з просьбою помогти Україні в її змаганю відірвати ся від Росії.

У 1915 р. в Мінхені Союз видав брошуру з відозвою до Німеччини визволити Україну.

Німецьке правительство поручило Ленїну вести пропаганду за миром; старати ся всїма силами підірвати довірє до Тимчасового Правительства й змагати до усуненя за всяку ціну міністрів, які стоять проти німецьких змагань до заключеня мира.

На Йолтуховського вложені ті самі завдання і підбурюване Українців до відірваня від Росії.

У Берлїні було два зібраня соціялістів, в яких брали участь Ленін і Йолтуховський.

Крім наведених даних наші військові власти розпоряджають обширним матеріялом, який свідчить про провідну ролю німецького й австрійського правительств у справі самостійної України.

*

Про те саме „Новое Время" з дн. 4. н. ст. вересня пише:

Головна управа генерального штабу подала газетам деякі дані про „Союз визволеня України", підкріплені многочисленними документами.

Відірване України від Росії намічене було в самім початку війни австрійським правительством і в тою ціллю в серпні 1914 року був заснований „Союз визволеня України".

Переповівши дальше склад „Союза", між членами якого крім осіб, наведених в „Рѣчи", подає ще Д. Донцова і М. Залїзняка й кинувши декілька грубих слів на адресу декого із них, „Н. Время" пише дальше:

Німецький генеральний штаб, керуючи діяльністю Союза, став вербувати серед полонених Українців підходячих осіб для висилки у Росію і пропаганди там ідей відірваня України і заключеня мира, даючи їм одночасно поручення шпіонського характеру. До нинїшного часу сим відділом завідує офіцир німецького генерального штабу фон Лїберс. Організацію ж таборів веде й керує нею генерал Фрідріх. Він також завідує ріжними культурними починами в сих таборах, підготовляючи учителїв, бесідників і письменників. Серед підготовленних таким чином „бесідників" крім австрійців Безпалка, Сїмовича й ин. є й російські піддані: М. Гаврилко (Полтавської губ.), Т. Падалка (Подільської губ.), А. Орищенко (Подільської губ.), Д. Щербина (Херсонської губ.) й богато ин.

Із сих осіб, що перейшли німецьку школу, й вербують ся охочі вернути у Росію емігранти, яких Німці висилають з великим комфортом і з солїдними капіталами.

Під видом інвалїдів — здорові дїячі Союза визволеня України.

У звязку з наведеними висше „реваляціями" про Союз возволеня України „Н. Время" подає також отсю замітку:

В останніх часах серед повертаючих у Росію полонених інвалїдів звертають на себе увагу групи зовсїм здорових жовнїрів-Українців. Центральний комітет для несеня помочи полоненим звертав на се увагу правительству, одначе до сеї пори ніяких кроків для перепиненя напливу до Росії під видом інвалїдів зовсїм здорових дїячів Союза визволеня України не пороблено.

*

Що „кроки", до яких взиває „Нов. Время", пороблені, про се свідчить отсе оголошене, яке принесить видавана в Відни для російських полонених в Австро-Угорщині часопись „Недѣля" з 7. жовтня:

До відома російських полонених санітарів і фармацевтів. Російське правительство звернуло ся до австр.-уг. міністерства війни з просьбою посилати до рідного краю тільки ті особи санітарного персоналу, яких воно зажадає поіменно.

Щоби виповнити сю просьбу, міністерство війни постановило зупинити приниманє таких просьб полонених російських санітарів і фармацевтів, що сим подасть ся до їх відома.

Союз визволеня України й Українська Центральна Рада.

„Кіевская Мысль" з 4. н. ст. вересня повідомляє:

На вчорашнім засіданю комітету Української Центральної Ради М. Грушевський в звязку з опублїкованими міністерством війни відомостями про організацію Союза визволеня України зложив офіціяльну заяву, в якій вказав, що до Української Центральної Ради декілька разів приходили то привіти, то просьби о підержанє поодиноких осіб, які робили заходи о дозвіл повороту до Росії. Українська Центральна Рада постановила не вступати в ніякі відносини зі Союзом. Ся постанова була ухвалена в маю й лишаєть ся в силї.

Непринята жертва.

„Новое Время" з 21. н. ст. серпня у телеграмі з Київа повідомляє: Укр. Центр. Рада одержала зі Стокгольму телеграму від відомого івза співділаня з Леніним українського дїяча Скоропис-Йолтуховського з повідомленєм, що висилає Радї 1580 карб., які він зібрав серед російських полонених в Австрії і Нїмеччині ка український національний фонд. Секретаріят постановив гроший від Йолтуховського не приймати, щоби не дати грунту ворогам Українців для інсинуації.

З німецького парляменту.

БЕРЛІН (Ткб.) 10. жовтня. В райхстагу вела ся нині далї нарада над заграничною політикою.

П. Гавсман (пост. нар. партія) витає з вдоволенєм, що гр. Черній старає ся оперти політику на ідеальних основах. Бесїдник не хоче розглядати будучности, але зазначує, що дороги, якими поступав кн. Бїльов, не були шляхами, що вели б до конкретної цїли, бо через цїлий ряд лїт вироджавсь політика неприязна й провокуюча. Кн. Бїльов не бажав вправдї війни, був великим дипльоматом, але не був великим державним мужем цїлком, инакше ніж його наступник. Бесїдник подає до відома, що 30 днїв перед своєю смертю Jaures сказав йому, що французька політика мусить стреміти до сього, щоби Францію увільнити від сього, що вяже її з Росією і зближити до Німеччини.

Виходить з сього, що відповідальні мужі обріхують народи. Правительство мусить належито інформувати народи. Дипльоматів що до виховання й характеру мусить ся вибирати що найменше так старанно як офіцирів генерального штабу. Мирова революція райхстагу є заповідю мира, коли наші неприятелї бажають мира, одначе й є заповідю війни, коли мира не бажають. Богато також залежить від політики яку ведеть ся в краю. Правительство не повинно стояти під натиском всенїмців, які є пострахом, що відкидає мирову ідею. Коли війна має тривати далї, то правительство повинно оперти ся на більшости народів. В дотеперішній методї правительства недостає сильної сполуки з народом. Не було сього й вчора в наших заявах і голосованях, ми руководили ся великою резервою, щоби омминути конфлїкту, одначе з сього не треба витягати фальшивих внесень.

Нам треба кабінету зложеного з людий, які розумілиб, що ся війна є не тільки війною о умови житя Німеччини, але що ходить тут також о цїли людськости. В сїй війні заскочили ми всїх нашою силою, а тепер повинні ми показати, що поза сею силою стоїть також совість світа. Не можемо руководити ся думкою: „Нехай нас ненавидять, колиб тільки нас боять ся", бо се могло би спричинити погром в історії. Ми показали світови, що приходимо не як гнобителї, але як освободителї; не можемо на заході вести иншої політики як на сході, де ми на своїх прапорах виписали „визволенє". Нарід заслужив на те, щоб йому улекшити останю рішаючу боротьбу.

Гр. Вестарп подносить, що треба зважити, що ждалоб Німеччину, колиб вона мусїла понести тягарі сеї війни. Мусимо використати наше мілїтарне положенє, щоби могти запевнити собі відшкодованє і відбудови Німеччини. Так само треба нам лїпшої охорони нашої східної границї. Области східної Прусії і горішнього Шлеска мусять бути лїпше забезпечені. Також старий німецький край Балтів із старим німецьким містом Ригою не може бути звернений Росії.

Ще до Бельгії, — то по війні не буде вже самостійної Бельгії, по війні є можлива Бельгія тільки англійська, або Бельгія під впливом німецьким. Є обовязком кошанованя власної гідности, щоб ми в часї мирових переговорів не видали здобутої Бельгії. Тому стоїмо при жаданю, щоби побереже Фляндрії стояло під німецьким впливом.

Америка думає ще довго воювати.

ВАШІНҐТОН. (Райтер). Правительство думає видати 350 міліонів долярів на будову переслїдувачів торпедовців. Будова має бути виконана протягом 8 місяців.

Переговори правительства з польським колом.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 10. жовтня. „Poln. Nachrichten" доносять: Нині о год. 4. по пол. почало ся в кабінетї д-ра Зайдлера продовженє конференції з польським колом в присутности міністра скарбу Вімера, железняць Бангавва і д ра Твардовського. З президії польського кола прибули на конференцію: урядуючий віцепрезес кола бар. Г. Окоцімський та посли Дашинський, Гломбінський, Кендзьор і Зеленевський. Тригодинні наради не довели до кінця. Наради будуть вести ся далї завтра по засіданю буджетової комісії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Після донесень „Poln. Nachrichten" з посольських кругів — вачувати, що правительство займає супроти польських жадань принципіяльно становище прихильне.

З Росії.

Партійний склад нового кабінету.

ПЕТРОҐРАД (Ткб). Після партий новий кабінет має такий склад: Премїр, міністер комунікації і міністер рільництва є революційними соціялістами; міністер внутрішних справ, міністер справедливости, міністер публичних робіт і міністер опрівізації є соціяльними демократами; міністри: війни, маринарки й просвіти є незалежними соціялістами; міністер скарбу є радикальним демократом; міністер торговлї, вірсісповіданя і опіки та державний контрольор є кадетами; міністер заграничних справ і президент господарської ради не належить до ніякої партії.

Страйк зелїзничників.

ПЕТРОҐРАД (Ткб). 9. жовтня. Вчора не зайшла зміна в страйковім руху зелїзничників. Получене з заграницею є правильне.

На засіданю ради міністрів міністер руху Верховський заявив, що страйк зелїзничників, який був вже досить обмеженний, хилить ся до кінця.

Український міністер фінансів.

Генеральним секретарем фінансів, торговлї й промислу в Генеральнім Секретаріяті України став учений економіст широкої европейської слави Михайло Іванович Туган-Барановський. Уродив ся в 1865 р. В 1888 р. здав у харківськім університеті іспит на ступінь кандидата природничого й правничого факультетів. В 1894 р. одержав на московськім університеті ступінь магістра політичної економії за дисертацію про „Промислові кризи"; в 1898 р. отримав на тім самім університеті ступінь доктора за дисертацію про „Російську фабрику в минулім і теперішности" (т. І.) Сї обидві праці вийшли другими виданями—перша в 1899 р., друга в 1900 р. Від 1895 р. викладав на петроградськім університеті як приватний доцент. В 1899 р. усунено його з числа приватних доцентів на приказ міністра народньої просвіти. Инші його праці: „Наука про крайню корисність" (1890), „Прудон, його житє і дїяльність" (1891). „Д. Міль, його житє та дїяльність" (1892) й инші. В 1897 р. подав ряд статий про ріжні справи в журналї „Новое Слово", а в 1899 р. в журналї „Начало"; в обох сих журналах брав живу участь в редакції. Крім того був співробітником „Мір а Божого", де від початку 1901 р. друкувала ся його робота „Нариси з історії політичної економії". По німецьки надрукував: „Законодавство для охорони робітників" (у другім виданю „Handwörterbuch der Staatswissenschaften" Конрада), „Соціяльні дїланя торговельних кріз в Англії" (Archiv für sociale Gesetzgebung und Statistik, 1898). „Студії до теорії й історії торговельних кріз в Англії" (перерібка російської книжки

про крізи, виданої в 1900 р.) Крім того Міцес переложив на німецьку мову його книжку про фабрику й видав яко додаток до „Zeitschrift für Sociale und Wirtschaftsgeschichte“ під заг. „Історія російської фабрики“ (Берлін, 1900). Такі дати виймаємо з XXXIV. тому „Энциклопедическаго Словаря“, хоч вони не дають повної картини за першу половину наукової діяльности М. Туган-Барановського. Про другу половину наукової діяльности М. Тугана Барановського не маємо на жаль ніяких даних під рукою. Згадаємо тільки, що він є автором дуже поширеного підручника політичної економії й чисельних розвідок і статей на різні економічні теми в російських журналах і газетах.

Недавно ми навели його голос про теперішню силу українського руху та про світлі вигляди на будуче. За „Новою Радою“ можемо подати таку цікаву вістку. В Лохвиці на Полтавщині прочитав проф. Туган-Барановський реферат на тему „Походженє і змисл російської революції“. По рефераті розвинула ся широка дискусія над прочитанім. Між иншим на запитанє декого, як ставить ся Туган Барановський до справ України, останній відповів, що сам він Українець і що цілком приєднює ся до українських соціялістів у вимогах автономної України.

В лохвицькім повіті є у Туган Барановського свій маєток, куди виїздив на ферії. Тут він мав нагоду близько зійти ся з українськими народніми масами, пізнати їх долю і недолю, потреби та змаганя. Се часте перебуване серед українського селянства уратувало Туган Барановського для українського народу, бо велика ученість і соціялістичні погляди могли відбито його від українства, як тисячі вже українських талантів потопили ся в російськім морі й польськім і мадярськім озерах. Глибока ученість, пізнанє українського села, його обставин, потреб і змагань та ідейність, яка руководила дотеперішньою науковою діяльністю проф. М. Туган-Барановського, і за яку він навіть утратив доцентуру, наповнюють Українців певністю, що кращого вибору на генерального секретаря фінансів, торговлі та промислу України й не можна було зробити. — ВСВУ.

Організація міністерства суспільної опіки.

Львів, 10. жовтня 1917.

При утворенню теперішнього кабінету покликано в його склад д ра Віктора Матаю, якому поручено організацію міністерства суспільної опіки. В сій справі „Wiener Zeitung“ оголосила вчера отсе цісарське письмо: „Любий Доктере фон Зайдлер! Приймаю до відома утворенє міністерства суспільної опіки з означеним в предложеню кругом діяльности і даю Вам повновласть предложити відповідний проект закона до конституційного подагодженя в Державній Раді. Райхенав 7. жовтня 1918. Карло в. р.“

Круг діяльности міністерства суспільної опіки обнимає опіку над молодіжю, опіку над пошкодованими війною й останими по полятлих, суспільне обезпечене, промислове право праці і охорону робітників, посередництво праці, опіку над безробітними і над емігрантами, вкінци справу помешкань.

Японсько-американський договір.

Берлін, 8. жовтня 1917.

„Lokalanzeiger“ доносить з Копенгаги: „Newyork American“ займаєть ся закінченєм американсько-японських переговорів в Вашінгтоні і стверджує, що заключено договір, який має тайну і явну часть. Тайна часть відносить ся до політичних, а явна до морських, господарських і фінансових відносин Японії, яка в переговорах не тільки вдержала своє великодержавне становище, але може його основно укріпити і розширити свій вплив в східній Азії. Господарські, морські і фінансові переговори означають так само повну побіду Японців. Газета стверджує, що японська небезпека мимо всіх гарних слів тревае дальше і набрала більшого значіня.

Регенційна Рада Польського Королівства одержала право амнестії.

ЛЮБЛИН (Ткб). „Дневник розпорядків ц. і к. військової управи в Польщі“ оголошує отсей розпорядок:

На основі уповажненя Його Цісарської Величности, даного в Найвисшім приказі, на бажанє Тимчасової Державної Ради заряджуєть ся в областях Польщі, підчинених австро-угорській військовій управі, отсе:

Регенційна Рада має право затвердити присуди смерти, видані королівськими польськими судами, і помилувати особи засуджені на смерть тими судами. Коли засуджений є підданим австро-угорської або німецької держави, ті права прислугують генерал губернаторови. Перед рішенєм треба вислухати суду, який видає присуд. Сей розпорядок входить в жите з днем установленє Регенційної Ради.

Акція німецької фльоти проти Фінляндії?

Львів, 10. Жовтня 1917.

Вістку, подану нами вчера в телеграмі Українського Бюра в Стокгольму, приносить італійський дневник „Secolo“, який в телеграмі з Петрограду доносить, що в російських військових кругах числять ся кождої хвилі з акцією німецької бахтійської фльоти проти фінляндського побережа. В петроградськім заливі заострено російські патрулі, а боєві сили російської фльоти стягнено в однім місци, щоб вони могли з моря виступити проти німецького наступу.

НОВИНКИ.

Львів, 10 жовтня 1917

— **Новий український парляментарний посол.** При виборах до парляменту в 1911 р. як заступник пок. о. Йосифа Фоласа вибраний д-р Володимир Бачинський, який тепер вступить на місце Покійного в посольські права. Д р Володимир Бачинський уродив ся в 1880 р., докторат прав осягнув у Львові. Підчас страйків і руху за виборчою реформою розвивав живу діяльність в Бережанщині й Підгаєччині, де проживав як кандидат адвокатури. В 1907 р. переніс ся до Львова як секретар Народного Комітету і директор Краєвого Союза Кредитового. На сих становищах оставав до літа 1913 року; тоді переніс ся як адвокат до Підгаєць, де власне в тім часі здобув мандат до сойму. Підчас російської інвазії брав живу участь в політичнім житю на еміграції в Відни як член Загальної Української Ради. Тепер живе у Львові.

— **На сумну вістку про смерть о. Йосифа Фоласа,** члена основателя Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові, члена Головної Ради Товариства від часу перенесеня Товариства до Львова, голови садівничо-огородничої Секції, ініціятора садівничо-огородничої школи в Скнилові, на яку жертвував Покійний більший простір землі, члена основателя і члена Надзірної Ради Краєвого Союза для збуту худоби у Львові, члена-основателя і голови Надзірної Ради Краєвої Спілки для збуту овочів і ярин у Львові, визначного діяча на полі господарської організації українського хліборобства, виделегувало Товариство „Сільський Господар“ в телеграфічній дорозі на похорон Покійного у Відни правит. радника Романа Залозецького, бувшого президента Товариства, і зложило замість вінця 100 Кор. на річ Українського Епархіяльного Комітету опіки над воєнними сиротами у Львові до рук о. радника В. Лициняка у Львові.

— **До судейських урядників.** При Українській Парляментарній Репрезентації в Відни утворила ся окрема „судова комісія“, що займати меть ся особистими і становими справами українських судіїв та береженєм прав української мови в судах. Вважаємо отсим наших судіїв, щоби в дотичних справах звертали ся з точними датами до нової судової комісії на адресу посла д-ра Станислава Дністрянського, Відень—парлямент. Було би порадно, коли би по важнійших урядничих осередках Галичини потворили ся окремі гуртки, що стояли би в тіснійших зносинах з судовою комісією УПР. Відень 6. жовтня 1917. —*Д-р Станислав Дністрянський.*

— **Словінський посол до парляменту Крек** помер нагло в Любляні.

— **Справа приділу бараболь,** яка є одною з головних турбот загалу мешканців міста Львова, полагоджена вже вдоволяюче. Вчера вечером прийшла до Управи міста телеграма намісництва в повідомленєм, що пайки бараболь означено в отсей спосіб: 200 кг. на десять місяців на особу для продуцентів, 200 кг. на особу на десять місяців для тяжко працюючих, а 150 кг. для всіх иншних, що виносять ½ кг. на особу денно. Картки, які видасть управа міста, можуть бути реалізовані тепер в висоті 100 кг., а на весні буде приділена решта т. є 50 кг. Оголошеня в сій справі появлятв ся незабом на мурах міста. Набуванє бараболь буде тепер значно обмежене, бо мешканці могли муть відразу набути припадаючу скількість бараболь, а ті, яким матеріяльні відносини на те дозволяють, будуть набувати в районових склепах тижневі пайки бараболь.

— **Польська господарка в Калущині.** Пишуть нам: Польща панує у нас, як ніколи. Письма зі староства в Калуши виходять тільки в польській мові. В цілім старостві нема ніде української написи. Новий управитель староства, мазур, не розуміє по українськи і не знає нашого письма. Секретар в старостві Токаж не хоче приймати українських письм. Українські поданя запропащують десь в старостві, приміром письма філії „Сільського Господаря“, инші українські письми відкидаєть ся на бік і на них не відповідаєть ся. Се лучало ся часто. По всіх українських селах Калущини понастановлювано військовими війтами (фервальтерами) самих підефіцирів (звичайно фірерів) Поляків; цікаво, що в селах, де є латинники, отже ніби Поляки, там військових війтів нема. Задачею такого „фервальтера“ є нести поміч місцевій громадській старшині, але в практиці є так, що той „фервальтер“ є необмеженим паном в громаді, робить, що хоче, а властивий війт (часто „военний“) чи писар є його підвладним. Силою факту скасовано українське урядоване по громадах, бо се не подобаєть ся пану фервальтерови, котрий місто нести поміч населеню, використовує свій військовий мундур на ширенє Польщі. А прецінь в австрійській армії є тисячі фірерів української народности і коли вже армії конечно потреба таких „фервальтерів“, то для українських громад повинна була іменувати Українців, а не Поляків. Се не є маловажне і Українська Парляментарна Репрезентація повинна поробити відповідні кроки в сім напрямі. В калуській експозитурі для відбудови повіту є інжинієром Поляк, що не знає по українськи і не знає потреб українського народу. Чи не можна було дати Українця в чисто український повіт? Властивої відбудови повіту таки ще не переводить ся, так само не думають власти про виплату за воєнні чинитьби.

— **В справі виміни полонених** вивідний уряд для полонених оголошує: Що-дня приходить велика скількість питань і просьб о виміну полонених, які вправді здорові, але вже над 2 роки знаходять ся в полоні. Пригадуємо, що в справі виміни тих полонених пороблено пропозиції ворожим правительствам, але їх ще не принято отже виміна таких полонених поки що не входить в рахубу.

— **Ограничене кореспонденцій з полоненими в жовтни.** Недавне оголошене, що в жовтни листи до полонених можуть бути вислані тільки тоді, коли очевидно сей рід кореспонденції був неминучий, приміром в разї правних інтересів, посилки документів, фотографій і т. и., богато людий зрозуміло хибно, наче би в тім місяци взагалї не вільно було писати до полонених. Отже завначуєть ся з натиском, що ограничене кореспонденції відносить тільки до листів, а не до карток і подвійних карток. Всякі картки, надавані на адресу полонених, також в жовтни будуть дальше посилані.

— **Митрополича Консисторія** розпорядила, що конкурсовий парохіяльний іспит відбудеть ся 1. і 2. падолиста с. р.

— **Конституючі збори** Краєвого Комітету ц. к. Фонду вдовиць і сиріт по полеглих жовнірах, визначені на день 14 с. м., відбудуть ся 15 с. м. в 11 год. перед полуднем в Кракові.

— **В рогатинській гімназії** вписи і вступні іспити до I. кл. дня 16. жовтня, до висших клас вписи 16-го, іспити 17-го і 18-го жовтня. Правильна наука 19 с. м. Оправдані спізнені вписи до кінця жовтня. — Д. Лукіянович, у. правитель гімназії.

— **Концерт військової музики** уладжує „Жіночий український комітет помочи раненим жовнірам“ в четвер, 11 с. м., в 4 год. по полудни в сали Лисенка. По концерті відограє український театр одноактівку „На першій гулї“. Опісля товариські забави. Вступ на салю тільки 1 К 99 сот. А що дохід призначений на таку благородну ціль, як поміч раненим, думаємо, що українська громада численно явить ся.

— **Кріваого року, ілюстрований альманах на 1917 р.** можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка Ринок 10, Ставропігії Руська 3 і Союзнім Бавари ч. 20. Гляди оголошенє на 4 стор.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 11. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Харитона ісп. — римо-кат. Вінкентія.

Завтра: греко-кат.: Григорія свщм. — римо-кат.: Максиміліяна.

Міщанський ремісничо-промисловий Союз кредитовий Львів, Руська 3 І. п. що дня від 9 до 1 год. перед полуднем приймає вкладки щадничі і найвисше опроцентовує тепер від

всіх Товариств, бо дає 5% з піврічною капіталізацією. — Дирекція. 311 1—3

Філія „Сільського Господаря“ в Тернополи отвирає з днем 7. жовтня с. р. в домі Повіт. Тов. Кред. при вул. Міцкевича ч. 3 Канцелярію безплатної поради правної для своїх членів. В канцелярії буде ся давати пояснення і писати подання в справах військових причинків, відшкодовань, реквізицій і ін. Години урядові від 9—2 перед полуднем. — За філію „Сільського Господаря“ Ілярion Брикович, голова, Павло Лушпінський, писар. 313 1—1

Москалі уступаючи з Ценева 21/7 с. р. забрали з собою о. сов. і пароха місц. Григор. Кончевича. Мали над ним знущати ся а навіть побити. Зрабували його цілий дім, він сам мав мати при собі около 3000 рублів. Доходить вже 3 місяці а нема жадної відимости про него. Ріжні люди ріжно говорили навіть, що його мали убити Москалі! Хтобн знав що-небудь про него, зволить дати знати до його о. І. Садовського в Глібовичах вел. 314 1—1

— **Від Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Бібліотеки взиває отсим усіх, що визичили перед війною з Бібліотеки книжки або рукописи, щоби були ласкаві звернути їх у як найкоротшім часі на адресу: Бібліотека Наукового Тов а ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 24.

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєвицких ч. 6.** 38—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу товаришів Смолія Петра і Кульчицького Павла подати свої адреси: Einj. Fr. Joseph Zaleskyj Dolmetsch b. k. u. k. 30 I. Div.-Kmdo Spe. Tel. St. 303 3-3

Прошу дуже всіх знакомих, як хто знає точну адресу брата мого Івана Косовича, священика військового (фельдкурата) щоби взволив ласкаво мені її прислати. — Марія Косович, учителька в Підгайцях. 316 1—1

Оголошення.

Льоси на рати продаємо з правом гри по вложеню першої рати. На льоси уділюємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всіх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

Шіц і Хасс

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 67—?

ІНСТРУКТОРИ.

Пошукую сейчас інструктора до кляс гімназіяльних. Бляші дані листовно. Уряд парохіяльний Арламівска воля п. Хоросниця к. Мостиск. 308 2 3

Потрібний інструктор для трех учеників в I. II. і III кл. гімн на цілий рік. Услівя: Ціле удержане і 100 К платні місячно. Гр. кат. Уряд парохіяльний в Жабчи п. Острів н/Сокала. 302 4—3

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержане і платню після умови. 307 2—5

Інструктора (ки) для панночки в I. р. самоука учит. на цілий рік пошукує сейчас гр. кат. Уряд парохіяльний Ольхівці коло Сянока. До зелізниці 2 клм. Умова листовно. 312 1—3

Потрібний сейчас здібний **інструктор** до хлопця в III. кл. гімн і дівчини в I. вид — Зголошення з поданем условій приймає о. Андрій Дубицький, парох в Побуці, п. Сколе. 315 1—3

Приймає ся ще дальше взиск до Бурси „ТРУДА“. За науку шитя і крою враз з удержанем у бурсі місячна оплата К 60. Постіль і сінник власні. 295 3—3

ОПТИК і МЕХАНІК **Львів Сикстуська ч 16. Мавриків Босковіча**

поручає П. Т. Публиці всі товари оптичні, механічні, геодизийні по цінах найтаньших. — Всі направи в тім о*сягу виконує в найкоротшім часі, як також приймає і направляє уряджене дзвінків і електричного світла. 298 2—3

КРІВАВОГО РОКУ

ілюстрований альманах на 1917 рік

ЗЛАДИВ

ЯРОСЛАВ ВЕСОЛОВСЬКИЙ.

230 сторін — **55 ілюстрацій.**

Більша новеля „МАРІЯ“ **Василя Стефаника.**
З посмертної теки „ДВІ ЧЕТИ“ **Івана Франка.**

Що є в книзі:

	Стор.
Д-р Кость Левицький. Наші визвольні змагання в часі світової війни 1914—1916	17
З посмертної теки Івана Франка. Дві четя	27
Василь Стефаник. Марія	28
Ст. Рудницький. Війна та наука	42
О. Кобець. Кривавi плями. Повз труп товариша ***	46
С. Л. Історичний розвиток територіяльних відносин теперішної Галичини й Володимирії	49
Володимир Темницький. Загальна Українська Рада	57
Юл. Миськевич. Листівка	87
Д-р І. Крипякевич. Холмські гості у Відни	91
Опіка над виселенцями	95
Марійка Підгірянка. Чи тобі не жаль?	105
Д-р В. Щурат. Патріярх віденських каварників	106
К. Л. Виплати за военні чинитьби.	109
Др Юдекс. Талергоф	111
Д-р І. Крипякевич. Український князь на австрійськім престолї	118
Ст. Чарнецький. Іванови	121
Українці у російського военного губернатора Львова — Шереметева. Із записок очевидця.	122
Андрій Жук. Союз визволення України	127
Н. Данниш. Українські школи у Відни	130
Марійка Підгірянка. Стрілецькі окопи	141
І. Чернявський. Наше державне законодавство в часі світової війни	144
Др В. Щурат. Гр.-кат. парохіяльна церква св. Варвари у Відни	157
В. Стефаник. Перший твір Леся Мартовича	163
Теодор Бобків. Перевязка	166
О. З. Український Жіночий комітет помочи раненим	170
Українська Бойва Управа	176
Запомоговий комітет „Хрістіян Геральда“ для Галичини і Буковини у Відни	180
Танкред. Лебединая пісня вояка	181
Василь Дзїковський. Кривавi бої	182
Ол. Петнфія — Ів. Гаврилюк. Egy gondolat	203
Гр. Микетей. Куди звертати ся в справах полонених, вивезених, ранених і убитих	204
Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові — Експозитура у Відни	208
Іван Крипякевич. Волинські школи	211
Д-р Евген Олесницький. Д-р Евген Озаркевич як народний дїяч на провінції	217
Володимир Лисий. Військові причинки для виселенців	221
Марійка Підгірянка. Коби	274

ЦІНА 3 КОРОНИ — порто 20 сот. — поручено 55 сот.

Замовляти: **„НАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ“ Wien VIII., Josefstädterstrasse 43. I./8.**

Висилаємо оборотно — тільки за готівку.

АДРЕСА: Postkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 43

ЧЕКОВЕ-ПОШТОВЕ: 112.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

64—?

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Краєвого союза

господарсько-торговельних спілок

стовар. зар. з обмеж. пор.

торг. синд. Т-ва „Сільський Господар“

у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

відбудуть ся дня 15. падолиста 1917 р. о год. 3. по пол. в льокали Товариства у Львові, при вул. Зіморовича ч. 20,

з отсим дневним порядком:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за адм. рік 1916/17.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Розділ чистого зиску.
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради і одного заступника на місце уступаючих.
6. Зміна § 1. статута.

На случай браку комплету приписаного § 41. статута відбудуть ся того самого дня в тім самім льокали о год. 4. по пол. слїдуючі Загальні Збори з тим самим дневним порядком, котрі рішають правосильно без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 10. жовтня 1917. VI 1—2

За Надзираючу Раду:

Я. Колтуняк секретар. **Р. Залозецький** голова.

Підписуйте уділи

одиокого українського кооперативного союза для ріяльничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заравом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 14—28

Особа літня, Русинка, знаюча ся добре на кухні і господарстві, глядає місця у священика на селї. Львів, вул. Янівска ч, 48. у п. Никитяшин 304 2—2

ЕМЕРИТ

правник (найрадше емеритований судя) знайде пїлоденне заняте, яко референт кредитових справ в поважній львівській інституції. — Зголошеня під „правник“ до адміністрації „Діла“.

VI 1—2

ДЯКА

прийме сейчас парохія Чемеринці п. Дунаїв пов. Перемишляни (віддалений до переїзду дальший военний терен); бежанний може знайти приміщене і харч у о. пароха. Зголошувати ся зараз особисто; легітимація з огляду на военний час потрібна. ОО. Духовних просить ся подати се оголошене до відома інтересованим в своїх парохіях. 310 1—3

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Гнізна ч. 10.

Ч. 240. (9.4812) Львів пятниця 12 жовтня (29 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Рынок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 25.752.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 361.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 1·60 К.
чвертьрічно . . . . 10·— „
піврічно . . . . . 20·— „
цілорічно . . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 2·— К.
чвертьрічно . . . . 6·— „
піврічно . . . . . 12·— „
цілорічно . . . . . 24·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитом дворядовим тексту 40, в надісланім 44, в оголошеннях 60 с., в рекламовій части 1 К. Повторюючі ся оголошення і виграшні 1·40.
Найменша стрічка 1 К.
Стилізовані оголошення за окремою умовою.
Окремі примірники числа у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 11. жовтня.

Ніде не було значнійшої боєвої діяльности.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 11. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ бав. наст. прест. Рупрехта: В відтинку побережа Фляндрії і між Блямкартае і Пелькапелє гарматна боротьба зросла по пол. до великого завзятя. Під Дранібанк Французи знов заатакували, одначе без успіху. На поли битви на схід від Іперн сила огню була змінна. В вовлушній боротьбі, яка розвинула ся вечером над Ценнебеле Цандверде при участи коло 80 самолетів, скинено 3 неприятельських летунів.

Група військ німецького наступника престола: На східнім березі Мови деліщно-ренські і вестфальські баталіони по успішнім огневім приготованю сильним наступом забрали Французам важний терен в лісі Шом. Неприятель виконав 4 сильні протинаступи, які всі вломано, при чім неприятель поніс значні втрати. В наші руки дістало ся понад 100 полонених і кілька машинових карабінів. Також на південний захід від Бомон і під Безанво наші наступи на французькі лінії мали повний успіх.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В кількох місцях фронту значний перешкаджаючий огонь зростав хвилями в ромунській рівнині і під Браїлою, яку остріювали Росіяни. Для відплати наші батерії взялися в огонь Галац, де вибухли пожари.

Фронт македонський: Значна гарматна діяльність між озерами Охрідою і Преспою, в. луку Черни і між Вардаром і озером Дойраном. Англійські видвідні відділи, які кілька разів посували ся наперед, відперто.

В вересни неприятелі на німецьких фронтах втратили 22 привязані бальони і 374 самолети, з того 167 за нашими лініями, а решта впала за становищами неприятеля. Ми втратили 82 самолети і 5 привязаних бальонів.

Кріза в Німеччині не покінчена.

Парляментарна більшість против канцлера.

„Oest. Morgenzig." доносить з Берліна, що партії більшости німецького парляменту мають заявити д-рови Міхаелісови, щоби він в інтересі добра держави зложив свій уряд. Коли би д-р Міхаеліс не повинував ся тому домаганю, то представники згаданих парляментарних партій звернуть ся просто до цісаря. На їх погляд уступленє теперішного канцлера значно попра вило би положенє парляменту.

Похорон пок. о. Йосифа Фолиса

(Телеграма канцелярії палати послів).

Відень, 11. жовтня 1917.

Пос. Цегельський повідомляє: В суботу перед пол. тіло о. Йосифа Фолиса буде перевезене на дворець Північної зелізниці. Похорон з Скнилові в понеділок рано.

Львів, 11. жовтня 1917.

В сих днях Генеральний Секретарят України — єебто автономне українське правительство — оголосив, що праці про внутрішну організацію краю вже на покінченю та що він обнимає фактично правлінє в краю. Вістку про се подало англійське бюро Райтера для всіх держав антанту, а далі дізнали ся з неї також держави невтральні і союз осередних держав, що на Україні вступило у власть новоутворене українське правительство.

Так протягом семи місяців, які нас ділять від вибуху революції в Росії, довершила ся що до України еволюція епохального історичного значіня: від стану повної безправности до політичної автономії з власним правительством.

Правда, автономія, яку осягнули наші закордонні брати, обнимає поки-що не всю територію України, тільки пять українських губерній, а управненя української автономічної власти не розтягають ся на всі области публичноправного житя. Одначе перед українським народом і українською автономічною властю стоїть отвертий шлях до розширеня як територіяльних границь так і правної компетенції автономної України — через заяву волі народу, яка при будові нових державних організмів на руїнах старого поваленого ладу (такий процес переживає власне спадщина царизму) є головним і найважнійшим жерелом новотвореного державного права.

З сим застереженєм можемо ствердити, що на руїнах царизму не тільки вже повстала автономна Україна, але що організація нового, автономного ладу на Україні перейшла вже в стадію фактичного виконуваня правлїня автономним українським правительством.

Що се значить, се стане особливо ясно нам, австрійським Українцям, на основі нашого правного положеня в державі.

Арт. 19-ий основного закона про загальні горожанські права признає нам національну рівноправність. З сього основного закона виводять ся як всі ті національні права, які ми маємо, так і ті наші домагання, які ми ставимо, щоб осягнути повну національну рівноправність в державі.

Маємо ми право репрезентації в парляменті, соймі й самоуправних інституціях, маємо свободу слова, друку, товариств і взагалі організацій, маємо права мови в школі, суді й адміністрації. Але за кожде з тих управнень треба було зокрема зводити боротьбу; зміст кождого з сих управнень далеко не відповідає нашим потребам і домаганям; щоб управненя, вже признані, були в дійсности виконувані, на сторожі сього треба все стояти.

Про всї сї справи на автономній Україні буде рішати сам український нарід; отже виборче право до українського сойму, українізація адміністрації, судівництва, шкільництва і т. д. і т. д.—все те залежне від волї українського народу.

Бороти ся він буде за що инше, за розширенє автономії свого краю, за свою що раз більшу незалежність від центрального правительства, за таку перебудову держави, щоб ціла держава була союзом рівноправних національних держав.

Коли до вибуху революції одиноким місцем, де український нарід не був позбавлений всїх прав, була австрійська часть української землї, — тепер відношенє основно змінило ся. Закордонна Україна стала автономною країною, в якій український нарід є повним політичним господарем, —

Закордонна Україна є de jure політичною нацією, підметом державного права,—

Від виглядів на здійсненє сеї програми в сій державі залежить становище не тільки наше, але цілого українського народу супроти тих проблєм перебудови Европи, які наврівають підчас війни і мусять бути полагоджені при заключеню мира.

Грушевський про територію і права автономної України.

В популярній брошурі п. н. „Якої автономії і федерації хоче Україна" голова У. Ц. Ради проф. М. Грушевський пише:

„Українці хочуть, щоб з українських земель російської держави (бо про них говоримо покищо,

була утворена одна область, одна національна територія. Сюди, значить, мусять увійти губернії в цілости або в переважній части українські — київська, волинська, подільська, херсонська, катеринославська, чернигівська, полтавська, харківська, таврійська й кубанська. Від них треба відірвати неукраїнські повіти й волости, як скажім, північні повіти чернигівської губ., східні кубанської тощо, а прилучити натомість українські повіти сусідних губерній, як хотинський і частини акерманського бесарабської, східні части холмської губернії, полудневі окрайці губ. городненської, минської, курської, західні части Вороніжчини, Донщини, чорноморської і ставропольської губ.

Так утворить ся територія, де українська людність становить більшість (в городах тепер Українців менше, але городи мусять іти за більшістю доокресної території). Ся українська територія має бути зорганізована на основах широкого демократичного (не ценвового) громадського самопорядкованя, від самого споду („дрібної земської одиниці") аж до верху — до українського сойму.

Вона має вершити у себе дома всякі свої справи — економічні, культурні, політичні, удержувати своє військо, розпоряджати своїми дорогами, своїми доходами, землями й всякими натуральними богацтвами, мати своє законодавство, адміністрацію і суд.

Тільки в деяких справах, спільних для всеї російської держави, вона має приймати постанови її загального представництва, в котрім брати-муть участь представники України пропорціонально до її людности й людности всеї російської републики".

Справа цивільного намісника для Галичини.

Відень, 9. жовтня 1917.

Переговори правительства з польським колом добігають кінця. З тих домагань, які піднесло польське парляментарне представництво в теперішній парляментарній сесії, передістали ся до публичного відома тільки деякі, а саме: справа заведеня цивільної управи в Галичині та справа відшкодовань і реквізицій военних. Особливий натиск покладено на перше з тих домагань. Автори польської революції з 28. мая які мають за собою більшість кола, вакинувши проект відокремленя Галичини, видвигнули максималістич-

ну польську програму,

Мовчанку правительства в тій справі вважаєть ся в польських кругах невиявленою прихильністю для польських домагань. Політичним завдатком на зреалізованє польської великої програми називають деякі польські політики евентуальне іменованє для Галичини цивільного намісника, розуміють ся Поляка. „Wiedeński Kuryer Polski" називає навіть особу кандидата, який має бути д-р Бобжинський.

Тому польському бажаню правительство не противить ся рішучо. В принципі воно згідне його сповнити навіть, тільки трудно йому приходить ся знайти відповідного наслідника для гр. Гуйна, який — мовляв — своєю безсторонністю приєднав для своєї особи загальні симпатії в краю. Застерігаєть ся до того президент міністрів, що справу сю мала би рішити остаточно корона, яка рішить теж евентуально про особу нового галицького намісника. Польські посли висловили тільки бажанє, щоби їх в час повідомлено про кандидатів на той уряд.

Після донесень деяких органів тутешної преси („Die Zeit") з становищем д-ра Зайдлєра не згоджують ся військові круги, які раді би полишити в Галичині військову управу, а за те були би схильні облекшити систему реквізицій, переводжених в Галичині. Польське коло має в слідуючім тижни відбути дальші переговори з правительством, по яких сподіють ся рішеня про зміну в управі Галичини.

Державна Рада.

Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 11. жовтня 1917.

На початку засіданя міністер краєвої оборони Чап відчитав звідомленє військового прокуратора про подію на віденськім східнім дворци, обговорену на останнім засіданю послом Томашеком, в часі якої один з драгонів вґратив житє.

Доходженя виказують, що транспорт в дорозі на дворець був так некарний, що офіцири мусіли кількакратно виступати. Навіть старшина цілком завела.

Капраль Фірер, який так само як велика часть инших жовнірів, був сильно пяний, не хотів піти в ряд, тому резервовий поручник Райксігель пхнув його в середину, причім мав йому дати в лице. Жовніри ревно і з подразненєм обговорювали нагану Фірера і явно критикували офіцирів. Перед вів драгон Моріц, який заявив, що він на щось подібного не дозволив би. При нім поручник був би такий малий. (При сім зробив відповідний жест.) Ті слова і той рух Моріц в провокуючий спосіб повторив, коли переходив підпоручник Цертіг. Цертіг влапав Моріца з переду за блюзу і в позиції похиленої внаслідок того жесту витягнув його в гору, Моріц кілька разів казав: прошу мене пустити і ударив підпоручника Цертіґа кулаком в лице, так що підпоручникови впала шапка. На те Цертіг добув багнет і пхнув його в груди. Ніхто не припускав, щоби воно було смертельне, (Перериваня) тим менше, що підпоручник Цертіг зараз казав того жовнїра відпровадити. Товариші взивали його, щоби не робив дурниць, бо думали, що падаючи на землю, жартує. Моріц зараз повалив ся на землю і вмер. Підпоручник зараз здав звіт в команді двірця. Проти нього і проти поручника Райксігля виточено судове поступованє у віденськім дивізійнім судї і припоручено як найскорше приспішенє поступованя.

Супроти судового поступованя, яке ведеть ся, міністер очевидно не може на разї дальше розводити ся про справу. Будь що будь просить Палату, щоби із звідомленя набрала переконаня, що представленє справи п. Томашеком значно ріжнить ся від перебігу події. Міністер просить заждати на попагодженє справи компетентним судом. Вислід поступованя без проволоки подасть до відома Палата.

На початку засіданя президент згадав про померших послів Фолиса і Крека.

По переході до денного порядку Палата приняла без дискусії кілька менших соціяльно-політичних предложень, почім взято під наради внесеня пресової комісії в справі внесеня політичної цензури.

По звітникови Ценкері, міністер внутрішних справ Тоґенбурґ підчеркнув передовсім надзвичайні заслуги льояльної австрійської преси і сказав, що правительство як найскорше знесло би цензуру, але надзвичайні обставини викликані війною, ще не позволяють зречи ся воєнної цензури, яка впрочім є й на Угорщині, в Німеччині і инших союзних державах, а також і в ворожих краях.

Будь що будь буде заряджене ограниченє, щоби цензура не виходила поза рами того, що конче потрібне. Приступаючи до нового управильненя справи цензури, правительство задумує ввести такий спосіб цензури, щоби предложуваний примірник був розслїджуваний компетентною пресовою властю І інстанції, так як то було в часі мира, що до того, чи не заходить стан річий, підлягаючий загальному карному законови. Як того не буде, то заквестіоноване на основі виїмкових законів цензурою може наступити тільки тоді, коли розходить ся про оголошуване вісток, які в самій річи поважно загрожують воєнним інтересам. Справи чисто політичної натури і взагалї такі, що не відносять ся до веденя війни, не будуть підлягати цензурі. Цензура спричинена військовим оглядом або оглядом заграничної політики має бути на будуче виконувана політичними або поліційними властями.

В разї конфіскати можна жадати узасадненя ореченя. Обовязок предкладати чисто військові статї остане незмінений, впрочім редакції могли-муть і дальше, щоби уникнути білих плям, перед друком предкладати статю властям. Ніхто більше від правительства не жалїв, що не може увільнити преси цілком від цензури, але важні інтереси в часї війни вимагають охорони.

П. Трильовський: Від початку війни намірою цензури було счеркати все, що звучало на користь українського народу. Був дозвіл на тяжкі обжалованя Українців, але не було дозволу на оборону в пресї. Бесїдних навів ряд прирів конфіскат. Найгірші надужитя діяли ся за правлїня ґрафа Штірка. Бесїдник буде голосувати за внесеннями комісії.

П. Дашинський: Ціла преса надіть ся, що в наслідок самого скликаня парляменту правительство спамятаєть ся що-до проміню-ваня цензури.

Говорив п. Гільдебранд та звітник Ценкер, який признав, що є деякий поступ в заяві правительства, але годі тим вдоволити ся.

Слїдуюче засїданє Палати ві второк 16. с. м. На деннім порядку звідомленє комісії в справі виселенців про події у Вагнї.

Проклямація нового російського правительства.

Небезпека контрреволюції. — Скликаня конституанти. — Загранична політика і потреба мира. — З'їзд держав антанту. Внутрішні задачі. — Права національностий. — Тимчасова рада російської республики.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Нове правительство видало проклямацію, в якій розвиває свою програму внутрішної і заграничної політики.

Вказує на те, що небезпека контрреволюції зі здавленєм бунту Корнїлова не зникла, і взиває населенє до підпираня правительства, щоб воно могло довести державу без нового перевороту до конституанти, яка рішить усї справи і якої скликанє не можна відкладати ані на один день.

Правительство є переконане, що тільки загальний мир уможливить Росії розвиток усїх творчих сил, і тому буде вести діяльну заграничну політику в дусї демократичних засад які проголосила російська революція і в яких зробила національний клич. Правительство буде змагати до заключеня загального мира з виключенєм всяких насильств. В повній згоді з союзниками правительство в як найкоротшім часї візьме участь в з'їздї держав антанту, де Росія побіч звичайних делєґатів буде заступлена також особою, яка тїшить ся особливим довірєм демократичних організацій. На сім з'їздї наші представники побіч полагодженя справ спільної війни будуть старати ся порозумїти ся з союзниками що-до засад, проголошених російською революцією.

Правительство доложить усїх сил, щоби підперти спільну справу союзників, оборонити край, спротивити ся акції в цїли загарбаня територій чужих народів, а також змаганю накинути Росії чиюсь волю. Правительство буде старати ся виперти з Росії чужі війска.

Дальше проклямація розвиває програму внутрішних задач. Заповідає розвиток демократичного ладу на підставі місцевої самоуправи. Всїм народностям буде признане право самоозначеня на основах вироблених конституантою. Правительство виробляє статути тимчасової ради російської республики. Ся рада, в які ввійдуть всї верстви суспільности, буде істнувати аж до часу скликаня конституанти.

Проклямація кінчить ся взивом до підпираня правительства.

Конець зелїзничого страйку в Росії.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Тому, що має появити ся декрет правительства з принятєм головних домагань зелїзничників, виконуючий видїл рішив нині закінчити страйк.

Російські соціялїсти до французьких.

Про поміч для російської революції.

СТОКГОЛЬМ (Прив. тел.) Центральний комітет робітницько-жовнїрських рад вислав телеґраму до конґресу французьких соціялістів, який відбуваєть ся в Бордо, в якій пише між иншим: Не виключене, що імперіялїсти всего світа за плечима пролєтаріяту готовлять заговір проти демократії а російської революції зокрема. Недавно тому кружляли чутки, що Німеччина поставила коалїції предложенє мира, який був би заключений коштом Росії. Такий мир

З народних уст.

Володимир Гнатюк: **Народні новелї.** З образками Володимира Кобринського. Львів, 1917. Накладом Укр. Видавничої Спілки. Стор. XII+184, 8°. Ціна 2·50 кор.

В отсій книжечці, що вийшла перед кількома тижнями, подає Вол. Гнатюк трицять народніх новель у добрій літературній мові. Разом зі збіркою „Народні казки", що вийшла ще перед війною, і зі збіркою „Народні байки", яка саме тепер друкуєть ся в богатьома ілюстраціями, та в заповідженими кількома дальшими книжечками, хоче В. Гнатюк дати нашій публиці те, що перед стодїтєм дали німецькій публиці брати Грімм своєю збіркою „Kinder- und Hausmärchen", яку перекладено на ріжні культурні мови та яка дочекала ся численних видань стала жередом наукових фольклорних студій і спопулярнізувала імя видавців не тілько в Німеччині, але далеко й широко поза її границями. В нас нема доси перекладу збірки братів Грімів — поза деякими дрібними пробами — та коли В. Гнатюк здійснить свій проект, такий переклад не буде нам потрібний, бо плянованє видане буде далеко більше й гарнїйше та вложене з оповідань, записаних виключно з уст самого нашого народа, що надає виданю особливу прихмету.

Доброю і бажаною новістю в нашім видавничо літературнім руху є те, що ціле видане має бути ілюстроване. До казок і новель владив ілюстрації — хоч не богато — молодий наш маляр Володимир Кобринський. До байок, що друкують ся і вийдуть іще перед кінцем сього року, владив ілюстрації другий наш молодий маляр Микита Вихор (псевдонім). До дальшої книжечки ладить ілюстрації ще третий молодий маляр. „Видавнича Спілка" звернула в останніх часах загалом більшу увагу на декоративну сторону своїх книжок і надіть ся, що знайде у нашої публики не тілько зрозуміне її змагань і признане, але й видатнїйшу матеріяльну підпору. Перед війною видала вже вона „Лиса Микиту" Івана Франка з оригінальними гарними ілюстраціями петербурського маляра В. Карріка (Англїйця з походженя), тепер знов друкує нове, друге видане „Дороги" В. Стефаника з ілюстраціями О. Кульчицької. Можна надіяти ся, що котрийсь із істориків штуки, які також є вже в нас, зверне на сї виданя увагу і подасть їх артистичну оцїнку, чим заохотить також молодих артистів до інтензивнїйшої праці в обібранім напрямі. Лиш як виробить ся в нас ряд добрих ілюстраторів, зможемо заснувати й удержати добру ілюстровану часопись. Дотеперішні проби в сім напрямі мусїли бути невдатні, бо ми були приневолені користувати ся чужими і переважно припадковими ілюстраціями. А чиж вони підходили під наше житє?

Вертаючи до збірки новель, завначимо, що вона надаєть ся до читаня в найширших кругах. Її прочитає радо і інтелїґент і простий чоловік, старий і молодий, мущина і женщина. Маємо відомости, що наші хорі вояки по шпиталях формально розривали межи собою не тілько новелї, але й давнїйше видані казки. Звертаємо на се увагу комітетів для ранених і хорих вояків; коли вони хотять зробити приємність воякам, нехай обдарують їх сими книжечками, особливо коли під недалеке Різдво будуть думати над дарунками для них.

В обох книжках виясняє у передмові В. Гнатюк, які саме твори народньої словесности належить називати новелями і казками, чим вони ріжнять ся, яка їх старинність і походженє та в якім відношеню стоять до писаної літератури. Через те повинні з ними познакомити ся особливо наші гімназисти.

Quis.

був би невдачею не тільки російської революції але й міжнародної демократії. Вся російська демократія відкидає з обуренем предложене такого покінченя війни. З приводу продовженя війни зростає в Росії реакція. Без близького мира на демократичних основах положене російської революції стане дуже грізне. Дожидаємо від французського пролетаріяту помочи для нашої революції та корисного ріше-ня конгресу в Бордо про співучасть французьких соціялістів в стокгольмській конференції.

Подібну депешу вислав теж до конґресу в Бордо центральний комітет меншевиків, який домагаєть ся безпроволочно загального мира без анексій і контрибуцій на демократичних основах, зокрема на основі автономії народів.

Покінчене слідства в справі Богданівців.

(Ф. К.) *Відень, 9. жовтня 1917.*

„Новое Время" з 23. н. ст. вересня в телеграмі з Київа повідомляє:

Комісія, яка працювала під проводом генерала фон Ремера, покінчила слідство про події, які мали місце при відході з Київа відділів 1 го українського полку ім. Богдана Хмельницького. Постановлено потягнути до відповідальности за бездіяльність власти помічника коменданта згаданого полку Васильківського, а також начальників першого і другого відділів. Штабс-ротмістра кирасирського полку Віха тягнуть до відвічальности за надужите власти, а жовніра Прокопенка — за обиду офіцира. Хто з Богданівців стріляв з поїзду, не викрито.

Полковник Капкан привернений на уряд коменданта полку ім. Богдана Хмельницького.

Посвячене прапора полку ім. Богдана Хмельницького.

На Софійській площі в Київі відбуло ся 7. н. ст. серпня торжественне посвячене прапора полку ім. Богдана Хмельницького. Полк на чолі з комендантом полк. Ю. Капканом прибув на Софійську площу около 6. год. вечером. До сего часу зібрали ся представники Генерального Військового Комітету і републиканського Клюбу федералістів-автономістів ім. Полуботка, а також богато публики. Посвячення прапора довершив епископ Димитрій, який виголосив до полку промову.

Прапор полку артистичної роботи в старинним козацькім стилю, з одної сторони зелений з вишитим портретом Богдана Хмельницького, з другої сторони малинової краски з рисунками хреста, під ним місяць і звізди. Сей прапор дав полкови в дарі републиканський клюб Полуботка. Другий прапор, також малиновий з гербом города Київа, — дар Генерального Військового Комітету. Після обряду посвяченя виголошено ряд промов: від клюбу Полуботка говорив предсідатель Волинець, від Ради українських жовнірських депутатів предсідатель жовнір Березняк й ин. На площі орхестра музики виконала національний имн.

Український Ґенеральний Секретаріят і київський університет.

Київська „Робітнича Газета" доносить:

На засіданю „Малої Ради" 31. серпня ген. секретар для справ просвіти Стешенко відчитав просьбу київського коаліційного Совіту студентства до Генерального Секретаріяту. Совіт звернув ся до Секретаріяту зорганізувати окремий комісаріят над висшими школами в Київі. Совіт вказував на ненормальне становище київського університету під час революції, коли на його чолі стоять урядники старого ладу. До сього додав Стешенко, що сам уважає дуже потрібною організацію такого комісаріяту. В сій справі розпочала ся дискусія. Ковалевський згодив ся на організацію комісаріяту, тільки зазначив, що се треба зробити обережно, щоби не порушити остро автономії університету, якою він користуєть ся. Зарубін сказав, що не треба рахувати ся з автономією університету, бо київський університет був завше гніздом контр революції. Всі університети виявили себе, хоч з якого-небудь боку, прихильниками нового ладу, а київський університет нічого не зробив дая сього; навпаки професори, не рахуючи ся з молодими приват-доцентами та студентами, вибрали своїм ректором прихильника старого ладу П. Цитовича. Він запропонував принять на увагу проповицію Коаліційного Студентського Совіту й передати справу Генеральному Секретаріятови. Петлюра зазначив, що київський університет за весь час свого істнованя нічого не подбав в справі українознавства. Він настоював на потрібности організації контролі над університетом, бо в противнім разі Україна може лишити ся без потрібних наукових сил. Рада ухвалила передати сю справу Генеральному Секретаріятови. (ВСВУ).

За автономію української церкви.

Київська „Нова Рада" доносить:

Волинський епархіяльний з'їзд висловив ся за тим, аби всі українські губернії склали особливу автономну митрополію. Крім того з'їзд висловив ся за украінізацію шкіл. (ВСВУ)

Татарські домаганя.

Київська „Робітнича Газета" на основі татарського органу кримського комітету подає отсю програму татарського руху: 1) В єднаню з усіма політичними групами татарська демократія уважає своїм обовязком підготовити татарську людність до того часу, коли збереть ся господар російської землі — Установчі Збори. 2) В Установчих Зборах татарський нарід буде добивати ся установленя в Росії федеративно-демократичної республики. 3) Татарський нарід в єднаню з иншими народностями, що живуть у Криму, не вимагає для себе автономії, але не дозволить на установлене в Криму політичної гегемонії якогось народу, що не має на се ані культурних, ані історичних, ані етнографічних прав. 4) На Установчих Зборах татарська демократія буде домагати ся передачі всеї землі трудовому народови. 5) Татарський нарід вимагає повернення всіх загарбаних вакуфних земель вакуфному фондови й повернення всіх присвоєних старим ладом вакуфних капіталів. 6) Татарський нарід вимагає для себе національно-культурної автономії, котра одна може забезпечити вільний розвиток національної самосвідомости. 7) Трудовий татарський нарід вимагає скасуваня станових привилеїв, котрі мали деякі Татари (мурзаки), які були досі страшними паразитами на його тілі та причиною ріжних його нещасть. 8) Татарська демократія має за своє завданне — стати на сторожі загально-державних інтересів, а через те вона цілком піддержує творчу працю тимчасового правительства, на скільки вона не суперечить ідеольогії революційної демократії. 9) Татарський нарід вимагає виділеня тилових салдатів-Татар в окремі військові частини, щоб охоронити на фронті державу від жорстокости ворога. (ВСВУ)

НОВИНКИ.

Львів, 11 жовтня 1917.

— **З прибічної ради міста Львова.** На засіданю прибічної ради міста Львова дня 26. вересня с. р. ухвалено виплатити з міських фондів квоту 1000 К. на польські школи, засновані і ведені на Волині під орудою „Macierz i szkoln·oї". Як нас інформують, на згаданім засіданю поставив п. радн. Ізидор Громницький внесене, щоби таку саму суму виплачено і на українські школи на Волині, на що згодила ся прибічна рада і дотичний референт під умовою, що прошене о таку субвенцію буде внесене покликаною до того українською інституцією.

— **Від управи рогатинської гімназії.** Вписи до I. кл. відбудуть ся 16. с. м. від год. 8—10 рано. Родичі або опікуни мають предложити послідне шкільне свідоцтво ученика, метрику і зложити 10 кор. за вписи; від приватистів тільки метрику і таксу. Вписи до висших кляс 16. і 17. с. м. рано і по пол. Приймаєть ся до висших кляс на підставі доброго свідоцтва з попередної кляси, а учеників, які в шк. р. 1916/17 не ходили до школи, на підставі вступного іспиту. Вступні іспити відбувають ся 17. і 18. с. м. Такса за іспит 24 кор. Шкільна оплата 10 кор. місячно. Правильна наука від 19. жовтня; оправдані спізнені вписи до кінця сего місяця. Духовенство і Учительство просить ся о поширене сеї оповістки між селянами і міщанами. — Д. Лукіянович, управитель гімназії.

— **Жертви для українських дітий.** О. Микола Білецький вложив титулом членської вкладки на Українське Краєве Товариство охорони дітий і опіки над молодіжю квоту 500 К. — На фонд ім. митропол. Андрія гр. Шептицького для укр. сиріт (вкл. книж. тов. „Дністер" ч. 10.300) жертвувала фірма И. Ф. Глезінгер в Тешині квоту 5000 К.

— **Від президії посольських зборів д-ра К. Трильовського в Коломиї** дістаємо отсе письмо: В звіті про збори в „Ділі" з 9. с. м. дописувательподав будьто дотичні збори припоручили українським послам „лучити ся до боротьби разом з усіми поступово опозиційними групами инших народностий". Ся стилізація революції невірна, бо збори рішили тільки загально, щоби наші посли перейшли до найострійшої опозиції, без додатку, чи і з якими партіями мають при тім лучити ся.

— **Як діють ся у чужих, а як у нас.** Зі Стрия пишуть нам: Перед роком захорів польський катехит жіночої школи видїлової. Як лиш польський пробощ дізнав ся, що недуга тяжка і потривае довший час, зараз післав до школы своїх вікарих, які розділяли години релігії поміж себе і до кінця шкільного року учили як найточнійше. Саме в тім часі наш катехит тої самої школи о. Хирівський відійшов до війска. Наші дїти остали без науки релігії, бо ніхто з покликаних до сего сим не журив. Та якраз тоді мешкав в Стрию о. Гриньовський, катехит в Коломиї. Він, дізнавши ся, що о. Хирівський відїхав до війска, зголосив ся до служби в окружній Раді шк. Та що він належить до станиславівської епархії, мусів ждати на дозвіл від львівської консисторії, а ваки ся справа перейшла через руки всяких референтів дїти видїлової школи і двох чотирокласових шкіл протягом цїлих чотирох місяців зовсім не вчили ся релігії. Перед самим Иорданом надійшов дозвіл і на сій основі о. Гриньовський обняв науку. В сім році з початком вересня покликано о. Гриньовського на його постійну посаду і українські дїти знов остали без катехита. Боїмо ся, щоби не повторив ся минулий рік і тому просимо консисторію, щоби зволила заняти ся сею справою і придумала спосіб, який би раз на все усунув подібні неправильности. — Батько.

— **Наші заложники.** Дня 28. ст. ст. цвітня с. р. в домі комітету „Юга Росії" в Київі, Федоровський переулок ч. 11. були отсі заложники: Балтарович Андрій, Глиняни, Вертипорох Іван, Сїлець (Камінка). Д-р Гринцак Евген, Синьків (Радехів). Чесак Іван, Павлів (Радехів). Дибайло Мартин, Радехів. Семенюк Григорій, Куликів (Радехів). Левандовський Микола, д р Герасимів Антін і Римар Юрій, Стрий. Галай Стефан і Дулиба Ілія, Полтва (Перемишляни). Олійник Климент, Ганунин (Камінка). Лиховид Михайло, Радехів. Мудрик Іван і Харко Михайло. Добротвір (Камінка). Пахолюк Петро, Витків (Радехів). Цепух Стефан і Филипів Михайло, Стрептів (Камінка). Казановський Кіндрат, Нивиці (Радехів). Галущак Йосиф, Тетевчиці (Радехів). Журибіда Іван, Полове (Радехів). Вілнора Іван, Стоянів (Радехів). Мельник Григорій, Чаниж (Камінка) Петришин Кость, Цеблів (Сокаль). Продзевич Стефан, Белз. Романчук Ілія, Безуів (Сокаль). Мостенець Андрій і Журавель Дмитро, Перемислів (Сокаль). Луцик Григ., Жужель (Сокаль). Батюк Стефан, Стоянів (Радехів). Д р Душенчук Василь і Роговський Данило, Зборів. Войнаровський Евген і Ковальський Тома, Белз. Скобельський Атанасій, Золочів. — Вивезені: Максимович Семен, Перемишляни Мельничук Михайло, Крилос. Токар Алексій. Борислав. Турок Михайло і Турок Стефан, Глиняни. Барило Емілїян, хлопець 10 лїт, син Григорія з Винник. Солочинський Василь, Лука і Анна, дїти Демяна з Торок, пов. Сокаль, 12, 9 і 14 лїт. Шуптер Яків (16 лїт), Багновате (Турка). Ключук Юрко (13 лїт), Борщівка (Коломия).

— **З Жидачівщини** пишуть нам: В 228 ч. „Діла" з 28. вересня с. р. поміщена була новинка про установленє нового адміністратора парохії у Волици гніздичівській в особі о. Кучми, якого попирати мав о. декан Головкевич. Такий закид проти о. Головкевича, одного з піонірів українства серед колись москвофільської Жидачівщини і її нинішних організаторів, не стійний, тому що о. Головкевич в ділі іменованя згаданого адміністратора зовсім непричасний.

— **Страйки в Німеччині.** Після висліджів урядової німецької стасистики 1916 р. значно скріпив ся страйковий рух в Німеччині. Занотовано в тім році 240 случаїв страйку з 124.183 страйкуючими, коли в 1915 р. було страйків 137 з 120.000 учасників. Зріст страйкового руху в минулім році замітний особливо, коли зіставити страйкові дні. А саме в році 1913 було їх 11,190.945, в 1914 р. 2 843 895, в 1915 р. тільки 45.511, а в 1916 р. вже 245.404 дни. Найширший рух обняв металевий промисл, який тепер присвячений майже виключно военним цілям; з усіх страйкуючих робітників в минулім році було 52·40% занятих в сталевім промислї, опісля найбільше число страйкуючих було в гірництві 35·60%. Приводом страйків було звичайно домагане підвисшеня плат. В 2·40% загального числа страйків віднесли страйкуючі повний успіх, в 55·1% тільки частинні користи, в 42·5% робітницькі домаганя відкинено.

— **В цїли охорони стану безроб**, який катастрофально зменшуєть ся, розпорядок п. к. намісника Галичини з 30. вересня с. р. заряджує: Битє безроб як в підприємствах так і в приватних господарствах дозволене тільки за попереднім зголошенєм в бюрі повітової Філії обороту ху-

КІНО НОВОСТИЙ — висвітлює — Програму доповняє — весела комедія. — 318 „ТРАҐЕДІЯ В КОПАЛЬНИ".

добою або в ц. к. старості, де такої Філії нема, і по одержаню письменної посвідки Філії (староства), що прийшло таке згодошене. Повітова Філія обороту худобою (староство) може відмовити на протяг одного місяця видачі потвердження, на скільки в тім місяци контингент безрог, призначений на місцеву консумацію в тім повіті, вже вичерпаний. В разі безосновної відмови прислугує стороні відклик до ц. к. галицького Заведення обороту худобою. Рівникам не вільно купувати беврог без асигнат, виставлених повітовою Філією обороту худобою (староством), та забивати або купувати навіть части забитих безріг, о скільки не буде доказане, що на ті бевроги виставила повітова Філія вимагану посвідку.

† ПОМЕРЛИ:

Андрій Лукашевський, ц. к. ветеринар повітовий в Косові, помер 29 вересня с. р. в 56. році житя в Величці, де перебував на евакуації. Пок:йний, щирий Українець, брав живу участь в народнім житю, за що прийшлось йому богато витерпіти від властий. Коли яко повітовий ветеринар в Чорткові взяв участь в основаню товариства „Руська Бесіда", зістав зараз „зі службових зглядів" перенесений на Мазури до Домброви, де пережив 8 дуже прикрих літ. Наслідком тяжкої і відповідальної служби в сім граничнім повіті і моральних терпінь набавив ся тяжкої нервової недуги. З трудом удалось випросити перенесене в свої сторони. Одкак підірване здоровле вже не вернуло. Прикрости і невигоди війни приспішили смерть. В. Й. П.!

ВІСТКИ.

Пятниця, 12. жовтня 1917.

Імен: греко-кат.: Григорія свщм. — римо-кат.: Максиміліяна.

Завтра: греко-кат.: Кирияка пр. — римо-кат. Едварда к.

До „Січий" і „Соколів" в краю. Рухливо-стрілецьке Товариство „Сокіл Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити викав шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. Намісництва як Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини до Секції І. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писар або хтось з членів чи членичь, коли ті два неприсутні. Подання є вільні від стемпля. Для скоршого полагодженя належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в данім окрузі. Коли Експозитури є недалеко віддалені, найдогіднійше було би зі списом шкід, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошеня. Письмо треба на почті доручати. — Управа „Сокола-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 1—3

Консум урядників тов-а „Дністер" повіломляє своїх членів, що отримають на зиму бульбу по 100 кг. на особу, а 50 кг. на весну. Просимо замовляти бульбу сейчас за оплатою по 40 К за 100 кг. Евентуальну надплату зверне ся по доставі. Достава зачинаєть ся в слідуючім тижни в порядку, в якім хто заплатив. Члени, які не будуть користати з бараболь в консумі відберуть собі тамже свої карти на бараболі, видані управою апровізації міста Львова. — Управа. 321 1—2

Міщанський поміснича-промисловий **Союз кредитовий** Львів, Руська 3 І. п. що дня від 9 до 1 год. перед полуднем приймає вкладки щадничі і найвисше опроцентовує тепер від всіх Товариств, бо дає 5% з піврічною капіталізацією. — Дирекція. 311 2—3

НАДІСЛАНЕ.

Падворний і судовий адвокат
Др. ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ
має свою
Адвокатську канцелярію
у Відни, VIII. Josefstädterstasse 73.
Письма і всякі посилки можна слати або на сю адресу, або на ім'я адресу: Dr. Eugen Lewyckyj, Wien, I. Parlament — Трамвай а велізничного двірця: Nordbahnhof — ч. 5. 320 1—3

Уживайте „Данія" до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ" найлучший виріб, який заступає **КРОХМАЛЬ**

назвище і марка охор. правно застер.

Не нищить біля!
Незрівнаний в ужитю!
Розпускає ся в воді, не лишає осаду!
Зовсім не шкодить біля!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведеннях і т. п.

НАБУВАТИ: в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всіх дрогеріях, корінних склепах і складах перфумерії і т. п. **по 80 с. і К 1·50**

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнійшим купцям у всіх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні запити належить адресовати до:

„ДАНІЯ" Централя для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріянська 28, І. пов.
Ч. телефону 1416. 224—3—3

Заведенє лїкарсько-дентистичне Д-РА А. РАЧИНСЬКОГО в Станиславові — отворене. 316 1—3

Оголошенія.

МИЛА тоалетові під ґваранцією. По цінах приступних поки вистарчить запас ще через кілька днів поручаю **С. Федер**
Львів, Сикстуська 7. 319 1—30

Роман Скварко десятник II. сотні У. С. С пропав під Конюхами дня 1. липня 1917, хтоби знав щось о нім або его пізнійше бачив, вволить ласкаво завідомити его родичів під адресою: Андрій Скварко, Львів, вул. Малецького ч. 5. Рівночасно родичі пропавшого просять вьі хвальні деннікн краєві як і виграничні о ласкаве поміщенє сего оголошеня, за що наперед складають сердечну подяку. 306 2—3

ІНСТРУКТОРИ.

Пошукую сейчас інструктора до кляс гімназіяльних. Бливші дані листовно. Уряд парохіяльний Арламівска воля п. Хоросниця к. Мостиск. 308 3—3

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержанє і платню після умови. 307 3—5

Інструктора (ки) для панночки з І. р. семинара учит. на цілий рік пошукує сейчас гр. кат. Уряд парохіяльний Ольхівці коло Сянока. До желїзниці 2 клм. Умова листовно. 312 2—3

Потрібний сейчас вдібний **інструктор** до хлопця в III. кл. гімн. і дівчини в I. вид. — Зголошеня з поданєм условій приймає о. Андрій Дубицький, парох в Побуді, п. Сколе. 315 3—3

ЗАКЛАД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ
ВОЛОДИСЛАВА ҐУЗАЛЯ
Львів, Коперника 15а.
виконує огрівання центральні всяких систем. Водотяги, лявначки, освітленя ґазові і уладженя санітарні, як також всякі направи в сей области. 281 3—5

Підписуйте уділи
одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торговлі і промислу, яким є
Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок
зкразом торговельний синдикат
Т-ва „Сільський Господар"
у Львові, Жмуренчик 20.
Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 15—20

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дни вложеня аж до послідного дня перед днем відобрава.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на есконт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєдинуваню позичок в Гал. Веснім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 78—?

Великий український співаник
НАША ДУМА
Зладив Антін Гапяк.
(Друге видане, справлене і побільшене).
182 піосень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість ґруп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (54 пісень).
VI. Коломийки (100 пісень).

Ціна співаника **„Наша дума" К 2·80.**
(оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.
НАША СЛАВА
у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.
Співаник НАША СЛАВА коштує К 1·40.

Часть друга п. в.
НАША ПІСНЯ
містить пісні любовні і коломийки. Співаник НАША ПІСНЯ коштує К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою
Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.
V 7—?

Відповідає за редакцію д-р **ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.** З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 241. (9493) Львів субота 13 жовтня (30 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділка.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. № 725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 352.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

півроку	3·60 К.
чвертьроку	1·80 „
місячно	2·— „
цілорічно	4·— „

у Львові (без доставки)

місячно	1·— К.
чвертьроку	3·— „
півроку	6·— „
цілорічно	12·— „

в Німеччині:

півроку	20·— М.
цілорічно	40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитом, найменша таксова 40, в надісланих 60, в оголошеннях 80 с., в рекламовій части 1 К. Повторюючі ся оголошення і замучена 1/3.

Найменша стрічка 1 К.

Оголошення за виразною умовою.

Один примірник числа у Львові 12 с. на провінції 16 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 12. жовтня.

При малій боєвій діяльности положенє ніде не змінило ся.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 12. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Вчера артилерійська діяльність у Фляндрії обмежувала ся до сильної огневої боротьби у відтинку берега і коло ліса Houthoulster. Протягом ночи сильний огонь був спрямований проти области боїв від Lys до шляху Menin—Ypern. Нині рано скріпив ся він відокремленими ударами до сили барабанного огня. Наступили опісля в широких відтинках нові неприятельські атаки.

Група військ німецького наступника престола: На північний схід від Соасон і на схід від Мози боєва діяльність артилерії стала дуже нагальною. Під Вексайон сильні французькі стежні війска рушили вперед. Їх від перто. На схід від Саноне вивязали ся місцеві бої в ровах на східнім стоці гори 44.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На північний схід від Ряги і над Збручем боєва діяльність була менша, як в попередних днях. В сутичках стежних віддїлів богато французів попалось в наші руки.

Фронт Македонський: В долині Монастира і в лузї Черни батерії поборювали себе посполу, хвилями з великою силою. На правім березї Вардара атак англійської компанії зломано болгарськими лініями.

З Палати послів.

Львів, 12. жовтня 1917.

Ухвала про знесенє цензури.

Після дискусії про справу военної цензури Палата послів ухвалила внесенє пресової комісії, щоби вовсім знести цензуру. Також принято внесенє пос. Фріґмана, щоби дозволево на присилку заграничних часописий.

Інтерпеляції українських послів.

В Палаті послів внесли вчера інтерпеляції: Сінгалевич в справі тайного розпорядку міністерства війни про переміну робітничої сотні загального ополченя на будівельну сотню армії над Сочею і приділенє до неї жовнірів нїмецької народности. Вітик в справі усуненя громадських рад в дрогобицькім і турчанськім повіті і установленя громадських комісарів. Загайкевич 27 інтерпеляцій в справі примінюваня приписів про причинки і належитости за чинитьби, реквізиції коний, звільненя рільників, вбийства кількох рільників в добромильськім повіті, інтернованя одного гр. кат. священика, відбудови знищених будинків в Галичині і неузглядненя української мови у військових написах в Перемишли.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4,000.

Львів, 12. жовтня 1917.

До вчерашнеї дебати в палаті послів про цензуреване преси міг би наш дневник доставити особливо богато матеріялу, і то такого, яким не може повеличати ся майже жадна инша преса в Австрії.

Бо нїмецький дневник цензурує прокуратор Нїмець, чеський дневник—прокуратор Чех, польський дневник — прокуратор Поляк. Вони можуть подавати в сумнів, уважати шкідливим для інтересів держави й евентуально конфіскувати занадто різкий вислів політичного напряму дневника, але національне становище нїмецького, чеського, польського дневника не збудить чейже неприхильних почувань в душі прокуратора Нїмця, Чеха, Поляка.

За те український дневник має в особі свого цензора двох цензорів: ц. к. урядника і Поляка. Сей подвійний цензор в одній особі конфіскує не тільки те, що видаєть ся йому звернене проти інтересів держави, але також те, що інтересів держави зовсім не нарушує, а може навіть боронить їх, а звертаєть ся проти польських інтересів, проти плянів польської державности.

Приміpів сього знайшов би в нашім дневнику майже кождого дня. Перед кождим неінтересованим ареопагом могли би ми перевести доказ, що конфісковані в нас річи не звертають ся проти інтересів австрійської держави, тільки проти тої політики—на нашу думку шкідливої для держави, — яка хоче на українській земли будувати польську державність; так само перевели би ми доказ, що польська преса має в обговорюваню польської справи без порівнаня більшу свободу, ніж ми в обговорюваню української справи.

Польська преса може свобідно сама критикувати відношенє осередних держав до польської справи; може так само свобідно передрукувати критику з польських і инших органів, які виходять в ворожих і невтральних державах. Може друкувати протести польських і инших організацій.

За те ми не можемо обговорювати цїлости української справи, бо або представленє стану по однім, або по другім боцї кордону все знаходить цензура недопустимим. Коли оставить написане про закордонну Україну, то счеркне написане в такім звязку про Галичину; коли пустить про Галичину, счеркне про закордонну Україну.

Не можна також писати про окремі справи, прим. в останнім часї про Холмщину. Все, що українська сторона має сказати про Холмщину, цензура конфіскує. Що ріжні польські з'їзди ухвалюють про українські земли, се все вільно оголошувати. Але що прим. Українська Центральна Рада говорить про Холмщину, се нецензурне! Питаємо—в чиїм інтересї: Австрії чи польської державности?

Палата послів ухвалила вчера знесенє цензури. Та проти сього внесеня заявило ся в дебаті правительство, обіцюючи тільки полекші. І при полекшах воно мабуть поки що остане. Та з сих полекш не буде українській пресї користи, доки цензуру над нею буде виконувати в імени австрійської держави власть, яка по всій своїй національній психіці є польсьою властю.

Як в усїх областях публично правного житя, так і тут може помогти тільки основна зміна системи: щоб на українській земли австрійську державу репрезентувала політична українська нація.

Довершена угода.

Львів, 12. жовтня 1917.

Переговори польського кола з правительством покінчені. Угода Поляків з австрійським правительством — котра вже з ряду? — довершена. Яка ціна за польські голоси для буджету?

Вісти, які доси дістали ся до відома публичною дорогою пресы і політичних заяв польських послів, кажуть догадувати ся, що Поляки засїдають до стола правительственної більшости в важними політичними надбанями. Сюди належать в першій мірі обітниці правительства, скріплені відповідними гарантіями про знесенє військової управи краю, про привернене автономічних властий громадських, в першій мірі міських, і про удержавленє польських приватних гімназій в Бялій, Хшанові і Чортковї. Буде сповнене також домаганє польського кола, щоби в центральних властях, особливо в міністерствах, була іменована „відповідна" скількість секційних шефів і висших мінїсерських урядників. Знесено вже язикові розпорядки міністра желїзниць Форстера та заряджено, щоби з Галичини відкликано чужих желїзничих урядників а придїлено сюди до служби польських функціонарів. Теж саме стало ся в урядах почтових. Справою польського легіону „займеть ся" правительство в тім дусї, щоби для кадрів польської армії був збереженый докладно означений помічний корпус по думцї польских домагань.

Се політичні добутки. Серед них особливо замітне привернене міської автономії і цивільної управи краю. В теперішних прибічних радах міських мала українська людність хоч невідповідаюче її чисельній силї і потребам представництво, яке могло в дечім берегти українських інтересів. Від тепер управу міст перебєвуть польські ради громадські, в яких в більшій скількости случаїв наших представників або зовсім нема або є їх розмірно ще менша, як в дотеперішних прибічних радах. Справа зміни намісника є важною політичною концесією тим, що буде привернений давний політичний стан посїдання польський. Кандидатів на те становище вже є кілька а саме: д-р Бобжинський міністер д р Твардовський, гр. Адам Тарновський, шеф секції Кедер і д-р Мадейський, якого кандидатура по інформаціям польських дневників мала би найбільше виглядів.

З економічних домагань польського кола приняті правительством теж майже всї. Отже виплата за военні чинитьби має бути прискорена, те-ж саме по змові будуть повернені пошкодованим війною военні шкоди, а що до реквізицій буде правительство впливати на військові власти, щоби їх обмежено відповідно до приписів, які в тій мірі мають бути видані. У военних централях, а саме: в централї шкір, централї олїїв, цукровій і централї для вакуина одержать Поляки відповідне представництво, а генеральному комісареви для централь буде придїлений польський функціонар, який видавати ме свою опінію про їх заряджена.

Ті зобовязаня супроти Поляків перебрало на себе правительство в письменній формі, а Поляки за їх сповнене віддадуть свої голоси за двомісячною буджетовою провізорією. Щоби Поляки не ставили ще висших домагань, правительство відгрожувало ся, що воно приєднає собі Українців для буджетової більшости. Та сповнене тої погрози стало зайвим, правительство й сим разом подало руку Полякам.

З автономної України.

(Ф. К.) *Відень, 10. жовтня 1917.*

Вибори до міської Ради в Київі.

Українські листи. — Число українських голосів. — Українські радні.

За „Кіевскою Мыслью" подаємо окончений вислід виборів до київської городської думи і спис українських радних.

З 307.920 осіб обох полів, які мали право голосованя, взяло участь у виборах 178.704 виборців, причім 3.170 з них подали неважні карти голосованя. Таким чином фактично голосувало 175.534, себто 58 03% виборців.

Виборці голосували на 18 лист, з того на 2 українські. Найбільше голосів впало на листу ч. 1 (соціялістичний блок) і на листу ч. 12

(укр. соціялісти). Поважне число голосів зібрала ще листа ч. 3 („русскіе безпартійные избиратели"), ч. 4 (кадети), ч. 10 (большевики).

По листам представляєть ся число поданих голосів так:

Листа ч. 1 (російські соціяльні демократи і соціялісти революціонери, с.-р., жидівський „Бунд", польська соціял.стична партія) 64.207 голосів, себ то 37 процент.

Листа ч. 2 (жид. соц. блок) 4,584 гол. (2·5 проц.).

Листа ч. 3 (рос. націоналісти і праві) 25.418 гол. (15 проц.).

Листа ч. 4 (кадети) 15.170 гол. (9 проц.).

Листа ч. 5 (польські виб.) 8.471 гол. (5 проц.).

Листа ч. 6 (протасовський район, Батиєва гора і Ново-Вокзальна вул.) 172 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 7 (народні соціялісти) 424 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 8 (дем. блок жид. виб.) 7.076 гол. (4 проц.).

Листа ч. 9 (чеська народна партія) 346 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 10 (большевики) 9.365 гол. (6 проц.).

Листа ч. 11 (служачі городської управи) 326 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 12 (блок українських соціяльних демократів і соціялістів-революціонерів) 35 603 гол. (20 проц.).

Листа ч. 13 (група населеня Печерська, Звіринця і Старо-Наводницької вул.) 124 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 14 (польська соціялістична партія) 1.709 гол. (1 проц.).

Листа ч. 15 (українські соц. федералісти і безпартійні соціялісти) 1.168 гол. (1 проц.).

Листа ч. 16 (союз военних інвалідів) 403 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 17 (союз арендаторів земельних районів) 606 гол. (менше 1 проц.).

Листа ч. 18 (жінки запасних) гол. (менше 1 проц.).

По обчисленю голосів центральна виборча комісія, яка складала ся з гор. голови Ф. Бурчака, бар. Штайнгеля і І. Ейшискина, признала листі ч. 1 — 44 радних, ч. 2 — 3, ч. 3 — 18, ч. 4 — 10, ч. 5 — 6, ч. 6 — 0, ч. 7 — 0, ч. 8 — 5, ч. 9 — 0, ч. 10 — 7, ч. 11 — 0, ч. 12 — 25, ч. 13 — 0, ч. 14 — 1, ч. 15 — 1, ч. 16 — 0, ч. 17 — 0, ч. 18 — 0.

Українська листа ч. 12 зібрала доволі рівномірне число голосів по всіх районах Київа. Тільки у виборчій дільниці ч. 10, де голосували жовніри з полку ім. Б. Хмельницького, укр. соціялісти дістали 1.104 голосів, підчас коли соц. блок дістав 1 голос., рос. націоналісти 1 голос, а большевики 10 голосів. Друга укр. листа (ч. 15), на яку голосувала українська інтеліґенція, зібрала поважнійше число послів тільки в районі Бульварно-Кудрявської, Львівської, Святославської вул.

Членами городської думи вибрані отсі українські с.-д. і с.-р.: В. Винниченко, М. Порш, С. Тертичний, В. Коваль, С. Драгоманів, В. Довженко, А. Ковалева, Д. Антонович, М. Ткаченко, І. Бирко, А. Тимошенко, І. Вербицький, Д. Коліух, І. Маєвський, П. Хоменко, А. Касіяненко, А. Голубенко, М. Бондаренко, В. Мірошниченко, П. Понятенко, А. Поцубеєнко, Л. Чикаленко, А. Шлепченко, М. Авдієнко і український автономіст-федераліст С. Ефремів.

„Київські Ґубернїяльні Вісти".

„Київская Мысль" з 21 н. ст. вересня повідомляє: На черговім засіданю Губернського Виконуючого Комітету постановлено відновити видаване „Кіевскихъ Губернскихъ Вѣдомостей". Газета буде називати ся „Київські Губернїяльні Вісти" й буде друкувати ся у двох мовах: російській і українській.

Потреба третього всеукраїнського військового з'їзду.

„Кіевская Мысль" повідомляє: 15 н. ст. вересня на засіданю Всеукраїнської Ради військових депутатів при обговорюванню теперішньої хвилї, а окрема справи затвердженя Генерального Секретаріяту і переведеня в житє всіх постанов Центральної Ради, більшість признала необхідним скликати в найблизшім часі третій всеукраїнський військовий з'їзд.

Дозвіл на перехід офіцирів-Українців до українських полків і баталіонів.

„День" повідомляє: Верховний головнокомандуючий супроти форжованя українських резервових полків і баталіонів ратованя України признав можливим дозволити на переношене до згаданих відділів офіцирів-Українців із резервових полків, фронтів і внутрішніх округів.

Українська Ґуберніяльна Військова Рада у Харкові.

„День" у телеґрамі з Харкова повідомляє: Відкрила ся Українська губернисхка Військова Рада.

Відділ мистецтва при Ґен. Секретаріятї для справ просвіти.

„Кіевск. Мысль" повідомляє: При Генеральнім Секретаріяті для справ просвіти утворено віддїя мистецтва з чотирма секціями: секція плястичного мистецтва і артистичної просвіти; секція народнього мистецтва і артистичного промислу; секція театрального мистецтва і секція музична. Організацію секцій поручено: першої проф. В. Павлуцькому, другої директорови городського Музею М. Біляшівському, останніх двох М. Грушевській, О. Приходькови і А. Кошицеви разом з комітетом Національного Театру.

Українізація київської городської публичної бібліотеки.

„Кіевск. Мысль" з 21. н. ст. вересня повідомляє: Вчора бібліотекар київської городської публичної бібліотеки п. Личков передав у городську управу отсе повідомленє, яке він одержав від генерального секретаря для народньої освіти п. Стешенка: „Супроти необхідности перестроїти гор. бібліотеку згідно з новими умовами житя, а також утворити у Київі, як культурнім центрі України, обширний віддїя українознавства, маю честь просити Комітет бібліотеки при роботі над організацією бібліотеки прийняти до відома сю нашу вказівку і, коли почнуть ся роботи над бібліотечним статутом, повідомити нас, щоби ми могли прислати тоді свойого спеціяліста".

Під якими умовами заключить Англія мир?

Асквіт і Лльойд Джордж супроти заяви німецького секретаря заграничних справ.

ЛЬОНДОН (Райтер). В промові, виголошеній про воєнні цїли Англії сказав Асквіт між иншим: В моїй промові виголошеній в Leeds я означив наші воєвні цїли в двох реченях: перше, що війна ведеть ся о мир, но друге, що війна є війною проти війни. Зовсім природно, що другої цїли не можемо осягнути, не осягнувши першої, але перша цїль, а саме спинене ворожих кроків і підписане трактатів буде тільки перехідне, тільки точкою перехідного задержаня, о скільо не будуть передвиджені достаточні й тривалі забезпеченя проти можливости повтореня спору.

При обнятю уряду новим канцлером райхстаґ згодив ся на латанину, на формулу. Я сказав тоді, що сумніваю ся, чи німецький канцлер або хто небудь иншій здає собі справу з сього, що резолюція має в дійсности означати. Сей мій скептичний погляд оправдали події, бо німецькі партії ведуть від сього часу спір о теяка є слушна інтерпеляція резолюції. Не сумніваю ся, що в Німеччині істнує сильне, правдиве бажане мира, — о скільо ходить о Австро Угорщину, я сього певний. Міродатним чинником одначе, з якима маємо числити ся, не є публична опінія в Німеччині або німецький парлямент, тільки німецьке правительство. Якже можна про нього думати? Чи щире його бажане мира? На наші ясні питаня відповіджено нам тільки тим, що ходить о цїлість, що не можна зробити ніяких передвстудних або частинних ревеляцій. Полишають нас в несвідомости, а домагають ся від нас, щоби ми зложили оруже, не маючи за те ніякої иншої сатисфакції ані забезпеченя, як тільки три чесноти: довіре, надію і прощене.

Для обох сторін було би вказане усталити ультимат з вичерпуючими докладними клявзулями, які як умови мира мали би бути приняті що до букви в поодиноких розділах і реченях. Много річий треба буде в конечности оставити в ціли обговорена на пізнійший час. Одначе не збижимо ся до наших двох цїлий, се є до осягнення дійсного мира і до успішного запобіжения будучим війнам, коли не ужиємо енергічно всіх чинників і доріг, які ведуть до сих цїлий.

Далі обговорював Асквіт справу управильнення областий на заході й сході і спитав ся: котра з тих справ означує анексію в дусі імперіялістичнім? З певністю не можна говорити про імперіялізм, коли ходить о опорожнене окупованих областий Франції, Росії, Бельгії, Сербії і Румунії, не можна також про се говорити, коли ходить о зворот французьких провінцій забраних силою в 1871 р.

Тут мушу обговорити промову секретаря д-ра Кільмана виголошену в райхстагу. Сказав він, що Німеччина не може ніде зробити ніякої концесії в справі Ельзасу й Льотарингії та що ся справа ніколи не може прийти під дискусію. Ельзас і Льотарингія осталиби отже нетільки ціною німецької побіди, але крім сього символом понижения Франції в німецьких руках. В тім лежало жерело заворушеня і загроженої рівноваги, се було також причиною вічних збройонь на перегони, що довело до найстрашнійшої в усіх війн. Навіть в історії сеї війни тяжко найти маневр більш запутаний, як сю незручну пробу сіяня незгоди між нами й нашим союзником Францією.

Д р Кільман каже, що бельгійське питане не є велике та, що полишивши Ельзас і Льотарингію нема рішучо ніякої перешкоди до заключеня мира. Союзники домагають ся в справі Бельгії не тільки опорожненя краю але й повної та тривалої відбудови краю в його політичній і господарській самостійности. Яку користь мавби бельгійський нарід з Бельгії, колиб край був поділений на 2 части або, колиб йому наслідком скарбових чи инших взаїв грозило тривале піддане німецькій політиці? Не раз вже ставляв я питане, чи Німеччина є готова згодити ся на відбудоване Бельгії, як на одну з найважнійших умов мира, одначе не одержав я на се питане ніякої відповіди.

Сербія і її південно славянські сусіди та посвоячені їй народи, а також Ромунія мають дістати свої природні границі.

В тім нема ніякої агресивної акції, тим має бути сплачений довг, якого вирівнаня вже давно домагаєть ся справедливість. Бо нема відразливійшого гнізда війн і всіх з війною получених жорстокостий і нещасть, як єствованє розділених націй, які в штучний спосіб відтято від сього пня, від своєї великої вітчини.

Не раз повтаряли наші державні мужі, що ніколи не було цілю нашої політики знищити або розчвертувати Німеччину; війну ведемо проти пруського мілїтаризму, як проти т. зв. політики сили, над пановапем котрої нема прав для слабих, Найгіршою річю, яка може стрінути світ, був би мир, який був би тільки латаниною, мир, що дав би народам тільки час відітхнути, щоби потім ще раз могли хопити за оруже, сим разом до рішаючої боротьби.

Згадуючи про вражіне, яке відніс на поли битви під Іперн, сказав Асквіт: Навіть дивлячи ся на страшні спустошеня, тверджу з цілою рішучістю, що волію, щоби війна тривала далі аж до остаточного рішеня, ніж щоби закінчено її невідповідним компромісом, бо правдивий мир може полягати тільки на тім, що коли вже не принесе відшкодованя, то принайменше оправдане понесених терпінь і жертв.

ЛЬОНДОН (Райтер). Льойд Джордж сказав до депутації асекураційних товариств, що старала ся зацікавити його справою деяких реформ:

Не можна собі представити ніякої заяви, яка могла би більше причинити ся до продовженя сеї страшної війни, як заява німецького секретаря заграничних справ д ра Кільмана, що Німеччина за ніяку ціну не уступить в справі Ельзасу й Льотарингії. Не може бути ніяких сумнівів під тим оглядом, що значить ся заява. Як довго буде війна тривати, Англія буде бороти ся по стороні свого союзника Франції, аж поневолені діти Франції не будуть визволені з ярма.

Поляки голосують за буджетовою провізорією.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 12. жовтня. На нинїшнім полудневім засіданю буджетової комісії вложив д-р Гломбінський іменем польського кола заяву, що Поляки будуть голосувати за буджетом в очікуваню, що правительство сповнить свої зобовязаня.

НОВИНКИ.

Львів, 12 жовтня 1917.

— **Збірка для сиріт.** В сю неділю, 14. с. м., як в день Покрова Матери Божої, відбудеть ся під всіми церквами у Львові збірка жертв на фонд ім. митроп. Андрія гр. Шептицького для укр. сиріт. Нехай-же того дня окрасить синожовта відзнака грудь кождої свідомої одиниці і нехай попливуть обильні датки на сю так важну і симпатичну цїль.

— **Школа ім. Б. Грінченка у Львові на Городецькім** станула нарешті на дорозї до найкращого розвитку, а саме одержала право прилюдности і згромадила так численну фреквенцію (350 дітий), що виявилась конечна потреба не лише придбаня для неї більшого числа салшкільних та поділеня кляс на відділи, але надто ще побільшеня учительських сил, поділу ді-

твори на мужеську і жіночу школу, за заіменования для них двох окремих управ. Вимоги нашої школи на сей рік о много збільшили ся, а потрібних на се фондів не має, окрім сподіваних добровільних датків нашої суспільности, без яких ся школа перестала би істнувати. Для того старшина Кружка У. П. Т. ім. Грінченка звертаєть ся в повній вірі до суспільности і просить, щоби як в минулих двох найтяжших роках підпомагала нашу школу своїми датками, так не опускала і на дальше сеї, нам всім так потрібної і пожиточної інституції — За старшину Кружка М. Сіяк, заступник голови (бул. Грунвальдська ч. 4).

— **Українська жіноча семинарія учительська в Перемишли** (згляднo повищо семинарійний курс з обсягом науки І. року) ввійшла в житє в четвер 4. с. м. На щасливий розвиток семинарії відправив в тім дни богослуженє голова виділу Кружка Укр. Пед. Тов. канцлер о. Алекс. Зубрицький в каплиці тутешнього ліцея, в котрім містить ся льокаль семинарії. Наука розпочала ся в четвер по полудни. Доси не приїхали ще всі кандидатки, котрі зголосили ся. Загальне число доходить до 25—30. Дирекція приймає ще зголошеня до 20. с. м. Замісцеві знайдуть приміщенє в тутешнім інституті для дівчат; бідніщі дістануть харч в гімназійній Дешевій Кухні по ціні 35—40 К. місячно. Розвиток семинарії заповідаєть ся добре.

— **Нові будівельні Експозитури в східній Галичині.** Краєва Централя для господарської відбудови Галичини остаточно рішила ся утворити в східній Галичині нові будівельні Експовитури, а давнійші змінити так що до територіяльного круга діланя, як і що до управителів. Для інформації інтересованих подаємо спис Експозитур в східній Галичині. 1. Сянік (і на повіт Беревів), управитель архіт. Людвік Бальдвін Рамулт. 2. Ліско (і Добромиль) управитель ц. к. ком. буд. інж. Лев Прухницький. 3. Старий Самбір (і Турка) управитель ком. буд. інж. Евстахій Савчак. 4. Бібрка (і Перемишляни) управитель радн. буд. інж. Станислав Рібенбауер. 5. Рогатин (і Жидачів) управ. стар. ком. будів. інж. Володимир Дидинський. 6. Станиславів, управитель стар. ком. буд. інж. Едвард Бронарський. 7. Стрий (і Сколе, Дрогобич) управитель стар. ком. буд. інж. Станислав Тихоневич. 8. Коломия (і Снятин) управитель ц. к. проф. інж. Кароль Янецький. 9. Бережани (і Підгайці) управитель ком. буд. інж. Ян Вовконович. 10. Бучач (і Чортків) управитель інж. Витовт Котович. 11. Товмач (і Городенка) управитель ц. к. ком. буд. інж. Василь Вишницький. 12. Косів (і Печеніжин) управитель адюнкт буд. інж. Стефан Заячківський. 13. Надвірна (і Богородчани) управитель ц. к. ком. буд. інж. Бронислав Вальдовський. Незмінені Експозитури: 14. Ярослав, управитель радн. буд. Йоахим Трачик. 15. Перемишль, управитель ц. к. стар. рад. буд. Евстахій Панненко. 16. Мостиска (і Самбір, Яворів) управитель старш. інж. Домінік Гембажевський. 17. Львів (і Городок ягайлонський, Рудки) управитель радн. буд. Тадей Роввадовський. 18. Любачів (і Чесаніе, Рава руська) управитель радн. буд. Володислав Кочинський. 19. Камінка Струмилова (і Радехів) управитель радн. буд. Андрій Корнелля, 20. Жовква (і Сокаль) управителя нема. 21. Калуш (і Долина) управитель інж. Станко. Нема Експозитур будівельних в повітах Тернопіль, Теребовля і Заліщики. В тих повітах ведуть староства від будову при помочи придїлених їм інжінерів. По національній приналежности на 21 управителїв будівельних Експозитур в східній Галичині є всего 6 Українців, а 14 Поляків, одна Експозитура необсаджена. До помочи трем староствам додані є три Поляки інжінери.

— **В справі санітарних відносин у східній Галичині** пишуть: Дуже важну справу порушив недавно д-р І. Куровець в „Ділї", справді аж страх збирає, які застрашаючі шкоди в народі наносять тепер ріжні хороби, особливо в східній Галичині, в підгірських повітах, де підчас послідної ворожої інвазії, концентрувались величезні маси російського війска, ріжного походженя, бо в горах була лінія боєва. Там діялись і діють ся несотворені річи. Возьмім повіт косівський. Повіт має 42 громади. Перед війною було кілька лїкарів в Косові, лічничe заведенє Тарнавського, санїтарний лїкар, шпиталь, не говорячи про повітового лїкаря. Крім сего було в повіті кілька шпиталїв з лїкарями і приватно ординуючі лїкарі в Кутах, Жабю і здаєть ся в Космачи. Тепер замість того всего є один молодий лїкар повітовий в Косові. Можна собі уявити, які поступи чинить кожда хороба серед безрадного населенє. Колишне здорове гуцульське племя нині сталось жертвою ріжних пошестий і є на дорові до цїлковитого здегенерованя. Одинокий повітовий лїкар урядник нїчого вдїяти не є в силї. Голос такого лїкаря, є голосом вопіючого в пустинї. Як слушно д-р Куровець замічає, з таким лїкарем яко фаховцем нїхто и староствi не чинить ся. Вистарчить зробити один стилевий блуд, який не подобав ся концептовому урядникови, а цїлий реферат іде до кошa. Новоутворене міністерство здоровля мусить взяти ся як найшвидше до енергічної акції, а наші посли повинні припильнувати справи, коли не має бути за пізно.

— **Доповняючі вибори до парляменту.** Пишуть нам в Відня: В парляментарних кругах вдержуєть ся переконанє, що після ухваленя буджетової провізорії будуть розписані доповняючі вибори у всїх опорожнених виборчих округах. З опорожнених 41 мандатів мали Нїмцї в національного союза 41, христіянсько-суспільні 5, нїмецькі соціялісти 2, Чехи 13, південні Славяни 4, Поляки 2, Італійцї 2, Українцї 1, італійські соціялісти 1.

— **Смерть мадярського політика.** Помер Юлій Юст, провідник мадярської партії незалежности. В свій час, коли партія незалежности дійшла була до власти, був він президентом Палати послів, а Кошут міністром. Опісля партія розпала ся на прихильників Кошута і Юста. Останній був радикальнійший і в відношеню до Австрії і як речник загального виборчого права.

— **Вільгельм Зінґер,** начальний редактор віденського дневника „Neues Wiener Tagblad" помер у Відни.

ВІДКРИВКИ.

Евген Данилович, професор польської гімназії в Коломиї, помер нагло 2. с. м. в Новім Торзї. Покійник був сином Теофіля, пароха в Петрові городенського пов., братом д-ра Северина, адвоката в Бурштинї, і Володимира, старшого технічного контрольода в Жовквi. Як професор працював Покійник в Тернополи, Стрию, а в кінци довгі лїта в Коломиї. Поза своєю учительською дїяльністю брав він дїяльну участь в всїх народних роботах даної хвилї. В Коломиї був довший час настоятелем ремісничої бурси, за яку памятав в послїдних хвилях житя і в завіщаню оставив для неї легат. На здоровлю покійник не домагав від довших лїт. Дуже некорисно на його здоровлю відбили ся події з початку війни, котра васкочила його в Ворохтї. За старанєм „добрих приятелїв" не оминуло його арештованє, а навіть військовий суд і тільки случаєви завдячував, що не попав ся в Талєргоф. Перебуванє на чужинї, далеко від своїх, в тяжких умовах війни, знищило до решти його здоровлє. В. И. П.!

Українські народні стипендії.

Комітет помочі для української шкільної молодіжи в Правї признав одноразові стипендії по 100 К. для: Ірини Чайківської, укінченої ученицї реальної гімназії в Самборі, Ольги Наконечної, ученицї 3. р учит. семинарійних курсів у Відні, Стефана Жукомського, кандидата 4. р. учительської семинарії і для Ольги та Софії Сидорак, учениць 2. р. учит. сем. курсів у Відні, а по 150 К. для Анни і Ольги Утрисько, учениць 3. р. учит. сем. курсів у Відні.

Завдяки ласкавим жертвам благородних Добродіїв, що на поклик голови комітету поспішили з помочю, уділив комітет сего року 40 стипендій в квоті 6.800 К., а побирали стипендії слухачі університетів і політехніки та ученики і ученицї гімназій, шкіл реальних і учительських семинарій з Галичини і Буковини.

Переживаємо тепер часи безконечного всенародного горя і смутку і хто того не бачить або не знає, як шкільна молодіж наша, що так радо до світла рветь ся, страшно бідує, а часто з голоду примирає. Хоч як великі жертви крови і майна приніс і ще приносить наш нарід, далеко більші, як принесли другі народи, але для нас нема справдішної і видатної державної помочі.

Ми пожевожений нарід, всюди опікують ся нами чужі можновладці і тому бачимо ми, як кожда державна поміч виходить на користь розпаношення підприємцям, а на тяжку кривду народови нашому.

Досить вказати на славні бараки в Гміндї, Хоцені і по других місцях держави на відбудову Східної Галичини та на всякі державні запомогові комітети і централї під спільним дахом. Після того досвіду мусить наш нарід пізнати самопомочі. Держище шукати спасеня в самопомочі. Держище шукати спасеня в самопомочі. Держави мільйони потрібнійші тепер на відбудову горалень, великих підприємств і на плеканє їх худоби, як для виховання української молодіжи і для відбудови кадрів нашої війною знищеної і інтелїгенції. На ту цїль не можна від держави і одної тисячки корон дістати.

Але не тратьмо віри у власні сили наші. Тільки трохи національної гордости і сильної волї до національної і культурної працї і ще нас стане, щоб спасти яку тисячку талановитої і працюючої молодіжи нашої. Нехай не журить нас, що матеріяльні достатки наші не можуть рівняти ся з достатками других народів. Іноді можна і малою квотою, двома трома сотками корон, вратувати людину і поклясти певну підвалину для її красшої будучности. Не забуваймо, що в добре вихованій і здоровій молодіжи лежить ціла будучність народа, а не в капіталах і достатках, нагромаджених в щадницях і коморах наших.

Не жалуймо надостатків наших на добрі патріотичні цїли, передовсім на виховане нашої молодіжи. Правда, що велика частина народа нашого в Австрії, наші виселенцї матеріяльно знищені війною, але є ще земляки, котрим добра доля пощастила без великих втрат перебути страшну хуртовину. Тих ш. земляків, особливо бездітних, просить комітет о ласкаві жертви на стипендії для української молодіжи. Надіємо ся також, що наші патріотичні пані Добродійки причинять ся до доброго дїла і зайнуть ся при кождій нагоді збіркою дарів на народні стипендії.

Комітет просить також молодіж нашу, особливо всіх тих, що дістали народні стипендії, щоби в кружках своїх знакомих збирали датки і присилали щей докладні списи жертводавців.

Хто пришле на народні стипендії дар, на який його стане, того імя буде записане в книзї „Приятелїв української молодіжи", котра то книга буде свого часу передана до Музея наукового товариства ім. Шевченка у Львові.

Жертви просить ся слати під адресою голови комітету: Hofrat D-r Iwan Puluj, Prag — Smtchov, Fibichgasse 1268.

На бажане вишлеть ся чеки почтової щадниці у Відни.

За Комітет помочі для укр. шкільної молодіжи в Правї:

Д-р Пулюй голова. *Ол. Ріппель* секретар.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

ОБВІСТКИ.

Субота, 13. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Кирияка пр. — римо-кат. Едварда к.

Завтра: греко-кат.: 19 Н. по С. — римо-кат.: 20 Н. по З.

— **В суботу, 13. жовтня,** в комнатах Бесїди товариські сходини членів тов. „Союз Українок". Реферат, а опісля обговоренє ріжних важних для товариств справ. Випожичуване книжок з бібліотеки товариства. Початок о год. 5. вечер. О численну участь просить Виділ.

— **Від Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка.** Управа Бібліотеки взиває отсим усіх, що визичили перед війною з Бібліотеки книжки або рукописи, щоби була ласкаві звернути їх у як найкоротшім часі на адресу: Бібліотека Наукового Тов-а ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 24.

— **Від управи рогатинської гімназії.** Вписи до І. кл. відбудуть ся 16. с. м. від год. 8—10 рано. Родичі або опікуни мають предложити послїдне шкільне свідоцтво ученика, метрику і зложити 10 кор. за вписи; від приватистів тільки метрику і таксу. Вписи до висших клас 16. і 17. с. м. рано і по пол. Приймаєть ся до висших клас на підставі доброго свідоцтва з попередної класи, а ученяків, які в шк. р. 1916/17 не ходили до школи, на підставі вступного іспиту. Вступні іспити відбувають ся 17. і 18. с. м. Такса за іспит 24 кор. Шкільна оплата 10 кор. місячно. Правильна наука від 19. жовтня; оправдані спізнені вписи до кінця сего місяця. Духовенство і Учительство просить ся о поширенє сеї оповістки між селянами і міщанами. — Д. Лукіяновичь, управитель гімназії.

— **До „Січий" і „Соколів" в краю.** Руханково-стрілецьке Товариство „Сокіл-Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслїдок війни, дали потвердити викав шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. Намісництва як Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини до Секції І. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писар або хтось з членів чи членець, коли ті два неприсутні. Поданя є вільні від стем-

КІНО НОВОСТИЙ

— — висвітлює — —
— Програму довершує —
— весела комедія. —

318

„ТРАҐЕДІЯ В КОПАЛЬНИ".

пля. Для скоршого полагодженя належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в даній окрузі. Коли Експозитури є недалеко віддалені, найдогіднійше буде би зі списом цінін, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошеня. Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокола-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 2—3

Консум урядників тов а „Дністер" повідомляє своїх членів, що отримають на зиму бульбу по 100 кг. на особу, а 50 кг. на весну. Просимо замовляти бульбу сейчас за оплатою по 40 К за 100 кг. Евентуальну надплату зверне ся по доставі. Достава зачинаєть ся в слідуючім тижни в порядку, в якім хто заплатив. Члени, які не будуть користати в бараболь в консумі відберуть собі тамже свої карти на бараболі, видані управою апровізації міста Львова. — Управа. 322 2—2

Міщанський ремісниче-промисловий Союз кредитовий Львів, Руська 3 І. п. що дня від 9 до 1 год. перед полуднем приймає вкладки щадничі і найвисше опроцентовує тепер від всіх Товариств, бо дає 5% з піврічною капіталізацією. — Дирекція. 311 3—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат
Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ
веде канцелярію у Львові
при вулиці Краєцкина ч. 6. 39—7

Заведене 316 2—3
лїкарсько-дентистичне
Д-РА А. РАЧИНСЬКОГО
в Станиславові — отворене.

Оголошення.

МИЛА тоалетові під ґварянцією. По цінах приступних поки вистарчать запас ще через кілька днів поручаю С. Федер
Львів, Сикстуська 7. 319 2—30

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentral der Ukrainischen Le... WIEN, VIII. LEDERG...
ЧЕКОВЕ-КОНТО: ...
ПРОСИМО НА СЬОГО АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.
65—?

Лямпи ацетиленові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенькові поручає
ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН
294 3—10 Львів, вул. Академічна ч. 26.

ІНСТРУКТОРИ.

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержане і платню після умови. 307 4—5

Інструктора (ки) для панночки з І. р. свинкаря учит. на цілий рік пошукує сейчас гр. кат. Уряд парохіяльний Ожехівці коло Сянока. До зелїзниці 2 клм. Умова листовно. 312 3—3

Потрібний сейчас здібней інструктор до хлопця в III. кл. гімн. і дівчини з І. вид. — Зголошеня з поданем условій приймає о. Андрій Дубицький, парох в Побужі, п. Сколе. 315 4—3

Хто поїдає, або хто би знав у кого є мій індекс вкладів, вволить ласкаво, з причини важности справи, сейчас зголоситись: ул. 29. листопада ч. 7. партер, двері 6. правник Володимир Глібовицький. 321 2—3

Станиї в укр домі для ученика з VII кляси і дівчинка в III кл. гімн. за віктуали, найрадше при ул. Зибликевича, від 1. X. гладає А. Мійський в Вовкові п. Товщів. 323 2—2

Олена Прокешівна — — уділяє — — лекції фортепіяну
вул. Леонартовича ч. 19. — Впаси від 4—6.
290 4—5

Філія Відеиського Товариства Обезпечень
„АЛЇЯНЦ"
у Львові, ул. Зїморовича ч. 5.
просить всіх П.Т. членів, котрі їхня перешкоди военної не заплатили своїх премій, щоби як найскорше в своїм інтересї зголосили ся устно або письменно до нашої філії в поданем нумеру своєї полїси, опісля дамо близші інформації. XVI 1—1

— — КРОЇ — —
до всіх журналів
МАНЕКІНИ
як також рїжнородні
— ЖУРНАЛІ —
стало на складі
Р. ЛЯНДАС
Львів, ул. Чарнецького 3.
XVI 1—2

Стару адресу
при зміні на нову конче подавайте.
Адміністрація „Діла".

VII. Звичайні Загальні Збори

Товариства торг. пром. „СОЮЗНИЙ БАЗАР" у Львові,

відбудуть ся дня 30. жовтня 1917. в льокали тов. „Дністер" о год. 4. з полудня зі слідуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з попередних Заг. Зборів.
2. Звіт Дирекції і Надз. Ради за адм. рік 1916-17.
3. Звіт Контрольного Комітету.
4. Затвердженє білянсу за р. 1916-17 та уділенє Дирекції і Надз. Раді абсолюторії.
5. Зміна статута.
6. Вибір 2 членів Над. Ради на протяг 5 лїт і 3 заступ. на протяг одного року.
7. Вибір 3 членів Контрольного Комітету.
8. Справа означеня марки презенційної для членів Надз. Ради.
9. Внесеня і запити.

Колиб о год. 4. не вібралось вимагане статутом число членів, відбудуть ся загальні збори з тим самим порядком нарад і в тім самім льокали о годину пізнїйше.

Львів, 11. жовтня 1917. 324 1—1

Любомир Рожанський, председатель Ради. Др Володимир Бачинський, член Ради.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
тоалетових мил, перфум, заграничних вод до уст і волося, крему до вубів і шкіри, як також рїжнородних средств тоалетових.
І ХАМИШ & О ПУТТЕР
Львів, Сикстуська 2. 277

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкориснїйше можна набути у фірми
АЛЕКСАНДЕР МАЛЇМОН
склад машин до шитя
Львів, вул. Валова ч. 11 А.
Варстат репараційний. 246 5—1

КОНКУРС.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові розписує отсим по думцї рескрипту ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, з дня 24/9. с. р. ч. 18.293/II. конкурс на більшу скількість інструкторів з річною платнею від 3.600 - 6 000 корон. а іменно: а) для годівлї бетвог, кіз, овець і дробу, б) для садівництва, огородництва і пасічництва.

Після поклеканого рескрипту вимагаєть ся від кандидатів середного рільничого образованя.

Подана можуть однак предложити рівнож учителї з уширеним рільничим курсом.

Подана удокументовані свідоцтвами, авторизованими відписами свідоцтв відбутих студій як рівнож з відбутої рільничої практики, належить предложити Товариству до дня 25 с. м.

Рівнож можуть брати участь в конкурсї військові, коли не є здібні до служби на фронтї і абсольвентки шкіл рільництва і домашного господарства.

Краєве Товариство господарське
„Сільський Господар" у Львові.
VII 2—3

Підписуйте уділи
одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промисду, яким є
Краєвий Союз господарських торговельних Спілок
заразом торговельний синдикат
Т-ва „Сільський Господар"
у Львові, Зїморовича 20.
Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 16—2

ДЯКА
прийме сейчас парохія Чемеринці п. Дунаїв нов. Перемишляни (вільний до переїзду дальший военний терен); безженний може знайти приміщене і харч у о. пароха. Зголошувати ся зараз особисто; легітимація з огляду на военний час потрібна. ОО. Духовних просить ся подати се оголошене до відома інтересованим в своїх парохіях. 310 2—3

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К	1,364.000
Резерви	К	336.000
Власний маєток	К	1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний
Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
" вексельні позички (есконт векслїв) та позички на підклад вартих паперів;
Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачети і сталі кредити;
Приймає вкладки і опроцентовує їх від слідуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чекими, які Банк розсилає на бажане;
Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;
Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовлене купує і на припоручене продає комісово всякі ефекти, внаряди, машини, товари та земельні посілости;
Основує і закладить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);
Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснїйшими уковами. 728 46—?

Найкращі оповідання,
сміховинки та співомовки.
Десять книжечок за кор. 4·16.

	ціна
1) Оповідання і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2) Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3) Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4) Оповідання Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6) Співомовки	44 „
7) Оповідання М Вовчка 1) Козачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8) Оповідання М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9) Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка	44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до
Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА"
у Львові, Ринок ч. 10.
На порто звичайне треба додати при замовленю всіх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V с 7—?

Відповідала за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 242. (9494) Львів. неділя 14 жовтня (31 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 241.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без доставки):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитова, дрібнішого тексту 40, в надісланих 60, в семейних 30 с, в реклямовій части 1 К. Необмежений при річних і зарученнях 1/20. Найменша стрічка 1 К.
Окремі оголошення за окремою умовою.
Окрім приміри коштує у Львові 12 с. по провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 13. жовтня.

На сході і в Альбанії в области наших війск нічо нового.

Над Сочею і на тирольськім фронті в бо-гатьох місцях вивязала ся значнійша діяльність артилерії.

На південь від долини Пелегроно наші пробовві відділи, скріплені стрільцями, привели полонених і воєнний матеріял з неприятельських становищ.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 13. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск бав. наст. прест. Рупрехта: Битва у Фляндрії по короткій перерві вчера розгоріла ся на ново. Сим разом Англійці на фронті шириии яких 10 км. між шляхами Langenmarch Houshoulst і Zennebeke Maxlade провадили свої атаки. Вони впровадили в бій значну скількість артилерійських засобів. По кількакратнім безуспішнім приступі повело ся англійській піхоті посунути ся в области вирв між двірцем і селом Пелькапель. В завзятих боях, що тривали цілий день, наші війска відперли неприятеля по обох сторонах Pendebeck. Наші становища в Пелькапель і на південь відти були знова безуспішно атаковані. Сильний натиск неприятель спрямував і на Paschaendeele. І тут Англіці мусили вдоволити ся вузкою полосою, положеною перед нашими становищами. Сама місцевість є в наших руках. На схід від Zennebecke неприятельські наступи слабші. Добуток в двох місцях, де вдер ся неприятель, окуплений важкими жертвами неприятеля, виносить всего 1/2 км. терену. Пова тим зусиля неприятеля всюди остали даремними.

Протягом ночи артилерійська боротьба тривала дальше. Нині рано вросла знова до сили барабанного огня між рікою Lys і каналом Cemines Ypern. Після надісланих вісток не наступили нові атаки.

Група війск німецького наступника престола: В кількох відтинках фронту над Еною і вчера бойва діяльність була значна. В східній части „Гори пань" атакові турингські відділи приступом після огневого приготовленя вдерли ся до французьких становищ на північ від млина у Vauclers. В ширині 400 м. забрано неприятелеви кілька ліній ровів. Богато бранців осталось в наших руках.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Від Двини по Дунай не було значнійших ділань.

Македонський фронт: Крім значної діяльности артилерії в луці Черни і успішних для Болгарів сутичок стеж над озером Дойран не стало ся нічого важного.

Затвердженє Всеукраїнського Комітету військових депутатів.

(Ф. К.) *Відень, 11. жовтня 1917.*

„Утро Россіи" з 23 н. ет. вересня у телеграмі з Київа повідомляє: Предсідатель Всеукраїнського Комітету військових депутатів Петлюра одержав телеграму з Головної кватири, що Керенський легалізував Комітет.

Львів, 13. жовтня 1917.

„Люди вважають на жаль справедливість предметом вивозу, який надаєть ся тільки на вбут за границею, але не є придатний для внутрішної консумції. Одначе справа стоїть так, що нема держави, яка так вж до свого осередка була би хора через національне питанє, як Австрія. Коли ми проблему національної справедливости хочемо відсунути від себе, кажучи, нехай починають инші, то сповняємо не тільки гріх супроти мира, але супроти нас самих".

Сї слова недавної буджетової промови д-ра Віктора Адлера приходять на думку при читаню відомости про угоду кабінету д-ра Зайдлера з польським колом. Бо ся угода, се новий гріх „супроти нас самих", себ-то супроти Австрії, супроти держави, якої інтереси заступати є найпершим обовязком кождого правительства.

Щоби повискати польські голоси для буджетової провізорії, кабінет д-ра Зайдлера зобовязав ся сповнити всї домаганя, які йому предложило польське коло. Сї домаганя відомі нашим читачам з вчерашного числа; нині тільки скажемо, що всї вони мають одну ціль: укріпленя польського політичного панованя в краю й потрібного для охорони сього панованя польського впливу в державі.

Що означає польське політичне пановане в краю зі становища проблеми національної справедливости, не потребуємо викавувати сього в довгих виводах: се знають не тільки Поляки і ми, як обі безпосередно заінтересовані сторони, але знає се також те саме правительство, яке на те укріпленє польського панованя в краю дало своє зобовязане.

Кабінет д ра Зайдлера дуже добре знає, що його угода з Поляками означає віддане української Східної Галичини й українського народу в Австрії під дальше пановане Поляків, під те пановане, в-під якого вивволити ся є змістом цілого політичного житя українського народу в Австрії.

Як Австрія потребує і для свого внутрішного житя і для свого великодержавного становища на інтернаціональній арені вдійсненя принципу національної справедливости, не потребуємо вказувати. Наведемо тільки зі згаданої буджетової промови отсї слова Адлера, якому ніхто не відмовить почутя австрійського патріотизму: „Царизм був темним тлом реакції, на якім наші відносини були, що правда, не ясні, але бодай трошки яснійші. Се тло ми тепер втратили. Найтемнійше, що є тепер в Европі, се на жаль ми."

І в таких відносинах кабінет д-ра Зайдлера, щоби приєднати польське коло для буджетової провізорії, обовязуєть ся сповнити польські домаганя,

Не від нині австрійські правительства, не виключаючи кабінету д-ра Зайдлера, на всї українські домаганя відповідають, що можуть їх сповнити тільки за згодою Поляків, бо не можна давати одному народови „односторонних концесій" поза плечима другого. Та коли ходить о сповненє польських домагань, то українського представництва кабінет д-ра Зайдлера не питав ся о згоду.

Чи се не гріх супроти держави вважати український нарід держави при переговорах з Поляками за неістнуючий

Коли утворив ся кабінет д ра Зайдлера з Українцем міністром здоровля, віденська преса постарала ся розреклямувати се як факт, який зробить велике враженє на інтернаціональній арені, з окрема в Росії. Угода кабінету д ра Зайдлера з польським колом показує, що покликанє д ра Горбачевського до кабінету було тільки—говорячи словами д-ра Адлера—„предметом вивозу", нічим більше. Питанє, чи і доки випадає д-рови Горбачевському оставати в кабінеті

коли традиційна політика австрійських кабінетів супроти нас через його участь в кабінеті д ра Зайдлера не дівнала ніякої зміни.

Се питанє тільки підносимо. Рішити його, як і взагалі українську політичну лінію в огляду на становище правительства супроти нас повинна Українська Парляментарна Репрезентація. Сього її рішеня не хочемо передрішати.

Тепер, коли в цілім світі лунає — хоч, що правда, в великій мірі тільки як предмет вивозу—клич національної справедливости

положенє чотирох мілїонів українського народу в Австрії не може не звернути на себе уваги світа.

Українська Парляментарна Репрезентація нехай сповнить свій обовязок, а весь нарід нехай сповнить свій. Нехай не тратить надії, не попадає ані в зневіру, ані в розпуку, тільки тямить, що його доля все таки від нього залежить.

„Ми бачили за богато крови, щоб котрийсь нарід бояв ся ще крови; ми бачили за богато нужди, щоб котрийсь нарід ще шанував ся в боротьбі за своє найвисше добро, за своє істнованє!"—говорив у згаданій буджетовій промові д-р Адлер, накликуючи правительство до політики національної справедливости.

Буджетова провізорія ухвалена.

Львів 13. жовтня 1917.

„Oest. Morgenzig." доносить з Відня під датою 12. жовтня:

Буджетова комісія приняла на нинїшнім засіданю великою більшостю буджетову провізорію. За провізорією, яку обмежено до чотирох місяців, голосували німецькі посли, Румуни і Поляки; абсентувала ся часть Чехів, південних Славян і Українців. Наслідком того голосованя становище президента міністрів д-ра Зайдлера скріпило ся.

Німецькі успіхи в Риському заливі.

БЕРЛІН (Вольф). Вечером. У Фляндрії огнева діяльність змінної сили. Боротьб піхоти не було. На инших фронтах на суші нічо важного.

У спільнім підприняту війска і фльоти осїли ми на острові Езель в Риському заливі.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Під заслоною оружних морських сил, перевисшаючих сили нашої оборони, Німці дня 12. с. м. висадили війска на сушу в заливі Тагеляхт, на північ від острова Езель і на сусїдних побережах. Инші війска висадили на сушу, коло села Серре, на південний захід від острова Даге.

Огонь великих боєвих кораблїв неприятельських приневолив до мовчанки надбережні батерії. Густа мрака і бурливе веремя удогіднювали підприняте неприятеля. Залога острова

Евель підняла боротьбу з військом висадженим на сушу. Видано всякі заряджена в ціли відпертя водога.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Півурядове звідомлене про висаджене на сушу Німців на острові Евель і Даге каже, що неприятель від давна приготовляв те підприняте, якому вийшло на добре осяблене сил сторожий. Безперечно висаджене на сушу відбуло ся в незвичайною скорістю. Сили, які висаджено на сушу виносять 1 до 2 дивізії.

Звідомлене стверджує, що забране Евель і Даге позбавляє Росію дотеперішнього панування становища в Риськім заливі і що неприятель імовірно виконає нові підприняття в заливі Рапсаль. Звідомлене кінчить ся словами: Події в Риськім заливі можуть вплинути також на російський фронт коло Зегевальд, де треба буде змінити фронт, приближуючи його до лінії Венден-Вальк.

Міністер маринарки Вердеревський зараз по повороті в головної кватири представив правительству звідомлене про висаджене на сушу німецьких військ і про тим витворене положене. Правительство постановило зараз посвятити всі сили зорганізованю оборони краю.

Бунт австро-угорських моряків?

БЕРН (Т. к. б). Швайцарські дневники повторяють за агенцією Фурнієра вістку в Риму, наче би на покладі австро-угорських воєнних кораблів повстали бунти, наче би виновників бунту розстрілено а залоги кількох кораблів висаджено на сушу і заступлено иншими жовнірами. Причиною бунту мало бути лихе відживлюване.

Увага ц. к. кореспонденційного Бюра: З компетентної сторони уповажнено нас заявити, що ся вістка є просто видуманою. Карність та якість поживи в ц. і к. маринарці не полишають нічо до бажаня.

Розчароване в Ватикані.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) „Nieuve Rotterdamsche Courant" доносить: Після вістий, які одержав „Daily Telegrahp" з Риму в кругах Ватикану панує велике розчароване ізва мовчанки антанту на ноту папи. Не сподіють ся вже відповіди антанту, що унеможливить папі пороблене нових кроків.

Довкола війни.

БЕРН (Ткб.) Французька преса згідно звертаєть ся проти промови державного секретаря Кільмана. Дневники усіх політичних відтінний домагають ся, щоби Кільманівському „Ні, ніколи" протиставити рівнож енергічну відмову Франції.

ПАРИЖ. (Ткб.) В Палаті п. Leygues узасаднюючи інтерпеляцію про дипльоматичний первонал сказав, що сіти інтриг, розснавані неприятелем на всі краї, які ведуть з ним війну, конче домагають са пояснити публичній опінії в краю. Німці від першого дня уряділи пропаганду. Франція нічого не вробила в тій мірі.

Треба поборювати неприятеля не тільки на військовім поли, але також на кождім иншім. До грудня 1916 Німеччина вірила в побідний мир. Аж по побідним опорі під Верденом оголосили свої проповиції. Нота папи забуває про головні точки, т. є. про причини війни і відповідальність за неї. Прусьний міліторизм є феодальним урядженем, яке треба знищити, щоби доказати Німеччині, що війна не є рентовним промислом.

БЕРЛІН. (Ткб.) Обговорюючи відповідь Льойда Джорджа і Аскіта на промову Кільмана, дневники кажуть, що показуєть ся, що Німеччина мусить витревати при свій неугнутій волі оборони, щоби знівечити англійські заборчі пляни.

Авдієнції.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цісар приняв сьогодня на надзвичайних послуханях міністра краєвої оборони Чапа, президента міністрів Зайдлера, президента міністрів Векерлього, а по полудни міністра заграничних справ Черніна.

Цісар приняв нині на послуханю депутацію парляментарного зединеня священів, в тім о. Лондзіна, в справі конгрум.

Капелле подав ся до димісії.

БЕРЛІН (Ткб.) „Local Anzeiger" доносить: Державний секретар уряду маринарки Капелле вручив просьбу о димісію.

Жалібне засіданє У. П. Р.

ВІДЕНЬ. (Прес. бюро У. П. Р.) Засіданє У. П. Р., скликане на день 11. с. м. о годині 9. рано, обмежило ся до жалібної манїфестації в приводу смерти посла о. Йосифа Фелиса, якого памяти присвятив окрему промову голова У. П. Р. д р Петрушевич. Ухвалено перевезти тлінні останки бл. п. посла Фолиса до Скнилова.

Ухвалено також з приводу смерти посла д-ра Крека, щирого прихильника українського народу, висловити клюбови південних Славян найглибше спочуване У. П. Р.

На знак жалоби закрито засіданє.

Отворене з'їзду недержавних народів в Київі.

Козаки за федеративною республикою.

(Ф. К.) *Відень, 11. жовтня 1917.*

„День" з 25 н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє;

Відкрив ся в торжественною обстановою з'їзд народів у Київі. У з'їзді беруть участь представники Литовців, Білорусинів, Татар, Грузин, Жидів, Латишів, донських козаків й ин. На з'їзді присутні члени Українського Генерального Секретаріяту, члени Української Центральної Ради і богато гостий. Почесним предсідателем вибраний проф. М. Грушевський. На першім засіданю провід ведуть: член першої Державної Думи трудовик Грудинський і соціяліст-федераліст Бараташвілі. Для участи у працях з'їзду прибув представник Тимчасового Правительства Славинський.

Проф. М. Грушевський, витаючи з'їзд, схарактеризував значінє Київа як огнища федеративної ідеї й зазначив, що народжена у Київі автономно-федеративна ідея ніколи не вмирала в українськім громадянстві. Нинї стара ідея централістичного режиму згоріла разом в монархізмом в очищуючім вогні революції. Дальше проф. Грушевський згадав про опозицію з права і з ліва, яку зустрічає Українська Центральна Рада, що підняла федеративний принцип від перших днів істнованя.

Представник Тимчасового Правительства Славинський, видаючи з'їзд в імени правительства, висловив бажане, щоби праці з'їзду послужили першим угольним каменем для збудованя нового порядку. Аналїзуючи подрібно поняте автономії, Славинський говорив: „Новий устрій уже проклямований як устрій республиканський, що без сумніву затвердять й Установчі Збори (Шумні оплески.). Факт здійсновапої автономії маємо вже перед очима. Нинї ми находимо ся в столиці фактично автономної України. Сильно й міцно підняли ся сї паростки на Кавказі, на Сибірі, Естонії і Латвії, а також серед козаків. Російське правительство рахуєть ся з сим фактом, одначе не вважає себе управненим до Установчих Зборів проголошувати федеративний устрій, але не ставляє перепон праці на місци для збудованя сього устрою". Дальше Славинський повідомляє, що Тимчасове Правительство утворило під його проводом окрему комісію для виробленя краєвої самоуправи. Комісія ся виробить законопроект, який буде внесений на Установчі Збори. Згадана комісія вважає своїм завданем увійти в контакт зі всїми народностями й областями Росії, щоби підняти всї їх автономно-федералістичні змагання і спільними силами укріпити устрій Російської Республики (бурливі оплески).

Член Українського Генерального Секретаріяту Шульгин не згоджуєть ся зі Славинським, який уважає, що Україна має вже повну автономію. Наша автономія — говорить він — не повна. Права Генерального Сетретаріяту ще не всї осягнені.

Представник Управи козаків південно-західного фронту Долгов протестує проти поширеного обвинуваченя козацтва у реакційности. Наша присутність тут виразно говорить про наші симпатії до всїх угнетених, — говорить Долгов. Він виносить, щоби з'їзд поклав початок могучому союзови народностий Росії, який буде такою сильною твердинею, що „ніякі вітри в болотних низин Петрограду не будуть йому страшні".

Представник Ради козачих військ Іванов, витаючи з'їзд в імени всього російського козацтва, зазначив, що воно є живою і здібною до житя галузю російського народу й має всї дані до самостійного істнованя. Звернувши ся до представників народів з просьбою піддержати на Установчих Зборах козацтво у його змаганю до самоозначеня, бесідник заявляє: „Через цїле козацьке житє, побудоване на найширших демократичних принципах, червоною ниткою йде боротьба проти самодержавних виступів і тому питаня про монархію я обговорювати не буду. Ми одержали свободу й нікому її не віддамо. Єдиний устрій, який ми обстоюємо, се — демократична республика на як найширших федеративних принципах".

На закінчене представник Ради Союза козачих військ оголошує отсю декларацію в імени козачих військ: Демократична республика на принципах федерації повинна бути побудована на взір З'єднаних Держав Північної Америки; загально-державною мовою для всїх народів, які змагають до федеративного устрою російської республики, повинна бути російська мова, а в границях федеративної одиниці повинна бути своя національна мова. Рада Союза козачих військ піддержує тільки нації, які змагають до федеративного устрою російської республики й думає, що тверді основи права російських народів на самостійне істноване можливі тільки при істнованю широких національних організацій, злитих в один сильний союз російських народів.

*

„Утро Россіи" у телеграмі зі з'їзду повідомляє: Секретар організаційного комітету оголосив заяву Фінляндців, що вони не беруть участи у з'їзді з огляду на окрему позицію, яку займає Фінляндія у відношеню до Росії.

Геть з Оберучевим!

(Ф. К.) *Відень, 11. жовтня 1917.*

„Утро Россіи" з 21 н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Жовнїри й офіцири-Українці всїх відділів київського гарнізону ухвалили резолюцію в домаганем негайного усуненя начальника военного округа полк. Оберучева за те, що ворожо відносить ся до українського руху й іде в тіснім контакті з недавно усуненим реакціонером начальником штабу округа ген. Оболешевим. В резолюції зазначують, що приказів полк. Оберучева виповняти не будуть, й домагають ся іменосаня російським правительством нового начальника за згодою Укр. Центр. Ради. Невдоволене Українців полк. Оберучевим викликане негативним відношенем його до формованя українських військових відділів у часі війни.

Домаганя української робітничої Ради.

СТОКГОЛЬМ. (Прес. бюро У. П. Р.) Відпоручники виконуючого комітету загальної української робітничої Ради в Київі заявили її іменем на петроградській демократичній конференції, що державна власть і управа провінцій може бути віддана тільки революційній демократії. Тільки така власть буде в силї перевести аграрні, робітницькі і фінансові реформи та рішити про справу мира. Заступники катеринославських робітників домагали ся від конференції, щоби вона дала почин до рішучої пропаганди за покінченем війни та спричинила оголошене договорів царизму з иншими державами, щоби подбала вкінци, абу був виданий розпорядок про осьмогодинний час праці, аби розвязано державну раду і думу, аби признано повну національно територіяльну автономію для України і вкінци передано всю власть центральним і місцевим органам революційної демократії.

„Війна наближаєть ся до кінця".

ВІДЕНЬ (Прив. тел.). „Corriere d'Italia" приносить відомість, що відповідь держав коаліції на папську ноту є ще прихильнійша, як нота осередних держав, і пише: Війна наближаєть ся до кінця. Вже бачимо мир. Згаданий дневник додає, що ся вістка походить з найкраще поінформованого жерела.

„Австро-Угорщина мусить бути розбита".

„Reichspost" доносить:

В поважнім англійськім журналї „Nienteeth Century" пише відомий англійський публіцист Віліям Беррі у своїй статї ... в. „Австро-Угорщина мусить бути розбита" і сь що: „Від усуненя Австро-Угорщини залежить мирна будучність людства. З істнованем Австро Угорщини, хоч-

би після віддачі Бельгії і Ельзасу й Льотарингії та після справлення границь в хосен Італії, тісно звязане істнованє середно европейського блюку. З того приводу загрожений Египт. А Египт, який не є зовсім вірний Англії, є безнастанною небезпекою для британських Індій. Наслідком того остаєть ся тільки одна розвязка: розбити Австро-Угорщину на кусні і з них та балканських держав скласти мур, що розділяв би Німеччину від Сходу". В тих словах безперечно виявлені погляди міродатних англійських кругів.

Перемовив ся.

Львів, 13. жовтня 1917.

„Vossische Zeitung" доносить з міродатного жерела, що закиди, які на засіданю німецького парляменту підніс державний секретар Капелле проти трьох независимих соціялістичних послів, не відповідали поглядови державного канцлера, який хотів тільки вказати на особисті зносини жовнірів маринарки з організацією независимої соціяльної демократії, щоби оправдати свої розпорядки задля усуненя агітації, веденої серед війска, маринарки і урядників. Згаданий дневник довідуєть ся, що секретар Капелле з того приводу подасть ся димісії.

Канцлерська кріза.

Львів, 13. жовтня 1917.

Німецькі дневники, які наспіли до нас сегодня, пишуть про недалеке уступленє не тільки державного секретаря Капелле, але й державного канцлера д-ра Міхаеліса. Берлінський „Vorwärts" закидає тим обом міністрам злочинну необережність, яка тільки може продовжити війну й пише: „Неприятельські приклонники дальшої війни будуть покликувати ся тепер на німецьких міністрів, вказуючи на те, що Німеччина стоїть на передодні російських подій Саміж ті міністри підкріпили у неприятелів воєнний запал і певність побіди, росказавши про майбутній великий заговір в німецькій фльоті".

Партії більшости жадають безпроволочного уступленя д-ра Михаеліса. З ним мали би уступити всі ті члени правительства, з якими дальшу працю парлямент вважає неможливою. Окрема комісія парляментарна, яка мала розслідити обжалованє проти трьох соціядістичних послів, піднесене державним секретарем маринарки, заявила одноголосно на основі доставлених їй матеріялів, що не бачить ніякого приводу до піднятя карного поступованя проти згаданих послів. Канцлерська кріза буде полагоджена що йно після повороту цісаря Вільгельма, який виїхав до Софії.

Розбите німецького національного Союза.

Львів, 13. жовтня 1917.

Віденські дневники доносять, що німецькі радикали зголосили своє виступленє з німецького національного Союза. Наслідком того голова Союза д-р Доберніг уступив із свого становища.

До українського хліборобського населеня Східної Галичини!

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові, яке від самого свого основаня стреміло до повного увисканя всіх управнень, прислугуючих головним корпораціям рільничим, і заступало інтереси українського хліборобського населеня Східної Галичини перед властями як репрезентація українського хліборобства, виконувало вже перед війною деякі аґенди з рамени правительства і було рівнож його виконуючим органом при переведенню державних акцій в хосен цілого українського рільничого населеня Східної Галичини.

На тій основі, як рівнож на основі широко розгалуженої і цілу Східну Галичину обнимаючої організації Товариства, поставило Товариство в часі війни, а особливо від хвилі відзисканя Східної Галичини в 1915 р. і утвореня Централі відбудови краю, основне домаганє, щоби правительство увнало і покликало Товариство „Сільський Господар" як виконуючий орґан правительства до переведеня всіх акцій відбудови рільництва у Східній Галичині.

Щоби здійснити се основне домаганє, робило Товариство енергічні і безперервні виходи у властий центральних і краєвих з одної сторони безпосередно через свою президію, а з другої сторони з початку через президію Загальної Української Ради а опісля через Українську Парляментарну Репрезентацію і її Господарську Комісію, та вкінци через українських членів Прибічної Ради Краєвої Централі відбудови Галичини.

Частинним здійсненєм сих заходів являєть ся рескрипт Краєвої Централі відбудови Галичини з дня 24. вересня с. р. ч. 18.293/II., який установляє Товариство виконуючим органом Централі для віднови: а) годівлї бидлят, кіз, овець і дробу; б) городництва і садівництва; в) пасічництва; мертвого інвентаря (субвенціоноване закупна машин і рільничих знарядів).

Сим рескриптом не обнята на жаль найважнійша галузь рільного господарства селянського, а іменно годівля рогатої худоби; кромі сего не визначує сей рескрипт терену діяльности „Сільського Господаря" для сих акцій, так що Товариство буде мусіло конкурувати з ц. к. Галицьким Товариством господарським а вкінци не наступила ще повна авторизація „Сільського Господаря" через признанє йому титулу ц. к. Товариства господарського, наділене його фондами прислугуючими ц. к. Товариствам господарським та через визначене йому терену діяльности.

Товариство робить однак дальші невсипущі заходи, щоби в як найкоротшім часі узискати також у всіх вичислених напрямах сповненє свого основного домаганя, як про се була мова на вступі.

Сі заходи тим лекше увінчають ся повним успіхом, чим енергічнійшою і інтензивнійшою буде діяльність орґанізациї Товариства на основі наведених низше рескриптів.

Щоби сю діяльність приготовити, скликало Товариство на день 12. с. м. засіданє своїх Секцій, скликує на 26. с. м. присвячене сим справам повне засіданє Головної Ради, а вкінци дасть представителям своїх Філій і цілому загалови своїх членів нагоду висказати ся в сих справах і дати напрям будучій діяльности „Сільського Господаря" на Загальнім Господарськім З'їзді, скликанім на день 1. і 2. падолиста с. р.

Програма загального господарського з'їзду.

1. Отвореня з'їзду: Впр. о. віцепрезидент крилошанин Тит Войнаровський.
2. Товариство „Сільський Господар", а відбудова краю (звіт і програма): ген. секретар Василь Струк.
3. Технічна відбудова краю з погляду інтересів селянства: д-р Іван Макух.
4. Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства: інж. агр. Юліян Павликовський.
5. Дискусія над внесенями референтів.
6. Звіти представників Філій Товариства про місцеві потреби хліборобського населеня.
7. Внесеня учасників з'їзду і запити.

Учасники з'їзду зволять легітимувати ся членськими легітимаціями Товариства, в які зволять заосмотрити ся у своїх Філій, взглядно в Головній Управі Товариства у Львові, при вул. Зіморовича ч. 20.

З'їзд відбудеть ся в сали Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, при вул. Шашкевича і зачнеть ся о годині 10. рано.

На з'їзд запросить Товариство представителів міністерства рільництва, публичних робіт, намісництва і краєвої Централі відбудови краю.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові.

НОВИНКИ.

Львів, 13 жовтня 1917.

— **Похорон бл. п. посла в. Йосифа Фолиса.** Тіло Покійного прибуде з Відня на зелізничий дворець в Скнилові в неділю, 14. с. м., перед пол. В 2. год. по пол. тіло буде перенесене до місцевої церкви, де відправить ся парастас. В понеділок в 8. год. рано розпічнеть ся обряд єрейського похорону з Службою Божою, після чого тіло буде перенесене в церкви на місце вічного супокою.

— **Реалізованє польських домагань.** Намісник гр. Гуйн після інформацій польських дневників, має підчас свого побуту у Львові полагодити справу привернення міської автономії у Львові. Буде реактивована давна міська рада, або будуть розписані нові вибори.

— **Орґанізація національної опіки над дітьми.** Дня 5. жовтня с. р. відбуло ся засіданє Головної Ради Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю під проводом президента товариства п. дир. Федака. В нарадах взяв участь між иншими о. мітрат Подолинський як відпоручник перемиського епископського Ординаріяту. Рада приняла до відома звіт секретаріяту Товариства про почату орґанізацію філій провінціональних та начерк дальшої їх орґанізації. В цілі виробленя інструкції для діяльности філій вибрано окрему комісію. Після основної дискусії рішено поручити філіям, щоби в першій мірі займили ся заснованєм сирітських захистів в місцях свого осідку, о скільки дітий, потребуючих помочи, не можна би примістити в заснованих вже сирітських захистах, особливо у Львові і Перемишли. Фонди на такі заведеня одержать філіяльні управи з намісництва через епархіяльні комітети для опіки над сиротами, а справу придїлу тих фондів полагодять управа Краєвого Товариства, як що тільки дотичні філіяльні управи згодосять йому, що приступають до заснованя сирітських захистів. Окрема точка нарад присвячена була справі винародовлюваня українського населеня у Львові, переводженого міськими заведеньми охорони дітий. Вкінци обмірковувано способи, як придбати фондів для Товариства і ухвалено в тій мірі ряд директив для управи Товариства. —З Головної Ради У. К. Т. охорони дітий.

— **Жертва для українських дітий.** П. Меланія Скородинська з Пацикова зложила титулом вкладки на Українське Краєве Товариство охорони дітий і опіки над молодіжию квоту 1200 кор., ставши таким чином першим членом-добродієм згаданого товариства.

— **Українські народні школи в Київі.** Як доносить „Робітнича Газета", з початком сього шкільного року отворено в Київі не менше 15 українських шкіл. — (ВСВУ.).

— **Українська ґімназія в Борисполі.** „Кіевск. Мысль" з 16. н. ст. вересня містить отсю оповістку: В Борисполі, полтавської губ. відкриваєть ся повноправна українська ґімназія зі спільним навчанєм у складі приготовної кляси і перших пяти кляс.

— **Перенесенє київського університету до Самари.** Укр. бюро в Австрії доносить: Як довідуєть ся „Новое Время" управа міста Самари предложила київському університетови, щоби він переселив ся до Самари, коли би прийшло ся йому конче Київ покидати. Городська дума в Самарі згодила ся віддати університетови даром площу під будову університетського будинку та рішила виплатити евентуально на кошти тої будови 6,500.000 рублів. Сенат київського університету приняв з подякою предложенє міської управи Самари.

— **П. Володимир Степанківський,** політичний емігрант з закордонної України, який від 1915 р. видає в Льозанні в Швайцарії ґазету „L'Ukraine", має бути — як доносить „Kurj. lw." в Копенгаґи — арештований російськими властями в Торнео в Фінляндії й уміщений в петроградській вязниці „Крести".

СПОВІСТКИ.

Неділя, 14. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: 19 Н. по С. — римо-кат.: 20 Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Кипріяна — римо-кат. Ядвиги і Тересв.

Позавтра: греко-кат.: Діонїзія мч. — римо-кат.: Ґавла ап.

Дня 14. жовтня с. р. в празник Покрова Пречистої Дїви Марії відправить Високопреосвященний Ексц. митрополит архиерейську торжественну службу Божу в архикатедральнім храмі св. Вм. Юрія у Львові о год. ½ 11. перед полуднем.

Засіданє стації покріпляючої відбудеть ся 15. с. м. о 5. год. по пол. — Виділ.

Старшина Кружка У. П. Т. Ім. Ганни Барвінок уряджує дня 11. падолиста збірку, з якої дохід призначений на удержанє бурси для дівчат. Просить ся того дня не уряджувати инших збірок.

Засіданє Головної Ради краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові буде в пятницю 26 с. м. в год. 10. рано в сали Товариства. Просимо членів Головної Ради прибути конечно на засіданє, бо на порядку деннім є важні справи, між иншими затвердженє внесень до Централі відбудови на основі розісланих рескриптів ц. к. намісництва до нашого Товариства. — Президія.

На укр. жіночу семинарію в Перемишли зложило 50 К. Краєве Товариство кредитове у Львові замість вінців на домовини померших членів: бл. п. о. Йосифа Фоліси і Сави Загородного.

До „Січий" і „Соколів" в краю. Руханково-стрілецьке Товариство „Сокіл-Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. Намісництва як Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини до Секції І. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писар або хтось з членів чи членичь, коли ті два неприсутні. Поданя є вільні від степпля. Для скоршого полагодженя належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в данім окрузі. Коли Експозитури є

КІНО НОВОСТИЙ

— висвітлює —
— Програму доповняє —
— весела комедія. —

318

„ТРАҐЕДІЯ В КОПАЛЬНИ".

недалеко віддалені, найдогіднійше було би зі списом шкід, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошеня. Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокода-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 2—3

НАДІСЛАНЕ.

Заведенє лїкарсько-дентистичне Д-РА А. РАЧИНСЬКОГО в Станиславові — отворене. 316 3—3

Оголошенія.

МИЛА тоалетові під гварянцією. По цїнах приступних покы вистарчить запас ще через ілка днїв поручаю **С. Федер**
Львів, Сикстуська 7. 319 3—30

Хто постдав, або хто би знав у кого є мій індекс вкладів, зволить ласкаво, з причини важности справи, сейчас заголоситись: ул. 29. листопада ч. 7. партер, дверї 6. правник Володимир Ґлібовицький. 321 3—3

Станиї в укр. домі для ученика з VII кляси і дівчинки з III кл. гімн. за віктуали, найрадше при ул. Зибликевича, від 1. X. глядає А. Мийський в Вовкові п. Товстів. 323 3—2

Інструктора до ученика з II. і учениці з V. кл. гімн. пошукує Е. Бурачинський, директор дібр в Бергометї н. С. Буковина п. в місци. 326 1—3

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Д-ра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклї, Кропоткін, Толстой, Тургенєв, Ґарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

„Mode für alle" журнал піврічний за 3 К, з пересилкою пор. К 3·45 — поручає **Р. ЛЯНДАВ** Львів, вул. Чарнецького ч. 3.
Заступ. **„Schöne Wienerin"** там можна дістати КРОЇ XVI 1 2

ОПТИК і МЕХАНІК **Маврикій Босковіча**
Львів Сикстуська ч 10.
поручає П. Т. Публиці всї товари оптичні, механічні, геодизийні по цінах найтаньших. — Всї направи в тім офсягу виконує в найкоротшім часї, як також приймає і направляє уряджења дзвінків і електричного світла. 298 2—3

ТЕОДОР ГУЛЬ
в Равї Руській
має на продаж машини рільничі, молотільні кіратові і ручні плуги зелїзні з колесницями, брони і сївалки, оливу машинову і моторову в бочках, веде верстат репераційний і купує всїлякі уживані машини. 301 2—4

V.II. Звичайні Загальні Збори

Товариства торг. пром. „СОЮЗНИЙ БАЗАР" у Львові,

відбудуть ся дня 30. жовтня 1917. в льокалї тов. „Дністер" о год. 4. з полудня зі слїдуючим порядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з попередних Заг. Зборів.
2. Звіт Дирекції і Надз. Ради за адм. рік 1916 17.
3. Звіт Контрольного Комітету.
4. Затвердженє білянсу за р. 1916-17 та уділенє Дирекції і Надз. Раді абсолюторії.
5. Зміна статута.
6. Вибір 2 членів Над. Ради на протяг 5 лїт і 3 застуи. на протяг одного року.
7. Вибір 3 членів Контрольного Комітету.
8. Справа означеня марки презенційної для членів Надз. Ради.
9. Внесеня і запитн.

Колиб о год. 4. не зібралось вимагане статутом число членів, відбудуть ся загальні збори з тим самим порядком нарад і в тім самім льокалї о годину пізнїйше.

Львів, 11. жовтня 1917. 324 2—1

Любомир Ржанський предсїдатель Ради. **Д-р Володимир Бачинський** член Ради.

КОНКУРС.

Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар" у Львові розписує отсим по думцї рескрипту ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, з дня 24/9. с. р. ч. 18.293/II. конкурс на більшу скількість інструкторів з річною платнею від 3.600—6.000 корон. а іменно: а) для годівлї безвог, кіз, овець і дробу, б) для садівництва, огородництва і пасїчництва.

Після покликаного рескрипту вимагаєть ся від кандидатів середного рільничого образованя.

Поданя можуть однак предложити рівнож учителї з укінченим рільничим курсом.

Поданя удокументовні свідоцтвами, авторизованими відписами свідоцтв відбутих студій як рівнож з відбутої рільничої практики, належить предложити Товариству до дня 25 с. м.

Рівнож можуть брати участь в конкурсї військові, коли не є здібні до служби на фронтї і абсольвентки шкіл рільництва і домашнього господарства.

Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар" у Львові.

VII 3—3

ЧИ ВНЕСЛИ? **До ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ**

вже всї промисловцї, ремісники, купцї, читальняні і гром. крамницї, торг. і пром. стовариша і т. п. самі, чи заступники, жени чи дїти, опікуни чи повновласники, з дому чи з війска, загалом всї пошкодовані подання о безсзворотну підмогу (субвенцію) на обнову, урухомленє, дальше веденє, розширенє (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівцї і задатки і т.п.

Подавайте ся всї, хто лише понїс через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від нашого готовий формуляр поданя і поученє. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попираня ремесла і промислу Львів, вул. Зїморовича ч. 20. 325 1—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 17—22

-Переробляє капелюхи-
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколаша). 10—10
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

ДЯКА

прийме сейчас парохія Чемеринцї п. Дунаєм пов. Перемишляни (вільний до переїзду дальший воєнний терен); безженний може знайти приміщенє і харч у о. пароха. Зголошувати ся зараз особисто; легітимація з огляду на военний час потрібна. ОО. Духовних просить ся подати се оголошенє до відома інтересованим в своїх парохіях. 310 3—3

Олеся Прокешівна — — уділяє — — **лекції фортепяну**
вул. Ланартовича ч. 19. — Вписи від 4—6.
290 5—5

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Калєндар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта виданя (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна одного примірника виносить — — **пять (5) корон** а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то калєндар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяцї. Тож хто хоче мати Калєндар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безвороточно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 1—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджусь можливо скоро.

Посередничить у виєдинанню позичок з Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 79—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 243. (9495) Львів, второк 16 жовтня (3. ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.736.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 264.

Руконисів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австрії: [illegible]
місячно . . . [illegible] К.
чвертьрічно . . . [illegible] „
піврічно . . . [illegible] „
цілорічно . . . 48— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3— К.
чвертьрічно . . . 9— „
піврічно . . . . 18— „
цілорічно . . . . 36— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20— М.
цілорічно . . . . 40— „
За зміну адреси платить сп 50 с.

Ціна оголошень: Сурівє: петітова, дрібнодрукова 48, в надісланім 60, в окремім 80 с., в рекламовій части 1 К. Повідомлення прилічки і запрошення 1·20. Некрологія стрічка 1 К. Сталі оголошення за скорочені . . . знижка. . . . Окреме примірник числа у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 15. жовтня.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

В области ц. і к. військ не стало ся нічого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

При постійній непогоді також учера значнійша боєва діяльність була тільки на горі св. Гавриіла і в долині Віппах. Виправи наших атакових військ були успішні. Наступи Італійців відперто.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 15. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Руппрехта: Боєва діяльність артилерії в Фляндрії була зміна. На побережу і в деяких відтинках фронту між рікою Лі і Дель огонь був хвилями сильнійший. На просторих полях вирв снували ся кільна разів вивідні перепалки. В Артезії Англійці значними силами рушили до наступу між Скарпою й дорогою Камбре—Арра в ширині 4 км. На крилах напір вломано огнем. В середині неприятель вдер ся в наші лінії, але в ночи випертo його звідти. Під Сен Кантен на якийсь час віджив огонь. Катедру знов поцілено 15 гранатами.

Група військ німецького наступника престола: Між долиною Еает і Бре, як також в середній части гори Шмен де Дам протягом дня вели ся завзяті гарматні бої. Також на північ від Ренс, в Шампанії, над Мевою огонь хвилями зростав.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На острові Езель швидко осягнено поступи. Пручи завзято наперед, наші полки піхоти й баталіони наколесників, не ждучи прибутя артилерії, нерав відкидали назад неприятеля, де той ставав до боротьби. Півострів Сверге від півночи відтято; коли тимчасом огонь наших карабінів давив діяльність сухопутних батерій. Стоїмо перед містом Аренсбургом, яке горить, і посуваємо ся до східної части острова. Російські сили як найшвидше відступають до східного побережа острова, щоб утекти через таву. Наші торпедовці вдерли ся до замкненого простору між Езель і Дагге і в кількакратних перепалках відперли російські морські сили.

З російського сухопутного фронту і з Румунії нема нічого важнійшого до оголошеня.

Столиця острова Езель в німецьких руках.

БЕРЛІН (Вольф.) Вечером. На заході не було більших боевих дїлань. Аренсбург, столиця острова Езель, є в наших руках.

Проклямація Ґенерального Секретаріяту України.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Президент Генерального Секретаріяту України оголошує, що будучий політичний лад України буде творити автономічну одиницю, яка лучити-ме цїлий український нарід. Секретаріят буде старати ся вислати своїх представників на будучу мирову конференцію.

Львів, 15. жовтня 1917.

Від часу, коли більшість німецького парляменту ухвалила свою резолюцію в справі мира на основі порозуміня, почала ся проти неї завзята боротьба, зорганізована і ведена новою „партією вітчини", що згуртувала в собі всіх прихильників „війни аж до побіди". Діяльність нової партії не обмежила ся до воєнної пропаґанди в краю, вона обняла також військо, серед якого стала поширювати ся окрема, боєвим духом навіяна література. До того — як впевнювали посли більшости на засіданях німецького парляменту — зорганізована військовою управою служба для піддержаня боєвого настрою у війска напрямом своєї агітаційної роботи обертала ся проти відомої мирової революції, називаючи її змаганєм до голодового мира і запропащеня всеї будучности німецького народу. Серед тих, які обняті програмою викнадів, ведених для жовнірів військовою управою, є такі як справа вини у теперішній війні, її причини, успіхи німецької армії, справа апровізації і необхідности всяких господарських обмежень. Все те справи, про які безсумнівно треба знати німецькому жовнірови для піддержаня його боєвої сили, почуття обовязку і віри в остаточну побіду. Але поза тими темами, які не доторкали питань внутрішнього ладу державного і внутрішної політики, учителї німецького жовніра рескакували йому про внутрішних ворогів Німеччини, які „бажають для неї „гнилого мира", про конечність скріпленя військової власти в краю та установленя військової управи в державі в повоєннім часі.

З такими закидами виступали проти державного канцлєра д ра Міхаеліса посли парламентарної більшости. Новий державний канцлер, іменований цїсарем без порозуміня з парляментарними кругами, до недавна мало відомий адміністраційний урядник, не дав до того нїяких особливих прикмет, щоби вирівнати політичні противенства, які заволоділи публичним житем Німеччини. Про парляментарну резолюцію в справі мира д р Міхаеліс старав ся говорити як найменше і як найменше ясно. Симпатій більшости парляменту, ні його довіря д р Міхаеліс не мав вже тоді, коли почала ся дебата над інтерпеляцією независимих соціялістів про політичну пропаґанду серед армії, крайно нетерпиму для напряму, мелюбого таборови анексіоністів. Дебата виявила в дечім правдивість закидів, піднесених проти управи армії і державної політики. Найбільше правди розкрили независимі соціялісти. Проти сеї партії обернула ся вся сила удару, вимірeного правительством.

Серед розгару парляментарної дискусії став на ораторській трибуні державний секретар маринарки і на основі наколичених перед собою актів почав своє обжалованє проти независимих соціялістичних послів, немовто вони є співвинуваті у заговорі моряків німецької фльоти, який не вдав ся, а якого военно-судова ліквідація дала 200 літ вязниці і кілька виконаних вже присудів смерти. Обжалованє проти трьох згаданих послів виявилось вже безосновним. Міністер бажаючи вдарити мелюбу собі партію, вдарив саму державу, якої боронити йому приходить ся на морі: виявив сам, непрошений нїким, перед усїм світом, зокрема перед ворогами, що військова організація німецької фльоти недомагає на недостачу морального настрою серед моряків, розкриваючи тайну, якої так береже всяка військова управа.

Проти державного секретаря Капелле підняла ся вся більшість німецького парляменту, ставши одностайною лавою в оборонї независимих соціялістів і заявляючи ся різко проти таких способів політичної боротьби. Независимі соціялісти поставили внесенє на ухваленє правительству недовіря і за тим внесенєм (яке перепало) голосувала теж соціяльно-демократична фракція, яка досї вважала ся правительственною партією. Таким чином змінилось зовсїм відношенє сил в німецькім парляменті, яке поки-що не виявило ся нїяким иншим вислїдом, бо парлямент перестав радити, розійшовшись на осінні ферії.

Канцлер Міхаеліс вирік ся свого міністерського товариша; Капелле мусїв заявити перед парляментом, що його промова вийшла поза межі того, що бажав подати до відома загалу сам канцлер, і подав ся до димісії. Однак се не втишило бурі. Проти д-ра Міхаеліса станули поруч обох соціялістичних партій також німецькі поступовці (людова партія) і каторицький центр. Опозиція проти него являєть ся опозицією проти введеного ним режиму. Соціялістична праса називає той режім маскованою військовою диктатурою. Керму німецької політики взяла — мовляв — з свої руки головна военна кватира, в якій постійно перебуває цїсар, окружений генералами, а не політиками. Таким відносинам, які грозять мареном мілїтарного абсолютизму, бажають покласти край поступові партії німецького парляменту. Послїдні вісти велять догадувати ся, що канцлер Міхаеліс бажає з ними помирити ся, щоби вдержати ся на своїм становищи. Иого переговори з провідними політиками парляментарної більшости виявлять, чи політична кріза у внутрішній політиці Німеччини й сим разом покінчить ся компромісом, чи доведе до основних перемін в устрою держави.

Україна й буджетова провізорія.

Львів, 15. Жовтня 1917.

На засіданю буджетової комісії 12. с. м. підчас голосованя над буджетовою провізорією голови УПР. д ра Петрушевича не було на засіданю, д-р Окуневський голосував проти, а голова клюбу українських послів з Буковини Василько за. Се відмінне становище кождого з українських членів комісії викликало в віденській пресї здивованє й різні коментарі.

На основі автентичних інформацій політична сторона справи представляєть ся так:

Що представник українських послів з Буковини голосував за буджетовою провізорією, се не повинно нїкого здивувати, бо се було заповіджене вже в буджетовій дебатї в палаті послів. Українські посли з Буковини творять в парляментї окремий клюб, який в оцїнюванню становища кабінету д ра Зайдлєра до українського народу на Буковинї рішив голосувати за буджетовою провізорією.

Здивованє могло би викликати тільки неоднакове становище обох представників УПР. в буджетовій комісії. Одначе се здивованє відпаде, коли пояснимо, що неприсутність д-ра Петрушевича була тільки припадкова, а саме д р Петрушевич був тоді на похороннім обряді бл. п. посла о. Йосифа Фолиса. Отже його неприсутности не можна пояснити як завначенє, що УПР. готова перейти до більшости, бо становище УПР. до кабінету д-ра Зайдлєра знайшло рішучий висвів у голосованю д ра Окуневського проти буджетової провізорії.

Факт неприсутности д ра Петрушевича в такій важній хвилї пояснясть ся тим, що нїхто не допускав, що польське коло так швидко дібе торгу з правительством, та що буджетова провізорія вже на тім засіданю прийде до голосованя.

Полученє Галичини з Люблинським ґенерал-ґубернаторством?

Краківський „Naprzód" в звідомленю про угоду правительства з польським колом пише, що кабінет д ра Зайдлєра, який принципіяльно признає слушність польського домаганя іменованя цивільного намісника Галичини, носить ся з плянном, щоби побіч цивільного намісника для Галичини установити військового шефа для Гали

чини й ц. і к. окупації Польського Королівства. Такому шефови підлягав би цивільний намісник Галичини і військовий генерал губернатор в Люблині.

З комісії для справ виселенців.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Комісія для справ виселенців дня 12. с. м. приняла внесеня предложені підкомісією до справи повороту виселенців до краю. З огляду на важність справи постановлено предложити Палаті те звідомлене до принятя. Президент повідомив, що послав привітенно славянському клюбови кондоленцію із-за смерти посла Крека.

Підкомісія комісії до справ державних урядників, вибрана до приготованя заряджень в цїли несеня помочи урядникам і державній службі, відбула по полудни засіданє, на яке прибули представники організації державних урядників, державної служби і контрактових урядників обох категорій. Обговорювано, як запобічи господарській нуждї тих кругів. Головно жадано підвисшеня дорожнечого додатку і признаня датку на закупна. Майже в усїх точках показала ся згідність думок представників ріжних організацій. Відтак підкомісія відбула короткі наради і ухвалила завтра здати справу комісії. Той реферат має стати основою нарад комісії. П. Кенетерови припоручено приготовити реферат.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) По полудни відбула ся рада міністрів під проводом д-ра Зайдлера.

Погроми Жидів в Румунії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Жидівське пресове бюро доносить в Петрограду: Російські дневники поміщують богато документів і звідомлень наочних свідків про страшні плюндрованя Жидів в Румунії. Всякі протести російських організацій безуспішні. Закидаєть ся румунському правительству, що терпить систематичну війну на звищене жидівського населеня, а навіть організує її.

Полевий суд в Баку засудив на повішенє 34 жидівських жовнірів, в тім 7 жидівських соціяльних демократів. В кількох місцях були погроми. Крім того не хотять приймати жидівських жовнірів до публичних шпиталїв і відмовляють Жидам продажі поживи. Послугувати ся жидівською мовою строго заборонено.

Опіка над полоненими.

КОПЕНГАГА (Ткб). Нині вібрала ся тут міжнародна конференція в справі опіки над полоненими. Німеччина, Австро-Угорщина, Росія і Туреччина та Червоні Хрести тих держав і турецький Червоний Півмісяць послали своїх представників. З товариств Червоного Хреста є репрезентовані також румунський і шведський Червоний Хрест.

З Росії.

„Тимчасова Рада російської республики".

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.) На засіданю дня 12. с. м. тимчасове правительство постановило заховати для проминаючого парляменту назву „Тимчасова Рада російської республики". То тїло буде складати ся з 336 представників демократії і 167 представників буржуазії. Перше засіданє відбудеть ся 18. с. м.

Німеччина боронить острова Езель.

СТОКГОЛЬМ. (Бюро Вольфа). З Петрограду надійшла вістка, яка потверджує, що оборона острова Езель, занятого німецькими військами, є під управою Англійців.

Конференція в Тифлїсі.

ТИФЛЇС. (Ткб.) Отворено тут вірменську конференцію. Бере в ній участь понад 200 послів з усїх країв замешкалих Вірменами.

Реорганізація армії.

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.) Міністер війни, який вернув з головної кватири, сказав дневникарам, що реорганізація армії буде дальше ведена. Від часу руханки Корнїлова 20 висших командантів обсаджено новими людьми, а не було в тім ніякого впливу зовні.

Росія відтята від Балтійського моря.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Висадженє на сушу німецьких військ на острові Езель викликало велику сенсацію в Швеції. Дневники уважають те незвичайно важною подією, в наслїдок якої російська армія в Інфлянтах загрожена на задах, а дальше загрожений також і Петроград. Росія по двох столїтях є знов відтята від Балтійського моря. Вікно, яке вибив Петро Великий, побідивши Карла XII, шведського, для Росії до Балтійського моря знов замкнене.

Члени Реґенційної Ради в Польськім Королівстві.

ЛЮБЛІН (Ткб). Цїсар послав до генерал-губернатора графа Шептицького ось-таке відручне письмо: Любий графе Шептицький! Згідно з моїм достойним союзником німецьким цїсарем постановив я по думцї арт. І патенту з дня 12. вересня 1917 про державну власть в Польськім Королівстві ввести на уряд як членів Реґенційної Ради в Польськім Королівстві архиепископа митрополита варшавського Каковського, президента Варшави кн. Любомірського і властителя дібр в Маюшині Островського і даю Вам повновласть виконати той акт разом з цїсарським німецьким генерал губернатором в Варшаві. Карло в. р.

Візита в італійській головній кватирі.

ЛЮГАНО. (Ткб.) Крім Англійців і Французів прибудуть також Бельгійці, а саме 3 міністри до Риму ревізитувати італійського короля в італійській головній кватирі.

Затоплено.

БЕРЛІН. (Ткб.) Німецькі підводні лодки на північнім терені війни затопили знов 16.000 тон.

Як творить ся українська армія.

Письмо председателя Украінського Військового Ґенерального Комітету.

(Ф. К.) *Відень, 13. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" в 18. н. ст. вересня містить отсе письмо председателя Українського Військового Генерального Комітету п. С. Петлюри до редакції:

„Український Військовий Генеральний Комітет уважає необхідним дати фактичний матеріял з причини тих противорічних дійсности тверджень про український военний рух і дїяльність Українського Військового Генеражного Комітету, які командант київського военного округа п. Оберучев помістив у своїй заяві, надрукованій у ч. 213 „Кіевск ої Мысли".

Передовсїм п. Оберучев, очевидно, не представляє собі того, що українїзація лежить не у формованю зовсїм нових віддїлів (таких віддїлів сформовано тільки три). Українїзація лежить у сотворенню національної однородности в істнуючих вже більших військових одиницях. На скільки такі військові віддїли, які були в значнім степені приведені до одиородно українського складу, виявили себе дійсно бєсвим матеріялом, про се свідчать ті полкові, дивізійні і корпусні команданти, а також команданти армій, під командою яких знайшли ся з'українїзовані віддїли.

Командант *** корпуса ґенерал-ляйтнант Парський, нині командант армії, 30. н. ст. липня під № 37 висловлює свою думку про взірцеве здисциплїноване українських жовнірів і про бажаність виділити Українців найперше в окремі роти полків, а відтаак в баталїони, батерії й ин. Командант армії ґенерал Данілов „вповні згідний з думкою ґенерала Парського". Начальник ** піхотної дивізії Брейкш 18. н. ст. серпня говорить: „Українські доповненя показалися висше всяких похвал і здобули боєву славу ** полкови, куди вони в цїлости увійшли..." Начальник ** дивізії ґенерал-майор Протопанов 16. н. ст. липня просив про „як найскоршу українїзацію повіреної йому дивізії" і хвалив Українців, які виповнили один полк його дивізії. Начальник ** дивізії ґенерал Салоніков просив присилки виключно українського комплєтованя. Командант ** корпусу ґенерал Гулевич вповні приключаєть ся в письмі № 317 до думки двох своїх дивізій про комплєтоване їх полків, вложених в більшости з Українців і дальше з уроженців України та що таке скомплєтоване корисно відобєть ся на сконсолїдованости сих віддїлів, а відтак послужить до збільшеня їх боєвої здібности і т. д.

Що тикаєть ся спеціяльно сформованих українських віддїлів, на які в таким завзятем натякає п. Оберучев в своїй заяві, то йому слїд звернути свою увагу на український гайдамацький курінь, який стоїть в Одесї, до формованя якого командант військ одеського округа відніс ся зі співчутєм, дав йому змогу спокійно сформувати ся і тепер курінь, по заяві командата військ, належить до кращої частини одеського ґарнізону, яка тримає всю відповідальну службу для охорони революційного порядку в городі; крім того в Москві сформоване Український запороський полк, про який бувший командант військ московського округа, нині міністер війни Верховський, висловлюєть ся з найкращими похвалами.

На основі наведеного висше і всїх відомостий і документів, які має Комітет, Ґенеральний Комітет глибоко переконаний, що справа непорозуміня з українськими віддїлами в київськім окрузї лежить не в українськім комплєтованю, а в відношеню до нього п. Оберучева.

*

В тім самім числї „К. Мысли" поміщена також обширна відповідь Оберучева на письмо Петлюри. Найінтереснїйшим для нас з ній отсе місце:

„П. Петлюра пише, що нових українських віддїлів сформовано тільки три. Одначе всїм відомо, що в Київі сформували ся два полки: 1-ий український полк ім. гетьмана Б. Хмельницького і 1 ий український резервовий полк. Крім того в письмі сам п. Петлюра згадує два віддїли: гайдамацький курінь в Одесї і запоровський полк в Москві. — а також йому правдоподібно відомо, що у Б. стоїть сформований в Гатчині тяжкий артилєрийський дивізіон ім. Тараса Шевченка. Разом — вже пять. Одначе є ще инші".

За Ельзас і Льотарингію.

ПАРИЖ (ТКБ.) На засїданю парляменту 12. с. м. міністер заграничних справ Рібо заявив, що доти не може бути мови про мир, доки французькі дїти не будуть забезпечені перед повторенєм такої страшної війни і доки не буде усунена несправедливість, зроблена Франції в справі Ельзасу і Льотарингії. Сказав се давнїйше Аскіт, а тепер повторив Лойд Джордж, що Ельзас і Льотарингія мусять бути звернені Франції. Ми присягнули не приймати ніяких мирових предложень без безпроволочного поданя їх до відома союзників. Не відкидаємо готовости заключеня мира, але наших союзників не зрадимо і не приймемо ніяких умов мира, які нас поріжнили би з нашими союзниками.

АМСТЕРДАМ (ТКБ.) Американська преса, обговорюючи промову німецького державного секретаря Кільмана, заявляє, що про мир доти не може бути мови, доки Ельзас і Льотарингія не будуть віддані Франції.

БЕРЛІН (ТКБ.) З приводу промови французького міністра заграничних справ в парляменті 12. с. м., в якій Рібо натякав, ніби-то Німеччина готова була би вступити в безпосередні переговори з Францією в справі Ельзасу й Льотарингії, Бюро Вольфа одержує з урядового жерела заяву, що нема мови про те, щоб Німеччина могла розпочати якісь переговори з неприятельською державою про німецьку територію.

Білоруська Центральна Рада.

(Ф. К.) *Відень, 11. жовтня 1917.*

„Новое Время" у телеграмі з Минска з 21. н. ст. серпня повідомляє:

Закінчила ся перша сесія Центральної Ради білоруських організацій. Принято статут Ради, на основі якого Рада є відповідальним керуючим органом білоруського національного руху. До Ради входять депутати від білоруських організацій, міст, місточок, волостий, організацій утїкачів і військових віддїлів, які признають бажаним самоуправу Білої Руси й розвій рідної мови і національної культури. Організації, які входять до Ради, зединили ся на принципах: демократизації громадянського устрою, безплатного відданя всеї землї працюючому народови й оборони інтересів робітників.

Затверджено статут білоруських національних просвітних кружків у Минску. Організуєть ся центральний білоруський комітет утїкачів.

Засоби Ради становить 1%-й доходовий податок від всїх членів білоруських організацій.

За привернене дисциплїни в російській армії.

Нарада в головній кватирі при участи представників антанту.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) В головній кватирі відбула ся нарада, в якій взяли участь Керенський, міністри заграничних справ, війни і мари

нарки, шеф генерального штабу і новий амбасадор для Франції Маклаков. Нарада обмірковувала справу, як привернути в російськім війску дисципліну і піднести боєву здатність війска.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Як доносить „Рѣчь" в нараді в головній кватирі мають взяти участь також представники держав антанту.

Скликане сойму Фінляндії.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Тимчасоре правительство скликало сойм Фінляндії на 1. падолиста.

Підводні човни й літаки.

НЮ ЙОРК. (Ткб.) „Tribuna" приносить статю льондонського кореспондента, який чорними красками малює наслідки діяльности підводних човнів. Франція сеї зими буде страшно відчувати недостачу вугля; Італія потребує не тільки вугля, але й збіжа; навіть в Англії деякі підприємства застановили роботу через недостаток сирівців.

ЛЬОНДОН. (Райтер.) На зборах в Ліверпулї военний секретар льорд Дербі сказав, що одиноким способом охоронити ся від німецьких літаків є прогнати Німців з Бельгії, а також дати їм науку в їх власнім краю. Незабаром англійські літаки вже дорівнають німецьким. Тоді воздушна боротьба прискорить кінець війни.

НОВИНКИ.

Львів, 15 жовтня 1917.

— **Похорон бл. п. посла о. Иосифа Фолиса** відбув ся нині в Скнилові при великій участи народу, духовенства і значного числа львівської публики. Похорон провадив о. офіціял Білецький зі всіми членами Капітули та численними священиками з львівського деканату і міста Львова. Слово в церкві виголосив о. Іванець, сотрудник при Волоській церкві у Львові. Над могилою прощали Покійника о. Т. Лежогубський іменем всіх наших товариств, яких або членом або основателем був Покійний, посол д-р Цегельський іменем парляментарної репрезентації, о. Гр. Гірняк з Винник іменем організації Львівського повіту, п. Добрянський іменем Сокола III і громадянин Скнилова іменем парохіян. З послів брали участь у похоронах президент Романчук, о. Онишкевич і д-р Бачинський.

— **Українотні технічні сили при відбудові краю.** Тов. „Сільський Господар" у Львові предложило 8. вересня Краєвій Централї відбудови спис будівляних майстрів і інжинерів, відбуваючих військову службу; тих майстрів мала Централя, після обіцянки президента А. Гербста, виреклямувати від війска, щоб ужити їх при відбудові краю. У відповідь на своє предложене одержав „Сільський Господар" пояснене, що Централя сама реклямувати не може; натомість громади, в котрих інтересовані майстри мешкають, можуть потрібних робітників в приписаній дорозї реклямувати, а Централя обіцює піаперти таку реклямацію, скоро Товариство її о тім повідомить. Се пояснене іде дещо в розріз з обіжником Централї з 11. червня с. р. (ч. 4349), котрим вона поручає начальникам Експозитур предложити до 14 днів спис концесіонованих і сільських майстрів з округа, щоб їх виреклямувати та занятн при будові. Інжінери, котрі хотїли би вступити до державної служби при відбудові, мають, після письма Централї, особисто внести поданя о принятє і переведене реклямації, подаючи рівночасно найдокладнїйші дати уродженя, приналежности, студій і теперішного характеру військового. Технічна комісія при „Сільськім Господарі", подаючи ту відповідь Централї до відома всім, що до неї вголосияи ся, повідомляє заразом, що в найблизшім часі переведе дальші старанн в тій справі.

— **Українознавство в середних школах України.** „Кіевская Мысль" з 11. н. ст. вересня повідомляє: Відбуло ся засїдане Тимчасової Кураторської Ради при київськім науковім окрузі, на якім подано звідомлене з результатів літних праць комісій Ради. Що тикаєть ся справи заведеня курсів українознавства в середній школі, признано, що ученика середньої школи як будучі громадянські дїячі на Україні повинні бути більш детально познайомлені з побутом, історією і літературою того краю, де їм прийдеть ся працювати. На основі сього Тимчасова Кураторська Рада признала необхідним з біжучого року завести в середній школі виклад окремих курсів літератури, історії і географії України; курси сї є обовязкові й мають бути введені у число обовязкових годин поділу науки дорогою зменшеня числа годин викладу инших предметів. Наука української мови має основувати ся на принципі факультативного викладу. Вироблені вже програми курсів українознавства й підібрана спеціяльна література для учителїв. Дещо комплікуєть ся справа введеня сих курсів браком на ринку відповідних підручників для учеників. Детальне розроблене справи викладу згаданих курсів українознавства поручено місцевим педагогічним радам. — Ф. К.

— **„Національний Музей-Архив"** постановила заснувати у Київі культурно-просвітна комісія Всеукраїнської Ради військових депутатів. Він має на цїли збирати все те, що має якесь відношене до війни, а також до революції і до руху на Україні, як і взагалї до національного житя, як сучасного, так і минулого. Комісія звернула ся з прошенем до громадянства надсилати їй такий матеріял: 1) відозви, оголошеня, плякати і т. ин.; 2) малюнки, карикатури, граґури та все те, що торкаєть ся руху на Україні й війни; 3) газети, журнали й ріжні книжки, як українські так і инші; 4) прапори з ріжними написами, а також ріжні стрічки й инші відзнаки, які носили громадяни в часї революції й українського руху: 5) фотографічні картки українських дїячів (письменників, організаторів, представників взадів), а також фотографічні знимки з ріжних процесій і т. ин.; 6) спомини про ріжні події та дневники; 7) зброю, що торкаєть ся війни (отруйні стріли, бомби, рушниці і т. ин.); 8) старосвітську одежу, рушники, сорочки та взагалї ріжний етнографічний матеріял: посуди, грамоти й універсали, річи з розкопів, а також військову одежу нашого часу (форми російського вояка: піхотиниа, кавалериста, артилериста, сапера й ин.; форма закордонних вояків і ин.). — ВСВУ.).

— **100. роковини смерти Косцюшка** обходили вчерашної неділї Поляки у Львові, Кракові й инших містах Галичини, як також в ц. і к. окупації Польського Королівства.

— **Мечислав Барт**, ц. к. перший прокуратор державний у Львові, помер вчера в 58. році житя.

— **Господарські наради в Товмачи.** Для обговорена найвильнїйших господарських справ і відбудови повіта скликала філія краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" в Товмачи господарську нараду на 23. вересня з порядком нарад: 1) віднова рільничої господарки, 2) відбудова повіта, 3) опіка над повертаючими евакуованими, 4) віднова філії „Сільського Господаря". Про стан рільничої господарки в Товмаччині зложив звіт п. Андрій Терпиляк, аграрний комісар в Товмачи. Після спису переведеного військовими властями є в деяких громадах недорід. Повіт мусить вижити ся власними запасами, бо помочи ні відки не дістати. Причина недороду в повіті є евакуація повіта в 1916 і посуха. Стан потягової сили впав до 15 проц. нормальної, а 30 проц. в минулого року. Коний 2000 в повіті, коли в минувшім році було 6000. Військовість дала 70 кілька волів до ужитку селянам. Староство одержало 60.000 К на закупно насіня для дворів, за що замовлено насіне в рогатинським повіті. Стан худоби вдоволяючий. Брак паші грозить випродажю худоби. Д р Іван Макух подав, які субвенції дає Централя відбудови краю на підмогу рільництва і як о них старати ся. Про техніхну відбудову повіта референував д р Іван Макух. Про опіку над евакуованими референував д-р Іван Макух і поставив домагання що до розміщеня евакуованих і заплати чиншів для евакуованих, що до виплати причинків для евакуованих, основання повітового комітету опіки над евакуованими, і льокальних комітетів громадських що до справи вживленя евакуованих. Присутний на нарадах староста п. Табо дав вияснення в тім напрямі, як він думає провести акцію опіки над евакуованими і їх вживленем. Про военні чинитьби і шкоди референував д-р Іван Макух. Дня 30. вересня відбули ся загальні збори філії „Сільського Господаря" в Товмачи. Звіт діяльносви Виділу за военні часи вложив о. Евстахій Тесля, а доповнив д-р Іван Макух. Про завдання філії при віднові господарства і про організацію завдання канцелярій філіяльних при відбудові повіта референував д-р Іван Махух. Вибрано слїдуючий склад Виділу: д р Іван Макух, голова, о. Евстахій Тесля з Королівки, Андрій Терпиляк з Милованя, о. Володимир Жилавий з Острині, Ілько Барчук, начальник громади в Грушки, Гнат Луцик з Товмача і о. Іван Ліцовський з Пилагич виділові. Заступниками виділових вибрано: Івана Яцюка, начальника громади в Колинцях, Василя Волошина, учителя в Гринівцях і Михайла Нестерука, господаря з Ворони. До контральної комісії вибрано: Федора Терлецького, директора каси в Острини, о. Володомира Кисілевського з Гиновець і Теодора Морського з Локіток.

— **Величавий дар Румявцівського Музея у Москві.** „Кіев. Мысль" з дня 20. н. ст. вересня у телеграмі з Петрограду повідомляє: Тимчасове Правительство позволило московському Румянцівському Музеєви приняти пожертвовані йому громадянином Зубаловим артистичні колекції. Дар складаєть ся: зі 150 старо-руських ікон, мальованих емалій старо руського виробу, 40 образів старих західних шкіл, незвичайно цінної збірки старинної порцеляни, гобеліни XV—XVI ст. й ин. Предмети сї адміністрація Музея оцінює на 7.500 000 рублїв. —Ф. К.

— **Хлібова карта в Норвегії** має бути заведена з днем 1. падолиста. На особу визначено 2 кг. хліба на тиждень.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 14. жовтня.

В области наших війск нїчого важного.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 14. жовтня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Після добре обдуманого приготовленя почало ся спільне діланє армії і маринарки проти сильно укріпленого острова Езель в ризькім заливі. По довших приготовленях при помочи мін на побережних водах взято під огонь 12. жовтня рано укріпленя на піострові Свербе біля Кількенд, в заливі Тягга і біля Селя-Суида. Коли поборено опір російських батерій, війска вийшли на сушу. Без втрати хоч би одного корабля перша часть операцій вповні повела ся. Війска, що висїли на північно-західнім березї острова, в швидкім наступі зломили опір Росіи і йдуть дальше вперед в південно-східнім напрямі. Церель на південнім краю острова і Аренсбург в огні.

Між Балтійським і Чорним морем положене незмінене.

Позички на озимі засїви 1917.

Галицький Военнїй Заклад Кредитовий подає до відома, що як-раз одержав в ц. к. міністерства скарбу телеграфічно уповажнене до удїлюваня позичок засївових на ті части повітів східної Галичини, які тепер були в під інвазії увільнені.

Замірені є засївові позички осїнні 1917 і весняні 1918, а засади і услівя позичок будуть ті самі, що анальогічні засївові кредити в літах 1915 і 1916, т. є. по 80 К. на гектар, засіяний збіжами озимими, зглядно 120 К. на гетар, засаджений на весну бульбою.

Основним услівєм є — як дотепер — яка скількість грунту лежала відлогом, спричиненим военними подіями, т. є. вище на такий простір грунту можна одержати позичку, який в р. 1917 лежав відлогом або був вправді засіяний, однак наслідком інвазії був знищений.

Нову засаду, зглядно підлогу буде становити ся постанова скрипту довжного, що довжник не буде обовязаний звертати позичку, коли-би не зібрано землеходів в р. 1918 з грунтів, на які позички удїлено — наслідком некорисної вміни на північнім военнім терені.

Галицький Военний Заклад Кредитовий приступив вже до зладженя друків і поручень для ц. к. староств, яким сї друки будуть безпроволочно розіслані. З всякими отже зголошеннями і запитами повинні інтересовані звертати ся на раві лиш до староств, а реалізоване кредитів слїдувати буде вже по перенесеню осїдку Закладу до Львова т. є. від падолиста с. р.

Акція кредитова на весняні засіви 1918 буде окремо в своїм часї зорганізована.

309 А. 1—1

Галицький Военний Заклад Кредитовий

(Краків, Ринок 34)

переносить свій осїдок до Львова 20. с. м., де буде поміщений при вул. Міцкевича 7. Бюра краківські будуть отворені для сторін до дня 15. с. м. включно, відтак з всїми переписками належить відносити ся прямо до Львова. Для сторін будуть бюра львівські отворені вже правдоподібне 23. с. м. 399 В 1—1

ОГОЛОШЕНКА.

Второк, 16. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Діонїзія мч. — римо-кат.: Гавла ап.

Завтра: греко-кат.: Єротея свмч. — римо-кат. Маргарити.

В справі барабель на зиму просимо членів, котрі через Спілку їх вже замовили або хотїли би замовити, щоби зійшли ся сегодня дня 16. с. м. о год. 6. вечером до салї Інст. Ставропігійського, Бляхарська ч. 9. І. пов. Управа „Споживного господарської Спілки".

До українських пасічників! Дня 1. падолиста с. р. в год. 2. по полудни буде в комнатах Товариства „Сільський Господар" у Львові при вул. Зіморовича ч. 20. засїдане пасічничої Секції, на яке запрошуєть ся всїх членів пасічничої Секції при Товаристві „Сільський Господар" і членів Українського пасічничого Товариства в Тернополи. — Голова секції: Ів. Марцінків.

| **Загальні сходини** Шкільного Краєвого Комітету святочних дарунків для українських січових стрільців і жовнірів Українців ц. і к. армії у Львові, відбудуть ся в середу дня 17. жовтня 1917. о год. 5. по пол. в великій салі тов. „Бесіда", з отсим дневним порядком: 1. Відчитане протоколу з попередних загальних сходин. 2. Звіт секрехарки і касіярки. 3. Удїлене абсолюторії уступаючому тіснійшому комітетови. 4. Реорганізація комітету. 5. Внесеня членів. Отсим пригадуєть ся, що членами сього комітету є усі члени товариств: Союз Українок, Кружок У. П. Т. ім. Ганни Барвінок, Укр. Захоронка, Укр. Жін. Комітет помочи для ранених, Секція покріпляючої стації для евакуованих, Самаританська Поміч і Комісаріят УСС. у Львові. Просить ся о численну участь. — Евгенія Макарушкова, предсїдателька, Одарка Навроцька, секретарка.

| **Дирекція ц. к. ювилейної гімназії Франца Йосифа у Вижниці** повідомляє усіх інтересованих, що отворене вижницької гімназії на шкільний рік 1917/18 уже урядово порішене. Офіціяльні вписи, вступні іспити і початок шкільного року будуть оголошені пізнійше. Тимчасом в шести низших клясах наука вже відбуваєть ся. Ученики, які не зголосили ся ще до школи, мають зробити се в найблизшім часі. Панове професори вижницької гімназії, що їх місце теперішнього пробування дирекції не звісне, зволять сейчас прислати свої адреси.

| **Для українських сиріт.** П. Марія Струтинська, вдова по пок. надр. Володимирі Струтинськім, який помер недавно в Зальцбурзі, прислала до нашої адміністрації 40 кор. для українських сиріт.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала нам Найдорожшого Мужа, Батька і Дїда бл. п. Саву Загородного.

В сій тяжкій для нас хвилї знайшли ми поміч і потїху зі сторони товаришів небіщика, приятелїв і знакомих, котрим хочемо бодай в сей спосіб зложити сердечну подяку.

Передовсїм дякуємо Впр. о. Ю. Матеровському лат. парохови Клепарова за відвідини в часї хороби та за участь в похоронах. Дальше Впр. о. ректорови Паньківському за провід в похоронах і за слова прощальні, а Всч. оо. Лончині, Лучиньскому і Біленькому за ласкаву участь в відправі похоронній і Вп. п. Кушнїренкови за прощальні слова на гробі. Також сердечно дякуємо Вп. п. Директорови Д-рови Федакови і Директорови Грозакови за слова вспівчутя і за присутність на похоронах, — та всїм товаришам, приятелям і знакомим за відвіданє в часї хороби небіщика, за слова потїхи і за участь в похоронах Покійного.

328 1—1 **Мария, жена з дїтьми і внуками.**

НАДІСЛАНЕ.

Красвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулици Красіцкима ч. 6.** 40—?

Падворний і судовий адвокат

Др. ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ

має свою

Адвокатську канцелярію

у Відни, VIII. Josefstädterstasse 73.

Письма і всякі посилки можна слати або на сю адресу, або на адресу: Dr. Eugen Lewyckyj, Wien, I. Parlament — Трамвай з великичного дворця: Nordbahnhof — ч. 5. 320 2—3

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Роман Скварко десятник II. сотні У. С. С пропав під Конюхами дня 1. липня 1917, хтобн знав щось о нїм або его пізнїйше бачив, зволить ласкаво завідомити его родичів під адресою: Андрій Скварко, Львів, вул. Малецького ч. 5. Рівночасно родичі пропавшого просять ті хвальні денники краєві як і заграничні о ласкаве поміщене сего оголошеня, за що наперед складають сердечну подяку. 306 3—3

Прошу о вістку та про місце побуту п. Володимира Чубатого, ветеринаря з Дрогобича. — До „Діла" під 1908/13. 327 1—3

Отець Куницький, що був в р. 1916 на весні заїдателем парохії в Залїсю, повіт Ряшів, зволять ласкаво подати мені свою адресу. Ілля Чаж, учит семин. в Ряшеві. 330 1—1

Оголошення.

МИЛА тоалетові під гварянцією. По цінах приступних поки вистарчать запас ще через кілка днів поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319 4—30

АДРЕСА: Bauplatze der Ingenieurschule der Technischen Gesellschaft WIEN, VIII. LEDERERGASSE 28. — **КОНТО:** 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

66—?

Дяпли ацетиленові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенькові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

204 4—10 **Львів, вул. Академічна ч. 26.**

Хто посїдає, або хто би знав у кого є мій індекс викладів, зволить ласкаво, з причини важности справи, сейчас зголоситись: ул. 29. листопада ч. 7. партер, двері б. правник Володимир Глібовицький. 321 4—3

Інструктора до ученика з II. і ученицї з V. кл. гімн. пошукує Е. Бурачинський, директор дібр в Бергометї н. С. Буковина п. в місци. 316 2—3

Лїцитації коний і лошат.

В окрузї перемиської команди військової відбудуть ся лїцитації коний здібних до полевих робіт між 17—26 жовтня с. р.

17. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Судовій Вишни.

18. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Максимовичах коло Самбора.

21. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Ярославі (Annakaserne).

21. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій команди військової Перемишля в Братківцях коло Стрия.

22. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій при кінській резерві команди військової в Перемишлї.

26. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій команди військової Перемишля в Ольхівцях коло Сянока.

Удїл в лїцитації можуть брати лиш ті рільники, котрі викажуть ся легітимаціями своєї політичної власти або команди рейонової. 329 1—2

КАЛЕНДАР на 1918 р. „ПРОСВІТИ"

Великий ілюстрований Календар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тілько в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календарі безволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовлення.

V. 2—10

Підписуйте удїли

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Удїли від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 18—20

VIII. Звичайні Загальні Збори

Товариства торг. пром. „СОЮЗНИЙ БАЗАР" у Львові,

відбудуть ся дня 30. жовтня 1917. в льокали тов. „Дністер" о год. 4. в полудня зі слїдуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з попередних Заг. Зборів.
2. Звіт Дирекції і Надз. Ради за адм. рік 1916-17.
3. Звіт Контрольного Комітету.
4. Затвердженє білянсу за р. 1916-17 та удїленє Дирекції і Надз. Раді абсолюторії.
5. Зміна статута.
6. Вибір 2 членів Над. Ради на протяг 5 лїт і 3 застуи. на протяг одного року.
7. Вибір 3 членів Контрольного Комітету.
8. Справа означеня марки презенційної для членів Надз. Ради.
9. Внесеня і запити.

Колиб о год. 4. не зібралось вимагане статутом число членів, відбудуть ся загальні збори з тим самим порядком нарад і в тім самім льокали о годину пізнїйше. 324 3—3

Львів, 11. жовтня 1917.

Любомир Ржанський предсідатель Ради. **Др Володимир Бачинський** член Ради.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20.

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „ДНІСТРІ" від більше лїт.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полуд.

Конто Почтової Щадниці 35.527.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі Вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233 603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. Друк. „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 244 (9496) Львів. середа 17 жовтня (4 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.755.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 251.

Рукописів редакція не вертає.

ПРЕНУМЕРАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 10— „
пів-річно . . . . 20— „
цілорічно . . . . 40— „
у Львові (без доставки):
місячно . . . . 3— К.
чвертьрічно . . . 9— „
пів-річно . . . . 18— „
цілорічно . . . . 36— „
в Німеччині:
пів-річно . . . . 20— М.
цілорічно . . . . 40— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Сторінка дрібного письма 40, в окремій 60, в осьмій 80 с., з рекламній части 1 К. Повторюючі оголошення і видання 1/2 ціни. Найменша стрічка 1 К. Оголошення за спорами . . . . уложено. . . .

Одно примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 16. жовтня.

З східного терену війни і з Македонії не ма нічого важного донести.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На високорівні Баінзіцца і св. Духа змагання ворога були безуспішні. Італійські наступи на гору св. Гавриіла ударемнено в боротьбі на ручні ґранати.

ВІДОМЛЕНЄ ҐОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 16. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Вчерашна боєва діяльність артилерії в Фляндрії була така як попередних днів. Більших боїв піхоти не було. Вивідні наступи Англійців у кількох місцях, також в Артезії, відперто.

Група військ німецького наступника престола: Гарматна боротьба на північний схід від Соасон була знов протягом дня значна. Також під Крлон зросла вона підчас двох нових безуспішних французьких наступів на рови, здобуті нами недавно на північ від млина в Воклєр. Кілька вивідних перепалок були для нас успішні. На захід від Сіїн саксонські ґренадієри, а на захід від Мози баварські атакові війска привели з французьких становищ значнійше число полонених і кілька машинових карабінів. Огнева діяльність на північнім фронті Вердена була значнійша ніж в останнім часі.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Наші війска, що борють ся під приказами ґенерала піхоти фон Катена на острові Езель, вчера зовсім опанували головну часть острова. На півострові Сверге, який тягнеть ся на південь, відрізані там російські війска ставили ще завзятий опір. Важкі набережні батерії огнем наших карабінів примушені до мовчанки. В напрямі східного побережа так остро наступали ми на неприятеля, що тільки часть його війск вспіла ратувати ся через таму, яка веде до Мен. В боях на примісток Оррівар на східнім краю острова наші морські сили успішно співділали своїм огнем від півночи. Доси вичислено понад 2400 полонених. Те число побільшить ся ще розбитими. 30 гармат, 21 машинових карабінів, кілька самолетів і богато карабінів дістало ся в руки наших сухопутних війск, які при знаменитім співділаню частий фльоти під приказами віцеадмірала Шмідта сповнили головну часть своєї задачі протягом 4 годин.

Македонський фронт: В долині Струми Болгари оставили Англійцям кілька місцевостий.

Папа не наклонював Еспанії до мирової акції.

ЛЮҐАНО (ТКБ.) „Osservatore Romano" зазначує як неправдиву вістку, наче би Ватикан наклонював еспанського короля до акції за миром, але стрінув ся з великим опором. Папа приняв архиепископа Бордо кардинала Андріє на авдієнції. Також і инші члени французького епископату перебувають тепер в Римі.

Тільки побита Німеччина віддасть Ельзас і Льотарингію.

ВІРЦБЕРҐ (ТКБ.) На засіданю зїзду соціяльних демократів член президії Міллер заявив, що тільки побита Німеччина могла би віддати Ельзас і Льотарингію.

Франція супроти України, Австрії і Німеччини.

Лозанна, початок жовтня 1917.

Швайцарія, котра вже в часі мира була — завдяки своїй природі і своїм порядкам — одним з міжнародних осередків, ґуртуючи в собі гостий з усіх кінців світа, стала в сім часі единим на европейській суші місцем, де мирно живуть побіч себе, сусідуючи із собою через стіну, горожани всіх держав нашого роздвоєного війною світа. Та не тільки людям дає тепер приміщенє мала Швайцарія, — вона ще гостиннійша для ідей, хочби найсуперечнійших. Ніде на цілім далекім світі не має нині місця для такого боєвища ідей, як на сім острівци, положенім у самій середині Европи, межуючім з двох сторін з головними державами осередного союза, з двох инших сторін з двома державами західного союза. З Парижа наспівають сюди дзвінки рівно скоро, як із Мінхена і Міляна. А тутешні ґазети приносять кождого дня найсвіжійші телеґрафічні звістки з усіх боєвищ, з усіх парляментів, про внутрішні події в усіх воюючих державах...

Дати обравок тутешної вулиці часу війни в її кінематоґрафічною виставою людий всіх держав і рас, тай дати загальний нарис тутешнього торговища політичних і національних ідей, як воно відбиваєть ся хочби на виставах тутешних ґазетних кіосків — ся задача манить мене від першої хвилі побуту в сій країні в часі війни; можливо,, що зможу подати його читачам „Діла" пізнійше; нині обмежую ся на короткім представленю становища, яке займає преса французька і франкофільська до української справи тай до держав, в руках яких лежить тепер безпосередний вплив на українську справу, отже до Австрії, Німеччини і Росії.

На своє здивованє помітив я, що велика паріжська преса з „Temps ом" на чолі виявляє до українського питаня більше інтересу і навіть менше неприхильности, ніж сього можна було надіяти ся. Без переборщеня можна сказати, що нема дня, щобы — не в одній, але в більшій скількости французьких ґазет — не знайшли ся статї, або бодай звістки про Україну. Напрям статей тільки виїмково бував неприхильний, частійше він так сказати би: „прихильно вижидаючий"; бував й явно прихильний, одначе не без застережень. А застереженя сї, так само як і причини неприхильности, на чім полягають? Все на однім і тім самім: на підозріню, чи припадком цілий „рух" український не є... „німецькою інтрігою". Risum teneatis — скаже кождий Українець на перший погляд. А одначе кождий, хто безпосередно приглянеть ся близше тому склубленю стремлінь, ідей і почувань, яке лягло в основу теперішного політичного і за тим воєнного конфлікту, той не буде легковажити собі сього французького (а за тим також англійського й американського) підозріня на українство. Бо нема сумніву, що таке або инакше становище російського правительства до справи української автономії тай до справи перебудови Росії на федеративний союз самостійних національних держав не в малій мірі буде залежати від поради, впливу (може навіть диктату) Франції і її союзників. А для всіх них — Німеччина ворог par excellence.

Такий ворог, що нетільки на українську справу глядять вони крізь призму свойого ворогованя до Німеччини, а й свої почуваня до Австро Угорщини регулюють після того, як імовірно уложать ся по війні відносини між Німеччиною і Австро-Угорщиною. Наміри „розбору" сеї монархії нині, можна сказати, зовсім понехані. І то нетільки тому, що наддунайська монархія виявилась у війні сильнійшою, ніж сподівались її вороги. Се забуть у значно більшій мірі, як раз в огляду на Німеччину. Знищенє Австро Угорщини означало би скріпленє Німеччини яким десятком міліонів австрійськох Німців, а тим самим акт такий спричинив би ще нове пересуненє відносин сили на некористь Франції, відносин, які вже й без того ставали ся що раз гіршими для Франції наслідком слабого зросту її людности в порівнаню із зростом людности Німеччини.

Міркованя над сими питанями ґрають у міждержавній політиці нашого часу більшу ролю, ніж нам звичайно здаєть ся. Вони й ґрати-муть безперечно важну ролю в тих переговорах, які будуть ліквідувати теперішну війну. Вже нині богато французьких і франкофільських органів, кермуючись сими оглядами, робить дуже виразну й замітну „дистанкцію" між Німеччиною і Австрією — на користь останної. Дуже часто і щораз частійше подибують ся в сих органах вислови надії, що Австрія зможе перебудуватись на принципах демократії і національного самоозначеня, тай що скріплена осьтак зможе увільнити ся від „ярма" залежности від Німеччини. З окрема чимало симпатичних відзивів можна подибати про особу цісаря Карла І., про його людяність і демократичність.

Факти сї—тай ще инші, про які прийдеть ся писати окремо,— просто силкують нас виводити свої висновки що до нашого політичного становища в Австрії. Ось один із сих висновків: Серед істнуючих відносин „австрофільство" галицьких Українців зовсім не мусить конче спричиняти ворогованя західного союза до української справи.

З Народного Комітету.

На черговім засіданю Народного Комітету в суботу 13. с. м. голова д р Кость Левицький здав звіт з послідних двох нарад Української Парляментарної Репрезентації з правительством.

Перша нарада відбула ся дня 4. с. м. з президентом міністрів д-ром Зайдлєром; з нашої сторони взяли участь: д р Петрушевич, д р Кость Левицький, д р Евген Левицький д-р Лагодинський і д-р Цегельський. Д р Зайдлєр заявив, що хотів би зєднати Українську Парляментарну репрезентацію для сталої правительственної більшости і запитав, які жаданя до правительства мала би українська репрезентація. Наші відпоручники поставили точний спис наших найпильнійших домаганъ в области державної адміністрації, господарської відбудови східної Галичини і організації господарських воєнних урядів, в справі основаня українського університету у Львові і в справі заяви з найвисшого місця, що українські землі не будуть в ніякій формі прилучені до польської держави. Всї наші жаданя були можливі до безпроволочного зреалізованя дорогою відповідних заряджень.

На се заявив д р Зайдлєр, що він сам відносить ся прихильно до українського народу, чого доказом іменованє д ра Горбачевського міністром, а що до наших домаганъ, то на раві годі йому їх сповнити, впрочім він над ними застановить ся і возьме їх ад референдум.

В дальшім ході наради ми закидували правительству, що воно в часі війни не сповнило ніяких, навіть найменших наших домаганъ мимо патріотизму і величезних жертв українського народу для австрійської держави, що іменованє д ра Горбачевського, як правительство так часто підносить як уступку для нас, не змінило в нічім розпучливого положеня українського народу в Галичині.

Наради з д-ром Зайдлером над деякими отже до ніякого порозуміння і правительство пішло давним шляхом, дорого купуючи собі польські голоси, між ними і за ціну наших життєвих інтересів.

Слідуючого дня, себто 5. с. м. відбула ся друга нарада з правительством в справі відбудови східної Галичини. Зі сторони правительства взяли участь: президент міністрів д-р Зайдлер, міністер рільництва гр. Сільва Тарука, міністер публичних робіт Гоман, секційний шеф бар. Ертль і намісник граф Гуйн; з нашої сторони були там: д-р Петрушевич, д-р Кость Левицький і о. Онишкевич. Відпоручники Укр. Парл. Репрезентації обговорили діяльність Централі для відбудови краю, домагаючи ся окремої централі для східної Галичини з українською управою згляднo філії у Львові з такоюж управою, з прибічною радою з більшости Українців з тим, що прибічна рада мала би голос рішаючий, а не дорадний, як доси. Намісник гр. Гуйн боронив теперішну централю, хоч заміти наших відпоручників опирались на точних фактах. Вкінци гр. Сільва-Тарука предложив компромісове внесене, а саме: остає одна централя з двома окремими прибічними радами в Кракові і Львові і з окремими буджетами для західної і східної Галичини. На чоло деяких секцій мають стануги Українці з польськими заступниками, а там, де начальниками секцій є Поляки, Українці мають бути їх заступниками; до відбудови покличеть ся відповідне число українських сил і негайно розпічнеть ся відбудову східної Галичини. Проти сего предложеня заявили ся сейчас д-р Зайдлер, міністер Гоман і намісних Гуйн.

Супроти того неприхильного становища правительства до наших домагань в справі відбудови східної Галичини і ся нарада, що тривала три години, скінчила ся на нічим.

Сей звіт по дискусії, в котрій забирали голос д-р Степан Баран, д-р Володимир Бачинський, о. Теодозій Лежогубський і о. Александер Стефанович, принято до відомости.

На внесене д-ра Барана поручено голові поробити заходи в Українській Парляментарній Репрезентації, щоби правительство виплатило відшкодованя родинам невинно і без суду страчених в часі відвороту австро угорських військ в 1914 і в часі їх приходу в 1915 р.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 16. жовтня 1917.

Нинішне засіданє Палати послів зачало ся о 10 годині перед полуднем.

Президент міністрів предложив проект закона, який їзва утворення міністерства суспільної опіки змінює постанови в справі круга діяла ня деяких міністерств.

Міністер скарбу предложив проект закона в справі військового податку і підвисшеня податку від мусуючих вин.

Приступлено до денного порядку, до розправи над звідомленем комісії для справ вселенців, про події у Вагні.

Звітник п. Гаспарі зазначив, що комісія була далека від того, щоби видавати остаточний суд про цілий заряд у Вагні і про кроки поробдені там на річ вселенців. Комісійних резолюцій не треба розуміти в той спосіб, наче би було бажаним відмовити урядникам запопадливости в службі і в праці. Є вони радше виявленем охоти, щоби вселенців уважати не особами, яким треба дати підмогу, але повноправними горожанами держави і що табори є не тільки захистами бездомних, але тимчасовими громадами і містами, в яких треба видобути вселенців з бідноти до співпраці і діяльного життя.

П. Гальбан: Наша монархія може похвалити ся тим, що обійшла ся з горожанами ворожих держав богато більше по людянему, як деинде, натомість власне населенє було наражене на невисказані терпіня і браки, яким можна було справді запобічи без зменшеня потреб війни. Бесідник порівнує поступованє в Прусах з поступованем в Австрії. В Прусах не стидали ся, що надграничні области були наражені на наїзд непрятеля. Поучено власти і населенє, як мають заховувати ся, зладжено списи осіб, які мали намір на випадок наїзду вийсти ся з родинних сторін, навіть з гори визначувано місця, до яких мали удавати ся вселенці. Хибний погляд, пануючий в Австрії, довів до того, що коли вже перші граничні области були діткнені інвазією, одинокою журбою державної адміністрації було укрити відворот, з таборів вселенців зробити державні тайни і здержати вселенців від стичности з цивільним населенем. В той спосіб удало ся укрити на кілька тижнів нутро краю.

Осягнене тої короткозорої і короткотермінової цілі десятки тисяч горожан мусіли переплатити тими жертвами, на тлі яких пізнійше виросло питанє вселенців. Власти не мали вказівок, розповсюднювано смішні вістки, мінялося евакуованих з політично підозрілими людьми. Удоскональненем китайського муру була баракова система. Населенє мусіло уважати то замкнене доказом, що тих людий уважають ся політично непевними, бо населенє було щоденно свідком всяких анімкових розпорядків проти вселенців, що відновлювано їм робітних книжок, що заникано їм можність свобідно рухати ся і чесного заробку. Чоловікови, який видумав баракову систему годі завидувати. Подане, яке бесідник послав 24. жовтня 1916 до міністра внутрішних справ, в якім зазначив, що в таборах вселенців панує поліційна самоволя, досі остало без відповіди. Опісля Палата ухвалила закон, за який вселенці будуть її вдячні. Як би той закон виконано, то може уникнуло ся би події у Вагні. Міністер внутрішних справ обіцяв усунути поліційну самоволю.

Революції пропоновані комісією, не є карною виправою проти органів, які завинили давнійше, бо комісія не хотіла обтяжувати міністра і звітника надмірним жаданєм і трудностями, але обвинають тільки те, що кождий узнає справединим.

Відтак говорить п. Фальдутті і Айхшпінер, почім забрав голос міністер Бегенбург.

З Росії.

Керенський занедужав.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Президент міністрів Керенський в головній квартирі занедужав на інфлюенцу. Мусить лежати в постели.

Замість Росії — Японія.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Бувший начальний вождь Алексеєв, який має їхати на конференцію антанту до Парижа як представник армії, в розмові зі співробітником „Утра Россії" сказав, що боїть ся, що конференція відкрие слабість Росії. Місце Росії на терені війни займе Японія, яка певне одержить компензати її коштом. Росія є вже тільки статистом.

Робітничо-жовнірська Рада проти правительства.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Орган роб.-жовн. Ради „Извѣстія" містить острy статю проти правительства, в якій соціялісти не є належно заступлені. Тому революційна демократія мусить закликати до правительства: уступати!

Непорозуміне між комітетом фльоти і тимчасовим правительством.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Vossische Zeitung" доносить, що непорозуміне між центральним комітетом фльоти Бахтийської і тимчасовим правительством заострив ся. Комітет обстав при головнім жаданю розпочати мирові переговори і постановив не вести дальших переговорів з тимчасовим правительством, але полишити рішенє справи роб.-жовн. Раді.

Слідство проти трох нім. послів.

БЕРЛІН. (Ткб.) Кілька дневників принесло вістку, немов би проти незалежних соціяльно-демократичних послів Віттмана, Фекслера і Газзого розпочато слідство їзва закидів поробленим в парляменті державним секретарем Каземлєєм. Після заяви з міродатної сторони може „Berliner Local Anzeiger" заявити як найкатегоричнійше, що та вістка є фалшива. Ніколи не було достаточного матеріялу, який оправдував би дохожденє проти тих трох послів.

Голоси преси про інструкцію рос. правительства для Укр. Ген. Секретаріяту.

(Ф. К.) *Відень, 14. жовтня 1917.*

Українська преса.

Інструкція тимчасового правительства для Українського Генерального Секретаріяту зустрінулася в українській закордонній пресі з одноду шним глибоким невдоволенєм. Різкий вислів сьому невдоволенню дають передовсім щоденні столичні, київські, українські органи всіх напрямків. Найбільше спокійно ще говорить провідний орган Української Центральної Ради — „Нова Рада". За те инші органи, лівійші, не вважуть себе ніякими дипльоматичними оглядами і промовляють мовою, повною революційних акцентів.

„Нова Рада" звертає передовсім свою увагу на територію, яку тимчасове правительство віддало під власть Українського Генерального Секретаріяту, й доказує безпідставність виключеня з території автономної України безумовно українських губерній: Харківської, Катеринославської і Херсонської.

„Народна Воля", орган соціялістів-революціонерів, пояснює се тим, що правительство не бажає втратити у Катеринославській губернії комадень, у Херсонській — пристаний. Також обтяті є права генеральних секретарів, що — на думку „Народної Волі" — повертає Україну до того, що було до 16. липня. Тимчасове правительство не знайшло в собі досить горожанської відваги виповнити свої зобовязаня. Тепер дорога одна — революція на Україні.

Найрішійше висловлюють ся орган українських с.-д. — „Робітнича Газета". „Правительство — говорить газета — неприлично вело себе підчас переговорів і неприлично їх закінчило. Коли треба було, то самі міністри приїхали до У. Ц. Ради у Київ і вели переговори. Рада повірила міністрам, а тепер правительство не спішило вексаїв. Видавши інструкцію, правительство сміється, яке вони зробить враженє. Очевидно є пляни або спровокувати Україну й здавити військом разом з Фінляндією, або, коли потоп кровю не вдасть ся, знов перейти до нової комбінації. Маємо надію, що Рада не дасть себе спровокувати."

Російська преса.

З голосів російської преси про інструкцію слід занотувати передовсім два: голос „Рѣчи", провідного органу кадетів, і голос „Кіевской Мысли", органу російської демократії на Україні.

„Рѣчь", яка недавно перед тим в передовиці радила з Україною поступити так, як з Фінляндією (розвязанє Сойму!), пише:

„Прикре вражіне робить тільки-що затвердженa тимчасовим правительством „Інструкція для Генерального Секретаріяту України". Новому складови правительства прийшло ся хлебтати кашу, якої наварила доморода „революційна творчість" панів: Церетелі, Терещенка, Некрасова і Керенського. Де-що найбільш сумне й не до принятя в уступках попереднього правительства направлено досвідною рукою. Неозначене і двозначне введено в рамки й усунена можливість богатьох (хоч не всіх) розширюючих інтерпретацій вирваної Українцями уступки. Одначе при всім тім суть справи направити вже не було можна і сотворена тимчасовим правительством інституція на Україні й дальше оправдує те негативне відношене, яке вона викликувала й перед тим."

„Кіевская Мысль" присвячує інструкції спеціяльну передовицю.

„Інструкція для Генерального Секретаріяту, яку приняло тимчасове Правительство, знаменує зворотний момент у розвою російсько-українських національних відносин і кладе легальний початок краєвій самоуправі України. Тимчасове правительство виповнило з'обовязане, взяте на себе його трьома представниками в часі побуту їх в Київі, й санкціонує орган, який від нині стає авторитетним посередником між правительственою властю й місцевим населенєм. Організація Генерального Секретаріяту, намічена тимчасовим правительством, не відповідає вповні очікуваням і домаганям відповідальних українських діячів. Одначе відступи, зроблені у правительственнім проекті, не на стільки значні, щоби могли завернути взаїмні відносини між Радою і тимчасовим правительством з того шляху угоди, на який вони були поставлені спільними з'усиллями соціялістичної демократії обох народів". Перейшовши відтак найважнійші точки, в яких інструкція розходять ся з проектом Української Центральної Ради й подавши свої замітки, „Кіевская Мысль" кінчить свою передовицю отсими словами: „Памятаючи, що інструкція є тільки тимчасовою, що Установчі Збори переглянуть питанє про долю України у всій його цілости, памятаючи про небезпеку, яка загрожує всім здобуткам революції, демократія обох народів забуде про части і деталі, які становлять предмет сперу, й спільними з'усиллями приступить до організації краєвої власти, так необхідної для всеї справи революції".

Передмирова конференція в Льондоні.

ВІДЕНЬ (Прив. тел.) Як доносить російський „День", небавом вічнеть ся в Льондоні конференція антанту для означеня военних цілий. Основою нарад будуть мирові заяви наших, середних держав, нота Вільзона і мирова програма російської демократії, щоби порівнати їх з военними цілями Англії, Франції й Італії та означити передумови мирових переговорів.

Пересуненє військ на італійськім фронті.

Львів, 16. жовтня 1917.

„Münchner Zeitung" доносить Женеви:

Після донесень з Ліона вже від вісьмох днів замкнені італійські і французькі залізниці для звичайного руху. Безнастанно йдуть поїзди з Франції до Італії. Поїздами перевозить ся також численні англійські війска, англійську муніції й оружє. На залізничих шляхах північної Італії замітний дуже живий рух, який вказує на пересуване військ на італійськім фронті.

Америка готовить ся до війни.

Заняте кораблїв і залізниць.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) Один з дневників доносить, що „Times" одержав з Нью-Йорку отсю вістку: Всї американські кораблї містоты 2.500 тон і вище, в сумі 2,878.000 тон, поставлено під контролю правительства. Опісля будуть заняті кораблї містоти 1.500—2.500 тон. В пізнїйшім реченци будуть видані ще дальше ідучі заряджєня.

Зачувати у Вашингтонї, що правительство на час війни хоче занята також залізниці.

Повична свободи.

ВАШІНГТОН. (Ткб.) Президент Вільзон оповістив, що день 24. жовтня є днем свободи, в якім має збирати ся вся людність у всїх містах і селах і зобовязувати ся посполу і супроти правительства, що з усїх сил буде підпирати позичку свободи. В проклямації Вільзона сказано, що він старає ся, щоби вислід робив велике враженє, а по всїх областях непріятеля ровійшов ся відгомін, що Америка задумує добути з себе все, щоб війну довести до побідного кінця.

Цїсар Вільгельм іменує Реґенційну Раду для Польщі.

ВАРШАВА (Вольф). До ген.-губернатора Безелєра прийшла отся телеґрама: В згоді з моїм достойним союзником Й. В. Цїсарем Австрії і Апост. Королем Угорщини вважаю вказаним по думаї пятенту з 12/10 1917 вести на уряд варшавського митрополита Олександра Каковського, президента міста Варшави кн. Здзіслава Любомірського і властителя дібр Иосифа Островського як членів реґенційної ради в Польськім Королівстві і поручаю Вам перевести сей акт спільно з ц. і к. військовим ген.-губернатором гр. Шептицьким.

Посольські збори в Раві руській.

Дня 15. с. м. складав посол проф. д р С. Дністрянський звіт зі своєї діяльности. Присутних було понад 300 виборців. По рефераті посла вивязала ся оживлена дискусія. Підношено покривджене нашого народа на кождім кроці, безсильність нашої репрезентації супроти центрального правительства, нехтованє наших політичних і господарських домагань в користь сусідної нації. Указуючи своєму послови votum довіря, збори ухвалили слїдуючу резолюцію:

„З огляду на те, що дотеперішна українська політика в сій війні не лише не видала бажаних для нашого народу результатів так на полї політичнім як і економічнім, а навпаки у відворотнім відношеню до понесених нами жертв обовязкових і добровільних зростає наше економічне та політичне поневолєнє, — збори вважають парляментарну репрезентацію заховати цїлковито вільну руку супроти всїх міродатних чинників у державі, діяти лише згідно з честю

НОВИНКИ.

Львів, 16 жовтня 1917.

— **На невиразний друк** в нашім дневнику дістаємо богато нарікань в круга наших читачів. Отже ся недогідність не є завинена нами, бо невиразний друк спричиненний лихим папером, а папір дістати так важко, що мусить ся брати такий, який є. Та власне тепер удало ся нам дістати більшу скількість лїпшого паперу і як він тільки надійде, друк у нашім дневнику стане значно лїпший.

— **Українознавство в київській Духовній Академії.** „Кіевская Мысль" з дня 11. н. ст. вересня повідомляє: Ректор київської Духовної Академії епископ Василій повідомив генерального секретаря для справ народної освіти, що згідно з постановою ради київської Духовної Академії з дня 16. н. ст. червня вороблено заходи у синоді в справі заведеня в Академії необовязкового предмету українознавства, одначе до сеї пори питаня сього синод не порішив.

— **Подорож німецького цїсаря.** Цїсар Вільгельм після відвідин в Софії прибув до Шарґороду, де його на двірци привитав султан з своєю військовою і дворською дружиною.

— **В справі реклямацій** організаторів і урядників філій Тов а „Сільський Господар" у Львові. Філії „Сільського Господаря" звязані придержувати ся при вношеню просьб о увільненє своїх функціонарів від військової служби, о скільки вони не є здібні до служби фронтової слїдуючих норм: 1) Поданя належать вносити через місцеву громадську зверхність до старо ства і просати, щоби воно предкладало поданя безпосередно до ц. к. міністерства рільництва. 2) Відпис кождого поданя разом з відписом залучників належить пересилати безпровожочно до головної управи Товариства у Львові з поданєм дати внесеня до староства і число протоколу виплывів староства. 3) В поданях належить покликати ся на рескрипт ц. к. намісництва Краєвої Централї відбудови Галичини з дня 24. вересня с. р. ч. 18293/II, який рівночасно філіям вислано і який установляє Тов-о „Сільський Господар" виконуючим органом Централї до відбудови рільництва.

— **Українська мова ц. і к. властий.** Ц. і к. військова команда в Крикові, складаючи вовни, видала таке оповіщенє: „До всїх ходовців овець, виправляючих шкіру, рукавиків і кушнірів! Всї котрі посїдають вовну овечую суть обовязані в днях послїдно поданих в повиже вказаних урядах громадських до збору вовни визначених. Вовна така есть потрібна до спорядженя одежи для наших жовнирів змушених зимовати в полї для оборони нашої вітчини. Зі взгляду на ту важну причину ніхто не повинен для своєї потреби затушити бодайби найменьшу часть вовни, а еслиби хто вовну не відказав буде без взгляду каранїй." В тім самім оповіщенє наші села називають ся: Беніова, Високо, Кундратів, Бережек, Ільник і т. д. в стилю сербсько-польського вояжіку і правописи.

— **Висилка бараболь в дрібній скількости.** З военного Заведеня обороту збіжем одержуємо до поміщеня отсю оповістку: На основі міністерського розпорядку прислугує продуцентови бараболь право пересилки дрібної скількости бараболь для своєї родини, о скільки вона мешкає поза місцевістю продукції бараболь. З того права можуть користати родичі, найближша родина і дїти продуцента під услівєм, що в місци свого замешканя зречуть ся права побору признаної скількости бараболь. В цїли одержаня дозволу на пересилку бараболь треба переслати до Заведеня обороту збіжем, Відділ для бараболь, Радзівіловська ч. 8, прошенє, в якім має бути стверджено властю придїлюючою бараболї в місци замешканя петента, що він зрікаєть ся права побору бараболь в місци свого замешканя, і має бути подана скількість що до якої прислугує йому право побору. До прошеня треба долучити посвідку політичної власти, яка має ствердити ступінь споріднєня евентуального відбирателя з продуцентом. Таке прошенє, без степпля, з дорученєм офранкованої заадресованої коверти буде полагоджане відворотно, о скільки буде відповідати наведеним вимогам і заведене перешле петентови транспортову посвідку на висилку бараболь. Продуцент, мешкаючий в Галичинї, має право до побору 200 кг. бараболь на особу на цїлий період взглядненя виключно для власного домашнього господарства, а його родина, мешкаюча в Галичинї має право до побору 150 кг. на особу. За границю вільно буде висилати тільки по 150 кг. на особу для домашнього господарства продуцента а по 100 кг. на особу для членів найближшої родини.

— **Виставка на цїли військових грабів** буде уладжена дотичною військовою командою в Перемишлї в салї магістрату. На ній будуть експоновані плянї й проекти військових кладовищ та инші предмети, зображуючі діяльність згаданої команди.

Як старати ся о найвищу підвишку воєнних причинків?

Новий причинковий закон з дня 27. липня 1917 року В. з. д. ч. 313 підвищив дуже значно висоту військових причинків. Родини мають побирати від дня 1. серпня 1917 р. в більших містах 1 К. 80 сот. денно на особу, а в селах і місточках 1 К. 60 сот.

Сей закон є особливо корисний для нашого селянства тому, що селянам належить ся після него майже тричі вищий причинок. Обчисляють, що лише для нашого краю принесе новий закон около 300 мілїонів корон річно.

На жаль причинкові комісії не спішать ся в признаваним підвишок навіть там, де підвишка має бути признана з уряду, а наші люди не знають, як о них старати ся. Що більше, загал нашого населеня має хибне переконанє, що на підставі нового причинкового закона і виконуючих розпорядків міністра краєвої оборони має завсїди наступити підвишка військового причинка в уряду без жадних старань сторони і що вона буде завсїди однако висока для всїх управнених до побиранє причинка осіб.

Так однако не є. Закон робить ріжницю між поодинокими категоріями осіб. А іменно:

1) жінці і правеснім дїтям належить ся повна підвишка військового причинка до 1 К. 80 сот. денно на особу, без огляду на се, чи покликаний жив з ними перед своїм покликанєм в спільнім господарстві, і не беручи в рахубу сего, якою сумою грошей причиняв ся він до їх удержаня. Тимто належить їм признати підвишку причинка з уряду і без перепроваджуваня окремих розвідів. Тимчасом деякі галицькі причинкові комісії не хотять жінці і дїтям признавати підвишки причинка з уряду, лише переводять якісь окремі розвіди, жадають ріжних посвідок і потверджень, иншими словами всїми силами старають ся, щоби управненим не признати законом признаної підвишки військового причинка. Населенє мусить тому само стати в оборонї закона, бо закони не на се істнують, щоби їх урядники перекручували і до них не приміняли ся. Проти сего поступованя комісій належить вносити масові зажаленя до ц. к. Президії Намісництва.

2) всїм иншим особам, які жили з покликаним в спільнім господарстві, належить ся теж повна підвишка військового причинка. Їм однак не признаєть ся підвишки з уряду, лише вони мусять виказати в касї податкового уряду, який їм виплачує причинки, що вони жили з покликаним в спільнім господарстві. Найлекше дасть ся се зробити через предложенє посвідки громадського уряду. Коли би такої посвідки не можна було з яких-небудь причин видістати, треба внести окреме прошенє до своєї причинкової комісії і покликатись в нім на свідків, котрі можуть ствердити се, що покликаний жив з родиною в спільнім господарстві;

3) військовий причинок всїх осіб, що не жили з покликаним в спільнім господарстві перед його покликанєм, не може винести більше, як підмога, яку їм давав покликаний перед своїм вступленєм до війска, з тим одначе додатком, що коли покликанє до війска наступило перед 1. серпня 1917 р., то військовий причинок має бути о 50% вищий від підмоги. В ніяком однак случаю не може бути військовий причинок більший від висоти означеної законом, себто як 1 К. 80 сот. згляднo 1 К. 60 сот. денно на особу. Особи, належачі до сеї категорії, мусять внести до комісії прошенє о підвишку і доказати через долученє посвідок чи через покликанє свідків, що підмога, яку їм покликаний давав, є висша від висоти непідвишеного причинка.

4) вкінци для осіб, з котрими покликаний не жив в спільнім господарстві і безпосередно перед своїм покликанєм зовсім їм не помагав, прим. тому, що був хорий або без роботи або відбував обовязкову військову службу, означує висоту причинка комісія після статкових і господарських відносин покликаного і його образованя, а також представленя, кілько тепер міг би заробити, коли би не служив в війску.

Замітити годять ся, що надзвичайної підвишки військового причинка до подвійної висоти то є до 3 К 60 с., згляднo до 3 К 20 с. денно, ніколи не признаєть ся з уряду, лише в кождім случаю треба внести окреме прошенє.

Проти відмовних рішень причинкових комісій є допустимий в протягу 60 тя днїв від їх дорученя відклик до Краєвої Комісії причинкової в Білій, а коли би і ся полагодила справу некористно для сторони, в тім самім реченци жалоба до Адміністраційного Трибуналу у Відни.

Докладнїйше обговорив я постанови нового причинкового закона і подав там взори прошень, представлень і відкликів в брошурі „Про військові причинки і права родин осіб військових", яку видало Краєве господарське Товариство „Сільський Господар".

Володимир Целевич.

† ПОМЕРЛИ І

О. Микола Теодорович, парох Пробіжної, станиславівської епархії, помер дня 11. с. м. в 67. році життя і 43. священства. Покійник був дуже ревним священником і всюди, де був пароxом, полишив слїди своєї праці. Відзначав ся як добрий проповідник. Підчас інвазії митрополит Шептицький іменував був його завідателем станиславівської дієцезії на час неприсутности еп. Хомишина. Полишив більше дїтий, з котрих один син і дві дочки вступили до монастиря оо. Василян. — В. Й. п.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 17. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Єротея свич. — рим.-кат. Маргарити.

Завтра: греко-кат.: Харитини мч. — рим.-кат.: Луки ев.

Фребелівські курси для дітий від 3—10 літ вже почали ся. Управа курсів завела також науку французької і німецької мови для старших. Вписи на курси і на науку чужих мов приймається ще при вул. Цитадельній ч. 9 між год. 3 і 5 пополудни.

На Захист для недужих У. С. Стрільців у Львові зложили в команді Збірні Станиці: о. Винницький і парохіяни через о. Дурбака 36 К. Церков в Журавиці 10 К. п. Лістовський, урядник акцизи у Львові 5 К. — Всім жертводавцям щире Спасибіг складає управа Захисту УСС. у Львові.

Управа Захисту для недужих У. С. Стрільців у Львові складає отсим щиру подяку Вп. паням Паньківській, Бачинській, Грабовській, як і всім Вп. паням і панночкам, що трудили ся коло збірки під церквами у Львові на потреби Захисту, а рівночасно потверджує відбір квоти 588 К 84 с. як вислід із тої збірки.

Набір до Українських Січових Стрільців. Ц. і к. команда рекрутуючого уряду УСС. установленого розпорядком ц. і к. Найвисшої Команди Армії з 8. квітня 1917 ч. 31869 Р. повідомляє, що до Укр. Січ. Стрільців можуть вступити: а) ті, що при послідньім перегляді були узнані незідбними до військової служби; б) всі уроджені 1900, 1901 і 1867 р. як покищо необовязані до військової служби; в) ті висуджені (суперарбітровані) стрільці, яких при новім перегляді знов призвано до військової служби здібними. Зголошувати ся можна писемно або устно в названій управі в Станиславові Голуховського 64. Названі під а) мають виказати ся посвідкою перегляду (Landsturmmusterungsblatt. Названі під б) мають подати свій вік уродження і дозвіл родичів або опікунів на вступлення до УСС. Коли більше число осіб з одного повіту зголосить ся, приїде на місце відпоручник управи. Всеч. гр.-кат. парохіяльні уряди просить ся о надісланє списів всіх молодців, роджених в 1900 і 1901 р. Всі письма до рекрутуючого уряду можна посилати безплатно через полеву пошту.

Кружок українського Педагогічного Товариства в Долині отвирає з днем 1. падолиста с. р. приватний курс семінарійний з плянами научими І. року семінарів державних. Услівя приняття: 1) Укінчений 15 рік життя. 2) Відповідне научне підготовленє. 3) Фізичне уздібненє. Вписи від 15—30. жовтня с. р. Кандидати мають при вписі предложити: 1) Метрику. 2) Послідне шільне свідоцтво. 3) Свідоцтво лікарське на доказ фізичного уздібнення. Вписове 10 К. Оплата місячна за науку 40 К. Бідні одержать виижку на 30 К місячно. Науки уділяти будуть фахові сили з приписаною кваліфікацією.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу о вістку та про місце побуту п. Володимира Чубатого, ветеринаря з Дрогобича. — До „Діла" під 1908|13. 327 2—2

Оголошення.

МИЛА тоалетові під гваранцією. По цінах приступних поки вистарчить запас ще через кілка днів поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319 5—30

Льоси на рати продаємо в правом гри по вложеню першої рати. На льоси уділяємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всіх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

ШІЦ і ХАСС

у Львові пл. Марійська 7. VIII 68—7

Куплю дивани перські, також уживані. Прошу листовно повідомити і означити час, в який голошу ся в час. Вольска — Ягайлонська 4. 291 2—3

Д. КРАУТ дентист-техній

ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 35.

виконує усі роботи дентистичні, містки в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провінції полагоджує ся в тім самім дни. 331 1—10

ЕМЕРИТ

правник (найрадше емеритований судя) знайде пільодення занято, яко референт кредитових справ в поважній львівській інституції. — Зголошеня під „правник" до адміністрації „Діла".

VI 2—2

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 11—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Всіх наук лікарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** перенїс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих

вулиця Зїморовича ч. 5. — II. пов.

304 2—8

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержане і платню після умови. 307 5—5

ЗАКЛАД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ

ВОЛОДИСЛАВА ҐУЗАЛЯ

Львів, Коперника 15а.

виконує огрівання центральні всяких систем. Водотяги, лазнички, освітлення газові і уладженя санітарні, як також всякі направи з сеї области. 281 4—5

Інструктора до ученика з II. і учениці з V. кл. гімн. пошукує Е. Бурачинський, директор дібр в Бергометі н. С. Буковина п. в місци. 3.6 3—3

Ліцитації коний і лошат.

В окрузї перемиської команди військової відбудуть ся ліцитації коний здібних до полевих робіт між 17—26 жовтня с. р.

17. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Судовій Вишни.

18. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Максимовичах коло Самбора.

21. жовтня с. р. о год. 8. рано в шпитали кінським в Ярославі (Annakaserne).

21. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій команди військової Перемишля в Братківцях коло Стрия.

22. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій при кінській резерві команди військової в Перемишлі.

26. жовтня с. р. о год. 8. рано в кінській стації зужитковій команди військової Перемишля в Ольхівцях коло Сянока.

Удїл в ліцитації можуть брати лиш ті рільники, котрі викажуть ся легітимаціями своєї політичної власти або команди рейонової.

329 2—2

Одинока українська

Тов. взаїмних обезпечень на жите і ренти п.

„КАРПАТІЯ" 40—?

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаємности, а через то премії виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і вспалість обезпечень.

Приймає по трех літах право виплину, а вже по трех літах уділяє позички на низькі відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 16

Години урядові: від 8. до 2.

Підписуйте уділи

одиноко українського кооперативного союзу для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 19—28

Цїлий світ перейдеш
як уміеш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК

до науки нїмецької мови.

зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють дещо по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорять ся про такі річи: сільське обісте, рідня, село, місто, барви, сільска хата, мешкане в місті, на торзі (про масло, ярини, земелоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду зелїзницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, літо, осінь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 219 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брошурованих в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта"

Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 1—?

КАЛЕНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Календар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великі кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числі примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), а потім по виході календаря безпереволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 3—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 12.

Ч. 245 (9497) Львів, четвер 18 жовтня (5. ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 17. жовтня.

На нашім східнім фронті і в Албанії місцями віджила боєва діяльність. В відтинку гори св. Гавриіла знов відперто італійські наступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 17. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Ґрупа військ німецького наступника престола: Огнева боротьба на північний схід від Соисон розширила ся вчера по боках і хвилями була дуже сильна; вела ся вона також в ночи. В західній Шампанії, в Аргонах і на східнім березі Мози боєва діяльність також була завзятійша ніж в останніх днях.

Вчера вістріляно 10 неприятельських самолетів і 1 привязаний бальон. Підпор. Більов скинув у воздушній боротьбі 23 ого противника, підпор. Беме 20-ого. Наші летуни знов атакували бомбами Діжірхен. В відплату за киненє бомб неприятельськими летунами на отверті німецькі міста ми обкинули бомбами місто Нансі, положене в операційній области. Вибухли значнійші пожари.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Вчера наші війска поконали на півострові Сверге неприятельські сили, які ще ставили опір. Тим самим цілий острів Езель є в наших руках. Добича збільшуеть ся. Вчера приведено над 1.100 полоненних. Наші морські сили на північ від Езель в ріжних задачі вели перепалки з російськими нищителями й канонірками. Вислід був для нас корисний. Без власних втрат примусили ми неприятельські кораблї до відвороту. Воздушні кораблї маринарки обкинули бомбами Перновь. Там вибухли великі пожари.

На фронті на суші в деяких місцях значно віджила боєва діяльність. Російські відділи, які посували ся наперед, відперто.

Фронт македонський: Не було більшої боєвої діяльности.

З Росії.

Роб.-жовн. Рада взиває до оборони краю.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Цілий виконуючий видїл роб. жовн. Ради видав відозву до офіцирів і жовнїрів на суши й морі з заявом ставити сильний опір новому ударови, який грозить Россії. Рада вробить усе, що в її силах, щоб населенє краю причинялo ся до оборони краю не меншими жертвами, як ті, що на фронтї. Рада вробить усе, щоб війна не вела ся анї день довше, ніж се конче потрібне.

Плани Керенського.

ЛЬОНДОН. (Пр. тел.) „Times" доносить з Петрограду: Заграничні дипльомати є переконані, що Керенський незабаром, певне ще підчас зими, буде напирати на союзників, щоб заключили загальний мир, а як ні, то мусять вректи ся помочи Росії. Керенський так промостив уже дорогу до такої політики, що він і Росія не будуть могли ставити опору. Керенський уже мріє про президентуру, і не є неможливо, що він невеликою більшістю її осягне.

Отвореня передступного парляменту.

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.) Отвореня передступного парляменту відложено на 20. с. м. Правительство завізвало всіх міністрів, щоби предложили сьому парляментови спис пильних проєктів законів, особливо в аграрній справі, яка в останнім часі прибрала дуже поважний характер.

Львів, 17. жовтня 1917.

Як стоїть справа мира?

В часі між папською нотою й відповідю осередних держав дискусія про мир вела ся в такім оживленім тоні, появило ся стільки обіцюючих натяків про становище воюючих сторін, що здавало ся, що справа мира поступила значно наперед. По оголошеню відповіди осередних держав на папську ноту почав ся упадок сих надій. Можна казати, як хто хоче, залежно від політичного становища: або, що завели надії, які покладано на держави антанту, що вони своєю відповідю на ноту осередних держав збільшать виглядн на мир,—або, як проголосили державні мужі і преса антанту, що осередні держави завели надії антанту. Предметово треба ствердити, що по оголошеню нота осередних держав почав ся упадок надій на швидкий мир, не вважаючи на так ярко мирову заяву міністра заграничних справ Австро Угорщини гр. Черніна в Будапешті. В кінці, по вимінї заяв між відповідальними державними мужами Німеччини й антанту в справі Ельзасу й Льотарингії вимировій акції наступила повна перерва. Німеччина заявила, що Ельзас і Льотарингія як територія німецької держави ніколи не можуть бути предметом переговорів з неприятельськими державами, а Франція, Англія й Америка заявляють, що про мир доти не може бути мови, доки Ельзас і Льотарингія не будуть віддані Франції.

Так скінчили ся поки що розмови про мир, —скінчили ся ствердженем непримиримости воюючих сторін.

При сім на увагу заслугує тактика антанту. До недавна висував він на перше місце умов мира справу Бельгії. Колиж по останних заявах Німеччини показало ся, що справа Бельгії не була би перешкодою до мира, нагло висунено справу Ельзасу й Льотарингії. Можна допускати, що як би і в сій справі Німеччина вложила заяву в примиримім дусї, антант висунув би знов якусь нову справу. По заявах англійської преси, що Німеччина може мати мир тільки тоді, коли зовсім упокорить ся, такий здогад має зовсім реальні основи.

В найновійшій деклярації російське правительство заявило, що на конференції держав антанту віднесе справу мира в дусї російської революції, яка заявила ся за миром „без анексій і контрибуцій", і взагалї старати меть ся вести активну заграничну політику в дусї принципів, які зродили ся з російської революції. Отже може звідси вийде нова ініціятива до мира?

На се питанє знаходимо в віденьскій „Arbeiter-Zeitung" відповідь в тім дусї, що тільки через Росію веде дорога до мира. Російський нарід—читаємо там—бажає мира. Російська революція поставила своєю цілю закінчити війну. Від вибуху революції кожде правительство мусїло приняти в свою програму заключенє мира. Правительство, яке отверто виступило би як ворог мира, було би зараз вметене. Маючи все те на увазї, правительства в Відні й Берлїні, коли справдї хотять мира, повинні звернути ся з формальним предложенєм до мирових переговорів. Не до самої Росії, бо ідея окремого мира не має там прихильників, але до всіх держав антанту, бо тільки тоді російське правительство буде примушене дати ясну відповідь: так або ні.

„Таке запрошенє до мирових переговорів — пише „Arb.-Ztg." — мусїло би крім того инакше виглядати, ніж в грудни 1916 р. Воно мусїло би заздалегідь відібрати російському правительству всякий привід до відмови, отже мусїло би бути виразно сказано, на якій основі осередні держави хотять вести переговори. Правительства Німеччини й Австро-Угорщини мусїли би в тім запрошеню сказати, що готові заключити мир „без анексій і контрибуцій", що не домагають ся анї територіяльних набутків, анї воєнного відшкодованя, що Бельгії, Сербії, Ромунії не хотять анї формально анектувати, анї посередно вдержати в економічній і військовій залежности, що в кінці — зовсім в дусї останної промови гр. Черніна — хотять предложити мировій конференції проєкти про інтернаціональне розоруженє і рішенє всіх спорів обовязковими інтернаціональними мировими судами. Ми хотїли би побачити російське правительство, яке посмїло би відмовити ся від запрошеня до мирових переговорів на такій основі. Воно пізнало би революційних робітників з Петрограду, революційном жовнірів у краю й на фронті".

Вкінци „Arb.-Ztg." думає, що власне тепер є відповідна хвиля на таке запрошенє до мирових переговорів, коли революційні елементи в Росії невдоволені новим складом правительства, а Рада робітницьких і жовнїрських депутатів, в якій президентом став большевик Троцький, збирає ся скликати конгрес робітницьких і жовнїрських депутатів з цілої Росії, який має самостійно, без участи буржуазії, рішати про правительство держави.

Чи на сю довогу до мира підуть осередні держави і чи вона принесла би мир? Відповідий на сї питаня треба ждати.

Переговори в головній кватирі в справі української армії.

(Ф. К.) *Відень, 15. жовтня 1917.*

П.Т.А. у телеграмі з кватири верховного головнокомандуючого з 25. н. ст. вересня повідомляє:

В кватиру прибула депутація Українців, вложена з предсїдателя Українського Військового Ґенерального Комітету Петлюри, членів Комітету: Скарченка і Кежровського і двох членів Всеукраїнської Ради військових депутатів. Депутація прибула в тій цїли, щоби вияснити ряд питань, які відносять ся до українізації війска, і точку погляду штабу верховного головнокомандуючого на сю справу. Депутацію приняв верховний головнокомандуючий Керенський у присутности помічника начальника штабу Вирубова й представника У. Ц. Ради у головній кватирі, полковника Павленка. У ночи часть членів депутації виїхала у Петроград. У головній кватирі лишили ся тільки Денисів і Петлюра для технічного розроблення всіх питань, звязаних з українізацією.

Відповідь антанту на папську ноту.

МІНХЕН (Пр. тел.) „Münchener Zeitung" доносить на основі інформації дневника „Italia": Англійський посол заповів у Ватикані, що спільна нота з відповідю антанту буде вручена в першім тижни падолиста.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 17. жовтня 1917.

На нинїшнім засіданю закінчено розправу над наглим запитом п. Шірфа в справі заосмотрювання австрійських торгів в мясо, уголь і солонину з Угорщини. Між иншими п. Лукашевич сказав, що є обовязком Угорщини в місце Галичини і Буковини, які в наслідок воєнних подій не можуть так, як за мирних часів заосмотрювати західних країв в провіянти, щоби взяла на себе апровізацію західних країв.

Приступлено до другого читаня будже т о в о ї п р о в і з о р і ї. По промові звітника ухвалено на пропозицію президента відбути рівночасно розправу загальну і подрібну та ограничити час промови бесідників на 30 минут.

Пп. Тайфель і Шрайтер зголосили ось-таке додаткове внесенє:

В §. 4 на кінци треба вставити: Правительству даєть ся повновласть видати потрібні суми на підвисшенє дорожнечих додатків державних функціонарів о 50% від дня 1. січня 1918 та

виплатити на рахунок тої підвишки з гори дня 1. падолиста 1917 рати на перші 3 місяці 1918 р.

Пп. Гуммер, Ельверт і Тайфель зголосили додаткове внесене:

Правительству дає ся повноважність видавати краям на умовах, які постановить, зачети в максимальній квоті 60 міліонів корон в цім признаня або підвищеня дорожнечого додатку народним і виділовим учителям за 1917 рік.

Міністер фінансів бар. Вімmер вказав на велике значіне теперішної провізорії. В часі пира провізорія є конституційною основою ведення правильної праці, сьогодня розходить ся про щось більше, про те, щоби дати державі в хвилі великих клопотів середники ведення війни за істнованє. Воєнні позички то майже одинокий середник усунути надвишку банкнотів. І сим разом не є вказане, щоби з гори приписувати правительству вибір роду позички.

Що-до дорожнечого додатку функціонарів, то вставлено вже суму 560 міліонів корон, з чого 240 міліонів припадає на залізничих функціонарів. З огляду на тяжке положенє правительство є готове, хотяй 560 міліонів не є дрібницею, поробити ще нове поліпшенє істнованя. В засаді правительство не має що закинути нинішному внесеню, яке стремить до 50% підвищеня дорожнечого додатку від дня 1. січня враз з виплатою з гори зачету на ту підвишку.

Правительство домагаєть ся 6 місячної провізорії, бо наради над звичайним буджетом тревають довший час. Мимо того правительство бажає, щоби наради над буджетом не відволікали ся і просить о як найшвидше переведене розправи над звичайним буджетом.

Промова Окуневського.

П. Окуневський навязав до слів міністра фінансів, що добро держави є заразом добром народів. Українці мусять запитати, чи то реченє є слушне також із становища Українців? Повторило ся те, що вже нераз було, що в останній хвилі знайшла ся більшість для провізорії. Коли представник польського кола в комісії заявив, що Поляки умовили ся вже з правительством, то правительство не уважало вже, що варта вести переговоря з иншими партіями. Якже щасливі є Поляки під політичним оглядом! По вибуху війни Росія жертвувала їм автономію, осередні держави незалежне королівство, Вільзон про них говорив, те саме папа, але про український нарід ніхто не говорив, українському народови лише грозять.

Бесідник згадав про події в Талергофі, про присуди на Українців і про слова одного з бувших намісників, що українські посли є властиво офіцирами без армії. Може і нав рацію на стільки, що ті посли занадто далеко відбігли від народного інстинкту в справі державної ідеї. Минувшість українського народу була звернена проти півмісяця, нараз мусять перевернути свої історію до гори ногами і Константинополь назвати приятелем. Бесідник нарікав на поведенє німецьких жовнірів і полків гонведів з Українцями в Галичині. Супроти поступованя держави з Українцями мусять вони поставити собі питанє, чи вільно їм голосувати за буджетом. По промові Дашинського звернули ся Українці до президента міністрів з запитом, чи може їм приречи забезпеченє їх національного істнованя. Українці мають на думці таке становище, яке мають Німці в Швайцарії. Потішувано Українців будучністю. Нехай собі Поляки роблять з Краковом, що їм подобаєть ся, нехай получають ся з Варшавою або ні, для Українців одиноке є питанє, що станеть ся із східною Галичиною.

Українці надіяли ся, що дістануть від цісаря обіцянку, що їм не грозить небезпека видачі їх в руки ворогів, але довідали ся, що не дістануть такої обіцянки. Говорить ся все тільки про австрійсько польську ідею, про ягайлонську ідею, але та ідея принесла Українцям тільки огонь і меч. Подібна хвиля як теперішна не верне і за 100 літ. Українці презентують правительству вексель, підписаний кровю і питають, куди їх веде. На те правительство відповідає, що границя Польщі усе отворена на схід.

Польські представники сказали, що домагають ся доступу до Балтійського моря, а недавно п. Ангерман говорив про два моря, отже про український Дністер. Навіть якби грозила небезпека, що як пише „Neue Freie Presse", Українці будуть потоптані, то вони мусять відповісти, що тепер передостанна година. Щоби висказати, що парляментарно не можуть инакше поступити, будуть голосувати проти провізорії.

По промові гр. Барбе-Ваксенштайна нараду перерване.

Оголошене мирової пропозиції.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Заповіджене оголошене мирової пропозиції в голяндсько-скандинавській комісії наступить в сих днях.

Прибічну раду Централї відбудови розвязано.

КРАКІВ. (Ткб.) „Czas" доносить: Звісно, що скликане на б. с. м. пленарне засіданє прибічної ради Централї господарської відбудови краю відкликано через протест українських членів ради. Відкликане наступило в останній хвилї так, що не всї члени були про те повідомлені і богато з них прибуло до Кракова на засіданє. Тепер довідуємо ся, що прибічну раду Централї для господарської відбудови краю розвязано. Іменованє нової ради має наступити як найскорше.

По затвердженю Українського Ґенерального Секретаріяту.

Становище не-української демократії.

(Ф. К.) *Відень, 15. жовтня 1917.*

Як доносить „Кіевск. Мысль", на засіданю Комітету Української Центральної Ради 18. н. ст. вересня голова засіданя С. Веселовський вказав, що було би бажаним, щоби Генеральний Секретаріят подав до відома свою програму й виложив плян будучої діяльности.

Винниченко заявив, що з огляду на відсутність в Київі деяких секретарів питаня про плян будучої діяльности не обговорювано.

Після сього Золотарев в імени представлених в Українській Центральній Раді соціялістичних фракцій (російських с.-д. і с.-р., польської соц. партії і з'ед. жид. соц. партій) зложив отсю заяву:

Звертаємо ся до всеї демократії України й висловлюємо своє повне задоволенє ізза сього, що в процесї національного самоозначеня демократія заложила перший камінь в будові автономії України. Сей перший успіх ми бачимо в затвердженю Генерального Секретаріяту в тім складї, в якім представила його тимчасовому правительству Українська Центральна Рада.

Ми ожидасмо декларації Генерального Секретаріяту, одначе вже тепер ми можемо сказати, що з цілою енергією, властивою революційній демократії, ми будемо піддержувати таку платформу, яка буде основувати ся на признаню єдности інтересів української й неукраїнської демократії, інтересів боротьби за національне самоозначенє й дальшого розвою революції. Ми вважаємо, що після того, як ми спільними з'усиляями відбили перший отвертий виступ контр революції, єдність революційного фронту буде всім нам особливо дорога. Сим шляхом ми прийдемо до повної автономії України, в якій кожда нація найде для себе свободу і рів не право на істнованє. На сім шляху Генеральний Секретаріят, як орган краєвої власти, одержав змогу здійснити творчу програму необхідних для народних мас реформ, без яких революція не може дальше розвивати ся. Ми віримо в те, що координація всіх сил демократії на Україні й єдність її органічної діяльности обезпечить необхідний успіх праці Генерального Секретаріяту.

Сиркін (сіоніст) прочитав заяву фракції сіоністів, яка, витаючи горячо перший затверджений революційним правительством Генеральний Секретаріят автономної України, рівночасно вважає своїм обовязком зазначити, що, признаючи трудности, які супроводжали формованє першого найвисшого краєвого органу, фракція не бажала комплікувати се питанє ще більше виставленєм домагання дотично жидівського національного представництва. Одначе ми виразно підчеркуємо, що відсутність в Генеральнім Секретаріяту представника жидівської нації, — щодо числа третьої в краю, — не може й не повинна бути пояснена як симптом небажаня признати жидівській нації право на представництво в Генеральнім Секретаріяті; тим менше ся припадкова відсутність може служити прецедентом при дальшім устрою державного життя на Україні.

*

Українському Генеральному Секретаріятови орган російської демократії на Україні „Киевская Мысль" присвячує в ч. 219 з 21. вересня окрему передовицю, в якій пише:

„Полеженый перший камінь автономного устрою України, покликаний до життя орган краєвої власти, однаково необхідний і для української і для не української демократії. Українська демократія від нині одержує змогу приступити до праці над організацією рідного краю й над упорядкованєм його життя. Не можна сказати, щоби умови для такої праці були сприяючі. Розклад діткнув Україну не менше, чим инші области нашої вітчини, не менш скомплікованї в ній політичні й особливо національні відносини. Проклятий режім царських порядків оставив по собі в нашім краю особливо тяжкі слїди, вніс богато їди у міжнаціональне життє на Україні. Потрібний розмах в праці, щоби ослабити розклад, який усунути в теперішних умовах лежить поза людськими з'усиляями. Потрібна здвоєна здумливість і продуманість в виборі курсу, щоби край з міжнаціональної боротьби вивести на дорогу братнього співжитя всіх національностий. Українська демократія тим вірнійше виповнить своє завданя, чим більше вона укріпить ся в думці, що тільки в єдности української й не-української демократії лежить шлях до спасеня як України, так і Росії. З думки про сю єдність зродила ся угода 16. липня. До думки про неї повертає нас затвердженє Генерального Секретаріяту."

З палати послів.

Львів, 17. Жовтня 1917.

Справа табору виселенців.

Про події в таборі виселенців в Вагні промовляв вчера ще міністер внутрішних справ гр. Торгенбург:

Стверджую в відповіди п. Айштінгерови, що не було бесіди про вину якого-небудь урядника. Особливо начальник табора в Вагні, се урядник знаменитий. Як начальник табора не має він иншого блуда, хиба той, що не знає італійської мови. Але він совісно старав ся навчити ся тої мови. Одначе з тим національне питанє не має нїчого спільного. Я все говорю, що навіть для австрійського міністра добре було би знати всї мови нашої держави. Дальше стверджує міністер, що німецькі урядники мимо великих трудностий чесно сповняють свої обовязки. Де вони своїх обовязків сповнити не могли, там спричинила се війна. Міністер дякує за те, що всї бесідники признали добру волю таборних управ, особливо управи в Вагні. Баракові табори, се добродійні заведеня і в инакшій формі не мож було урядити їх. Представивши події в Вагні, запримічує міністер, що жандарм мусів зробити ужиток з оружя, бо на нього кидали камінєм. Незвичайно сумна річ, що від його вистрілу втратила житє молода людина, котрої матїр має мужа і сина в полю. Але треба пожалувати й бідного жандарма, котрому лучило ся таке нещастє. Дотеперішний вислїд слїдства вказує на те, що жандарм не провинив ся. Що до справи внесеня дисциплінарних кар по таборах, то міністер є тої думки, що се практичне заряджене дасть ся заступити відповідним законом. Опісля обговорює міністер справу втїкачів загалом і просить вплинати на них, щоб вони не викликували ворожого настрою до себе в краях, до яких утїкають. Кінчить замітков, що війна також урядови так звязала руки, що він не може в справі втїкачів і виселенців всїх задоволити.

По промові міністра запротестував проти неї окликами з галерії хтось з публики. Предсідатель перервав засіданє, і коли служба „зробила порядок", засіданє знов отворено.

П. Равх підчеркує, що навіть деякі високі урядники позволяли собі на вороже відношенє супроти бідних утїкачів. До таких належить радник двора Рот при краєвій управі в Опаві.

П. Лясоцкий представляє кривди, які терпіли польські втїкачі і підчеркує, що доси винних не потягнено до одвічальности. Бесідник домагаєть ся відшкодованя для потерпівших.

В голосованю принято внески, які домагають ся покараня винних і поліпшеня долї втїкачів.

Слїдуюче засіданє нині.

Українські внески й запити.

Посол Гонубович інтерпелював в справі реквізицій в тернопільськім повіті, п. о. Онишкевич в справі увільненя з військової служби жовнірів, що є уквалїфікованими помічниками в рільництві, п. Лукашевич в справі полишеня населеню дерева, ужитого до будови стрілецьких ровів та в справі задержаня стану худоби в Буковині і Східній Галичині наших втїкачів і виселенців в Гміндї.

Мілїтарна кріва в Росії і Японія.

Льозанна, конець вересня 1917.

Під наведеним висше заголовком паризька велика газета „Le Pays" з 11. с. м. подає статю полковника А. Шевале, в котрій розглядаєть ся питанє про присилку японських військ на галицький фронт Росії для „захисту богатої і такої важної для питаня війни або мира — України". Згадана газета (орган Кайо) полемізує з газетою „Journal des Debats", яка стоїть проти висилки Японців до Европи власне в тої причини, що „Українці як найбільш здібний до державного життя (le plus sociable) нарід Росії прийме поміч Японії з найменшою симпатією". „Le Pays" думає, що японські війска можуть

перейхати на фронт, минаючи Київ, та що Україна досить богата, щоб прогодувати ті 460 тис. жовнірів, так, як стільких Ромунія. „Головно ходить о те, щоби спасти Південну Росію і Бесарабію від німенько австрійської інвазії, зберегти російську житницю Україну з її численними фабриками та запасами, бо завойоване сеї країни цілковито спаралїжує Росію і може повести більш ніж які инші обставини до сепаратного мира".

Французькій пресї добре відоме, що українське правительство домагаєть ся пересуненя усіх своїх жовнірів на власні границї, у власні армії, знає вона також бажане Укр. Центр. Ради про охорону української території по заключеню мира від чужих військ не лише ромунських, чи то японських, але й московських. Та хиба знищене України справді обходить антант? Йому щоби „довести за всяку ціну війну до побіди".

Е. Б.

З аґлійської палати громад.

Воздушне міністерство. — Контроля над жерелами нафти.

ЛЬОНДОН (Райтер). Палата громад по літних феріях знов вібрала ся. Канцлер фінансів Бонар Льов заповів, що буджетовий спис в справі складу воздушного міністерства приготовляєть ся і незабаром буде внесений проєкт. Закон, який запевнює правительству контролю над усіми жерелами нафти, відкритими в Великій Британії, принято в другім читаню.

Віче в Сокалі.

В неділю 14. с. м. відбуло ся в Сокалі віче, на якім бувший соймовий посол д р Роман Перфецький представив теперішне політичне положене українського народа в Галичині, перейшов всї фази боротьби У.П.Р. проти вилученя Галичини та представив стан теперішних переговорів з правительством.

По дискусії, в якій забирали слово пп. Драган з Тудуркович, о. Каровець з Кристинополя, І. Сполітакевич з Нинович, проф. Банах з Сокаля, Н. Варениця з Нинович, староста полковник Гужковський, о. декан Волосянський з Сокаля, Анна Сидор з Нимич, дир. Мазурак з Сокаля, Д. Вибранець з Сокаля і инші, ухвалено отсї резолюції:

1) Віче висказує У.П.Р. і з окрема її президентови послови сокальского округа д-рови Евгенови Петрушевичеви повне довіре і признане за рішучу і бодру оборону прав українського народа в Галичині, одобрює вповні теперішну її тактику і всї нею поставлені до правительства політичні і економічні домагання і взиває її обстоювати непохитно ті мінімальні домагання всего українського народа в Австрії, і на случай дальшого проволікання в сповненю тих домагань або на случай нещілковитого чи невдоволяючого їх сповненя зі сторони правительства перейти до як найстрійших форм поборювзня його в цілі вимушена зміни системи правління і утворення нового правительства на засадах територіяльної автономії всїх народів Австрії.

2) З окрема жадає віче територіяльного поділу Галичини і утворена з земель давного Галицького Королівства і Буковини осібного коронного краю з українським соймом, українською адміністрацією і українським перед соймом відповідальним намісником, з краєвою українською шкільною і культурною Радою та всякими иншими українськими властями.

3) Віче домагаєть ся негайного основаня запорученого цїсарським відручним письмом українського університету у Львові.

4) Віче жадає негайного утворена східно галицької української Централї відбудови, а що найменше як переходову форму Секції для відбудови краю з власним українським президентом і українськими урядниками, власним східногалицьким буджетом і власною прибічною Радою з голосом рішаючим, та взиває У.П.П. від того домаганя ніяк не відступити.

5) Віче домагаєть ся негайного знесеня районових команд і виказує своє крайне обурене з причини наскрізь кривдячого селянське населене повіту поступованя сокальської районової команди.

По ухваленю сих резолюцій приступлено до вибору повітової політичної організації на сокальський судовий повіт з правом кооптації ще дальших 7 членів. До повітової організації війшли пп. Яцко Семенюк з Сокаля, Никола Варениця з Нинович, Іван Драган з Тудуркович, Антін Сиса з Поториці, Пилип Пиріг з Нисмич, Іван Сполітакевич з Нинович, Атанас Сидор з Тудуркович, Гриць Лабай з Вохсенка, о. Каровець з Кристинополя, о. Матвіяс з Яструбич, проф. Банах і дир. Мазурак з Сокаля.

НОВИНКИ.

Львів, 17 жовтня 1917.

— **Розвязане N. K. N.** В понеділок 15. с. м. відбуло ся в Кракові останне засіданє N. K. N. під проводом віцепрезеса Яворського. Референт д р Старжевський умотивував і предложив таке внесенє: N. K. N. ухвалює розвязати ся з хвилею повстаня польського правительства й передати йому свої агенди і в тій цїли, особливо для передачі легіонів як кадри будучої польської армії вибрати окрему комісію; та сама комісія має передати польському правительству також заграничні інформаційні бюра N. K. N.; фонди, які остануть, має польське правительство обернути на цїли воєнної опіки над легіонами а тим, щоби воно що-до способу ужитя тих фондів засягнуло опінії голови кола польського, краєвого маршалка, предсїдателя виконуючої комісії N. K. N. і президентів Кракова та Львова. Контрольна комісія має остати в дотеперішнім складї. Се внесенє ухвалено без дискусії одноголосно. Віцепрезес N. K. N. Яворський, покликуючи ся на стан здоровля, зголошує резигнацію, яку збори приймають до відомостя, і висловляють Яворському подяку за його працю. В кінци вибрано виконуючу комісію, яка уконституовала ся, вибираючи головою п. К. Лясковського.

— **Поворот д-ра Крамаржа до Праги.** Дня 15. с. м. повернув до Праги д р Крамарж. Десятки тисяч людий привитали його на двірци; між ними були представники богатьох чеських товариств, союзів, національного театру і т. и. Чеські панї привитали його цвітами. Д-ра Крамаржа впровадили торжественно до ждальні. Він подякував за принятє і заявив, що коли його відси визовили, то не вільно йому було навіть вікном виглянути; але він не тратив надії, що настануть ліпші часи і що чеський нарід таки дібеть ся свого, коли тілько памятати-ме, чого йому треба, і не перестане змагати до своїх цїлий. Опісля всїв д-р Крамарж з родиною до повозки і серед співів та оваків многотисячної совпи рушив до готелю. По дорозї випряжено коний з повозки й учасники торжества вели д-ра Крамаржа. З готелю поїхав д-р Крамарж до своєї вілаї, де привитали його відпоручники управи Градчина. На другий день відбули ся надзвичайні загальні зборк Праської Акційної Друкарнї, яка видає „Narodni Listy". На зборах дотеперішна управа внесла добровільну резигнацію. Вибрано нову управу під проводом д-ра Крамаржа.

— **Правничий факультет у Полтаві.** ПТА. в телеграмі з Полтави з 27. н. ст. вересня повідомляє: Городська управа думає заснувати в Полтаві юридичний факультет у формі відділу Харківського університету.

— **Як шанують ся права української мови й українських сторін.** Пишуть нам: На всїх бюрах ц. к. урядів в бобрецькім повіті виднїють майже без виїмку лише польські написи, і так на дверах бюр п. к. староства, всяких комісій і експозитур в Бібрці, в обох повітових судах, на постерунку ц. к. жандармерії в Ходорові, майже на всїх почтах, та на инших більших або менших урядах. Упоминав ся дехто о се, щоби на урядах видніли й українські написи, дарма. І не можна мати якихсь претенсій до урядників Поляків, щоби вони усунули сю аномалію, коли се не разить Українців от пр. двох судиїв Українців в Ходорові. Лише на уряді податковім в Ходорові та на ньї будинку староства в Бібрці пишають ся українські написи, послїдний від часу візитації намісника бл. п. ген. Колярда. Ті всї уряди не узнають сторін української народности. Треба було протестувати і довго ждати на се, щоби староство в Бібрці відповідало по українськи на українські письма, або висилало обіжники до гр.-кат. парохіяльних урядів в українській мові, та вкінци щоби вигребало стару українську печатку на коверти. Знов судиї в Ходорові, навіть Українці, висилають польські візвання до Українців. А раз немало здивував ся судовий офіцїял, по народности жид, і віритував ся там, що один селянин не приймив польського візвання. Иншим разом один з податкових урядників в Ходорові не хотїв одному жидови заліквідувати квіту тому, що квіт був написаний по українськи. Польські претенсії сягають так далеко, що комісіонер (жид) видав війтам резказ, щоби всї пішки зі збіжем були підписані по польськи, бо там „комісар" не вміють читати по українськи. Подібної „пошани" дізнають також свята українських сторін. Ц. к. староство в Бібрці візвало начальника громади в Дулібах, в цїли переслуханя в справі контруї пароха, на день 27. вересня с. р., то є в свято Воздвиженія Чесного Хреста. Знов ц. к. суд в Ходорові, а саме судия J. N. повіслав візвання на 21. вересня с. р., то є в свято Рождества Пр. Б. Цїкаве, що сей судия є сам гр. кат. обряду. Може наконе намісник та президент краєвого суду поручать підчиненим собі урядникам шанувати не лише польські та жидівські свята...

— **Господарська Рада міста Львова.** Управа міста одержала з намісництва листу затверджених членів міської господарської Ради. З т. зв. прибічної Ради міста Львова увійшли в склад господарської Ради 12 членів, між ними один Українець, п. Василь Нагірний; крім того затверджено ще 14 членів, між ними також одного Українця, п. Сильвестра Гарасимовича. Перше засіданє Господарської Ради, на якім має вона уконституовати ся, відбудеть ся в пятницю по полудни в салї магістрату.

— **Карти на вугель.** Управа міста подає до відома інтересованим, що почавши від дня 18. жовтня 1917, а то щоденно від годинни 11—1 будуть видавані у льокалях Центрального Міського Бюра карт спожитя при вул. Пекарській ч. 11а (Вуглевий відділ II п.) карти побору горішно шлеского вугля для урядів, заведень і інституцій, як також управнених до побору більших консументів по зложеню заяви, що не посідають засобів опалових матеріялів вище 200 кг.

— **Як судили воєнні суди в Галичині.** Віденська „Arbeiter Zeitung" пише: „Прочитайте отсей присуд: Експозитура суду ц. і к. військової команди в Кракові. В імени Його Вел. Цісаря і апостольського Короля Угорщини. Суд ц. і к. військової команди в Кракові, Експозитура в Новім Санчи, як доразний суд під предсїдательством майора Віктора Поллї і під проводом майора-авдітора д-ра Мечислава Бельського, в присутности підпоручника ополченя Івана Душі як писаря, поручника авдітора Осипа Водрача як обжалуючого і поручника-авдітора Юліяна Фуляйти як оборонця, по переведеню головної розправи над обжалованем, піднесеним проти пароха Петра Сандовича і його сина Антона Сандовича за злочин державної зради після § 344 С військового карного закона, признав за згідне з правом: Петро Сандович, уроджений в Жегестрі, повіт Новий Санч, 20. червня 1858, греко-католик, жонатий, батько девяти дїтий, парох в Брунарах, і Антін Сандович, уроджений в Ростоцї великій, повіт Новий Санч, 27 літ, слухач університету, винні, що в місячи вересни 1914 ширили між населенєм в Ізбах вредаговані епископатом якогось Никола відозви, в яких населенє Галичини звільняло ся від підданчої присяги, що надавало ся до того, щоби на державу стягнути небезпеку зовні. Через се допустили ся вони злочину державної зради на підставі § 331 С. в. к. з., за що після § 444 військової карної процедури і на підставі розпорядку з 5. серпня рез. ч. 122 засуджуєть ся їх на смерть через розстріляне. Мотиви: Доразний суд приняв як доказане, а саме на підставі висліду доказового доходженя, що оба засуджені є русофільського способу думаня. Загально звісне русофільське змаганє відірвати Галичину від Австрії і прилучити до Росії було в ході доходженя через відчитане протоколу свідка Петра Ключника приняте як доказане. Після заприсяженого візнаня свідка Михайла Гуцуляка доразний суд признав як доказане і прийшов до переконаня, що оба обжаловані ширили в Ізбах відозви, вредаговані епископатом якогось Никона, в яких населенє Галичини звільнялось від підданчої присяги, що надавало ся до того, щоби стягнути державі небезпеку з зовні. Тому, що в тім поступованю є ціхи злочинну державної зради, мусіли обжаловані бути признані винними злочину і засуджені на законну кару. Новий Санч, 27. вересня 1914. Д р Бельський вр. майор-авдітор. Потверджуєть ся і кару смерти виконати. Грибів, 27. вересни 1914. Меліон вр. генерал-майор. Присуд оголошено обжалованим 28. вересня 1915 в год. 9·30 перед пол., а в 12. год. в полудне виконано. Новий Санч, 28. вересня 1914. За згідність відпису: Мор. Острава, 25. серпня 1915. Член суду: Дуррак, майор. — Отже доразний суд „приняв як доказане", що оба, очевидно батько і сини, „є русофільського способу думаня". Отже причиною кари є спосіб думаня. „Загально звісне русофільське змаганє" „потверджене протоколом з свідком Ключником і приняте як виказане". Отже Петро Ключник є свідком про змагане загального руху, а його думка про нього є доказом для діланя обжалованих! Відозви з „епископату якогось Никона": що се може бути? Ми радо хотїлиб знати їх зміст! Правдоподібно суд зовсім не видів тих відозв і просто задля вислову одного человіка казав людий застрілити тому, що вони були „русофільського способу думаня"! Се була справедливість доразних судів!"

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Дня 8. серпня с. р. погиб в 28. році житя на ромунськім фронті одн. ох. . п. п. Гриць Стромпїцький, убитий відломком гранати. Покійний походив з села Желдця пов. Же[illegible]

укінчив акад. гімназію у Львові і як раз перед війною скінчив празничий виділ. Підчас інвазії пересидів на донос пароха москвофіла 3 місяці в жовківській тюрмі. Асеитерований в серпни 1915 р., пішов в червни с. р. перший раз в поле на румунський фронт, де й знайшов вічний спочинок. — В. Й. п.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 18. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Харитини мч. — римо-кат.: Луки ев.

Завтра: греко-кат.: Томи ап. — римо-кат. Петра з А.

| **З Товариства Українських Правників у Львові.** Засідане Виділу Товариства відбудеть ся в суботу 20. с. м. о годині 6 ій вечер в комнатах „Бесіди" при вул, Костюшка ч. 1а з слідуючим порядком дневним: Віднова діяльности Товариства і Комісій. Шан. членів виділових просить ся прибути. — Д-р Евгеній Гвоздецький м. голова, Володимир Целевич секретар. 315 1—1

| **Просить ся п. Герасимовича** Кр. Союза Спілок, щоби в справі реклямації вертав до Львова. — Дирекція. 1—1

| **Краєвий Союз господарських Спілок у Львові** сьміє пригадати, що для полагоджування своїх агенд удержує бюро при вул. Зіморовича 20. Замовлень, ані ніяких иних справ, а окрема вугляних не полагоджують урядники Товариства на вулиці, ані в публичних льокалях. — Дирекція. 1—1

— **Конституюючі Загальні Збори Видавничого Товариства „Українська Літературна Скарбниця"**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся в четвер, 1. падолиста с. р., в год. 3 після полуд. в салї Іа кл. ц. к. академ. гімназії, вул. Рутовського 21 I п. (в разі браку потрібного комплету голину пізнійше) з таким порядком нарад: 1) Отворене Зборів. 2) Принятє статута. 3) Вибір Надзірної Ради. 4) Програма діяльности. 5) Членські внесеня. — Скликуючий комітет: Яків Яцкевич, Юрій Рудницький, д-р Микола Чайковський.

| **Виділ Товариства Укр. Захоронки** просить Високоповажаних Отців Добродіїв, котрі були ласкаві занятн ся збіркою бараболь на річ Захоронки, о повідомлене виділу, бо Захоронка дістала дозвіл привозу. Листи прошу слати на руки предс. Евг. Гриньовської вул. Глибока ч. 21.

| **Просимо всіх членів** Споживчо-господарської Спілки котрі хотять спровадити на зиму бульбу, щоби зложили свої карти на побір бараболь і гроші найдальше до пятниці 19. с. м. в льокали Кр. Союза рев. Домініканська ч. 11, II. поверх, від год. 4 до 7 вечером кождого дня. Поза тим реченцем замовленя не будуть уваглядненї а також дотеперішне вгохошене без карт і гроший є отсим не важне. 276 1—2

| **Старшина Кружка У. П. Т. в Коломиї** складає отсим щиру подяку Високоповажаному п. Михайлови Кишшеви, учителеви виділової школи в Коломиї, за збереженє й охорону движимого майна (інвентарів бурси й школи, реальности, бібліотеки то що) Товариства в часі другого наїзду, а головно при вході й відході чужих вій:к.—За Старшину Кружка У. П. Т. в Коломиї.—Н. Даниш, голова. 332

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцкних ч. 6.** 41—?

Оголошення.

„О" крем до лица і рук, виніжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольоерс незрівнаний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 319 6—30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Синотуська 7.

В недїлю дня 21. жовтня 1917 о год 1 попол відбудуть ся в сали „Руської Каси" в Делятині ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ філії „Сільського Господаря" в Делятині при співучасти делегатів Головної Ради зі звичайним порядком дневним, на котрі запрошуємо всіх членів і нечленів — українських громадян так з Делятинщини як і з Надвірнянщини. — Рівнож подаємо всім до відома, що з днем 1. жовтня с. р. отворилосьмо „Повітову канцелярію правної поради", яка урядує для членів що дня від 8—1 перед полуднем в сали „Руської Каси" в Делятині. — На Загальні Збори просимо як найчисленнійше прибути.

За Раду філіяльну в Делятині:

МИХАЙЛО БІЛИК секретар. о. ІСКОВИЧ СТЕФАН яко голова.

333 1—1

ЧИ ВНЕСЛИ? **До ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ**

вже всї промисловці, ремісники, купці, читальняні і пром. кравиці, торг. і пром. стоваришеня і т. п. самі, чи заступники, жени чи дїти, онїкуни чи повновласники, з дому чи з війска, загалом всї пошкодовані подали о безповоротну підмогу (субвенцію) на обмову, урухомленє, дальше веденє, розширенє (!) свого підприемства (варстату) на машини і знаряди, на сирівці і додатки і тп.

Подавайте ся всї, хто лише понїс через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від нас готовий формуляр подання і поученє. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для поширання ремесла і промислу
Львів, вул. Зїморовича ч. 20. 335 2—?

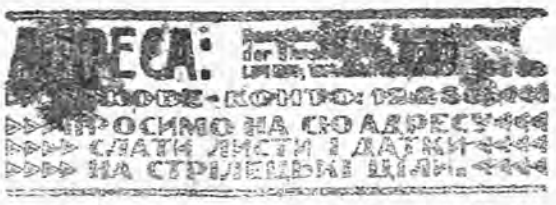

67—?

Чи маєте вже?
Великий український співаник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, соколїньскі, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Ціна співаника „Наша дума" К 2·80.
(оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, соколїньскі і стрілецькі.

Співаник НАША СЛАВА коштує К 1·40.

Часть друга п. в.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співаник НАША ПІСНЯ коштує К 1·40.

ДОТЕПИ, ВИГАДКИ, ЖАРТИ.

Велика книжка в якої можна 900 разів засміяти ся. Коштує в брошур. 1 кор. 80 сот. оправлена в полотно 2 кор. 30 сот. На порто звичайно треба 30 сот. поручене 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: V 8—?

Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле удержане і платню після умови. 307 6—5

Д. КРАУТ дентист-технік

ПЕРЕМИШЛЬ, Францїшканська 35.

виконує усї роботи дентистичні, містки в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів в провінції полагоджує ся в тім самім дни. 331 2—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опродентовує на 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виединуваню позичок з Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, I. пов. щоденно безкоришно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 80—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 20—?

Потрібний огородник, який міг би вести також кільканорґове господарство у Львові. Близші відомости про условини можна одержати в Монастиря С. С. Василиянок у Львові, вул. Потоцкого ч. 95, де і належать переслати письма. 334 1—3

Передплачуйте український журнал

в німецькій мові

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:

Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.

Відповідальний редактор: 13—?

Посол Володимир Сїчинський.

Виходить чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: **Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/8.**

КАЛЕНДАР на 1918 р. „ПРОСВІТИ"

Великий ілюстрований Календар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — —

З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить — — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпроволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя. V. 4—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 246. (9498) Львів, пятниця 19 жовтня (6. ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 18. жовтня.

Крім успішних виправ пробоевих відділів у східній Галичині нїчо особливого.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 18. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: В середині фляндрійського фронту огнева боротьба також і вчера була сильна особливо в годинах вечірних і нинїшних ранїшних. Огонь коло ліса Houthoulst — на південь від Pssendaele зріс в силу. Коло Draebank кількакратно відперто сильні стежні віддїли. Між каналом La Basse і Скарною, і на південь від St. Quentin в часї боїв на полях перед позиціями зросла також огнева дїяльність.

Фронт нїмецького наступника престола: На півн. захід від Soisson ожившена дїяльність боєва зросла тепер в битву артилерії, треваючу з малими перервами від вчера рано. Від Ailette до Braie також батерії сусїдних відтинків беруть участь в огневій боротьбі. Від Ени до скїдного берега моря огонь також зріс на богатьох місцях фронту. П д Верденом вчера рано баденські атакові війска коло горба 344 на схід від Somonier, відважним приступом вдерли ся у фравцуські рови, знищили 5 великих закопів і вирнули, ведучи з собою залоги, на скільки не впали в ручній боротьбі. Вечером підняв неприятель два протинаступи на добутий нами кусень ровів. Відперто їх відразу. Вчера загалом стручено 13 ворожих літаків. У відповідь на атак летунів на Франкфурт над Меном обкинено вчора знов Нансі бомбами.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Перегляд добичі на острові Езель дав досї ось-такий вислїд: 10,000 полонених з двох російських дивізій, 50 гармат, в тім кілька неушкоджених тяжких надбережних батерій і кілька полевих батерій, богате оружя і инший воєнний матеріял. Часть наших морських боєвих сил дійшла через мінорі поля риського заливу до південного устя Великого Моон Зунду, куди подало ся около 20 російських воєнних кораблїв по короткій боротьбі. Російські батерії коло Воі на Моо і коло Вердер на естонськім побережу приневолено мовчати. Инші одиниці нашої фльоти стоять у східній части Кассар Вік і замикають переїзд до заходу.

Між Двиною і Дунаєм крім кількох даремних ударів російських стежних віддїлів не було бїльших боєвих дїлань.

Македонський фронт: Положенє не змінило ся.

Інтерпеляція болгарської опозиції.

СОФІЯ (Ткб.) В парляментї представники опозиції й соціялісти-марксісти внесли інтерпеляцію в справі заосмотреня краю й армії, в справі воєнних цїлий в Болгарії в звязку з виглядами на мир і в справі знесеня політичної цензури. Президент міністрів Радославов відповів, що та інтерпеляція є зайва, бо правительство само думало отворити дискусію про ті справи, особливо про заосмотренє. Відповідь на інтерпеляцію дасть правительство в слїдуючім тижни.

Львів, 18. жовтня 1917.

Вчера подали ми привіти, якими не-українська демократія на Україні вступила затвердженний російським правительством Генеральний Секретаріят України.

Під „не-українською демократією" треба розуміти головно демократію російську, бо хоч корінних Росіян на Україні дуже невелике число, одначе обрусительна система царського режіму довела до того, що більшість інтелїґенції на Україні, головно українського й жидівського походженя, зросійщена. І як би тепер прослїдив походженє як речників „неукраїнської демократії" на Україні, так і тих кругів, на яких вона опираєть ся, то знайшов би з малими виїмками зросійщених Українців і Жидів.

Провідною думкою згаданих привітів—як на засїданю комітету Української Центральної Ради так і в „Кіевскій Мысли"—було, що „українська демократія тим лїпше сповнить свою задачу, чим більше укріпить ся вїдумцї, що тїльки в єдности української й не-української демократії лежить шлях до спасеня як України, так і Росії".

Як бачимо, російська демократія промовляла в сих привітах до певної міри тоном ментора, який уважає за відповідне вказувати шлях демократії українській. Теву про потребу єдности української й не-української демократії приняти очевидно можна,—бо єдність ріжних елементів краю очевидно виходить на добро краю,—одначе не в тій менторській формі, що, мовляв, українська демократія повинна мати перед очима ту теву. Бо коли про єдність дбати повинна українська демократія, яка представляє подавляючу бїльшість населеня України, то тим більше повинна про ту єдність дбати меншість, репрезентована не українською демократією.

Те менторство речників не-української демократії тим більше зайве, що Українці не минають нїякої нагоди, щоб покласти особливий натиск на потребу національної справедливости супроти національних меншостий на Україні. За те неукраїнська демократія, всї ті зросійщені царським режімом демократичні елементи українського й жидівського походженя, за царського режіму ставили ся до поневоленя українського національного житя пасивно, вважаючи українське питанє „партикуляризмом" і своєю пасивністю помагаючи властиво царському режімови в російщеню, а тепер відграють ролю сторожів спадщини царського режіму, заявляючи, що зросійщенє України, се вислїд „історичного процесу", з яким треба числити ся і якого не можна усунути в нинї на завтра.

І за гарною фразою про єдність української й не-української демократії, сказаною на адресу Українців, криеть ся не що инше як бажанє, щоб Українці, числячи ся в не-українською демократією, не йшли агресивно в усуваню того зросійщеня України, яке полишив по собі царський режім.

Взагалї змаганє українського народу побудувати на руїнах царизму вільну Україну, — змаганє, яке проявило ся з такою силою, що за пів року довело до таких результатів як зорганізованє автономної України з українським правительством, — не було приємною несподіванкою для зросійщених демократичних елементів на Україні. Перед революцією давив їх царський режім. Коли-ж царизм упав, тодї — вдавало ся їм—повинно настати „на їх вулици свято": вони — демократи — повинні прийти до власти в краю і в давленого елементу стати пануючим. Аж тут немов зпід землї виріс український рух, — який перед революцією для них не істнував, бо вони ігнорували всї його прояви і взагалї вважали українське питанє неістнуючим — і перешкодив сповнити ся їх надїям. По політичну власть в краю простягнули руку Українцї і дійсно здобули її. А вони, зросійщені демократичні елементи, мусять вдоволяти ся становищем національної меншости. Звідси той то скрито то навіть явно ворожий тон, який появляв ся в „Кіевск-ій Мысл-и", головним организатором українських і жидівських зросійщених поступових елементів, за кождим разом, коли Українська Центральна Рада виступала ясно й рішучо в своїми домаганями супроти російського правительства; звідси те поборюванє українізації адміністрації, суду, шкільництва, — поборюванє, яке ховаєть свою ворожнечу до українства за ріжні практичні мотиви; звідси той явний вибух проти Українців, на який позволив собі бльок російських соціялістичних партій в київській міській раді, там, де він мав більшість. На засїданях Української Центральної Ради промовляють ті панове за єдністю української й неукраїнської демократії, але в київській міській раді ту потребу єдности проявили вони виключенєм Українців радних від управи міста.

Се становище зросійщених демократичних елементів зрештою зрозуміле, бо нїхто не повстаєть ся радо й добровільно з думкою про власть. Але лякати ся його не треба.

В автономній Україні, при політичнім устрою, опертім на демократичних основах, неукраїнські елементи не можуть бути нїчим инщим як національними меншостями. Коли за пів року, який дїлить нас від вибуху революції, могла повстати на Україні українська автономна власть, то дальший розвиток буде йти тїльки в напрямі відросійщуваня України й редукції не-українських елементів і їх політичного значіня. За лїт 10—20 хто знає, чи з виїмком нечисленних груп корінних Росіян, Поляків і жидівських націоналїстів, яких очевидно нїхто не буде угнетати, буде істнувати на Україні „не-українська демократія" як політична величина. З теперішних зросійщених елементів одні (Українці) повернуть до своєї народности, другі (Жиди) не будуть мати інтересу протиставити ся українському народови як сторожі наслїдків обрусительної політики царизму.

Очевидно, сей процес відросійщеня України йти-ме тим швидше й успішнїйше, чим більше незалежности від Петрограду мати ме Україна, чим меншу надію мати-муть зросійщені елементи, що при помочи Петрограду зможуть скріпляти своє становище на Україні.

За се вже повинна подбати Українська Центральна Рада.

Чому над Сочею стоять українські полки.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Міністер краєвої оборони, відповідаючи на запит українських, польських, ромунських й італійських послів в справі виданого тайного розпорядку міністерства війни, щоби до деяких військових формацій над Сочею не придїлювано мужви нїмецької народности, оправдував той розпорядок тим, що після експльозії в Штайнфельд 17. липня с. р. виявила ся конечність збільшити вартовий відділ в Штайнфельд і виміняти жовнїрів, які не надавали ся до тої тяжкої служби. Треба було придїлити туди нїмецьких жовнїрів тому, що жовнїри мусїли інформувати ся у населеня сумежних ушкоджених місцевостий. Щоби в час придїлити до вартового віддїлу потрібних людий, треба було не допустити до того, щоби їх придїлено до будівельник компаній над Сочею.

Міністер просить, щоби тої справи не видвигати на засїданю повної Палати, бо се було-би шкідливе для загально державного інтересу, та рішучо виступає проти заяви, що війска нїмецької і мадярської народности зберігаєть ся перед небезпекою. Такому висловови міністер відмовляє всякого оправданя й мусить заявити, що під оглядом крівавих втрат сеї війни нїмецьке населенє зовсім не займає послїдного місця. Зокрема на фронтї над Сочею бють ся нїмецькі й мадярські війска так само, як війска инших народностий.

З Української Центральної Ради.

Справа участи на загально-державній демократичній конференції.

(Ф. К.) *Відень, 18. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" з 23. н. ст. вересня повідомляє:

Вчорашне засідане Малої Ради було присвячене справі участи у демократичній конференції. Центральній Раді згідно з телеґрамою Чхеїдзе призначено на конференції 18 місць.

Справа викликала довгі дебати. Більшість українських соціялістів вказувала, що представники Ради повинні на конференції настоювати на як найскоршім заключеню мира, виступити проти коалїції й висловити ся за однородне соціялістичне міністерство.

Російські соц.-дем., с.-р. і „бунд" висловлювали ся за коалїційним міністерством при умові, щоби в коалїції були виключені цензові і з окрема офіціяльні кадетські елементи, які скомпромітували себе солідарністю з контр революційним виступом Корнїлова.

По дискусії ставить ся під голосоване внесене українських с.-р. дотично соціялістичного міністерства. Внесене приймаєть ся 17 проти 10. У більшости голосують українські с.-р. й українські с.-д., нац.-революціонери і часть соц. федералістів. Проти—рос. соц.-дем., рос. соц. рев., „бунд", часть соц.-фед. й окремі укр. соц.-демократи.

Після голосованя представники рос. соц.-дем., соц. рев. і „бунду" заявляють, що вони відмовляють ся як від голосованя над дальшими точками революції, так і від вибору й участи у делегації Центральної Ради на московську конференцію.

Відтак тою самою більшістю приймаєть ся резолюція, в якій сказано, що правительство повинно бути сформоване однородно революційно-соціялістичне, відповідальне перед демократією усіх народів Росії.

Державна Рада.

Телеґрама ц. к. Кореспондевційного Бюра.

Відень, 18. жовтня 1917.

П. Зеліґер уважав найважнійшим питанем питане поживи. Теперішна система завела цїлком. Правительство мусить вкінци зробити порядок. Соціяльні демократи будуть голосувати проти буджетової провізорії. Як вчера кричали з галерії Палати за миром, то ті голоси напевно повторять ся, сотки будуть кричали за миром і хлїбом.

(П. Віхтель кричить: такою промовою тільки продовжуєть ся війну, заперечуваня з боку соціяльних демократів. Президент довгий час дзвонить, щоби привернути спокій в Палаті.)

П. Гуммер обговорює предложені ним і тов. внесеня до буджетової провізорії і розглядаючи питане мира заявляє, що Славяни не повинні думати, що розбиваючи державу, самі не виставлять ся на найбільшу шкоду.

Промова п. Вітика.

П. Вітик вазначив, що на жаль надія скорого мира знов щезла. Довго тревалі змаганя народів видадуть засаду свободи народів, так як в давних часах світ в релїгійних війнах увільнив ся від засади cuius regio, illius religio. В Австрії і Німеччині воєнні підмовники попали знов у скаженість. Обереня німецьких народів не є відосібненим проявом, але є в стичности з ріжними національними течіями в Німеччині і з нашими членами Палати панів, які мають в тім інтерес, щоби продовжити війну, бо там сидять самі воєнні лихварі. Годі отже дивувати ся, що Палати панів цїлі місяці воюлікає з військовими законами, ухваленими Палатою послів, підборює проти воєнного податку і як дійсно будемо мати маєтковий податок...

Президент переривае: Не можу дозволити, щоби закидувано вину другій Палаті державної ради в її відости.

П. Вітик. Поки Палата панів буде так як тепер виступати проти ухвал народної Палати і проти конечних потреб народу, будемо поборювати Палату панів, аж усунеть ся її, як уряджена загороджуючою дорогу до законів, яких треба населенню. Певним є, що як би Палата послів ухвалила маєтковий податок, то в Палаті панів та справа застрягне. А треба нам маєткового податку, який не має бути середником фіскальним, але середником до асоціялїзованя сеї держави. Треба нам позбути ся засади, що великн власність є нетикальною святостю. Через маєтковий податок хочемо уможливити, щоби селяни і працюючий нарід посів землю і мав нагоду тягнути з неї пожиток.

Міністер заграничних справ говорив про справу розємних судів у Гартмана чи Захера або в подібнім середовищи, а не супроти компетентного тіла. Найважнійші однак справи саме нині мають бути полагоджені міністром заграничних справ. Часами чуємо тільки з уст президента міністрів заяву, яку він відчитує в імена гр. Черніна. То мусить раз скінчити ся. Одначе не скінчить ся, бо наша судьба стала залежною не від Палати послів, але від кліки в Палаті панів і на Угорщині. Також міністер війни не приходить до парляменту, хотяй ми ту ухвалюємо міліярди.

Так отже діє ся, що все залежить від припадкового голосованя. Правительство хоче приневолити народности голосувати за буджетом, инакше пятнує їх як державних врадників. Я з засади голосую проти буджету. Українців хотіло правительство зєднати для буджету, говорячи їм, що мають міністра в кабінеті. Українці цінять міністра Горбачевського, як наукову новагу, але міністерство не є ще конечною потребою народу і з огляду на міністра правительство не може ще казати народови виречи ся того, що йому конче потрібне. Правительства, якого члени старають ся підхлїбити Угорщині, Українці не можуть підпирати. Бесідник подрібно критикував поступованє угорських військ супроти населеня свойого виборчого округа і навів на те кілька примірів. Закінчив заявою солїдарности усіх вільних народів врав з Українцями.

П. Люкш зазначив, що не тільки треба відперти зовнїшних ворогів, Австрія мусить поборювати також внутрішних ворогів, які припускають до неї приступ і думають, що могли би мати пожиток із злого висліду війни. Слова престольної промови, що народи відмолодніли, не мають примінення що найменше до чеських послів. Вони молотять свої фрази як і перед тим, а політика правительства утверджує їх на жаль в тім поведенню. Тровлять і гровять мимо всього, що стало ся на фронті. (Голосні оклики Чехів). Німці стоять твердо на становищи: не знаємо тїснїйшого союза трох країв св. Вацлава і ніколи не дамо ся впакувати в чеськоморавсько-словацьке королївство. Правительство не виступає досить енергічно проти терору, тому зрозуміле, що настрій серед чеського народу є гірший як за часів Баденього. Положене на фронтах показало, що в сій державі одиноким елементом, який тримає державу, є Німці. Бесідник обговорював рескрипт про амнестію, в наслїдок якого перебрала ся мірка того, що Німці можуть знести. Опісля бесідник звернув ся проти посла Заградніка, який навіть заатакував архипастиря своєї церкви. (Довготревалі оклики п. Заградніка, Німці відповідають. Крики. Президент кількакратно дзвонить і просить о спокій). Бесідник звернув ся до німецьких соц.-демократів, закидуючи, що в обороннїй боротьбі з Чехами напали Німців в заду. (Голосні оклики соціялістів. Гамір. Президент просить не перешкаджати бесідникови. Безнастанні оклики Чехів і відповіди Німців. Великий гамір). П. Дашинський є нині президентом польського кола. Яворський 3 рази обернув би ся в гробі, якби бачив те, що нині діеть ся. (Довготревающі переривання Чехів і соц. демократів, оклики на німецьких лавах, п. Стрібрни кличе: Він обиджає Поляків! Знов гамір в Палаті). З певністю Польща під командою Дашинського ще не згинула, як однак Польща ще не згинула, то не мають Поляки завдячувати того п. Дашинському, але військам нашим і військам німецьким під геніяльним проводом Макензена. (Оплески і брава на лївиці, сильні заперечення і оклики п. Стрібрного).

Перед Горлицями то інакше виглядало. Слово „подяка" не знані Полякам ні Українцям, але то мусить колись тяжко пімстити ся. Бесідник кінчить заявляючи, що також і Німцям скінчить ся терпець, не здрігнуть ся перед ніякими середниками, щоби видобути державну нову з того положеня, в якім зближаєть ся до упадку, а якби слова мали остати без відгуку, то за словами підуть дїла (Живі оплески на німецьких лавах).

Потім промовляли пп. Странеки, Львовер, Кінрш і Крафт. На тім нараді перервано.

Слїдуюче засідане завтра.

Краєвий Видїл виїхав до Львова.

КРАКІВ. (Ткб.) Краєвий Видїл виїхав ввідси нині рано особним поїздом до Львова. Остав ту єще д-р Пілят.

Уступленє київського губернатора Суковкина.

(Ф. К.) *Відень, 16. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" з 23. н. ст. вересня повідомляє:

Київський губ. комісар Суковкин подав у Генеральний Секретаріят заяву про звільненє

ЗАБОБОН.

Повість Леся Мартовича.

Видане Укр. Вид. Спілки, Львів, 1917. Ст. 336, Ціна 6 К.

З портретом автора і взинкою з першої сторінки машинового письма, яким була переписана повість, наддертої при „господарюваню" російських військ.

Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук. Може для-того, що в ній получений комізм з трагізмом так дивно, що відомий вискав „сміх крізь сльози" ніде так влучно не міг би бути примінений, як тут.

Але чи се повість? Се радше сатирична епопея страшного трагізму галицької України, епопея темноти і павперизму її підміського села й інтеліґентної верстви. В сій епопеї автор робить з читачем щось, чого читач зовсім собі не бажає, а саме: примушує читача сміяти ся до слїв з незвичайно сумних річий, над якими властиво плакати треба.

Зміст повісти здебільшого такий:

В підміськім селї Вороничах є старенький, близько 70 літний парох о. Матчук, що зійшов, як то кажуть, на дитинячий розум, хоч фізично держить ся ще. Він не має найменшого понятя ні про світ, ні про публичні справи, ні про своє село і людий в нім, ні навіть про свій дім і господарку. Ніколи нічого не читав і не читає. Притім все не має часу, бо „сам мусить всего доглянути". Се „доглядане" полягає на тім, що він чіпаєть ся всїх за ріжні дрібнички або й без причини, і „навчає" без кінця, кождому підсуваючи як найгірші мотиви. Чи се тип деґенерата? Автор не висказуєть ся про се. Рішайте, мовляв, самі.

Син о. Матчука, „зелївний правник" Славко, 28 літний молодець, ще перейшов батька; він від матури, т. є. від 8 літ сидить безнастанно на селї у родичів і час минає йому так: рано будить його мати до снїдання; поснїдавши, йде в сад, де протягом двох годин випорпує й засипає яму (робить се тому, щоби не думати, що не має іспитів), потім йде на обід і дуже обідаєть ся, опісля спить до подвечірка, потім йде на прохід або до двора з вівитою до „ржонди" Краньцовського, чи радше до його жінки, вкінци їсть вечеру і лягає спати. Так йде день за днем. В приписаним часї їздив Славко тричі до Львова (до першого іспиту переглядав навіть скрипти), але що товариші аж умлївали зі сміху над його правничими відомостями, не сїдає ані разу до іспиту, тільки за кождим разом привозить родичам підроблені свідоцтва. Старенькі тїшать ся тими свідоцтвами, батько мріе про золоті ковнїри сина, а син тяжко журить ся тим, як се скінчить ся. Він вже може й учив ся би, але коли? В ночи годі, бо не буде преціньтовчи ся й не давати спати родичам (він має добру вдачу), а в день „не має часу" і все такий сонний, що навіть зимна вода не приводить його до притомности. Він розуміе, що то від переладовуваня жолудка, але як же не їсти, коли мати просить? Він також нічого не читає і не має нічого такого, що заслугувало-би на назву світогляду. Але його лїнива думка сконструувала собі дивоглядний забобон, що пригадуе легенду про перстінь Полїкрата з певними доповненями: коли тїшиш ся, то сумуватимеш і навпаки. Се весь „світогляд" Славка. В його лїнивій думці крім журби богато місця займають жінки, в першій мірі проститутки. Він так привик до них, що від кождої жінки несміло ожидае, щоби його атакувала, як... До сеї несмілости в великій мірі причиняєть ся і його погорда до себе, як „безіспитенка". Вкінци Славко трафив на свою: Полька, Броня Смажак, учителька, що мала дитину від інспектора й дальше була його коханкою, „вдобуває" Славка.

Сестра Славкова, Галя, що вийшла за о. Радовича, се штучна й смішна осібка, котра говорить „висшим стилем", напр.: „Жиемо zupełnie gemütlich". Її муж, се дурненька, гарно одїта ляльочка, що любить смачне пиво і вічно говорить без звязку, зачинаючи кожде речене від слова „вкінци".

Коли всї доси згадані особи повісти мають бодай одну добру прикмету (вони чесні і добрі люди, Славковий обман зі свідоцтвами вийшов так якось без злого заміру, а його мрії про те, щоби стати утриманком якоїсь богатої жінки, се виплив абсолютної непорадности), — то о. Тріщин не тільки дурний, зле й доносчик. Він вигукує на „масохістів" (уважаючи се „стягненєм" слів: масон + атеіст), а при виборах, не уважаючи мужицького кандидата „достойним", голосує на пана Шубравського.

З позитивних типів повісти представлені: старенька їмость Матчукова, Славкова мати, — молода їмость Вишневичка, студент сухітник радикал Потурайчин (з не зовсім виробленим світоглядом) і ряд мужицьких типів.

Типи чужинців (Поляків, Жидів і бони француженки) становлять окрему групу: управитель дібр Краньцовський чоловік не злий, але налоговий пяниця, хоч нещаслива жінка

його від обовязків губ. комісаря. Своє уступленє Суковкин мотивує необхідністю вернути ся до земської праці у звязку з недалекими виборами до нового демократичного земства. Генеральний Секретяріят уступленє Суковкиина приняв. Предсідатель Секретаріяту відповів Суковкинови, що Секретаріят з жалем приймає його уступленє й повідомляє про се Тимч. Правительство. Суковкин остаєть ся на становищи комісаря до 28 вересня.

Оберучев і Укр. Ген. Секретаріят.

(Ф. К.) *Відень, 16. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль) з 23. н. ст. вересня повідомляє:

16. н. ст. вересня командант військ київського округа Оберучев вислав Винниченкови отсей привіт: „Одержавши відомости про затвердженє Тимчасовим Правительством представленого Укр. Центр. Радою складу Генерального Секретаріяту, вважаю приємним обовязком привитати у Вашій особі новий краєвий орган правительственної власти. Я переконаний, що спільна праця Секретаріяту і місцевих військових властий, як органів одного й того самого революційного правительства, поможе закріпити свободу народів Росії, здобуту загальними зусиллями революційної демократії."

17. н. ст. вересня Винниченко відповів на сей привіт отсим письмом: „Щиро дякую Вам за той привіт, який Ви висловили в моїй особі затвердженому Генеральному Секретаріятови України. Зі своєї сторони маю переконанє, що Генеральний Секретаріят у повній єдности з військовою властю буде твердо стояти на сторожі нового ладу й боронити інтереси усеї демократії нашого краю."

Уступленє нїмецького віце-канцлера.

„Berliner Tageblatt" доносить, що д р Гельферіх має уступити зі свого станоящища, а віцеканцлером мав би стати член нїмецької партії поступової Паєр. Після того донесеня пос. Паєр помістив в деяких нїмецьких дневниках заперечене, немов би він кандидував на становище віцеканцлера.

Большевики в жовнїрсько-робітницькій Радї.

ЛЮГАНО (Пр. тел.). Вибір большевика Троцького, який перед вибухом революції в Росії був видалений з Франції і який разом з Ленїном був провідником червневої революції в Петрограді, президентом жовнїрсько-робітницької Ради на місце меншевика Чхеїдже вважає соціялїстичний італійський орган „Avanti" ясним доказом безумовної переваги большевиків, рішучих прихильників мира. Се докавує також склад президії Ради взагалї.

Польське правительство в Парижи.

Львів, 18. Жовтня 1917.

Петроградський „Dziennik narodowy" доносить, що в Парижи заходять ся тамошні польські політики коло утвореня польського правительства. В тій справі ще не осягнено доси порозуміня і поки що засновано польський національний комітет якого завданєм буде: заступництво польських домагань перед коалїцією, змаганє до незалежности і зединеня Польщі та признаня їй доступу до моря, завідуванє політичних справ, які остають в звязку з польською армією, яка бє ся проти осередних держав на західнім фронті, організація опіки над польськими виселенцями і полоненими в державах антанту.

Крім того засновано в Петрограді „Польську Раду" а в Чікаго „Національну Раду" для береженя польських інтересів політичних в Америці.

З долї виселенців.

Дня 11. вересня с. р. виїхав я з 8 виселенцями з гмінського табору до табору в Mährisch Trübau, щоби відобрати худобу, яка була там приміщена і відвезти її до Галичини.

Хочу поділити ся моїми вражінями з табору в Mährisch Trübau. Перше, що мене найбільше болюче вразило, се було поведенє тамошної управи табору супроти наших людий. Управителем табору є бувший повітовий вахмайстер жандармерії Гарцель, а наставниками бараків Жиди, між якими головно відзначаєть ся Гуттенплян, який наганяє людий силою до роботи в городї, обкидаючи всякими лайками. Людий карають тут буками, грішми і арештом. Палицями били наперед самі наставники, а потім вибрано одного з виселенців і примушено його, щоби він сповняв функцію „ката".

При мені зайшов такий випадок: Один в виселенців пішов до баракової кантини, щоби купити собі щось їсти. За се заплатив 5 К кари, хоч як з плачем просив в моїй присутности о зменшенє кари бодай на 2 К. Пан „фервальтер" Гарцель не тільки не зменшив, але ще й порядно виганьбив і загрозив арештом. Коли хто не може заплатити, мусить відсидїти в арешті 12—24 годин.

Другий приклад такий: Жінка, що йшла на пасовиско до худоби, купила по дорові для дїтий грушек. Ті грушки їй відобрано, а жінку покарано 5 коронами. Чому се все діеть ся — годї зрозуміти.

Коли я оглядав табор, а люди довідали ся, що я приїхав з Гмінду, десятками облягали мене і з плачем просили о поміч. Я не в силї був їм помогти, а тільки з великим жалем і болем глядїв на ті кривди і знущаня, які наш нещаслнвий нарід мусить переживати на чужинї. Весь час ходив за мною по таборі жандарм з наїженим багнетом, а наставники називали мене бунтівником. Харч тут неможливий. Людям дають гнилу моркву, а тільки на час мого побуту харч в дечім поліпшено, як се менї сказали самі виселенці. Баракових кухонь тут нема, а поживу для виселенців варить якийсь Нїмець, властитель кантини. Також з одїжю велика біда, бо управа бараків не обдїлює одїжю, так як би повинен, так що люди ходять дуже часто в спідній одїжи, яка до того подерта і брудна. При відсиланю людий до дому не обдїлюванно людий одїжю, а тільки деякі дістали деревляні черевики. На дорогу не давано людям навіть хліба, а худобі паші. Я сам, коли перебирав для моїх людий з Гмінду худобу, не міг дістати паші для неї, а мусїв чекати на вагони 5 днів і аж на моє рішуче домаганє позволено менї пасти худобу на тамошнім пасовиску.

Санітарні відносини також невідрадні. Про культурно-просвітні нема що й згадувати. Ані школи, ані читальнї нема. Релїгійні потреби виселенців також неваспокоєні, бо нема священика. Оригінальний також спосіб висиланя людий до роботи. Дають на пр. нашим людям роботу при мулярці і платять їм за се 2 К денно, але при виплатї відтягають їм 1 К 50 с. за харч?!

т. п.

НОВИНКИ.

Львів, 18 жовтня 1917.

— **Міністерство здоровля.** З Відня доносять: Вступні праці задля зорганізованя міністерства здоровля вже покінчені і треба ще тільки полагодити кілька формальностий. Компетенція нового міністерства буде доволї широка. Після повороту цїсаря до Відня будуть видані потрібні урядові оповіщеня і буде предложений палаті послів відповідний проект. Бюра міністерства приміщені в першім окрузї Salzergasse 1.

— **Знов „борба Русїнуф".** Краківський „Kuryer codzienny" звіщаючи про збори краєвого заведеня ц. к. австро-військового фонду вдовиць і сиріт пише: „Поважний хід зборів забурив нещасливий виступ панів Кивелюка, Окуневського і Левицького. Нї звідси нї відти на зборак, з яких була вигнана політика виступив русїнський трїюмвірат з дивними претенсіями і стереотипними жалобами (по руськи і по нїмецьки!) і то де, в Кракові. Зовсім слушно повздержав п. намісник настирливість союзних трьох представників русїнського народу, заявляючи, що в центральнім комітеті будуть мати своїх представників. До якої міри збори були обиджені тим прикрим нетактом панів Русинів, того доказом, що нїхто на збортх крім намісника не відповів на той виступ, а мовчанка буває часом ознакою висшости тих, що мовчать над тими, які непотрібно говорять". Домаганє рівноправности для обох народів в добродійній інституції, в якій повинна бути виключена всяка політика, називає подьський дневник „борбою", не вважаючи на те, що відносини, серед яких приходить ся підносити такі домаганя, є стидом і ганьбою для тих, що такий лад вдержують. Треба радше подивляти холодно кровність речників українських вдів і сиріт, які домагали ся для них справедливої опіки, заступаючи погляд, що кров українських жовнірів продита на воєнних боєвищах повинна мати для держави туж саму цїну, як і польська.

— **Українські з'їзди у Київі.** „Утро Россіи" з 30. н. ст. вересня в телеґрамі з Київа повідомляє: Відкрили ся всеукраїнські з'їзди кооперативний і перший жіночий. — Ф. К.

— **Рада військових і робітничих депутатів у Чернигові** — як повідомляє „К. Мысль" з 30. н. ст. вересня—зорганізувала маніфестацію в честь проголошеня републики. Між прапорами були також з написами: „Хай живе вільна Україна!" — Ф. К.

— **З 24. полку пїхоти.** Поручник Евген Яворовський з Коломиї дістав за десяту італійську офензиву „Signum laudis" з мечами. Поручник Василь Падїв з Калущини, поручник Улян Карпюк зі Снятинщини, хорунжий Олег Шипайло з Коломиї і хорунжий Дмитро Соколюк з Буковини живуть в італійськім полонї, в який попали лекше або тяжше ранені.

— **Празькі маніфестації для Крамаржа.** З приводу повороту д-ра Крамаржа до Праги чеські дневники приносять окремі привітні статї. „Narodni Listy" пишуть з тої нагоди: „З таким трїюмфом, як д р Крамарж, мало хто приїзджав до Праги. З сучасних певно нїхто. Похід, який вчера на честь д-ра Крамаржа проходив вулицями міста, був подякою чеського народу за страждання, які взяв на себе д-р Крамарж за святу народну справу. Нїкого не бракувало вчера в Празї, але до того повинні були тут явити ся й ті, що боронять помилуванням послам вступу до парляменту".

— **Відзначенє.** Михайло Ленкалюк, декорований срібною медалю хоробрости першої кляси і воєнним хрестом цїсаря Карла за бої під Асіяґом в 1916 роцї.

— **Крівавого року, ілюстрований альманах на 1917 р.** можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка Ринок 10, Ставропігії Руська 3 і Союзнім Базари ч. 20. Гляди оголошенє на 4 стор.

шукає заспокоєня в любови до Славка, инші, як Жид адвокатський концїпієнт, Жид фризїр, начеркнені побіжно. Польський суд представлений також принагідно.

В усїх тих типах нема нїяких глибших душевних конфліктів, вони становлять немов канву повісти, крізь котру показує нам автор майстерними поміченями простий нарід. Таким чином ся повість, хоч виглядає на повість з житя інтелїгенції, має свою точку тяжкости й інтересности в мужицькій масі. І на представленю типів й інтересів тої маси та її своєрідного, так мало відомого світогляду — полягає вартість сеї повісти. Незрівнано представлена служба на попівстві та її відношенє до осіб і майна родини службодавців. Галєрія сільських „достойників" зачинаєть ся Павлом Гаєвим, що хоч неграмотний, при важних оказіях не рушить ся без окулярів; він лїкарює людям і худобі, а мужики хвалять собі його легку руку. Дальше йде представник сільської „льояльної аристократії" — війт, що заразом є старшим братом і паламарем. Мужик, званий Тупим, що зажибав в селї великої пошани зі страху, бо він був „головним" злодїєм; він неначе бачив шкірою (місце, де описано, як Тупий краде воду, належить до найглибших психольоґічних помічень про злодія взагалї). Найбільший сільський „енцикльопедист" і читальник Петро Оскомлюк, в котрого хатї є щойно основана читальня (опис основаня її належить до найлїпших місць повісти; на нього складаєть ся опис мотивів її основин і жертвенности мужицтва). Захоплюючо преставлена нещаслива любов злодія-каліки Грицька, що „мешкає" в оборові, до сільськвї повії Варвари; коли Грицько дістав від неї гарбуза, перестають уважати його рівнею собі й елїмінують з суспільности і він вішаєть ся; з приводу його похорону представлено неврівнайо мужицький світогляд. Так само представлено мужицькі погляди на суд і свідків (цїнне особливо для практичних правників). Мужицька непродажність змальована в особі і подвизї Сенька Грицишина; се найяснїйша точка повісти. А найтемнїйша на мою думку не в дегенерації представлених інтелїгентів і не в павперизмі села та випливаючих з того павперизму злочинів (пор. страшний опис „фабрики янголят"!), тільки в висловленім автором погляді, що забобону з села не викуриш: „Чия змога напр. переконати Івана Неважука, що нема на світї инклюзів? Коли він кленеть ся на душу й тїло, що мав самий у руках такий инклюз. Дав йому Жид у містї за збіже... На зборах, із газет, із розмови вивчить ся Неважук політики прекрасно. Виробить ся на доброго бесідника. Вміти-ме навіть постояти за своїми політичними правами. Отже віри в инклюза таки не покинеть ся. Ще може й Славка наверне на сю віру".

Так, ся повість то епопея в відношеню до мужицтва. А в відношеню до інтелїгенції — карикатурний нарис, що може викликати обурене у тих, що не схочуть застановити ся, чи житє не виробляє карикатур, — наше бідне, марне, галицьке житє.

Ізва множества живих діяльоґів легко сю повіеть переробити до сценїчного ужитку.

Д-р Осип Назарук.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШИ

Антін Ґеник, хорунжий 24 п. п., погиб на італійськім фронті 19. вересня с. р. Покійний походив в Березова коломийського повіту, гімназію покінчив у Львові, де в 1913 р. здав на філії іспит зрілости. Погиб в самім розцвіті життя. — В. й. п.

Останні числа „StreffleursMilitärblatt-у" доносять про смерть двох нових українських офіцирів: поручника 20 п. стріл. **Михайла Юркова** і хорунжого 30 п. полевих канон **Евгена Александрука**. — В. і. п.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 19. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Томи апост. — римо-кат. Петра в А.

Завтра: греко-кат.: Сергія і Вак. — римо-кат.: Феліціа еп.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дня 20. жовтня 1917 „Украдене щастє" народна драма на 4 дії Івана Франка.

В неділю дня 21. жовтня 1917 „Хмара" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Суходольського.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Завтра в суботу (20. жовтня) членські сходини тов. „Союз Українок" в комнатах Бесіди. Реферат О. Коренцевої: „Д р Марія Монтессорі і інституція діточих домів в Італії". Початок о год. 6. вечером. О численну участь членів просить Виділ.

Заходом українського товариства педаґоґічного відбудеть ся виклад проф Іляріона Левицького „Про вибір світильного газу" з 24 світильними образами в неділю 21. жовтня о 4 год, при вулиці Мохнацького 12 II п. Вступ 50 с. 357 1—2

Союз Українок у Львові потребує зараз 20 робітниць до звичайного шитя жіночої і діточої одіжи. Пошукуєть ся також прикравачки за відповідною винагородою. Зголошеня приймає молочарня Союза Українок від 5—7 по пол. вул. Бляхарська ч. 12. 340 1—3

Комітет святочних дарунків для УСС. і жовнірів українців ц. і к. армії у Львові повідомляє, що сходини його відбудуть ся в суботу дня 20. с. м. о 5 год. пополудни в салї тов. „Руська Бесіда" при чому з прикрістю стверджує рішуче за мале заінтересованє ся Львівської Громади справами комітету на якого попередних сходинах явило ся аж... 8 учасників, через що замкненє рахунків і реорґанізацію Комітету відложено до суботнїшних сходин. 1—2

Просимо всіх членів Споживно-господарської Спілки когрі хотять спровадити на зиму бульбу, щоби зложили свої карти на побір бараболь і гроші найдальше до пятниці 19. с. м. в льокали Кр. Союза рев. Домініканська ч. 11. II. поверх, від год. 4 до 7 вечером кождого дня. Поза тим реченцем замовленя не будуть узгляднені а також дотеперішне зголошенє без карт і гроший є отсим не важне. 276 2—2

Оголошенья.

„SALFERS" Прошу усїх панів, які голять ся апаратом або т. н. най спробують спеціяльно острі ножики марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тузин К 7. Маю на складї знамениті перфуми **Львів, Синстусна 7.** 319В 7 30 **С. Федер**

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Повітової Спілки для продажи худоби
стоваришеня заревстрованого з обмеженою порукою
в Долинї,
відбудуть ся дня 28. жовтня 1917 р. о год. 2. пополудни в Долинї, в льокали Товариства в домі Федера, зі слідуючим дневним порядком:
1) Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів.
2) Зміна назви Товариства.
3) Вибір голови Надзірної Ради, евентуально одного члена тоїж.

Колиби на сих зборах не явило ся приписане статутом число членів вимаганих до важности рішеня, будуть скликані поновні Надзвичайні Загальні Зборн з тим самим дневним порядком, які будуть мали право рішати в тих справах без взгляду на число явившихся членів.

Долина, дня 30. вересня 1917 р. 339 1—1
За Надзірну Раду:
Д-р Михайло Печовський заступник голови. **Іван Озґович** секретар.

КРІВАВОГО РОКУ
ілюстрований альманах на 1917 рік
ЗЛАДИВ
ЯРОСЛАВ ВЕСОЛОВСЬКИЙ.
230 сторін. **55 ілюстрацій.**

Більша новеля „МАРІЯ" **Василя Стефаника.**
З посмертної теки „ДВІ ЧЕТИ" **Івана Франка.**

Що є в книзї:

Стор.
Д-р Кость Левицький. Наші визвольні змаганя в часї світової війни 1914—1916 17
З посмертної теки Івана Франка. Дві чети 27
Василь Стефаник. Марія 28
Ст. Рудницький. Війна та наука 42
О. Кобець. Кривавi плями. Повз труп товариша ** 46
С. Л. Історичний розвиток територіяльних відносин теперішної Галичини й Володимирії 49
Володимир Темницький. Загальна Українська Рада 57
Юл. Миськевич. Листівка 87
Д-р І. Крипякевич. Холмські гості у Відни 91
Опіка над виселенцями 95
Марійка Підгірянка. Чи тобі не жаль? 105
Д-р В. Щурат. Патріярх віденських каварників 106
К. Л. Виплати за воєнні чинитьби. 109
Др Юдекс. Талєргоф 111
Д-р І. Крипякевич. Український князь на австрійськім престолї 118
Ст. Чарнецький. Іванови 121
Українцї у російського военного губернатора Львова — Шереметева. Із записок очевидця. 122
Андрій Жук. Союз визволеня України 127
Н. Данниш. Українські школи у Відни 130
Марійка Підгірянка. Стрілецькі окопи 141
І. Чернявський. Наше державне законодавство в часї світової війни 144
Д-р В. Щурат. Гр.-кат. парохіяльна церква св. Варвари у Відни 157
В. Стефаник. Перший твір Леся Мартовича 163
Теодор Бобків. Перевязка 166
О. З. Український Жіночий комітет помочи раненим 170
Українська Воєва Управа 176
Запомоговий комітет „Хрістіян Геральда" для Галичини і Буковини у Відни 180
Танкред. Лебединая пісня вояка 181
Василь Двїковський. Кривавi бої 182
Ол. Петифія — Ів. Гаврилюк. Egy gondolat 203
Гр. Микетей. Куди звертати ся в справах полонених, вивезених, ранених і убитих 204
Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар" у Львові — Експозитура у Відни. 208
Іван Крипякевич. Волинські школи 211
Д-р Евген Олесницький. Д-р Евген Оваркевич як народний дїяч на провінції 217
Володимир Лисий. Військові причинки для виселенців 221
Марійка Підгірянка. Коби 274

ЦІНА 3 КОРОНИ — порто 20 сот. — поручено 55 сот.

Замовляти: **„НАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ" Wien VIII., Josefstädterstrasse 43. I. 8.**

Висилаємо оборотно — тільки за готівку.

Нова англєсове убранє на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Каспра Бочковского ч. 7. двері 7. 336 1—6

Потрібний огородник, який міг би вести також кільканорґове господарство у Львові. Бливші відомости про условини можна одержати в Монастирі С. С. Василиянок у Львові, вул. Потоцкого ч. 95, де і належать переслати письма. 334 2—3

-Переробляє капелюхи-
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 12—10
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Найкрасші оповіданя, сміховинки та співомовки.
Деонть книжочок за кор. 4·16.

	ціна
1) Оповіданя і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2) Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3) Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4) Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6) Співомовки	44 „
7) Оповіданя М. Вовчка 1) Ковачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8) Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9) Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка	44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до
Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА"
у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V к 8—?

Всїх наук лїкарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся в Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих
вулиця Змаровича ч. 5. — II. пов.
304 3—8

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Калєндар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта виданя (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна од- — — ного примірника виносить — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Калєндар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпрволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 5—10.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 247. (9499) Львів субота 20 жовтня (7 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 19. жовтня.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На тирольськім фронтї вчора і онодї були місцеві боротьби в богатьох місцях. Наші війска привели 300 полонених і военний матеріял. Над Сочею звичайна дїяльність артилерії.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 19. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Биротьба артилерії у Фляндрії вчора дійшла знов до великого напруженя між побережем і рікою Lys. Особливо нагальний був гарматний огонь коло лїса Houthoulst, коло Paschendaele і між Gheluvelt і Zandwerde.

Група війск нїмецького наступника престола: По мрачнім ранку вчера від полудня битва артилерії на північний схід від Soissons дійшла знов до сильного напруженя і ведеть ся дальше при ужитю великих мас артилерії майже без перерви. Рано коло Vaixaillon, а вечером на цїлім фронтї аж до Braye по барабаннім огни сильні французькі стежні відділи рушили на перед. В тих місцевих боротьбах відперто всюди ворога. Дуже сильний руйнуючий огонь був звернений на сусїдний відтинок і на область положену за боевим фронтом. На той огонь ми сильно відповідали. У східній части Chemin des Dames Французи знов 3 рази атакували наші становища на північ від млина Vanciers. Відперто їх кріваво.

В области иншых армій дощ перешкодив боевій дїяльности.

Наші противники втратили 12 літаків, в чім 6 з ескадри, яка кинула бомби на Beulers і Ingelmünster, роблячи великі шкоди в домах.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Під проводом ген.-полковника фон Есторфа наші війска переправили ся в лодках і по камінній греблї через Малий Суад і по боротьбі заняли західний беріг острова Моон. Скорим наступом поконали ми Росіян всюди, де ставили опір. До полудня цїлий остров був в наших руках.

До скорого успіху причинили ся дуже відділи пїхоти маринарки, які висїли на сушу і взяли участь в битві, наступаючи від півночи і від півдня, а також гармати наших военних кораблїв. Ми взяли в полон два полки російської пїхоти, кождий по 5.000 жовнірів. Добича значна. На островах Езель і Моон дістали ся в наші руки і штаб дивізії і штаби бригад.

Наші морські сили звели кілька боїв з ворожими военними кораблями на водах довкола острова Моон. Стрілами спричинили пожежу на російськім лїнійнім кораблю „Слава", який має 13.500 тон поемности. Він затонув опівдня між островами Моон і Шільдав, положеного недалеко.

Летуни маринарки і сухопутної армії давали управі докладні вісти про те, де знаходили ся ворожі кораблї. Кількакратно атакували вони ворога. На суші і морю, кидаючи бомби і стріляючи із скорострілів, причім завважено наслїдки.

На російсько румунськім фронтї суші і на македонськім фронтї не зайшло нїчо важного.

Львів 19. жовтня 1917.

Українські змагання до відросійщеня України знайшли найяркійший вислів у кличі „Україна для Українців". Сей клич особливо развив зросійщені поступові елементи на Україні,—так, що голова Української Центральної Ради проф. М. Грушевський уважав аж за вказане написати про се в „Новій Раді" статю, в якій заявляє, що клич „Україна для Українців" не є кличем Української Центральної Ради.

Очевидно, під таким кличем може крити ся шовінізм, ненависть до людий иншої национальности, змаганє до поневоленя їх. Так хочуть розумїти клич „Україна для Українців" зросійщені поступові елементи на Україні і таке розуминє приймаючи, вастерігаєть ся проти сього клича проф. Грушевський.

Та чи клич „Україна для Українців" містить в собі всї ті „гріхи", які бачить в нім зросійщені поступові елементи на Україні, — чи не є він радше висловом зовсім справедливого змаганя?

Українська група, яка офіціяльно виступила з кличем „Україна для Українців", в однім з своїх агітаційних видань каже: „Всї люди є твої брати, тільки Росіяни, Поляки, Нїмці, Мадяри, Румуни, Жиди, — твої вороги, доки панують над тобою". Сю агітаційну тезу проголосили зросійщені поступові елементи на Україні також вершком національного шовінізму. А тим часом чи справді я маю обовязок уважати моїм братом того, хто мене гнете, — чи я не маю права вважати його моїм ворогом?

Уявім собі, що в сій війні Нїмеччина завоювала би Францію і зробила би з нею те, що Росія зробила з Україною. — Приклад Франції вибираємо нарочно, бо по-перше він чисто теоретичний, а по друге Франція — любимиця російських поступових кругів. — Уявім собі далї, що за якийсь час в „реакційнім нїмецькім цїсарстві", під якого ярмом стогне Франція, вибухає революція, наслїдком якої Франція дістає змогу будувати своє національне житє. Чи тодї не проявило ся би в Франції перше всего змаганє до відніменя рідної країни, чи не залунав би клич: „Франція для Французів!" Питаємо, чи в тім кличі весь поступовий світ побачив би шовінізм, чи справедливе змаганє до повного визволеня рідної країни з під чужинецького панованя?

Так і клич „Україна для Українців" не означає нїчого иншого, як змаганє до повного відросійщеня України, до повного усуненя слїдів обрусительного царського режиму, до повного самоозначеня українського народу на його землї.

Нїхто не думає про те, що на Україні не може бути місця людям иншої национальностий або що вони мусять бути поневолені, — нї! Але вони мусять стати горожанами України, зректи ся думки про пановане на Україні і — маючи забезпечені права, потрібні для їх національного житя — разом з українським народом працювати для добра України.

Коли-ж зросійщені поступові елементи на Україні так развить клич „Україна для Українців", то се власне тому, що вони ще не можуть погодити ся з думкою, що вони мусять зректи ся того становища, яке займав на Україні російський елемент за царського режиму, мусять вдоволити ся становищем національної меншости і принятя за своє те розуминє добра краю, яке має українська більшість.

Віки цїлі царське правительство нищило українське національне житє. Завдяки царському правительству появив ся й укріпив ся на Україні російський елемент. Демократичні круги сього елементу за останне століте відносили ся до української боротьби проти царського поневоленя не тільки байдуже, але просто неприхильно, підпомагаючи таким чином посередно обрусительну політику царського режиму. А тепер, коли український нарід хоче усунути в своїй землї наслїдки царського режиму, зросійщені поступові елементи, які є також тільки одним з тих наслїдків, нагло бачать в тім національну несправедливість. Нї, коли несправедливістю був царський режім, то не є несправедливістю усуване його наслїдків, не є кривдою для російського народу відросійщене України.

Подібне явище мали ми в Галичині в останних 15 літах перед війною, коли польська преса підбурювала польську суспільність проти українських домагань тим, що мовляв нашим кличем є „За Сян з Поляками", що значить, що ми всїх Поляків з Східної Галичини хочемо викинути за Сян. Тільки один раз „Słowo polskie" в поважній політичній статї написало, що клич „За Сян з Поляками" зовсїм не значить, що Українцї хочуть всїх Поляків викинути за Сян, тільки, що Сян має творити границю, на якій кінчить ся польське політичне пановане, що в Східної Галичини має бути польське політичне пановане усунене.

Так — повторяємо — і клич „Україна для Українців" не означає нїяких ворожих змагань супроти тих национальностий, які живуть на Україні, тільки є висловом зовсїм справедливого змаганя українського народу стати господарем на своїй землї.

Нарада президента міністрів з Українцями.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Вечером президент міністрів відбув нараду з президією українського клюбу, яка сформулувала подрібно жаданя Українців.

В понеділок президент міністрів дасть відповідь Українцям. Ві второк відбуде ся плєнарне засіданє комісії парляментарної українського клюбу, на якій западе окончена ухвала про голосованє над провізорією.

Державна Рада.

Телеграма д. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 19. жовтня 1917.

Палата послів вела нині дальше друге читанє буджетової провізорії.

Пп. Гуммер. Тайфель і тов. зголосили внесенє в справі предложеня пляну віддовженя правительством державних функціонарів.

П. Дяманд займав ся урядом вижившеня. Справа апровізації не дасть ся инакше розвязати, тільки через господарську диктатуру. Адміністрація не допише. Бесїдник домагаєть ся наданя урядови вижившеня необмеженої повновласти диктатури вижившеня на нїмецький лад, який не міг би бути підчинений міністерству війни і начальній командї армії.

Поладнанє справи вижившеня державою є нераз тлом політичного ладу в Австрії. Бесїдник протестував проти того, що правительство через підвисшенє цїн хоче добути більші доходи. Жаданя о іб з постійною платнею не стрічають у правительства тої вправливости, яку правительство оказує для потреб военної лихви.

Міністер вижившеня є оказом чоловіка доброї волї, але не може довести до того, щоби по добрій волї пішли добрі дїла. Бесїдник взиває правительство, щоби в справі апровізації сповнило свій обовязок. (Оплески Поляків).

П. Маркль витикає брак організації заосмотреня в поживу. Відтак виступив проти чеських і південно-славянських послів, які обстоюють за сповненєм жадань, звернених проти істнованя монархії та національних і господарських інтерес-в великої части населеня. Бажають навіть вимусити здійсненє тих жадань вказуванєм на поміч мировой конференції. Південні Славяни, які нарікають на поневоленє, мають на думцї цїлковите позбавленє нїмецького ивроду на півдни всяких прав та виключне опанованє Трієсту і Адриятику.

Словінці, які в тій страшній війні на полі битв і в парляменті дали докази своєї готовости до жертв будуть голосувати проти провізорії, бо то є міцне переконане послів і солідарного з ними південно-славянського народу висказати правительству найбільше недовіре. Правительство є не тільки пасивне в справах південно-славянського народу, але просто вороже.

Як рішаючі чинники монархії не розвяжуть справи південних Славян, то приступить ся до ньої перед форум положене поза монархією. (Оплески Словінців).

Дальше промовляли пп. Гломбінський, Павлек, Паррер, Трасіч Павічіч, Фейдутті, Рескор, Матакевич, Шірф.

Справа мира в буджетовій комісії.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) На нинішнім засіданю буджетової комісії роздано реферати. П. Крафт вніс, щоби в часі розправи попрошено міністра заграничних справ, щоби в буджетовій комісії дав пояснене про стан заграничних відносин і справи мира. Голосоване над тим внесеєм має ть ся після пропозиції внескодавця відбути в слідуючім тижни підчас буджетової розправи.

Плюрене повітового секретаря Новіцького.

В палаті послів міністер внутрішних справ в відповіди на інтерпеляцію п. Онишкевича в справі нелюдяного поведеня повітового секретаря Новіцького в Старім Самборі в урядованю заявив, що окружний суд дійсно засудив того повітового секретаря за чинне зневажене людий, у яких шукав предметів, украдених в часі наїзду, на 10 днів арешту, а кару ту замінено йому на грошеву кару 100 К. Намісник переніс Новіцького до Турки і вніс на нього дисциплінарне донесене по думці § 112 прагматики. Міністер зарядив, щоби те поступоване переведено як найскорше.

З Росії.

Евакуація Ревеля.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) „Новое Время" доносить: Дня 16. с. м. ізза небезпеки, яка настала для міста Ревеля внаслідок висадженя на сушу Німців на Езель, розпочала ся евакуація того міста. Мешканці переносять ся в глубину краю.

Анархія в Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Великий виконуючий виділ роб.-жов. Ради приняв ухвалу, в якій сказано, що розруси і нелад в останнім часі обняли цілий край і що держава без ратунку котить ся до анархії. Ухвала взиває роб.-жов. Ради в повітах, щоби без пардону, навіть при помочи армії, нищили всякі змаляня до заворушень і поручає творити в тій цілі окремі виділи.

Нова німецька партія.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Члени німецько-національного зєдиненя, які перед роком заложили німецько національний союз, постановили для береженя інтересів німецького народу на усіх областях державного і національного житя заложити національну партію і віддати тимчасову його репрезентацію пп Доберніґгови, Ерлєрови і Сильвестрови.

Справа мира в англійській палаті громад.

ЛЬОНДОН (Ткб). В палаті послів один з членів запитав, чи правительство з інтересі релігії і в інтересі загальнім в порозуміню з союзниками воробило кроки, щоб висловити осуд для мирових переговорів, ведених Ватиканом або за його посередництвом. Льорд Цеціль відповів, шо таких переговорів не було. На дальше питане, чи правительство завважило, що підчас ферій ходили непокоячі вісти, ніби то були такі переговори, Цеціль відповів, що правительство є раде нагоді заперечити всї такі поголоски. На дальше питане сказав, що ясна й сильна відповідь Вільзона не була вислідом порозуміня з союзниками. Льорд Тревелян питав, чи правительство признає урядово відповідь за власну відповід на ноту папи. Цеціль заперечив. На дальше питане, чи правителство думає відповісти на ноту папи, кавав собі те питане предложити на письмі. В відповіди на инші питаня заявив, що на бажане російського правительства відбудеть ся нарада союзників для означеня воєнних цілий. Більше про се ані не може ані не було би бажаним сказати.

З культурного житя автономної України.

Відень, 17. жовтня 1917.

Український народний університет у Київі. „Утро Росіи" з 27. н. ст. вересня в телеґрамі з Київа повідомляє: Перший український народний університет відкриеть ся 1/14. жовтня в складі 3 ох факультетів: фільольоґічного, юридичного і математичного. Умови принятя — 6 кляс ґімназії; ті, що не мають того мінімума, можуть записати ся на підготовні курси, які відкривають ся. Просьби приймають ся до 3. н. ст. жовтня.

Народне шкільництво в Київі. „Кіевск. Мысль" з 25. н. ст. вересня повідомляє: Вчора на засіданю київської городської управи подано звідомлене про резульат записів і принятя дітий до початкових городських шкіл. Записи відбували ся від 10. до 16. н. ст. вересня включно. До російських шкіл записало ся 4 539 дітий, із них принято 3.882 і не принято ізза недостачі місця 635. До українських шкіл записало ся 406 дітий. До польської школи записало ся 26 дітий. Число 4.539 записаних дітий до російських шкіл треба розуміти — до всіх кляс рос. шкіл, бо російські школи істнують від давна і є повні, тоді як українських отвирають ся що-йно перші кляси. Отже 406 записаних дітий до першої тільки кляси українських шкіл — число доволї значне у порівнаню з числом дітий, записаних до всіх кляс рос. шкіл. Треба також мати на увазі ще те, що в Росії, отже й на Україні, нема ще шкільного примусу. Для розміщеня дітий, які записали ся до українських шкіл, шкільна комісія признала необхідним українівувати в біжучім році перші кляси 14 городських шкіл, положених у ріжних районах города. Городська управа, вислухавши звідомленя, постановила затвердити його, при чім для непринятих ізза недостачі місця дітий, які записали ся до російських шкіл, признано необхідним відкрити 12 нових шкіл на 600 осіб.

Відкрите Українського Національного Театру в Київі. В „Кіевск. Мысли" з 30. н. в. вересня читаємо: Вчера в театрі Троїцького Народного Дому відбуло ся торжественне відкрите Українського Національного Театру. Перед виконанем песи Винниченка „Пригвожденні" в присутности всеї трупи театру і його дирекції Генеральний Секретар для справ просвіти Стешенко виголосив промову про національні заслуги старого українського театру й попередних його діячів. Вислухано привітів від клюбу ім. П. Полуботка, від Грузинів, Литовців й ин. У відповідь предсідатель Генерального Секретаріяту Винниченко висловив в імени комітету Національного Театру подяку членам депутацій. Хор під управою А. Кошиця виконав имн „Ще не вмерла Україна". В театрі були присутні деякі члени Секретаріяту, богато членів Центральної Ради і всї видні представники української інтелїґенції.

„Молодий Український Театр" в Київі. Як повідомляє „Кіевская Мысль" з 30. н. ст. вересня, 7. н. ст. жовтня відкриває сезон новий український театр у Київі п. з. „Молодий Український Театр". На першу виставу йде Винниченка: „Чорна пантера й Білий медвідь". Театр грає в театрі Бергонє на Фундукліївській вул. ч. 5. Побіч Українського Національного Театру, Українського Театру під орудою М. Садовського й Української трупи Т. Колесниченка — се уже четвертий український театр у Київі.

Українська висша ґімназія у Ржищові. „Кіевск. Мысль" з 30. н. ст. вересня містить отсю оповістку: Ржищівська чотироклясова (5—8 кляси) повноправна українська ґімназія приймає зголошеня тих, що бажають вступити до 5 кл. Адреся: м. Ржищів, київського повіту. — Директор Б. Бабич.

За що дякувати?

Львів, 19. жовтня 1917.

На вчерашнім засіданю Палати послів німецький посол Люкш, зазначивши заслуги осередних держав в справі відбудованя Польщі, нарікав, що „слово „подяка" не є знане ні Полякам ні Українцям". До Поляків може собі пос. Люкш мати претенсії, бо осередні держави будують польську державу. Але за що мають дякувати Українці?

Справа цивільного намісника.

Не добито торгу?

Відень, 17. жовтня 1917.

Наради польського кола з послїдних днів вказалували би на те, що договір правительства з Поляками в справі голосованя кола в повній палаті за буджетовою провізорією ще не сфіналізований. На вчерашнім засіданю кола рішено заявити ся проти наміру правительства, щобн поруч цивільного намісника урядував ще в Галичині командуючий ґенерал та обставати рішучо при домаганю відданя повноти краєвої власти цивільному намісникови.

Ухвалено також домагати ся безумовного покликаня польських урядників до міністерств, а не під умовою, що будуть відповіоні до того сили, бо вони є. Дальше ухвалено жадати перенесеня в Галичини всїх зелїзничих урядників чужої народности до кінця сего року та знесеня районових команд не тільки в західній, але й східній Галичині.

Ще про краківську „борбу Русинуф".

Пресове бюро У.П.Р. доносить: Дня 15 с. м. відбуло ся в Кракові святочне отворене галицької філії австрійського воєнного фонду для вдів і сиріт. Засіданє отворив намісник гр. Гуйн святочною промовою, в якій висловив цісареви і цісаревій подяку за обнятє протекторату над Фондом. Опісля відпоручник віденської централї д р Вегнер по викладі про цїли Фонду подав до відома зібраних особистий склад президії галицької філії, яка складаєть ся з кождочасного намісника Галичини як почесного президента і 36 іменованих членів; з того числа припадає 24 на Поляків, 12 на Українців. Іменем українських членів президії зголосив ся до голосу заступник голови У.П.Р. д р Евген Левицький, щоби іменем У.П.Р. зложити застереженє проти того, що утворено одну філію для цїлої Галичини замість двох окремих для східної і західної Галичини та що в президії переважає польська більшість. На те відповів намісник гр. Гуйн, що центральна управа Фонду не має наміру кривдити ніякої народности.

Крім пос. Евгена Левицького були присутні на зборах пос. Окуневський і член кр. Видїлу Кивелюк.

„N. Fr. Presse" виправдуєть ся.

Львів, 19. жовтня 1917.

З приводу промови пос. д ра Т. Окуневського ив передвчерашнім засіданю палати послів „N. Fr. Presse" пише:

„Д-р Окуневський промовлав в імени Українців і сказав, що вони поставили до д ра Зайдлера питане, чи можуть в будучности мати забезпечене стзновище в Австрії. На се питане не одержали вони відповіди. Посол Окуневський сказав, що „N. Fr. Presse" написала, що Українці будуть потоптані (niedergeranni). „N. Fr. Presse" ніколи не ужила такого або хочби подібного вислову. При ріжних нагодах, особливо в критичній хвили по убитю намісника Потоцького і підчас переговорів в справі угоди між Поляками й Українцями в Галичині земляки бесіднка признавали, як обєктивно оцінювала наша газета положенє й домаганя українського народу".

До сего виправдуваня мусимо зауважити, що коли порівнати трактоване польської й української справи на шпальтах „N. Fr. Presse", то не можемо признати, що вона ставить ся до української справи обєктивно, себто трактує її рівномірно з польською справою. Навпаки дуже часто містить вона інформації й виводи, якби писані польською рукою.

Вибори до конституанти.

РОТТЕРДАМ (Ткб). „Daily Telegr." доносить з Петрограду: Вибори до конституанти назначено на день 25. падолиста с. р., отворене конституанти буде 13. грудня. Большевики мають намір скликати на 15. падолиста загальні збори роб.-жовн. рад. Добачують в тім плян викликати замішанє. Та сама часопись доносить, що в Харкові і Тамбові були погроми.

Конґрес поневолених народів.

Льозанна 14. жовтня 1917.

Як доносить „Times" з Вашінґтону, в Нюйорку має відбути ся конґрес „Ліґи поневолених народів", який буде тривати три днї. Між иншими будуть присутні на конґресї відпоручники Ґреції, Альбанії, Індій, Ірляндії, Кореї, Литви, Польщі, Украіни, Румунії, Сербії, Фінляндії, Ельзасу й Льотарингії.

Перед важними подіями на італійськім фронті.

Львів, 19. жовтня 1917.

До віденських дневників доносять в Льондону на основі звітів воєнних кореспондентів, що на італійськім фронті небавом пічнуть ся воєнні операції, які будуть мати рішаюче значінє. Англія і Франція доставила Італії потрібних технічних засобів і війск. На днях на італійськім фронті мають розгорітись великі бої.

Кабінетова кріза у Франції.

Львів, 19. жовтня 1917.

З приводу послїдного виступу міністра Рібо у французькій палаті послів кабінет Пепле-ва остав ся без абсолютної парляментарної більшости. Як відомо Рібо в своїй промові про воєнні цїли Франції заявив, немов би Німеччина дала до пізнаня, що вона віддала би Ельзас і Льотарингію Франції, коли би Франція вступила з нею в мирові переговори. Той уступ промови Рібо звернув загальну увагу політичних кругів, одначе в стенографічних протоколах він не появив ся, бо Рібо велїв дотичну фразу в протоколї счеркнути. З того приводу соціялїстичний посол Маврен поставив в палаті послів інтерпеляцію до правительства, щоби воно вияснило поступок Рібо. Палата тільки малою случайною більшостю ухвалила відложито дискусію над інтерпеляцією.

„Lokalanzeiger" доносить на основі інформацій „Matin-a", що передвчера відбула ся в Парижи мінїсдерська рада, яка рішить про розвязку кабінетової кризи.

Заворушеня в Одесі.

ЛЬОНДОН (Райтер). „Times" доносить з Одеси: В Бесарабії вибухли знов несупокої. В сільських округах прийшло до погромів. В ріжних містах прийшло до поважних заворушень їзза браку засобів поживи.

Капітан Люце.

Відень, 16. жовтня 1917.

На засіданю Палати послів дня 11. с. м. внесли пп. Вінтер і тов. інтерпеляцію в справі капітана артилерії Люце, якого засуджено за його злочини на кару, невідповідаючу вині засудженого. В запиті піднесено, що згаданого офіцира за кількакратно повторені убійства на жовнірах засуджено тільки на рік вязниці і виключене в офіцирського стану. Капітан Люце вчера револьверовим вистрілом відобрав собі житє.

В інтерпеляції пос. Вінтера і тов. сказано між иншим: „З мотивів вирску слїдує, що капітан Люце підчас походу на Сербію завдав своєю шаблею капралеви Біолєкови рану аж до кости за те, що він не знайшов полученя в санітарною станицею, хоч се було неможливе. Той сам офіцив хотїв застрілити артилериста Манетті за те, що той жовнїр у одного з цивільних мешканців купив собі щось до їди (капітанови Люце здавало ся, що Манетті допустив ся рабунку); коли перша куля не влучила, а другий раз револьвер не вистрілив, видав Люце приказ убити жовнїра в таборі. В чверть години пізнїйше дійсно Манетті застрілено. Артилериста Едварда Прокопеца застрілив згаданий офіцир на місци тому, що той жовнїр підчас походу був дегко підпитий. Опісля видав Люце приказ погребати Прокопеца. Тому, що вмираючий Прокопец ще був в судорогах, хорунжий і артилерист, які одержали приказ погребаня, добили його в ласки двома вистрілами. В лїсті втрат капітан Люце фалшиво виказав, бо оба вгадані жовнїри впали в бою. Крім того дав він приказ, щоб капраля Біолєка кинути в багно".

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.009.

НОВИНКИ.

Львів, 19 жовтня 1917.

— **Нові члени шкільної Ради краєвої.** Цїсар покликав на членів шкільної Ради краєвої на найблизший період: проф. унів. о. д ра Блажея Яшовського, о. крилош. Івана Чапельського, архієпископа о. Иосифа Теодоровича, протестантського сеніора Иосифа Пльошека, проф. унів. д ра Льва Штайнбаха, проф. унів. д ра Казимира Моравського, проф. політехніки д ра Тадея Фідлєра, проф. гімн. і доцента університету д ра Стефана Томашівського, директу д ра Стефана Томашівського, директора гімн. Льва Кульчицького, радн. двора Олександра Барвінського і директора торговельної школи Антоиа Павловського.

— **„Справедливий" розділ фондів.** Дня 17. с. м. прибічна Рада Львова під проводом д ра Рутовського ухвалила виплатити на фонд Костюшка 5000 К, на утворене школи підхорунжих у Варшаві 5000 К; польському краєвому Товариству опіки над дітьми рішив виплатити магістрат 1500 К, польським захоронкам за другий півріч 1917 р. 6.250 К, українським захоронкам за рік 1917 400 К.

— **Поворот намісництва до Львова.** Для вертаючих відділів намісництва приготовано вже помічене в головнім будинку. Три дерпатаменти намісництва а саме 16 (військові справи), 17 (держава поліція) і 18 (воєнні чинитьби) переїесуть ся до Львова вже 15. падолиста с. р.

— **Українська гімназія в Вижници.** Пишуть нам: Ріжне переживали ми підчас інвазії, та треба сказати, що по революції адміністрація опинила ся в руках свідомих Українців і для нашого народу настала свобода. В Кутах та по селах „Союз городів" поотвирав українські школи, позакладав кооперативи, а Українці жовнїри давали українські вистави й концерти. Коли в липни с. р. прийшли сюди знов австрійські власти, призадумали ся ми над тим, як би воскресити українську гімназію в Вижници, якої не вспіло ся ввести в житє підчас пореволюційної свободи. Поки-що заходами кількох гімназіяльних учителїв під проводом проф. Павлусевича заложено гімназіяльні курси в обемі приготовляючого курсу і I—VI гімназіяльних кляс, а з кінцем сього місяця має бути отворена гімназія. Є се великою заслугою проф. Павлусевича і инших учителїв, що заложенєм курсу уможливили дітям науку і приготовили до I. кл. коло 60 дітий, між ними кількоро дівчат.

— **У. С. С. в етапі.** З Жидачівщини пишуть нам: Дня 23. вересня с. р. відбуло ся в селї Розвадові отворене читальні Тов. „Просвіти". Тогож дня вписало ся поверх 200 членів, з поміж котрих вибрано отсей виділ: М. Рихвицький, місц. упр. школи, голова; Михайло Косач, нач. гром., заступник голови; Роман Корда, секретар; Лесик Іван, касїр; Федорик Катерина, бібліотекарка, Лукомська Марія, виділова; до того вибрано трьох заступників: Костів Гринько, Кузів Іван і Парашка Гриша. Чит. „Просвіта" була заснована ще в р. 1906, та не могла утримати ся при житю задля заїлих москвофільських агітацій, які довели до того, що її перемінено на чит. ім. Качковського. Так було аж до війни. З початком війни старав ся упр. школи М. Рихвицький та деякі свідомійші одиниці, як Лесик Іван, Корда Роман і ин. відновити читальню „Просвіти", однак тяжко було з'органїзувати населене, на котрім відбили ся слїди москвофільських агітацій. Так було до того часу, як в селї примїщено „Вишкіл новобранців У. С. С." Під впливом У. С. С. національна свідомість населеня чимраз більше вростала. Якраз тепер настав час, коли можна було певнїйше думати про з'організоване селян та заложене читальні Тов. „Просвіти". Тою справою заняв ся У. С. С. Васильків Іван, котрий довів діло до житя. За його стараєм заложено чит. Тов. „Просвіти", а 27. вересня с. р. відбуло ся свято посвяченя прапора Тов. „Просвіта". Свято мало великий вплив на поширене свідомости між населенєм, а головно між молодїжю місцевою і дооколичних сїл, яка численно прибула. При чит. „Просвіти" заложемо хор. З кождим днем видно щораз більший інтерес населеня до просвіти, з чого можна надїяти ся, що чит. Тов. „Просвіта" буде як найскорше розвивати ся. Дооколичні села нехай візьмуть за примір для себе національне відродженє Розвадова, котрий був досї гнїздом москвофільства, та нехай вступають в його слїди. Найвисший час, щоб не датись баламутити ся москрофілам.

— **Підвисшене цін ва їзду трамваєм.** Міська прибічна рада рішила підвисшити ціни трамваєвих білєтів від 1. падолиста с. р. а саме: білєт I. кл. буде коштувати 24 с., II. кл. 16 с. Пересїдка I. кл. 30 с., II. кл. 20 с. Річна трамваєва карта коштувати-ме 180 кор. I. кл., 120 кор. II. кл.; місячна карта 18 кор. I. кл. і 12 кор. II. кл. Знижені карти для міських урядників, учителїв і державних урядників будуть коштувати I. кл. 12 кор., II. кл. 8 кор. Для шкільної молодїжи карти без пересїдки 4 кор., з пересїдкою 5 кор.

— **Помічні жіночі сили в етапній службі.** Військова управа приготовлює акцію заступленя жовнїрів, що відбувають службу в етапах, жіночими силами. Також промислові заведеня військові будуть могли приняти більше число жіночих сил. Вже тепер значне число жінок сповнює ординансову службу, телефонічну, канцелярійну, шпитальну, а дальше в кухнях і харчевих магазинах. Можність приниманя дальших жіночих сил буде розширена. У Львові справою приниманя жінок до помічної служби займаєть ся тутешна команда етапної станиці при вул. Валовій ч. 16, де треба вголошувати ся. Під теперішну пору згадана команда розпоряджає вільними місцями для дентисток до військових шпиталїв, а також для певної скількости кухарок і робітниць. Зголошеня щоденно між 8—9 перед полудньом і від 3—4 пополудни.

— **Страйк аптикарських помічників.** В Петрограді розпочав ся 17. с. м. страйк аптикарських помічників.

— **Виділ муз. Тов-а ім. Лисенка у Львові,** на засіданю д. 17. с. м. признав стипендію з фонду Олекс. Мишуги в річних 1000 К. на рік 1917/18 п. Олександрі Параконяківній, оперовій співачці у Львові. При тій нагоді подає виділ до відома иншим компетентам, що свої поданя зглядно залучники подань, можуть відобрати в канцелярії тов-а (вул. Шашкевича 5) особисто або за надісланєм порта 45 с. 343 1-1

Економічні вісти.

Закупно військових коней. Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові повідомляє рільничий загал, що військові коні крім в дорозї ліцитації можна також набувати у військових властий з вільної руки. В цїли закупна військових коней на ліцитації мусять рільники виказати ся при вступі на ліцитації посьвідкою, управняючою до ліцитаційного закупна коний. Посвідку сю видають виключно п. к. староства, зглядно рільничі Експозитури ц. к. Намісництва. Просить ся тому о посвідки, управняючі до ліцитації, звертати ся прямо до висше названих властий.

До набутя коний у військовик властий з вільної руки, отже поза ліцитаціями, потрібна є посвідка рільничої корпорації, для українських рільників Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові. Тому зволять господарі, бажаючі набути коні з вільної руки, негайно предложити своїй філії „Сільського Господаря слїдуючі дати, на яких основі видасть ся посвідку: Імя і назвище, місце замешканя, почта і політичний повіт петента. Як велике господарство посїдає? Кілько коний має тепер? Кілько коний бажає набути? Заяву, що набуті у військових властий коні буде уживати виключно в своїм господарстві і не купує їх на спекуляційну перепродаж. Ті дати мусять бути скріплені підписами Кружка „Сільського Господаря" зглядно уряду громадського.

О дозвіл переведеня коний з повіта їх закупленя до иншого повіта в Галичині мусять господарі старати ся в рільничій Експозитурі ц. к. Намісництва, в котрої районї коні закуплено.

Підвисшене цін на сїно і солому. Уряд для вижившеня розпорядком з 27. вересня с. р. підвисшив ціни на сїно і солому, а саме з 17 К. на 23 К. за солому житну довгу з 10 К. на 13 К., за солому з инших родів збіжа з 8 К. на 11 К., за солому з бобу, бобику, сочевиці, лубіну і т. д. з 6 К. на 7 К.

Сей розпорядок відносить ся також до продуцентів, котрі продали пашу перед оголошенєм сього розпорядку по цінах обовязуючих давнїйше і є в посіданю квітів відбору, виставлених комісіонерами Краєвої Централї паш. Вони є в праві жадати звороту ріжниці між цінами давнїйше й нині обовязуючими, отже Краєва Централя паш, відділ для сїна і соломи в Кракові, приняла на себе обовязок виплаченя ріжниці ціни тим продуцентам, котрі продали пашу комісіонерам Краєвої Централї паш, та предложать її квіти відбору найдальше до 31. грудня с. р. Виплата належних квот наступить тільки на підставі формально виставлених квітів відбору, які є в посіданю продуцента, в міру узисканя від ц. к. військової Управи належних доплат.

Опінїоване подань на рільничі машини. Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок інтервеніював в ц. к. Намісництві Ц. В. Г. в справі опінїованя подань на рільничі машини ц. к. староствами, на що одержав 18. с. м. від проф. Юліяна Новака, шефа рільничої Секції, слїдуючу відповідь: На письмо з 13. вересня с. р. повідомляєть ся, що всї ц. к. староства одержали поручене, що до опінїованя подань о субвенціоноване рільничих машин не є вимагане урядове стверджене висоти воєнних шкід, а вистарчає потверджене, що петент потерпів в наслїдок воєнних подій і заслугує на призване прошених пільг. Колиб однак котре зі староств відмовило такої посвідки, то треба покликатись на подане число розпорядженя 16883/II, а зглядно повідомити нас про се.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з допискою: На Народний Фонд.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим довкруги і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви.

З нагоди концерту стрілецької музики підчас вечері дня 10. жовтня 1817 р. зібрано на Волинські школи 180 кор. 54 сот.: пані Мойсейовичева 10, полк. Слюсарчук 20, отаман Косэак 10, курат Фацієвич 10·20, курат Василевич 13, поруч. Гарасимів 20, поруч. Гнатевич 10, четар Никорак 20, четар Пешке 10, хор. Корчинський 10, хор. Николайко 10, хор. Навроцькнй 10, капельник Гайворонський 3·33, підхоружі: Кардаш 10, Верхолий 1, Яшан 1, Білинський 1, Вашук 2, Палїїв 1, Якимів 2, Елиїв 1, Лесик 1, Федишин 1, Захарчишин 2, Старчук 1. — Хор. Мельницький Іван 20 К.: Вп. Любку і Віру Шпитківні в Волцневі, о. Алекс. Кваснюка в Межирічу, Сеня Зубрицького проф. в Перемишлі, Гриня Корецького ем. упр. школи в Березинї. — Полевий священник Горчицький 20 К.: дра Андрія Іщака курата полевого 24 п. п., надпор. Федика, Зарівного, Кордасевича і надпоручника Хойнацького усїх при 89 пп.

Корпадо Мих Mauthausen 10 К.: Поповича Даняна пол. почта 643, Ловчого Мих. пол. поч. 637, Дяківну Дв. Львів. Міхура Андр. пол. поч. 423, Цибрівського Дм. Підсоснів. — Хор. Сокіл Іван 10 К.: пп.: Соню Коялянську, Львів Виспянська 34, Соню Гутковську, Стрий, Лесю Гутковську Стрий, Володимира Крайчика пол. поч. 528, хор. Ярослава Фартуха I. R. Nr. 15.—

ОПОВІСТКИ.

Субота, 20. жовтня 1917.

Нині: греко - кат.: Сергія і Вак. — римо-кат. Феліція еп.

Завтра: греко - кат.: 20 Н. по С. — римо - кат. 21 Н. по С.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Салю Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дня 20. жовтня 1917 „Украдене щастє" народна драма на 4 дії Івана Франка.

В неділю дня 21. жовтня 1917 „Хмара" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Суходольського.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

| **Заходом українського товариства педагогічного** відбудеть ся виклад проф Ілярiона Левицького „Про вибір світильного газу" з 24 світильними образами в неділю 21. жовтня о 4 год. при вулиці Мохнацького 12 II п. Вступ 50 с. 357 2—2

| **Бібліотека Товариства „Просвіта"** (Ринок ч. 10 II. поверх, вхід з галерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр.-кат. свят. V. 1—5

| **Союз Українок у Львові потребує зараз 20** робітниць до звичайного шитя жіночої і дитячої одіжи. Пошукуєть ся також прикравачки за відповідною винагородою. Зголошеня приймає молочарня Союза Українок від 5—7 по пол. вул. Бляхарська ч. 12. 340 2—3

| **Комітет святочних дарунків для УСС. і жовнірів українців ц. і к. армії у Львові** повідомляє, що сходини його відбудуть ся в суботу дня 20. с. м. о 5 год. пополудни в салї тов. „Руська Бесіда" при чому з прикрістю стверджує рішуче за мале заінтересоване ся Львівської Громади справами комітету на якого попередних сходинах явило ся аж... 8 учасників, через що замкнене рахунків і реорганізацію Комітету відложено до суботнїшних сходин. 2—2

| **Просимо всіх** членів Споживно-господарської Спілки, котрі хотять спровадити на зиму бульбу, щоби зложили свої карти на побір бараболь і гроші найдаляше до пятницї 19. с. м. в льокали Кр. Союза рев. Домінїканська ч. 11. II. поверх, від год. 4 до 7 вечером кождого дня. Поза тим реченцем замовленя не будуть увзгляднені а також дотеперішне зголошене без карт і гроший є отсим не важна. 276 3—2

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Краєцьких ч. 6. 24 42—7

Падзорний і судовий адвокат

Др. ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ

має свою

Адвокатську канцелярію

у Відни, VIII. Josefstädterstrasse 73.

Письма і всякі посилки можна слати або на сю адресу, або на адресу: Dr. Eugen Lewyckyj, Wien, I. Parlament. — Трамвай з великого двірця: Nordbahnhof — ч. 5. 320 2—3

341 1—1

†

СЛАВЦЬО

найдорожший син о. Омеляна і Евстахії Кордубів в Стрию,

упокоїв ся в Бозї дня 14. жовтня с. р. скоропостижно в 9. місяцї житя. Тяжко опечаленим Родичам, які в 1915 р. втратили нагло 10 лїтного Ярослава, співчуває вся стрийська Громада і желає, щоб Всевишнїй допоміг їм перенести се горе.

Оголошення.

МИЛА тоалетові під гаранцією. По цінах приступних поки вистарчить запас ще через 3 ілка днїв поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319A 8—30

Всїх наук лїкарських

Д-Р МИХАЙЛО В. БАРАНСЬКИЙ

спеціялїст хорób сїрних і венеричних 338

ординує ул. Клушинська 5. від 2—4. 1—2

Брак обуви приневолює нас до шанованя волївок. Набиваме шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цїлим — — Львові. Сикстуска 29. — — 342 **Уважайте на число хати.** 1—6

Нова англєсове убранє на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Кєспра Бочковского ч. 7. двері 7. 336 2—6

Потрібний огородник, який міг би вести також кільканорґове господарство у Львові. Ближші відомости про условинн можна одержати в Монастирі С. С. Василиянок у Львові, вул. Потоцкого ч. 95, де і належать переслати письма. 334 3—3

Лямпи ацетилїнові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складї. Ліхтарні електричні кишенкові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

294 5—10 **Львів, вул Академічна ч. 25.**

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VII. LEO BREHGASSE 8a

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

68 —9

Цїлий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК

до науки нїмецької мови.

зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють де-що по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся в Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сїльське обістя, рідня, село, місто, барви, сїльска хата, мешкане в містї, на торзї про масло, ярини, земленлоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду зелїзницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, лїто, осїнь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 219 стор. друку. Подані взірцї граматаки і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брош а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта"

Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 2—7

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К 1,364.600
Резерви	К 336.000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости видало рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах; векслеві позички (ескомт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачета і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовлене купує і на приручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посїлости;

Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцїнности та завідує ними.

Всякі банкові приручення переводить під найкориснїйшими умовами. 728 47—?

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні,

надають особливої актуальности

праці Д-ра Мих. Ловинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклї, Крапоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Калєндар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна одного примірника виносить — — — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяцї. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпроволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 6—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 18.

Ч. 248. (9500) Львів, неділя 21 жовтня (8 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 20. жовтня.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На захід від озера Охріда сконцентрований огонь наших батерій здержав приступ Французів.

Позатим нема нїчого до оповіщеня.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 20. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: При лихих умовах обсервації огнева боротьба у Фляндрії була менша, як в попередних днях. Тільки в деяких відтинках між лїсом в Houthoulst і Doule була вона хвилями сильна. Стежні сутички вели ся в кількох місцях також в Артезії і на північ від St. Quentin. Їх вислїд був для нас успішний.

Група військ нїмецького наступника престола: Битва артилерії на північний схід від Соассон триває дальше. Згромаджені там маси артилерії поборювали себе посполу, тільки в ночи нагальність боротьби на час ослабла. Безнастанний масовий огонь метавок мін зачинив попередну боєву стрефу між Vauxeillon і Breye в поле вирв. Відокремлені наступи французьких відділів стежних відперто. Більших наступів доси не було. На схід від Мози огнева дїяльність вчера по полудни скріпила ся. Кілька наших виправ дало бранців.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Також на острові Даге висадили ми на сушу війска. Вже перед кількома днями відділи маринарки, які висїли на сушу, усадовили ся там. Операції, початі там розвивають ся пляново.

Від берега Балтійського моря по Чорне вже нїчого важного.

Македонський фронт: На захід нім. беревї озера Охріди відперто атакуючі французькі компанії. Під Монастирем в луцї Черна і на Доброполю віджив огонь.

БЕРЛІН. (Ткб.) Урядово оповіщують: У Фляндрії сильнїйший огонь артилерії, а на північний схід від Суасон від нині в полудне знов дуже сильна боротьба артилерії.

На Даге дальші поступи.

В Македонії скінчилян ся на нїчім приступи Французів на схід від озера Охріда.

Як оправдують ся Росіяни?

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Пет. тел. агенція доносить: Міністер маринарки, котрий удав ся до фльоти, заявив дневникарям, що боротьба, в яку вдала ся російська фльота з нїмецькою найлїпше доказує, що дух між російськими моряками добрий. Адже кождий нїмецький корабель типу „Кенїг" був сильнїйший, чим російська ескадра.

Російський корабель „Слава" не міг уратувати ся разом з иншими кораблями, бо був поцїлений; його затопили російські моряки, щоби Нїмцям заложити дорогу.

Гр. Капніст, шеф штабу рос. адміралїції, заявив дневникарям, що остров Озилію забрали Нїмці за один день, а остров Даге обсадили військом, висадженим з Озилії. І більше військ не висадили. Гр. Капніст додав, що рос. підводна фльотилля не могла б була нїчого зробити нїмецьким кораблям, бо море було неспокійне.

Львів, 20. жовтня 1917.

Наслїдком воєнних подій наступило з'єднене південних Славян (Сербів, Хорватів і Словінців) відворотним способом, ніж про се мрія ла Сербія, вступаючи в війну: не через відірване південно славянських областий Габсбурської монархії і прилучене їх до Сербії, тільки через завойоване Сербії й Чорногори осередними державими. Зі становища мирової заяви гр. Чернїна се з'єднене є тільки переходове, бо коли австро угорський міністер заграничних справ приймає формулу мира „без анексій і контрибуцій", то Сербія й Чорногора на тій основі відзискають свою самостійність. Одначе в політичнім світі Габсбурської монархії піднимають ся голоси, які є за инакшим рішенем південнославянського питаня. Числячи ся зі змаганем південних Славян до з'єдиненя, стоять вони на тім, що коли воєнне щасте з'єднило південних Славян при Габсбурській монархії, то треба се щасте використати політично й утворити з'єднену південно славянську державу як складову часть монархії Габсбургів.

В новозаложенім невеличкім місячнику „Neuösterreichische Blätter", який тільки промощує собі шлях до політичного значіня, виступив недавно з такою думкою віденський радикально демократичний посол Ценкер. Він вказує на те, що в відбудованім Сербії відживе також економічне противенство між Сербією й Австро Угорщиною. Сербія в передвоєнних границях буде дусити ся, як перед війною, під тягарем економічної переваги Австро Угорщини. А коли б вона дістала коштом Австро Угорщини доступ до моря, тоді відношенє перемінило ся би так, що Австро-Угорщина була би упосліджена супроти Сербії. Усунути противенство можна тільки, з'єднуяши всїх південних Славян під скиптром Габсбургів.

На вагу південно славянського питаня вказує політичний редактор поважного віденського журнала „Österreichische Rundschau" Леопольд бар. Хлюмецки. В статї, поміщеній в сім журналї, звертає він увагу на те, що в Італії цїкавлять ся південно-славянським питанем далеко більше ніж в Габсбурській монархії. А саме з численних голосів італійської преси виходить, що в Італії найбільше боять ся з'єдиненя всїх південних Славян в одну державу, хоч би се з'єднинене відбуло ся коштом Австро-Угорщини, — бо така держава з огляду на аспірації Італії до південно славянських областий мусїла би з часом стати природним союзником Австро Угорщини. Тому Італія волїла би, щоб південні Славяни остали по війні розбиті на кілька частий, а саме на окремі держави сербську й хорватську, на области, які прийшли би до Італії, й евентуально на останки, які остали би при Габсбурській монархії. Се противенство між італійськими і південно-славянськими інтересами повинна використати Австро Угорщина.

Свої виводи бар. Хлюмецки кінчить: „Ще один раз, певне останний, дає нам доля нагоду взяти з'єднинє всїх південних Славян у наші власні руки, утворити дїло величезної культурної й національної далекосяглости і при тім, служачи добру міліонів, послужити також економічним інтересам инших народів Австрії. Вільний з'єднинений славянський нарід вийде і мусить вийти з сеї війни; питанє лежить тільки в тім, чи з Австрією, чи проти неї, чи з Габсбургами чи проти них. Перше поведе би нас на нові висоти, друге запечатало би нашу долю".

Що подібні думки не чужі також південно-славянським кругам, покликуєть ся „Österr. Rundschau" на видаваний в Женеві „незалежний демократичний південно-славянський" орган „Jugoslavie", який виступає не тільки проти італійських аспірацій до південно-славянських земель, але також проти Сербії, яка инші південно-славянські землї трактує зі становища сербського централїзму. „Jugoslavie" пише, що таким становищем Італія й Сербія роблять тільки прислугу Австро-Угорщині, бо викликають питанє, що лїпше: сербо хорватсько славонська держава, загрожина Італією і незгідна внутрішно наслїдком сербських централїстичних аспірацій, — чи федерація внтрї зреорганїзованої і змодернізованої Австро-Угорщини.

Инший голос з південно-слярянських кругів містить видаваний по нїмецьки чеський дневник „Union". Тут знов висловлять ся думку, що формула гр. Чернїна „без анексій і контрибуцій" подиктована страхом, що коли-б Австро-Угорщина анектувала південно-славянські й румунські области, то мусїла би внутрішно перебудувати ся, отже мусїв би упасти дуалїзм в перевагою Нїмців і Мадярів над рештою народів монархії. Таким чином згадана формула є подиктована перше всего бажанєм вдержати дуалїзм і перевагу Нїмців в одній і Мадярів в другій части монархії.

„Та все те удаванє — пише автор — є даремне, світ не дасть ся обдурити, хиба що та резигнація є звязана з розумним наверненем до думки, що Австро Угорщина може істнувати супроти своїх сусїдів тільки як союз держав. Тільки тим можемо випередити наших противників, що зробимо монархію також формально тим, чим вона вже є географічно: державою народів, де кождий нарід буде мати запоручену свободу розвитку. Само відреченє від анексій не містить ще здорового, природного управильненя наших відносин; що їх хочеть ся управильнити в сусїдській приязни і в дусї тривкого мира, запоруку сього може дати тільки відповідна числу Славян і Роман участь в правлїню заграничними справами. Доки гр. Чернїн не може відповісти на се питанє, а навіть не має відваги виступити з ініціятивою, доки не може йому вдати ся інавгурація корисного, себто австрійського мора".

Мировий манїфест.

Предложеня не стокгольмську конференцію.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Дня 19. с. м. появив ся мировий манїфест організаційного комітету голяндсько-скандинавського для стокгольмської конференції партій, які належать до інтернаціоналу. В манїфестї ставить комітет предложеня для мира на основі порозуміня, яким має бути справедлений передвоєнний стан і який має залагодити справи, які є причиною війни.

Поставлено отсї предложеня:

Предложеня загальні.

Не буде анексій: себ то всї держави уступлять з занятих областий в Европі і в кольоніях і повернуть їх державі, яка мала їх перед війною.

Не буде контрибуцій.

Відбудова знищених областий при помочи міжнародного фонду, коли воно буде необхідне в інтересї тяжко навіщених держав.

Розвязка справи національностий в дусї свободи і міжнародного управильненя національної самоуправи. Держави, які складають ся з рїжних народів, будуть перетворені в федеративні держави. Области, заселені головно одним народом, будуть становити округи автономічні під оглядом політичним супроти федеративної держави, а їх меншости національні будуть мати культурну свободу. Загальна амнестія для всїх злочинів і проступків політичних, які остають в звязку з воєнними подіями.

Подрібні умови.

Повна політична і господарська відбудова Бельгії, культурна самоуправа Фляндрії і Вальонії, віддача всїх контрибуцій і реквізицій, довершених проти міжнародного права, оцінене відшкодованя, яке має заплатити Нїмеччина і якого упревнене признало в принципі нїмецьке правительство в заяві з 4. серпня 1914.

Розвязка ельзаську льотарингського питаня дорогою плебісциту.

Приверненє независимої Чорногори, здруче-

ної в Сербією, відбудованою міжнародним миром. Сербія, Болгарія і Греція одержать вільний доступ до округа і пристани солунської. Болгарія одержить східну Македонію по Вардар.

Утворене свобідної Польщі з запорукою її господарського розвитку і самоуправою жидівської меншости, яка має бути заведена також в польських округах в Австрії і Німеччині.

Обласна самоуправа народностий в Росії в рамах республики, яка творить федеративну державу з запорукою прав меншости.

Независима Фінляндія, злучена з російською републикою.

Розвязка чеської справи в дусі злуки Чехів у федеративну державу з Австро-Угорщиною, в якій південно-славянські народи одержать повну свободу під господарським оглядом і будуть злучені в одну адміністраційну область. Области італійські, яких не відступлено Італії, мають одержати культурну автономію.

Політична незалежність і господарська рівноправність в рамах Великої Британії.

Незалежність і відбудова територіяльна турецької Арменії.

Шоби надати мирови характер тривкости, сторони заключаючі мир заявлять готовість заложити союз народів на основі обовязкового розємного суду, загального розоруженя, усуненя всякої господарської війни і розведеня парляментарної контролї над заграничною політикою.

Комітет просить свої партії о умотивовану їх опінію до 1. грудня с. р. По соціялістах Німеччини і Австро Угорщини комітет сподіється, що вони спонукають свої правительства заявити ся за парляментарно-демократичним правлінєм в означенєм военних цілий. По соціялістах всіх країв сподіють ся боротьби з анексіонізмом та імперіялізмом.

Переносини до Москви.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Дневники доносять, що уряд розпочав робити кроки в цілі евакуованя Петрограду. Утворено окремий комітет. Уряд перенесеть ся правдоподібно до Москви й урядувати-ме в Кремлї. В Москві радити-ме й конституанта, але отворене ії відбудеть ся ще в Петрограді.

Про мнимі несупокої в німецькій армії.

БЕРЛІН. (Ткб.) Бюро Райтера доносить: Скандинавська преса доносить про несупокої в німецькій армії. Те саме пише й російська преса, що тим дивнійше виглядає, що як раз тепер удала ся Німцям офензива на Балтійськім морі, а Росіяни хиба найліпше повинні знати, чи спосібна до чогось армія, серед якої панують несупокої.

Що принесла сема німецька позичка.

БЕРЛІН. (Ткб.) На основі дотеперішних висліців 7-а военна позичка принесла 12.432 мілїонів марок так, що в третім роцї війни зібрано в Німеччині загалом більше чим 25½ міліярдів!

Інтересиї числа з західного фронту.

БЕРЛІН (Ткб.) Бюро Вольфа доносить: Довгота західного фронту виносить 685 км., з чого Англійці стоять вже на 545 км., а французи тільки на 140 км.

Німеччина обсадила у Бельгії 48.200 квадр. км., у Франції 19.220, полонених взяла до 10 серпня с. р. Французів 402.794, Англійців 54.897, а до дня 26 липня с. р. 2413 французських і англійських гармат.

Англійська критика.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) Дневник „Дель-Мель" запитує англійський уряд, чому вчас не вислав своєї фльоти до ригського заливу і чому там не було під рукою до помочі Росіянам англійських підводних лодок.

В угорськім соймі.

БУДАПЕШТ (Ткб.) Палата послів розпочала нині надяди над 4-місячною буджетовою провізорією до кінця лютого 1918. По промові справоздавця говорив посол Фаркаш, котрого бесіду часто переривали члени правительственної партії. Бесідник закидав міністрови внутрішних справ, що його органи поводять ся супроти населеня в спосіб і терористичний і сторонничий, мимо того бесідник голосувати ме за буджетом. Такі заяви зложили і два дальші бесідники.

Столиця Греції без трамваїв.

АТЕНИ. (Ткб.) Бюро Райтера доносить: Панує тут загальна недостача опалового матеріялу. Електрична зелїзниця зменшила рух і повідомляє, що від завтра застановить рух зовсім, коли від уряду не одержить вугля.

Був виразом опінії в партії, чи не був?

ВІРЦБУРГ (Ткб.) Соц. дем. з'їзд замкнено нині о год. ¼ 11 перед полуднем. Посол Еберс представив в пращальній бесіді діяльність партії за час війни і вказав на те, що сам факт з'їзду доказує животність партії. На те посол Шмід закинув, що з'їзд не висказує опінії партії. Відповідали йому Еберс і Кебе, що з'їзд правильно скликаний, ні один мандат незакваліфікований, а з поля боротьби не згодошено ні одного протесту проти відбутя з'їзду.

Про пересилку овочів і ярин.

ВІДЕНЬ (Ткб.) При пересилці свіжих овочів кораблем або зелїзницею треба легітимації тільки при скількостях понад 50 кг. Зате при пересилці сушених овочів і овочевих консерв треба легітимації без огляду на скількість. Пересилки сушених овочів і ярин почтою вимагають також предложеня дозволу на перевіз, якого уділяють краєві бюра.

Мармеляда занята!

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Уряд для справ урегульованя поживи оповіщує розпорядок з дня 1. вересня, котрий постановляє, що весь виріб мармеляди слїд зголосити і предложити централї ярин і овочів. В розпорядку, виданім до краєвих властий устійнені засади, на основі яких одержувати-муть мармеляду консументи. Засаднично краєва адміністраційна власть видавати-ме мармеляду тільки громадам і тим консумційним спілкам, котрі доси одержували засоби поживи просто від властий. Розділ в нутрі громади приндугає тільки управі громади, яка одержить окреме поучене. Мармелядових споживних карт не буде. Розділ мармеляди відбувати-меть ся на основі легітимації, що уповажнять же до побору 1 кг. на особу на півтора місяця. Виключені від побору мармеляди ті родини, що посідають засоби мармеляди понад 4 кг. на особу, як також ті, що заосмотрені в товщ. Максимальна ціна мармеляди буде оповіщена в найблизших днях.

Послдні вісти про війну.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З военної пресової кватири доносять:

Полуднево-східний терен:

В Македонії французький віддїл по сильній артилєрійській боротьбі розпочав нині приступ на сугорби, положені на схід від озера Охріда. Артилєрія наша і наших союзників розпочала сильний огонь проти наступаючих військ неприятеля, котрі зараз мусїли подати ся назад. На схід від Охриди була діяльність артилєрії живійша.

Війна з Італією. На цілім фронті над Сочею вдержували Італійці безнастанно сильний огонь артилєрії, на котрий наші війска відповідали. В наслїдок огню нашої артилєрії вибух неприятельський склад амуніції. Ані над Сочею, ані на тирольськім фронті не прийшло до боротьби піхоти.

Дощ падає дальше.

З'їзд народів у Київі.[1]

(Ф. К.) *Відень, 16. жовтня 1917.*

Київські газети, які мо-йно наспіли сюди, приносять обширні звідомленя зі з'їзду народів у Київі, який — як відомо — скликала Українська Центральна Рада і про відкритє якого були вже короткі вістки в „Ділї". З'їзд тривав 8 днів. З огляду на велику вагу з'їзду не буде зайвим, коли хід нарад зреферуємо на підставі зданих часописий докладнійше.

З'їзд відкрив ся 21. н. ст. вересня у льокалї Педагічного Музея.

Запрошеня на з'їзд були розісланні майже усїм народам і територіям Росії, які змагають до перебудови Росії на федеративних основах.

З'їзд викликав велике заїнтересованє преси. Крім місцевих і столичних часписий на з'їздї сильно представлена також т. зв. „чужородна" і провінціяльна преса.

На з'їзд прибули отсї делегати: від мусульманської партії кримських Татар Алї Сеттаров, від жіночого татарського комітету Еліне Шабарова, від татарської соціялістичної партії Джафер-Сейдамет, Амет Озенбашли і Айше Ісхакові, від безпартійних Татар Осман Челебієв, від Татар соц.-револ. представник татарського військового комітету Сулейман Ідрісов, від білоруської соціялістичної Громади Симеон Рак-Михайловський, від грузинських соц.-федералістів Иосиф Бараташвіллї, від донських козаків представник управи козаків півд. зах. фронту Алексій Долгов і секретар управи Николай Шумілін, від латишських соц.-демократ. Оржант, від безпартійних Латишів і латишських стрілців Кашбала, від латишської демократичної партії Яків Вушкальн, від латишських нац.-дем. Крістан Бахман, від литовської партії національного розвою заст. председателя Виконуючого Комітету Всеросійського Литовського Сойму проф. пермського університету Август Вольдемар і священик Иосеф Тумас, від литовської демократичної партії народної волї Йосиф Янкевич, від литовської христіянської демократії Антін Туменов, від литовської партії „Єдність" Ант. Граврочк, від Центрального Комітету Союза військових Литовців поруч. соц.-дем. Юрій Біляо, від литовської партії соціялістів народників Вацлав Больський, від жидівської з'єдиненої соціялістичної партії М. Шац і Гутман, від сіоністів Гіндес, від жидівської робітничої партії поалей-сіон Борохов, від революційної фракції польської соціяліст. партії Лукашевич, від польської централї Кюль, від Бурятів військовий лїкар Янилов й ин.

На з'їздї присутні також члени Українського Генерального Секретаріяту, деякі члени Української Центральної Ради й багато гостий.

Для участи у працях з'їзду прибув представник Тимчасового Правительства М. Славинський.

Перший день з'їзду.

В імени Української Центральної Ради проф. М. Грушевський проголошує з'їзд відкритим.

Після короткого звідомленя організаційного бюра про історію скликаня з'їзду з'їзд переходить до вибору президії.

Членами президії на предложенє організаційного бюра одноголосно вибирають ся: від Литовців — соціял-народник В. Больський, від Латишів — націонал демократ К. Брахман, від Грузинів — соціял-федералїст І. Бараташвіллї, від Татар — Алї Сеттаров, від Українців — с. р. М. Шраг і соц.-дем. Писецький.

Почесним председателем з'їзду вибрано проф. М. Грушевського.

На першім засіданю провід веде І. Бараташвіллї.

Промова проф. М. Грушевського.

Витаючи з'їзд в імени Української Центральної Ради, проф. М. Грушевський виголошує велику промову.

— Очевидно — говорить М. Грушевський — не припадок се, що перший з'їзд народів, які змагають до федеративного устрою, зібрав ся у Київі — сім старім огнищи федеративної ідеї. Не тикаючи минулих століть, слід признати, що вже від другої половини XIX го віку, від хвилї заснованя Кирило-Методіївського Брацтва, Київ став головним центром федералістичного руху. Мені пригадують ся слова, які проф. київського університету Костомарів вложив в уста героя своєї незакінченої повісти. Йому снила ся хвиля, коли у Київі на площі св. Софії зберуть ся представники славянських фереративних республик і під голос старого дзвона св. Софії відкриють свій перший собор славянських федеративних республик. Після Костомарова другий київський професор М. Драгоманів вже заграницею виступив з програмою перебудови Росії на федеративних основах.

— Автономно-федеративна ідея. — говорив дальше проф. М. Грушевський — яка вродила ся в Київі, не вмирала в українськім громадянстві. В першій Державній Думі Українці виступили з проголошенєм принципу федеративної перебудови Росії. Коли умови російської дійсности погіршили ся, питанє се наче би було усуменє з порядку дня. Одначе фактично в підземній праці федеративна ідея жила дальше, йшла дальше вперта праця Українців над її розвоєм. І українська народність відіграла визначну ролю в організації товариства автономістів-федералістів.

— Ми мусимо висловити признанє і деяким не-українським представникам, які в здїйсненє

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 10. має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — в усіх галузях знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й різні наукові книжки, співанники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні видання. — IVB 1–9

З Палати послів.

Львів, 20. жовтня 1917.

На вчерашнім засіданю Палати послів промовляли між иншими пп. Гломбінський і Трешіч Павічіч.

П. Гломбінський вказав на програму від будови независимої, зединеної Польщі, якої держать ся всі Поляки, очевидно Польщі з морським берегом і пристанию. Програму сю як і цілу польську справу повинен порішити мировий міжнародний конгрес, бо се лежить в інтересі цілої Европи, а передовсім монархії і династії Габсбургів. Від часу вступленя на престол цісаря Карла богато поправило ся в австро-угорській окупаційній области Польщі, але того не можна сказати про німецьку окупацію. На днях почтово телеграфічний уряд не приняв гратуляційної депеші польського кола до регенційної ради, тому що депеша була писана по польськи. Чи має повстати польська держава, в якій буде обовязувати німецька урядова мова?

З факту, що Поляки держать ся згаданої міжнародної політичної програми, не задумують вони виснобувати відемних консеквенцій для своєї політики в Австрії. Від правительства домагаєть ся бесідник, щоби воно зберігало єдність державної власти супроти німецьких війск в Галичині.

Польське коло в послідним часі піднесло перед правительством свої жалоби. Переговори, які воно веде з президентом міністрів, не вертають ся проти нікого, особливо не оберпені вони проти Українців. Поляки все виступали за тим і будуть виступати, щоби Українцям запевнити національне істнованє. В нації, що правительство виповнить свої обовязки супроти Галичини, коло буде голосувати за буджетом.

П. Трешіч-Павічіч жалував ся на переслідуванє Славян в Дальмації, Босні і Хорватії по атентаті в Сараєві і підчас війни. Південні Славяни домагають ся зединеня всіх країв південно славянських в самостійну державу. Вносить на установленє комісії з представників всіх партій, яка має обіхати південно-славянські краї і ствердити, що там дієть ся та вложить звіт Палаті послів. Клюб бесідника буде голосувати проти буджету.

Становище Чехів.

На передвчерашнім засіданю Палати послів промовляв іменем Чехів пос. др Странскы, якого промова звернула загальну увагу в широких політичних кругах; німецькі дневники назвали її бесідою для антанту.

П. Странски почав від полеміки з заявою гр. Черсеї ідеї внесли богато щирости, розгару й енергії. Не можна не згадати світлого й горячого поборника сеї ідеї В. Обнінського, який помер незадовго до того часу, як ідея ся після революції свобідно розцвіла. Вношу пошанувати память В. Обнінського повстанєм з місць. (Всі встають).

— Нині — говорить дальше М. Грушевський — стара абсурдна ідея централістичного режіму вповіла разом з монархізмом в очищуючім огню революції. Та не всі признають ще неможливість зберігти централістичний устрій в нових формах республиканської Росії. Нам приходить ся зустрічати ся з опозицією не тільки в права, але і в ліва. Приходить ся вести справу не тільки з явними і тайними сторонниками старого режіму, але і з тими, яким не ясно, що з ліквідацією старого устрою мусить бути зліквідований і централізм, що будучність належить до федеративного принципу.

— Ми неустанно говоримо, що новий устрій не може бути устроєм свобідним, устроєм розумним, що він не може забезпечити всіх здобутих революцією свобід, — коли не буде здійснений федеративний принцип. Українська Центральна Рада вповні виразно підняла сей клич від перших днів свойого істнованя. Ми зібрали вже великий матеріял, який дає нам певність в тім, що наш твердий принцип — федеративна Росія — є й дальше кличем даної хвилі, що на сім кличі з'єднують ся з нами всі головні народности й области Росії, що ми не одинокі й можемо піти дружною й сильною фалангою шляхом здійсненя сего клича.

Витаючи на закінченє своєї мови з'їзд в імени Української Центральної Ради, проф. М. Грушевський заявляє, що він не тільки представляє собі Росію, збудовану на федеративнім принципі, але й думає про федеративну Росію. (Оплески). (Далі буде.)

иїна, вложеною в Будапешті. Теперішну війну між иншим викликало бажане Німців загорнути в свої руки всю власть в сій державі. Як довго не помирить ся нарід з народом, так довго не буде справдішного мира. На увагу гр. Черніна в справі мира без анексій і відшкодовань бесідник згоджуєть ся. Але промовчав гр. Чернін трету необхідну умову видвигнену антантом: щоби не було ніякого поневоленя одних другими. Антант ще нині обстає при тім, що заперечував гр. Чернін, щоби внутрішний лад в Австрії був перебудований, бо антант бажає не тільки світового мира, але й мира народів, який буде единокою запорукою загального мира. Як реалізує гр. Чернін сю ідею. Він будує самостійну Польщу в союзі з Німеччиною, але оставляє на боці південно словянське і чеське питанє, яке має для держави такуж саму вагу. Мотиви, якими руководять ся Европа і Америка для збереженя свободи народів є морального і політичного характеру. Морального, — бо не слід, щоби в нинішну добу один нарід панував над другим. Політичного, — бо Европа могла би стерпіти одну сильну німецьку державу, але ніколи двох, правлених Берліном. Сказане слід приложити й до свободи Українців, які так само заслугують на неї і потребують її для свого національного істнованя. Гр. Чернін добачує втрату державної незалежности в тім, як би ті питаня були розвязані дорогою міжнародної інтервенції. Та як діло в світовім мирі, то такі сумніви повинні уступити. Впрочім сам гр. Чернін признав, що для того діла кожда держава повинна щось жертвувати із своєї самостійности. Австрія повинна ще нині уладити свої відносини так, щоби не було в ній пануючих і поневолених народів.

Союз з Німеччиною не вважає бесідник нерозривним, коли би тверде жите домагало ся зірваня його. До того є богато справ німецьких, які не займають Австрії. Для поділу Чехії на округи не приєднає Чехів ніяке правительство.

Чехи будуть голосувати проти буджету.

Міжнародна розвязка жидівської справи. Особиста автономія в областях Росії, Австро-Угорщини, Румунії і Польщі, там де жиди живуть в одностайних масах, охорона жидівських кольоній в Палестині.

Чеське внесенє проти патронату й целібату.

Чеські аграрії поставили внесенє з домаганєм отсих змін в інституціях католицької церкви: 1) знесенє права патронату, 2) знесенє надзвичайних привілеїв за церковні відправи, 3) признанє вірним впливу на обсаду церковних становищ, 4) знесенє целібату, 5) знесенє постанов про неважність подружя осіб, які приняли висше свяченє або зложили торжественний обіт, 6) заведенє при відправі всіх богослужень рідної мови вірних.

Се внесенє підписали також чеські посли священики Вацек і Заградник.

НОВИНКИ.

Львів, 20 жовтня 1917.

— **Розпорядок міністра судівництва в справі цензури.** „N. Fr. Presse" доносить 18. с. м. з Праги: Тут ходить чутка, що власне вийшов розпорядок міністра судівництва про виконуванє цензури. На основі сього розпорядку мали би бути від тепер усувані тільки недопустимі вісти про чисто військові справи. Конфіската всего иншого мала би відбувати ся так, як в часі миpa, то значить, що конфіскаті підлягали би тільки газети за статі зі знаменами карігідного вчинку. Проти конфіскати було би можливе поступованє, допустиме пресовим законом.

— **Аванси в середних школах.** Міністер просвіти признав VIII класу ранги отсим професорам середних шкіл: Михайлови Крушельницькому в гімназії в Бережанах, о. Омелянови Шинайлови в укр. гімназії в Коломиї, Орестови Авдиковичеви, о. Омелянови Мартиновичеви, Андрієви Сабатови в укр. гімназії в Перемишли, Володимирови Будзиновському в I гімназії в Рашеві, о. Володимирови Арданови в Сокалі, Петрови Ператинському в укр. гімназії в Станиславові, Антонієви Содчукови в філії гімназії в Стрию, Никифорови Садовському в II польській гімназії в Тернополі, Яковови Яцкевичеви і Бронславови Старецькому в гімназії Франца Иосифа в Тернополі.

— **Нема школи, не буде збіжа.** Укр. бюро в Льозанні доносить: Урядовий орган земства в Катеринославі „Народная Жизнь" видав до сільського населеня завяв, щоби воно не доставляло до міста ніякого збіжа, бо управа міста не дозволила на українізацію міських шкіл.

— **З російського полону.** Василь Вівчаренко, учитель з Угринова Горішного, почта Станиславів, знаходить ся в полоні в Росії. Коли довідають ся мої родичі, товариші або знакомі, прошу писати. Адр.: Таврическая губ., Дьѣпровскаго уѣзда, гор. Алешки, Справочное бюро военноплѣнныхъ.

— **Роздаванє нагород для слуг** мешканців Львова відбудеть ся в понеділок дня 31. грудня 1917 в годині 10. перед полуднем в салї Дирекції Галицької Каси ощадности. Старати ся о запомоги можуть слуги обох полів уроджені в Галичині, коли службовою книжкою викажуть, що у того самого службодавця, від котрого зголошують ся по нагороду, або по його смерти у найблизшого його члена родини без перерви служили пятнайцять літ, а з того що найменше три послідні роки у Львові. Слуги, які перед тістьома роками одержали нагороду, можуть стерати ся о другу, коли протягом тих шести років у того самого службодавця, або по його смерти у його родини, живучої у Львові, остають в дальшій службі. Кождому слузї, який з книжкою, що виказує згадані вимоги, зголосить ся в канцелярії Галицької Каси ощадности буде виданий друкований формуляр прошеня, який по відповіднім виповненю службодавцями і парохами найпізнійше до кінця падолиста с. р. треба віддати в канцелярії Галицької Каси Ощадности. Хто в дни 31. грудня не зголосить ся по відбір признаної йому нагороди, той втратить її, о скільки не докаже перешкоди, що не дала ся усунути.

— **Відзначеня в ц. і к. воєнній маринарці.** Остап Циців зі Стрия, ц. і к. начальник бездротного телеграфу на патрулевім судні „Віза" дістав пруську срібну медалю заслуги на ленті залізного хреста. Се трета відзнака з ряду сего року.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжечки щадничої 4.000.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найкорші і найобильнійші жертви.

Поручник Зеновий Кинасевич, пол. поч. 288 10 К.: Лесю Стрільбицьку з Вишенки малої, Михайла Шавалу пол. курат Schülz R. N. 13, Івана Кекіша однорічного добр. Heeresbahn Granica, Олю Веселовську Підгородя п. Рогатин, Стефанію Шавала Кліщівна п. Фірлїїв.— Марійка Білевичівна Оглядів 5 К.: Дзюню Білевичівну Буськ, Р. Куревецького ветеринаря пол. поч. 4. І. Чучмана пор. пол. поч. 142. Петро Фарина 6 К.: п. Ясеницького, радника суду, тепер однор. доброволець, Стефана Дибайлу, фельдфебля, Давида Рендельштайна, однор. добр. фельдфебля, всї при Ers. Komp. für Wachdienste beim L. B. Nr. 35, Neustadt Augart. — А. Кущик, хорунж. 25 К.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 21. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: 20 Н. по С. — римо-кат. 21 Н. по С.

Завтра: греко-кат.: Якова; — римо-кат. Кордули.

Позавтра: греко-кат.: Евлямп. і Н. — римо-кат. Івана Капістрана.

Союз Українок у Львові потребує зараз 20 робітниць до звичайного шитя жіночої і дїточої одїжи. Пошукуєть ся також прикравачки за відповідною винагородою. Зголошеня приймає молочарня Союза Українок від 5—7 по пол. вул. Бляхарська ч. 12. 340 3—3

Бібліотека Товариства „Просвіта" (Ринок ч. 10 II. поверх, вхід з галерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр.-кат. свят. V. 2—5

Заходом українського товариства педагогічного відбудеть ся виклад проф. Іляріона Левицького „Про вибір світильного газу" з 24 світильними образами в неділю 21. жовтня о 4 год. при вулиці Мохнацького 12 II п. Вступ 50 с. 357 3—2

ЧИ ВНЕСЛИ?

До ц. к. Намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ

вже всі промисловці, ремісники, купці, читальняні і гром. крамниці, торг. і пром. стовариші ня і т. п. самі, чи заступники, жени чи діти, опікуни чи повновласники, з дому чи з війска, загадом

вої пошкодовані подання о беззворотну підмогу (субвенцію) на обнову, урухомлене, дальше ведене, розширене (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівці і додатки і тп.

Подавайте ся всі, хто лише може через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від настоятовий формуляр поданя і поучене. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попирання ремесла і промислу
Львів, вул. Зїморовича ч. 20. 305 3—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

В таборі в Їмінді в **Іван Круль**, літ 30, глухонімий. Був в Талергофі короткий час. Може хто знає звідки він є і де його родина? Прошу о вістки на адресу: Gmünd — N. O. Barackenlager Docia Stefiuk. 344 1—1

Оголошення.

„О" крем до лиця і рук, виїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знамените тий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс безрівнанний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 319 9-30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Сикстуска 7.

IX. льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цілий льос 40 К, восїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шиц і Хеас** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 69

Потрібно зараз доброго інструктора на село. Условия дуже корисні. Ближші пояснення подає І. Раковський, учитель академічної гімназії у Львові. 345 1—3

Рукодільня різьбарська під фірмою **Петра Дембика в Яворові**, виконує урядження церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і відновляє також. 346 1—10

Д. КРАУТ дентист-технік
ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 35.
виконує усї роботи дентистичні, містка в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провінції полагоджують ся в тім самім дни. 331 3—10

Брак обуви приневолює нас до шанованя волївок. Набиваємо шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цілім — — Львові. Сикстуска 29. — —
347 **Уважайте на число хати.** 2—6

Нове англісове убранє на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Каспра Бочковского ч. 7. двері 7. 336 3—6

ТЕОДОР ГУЛЬ
в Равї Руській

має на продаж машини рільничі, молотільні кіратові і ручні плуги зелїзні з колесницями, борони і сївалки, оливу машинову і моторову в бочках, веде варстат репераційний і купує всілякі уживані машини. 301 3—4

Всїх наук лїкарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих
вулиця Зїморовича ч. 5. — II. пов.
304 4—8

Одинока українська
Тов. взаїмних обезпечень на житє і рентн
II. **„КАРПАТІЯ"** 40—?

Почесний президент Його Ексценція князь-митр. полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се усї вигоди припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспорнїть і певну паліть обезпеченя.

Признає по трех лїтах право викупу, а певних вже по трех лїтах удїлює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18
Години урядові: від 8. до 2.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує на 4% починаючи вже від слідуючого дня по дни зложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничать у виндедуваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладка в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до локації пупілярних, фондаційних і т. п капіталів, має отже „Руська Щаденця" пупілярну обезпеку. III. 81—?

„ДНІСТЕР"
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одинниці, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР".

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один
„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди **„Дністра"** виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 20—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телєграм: „Дністер" — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Цїлий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.
ПІДРУЧНИК
до науки нїмецької мови,
зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.
можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють дещо по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорять ся про такі річи: сїльське обісте, місця, село, місто, барви, сїльска хата, мешкане в місті, на торзї (про масло, ярини, земленоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду велївницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, лїто осїнь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 2·9 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брошурований в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:
Канцелярія Товариства „Просьвіта"
Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 3—?

-Переробляє капелюхи-
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 13—20
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Калєндар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — —

З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то калєндар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Калєндар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході калєндаря безтроволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 7—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

В друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 249 (9501) Львів второк 23 жовтня (10 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить се 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 22. жовтня.

На східнім терені війни не стало нічого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

По обох сторонах просмика Ролєр в долині Паллєґріно та в области Мармолєти віджила боєва діяльність. На Monte Sies удало ся нам висадити в воздух ворожу точку опертя. Рівночасно наші атакові війска, рушивши вперед дійшли в долині Kordevole аж до другої ворожої лінії, нанесли ворогови тяжкі й кріваві втрати, почім вернули приводячи трохи полонених.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Наступ виконаний на західнім березі ріки Скумбі австро-угорськими й німецькими війсками, дав в наші руки деякі ворожі становища.

ПОДІ НА МОРІ.

Дня 18. с. м. підприняла часть наших легких оружних сил морських під проводом кружляка „Гельголянд" виправу на воду південного Адриятику, щоби перешкодити ворожим транспортам.

Підчас тої виправи не спостережено ворожих кораблів, мимо того, що фльотиля довший час задержувала ся близько італійського побережа. Наступи ворожої лодки проти наших боєвих одиниць дня 19. с. м. рано остали без успіху. Один італійський вістрілений літак затонув. Наші відділи літаків обкидали видатно бомбами переважаючі боєві морські сили Італійців, які показали ся з далека на південнім заході і пова полем бачення наших кораблів. При тім один з італійських нищителів став очевидно ушкоджений експльодуючою зараз коло нього бомбою. Наші морські сили й летуни вернули в повнім числі не ушкоджені.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 22. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: В Фляндрії вчера огнева боротьба від ліса в Houthoust до каналу Cemines Ypern знов зросла до великого напруженя і в богатьох місцях тягла ся аж до рана. Нині рано на основі дотеперішних донесень почали ся між Dranibank Polkapelle французько-англійські наступи.

Група війск німецького наступника престола: Битва артилерії між нивиною Ailette і Braye при найсильнійшім ужитю всяких боєвих способів вела ся далі цілий день і з малими перервами також в ночи. В середнім відтанку Chemin des Dames, особливо від Cerny огонь хвилями був дуже значний. Також в Шампанії і над Мозою боєва діяльність зросла.

Вчера скинено 12 неприятельських літаків і один привязаний бальон.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Цілий острів Даге в наших руках. Приведено над 1200 полонених і кілька гармат. Здобуто великі запаси. В 9 днях армія і фльота перевели спільно операцію, яка дала нам острови Езель, Мен і Даге, точки, які замикають східне Балтійське море. Є се новий доказ хоробрости нашого війска і фльоти.

Македонський фронт: В долині Скумбі наші і союзні війска забрали Французам в наступі кілька становищ на горбах і оборонили їх проти сильних протинаступів. На дорові Моиастир—Ресна кількакратні наступи неприятеля скінчили ся нічим. Огнева боротьба і там і в широких відтинках на обох берегах Вардару остала сильна.

Українське Педаґоґічне Товариство до громадянства.

Вже дуже давно Українське Педаґоґічне Товариство не відзивало ся до публичної жертвенности. Були инші пекучі потреби, тож наше товариство вберігало супроти них льояльну резерву. Але тепер, коли наука в наших численних приватних школах без жертв наших земляків була би неможлива, пригадуєть ся Головна Управа товариства зі своїми потребами.

У Львові є вісім приватних шкіл товариства:

1) Приватна жіноча учительська семирарія, 136 учениць. Удержане сеї школи є получене з так великими видатками, що мимо шкільних оплат, впрочім невисоких, товариство докладає до неї річно около 20.000 корон. Ся школа робить від 12 літ що року старяня о право прилюдности, та дістає все відмовну резолюцію з заміткою, що школа отримає право прилюдности тільки тоді, як згодить ся на утраквізм. Але наше товариство не зійде з принципіяльного становища.

2) Чотироклясова жіноча школа вправ при семинарії, з правом прилюдности, 70 учениць (вул. Длугоша ч. 17). Діти бідні, не можуть зложити навіть нивенької оплати 8 корон річно, а навпаки потребують підмоги на одіж, обув, книжки і зшитки. Та школа коштує товариство річно около 7000 корон.

3) Пятиклясова дівоча виділова школа ім. Тараса Шевченка з правом прилюдности (вул. Мохнацького ч. 12). Давнійше називала ся така школа: девятиклясова. Оплата за науку всего річно 12 корон. Богато бідних учениць увільнюєть ся й від сеї оплати. Удержане річно 14 000 корон.

4) Мужеська чотироклясова школа ім. Бориса Грінченка з правом прилюдности (вул. Городецька ч. 95), 206 учеників в шести відділах.

5) Дівоча чотироклясова школа ім. Бориса Грінченка з правом прилюдности (вул. Городецька ч. 95), 160 учениць в чотирох відділах. Ті обі школи веде Кружок У. П. Т. ім. Бориса Грінченка і видає на них річно около 20.000 К.

6) Мішана чотироклясова школа ім. короля Даиила (вул Жовківська ч. 62) 249 дітий в шести відділах, коштує річно около 10.000 К.

7) Мішана школа ім. князя Льва (вул. Клушинська ч. 5, бічна Личаківської), 87 дітий в трох клясах, четвертої ще нема, коштує річно около 5000 корон.

8) Хлопяча школа ім. Т. Шевченка (вул. Длугоша, ч. 17) для стрийської дільниці, 119 хлопців в трох відділах, четвертої кляси нема, коштує річно около 5000 корон.

Кружок У. П. Т. в Перемишли веде дві народні приватні школи з самім Перемишли.

Крім того удержує товариство чотири приватні гімназії: В Яворові (8 кляс), в Долині (7 кляс), в Городенці (8 кляс), в Рогатині (6 кляс) та чинить заходи о віднову приватної гімназії в Чорткові при помочи місцевих чинників. Удержане одної гімназії виносить пересічно річно 40.000 корон.

Приватні жіночі учительські семинарії (згляднo курси) то обновлюють ся то свіжо закладають ся: в Коломиї, Тернополи, Долині, Перемишли і Дрогобичи.

На ведене всіх сих приватних шкіл треба товариству гроший, і то не мало гроший. Загальна дорожнеча всіх річий відбиваєть ся й на школі: губка, що коштувала перед війною 2 корони, коштує тепер 7 К 50 с., одна лавка на три ученицї 120 корон, таблиця 130 корон, кільограм крейди 3 корони, кільограм олію до запусканя підлоги 5 корон (перед війною 40 с.) і т. д., і т. д. А вже всі аж надто добре знаємо, що нині коштує сотнар угля та дров!

Супроти надходячої зими Головна Управа товариства просить о можливо як найскорші щедрі жертви на школи товариства, яке мимо всіх перепон моральних і матеріяльних свої приватні школи вести хоче. Судьбу їх віддаємо в руки всіх наших тямучих земляків і земячок.

Перед війною опікував ся приватними гімназіями краєвий Шкільний Союз („Рідна Школа"). Тепер силою обставин перед перейшла опіка над гімназіями на У. П. Т., отже просимо всіх людий, що в своїм часі підписали декларації „Рідної Школи", реалізувати свої зобовязаня на річ приватних гімназій чеками У. П. Т., які отсе долучуємо.

Головна Управа Українського Педаґоґічного Товариства.

Мирові предложеня робітничо-жовнірської Ради.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Виконуючий виділ робітницько-жовнірської Ради після вибору бувшого міністра праці Скобелева заступником російської демократії на конференції антанту в Парижи виробив для него отсі вказівки в справі мира:

1. Опорожнене Росії німецькими війсками, автономія для Польщі, Литви і лотишських провінцій.

2. Автономія для турецької Арменії.

3. Розвязка еяьзаєько льотаринської справи плебісцитом при запевненю свободи голосованя.

4. Відбудова Бельгії і відшкодованя за її втрати з міжнародного фонду.

5. Самостійність Сербії і Чорногори з відшкодованями, які мають бути виложені в міжнародного фонду. Сербія одержить доступ до Адрійського моря, Боснія і Герцоговина стане автономною.

6. Спірні области на Балкані одержать поки що автономію до часу переведеня плебісциту.

7. Ромунія буде відбудована в тих самих границях і зложить обітницю, що дасть автономію Добруджі та що по думці 3. артикулу берлінського договору заведе рівноправність жидів.

8. Автономія італійських провінцій Австрії до часу певеведеня плебісциту.

9. Віддача кольоній Німеччини.

10. Самостійність Греції.

11. Зневтралізованє всіх морських проливів, які ведуть до замкненого моря, та каналів Суез і Панама, свобода мореплавби і внесенє права займати і торпедувати торговельні кораблї.

12. Всї воюючі держави зрікають ся домаганя контрибуцій і відшкодовань під яким-небудь видом. Всї контрибуції, наложені підчас війни, мають бути повернені.

13. Кожда держава є незалежна у своїй торговельній політиці, але всї держави обовязують ся вректи ся торговельної блькади і не заключувати окремих договорів цлових.

14. Мирові умови мають бути уложені на мировім конгресі відпоручниками, які мають бути вибрані національними представництвами. Ті умови мають бути потверджені парляментами. Дипльомати обовязують ся не заключувати тайних договорів, котрі як суперечні міжнародному праву є незажні.

15. Постепенне розоружуванє на суші і на морі з заведенєм опісля системи міліції.

Ті вказівки кінчать ся порученєм, щоби делєгат старав ся усунути всякі перешкоди, які стоять на дорові до скликаня стокгольмської конференції, та домагав ся пашпортів для відпоручників тих держав, які забажають взяти в ній участь.

Перебудова Австрії.

Проект зміни конституції.

Львів, 22. Жовтня 1917.

„Neues Wiener Tagblatt" доносить:

Як відомо правительство виробило начерк реформи конституції і адміністрації, який має бути предложений конституційній комісії Палати панів і такій самій комісії Палати послів. Як зачувати згаданий начерк оснований в принципі на теперішнім устрою держави, який має остати невмінений, тільки зміняє в дечім устрій країв. Мають бути заведені нові окружні органи та означена їх компетенція супроти краєвих властий.

Нарада д-ра Зайдлера з провідниками партій.

Львів, 22. Жовтня 1917.

„Neue Fr. Presse" пише:

Президент міністрів д-р Зайдлер запросив на найблизшу середу президію Палати послів і голов поодиноких партій. Як говорять, не буде се політична конференція тільки товариські сходини.

Цісар Карло в південнім Тироли.

ТРИЄСТ. (Ткб.) Цісар Карло в окруженем прибув до південного Тиролю. Населене скрізь витало монарха в великим одушевленем.

Новий кабінет в Швеції.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) До нового кабінету, утвореного під проводом проф. Едена, належать 4 ліберали і 4 соціялісти; провідник соціялістів Брантінг є міністром фінансів. При складаню присяги президент міністрів Еден завначив з особливим натиском політику невтральности.

Конференція У.П.Р. з президентом міністрів і міністром внутр. справ.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) „Slavische Korrespondenz" доносить: Президія українського парляментарного клюбу відбула вчора конференцію з міністром внутрішних справ гр. Тоггенбургом. Нині приняв президію клюбу президент міністрів д-р Зайдлер.

Завтра о 9 год. рано відбуде ся засіданє клюбу в цілі нарад над проповиціями правительства і над способом голосованя в справі буджетової провізорії. Завтра в полудне удасть ся президія українського клюбу знов до президента міністрів, щоби подати йому до відома ухвалу клюбу.

Подорож німецького цісаря

БУДАПЕШТ (ТКБ.) Німецький цісар в поворотї з Константинополя і Софії задержав ся в неділю в Будапештї, де бачив ся з державним секретарем д ром Кільманом. Цісар удав ся відтак в дальшу подорож до Німеччини, а д р Кільман остав ще в Будапештї, щоби запівнати ся з шефом угорського кабінету д ром Векерлем. Оба державні жужі обговорювали важні політичні справи, які стоять на деннім порядку. О 11. годині вечером поїхав д-р Кільман до Відня.

Слїдство проти большевиків.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Після донесеня дневника „Новое Время" зачало ся слїдство проти большевиків за викликане революти. 150 осіб має бути обжалованих.

Російські жовнїри хотять опустити становища.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Російські дневники помїщують денний приказ начального вождя Черемісова, в якого виходить, що жовнїри намїряють одного дня опустыти становища і вернути домів. Дальше виявляють ся з денного приказу невдоволене армії ізза невдоволяючого утрудненя браку одїня і харчів.

Фронтові комісарі доносять, що справа Корнілова та ухвала петроградської роб. жовн. Рада, завзиваюча до боротьби з тимчасовим правительством, підкопали цїлком повагу управи армії серед жовнїрів. В деяких корпусах недовіре жовнїрів до офіцирів є таке велике, що офіцири хотять страйкувати,

Російські голоси про Польщу.

ВАРШАВА. (Ткб.) Підчас коли міністер заграничних справ ще недавно тому говорив, що Росія все ще обстає при маніфестї з 30. марта підносять ся тепер в Росії що раз більше голоси, яких тенденцією є, що Польща має одержати тільки автономію в границях російської держави.

Ті голоси викликали занепокоєне у всїх польських таборах без огляду на політичні партії. В мирових умовах роб. жовн. Ради є також мова тільки про автономію Польщі. Подібне становище занимає також орган Чернова, „Дєло народу".

Він пише, що автономія Польщі під крилами вільної російської републики буде могла в будучности гарно розвивати ся. Орган Чернова пробує доказати, що польський нарід гравітує до сходу а не до заходу.

Ті заяви російських кругів стоять в цїлковитій суперечности до жадань цїлого польського народу, який про поворот російського панованя не хоче навіть чути. Як відомо стоять також і народні демократи (вшехполяки) на становищи цїлковитої независимости Польщі і цїлковитого відлученя Польщі від Росії.

Російський вступний парлямент.

Сецесія большевиків.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Дня 20. с. м. відкрито в Петрограді в Марійській палаті вступний парлямент. Предсїдателем його вибрано більшостю 228 голосів Аксентієва, голову селянської Ради.

Витаючи збори іменем правительства, Керенський висловив вдоволене, що правительство може числити на поміч вибраних отсе заступників російської демократії до часу, заки будуть скликані установчі збори. Два трудні завданя має до сповненя правительство: оборонити край і обновити боєву силу армії.

Опісля Керенський величав хоробрість російських моряків та висловив жаль, що не може того самого сказати про сухопутну армію, яка в приводу недостачі потрібної освіти та злочинної пропаганди втратила свою боєву силу. Для виясненя становища, яке займає російське правительство в справі війни і мира, обіцяв президент міністрів вислати до инших держав окрему делегацію правительства і заступника російської демократії. Іменем армії відкликав ся до всеї суспільности, особливо до селянства, щоби пособила боєвій силї армії, якої заосмотрене тепер стає що-раз гірше.

Після промови Брешковської і Аксентієва забрав голос голова петроградської робітницько-жовнїрської Ради большевик Троцький, який закинув правительству, що воно править краєм невідповідально. Буржуазні партії — говорив бесїдник — бажали викликати селянські заворушеня, вони спричинили вже заколот у военній організації та старали ся не допустити до скликаня установчих зборів. Супроти того большевики не можуть дальше працювати спільно з правительством і вступним парляментом і опускають збори, щоби заявити робітникам, жовнїрам і селянам, що революція і нарід в небезпеч.

По тій промові большевики опустили наради.

З'їзд народів у Київі.

[2]

Перший день з'їзду.

(Докінчене).

Промова представника Тимчасового Правительства М. Славинського.

Відтак з великою промовою виступає представник Тимчасового Правительства, відомий український діяч М. Славинський:

В імени Тимчасового Правительства російської републики витаю з'їзд, присвячений виясненю питань, які мають на цїли збудоване нового державного устрою Росії, й висловлюю бажане, щоби праці з'їзду послужили першим угольним каменем для збудованя нового ладу.

З'їзд зібрав ся у Київі. Здавалось би, що він повинен був зібрати ся у столиці. З'їзд скликаний з ініціятиви Української Центральної Ради. Здавалось би, що такий з'їзд повинно було скликати Тимчасове Правительство. Давнїйше се здавалось би якимось противопоставленем. Та тепер сього нема. Тепер нема ані великодержавних народів, ані народів недержавних. Тепер усї народи Росії однакого державні. (Шумні оплески). Я мушу сказати, що де б не почала ся державна праця, вона всюди буде зустрічати привіт і поміч зі сторони правительства. Костомарів снив, що на святих київських горах з'явить ся „невідоме". І воно вже з'явило ся. Се „невідоме", — се початок дружної братньої праці народів великої російської републики.

З'їзд, скликаний на мішанім принципі: у нім беруть участь представники і народностий і областий. Звичайно се розділюєть ся. Одначе в Росії національний рух не можна віддїлити від областного.

Дальше Славинський переходить до виясненя сути національної ідеї: У Франції після революції національна ідея зросла ся з ідеєю централїстичною. У нас одначе на довго перед революцією національна ідея зросла ся з територіяльною, з ідеєю територіяльного устрою. Славинський вважає, що в Росії єдиною формою, яка забезпечить і політичні і національні свободи, є форма автономного устрою, а для цїлої держави—автономне федеративне форма.

Аналїзуючи дальше дуже подрібно поняте „автономія", Славинський говорить: Новий устрій Росії вже пропорошений устроєм републиканським. Установчі Збори без сумніву затвердять се і від принципу републики не підуть у зад, але скорше підуть далеко наперед. (Шумні оплески). На місцях у богаточисленних областях російських ідея областної самоуправи пустила вже величезні парости. Тепер ми находимо ся у столиці України, у столиці уже фактично автономної України. (Бурливі оплески). Автономні парістки видні і в инших областях. Сильно і міцно пішли сї парістки і на Кавказї і в Сибірі, і в козаків, і в Естонії, і в Латвії. Факт здїйснованя автономії є вже наочним. Російське правительство числить ся уже з тим фактом. Тимчасове Правительство не вважає себе управненим перед Установчими Зборами проголосити федеративний устрій, одначе правительство не ставить перепон в усякій праці на місцях, яка змагає до збудованя не тільки автономного, але і федеративного устрою. В ріжних областях Росії виступлять ріжні форми автономних змагань — від простої земської до широкої політичної автономії. І нині вимагаєть ся величезної й напруженої творчости не тільки правительственного апарату, але і всіх народів Росії, щоби сконструувати у спільну систему ріжновидні форми областної самоуправи. Підрахунок усїх змагань, їх згідність і взаїмні угоди будуть осягнені при підмозї Установчих Зборів. Одначе вже і тепер зачала ся праця збераня матеріялів, користуючись яхими Установчі Збори викуютьновий устрій.

Дальше Славинський подав до відома, що Тимчасове Правительство утворило під його, М. Славинського, проводом спеціяльну комісію для виробленя областної самоуправи. Комісія ся виробить законопроект, який в імени Тимчасового Правительства буде внесений до Установчих Зборів. Спеціяльна комісія вважає своїм завданем увійти в контакт зі всіми народностями й областями Росії для того, щоби підрахувати всї їх автономно федеративні змаганя.

Праця ся, — кінчить Славинський,— без вашої помочи неможлива. Тільки у спільній співробітництві, тільки спільними силами відроджених і устроєних народів Росії укріпить ся устрій російської републики. (Шумні оплески).

Промова А. Шульгина.

Член Українського Генерального Секретаріяту, секретар для національних справ Шульгин, витаючи з'їзд в імени Українського Секретаріяту говорить:

Ви застаєте нині Український Генеральний Секретаріят у хвилї його організаційної творчої і напруженої праці, коли йому приходить ся приступати до здїйсненя автономного устрою на Україні, його укріпленя, поглубленя й розширеня.

Переходячи дальше до завдань з'їзду, Шульгин говорить: В Росії питаня національні й питаня федеративні з давна були звязані між собою. І у нас і, здаєть ся, у всїх других областях Росії мав перевагу момент національний, який в особливою релєфністю виступив у перші дні революції. Згадаймо те страшне положене, в якім находили ся національности Росії. Сам теперішний міністер-предсїдатель А. Керенський сказав колись то мені: „Нема такого народу, якого більше угнетали би, як нарід український". І вповні природною реакцією на сей угнїт була енергічна боротьба за національні змаганя.

Згадуючи дальше ту похомінь української національної ідеї, яка спалахнула після революції, бесїдник твердить, що не мають слушности ті, котрі вважають національну ідею —

Розвязане Думи.

Вибори до конституанти.

ПЕТРОГРАД (ПТА) З огляду на те, що **речинець** скликання установчих зборів визначений **на 25.** падолиста, видало тимчасове правительство **розпорядок**, що четверту Думу розвязують ся і **посольські** мандати погасають.

Кільман в Будапешті й Відни.

Львів 22. жовтня 1917.

Німецький секретар уряду заграничних **справ** Кільман, який був з німецьким цісарем в **Софії й Царгороді**, в поворотї має вступити до **Будапешту й Відня** для обміни думок з державними мужами Австро-Угорщини.

В суботу вечером прибув Кільман до Будапешту.

Як російські війска господарять в Румунії.

ГАПАРАНДА. (Ткб.) „Русское Слово" доносить, що президент румунської делегації в Петрограді Братіяну вручив товаришеви президента міністрів Коновалову ноту про те, що російські війска в Румунії знищили або вивезли майже всї румунські промислові вироби й товари. Коновалов зарядив швидке полагодженє просьби делегації, щоб дозволено ромунському населенню користати з російських засобів.

Німецькі поступи на Балтійськім мори.

БЕРЛІН. Звідомленє генерального штабу з 21. жовтня: На острові Даге наші війска заняли східний беріг. Доси зголошено кілька тисяч полонених.

Остров Шільдав, положений між островом Моон і сушею ми обсадили.

Російські морські сили опустили Моонсунд і відплили на північ, оставляючи розбитий корабель „Слава" і чотири пароходи.

НОВИНКИ.

Львів, 22 жовтня 1917.

— **Ґенерала-полковника Бема-Ермолї, командан та II. армії, з якою він 22. червня 1915 вступив як поборник до Львова, вшанувала прибічна Рада м. Львова, називаючи дотеперішну вул. Панську вулицею Бема Ермолї. Святочне відкри-**

ідеєю негативною, реакційною і руйнуючою. Навпаки, ідея національна, як усяке живе почуте, може бути тільки силою творчою. І горе тому народови, який не знає такої творчости, який є мертвонародженим (Оплески).

Зразу нам здавало ся, — говорить Шульгин, — що ми одинокі, що вся решта Росії йде наче б то иншим шляхом, часом навіть нам ворожим. Одначе національна ідея побідила. Наступив перелім, який закінчив ся нашою угодою з не-українською демократією, угодою, яка переходить у тривалий і нерозривний союз. І тепер уже стає чим раз яснійше, що без означеної творчости на місцях і в окрема на Україні, не може розвивати ся сама держава (Оплески).

Шульгин не годить ся з М. Славинським, який уважає, що Україна має вже фактичну повну автономію. — Наша автономія, — говорить він, — ще не повна, права Генерального Секретаріяту ще у цілости осягнені, та вони, — сї права, — у будучности. І завданем Генерального Секретаріяту ми вважаємо працю над збудованем фундаменту, на якім буде основана широка національно-територіяльна автономія України без штучного вкорочення її розмірів (Оплески).

І так ми переходимо зі стадії національного підему до праці ділової і творчої. І всї инші національности також переходять сю стадію. Я переконаний, — говорить на закінченє Шульгин, — що сей в'їзд вийде нову сторінку не тільки в історію російської республики, але і в історію цілого світа, бо за нашим прикладом стануть перестроюватн ся инші держави. А Український Генеральний Секретаріят надіється ся, що в його тяжкій творчій праці серед тяжкого стану краю, він найде повну моральну піддержку (Оплески).

Після привіту київського городського голови Е. Рябцова і представника польської Централї Кнодя заряджуєть ся перерву до слідуючого дня. (Далї буде.)

тє орієнтаційної таблиці відбуде ся в суботу 20. с. м. Потім в ратушевій салї вручено Бемови Ермолї золоту памяткову медалю.

— **Український народний університет в Київі.** Як доносить Петроградська Телеґрафічна Агенція, в Київі отворено святочно український народний університет, про якого заложенє доносили ми минулого тижня.

— **Дирекція єдинокої міської школи з українською викл. мовою у Львові** сміє звернути увагу суспільности на нужду, серед якої животіє убога наша шкільна дітвора сеї школи. Голод, холод і брак відповідної домашної опіки підтинає сей цвіт нашого народа, а зима, що вже наближаєть ся, грозить йому просто катастрофою. Тому звертаємо ся до милосердних сердець нашого жертволюбивого загалу з найгорячійшою просьбою о поміч. Всякі (навіть найдрібнійші) підмоги — чи то в формі гроша, чи переношеного, для власного ужитку нездатного одїня, обуви і т. п., чи також в формі спожнвних артикулів (картофель і т. д.) просимо складати в шкільній канцелярії при ул. Скарбківській 26. що дня рано і пополудня о кождій порі, за що в імени шкільної дітвори вже наперед складаємо найсердечнійшу подяку.

— **В ц. к. утраквістичнім мужеськім учительськім семінари в Самборі** від початку сего шкільного року по нинїшний день ніхто не вчить української мови. І се діеть ся в утраквістичнім семинарі! Щось подібного діяло ся минувшого шкільного року ч в золочівській гімназії, де через цілий рік ніхто не вчив української мови. А Золочів прецінь лежить в околиці з переважнісчим числом українського населеня! Не знаємо, як там тепер. І на се проливали кров тисячі й мілїони наших вояків, щоби відтак їх дїти не мали спроможности вчити ся рідної мови?!

— **Клич о ратунок.** З Чортківщини пишуть нам, що тамошні відносини конче вимагають, щоби туди прибув як найшвидше посол округа, розслідив докладно положенє населеня і старав ся дорогою чи парляментарної акції чи інтервенції у центральних властий прийти населеню в поміч.

— **Іспит зрілости в ц. к. учительській семинарії в Станиславові** (цілий і поправчий) приватистів і приватисток розпічнеть ся письменною частю 12. паполиста в годині 8. рано; устний — 20. падолиста в годині 8. рано. Евентуалькі нові поданя або зголошеня давнїйше внесених подань приймає дирекція до кінця жовтня. Вписи на поодинокі курси семинарії продовжують ся ще до кінця жовтня.

— **Український учительський семинар у Відні** числить тепер стокільканайцять учеників. Богато молодїжи, яка вернула до краю і якій віднято відмоги, прибуло знова до Відня, де школу мають добру і в ц. к. іспитовою комісією та лекше можуть вижити, чим пр. у Львові. Старанєм укр. запомогового комітету (VIII. Strozzigasse 32), до котрого треба зголошувати ся о інформації в справі приїзду до Відня, принято богато молодїжи до т. зв. „Heim ів", де мають дарове повне удержанє. „Культурна Рада" заняла ся матеріяльним поліпшенєм учительського збору. Управа поборола трудности, тому розвій сеї школи йде правильно і в найкращим успіхом. Користайте, земляки, зі своєї школи як найбільше, та вписуйте свої дїти до школи вправ при семинари, нехай у Відні не винародовлюють ся! При семинари є приготовна кляса до семинара для учеників, котрі скінчили 14 літ житя. — З.

— **За знесенє російського університету у Київі.** „Новое Время" з 30. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє: В українській пресї підносять ся домаганє знесеня київського університету як цитаделї реакції.

— **Українська опера у київськім городськім театрі.** Як повідомляє „Кіевская Мысль", відбуває ся перше засіданє ново утвореної театральної комісії. Комісія згодила ся на домаганє антрепренера городського театру підвисшити цїни місць, рівночасно одначе зобовязала його між ин. виставити у протязї сезону 2 українські опери: „Тараса Бульбу" і „Різдвяну ніч" М. Лисенка. — Ф. К.

— **Зимовий розклад їзди** на лїніях міського трамваю у Львові розпочав ся з днем 16 с. м. Рух возів відбуваєть так: 1) Перші вози розпочинаючі правильний рух, будуть відїзджати: а) з Гетманських Валів до всїх кінцевих стацій о годинї 6·40 рано, б) від кінцевих стацій в напрямі до Гетманських Валів о год. 7 рано, 2) Послідні вози будуть відїзджати: а) з Гетманських Валів до всїх кінцевих стацій о год. 11 в ночи, б) з Гетманських Валів до пристанку побіч жандармерії (ул. Льва Сапіги) о год. 11·20 в ночи, в) з Гетманських Валів до жовківської рогачки о год. 11·20 в ночи.

Українські ґімназійні курси в Ґмінді.

До дуже нечисленних наших воєнних здобутків на культурнім полї, осягнених по довгих і важких заходах, треба безперечно зачислити українські ґімназійні курси, зорґанізовані для дітий українських виселенців при таборі збігців в Ґмінді. З уваги на те, що поза ґімназійними курсами у Відні ґмінді курси являють ся одинокою пробою орґанізації нашого середного шкільництва підчас воєнної заверухи та що вони мали виповнити бодай в малій частині сю величезну прогалину, що її викликала війна в кадрах нашої будучої інтеліґенції, не без інтересу буде нашій ширшій громаді дізнатись дещо більше про згадані курси, а то тим більше, що досї про них у нашій пресї не стрічалось близших звідомлень.

Ґімназійні курси у Ґмінді, що обіймали в мин. шкільнім році чотири кляси нижшої ґімназії й підготовляючу клясу, розпочали правильну науку наслідком усяких перепон доперва в перших днях лютого с. р. Головний контингент учасників становили ученики ґімн. курсів з Кірхберґу, де до того часу ведено I. і II. кл. ґімн. та підготовляючу клясу. З перенесенєм сих курсів до Ґмінду слїдувала цїлковита їх реорганізація: зорґанізовано повну низшу ґімназію, скомплетовано учительський збір, подбано про наукові середники та й відповідне примішенє ґімназії, наслідком чого фреквенція відразу зросла. Для курсів винаймлено партер і I. поверх німецької народної школи в Унтервілянґс (Unter-Wilands), віддаленої від табору 15 мін. ходу. Примішенє як на воєнний час зовсім вдоволяюче. Наші ученики учились в однім будинку разом з німецькими дітьми, ніколи однак не було ні найменших непорозумінь між молодїжю обох народностий, що належить піднести з тим більшим натиском, що відношенє населеня до збігців було на загал вороже.

Фреквенція учеників підлягала з природи річи доволї сильній флюктуації. З початку було в заведеню 76 учеників, найвисше число, до якого дійшла ґімназія серед року, було 127, з кінцем шкільного року остало 108 учеників, в тім числї 11 дівчат. Молодїж рекрутувала ся з усїх повітів галицької України, а також з Буковини й Волині. І так найбільше учевників було з теребовельського повіта 21, з львівського 12, з підгаєцького 11, з перемиського 9, теребовельського 6, бучацького 5, богородчанського і станиславівського по 4, по 3 з брідського зборівського, перемишлянського, товмацького, вижницького, кіцманського повіта та кременецького уїзду, по 2 з бережанського, городенського, рав'ського, рогатинського, та по 1 з бобрецького, борщівського, городецького, збаразького, коломийського, надвірнянського, заставнецького повіта (Буковина), та 1 з Відня.

Молодїж курсів се матеріял з кождого погляду вельми ріжнородний. Були між ученниками такі, що через 2—3 роки вовсім не вчились, то знова такі, що кожду клясу деінде підчас війни переходили. У кождого майже є якась своя трагедія. Поза звичайними страданями збігців — втрата батька, матері, обоїх родичів, а то й воєнний досвід, перебутий на власній шкірі, як пр. двомісячна примусова фірманка при трені і т. п. І замітна річ, що сумний воєнний досвід, важка школа житя не зломили наших хлопців, як би сього можна побоюватись, вони лиш навчили їх передвчасно дивитись серіозно на світ. Ґмінді ученики учились незвичайно пильно, так що радше треба було повздержувати їх від надмірної праці, чім підганяти до науки.

Тим то і вислід науки на курсах більш чим вдоволяючий. В днях 14. і 15. серпня с. р. відбув ся річний іспит перед ц. к. іспитовою комісією з Відня під проводом п. дир. Юліяна Левицького. До іспиту приступило 106 учеників, з яких комісія признала 13 здібними з відзначенєм, 70 здібними, 10 взагалї здібними, 2 одержали поправку, а лиш 14 учеників признано нездібними. З огляду на се однак, що і у сих учеників причиною слабих поступів була довша недуга, комісія позволила їм складати по феріях доповняючий іспит. Взагалї висказував ся предсїдатель урядової комісії п. дир. Левицький дуже похвально про працю учителїв та про гарний вислід науки за так короткий час тривання курсів в Ґмінді. Головну заслугу в сім належить безперед приписати умілій управі курсів, яка спочивала в руках звісного зі своєї ґромадянської праці в краю о. проф. д-ра Миколи Конрада з Тернополя, що справді по батьківськи опікував ся ученниками, та при ревнім сповнюванню своїх душпастирських обовязків в таборі запопадливо дбав про удержанє курсів на відповіднім научнім та педагоґічнім ровени.

Управа курсів, як і весь учительський збір дбали також про позашкільне вихованє молодїжи, якій треба було заступити родичів і родину. Майже всї хлопці (за виїмком кількох дітий з інтеліґенції) були примішені в таборовій бурсї,

дівчата—в приюті для дівчат. Бурса приміщена в 2 відповідно адаптованих бараках під лісом. Підчас своєї недавної гостини в Гмінді звиджував бурсу Митр. Шептицький, та вискавував ся похвально про її уладжене. Педагогічний провід бурси спочивав в руках проф. Свободяника.

Молодіж гмінських курсів уладжувала 28. цвітня с. р. виключно своїми силами концерт в честь Тараса Шевченка, що випав з кождого погляду дуже гарно, та напевно лишить ся в душах всіх учасників гарним спомином з часу великого лихоліта. Хор гімназії брав також участь в академії в честь Івана Франка, уладжений заходом усіх табарових товариств і організацій. На закінчене шкільного року д. 15. серпня с. р. відбуло ся шкільне свято зі співами і деклямаціями учеників, на яких промовляли до молодіжи голова ц. к. Іспитової комісії дир. Ю. Левицький з Відня, о. дир. д р Конрад і заступник начальника табору д р Білинський. Пова сим співав гімназіяльний хор у неділі і свята підчас служби божої в таборі церкви. Науку співу вів проф. Чичка, якого заслугою є, що сей дїточий хор здобув собі в Гмінді загальні симпатії публики.

З днем 17. вересня розпочала ся на ново правильна наука на гімн. курсах. Замітна річ, що мимо того, що початок шкільного року припав не час частинного розвязаня табору наслідком репатріяції виселенців та мимо викликаної сим горячки серед загалу виселенців фреквенція гімназії значно побільшилась. А іменно до підготовляючої кляси вписало ся 25 учеників (з тім часі 8 дівчат), до I. кл. 45 (в тім 4 дівчат). до II. кл. 36 (в тім 5 дівчат), до III. кл. 17, до IV. кл. 4 до V. кл. 7, разом 134 учеників (з того 17 дівчат). Збільшене фреквенції серед згаданих обставин, се найкращий знак, що гімназія в Гмінді зуміла здобути собі повне довіре родичів та що вона відповідає дійсним потребам суспільности в даний момент. З огляду на збільшене числа клас через отворене V. кл. заангажовано в сім році ще одну силу в особі досвідного педагога проф. Грицевича. Підготовляючу класу веде проф. Завуляк на місце проф. Слободяника, якого покликано до Станиславова. Гімназійні курси будуть перенесені на днях із Унтервілянде до одного крила народної школи в таборі, так як з виїздом виселенців фреквенція нар. школи значно зменшилась. Се буде великою полекшою для учеників, бо не будуть потребувати відбувати далекої дороги до школи тай будуть могли заощадити черевики, які весь час становлять ахіллеву пяту гімназії.

Взагалї роблять ся заходи, щоби вивінувати гімн. курси в потрібні наукові середники та запевнити їм дальший правильний розвій аж до часу, коли стане можливим перенесене гмінської гімназії до одного з міст галицької України. Маємо певну надію, що ся хвиля вже близька та що наші політичні чинники зуміють зберігти сей наш культурний здобуток враз з привязаними до нього бонїфікаціями для нашої бідної молодіжи і на час по війні. Б.

ОБОВІЯТКИ.

Второк, 23 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Евлямп. і Е — рим.-кат. Івана Капістрана.

Завтра: греко - кат.: Филипа діяк. — рим.-кат. Рафаїла Ал.

| **Бібліотека Товариства „Просвіта"** (Ринок ч. 10 II. поверх, вхід з галерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр.-кат. свят. V. 3—5

| **В рогатинській гімназії** реченець вписів до кляс I—VI продовжуєть ся до кінця жовтня. Хто мав би важну перешкоду, може вписати ся і в перших днях падолиста — Д. Лукіянович, управитель гімназії.

| **Склад Української Різниці** в Станиславові містить ся при ул. Сапежинській ч. 14. — Дирекція. 381 1-1

†

Найдорожший наш син

ВОЛОДИМИР КОСТЕК

поручник п. п. . в 24. році життя, ранений на італїйськім фронті, помер також в полевім шпитали дня 8. вересня 19 7 і на місцевім кладовищи в Отлїца вістав похоронений.

Прибиті тяжким горем пращаємо його в послїдне зі зболїлим серцем та слезою в оці і просимо знайомих і товаришів його о молитву.

В Новім селї, 18. жовтня 1917.

ІВАН і МАРІЯ КОСТЕКИ
родичі
також братя та сестри.

348 1—1

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Краєцких ч. 6. 43—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би знав де перебуває мій муж Тимко Гринчук з Серетця пов. Зборів, котрий нарокував до війска 1. серпня 1914. то прошу дати знати Зофії Гринчук Gmünd N. O. Barackenlager N-ro 29. 347 1—1

Хто би знав, де перебуває мій муж Петро Пашко з села Лишач пов. Броди, котрий нарокував до війска 1. серпня 1914. до Золочева, Inf. R. 80. Komp. 11., вволить подати його адресу на адрес: Євка Пашко in Gmünd k. k. Baracken, Bar. 105. N. Oest. 352 1—1

Оголошення.

„SALFERS" Прошу усїх панів, які голять ся апаратом або т. н. най спробують спеціяльно острі ножаки марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тузин К 7. Маю на складї знаменитї перфуми **Львів, Сикстуска 7.** **С. Федер** 319В 10-30

Брак обуви приневолює нас до шанованя волївок. Набиване шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цілім — — Львові. Сикстуска 29. — — 347 **Уважайте на число хати.** 3—6

Нове англєзове убране на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Кєспра Бочковского ч. 7. двері 7. 335 4—6

Плащик на хлопця 5 7-літ в футряним ковнїром на продаж в „Труді", Львів, Ринок 10. 349 1—1

Потрібно зараз доброго інструктора на село. Условини дуже корисні. Близші пояснення подає І. Раковський, учитель академічної гімназії у Львові. 345 2—3

Інструктор

потрібний сейчас на село до приватної науки трох дїтий І кл. гімн. і IV. Платня: цїле удержане і 100 корон місячно. Зголошена до уряду парохіяльного в Грущї почта Тозмич. 350 1—3

Лямпи ацетилїнові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Лїхтарні елекричні кишенкові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН
294 6—10, **Львів, вул Академічна ч. 26.**

Чи маєте вже?
Великий український співаник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Ціна співаника **„Наша дума" К 2·80.**
(оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник НАША СЛАВА коштує К **1·40.**

Часть друга п. з.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співаних НАША ПІСНЯ коштує К **1·40.**

ДОТЕПИ, ВИГАДКИ, ЖАРТИ.

Велика книжка в якій можна 900 разів засміятися. Коштує брошур. 1 кор. 80 сот. оправлена в полотно 2 кор. 30 сот. На порто звичайне треба 30 сот. поручене 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: V 9—?

Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

69—?

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 14—20

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Цїлий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК

до науки нїмецької мови.

владив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють де-що по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сїльське обісте, рідня, село, місто, барва, сїльска хата, мешкане в місті, на торзі про масло, ярини, земленлоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду велїзницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, лїто, осїнь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 239 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брош а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта"

Львів, Ринок ч, 10.

V в. н. 4—?

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Календар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна одного примірника виносить — — — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпроволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 8—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діло" Львів, Рудих ч. 19

Ч 250 (9502) Львів середа 24 жовтня (11 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Руконисів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміку адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчани і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошеня за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 23. жовтня.

На стоках горя св. Гавриіла по боротьбі на ручні гранати вчасно ворожий атак. З инших теренів війни нема до оповіщеня значайших военних ділань.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 23. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Бої, що почали ся вчера рано між (нечитке слово) і Пельканель тривали до вечера. Після знайдених приказів ціль французьких атаків була положена 2½ км. за нашою передною лінією. Неприятеля, який скерщу вспів тільки на південнім краю ліса в Heutoulst (?) вдерти ся глибше в нашу оборонну стрефу, контратаками відперто. Підмоги, сировадженні неприятелем, не вспіли розширити такий виск в терені, який виносить найбільше 300 м. в глибині, ширини 1200 км. Під Пекьканель в боротбі, яка кипіла ся в сю то ту сторону, проти сильних наступів Англійців вдержали ми або відискали наші передні лінії вирв. В инших місцях атаку неприятельський напір зломано зовсім. Сильно зорганізовані наступи були також скерновані проти відтинка фронту по обох боках Chelnoelt. Там наше оборонне діланє зломило силу англійського наступу, який ніде не дійшов до наших засіків.

Французи і Англійці в нашім огни понесли тяжкі втрати кріваві і оставили бранців в наших руках.

Вчерашний день битви у Фляндрії дав нам повний успіх.

Група військ німецького наступника престола: Битва артилерії на північний схід від Соассон в полудне знов почала ся з цілою своєю силою, коли протягом ночного ранка при меншій огневій діяльности відбували ся тільки стежні наступи Французів. Вечером острілюванє з гармат муніцією всяких калібрів між низом Alette і Braye досягло великої сили. Коли стемніло ся неприятельський огонь зменшив ся а від півночи знов скріпив ся і дійшов до нагальности довготривалого огня барабанного. На досвітку почала ся битва піхоти сильними французькими атаками.

На східнім березі Мози фризійські компанії і части приступового баталіона після артилерійського приготовленя добули приступом гору 326 на південний захід від Бомон. Подоненє більш 100 людий.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Ціла добича з операцій проти островів в проливі рижським виносить: 20.130 бранців, більше як 109 гармат, з того 47 тяжких корабельних гармат, кілька револьверових гармат, 150 машинових карабінів і метачів мін, більше як 1200 пароходів, около 2060 коний, 30 самоходів, 10 літаків, 3 державні каси з 365 рублів, великі припаси поживи і военних знарядів.

Між Балтійським морем і Чорним нігде не було більших боєвих ділань.

Македонський фронт: З приводу дощів боєва діяльність перед полуднем всюди стала слабша. Вечером під Монастирем, в луці Черни і від західного берега Вардара до озера Дойран знова скріпила ся вона.

Львів, 23. жовтня 1917.

Маніфестом з 28. вересня с. р. звернув ся Народний Комітет до українського народу Галичины з заявом до віднови політично організаційного житя, перерваного перед трьома роками наслідком інвазії царської Росії й перерізаня нашої країни боєвою лінією. Тепер, коли український нарід Галичини знов знайшов ся разом в тих державних рамах і політичних відносинах, в яких був перед війною, настала пора відновити ту сіть політичних організацій, яка перед війною зучила його в свідому політичну силу під проводом Народного Комітету.

В часах мира як-раз у сій порі розпочинав ся період живійшої політично-організаційної праці. На повітових зборах вибиране повітові організації, як також делегатів на Народний З'їзд, який відбував ся з кінцем грудня у Львові. Останний раз ся політично-організаційна праця була переведена в останних місяцях 1913 р., отже перед 4 роками.

Тепер повинні ми приступити знов до неї, щоб відновити нашу політичну організацію в цілім краю. Хоч війна зробила в рядах наших діячів великі прогалини, одначе все таки в кождім повіті остав ся хтось, хто перед війною належав до повітової організації. А де навіть нікого з членів передвоєнної повітової організації не було би, там все таки є хтось в наших діячів. Словом, хто не остав ся би, його обовязком є піднятн на ново політично-організаційну діяльність, навязати порозуміне з Народним Комітетом, скликати повітові збори і перевести вибір повітової організації.

Народний Комітет приступив уже по приготовних працях, щоби відновити політичні організації в цілім краю і скликати Народний З'їзд. На наших діячах до повітах лежить обовязок взяти ініціятиву віднови повітових організацій в свої руки, зголосити ся до Народного Комітету і в порозумінню з ним приступити як найшвидше до діла.

Переживаємо важкі й важні часи. Війна знищила нашу країну. Відбудова знаходить ся в тих самих руках, що ціла політична власть в краю, отже в руках, які хотіли би надати нашій країні польський характер. Бороти ся проти сього, проти всіх кривд нашого народу, звязаних з війною й відбудовою, можна успішно тільки тоді, коли в усіх повітах будуть політичні організації, які будуть мати докладний перегляд кривд і потреб населеня, щоби в контакті з Народним Комітетом і з парляментарним заступництвом могти протидіяти кривдам, старати ся о заспокоєнє потреб.

Поза сим що раз більше назрівають важні рішеня, звязані з закінченєм війни. Від тих рішень залежать не політичний вигляд Европи. В таку хвилю наш нарід мусить як найголосніше реклямувати своє святе право на національну самостійність в сімї культурних народів, —реклямувати не тільки устами своїх парляментарних заступників, але таким всенародним проявом своєї волі, щоб ті, що рішати муть про дальшу долю народів, знали понад усякий сумнів, що український нарід Австрії є свідомий своєї національної єдности з 30 міліонами своїх закордонних братів і як часть великої східно-европейської нації не помирить ся з ніяким державно правним положенєм, яке робило би його народом низшої категорії, остаючим в якій не будь залежности від иншого народу.

Такий всенародний прояв волі до самостійного, рівноправного житя буде тим сильнійший і успішнійший, чим в вищій мірі ми виступимо як зорганізована політична сила.

Отже до праці—в імя потреб біжучої хвилї і в імя національної будучности!

Туган-Барановський про будучність України.

(Ф. К.) *Відень, 21. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" з 8. н. ст. вересня приносить отсю телеграму з Петрограду:

Проф. Туган-Барановський у розмові з ваший співробітником сказав, що покликане його Центральною Радою на станорище генерального секретаря фінансів, торговлї і промислу було для него зовсім несподіване. Доси він не брав активної участи в боротьбі українських партій. Правда, по своєму походженю, по своїм національним симпатіям він усе був по стороні автономії України. Його практична діяльність на Україні заключала ся в праці у полтавськім земстві, гласним якого він від давна був. У його особі Рада покликує не стільки активного політичного діяча, скільки просто свідомого чоловіка в економічних питанях.

Він глибоко переконаний, що перед вільною самоуправною Україною величезна й блискуча будуччина. Для сеї цілі, завдяки значним природним богацтвам, край має усї дані.

Від самоуправної України нема ніякої небезпеки для Росії. Навпаки, істноване вільної України є просто в інтересі всього російського народу, бо децентралізація ріжноплеменної Росії принесе користь усій цілости. Федеративний устрій республіканської Росії надасть їй сили, а українська автономія є етапом на шляху до сеї спільної цілі.

Фінансова політика України буде, без сумніву, у згоді з загальними інтересами російського народу. Не мають підставн слухи про намірене заведенє на Україні грошевої одиниці і митових оплат.

Границі між Росією й Україною, розуміється ся, не буде.

Кредит для Українського Ґенерального Секретаріяту.

„Утро Россіи" з 26. н. ст. вересня доносить: Український генеральний секретар фінансових справ проф. Туган-Барановський поробив заходи в управителя міністерства фінансів Барнацького в справі кредату одного міліона рублів на конечні потреби Українського Генерального Секретаріяту.

Державна Рада.

Телеграма к. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 23. жовтня 1917.

На нинішнім засіданю палати послів явив ся на місце помершого посла о. Фолиса його заступник Володимир Бачинський і зложив приречене.

Приступленє до дальшого читаня буджетової провізорії.

Міністер скарбу бар. Віймер, відповідаючи на заміти деяких послів, признав, що в послідних часах явила ся рух звижковий в обміні банкнотів, якого причиною було головно підвисшене причинків військових додатки для урядників їзда дорожнечі, підмоги для виселенців і т. д., бо всї ті видатки, не покриті податками, йдуть на рахунок державного довгу в австро-угорськім банку і спричинюють збільшений обіг банкнотів. Способом для обниженя того обігу є передовсім ощадність і тому міністер противить ся домаганям деяких послів, які спричинили би збільшенє видатків. Правительство саме задумує в надолисті с. р. для державних функціонарів визначити менше більше таку саму одноразову підмогу, як в червни минулого року. Правительство зовсім свідоме тяжкого положеня, в якім находять ся державні урядники і тому треба конче зарадити. На додатки їзда дорожнеї для учителів дало вже правительство краям зачети і дальше їх буде давати. Потребуючим громадам міністерство скарбу давало і буде давати зачети на громадські додатки.

Дальшим способом крити надмірного збігу банкнотів є податки. Кілька податкових предложень вже внесено, инші будуть внесені небавом. Третим способом є военні позички.

Справа военних позичок є тепер найбільш актуальною, бо стоїмо перед сею позичкою. Міністер просить послів, щоби розвинули як найбільшу пропаганду, не забуваючи, що поводженє позички впливе безпосередньо на господарські відносини обітниць. Розправа над провізорією порушувала ся радше на політичнім поли ніж на фінансовім. Палата має право піддавати строгій критиці політику, але в часі розправи впали слова, які подиктував погляд на світ чужий а навіть ворожий. Треваємо незмінно на призвнім становищи з нашими союзниками, особливо з Німеччиною. (Оплески). Як терпимо богато в наслідок війни, то одначе мусимо мати на увазї, що для нашої будучности і будучности наших дітей мусимо хоробро витревати аж до бажаного почесного миру. (Оплески.).

П. Томашік обговорював некорисне положенє зелїзничників. Дорожняну акцію переведено в недостаточний спосіб, Бесідник жадає признаня зараз одноразового датку і переведеня жадань, представленых правительству, а головно управильненя справи вижиленя.

П. Віхтль займав ся проектованими податками, поручаючи між ин. податок від плякатів і поновне введенє дневникарського стемпля для газет від якогось числа накладу в гору.

П. Глядзік звертав ся проти закидів, роблених віденним Славянам, непатріотичности ізба голосованя проти буджету. Тому, що Словінці під оглядом національним і господарським чують ся покривдженими, не можуть голосувати за правительством і не можуть взяти перед народом відповідальности за ухваленє правительству средств на дальше ведене війни.

Промова пос. Василька.

П. Василько: Його партія держить ся тої самої тактики, що в серпни 1914. Її вміст такий: За Австрію, проти царату, за визволенє українських областий в Росії. Партія бесідника думає, що тільки дальшим напруженєм сил моральних можна буде витревати. Українці не можуть в тім бачити небезпеки, що правительсво на певно безсторонне не було досить в практиці доєвідне в штуках посередництва і успокоюваня і що мусіло уступити перед колом польським. Ні один Українець в Австрії не може бажати, щоби Австрія в сій війні понесла поражене, бо кождий знає, що в російській революції зарисовують ся контури будучої української держави. Кождий надієть ся, що добре закінченє сеї війни причинить ся до дійсного повстаня самостійної української держави. Бесідник полемізував з виводами п. Гломбінського і заявив, що думка, щоби українські области могли належати до будучої польської держави, сама собою обиджає найсвятійші почуваня українського народу. Така річ викликала би боротьбу народів, яка напевно не скінчила ся би побідою Поляків.

Австрія мусить мати силу визвободити Українців з окруженя Поляками, инакше на заход повстане держава значно сильнійша як то Поляки в своїх найсміливійших здогадах можуть собі представити і Українці будуть освободжені. Що до покликаня міністра Горбачевського до кабінету, бесідник сказав, що не знає нічого про те, щоби він вступив до кабінету на бажане Українців, або як їх муж довіря.

Промова п. Онишкевича.

П. Онишкевич полемізував з твердженем п. Гломбінського і заперечив рішучо, наче би Галичина була історичною одиницею, а східна Галичина тільки географічним понятем. Українці в Галичині усе дізнавали від Поляків неприязного становища до своїх жадань. То що зискали, завдячують власній силї, зискали те по найтяжшій боротьбі, на перекір польському гнобленю.

Бесідник вказав на поведене війска з мовляльним населенєм галицьким, на вирови смерти, інтернованя і евакуацію. Обговорював господарські відносини, викликані війною в Галичині, описуючи нужду населеня. Домагав ся усуненя істнуючих недомаганх і поставив ряд резолюцій.

Пенлев подаєть ся до димісії.

ПАРИЖ (Ткб.) Після засіданя кабінету в понеділок вечером Пенлев удав ся до президента Поанкаре і предложив йому прощенє о димісію цілого кабінету. Поанкаре відповів, що Палата послів в пятницю вечером висловила кабінетови довіре а від того часу не виявила иншого погляду,

Тому президент заявив, що не може приняти димісії і просив Пенлева, щоби своє прошене взяв назад. З того приводу членм кабінету дали свої прошеня о димісію до розпоряджимости Пенлева, який розглядаєть ся в положеню.

Перед уступленєм д-ра Міхаеліса.

Непринята димісія Капелле.

Львів, 23. жовтня 1917.

„Wiener Allg. Zeitung" доносить, що канцлерська кріса буде розвязани що йно після повороту цісаря Вільгельма до Берлїна.

В німецьких парляментарних кругах не сумнівають ся ніхто, що д-р Міхаеліс уступить. Цісар не приняв димісії державного секретаря морнарки Капелле тому, що бажає зміни цілого правительства. В найближших днях се питанє буде рішене.

Між кандидатами на становище канцлера займають перші місця кн. Більов, секретар держ. скарбу гр. Редерн і д-р Кільман.

Цісар Вільгельм уже повернув до Берлїна.

Побут д-ра Кільмана в Будапештї і Відни.

Д р Кільман відвідав Царгород, Софію, а опісля Будапешт і Відень. Всюди бажав він познакомити ся з провідними політиками союзних держав та переконати ся про їх військове положенє. Як інформують віденські дневники, д р Кільман мав нагоду стверднти повну згідність політичних і военних інтересів держав почвірного союза. Під дипльоматичним і міліторним оглядом вважані держави на погляд д-ра Кільмана держать в своїх руках ініціятиву. Зокрема приязнав д р Кільман, що „угорська частина фронту осередних держав не виявляє ніяких прірв ні ріжниць".

В Будапештї стрінув ся німецький державний секретар з провідником угорських партій і угорського правительства. Замітне, що між ними не було гр. Тіси, бувшого президента міністрів.

У Відни був принятий д-р Кільман гр. Черніном на снїданю, в якім взяли між иншими участь: німецький амбасадор гр. Ведель з жінкою, кн. Конрад Гогенльоге з жінкою, президент Палати панів кн. Відішгрец, президент Палати послів д р Гросс, австро угорський амбасадор в Берлї кн. Гогенльоге. Вечером дня 22. с. м. німецький гість відїхав до Берлїна.

Пенлев про военні цїли Франції.

Заява довіря для кабінету Пенлева. — Реконструкція кабінету.

Львів, 23. жовтня 1917.

В дебаті, яка вела ся в французькім парляменті про загальну політику, промовляв у суботу, 19. с. м., президент міністрів Пенлев. Він заявив, що дебата мусить довести до рішеня, яке уможливило би правительству запевнити ся, чи палата буде мати далі довіре до правительства.

Про военні цїли Франції Пенлев сказав, що вони відносять ся виключно до привернена права Франції. Сі цїли є незалежні від висліду війни; вони були такі самі в тім часі, коли побіджена Франція протестувала против анексії Ельзасу й Льотарингії. Поворот Ельзасу й Льотарингії до вітчини, се є право Франції. „Я вже

З'їзд народів у Київі.

Другий день з'їзду.

На ранішнім засіданю 22. н. ст. вересня під проводом В. Бельського йшли дальше привітн. Виступили представники партій і народностий: Сухових від центрального комітету партії соц.-рев., Гендельман від трудової народно-соціялїстичної партії, Гіндес від сіоністів, Шац від з'єдиненої жидівської соціялїстичної партії, Борохов від жидівської партії „поалей ціон", І. К. Мочиваріяві від грузинської нац. демократичної партії, К. Брахман від латинської групи, К. Лукашевич від революційної фракції польської соціялістичної партії.

Представники партій розвивали програмові погляди своїх партій на питаня автономно-федеративного ладу. Представники національностий говорили дуже подрібно про свої політично-національні змагання.

Промова С. Петлюри.

С. Петлюра подрібно з'упиняєть ся на процесї відродженя українського народу, який після революції обгорнув усї верстви народу. Український рух, опираючись на демократичні маси — робітників і селянство, — обхопив також і військові маси, які складають ся з тих самих переодітих у сірі шинелї робітників і жовнірів. І на фронті і поза фронтом український рух йшов під знаком відданности революції й відданности демократії. Та скоро показало ся зі сторони російського громадянства, навіть його революційної частини, й зі сторони російської преси трагічне нерозуміне українського руху. Се пояснюєть са тим, що російське громадянство, й навіть його соціялістична часть все ще не могли розстати ся з погубним взглядом ідеї централїзму (Оплески). Сильні ще у Росії амулети і фантоми централїзму. І навіть тепер Тимчасове Правительство, задекларувавши республику, не проголосило її федеративною республикою. В сім видно вплив централїзму, бо по давному Тимчасове Правительство у своїх актах не числить ся з домаганями окремих народностий. Се — вплив усе тої ідеї, яка нас давила і давить. (Оплески).

Далїше Петлюра подрібно зупиняєть ся на справі створеня української національної армії, полемізуючи при тім з публіцистом, який пустив фразу „українізація багнета" (мова про Оберучева — Ф. К.). Бажаєє утворити свою українську національну армію заклнкане не тільки бажанєм по змозі найкраще оборонити свою землю, але ще й культурно просвітними цїлями. І що б не стало ся, — заявляє Петлюра, — ми від своєї ідеї і від практичного її здїсненя не відмовимо ся. (Оплески). Ми зовсім не мілітаристи. Ми би благословили той день і годину, коли ні одна народня копійка не буде видана на багнети. Але українська армія потрібна ще й на те, щоби голос Українців був почутий на Установчих Зборах. Доси українські жовнірн, розкинені по окремих частях, усюди становили меншість. Зібрані ж у свої суцільні части, вони можуть на виборах Установчих Зборів виявити свою волю.

На закінченє С. Петлюра обвинує Тимчасове Правительство в тім, що воно до участи у своїй праці не кличе представників народностий Росії. Я глибоко переконаний, — говорив він, — що Росія стоїть на краю пропасти. Спасти її може тільки зворот до живих жерел ще не з'ужитої бодрої сили окремих народностий Росії. Представник Тимчасового Правительства сказав тут учора, що всї народи Росії мають однаково державні. І я гадаю, що всї народи Росії повинні здїйснити свою волю. Та ж ми — Українці, Латиші, Есть, Жиди, Литовці, ми всї разом узяті — ми господарі Росії. І тепер, коли недалеко петроградська конференція, ми повинні виявити волю народів. Ми повинні заявити і Тимчасовому Правительству і демократичній конференції, що настала крайна пора звернути ся до народів Росії, щоби вони післали своїх представників у склад Тимчасового Правительства. І тільки ті представники народів Росії зможуть вилічити рани краю (Оплески).

Промова представника козаків.

Представник Управи козаків півд. зах. фронту Долгов поперед всего горячо протестує против поширеного обмовлюваня козацтва у реакційности і навіть контр революційности. Се неправда. Козаки на низах Дніпра і Дону на довго перед французькою революцією проголосили права громадянина і людини. Розвій вільного козацтва був перерваний царським правительством. Та після революції козацтво знов почало своє вільне житє, взяло ся за організацію своїх відділів. І даром говорять, що козацтво тайком точить ніж, щоби зарізати російську демократію. Управа козаків пів.-зах. фронту — говорить А. Долгов — посилаючи мене на сей з'їзд, поручила мені сказати, що вільне козацтво ніколи не було й не буде рабом; кайданів і неволї воно ні на кого накладати не стане. (Оплески). Наша присутність тут вже виразно говорить про наші симпатії. Вольні козаки завсіди були обороною всїх угнетених і від сеї оборони з мечем в руках козацтво не відмовить ся.

Бесідник подрібно викладає історію розвою й організації козацтва з один Союз. Тепер з'єднане козацтво представляє вже реальну силу, з якою волею чи неволею мусять числитись приятелї і вороги. Бесідник поручає кождому народови пітн сим шляхом збиранн своїх сил, бо надіючи ся тільки на себе, скінд опирати ся тільки на свої сили (Оплески).

На закінченє А. Долгов поручає з'їздови покласти початок могучому союзови окремих народностий Росії. Такий союз — говорить бесідник — буде такою сильною кріпостю, що ніякі вітри з бохатних низів Петрограду не будуть йому страшні (Оплески).

На вечорнім засіданю з'їзду промовляли Бараташвілї, Юсуф Мусуфаля, Юзуф бен-Ізірова, Озенбашли, промови яких мали не стільки характер привітів, скільки були вже викладом означеного погляду на завданя з'їзду.

сказав, — говорив французький президент міністрів — що який не був би вислід бітв, ми мусимо далі вести війну аж до дня повороту Ельзасу й Льотарингії до Франції".

В дальших виводах Пенлєв заявив, що французьке правительство ніколи не мало нагоди відкинути думки про окремий мир, бо така думка не появила ся.

Далі покликав ся Пенлєв на те, що Англія і Злучені Держави в справі Ельзасу й Льотарингії стоять по стороні Франції.

По промові Пенлєва замкнено дискусію і ухвалено заяву довіря для правительства.

РОТТЕРДАМ (Ткб). „Neiuve Rott. Courant" доносить: Парляментарний кореспондент дневника „Temps" доносить, що в французьких парляментарних кругах думають, що з приводу подій послідного тижня в Палаті послів, певно недалека є реконструкція кабінету. Богато голосів відданих на перший погляд за кабінетом, в дійсности було відданих проти евентуального кабінету Клемансо.

За самостійну чеську державу.

Львів, 23. жовтня 1917.

Чеські дневники доносять, що передучора відбув ся в Празі зїзд мужів довіря молодочеської партії під проводом д ра Крамаржа і д ра Франти.

На внесенє д ра Рашіна зїзд ухвалив між иншим отсю революцію: „Політичною програмою Чехів під теперішну пору може бути тільки правнодержавна самостійність чесько-словенської нації. Тому першим обовязком чеської політики є будувати підвалини під ту державу та приготовити її організацію на демократичній основі. Тактика активної політики має служити тій цїли".

Нові намісники.

ВІДЕНЬ (Ткб) Як дізнаємось, бувший міністер бар. Гандель іменований намісником горішної Австрії, а дотеперішний намісних горішної Австрії гр. Меран намісником Тиролю і Форарльбергу.

Нове російське правительство й українські с.-д.

(Ф. К.) *Відень, 21. Жовтня 1917.*

„Утро Россіи" з 29. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Промова представника Грузинів.

Бараташвілї (грузинський соц. федер.) вказує, що Росія до сеї пору представляла собою посуду, механічно вложену з рїжних народностий і механічно зліплену. Як тільки сеї посуди діткнули ся теплі промінї революції, вона розлетїла ся й замість неї остали ся свобідні народи. Тимчасове правительство говорить, що самі народи повинні сотворити умови для свойого будучого жите. Тому бесідник вимає всї народи Росії щиро і дружно подати один другому руки і збудувати спільне жите для всїх різних й однаково державних народів. Бесідник вказує, що такий республиканський лад, який має тепер Росія, не може вдоволити Грузії.

Промови представників Мусулманів.

Юсуф Мусуфаєв (від російського мусулманського військового комітету) звертає увагу на тяжке положенє 1½ мілїона Мусулманів на фронтї, які займають низші степени, бо вони в більшости не знають російської мови.

Юзуф бен Івіров (представник військових Мусулманів київського округа) дає подрібні історичні інформації про Мусулман в Росії за царського режиму, який вмагав до зруйнованя мусулманського світа. Ідея федерації завсїди находила відклик серед Мусулманів Росії й вони її тепер горячо піддержать.

Овенбашлы (від Центрального Комітету кримських Татарів) також подрібно з'упиняєть ся на тих утисках, які терпїли Татари від царського режиму, в результаті чого їм приходило ся емігрувати за границю. Вже в 1905 р. татарська демократія в одній із своїх перших революцій висловила ся за соціялїзацією земель й федеративним ладом Росії. Кримські Татари ніколи не позволять, щоби над ними хто небудь в Криму панував, й вони простягають руки до демократії инших народів з покликом сотворити нове жите рівних і вільних народів.

Около 7. год. вечером засіданє з'їзду переривають ся.

Члени з'їзду як гості беруть участь в черговім засіданю Малої Ради. (Дале буде.)

Українські соціяльні демократи перевели ухвалу: Коли центральне правительство утворить ся коаліційне, то соціялістичний Генеральний Секретаріят України повинен з ним зірвати.

Організованє польської армії.

Львів, 23. жовтня 1917.

„Wiedeński Kuryer Polski" доносить з Варшави:

„Ки. Любомірський, який імовірно обнимє тимчасово уряд президента міністрів, вислав до окупаційних властий пропамятне письмо, в якім домагаєть ся відкликаня польського легіону як кадри нової польської армії, що має повстати, назад до Королївства. Одночасно оповіщено, що в першій половині падолиста відбудеть ся перегляд добровольців, які згодилися ся до польської армії по 21. мая. В той спосіб зачнеть ся творенє польської армії".

НОВИНКИ.

Львів, 23 жовтня 1917.

— **Старшина Кружка мужеської школи ім. Тараса Шевченка** в стрийській дільниці у Львові звертаєть ся з просьбою о матеріяльну поміч для школи, яка виключно з ласки нашої суспільности до тепер удержуєть ся. Фонди Кружка вже майже вичерпали ся. Поза видатками на школу, як платня учителїв, чинш, опал, служба і ин., мусить управа при находячій зимі подумати про убогу дїтвору, якої є в школі повиже не число. Є такі дїти, які ще нині босі і в подертій одїжи приходять до школи. Львівських Українців, замешкалих в стрийській дільниці, просимо вписувати ся в члени Кружка. Ласкаві жертви просимо слати на руки скарбника Кружка о. Ярослава Лезинського ул. Якова Стшемє ч. 15. Там також можна вписувати ся в члени Кружка. В неділю 28. с. м. будуть панночки збирати під церквами до пушок жертви на удержанє школи і на окритє для убогої дїтвори. Просимо дуже братні Кружки не висилати в той день пушок під церкви, бо буде се день хлопячої школи ім. Тараса Шевченка.

— **Українознавство в історично фільольоґічнім інститутї в Ніжині.** „Н. Время" повідомляє: На поручене Української Центральної Ради Рада ніжинського історично фільольоґичного інститута згодила ся ввести в інституті виклади історії України й української мови.

— **З театру.** Дружина українського театру дїлить ся з львівською публикою радісною вісткою, що п. Осиповичева, відома артистка театру, по 8½-лїтнім пробуваню під російською інвазією вернула в сім тижни до Львова і виступить на сцені перший раз в суботу, другий раз в неділю в днях 27. і 28. с. м. Дружина сподіять ся, що львівська публика зготовить своїй улюбленій артистцї сердечне привитанє.

— **Союз журналістів.** В буджетовій салї австрійської Палати послів вчера підписували журналістичних товариств в числї 64, які заступають до 1000 австрійських журналістів, рішили утворити під проводом посла Ценкера одностайну організацію, яка обнимала би цїлу державу і якої цїлю буде піднести значінє й повагу журналістичного стану.

— **Сума военна позичка в Німеччині** дала на основі тимчасових обчислень 12 міліярдів 432 мілїонів марок. З кінцевого обчисленя ся сума вийде висшою.

— **Спис населення в Німеччині** для акцій військових цїлий має бути переведений 5. грудня 1917 р. Попередний спис для тих самих цїлий був переведений 1. грудня 1916.

— **З приводу революції російського ґенерального штабу** про Союз визволення України одержуємо отсе письмо: В „Дїлї" з 11. с. м. уміщене статю з приводу „Союза визволення України". В революціях рос. генер. штабу як і в передрукованих польською пресою статях „Нов. Время" і „Нов. Рада" на сю тему моє імя не називаєть ся. За те воно називаєть ся в одній цитованій „Дїлом" статї „Нов. Времени". Для того, що ся замітка „Дїла" може ввести в блуд непоінформованого читача, стверджую, що з „Союзом" мам я дїло лише в стадії його заложеня. В вересни 1914 р. я в сей організації вступив, про що свого часу повідомив як її провідю, так і російських Українців через газети „Боротьбу", „Рєч" та в осібній відозві, виданій в Женеві. Львів, 21. жовтня 1917. Д-р Дмитро Донцов.

— **Дохід зі свята в честь Б. Грінченка,** устроєного дїтворою української школи в хоценськім таборі в днях 11. і 13. вересня с. р. був призначений (як свого часу подано в „Дїлї") на Захист сиріт ім. митрополита А. гр. Шептицького. Рахунок каси свята виказав одначе в приходах 239 К 50 с., в розходах 245 К 90 с., так, що замкнено його недобором 6 К 40 с. Великі видатки спричинив рахунок одної фірми в Празі за виланє костюмів. У висліді вислало управа школи на названу цїль, на книжку ощадничу „Дністра" ч. 10.300, квоту 4 К 77 с., зібрану у виді жертв дітий IV., III. і I. кляси. Управа школи віднесла ся до ц. к. управи табору з прошенєм признання субвенції на покритє коштів устроєня свята. О скільки субвенція буде признана— призначить її управа школи на названу цїль. — За управу школи: Денис Стельмах, управитель.

— Московське „Echo Polskie" містить сенний спис агентів варшавської охрани. В сім списї знаходять ся між ин. інформації про отсих агентів: „Витовт Демянчук, редактор часописи „Руский Селянин", виданої у Львові, соціяліст, псевдонім А. Подольський. В маю 1908 р. вступив до варшавської охрани, інформував про політичну еміґрацію за границею, повідомляв про видавництво „Салдатская Доля" і його редакторів. Доносив також про український рух, про організацію „Січий" і взагалї про політичні настрої в Галичині. Одержував заплату залежно від вартости доставлюваних відомостий. (Не відшуканий)". „Ярослав Мончаловский, торговельник зі Львова. Служив у варшавській охранї і під псевдонімом Б. Подольський доносив спільно з Демянчуком про український рух між молодіжю. Одержував заплату залежно від вартости даваних інформацій. (Не відшуканий)". „Симон Ліблїх, агент львівської поліції, псевдонім Анна, вступив до варшавської охрани в 1908 р. Доносив про поворот емігрантів до Варшави. Одержував місячно 40 руб. і окрему заплату залежно від вартости подаваних відомостий. (Не відшуканий)". „Gazeta Wieczorna", яка передрукувала сї відомости, одержала від дирекції поліції у Львові отсе спростованє: „Що до вичисленого в списї назвиска Вітовта Демянчука, дневникаря і перекладача російської нови у Львові можна ствердити автентично, що піднесений важкий закид є в високій мірі кравдячий, бо в сім випадку виходить без сумніву містифікація."

Залїщики підчас другої інвазії і по евакуації.

Друга інвазія не змінила майже нїчим взорного вигляду міста. Може тому, що не було що змінювати, бо вже по першій інвазії представлялось воно як „розорений Єрусалим". Не щадила тверда судьба і гарного „Народного Дому" щойно в 1912 р. покінченого. До знищеня причинились в рівній мірі наші, як і Росіяни. За те незахитаний стоїть польський „Сокіл", магістрат і ще кілька будівель. Поведенє салдатів з місцевим населенєм було зовсім инше, ніж за першої інвазії. Тому часть утїкачів вернула до своїх селитъ. Місцева управа заопікувалась біднійшими, обділювано їх їдою, не виключаючи і жидів. Люди мусїли погодитись з судьбою і помалу зживались з новим станом. Царське правительство, котрому залежало на поширеню православя, установило ренеґата батюшку Тягнобока настоятелем прихода. Згаданий батюшка їздив по селах, виголошував проповіди, та натрафив на неподатний ґрунт, хоч фіртку отворив йому своїм календарським зарядженєм еп. Хомишин. Місцевий парох о. Чорнодоля робив свою роботу. Не вдустити батюшки до церкви не міг, бо то був розказ „свише", зате проповідьми паралїжував його кроки.

Поревольоційний час остався много цїкавих слїдів. „Свобода, свобода" — лунало без перестанку. Співи, музика, походи, віча. Всї салдати пристросні червоними лентами. Много їх утїкало, много відмовляло послуху і аж по довшім торзї вирушали в поле. Царські портрети палено, навіть з памятника за поясглих стерто слово „царя". Заслугує на увагу великий мітинг, на котрий прибули салдати-Українці в прапором „Хай живе вільна Україна". Прапор сей остав у с. Чорнодолї. Про мітинг повідомлено сусідні села. Закордонні Українці почували ся ображеними, що в місцевої інтеліґенції ніхто не явив ся. В Залїщиках стояла кадра 132 п. п. Українці, яких много було між салдатами і офіцирами, рівно віддїлились від Вежиборесів і згуртувались в „Клюб Полуботка".

В маю уряджено в салї польського „Сокола" великий концерт в честь Т. Шевченка. Вступне слово виголосив дир. ґімназії в Городенці А. Крушельницький, декламацію „Кавказ" учит. ґімн. п. Сокевицький, „Дума" студент місцевого семінара, хорові продукції „Три шляхи" і „Народна пісня про Богдана" виконав селянський хор з Добровлян. Решта точок, як соля: Лисенка „Гетьмани", „Садок вишневий", Заремби: „Вітре буйний", Січинського: „Пісня про Ничая", дальше дуети і трія, як „Коли розлучають ся двоє", „Ой і не гаразд" і квінтет: „Жалібний марш"— памяти Т. Шевченка виконали отсї панни і пани: Процюк, помічник повітового комісаря, Потуж-

ний, упр. церк. хору, Дехтярева, жінка повітового комісаря і Процевкова, жінка помічника пов. комісаря. Чистий дохід в висоті 500 рублів призначено на відбудову „Народного Дому“ і вложено на руки д ра Долинського, директора шпиталя.

Губернатор Дорошенко відвідав Заліщики три рази. Заряджено отворене укр. шкіл. Наука розпочала ся в місті та Заліщиках старих. В інших місцевостях з браку учит. сил наука не розпочалась. Вибрано громадську раду. Мандати радних розділено після числа виборців; жидам припало 6, Полякам 4, Українцям 2. Заступниками вибрано 2 Українців і 1 жида. Головою вибрано Поляка, бо з Українців ніхто вибору приняти не хотів. Краще представлялась вибрана рада повітова. В склад її увійшло 10 Українців, (5 інтел. і 5 селян) і 2 Поляків, та діяльність її не розпочалась.

Серед сеї органічної праці прийшов відворот. Зачалось інше життє. Управу староства обняв комісар п. Новаковскі, котрий по українськи і говорити не уміє. Найбільше пекучі справи як апровізація, ще не рушив з місця. Комісаром громадським іменовано вшехполяка Марчинського, професора місцевого семинара. Всі відозви, оголошеня, розпорядки розділені тільки в польській мові. По українськи ні одного слівця. Повернув теж інспертор Юзва і розділив оголошенє яко „Wpisy“ теж тільки в польській мові.

Д. 13. вересня відбулась нарада „Сільського Господаря“, на котрій був присутний посол д-р Т. Окуневський. Вибрано новий виділ, обговорено справу віднови кружків, реквізиції, та порішено віднестись до „K. u. k. Anbaudirection Zaleszczyki“, щоби в справі відбудови повіту порозумівалось з філією. ц.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 24. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Филипа діяк. — римо-кат. Рафаїда Ал.

Завтра: греко-кат.: Прова Тар. — римо-кат.: Івана Кант.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчаковві. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Гостинний виступ п. Осиповичевої.

В суботу дня 27. жовтня 1917 „Нещасне кохання“ мар. драма на 5 дій зі співами і танцями Л. Манька.

В неділю дня 28. жовтня 1917 „Ой не ходи Грицю, та на вечерниці“ мар. драма на 5 дій зі співами і танцями М. Старицького.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли“, в день представленя при касі від год. 5. п. м. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Початкуючого співробітника пошукує редакція „Діла“, писменні зголошеня з поданем студій і дотеперішнього заняття, устні в редакції від 5—6 год. вечером. 1—3

На річ Українського жіночого комітету помочи для ранених зложили в корбках: о. Григорій Рибчак, Домажир 20, Вп. Ольга Богачевська, місто цвітів на домовину для дорогої сестри Оксени Дудикевич 20, М. Абрисовська, Якторів 10 М. Щирбівна Семенів коло Перемишля 7, Н. Н. Львів 6. Складаючи за ласкаві жертви щире „Спасибіг“ і просить Комітет о дальші датки на адресу: Український жіночий ком. помочи для ранених Львів ул. Руська ч. 3. Голова, Софія Олесницька, секр. Марія Олексинівна.

Бібліотека Товариства „Просвіта“ (Ринок ч. 10 II. поверх, вхід з галерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр.-кат. свят. V. 4—5

Оголошенія.

ЗАБОРОНА

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук“.*

МАРТОВИЧА

Ціна 1 кор. 50 сот.

Замовляти: Книгарня Наук Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. —

353 1—10

МИЛА тоалетові під гарантією. По цілих приступних ноги вистарчить запас ще через кілька днів поручає **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319A 11—30

Інструктор

потрібний сейчас на село до приватної науки трох дітий I кл. гімн. і IV. Платня: ціле удержанє і 100 корон місячно. Зголошенія до уряду парохіяльного в Грушці почта Тотьмич. 350 2—3

Концепієнт укінчений ст. прав зі всіми держ. іспитами й 2 ригорозами, бувший концепт. політично-адміністраційний урядник в Босній, прийме посаду адвокатського концепієнта. Подане услівій на адресу: В. Хома Дмовський, Львів, Лелевеля 3. партер. 354 1—2

Найкращі оповіданя, сміховинки та співомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16.

	ціна
1) Оповіданя і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2) Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3) Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4) Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6) Співомовки	44 „
7) Оповіданя М Вовчка 1) Козачка 2) Чумак 3) Свекруха .	44 „
8) Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9) Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка . .	44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила . . .	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до

Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА“

у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всіх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V c 9—?

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Д-ра Мих. Ловинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна“

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ“, біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклі, Кропоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

Приймаєть ся передплата на

„Вістник Союза Визволеня України“.

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, в ілюстраціями рік видання IV.

Річна передплата виносить 15 кор. (15 марок, 6 рублів, 3 доляри), піврічна 8 кор. (8 марок, 3 рублі), квартальна 4 кор. 50 сот. (4 мар 50 фен., 1 руб. 75 коп.).

Ціна поєдиноких часел 40 сот. (40 фен., 15 коп.

Вістник Союза Визволеня України є часописеюбезпартійною і стоїть на становищи самостійницькім, все українськім.

Крім статей на тему біжучого політичного житя і богатої хроніки з життя Росії, російської України і найважнійших областий російської України, Вістник богато місця уділяє творам красного письменства, справам Українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та референть ся книжкові видання про українську справу а також постійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописи: **Wien VIII. Josefstädterstr. 79. Tür 6.**

Конто почтової щадниці 107090. 15—?

Цілий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта“ п. н.

ПІДРУЧНИК

до науки нїмецької мови.

зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють де-що по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивченши їх можна вже порозумівати ся з Нїмцями у найконечнійших справах. В лекціях говорять ся про такі річи: сільське обісте, рідня, село, місто, барви, сільска хата, мешкане в місті, на торзі (про масло, ярини, земленлоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду залізницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, літо, осінь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 2:9 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брошурована в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта“

Львів, Ринок ч. 10.

V в. п. 5—?

Д. КРАУТ дентист-техній

ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 35.

виконує усі роботи дентистичні, містки в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провінції полагоджуєть ся в тім самім дни. 331 4—10

Всіх наук лїкарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих **вулиця Зтморовича ч. 5. — II. пов.** 304 5—8

Нова англєзове убрання на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Каспра Бочковского ч. 7. двері 7. 338 5—6

Потрібно зараз доброго інструктора на село. Условини дуже корисні. Ближші пояснення подає І. Раковський, учитель академічної гімназії у Львові. 345 3—3

КАЛЄНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ“

Великий ілюстрований Календар „Просвіти“ на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна одного примірника виносить — — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числі примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта“ у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпроволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя.

V. 9—10

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 251. (9503) Львів, четвер 25 жовтня (12. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім неділь і святків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить сч. 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Офензива проти Італії.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 24. жовтня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В области наших військ нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На цїлім південно-західнім фронтї боева дїяльність значно скріпила ся під Флїтш, Тольмайн і в північній части височини Байнсіцца. Під Гайлїгенгайст австро угорська і німецька пїхота по могучім артилерійськім приготовленю вдерла ся до італійських ровів.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південь від Берат і по обох сторонах ріки Деволї наші сторожні війска били ся з успіхом.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 24. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: В Фляндрії виперли наші війска противнаступом неприятеля майже зовсїм з области, яку він заняв на південнім кінци лїса Houthoulst. Ми привели положенє в области боротьби на просторі від Dradbank до Zandvorde збільшав ся по полудни огонь. Новых наступів не було.

Група війск німецького наступника престола: Французи перейшли вчора на многих місцях до великого наступу на Chemin des Dames і на просторі від Ailette на північ від Vauxaillon аж до Paissy (25 кільометрів). Бої, які розвинули ся на південь від каналу Oise—Aisne довели до тяжкого змагання з рїжним щастєм. Неприятель, який рано рушив на наші лїнії, знищені шестодневним завзятим гарматним огнем, стрітив ся з нашим сильним опором і потерпівши тяжкі втрати не міг посунути ся на перед. Що йно в пізнїйшім наступі після нового гарматного підготовленя свіжими французькими військами, підпертими численними панцирними автомобілями, яке наступило від заходу в напрямі від Allemant, а від полудня в напрямі Chavignon, вдало ся йому вдерти до нашого становища і дістати ся аж до названих сіл. Наслїдком сього не можна було вдержати становищ положених по середині.

При завернені війск з лїнії на фронтї, який витривало ми боронили, мусїли ми також розсадити батерії уміщені на передї і в такім стані лишили ми їх неприятелеви. Французи наступили остро, але при помочи наших резерв здержано удар неприятеля на південь від Pinon, коло Vandesoon і Chavignon; о останню місцевість ішла завзята боротьба.

Французькі наступи, початі рівночасно при помочи кількох дивізій по обох сторонах хутора La Royere на південь від Syllain серед тяжких втрат неприятеля не повели ся, мимо сього, що повторювано наступ кілька разів.

Вечером по кількагодиннім барабаннім огни рушив неприятель до боротьби між Braye і Ailles. Два рази наступали його війска. Під оборонним огнем а де не де і в завзятій боротьбі з близька заломив ся цїлковито наступ Французів. Битва вела ся аж до пізної ночи. Досї не оживила ся на ново. Наші війска били ся по геройськи.

На східнім березї Мози на південний захід від Bonioni через цїлий день вели ся бої з ровів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Між риським заливом і Двиною стягнули ми ночами аж до 22. жовтня без перешкоди із сторони неприятеля на широкім фронтї наші далеко висунені убезпечуючі віддїли, які від початку вересня серед успішних сутичок унеможливили Росіянам орієнтацію в розміщеню наших сил.

Македонський фронт: Оживлена гарматна дїяльність на захід від озера Охриди аж до Дойрану, де відперто наступ Англійців.

Італійський фронт: Боева дїяльність в Тиролї, Каринтії і над Сочею значно збільшила ся. Німецька армія вдала ся в огневу боротьбу. Німецька і австро угорська пїхота добули нині рано висунені італійські становища коло Флїтш, Тольмайн і в північній части Байнзіцца.

Львів 24. жовтня 1917.

На вчерашнім засіданю Палати послів полагоджено в другім і третім читаню буджетову провізорію.

Полякам траплила ся при сім нагода показати свій вплив на дану буджетової провізорії. По замкненю дискусії і промові чеського посла Удржаля, як генерального бесїдника *проти*, речник польського кола пос. Левенштайн, як генеральний бесїдник *за*, поставив внесенє, щоби в буджетовім предложенію слова „від 1. падолиста 1917 до 30. цьвітня 1918" заступити словами „від 1. падолиста 1917 до 28. лютого 1918", себ-то, щоби замість 6 місячної ухвалити тільки 4-місячну буджетову провізорію.

В голосованю внесенє на 6 місячну буджетову провізорію відкинено 243 голосами проти 175, після чого принято внесенє на 4 місячну буджетову провізорію. За сим внесенєм голосували всї нїмецькі партії (також соціяльні демократи), цїле польське коло, Італійцї в Побережа, буковинські Українцї, Румуни і жидівські посли Райцес і Штразхер.

Українська Парляментарна Репрезентація, яка лучить в собі всїх українських послів Галичини (з виїмком соц. дем. Вітика) і проф. д ра Смаль Стоцького з Буковини, здержала ся від голосованя. Про сю справу наспіли отсї відомости:

Перед вчерашнім засіданєм Палати послів УПР. відбула засіданє й повідомила президента міністрів, під якими умовами може голосувати за буджетовою провізорією. На се д р Зайдлер заявив, що про окремі точки потрібні переговори з Поляками, отже він не може що до них вже тепер категорично заявити ся. Наслїдком сього УПР. рішила поки що здержати ся від голосованя над буджетовою провізорією.

Для умотивованя сього свого становища приняла УПР. отсю ухвалу:

„З огляду на те, що правительство на внесенє УПР. думає вести переговори в справі окремих кредитів на відбудову Східної Галичини, енергічної акції відбудови в сій найбільше знищеній части краю, усуненя надужить при реквізиціях, відшкодованя з державних засобів для родин невинних жертв военного стану і военних подій, як також взагалї доброго поведенія з населенєм Східної Галичини, на що воно має повне право; далї з огляду на те, що наслїдком парляментарних перешкод в полагодженю буджетової провізорії могла-би повстати криза в самім парляментї, а український нарід у своїм незвичайно важкім положенню анї не може анї не сміє тепер зоставати парляментарної трибуни,— УПР. рішила сим разом здержати ся від участи в голосованю над предложеною буджетовою провізорією.

„Ся ухвала не нарушує становища, якому дали вислів бесїдники УПР. в останній дебаті, змагаючи до відомих цїлий української національної політики, і якого незмінно держить ся український нарід і його парляментарне представництво."

В сій ухвалї УПР. треба розріжнити два моменти: принципіяльний і тактичний. Принципіяльно стоїть УПР. на відомім становищи української національної політики в Австрії; тактично має на стільки довіря до теперішного кабінету, що не хотїла робити йому трудностий при переведеню теперішної буджетової провізорії, тільки вважає за вказане вести з ним далї переговори в справі найконечнїйших потреб українського народу в Галичині.

Речник українських послів в Буковини, пос. Василько, на вчерашнім засіданю Палати послів сказав, що Українцї не можуть бачити для себе небезпеки в тім, що „мало досвідне в штуках посередниченя й заспокоюваня давнїйших австрійських правительств в часів мира, але за те певне неупереджене, реальне урядниче правительство, що молодий знаменитий монарх, який досї всїми своїми дїлами доказав, що в своїм щирім серци дїйсно носить однакову любов до всїх народів та що розуміє знак часу, демократію, що вони мусять уступити перед вето польського кола." Иншими словами, що Українцї довіряють монархови й його теперішному правительству мимо того, що воно сим разом уступило перед польським колом. І тому пос. Василько і тов. голосували за буджетою провізорією.

Ухвала УПР. також означає свого рода довіре до кабінету д ра Зайдлера; вислів сьому довірю дали УПР., здержуючи ся від голосованя над буджетовою провізорією. Очевидно, се довіре меншої степени, висловлене під умовою, що кабінет д-ра Зайдлера будучими дїлами те довіре оправдає і на ново, більше довіре заслужить.

Перед кінцем реченця буджетової провізорії має бути подагоджений буджет. Треба сподївати ся, що до того часу справа відношеня Української Парляментарної Репрезентації до кабінету д-ра Зайдлера вияснить ся.

А поки-що треба мати довіре до Української Парляментарної Репрезентації, яка знов повинна те довіре скріпляти, подаючи загальни відомости про предмет і хід своїх переговорів з правительством. Покривати ті переговори тайною,— як за сим висловляють ся деякі одинокі зпоміж послів, які покликають ся на те, що нїби то инакше виявляєть ся тайну перед польською стороною, — не має нїякої оправданої причини вже хоч би тому, що прецінь кабінет д ра Зайдлера, в якім засідає один ресортовий міністер Поляк і польський міністер для Галичини і який стоїть з польським колом в постійних зносинах, не рішить нїчого важного, не порозумівши ся з польським колом. Таким чином зберіганє тайни зі сторони УПР. було би тайною не перед Поляками, які про хід переговорів правительства з Українцями є добре поінформовані, тільки перед українським громадянством. Отже не окружати ся таємничистю, тільки оставати в постійнім контакті з громадянством, — бо се найлїпше зберігає й укріпляє звязок і довіре між народом і його парляментарним представництвом.

Новий київський губернатор.

(Ф. К.) *Відень, 22. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" з 3. н. ст. жовтня повідомляє:

Супроти відмови М. Суковкиина від обовязків київського губернського комісаря вчерашнє вечірне засіданє губ. виконуючого комітету було посвячене виборови нового комісаря. Київським губернським комісарем вибрано А. Саликовського.

*

А. Саликовський, син священика з Поділя, відомий публіцист, був з рр. 1908—9 редактором дневника „Кіевскія Вѣсти", який ставив ся прихильно до української справи. Потім у Москві належав до основателїв і співробітників журнала „Украинская Жизнь". По революції належав до організаторів українського комітету в Москві. Взагалї є се тип Українця, в якого російська культура не порвала звязків з рідним народом і який в своїм розвитку переходить еволюцію від українофільства до українства. Такі типи між інтелїгенцією на Україні тепер дуже численні. — Ред.

Іменованя в німецькім правительстві.

БЕРЛІН (Ткб). Цісар в рескрипті до канцлера рішив, що суспільні й господарські задачі цісарства, які доси належали до уряду внутрішних справ, від тепер мають бути полагоджувані окремим державним господарським урядом, який підлягає безпосередно канцлерові. Дальше цісар звільнив Гельферіха зі становища секретаря уряду внутрішних справ, оставляючи його далі на уряді віцеканцлера, і іменував секретарем уряду внутрішних справ підсекретаря Вальрафа, а секретарем господарського уряду підсекретаря Шкандера.

Проти Керенського.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) До тутешних газет доносять з „Гапаранди: Як доносять „Извѣстія", конференція Балтійської фльоти рішила зажадати від петроградської жовн. роб. Ради і від Центрального Комітету фльоти безпроволочного усуненя Керенського, бо його ганебна політична агітація нищить всяке діло революції. Конференція висловила обурене в приводу денного приказу Керенського до фльоти, яка рішена на боротьбу як з внішним, так і з внутрішним ворогом.

„Новая Жизнь" бачить в перенесеню правительства до Москви небезпеку для революції, яка в Петрограді має свою найсильнійшу підпору.

Большевики вислали до передвступного парляменту Леніна, Каменєва, Раскольнікова, а з Кронштату хорунжого Криленка.

Французька шпіонажа в Швайцарії.

МІНХЕН (Ткб). „M. N. N." доносять про відкрите швайцарською поліцією тайної французької шпіонської організації, якої завданем було сліджити рухи швайцарських війск. Мимо тайни, яку заховує поліція, говорять в поінформованих кругах, що французький аташе в Берні і французький консуль в Льозанні були управителями сеї організації.

Цеппеліни над Фінляндією.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Кореспонденція Nord Süd доносить, що цеппеліни бомбардували побережа риського заливу і побережа Фінляндії.

Буджетова комісія.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) В буджетовій комісії придїлено неодиноким референтам внесеня, після чого вела ся дискусія над способом трактованя внесень п. Крафта, який домагаєть ся, щоби на засїданя запрошено також міністра заграничних справ гр. Черніна.

Внесене на відложене голосованя що до мериторичної сторони внесень п. Крафта принято 13 голосами проти 11. Тому що виявила ся недостача комплету, предсїдатель перервав засїданє.

Після отвереня нарад поставив п. Корошец внесене, щоби на засїданє буджетової комісії запросити також спільного міністра скарбу бар. Буріяна, який давби пояснення що до відносин в Боснії й Герцеговині.

На внесене п. Тайфля ухвалено відложити голосоване над сим внесенєм до засїданя, яке відбудеть ся в пятницю.

Після ухваленя буджетової провізорії.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) „Wiener Polit. Rundschau" доносить: Президент міністрів д р Зайдлер приняв нині в полудне послів Вальднера, Сильвестра, Панца і Офнера та висказав з припорученя цісаря цісарську подяку німецьким партіям за їх льояльне й патріотичне становище з нагоди ухваленя буджетової провізорії і воєнних кредитів.

Президент міністрів приняв також провідників християнсько суспільної партії пп. Гавзера й Фінка, яким заявив те саме, що провідникам німецьких партій.

Офензина проти Італії.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Палата панів. 24. жовтня. Після полагодженя формальностий заявив президент Віндішгрец: „Почуваю себе щасливим, що можу Високій Палаті подати до відома до несене, яке певно обудить загальне радісне заінтересоване, коли я гори заявлю, що се донесенє є підписане генералом бар. Вальдштайном.

Нині рано австрійські, угорські й німецькі війска перейшли над горішною Сочею до офензиви. (Живі оплески). Операції після наспівших досї вістий розвивають ся корисно. В кількох місцях добуто перші непріятельські лінії. Доси полонено яких 6000 Італійців.

Новий французький міністер заграничних справ.

ЛЮГАНО. (Ткб) Після донесеня міланських дневників з Парижа в місце Рібота іменовано міністром заграничних справ Варіон.

Відомі забутки Поляків.

Відень, 23. жовтня 1917.

Наслїдком становища польського коля, яке в послїдній хвилї рішило голосувати тільки за 4-місячною буджетовою провізорією, правительство не одержало 6 місячного буджету. Польське коло на нинїшнім засїданю приняло до відома звіт міністра Твардовського про уступка правительства для Поляків. Президент міністрів перш усего пообіцяв полагодити систему реквізицій. Для нагляду над поведенєм військових органів з цивільним населенєм будуть при штабі кождої оперуючої армії іменовані два окремі генерали. Німецька армія буде одержувати поживу для себе не дорогою реквізицій але військового довозу. Для виплатя нагороди за воєнні чинитьби будуть установлені окремі комісії в числї 16, які будуть обїздити Галичину. Воєнні чинитьби будуть побирані не військовими органами, а зложеними до того комісіями. В деяких міністерствах буде збільшене число польських урядників.

Невідоме доси, чи Поляки обовязали ся голосувати за дальшою 2 місячною провізорією після чотирох місяців. Таке голосоване мусїло би відбути ся, коли б за 4-місяці не був полагоджений нормальний буджет.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.008.

Українська школа прапорщиків у Київі.

(Ф. К.) *Відень, 22. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" з 3. н. ст. жовтня повідомляє:

До Українського Генерального Військового Комітету прийшла з генерального штабу з Петрограду телеграма, яка повідомляє, що командант київського воєнного округа дістав поручене з'організувати одну із київських шкіл пра-

З'їзд народів у Київі.

Третій день з'їзду.

Засїданє 23. н. ст. вересня було і дуже змістовим по суті й оригінальним по зверхнім вигляді: на з'їздї виступили рідкі фігури: дві жінки-Татарки, Еліне Шабарова і Айте-Ханум Ісхакова, і предстаник Бурятів військовий лїкар п. Ямпилов.

Промови делегатів Татарок.

Представниця кримського татарського жіночого товариства Еліне Шабарова складає привіт з'їздови від недавної рабині, нині вільної кримської Татарки, освобожденої революцією. В коротких словах підчеркує п. Шабарова сю бадру горожанську роботу, яка при участи жінок зачала ся між кримськими Татарами. Промову свою закінчує бесідниця проголошенєм слави героям, які промостили дорогу до свободи, й які впали 9 го марта. (Гучні оплески).

Друга Татарка, Айше Ханум Ісхакова, представниця Союза татарських учительок, виголошує остру промову, перериваву часто оплесками. Бесідниця зазначує, що настала пора, коли всї народи повинні самі взяти в свої руки управу своїм рідним краєм, своєю вітчиною. Пані Ісхакова виступає проти сього, що вмілість визнавати ся в полїтичних питанях має бути привілеєм т. зв. культурних народів. Народи, — говорить вона — що довели до кровавої різні, чи сї народи культурні? (Оплески). Чиж культурні сї, що кличуть нас те на Балкан воювати, то хрест на св. Софії поставити? Пані Ісхакова говорить дальше про страшні наслїдки теперішної війни, що вибухла, по її словам, задля спору Англії і Німеччини за ринки. Потім делегатка переходить до представленя страшних наслїдків гнету, якого зазнавали Татари від царського режіму, що доводив до нищеня кращих сил народу. Аж коли розклядає ся і гине одна нація, то прецінь зачнеть ся розклад і упадок всеї Росії.

Свою промову кінчить п. Ісхакова заявою, що Росія мусить бути перебудована на основі самоозначеня народів. Тоді в кождій закутині буде своя краса, своє лице, а не одна тільки спільна всїм маска. (Оплески).

Дальші промови представників козацтва. — Козацькі революції.

Старий козак Карасев, представник донського козацтва, заявляє, що донське козацтво вже висказало ся за єдиною неділимою російською републикою. Про питане федерації була між козацтвом на Дону рїжні думки. Але коли з'їзд народів вискажеть ся за федерацією, то він стрїне піддержку козацтва. (Оплески). Бесідник говорить в обуренем про обжалованя, які видвигають ся проти козаків: їх, що облили цемент свободи своєю кровю, проголошують бунтівниками. Бесідник накликує горячо всїх обєднити ся в одну рідню, коли буде можна прогодитись: Хай живе личність вільного горожанина, який живе у Росії! Ми молимо, — говорить на закінченє Карасев, — не роздроблюйте нашої єдиної козацької армії, не назначуйте нас на поліційну службу, не тровіть нас на товаришів вояків. (Оплески). З'їзд повинен вплинути на армію і призвати її до більше мужеської оборони руської землї від ворожого натиску.

Другий бесідник козак, представник Ради союза козацьких війск підесаул Іванов витає з'їзд від начального органу 12 ти козацьких війск, себто иншими словами в імени цїлого російського козацтва. Бесідник подрібно спиняєть ся на питаню, яке право мають козаки на участь у сім з'їздї народів. Дорогою історичних пригадок приходить бесідник до заключеня, що козацтво не являєть ся станом, а представляє собою окрему живу і здібну до житя гадузь російського народу, яка має всї дані на самостійне істноване. Се дає причину козацтву приняти участь в з'їздї народів, а опісля на Установчих Зборах домагати ся самоуправи і самоозначеня.

Промовець заявляє, що одиноким устрій, за яким стоїть козацтво — се демократична республика на найширших федеративних основах. (Бурливі оплески).

На закінченє оголошує Іванов в імени 12 козацьких війск таку декларацію:

1) Демократична російська республика на основах федерації має бути уладжена по примірру Північно-Американських Сполучених Держав.

2) Загально-державна мова для всїх народів, що змагають до федеративного устрою республики, має бути російська. В области федеративної одиниці повинна бути своя мова—національною.

3) Рада союза козацьких війск піддержує тільки сі нації, які змагають до федеративного уладженя російської республики.

4) Рада союза козацьких війск признає можливою ліквідацію воєнних операцій на фронті тільки при умові повного погрому пруського мілїтаризму, в імя спасеня вітчини і свободи, завойованої революцією.

5) Рада союза козацьких війск переконана, що тверді основи права російських народів на самостійне істноване можливі тільки при істнованю широких національних організацій, злитих в один сильний союз російських народів.

Промова представника Бурятів.

Від імени Бурятів забайкальської области виступає з короткою промовою військовий лїкар Ямпилов, що представляє себе рядовим робітником підземного націоналізму ще в сі часи, коли національности були переслїдувані.

Мої предки—говорив д-р Ямпилов,—дикий нарід, що живе там, де була ваша каторга і там боронить він свого права на самобутність.

В імени свого народу заявляє д-р Ямпилов, що Буряти підуть рука в руку з иншими народами Росії. (Оплески).

(Далї буде.)

порщиків, яку вибере Генеральний Військовий Комітет. Український Генеральний Військовий Комітет звернув ся у сій справі до Українського Юнкерського Союза, який признав найбільш відповідну до українізації 2-гу школу прапорщиків. Юнкерський Союз Українців вироблює плян українізації сеї школи. Є вже кандидатів на півтора комплектів. Можливе, що в огляду на велике число кандидатів буде підняте питанє про українізацію ще одної школи прапорщиків.

Німецька соціяльна демократія Австрії про мир.

На з'їзді німецької соціяльної демократії Австрії ухвалено одноголосно отсю резолюцію д-ра Віктора Адлєра:

„Партійний з'їзд висловлює подяку і признанє всім товаришам, які всюди і в найменшій закутині присвятили і присвячують пролетаріятови свою жертвенну працю. З'їзд стверджує, що партія без ріжниці поодиноких напрямів згідна в тім, щоби вдержати свою одностайність і єдність та щоби з всею силою продовжати боротьбу за мирем, а в буденній роботі для добра пролетаріяту не занедбувати обовязку, щоби робітницьку клясу приготовити до сповненя її великого історичного завдання. З'їзд ождидає від нової партійної управи, що вона в дусі засад соціяльної демократії в парляменті і пова парляментом зуміє вести клясову боротьбу, а передовсім працювати для справи мира."

„За знищенє военного духа Прусії".

ЛЬОНДОН (Райтер). В Альберт Галь премієр Лойд Джордж на численних зборах говорив про ощадність народу. Нема розумної людини, яка би бажала продовжати війну хочби о годину, коли би був спосіб заключеня мира дійсно тривкого. Бесідник тепер не бачить умов, які могли би довести до такого мира. Німеччина схильна до мира на умовах, які принесли би їй хосен з війни, що в будучности булоби заохотою для кождої держави, бажаючої добичий. Тепер очи Англії мусять бути обернені на великі военні завдання. Діло не в обласних спростованях з виїмком таких, що потрібні для признаня національних прав, ані не у відшкодованях з виїмком тих, які мають направити заподіяні насильства, а йде о знищенє военного духа в Прусії. Не буде на світі мира ні свободи, поки той дух не буде розторощеней. Німеччина перечислила ся що до підводних суден, бо затоплена містота не виносить більше третої части того, чого вона сподівала ся в цвітни. Англія в будучих роках буде могла вибудувати в четверо стільки кораблів, що в послідвім році. Америка робить те саме.

Кінчаючи свою промову, сказав Лойд Джордж: Стоїмо на передодні одної з найважнійших конференцій коаліції. Ухвали тої конференції будуть рішати про остаточний висліл війни.

Бонар Льов, який промовляв опісля, ствердив, що шкода завдана неприятелеви перевисшає шкоду, яку завдала Англії у воздушних атаках Німеччина. В послідним місяци англійська воздушна служба кинула около 8000 бомб за німецькою лінією а в тім самім часі Німці кинули на англійські лінії тільки около 1000 бомб. Неприятель помиляєть ся, дивлячись на военну карту, бо забуває про свої кольонії в Африці та про се, що цілий торговельний світ є проти Німеччини. Чим довше триває війна тим імовірнійше, що Німеччина по війні буде зненавиджена.

Непринята димісія Оберучева.

(Ф. К.) *Відень, 22. жовтня 1917.*

„Утро Россіи" з 3. н. ст. жовтня в телеграмі з Київа повідомляє: В результаті кампанії Українців комендант округа Оберучев вніс телеграфічно просьбу до міністра війни о димісію.

„Кіевская Мысль" з 3. н. ст. жовтня повідомляє: У відповідь на свою просьбу о димісію Оберучев одержав від головнокомандуючого арміями півд.-зах. фронту ген. Володчемка телеграму з порученем з огляду на неможливість принятя його димісію оставатн на своїм становищи.

Польська партія людова розбита.

Львів, 24. жовтня 1917.

З приводу голосованя в Палаті послів над буджетевою провізорією прийшло до ріжниці думок між поодинокими групами польського кола. Деякі посли в партії людовців були против віддаваня польських голосів за буджетом. Коли на засіданю клюбу їх перетолосовано, пос. Вітос — як доносять польські дневники — зрезигнував в проводу людової фракції. Против буджетової провізорії голосували на засіданю кола ще посли: Дембський, Добія, Птась, Скарбек, Длугош, Дида, Банась, Яхович, Левіцкі, Сівуля, Тетмаєр, Морачевський. З приводу такого голосованя пос. Вітоса і товаришів прочі члени клюбу людовців заявили, що дальша клюбова солідарність неможлива.

НОВИНКИ.

Львів, 24 жовтня 1917

— **З'їзд „Просвіт" у Київі.** „Кіевская Мысль" з 3. н. ст. жовтня повідомляє: Нині у київськім Педагогічнім Музею відкриваєть ся з'їзд українських „Просвіт", які під теперішний час покривають майже всю територію України. З'їзд потягнеть ся кілька днів й установить з'єдиненє усіх „Просвіт" для більш продуктивної і плянномірної діяльности. — Ф. К.

— **В справі надзвичайної дорожняної вапомоги** для вдів і сиріт по гр. кат. священиках просить нас посол Сінгалевич оповістити, що на основі його інтервенції предложене гр.-кат. Ординаріятів в сій справі вже перейшло стадію всіх формальностий та інстанцій, так, що вже в слідуючім місяци можна сподівати ся виплати тих запомог.

— **В справі реактивовання львівської ради міської** відбули ся в суботу минулого тижня довірочні збори obywatelsk-i, на яких ухвалено отсю резолюцію: „Зібрані на зборах горожан 20. жовтня, протестуючи проти триваючої у Львові інституції іменованої управи, стверджують, що привернене висистованої самоуправи столиці краю є наглячим домаганем, конечним з господарських, суспільних і національних причин. Збори поручають своїй президії поробити заходи, щоби як найшвидше наступило реактивоване розвязаної міської ради".

— **Міністер Горбачевський** має своє бюро у Відни в I. окрузі при Salzlorgasse ч. 1.

— **Дирекція ц. к. ювілейної гімназії Франца Йосифа в Вижниці** повідомляє: Нормальний шкільний рік 1917/18 починаєть ся 1. падолиста. Поправки (дозволені з більше предметів), доповняючі іспити, іспити приватистів(-ок) і вступні іспити до кляс II.—VIII. відбудуть ся 29. жовтня с. р. Вписи і вступні іспити до I. кляси (вписове і такса 7 К. 60 с.) 30. жовтня. Впиши до висших кляс (вписове 3 К. 60 с.) 31. жовтня. При вписах мають ученики 1. кляси явити ся з родичами і предложати метрику уродженя та послідне свідоцтво з народної школи, ученики кляс II.—VIII. послідне річне свідоцтво. Кляси будуть, як 1915/16 р., комбіновані. Крім того буде ще нормальна I. кляса.

— **Українці на Кавказі.** „Кіевская Мысль" з 4. н. ст. жовтня у телеграмі з Тифліса повідомляє: Конференція українських комітетів кавказького фронту постановила в контакті з Українською Центральною Радою й Генеральним Секретарія том категорично домагати ся негайного розгляду українського питаня на Кавказі. — Ф. К.

— **Протест інвалідів Українців, увільнених з полону осередних держав.** Російське правительство, підозріваючи в інвалідах Українцях, увільнених шляхом вимін з полону осередних держав, політичних агентів у користь Німеччини й Австро-Угорщини, віддає їх під догляд т. зв. „контрровідки", себто военної шпіонажі, яка має провірити, чи можна їх пускати до дому. Против такого поступованя — як доносять „К. Мысль" з Петрограду — задержані інваліди Українці містять у газетах письмо, в якім протестують проти відношеня до них контр-розвідки. У письмі сказано: „На основі сповіданя напівбожевільного інваліда Українця у пресі появила ся вістка про формованє у Німеччині полків із полонених Українців. Сі слухи не мають міяких підстав. Так само є клеветою тверджене, наче би ми післані Німеччиною тільки на те, щоби вести агітацію між населенєм України за сепаратним мирем. Не зважаючи на куріозність сеї вістки, нас держать у контр розвідці без кінця. Були випадки, коли одинцю із задержаних сказали: „Ви шпіон", а другого спитали: „Скільки ви одержали від Німців грошей?" Нас окружають шпіонами. Один із інвалідів замість вологодської губернії через помилку назвав своєю рідною волинську. Се вистарчило, щоби його задержали й взяли на допит." — Ф. К.

— **В захисті „Совѣта Прикарпатской Руси".** ПТА. в телеграмі з Ростова на-Дону з 1. н. ст. жовтня повідомляє: Переведеме у другім діточім захисті „Совѣта Прикарпатской Руси" слідство викрило образ певної самоволі. Кормлять відразливо, бють нагайками й примушують виконувати тяжку чорну роботу. Діти нівнагі і босі.

— **Зменшенє пайки цукру.** Уряд для виживленя заряднив від падолиста загальне обмеженє приділу цукру о чверть кг. на голову місячно. Людність міська і промислова буде одержувати три четверті кг., сільська людність пів кг. на голову місячно. Поки що такий розпорядок буде обовязувати тимчасово через падолист, грудень і січень. Зменшенє не відносить ся до тяжко працюючих, а для дітий будуть допущені виїмки. Поки що для дітий до 6. року життя обовязує дотеперішний приділ.

— **Побили ся.** Польські дневники доносять, що коли до табору інтернованих польських легіонерів в Щиорні прийшла 22. с. м. комісія, зложена з підполковника Бербецького і капітана д-ра Кукеля, щоби відобрати присягу від тих легіонерів, що зголосили ся знова до служби в легіоні, прийшло з того приводу до кривавих заворушень. Тих легіонерів „вірних спому прапорови", які йшли складати присягу, окружили їх противники і почали оплювовувати їх, обкидувати камінєм, копати й бити. Курата Кашпіського ледви видерли офіцери і жовніри з кричучих рук тих легіонерів, що домагали ся солідарности всіх інтернованих. Згодом прийшло до кривавої сутички між ворожими членами „польського війска", в якій убито трьох людий, 8 ранене тяжко, а 40 легко. Таборова організація інтернованих в Щиорні, звана жовнірською радою, вже віддавна перестерігала солідарности серед противників легіонерської присяги, цензурувала листи тих, яких підозрівала о симпатії для теперішних „кадрів" польського легіону в Перемишли і видавала суди проти таких товаришів; винуватих карано битем до безтямности. Насаїдком такої кари мав навіть померти один легіонер. Проте досі вголосило ся понад 1000 легіонерів, що розкаяли ся і раді би злежити присягу. З 1000 інтернованих в Щиорні таким чином досі зберігло солідарність тільки 2000. И ті певно роздумають ся.

— **Іспит зрілости** учит. семинарії перед ц. к. спитовою комісією в Празі в днях від 8. до 16. і жовтня с. р. здали з українською і польською викладовою мовою: Естера Вайнерівна, Мирослава Витвицька з відзначенєм, Параскевія Главівна і Зденка Зумрівна. Ученици укр. семинар. курсів в Празі, Буковинки, будуть здавати іспит зрілости в Чернівцях.

— **З Перемишлян.** На підставі рішеня зборів філії Тов-а „Сільський Господар" в Перемишлянах з 22. с. м. утворено при філії правну канцелярію, що має за задачу уділяти правної поради словом і ділом і обіймає 5 секцій: для справ военних причинків, для справ винагородженя за военні чинитьби, для справ опіки і помочи для сиріт, покинених дітий і евакуованих, для справ відбудови знищених осель і для справ рільництва і ремесла. Утворена канцелярія звертаєть ся до всіх громадян тут. судового округа, а передовсім до священиків і учителів о основанє по громадах місцевих комітетів правної поради, що мають стояти в звязи з філіяльною канцелярією, збирати матеріяли в дотичних справах в поодиноких громадах, прослідувати на місци всі потрібні подробиці і предкладати до дальшого подагодженя повітовій канцелярії як до внесеня просьби, відклику, зажаленя або інтервенції у властий. Місцеві комітети мають також збирати датки на удержанє постійного секретаря повітової правної канцелярії. Членом філії мають платити на сю ціль до 5 К. місячно. Праця канцелярії буде довершена тоді успішна, як всі люди доброї волі прийдуть їй в помочю, о яку уклінно просить ся. Від правної Канцелярії філії Тов-а „Сільський Господар" в Перемишлянах, д. 22. падолиста 1917.—о. Кравців, голова. 355

ПРОСИМО

при зміні адреси конечно

1) надіслати 50 с. за переведенє зміни — —

2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

†

В пятницю 5. с. м. поховано абсольвента прав **Романа Захарієвича** на центральнім кладовищи у Відни. Се був многонадійний молодець. Як син директора складу тютюну в Чернівцях скінчив покійний там народну школу, гімназію і університет. В перших двох університетських роках був діяльним членом академічного товариства „Січ", брав живу участь в просвітній праці в передмістях і їздив також по

селах. Невичайно любив нишпорити в кодексах та правничих наукових книгах і дискутувати з товаришами і професорами над ріжними правничими питаннями. По кількомісячній військовій службі пішов в ранзї кадета на російський фронт, де в перших боях попав в тяжку нервову недугу, з якої не видужав. Мучив ся поверх два роки. Батько, відвідуючи його у віденськім шпиталі занедужав на тиф і помер. Мимо тяжкої недуги, до якої привчили ся сухоти, інтересував ся покійник живо українськими справами. Очи його сіяли, коли учув від товаришів, що Україна автономна, що в Київі український кабінет, ба навіть що в Австрії став Українець міністром.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 25. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Прова Тар. — римо-кат.: Івана Кант.

Завтра: греко-кат.: Карпа ап. — римо-кат. Кварета п.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакевої. Салі Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Гостинний виступ п. Осиповичевої.

В суботу дня 27. жовтня 1917 „Нещасне кохання" нар. драма на 5 дій зі співами і танцями Л. Манька.

В неділю дня 28. жовтня 1917 „Ой не ходи Грицю, та на вечерниці" нар. драма на 5 дій зі співами і танцями М. Старицького.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговлі", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

Початкуючого спіробітника пошукує редакція „Діла", письменні зголошеня з поданем студій і дотеперішнього заняття, устні в редакції від 5—6 год. вечером. 2—2

Курс стенографії при Торговельной Школі вічнеть ся в суботу 27. с. м. в 4 30 год. по полудни в льокалях школи (площа Домбровського ч. 7. I. поверх).

Союз Українок просить головний виділ „Союза" і членів третьої секції на нараду яка відбудеть ся в канцелярії „Труда" Ринок ч. 39. I. п. в пятницю 26. с. м. о год. 4. пополудни. 1—2

Бібліотека Товариства „Просвіта" (Ринок ч. 10. II. поверх, вхід з галерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр.-кат. свят. V. 5—5

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

вложили в коронах:

Вч. о. Гр. Рибчак нар. Домажира 10, Вп. Густав Губачек п. к. поруч. 627 пол. поч. 10, Вп. Евгенія Шмід поч. Вороблик шлях. 10, Вч. о. Петро Яцишин нар. Рипянки 30 Вч. о. Еронім Моравський 20, разом 80 К.

За сі щедрі дари в так тяжких часах, складаємо ласкавим жертводавцям, в імени шкільної дітвори і їх родичів, сим прилюдно сердечну подяку. — За старшину Кружка М. Сікк заст. голови.

Адреса: Мих. Сікк, скарбник Грунвальдська 4. XI 1—1

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Ярославчиків ч. 6.** 44—7

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу того, хто знав би в котрім селі перемиського або сусідних повітів, мешкав господар **Михайло Нодзяк**, щоби зволів ласкаво подати мені його адрес. **М. Підгірний** в Перемишли, вул. Смольки ч. 10. 357 1—3

Оголошення.

„YES" пудер кор. 2·20 пуделко. **САЛЬФЕРС** порошок до зубів 80 сот. вибілює і уздоровлює зуби. — Виключна продаж у **Львові, вул. Сикстуська ч. 7.** **С. Федер** 319Г 12-30

Пошукую сейчас здібного інструктора до науки двох дітей, на провінції, І. кл гімн. і III. народної. Услівя дуже корисні, харч і платня **після умови** Зголошеня (листовно) п. І. М. Мітріньга, **вахмайстер** жандармерії в Вибранівці п. Бібрка або у **„Ділі" під „Здібний"**. 359 1—1

ЗАБОЙ МАРТОВИЧА

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

ШІСТЬ КОРОН

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. Ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. —

353 2—10

ВІДЕНЬ Kaufkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Organe WIEN, VIII. LEDERERGASSE 10

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 15.260

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛІ.

10—3

Нове англійське убране на високого росту мущину до проданя. — Львів, вул Каспра Бочковского ч. 7. двері 7. 336 6—6

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназіяльн. приймє фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. Б 356 1—10

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цілий льос 40 К, вісімка 5 К на кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шіц і Хаас** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 70

Брак обуви приневолює нас до шанованя волівок. Набиваме шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цілим — — Львові. Сикстуска 29. — — 342 **Уважайте на число хати.** 4—6

Інструктор

потрібний сейчас на село до приватної науки трох дітий I кл. гімн. і IV. Платня: ціле удержаня і 100 корон місячно. Зголошеня до уряду парохіяльного в Грушці почта Товмач. 350 3—3

Концепієнт укінчений ст. прав зі всіми держ. іспитами й 2 ригорозами, бувший концепт. політично-адміністраційний урядник в Боснії, приймє посаду адвокатського концепієнта. Подання усилій на адресу: В. Хома Дмовський, Львів, Леонтовича 3. партер. 354 2—2

ФАРБИ до фарбованя матерій, ріжні барви, по 30, 60, 90 с. зі способом ужитя поручає **І. Борис, Перемишль.**

При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлі дістануть рабат. А 356 1—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дни вложеня аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслів. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внедруваню позичок в Гал. Воєвідзкім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, I пов щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до локації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 82—?

Цілий світ перейдеш
як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК

до науки німецької мови.

виданє Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже у міють де що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчавши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечніших справах. В лекціях говорять ся про такі річи: сільське обісте, рідня, село, місто, бари, сільска хата, мешкане в місті, на торзі про масло, ярини, земленлоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду велізницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, літо, осінь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 239 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брош а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта"

Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 6—?

Лїцитація коний.

В неділю 28. жовтня с. р о годині 8. рано відбудеть ся лїцитація коний в шпиталі кінським в Черлянах коло Городка Ягайлонського.

Удїл в лїцитації можуть брати лишень рільники, котрі викажуть ся легітимаціями своєї політичної власти або команди районової. 358 1—1

КАЛЕНДАР на 1918 р. „ПРОСЬВІТИ"

Великий ілюстрований Календар „Просвіти" на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові — — — письменники. — — — З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п,) ціна одного примірника виносить — — —

пять (5) корон

а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числї примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безволочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіла замовленя.

V. 10—10

Відповідальний за видавництво д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Ринок ч. 10.

Ч. 252 (9504) Львів пятниця 26 жовтня (13. ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в вечірніх 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчани і заручини 1·50.
Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Звідомленє Ц. і К. Ґенерального штабу з 25. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Дзанайцята битва над Сочею, що вибухла з ініціятиви осередних держав, вірно вскинених в себе на долю і смерть, почала ся вчора в успіхом. В 7. рано множество гармат почало своє діло знищеня. В годину пізнійше серед бурі дощу й снігу рушила піхота до наступу. Непогода й гори виставляють війска на незвичайно тяжку пробу. Неприятель боронив ся як найзавзятійше, але вже в полудне боєвий фронт його між Ромбоном і Auzzою в многих місцях був перерваний. Поляки в альпейських країв здобули Фліч, а німецькі війска далі на південь випереди неприятеля в першім розмаху. Горби на захід від Вольчах і на північний схід від Auzza вечером були цілковите в руках союзників.

В північній части Байзіциц—Гайлігер Гайст Італійці ставляли вчора нашим наступам завзятий опір. На горбі св. Гавриіла, під Горицією і на Красі місцеві виправи витворили умови дальших боїв. Гарматний огонь в сих областях по обох сторонах збільшив ся до великої сили. До вечера зголошено понад 10.000 полонених. Серед них находять ся штаби дивізій і бригад. Добичий навіть в приближенню неможливо ще подати.

В области групи маршалка Конрада гарматні бої.

ВІЙНА НА СХОДІ І В АЛЬБАНІЇ.

Не було зміни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З вечірної пресової кватири доносить: Наступ наших і союзних німецьких вій поступає як найліпше далі та осягнув вже значну користь в терені. Число полонених і добича воєнного матеріялу щодня зростає.

Звідомленє головної німецької кватири з 25. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ бав. маст. кронпр. Рупрехта: В Фляндрії протягом дня сильнійший між вельчайно огонь був звернений на область боїв між побережем і Бяласкартве. Звідти аж до ріки Ліс неприятель остріловав окремі відтинки хвилями огню, які від Ліса Гутульст до Пасшендель під вечір дійшли до сили ґураганного огню. Більших наступів не було. В Артезії й від Ст. Кантен були корисні для нас бої перед становищами.

Група військ німецького наступника престола: Над каналом Оава-Ена день минув при меншій огневій діяльности неприятеля. Коротко перед вечерком огнева боротьба відокремленими ударами вновь зросла. В кількох місцях французькі вивідні війска посунули ся наперед. Всюди їх відперто. В ночи огонь оставав досить значний. Між Еною й Мозою в кількох місцях скинули ся вивідні бої, які викликали місцевий зріст огню.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нічого важного.

Фронт македонський: В більшости відтинків діяльність артилерії зросла.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

З додержанем оружної вірности вчера ні німецькі й австро угорські війска побіч себе приступили до боротьби проти давнього союзника на фронті широкім над 30 км. Ідучи до вриву по коротким але сильнім огневім підготовленю, многократно випробовані дивізії проломили італійський фронт над Сочею в кітловину Фліч й Тольмайну. Першим напором повалено сильні становища неприятеля, які замикали долини; мимо завзятого опору наші війска вдерли ся на стрімкі стоки і здобули приступом неприятельські точки опертя на горбах. Сніг і дощ утруднювали похід по гористім терені. Одначе всюди ми дали собі раду. Завзятий опір Італійців нераз треба було здомити в завзятих боях вблизька. Боєва діяльність розвивають ся дальше. До вечера зголошено полонених 10 000 жовнірів, в тім штаби дивізійні і бригадові, а також добичу богатьох гармат і воєнного матеріялу.

Деклярація Ґенерального Секретаріяту України.

Львів, 25. жовтня 1917.

Як довідуємо ся в київських дневників „Народна Воля" і „Нова Рада", які щасливим припадком дійшли до нас, — на засіданю Малої Ради 12. с. м. президент Генерального Секретаріяту України Володимир Винниченко відчитав деклярацію, в якій Секретаріят подає головні принципи і ціли своєї найближшої праці.

Відповідальність Секретаріяту перед У. Ц. Радою.

Деклярація починаєть ся так:

„Генеральний Секретаріят, утворений волею демократії України, в ній черпаючи свою силу, на неї опираючись, в своїй діяльности має провадити ся принципами і директивами, що вироблені демократією України, представленою в Центральній Раді, і за всю діяльність відповідає перед тим своїм революційним Демократичним Парляментом".

Державне право України.

„Разом з тим Генеральний Секретаріят — говорить ся далі в деклярації — признаний і затверджений, як висший орган власти на Україні, Тимчасовим Правительством, тим самим стає в тісні державно-правні відносини до найвисших органів власти Всеросійської Республики.

В „інструкції" Генеральному Секретаріятови ті відносини точно не визначені. Тому то Генеральний Секретаріят в першу чергу розробляє по всіх Секретаріятах ті норми, якими мають визначити ся межі компетенції кожкого Секретарства і всього Секретаріяту в цілости.

Основою нового житя кожда нація вважає право на своє національне державне самовизначенє. Українська Демократія голосом своїх з'їздів, організацій і революційного парляменту — Центральної Ради виразно визначила майбутний національно політичний стан свій, як рівноправного державного тіла в федеративній республиці Росії. Стоючи твердо на визначеній позиції, що має на увазі єдність російської федеративної республики, Генеральний Секретаріят в своїй національно-політичній роботі простувати ме до тої мети і організаційними, творчими засобами має забезпечити українському народови державне право на його землі. Основи будучого ладу України, після умови з Тимчасовим Правительством 3. липня, має виробити Українська Центральна Рада в виді автономного статуту України; тим займаєть ся спеціяльна комісія Центральної Ради, і Генеральний Секретаріят ставить своїм завданєм з того боку всяке улекшити і допомогти роботі тої комісії. Проект статуту має бути внесений в Українські і Всеросійські Установчі Збори.

Першою умовою майбутнього ладу України має бути об'єднанє всеї української землі і всього українського народу в одній автономній одиниці.

Для забезпеченя справедливих прав всього нашого народу, що бажає мира на основі самовизначеня націй, Генеральний Секретаріят ужиє всіх заходів, щоб на мировій конференції, яка обговорювати ме аслідки війни, були серед російської делегації і представники українського народу.

Дбаючи про права українського народу, Генеральний Секретаріят однаково справедливо і уважно ставити-меть ся до національних прав і домагань усіх національностий, що заселяють територію України. Ніякого насильства, ніякого ломаня права самовизначеня націй на Україні допущено не буде".

Далі говорить ся в деклярації про плян боротьби з анархією, про плян демобілізації, про вибори до російських Установчих Зборів, про земельну справу, про фінанси України, про робітничу справу, про народну освіту і про національні справи на Україні.

Потреба розширеня Секретаріяту.

Вичисливши ті справи, деклярація говорить:

„Ось ті завданя, які ставить собі Генеральний Секретаріят в найблизшу чергу і яких має додержувати в своїй діяльности. Слід при тім зазначити, що та діяльність його, особливо в перший час, поставлена в досить тяжкі обставини, в якими треба числити ся. Перш усього доводить ся організувати саму техніку цілком нової адміністративної машини, заводити і установляти нові, що не мають для себе традиції, відносини адміністраційних осіб та інституцій. А що найважнійше — діяльність Генерального Секретаріяту обмежена самою сферою його компетенції. Інструкція Генерального Секретаріяту не затвердила його компетенції в справі продовольчій, дорожній, почтово телеґрафічній, судовій та військовій.

Генеральний Секретаріят вважає, що в той грізний, відповідальний час ніяка організація краю не може провадитись без повної, цілковитої компетенції його в сфері продовольчої справи, і визнає необхідним негайне затвердженє Секретаріяту продовольчих справ. Вже виробляєть ся для того і відповідний законопроект.

Так само заінтересована Україна в справі транспорту та поліпшеня дорожної справи, особливо в звязку з майбутньою демобілізацією. Не втручаючись в сферу загальної зелізно дорожної політики, Генеральний Секретаріят визнає за собою право контролі над правильним виконанем наказів і розпоряджень центрального правительства в справі транспорту, право представленя міністерству доріг до призначеня на посади чи заміщеня в них відповідних урядових осіб, право проведеня доріг шосейних та иншим грунтових, порядкованє шляхами водними. Для того Генеральний Секретаріят вважає необхідним затвердженє Секретаріяту доріг так само, як і Секретаріяту почт і телеґрафів з аналоґічним до Секретаріяту доріг обсягом компетенції.

В справах суду на Україні, Генеральний Секретаріят визнає необхідним, щоб апарати суду були краще пристосовані до місцевого населеня відповідно до нових національних форм житя на Україні, а для того потрібне затвердженє Секретаріяту судових справ в складі Генерального Секретаріяту.

Організація українських військових частин іде безупинно. Будучи органічною потребою відродженої нації, вона, як показали факти, стає позитивним фактором, як в справі оборони на фронті, так і в справі охорони революції в державі. Генеральний Секретаріят, маючи на меті дати можність більше пляномірности в формованю українських військових частин, визнає для сього необхідним затвердженє Секретаріяту військових справ. Признаючи, що командна власть мусить буди одна, а так само мусить бути одна система оборони, визнаючи сю компетенцію за верховним командованем і військовим міністерством, Генеральний Секретаріят визнає разом з тим, що Секретаріятови військових справ мусить бути надана компетенція і відповідні права в сфері організації і формованя українських військових частин і з'єднання право представленя військовій верховній власти до затвердженя і усуненя військових чинів в військових округах на території України і в усіх українських частинах війска.

Секретаріят виробить всі згадані проекти про затвердженє секретарів і поведе їх шляхом законодатним.

По силі § 1 „Інструкції Генерального Секретаріяту" входять лиш пять губерній української землі. Сей механічний болючий поділ українського національного тіла теж складає чималу перешкоду для широкої та пляномірної органічної праці Генерального Секретяріяту України і мусить бути найшвидше скасований, до чого є певні формальні основи в самій ін-

струкцій, згідно з якими будуть вироблені певні заходи".

Кінчить ся декларація заявою, що Секретаріят буде „черпати свою силу з самого жерела тої сили: волі народу".

Становище Малої Ради.

По відчитаню декларації виступили з заявами представники всіх груп, витаючи декларацію. Крім кадетів, які в декларації бачать самовільне розширюване компетенції Секретаріяту, всі групи приняли декларацію з вдоволенем. При голосованю над заявою довіря Секретаріятови тільки представник кадетів голосував проти, всі инші (з виїмком укр. соціяліста революціонера Маєвського, який здержав ся від голосованя), голосували за заявою довіря.

Маніфест Секретаріяту.

Побіч декларації огоголосив Секретаріят маніфест з датою 27. ст. ст. вересня (10. н. ст. жовтня). Маніфест зачинаєть ся словами „На роде України!" і повідомляє, що Секретаріят обняв власть.

Нарада у президента міністрів.

ВІДЕНЬ (Тлб) жовтня. На запросини президента міністрів Зайдлера відбули ся вчора вечером в президії ради міністрів сходини майже всіх австрійських міністрів, урядників президії, ради міністрів і представників майже всіх партій палати послів. Сей вечір дав зібраним нагоду до висказаня своїх думок про найбільше актуальні справи, а переважно мав характер товариських сходин.

„Виділ німецьких національних партій".

ВІДЕНЬ (Ткб.) Президенти німецьких партій: Вальднер (агр.), Урбан (нац. союз), Сильвестер (нім. нац. партія), Вольф (рад.), Панц (нім. центр.) Кнірш (роб. партія) рішили утворити з президентів сих партій кожисію під іменем „Управляючий виділ німецьких національних партій". Скликувати його має голова найсильнійшої партії, се є партії нім. нац. Вальдned. В імени всіх партій і груп заступлених в тім виділі висказано президентови повне довіре.

Німеччина і мир коштом Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) До дневникарів, які інтерпелювали міністра заграничних справ що до кількаразових змагань Німеччини навязати переговори з коаліцією в цілі заключеня мира коштом Росії, сказав Терещенко, що на найблизшім засіданю тимчасового парляменту представить подрібно всі справи заграничної політики. Додав, що Німеччина дійсно поробила кроки в цілі сіяня незгоди між союзниками. Бесідник вказав на тяжке положенє Німеччини, яка боїть ся зимової кампанії.

Увага Бюра Вольфа: Довідуємо ся з міродатного жерела, що твердженє Терещенка про окремий мир. до якого має стремінє Німеччина коштом Росії, є цілковито неправдиве.

В риському заливі.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Після телеграми з Гельзінгфорс: Німці докладали всяких зусиль, щоби замкнути російські кораблі в риському заливі, одначе стратегії адмірала Радвозова повело ся ввести неприятеля в блуд так, що всі воєнні кораблі д. 19. с. м. завернули на фінляндські води і получили ся з головною силою балтійської фльоти.

Керенський про внутрішнє положенє Росії.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) На засіданю тимчасового парляменту представив Керенський програму правительства в справі організації армії, о скільо її вже переведено. Ся програма полягала на тім, щоби боронити свободу російської держави і вдержати здобутки революції та нову систему правліня. Ствердив, що армія з малими виїмками не прикладала рук до приверненя давної системи правліня. Завданем правительства було зменшити противенства між офіцирами і жовнірами.

Керенський протестував проти слів ген. Алексеєва, що російська армія не є спосібна до сповненя свого обовязку. Кодиб несвідомі фанатики при помочи громади свідомих зрадників не були знищили овочів величезної роботи демократії, то ми були би виповнили приречене, яке дали демократії, що сьогорічне Різдво дасть Росії і її приятелям почесний мир. Тепер в цілій армії команданти злучили ся з мудрими людьми проти анархії і непорядків. На всіх фронтах і у всіх арміях нема ні одного вожда, який відносив би ся ворожо до системи Керенського. Тільки справна організація і зрівнане трьох інстанцій: команди, військових комісарів і полкових виділових можуть утворити армію, якої боєва сила позволить представникам російського народу сказати на установчих зборах, що неприятельська офензива буде повздержана.

В кінці апелював Керенський до членів тимчасового парляменту, щоби ужили цілого свого впливу, щоби пригнати ворога, а російській революційній армії уможливити успішну працю над своєю організацією.

Перед зединенем коваків.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Загальний зїзд депутатів козаків західної Росії в Екатеринодарі рішив получити ся з козаками областий донської, астраханської, кубанської та Кавказу в цілі утвореня національної сили до скерпічного поборюваня анархії в краю.

Англія ще мріє про ровторошенє Прусії.

ЛЬОНДОН (Райтер) Carson виголосив промову, в якій сказав: Війна ввійшла в стадію, на яку не можна дивити ся без поважної жури. Наші війска мають перевагу над військами неприятеля. Ми в краю мусимо також витривати. Мимо всяких мирових промов в німецькім парляменті і мирових нот Німеччини доси не одержали ми ніякої мирової пропозиції.

Не заключимо ніколи мира за плечима наших союзників. Не зрадимо Росії. Не заключимо мира, який містив би у собі зерно нової війни. Канцлер сказав, що нема міжнародного права. Се треба собі затямити при заключеню мира. Не можна говорити про дійсний мир, як довго Німеччина має в своїх руках здобуту область, поки Прусія не буде ровторошена.

Побіда Німеччини булаби пораженем всіх демократій. Тільки побіда може дати нам мир, тільки витривалість народу може нам дати побіду.

Німецький плян наступу на Петроград.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) До „Allgemeen Handelsblad" доносять з Петрограду: Адмірал Немітіс дивить ся дуже песимістично на військове положенє й не сумніваєть ся, що занятє Риги й острова Евель є тільки частю старанно виробленого пляну наступу на Петроград. Положенє Петрограду є дуже поважне. Що правда, Німці не вспіють виконати цілого свого пляну перед весною, але є майже певне, що підчас зими здобудуть Ревль.

ПРОСИМО

при зміні адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведенє зміни — —

2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

5

З'їзд народів у Київі.

Третій день з'їзду.

(Доконченє).

Промова Оберучева.

Слово для привитаня з'їзду дістає головний начальник київського военного округа Оберучев. При його появі на трибуні з боку частини Українців, що находять ся в характері публики на хорах, чути сик*). У відповідь роздають ся оплески членів зїзду, що заглушують сик.

Се, що при першій моїй появі тут — говорить Оберучев — дав ся чути з боку декого сик, мене не лякає. Я — учасник революційного руху не з того часу, коли він не є вже небезпечним. І я звертаю ся з привітом до народів Росії длятого, що як-раз революційна демократія всіх народів Росії йшла дружно, щоби здобути свободу. Ми перейшли вже сей період, коли всї народи Росії вільні і коли вони можуть свобідно здійснити своє право на самоозначенє.

Опісля Оберучев і як член партії соц.-рев. і як такий, що недавно вернув зі Швайцарії і Сполучених Держав, піддержує горячо ідею федеративного устрою Росії. Бесідник вказує, що не слід непокоїти ся сим, що не всі народности Росії представлені на сім з'їзді. Революційна демократія ніколи не забуває про неприсутних і ніколи не опускає з виду інтересів тих, хто припадково не представлений.

Дальше говорить Оберучев про конечність думати про єдність фронту, власне під сю пору, коли небезпека з боку заграничного ворога набирає спеціяльно грізних розмірів, коли молодій російській республиці, яка що йно тільки пристособляєть ся до культурного житя, грозить небезпека загину з рук чужих пануючих. Головні заходи треба тепер звернути на оборону землі і волі. Роздробленє зоружених сил країни в такий момент повело-би невідклично до загину республики і свободи. При таких умовах погибнула-би думки про федерацію.

В імя інтересів нації, країни і свободи світа — кінчить свою промову Оберучев — треба пізнати всї обставини і не допускати ошибок і хибних кроків. І тільки в сім випадку, коли конктивний розум удержить вас від погубних ошибок, тільки тоді можна буде сказати: Нехай живе федеративна республика!

Оберучев сходить з трибуни знов під сик части публики на хорах, заглушений знов довгими й бурливими оплесками.

До слова приходить

проф. М. Грушевський,

який виголошує велику програмову промову з великим запалом.

Бесідник вказує, що ідея федерації глубоко проникла в свідомість українського народу. Однодушне домаганє федерації, висказане всіми селянськими з'їздами на Україні, не є повторенем чужих стремлінь, а виявляє оригінальні замисли й домаганя цілого народу.

Проф. М. Грушевський, спиняючи ся дальше на тім недовірю, яке проявляє до ідеї федерації навіть великоруська демократія, пояснює сю появу тільки глубоким наслідством централізму, що сильно вів ся в свідомість Великороссів. Між тим в Росії ідея федерації може відіграти таку саму добротворну ролю охорони країни від розєдиненя до кінця, яку ролю відіграла ся ідея в Сполучених Державах.

Один із членів з'їзду заявляє, що він глядить на федерацію як на переходовий ступінь до независимости. Українці держать ся вищої думки. Вони ідуть дальше федеративної Росії, їм представляєть ся можливість федеративної Европи.

Проф. М. Грушевський накликує горячо всіх зібраних йти дружною збитою фалянгою до окончної цілі. (Оплески). Бесідник з вдоволенєм підмічує деякий зворот Тимчасового Правительства у його відношеню до ідей федерації, що виявило ся у висланню спеціяльного представника на з'їзд.

Вітаю сей крок, — говорить бесідник, — що, може бути, знаменує собою поворот в політиці Тимчасового Правительства. Хочемо вірити, що за сим кроком підуть конкретні діла. Не будемо хицемірити, бо нами не руководить одно тільки платонічне бажанє добра Росії. Ми не одержали доброго наслідства від старого правительства й нічого особливого не бачимо ми й від нового. (Оплески). Доки нова власть береже системи підрізуваня стремлінь народів (гучні оплески), ми всі бажаємо, щоби кут, наповнений блощицями і тараканами, участок (оплески), в якім нас держали до покінченя переписки, російська держава-

*) З приводу сеї демонстрації відомий український діяч і письменник Сергій Єфремів помістив у київській „Новій Раді" статю п. н. „Стид", де протестує против такого способу вводженя рахунків з Оберучевим, про якого пише: „Тов. Оберучева з імени я знаю вже не один десяток літ. Роки приходило ся разом з ним працювати на громадській ниві. І я знаю, що старий революціонер ніколи не пускав української бороди, а завсіди йшов нога в ногу з українськими домаганями; в сім відношеню він становить щасливий виїмок навіть між революціонерами, які взагалі мало цїкавили ся національними питанями взагалі й менше всього українським. Не пусе загально-української бороди він і тепер. Правда, в Оберучева своя думка про українізацію армії, в якою він не криеть ся, яку висловлює, бути може, над міру різко..." Одначе сього Єфремів не вважає оправданою причиною до такої демонстрації.

Австрія як федеративна держава націй.

Революція в'їзду німецької соціяльної демократії Австрії.

З'їзд німецької соціяльної демократії австрійської, який саме відбувається, ухвалив в справі національної автономії між иншим отсі резолюції, предложені референтом д-ром Ренером:

1. Партійний в'їзд домагається перебудови Австрії на федеративну державу націй, яка одинока є в силі погодити неоспоримо право кождої нації на самоозначене з миром господарським і культурним співжитєм всіх націй.

2. Пригожим способом до того є уладжене устрою, основаного на округах, і самоправління народу в окрузі. Пережита інституція коронних країв не може стати основою до того.

Партійний в'їзд перестерігає перед тим, щоби відновлювано краєві сойми, які звели ся на нїщо з приводу своєї безосновности і нездібности та з приводу вибухів національного шовінізму і лихої фінансової господарки, та щоби відбудовувано ті огнища національних межиусобиць. Вони ніколи не були органами самоправління націй, а все тільки способом національно чужого панованя. Досвідом за час двох поколінь виявили, що такі корпорації, вложені з ріжних націй, не пригожі до веденя управи. Краєві сойми з куріями великої посілости і торговельних та промислових кругів, з привілеями для плютократії — після занепаду пруського сойму — не дадуть ся вдержати, пролетаріят не признасть їх ніколи і ніколи їх не стерпить.

3) Нації потребують державного єдиненя під оглядом законодатним і адміністраційним та устроєня їх у федеративній державі націй як сподучених держав. Спосіб до того: щоб законно установлено всіх послів вибраних у виборчих округах поодинокої нації представництвом нації та поручено територію нації зорганізовану в округах її власній управі.

Дальше з'їзд домагаєть ся, щоби ту реформу перевів парлямент, застерігаючи ся проти реформам дорогою нарушеня конституції і вкінци заявляє:

Партійний з'їзд відкидає також предложене, щоби дорогою якого небудь „відокремленя" зновь творено нації першого, другого і третого степеня, народи упривілеєні і підвладні. Національна автономія, якої домагаємо ся для Німців, мусить бути дана кожому иншому народови. При новім уладженю відносин між народами дуалізм, який знасилував стільки націй і нині ще дає привілеї мадярській клясі ґдїчів, не сміє бути перешкодою для справедливого, розумного ладу народів, єдиненых в межах одної держави.

УПР. і правительство.

Львів, 25. жовтня 1917.

Нині одержали ми з пресового бюра УПР. автентичний текст заяви, якою УПР. мотивує свою абстиненцію при голосованю над буджетовою провізорією. В поданім нами вчера тексті заяви говорить ся, що правительство думає вести переговори в вичисленых там справах; тимчасом автентичний текст каже, що правительство святочно обіцяло полагодити вичислені справи. Для точности подаємо

цїлий автентичний текст заяви,

який в дословнім перекладї звучать:

„З огляду на те, що правительство на внесене УПР. святочно обіцяло окремі кредити на відбудову Східної Галичини, енергічну акцію відбудови в сій найбільше зимщеній части краю, усуненє надужить при реквізиціях, відшкодованє з державних засобів для родин невинних жертв военного стану і военних подій, як також взагалї добре поведенє з населенєм Східної Галичини, далї з огляду на те, що наслїдком парляментарних перешкод в полагодженю буджетової провізорії могла-би повстати кріза в самім парляменті, а український нарід у своїм незвичайно важким положеню анї не може анї не сміє тепер зректи ся парляментарної трибуни, — УПР. рішила сим разом здержати ся від участи в голосованю над предложеною буджетовою провізорією.

„Ся ухвала не нарушує становища, якому дали вислів бесідники УПР. в останній парляментарній дебатї, знагаючи до відомих цїлий української національної політики, і якого невминно держить ся український нарід і його парляментарне представництво."

Можливість дальшого вближеня.

„Neue. Fr Presse" пише: Українцї в окремій заяві подали причини своєї неприсутности підчас голосованя над буджетовою провізорією. Їх абсенція була в тім случаю уступкою і була мотивована тим, що правительство признасть окремий кредит на відбудову східної Галичини та зарядить усуненє надужить при реквізиціях. Поведенє Українців вказує на те, що переговори між ними і правительством ще не покінчені та що можливе ще й дальше вближенє.

Парляментарне полагодженє военної позички.

Відень, 23. жовтня 1917.

На нинїшнім засіданю Палата послів дала дозвіл правительству на кредит в такій висотї, якої досї в Австрії ще нїколи парляментарно не ухвалено. А саме Палата послів уповажнила міністра скарбу затягнути 7 военну позичку в квотї 9 міліярдів корон. Таким чином від початку війни вперве буде розписана военна позичка за згодою парляменту.

Націоналізація війск в Росії.

Київська „Нова Рада" доносить 13. н. ст. жовтня з Петрограду:

З звязку з закінченєм літної кампанії рішуче змінило ся відношенє военного міністерства і военного міністра до справи національно-територіяльного комплєтованя війска і реорганізації його відповідно сьому принципу.

В военнову міністерстві змінилось також і відношенє до українського генерального військового комітету, виготовленє статуту якого закінчено. Статут сими днями буде переданий на затвердженє военного міністра і верховного командуючого арміями. Є думка заснувати особливий інститут національних комісарів по військових справах, компетенція яких з відношенію до національних військ буде поширювати ся на всю Росію. В першу чергу будуть засновані посади комісарів українського, грузинського і польського.

Ходять чутки, що на посаду українського комісаря военне міністерство висувало Д. Дорошенка.

НОВИНКИ.

Львів, 25 жовтня

— **Ґенеральний Секретаріят України** веде все своє діловодство — розумієть ся — українською мовою. За те акти Секретаріяту, звернені до всего населеня України, оголошують ся чотирма мовами: українською, російською, польською і жидівською.

— **Відзначенє президента міністрів** Цїсар надав президентови міністрів д-рови Зайдлєрови великий хрест ордеру св. Стефана.

— **Відвідини кн. Леопольда баварського у Львові.** Начальний вождь східної армії маршал кн. Леопольд баварський в переїздї через Львів відвідав німецького генерального конзуля Гайнце. Кн. Леопольд прибув з дружиною в сальонових вагонах около 10. год. перед пол. На двірци дожидав його генеральний конзуль Гайнце в товаристві секретаря конзулату Гельцке і супроводжав його підчас переїзду містом. Оглянено рацлавицьку панораму, головні вулиці і будівлї, музей ім. Дїдушицьких, міський музей промисловий і Високий Замок. По снїданю в домі генерального конзуля кн. Леопольд о год. 3. по пол. поїхав в дальшу дорогу.

— **В справі побору вугля.** З міського Уряду господарського у Львові одержуємо отсей комунікат: З причини усуненя кількох властителїв районових складів вугля м. Уряд господарчий подає до відома інтересованих, що мешканцї улиць: пл. Академічної, Фредри, Лозїнського, св. Николая, Мохнацького, Романовичів, Сенаторської і Зиблїкевича будуть від тепер реалїзувати свої легітимації на побір вугля в складї Кароля Поляка під ч. 6 при ул. Яблоновських, мешканцї ул. Длугоша, Конціх, св. Марка, Якуба Стшеме і Супінського в складї Маріяна Поляка під ч. 16 при ул. Пелчиньскій, а мешканцї улиць Кохановського, Погулянки, Варненьчика і Рибацької в складї Антона Свідра під ч. 10 при ул. Домагалїчів. Рівночасно подасть ся до відома, що почавши від 23. с. м. аж до відклику вуглевий відділ Ц. М. Бюра карт спожитя не буде видавати карт побору до міських складів; карти побору на вуголь закуплені у приватних доставців буде видавати наведене бюро дальше в урядових годинах від год. 9—11 перед полуднем по виявленю доказу на довершене замовленє. Легітимації на побір вугля у районових складах так червоної як і ясної краски, видають виключно окружні Бюра розділу карт спожитя для мешканців дотиченої дільниці.

— **Тиф у Київі** В „Кіевск. Мысли" з дня 5. н. ст. жовтня Городська Управа Київа публікує відозву до населеня міста, в якій подає поученя, як бороти ся з епідемією черевного тифу, яка чим раз більше ширить ся у Київі. — Ф. К.

— **За підвисшенє жовнїрських денних побирів.** З Відня доносять: Чеські посли поставили внесенє, щоби жовнїрські денні побори виносили в краю 70 сот., а на фронті 1 К. денно.

— **Скликанє залїзничої Ради.** Державну залїзничу Раду скликано на осінну сесію на день 30. падолиста с. р. Засїдання окремих виділів відбудуть ся в днях 26, 27 і 28 падолиста с. р.

— **Курс направок обуви.** Краєвий патронат ремесла і промислу намірє уладити курс для виобразованя помічних сил в шевських роботах, особливо в роботах задля направи обуви. Наука буде відбуватись під управою окремого інструктора при помочи кваліфікованих сил і буде тривати около 8 тижнїв. На курс можуть бути приняті також дівчата вище 18 лїт. Пильним і здібним кандидатам і кандидаткам може бути признана грошева підмога. Виобразувані фахово робітники знайдуть працю у варстатах репараційних, які мають бути отворені для потреб незасібної людности, або у майстрів. Ближші відомости подає бюро Патронату в Кракові, вул. Кармелїцька ч. 27.

— **Відзначеня.** Стефан Андріюк, керужий, та

тюрма перемінити ся в палату народів. Ми зібрали ся тут, щоби начеркнути плян сеї палати. Може бути, що в сю дванайцяту годину не окремих народностей, а російської републики стрітимо ми наконець зрозуміне правительством наших потреб як держави. Я твердо переконаний, що ми тут положимо не тільки початок устроєви нового житя народу. (Оплески). Представник Тимчасового Правительства повинен з'ясувати собі, що республика мусить бути безумовно федеративною, щоби спасти ся від погибелї.

Промову свою кінчить М. Грушевський висловом глубокої вірн в се, що російська республика мусить бути невідкличною республикою федеративною. (Довга бурлива овація).

Слово для відповіди М. Грушевському дістає поза чергою

представник Тимчасового Правительства М. Славинський,

який свою промову почав так:

Тут було висказане переконанє, що представник Тимчасового Правительства оповість про почуваня, які тут так сильно виявили ся. Я записую кожде слово, запамятую в умї все тут сказане. Як раз для сеї цїли я тут приїхав. Сама тільки моя присутність на сім з'їздї показує, що правительство дуже інтересує ся роботами з'їзду.

Міністер-предсідатель Керенський перед моїм відїздом сюди сказав до мене: „Перекажіть від мене з'їздови, що вільна Росія може бути тільки децентралїзованою". З такою вказівкою я приїхав до вас на з'їзд.

Дальше М. Славинський заявляє про свою певну солїдарність з промовою М. Грушевського.

Все, ще говорив проф. Грушевський, що працював богато лїт для добра не тільки українського народу, але і всіх народів Росії, я поділяю й уважав би початком кінця, як би народи Росії не думали під сю пору, про смертельну небезпеку держ ви. Спасати треба не гніздо шершенів, яке вже пора нами, а державу-храм, в якій всім буде ясно.

Бесідник вказує, що російську революцію зробив не один тільки великоруський нарід, а всї народи Росії. Полки, які вийшли в марті, щоби спалити се гніздо шершенів, не складали ся преціпь з представників тільки одного народу. Історичний від тоді Павловський полк складаєть ся з 50% Українців. (Оплески). В братській могилї на Марсовім полї похоронені кости всїх народів Росії. Кровю всїх народів куплена свобода на улицях Петрограду (оплески), ні один нарід не має права сказати, що він дав свободу другому; се мусить бути зрозуміле і покладене в основу нового устрою Росії.

Промовець висказує бажанє, щоби подібно, як поступенно гине, наче мрака, дух централїзму, щезло у народів Росії недовіре до всякого правительства, що глубоко вкорінило ся в часах поганого минулого. Правда, таке недовіре — зрозумілий відгук старого режиму. Але його не повинно бути особливо тепер, коли на чолї правительства стоїть соціялїст.

Бесідник закінчує свою промову вказанєм на се, що правительство само по собі — нїщо. Тільки тоді дванайцята година прейде щасливо, коли настане взаїмне зрозуміне й довіре. Дух недовіря до правительства повинен бути розвіяний. Правительство без народу нїщо, але й нарід без правительства перемінюєть ся в товпу. (Оплески).

На сім закінчуєть ся третій день з'їзду.

(Конець буде.)

Іван Левицький, підхор., оба в 41 пп., відзначені за хоробрість в боротьбах над Сочею медалю хоробрости І. кляси. Се вже третє їх відзначене.

Як виселенці вертають.

В останних двох тижнях виїхало з Гмінду шість великих транспортів, разом майже 10.000 людий. До кождого транспорту управа бараків придїлювала двох або трох інтелігентів як керманичів транспорту. До транспорту з повітів рогатинського, бережанського і перемишлянського придїлено мене як керманича транспорту. Хочу подїлити ся вражінями „транспортера".

З Гмінду аж до Кракова їхали ми дуже добре. На стаціях, де було призначено, видавали нам добру їду і в відповідній скількости, а з виселенцями обходили ся чемно і добре. Та се тривало тільки до Кракова. Звідси почала ся вже галицька господарка. Почали ми передовсім майже на кождій стації вистоювати цїлими годинами. Харч всюди лихий, а ще гірша обслуга. Передовсім в Рашеві неможливий персонал, що ровдає поживу виселенцям. Якісь темні індивідуа, що вважають за свій обовязок обходити ся зле з людьми, а передовсім з жінками. Се, на що вони собі позволяли, переходить всякі границі. Ганьбили людий, називаючи їх худобою, поштуркували, а хлїба видали тільки малу частину і всїх людий хлїбом обдїлити не хотїли. Коли я звернув ся до присутного на стації якогось пана з жалобою на се все, то він повірив тим індивідуам, а не менї, і коли люди почали дальше упоминати ся, то він почав кричати і грозити їм тростиною.

Та найгіршою стацією був Львів. Чекали ми там від години 6½ рано до пізнього вечера. Чув я, що на двірци у Львові виселенцями опікують ся український комітет. Та видно, що се тільки реклама, а в дійсности виселенці від нього нїчого не мають. За цїли йден дістали ми тільки з військової „Verköstigungsstation" трохи зупи, бо вона видає тільки тоді все, що потрібне, коли котрась з пань з укр. комітету квіт відпише. Ми шукали за тими панями від рання ранку до 6. години вечером. На жаль нїкого не могли найти. Аж в 6. годині явилась п. Лежогубська і обняла дижур. Коли я спитав, чому до того часу нїкого з пань не було, дістав я відповідь, що пані майже нїколи до дижуру не приходять. П. Лежогубська справдї зараз постарала ся о харч, але на жаль поїзд відїйшов і люди голодні поїхали дальше.

Зустріла нас також трудність зі сторони „Gendarmeriekordonkommando" на двірци, де оберлайтнант д-р Берхе грозив, що транспорт завернє, бо він не має позволення найвисшої військової команди. Тоді я опустив канцелярію з намірем удати ся до міста о поміч. Але не встиг вийти поза дворець, як вже посланець п. д-ра Берке завернув мене до канцелярії. Коли я прийшов, пан оберлайтнант був вже дуже чемний, перепросив мене за брак вічливости і заявив, що транспорт може їхати дальше.

Транспорт роздїлив ся. П. Мельник поїхав з бережанськими і перемишлянськими людьми, а я і п. Калинський з рогатинськими. На двірци в Рогатинї нїхто не вийшов, щоби відобрати людий. Рогатинський староста не вважав сього за потрібне. Я пішов з людьми аж до їх села Свистїльник Село цїлковито знищене, ні хат ні мїяких средств поживу. Тоді я вибрав ся зі свистїльницькими людьми пішки до Рогатина до п. старости. Та п. староста з людьми і говорити не хотїв. Вигнав їх і заявив, що вони тепер не мали приїзджати, але аж з весною, а про теперішний їх приїзд нїчого не знає. А коли вони тепер приїхали, то їм не належить ся жадна запомога, ані запровіянтованє.

Нещасні вигнанці по трох роках страшної виселенчої мандрівки зі сльозами в очах, з розпуков в серци вернули по тім сердечнім принятю до землянок окопів в Свистїльниках.

Василь Рудик.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 26 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Карпа ап. — римо-кат. Евариста п.

Завтра: греко-кат.: Параскевії м. — римо-кат.: Сабини мч.

| **Загальні Збори Львівського Бенна** в суботу **27. жовтня в год. 6** веч. — Видїл. 1—2

| **Перемиський Епископський Ординаріят** подає до відома П. Т. богословів I, II і III р., що Ректорат гр.-кат. дух. семинарії у Львові з причин від него независимих не буде мотти отворити семинарії в речениці оголошенім в Вістинку перемиської Епархії (р. 1917 ч. XV ст. 119) т. зн. 1. падолиста. В виду сего згадані богослови здержать ся з приїздом до семинарії, доки Еп. Ординаріят не завізве їх за посередництвом часописий. — Від гр.-кат. Еп. Ординаріяту в Перемишли.

ЧИ ВНЕСЛИ? **До ц. к. Намістництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ**

вже всї промисловцї, ремісники, купці, читальняне і гром. крамницї, торг. і прем. стоваришеня і т. п. самі, чи заступники, жони чи дїти, опікуни чи повновласники, з дому чи з війска, загалом всї пошкодовані подання в бажанє ратну підмогу (субвенцію) на обнову, урухомленє, дальше веденє, розширенє (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівці і додатки і тп.

Подавайте ся всї, хто лише потїс через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від нашого готовий формуляр подань і поученє. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попираня ремесла і промислу
Львів, вул. Зїморовича ч. 20. 385 4-?

| **Печатнуючого** спїзробітника пошукує редакція „Дїла", письменні зголошеня з поданєм студій і дотеперішнього занятя, устні в редакції від 5—6 год. вечером. 3—3

| **Союз Українок** просить головний видїл „Союза" і членів третьої секції на нараду яка відбудеть ся в канцелярії „Труда" Ринок ч. 39. I. п. в пятницю 26. с. м. о год. 4. пополудни.

| **Курс етнографії** при Торговельній Школї почнеть ся в суботу 27. с. м. з 4·30 год. по полудни в льокалї школи (площа Домбровського ч. 7. I. поверх).

ПОДЯКА.

Невмолима смерть забрала нам на виселеню в Опїльску 15. с. м. сердечну доню і сестру НАТАЛЮ в Возї.

В тій прикрій хвилї розлуки з нею на все потїхою для нас були відправлені похорони Впр. оо. І. Жегаловичем з Нивиць, М. Пауком з Середпільців, Р. Березинським в Оглядова, З. Жегаловичем в Лопатина, поміч Е. Колодїйної учит. місц., молитви супровід на цмитар численних людий місцевих, особливо дівчат, які Покійницю дуже любили.

Щиросердечне „Спаси Біг" Вам всїм за се.

о. ОНУФРІЙ і ОЛЕНА ЧУБАТІ
родичі,
Ярослава сестра, Атанас і Кипріян
брата Покійниці.

360 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу того, хто знав би в котрім селї перемиського або сусїдних повітів, мешкав господар Михайло Нодзяк, щоби зволив ласкаво подати менї його адрес. М. Підгірний в Перемишли, вул. Смольки ч. 10. 357 2—2

Хто знав би про моїх родичів, де перебувають, прошу подати менї до відома Батько Осип і мати Валерія Навареничі мешкали в Жеребках королївських коло Скалата. Прошу і о вістки про моїх братів Михайла, Семена, Григорія і Юрія та про сестру Валерію. Відомість слати ласкаво на адресу: Стефа Гайдучок, Глиняни, Галичина. — Навареич Миколя, поручник 87 п. п. 362 1-2

Прошу о адресу товариша Маркіяна Турушанка однор. *добров.* при *38 полку подати менї:* Краколїя Володимир ц. к. хоружий при Sch. R 36|I II. Feldkomp. 364

Оголошенія.

„О К" крем до лиця і рук, виїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знамените крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс незрівнаний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 319 13-30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Сикстуська 7.

оголошенє.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

товариства

„Українська Захоронка"

У ЛЬВОВІ

відбудуть ся по думцї § 11. статута дня 10. падолиста 1917. в комнатах „Укр. Бесїди" о год. 4. по пол. з отсим порядком нарад:

1. Звіт Видїлу з дїяльности.
2. Звіт Контрольної Комісії.
3. Вибір голови Тов., 10 видїлових і 3 заступни
4. Вибір Контрольної Комісії.
5. Внески і запити.

На случай, коли би о год. 5. не було приписаного комплету, відбудуть ся о год. 5½ того самого дня і в тім самім місци по думцї § 12. статута другі загальні збори з правом рішаючих ухвал без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 25. жовтня 1917.

За Видїл Тов. „Укр. Захоронка":

Стефан Василів секретар. **Евгенія Гриньовська** предсїдателька.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 28

ОДЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЬОГО АДРЕСУ

СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ

10 —

Українець! Вахмістр ц. к. жандармерії літ **26 пошукує** з ціла браку знакомости отсею дорогою товаришки життя, пристійної Українки, головна умова **з доброї родини,** посаг після умови, листи прошу слати під **К. Розвадів, „Rozwadów n/San"** анонїм відпадає. 358 1—2

ВСЕСВІТНІ КЛЯСИКИ: Ґете, Шіллєр і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ!

Накладом „ВСЕСВІТНОЇ БІБЛІОТЕКИ" під ред. Івана Калиновича вийшли в друку і продаються слїдуючі твори світових клясиків:

N-о 1/3. Фрідріха Шіллєра: ПОЕЗІЇ, вип. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладї Цезаря Бїлєли, І. Грицая, Д. Йосафовича і д ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-о 4/5. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладї, з передмовою та поясненнями д ра Івана Франка (Се остання перекладна праця нашого вел. письменника) ціна 3 К.

N-о 7/8. Йогана Вольф. Ґетого: ГЕРМАН І ДОРОТЕЯ, поема з нїмецького міщанського життя в перекладї пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла з друку, ціна 1 К 60 с

Попадто вкоротцї появлять ся з друку:

N-о 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелї, ціна 2 К.

N-о 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладї Тараса Франка (друкувать ся).

Видані досїль випуски можна дістати: **в Книгарнї Наукового Тов ім. Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українській Бесїдї" в Стрию, в „Народнім Бесїдї" в Перемишли** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає заховані випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 1—10

Революція в Росії і **польські претенсії** до українських земель, виявлені в теперішній війні, мають особливої актуальности праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклї, Кропоткін, Толстой, Тургенев, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

Передплачуйте український журнал

в нїмецькій мові

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:

Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.

Відвічальний редактор: 14—?

Посол Володимир Сїчинський.

Виходить чотири рази на місяць Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: **Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/3.**

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 253 (9505) Львів субота 27 жовтня (14 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчани і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Вячесль Панейко.

† Д-р Евген Олесницький

провідник Галицької України,

посол до Державної Ради,

бувший член редакції „Дїла",

помер нині, в пятницю, 26 жовтня 1917, в 12. год. 15 мін. в ночи, в Відни, проживши 57 літ.

Похоронний обряд у Відни буде в неділю, 28. жовтня 1917, в 2. год. по пол.

Похорон в Стрию ві второк, 30. жовтня 1917.

В. й. п.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 26. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Австро угорські і німецькі сили, введені в бій над середною Сочею, хоробрим походом перейшли за лінію Карфрайт-Авца. Від вчора рано рухови військ сприяє гарна погода. Також на височині Байнзіцца-Святий Дух аж до околиці гори св. Гавриїла зломано опір Італійців. Неприятель збирає ся опустити цілий терен, якого посїдане оплатив в 11-ій битві над Сочею житєм богатьох тисячів людий.

На височині Красу при незміненім положенню розвинули ся місцями вначні бої.

Напір союзників у двох днях битви вспів захопити лініями неприятеля на ширині 50 км. Серед уступаючих Італійців панує часто найбільший заколот. Богато формацій, зовсім відрізаних в чистім полї, мусїло зложити оружє. Великі маси гармат всяких калїбрів і непрогляднє множество воєнного матеріялу дістало ся в руки союзників. Одна з австро-угорських дивізій на південний захід від Тольмайну забрала неприятелеви 70 гармат. Доси більше ніж 30.000 полонених перойшло через збірне місце союзників, а також вичислено коло 300 гармат.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 26. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ бав. маст. прест. Рупрехта: Здовж цїлого фронту у Фляндрії була вчера протягом дня й ночи боротьба артилерії. Особливо завзятий був огонь від лїса Honthoulst до Holiebecke; там переминав ся огонь в огонь барабанний. Вечірні льокальні наступи Англійців і Французів зломили ся всюди під нашими лініями. Після наспівших досї відомостий наступили на многих місцях фронту наступи неприятеля на Гельверден.

Група військ німецького наступника престола: По сильнім огневім підготовленю наступили Французи на північне підніже Шем де Дам і Єлят. Їх наступи були звернені против військ стягнених попередної ночи на південний конець лїса Пінон, які по короткій боротьбі стягнено на північний беріг каналу Oise—Aisne. Не вдало ся притім укрити цїлковито гарматного матеріялу здобутого в останних днях в лїсї Пінон. На инших місцях взяли ми після побідного відпертя неприятельского наступу нашу бойву лінію за каналом Шовіньон. Численні змагання противника, який хотїв перейти каналову долину, стрінули ся всюди з опором наших військ.

На східнім березї Мози здобули хоробрі батальйони долїшне сїверо французькі становища в лїсї Шом на фронтї широкім понад 1200 метрів та вернули з полоненими до своїх становищ. Численні протинаступи неприятеля, підняті в цїли відібрання ровів, кровавo зломили наші війска.

В области инших армій прийшло серед бурі й дощів до численних боїв вивідних відділів.

Схід. і Македонський фронт. Нема нїчого важного до оголошеня.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Використаме переходованя фронту під Фліч і Тольмайн поступає далї. Наші дивізії посувають ся далї. Війска північного крила другої італійської армії, о скільки не попали в полон, вирвано із становищ; вони завертають. Німецькі й австро-угорські полки, що пруть наперед і йдуть з собою в заводи, посунули ся пова цїль їм призначену й вирвали неприятеля в сильних гірських становищ, які неприятель старав ся вдержати. Під нашим напором почав неприятель опорожнювати також височину Байнзіцца — Святий Дух. В кількох місцях бємо ся вже на італійській области.

Загальне число полонених зросло покад 30.000 жовнірів, при чім полонено 700 офіцирів. Добича збільшила ся на понад 300 гармат, між ними много тяжких.

Львів, 26. жовтня 1917.

З приводу з'їзду польських організацій на Україні київська „Нова Рада" помістила статю, в якій з повною симпатією говорить про становище, яке заняв з'їзд супроти українського народу,

А саме в інавгураційній промові на з'їздї п. Бартошевич закликав з'їзд до піддержуваня свободолюбних традицій, особливо тепер, коли „український нарід, скинувши кайданя неволї, хоче будувати свою будучність", — щоби спільно в згіднім зусилю здійснити ті традиції „на користь України і на добро всїх її мешканців". А в ухвалах з'їзду говорить ся: „Польські збори на Україні стоять і хотять стояти на становищи згідного співжитя зі всїми народами, що заселяють сей край. Польські збори готові співдїлати в творчій і культурній працї для піднесеня цивілїзації й добробуту краю, при узглядненю принципу національної рівноправности і признаня політичних і горожанських прав національних меншостий. Польські збори не сумнівають ся. що на сїй підставі, коли кождий нарід знайде в краю забезпечене свого істнованя і своєї свободи, уложать ся правильно відносини і згідне співжите між польським населеном і осталою більшістю населеня".

Навязуючи до сеї ухвали, „Нова Рада" пише: „Ми також в се віримо. Віримо, що політичний розум і такт обох народів: українського і польського, знайде ті форми нового співжитя, які вийдуть на добро і користь обом народам і цїлому краєви. І що більше, ми хотїли-б вірити, що ті форми самі собою, дякуючи спільній, згідній працї, стануть зерном для обнови українсько-польських відносин взагалї. Коли вмовкнуть гармати і зачнеть ся будова нового жита, то обнова стане на першім плянї в західних областях української землї, і добрі відносини тут повинні стати добрим приміром там... Не даром Франко писав колись, що шлях до згоди, який мусить закінчити ся у Львові, веде все через Київ. І тут, у Київі, повинні на нашу думку завязати ся перші зароди того, що колись повинно перекинути ся до того болючого центра нашого закордонного житя".

Наші київські земляки все ще святкують

свято свободи. І в своїм святочнім настрою світ цілий до серця пригортають. Зресійщеним царським режімом „Малоросам“, які до недавна „гірше ката матір розпинали“, і зросійщеним Жидам, які збільшали силу обруситель, признають права російської національної меншости; Жидам, які ще не знають, чи їм асимілювати ся і до кого, — права жидівської національної меншости; Полякам, які творять на Україні менше 5 проц. діячів і офіціялістів, — так само права національної меншости. І то які права! В склад Генерального Секретаріяту входять представники тих національних меншостий, урядові оголошеня Секретаріяту друкують ся також російською, польською й жидівською мовою.

Словом, найповнійша рівноправність! Що би ніхто не міг сказати, що на Україні комусь з чужинців діеть ся кривда! Навпаки, Україна богата і нехай кождий розсідаеть ся як найширше! Просимо! Поляки тут колись панували правом завойовника. Потім Росіяни правом сильного віроломного союзника. Жиди прийшли сюди під протекторатом польської держави, а російщили ся з волі Росії. Панованє, насильство, чужа воля — се були ті правні титули, з яких черпали свою силу національні меншости на Україні до вчера. А тепер нехай охороняє їх у спокійнім посіданю тих дібр, які вони нажили кривдою України, новий правний титул: охорона права національних меншостий! Так чи инакше — чи під прапором царизму чи під прапором свободи — щоб тіяьки чужинцям на Україні було добре, щоб ніхто не сказав, що ми когось кривдимо!

Зрештою — як не ставити ся симпатично до Поляків, коли вони такі чемні. Зазначують, що вони на Україні тільки національна меншість, що хотять згоди з українським народом, що хотять працювати для добра України. І „Нова Рада“ приймає все те за добру монету і жріе навіть, що примір Київа буде мати вплив на Львів.

Чи наші київські земляки не знають, чи не хотять знати, що діеть ся по другім боці тої боєвої лінії, яка відділяе їх від нас? Чи не знають вони, що найважнійшою точкою програми Поляків по нашім боці є розширенє границь будованої осередними державами Польщі на схід? Що найзавзятійшим речником сього домаганя є польський соціяліст Дашинський? Що польські поступовці й соціялісти, всілякі Фельдмани, Василевські і комп., всего свого публіцистичного таланту уживають на те, щоб переконати осередні держави, що як далеко на схід сягне тріюмф їх оружя, так далеко сягати повинна Польща, бо на українських землях тільки Поляки можуть бути брані в рахубу як державно-творчий елемент? Що польські газети по нашім боці до нинішного дня пишуть про Правобережну Україну як про польську ділянку і про Київ як про польське місто (так прим. в краківськім „Czas“ з 24. с. м. знаходимо відомість „Rusini w Kijowie“ під головним титулом „Sprawy polskie“)? Що вся польська преса по нашім боці всіми способами, перекручуючи й видумуючи, стараеть ся обезцінити все те, що діеть ся на закордонній Україні? Що про такий історичний факт, як утвореніе автономної України з власним правительством не було в польській пресі по нашім боці ані одної порядної статі? Що та преса стараеть ся справу представляти так, ніби то український рух на закордонній Україні тільки безсильна меншість? Що в сій пресі повно комбінацій на тему, як то Поляки на закордонній Україні новинні розумною політикою, ввійшовши в союз з Росіянами, помогти Росії покласти тяму укрвінським „неоправданим аспіраціям“? Чи всего того не знають наші київські земляки?

„Нова Рада“ пише, що коли по війні почнеть ся будова житя, то обнова стане на першім пляні в західних областях України, для чого добрим приміром повинні стати польсько українські відносини в Київі. О, так, ви в Київі братаете ся, а ми тут дуже добре чуемо на собі ту обнову, яка ведеть ся в Галичині при відбудові краю.

„Нова Рада“ надіеть ся, що польсько українське братане з Київа перекинеть ся до Львова, який вона називає болючим центром нашого, себ то українського житя. Почули-би ви, як говорять по нашім боці Поляки про „українські претенсії“ до Львова! Для них і Львів і Київ — однаково польські міста!

З приводу голосу „Нової Ради“ написав львівський „Wiek Nowy“: „Треба признати, що до такої мови Українців у відношеню до нас ми не привикли і правдиву несподіванку робить нам тон і форма тих виводів. А то вже богато значить в теперішних умовах, коли в української сторони говорить ся про нас з пошаною, коли признаеть ся наше значінє і нашу добру волю“.

Та запитаймо, чи польська сторона говорила коли про нас, Українців Східної Галичини, з пошаною, чи признавала наше значінє, хоч нас є в Східній Галичині по 70%, а не меніших 5%, як Поляків на Правобережній Україні?!

Але український Київ говорить про тих меніших 5% Поляків з пошаною, признае їх значінє. Польська газета, записуючи се на польське „habet“, робить се таким тоном, що очевидно хотіла би, щоби ми пішли за приміром Київа і признали Полякам те, чого вони хотять, також в Східній Галичині, признали, що се є польський край.

Наші київські земляки обходять свято свободи. І в святочнім настрою не бачать, до кого говорять як до братів, до кого простягають руку на братерське єднанє.

Наші київські земляки старають ся уникати навіть тіни закиду національного шовінізму. А одначе рацію маг та українська група, яка маг пятно шовіністичної.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 26. Жовтня 1917.

По відкритю нинішного засіданя президент др. Грос посвятив довшу горячу згадку померщому послови д рови Олесницькому.

Президент подаг до відома, що йому вручено наглу інтерпеляцію п. Лясоцького й тов. внесену по думці § 69 регуляміну. Секретар п. Мільверт відчитуе сю інтерпеляцію а Лясоцького до міністрів краєвої оборони і внутрішних справ в справі противного законопови переведеня закону з 27. липня 1917, се є закону про нове управильненє причинків на час теперішної війни. В інтерпеляції п. Лясоцького сказано, що в комісії, з припорученя котрої ставить бесідник свій запит, представники ріжних партій достарчили численного матеріялу, з якого виходить, що проти волі законодавця і проти замірів правительства підрядні органи або зовсім не приноровлюють закона, або приноровлюють лихо так, що управильненє права родин наших жовнірів взагалі не узгляднюеть ся.

Напятновано передовсім цілковите неуконституованє великої скількости причинкових повітових і краєвих комісій, відкиданє оправданих претенсій, уживанє старих формулярів з поученем, що дальше зажаленє є недопустиме, не признаванє причинків родинам фабричних робічників, які перед покликанем до війска працювали в фабриках, відмовлюванє причинків на удержанє вдів і сиріт ітд. ітд.

По промові п. Лясоцького, який узасаднював свою інтерпеляцію, забрав голос міністер краєвої оборони генерал Чап та заявив, що супроти піднесених зажалень порозумів ся вчора в властями поодиноких країв і дістав відповідь, що в деяких адміністраційних областях причинкові комісії дійсно не уконституовали ся, а як причину сього подано, що представники населеня не хотіли підняти ся сеї місії безінтересовно, хоча після нового закона про причинки уряд члена причинкової комісії є почесний. Від принятя такого уряду ніхто не може відмовити ся в виїмком осіб, які після дотичної громадської ординації мають право не приняти вибору до громадської репревентації або такий уряд зложити. Такі відмови принятя мають ся карати. Заки одначе міністер ужиг сього способу, просить послів, щоби ділали в тім напрямі, щоби особи покликані на членів комісії уряд сей приняли.

Далі обговорюе міністер подрібно піднесені в інтерпеляції випадки, обіцяе як найскорше усунути всякі блуди та заявляе, що видасть припорученє, щоби виплачуване причинок в формі зачету і тоді, коли ходить о виплату причинків вдовам і сиротам по померших військових.

На тім перервано засіданє, щоби посли могли записати ся до голосу.

По відкритю нарад заявляе президент: З сердечною радістю можу подати до відома Палати, що наша славна армія разом з нашими славними союзниками осягнула новий великий успіх на південно-західнім терені війни. 30.000 полонених, 300 гармат, величезний воєнний матеріял дістали ся в руки нашої хороброї армії. Ми позбули ся великої жури о наш порт Трієст, збільшала ся надія скорого мира. Себ союзні армії далі відносили успіхи, йдучи від побіди до побіди. Його Цісарська і Королівська Величність Карло І. і наша славна армія нехай живуть! (Палата три рази повторяе сей оклик).

В дискусії над інтерпеляцією до міністрів по промові кількох послів забрав голос пос. Трильовський. Бесідник зазначуе, що ті всі недомагання, які підносять посли західних країв, ще в більшій мірі істнують в Галичині. В повітових урядах в Галичині утворено спеціяльні бюра, де підписують квіти жінкам жовнірів, що не вміють писати.

У східній Галичині ніде не уживаеть ся української мови, тільки всюди польської. Також і се становище вважають Поляки своїм станом національного посіданя.

Бесідник звертае спеціяльну увагу правительства на відзискані области в Галичині, де від початку війни взагалі не дістало причинків. Просить далі міністра краєвої оборони, щоби постарав ся о те, щоби в Галичині покликувано до представництва рільництва також делегатів українських рільничих організацій. Далі говорить бесідник про відносини, які панували в східній Галичині в часі російської окупації.

Іменем комісії для виселенців предкладае п. Гальбян внесенє в справі повороту виселенців до вітчини та просить о принятє внесень комісії.

П. Колесса підносить, що хоча східну Галичину в більшій части відзискано, проте одначе одисея виселенців не покінчились. Відповідальність за теперішне положенє виселенців спадае в першім ряді на палату панів, яке відкинула ухвалений палатою послів закон в справі виселенців. Поворот виселенців до вітчини був призначений на літо, коли можна було ще використати робучі сили виселенців, а замість сього поворот відбуваеть ся що йно тепер під зиму. Виселенці не мають ні обуви ні одіжи, не є також належито запровіянтовані.

Бесідник представляе відносини в таборі для виселенців в Хоцен і жадае стверджения шкід, які потерпіли виселенці в таборах. Бесідник домагаеть ся, щоби евакуованих з Волині можливо скоро відіслано до вітчини та представляе справу реквізицій і евакуацій в східній Галичині.

Слідуюче засіданє ві второк 6. падолиста.

ПРОСИМО

при вмінї адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведенє вміни — —

2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА“.

Д-р Міхаеліс остаеть ся?

Львів, 26. жовтня 1917.

Донесеня берлінських дневників за послідні дни велїли догадувати ся, що канцлерська кріза наближаеть ся до кінця, а її вислідом буде уступленє д ра Міхаеліса. Вже й називано кандидатів на канцлерський уряд. Говорено про заходи кн. Більова задля одержаня найвищого державного уряду, про кандидатуру д ра Кільмана, гр. Редерна, державного секретаря уряду скарбу, д ра Зольфа державного секретаря кольоніяльного уряду й вкінци князя Гецфельда, бувшого посла, провідника вільно консервативної партії. Одно здавало ся певне, що рішуче домаганє чотирох партій парляментарної більшости: національних лібералів, центра, поступовців і соціяльної демократії, щоби д р Міхаеліс уступив, стрінеть ся з належним зрозуміньем цісаря, який що йно вернув до Берліна. Та сподіване провідників парляментарної більшости не здійснилось: д р Міхаеліс бажае остати як і тому мабуть остане.

Д р Міхаеліс на стільки переконаний про свою необхідність в управі держави, що на своїй авдієнції у цісаря для 23. с. м. вважав відповідним вказати на потребу вдержаня дотеперішнього курсу правліня і вдержаня при кермі тих осіб, що являють ся носителями того режіму. Треба — мовляв — конче, шоб лишив ся канцлером я, д р Міхаеліс, і мій заступник д р Гельфевіх. Що на те відповів цісар, невідомо, але знають всї, що цісарське окруженє дуже раде оставити все по давному й що його голос важить.

Провідники парляментарної більшости не думають уступити й кріза заостряеть ся. Про свій погляд на справу інформували вони після згаданої авдієнції д-ра Міхаеліса шефа цісарської цивільної канцелярії Валентіні й заявили йому, що їм ледви чи буде можливо працювати дальше спільно з теперішним канцлером. Та д-р Міхаеліс сього не залякав ся і прошеня о димісію досі не вніс. Партії більшости стоять перед трудним питанем: що почати дальше. Про те відбувають ся безнастанні партійні і міжпартійні наради, які поки що, здаеть ся, не покінчені. Одна частина лівих партій заступае погляд, що треба парляментарним провідникам звернути ся просто до цісаря і йому зобразити положенє в домаганем, щоби канцлер уступив. З тим предложенем невтідні — судячи по теперішних інформаціям берлінських газет — центр і національні ліберали.

Провідники правих партій, заявляючи ся за вдержанем д-ра Міхаеліса, числять на розбите теперішної більшости. Вони сподівають ся, що соціяльна демократія при голосованю про воєнні кредити, яке має відбути ся в грудни, невдоволена розвязкою теперішної кріси, віддасть свої голоси проти тих кредитів. Чи те бажане реакційних кругів здійснить ся, виявлять найближші дні.

Осередні держави про мирове предложене робітницької ради.

„Norddeutsche Allg. Zeitung", півофіціяльний орган німецького канцлера," вважає послідну ноту робітницько-жовнірської ради важним кроком вперед на дорозї до мира і пише: „Програма, яку отже предкладає виділ робітницько-жовнірської ради, навіяна духом уступчивости і порозуміня в противенстві до послідних промов Льойда Джорджа і Аскіта. Вона безумовно є висловом бажань більшости російського народу проти якої стоїть сильна меншість, що за всяку ціну хоче дальшої війни".

Подібно висказуєть ся про згадане предложене віденський „Fremdenblatt", який що правда домагаєть ся ревізії деяких його точок, але признає, що російські круги, міродатні для публичної опінії, вкінци отрясли ся з утопійних воєнних цілей, видвигненых коаліцією.

Протиконституційне домагане?

Перерва в засіданях Палати послів.

Відень, 23. жовтня 1917.

На нинішнім засіданю Палати послів пп. Крафт і Корошец поставили внесене, щоби запрошено гр. Черніна і бар. Буріяна на одно з засідань буджетової комісії для зложеня звітів і пояснень в справі заграничної політики і діяльности спільного міністерства скарбу. Голосованє над тим внесенем відложено. Перш усего про него мають висловити ся поодинокі клюби. Правительство вважає домагане, щоби на засіданях австрійського парляменту являв ся спільний міністер, недопустимим, тим більше, що перед Різдвом повинні бути скликані делегації.

В слідуючім тижни на основі порозуміня президента міністрів з провідниками клюбів не буде плєнарних засідань, щоби дати можність комісіям приготовити програму дальших праць Палати послів.

Подяка цісаря Німцям за буджет.

Львів, 26. жовтня 1917.

„Neue Fr. Presse" доносить під датою 24. с. м.:

Президент міністрів д-р Зайдлер приняв нині послів д-ра Вальднера, д-ра Сильвестра, бар. Панца і д-ра Офнера. Президент міністрів з порученя цісаря висловив найщирійшу подяку німецьким партіям за їх льояльне і патріотичне поведене в приводу ухваленя буджетової провізорії і воєнного кредиту.

Без анексій і відшкодовань.

Резолюція соціяльно-демократичного з'їзду у Відни.

Львів, 26. жовтня 1917.

Партійний з'їзд німецької соціяльної демократії Австрії ухвалив без дебати, одноголосно на нарадах дня 24. жовтня революцію в справі мира. Закликаючи всіх членів партії, щоби присвятили всї свої сили привернено мира, з'їзд вважає одиноке можливим мир на основі порозуміня без побідженых і побідників. В російській революції витає німецька соціяльна демократія Австрії найбільше могучу силу в змаганях до мира, заявляючи, що справа російського революційного пролетаріяту є одночасно її власною справою і що остаточний успіх російської революції тісно звязаний з висліком мировых змагань.

Кінчить ся резолюція: „Партійний з'їзд вважає самозрозумілим обовязком політичного і парляментарного представництва соціяльної демократії в всею енергією вихіснувати всяку демократії в всею енергією мира. До правительства треба поставити рішуче домагане, щоби воно, поступаючи дальше по дорозї, на якій воно, поступаючи дальше по дорозї, на якій стануло, віззвало всї воюючі держави, аби приступили до мировых переговорів, і заявило одночасно отверто і ясно, що воно саме готове почати такі переговори і щоб до того приневолило своїх союзників під умовою: не змагати до ніяких анексій ні воєнних відшкодовань.

„Зокрема під умовою, що буде відбудована Сербія, Румунія і Бельгія і що ні ті держави ні Польща не будуть вдержувані в ніякій військовій чи господарській зависимости."

Мадярське признане для українського жовнїра.

БУДАПЕШТ (Ткб.) Підчас буджетової дебати в Палаті послів п. Сілай обговорював заміти піднесені в австрійській Палаті послів против угорських військ, немов то їх щадить ся з кривдою для жовнірів-австрійців.

Міністер гонведів Сурмай признав ті заміти безосновними. Міністер відчитав австрійському міністрови краєвої оборони, що не дав обидити угорських військ. Бесідник в часі 27 місяців своєї діяльности на фронті нераз мав нагоду бачити невзичайні подвиги військ, які були йому придїлені, а були се також австрійські війска. (Голоси на лівиці: Також Чехи?) Міністер відвічає, що не було там Чехів, а були Українці, південні Славяни і віденські стрільці, всї вони виявили себе героями. Бесідник переконаний, що ніякі заміти не вспіють захитати переконанем про хоробрість угорського війска.

НОВИНКИ.

Львів, 26 жовтня 1917.

— **Смерть посла д-ра Евгена Олесницького.** Перед кількома днями наспіла в Відня відомість, що в станї посла д-ра Евгена Олесницького наступило таке грівне погіршене, що можна сподівати ся катастрофи. Сеї відомости ми не містили, надіючи ся, що сильний організм пацієнта й сим разом ще переможе кріву, й не хотячи, щоби він, прийшовши до здоровля, прочитав про свій стан таку алярмуючу відомість, яка — знаємо се з досвіду — приврго його вразила би. Та замість поліпшеня наступило таке погіршене, що на телеграфічне завізване виїхав до недужого дир. д-р Стефан Федак. А нині по пол. одержали ми від дир. д-ра Стефана Федака телеграму про смерть посла д-ра Евгена Олесницького. Нині дїлимо ся сею сумною вісткою з українським громадянством. Про житє й заслуги Великого Покійника напишемо завтра.

— **Жалібне засіданє Виділу Наук. Товариства ім. Шевченка** з приводу смерти дійсного члена Тов-а посла д-ра Евгена Олесницького буде в суботу, 27. с. м., в 6. год. веч. в канцелярії Товариства.

— **Жалібне засіданє Головного Виділу Товариства „Просвіта"** по причині смерти посла д-ра Евгена Олесницького відбудеть ся в суботу д. 27. с. м. о год. 5 вечером.

— **Третий заступник правительственного комісаря у Львові.** Насяідком збільшеної діяльности управи міста Львова магістрат віднїс ся до намісництва з внесенем, щоби заіменовано третого заступника комісаря, яким має стати д-р Хлястач.

— **Ординаріятським комісаром** для середних шкіл і учительських семинарій у Львові іменований о. каноник д-р Іван Бартошевський, професор львівського університету.

— **Справа Вол. Степанківського.** Як доносить „Народна Воля", на засіданю президій українських фракцій Малої Ради 11. н. ст. жовтня представник фракції українських соціялістів-революціонерів вніс запитане до Генерального Секретаріяту про справу арештованого в Петрограді українського журналіста В. Степанківського. Голова Генерального Секретаріяту заявив, що зроблені заходи для виясненя дальшої судьби арештованого.

— **Блудні сини вертають.** Ц. к. кор. бюро доносить: На конференції, яка відбула ся 18. с. м. між президією польського кола і міністром гр. Чернїном рішено остаточно справу „віднови" польського легіону. Гр. Чернін пообіцяв передати дотичні бажаня начальній команді армії і є надія, що кріза в польськім легіоні буде полагоджена в спосіб, який дасть ся погодити з правами польських жовнірів і офіцирів. Зокрема буде установлена безпартійна комісія, якої рішеня мають уможливити поворот тих легіонірів, що виступили з легіону.

— **Особливі передни панують у вуглевім відділі для підприемств Центр. Міського Бюра карт спожитя.** Хоч віддїя має бути отворений для сторін до 11. год. рано, то 26. с. м. вхід вже перед 11. год. був замкнений. Представника нашого видавництва пустив хлопець, що правда, иншими дверми, але урядуюча панна, почувши українську мову, розкричала ся на хлопця за те, що отворив двері, Української мови в сім віддїлї, як і в инших віддїлах Бюра, не хотять розуміти. Урядуюча панна в сім відділї розмовляє з стороною, напакувавши рот другим сніданем. Пера ані олівця для виповнена формуляра в віддїлї — мабуть тільки для української сторони — нема. Урядуюча панна, почувши, що приходить ся в справі вугля для редакції „Діла", зі здивованем питає: „A czy to jest biuro?" А для Бібліотеки Наук. Тов-а ім. Шевченка вона просто не дала формуляра, рішивши очевидно, що „to nie jest biuro" та що туди вуголь не належить ся.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 27. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Параскевії м. — римо-кат.: Сабини мч.

Завтра: греко-кат.: 21 Н. по С. Е. — римо-кат. 22 Н. по З.

Товариство позичок і ощадности „Праця" в Бучачи приймає ощадности на 4½%. — Дирекція. 370

Український жіночий кружок в Самборі урядже в неділю дня 4. падолиста о 8 год. вечером в салях товариства „Укр. Бесїда" в Самборі чайний вечір. Дохід призначений на сирітський захист. З огляду на так гарну ціль, просить ся всю дооколичну і місцеву інтеліґенцію о як найчисленнійшу участь. — Старшина.

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулици Краєвіцкім ч. 6. 45—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знав би про моїх родичів, де перебувають, прошу подати мені до відома Батько Осип і мати Валерія Назаревичі мешкали в Жеребках королівських коло Скалата. Прошу і о вістки про моїх братів Михайла, Семена, Григорія і Юрія та про сестру Валерію. Відомість слати ласкаво на адресу: Стефа Гайдучок, Глинянн, Галичина. — Назаревич Микола, поручник 87 п. п. 362 2-3

Хто знав би про Гаврилюка Дмитра перед війною учит. гімн. в Рогатині зволить ласкаво повідомити Заряд школи, Вислочок, п. Ромянів. 357 1—2

Оголошення.

ЗАБОБОН — **НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ** — **МАРТОВИЧА**

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

Шістьбоко

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. — 353 3—10

Всїх наук лїкарських

Д-Р МИХАЙЛО В. БАРАНСЬКИЙ

спеціяліст хорób снірних і венеричних 338

ординує ул. Клушинська 5. від 2—4. 2—2

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназияльн. приймe фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. Б 356 2-10

Українські строї народні

як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: Львів, Куркова 43. II. пов. дв. 7. 356 1—8

Брак обуви приневолює нас до шиновання волївок. Набиваєм шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цілім Львові. Сикстуска 29. — — — — — — — —

342 **Уважайте на число хати.** 5—6

Лямпи ацетиленові, ручні, до роверів, столові і повісові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенькові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

294 7—10 **Львів, вул. Академічна ч. 25.**

Українець! Вахмістр ц. к. жандармерії літ 26 пошукує ізза браку знакомости отсею дорогою товаришки життя, християнської України, головна умова в доброї родини, посаг після умови, листи прошу слати під К. Розвадів, „Rozwadów a/San" анонїм відсилає. 353 2—2

„SALFERS" Прошу усіх панів, які голять ся апаратом або т. н. най спробують спеціяльно остpі можна марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тубки К 7. Маю на складі знамениті перфуми Львів, Синстусна 7. 319B 14-30

С. Федер

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкорисніше можна набути у фірми
АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН
склад машин до шитя
Львів, вул. Валова ч. 11 А.
Варстат репараційний. 246 6—1

-Переробляє капелюхи-
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 15—20
Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

ФАРБИ до фарбованя матерій, ріжні барви, по 30, 60, 90 с. зі способом ужитя
поручає І. Борис, Перемишль.
При замовленю подати вагу до фарбованя матерій.
Торговлі дістануть рабат. A 356 2—10

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українско-німецький
САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, а почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Здмовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.
Увага, Сей Самоучок уложений після випробуваного вже способу научання! Важне для учителів удільнючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 271A 1—25

ТКАЧ добрий найрадше немічник У. С. С. мігби осісти в селі, де нема ніякого ткача не мають хату і опал, громада дасть даром. Зголоситись до Заряду школи Вислочок п. Риманів. 268 1—2

Міський Уряд господарчий.

Ч. 131.604/17.
XVII.

У Львові, дня 22. жовтня 1917.

Оповістка.

В ціли улекшеня мешканцям м. Львова заосмотреня ся в бараболї, будуть видавати, почавши від дня 23 жовтня с. р., міські окружні Бюра роздачі споживчих карт перевозові цертифікати, управняючі до привозу до Львова бараболь, в скількости законної рациї спожитя, з тих громад львівського повіту, в яких по покритю припадаючих на них контингентів, остають ще засоби, призначені до вільного обороту.

Цертифікати будуть видавані до громад:

Борщевичі в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Пелчинська 10.	від	27. X. 1917.
Басівка	„ „ „	„	24. X. „
Білка королівська	ул. Берштайна 8.	„	27. X. „
Білка шляхотська	ул. Пелчинська 10.	„	зараз.
Білогорще	„ „ „	„	24. X. „
Борки янівські	„ „ „	„	24. X. „
Бродки	„ „ „	„	зараз.
Брюховичі	„ „ „	„	„
Цеперів	„ „ „	„	„
Хрусно нове	„ „ „	„	„
Хрусно старе	„ „ „	„	„
Чорнушевичі	ул Берштайна 8.	„	„
Черепин	ул. Пелчинська 10.	„	24. X 1917.
Черкаси	ул. Берштайна 8.	„	зараз.
Чижки	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. „
Чижиків	ул. Берштайна 8.	„	зараз.
Давидів	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. 1917.
Дмитровичі	ул. Берштайна 8.	„	зараз.
Дмитре	„ „ „	„	„
Дорнфельд	„ „ „	„	„
Дубляни	ул. Пелчинська 10.	„	„
Айнзідель	ул. Берштайна 8.	„	„
Фалькенштайн	„ „ „	„	„
Ганьчарі	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. 1917.
Підтімне	ул. Жовківська 60.	„	27. X. „
Підлїски великі	ул. Пелчинська 10.	„	30. X. „
Підсадки	ул. Жовківська 60.	„	27. X. „
Полянка	ул. Личаківська 70.	„	27. X. „
Попеляни	„ „	„	зараз.
Поршна	ул. Берштайна 8.	„	30. X. 1917.
Пруси	ул. Жовківська 60.	„	30 X. „
Пустомити	ул. Личаківська 70.	„	30 X. „
Раковець	„ „ „	„	27. X. „
Райхенбах	ул. Шопена 3.	„	зараз.
Ременів	„ „ „	„	24. X. 1917.
Розенберг	„ „ „	„	зараз.
Руданці	„ Личаківська 70.	„	„
Рудно	„ Шопена 3.	„	„
Рісна польська	„ „ „	„	„
Рісна руська	ул. Личаківська 70.	„	27. X. 1917.
Сердиці	ул. Шопена 3.	„	зараз.
Синів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Ситихів	„ „ „	„	24. X. „
Селиска	„ „ „	„	27. X. „
Семенівка	„ „ „	„	зараз.
Скнилів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Скнилівок	„ „ „	„	30. X. „
Сокільники	„ „ „	„	зараз.
Солонка	„ „ „	„	30. X. 1917.
Сороки львівські	„ „ „	„	24. X. „
Стронятин	„ „ „	„	24. X. „
Толщів	ул. Ленартовича 23.	„	27. X. „
Вербіж	ул. Шопена 3	„	зараз.
Винники	ул. Ленартовича 23	„	зараз.
Виннички в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Ленартовича 23.		зараз.
Вислобоки	ул. Шопена 3.	від	24. X. 1917.
Волків	ул. Ленартовича 23.	від	27. X. 1917.
Вілька гам.	ул. Шопена 3.	„	24. X. „
Загірє	„	„	30. X. „
Загородки	ул. Ленартовича 23.		зараз.
Глинна	ул. Берштайна 8.	„	24. X. 1917.
Глуховичі	ул. Жовківська 60.		зараз.
Гряда	ул. Бершгайна 8.	„	24. X. 1917.
Грибовичі	„	„	24. X. 1917.
Германів	ул. Жовківська 60.	„	24. X. 1917.
Годовичі	ул. Берштайна 8.	„	24. X. 1917.
Гонятичі	ул. Жовківська 60.		зараз.
Горбачі	„ Жовківська 60		зараз
Гуменець	„ „ 60		зараз
Яричів новий	„ „ 60		зараз
„ старій	ул. Берштайна 8	від	24 X. 1917.
Яструбків	ул. Жовківська 60		зараз
Кальтвасер	„ „ 60	від	24 X. 1917.
Костеїв	„ „ 60	„	24 X. „
Козичі	„ „ 60	„	24 X. „
Козельники	„ „ 60	„	24 X. „
Красів	„ „ 60		зараз
Кротошин	ул. Личаківська 70	від	24 X. 1917.
Кривчиці	„ Жовківська 60		зараз
Кугаїв	„ Личаківська 70	від	24 X. 1917.
Кукавів	„ „ 70	„	24 X. „
Лишки мурованні	„ „ 70	„	24 X. „
Лисиничі	„ „ 70	„	24 X. „
Лани	„ „ 70		зараз
Малехів	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Маличковичі	„ „ 70	„	24 X. „
Миклашів	„ „ 70		зараз
Милятичі	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Милошевичі	„ „ 70		зараз
Містки	„ Берштайна 8	від	27 X. 1917.
Наварія	„ Личаківська 70		зараз
Пасіки зубр.	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Піски	„ „ 70		зараз
Пікуловичі	„ Жовківська 60	від	30 X. 1917.
Підберезці	„ Личаківська 70	„	24 X. „
Підбірці	„ Жовківська 60	„	27 X. „
Запитів	„ Шопена 3	„	24 X. „
Зарудці	„ „ 3	„	24 X. „
Зашків	„ Ленартовича 23	„	24 X. „
Завадів	„ „ 23		зараз
Збоїска	„ „ 23		зараз
Зимна вода	„ „ 23	від	30 X. „
Зимна відка	„ „ 23	„	30 X. „
Зубря	„ „ 23		зараз
Зухорищі	„ „ 23	від	24 X. 1917.
Журавники	„ „ 23	„	24 X. „
Жидатичі	„ „ 23	„	24 X. „
Жиравка	„ „ 23	„	30 X. „

Зголошуючий ся по цертифікат має викавати ся легітимацією на побір муки і хліба, як також з покита карти спожитя бараболь, почім одержить цертифікат на привіз бараболь у такій скількости сотнарів (100 клг.), кільки зложив бараболяних карт.

Перевозовий цертифікат складаєть ся із чотирьох відтинків. Відтинок I остає в окружнім бюрі роздавництва карт спожитя для евіденційних цілий, відтинок II. належить віддати на жадане контрольним органам ц. к. жандармерії, відтинок III. належить переховати для контролі у місті, а відтинок IV. належить вручити продуцентови—продавцеви.

На цертифікатах не вільно робити жадних поправок, дописків або поправок, інакше цертиф'кат тратить важність і буде відобраний через контрольні органи. Звертаєть ся увагу, що цертифікати будуть видавані лише до вичерпаня засобів бараболь призначених у вище наведених громадах до вільного обороту. По виданю цертиф'катів на таку скількість бараболь, яка у дотичній громаді є призначена до вільного обороту, видаване дальших цертифікатів буде здержане.

Вибір громади звідки консумент намірює спровадити для себе бараболї, належить до консумента, одначе лежать в його інтересі перед уписканем цертифікату упевнити ся наперед що до особи продаючого, бо цертиф'кат не дає жадної запоруки що продуцент схоче продати бараболї. Належить отже найперше вишукати продаючого, а потім придбати цертиф'кат і на підставі цертифікату перевезти бараболї; так само є річию консумента постарати ся о средства перевозові. Приладаючу ціну купна належить очевидно вложити до рук продаючого.

372

Управа громади кор. прест міста Львова.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Раєва ч. 10.

Ч. 254 (9506) Львів неділя 28 жовтня (15 ст. ст. 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достав):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

† Д-р Евген Олесницький

Львів 27. жовтня 1917.

З нашої редакції повіває чорна хоругов. Скільки їх повіває сьогедня і в столиці нашої країни, у Львові, де Він починав і кінчив свою громадянську діяльність, і в Стрию, де Він вложив у народну працю найліпші літа свої, і по цілій нашій країні, в якій сторінь ім'я Його вимовляло ся з пошаною як ім'я одного з найбільших у народі? І на скільки сердець наляже на вістку про Його смерть чорний сум — тут і там, по обох сторонах кордону, на цілій Україні?

*

Д-р Евген Олесницький уродив ся 1860 р. в Говилові великім гусятинського повіта, де Його батько був священником. Народну школу кінчив у Теребовлі, гімназію в Тернополи, правничий відділ в університеті у Львові. Тут відбув також адвокатську практику і в 1891 р. отворив адвокатську канцелярію в Стрию, де оставив до кінця 1908 р. Тоді звинув канцелярію і переїс ся до Львова, посвячуючи ся виключно громадянській діяльности. Російська інвазія застала Його в Відни, де перебував як посол. Раннею весною 1916 р. занедужав, а хоч Його сильний організм переміг кріву, одначе здоровле вже не вернуло. Не жив, а мучив ся, знаючи, що кождої хвилі може зрийти конець. І він прийшов. Швидше, ніж можна було надіятн ся.

Оставив Покійний вдову, якій потіхою в її горю нехай буде те, що товариш її життя був справді великим чоловіком та що її горе є горем цілого великого народу.

Дочка-одиначка Покійного померла ще підчас Його побуту в Стрию, прожившн всего кільканацять літ, накладаючи на рідних вічне мятно суму.

Там, коло неї, в родинній гробиниі на кладовищи в Стрию, вложать тепер на вічний сон батька.

*

Початків громадянської діяльности Покійного треба шукати очевидно ще в гімназії. Бідний нарід, в якім уже діти, замість веселяти ся безжурно, мусять думати поважні думи про народне добро, брати на свої дїточі плечі тягар народної праці. Кожда з гімназій нашої країни має тут свою традицію; тернопільська — одну з найліпших.

До Львова прийшов Покійний в 1878 р., безпосередно по соціялістичнім процесі Франка, Павлика, коли поступові ідеї, засіяні на нашій ниві Драгомановом, розворушили своєю новістю наше громадянство й особливо молодіж. Що сї ідеї захопили Його, на се маємо реальний доказ: в „Дрібній Бібліотеці", яку видавав гурток молодих соціялістів, появила ся в Його перекладі й Його коштом розвідка Добролюбова „Авторитет у вихованю". Се був мабуть Його перший (в кождім разі першнй поважнїйший) виступ у літературі, за яким пішла дуже ріжнородна діяльність, що тягла ся аж до Його переселеня до Стрия.

Належав як один з наймолодших до того гуртка, що заложив наш дневник, в якім працював довший час як співробітник і який ціле своє життє обдаровував плодами свого знаменитого пера. Містив свої статі в журналї „Правда" і в популярній „Батьківщині". Редагував гумористичне „Зеркало". Разом з д ром Костем Левицьким і д ром Антоном Горбачевським заложив і редагував „Часопись Правничу", яку опісля перейняло Наукове Товариство ім. Шевченка. В рр. 1884—1886 видав своїм накладом на взорець німецької бібліотеки Рекляма 17 випусків „Руської української Бібліотеки". В рр. 1887—1891 був у виділі „Руської Бесіди" референтом театральних справ і ввійшовши ось так в звязок з театром, став перекладати для нього репертуар. Тепер уже ніхто й не подумає, що прим. лібретто „Циганського барона", се одна з молодечих віршованих праць д-ра Евгена Олесницького. Як знавець театру й літератури був від 1891 р. членом краєвої комісії для оцінки українських драматичних творів. Перекладав повісти для бібліотеки „Діла". В 1888 р. дав редакторську фірму відновленій „Правді", яку видавці (Барвінський і Конишський) обіцяли вести в поступовім дусї і для якої програмову статю написав Драгоманів; коли „Правда" не держала ся своєї програми, він уступив. Розвив інтензивну письменську діяльність в правничій области; не було важнїйшого закона, про який не появила ся би його розвідка чи в „Ділї", чи в „Часописи Правничій" чи окремим виданем.

Вже з сього короткого перечисленя фактів його діяльности в літ 1878—1891 видно, які ріжнородні артистичні, літературні, наукові, політичні інтереси були в сього молодого кандидата адвокатури.

В иных обставинах, в иншій, вище розвиненій суспільности чоловік з такими здібностями й інтересами був би став чи першорядним публіцистом, чи активним політиком чи учених. Д-р Евген Олесницький скінчивши адвокатську практику у Львові, став адвокатом у Стрию. Розпрощав ся з богатьома річами з того, що становило зміст його духового життя за тих 13 років побуту у Львові, мусів розстати ся, коли — говорячи нашою щоденною мовою — не хотів „змарнувати ся".

Виїхав на провінцію не тільки в солїдним фаховим знаем адвоката, але справді як цїлий чоловік, з великим запасом всесторонього знаня, з виробленим поглядом на світ, на життє і людий.

Його світогляд? До групи Франка-Павлика не пристав. Але перейнявши школу Драгоманівської проповіди, був типом поступовця, який опісля знайшов свій теоретичний вислів у програмі національно демократичної партії.

Такий виїхав до Стрия—тоді, коли у Львові тріюмфувала „нова ера". Тут взяв ся—побіч праці в адвокатській канцелярії, яка дала йому матеріяльну незалежність і славу знаменитого адвоката—до організації повіту. Дав почин до заложеня філії „Просвіти", Каси заїткової, Народного Дому—та по що вичисляти?! Адже всї ми знаємо, що чим стала Стрийщина, тим стала завдяки його починови. Очевидно, не зменшує се заслуг всіх инших; але що він був апоміж них найдіяльнїйший, се знають і признають усї.

Зі Стрия розпочав політичну акцію проти „нової ери" тоді, коли Львів ще вагав ся. Розвиток подій показав, що він мав рацію.

На сей час припадають його знамениті політичні реферати на вічах, промови на святочних вечерницях, оборони в політичних процесах, звязаних з політичними подіями, особливо в виборами 1897 р.

В 1900 р. виступив д-р Евген Олесницький як кандидат при доповняючих виборах до сойму в жидачівськім повіті і вийшов послом. В соймі зразу заняв визначне місце, а по головних виборах в вересни 1901 р., в яких вийшов послом Стрийщини, став провідником українського представництва в соймі. За його пословання припадають обі соймові сецесії: перша 8. липня 1901 р. і друга 29. жовтня 1903 р. Перед другою сецесією виголосив як голова клюбу одну з своїх найзнаменитших промов. Коли по другій сецесії наші посли вернули до сойму з нового вибору, він далі був головою клюбу аж до кінця каденції, яка скінчила ся грудневою сесією 1907 р.

В соймі своїми промовами здобув собі першорядне місце. Його законопроекти (між ними кілька проектів виборчої реформи) здобули би йому славу знаменитого кодифікатора, коли-б се не були законопроекти українського посла в галицькім соймі.

Тимчасом прийшло загальне і рівне виборче право до парляменту. При перших загальних виборах 1907 р. він здобув мандат Стрийщини, який задержав також при виборах 1911 р. В 1907 р. другий мандат в його окрузї здобув ще москвофіл о. Давидяк, та в 1911 р. сей мандат дістав ся вже українському кандидатови ради. Льву Левицькому, що очевидно було в значній мірі результатом його діяльности. В парляменті заняв, розуміє ся, одно з перших місць в нашім представництві.

По соймових виборах з початком 1908 р., в яких він знов вийшов послом Стрийщини, звертають ся до нього намісник Потоцький, хотячи через нього довести до польсько-української угоди. Одначе особиста візита Потоцького в Олесницького нїчого не осягнула; дала тільки причинок до політичного значіня Покійного. В новім соймі, в якім головою Українського Клюбу став д-р Кость Левицький. Покійний не остав довго; в 1910 р. складає мандат, який обіймає по нім д р Евген Петрушевич.

Ще перед сим, в 1909 р., д-р Евген Олесницький переніс ся зі Стрия до Львова, де вибрав собі нове поле діяльности: організацію тов-а „Сільський Господар". Чим є тепер в нашім господарськім житю „Сільський Господар", не треба пояснятн. А став він тим, чим є, завдяки організаторській діяльности д ра Евгена Олесницького, який звинув адвокатську канцелярію, зложив соймовий мандат, держав ся в тїни в парляменті і посвятив усї свої сили виключно сьому ділу. А коли „Сільський Господар" став на ноги, тоді д р Евген Олесницький уступив з становища президента тов-а.

У Львові, де було треба, там проявляла ся його праця. Був головою „Просвіти". Належав до дирекції „Дністра". Брав діяльну участь в комітеті будови українського театру. Належав до Видавничої Спілки „Діла" і засїдав в її управі. Наукове Товариство ім. Шевченка числило його між своїми дійсними, за наукові заслуги іменованими членами.

І справді тепер вертав неначе до діяльности своїх молодих літ. Поза занятями в парляменті і в товариствах почав займати ся нашою політичною історією. Зібрав богато матеріялу, написав чи мало,—аж прийшла інвазія і все те десь пропало. У Відни, підчас інвазії вів свою працю далі. Записував події кождого дня, збирав матеріяли. Коли по занедужаню прийшов до себе, він далі ту працю.

Дивне враженє робив він підчас недуги. Неначе відійшло від нього все земне, буденне; недуга, яка зробила немічною його великанську постать, неначе рівночасно поклала на нього печать якоїсь надземської величи.

Працював до останної хвилї. Ще недавно читав рукописи двох публікацій, які мають вийти по німецьки про нашу справу.

*

Вчерашної ночи згасло життє справді велике, життє чоловіка, якими доля не часто обдаровує суспільности. І коли Його імя не є відоме у цілім світі на рівні з іменами славних людий инших народів, то вина лежить тільки з наших відносинах, в тім, що нарід, якому зіслала Його доля і для якого Він працював ціле життє, належав до недавна також до невідомих.

Говорять нам, що ми не маємо людий. Та чи не міг бути д-р Евген Олесницький президентом республики, шефом або членом правительства? В кождих прагожих відносинах був-би він певне осягнув найвисшї становища, які є в суспільности. Кажуть, що не маємо людий. Чи не можна було Його кождої хвилї покликати на університетську катедру для якого небудь правничого фаху? Коли не маємо людий, то тому, бо в таких відносинах не вироблявся

ють ся люди, а марнують ся, навіть найліпші. І коли д р Евген Олесницький не осягнув того, що чоловік Його міри міг осягнути в кождій ліпше поставленій суспільности, то се особиста жертва Його життя, жертва, яку силою обставин мусять приносити всі великі люди обездолених народів, жертва, якою вони підносять свій нарід все вище й вище.

Сею жертвою, життєм своїм, посвяченім для ліпшої будучности свого народу, записав ся д р Евген Олесницький як один з найбільших у своїм народі.

М. Лозинський.

Послідні вісти про воєнне положене.

Число полонених з 60.000 людий зросло о дальших кільна тисяч. Число здобутих гармат виносить понад 500.

Відень, 27. жовтня 1917.

З воєнної пресової кватири доносять: На південно-західнім терені війни пороблено також і нині значні постуни.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносить вечером: У Фляндрії нагальна діяльність артилерії. На південно західнім березі ліса Houthoulst місцеві боротьби піхоти. Над каналом Ois Aisne нічо нового.

На сході не було більшої діяльности.

На італійськім фронті також і нині добрі поступи. Число полонених з 60.000 людий зросло о дальших кілька тисяч. Число здобутих гармат виносить понад 500.

Президент міністрів з приводу смерти пос. д-ра Е. Олесницького.

ВІДЕНЬ (ТКБ). УПР. одержала від президента міністрів отсю кондоленційну телеграму: З приводу важкої втрати, яку понесла шановна парляментарна репрезентація Українців через смерть посла до Державної Ради д ра Евгена Олесницького, прошу приняти вислови мого горячого співчутя.

Орган Горкого за миром.

КОПЕНГАГА (ТКБ). До „Politiken" доносять з Петрограду, що орган Горкого „Новая Жизнь" веде перед у русії, який домагаєть ся, щоби на конференції антанту пороблено ріша-ючі кроки для заключеня мира. Ціле населене Росії мусить стати при сім домаганю. Коли не можна здійснити його инакше, то треба утворити нову революційну власть, яка визволилаби Росію з рук заграничних імперіялістів. „Рѣчь" і „Нов. Время" остро виступають проти сеї пропаганди.

За міжнародне признане самостійности Ірляндії.

АМСТЕРДАМ (ТКБ). Тутешні газети доносять, що конгрес партії „Sinnfein" в Дубліні одноду-шно ухвалив змагати до міжнародного признаня Ірляндії як незалежної републики, а також до народного голосованя над формою правління.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

Число полонених італійців збільшило ся на 60.000, число здобутих гармат на 500.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 27. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Під особистим начальним проводом нашого цісаря і короля ведений удар проти італійської головної сили довріває з величезною на гальністю. Наші повні слави і випробовані в боротьбах над Сочею військові сили і німецькі оружні сили, які ідуть наперед, віднесли над звичайно великий успіх. Братерство оружа союзних армій викуте на численних полях боїв припечатане кровю наших найліпших, знов показало ся непобідимим. Над горішною Сочею знані з хоробрости полки піхоти, цісарські стрільці, стрільці з Каринтії і Тироля принево лили неприятеля в екалистих околицях Ромбону і Каміну і над Стол в завзятій боротьбі опустити занятий терен. На південний схід від Карфрайт здобули пробоєм прусько шлеські відділи високу гору Матайне. Як ту так і на захід від Тольмайн боротьба ведеть ся вже переважно на італійськім терені. На високорівні Байнсіцца боронять ся ще Італійці, уступаючи крок за кроком.

На південь від гори Врх взято в нагальних боротьбах вершок 652 коло Водіче, за який стількикратно і так завзято ведено бої. Крім того здобуто Монте Санто, гору, яка була після думки Італійців нагородою за їх хоробрість в 11. битві над Сочею. сини усіх земель Австрії і Угорщини шли на перегони в напорі і в боротьбі. Коло Каналє і на схід від Каналє привели 2 дивізії 16.000 полонених і 200 гармат. На північ від Горициї стоїмо над Сочею. В відтинку Файтіріп 17. угорська дивізія, яка від понад 2 літ має побідну сторожу над Сочею, проломила в першім приступі перші неприятельські лінії. 3500 італійських полонених впало в її руки. Загальне число полонених піднесло ся на 60.000, число здобутих гармат на 500. З неприятельських літаків вістрілено дотепер 26.

На східнім фронті і в Альбанії нічо нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 27. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: Французи і Англійці протягом вчорашнього дня припускали на поли бою в середині фляндрійського фронту приступи при помочи нових відділів військових, бажаючи спричинити рішенє боротьби. Успіх був по нашій стороні. Надармо поплила кров ворожих дивізій в нашім обороннім огни. Жаден ворог приступив до наступу розвинув зміцнену діяльність артилерії. Перед неприятельським огневим вальцем ударили його пробоєві відділи. На північ від Sixcoote дійшли Французи до Buttebock, але наш протинаступ відкинув їх звідти. Між гостинцем Klerben Poelkapelle і велізничою лінією Roulers Ypern припускали Англійці кількакратно приступ. По завзятій боротьбі, якої судьба хитала ся то в одну то в другу сторону, а яка була завзята особливо на захід від Paschendaele мусів неприятель вдоволити ся кількома лініями лій к перед своїми первісними позиціями.

Окремо від головного наступу кілька англійських дивізій вирушило на наш фронт Becelaere до области на південь від Gheluvelt. З початку вдерли ся вони в парк в Paezelhoek і в Gheluvelt, але наш сильний протинаступ скоро випер ворога ва його давну лінію. Частинні боротьби тревали до ночи. Сильний огонь ослаб тільки проминаючо.

Війска з усіх частий Німеччини брали славну участь в корнснім висліді того дня битви.

Група військ німецького наступника престола: В небогатьох відтинках над каналом Oise Aisne гарматна боротьба прибрала велику силу. Ворожа піхота під вечір даремно намагала ся осісти в кількох місцях на північнім березі каналу.

В Шампанії і над Мозою в кількох місцях огнева діяльність зміцнила ся враз з перепалками стеж. Ни східнім терені війни і на македонськім фронті положенє не змінило ся.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Акція приготована під особистим проводом Його Апост. Величности Цісаря Австрії і короля Угорщини проти головної сили італійської армії, при співучасти незрівнаної сили удару німецьких військ, які приступили до боїв над Сочею рамя об рамя з своїми хоробрими товаришами оружя, іде до великого успіху. Друга італійська армія побита! При сприячій погоді німецькі й австро-угорські дивізії, в богатьох місцях ломлючи завзятий опір ворога, через гори і долини перли нестримно наперед. Ц. і к. 27. дивізія стрільців здобула остро стятий гірський хребет Столь. Сильно укріплений вершок Мт. Матаюс, високий 1641 м. впав вже дня 25. с. м. о 7. годині рано, а 23 години по нашім наступі під Тольмайн підпор. Шнібер з чотирма сотнями горішно шлезького полку піхоти ч. 63 здобув пробоєм сильну граничну точку опертя Італійців. Оружні діла усіх військ, ідучих через підгірє Юлійських Альп в італійську долину, є вищі над похвалу. Число полонених побільшило ся 60.000, число здобутих гармат на 450. Пребогато воєнного матеріялу із здобутих італійських становищ має ся ще забрати.

В двох останних днях стручено 26 італійських літаків.

Італійський фронт над Сочею захитав ся аж до ріки Віппах. На високорівні Красу неприятель держить ся.

Німеччина за прилученем Галичини до Польщі?

Відень, 25. жовтня 1917.

Краківський „Kuryer codzienny" доносить з Берліна, що там відбувають ся дуже важні конференції в польській справі, що довели до усуненя ріжниць в поглядах, які заступали Австро-Угорщина і Німеччина. Німеччина має годити ся на проект злуки Польського Королівства з Галичиною, яке має стати державою, злученою з габсбурською монархією перзональною унією.

Українські формації в російскій армії.

СТОКГОЛЬМ. Укр. прес. бюро доносить з Петрограду:

Як вже доношено, шеф генерального штабу Верховський виголосив в центральнім комітеті робітницько жовнірської ради програмову промову про реорганізацію російської армії. В звязку з тою промовою звернула ся Українська Центральна Рада до генерала Верховського з основно виробленим меморіялом про донесенє Українців у військовій области. Перш усего У. Ц. Р. домагаєть ся зложеня з українських жовнірів окремих військових формацій з українською мовою в команді і українським корпусом офіцирським. Сі українські відділи мають обороняти російско-український фронт перед евентуальною інвазією.

Гр Чернін і парлямент.

ВІДЕНЬ (Ткб,). Як зачувати, гр. Чернін запросить до себе президії обох Палат парляменту, голов клюбів в Палаті послів та провідників поодинских груп в Палаті панів на конференцію, на якій дасть деякі поясненя в справі заграничної політики.

Таки уступить.

БЕРЛІН (Ткб.) Після інформацій в парляментарних кругів можна сподівати ся прояснення політичного положеня в той спосіб, що канцлер д р Міхаеліс одержить димісію.

З'їзд Холмщан у Київі.

(Ф. К.) *Відень, 24. жовтня 1917.*

„Кіевская Мысль" в 8. н. ст. вересня повідомляє:

Вчора в льокалї Педагогічного Музею відкрив ся з'їзд українських виселенців із Холмщини. На з'їзд прибуло коло 300 делегатів. Предсідателем з'їзду вибрано п. Василенка. З'їзд відкрив священик Матіюк,

Від 5.—7. год. веч. засіданє з'їзду відбувало ся при зачинених дверях. На з'їзді виступав цілий ряд бесідників в справі національного самоозначеня.

ПРОСИМО

при вмінї адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведенє зміни — —

2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

Кабінетова кріза в Італії.

ЦІРІХ (Ткб). Палата послів після промови міністра заграничних справ Сонніна відкинула формулу дневного порядку, яка звучала „Пала та одобрює заяву правительства", 314 голосами проти 96. Буджетову провізорію ухвалено тільки на 2 місяці.

Кабінеть Боселія внесе димісію.

Воєнні цілі Італії.

Цірix 25. жовтня 1917.

З звідомлень італійських дневників слідно, що вчерашнє засідане італійської Палати послів оставало під знаком трівоги з приводу сподіваної австро угорської і німецької офензиви. Міністер війни велів бути приготований на всякі можливості.

Пос. Барзіляй виступив проти змаганя, щоби Італія після промов Ленлєва і Льойда Джорджа виявляла бажане мирових переговорів. Мінімальні домагання Італії ось такі: вона мусить одержати Трентіно, необхідну для оборони країну юлійської Венеції і покласти перешкоду тому, щоби австро Угорщина володіла Адрією, яка є італійським морем.

Українознавство у київськім університеті.

КИЇВ. (Укр. бюро). Російський міністер просвіти Салазкин повідомив українські власти в Київі, що тимчасове правительство наміряє в найблизшій будучности заснувати 3 катедри для українознавства у київськім університеті.

Українці приняли ту відомість з великим вдоволенєм.

Зріст реакції в Росії.

Протиреволюційна конференція.

МОСКВА (ПТА.). Відкрито тут конференцію недемократичних політиків, в якій бере участь більше як 1000 відпоручників, а яка радить одночасно з петроградським вступним парляментом.

Жидівські погроми.

СТОКГОЛЬМ. Тутешне жидівське пресове бюро доносить: Після депеші з 23. с. м. зростає в Росії реакційна агітація, яка старається ся здавити революцію. Агітація антисемітів довела до цілого ряду жидівських погромів в богатьох містах як в Тамбові, Бендерах, Переяславі, Харкові. В часі тих погромів богато осіб убито і ранено.

40.000 італійських бранців.

ВІДЕНЬ (Ткб). Як доносять з пресової кватири число бранців, полонених на італійськім фронті зросло до 40.000 людий.

Полагоджене кризи в клюбі людовців.

Львів, 27. Жовтня 1917.

До краківських дневників доносять з Відня, що кризу в клюбі людовців, спричинену резигнацією послів: Вітоса і Длугоша з уряду голови і заступника голови клюбу вже полагоджено. Клюб висловив обом послам довіре і вони резигнацію взяли назад.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.009.

НОВИНКИ.

Львів, 27 жовтня 1917.

— **Похорон Евгена Олесницького.** Одержуємо депешу з Відня, що похорон пок. Евгена Олесницького відбудеть ся в Відни в неділю о год. 2. пополудни, а в Стрию у вівторок о год. 11. перед полуднем. На похорон треба виїхати зі Львова ві второк в 8·25 год. рано.

— **Через смерть пос. д-ра Евгена Олесницького** опорожнив ся мандат до Державної Ради з округа ч. 57 (Мединичі, Стрий, Сколє, Жидачів, Ходорів, Миколаїв, Глиняни, Бібрка). Сей мандат обнимає засупник Покійного пос. д р Льонгін Цегельський, який в сій цілі вже зложив свій мандат з округа ч. 67 (Ярослав, Радимно, Любачів, Цішанів, Сінява, Порохник). В сім окрузі заступником є о. шамбелян Емілїян Погорецький, катихит в Ярославі, який тепер собій має мандат.

— **Народний Комітет** відбув нині, в суботу, 27. с. м., в 6. год. веч. жалібне засіданє, присвячене памяти д-ра Евгена Олесницького. Засіданє отворив надрадн. Юліян Січинський, виголошуючи промову, в якій звеличав безсмертні заслуги Великиго Покійника для українського народу. Промови вислухали присутні стоячи. Потім Народний Комітет ухвалив вислати до вдови Покійного кондоленційне письмо, і взяти участь в похоронах у Стрию через свою делегацію.

— **Жалібне засіданє** Головної Управи Українського Педагогічного Товариства з приводу смерти члена Товариства д ра Евгена Олесницького відбудеть ся в понеділок 29. жовтня о 5 тій год. по полудни при вул. Мохнацького ч. 12. II. поверх.

— **Рада Краєвого Союза Ревізійного** відбула нині перед полуднем о год. 11. жалібне засіданє, присвячене вшанованю памяти пок. Евгена Олесницького.

— **Жалібне засіданє „Союза Українок"** по причині смерти посла д ра Евгена Олесницького відбудеть ся в понеділок 29. с. м. о год. 5. пополудни.

— **На шо вони собі позволяють.** Краєвий маршалок Станислав Незабітовський мав сміливість довшу депешу, вислану до польської регенційної ради іменем галицького Виділу Краєвого, закінчити тими словами: „Є заохотою для Достойної Ради бажане Краєвого Виділу, щоби дати їй в тих словах вислів нерозривної в своїх почуваннях злуки тої части („dzielnicy") Польщі з працею Достойної Ради".

— **Поправа матеріяльних відносин урядників.** Комісія Палати послів для справ державних урядників і слуг поручила послови Ваберови перевести переговори з правительством в справі внесень про потребу положеня урядників і слуг слуг державних.

— **На фонд охорони воєнних гробів** буде у Львові збірка в днях 31. жовтня і 1. і 2. падолиста. З огляду на память полеглих героїв сподіємо ся, що сим разом не відмовить наше патріотичне жіноцтво своєї помочи в збірці. В тій цілі просимо як найчисленнійше явитись в понеділок 29. с. м. в 4. год. пополудни в салі Ставропігії, вул. Бляхарська 9 по пушки, відзнаки і легітимації.—Ольга Бачинська.

— **Відзначене української сестри-милосердя.** Нам пишуть: Панна Розалія Гринюківна з Коломиї, армейська сестра інфекційного відділу у військовім шпитали в Гуші за свою трилітну працю одержала від генерала Кевеша зелїзний хрест з короною. Тепер управа шпиталю представила нашу землячку до ще вищого відзначеня. Панна Гринюківна, що весь час працює в тім відділі, набавила ся недавно повзаючої рожі, яку по важкій недузі щасливо перебула. Було би вказаним, щоби наші впливові одиниці постарали ся перенести сю ревну й цінну робітницю до котрогось із шпиталів, призначених для жовнірів Українців, де вона могла би посвятити свої сили в користь нашого народу. А доси вона змушена працювати в користь мадярської нації, члени якої що правда не щадять признаня і похвал для сеї правдивої сестри. — жалібниці всїх конаючих і безпомічних. У 238. ч. дневника "Pesti Hirlap" фейлетоніст Шандро Тот п. з. „Малий український ангел гуштських шпиталів" подав гарну характеристику п. Гринюківної.

— **Український концерт в Берлїні** відбув ся 20. с. м. На програму склали ся народні пісні і композиції Лисенка й Січинського до слів Шевченка, Франка і Гайне і гра на бандурі. Виконавцями були Анна Шарльота Вуцкі, Марія Люкс, Ол. Семенів і Данко Щербин. Поясненя про бандуру подав о. Евген Турула.

— **Реалізоване асиґнат на бараболї.** Від понеділка в слїдуючім тижни будуть видавати для мешканців Львова асиґнати на бараболї в касарни Фердинанда при вул. Городецькій, в спортовій палаті при вул. Зеленій, в Рільничім Банку при вул. Дзялинських ч. 8, та в магазині при вул. Хшановської ч. 8. В неділю, себто 28. с. м. появить ся викав чисел асиґнат, які мають бути відобрані в кождім з наведених складів. В понеділок зачнеть ся подрібна продаж бараболь в міських склепах по 3½ клґ. тижнево.

— **В справі покликань до помічної служби** заявив міністер краєвої оборони на засіданю військової комісії, що не буде покликувати ся тих, яких при переглядах признано невдібними до и їякої служби в загальнім ополченю. При тім буде покликуватн ся мужчин, що заняті в таких званях, яких виконуване під сю пору не є конечне.

— **Допущенє жінок до технічних студій.** В просвітній комісій Палати послів приділено пос. Гальбанови до реферату внесенє, щоби допустити жінок до хемічно-технічних студій.

— **Переселенє полоненних з Тобольска.** Виводюче бюро для полоненних доносить: Данське посольство оповіщає, що з Петрограду прийшла депеша з донесенєм, що табор полоненних в Тобольску буде опорожнений. Офіцири імовірно будуть вислані до Хабаровска, жовнїри до Томска. Бранці просять, шоби про ту евакуацію повідомити часописями їх рідню, яка нехай здержить ся з перепцскою, поки не дістане вістки про нові адреси.

— **Загальний господарський з'їзд.** Пригадуємо Вп. Членам нашого Товариства і прочому П. Т. Громадянству, що заходом нашого Товариства відбудеть ся в днях 1. і 2. падолиста 1917 Загальний Господарський З'їзд у Львові, в сали Музичного Інститута ім. Лисенка при вул. Шашкевича. Початок з'їзду 1. падолиста о год. 10 рано. На з'їзді конечна є присутність відпоручників філій нашого Товариства з короткими рефератами про місцеві потреби нашого населеня. — Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові. VII. 1—1

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 28 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: 21 Н. по С. Е. — римо-кат.: 22 Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Льонгина. — римо-кат.: Нарцива.

Повавтра: греко-кат.: Осїї прор. — римо-кат.: Клявдія.

| **Товариство позичок і ощадности „Праця" в Бучачи** приймає ощадности на 4½%.—Дирекція. 370

| **Найблизше засіданє** стації покріпляючої відбудеть ся в понеділок т. є. 29/X. о 5 год. поп. Просить ся о часленну участь. — Виділ.

| **Остап Билинський** Орішківці, п. Копичинці, просить д-ра Дениса Билинського штабового лїкаря у Відни подаги свою адресу. 369 1—3

| **Дня 4/XI. 1917.** о год. 6. вечер в домі Василя Крета в Мяцині Великій відбудуть ся основательні загальні збори Кружка „Сільського Господаря", на котрих вибере ся заряд Кружка і вияснить ся зібраним ціль товариства. За членів основателїв о. Гнат Заяць, парох. 376 А 1—1

| **Дня 4/XI. 1917.** о год. 4. пополудна на приходстві в Роздїлю відбудуть ся основательні загальні збори Кружка „Сільського Господаря", на котрих вибереть ся заряд Кружка і пояснить ся зібраним ціль товариства. За членів основателїв о. Гнат Заяць, парох. 376 Б. 1—1

ЖЕРТВИ.

Виказ жертв на Українську Захоронку від січня до липня 1917 р. (в коронах).

П. Перцак 2, д-р Ернест Гросман 10, д р Семеон Шевчук 25, п. Раставецький 50, Н. Н. 10, д-р Евин 100, п. Куницька 10, Конгрегація Марійська 100, о. кр. Чапельський 5, д-р Копач 20, о. І. Тарасевич 5, о. Шпитковський 10. о. Пісецький 5, парохияни села Потока 30, о. о. Левицький 20, громада Оброшин і Бартатів 50, о. Охримович 10, громадяни з Винник 25, о. Любінецький, збірка 120, п. Турянська збірка на ялинку 32·24, п. Мудракова 10, о. Бобикевич 3, о. Гр. Тимчишин 14, молодіж Ременова 30, п. Йосиф Сахрин 10, збірка дітий в Старій волї коло Яворова 5, громада Підгоряни коляда 23, о. Стернюк 40, о. Шухевич 52, о. Ясеницький 10, о. Бартків 5, громада Жовдлова 39, пор. Цимбалїстий Павло 10, п. Семен Наливайко 2, о. Куницький 5, Совіт Народної Торговлї збірка 35, невнаний добродій 11·18, о. Василів 15, о. Демків 10, з пушок „Нар. Торговлі" і Тов. Урядників і священиків збірка 17·40, п. Арданівна 4, п. Трушева 10, п. Р. Левицька 5, збірка п. Левицької 20, п. Андрій Яцків 3·40, збірка п. Ференцевича 30, п. Райнлендер 20. Виказ жертв за вересень: о. крил. Чапельський 10, збірка з Закопаного 74·33, о. Погорецький Бродки 50, о. А. Целевич з Лозини 34·36, збірка з села Солонки в'ддав Яків Гвоздь 64·20, збірка в Наварії о. Стрильбицький 56, о. Тимчак Соколізка 20.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знав би про Гаврилюка Дмитра перед війною учит. Ізм. в Рогатині зволить ласкаво повідомити Заряд школи, Вислочок, п. Ромашів. 357 2—2

Оголошення.

„YES" пудер кор, 2·20 пуделко. **„САЛЬФЕРС"** порошок до зубів 30 сот. вибілює і уздоровлює зуби. — Виключна продаж у **С. Федер**
Львові, вул. Сикстуська ч. 7. 319Г 15-20

Всіх наук лікарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішніх і жіночих
вулиця Зіморовича ч. 5. — II. пов.
304 6—8

Д. КРАУТ дентист-технік

ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 35.

виконує усі роботи дентистячні, містки в золоті після найновішої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів в провінції полагоджують ся в тім самім дни. 331 5—10

Українські строї народні

як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: Львів, Куркова 43. II. пов дв. 6.
366 2—8

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот)
(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).
В красній оправі як нотес К 1·20.
Замовлення приймає і висилає по одержаню готівка
А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

371 Б 1—25

Інструктора-ку

зараз приїму, до двоє дітий, хлопець в I кл. гімн., а дівчинка до III кл. Зголошення до о. Николая Любінецького в Чесниках п. п. Рогатин. — Догідна комунікація, а почта щоденно. — Нагорода після умови. 373 1—2

Загальні збори

Кружка Українського Педагогічного Товариства в Коломиї відбудуть ся в четвер дня 1. падолиста 1917. в льокали бурси Собеского ч. 41. о 3. год. по полудни.
Програма зборів:
1. Звіт комісії вибраної до заряду товариством через час російської інвазії.
2. Вибір старшини.
3. Справа права прилюдности для семинарії.
4. Внесення і інтерпеляції 375 1—1

Д-р А. РІХТЕР

вернув до СТАНИСЛАВОВА і мешкає
при вул. Шидловського ч. 3. 357 1—1

Властитель **більших посілостий** глядає інструктора до трох дітий, уч. кл. III. гімн., І. року семинара і III. народної.
Jakob Ostapczuk, Izbugyaradvane, Zemplen megue, Ungarn. 377 1—3

Ліцитація коний.

Здібні коні до робіт полевих і лісових є до набуття в дорозі ліцитаційній. Купуючі (гандлярі і посередники є викаючені) мусять мати легітимації, видані через староства (команди районові.

Ліцитації відбудуть ся:

1. **В шпиталях кінських:**
   - **Максимовичі коло Самбора** 1. падолиста
   - **Рящів касарні кав. Глубока** 2. „
   - **Ярослав (Annakaserne)** 4. „
   - **Судова вишня** 7. „
   - **Черляни коло Городка Ягайл.** 11. „
2. **В кінських стаціях зужиткових:**
   - **Братківці коло Стрия** 4. падолиста
   - **Ольхівці коло Сянока** 9. „
   - **Перемишль (Scharz'sche Kas.** 9. „
3. **K. u. k. Inspisierender der Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl.**

374 1—1

ЧИ ВНЕСЛИ?

До ц. к. Намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ

вже всі промисловці, ремісники, купці, читальняні і гром. крамниці, торг. і прем. стоваришення і т. п. самі, чи заступники, жени чи діти, опікуни чи повновласники, з дому чи з війска, загалом всі пошкоджені подання о беззворотну підмогу (субвенцію) на обмову, урухомлене, дальше ведення, розширене (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівці і додатки і тп.

Подавайте ся всі, хто лише зник через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від надготовий формуляр подання і поучення. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попирання ремесла і промислу
Львів, вул. Зіморовича ч. 20.
365 4—?

Брак обуви приневолює нас до шанування волівок. Набиває шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у цілім — — Львові. Сикстуска 29. — —
242 **Уважайте на число хати.** 6—6

Рукодільня різьбарська під фірмою **Петра Дембика в Яворові,** виконує урядження церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також.
346 2—10

Дешеву і добру лектуру

хто хоче мати, нехай собі купить

річники „Зорі" з р. 1894 і 1897,

а знайде в них богато повістий, новель поезій і ріжних статей. — Річник 10 кор.

Також поручаємо інтересні книжки д-ра Щурата а то:

1.	**Шевченко і Паляки,** основа взаїмних взязків	ціна К	5·—
2.	**Літературні вечорниці**	„ „	2·—
3.	**З життя і творчости Тараса Шевченка**	„ „	1·20
4.	**Пісня про похід Ігоря Святославича,** поема XII віку	„ „	1·—
5.	**Азбучне стате Миколи Кониневича** з 1834 р.	„ „	—·50
6.	**Із студій над почаївським „Богогласником"**	„ „	1·—
7.	**Дві статі про „Грунвальдську пісню"**	„ „	—·30
8.	**Голос Галичан**	„ „	—·60
9.	**Українські жерела до історії філософії**	„ „	—·50
10.	**Св. Іван Златоустий на Руси**	„ „	—·26
11.	**Христос Пасхон,** Львівські віршовані діяльоги з 1620 р.	„ „	3·—
12.	**Повість в Пророка Ісаії**	„ „	—·26
13.	**Історичні пісні**	„ „	1·—
14.	**Малійська Венера,** поетична драма Павла Ліндава в переводі д-ра Щурата	„ „	1·—

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**
1—1 IV **Львів, Ринок 10**

ТЕОДОР ГУЛЬ

в Раві Руській

має на продаж машини рільничі, молотільні кіратові і ручні плуги зелізні з колесницями, борони і сівварки, оливу машинову і моторову в бочках, веде варстат репераційний і купує всілякі уживані машини. 301 4—4

Цілий світ перейдеш
як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК

до науки німецької мови.

вкладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють де-що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечнійших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сільське обістє, рідня, село, місто, барви, сільска хата, мешкане в місті, на торзі (про масло, ярини, земплоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду велівницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима весна, літо, осінь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 219 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брош. а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересалку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:
Канцелярія Товариства „Просьвіта"
Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 7—?

ВСЕСВІТНІ КЛАСИКИ: Ґете, Шіллер і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Накладом „ВСЕСВІТНЬОЇ БІБЛІОТЕКИ" під ред. Івана Калиновича вийшли в друку і продають ся слідуючі твори світових класиків:

N-о 1/3. Фрідріха Шіллєри: ПОЕЗІЇ, вип. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладі Цезара Бінкля, О. Грицая, Д. Йосафовича і д-ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-о 4/6. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладі, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка. (Се остання перекладна праця вашого вел. письменника) ціна 3 К.

N-о 7/8. Йогана Вольф. Ґетого: ГЕРМАН І ДОРОТЕЯ, поема з німецького міщанського життя в перекладі пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла в друку, ціна 1 К 60 с.

Понадто вкоротці появлять ся в друку:

N-о 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелі, ціна 2 К.

N-о 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладі Тараса Франка (друкують ся).

Видані досіль випуски можна дістати: **в Книгарні Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українськім Базарі" в Стрию, в „Народнім Базарі" в Перемишлі** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає замовлені випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 2—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дни вложення аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних півторічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслів. Справи позичок полагоджують ся можливо скоро.

Посередничить у виєднуванню позичок в Гал. Воєннім Заведенню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обевязку. III. 88—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К	1,364.000
Резерви	К	336 000
Власний маєток	К	1,700.000

На основі Найвисшого уповажнення — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
„ вексельні позички (ескомт векслів) та позички на підклад цінних паперів;
Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачети і сталі кредити;
Приймає вклади і опроцентовує їх від слідуючого будного дня по вложеню до дня виплати; вилат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;
Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;
Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовлене купує і на приручене продає комісово всякі ефекти, внаряди, машини, товари та земельні посілости;
Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);
Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.
Всякі банкові приручення переводить під найкористнійшими умовами. 728 47—?

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.
З друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 255 (9507) Львів второк 30 жовтня (17 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить ще-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261

Руконисів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:

піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, двошпальтова 40, в недільнім 60, в вечірніх 80 с, в реклямовій части 1 К. Повідомлення про вмерших і заручини 1·30. Найменьша стрічка 1 К.

Сталоголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 29. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Д. 24. с. м. рано австро угорські і німецькі сили генерала Оттона фон Бельова, північне крило групи військ ген.-полк. Боровичa розпочали наступ. Вчера вечером, пятого дня битви, був відзискании цілий терен, який неприятель з трудом був здобув від нас в 11 битвах над Сочею, посвячуючи за кождий квадратовий кільометер що найменше 5.500 людий.

На височині Красу наші війска, здобуваючи гору св. Михайла, посунули ся до Сочі. Наші відділи перейшли через розлиту ріку. Горицію очищено в вучинім бою. Подгору північним вечером здобуто приступом.

Всякий опір Італійців був даремний. Погоня за неприятелем, який уступає в великім переполоху, повела нас до Кормоне і гору Карім. Австро-угорські і німецькі війска стоять під Удіне.

Також в гористім терені на північний захід від Цівідале робимо швидкі поступи.

Італійський фронт карнтійський в найважнійших відтинках захитаний. Серед снігів і бурі наші війска забрали неприятелеви його граничні становища, побудовані протягом пятора року на південний захід від Парвії, під Понтафель, в область Плекен і на Великім Пали.

Швидкий похід союзників, який поборює всякі перешкоди, унеможливлює подати якісь певні дані про число похоненних і все зростаючу добичу. В области на полудне від Пляви забрано 118 італійських гармат усякого калібру. Дивізія, яка там посувать ся наперед, в небагатьох годинах забрала неприятелеви 60 офіцирів, 3.000 жовнірів і 60 гармат. Добича воєнного матеріяду в сій 12 ій битві над Сочею богато перевищає вислід нашої літної офензиви в Галичині й Польськім Королівстві в 1915 р.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 29. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: Мряки у Фляндрії обмежили боєву діяльність. Мимо сього здовж Ізери огень був значний. Особливо під Діксмідє оживив у ночи велику силу. Наступ неприятельських відділів на північ від сього міста скінчив ся нічим. Між лісом в Гутульст і рікою Ліс неприятель сильними відокремленими огневими филями острідював нашу боєву область. Англійська піхота, йдучи наперед під основою гураганового огню дымних гранатів, атакувала наші лінії на північ від зелізниці Bezinghe—Stadem. Наступаючі ряди лягли в нашім оборонним огни.

Група військ німецького наступника престола: На Шмен де Дам вначні французькі сили по сильнім огневім підготовленю два рази йшли до приступу під Брей. Вхоплений нашим огнем, а в деяких місцях против наступом залог наших ровів, неприятель мусів відступити, поніс важкі втрати й оставляючи полонених в наших руках.

В области иншої армій тільки місцями відбила боєва діяльність.

Від 22. с. м. неприятель в воздушній боротьбі і від обороннего огню втратив 48 самолетів, з того 3 в нашій вітчині. Підпор. Міллер скинув 30 го і 31-го противника, підпор. Більов 22 го і 23-го.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не стало ся нічого важного.

Македонський фронт: В кітловині Монастира, в луку Черни і від Вардару до озера Дойран артилерії сильно себе поборювали.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Окрилений успіхом офензивний рух німецьких і австро-угорських дивізій армії генерала піхоти фон Белькова звалив цілий італійський фронт над Сочею. Побита друга італійська армія тільки на короткий час стала до бою на своїх становищах від Віпах до моря. Виконує вона швидкий відворот здовж Адрійського побережа. Також на північ від широкого проходу італійський фронт в Каринтії аж до Плекен захитав ся.

Німецькі і австро угорські війска стоять під Удіне, дотеперішнею великою квартирою Італійців. Австро угорські дивізії заняли Кормон і наближають ся в побережнім поясі до границі держави. Всі шляхи вкриті втікаючими безладно колонами поїздів італійських армій і цивільного населення.

Число бранців і добичі постійно зростає.

Нагальна буря з великими дощами шаліла вчера над величезним боєвищем 12. битви над Сочею.

В обороні жертв війни.

Інтервенція не-німецьких послів.

Справа реклямацій українських народних учителів.

Відень 27. жовтня 1917.

Вчера явила ся під проводом чеського посла Заградніка на авдієнції у президента міністрів д-ра Зайдлера посольська депутація, щоби інтервеніювати в справі інтернованих і конфінованих о їх увільнене та безпроволочну репатрияцію, а також в справі покликання до служби всіх тих осіб, яких чи то наслідком засудів за політичні провини чи наслідком дисциплінарних доходжень або просто наслідком доносів усунено з їх становищ або перенесено з дотеперішних службових осідків.

В депутації взяли участь іменем УПР. пос. В. Сінгалевич, іменем чеського Союза посли Коничек і Віт, іменем Словінців пос. Верстовчек, іменем польського кола пос. Рихлік, іменем Італійців пос. Кончі.

До конференції був запізваний і брав участь також міністер просвіти Цвікліньский, якому депутація представила передовсім свої домагання в справі переслідуваних і покривджених учителів.

Пос. Сінгалевич представив крім того справу заведення реклямования українських народних учителів, справу суспендованих або перенесених українських залізничників і скарбових урядників під несправедливим закидом мельональности та поставив відповідні домагання реституования покривджених або перенесених осіб.

В цілі дальшого точного обговорення великого фактичного матеріялу конференцію відложено на 7. падолиста с. р.

Українські покривджені сторони повинні як найскорше надіслати до рук п. В. Сінгалевича дотичні точні дати і матеріяли в сій справі.

Українська Парляментарна Репрезентація і буджетова провізорія.

Відень, 27. Жовтня 1917.

Пресове бюро УПР. оповіщує: В деяких краєвих дневниках подано невірно, немовто правительство д ра Зайдлера ще йно обіцяло вести переговори в справі домагань УПР., з окрема вести ще-до сього також переговори з польським колом. Супроти сього належить ствердити згідно з виданим в сій справі комунікатом та згідне з правдою, що правительство зобовязало ся супроти УПР. ще перед голосованем над буджетовою провізорією вимагати окремі кредити на відбудову Східної Галичини, забрати ся негайно до відбудови сеї найбільше знищеної части краю, дати з державних фондів відшкодоване родинам неповинних жертв з часів війни та полагодити заряджене, щоб населене Східної Галичини трактовано на будуче з можливою обережністю. Супроти сього торжественного зобовязаня являють ся влащинами дальші переговори, а з окрема переговори правительства з польським колом.

✝ По смерти д-ра Е. Олесницького.

Торжественне засіданє УПР.

Відень, 27. Жовтня 1917.

З причини смерти пос. д-ра Евгена Олесницького відбуло ся 26. с. м. торжественне засіданє Української Парляментарної Репрезентації, присвячене памяти Покійного.

Засіданє отворив голова д р Евген Петрушевич, який в горячих та глубоко відчутих словах змалював втрату, яку поніс клюб і увесь український нарід через смерть свого великого діяча й провідника. Велична память Олесницького перейде до історії.

Клюб вислухав промови свого голови стоячи, після чого на знак жалоби засіданє замкнено.

До вдовиці Вп. пані Марії Олесницької вислано кондоленційну депешу. Від клюбу визначено отсих бесідників на похоронах: в Відни промовлять буде іменем УПР. пос. д р Окуневський, а в Стрию віцепрезидент Романчук або д-р Кость Левицький.

Похорон у Відни.

Відень, 28. Жовтня 1917.

Нині, в неділю, в 2. год. по пол. відбув ся похоронний обряд і перенесене тіла пок. д-ра Евгена Олесницького з мешкання VIII. Albertigasse 6 на дворець Північної зелізниці.

Відправляли: о митрат Жук, сов. Застирець, Патрила, Коренець, оо. Бабин і Галібей. Співав муж. хор церкви св. Варвари, скріплений укр. молодіжю. Явились: президент палати д р Гросс, від польського кола Заремський, Врубель і Діямаид, від полудневих Славян Лягінн і Дулібіч, пос. Райцес, міністер Горбачевський, укр. посли та вся віденська укр. громада. Промовляли з трибуни перед домом Окуневський від Укр. Парл. репрезентації, п. Струк від „Сільського Господаря" і пос. Семака від Бук. Каюбу. Домовину зложено на каравані, а на ній вінець від подруги Покійного. Інші вінці (від Парлям. Репрезентації, „Сільск. Господаря", Тов. „Січ", Тов. Кред. земськ., родини Цегельських і т. д.) зложено на окремім каравані. Домовину відвезено на півн. дворець, де ще доконано відправу і запечатано у зові, що відійшов поспішним поїздом вечером через Львів до Стрия, де ві второк рано відбудеть ся похорон.

Видавнича Спілка „Діла"

відбула в суботу, 27. с. м., жалібне засіданє, присвячене памяти д ра Евгена Олесницького. Промову, присвячену памяти Покійного, вголосив голова н. надрадн. Січинський, згадуючи заслуги Покійного для „Діла", до якого основателів належав Покійний і в якім працював підчас першого свого побуту у Львові як співробітник, а й опісля не перестав обдаровувати його плодами свого пера. Сеї згадки присутні вислухали стоячи. Потім на знак жалоби засіданє замкнено.

До вдови Покійного, п. Марії Олесницької, рішено вислати отсе кондоленційне письмо:

„Високоповажана Пані!

Видавництво „Діла" вважає собі за велику честь, що можемо звернули ся до Вас в тяжкім горю з приводу смерти Вашого Мужа з висло-

вами найглибшого і найщирійшого співчуття з особливого титулу, а саме, що Покійний д р Евген Олесницький належав до основателів і співробітників нашого дневника, остаючи з ним у звязку від його заложеня аж до кінця днів своїх.

Ваша втрата, Високоповажана Пані, є рівночасно нашою втратою і взагалі втратою цілого українського народу.

І се, що Покійний поклав такі великі заслуги для свого народу, — заслуги, які зробять Його ім'я вічним в історії українського народу, нехай буде Вам, Високоповажана Пані, розрадою в Вашім горю."

На похорон в Стрию рішено вислати заступника голови Сїлки о. проф. Д. Лопатинського і редактора „Діла" д-ра М. Лозинського і зложити на могилі вінець з написом: Основателеви і співробітникови — Видавництво „Діла".

„Сільський Господар".

Головна Рада Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові вшанувала під проводом президента ради. Івана Кивелюка память творця сучасної хліборобської організації бл. п. д-ра Евгена Олесницького, основателя і першого президента Товариства, торжественним жалібним засіданем дня 27. с. м. о год. 12. в полудне. По теплій згадці муравлиної творчої праці Покійника, жертвованої всеціло економічному двигненю українського народу, а з окрема українському хліборобству, засіданє на знак жалоби закінчено.

На сумну вість про смерть бл. п. д-ра Евгена Олесницького, урядуючого віцепрезидента Краєвого Тов а „Сільський Господар", вислала Президія Товариства из ру-и опечаленої подруги Покійника Вп. Марії Олесницької у Відни слідуючу депешу:

„В тяжкім смутку на печальну вість про смерть Вашого Мужа, незабутного нашого Президента, просимо приняти від „Сільського Господаря" слова як найщирійшого співчутя і глибокої жалоби".

В похороні у Відни застукали Тов о „Сільський Господар" правительственний радник Роман Заловецький, бувший президент Товариства, і Василь Струк, генеральний секретар Товариства.

В похороні в Стрию візьмуть Головна Рада і урядники „Сільського Господаря" корпоративно участь.

„Дністер".

Надзираюча Рада Товариства взаїмних обезпечень і кредиту „Дністер" відбула в суботу, 27. с. м., в год. 5·30 вечером жалібне засіданє, присвячене памяти бл. п. д-ра Евгена Олесницького. Президент п. Йосиф Оницкевич, отвираючи засіданє, виголосив промову, в якій звеличав заслуги Покійного для українського народа та вказав, яку тяжку втрату понесло Товариство, до якого належав Покійний протягом цілого його істнованя як член Ради Надзираючої, а опісля також як член Дирекції. Промови сеї внесухали присутні стоячи. Опісля порішено на знак жалоби вивісити на будинку Товариства чорну хоругов, видрукувати посмертні оповістки, вислати кондоленційну депешу до вдови, зложити на трумні Покійного вінець від Товариства, виделеґувати на похорон до Стрия депутацію, зложену з д-ра Теофіля Кормоша, д-ра Евгена Гвоздецького і д ра Стефана Федака, та поручено д-рови Евгенови Гвоздецькому виголосити іменем Товариства жалібну промову.

„Просвіта".

На жалібнім засіданю Головного Виділу Тов а „Просвіта" 27. с. м., скликанім по причині смерти почесного члена Тов-а д-ра Евгена Олесницького, взяли участь майже всі члени. Голова Товариства радник І. Кивелюк, подаючи до відома сумну вість, зазначив заслуги Покійного на поли народної освіти. Присутні члени вислухали бесіди стоячи та рішили пошанувати память Покійного вивішенем чорної хоругви на домі „Просвіти", виданем посмертних плякет, кондоленційною депешою на руки вдови, участю в похоронах у Відни, василкою делеґації на похорони до Стрия і зложенем вінця на могилі.

Жалібне засіданє Старшини Кружка У. П. Т. ім. Т. Шевченка

на стрийській дільниці у Львові відбуде ся в суботу 27. с. м. Присвячено його памяти д-ра Евгена Олесницького, як першого голови сего Кружка і ініціятора заложеня хлопячої школи на стрийській дільниці у Львові. Засіданє отворив теперішний голова Кружка п. Іван Ігнат промовою, в якій звеличав заслуги Покійного, положені для українського народу, з осібна на шкільнім полі в стрийській дільниці у Львові. Промови вислухала Старшина стоячи. Відтак рішила Старшина вислати до вдови Покійного заяву співчутя, вивісити на шкільнім будинку жалібну хоругов, та 1. падолиста о год. 9. рано уладити поминальне богослуженє в церкві С. С. Василіянок при вул. Зиблікевича.

Цісар на фронті.

Число полонених 100 до 120 тисяч, число здобутих гармат 900.

ПОСТДЙНА. (Ткб.) 28. жовтня. Цісар поїхав нині рано в область Файті Гріб. Зимна, наче би урвала ся хмара, не здержала монарха піти слідом нестримно йдучих вперед союзних військ. На всіх дорогах через Крас прямують полки до італійської землі, коли в противнім напрямі йдуть тисячі полонених. Монарх стрінув ся знов в дорозі з богатьома вождями і військами. Кождо донесенє, яке відбирав, означало побіду. Саме перечислюють ся число полонених. Буде їх може 100 000 може 130 000. В сій хвилі є вже здобутих 900 гармат. В гирлі Сочі, в якого области стояли батерії Сдобби, знаходять ся австро-угорські війска. Човни з англійськими гарматами без сумніву вже усунено, але вмуровані величезні гармати приняли нам.

В наслідок кількагоднинної слоти потоки плигуть по дорогах. Самохід цісаря гряже щораз на нове і треба його витягати. Цілком знеклий цісар прибув вечірною порою до своєї осселї в области оперуючих армій.

Димісія Міхаеліса принята, цісар Вільгельм запропонував баварському президентови мін. Гертлінгови обняти уряд канцлера.

БЕРЛІН (Ткб.) „Berl, Ztg." довідуєть ся: Цісар Вільгельм принив вчера по полудни баварського президента міністрів графа Гертлінга і запропонував йому обняти уряд канцлера Німеччини. Граф Гертлінг просив о час до надуманя. Перед принятем уряду відбуде він переговори. Димісія Міхаеліса вже принята.

Італії грозить доля Росії.

КОПЕНГАГА (Ткб.) „National Tidende" пише: Осередні держави знов випередили коаліцію і заскочили Італійців. Нема виглядів, щоби англійське французські офензиви могли помочи Кадорні. Треба припускати, що число англійсько французських військ висланих на італійський фронт не є дуже значне, але здаєть ся, управа англійської і французської армії будуть змушені післати армію до Італії. Коаліція мусить зробити вже, щоби в Італії не стало ся те саме, що в Росії.

Послідні вісти про воєнне положенє.

ВІДЕНЬ. (Пресова кватира.) Наступ союзних австро-угорських і німецьких сил також протягом нинішного дня ішов нестримно вперед і перекинув боротьбу від провалу Плекен на південь від Мавтен аж по море на італійський терен, а надграничне населенє Каринтії і Країни цілковито освободив з під діланя ворожого оружя. Відворот побитого італійського війска іде в части через гірські бездорожа, збільшаючи як добичу так і число полонених.

Устуменє Кадорни?

БЕРЛІН. (Ткб.) „Voss. Ztg." доносить: „Züricher Morgenzeitung" пише: Факт, що італійська армія відступила, не є ще доказом, що вона вже не існує. Вона ще існує і може ще боронити ся. Але вона не може вже числити на побіду. Вона не може вже числити на ніякий успіх. Вона може тільки числити на то, що її відступ буде так довго затягати ся, доки не прийдуть на поміч англійські і французські війска. Але ті війска не можуть прийти скоро. Вони можуть прийти тільки по довгім часі. Тому Італія не може числити на ніяку поміч. Вона мусить

лійські військові звідомлення не підписує вже Кадорна, наклонює нас запотувати погодинки, які постійно надходять в над італійської границі, що доконала ся або доконуєть ся зміна в італійській начальній команді.

З Росії.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Ізза постійно зростаючих неспокоїв проголошено в богатьох містах і повітах воєнний стан.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Президент міністрів Керенський виїхав на фронт.

Добутє Гориції.

З австро-угорського воєнного звідомленя з 18. жовтня.

Вчера упала послідна перешкода нашої оборонної боротьби, славної і повної пожертвованя, яку ми вели від 2½ років. На височині Красу і у відтинку Гориції перейшли ми до наступу. Італійці нігде не оперли ся нашому приступови. На південнім криді наші передні війска взяли Монфальконе. Вчисе Градиски о годині 3. досвіта майор Мочарі на чолі свого баталіону стрільців ч. 11. перейшов через горіючий міст над Сочею на правий беріг та видер неприятелеви Монте Фортін.

На замку Гориції відділи карловицького полку піхоти ч. 96. розвісили о год. 2. досвіта наш прапор. В швидкій погоні за неприятелем переступлено Сочу на захід від освободженого міста і взято гору Подгору.

Височина Байнсіца—Гайлігенгайст з горою Монте Кук лежить за нашим фронтом. Під Плявою виборолн собі наші війска в завзятих боях перехід через ріку.

Чівідале є в німецьких руках. Напираючи вперед нестримно, давлючи всякий опір неприятеля, наші союзники добули тут вхід до венецької долини. Побиті армії князя Аости і генерала Капелльо втратили доси 80.000 полонених. Число добутих гармат подають на 600.

Чорноморська фльота під українським прапором.

СЕВАСТОПОЛЬ (ПТА). З приводу приняття кружляка Балтійського моря „Світляна" до української народности вивісили всї кораблї на Чорнім мори побіч російських военних стягів також українські прапори.

Кабінетова кріза в Італії.

ЛЮГАНО (ТКБ). Італійська Палата послів відбула засіданє, яке тривало тільки 6 мінут. Президент міністрів заявив, що кабінет предложив королеви прошенє о димісію та що остає дальше в урядованю тільки для полагоджуваня біжучих справ і для вдержаня публичного ладу. Предсідатель Палати відложив засіданє.

Король Віктор Емануель приняв президента міністрів Боселія й міністра війни, опісля відвідав в палаті послів її президента Маркору. Звертають на себе загальну увагу довгі наради міністра внутрішних справ Орляида з Соннінов. Орлянда вважають кандидатом на становище премієра.

Інтронізація польської регенційної ради.

ВАРШАВА (Ткб). Дня 29. с. м. відбула ся тут інтронізація польської регенційної ради в присутности німецьких і австро угорських окупаційних властий. Проповідали ген. губ. Безелер і ген.-губ. Шептицький. По богослуженю в катедрі відчитано маніфеест регенційної ради до польського народу.

На два фронти.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Приказ міністря війни звучить: Супроти анархії, яка обхопила край, треба безпроволочно стягнути війска для вдержаня ладу в нутрі краю.

Американські війска у Франції.

АМСТЕРДАМ (ТКБ). З Ню-Йорку доносять, що американські війска вже є в передних стрілецьких ровах у Франції та що американська артилерія віддала там перший вистріл.

Війна Бразилії з Німеччиною.

АМСТЕРДАМ. (Райтер). Бразилійський посол в Льондоні вислав до всіх бразилійських посольств за границею прокламацію президента Бразилії до конгресу, в якій він з огляду на безправне затопленє Німеччиною бразилійського корабля „Макао" домагаєть ся від конгресу повновластий, вимаганих повним станом военним.

„Забув ся".

ВІДЕНЬ. (Ткб.) В палаті послів у відповіди на інтерпеляцію пос. Бачинського, який жалував ся, що дисциплінарні сенати львівського вищого Суду краєвого і Найвищого Трибуналу, видимо самовільно і легідне, відступаючи від приписів закона, обійшли ся з радником вищого суду краєвого в Сяноці Францішком Бжозовським з приводу його нетактовних слів, висказаних в ресторації, обидливих для українн народности, міністер справедливости заявив на основі актів ось що:

Сенат вищого Суду краєвого д. 5. грудня 1916 засудив радника вищого Суду краєвого Бжозовського за нетактовне поведенє на кару деталі. Сенат Найвищого Трибуналу затвердив сей присуд. Оба сенати запримітили, що поведенє радника Бжозовського було вправді не відповідне і не до оправданя, але що в тім можна доглянути ся тільки нетактовности. Сенати руководили ся тим, що п. Бжозовський ніколи не виявляв ворожого настрою супроти української людности і нічим не зазитав довіря до своєї урядової дїяльности; тому треба припускати, що він хвилево тільки забув ся. Супроти такого розуміня його поступку як простої нетактовности вимірено йому з двох допускаємих кар порядкових строгійшу. Отже не може бути бесіди про відступленє від приписів закона, а міністер мусить рішучо відпорти обидливі напасти на судїв вищого Суду краєвого і Найвищого Трибуналу, поміщені в записті.

*

Про „нетактовність", якої по словам п. міністра справедливости допустив ся, п. Бжозовський, радник вищого суду краєвого в Сяноці, доносили ми свого часу на основі інтерпеляції пос. Бачинського. Щоби пригадати читачам ту „нетактовність" п. Бжозовського наведемо дотичний уступ поданої нами свого часу інтерпеляції:

„Дня 1. вересня 1916 сидів в ресторані Герціга в Сяноці один український священик в товаристві своєї жінки і ще одної женщини, з якими розмовлив по українськи. Кілька кроків від них сидів радник вищого суду краєвого при тамошнім окружнім суді Бжозовський і почав без ніякого приводу співати пісню, імовірно ним самим зложену, якої слова звучали: „Rusini świnie, Ukraińcy to sama hołota".

Такий вислів в устах ц. к. судії (Поляка) називаєть ся тільки „невідповідним поведенєм". До того ц. к. судія, який проголошує публичне такі почування супроти української народности, урядує до нині в Сяноці і вимірює справедливість українським сторонам.

НОВИНКИ.

Львів, 29 жовтня 1917.

— **Редакція віденського тижневника „Ukrainische Korrespondenz"** просить нас оголосити, що від 1. падолиста всї письма до редакції слїдує висилати на адресу: XV. Costagasse 7/10, а грошеві посилки на руки пєсна В. Сягалевнча Wien. XVIII. Karl Ludwigsstrasse 3/15 „Ukrainische Korrespondenz" виходить чотири рази на місяць. Видавець д р Кость Левицький. Ціна півречно 6 корон, річно 12 корон.

Нам пишуть з Судової Вишні: Дня 18. с. м. в селї Макуневі їхав сеннин Антін Іваницький з своїм 13 літним сином Андрієм до ліса по дерево. В дорозї серед поля гукнув вистріл, хлопчина нараз запламав і скричав, що його болить нога. Батько здержав коні і переконав ся, що в сина прострілена ліва нога. Заки батько й дитина прочухали з переляку, наблизив ся до них німецький жовнір і почав лаяти їх, чому вони не здержали коний, коли він кричав „halt". Виявило ся однак, що сей жовнір не мав ніякого діла до Іваницьких, не був вартовим в хвилї, коли стрілав, а йшов в критичну пору полем до села по підводу. Антін Іваницький звертаєть ся до наших послів з прошенєм, щоби заняли ся сею справою, яку вирочім віддано вже й військовому судови.

— **На увагу подорожуючим.** Залїзниці мусять служити тепер передовсїм цїлям військовим. З огляду на те, що в заведених для будови машин і вагонів дасть ся відчувати великий брак будівляних матеріялів і робучих сил, вказана є можливо найбільша ощадність в ужитю перевозових середників. Так само конечною є ощадність вугля в залїзничім руху, бо в сім році можна доставити значно меншу скількість вугля ніж минувшого року. Отже мусить ся зменшити рух залїзничий для приватних цїлей. Кожний горожанин держави обовязаний є до співдїланя в тих тяжких часах, повинен отже як найменше подорожувати, щоби облекшити залїзничному рухови. Треба помахати непотрібні їзди залїзничі, а то тим більше, що до їзди особовими поїздами може бути допущена тільки така скількість осіб, для якої вистарчить місця в возах призначених для цивільних осіб, при чім мусить ся узгляднити і особи всїдаючі по дорозї. Даване найдзвичайних поїздів для перевозу осіб є неможливим. При сій нагоді запримічаєть ся, що переповненє поїздів в теперішних часах спричинює опізненє, а неправильний рух поїздів загрожує в наслідках безпечеиству руху. Хто отже через непотрібні подорожи причиняєть ся до переповненя поїздів, наражає так себе, як і співїдучих на небезпеку.

— **Відзначенія.** Поручник Григорій Олесницький при 58 п. п. відзначений вдруге „Signum laudis".

ОПОВІСТКИ.

Второк. 30 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Осії прор. — римо-кат.: Клявдія.

Завтра: греко-кат.: Луки ап. і еп. — римо-кат.: Маркелїя.

| **Членів „Руської Академічної Помочи"**, які залягають то найменше з 3 місячною вкладкою, взиваєть ся, щоби сплатили їх найдальше до 15. падолиста с. р. В противнім раві довжники перестануть бути членами Товариства, а залеглі вкладки почислять ся їм як довг, затягнений в Тов-і. Вкладки можна сплачувати в понеділки і середи від 4—6 год. по пол. в Товаристві, вул. Панська ч. 11а, або пересилати їх до Гіпотечного Банку, Підвалє, з допискою: чх, вкл, Р. А. П. — Видїл. 1—3

| **Інжиніри і архітекти Українці**, як також инші технічні потрібні сейчас до експозитури в Косові. Условія добрі. Зголошенія до інж. Стеф. Заячківского в Журавні. 382 1—3

| **Остап Билинський** Обішкіяці, п. Копичинці, просить д-ра Дениса Билинського штабового лїкаря у Відни подаги свою адресу. 369 1—3

| **Щоб віддати честь памяти** бл. п товариша Юрія Кордиша, члена II гуртка, I чети, зложив улад укр. молодїжи „Пласт" 20 К на фонд сирїт ім. гр. Шептицького. 381 1—1

Оголошенє.

МИЛА тоалетові під гваранцією. По цінах приступних поки вистарчить запас ще через кілька днїв поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319А 16—30

ЗОЛОТО, СРІБЛО,

купує ювилер РОТ, Ягайлонська 9.

Поручає золото і лут для пп. дентистів, приймає замовленя і направки по дешевих цінах. 378 1—?

379 1—5

ВЖЕ ВИЙШОВ!

Ціна лиш 70 сот. — з пересилкою 80 сот.

Хто замовить 10 прим порто оплачуємо. Комісіонерам 20%. Замовленя приймаємо тільки за готівкою на адресу: **„Самохотник" в кошї УСС. Etappenpost 445.**

ЗАБОВОН НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ МАРТОВИЧА

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: „Сю одиноку повість покійного Мартовича читають ся, не відкладаючи її з рук".

ШІСТЬ БОКОВ

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. Ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. — 353 4—10

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те мобільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Здоволення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після видробленого вже способу научання! Важне для учителів удільючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 2—25

ТКАЧ добрий найрадше немічник У. С. С. мігби осісти в селі, де пять сіл навкруги ткача не мають хату і опал, громада дасть даром. Зголоситись до Заряду школи Вислочок п. Риманів. 368 2—2

Інтелігентна мішка з родини священичої, енергічна і надзвичайно трудяща, глядає місця до заряду господарства на селі або в місточку. Може провадити почт. складницю і знесь на господарстві молочарським. Посвідчення подасть підписана: Б. Приндецька, Винькович, п. Самбір. 389 1—1

Лампи ацетиленові, ручні, до роверів, столові і коридорові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенькові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН

204 8—10 Львів, вул. Академічна ч. 25.

ФАРБИ до фарбованя матерій, ріжні барви, по 30, 60, 90 с. зі способом ужитя поручає І. Борис, Перемишль.

При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлі дістануть рабат. A 356 3—10

Міський Уряд господарчий.

Ч. 131.604/17.
XVII.

У Львові, дня 22. жовтня 1917.

Оповістка.

В цїли улекшеня мешканцям м. Львова заосмотреня ся в бараболї, будуть видавати, почавши від дня 23 жовтня с. р., міські окружні Бюра роздачі споживчих карт перевозові цертифікати, управняючі до привозу до Львова бараболь, в скількости законної рациї спожитя, з тих громад львівського повіту, в яких по покритю припадаючих на них контингентів, остають ще засоби, призначені до вільного обороту.

Цертифікати будуть видавані до громад:

Борщевичі в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Пелчинська 10.	від	27. X. 1917.
Басівка	„ „ „	„	24. X. „
Білка королівська	ул. Берштайна 8.	„	27. X. „
Білка шляхотська	ул. Пелчинська 10.	„	зараз.
Білогорще	„ „ „	„	24. X. „
Борки янівські	„ „ „	„	24. X. „
Бродки	„ „ „	„	зараз.
Брюховичі	„ „ „	„	„
Цеперів	„ „ „	„	„
Хрусно нове	„ „ „	„	„
Хрусно старе	„ „ „	„	„
Чорнушевичі	ул Берштайна 8.	„	„
Черепин	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. 1917.
Черкаси	ул. Бернштайна 8.	„	зараз.
Чижки	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. „
Чижиків	ул. Бернштайна 8.	„	зараз.
Давидів	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. 1917.
Дмитровичі	ул. Бернштайна 8.	„	зараз.
Дмитре	„ „ „	„	„
Дорфельд	„ „ „	„	„
Дубляни	ул. Пелчинська 10.	„	„
Айнзідель	ул. Бернштайна 8.	„	„
Фалькенштайн	„ „ „	„	„
Ганьчарі	ул. Пелчинська 10.	„	24. X. 1917.
Підтїмне	ул. Жовківська 60.	„	27. X. „
Підлїски великі	ул. Пелчинська 10.	„	30. X. „
Підсадки	ул. Жовківська 60.	„	27. X. „
Полячка	ул. Личаківська 70.	„	27. X. „
Повекяни	„ „	„	зараз.
Поршна	ул. Бернштайна 8.	„	30. X. 1917.
Пруси	ул. Жовківська 60.	„	30 X „
Пустомити	ул. Личаківська 70.	„	30 X. „
Раковець	„ „ „	„	27. X. „
Райхенбах	ул. Шопена 3.	„	зараз.
Ременів	„ „ „	„	24. X. 1917.
Ровенберг	„ „ „	„	зараз.
Руданці	„ Личаківська 70.	„	„
Рудно	„ Шопена 3.	„	„
Рісна польська	„ „ „	„	„
Рісна руська	ул. Личаківська 70.	„	27. X. 1917.
Сердиці	ул. Шопена 3.	„	зараз.
Сихів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Ситихів	„ „ „	„	24. X. „
Селиска	„ „ „	„	27. X. „
Семенівка	„ „ „	„	зараз.
Скнилів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Скнилівок	„ „ „	„	30. X. „
Сокільники	„ „ „	„	зараз.
Солонка	„ „ „	„	30. X. 1917.
Сороки львівські	„ „ „	„	24. X. „
Стронятин	„ „ „	„	24. X. „
Толщів	ул. Ленартовича 23.	„	27. X. „
Вербіж	ул. Шопена 3.	„	зараз.
Винники	ул. Ленартовича 23.	„	зараз.
Виннички в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Ленартовича 23.		зараз.
Вислобоки	ул. Шопена 3.	від	24. X. 1917.
Волків	ул. Ленартовича 23.	від	27. X. 1917.
Вілька гам.	ул. Шопена 3.	„	24. X. „
Загірє	„	„	30. X. „
Загородки	ул. Ленартовича 23.		зараз.
Глинна	ул. Бернштайна 8.	„	24. X. 1917.
Глуховичі	ул. Жовківська 60.		зараз.
Гряда	ул. Бернштайна 8.	„	24 X. 1917.
Грибовичі	„	„	24. X. 1917.
Германів	ул. Жовківська 60.	„	24 X. 1917.
Годовичі	ул. Берштайна 8.	„	24. X. 1917.
Гонятичі	ул. Жовківська 60		зараз.
Горбачі	„ Жовківська 60	зараз	
Гуменець	„ „ 60	зараз	
Яричів новий	„ „ 60	зараз	
„ старій	ул. Бернштайна 8	від	24 X. 1917.
Яструбків	ул. Жовківська 60	зараз	
Кальтвасер	„ „ 60	від	24 X. 1917.
Костеїв	„ „ 60	„	24 X. „
Козичі	„ „ 60	„	24 X. „
Ковельники	„ „ 60	„	24 X. „
Красія	„ „ 60	зараз	
Кретошини	ул. Личаківська 70	від	24 X. 1917.
Кривчиці	„ Жовківська 60	зараз	
Кугаїв	„ Личаківська 70	від	24 X. 1917.
Кукизів	„ „ 70	„	24 X. „
Ляшки муровані	„ „ 70	„	24 X. „
Лисиничі	„ „ 70	„	24 X. „
Лани	„ „ 70	зараз	
Малехів	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Маличковичі	„ „ 70	„	24 X. „
Миклашів	„ „ 70	зараз	
Милятичі	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Милошевичі	„ „ 70	зараз	
Містки	„ Бернштайна 8	від	27 X. 1917.
Наварія	„ Личаківська 70	зараз	
Пасіки зубр.	„ „ 70	від	24 X. 1917.
Піски	„ „ 70	зараз	
Пікуловичі	„ Жовківська 60	від	30 X. 1917.
Підборежці	„ Личаківська 70	„	24 X. „
Підбірці	„ Жовківська 60	„	27 X. „
Запитів	„ Шопена 3	„	24 X. „
Зарудці	„ „ 3	„	24 X. „
Зашків	„ Ленартовича 23	„	24 X. „
Завадів	„ „ 23	зараз	
Збоїска	„ „ 23	зараз	
Зимна вода	„ „ 23	від	30 X. „
Зимна відка	„ „ 23	„	30 X. „
Зубря	„ „ 23	зараз	
Зухорині	„ „ 23	від	24 X. 1917
Журавники	„ „ 23	„	24 X. „
Жидатичі	„ „ 23	„	24 X. „
Жиравка	„ „ 23	„	30 X. „

Зголошуючий ся по цертифікат має викавати ся легітимацією на побір муки і хліба, як також знежитя карта спожитя бараболь, почім одержить цертифікат на привіз бараболь у такій скількости сотнарів (100 клг.), кільки зложив бараболь карт.

Перевозовий цертифікат складаєть ся із чотирьох відтинків. Відтинок I. остає в окружнім бюрі роздавництва карт спожита для евіденційних цїлий, відтинок II. належить віддати на жадане контрольним органам ц. к. жандармерії, відтинок III. належить переховати для контролї у місті, а відтинок IV. належить вручити продуцентови—продавцеви.

На цертифікатах не вільно робити жадних поправок, дописків або поправок, инакше цертифікат тратить важність і буде відобраний через контрольні органи. Звертаєть ся увагу, що цертифікати будуть видавані лише до вичерпаня засобів бараболь призначених у вище наведених громадах до вільного обороту. По виданю цертифікатів на таку скількість бараболь, яка у дотичній громаді є призначена до вільного обороту видаване дальших цертифікатів буде здержане.

Вибір громади звідки консумент намірає спровадити для себе бараболї, належить до консумента, одначе лежить в його інтересї перед узисканем цертифікату упевнити ся наперед що до особи продаючого, бо цертифікат не дає жадної заруки що продуцент схоче продати бараболї. Належить отже найперше вишукати продаючого, а потім придбати цертифікат і на підставі цертифікату перевезти бараболї; так само є річю консумента постарати ся о средства перевозові. Припадаючу ціну купна належить очевидно знежити до рук продаючого.

372

Управа громади кор. прест міста Львова.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 256. (9508) Львів. середа 31 жовтня (18 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
півріччо . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
півріччо . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
півріччо . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петитова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в реданційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20.
Нетрудельгія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло".

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 30. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Положенє спричинене дванайцятою битвою над Сочею відбиваєть ся також на положенію в горах, на Таліяменто, звідки карнитська армія ґен. Кробатіна, поборюючи всякий опір в скорім поході наперед займає чим раз більше венецької землї від полудня і в напрямі заходу. Оружні сили генерала піхоти Альфреда Краєса вже в полудне д. 28. с. м. зробили перший вилім в сильно укріпленім таборі Жемона. Хоробрі стрілецькі відділи полку 28. здобули в завзятім ударі панцирний форт на Монте Лїпяра. Сильний наступ зединених військ під проводом ґенерала Бельєва увінчав ся успіхом здобутєм Удіни. Далї в напрямі полудня крутять ся ще розбиті ворожі відділи переслїдувані нашими арміями на побережу і завертають в сторону ріки Таліямєнто. Позаднокі місця пова фронтом ізза великих колюмн італійських полонених і воєнних добичий мають дуже часто вигляд італійського табору.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нема нїчого до донесеня.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З пресової кватири доносять: Погоня за побитий Італійцями йде гладко на перед.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 30. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: У Фляндрії діяльність артилерії у відтинку Gixmüde з малими перервами була значна. Між лїсом Houthoui'st і каналом Gomines Ypern огнева боротьба вчера хвилями досягла великої сили. Нині рано огонь уріс до сили барабанного огня.

Група військ німецького наступника престола: По обох сторонах від Braye до Chemin de Dames Французи скрішили свій огонь. На правім березї Меви випробувані війска по успішнім огневім приготовленю вдерли ся до неприятельських становищ на північний захід від Bezonnaux. Добуті на ширині 1200 м. рови оборонено против четирох наступів значних французських сил. Полягло більше, як 200 людий. Неприятель поніс тяжкі кривавї втрати.

На східнім і македонськім не було значнїйших боєвих дїланъ.

Італійський фронт: Союзні війска 14 армії добули Удіне. Таким чином осїдок начальної команди італійських військ в 6 дни успішних операцій попав ся в наші руки. Нестримно, не оглядаючи ся на втому наші дивізії пруть на рівнину в напрямі ріки Таліямєнто. В кількох місцях переправи через ту ріку, яка вилила наслїдком зливних дощів, то плять ея відступаючі неприятельські війска. Війска, що посувають ся вперед в Карнтії вступили вже на венецьку землю і йдуть в напрямі горішнього Таліямєнто.

Буджетова провізорія санкціонована.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Wiener Zeitung" оголошує санкціонований закон про буджетову провізорію за час від 1. падолиста 1917 до 28. лютого 1918.

Українці на загально-російській демократичній конференції у Петрограді.

(Ф. К.) *Відень, 28. жовтня 1917.*

В противенстві до загально російської конференції в Москві, де мали перевагу елементи недемократичні, й в якій тому власне Українці офіціяльно не брали участи, — на загальноросійській демократичній конференції, яка недавно була в Петрограді, взяла участь Україна — партійна й офіціяльна. І так взяла участь в сій конференції передовсім Українська Центральна Рада, яку представляло 18 делєгатів, і в імени якої говорив і зложив заяву п. М. Порш. Взяли участь в конференції також українські військові організації, в імени яких промовляв п. Величко. Від української соціяльно-демократичної партії виступав на нараді п. Ткаченко, від українських соціялістів революціонерів п. Шаповал. Вкінці п. Труба промовляв в імени українських організацій з-поза границь автономної України. Всї українські бесїдники промовляли на ранїшнім і вечірнїм засіданю 30. м. ст. вересня.

Промова представника українських військових організацій.

Перший промовляв на ранїшнім засіданю 30. м. ст. вересня представник українських військових організацій п. Величко.

Він заявив, що вповні прилучаєть ся до домагань, які поставили на початку засідання представники фронтових організацій. Українські військові організації вважають істнованє військових комітетів й инших военних організацій безумовно необхідними. Вони прилучають ся також до домагань, щоби начальні особи були іменовані виключно на підставі рекомендації сих організацій, рекомендації від поодиноких осіб не повинно бути. Досить пригадати — говорить він — що такі авторитєти, здавалось би, представники, як Савінков і Филоненко, порекомендували Тимчасовому Правительству Корнїлова. З сього він робить вивід, що рекомендаціям від поодиноких осіб довіряти не можна.

Дальше бесїдник в рівних виразах говорить про те недовіре, яке все ще виявляє Тимчасове Правительство у відношенію до Українців. Він пригадує, що недавно ще були задержані інваліди-Українці, які вернули в полону, й говорить, що се є кпина над трьома мілїонами українських жовнірів зі сторони контр розвідки. Від імени трьох мілїонів жовнірів Українців він заявляє, що подібних кроків не можна терпіти дальше, бо инакше українські жовнїри не будуть мати змоги спокійно й твердо стояти на своїх становищах на фронті.

Виступаючи дальше проти включеня кадетів в склад нового правительства, бесїдник особливо робить докори кадетам за те, що вони втікли із кабінету власне в той момент, коли на черві стояло українське питанє. „За участь кадетів в Корнїловськім заговорі — говорить він — їх слїд раз на все признати зрадниками. Не може бути для них більше місця при керми російської республики. Вся власть повинна бути передана виключно в руки революційної демократії. Одним із основних завдань нової власти повинен бути офіціяльний поклик до народів закінчити инїшню війну. Нова власть повинна також негайно внести кару смерти."

З'упиняючись на потребах Українців, Величко домагаєть ся, щоби був затверджений в повнім складі Український Генеральний Секретаріят і щоби були прилучені до України всї губернії, які насильно були відірвані. (Протести й оплески). Дальше Величко обвиняє російську демократію, що вона недостаточно піддержувала Українців в їх справедливих домаганях: „На нас — говорить він — дивили ся як на сепаратистів і казали, що ми кидаємо колоди спільній справі російської революції. (На салї піднимаєть ся шум).

Величко переходить відтак до питаня про реорґанїзацію армії, а також заявляєть ся за необхідністю творенія національних полків.

Кінчить бесїдник свою промову домаганєм усуненя команданта війск київського военного округа Оберучева і комісаря Кирієнка, а вкінці заявою, що Українці вважають необхідним, щоби по війні держава негайно приступила до розброєня й постепенного переходу до народної міліції.

Виступ представника Української Центральної Ради.

Від Української Центральної Ради виступає на вечірнім засіданю 30. м. ст. вересня Микола Порш.

Бесїдник вказує, що революційна демократія, зорганізована Українською Центральною Радою, рішила післати своїх представників на демократичну конференцію, щоби висказати свій погляд, яка власть потрібна всїм народам, що заселюють Росію. „На се питанє — говорить бесїдник — можна відповісти двома словами: їм потрібна власть революційна. Завданєм власти є повширенє революції, поглубленє соціяльного змісту, тому отже ясно, що власть сю можуть взяти в свої руки тільки ті соціяльні сили, які творили й творять і у найвисшій мірі заінтересовані у побічнім висвїді великої російської революції. Такими соціяльними силами є пролєтаріят, селянство й армія."

Критикуючи діяльність останнього Тимчасового Правительства, Порш доказує, що воно нїчого не зробило у змислї активного веденя заграничної політики, але у той сам час вело енергічну боротьбу з революційними організаціями. І коли сей напрям діяльности коалїційного міністерства не вспів завершити ся у днї Корнїловського повстаня, то лиш на стільки, на скільки повстанє Корнїлова не вдало ся й потерпіло фіско. Коли за 6 місяців досвіду Тимчасове Правительство дало нам реальні докази, що в момент інтенсивного розвою революції, коли в кабінеті, як се було при першім Тимчасовім Правительстві, був усього один соціяліст, міністерство служило інтересам революції, то під теперішню хвилю очевидне, що питанє лежить на тій площині, що революційний рух і революційні організації будуть розвивати ся тільки на стільки, на скільки правительство, основане на яких небудь принципах, буде служити інтересам населеня. Не в коалїції все дїло, а в укріпленю організацій революційної демократії. А між тим в останній час, крім боротьби в організаціями демократії, ми від Тимчасового Правительства нїчого иншого не бачили.

Коли у всїх справах Тимчасове Правительство при перевазї соціялістичних елементів не проявило усього того, чого ми були в правї ждати, то в національнім питаню у діяльности і програмі Тимчасового Правительства ми не бачимо нїякого прояву (Протести частини делєгатів. Большевики бють оплески). Між тим селянство не може ждати до Установчих Зборів на заспокоєнє своїх соціяльно-економічних потреб. Так само і в справі розкріпощеня національностий народні маси ждати не можуть і не бажають (Оплески по одній сторонї, протести по другій). Змаганє Фінляндців до політичної незалежности дуже енергічно переслїдуєть ся, а між тим фінляндський нарід має право на свої законні домаганя і на те, щоби вони були заспокоєні (Оплески одної частини, протести другої. Голоси: „Тихше, дикуни"!).

— На закінченє сеї части моєї промови, я позняйомлю конференцію з тими поглядами, які має Українська Центральна Рада. Я маю зложити отсю конкретну

Зелу:

„Українська Центральна Рада вважає, що нова власть повинна бути з'організована на принципі однороднім, революційнім, соціалістичнім. Ся власть повинна бути відповідальна перед демократією всіх народів, які заселюють Росію. В національнім питаню пора вступити на шлях активної політики. Державна власть, яка рішила ся признати форму управи незалежне від Установчих Зборів, має право установити як принцип признане для всіх націй права на нічим неограничене самоозначене, то є, кождій нації повинно бути признане право на скликане національних чи територіяльних Установчих Зборів.

„Крім того я маю поручене заявити тут від імена Української Центральної Ради, що нова власть повинна переглянути інструкцію для Генерального Секретарічту України в напрямі її територіяльного розширеня й розширеня компетенції предметової.

„В боротьбі за мир правительство повинно вступити на дорогу активної заграничної політики. Воно повинно піти з представленєм до союзників і ворогів про відкрите мирових переговорів".

Бесідник кінчить свою промову покликом утворити власть, відкинувши принцип коаліції.

Представник українських орґанізацій з поза меж автономної України.

Забирає слово представник українських організацій з поза меж автономної України п. Труба.

Він протестує проти границі, яку намагають ся повести міністри, бажаючи відділити від України харківську, катеринославську й частини инших губерній, і доказує, що сі губернії — рішучо українські.

На закінченє бесідник пригадує слова Керенського на московській конференції, сказані до українського народу: „Брате, коли ти підеш тим шляхом, то запитаємо, хто-ж дав тобі трийцять срібняків?!" Товариші, — кличе бесідник, — се удар у серце (Счинять ся шум. Голоси большевиків: „Ганьба!").

Бесіднік говорить дальше:

Звук сих срібняків досі в наших вухах. Ще ніхто не називав нас Юдами Іскаріотами. Старе російське правительство називало нас „мазепинцями". Ми заявляємо, що бажаємо бути братами рівними з вами, — але дайте нам задаток тої єдности, відкидайте непотрібні клевети!

Від імени українських соціялістів-революціонерів говорив ще п. Шаповал а від української соціял-демократії п. Мих. Ткаченко.

Представник українських соціялістів-революціонерів.

Він признає, що для спасеня революції і Росії потрібне задоволене у процесі революційної ініціятиви всіх потреб — соціяльно-економічних й инших усіх працюючих мас. Дотично власти бесідник заявляє, що коли конференція буде рішати справу коаліції, вона повинна вибирати, чи піде з українською демократією, чи з буржуазією. Коли конференція піде з буржуазією, то українська демократія останеть ся сама. До революційного парляменту також, на думку бесідника повинна увійти тільки демократія всіх національностий Росії.

Представник української соціяльно демократичної партії.

Після Шаповала виступає представник у-

Він заявляє, що його партія буде піддержувати тільки таку власть, котра принесе всі ті реформи, яких домагають ся Українська Центральна Рада. Така власть не може бути коаліційною. Українська демократія може зійти ся й працювати разом тільки з революційною демократичною Росією.

Звідомленє делеґатів на Малій Раді.

На засіданю Малої Ради 9. н. ст. жовтня делеґати Ради складали звідомленє про петроградську конференцію. Делеґати згідно зазначували неприхильне відношенє до української справи зі сторони петроградської преси, навіть революційної. Що-до загальних результатів конференції М. Порш зазначив, що „революційна демократія остала при розбитім коритї".

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

З судівничої комісії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 30. жовтня. Субкомітет судівничої комісії відбув нині засіданє, на якім скінчено нараду над проектом закона про відшкодованє невинно засуджених. Розширено границі можливости жаданя відшкодованя також за випадки, в яких засуджений може виступити з жаданєм відшкодованя лише сього, що був засуджений, між тим коли передтим міг виступити з претенсією до відшкодованя тільки в разї увільненя.

Закон має силу дїланя в зад, а саме при військових і карних вироках, які вдержали свою правну силу по день 26. липня 1917., а при цивільних вироках в тих випадках, в яких поновне поступованє не стало ще правосильне в часї введеня в житє сього закона.

Наради міністрів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) 30. вересня. Вечірні дневники доносять, що міністер заграничних справ гр. Чернін зявив ся нині перед полуднем в парляменті та конферував через довший час з президентом міністрів дром Зайдлєром і міністром рільництва гр. Сільва Перука.

Перед полагодженєм канцлерської кріси.

БЕРЛІН. (Ткб.) Перед полуднем вели ся далї наради визначних парляментаристів між собою та з гр. Гертлінгом. Як уже вчора донесено залежить прияте уряду канцлера гр. Гертлінгом від розвязаня питаня конечного в тім випадку відділеня становища державного канцлєра від становища пруського президента міністрів.

Партії лївиці є проти розділу сих двох урядів, головно з огляду на реформу виборчого права, що — як підчеркують сі партії — не є питанєм чисто пруським, але загально німецьким.

БЕРЛІН (ТКБ.) „Berl. Tageblatt" доносить, що в парляментарных кругах говорять в великою рішучістю про кандидатуру гр. Посадовського на державного канцлєра.

Новий італійський кабінет.

ЦІРІХ (Ткб). Після донесеня „Messagero" одержав Орляндо поручене утворити новий кабінет. Поки-що він задержить всіх членів кабінету Боселія з виїмком самого Боселія і міністра скарбу Каркано. Теку скарбу мавби одержати Нітті.

Відкрите заговору в Парижи.

ПАРИЖ. Агенція Авасе доносить: Дня 29. с. м. вечером переведено численні домашні ревізії в Парижи, які виявили заховані від початку війни склади оружя і проклямацій. Розведено слїдство з приводу заговору, якого ціллю було викликати внутрішні заворушеня.

За експанзію Польщі на схід.

Промова Біліньского в Палаті панів.

ВІДЕНЬ (Ткб) На засіданю Палати панів д-р Біліньский вказав на невідрадне фінансове положенє, яке від 100 літ не було ще ніколи таке трудне. Білянс австро-угорського банку є тому гірший від білянсу німецького банку, бо протягом війни купувало ся безліч товарів заграницею і не попирано достаточно краєвої продукції.

Бесідник заявляєть ся за таким миром, який раз на все виключав би небезпеку, щоби монархії хто небудь грозив війною, або щоби днем і ночию рік річно агітував в нутрі держави так, щоб повставали вороги в самім краю.

Також польський нарід бажає мира. Він поніс — говорить бесідник — більші жертви майна і крови як котрий небудь инший нарід. Покликуючи ся на хоробрість польського легіону і польських полків в армії д-р Біліньский витає самостійну польську державу, в якій отсе регенційна рада обняла найвисшу державну і домагаєть ся, щоби розвязано дві справи:

1) справу означеня східних границь Польщі відповідно до історичних традицій і природної потреби експанзії та

2) питанє будучої династії.

Поляки зі спокоєм і сильною надією дожадають розвязки обох тих справ. Не покладають надії ні на мировий конгрес ні на держави коаліції, а вірять осередним державам, які виявили, що можуть довершити великих дїл. До того Поляки виходять з заложеня, що інтереси польського народу є на довший час злучені з інтересами обох осередних держав. Особливу віру покладають в особі молодого цїсаря, як голові славної династії, котрої історична думка від віків згоджуєть ся з польською стародавнею ідеєю Ягайлонів: співжитя вільних народів.

Приказ цїсаря до армії.

ВІДЕНЬ (ТКБ). Цїсар видав отсей приказ до армії:

„В завзятих боях моєї хоробрі війска разом з хоробрими союзниками добули світлі успіхи. Радісно зворушений, висказую всім за доцільне і геройське поведенє в тяжких боротьбах мою горячу подяку і висловлюю всім вождам, всім командантам і всім військам моє найповнійше признанє. З Божою помочю дальше. Місце постою, 27. жовтня 1917. — Карло.

Признанє для гр. Черніна.

ВІДЕНЬ (ТКБ). З приводу успішної офензиви союзних війск над Сочею цїсар висловив міністрови заграничних справ своє признанє за консеквентне переведенє і поглубленє політики Союза, яку тепер в спільних боротьбах против Італії знова виявлено побідою.

Послїдні події в Ірляндії.

Намір скликання ірляндської конституанти.

Львів 30. жовтня 1917.

До „Frankfurter Zeitung" доносять з Амстердаму:

„Після донесень тутешних дневників конгрес „Sinn Fein y" в Дублїні порішив змагати до міжнародного признання самостійної ірляндської республики. На конгресї підношено передовсім жалїти против поведеня американських властий, які переводять арештованя Ірляндців, сподїваючих діяльности „Sinn Fein y". Зачувати, що учасники конгресу намірюють скликати конституанту до Дублїна.

Обнова російської армії мало імовірна.

МОСКВА (Ткб.) На засіданю конференції політиків, яка тут радить провідники генерали Брусїлов і Рузський. Вони зобразили дезорганізацію армії та глибоке, що раз зростаюче огірченє, яке обхопило жовнірів і офіцирів. Поки істнують комітети і військові комісарі в теперішнім виді, приверненє карности мало імовірне. Вкінци приято резолюцію, в якій сказано: Супроти того, що німецька фльота вдерла ся на Балтійські води і неважного загрожения Петрограду, публична опінія Росії відсуває проч від себе всяку думку про зраду справи союзників і заключенє окремого мира.

НОВИНКИ.

Львів 30 Жовтня 1917.

— **Негайні реклямації рільників і лїсовиків.** На внесенє міністерства рільництва зарядило міністерство краєвої оборони, щоби просьби о звільненє від військової служби предкладане міністерству кр. об. не в дорозї нормальної інстанції, тільки безпосередно політичній власти повітовій. Відносить ся воно до всіх тих случаїв, в котрих через негайне занедужанє, смерть, пожар і т. д. задля браку робучого первоначу грозить нагла перерва праці в господарстві рільнім чи лїсовім — і з тої причини звільненє від служби при війску сталось конче потрібним. Того рода подання буде полагоджувати ся по за турою.

— **На Захист для недужих У. С. Стрільців у Львові відбудеть ся дня 7. падолиста с. р. великий раут з дуже богатою і ріжнородною програмою.** Одною з милих несподіванок буде фантова льотерія, обильна передовсім всіляким практичними, а в теперішних часах так тяжким до набутя річами, навіть такими, як дріб, крілики і т. п. Та для доповненя тої льотерії потребуєме ще богато инших фантів і тому Комітет звертаєть ся отсим з горячою просьбою до львівської Громади прийти в поміч в доповненю тої льотерії складанєм фантів. В кождій хаті найдеть ся якась дрібничка, що надасть ся на фант і Комітет вірить, що патріотична наша Громада не відкажеть ся дещо пожертвувати, тимбільше, що дохід з раута при-

значений на так симпатичну для всіх ціль, як Захист для недужих наших Стрільців. Фанти просимо вже заздалегідь приготовляти, бо в днях 1. і 2. падолиста зголошувати ся будуть панночки з Комітету по їх відбір.

— **Реквізиція дзвонів в Галичині.** Реквізиція дзвонів в повітах Східної Галичини, що належать до округа львівської корпусної команди, наближаєть ся до кінця. Підчас другої реквізиції, що розпочалась в серпни б. р., знайдено дзвони тільки в одній части Східної Галичини. По горлицькій офензиві в 1915 р. Росіяни забрали всі дзвони в слідуючих повітів: Камінка Струмилова, Перемишляни, Золочів, Бережани, Підгайці, Бучач, Тернопіль, Теребовля і Броди. Комісія обїхала ті повіти і прямо не найшла ні одного дзвіночка. Після вибуху революції Росіяни понесли реквізицію дзвонів. По сегорічній літній офензиві осередних держав зарядженo реквізицію дзвонів — і знайдемо значне їх число в повітах: Львів, Жовква, Сокаль, Бібрка, Станиславів, Богородчани, Надвірна, Печеніжин, Заліщики, Борщів, Гусятин і Скалат. Після норм оголошених рескриптом міністерства війни, забрано для военних цілий всі дзвони понад 25 цм. проміру. Виключені від реквізицій тільки старі і цінні археольогічні дзвони і то або на місци, або в централі для східної Галичини, якої осідок у Львові.

— **З Бучача.** Дня 11. жовтня відбуло ся під проводом голови філії п. Сівка засідане філіяльної Ради Тов—а „Сільський Господар" в Бучачи при участи відпоручників всіх Кружків в повіті. По вислуханю звіту п. голови про заходи і діяльність Головної Ради для відбудови нашої країни порішено безпроволочно відновити діяльність філії і кружків, а також піскати управу повітової господарсько торговельної Спілки і дирекцію кредит. стоваришеня „Праця" до відновн діяльности сих стоваришень. По звітах відпоручників кружків порішено ввести в житє при філії канцелярію правної поради, якої управителем став п. К. Роговинський. Відпоручниками до прибічної ріжничої ради при старостві вибрано о. І. Олесницького, декана в Перволоці, і Ів. Косарчина, господаря в Нагірянці. Управа стов. „Праця" почала свої чинности в днем 20 жовтня, а повітова Спілка, яку зовсім знищено, поробила заходи в цїли отвореня торговлі. Найбільше пекуча справа се приміщене і опіка над виселенцями, яких неповажно повернено до Бучача під зиму, без огляду на се, що тут нема їх де примістити. Занявав ся тут повітовий У. К. П., який буде мати чимало до діла. Головою Комітету вибрано о. Д. Нестайка, пароха в Бучачи, а заступником проф. В. Винара. В повіті нема рук до праці, а головно нема професіоністів, яких негайно треба реклямувати.

— **Картки на обув** будуть видані в короткім часї. Міністерство має дозволити на довіз обуви зі Швайцарії. Міністерство війни заявило готовість віддати до розпорядимости скіру зі своїх привасів на обув для ширших кругів. Картки на обув будуть поділені на 3 категорії. Дві перші одержать картки, доказавши брак обуви. Трета категорія, що буде домагати ся люксусової обуви, одержить картки що йно тоді, коли в заміну віддасть 2 пари старої обуви.

— **Привіз скіри.** На послїднім засіданю Господарської Ради міста Львова підносили деякі бесїдники пекучу справу скіри на обуву. Між иншим жадано, щоби скіру могли діставати не лише корпорації для розділу між членів, але також і конзументи зорганізовані в ріжних кооперативах і товариствах як конзуми, стоваришеня, станові і культурні товариства, кружки і и. для поодиноких своїх членів і їх родин, бо шевці ставляють часто надмірні цїни за свої вироби, помимо того, що вони дістають скіру Бюра сирівців по відповідно дешевій цїні. На те відповіли представники Бюра сирівців, що всї корпорації можуть також дістати скіру для своїх членів і їх родин, коли внесуть відповідні поданя, потверджені громадським чи парохіяльним урядом (у Львові комісаріятом) і долучать спис членів з числом їх родин, для яких старають ся о скіру. Супроти того повинні всї кооперативи, товариства, кружки і и. організації внести негайно подане до Бюра сирівців при торговельно промисловій Палаті у Львові вул. Булярда ч. 5. з долученем спису своїх членів згляднo урядників і числом їх родин та потвердженем громадського чи парохіяльного уряду і нас об тім повідомити карткою щоби евентуально могти приспішувати справу. „Українське Товариство для пошираня уремесла і промислу", Львів, вул. Зїморовича ч. 20.

— **Підвишка платні для урядників.** Австро-угорський банк ухвалив нову підвишку платні для своїх урядників і функціонарів. Підвишка та дійде до 100% побираної платні.

Нове видавниче товариство.

Дня 1. падолиста о 3. год. по пол. відбудуть ся в салї І а кл. ц. к. академічної гімназії у Львові конституюючі загальні збори Видавничого Товариства „Українська Літературна Скарбниця", стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою.

Отже нове товариство, якого статути зареєстрував вже ц. к. львівський краєвий суд, повстало з ініціятиви учительських кругів. Поруч може воно в першій мірі як організація, що має дати нашій дорастаючій молодіжи займаючу і здорову літературу, а дальше мати не воно на меті придбати нашій читаючій публиці — поруч оригінальні праці наших письменників — найцінніші твори з чужих літератур із усїх областий літературної творчости белетристики, штуки й науки.

Не дивачись поки-що на такі далекі цїли, нове товариство буде займати ся виключно літературою для молодіжи, щоб їй витрутити з рук усяких Шерлоків і Нік Картерів, щоб їй дати змогу при помочи своєї рідної книжки образувати ся на всїх полях, виробити собі світогляд та замилуване до власної літератури й історії, замилуване до науки, до праці.

Не пора сьогодня розводити ся широко над потребою бібліотеки для молодіжи. Ся справа, хоч може ще не обговорена як слід усесторонно, все ж таки вже зріла до розвязки й до переведеня в дїло. Коли треба би сегодня ще про що небудь говорити — то взагалї про те, чи треба нам нового товариства, чи може лишити ту працю тим організаціям, які вже сим займають ся. Ініціятори нового товариства й досить широкий загал нашої інтеліґенції заступають перший погляд. Ріжу у тім, що істнуючі тепер видавничі товариства: „Видавнича Спілка", „Просвіта" й „Педагогічне Т-во" — кожде з них має инші цїли й инші завдання.

„Просвіта" веде видавництва для простолюдина, „Вид. Спілка" передовсїм для дорослої інтеліґенції, а „Педагогічне Т-во" побіч шкільних підручників — книжки для малої дїтвори. Не можемо недоцїнювати вартости їх діяльности — всеж таки констатуємо факт, що в нашій літературі є ще одна велика й важна прогалина: нема в ній відповідної лектури для дорастаючої молодіжи від 12—18 лїт. А хтож більше, як не ті хлопці й дівчата, що похапали вже дещо з наук у школї, що вже трохи розсмакували ся в лектурі, хтож більше — питаємо — потребує догляду й добору відповідного матеріялу до читаня? Адже вони найлекше можуть знеохотити ся до науки та взагалї до всякого серіозного занятя через незмірний провід і зійти на манівці через невідповідні книжки!

Годї вимагати, щоби котресь із наших видавничих товариств змінювало свої цїли та розширювало свої агенди ще й на ту область. Здати ся на се, що „нехай Вид. Сп. або Пед. Тов. се на себе переберуть" — значило би, відложити знову справу ad calendas graecas. Отже треба конче негайно приступити до праці і бодай підготовити матеріяли для найпильнїйших видавництв. Діятого то й порішено заснувати нову організацію і поставити їй на перший плян завязані тут задачі.

„Українську Літературну Скарбницю" завязують ся як реєстрове товариство, бо в такій формі буде воно могти найвідповіднїйше переводити всякі підприємства, обертати найбільшими капіталами і мати найлїпшу поруку та кредит. Щоби до товариства могли належати і менше заможні люди, що скочувають тій справі, установлено розмірно дуже низький членський удїл всього 20 кор; одначе кождому членови вільно приступити з більшим числом удїлів. Порука сягає до висоти ще одного удїлу; вписове 4 кор.

Коли в той спосіб збереть ся капітал кількох тисячів корон, можна буде приступити до видавництв. Але заки се станеть ся, треба підготовити матеріяли; детально розробити програму діяльности, підібрати перекладну літературу і подбати про добрі переклади, замовити і в наших письменників відповідні твори. Не забуваймо, що колись — і то мабуть уже не так дуже далеко — отворять ся кордони, а по тім боцї кольосальні недостачі в книжках. Там панує по просту правдивий „Bücherhunger"; там кождa книжечка, яка тільки під біду буде мовила, знайде свій збут і буде дуже цїнна. Чи тайно тільки, що пишуть часописи про наглий розвиток шкільництва та про брак усяких підручників. Не обійдеть ся без того, щоби і ми, Галичани й Буковинцї, що вже мають далеко більше рутини на тім полї, не мусїли брати участи в сій загальнонароднїй роботї.

Супроти того ініціятори нового товариства звертають ся до всїх людий доброї волї, до всїх, кому лежить на серцї добро нашої молодіжи, хто хоче причинити ся своєю лептою для підвигненя нашої літератури: приступайте громадно до нашого товариства! Гріш, який у се вложите, не може змарнувати ся. Така інституція не може і не сміє розлетїти ся або збанкротувати! Вложений на удїли гріш остає власністю члена і він може кождої хвилини дістати його назад, а коли товариство буде гарно розвивати ся, то удїли будуть нести добрі дивіденди.

Окреме пускмо звернути ся до наших фінансових інституцій, щоби приступали до нас у члени. І в них гроша не брак, а не потребують вони його давати як позичку, тільки по кресту; вложити як удїли або як капітал до обороту з початку не можуть в того, правда, сподївати ся великого проценту, але згодом і се повинно прийти.

Отже приступайте в члени, Панове Громадяне, у як найбільшім числї та прибувайте на Загальні Збори 1. падолиста, щоби почути програму та в дискусії докинути і своє слово.

Хто зложить 24 кор. (вписове і 1 удїл), той мати ме право голосу на Загальних Зборах. Гроші і зголошення треба посилати на адресу проф. Якова Яцкевича, або д-ра Романа Іваничa, обох у Львові, ц. к. Академічна гімназія, вул. Рутовського 22.

Львів, 20. жовтня 1917.

За основників:

Яків Яцкевич, Юрій Рудницький, д р Микола Чайківський.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 31. жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Луки ав. і ев. — римо-кат.: Маркелїя.

Завтра: греко-кат.: Йоіля пр. — римо-кат.: Всїх Святих.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової. Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 3. падолиста 1917 „Сусєта", комедія в 4 дїях Івана Тобилевича, виступ п. Осиповичевої.

В неділю, дня 4. падолиста 1917. „Наймичка", драма в 5 дїях Івана Тобилевича з п. Юрчаковою в ролї наймички Харитини.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Репертуар львівського Українського Народного Театру під дирекцією К. Рубчакової

в Стрию

салї „Народного Дому".

В пятницю, дня 2. падолиста 1897. „Модний жених", комедія з міщанського житя в 4 дїях М. Старицького. Білєти раніше можна набути в „Союзній Базари" а в день представленя при касі театру від год. 5. попол. 1—1

Про виклад конференції в дівочій гімназії С. С. Василянок у Львові можуть родичі або опікуни одержати інформації в канцелярії дирекції кождого дня в передполудневих годинах.—Дирекція.

Всїх студентів львівської політехніки Українців просить ся подати безпроволочно свої точні адреси. Товариство укр. студ. політехніки „Основа" у Львові, політехніка.

Поминальне Богослуженє за упокій душі бл. п. д ра Евгена Олесницького відбудеть ся заходами кружка У. П. Т. ім. Тараса Шевченка на стрийській дільниці у Львові дня 1. падолиста с. р. о год. 9. рано в церкві С. С. Василянок при вул. Зиблїкевича, на котре запрошуєть ся Українців сеї дільниці.

Засїданє секції реб.-промисл. Союза Українок відбудеть ся в четвер д. 1. падолиста о год. 5 по пол. На порядку дневнім дуже важні і пильні справи.

Рік шкільний для пп. Богословів II, III і IV р. розпочинаєть ся в львівській духовній семинарії в днем 3. падолиста. Пп. Питомці мають зголосити ся в тім дни при ул. Хшановської ч. 9. найпізнїйше о год. 6. вечером. Пп. Богослови приняті на І. рік зголосять ся пізнїйше; реченець буде поданий в часописях. 286 1—1

Засїданє Укр. Технічної Комісії відбудови краю відбудеть ся в середу 31. жовтня о год. 4-ій по пол. в кімнатах тов. „Сільський Господар", вул. Зїморовича ч. 20. 388 1—1

Тунцьо Билинкевич, де проживаєш? Подай свою адресу на тій самій дорозї. Справа для Тебе дуже важна. — Іван. Вишницький, Товмач. 389 1—2

Дирекція ц. к. державної української гімназії в Чернівцях подає до відома українського громадянства, що вступні іспити до І. кляси і вписи до висших кляс гімназії відбудуть ся 5., 6. і 7. падолиста с. р. в будинку державного учительського семинара в Чернівцях. Найпізнїйший реченець вписів до висших кляс 12. падолиста. Записи до приготівки відбудуть ся в тих самих днях. — Д р Артимович, ц. к. директор.

| Член в „Руської Академічної Помочи", які залягають що найменше з 3 місячною вкладкою, вимагає ся, щоби сплатили їх найпізніше до 15. падолиста с. р. В противнім разі довжники перестануть бути членами Товариства, а залеглі вклади почислять ся їм як довг, затягнений в Тов-і. Вкладки можна сплачувати в понеділки і середи від 4—6 год. по пол. в Товаристві, вул. Пашська ч. 11а, або переслати їх до Гіпотечного Банку, Підвале, з допискою: чл, вкл, Р. А. П. — Виділ. 2—3

| Інжиніри і архітекти Українці, як також сили технічні потрібні сейчас до експозитури в Косові. Услівя добрі. Зголошення до інж. Стеф. Заячківского в Журавні. 382 2—3

| Остап Билинський Орішківці, п. Копичинці, просить д-ра Дениса Билинського штабового лікаря у Відни подати свою адресу. 369 2—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцких ч. 6.** 46—?

Оголошення.

„ОЯ" крем до лиця і рук, виїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс вевріванний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 319 17-30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Сикотуска 7.

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цілий льос 40 К, вісімка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шиц і Хосс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 72

Пошукую хлопця до науки шевської.

Зголошення: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 57. Иосиф Качмарський. 387 1—6

Потреба учительки до дівчат: в II і III кляси видільової і III кляси нормальної, на цілий рік шкільний. Ремунерація після умови. Зголошення під адресою: **о. Алексій Очабрун, парох Волиці, п. Буківсько.** 384 1—3

Українські строї народні

як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: **Львів, Куркова 43 II. пов дв. 6.** 305 3-8

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназіальн. приме фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. Б 356 4—10

Властитель більших посілостий глядає інструктора до трох дітий, уч. кл. III. гімн., І. року семинаре і ІІІ. народної.

Jakob Ostapczuk, Izbugyaradvane, Zemplen megue, Ungarn. 377 3—3

Інструктора-ку

зараз приїму, до двоє дітий, хлопець в І кл. гімн., а дівчинка до III кл. Зголошення до о. Николая Любінецького в Чесниках п. п. Рогатин. — Догідна комунікація, а почта щоденно. — Нагорода після умови. 373 3—2

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рента

п. **„КАРПАТІЯ"** 41—7

Почесний президент Його Ексцилєнція ектоф полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се резиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неосперимість повна палість обезпечення.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички на низькі відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18

Години урядові: від 8. до 2.

ЗАБОБОН МАРТОВИЧА

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

ШІСТЬ КОРОБОК

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. —

Порто 60 сот. — Опр. пр. 7 К 50 с.

353 5—10

ЗОЛОТО, СРІБЛО,

купує ювилер РОТ, Ягайлонська 9.

Поручає золото і лут для пп. дентистів, приймає замовлення і направи по дешевих цінах. 378 2—?

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слідуючі **КАЛЄНДАРЦІ:**

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодіжи всіх шкіл закл. Наука і школи. Вибір звання. Полекші для учен. і м. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і м. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. м. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилання: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 1—10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

Д. КРАУТ дентист-техній

ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 35.

виконує усі роботи дентистичні, містки в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провінції полагодить ся в тім самім дни. 331 6—10

Всіх наук лікарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих

вулиця Зіморовича ч. 5. — II. пов.

304 6—8

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 16—20

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

ПРОТЕСТ

прети нарушеня авторських прав.

Супроти того, що появляють ся в друку всякі видання творів д-ра І. Франка з нарушенем авторських прав, забороняємо видавати всякі твори і світлини д-ра І. Франка без відома і згоди управителя спадкової маси радника К. Бандрівського, Львів, вул. Крашевського ч. 23. Ті ин. видавці, що твори або світлини д-ра І. Франка вже видали, зволять порозуміти ся з упр. спадк. маси. За спадкоємців: П Франко чет. УСС.

ВСЕСВІТНІ КЛЯСИКИ: Ґете, Шіллер і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ!

Накладом „ВСЕСВІТНОЇ БІБЛІОТЕКИ" під ред. Івана Калиновича вийшли в друку і продають ся слідуючі твори світових клясиків:

N-о 1/2. Фрідріха Шіллєра: ПОЕЗІЇ, вип. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладі Цезаря Білили, Л. Гриная, Д. Йосифовича і д-ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-о 4/6. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладі, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка (Се остання перекладна праця нашого вел. письменника) ціна 3 К.

N-о 7/8. Йогана Вольф Ґетого: ГЕРМАН і ДОРОТЕЯ, поема з нїмецького міщанського жатя в перекладі пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла в друку, ціна 1 К 60 с

Повадго вкоротці появлять ся в друку:

N-о 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелї, ціна 2 К.

N-о 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладі Тараса Фрачка (друкуєть ся).

Видані досіль випуски можна дістати: **в Книгарні Науков Тов ім Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українськім Базарі" в Стрию, в „Народнім Базарі" в Перемишли** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає замовлені випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 3—10

Чи маєте вже?

Великий український співаник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге виданє, справлене і побільшене).

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Ціна співанника **„Наша дума" К 2·80.** (оправленний в півполотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі. Співаник НАША СЛАВА коштує К **1·40.**

Часть друга п. з.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співаник НАША ПІСНЯ коштує К **1·40.**

ДОТЕПИ, ВИГАДКИ, ЖАРТИ.

Велика книжка в якій можна 900 разів насміяти ся. Коштує брошур. 1 кор. 80 сот. оправлена в полотно 2 кор. 30 сот. На порто звичайне треба 30 сот. поручене 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: V 10—?

Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з пересл. 45 сот.)

(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт К 17, вже оплачено).

В правій оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371 Б 2—25

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20.

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „ДНІСТРІ" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полуд.

Конто Почтової Щадниці 35.527.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі Вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 257. (9509) Львів. четвер 1. падолиста (19 ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталіоголошеня за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 31. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Союзні армії маршалка архикнязя Евгена зляново пруть вперед в гірськім терені над горішною рікою Тагліяменто і у венецькій рівнині.

На инших теренах війни не зайшло нїчого особливого.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 31. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: В середині бойового фронту у Фляндрії вчора розігравали ся завзяті бої.

По барабаннім огни, що розтягнув ся рано на цїлий фронт від лїса Hourhomlst до Comines—Ypern, були протягом дня сильні англійські наступи між зелїзничими шляхами, які ведуть в Roulers на Langemarck і Zonnebecke до Ypern. Сила ворожого наступу була спрямована на місцевість Paschendaele, яку ми проминаючо втратили. В нагальнім наступі випробованих в пробоях полків при співучасти артилерії відвискано те село і в цїлости оборонено проти пізнійших наступів Англійців в завзятих боротьбах, тревожних до сумерку.

Наша піхота, яка борола ся побіч того села та випробовані стрільці скорострілів, стоячи невломно на своїх становищах і в розірванім і замуленім поли боїв, успішно відперли ворожі наступи, поновлювані кількакратно протягом дня та хвилево утрачений терен відобрали ворогови в сильних протинаступах.

Побіч головних наступів на північ. схід від Ypern Англійці намагали ся посунутись наперед також по обох боках гостинця Menin—Ypern до Gheluvelt. Під ділянем нашого цїльного огня артилерії тільки слабій части ворожих війск удало ся вирушити вперед. Відперто їх піхотою і скорострілами.

Війска четвертої армії, які взяли вчера участь в боротьбі, при досконалій співучасти рїжнородного оружа осягнули нові успіхи. Англійці, не здобуваючи користий, знов понесли тяжкі кріваві втрати.

Група війск нїмецького наступника престола: Над каналом Oise—Aisne і на гірськім фронтї під Chemin des Dames зросла значно в силу вчера гарматна боротьба. Французька піхота була бездїльна.

На східнім березї наш руйнуючий огонь здержав приготовлювані наступи Французів коло лїса Chaume.

На східнім терені і на македонськім фронтї положене не змінило ся.

Італійський фронт: Рухи війск 14. армії, яка посуває ся наперед в гір Каринтії, та армії над Сочею мають перебіг намірений управою.

Послїдні вісти про воєнне положене.

ВІДЕНЬ. Преєова кватира (вечером). Наші армії наближають ся серед побідних боїв в італійськими задними сторожами до ріки Тагліяманто. Вчора здобули ми місто Пальманова. Число полонених виносить понад 120 тисяч, число здобутих гармат понад 1000.

Похорон д-ра Евгена Олесницького в Стрию.

Львів, 31. жовтня 1917.

Вчера д-р Евген Олесницький вернув до Стрия. Вернув на все. І Стрий привитав Його як свого, що хоч був неприсутний, але все оставав свій, — як свого найбільшого громадянина. Не даром д р Евген Олесницький прожив в Стрию 18 лїт, найкрасші лїта мужеського віку,— він і Стрий так зжили ся, як тільки може чоловік зжитися з тим шматком земли, який кождий має за свою „найтїснїйшу вітчину". І добре, що можна так зжити ся; що більше, тільки тоді добре, коли можна так зжити ся. Се бачили й відчували всї вчера на похороні д-ра Евгена Олесницького в Стрию, на тім святї останнього повороту чоловіка до своєї найтїснїйшої вітчини, щоби спочити в нїй на віки.

І з'їхали ся вчера до найтїснїйшої вітчини д-ра Евгена Олесницького найвизначнїйші громадяни цїлої галицької України, щоби віддати честь заслугам, які він поклав для всего українського народу. Завдяки д-рови Евгенови Олесницькому бачив Стрий вчера в своїх мурах гостий, яких йому не часто доводить ся бачити: Митрополита Галицького Андрія гр. Шептицького в окруженю епископа Боцяна і численного духовенства, представників Української Парляментарної Репрезентації, делегатів всїх центральних організацій зі Львова. Всї вони приїхали до Стрия задля д-ра Евгена Олесницького, на свято Його останнього повороту до Стрия.

Задля Нього вони вже були тут раз: перед 8 роками, на господарській виставі в Стрию, устроєній неначе на прощанє д ра Евгена Олесницького при його відході зі Стрия, щоби показати плоди тої організаційної праці на господарськім поли, якій він дав почин в Стрию.

Тоді вони перший рав були всї в Стрию, віддаючи своєю присутністю признанє Його заслугам, а тепер прибули в другє, щоби на ново стверднти се признанє, відводячи Його на вічний відпочинок.

Приготованя до похорону в Стрию.

На відомість про смерть д-ра Евгена Олесницького війшла ся в неділю, 28. с. м., українська громада Стрия на збори, на яких організатор повіту д-р Єронім Калитовський виголосив промову про житє і заслуги Покійного. Ухвалено віддати честь памяти Покійного устроєнєм як найвеличавійшого похорону. Повідомлено села, щоби могли взяти участь в похороні. Поробленo всї приготованя для похорону. Між ин. вишднано у військових властий, щоби відложити свято побіди над Італійцями аж на час після похорону.

Повітовий виділ також відбув жалібне засїданє з приводу смерти д ра Е. Олесницького і рішив взяти участь в похороні через віцемаршалка о. Остапа Нижанківського і членів д-ра Єреніма Калитовського і бар. Бруницького.

Дирекції середних і народних шкіл у Стрию звільнили всїх учеників без рїжниці народности від науки, щоб їм уможливити участь в похороні.

Тїло Покійного прибуло до Стрия пізним вечером в понеділок. Того-ж дня вечером приїхала до Стрия вдова Покійного з дир. д ром Стефаном Федаком і деякі делегати з Відня і Львова.

Зі Львова

головна маса тих, що вибрали ся взяти участь у похороні, виїхала ві второк в 8·30 год. рано. По дорозі в Пісочній всїв до поїзду митрополит Шептицький, який перебував у кадрі УСС.

На дворци в Стрию.

Коли поїзд зі Львова заїхав на дворець в Стрию, все вже було готове до похоронного обряду. Домовина з тїлом Покійного лежала на возї, завряженім трьома парами волів, похід був уставлений.

Тут промовив

Д-р Єронім Калитовський,

приймаючи тїло Покійного іменем українського громадянства Стрийщини. Звеличавши заслуги Покійного для Стрийщини, де він „оснував своє власне царство", бесїдник закінчив:

„Каса задаткова, Союз молочарський, Народний Дім — се живі і видні памятники, які собі Покійний здвигнув сам ще за житя; другий, невидимий памятник, може ще тревалїйший, здвигнув він собі у серцах наших, у серцях цїлої суспільности того малого його ідеального царства без рїжниці народности і віри. Бо до всїх великих прикмет, які його вчинили славним і великим, належить додати ще прикмети, які його зробили дорогим і любим серцям нашим. До сього належить його незвичайна, безкорисна учинність — така велика, що в містї і повітї може не знайдеть ся чоловік, котрому він за час свого 18 лїтного тут побуту не учинив би щось доброго. Ся його прикмета ясніла особливим блеском в його відношеню до селянства.

Тож при нагоді, коли Твої тлінні останки, великий Учителю, Добродію і Батьку, — вертають назад до свого царства — до дорогого повіту стрийського — на вічний відпочинок, прийми моїми устами від цїлої нашої суспільности, від тут. міста і повіту і осироченого Тобою тут. селянства заяву найбільшого жалю по Тобі, а заразом найглибшої нашої пошани і вдячности, які в серцах наших і грядучих поколїнь тривати муть по віки вічні."

По короткій відправі місцевого латинського духовенства під проводом пароха о. каноніка Цїсла і покропленю тїла епископом Боцяном рушив похід з двірця до церкви.

Похід

ішов у такім порядку: Школи народні міські і сільські. Хрест і процесії міські обр. лат. і обр. гр. кат. Депутації в вінцями, а за ними групи селян, селянок, пань і інтелїгенції. Хор і оркестра Укр. Січових Стрільців. Духовенство. Домовина, віз в 6 волами, а по обох боках домовини почесна сторожа зі свічками. Члени Родини Покійного. Посли, Репрезентації Властий і Делегації. Пластуни і гімназ. ученики шпалїром в право і в лїво, побіч домовини і замикаючи похід. Процесії і Брацтва із сіл, творячи шпалїр правим і лївим боком цїлого походу.

Народу в походї і боками вулиць зібрало ся великі тисячі; такого похоронного походу Стрий ще не бачив.

Похід ішов вулицею Третього Мая, вулицею Гоша, по при лат. костел, ринком, прямуючи до церкви. Особливо увагу звертало незвичайно численне духовенство (коло 50 священників) з митрополитом Шептицьким, епископом Боцяном, членами львівської капітули і т. д.

З самоуправних властий була, як сказано, делегація повітового виділу і делегація управи міста (бурмістр д р Фальк і секретар Костецький). Староство репрезентував староста радник намістництва Чепелєвський, шкільну власть інспектор Соколовський.

Товариші-адвокати Стрийські явили ся in corpore, а крім того як делегат Самбірської адвокатської палати д р Колєта.

Ц. і к. військовість репрезентували комендант Ergänzungsbezirkskommando Nr. 9 в Стрию полковник Гординський і репрезентант Etappenkommando з кількома офіцярами; нїмецьке військо майор Ульріх фон Кльоч з офіцирами.

Чи маємо вичичляти всї делегації, які прибули в імени нашого парляментарного представництва, від наших центральних організацій зі Львова, з цїлої Стрийщини, з сусїдних повітів і навіть з Гусятинщини, де уродив ся Покійний, щоби віддати йому честь в його останній земній дорозї? Чи маємо вичисляти тих 40 вінців, які зложили на домовині Покійного ті делегації, а також окремі особи?

В церкві

відправив похоронні обряди найперше латинський парох з 3 священиками, а опісля митрополит Шептицький з гр. кат. духовенством. Проповідь про заслуги Покійного виголосив о. Мик, Матковський.

На кладовищи.

Коли тіло Покійного вношено до церкви, було ще хмарно. Коли його винесено з церкви, привитало його синє небо і ясне сонце. В блеску сонця везено д-ра Евгена Олесницького на місце вічиого сну, в блеску сонця зложено Його в родинній гробниці побіч Його улюбленої доні, серед ридань Його товаришка життя, яка вірно помагала Йому на шляху життя сповняти ту велику задачу, яку він сповнив.

Коли покінчено похоронні обряди над отвореною могилою, перший промовив в імени Української Парляментарної Репрезентації, Народного Комітету і українських центральних організацій

пос. д-р Кость Левицький

отсими словами:

„Сумна Громадо!

Закровавленим серцем стрічаєш нову розриту велику могилу, перед котрою сталули тліннї останки одного з найліпших синів Галицької України, Евгена Олесницького. Тут на стрийській землї розложив віи був своє огнище родинне, тут поклав основи своєї діяльности народної і тут бажав спочити на віки! Спозиилось! Між нами не стало нашого дорого товариша провідника Евгена Олесницького!

З найглибшою пошаною, належною великоцу мужови, передовому незвичайному піонірови нашого народного відродженя клонить свої голови весь український нарід перед сею домовиною, бо в ній спочило богато праці невсипушої, життя, тяжкої борби і добра народцого!

Від студентської лавки до послїдник днїв життя перебув великий шлях праці народної; праці ідейної, характирної та обильної плодами Його діяльности. З природи обдарений незвичайним талантом спосібностий та краснорічивий бесїдник з Божої ласки розвинув віи широким і смілим розмахом свою працю на всіх областях життя народного: голова і організатор українських студентів університету у Львові, журналїст і письменник, знавець штуки і краси, передовий політичний організатор, провідник української репрезентації соймовві, засновник господарської організації в цілім краю, в часі війии знаменитий політичний дорадник Загальної Української Ради та однн з найспосібнїйших парляментаристів в Австрії.

Не закопав свого таланту, але дав своему народови все, що лиш мав і міг дати. Діяльністю своєю на стрийській землї показав він приклад, як треба провадити організнцію культурну і політичну та яке вона має значінє для піднесеня народу, а своєю працею в центрі краю для утворення господарської організації вказав дорогу до економічного відродженя народу, підни маючи клич суспільно політичний, що тільки нарід незалежний і заможний є в силї бороти ся за свої права.

Український нарід ішов за кличами Евгена Олесницького, бо довіряв його непорочному характерови, його розумному досвідови і невсипущій праці. І тому добув він собі авторитет у всего українського народу по сїм і тім боцї ковдону, так, що не було важнїйшої справи, щоби наш нарід не спитав ся: що скаже Евген Олесницький? Свої любили Його щиро і високо цїнили та вавсе були ним горді, а противники поважали з респектом.

Своїй благородній ідеї праці для народу остав Покійний вірним до кінця життя. Коли я мав нагоду з Покійним говорити про тяжке лихолїте, яке проживає наш український нарід, то він — хоч придавлений тяжкою недугою — не тратив надії в красшу будучність українського народу, жалів над сим, що у нас не раз поборюють свої своїх, та закликав до єдности і праці — борби проти лиха-ворога! Найбільшу увагу звертав Покійний на конечну потребу організації мас народних, щоби всї ми разом станули до великої праці для оборони життевих інтересіа українського народу та добули йому належне право самостійного і вільного життя на своїй землї. Так, незабутний Товаришу Евгене — отсе твій заповіт політичний!

І ми найліпше вшануємо память сего великого дїяча народного, коли нї на хвилю не будемо попадати в вневіру, слабодушність або крамолу, але кріпкою вірою в правду народну та з'єдиненими силами безперервно класти-мемо основи до воскресеня України. Вдячна память українського народу для Евгена Олесницького запишеть ся в історії України — від рода в род."

По польській промові представника зелїзничників п. Гуляка, який віддав честь памяти Покійного як оборонця робучого нсроду пішли дальші промови від українських організацій.

І так від „Сїльського Господаря" промовляв посол о. Стефан Онишкевич, від Головного Виділу Това „Просвіта" о. Теодозій Лежогубський, від Това „Дністер" д-р Евген Гвоздецький, від Наукового Това ім. Шевченка проф. др Іван Раковський, від шкільних товаришів о. Северин Борачок.

На закінчене промовив

Митрополит Шептицький,

зачинаючи словами пророка про море слїз, яке потрібне, щоби оплакати Покійного. Ми такий бідний нарід — говорив нераз Покійний, коли приходило ся особливо важко, а тут Господь Бог забирає нам Покійного в такій важнїй хвилї, коли нам так дуже треба Иого великого розуму і серця. Сльози дрожали в голосї Митрополита, коли говорив про ту важку втрату. Закінчив Митрополит висловом надії, що чей же з молодших поколїнь виростуть люди, які підуть за приміром Покійного в праці для народу.

В Народнім Домі.

По похороннім обрядї відбуло ся в великій салї Народного Дому принятє для запрошемих. В тій самій салї, де Покійний отвирав стрийську виставу, засіли тепер до стола ті, що з'їхали сл віддати Йому останну прислугу. Така була виразна воля Покійного, який неначе споглядав на своїх гостий з портрету, прикрашеного жалобою.

Підчас принятя промовляли дир. д-р Ст. Федак і брат Покійного о. Іван, дякуючи за участь в похороні, пос. д-р Л. Цегельський, який, обнявши по Покійнім мандат Стрийщини, взивав до праці за здійненє ідеалів, яким служив Покійний, в кінци д-р Єронім Калитовський, предкладаючи зібраним до підпису петицію до магістрату м. Стрия, щоби вулицю Трибунальську, при якій мешкав Покійний, назвати вулицею д ра Евгена Олесницького.

По принятю митрополит Шептицький віеправив похоронний молебен і учасники розійшли ся.

Затоплено,

БЕРЛІН. (Вольф.) Нові успіхи підводних лодок виносять 32.000 тон.

Ґраф Гертлінґ обійме уряд канцлера.

БЕРЛІН. (Ткб.) Можна тепер припустити напевно, що гр. Гертлінґ обійме уряд канцлєра Німеччини. Зачувати, що канцлєрський уряд має бути полученим з становищем пруського превидента міністрів. Відповідає то бажаню більшости партії.

Новий кабінет в Італії.

ЛЮГАНО. Агенція Стефанїя потверджує вістку, що Орляндо одержав припорученє утворити кабінет і що припорученє приняв.

Наради, які відбув, дозволяють припускати, що більшість теперішних міністрів врав з Соннїном і Біссоляцєм остануть на своїх урядах.

Дискусія палати громад в справі осередних держав.

ЛЬОНДОН 30, жовтня (Ткб.) В Палаті громад в часі кредитової розправи Noel Buxton зажадав від міністра загран. справ Бальфура політичних заяв в справі змін, які зайшли в Австро-Угорщині, Болгарії і Туреччині. Бальфур заявив, що признає, що зміни в демократичнім дусї, були в Австро Угорщині дуже корисною ознакою в напрямі здорової свободи, але бесїдник не може зложити заяв, які опирають ся на такім припущеню. Всї бажають як найскоршого настаня нової Европи, такої, в якій не було би чинників будучої невгоди, яка мусїла би вийти з незаспокоєних національних стремлінь. Buxton бажав собі також, щоби Болгарія перебула війну. Одначе Болгарія прилучила ся до ворогів Англії і тому, хотяй Buxton бажає, щоби вона вийшла з війни ціло, то однак міністер мусить сказати, що передовсїм є його бажанєм, щоби ціло вийшли з війни ті народи, котрі станули по сторонї союзників т. є Греція, Сербія і Румунія. Хотяй отже міністер не бажає шкоди Болгарії, то одначе окуплене її інтересів не може бути окуплене зрадою на шкоду тих, які зложили жертви для спільної справи союзників.

Опісля, як вже донесено, принято кредитове предложене,

„Зінфайн" про Ірляндію.

БЕРН (Ткб.) „Morning Post" доносить, що в Деблінї радив конвент Союза „Зінфайн" над новим устроєм союза, який вкінци ухвалено. Сказано в нім, що проклямоване ірляндської републики з 1916 року є окончене і що Англія анї також нїякий инший край не має права видавати права в Ірляндії. Взиваєть ся членів напружити всї сили, щоби зломити силу Англії.

Воєнний кредит в Англії.

ЛЬОНДДН (Ткб.) Пала тромад одноголосно приняла воєнний кредит 400 міліонів фунтів штерлінґів. Бонар Льов сказав, що той кредит вистарчить до першого тижня січня.

Манїфестації большевиків.

КОПЕНГАГА (Ткб.) Після телєграми з Петрограду надходять вісти, то большевики задумують урядити 2. падолиста при помочи монархістів велику манїфестацію. Праавительство й инші партії поробили приготованя, щоби перешкодити плянам большевиків. Правительство всюди сконсигнувало військо, щоби несупокій, який має цїху протиреволюції здавити оружно

Оборона Петрограду.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Загальні збори висланців північного фронту приняли ось таку ухвалу: Тому, що оборона Петрограду є тїсно звязана з цілим фронтом, залога столиці не може сама рішати про право оборони Петрограду. Збори повідомляють роб. жовн. Раду в Петрограді, що всякі ухвали жовнірів, що залога не має уступити з столиці строго осуджує і що такі ухвали не будуть признані.

З Ґенерального Секретаріяту України.

За ґенерального секретаря праці.

„Вістник Союза визволеня України" доносить:

Мабуть брат М. Василенка, бувшого попечителя київського шкільного округа, а тепер товариша міністра в Петрограді, К. Василенко, має стати секретарем праці в Українськім Генеральнім Секретаріяті. Висувають на се становище К. Василенка російські соціялдемократи-меншевики й жидівська соціялдемократична партія „Бунд". Заступником Василенка має стати бундовець М. Рафес, який в попереднім Секретаріяті був контрольором.

Коло обсади секретаря праці вела ся завзята боротьба, Посїданє сього портфелю в Секретаріяті запоручує дотичній партії зглядно національности впливи на робітництво взагалї, а спеціяльно на органи революційної демократії — ради робітничих і салдатських депутатів. А що сї органи стоять під переважним впливом російських с. д., то зрозуміло, Українцї хотїли б, посїдаючи портфель секретаря праці, впливати на них в українськім дусї. Та саме з сеї причини російські й жидівські соц. дем. не хотять допустити на секретаря праці людини, що належала-б до української робітничої партії, щоби далї тримати в своїх руках впливи на робітничі організації в краю. Як залежить не-Українцям на портфелю секретаря праці, видно з того, що вони з трьох портфелів у Секретарїяті для не Українців обсадили всього на всього один (контрольор Зарубін), другим хотять мати секретаря праці, а від третього зовсїм відмовили ся, згоджуючи ся на вручене двох портфелів — фінансів і торговлї та промислу — Туган Барановському, якого Росіяни уважають своїм, а Українцї також і для себе нечужим. Здаєть ся таким Росіяно Українцем є і К. Василенко, і невиключене, що на нього згодять ся й Українцї.

По обсадї секретаря праці був би цїлий Секретаріят скомплєтований; в нім засїдало-б: двох укр. соц. дем. (Винниченко, Стешенко), двох Українців, що зачислюють себе до російських соц. дем. меншевиків (Туган Барановський, Василенко), двох укр. соц. фед. (Шульгин, Лотоцький), один укр. соц. рев. (Савченко-Більський), один рос. соц. рев. (Зарубін).

Організація вільного ковацтва.

Київська „Робітнича Газета" доносить:

В послїднім часі звертають ся до українського правительства численні селянські ради, українські товаиства народної просвіти, фабрики, зелїзничники, українські губернїяльні і окружні ради, управи земств і поодинокі правительственні комісарі з поданями, в котрих жадаєть ся доцїльного устрою української народної мілїції, так.

званого „вільного козацтва". Нарис статута організації вільного козацтва предложено до затвердженя Українського Генерального Секретаріяту.

Український Генеральний Військовий Комітет подав до відома поодиноким українським організаціям, що вже в передвиджепім часі треба числити ся з демобілізацією. Україні, що лежить найблизше фронту, грозить з тої причини поважна небезпека. Підчас демобілізації неможливо було-б зелізницям, що стоять до розпорядимости найвисшої управи армії, в час приняти сотки тисяч жовнірів, так що оправданою являєть ся журба, що розвязані чужоплемінні купи жовнірів могли-б вертати пішки до своєї вітчини, рабуючи і нищачи по дорозі.

Щоби се передвиджене лихо оминути, подбати о порядок, спокій і добро населеня і взагалї забезпечити Україну перед рабунками та ексцесами жовнірів, уважає Український Генеральний Військовий Комітет за свій обовязок утворити організації, в діяльности яких Генеральний Військовий Комітет застерігає собі провід. Тому, що в такій цїли утворені організації мусять бути узброєні і підлягати вказівкам офіцирів, Український Генеральний Військовий Комітет зробить Українській Центральній Радї і російському міністрови війни відповідне предложене. На чолї твореня українських вільних козаків стоїть член Українського Генерального Військового Комітету генерал Певний.

Російська секретна агентура на Україні в 1914 р.

(Ф. К) *Відень, 29 жовтня 1917.*

П. н. „Дрібниці охранного побуту" П. Павлов друкує у петроградськім „Дни" ряд статей, в яких на основі секретних матеріялів інформує ширший загал про ославлену російську інституцію в часів царського режіму т. зв. охрану. У першій статї п. н. „Скільки коштувала секретна агентура" подані суми, які царське правительство видавало на удержане т. зв. секресної агентури, себто на наєм секретних співробітників жандармерії і на наєм конспіратівних льокалїв, в яких мали місце спільні сходини жандармерії й її тайних агентів. Цифри подані в останнього нормального передвоєнного буджету на 1914 р.

Вибираємо зі статї позиції, які відносять ся до України. І так до категорії найменших секретних агентур, яких річний буджет виносив 2—3 тисяч рублів, належить між ин. агентура Холмська; 3—4 тисяч Чернигівська; 4—5 тисяч Симферопільська, Полтавська, Севастопільська, Харківська і Херсонська; найбільше, бо 12—13 тисяч річно видавали з агентур на території України — Київська й Одеська.

В загалї-ж на всї секретні агентури в цілій Росії видано в р. 1914 кругло 600.000 руб.

Мирові предложеня Німеччини?

Віддача Ельзасу і Льотаринґії.

Львів, 31. Жовтня 1917.

Берлїнські дневники подають отсе донесене „Daily Telegraph":

„Мирові предложеня, поставлені Франції Німеччиною, які обнимають привернене бельгійської держави і зворот Ельзасу і Льотаринґії за уступки коштом Росії, мали бути бельгійським дипльоматом в Швайцарії довірочно передані в Парижи. Предложене було поставлене безпосередно німецьким правительством в звичайній дорові дипльоматичній.

„Французьке правительство повідомило про предложене всїх союзників. Англїйське й італійське правительство заявили, що предложене не може бути приняте.

„В часї від 1. вересня до 1. жовтня Німеччина знова напирала на приняте її предложеня, якр обнимало великі добутки коштом Росії. До того Німеччина жедтвувала Бельгії фінансову поміч в заміну за уступки в Антверпії і за певні військові гарантії".

Німецьке правительство заперечило свого часу, немов би ставило такі предложеня.

Керенський зложить начальну команду?

Відень, 29. жовтня 1917.

„Биржевыя Вѣдомости" доносять, що Керенський в тих днях уступить із становища начального вождa. Начальну команду обняв би після нього теперішний шефгенеральського штабу Духонін.

До учительства!

Тому, що на поодинокі запити інтересованих не можемо відповідати, подаємо всему учительству до відома слїдуюче:

Дня 17. жовтня с. р. явили ся у Президії Української Парляментарної Репрезентації голова учительського Комітету у Відні п. Іван Крайник і член виділу п. Іван Пхаїк і представили їй слїдуючі домаганя учительства: 1) Увільненє учителїв від військової служби 2) Справа військових причинків для родин покликаних до війска учителїв. 3) Справа прискореня виплати дорожнечного додатку. 4) Справа одноразової підмоги для тих учителїв, що потерпіли шкоду з приводу війни.

Дальше обговорювано справу волинських шкіл і взагалї культурно-політичні справи.

Президія віднесла ся до всїх тих домагань прихильно і прирекла доложити всїх старань до успішного їх полагодженя. Особливо заінтересував ся нашими справами пос. проф. д-р Ол. Колесса як заступник голови Культурної Ради.

Чи і на скільки будуть наші домаганя сповнені, найблизша будучність покаже.

Відень, 26. жовтня 1917.

За Учительський Комітет:

Іван Крайник, голова. *Стефанія Кіцерівна*, писар.

НОВИНКИ.

Львів, 31 жовтня 1917.

— **Намісник ґенерал-полковник ґр. Гуйн** приїздить завтра до Львова.

— **Шкільництво на Волині під управою Польщі.** На днях ґенерал-губернаторство в Люблинї розіслало до завідуваних ним публичних шкіл обіжник з запитом, чи теперішний учительський первонал згоджуєть ся остатись на становищах після перебраня шкіл в управу властий Польського Королївства. Матеріяльні умови для учителїв мають стати під польською управою гіршими.

— **Обниженє приділу цукру.** Міський уряд господарський повідомляє, що від дня 1. падолиста 1917 обнижуєть ся пайку цукру з 1 кг. на ¾ кг. місячно на одну особу. З огляду на те, що на місяць падолист видруковано вже карти контролї спожитя цукру після дотеперішного приділу, т. є. 1 кг. місячно на особу, зарядуєть ся уневажненє 2 купонів цукрової карти по ⅛ кг. через передїравленє тих купонів. Уневажнені будуть 2 купони долїшні з лївої сторони цукрової карти контрольної. Цукрові карти на падолист 1917 р. будуть реалїзовані аж до відклику виключно в міських склепах апровізаційних і в складах гуртівників, а саме: Мантля Авігдора вул. Сербська 15, Мізеса Ізраїля вул. Шпитальна 1, Мінчелєса Юфа вул. Цибульна 11, Народної Торговлї, Ринок 36, Секлєра Кальмана вул. Казимирівська 33, Зільбера Лейби Сонішна 4, Собля Гершона пл. Голуховських 5, Братів Тартаковер вул. Казимирівська 21, Вольфа Натана вул. Жовківська 8. Властителї склепів подрібної продажі цукру поберуть карти побору на цукор до розпродажі в другій половині місяця. День видаваня карт побору подасть ся до загальної відомости. Гуртовні склепи отворені цілий день.

— **Памяти упавших.** Одержуємо до поміщеня отсей комунікат: З приводу задушних днів відбудеть ся 2. падолиста с. р. о год. 9 перед полуднем на личаківськім кладовищи святочне богослуженє за упавших героїв в жалібними промовами в німецькій, польській, українській і мадярській миві, на яке ввічливо запрошуєть ся всї власти, заведеня, корпорації і духовенство. Для вдержаня порядку буде площа біля каплиці замкнена військом від 8. год. рано і тільки депутації, запрошені гості і офіцири будуть входити головною брамою від Цетнерівської вулиці, коли прочі входи будуть оставлені цивільній людности. В хосен опіки над воєнними гробами будуть продавані при всїх входах картини личаківського воєнного кладовища. Публику запрошуєть ся до співучасти в згаданім богослуженю.

— **Перемиський Епархіяльний Комітет для воєних сиріт** звертає увагу загалу, щобн ніхто не присилав до перемиського захисту воєнних сиріт доти, доки не отримає відомости про їх приняте. Рівночасно Комітет заявляє, що з огляду на велике число вже принятих до перемиського захисту сиріт не може принимати сиріт з инших епархій.

— **Безплатне лїченє зубів для шкільної молодіжи.** Шкільна рада міська окружна у Львові зорганізувала в порозуминю з міським фізикатом постійну дентистичну опіку над молодіжю міських шкіл. Незасібні ученики одержать від своїх дирекцій письменну посвідку, з якою будуть зголошувати ся в Поліклініці при вулиці Лїндого. Лїкарську пораду давати-муть лїкарі д-р Черіецький і д-р Якубовський від год. 10—12 перед полуднем.

— **Вільний шкільний день.** Міністерство просвіти зарядило, щоби з приводу побід на італійськім фронті дня 3 падолиста с. р. (в суботу) всї школи були вільні від науки.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 1. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Йоіля пр. — римо-кат.: Всіх Святих.

Завтра: греко-кат.: Артемія вич. — римо-кат.: День Зад.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 3. падолиста 1917 „Суєта", комедія в 4 діях Івана Тобилевича, виступ п. Осиповичевої.

В неділю, дня 4. падолиста 1917. „Наймичка", драма в 5 діях Івана Тобилевича з п. Юрчаковою в ролї наймички Харитини.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

| **На „дім сиріт ім. Митрополита Шептиняького"** зложив в нашій адміністрації Високопреподобний о. Н. Рудницький, парох Яблінки, 20 корон, замість вінця на домовину бл. п. о. Володимира Петрушевича, пароха Калуша.

| **Тунцьо Билинкевич, де проживаєш?** Подай свою адресу на тій самій дорозї. Справа для Тебе дуже важна. — Інж. Вишницький, Товмач. 389 2—3

| **Членів „Руської Академічної Помочи"**, які залягають то найменше з 3-місячною вкладкою, взиваєть ся, щоби сплатили їх найдальше до 15. падолиста с. р. В противнім разї довжники перестануть бути членами Товариства, а залеглі вклаоки почислять ся їм як довг, затягнений в Тов-і. Вкладки можна сплачувати в понеділки і середи від 4—6 год. по пол. в Товаристві, вул. Панська ч. 11а, або переслати їх до Гіпотечного Банку, Підвале, з допискою: чл, вкл, Р. А. П. — Виділ. 3—3

| **Воєнний календар.** Український жіночий комітет помочи для ранених жовнірів у Відни видає популярний календарик на рік 1918 на різдвяний дар для наших стрільців і жовнірів. Та фонди У. Ж. К. малі, а кошти видавництва значно збільшили ся, отже звертаєть ся комітет до громадянства, а з окрема до українських офіцирів з просьбою о датки. Нехай кождий, даючи лепту свою, буде переконаний, що се йде в користь його меншого брата. Виказ жертв буде оголошений в часописях.

| **Інжинїри і архітекти Українці**, як також сили технічні потрібні сейчас до експозитури в Косові. Услівя добрі. Зголошеня до інж. Стеф. Заячківсского в Журавні. 382 3—3

| **Остап Билинський** Орішківці, п. Копичинці, просить д-ра Дениса Билинського штабового лїкаря у Відни подаги свою адресу. 369 3—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцких ч. 6.** 47—?

Оголошеня.

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛЇБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 1—?

„SALFERS" Прошу усїх панів, які голять ся апаратом або т. н. найспробують спеціяльно острі ножики марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тузин К 7. Маю на складі знаменити перфуми **Львів, Синстусма 7.** **С. Федер** 3198 18-30

ЗОЛОТО, СРІБЛО,

купує ювилер РОТ, Ягайлонська 9.

Поручає золото і лут для пп. дентистів, приймає замовленя і направки по дешевих цінах. 378 3—?

АДРЕСА: Nachdruck der Zeitschrift der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LENAUGASSE 10

ТЕЛЕФОН - НОМЕР 12.280

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

71—?

Потреба учительки до дівчат: в II і III кляси вдільової і III кляси нормальної, на цілий рік шкільний. Ремунерація після умови. Зголошення під адресою: о. Алексій Очабрук, парох Волиця, п. Буківсько. 385 2—3

Пошукую хлопця до науки шевської.
Зголошення: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 57.
Иосиф Качмарський. 387 2—6

ФАРБИ до фарбованя матерій, ріжні барви, по 30, 60, 90 с. зі способом ужитя
поручає І. Борис, Перемишль.
При замовленю подати вагу до фарбованя матерій.
Торговлї дістануть рабат. А356 4—10

! ! ! **Сфінкс без тайни.** ! ! !
Збірка казок з англ. мови.
Один з найлїпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура", висилає сейчас оплатно за К 2·50 в горн:
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.
384 Б 1-15

Українські строї народні
як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: **Львів, Куркова 43. II. пов дв. 6.**
366 4—8

Властитель більших посїлостий глядає інструктора до трох дітий, уч. кл. III. гімн., І. року семинара і III. народної.
Jakob Ostapczuk, Izbugyaradvane, Zemplen megue, Ungarn. 377 4—3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научитя ся по німецьки, най замовить собі сейчас українсько-німецький
САМОУЧОК
укцаду О. СОЛТИСА (4-те побільшене виданє зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Здмовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.
Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також ученників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371А 3—25

Міський Уряд господарчий.

У Львові, дня 22. жовтня 1917.

Ч. 131.604/17.
XVII.

Оповістка.

В цїли улекшеня мешканцям м. Львова заосмотреня ся в бараболї, будуть видавати, почавши від дня 23 жовтня с. р., міські окружні Бюра роздачі споживчих карт перевозові цертифікати, управняючі до привозу до Львова бараболь, в скількости законної рациї спожитя, з тих громад львівського повіту, в яких по покритю припадаючих на них контингентів, остають ще засоби, призначені до вільного обороту.

Цертифінати будуть видавані до громад:

Борщевичі в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Пелчинська	10.	від 27. X. 1917.
Басівка	„ „ „	„	24. X. „
Білка королївська	ул. Берштайна	8.	„ 27. X. „
Білка шляхотська	ул. Пелчинська	10.	„ зараз.
Білогорще	„ „ „	„	24. X. „
Борки янівські	„ „ „	„	24. X. „
Бродки	„ „ „	„	зараз.
Брюховичі	„ „ „	„	„
Цеперів	„ „ „	„	„
Хрусно нове	„ „ „	„	„
Хрусно старе	„ „ „	„	„
Чорнушевичі	ул Берштайна	8.	„ „
Черепин	ул. Пелчинська	10.	„ 24. X 1917.
Черваси	ул. Бернштайна	8.	„ зарав.
Чижки	ул. Пелчинська	10.	„ 24. X. „
Чижиків	ул. Бернштайна	8.	„ зараз.
Давидів	ул. Пелчинська	10.	„ 24. X. 1917.
Дмитровичі	ул. Бернштайна	8.	„ зараз.
Дмитре	„ „ „	„	„ „
Дорнфельд	„ „ „	„	„ „
Дубляни	ул. Пелчинська	10.	„ „
Айнзідель	ул. Бернштайна	8.	„ „
Фалькенштайн	„ „ „	„	„ „
Ганьчарі	ул. Пелчинська	10.	„ 24 X. 1917.
Підтїмне	ул. Жовківська	60.	„ 27. X. „
Підлїски великі	ул. Пелчинська	10.	„ 30. X. „
Підсадки	ул. Жовківська	60.	„ 27. X. „
Полянка	ул. Личаківська	70.	„ 27. X. „
Попеляни	„ „	„	зарав.
Поршна	ул. Бернштайна	8.	„ 30. X. 1917.
Пруси	ул. Жовківська	60.	„ 30 X „
Пустомити	ул. Личаківська	70.	„ 30. X. „
Раковець	„ „ „	„	27. X. „
Райхенбах	ул. Шопена	3.	„ зараз.
Ременів	„ „ „	„	24. X. 1917.
Розенберг	„ „ „	„	зараз.
Руданці	„ Личаківська	70.	„ „
Рудно	„ Шопена	3.	„ „
Рісна польська	„ „ „	„	„
Рісна руська	ул. Личаківська	70.	„ 27. X. 1917.
Сердиці	ул. Шопена	3.	„ зараз.
Сихів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Ситихів	„ „ „	„	24. X. „
Селиска	„ „ „	„	27. X. „
Семенівка	„ „ „	„	зараз.
Скнилів	„ „ „	„	27. X. 1917.
Скнилівок	„ „ „	„	30. X. „
Сокільники	„ „ „	„	зараз.
Солонка	„ „ „	„	30. X. 1917.
Сороки львівські	„ „ „	„	24. X. „
Стронятин	„ „ „	„	24. X. „
Толщів	ул. Ленартовича	23.	„ 27. X. „
Вербіж	ул. Шопена	3.	„ зараз.
Винники	ул. Ленартовича	23.	„ зараз.
Виннички в м. Бюрі окр. розд. карт	ул. Ленартовича	23.	зараз.
Вислобоки	ул. Шопена	3.	від 24. X. 1917.
Волків	ул. Ленартовича	23.	від 27. X. 1917.
Вілька гам.	ул. Шопена	3.	„ 24. X. „
Загірє	„		„ 30. X. „
Загородки	ул. Ленартовича	23.	зараз.
Глинна	ул. Бернштайна	8.	„ 24. X. 1917.
Глуховичі	ул. Жовківська	60.	зараз.
Гряда	ул. Бернштайна	8.	„ 24. X. 1917.
Грибовичі	„		„ 24. X. 1917.
Германів	ул. Жовківська	60.	„ 24. X. 1917.
Годовичі	ул. Берштайна	8.	„ 24. X. 1917.
Гонятичі	ул. Жовківська	60.	зараз.
Горбачі	„ Жовківська	60	зараз
Гуменець	„ „	60	зараз
Яричів новий	„ „	60	зараз
„ старій	ул. Бернштайна	8	від 24 X. 1917.
Яструбків	ул. Жовківська	60	зараз
Кальтвасер	„ „	60	від 24 X. 1917.
Костеїв	„ „	60	„ 24 X. „
Козичі	„ „	60	„ 24 X. „
Козельники	„ „	60	„ 24 X. „
Красів	„ „	60	зараз
Кротошин	ул. Личаківська	70	від 24 X. 1917.
Кривчиці	„ Жовківська	60	зараз
Кугаїв	„ Личаківська	70	від 24 X. 1917.
Кукизів	„ „	70	„ 24 X. „
Ляшки мурованї	„ „	70	„ 24 X. „
Лисиничі	„ „	70	„ 24 X. „
Лани	„ „	70	зараз
Малехів	„ „	70	від 24 X. 1917.
Маличковичі	„ „	70	„ 24 X. „
Миклашів	„ „	70	зараз
Милятичі	„ „	70	від 24 X. 1917.
Милошевичі	„ „	70	зарав
Містки	„ Бернштайна	8	від 27 X. 1917.
Наварія	„ Личаківська	70	зарав
Пасіки зубр.	„ „	70	від 24 X. 1917.
Піски	„ „	70	зарав
Пікуловичі	„ Жовківська	60	від 30 X. 1917.
Підбережцї	„ Личаківська	70	„ 24 X. „
Підбірці	„ Жовківська	60	„ 27 X. „
Запитів	„ Шопена	3	„ 24 X. „
Зарудцї	„ „	3	„ 24 X. „
Зашків	„ Ленартовича	23	„ 24 X. „
Завадів	„ „	23	зарав
Збоіска	„ „	23	зарав
Зимна вода	„ „	23	від 30 X. „
Зимна відка	„ „	23	„ 30 X. „
Зубря	„ „	23	зарав
Зухорицї	„ „	23	від 24 X. 1917
Журавники	„ „	23	„ 24 X. „
Жидатичі	„ „	23	„ 24 X. „
Жиравка	„ „	23	„ 30 X. „

Зголошуючий ся по цертифікат має виказати ся легітимацією на побір муки і хліба, як також зложитя карти спожитя бараболь, почім одержить цертифікат на привіз бараболь у такій скількости сотнарів (100 клг.), кільки зложив бараболних карт.

Перевозовий цертифікат складаєть ся із чотирьох відтинків. Відтинок І. остає в окружнім бюрі роздавництва карт спожитя для евіденцийних цілий, відтинок II. належить віддати на жадане контрольним органам ц. к. жандармерії, відтинок III. належить переховати для контролї у містї, а відтинок IV. належить вручити продуцентови—продавцеви.

На цертифікатах не вільно робити жадних поправок, дописків або поправок, інакше цертифікат тратить важність і буде відобраний черев контрольні органи. Звертаєть ся увагу, що цертифікати будуть видавані лише до вичерпаня засобів бараболь призначених у вищше наведених громадах до вільного обороту. По виданю цертифікатів на таку скількість бараболь, яка у дотичній громадї є призначена до вільного обороту видаване дальших цертифікатів буде здержане.

Вибір громади звідки консумент наміряє спровадити для себе бараболї, належить до консумента, одначе лежить в його інтересї перед узисканєм цертифікату упевнити ся наперед що до особи продаючого, бо цертифікат не дає жадної запоруки, що продуцент схоче продати барічю консумента постарати ся о средства перевозові. Припадаючу ціну купна належить очевидно зложити до рук продаючого.

372

Управа громади кор. прест міста Львова.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 258 (9510. Львів пятниця 2. падолиста (20. ст. ст. жовтня, 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.720

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартирічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартирічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

60 000 Італійців зложило оруже.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 1. падолиста

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Погоню союзних армій в Італії увінчано вчора новим величевним успіхом. На північний захід від Лятівани відтято окруженем сильним італійським відділам відворот. Німецькі й австро-угорські дивізії, які від Удіни зближали ся до Таліяменто, ударили на півночи, а рівночасно колюмни австро угорські наступили здовж лягун в напрямі Лятівани, що викликало величний переполох серед італійських відділів, які в силі двох до трьох корпусів по більшій части зовсім відтято. В немногих годинах полонено більше як 60.000 жовнірів та добуто кількасот гармат.

Австро угорські й німецькі війска стоять всюди над долішним і середним Таліяменто. Місцеві змагання неприятеля, щоби над середним бігом ріки вдержати в своїх руках поодинокі примістки, ударемнено негайним наступом німецьких полків. В области горішнього Таліяменто похонують австро угорські війска всякі перепони, поступаючи з запалом наперед.

Дванайцята битва над Сочею в часі осьмодневних боїв принесла нашим військам чудовий успіх, надбережні краї визволено з під неприятеля, далекі простори венецької землі лежать поза фронтом союзних армій. Протягом одного тижня втратив неприятель більше ніж 180.000 жовнірів в полонених і понад 1.500 гармат. Века побіда на південнім заході монархії є новою пробою незрівнаної сили союзних держав і їх народів, пробою сили, яка буде голоснійше промовляти ніж все, про що у союзників і неприятеля широко говорено й писано в останнім часі про теперішність і будучність.

На східнім терені й в Альбанії нічого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 1. падолиста.

На заході, сході і в Македонії не було значнійшої бойової діяльности.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нашим швидким ударом на сході і незрівнано витревалому опорови наших військ на всіх фронтах, особливо на заході належить завдячити, що можна було розпочати операції проти Італії й вести їх далі з таким успіхом, Вчера союзні війска 14. армії віднесли там велику побіду.

Части неприятельського війска над Таліяменто стали до бою. В горах і в Фріавлевській рівнині аж до зелізниці Удіне-Тревізо неприятель серед бою уступив на західний беріг ріки. Примісток і примісткові становища на східнім березі держав він під Пінцано, Діняно і Кодрейпо. На становищи задної сторожі, яке йшло звідти на Бертіольо, Поццуоло і Леварказано до Удіне, ставляв він завзятий опір, щоби ослонити відворот своєї третьої армії на західний беріг Таліямента.

Гонені жаждою побіди, розумним проводом введені в бій в рішаючім напрямі, німецькі й австро угорські корпуси осягнули там успіх, рідкий навіть у сій війні. Пруські стрільці і баварська й віртемберська піхота здобула приступом примісткові становища в Діняно і Кодрейпо. Бранденбурґскі і шлеські дивізії, випробовані на всіх теренах війни, від півночи з нестримним розгоном проломили становища італійської задної сторожі на сході від долішного бігу Таліямента й відперли неприятеля, а випробовані австро-угорські корпуси від Сочі перли наперед до останного місця переправи, яке остало неприятелеви під Лятівано. Відрівані наслїдком удару з півночи, окридені з двох сторін, Італійці в числі над 60 000 зложили оруже, кількасот гармат дістало ся в руки побідників. Число полонених з 12-ої битви над Сочею, переведеної так успішно протягом тижня, виносить тим самим над 180 000, а число здобутих гармат над 1.500. Иншу добичу можна оцінити на основі тих чисил.

Львів, 1. падолиста 1917.

Принятєм буджетової провізорії на передвчерашнім засіданю закінчила палата панів буджетову дебату, в якій — як і в попередній сесії — порушено важні політичні питаня, з окрема питанє чеське й польське.

На засіданю 29. жовтня чеські бесідники кн. Льобковіц, б. міністер Форшт і кн. Шварценберґ виступили в оборонї чеського державного права. Навязуючи до закидів, роблених Чехам з приводу їх політики підчас війни німецькою стороною, всї три згадані бесідники зазначили, що Чехи, стоячи вірно при Габсбурській династії, рівночасно домагають ся перебудови монархії на основі федерації „історичних королівств і країв" і з окрема утвореня з'єдиненого чеського королівства по думці чеського державного права. Се домаганє Чехів не стоїть в суперечности анї з інтересами династії, анї з інтересами монархії, а звертать ся тільки проти шкідливого для династії й монархії, а також для Чехіз централїзму.

З польських бесідників виступали: 27. жовтня проф. Старжинський, 29. жовтня б. презес польського кола Біпїнський, 30. жовтня архиеп. Теодорович.

Проф. Старжинський говорив передовсім про заповіджену правительством реферму конституції й адміністрації, зазначив на тім, що перше всего повинна бути розширена автономія країв, а національна автономія може бути переведена тільки в рамах автономних країв. Далі зазначив бесідник, що Галичині належить ся окреме становище по думці акту в 4. падолиста 1916 р.

Бувший презес польського кола обговорював докладно розвиток польського питаня підчас війни, заявляючи при кінци своїх виводів, що „тепер треба полагодити дві великі польські справи: означенє східних границь відповідно до історичних традицій і природних потреб експанзії польського народу, а також справу будучої династії".

Архиеп. Теодорович, зазначивши, що говорить тільки в своїм імени, головну вагу поклав на програму з'єдиненя польського народу в одну державу, покликуючи ся на те, що програма з'єдиненя Галичини й Польського Королівства була основним домаганєм Поляків по сім боцї фронту від початку війни.

Коли польські бесідники розвинули в палаті панів у всій повноті польську програму відбудованя польської держави „відповідно до історичних традицій і природних потреб експанзії польського народу", отже польської держави, в яку входила би значна часть західних областий України,—з української сторони—хоч маємо трьох членів палати панів: радника двора Ол. Барвінського, міністра Горбачевського і митрополита Шептицького—не виступив у буджетовій дебаті в палаті панів ніхто, щоб відперти польські претенсії до українських земель і поставити в цілій повноті українську справу. Не входимо в причини сього сумного явища, що в палаті панів при сій нагоді не відізвав ся український голос, не винимо нікого з окрема (прим. Митрополит був перешкоджений похороном д-ра Евгена Олесницького) одначе не можемо не ствердити сього занедбаня. Думаємо, що між українськими членами палати панів повинно бути порозуминє що до акції в палаті, так, щоби ніколи Українці не світили неприсутністю тоді, коли повинен відізвати ся український голос.

Яке становище зупроти виводів польських членів палати панів займає український нарід, се відоме. І Українська Парляментарна Репрезентація в імени Українців в Австрії і Українська Центральна Рада в імени закордонної України заявили ся ясно й рішучо проти втяганя українських земель в границі плянованої польських державної формації. Від сього український нарід не відступить.

Скликанє делегацій.

Львів, 1. падолиста 1917.

На вчерашнім засіданю палати панів переведено вибір делегацій. Вибрано 20 членів делегацій і 10 заступників. З Галичини вибрані членами Білїнський і Енджейович, заступником Баденї.

До переведеня вибору делегацій завізвав президента палати панів міністер заграничних справ гр. Чернін. До сього мали заставити його відомі внесеня в палаті послів, які домагали ся, щоби гр. Чернін явив ся в комісії і дав пояснення що-до заграничної політики. Се мало заставити міністра заграничних справ прискорити справу скликаня делегацій, щоби мати властиве місце для своїх політичних виводів.

Палата послів мав перевести вибір до делегацій на засіданю ві второк слїдуючого тижня.

Делегаційна сесія має почати ся 3. або 5. грудня в Відни.

Тимчасове правительство проти українського Ґенерального Секретаріяту.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) У відповідь на чим раз сильнійші сепаратистичні змаганя українського Генерального Секретаріяту рішило тимчасове правительство відобрати Україні всї грошеві підмоги на адміністраційні кошти, які доси діставала.

Хто буде канцлером?

БЕРЛІН. (Ткб.) Орган центр. „Germania", що стоїть близько гр. Гертлінга опрокидає поширену вчора відомість про відкиненє Гертлінґом пропозиції принятя канцлерського уряду і пише: Переговори в тій справі ведуть ся далі на всї сторони. Виринуло притім вчора й нині нове положенє, на підставі якого можемо очікувати зовсім вдоволяючого полагодженя канцлерської кризи з гр. Гертлінґом як канцлером і президентом міністром.

БЕРЛІН. (Вольф.) 1. падолиста. Цїсар приняв нині пополудни гр. Гертлінга.

Значінє побід над Італією.

БЕРН (Ткб). Стегеман, обговорюючи воєнне положенє, заявив, що розвиток німецько австрийської офензиви мав з гори начеркнений перебіг. Становище Італійців над Сочею знищено. Середні держави знов мають перевагу на рішаючій точці, зглядно на точці, яку вважають рішаючою. Проломанє італійського фронту над Сочею є чимсь більшим, ніж поражене італійської армії і може, коли відповідно його використаєть ся — зближить воно проблему війни в Европі скорше до мира ніж дипльоматичне ваденє війни антантом, яке цілковито переходить в користь Америки.

Стратегічні успіхи осередних держав в Італії є по думці Стегемана більші, ніж дипльоматичні успіхи антанту в Ромунії тому, що протягом пятьох днїв знївечили вони 2½ річні змаганя Італійців і цілу підставу їх воєнної виправи. Французькі війска, які від понеділка їдуть в неопалених вагонах до Італії, прийдуть над Таліяменто що-йно тоді, коли цілковитого пораженя Італійців вона нїщо не зможе направити. Стегеман каже далі, що не тільки Кадорна але й Сарей дізнав у примістка коло Таліяменто тяжкого пораженя. Французькі війска, які мають прийти Італійцям з помічю, не будуть вже мати впливу на наслїдки проломаня італійського фронту, натомість може се мати відем-

ний вплив на лїве французьке крило. Італійська справа мусить хиба дуже лихо стояти, коли французькі війска мусять спішити з помічю.

Французькі й англійські війска на італійськім фронті.

ЛЮГАНО. Агенція Стефанія доносить, що французькі й англійські війска прибули з военним матеріялом на італійський терен війни.

Терещенко про положене.

ПЕТРОГРАД (ПАТ.) В тимчасовім парляменті виголосив міністер заграничних справ Терещенко довшу промову в справі заграничної політики, в якій вказав на головні критерії, які в інтересї добра краю вимагають щоби Росія остала далї в дотеперішних союзних відносинах та щоби не заключувала ніякого понижаючого мира, який мігби в короткім часї спричинити нову війну. Терещенко заявив, що колиб енергія російських війск не була ослабла по липневій офензиві, була би нині вже мала мир. Питаю, чи осередні держави є побідниками, Терещенко заперечив мимо стратегічних невдач Росії і найновійшого нещастя Італії.

Терещенко вказав на те, що Німеччина старає ся відтяти Росію від заходу не дорогою анексій, тільки мировим відділеним політичних одиниць, які як економічно слабші гравітували до Німеччини. В сей спосіб утворила би Німеччина мур, який відтяв би Росію від заходу і відсунув би від неї небезпеку зєдинення Росії з західними державами. Німеччина старає ся окуповані російські краї іволювати в сей спосіб, щоби її вплив остав там далї і по війні та служив їм за підставу проти Росії. Може бути, що осягнуть в тім напрямі успіх, але загалом потерплять поражене.

В Курляндії виробила вже Німеччина господарський план своєї кольонїзації, при помочи якої винагородила би своїх жовнїрів за военні труди. Тут одначе Росія мусить рішучо заявити, що не позволить на відобране собі виходу до моря вільного від ледів.

Побоювання, щоби союзники не використали непорядків в Росії, щоб на неї скинути цілий тягар війни, є неоправдані. Урядові круги союзників заявили кілька разів, що війна є для держав антанту одною неподільною цїлістю, в якій роля Росії є дуже поважна. Тому мусимо війну вести далї разом з нашими союзниками і разом з ними працювати в справі війни й мира. На конференції мусимо говорити не тільки про ті справи, які відносять ся до мира, але й про сі, які забезпечать російським інтересам спокій та уможливлять ненарушимість її областий і розвитку на півночи й півдни.

Конфіската німецьких маєтків в Америці.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Німецькі маєтки в Америці, вартости яких сто міліонів долярів сконфісковано. Дохід з них має бути обернений на военну позичку.

По смерти д-ра Е. Олесницького.

Архикнязь Вільгельм прислав на руки пос. д ра Костя Левицького отсю депешу:

„З приводу смерти д ра Евгена Олесницького висловляю Народному Комітетови моє найглибше співчуте. — Архикнязь Вільгельм."

*

З Сараєва прислав на руки пос. д ра Костя Левицького глибоко відчуту кондоленційну телеграми гр. кат. Апостольський адміністратор Од. Базюк.

*

Вінці на домовині пок. д-ра Е. Олесницького вложили: Вдова Покійного.— Укр. Репрезентація, тов. Січ і Укр. Жіноцтво з Відня. — Земельний Банк іпотечний, Краєвий Союз госп. Спілок, Редакція „Діла", Музичне Тов. Лисенка, Спільний Господар, Союз збуту худоби, Наук. Тов. ім. Шевченка, Тов. „Дністер", Тов. „Просвіта", Landesverband für Verwertung, Bank krajowy królewstwa Galicyi, п. Ольга Цегельська зі Львова. — Підгірська Рада, Філія „Просвіти", Касино, Міщанська Бесіда, Укр. Бурса (спільний вінець), Задаткова Каса, Союз молочарський, Народний Дім, Товариство Укр. Жінок, Захоронки на Ланах і на Шумлявщині (спільний вінець), родина Нижанковських, родина Федусевичів зі Стрия. — Громада Нежухів, Громада Голобутів, Громада Бережниця, Громада Лисятичі, Читальня Лисятичі, Громада Гірне зі Стрийщини. — Селянство Стрийського повіту. — Д-р Іван Горбачевський з Дрогобича. — С. і С. Д. — Atlasowie. — Grabscheidowie. — Kibicowie. — Litwinowicz. — Вінець з Синевідська вижного. Крім того кілька без написів від Читалень і Громад. —

*

Головна Управа Українського Педагогічного Товариства відбула в понеділок 29. жовтня жалібне засіданє, присвячене памяти д-ра Евгена Олесницького. Засіданє отворив дир. Макарушка промовою, в якій вказав на безмірну працю і заслуги Великого Покійника для українського народу взагалї, а зокрема згадав про Його невпинні заходи коло здвигненя рідного шкільництва, яким все цїкавив ся і про яке мав незвичайно велике фахове обзнакомленє, що й виявлялось в численних промовах з парляментарної і соймової трибуни. Промови вислухали члени Управи стоячи. На сім засіданю порішено вшанувати память Покійного сим способом, що першу, в найблизшім часї основану приватну школу народню чи середну назвуть ся Його іменем. Крім сего рішено виплатити на захист ім. м. Шептицького квоту 50 кор. (збільшену датком 20 кор. о. крил. Чапельського), бо з сего захисту ходить богато учеників до школи ім. Шевченка, основаної якраз стараєм Покійного як першого голови Кружка У П. Т. на стрийській дільниці у Львові. Відтак упросила Управа о. крил. Чапельського як свого представника на похоронах, а Вдові Покійного рішила вислати заяву співчутя. Постановою управи спільне заупокійне богослужене при участи всїх укрїнських прив. народних шкіл покінчено засіданє.

*

„Союз Українок" у Львові відбув в понеділок 29. жовтня в год. 5 попол. жалібне засіданє з приводу смерти д ра Евгена Олесницького. Ухвалено вислати кондоленційну депешу до п. Марії Олесницької, а замість вінця на домовину зложити 50 К на фонд укр. сиріт ім. Шептицького.

*

В приватній дівочій гімназії СС. Василянок у Львові відправив в четвер, 1. падолиста, о. дир. Лежогубський заупокійне богослужене за душу бл. п. д-ра Евгена Олесницького і виголосив до учениць проповідь про житє і заслуги Покійного.

Перше політичне віче в Рогатині.

Збори філії „Сільського Господаря".

Рогатин, 30. жовтня 1917.

Перше українське політичне віче в Рогатині в часї теперішної війни відбуло ся в понеділок дня 30. жовтня с. р. Віче було скликане в цїли вислуханя посольського звіту д ра Костя Левицького, котрий одначе не міг на се віче прибути в причини похоронів пок. посла д ра Евгена Олесницького.

Віче, в котрім взяло участь около 20 священників з Рогатинщини і около 300 селян і селянок — навіть з дальших сіл повіта, отворив промовою наш повітовий організатор о. шамбелян Стефан Городецький з Вербиловець, дїлячи ся сумною вісткою про смерть д ра Евгена Олесницького та присвячуючи його діяльности і заслугам ширшу згадку, виправдуючи при тім неможність прибутя на віче рогатинського посла д ра Костя Левицького.

По виборі президії забрав голос як референт віча д р Степан Баран, секретар Народного Комітету зі Львова, який обговорив політичні відносини від початку війни аж до теперішної хвилї, а потім вказав на конечність віднови нашого житя на полї політичнім, господарськім і просвітнім, подаючи що до кождої справи практичні вказівки, а зокрема в справах реквізиційних і евакуаційних, котрі тутешнему населеню найбільше долягають.

Над рефератом д-ра Барана розвинула ся ширша нарада, в котрій забирали голос: о. шамбелян Городецький, о. Иосиф Яворський, о. Петро Кабляк з Линиці долїшної, і селяне: Іван Поливка з Линиці долїшної, Петро Гасій зі Скоморох нових, Іван Білоус зі Свистільник і Грець Капітан з Дібринова. Бесідники відносили руїну рогатинського повіту, через котрий до недавна переходила бойва лінія, брак средств до вижившленя людности і худоби, реквізиції і военні чинитьби, до котрих потягають селян з помінених дїдичів і посесорів, на котрих селяни і селянки працюють

брак відповідної помочи зі сторони властий, що грозить голодом значній части повіту. До повіту вернули евакуовані з над бойвої лінії, але власть за них не дбають, не дають їм поживи, ані належних їм евакуаційних причинків, не дали їм насіня на засів, ані картофлї на прожиток, мимо того, що з подальших сіл від боєвої лінії вивозять все на захід, не оставляючи нїчого в зруйнованім повіті. Жалували ся при тім на дорожнечу промислових виробів, особливо обуви і одіня, на котрі нема ніякої максимальної тарифи, хоч від хлїбороба тягнуть все після дуже низької максимальної тарифи на збіже і бульбу.

На закінчене принято резолюції: 1) в протестом против прилученя східної Галичини і взагалї якої-небудь частини української землї до польської держави; 2) з домаганєм утвореня в Австрії окремої української провінції зі східної Галичини і північно західньої Буковини; 3) з домаганєм передачі адміністраційної власти в східній Галичині в руки українських урядників; 4) з домаганєм утвореня окремої Централї для відбудови східної Галичини та передачі управи сеї Централї в українські руки; 5) здержаня реквізицій і евакуацій в східній Галичині, виплати за военні чинитьби і виплати причинків військових і евакуаційних; 6) відбудови повіту і видатної державної помочи для зруйнованого населеня з-над бойвої лінії; 7) урухомленя народного шкільництва, рекваліфікованя українських народних учителїв, іменованя в кождім східно галицькім повіті шкільного Інспектора Українця; 8) безпроволочного удержавленя українських приватних гімназій, особливо в Рогатині, і 9) основаня українського університету у Львові.

Над діяльністю нашої парляментарної репрезентації на вічу не радженo, полишаючи се до звіту посла д ра Костя Левицького, що невдовзї має відбути ся.

По політичнім вічу відбули ся загальні збори філії „Сільського Господаря" під проводом о. шамбеляна Стефана Городецького, котрий здав звіт з дотеперішної діяльности управи філії. До нової філіяльної ради вибрано слїдуючих людий: о. шамбеляна Городецького (як голову), о. Залужного з Потока, о. П. Кудрика з Рогатина, п. Соломку з Пукова і проф. Вовка з Рогатина, а як заступників о. Кладзинського з Путятинець і проф. Поповича з Рогатина. З важнїйших справ порішено безпроволочно утворити в Рогатині канцелярію правної поради.

Харківщина домагаєть ся генерального секретаря для апровізації.

ЛЬОЗАННА. (Укр. Бюро). „День" доносить: Супроти лихої організації довозу поживи на Україні домагаєть ся харківський провінціональний апровізаційний комітет безпроволочного заведеня уряду генерального секретаря для апровізації.

Далї пропонує комітет в цїли реорганізації довозу поживи таке: 1) Селян треба заосмотрити в усе, що є конечне до господарства, 2) демократія мусить контролювати продукцію, 3) платня робітників мусить бути управильнена, 4) треба завести стару максимальну тарифу на збіже і змонополівувати всї предмети конечні до житя.

Бувші російські міністри на лаві обжалованих.

ЛЬОЗАННА (Укр. Бюро). „Новое Время" доносить: Як другий процес проти міністрів старого режиму має в короткім часї відбути ся процес проти б. міністра внутрішних справ А. Н. Хвостова, якого обжалованість о се, що з державної каси спроневірив 1,300 000 рублїв. Потім мають прийти процеси проти Макарова, Протопопова, Курлова, Золотарйова й ин.

Американцї на сибірських зелїзницях.

ЛЬОЗАННА. (Укр. Бюро). „Новое Время" доносить: Американські інжинїри й техніки обняли управу всїх сибірських зелїзниць і займають ся енергічне реорганізацією руху. „Сибірська часопись для торговлї і промислу" доносить, що від хвилї появи Американців в Петропавловську збільшив ся денний транспорт збіжа з 7 на 70 вагонів.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжечку ч. 5.000 (пять тисяч) з допискою: На Народний Фонд.

Жертвуйте на Волинські школи!

Митрополит Шептицький в вишколі УСС.

Табор, 29. Жовтня 1917

Митрополит Шептицький заповів на суботу, 27. с. м. свій приїзд до УСС. Того-ж дня рано виїхав до Львова для товаришеня йому от. Гриць Коссак.

На зелізничім двірці Миколаїв-Дроговиже чекали на поїзд товпи народу і стрільців. Старшина і одна чета мужви, зложена з відпоручників кожної сотні (по 10) повнили почесну службу. Тут була й орхестра УСС. під проводом підх. Лесика. Вихід з двірця прибрано синьо жовтими стягами, дворець ярко освічено смолоскипами. Почесна чета утворила кордон.

Кілька хвиль перед 9 год. поїзд віхав на дворець. В хвилї, коли льокомотива зрівнала ся з виходом, розвдали ся звуки стрілецького марша.

Поїзд станув. Висївши з вагону, Митрополит ступав поволи проходом поміж стрільцями почесної чети і возами поїзду, у супроводї підполк. Гужковського й от. Коссака. Глядів на присутних та дякував за привіт легкими рухами голови.

Перед виходом виголосив підполк. Слюсарчук, комендант Вишколу українських січових стрільців промову, в якій витав Митрополита іменем своїм, іменем офіцирського збору і іменем підчиненої мужви.

По відповіди Митрополита орхестра заграла марш: „Похід над Стрипою", після чого Митрополит сів в товаристві підп. Слюсарчука й от Коссака до повозки та удав ся до старшинної смолівні на вечерю. При вході до табору устроено тріюмфальні ворота, прикрашені лямпіонами й ярко освіченим написом в українських красках: „Витай нам!" — все праця рук стрілецьких піонірів.

Після вечері Митрополит удав ся на спочинок до Дроговижа, де на парохії приготовлено для нього мешкане.

В неділю в 8 30 год. рано на площі ліворуч дороги з табору до с. Устя відбуло ся полеве Богослуженя відправлене Митрополитом в асистї пол. дух УСС. о. Ан. Базилевича та дроговижського декана о. Юрика. Команду над курінем, уставленим в кольони мав сот. Д. Вітовський. З гостий були присутні: комендант корпусного вишкоу полк. Розенмайр з жінкою, підполк. Урбан, Ленцел, Гужковський, трьох офіцирів німецької армії придїлених до корп. вишколу, гості з поля: от. М. Тарнавський, чет. д р Свістель, чет. д-р Щуровський, хор. Бородиевич і хор. Клим; з коша: сот. д-р Н. Гірняк, сот. д-р Т. Рожанківський, пор. Буцманюк і ин.

Підчас Богослуженя надійшла з Миколаєва процесія, а з Розвадови члени читальні „Просвіти" з прапором. Орхестра грала церковні пісні, а при кінці гимн: „Боже великий, єдиний!"

Потім курінь уформував ся в чотирокутник; за курінем у„тавило ся цивільне населене.

„Дорогі борці!" — зачав проповідь Архиєрей. Говорив про наші змаганя, про судьбу народів і царств, про Божий меч, що острим ударом розвалив тюрму народів, вказував на далекосяглість подій, яких свідками або й учасниками пощастило ся бути нам; присвятив слово памяти упавших борців і вказав на необхідність жертв там, де виковуеть ся нове житє народів; підніс значіня твердої школи житя, котру в так молодім віці доводить ся переходити стрільцям, звернув увагу на хосен, котрий принесе їм військовий улад, навчивши совісно сповняти свої обовязки.

Коли скінчив, з рядів куріая виступив підх. Волинець з прапором і склонив його з долину. Митрополит помолив ся та поблагословив прапор. Опісля взяв його в руку та звернув ся до от. Коссака із словами:

„Передаю отсей прапор в руки першого стрілецького старшини і бажаю, щоби він все вів вас, дорогі братя. в боротьбі за красшу долю рідного народу до побіди".

На се промовив от. Коссак: „Переймаю сей прапор з Ваших рук, Владико, і маю надію, що під сим знаком піде стрілецтво шляхами витиченими їхніми попередниками з 1914 р., та що сей прапор принесе йому побіду в боротьбі за волю України".

По святочнім акті посвяченя прапора відбув ся при звуках орхестри почесний похід цілого куріня вишколу УСС. Тут мав Митрополит нагоду переконати ся про бездоганне вишколене стрільців у военному ремеслї.

По снїданку у підп. Слюсарчука Архиєрей оглянув бараки, в котрих мають приміщеня сотні вишколу. Розмовляв богато із стрільцями, тепло й ласкаво випитував ся їх про родинні сторони, походженя, час служби при стрільцях, про відбуті бої і т. и.

Відтак удав ся Митрополит на обід, що відбув ся в великій салї старшинної столівні при смичковій орхестрі УСС. Підчас обіду, в якім взяли участь штабові офіцири корпусного вишколу, гості з поля й із коша та цілий офіцирський збір вишколу, УСС. вніс підп. Слюсарчук тост на честь Владики:

„Ваша Ркспеленціє! Високодостойний і Дорогий наш Гостю! Вернули Ви Ексцеленціє з тяжкої неволї, вернули на свій митрополичий престіл, і попри безмірний обсяг Ваших обовязків ласкаво навідали Ви стрільців, нас мовнярів. Велике свято у нас, велика честь для нас, Велика вдячність Вам від нас, Ексцеленціє! Я і мої славні товариші, які дали докази любови вітчини, почуваємо ся до глибокої вдячности за Вашу, Ексцеленціє ласкаву гостину. Сіре, одностайне житя, житя твердого обовязку, тверда жовнярська школа. Ваші відвідини — ясний промінь в нашім житю! Підношу отсю чарку на Вашу честь Ексцеленціє, на гаразд, на хосенні успіхи Вашої праці, в глибокім переконаню, що на все останете ясним промінем стрільців. — Його Ексцеленція Митрополит граф Шептицький нехай жиє! Слава!"

Всї присутні тричі повторили оклик: „Слава!"

Митрополит подякував за бажаня та з своєї сторони вніс бажаня в честь цілого УСС.

О 4. год. попол. Митрополит з товаристві підп. Слюсарчука та от. Коссака відіхав до коша УСС. в Пісочній. Б.

НОВИНКИ.

Львів 1. падолиста 1917.

— **Літературний конкурс.** Головний Виділ Товариства „Просвіта" оголошує отсим конкурс за написане твору з области українського шкільництва або з области історичної повісти для дітий або з области педагогії. Висота премії виносить два вальори 5½% амортизаційної позички врах з купонами номінальної вартости по 200 корон, зложені під управу Товариства „Просвіта" Управою української школи в таборі Хоцен. Реченець конкурсу кінчить ся невідклично 31. грудня 1917. Твори належить слати до Канцелярії Товариства „Посвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За головний Виділ Товариств „Просвіта" І. Кивелюк, А. Гапяк.

— **Сема военна позичка.** Нині, 1. падолиста має бути оголошена сема военна позичка, а саме неоподатковане 5½% амортизаційна державна позичка та неоподатковані 5½% скарбові бони, платні д. 1. серпня 1926. Підписка пічнеть ся 5. падолиста, а покінчить ся 3. грудня в полудне.

— **Українську гімназію в Рогатині** вже отворено, але тільки з шести клясами, бо до 7 і 8 кляси не було кандидатів Дирекцію гімназію обняв, як відомо, д р Денис Лукіянович. Професорів доси є всего 4, решту реклямуеть ся. Вписи тревають дальше.

— **Правнича академія для жінок у Відни.** Під проводом професора д ра Бернаціка утворив ся в Відни комітет, який має на цілі покликати до житя приватну правничу школу для жінок. В дворічній семинарійній науці, якої будуть уділяти професори університету, мають здобути жінки стільки правничого знаня, скілько їм потреба як помічничим урядничкам в урядах, банках та промислових і торговельних інституціях. Аж до отвореня правничого факультету для жінок має ся школа служити й тим, що для научних цілий посвячують ся науці права. Отворене академії має наступити 16. падолиста. Близші відомости подаеть ся щоденно від 11. до 1. год. Відень I, Wallnerstrasse ч. 9, 4. поверх. До комітету належать такі особи, як радник двора проф. д-р Е. Бернацік, проф. д р гр. Гляйсбах, радник двора проф. д-р Гандль, проф. д р Гупка, радник двора проф. Шілер і инші.

— **Відзначене проф. Тіля.** Цісар надав звичайному професорови австр. цивільного права на львівськім університеті радникови двора д-рови Ернестови Тілеви при нагоді перенесня його в постійний стан спочинку шляхотство.

— **На послідних засіданях палати послів вніс пос. д р В. Загайкевич** отсі інтерпеляції: 1) в справі замордованя Івана Кліновського, Андрія Кліновського, Н. Сафяна і Н. Сташко в Тростянци, 2) те саме в справі Стефана Витиса в Гійску, 3) те саме в справі Івана Мартишко в Дубні, 4) те саме в справі Анастазії Гоголь в Дубні, 5) в справі нехтованя прав укр. мови старостою Трембаловичем в Мостисках, 6) те саме ц. к. інспекторатом збіжевим в Перемишли, 7) заведеня панщизняних робіт в Мостищині, 8) відбудови мостиського повіта, 9) в справі ц. і ц. господарської команди в Судовій Вишні, 10) в справі застановленя виплати військових причинків родинам тих, що попавши в полон є підозрілі о дезерцію, 11) в справі перенесеня осїдку мостиського староства назад до Мостиск, 12) і 13) в справі військових причинків, 14) в справі належитостий за военні свідченя, 15) в справі покривдженя Ганки Каранько в Старяві військовою комісією при закупні коний, 16) і 17) в справі звільненя від військової служби коваля і столяря в Черневі пов. Мостиска, 18) в справі засентерованя необовязаного ще задля браку літ до військової служби Стефана Козловського з Коровник, 19) в справі морду поповненого на особі Василя Мандзяка в Коростенку, 20) те саме на особі Павла Катинського в Коростенку, 21) те саме на особі Юстина Шквара тамже, 22) те саме на особі Федька Масловича тамже, 23) те саме на особі Касіяна Матвія тамже, 24) те саме на особі Ганусї Голубець тамже, 25) те саме на особі Івана Тарановського в Губичах, 26) і 27) в справі пожежі в Маковії рустикальній і в Ляцку, 28) в справі інтернованя і відшкодованя пароха в Коростенку, 29) в справі невиплати военного причинку Анні Кнепчук, 40) те саме що до Марії Сенечко, 31) в справі відбудови Коростенка коло Добромиля, 32) в справі понехтованя прав укр. мови в послїднім накладі друків на военні свідченя, 33) в справі військових написів на двірци в Перемишли.

— **Д р Іван Полохайло,** лїкар з Любачева, який від початку війни повнить службу при війску, зістав відзначений за повну посвяту і совістне сповнюване обовязків лицарським хрестом ордеру Франца Иосифа в военною декорацією.

Загальний господарський з'їзд.

Львів, 1. падолиста 1917.

Скликаний Краєвим Товариством господарським „Сільський Господар" до Львова на день 1. і 2. с. м. загальний господарський з'їзд розпочав ся нині в год. 10¼ перед полуднем при участи 200 представників Парляментарної Репрезентації, центральних і повітових економічних організацій, делегатів Філій і Кружків „Сільського Господаря" та просвітних Товариств. На зборах явив ся митрополит гр. А. Шептицький, намісник ген. полк. гр. Гуйн, делегат міністерства рільництва радн. І. Дильонг, представник міністерства публичних робіт стар. радн. буд. Маліш, президент Централї відбудови Галичини Гербст і ин.

Збори отворив довшою промовою віцепрезидент о. канонік Тит Войнаровський, витаючи учасників зїзду, а передовсім достойних висше згаданих гостий, та вказуючи на задачі зїзду, якого цілю є нарада над відбудовою найважнійшого для народу і держави стану хліборобського. Промову свою закінчив бесідник просьбою до намісника, щоби у стіп Престола зложив від учасників з'їзду чолобитню Монархови разом з просьбою, щоби зволив взяти в опіку наш найтяжше діткненый війною нарід. Піднесений бесідником оклик в честь Цісаря присутні повторили трикратно з запалом.

По тій промові передав о. віцепрезидент Войнаровський президію в руки президента Товариства радника І. Кивелюка, голови економічної комісії УПР. д ра К. Левицького і старшого радника буд. інж. А. Корнеллї, а на секретарів покликав проф. Д. Коренця та о. Мельника.

Д р К. Левицький, обіймаючи провід, виголосив промову, в якій вказав на страти понесені нашим хліборобським населенем в війні і підчеркнув обовязок держави його в тих часах поратувати. Вказуючи на заходи Парляментарної Репрезентації і Головної Ради „Сільського Господаря", домагав ся бесідник від зібраних, щоби вони пішли між нарід з розумним пляном і зєднаними силами працювали над відбудовою краю, а УПР. буде ту працю вести і її після своїх сил підпомагати. На закінченє підчеркнув бесідник з нагиском, що наш нарід, котрий тільки крови і майна віддав для держави, заслугуе на се, щоби був допущений до чинної співучасти у відбудові та міг її сам вести. Бажанєм найкрасших успіхів нарад закінчив д р К. Левицький свою промову і удїлив голосу радн. Дильонгови.

Як заступник міністерства рільництва витає бесідник збори від тогож міністерства. Він вказуе на се, що присутні зібрали ся для обговореня положеня свого народа і обдумаия дорік дальшого його розвитку. В тій страшній війні потерпіла передовсім східна Галичина і треба великої волї та відваги, щоби всї її рани вилічити. Бесідник бажае зібраним а передовсім

ОСТРОВ СМЕРТИ А. Беклїна 291А ВИСВІТЛЮЄ ВІД 1. ПАДОЛИСТА **Кіно Новостий.**

презилії, щоби витревади на дорові невгипущої праці мямо усяких перешкод та своє діло перевели як слід, Се вимагати ме великої праці та приміру її ие треба дакеко шукати, бо найкрасше показав се, як для народу треба працювати, Покійний д р Евген Олесницький. Свою німецьку промову закінчив бесідник по українськи: „Наконець бажаю Товариству в цілого серця всього доброго і найкрасшого для добра цілої нашої суспільности".

З черги забрав слово ген. секр. Василь Струк для виголошеня реферату: „Сільський Господар" і відбудова краю. Бесідник начеркнув цілу акцію діяльности „Сільського Господаря" від самого початку війни аж до нині, переходячи позитивну працю „Сільського Господаря" та нерівномірне трактоване нашого народу властями і їх органами. Начеркуючи плян дальшої нашої організації економічно-господарської праці в найближшій будуччині, домагаєть ся віддання цілої акції відбудови всіх галузий нашого господарства в руки нашого народа та зрівнаня прав нашого Товариства „Сільський Господар" з ц. к. галицькими Товариствами.

Тепер забрав слово намісник гр. Гуйн, зазначуючи, що з огляду на службові обовязки не мбже на з'їзді остати до кінця. Дякує ґ. віцепрезидентови Войнаровському за привіт та впевнює, що своїм святим обовязком буде уважати донести до стіп Престола чолобитню зібраних, та бажає, щоби добре випробований український нарід найшов належне підперте у правительства і він о се буде разом з президентом Гербстом найревнійше старати ся, бо сильний здоровий стан селянський з основою держави. Коли так не діють ся, як зібрані собі бажають, то складають ся на се ріжні обставини. „Наша воля — сказав намісник від себе і від Гербста—не все іде в парі з нашою силою, але добра воля у нас є всі ваші змагання підпирати ревно". Бажаючи гарних успіхів зборам попращав намісник з'їзд.

По короткій перерві слідував реферат д ра І. Макуха про технічну відбудову краю з погляду інтересів селянства.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ЧИСТОТА.

Пятниця, 2. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Артемія вмч. — римо-кат.: День Зад

Завтра: греко-кат.: Іляріона; — римо-кат.: Губерта еп.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 3. падолиста 1917 „Суета", комедія в 4 діях Івана Тобилевича, виступ п. Осиповичевої.

В неділю, дня 4. падолиста 1917. „Наймичка", драма в 5 діях Івана Тобилевича в п. Юрчаковою в ролї наймички Харитини.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

Тунцьо Билинкевич, де проживаєш? Подай свою адресу на тій самій дорові. Справа для Тебе дуже важна. — Інж. Вишницький, Товмач. 389 3—3

Оголошення.

Конципієнта,

який провадив би самостійно канцелярію на провінції під дуже корисними услівями шукаю а зголошеня прошу слати до адміністрації „Діла" під ч. 17. 1—2

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛЇБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10. 390 2—?

„YES" пудер кор. 2·20 пуделко. „САЛЬФЕРС порошок до зубів 50 сот. вибілює і удоровлює зуби — Виключна продаж у С. Федер Львові, вул. Синстуська ч. 7. 319Г 19-30

Підписуйте удїли

одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Удїли від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 1—20

Потреба учительки до дївчат: з II і III кляси вадїлової і III кляси нормальної, на цїлий рік шкільний. Ремунерація після умови. Зголошеня під адресою: о. Алексій Очабрук, парох Волиця, п. Буківсько. 381 3—3

ЗОЛОТО. СРІБЛО,

купує ювилєр РОТ, Ягайлонська 9.

Поручає золото і лут для зуб. дентистів, приймає замовленя і направки по дешевих цїнах. 378 4—?

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з пересл. 45 сот.)

10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).

В новій оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

371 Б 3—25

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і однову автинів

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20. 391В

Українські строї народні

як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: Львів, Куркова 43 II. пов дв. 6. 366 5—8

Ученика в віці около 14 лїт з II. кл гімназіальн. прийме фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. 356Б 5—10

„Український Жіночий Комітет помочи для ранених жовнірів" у Львові

устроює в суботу 3. с. м. о годині 5. по полудни

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

в комнатах стов „Укр. Бесіда" з отсим предметом нарад:

1) Звіт з дотеперішної діяльности.
2) Звіт касовий.
3) Звіт контрольної комісії.
4) Вибір Старшини.
5) Внески і запитн.

До ласкавої участи в сих зборах запрошено всїх, що уважають потребу і уміють оцінити вартість праці, яку від двох лїт жертвують наші пані в хосен раненних і хорих жовнірів а вже безумовно повинні явитись всї ті пані, що одержали в своїм часї легітимації до відвідуваня шпиталїв. Присутність як найбільшого числа пань і їх поміч є тимбільше потрібною, що Комітет святочних дарунків перестав істнувати і передав нам свої дотеперішні агенди, отже через се збільшились значно наші обовязки і треба більше сил до праці.

С. Олесницька предсїдателька. **М. Олексинівна** секретарка.

Адвокат Д-р С. РАВІЧ

391Б **урядує тепер у Львові в домі при ул. Браєрівській 5.**

ЗАБОБОН **НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ** **МАРТОВИЧА**

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

ШІСТЬ КОРОН

Замовляти: Книгарня Наук Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. — *Порто 60 сот — Опр. пр. 7 К 50 с.*

353 6—10

Пошукую хлопця до науки шевської.

Зголошеня: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 57. Иосиф Качмарський. 387 3—6

Найкрасші оповіданя, сміховинки та співомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16.

	ціна
1) Оповіданя і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2) Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3) Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4) Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6) Співомовки	44 „
7) Оповіданя М. Вовчка 1) Козачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8) Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9) Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка	44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до

Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА" у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V с 11—?

Революція в Росії і польські претенсії

до українських земель, виявлені в теперішній війни, надають особливої актуальности

праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклї, Кропоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних півричними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєднуваню позичок з Гал Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. п капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 85—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

Ч. 259 (9511) Львів. субота 3. падолиста (21. ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 201

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·00 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить сл 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Окин примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 2. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над долішним бігом ріки Таліяменто маємо контакт з неприятелем. Італійські війска, які старали ся держати ся на східнім березі ріки, виперто або внесено, при чім знов кілька тисяч полонених дістало ся в руки союзників.

В области Фелле і в области горішного бігу ріки Таліяменто похід нашої армії відбуваєть ся по нашому наміру. В кількох місцях треба було зломити опір неприятеля.

На инших теренах війни не стало ся нічого важного.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 2. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Група війск баварського наступника престола Рупрехта: Гарматна боротьба в Фляндрії була вчера в области Івери дуже сильна. Між лісом Гутульст і рікою Ліс сильний неприятельський перешкаджаючий огонь був звернений на нашу боєву полосу. Вивідні наступи Англійців у кількох місцях фронту не вдали ся.

Група війск німецького наступника престола: Над каналом Оази і здовж Шмен де Дам боєва діяльність артилерії значно зросла. По кількагодиннім гурагановім огни значні французькі сили рушили до наступу під Бей. Їх напір кріваво зломано перед нашими лініями.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не стало ся нічого важного.

Фронт македонський: На північний захід від Монастира відперто наступи неприятельських баталіонів, при чім понесли вони значні втрати.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Здовж середного й долішнього бігу ріки Таліяменто наші армії мають боєвий контакт з неприятелем. Італійські бригати, які ще держали ся на східнім березі ріки, змушено уступити або полонено. Від долини Фелля до Адрії лівий берег ріки Таліяменто є вільний від неприятеля.

Український Генеральний Секретаріят творить окреме військо з козаків.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Прокуратор київського трибуналу повідомляє правительство, що рада і Генеральний Секретаріят України творять окреме військо з українських козаків.

Гр. Гертлінг — канцлером.

МІНХЕН (Ткб.) „Korr. Hoffman" оголошує телеграми, якими обмінялися гр. Гертлінг і баварський король. Гр. Гертлінг заявляє, що приймає покликанє на державного канцлера, а король дав йому дозвіл на уступленє з уряду баварського міністра.

БЕРЛІН (Ткб.) Цісар Вільгельм звільнив канцлэра д-ра Міхаеліса на його внесенє з уряду канцлера, пруського президента міністрів і пруського міністра заграничних справ, надаючи йому при тім ланцюх до великого хреста ордэру Червоного Орла; його наступником на сих урядах іменував баварського міністра гр. Гертлінга.

Львів, 2. падолиста 1917.

Треба поглянути на карту і змірити простір між Горицією, яка перед початком австрійсько-німецької офензиви в дни 24. жовтня знаходила ся в руках Італійців, і рікою Таліяменто, на якої східнім березі стоять австро угорські і німецькі війска на основі даних вчерашного звідомленя обох генеральних штабів,—щоб оцінити, який удар протягом 10 днів нанесла австрійсько німецька офензива Італійцям. До того додати треба над 180.000 полонених і відповідне сьому числу число вбитих і ранених, далі над 1·500 здобутих гармат і відповідну сьому скількість военного матеріялу. В кінци те безмірне нещастє, яке при таким погромі армії спадає на цивільне населенє: утечі, евакуації, нищенє матеріяльних дібр, — словом, усе те, що містить у собі для побитої сторони одно слово: інвазія. А тоді ми — що перебули дві російські інвазії—будемо могти зрозуміти й оцінити, що дієть ся тепер в Італії, які наслідки і яке вражінє викликав там погром, нанесений Італійцям австрійсько німецькою офензивою.

Коли перед нашою офензивою в Галичині в маю 1915 р. Італія рішила ся перемінити союз з Австро Угорщиною й Німеччиною на війну, числила вона, що сі її дотеперішні союзники вже так ослаблені, що її виступ доведе до кінцевого рішеня війни в користь тої сторони, до якої вона тоді привучила ся. Якже гірко завела ся Італія в тих надіях! Вже півтретя року стогне італійський нарід під тягарем війни, за який дуже нужденною винагородою були ті територіяльні здобутки на пограничу, які осягнула італійська армія в 11 битвах над Сочею і які винесили найбільше 10 км. в глибину нашої території на фронтовій лінії довгій 50 км. А тепер не тільки ті здобутки втрачено, але побідні війска Австро-Угорщини й Німеччини залили італійську землю. До тягару війни, до жертв з людях, в матеріяльних добрах, в нужді широких народних мас прийшла неприятельська інвазія.

По Бельгії, Сербії, Чорногорі, Ромунії, по части Франції й Росії прийшла тепер черга на Італію. Всіх їх узяла під свою опіку Англія і від недавна Америка, всіх їх потішають, що прийде день, коли затріюмфує „справедливість" в англійськім розумінню, але поки-що всі ті держави або в цілости або в значних частях знаходять ся в посіданю неприятеля і попадають в що-раз більшу економічну залежність від Англії. Коли-б навіть була правда, що Англія воює за справедливість, то чи не лячно стає, коли слабий, розбитий довіряє свою будучність волі сильного, не маючи сили на свою оборону перед ним? Але хто повірить, що Англія справді бореть ся за справедливість і тільки за неї, що вона не має на увазі своїх інтересів, тільки інтереси своїх союзників? Треба би в самих основах змінити природу чоловіка і природу держави, щоб допустити, що Англія журить ся перше всего Сербією, Чорногорою, Ромунією, а хоч би й Росією, Францією, Бельгією, а не своєю світовою імперією.

Военні операції Австро-Угорщини й Німеччини проти Італії очевидно не закінчені і можемо сподівати ся, що вони принесуть нам дальші успіхи.

Слідячи за сими успіхами, горожанин осередних держав, які вже кілька разів предкладали противній сторонї мир, ставить перше всего питанє: чи сі успіхи приближають нас до мира? Коли б сі успіхи зробили для Італії дальше ведене війни неможливістю і коли б вона й Росія або зажадали від решти союзників заключеня загального мира, або відступили від них й заключивши окремий мир, —тоді, очевидно.

Читаючи про побіди австро угорського оружя в Італії, ми, австрійські Українці, тямимо, що вони є окуплені в значній мірі трудами і кровю українських жовнірів, які майже в цілости стоять на італійськім фронті. Які з сього випливають права для нас, що проливаємо кров за державу, і обовязки для держави, яка нашою кровю обороняє своє істноване і скріплює своє становище, не потребуємо виводити.

З автономної України.

(Ф. К.) *Відень, 31. жовтня 1917.*

Збори київських юнкрів-Українців.

„Киевская Мысль" з 10. н. ст. жовтня повідомляє:

На днях відбули ся многолюдні збори київських юнкрів Українців. На зборах було присутних около 400 осіб. Принято постанову, в якій заявляєть ся, що коли правительство не виповнить домагань юнкрів (затвердженє Секретаріяту на основі угоди з 16. липня, назначенє означеного числа дивізій для українізації, навначенє укінчених юнкрів Українців у виключно українські відділи), то юнкри-Українці приступлять до організації національної української армії революційним шляхом.

Український кружлян.

„Утро России" з 12. н. ст. жовтня в телеграмі з Київа повідомляє: З ініціятиви моряків Українців ревельського гарнізону Український Генеральний Військовий Комітет вислав до морського міністерства представленє в справі українізації кружляка „Світляни".

Представленє се, як відомо вже з телеграми П. Т. А., морське міністерство полагодило по бажаню Українського Генерального Військового Комітету, передаючи кружляк „Світляну" Українцям, з нагоди чого ціла чорноморська фльота підняла побіч російських також українські національні флаги.

Українські банки в Київі, Одесі і Харкові.

„День" доносить:

В цілях економічного розвою України в найблизшім часі закладаєть ся ряд українських банків. В слід за Українським кооперативним банком в Київі відкриваєть ся український банк в Одесі, а відтак в Харкові. Одночасно українські діячі звернули ся до народного банку з просьбою здержати ся в дану хвилю від поширеня своєї діяльности на губернії, які входять в склад України, з огляду на се, що першенство повинно бути тут полишене Українцям. Наслідком сього намічене народним банком відкритє відділу в Одесі відкладаєть ся на неозначений час.

З'їзд „Просвіт".

„Утро России" з 10. н. ст. жовтня в телеграмі з Київа доносить:

З'їзд українських „Просвіт", який саме закінчив ся, між ин. революціями ухвалив протест проти окружних судів в Київі, Полтаві, Винниці й инших містах, які відмовляють ся полагоджувати українські документи, як написані в чужій мові. З'їзд домагаєть ся включеня до Генерального Секретаріяту судових управ, а також військових, почтово-телеграфічних, в продовольчих і зелізничих. З'їзд висловив бажане, щоби як найскорше був поставлений в Київі памятник Шевченка.

Перший всеукраїнський агрономічно економічний з'їзд.

Під наведеним наголовком „Киевская Мысль" містить отсю оповістку:

З рамени Генерального Секретаріяту для земельних справ скликуєть ся на 4. н. ст. падолиста с. р. І. Всеукраїнський агрономічно економічний з'їзд.

Програма з'їзду:

I. Аграрна реформа.

II. Суспільна агрономія й обединанє агрономічної діяльности у всіх областях: зоотехнічній, промисловій і в области інтензивних культур.

III. Поліпшенє землі.

IV. Сільсько хазяйська освіта.

V. Сільсько-хазяйська кооперація на Україні,

VI. Сільсько хазяйська преса на Україні.

До Організаційного Комітету для скликаня з'їзду покликані представники губернських агрономічних організацій на Україні, великих сільсько-хазяйських товариств, кооперативних інституцій й агрономічних інститутів і факультетів.

Присилати реферати по програмі з'їзду, заяви бажання взяти участь в з'їзді й взагалі звертати ся за інформаціями просять на адрес: Київ, Хрещатик, 38. Генеральний Секретаріят для земельних справ, Організаційний Комітет з'їзду.

З'їзд представників городів України.

„Утро России" з 12. н. ст. жовтня в телеграмі з Київа доносить: 11, 12. і 13. н. ст. падолиста скликує ся з'їзд представників городів України. В програму входять справи: городські фінанси, заосмотрене городів живністю й опалом, демобілізація й організація союза городів України. У з'їзді візьмуть участь представники городів пятьох губерній, разом около 200 делегатів.

Мілюков і загранична політика Росії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) В тимчасовім парляменті обговорював Мілюков заяву міністра заграничних справ Терещенка. Годить ся він на погляд міністра, що загранична політика і оборона краю є сильно з собою звязані. Коли хочеть ся обі добре вести, мусить ся конечно привернути в війску карність, усунути заколот в краю і утворити сильну власть, яка була би спосібна нетільки до видавання відозв, але також і до діл. Бесідник годить ся на політичні розумні суди, на зменшене зброєнь і на парляментарну контролю над дипльоматією, так одначе, щоби ся контроля не вела до власної зради, як пр. до жаданя негайного оголошеня тайних договорів. Годить ся на формулу що-до права народів до рішаня про свою будучу долю, але не в формі такій, як се розуміє крайна лівиця.

В справі вказівок р. ж. ради для її представника за границею сказав Мілюков, що сей документ повтаряє принципи стокгольмського маніфесту, але їх утопійно пересуджує і то з користю для інтересів Німеччини. Тільки утопісти можуть думати, що дорога до мира веде не через побіду, а через бунт робітничих мас і намірені заворушеня в армії. Треба жаліти, що ся большевицька теорія запанувала і за зрами цею і в Росії.

Сі кличі стоять в яркій суперечности з вимогами житя. Тому російські дипльомати, не хотячи попасти в сю суперечність, в нераз приневолені до облуди, як се мають ся із вказівками уділеними Скобелеву. З хвилею оголошеня сього документу стало ясним, що представники російської демократії на париській конференції стануть в суперечности з управителем урядової російської заграничної політики. Нічого дивного отже, що союзники не розуміють, для чого до них іде Скобелев.

Бесідник подрібно розбирав сі вказівки, що складають ся з трьох думок: миролюбних, скандинавсько-голяндських і думок Ж. Р. Р. Важна часть сих вказівок є овіяна духом протиросійським, особливо часть, що займає ся своєрідним розвитком народів та посуває ся навіть до політичного віддїленя їх від Росії. Справу Ельзас, Льотарингії і Бельгії уміщено в сих вказівках на користь Німеччини, справу Сербії в австрійськім дусі. Питаю ся, як представники російської демократії будуть могти засідати на сій конференції побіч представника правительства без нарушеня поваги Росії.

Плян сього документу зневтралізованя проливів приневолив би Росію до удержуваня сильнійшої ніж досі фльоти і уряженя дуже коштовної оборони на цілім побережу Чорного моря. Інтереси Росії на полудни тільки тоді були би забезпечені, колиб Росія мала військову контролю над проливами.

Мілюков закінчив словами: Демократія не тільки не хоче нічого зробити для доброго заступленя російських інтересів в Парижи, але противно пропонує погіршене нашого положеня. Ми не повинні чванити ся перед союзниками нашою демократичною вищістю, не повинні давати ім наук, бо вони можуть їх зректи ся, овшім жилимо ся з пошаною перед Францією й Англією, які по 3 роках зусиль збирають на полях боїв богате жниво, перед Сербією й Ромунією та перед Італією, яка тепер поносять удари завдавані ворогом, врешті перед новим, свіжим і сильним союзником Америкою, яка висилає до Европи хоробрі легіони жовнірів.

Не буде нової емунціяції в польській справі

ВІДЕНЬ (Ткб.) Polnischo Press Agentur довідує ся з поінформованих кругів: Відомість подана одним дневником з Мінхен, що д. 4. с. м. як в день іменин цісаря Карла треба сподівати ся важної політичної заявн в справі Польщі і південно словянських областий, є зовсім безоснозна. Просто годі зрозуміти, якою дорогою можуть взагалі повставати такі погоюски.

Україна і мирові предложеня робітницької ради.

Проти замислів Московщини і Польщі.

Льозанна, 25. жовтня 1917.

Укр. прес. бюро доносить із Стокгольму на основі донесень з російсько-фінляндської границі:

Зміст мирових предложень, які робітницько жовнірська рада веліла своїому відпоручникови заступати перед державами коаліції, викликала у всіх українських кругах велике незадоволене. Українці з крайним обуреням вказують на те, що рада займає ся всякими народами і краями всего світа, що змагають до свободи, тільки не згадує ні словом про найбільший нарід і край, від віків винищуваний Московщиною в її хосен, який змагає до осягнення свободи, запорученої міжнародними договорами — про Україну. Се нарочне нехтоване найважнійшого національного питаня середущої і східної Европи приписують в першій мірі централістичному напрямови, який панує в робітницькій раді, а опісля посередним або безпосередним впливам деяких польських кругів, які із зростаючою ворожнечею відносять ся до українських визвольних знагань, особливо в справі Холмщини, Підляша, Волині і Східної Галичини.

Сподіють ся енергічного протесту Української Центральної Ради, яка звернеть ся до західних держав коаліції про видане міжнародних гарантій, які запоручать певну автономію України в російській федерації.

Справа мира в англійській палаті громад.

РОТЕРДАМ (Ткб). Парляментарний кореспондент дневника „Daily Mail" пише, що є намір викликати в палаті громад в понеділок дебату над справою мира і справою Ельзасу і Льотарингії.

Скобелев недопущений до участи в конференції антанту.

БІДЕНЬ (Прив. тел.). Паризький „Matin" доносить що Скобелев не буде допущений до нарад держав коаліції, які мають відбути ся. Як відомо, Скобелев мав брати участь в конференції держав антанту як представник російської демократії і одержав від робітницької ради інструкції, які викликали невдоволене англійських і французських правительственних кругів.

Знесене кари смерти на російськім фронті.

Відень, 1. падолиста 1917.

Петроградська „Рабочая Газета" оповіщує телєграфічний приказ Керенського, на основі якого аж до дальшого розпорядку має бути здержане виконуване присудів смерти на фронті.

Можливе відложене установчих зборів.

З приводу страйку у фабриках паперу.

Льозанна, 25. Жовтня 1917.

Укр. прес. бюро доносить з Петрограду під датою 20. жовтня: Робітники всіх тутешних фабрик паперу проголосили страйк. Наслідком того дуже можливо, що реченець скликаня установчих зборів буде відложений, бо достава потрібних з того приводу припасів паперу, виборчих карток, відозв і т. ин., якої сподівано ся в сих днях, по всій імовірности не буде виконана в означенім реченци.

Евакуація Одесси.

Льозанна, 25. Жовтня 1917.

Укр. прес. бюро доносить: Управа міста Одесси рішила перенести банки, урядуючі в Одессї, до сусїдних міст. Будинки банків будуть обернені на щпиталї для ранених жовнірів.

Проголошене ірляндської республики.

Відень, 1. листопада 1917.

Тутешні дневники на основі звідомлень англійської преси приносять відомости про конгрес Sinn-Fein у, який отворено 25. минулого місяця в Дублїні. Предсїдатель конгресу Артур Грісейш зобразив історію самостійнцького руху протягом военної доби, якого цілею є зробити ірляндську справу з внутріщного англійського питаня міжнародним питанєм, Бесїдник опісля різко осуджував діяльність Редмонда, закидуючи йому зраду ірляндської справи.

Конгрес виробив новий статут Sinn Fein у; статут відкликуючи ся на проголошене Ірляндії у великдень 1916 самостійною республикою відмовляє Англії права законодавства в Ірляндії. Всіх членів Sinn Feinn у візвано, щоби всякими способами нівечили політичну власть і військову силу Англії в ірляндській республиці.

Вибрано управу і новий виконуючий видїл зложений з 24 членів, між ними 4 жінки.

Кабінетова кріза в Еспанії.

Львів, 2. падолиста 1917.

Еспанський президент міністрів Дато вніс прошенє о димісію. Політична кріза в Еспанії триває від весни с. р. Крізу викликали демократичні круги суспільности, які загуплені — для нас річ дивна — офіцирськими організаціями. Домаганєм згуртованих в тих організаціях офіцирів — се перебудова державного ладу на демократичних основах,

Користуючи ся невдоволенєм широких мас з протидемократичного режиму держави коаліції викликали в Еспанії своїми агітаціями заворушеня. Наслідком того заведено виїмковий стан в краю, який що йно внесено. Заведеня нормальних відносин і усуненя стану облоги домагали ся перш усего офіцири, щоби мати можність успішнійшої пропаганди серед широких кругів своєї суспільности. Заворушеня здавлено протягом короткого часу завдяки рішучому виступови війска і його офіцирів, які не бажали того, щоби демократичний рух за широкими політичними реформами зійшов на манівці анархії.

До бажань офіцирів і тих кругів еспанського громадянства, які гуртують ся довкола них важко примінити ся консервативному кабінетови Дато. Кріза заострюють ся, бо офіцирські організації хапають ся що раз різкійшої практики. На днях відкрито протоколи із тайних засїдань „Центральної ліги оборони", зорганізованої офіцирами піхоти в Барчельоні, з яких слїдує, що офіцири рішили потягнути до відвічальности генералів, що поборюють демократичні течії серед офіцирського корпуса.

Серед таких відносин Дато був спонуканий внести свою димісію. Після послїдних донесень король впевнить Дато про своє дальше, незмінене довіре.

НОВИНКИ.

Львів 2 падолиста 1917.

— **Відозва.** Секція опіки над дітьми Намісництвенного Комітету Ратункового для освобожденних областий краю звертаєть ся отсим з горячим зазивом до всіх людий доброї волї, щоби помогли їй сповнити найважнійше і найпильнійше під сю пору завдане, себто вратувати людський матеріял, найцінніше добро народа і держави. Довготреваюча війна принесла зі собою громадне сиріцтво, позбавила множество дітий всякої опіки і стріхи над головою, а недалека осінна і зимова пора та можливі пошести готові завдати тим неповинним жертвам війни послїдний, смертний удар. До сего не вільно нам допустити. Нехайже у всіх 18 що йно освобожденних повітах східної Галичини повстануть безпроволочно в кождій громаді окремі комітети опіки над дітьми, зложені з 3—5 осіб, та подбають, щоби кожду дитину того села, яка не має ще 14 літ, лишилась без опіки і ночує під голим небом, або в опорожнених військових ровах, приміщено або під опікою якої родини в місци або в сусїдстві, яка підняла би ся того з благородної спонуки безінтересовно, евентуально за оплатою, о якої уділенє або доповненє треба віднести ся до Н. К. Р. Виказ тих дітий треба подати рівночасно істнуючому вже повітовому комітетови, або сейчас наючому утворити ся. Сей знова послїдний комітет постараєть ся при помочи делегата Н. К. Р., котрий буде обїздити повіт, основувати захист або захоронку для опущених дітий цілого повіта. На сю ціль надала би ся передовсім захоронка, о скільки така є в повіті, відтак будинок нечинної школи за дозволом шкільної власти, евентуально навіть корчма чисто вибілена; помістити там треба дїти, поручити провід над ними учительці, або иншій інтелїгентній силї, до веденя кухні наняти відповідну особу, а підмогу на удержанє дасть Н. К. Р. О скільки на покритє усіх видатків звязаних із сею акцією не вистарчили би доходи, що походять із місцевої жертвенности та з фондів, котрі буде можно уділити п. к.

Жертвуйте на Волинські школи!

старость із жерел, якими розпоряджає, — повинні місцеві комітети звернути ся до Н. К. Р. (Львів, будинок ц. к. Намісництва), котрий для благородної та далекосяглої цїли буде завсїгди готов поспішити з матеріяльною і моральною помочю. Справа великої ваги і пильна, длятого горячо запрошуємо всїх до скорого діланя. — Олександер Барвінський, предсїдатель опіки над дїтьми.

— **Самаританин народів.** Католицький журнал „Theologie und Glaube" приносить цікаві дати про добродійну діяльність Швайцарії для всїх учасників теперішної вийни. Найбільші заслуги в тій мірі поклав швайцарський Червоний Хрест. Одна з його секцій „Agence internationale" одержувала денно до 25.000 письменних запитів і нерав по 500 сторін вголошувало ся по устні інформації. Від 15. жовтня 1914 до 30. червня 1916 видано карток з відповідями для питаючих родин 470.399, устних відповідий дано 78 813, карток для бранців французьких, англійських і бельгійських вислано в тім часї 2 мілїони, для німецьких 1 мілїон. Вислано 2 мілїони франків дрібних підмог для подомених, посередничено у висилцї гроший для них в загальній сумі 30 мілїонів франків.

— **Продажа і закупно на торгах у Львові** на основі указки магістрату може відбувати ся у лїтній порі доперва від год. 7. рано, а в зимовій порі від год. 8. рано. Перед тою годиною не вільно переводити жадних торговельних трансакцій. Торг на ринку має тривати лише до год. 12 ої в полудне, а по всїх иншим торговицях до год. 2 по полудне.

— **Підвишене цїни яєць.** З краєвого господарського уряду при галицькім намісництві доносять: З днем 1. падолиста с. р. устанавляєть ся найвисшу цїну за одну скриню яєць (1.400 штук) їосо вагон стацїя заладованя на 480 К. Одночасно визначуєть ся максимальну цїну за одно яйце при закупнї від продуцента в цїли дальшої продажі на 30 сот.

— **Достави для зелїзниці.** Дирекція державних зелїзниць у Львові оголосить в „Газеті львівській" з 3. падолиста с. р. лїцитацію на доставу ріжних предметів зелїзних і відливів з зелїза, пильників, складових частий до лями і ріжних бляхарських виробів, ковальського вугля, коксу, ріжних хемічних товарів, фавб, різаного і опалового дерева, деревляного вугля, канцелярійних матеріялів, мітел, годинників, шутру товченого з каменя річного і ломаного, шутру річного рафованого і не рафованого, каміня ломаного, матеріялів будівляних з каменя, цементу портляндського, муки і глинки шамотової, вапна паленого, звичайного, гіпсу паленого, цегли паленої, цегли шамотової до кітлів машинових, дахівок натуральних червоних, піску до будови, папи до крита дахів, знарядів до будови і консервації зелїзниці, дерева будівельного мостового і підкладів розїздових, дерева будівляного і різаного для консервації зелїзниць. лат, кругляків і ріжних артикулів з дерева як держаків, гонтів, колів до підношеня, дручків до гамованя, деревляних лопат до снїгу, друків грабових, батерій для телєграфів і для уряджень до обезпечень вїздових. Офертові формулярі можна одержати в годинах урядових від 8 рано до 3 попол. в бюрах групи матеріялової Відділу II, III, IV, і V ц. к. Дирекції зелїзниць державних у Львові. Речинець до вношеня оферт минає 23. падолиста 1917 в год. 12 в полудни. Отвореня оферт буде 24. падолиста с. р. з 9 год. перед полуднем.

— **Відзначене.** П. Северин Ковак, бат. стрільців IV. 30/2, крім великої срібної медалї—одержаної в 1915 р. за масову офензиву, і військового хреста, одержав в вересни с. р. „Signum laudis".

— **Цїлий італїйський терен** вийни від швайцарської границї аж до Трієсту представляє нове видане фірми G. Freytag et Berndt (Wien VII., Schottenfeldgasse 62) п. н. „G. Freytags-Karten der Tiroler, Kärntner und Isonzo Front". Се видане містить в одній обгортцї дві карти: на одній південний Тироль, на другій фронт карнитійський і над Сочею. Цїна обох карт 2·50 К. Карти названої фірми мають свою славу і можемо їх тільки поручити нашій публицї.

— **Ц. к. Австрійський військовий Фонд вдів і сиріт** — як нас інформують — поробив заходи, щоби узискати як найлїпші умови для обезпеченя в Тов і „Австрійський Фенікс" у Відни в звязку з семою военною позичкою. Близші поясненя появлять ся в найблизших днях в оголошенях нашого дневника.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.009.

Загальний господарський з'їзд.

Львів, 2. падолиста 1917.

Вчерашні пополудневі наради розпочались о год. 4¼ під проводом президента І. Кивелюка обширним рефератом інж Ю Павликовського: „Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства". Бесїдник, переходячи технїчну відбудову краю, зазначує недостаточну діяльність Централї відбудови, подає властиву дорогу до скорого переведеня відбудови, опертої на місцевих організаціях господарських при помочи наших центральних організацій з нашими знавцями краю і при субвенціях державних. Переходячи по черзї чинники продукції себто землю, капітал і працю, представляє сучасний невідрадний стан наших господарств, передовсїм економічних будинків, знищених военними діланями, як і землї, поратої гранатами та запущеної браком конечного робучого інвентаря для її управи: задовженє землї, брак достаточного капіталу, брак рук робочих і подає спосіб зарадженя лиху через відбудову всїх галузий господарських, подаючи способи з кождій в тих областий.

Опісля забрав голос п. д-р Стефан Баран, ілюструючи богатим статистичним матеріялом стан посїданя в Галичинї а з осібна у східній дрібник рільників і дїдичів. Зазначує з натиском великі страти нашого селянства принесені в жертву сїй вийнї в оборонї держави, як з другої сторони користи з вийни польських дїдичів і бажає, щоби на перший плян наших соціяльно економічних домагань поставити реформи аграрні, зміряючі до поділу великої посїлости між пролєтаріят, котрий найбільше своєї крови і майна посвятив в оборонї держави. Вказуючи на небезпеку, яка грозить нам через польсько-жидівський промисл, так шедро форсований тепер фондами призначеними для відбудови Галичини, висказує бажане гуртувати свої капітали у стоваришенях і ревно дбати про відбудову а зглядно творенє свого власного промислу і торговлї,

Бесїдник ставить внесеня: 1) щоби утворити статистичну комісію при „Сїльськім Господарї"; 2) щоби Рада „Сїльського Господаря" і Парляментарна Репрезентація виробили проект соціяльно-аграрних реформ; 3) щоби основано рільничий факультет при українськім університеті у Львові; 4) щоби утворено школи рільничі і промислові; 5) щоби основувано сїлки парцеляційні. Наконець забрав голос посол Петрицький, вказуючи на новомодну панщину в Галичинї, яка через примус роботи на панських ланах при марних платнях, як і занедбанем свого господарства представляєть ся соромно гірше, як се було в історичних часах.

На тім президент ради. Кивелюк задля пізної вечірньої пори замикає пори замикає збори, назначуючи дальший тяг на слїдуючий день на 9. год. рано.

ОПОВІСТКИ.

Субота 3. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Ілярїона; — римо-кат.: Губерта еп.

Завтра: греко-кат.: 22 Н. по С. римо-кат.: 23 Н. по З.

— **Львівський Український Народний театр** Тов. „Бесїда" під дирекцією К. Рубашкової.

Дня 6. падолиста виїжджає театр до Перемишля тільки з одною виставою „Огні Іванової Ночи" штука в 4 дїях Гер. Зудермана. — Саля Народного Дому. Білєти раньше можна дістати в Народній Торговли. В день вистави від 5. години при касї.

— **XVIII. Звичайні Загальні Збори Товариства укр. студ. політехніки „Основа" у Львові,** відбудуть ся в неділю 11. падолиста о год. 9½ рано, в льокали Товариства „Академічна Громада" вул. Панська 11 а II. пов., з слїдуючим денним порядком: 1) відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу. 3) Вибір нового Виділу, 4) Евентуалія. — Видія.

— **V. Загальні збори кружка УПТ. Ім. Бориса Грінченка у Львові** відбудуть ся в неділю 4. с. м. в год. 4 ій пополудни в школї ім. Б. Грінченка вул Городецька 95, партер. Порядок зборів: Відкрите зборів і вибір провідника. 1) Відчитане послїдного протоколу загальних зборів. 2) Звіт старшини: а) секретаря, б) скарбника, в) управи школи. 3) Звіт контрольної комісії. 4) Дискусія ad 1, 2, 3. 5) Удїленє абсолюторії уступаючій старшинї. 6) Вибір нової старшини. 7) Внесеня та запити. — За старшину Кружка УПТ. ім Бориса Грінченка: проф. Яків Яцкевич голова, о. Володимир Федусевич секретар.

— **Літературний конкурс.** Головний Виділ Товариства „Просвіта" оголошує отсим конкурс на написане твору з области українського шкільництва або з области історичної повісти для дїтий або з области педагогії. Висота премії виносить два вальори 5½% амортизаційної позички врад з купонами номінальної вартости по 200 корон, зложені під управу Товариства „Просвіта" Управою української школи в таборі Хоцен. Реченець конкурсу кінчить ся невідклично 31. грудня 1917. Твори належить слати до Канцелярії Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За головний Виділ Товариства „Просвіта" І. Кивелюк, А. Ганак. 1—2

— **Тунцьо Билинкевич, де проживаеш?** Подай свою адресу на тій самій дорозї. Справа для Тебе дуже важна. — Інж. Вишницький, Товмач. 389 3—3

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцких ч. 6.** 48—?

Оголошене

Конципієнта,

який провадив би самостійно канцелярію на провінції під дуже корисними услівями шукаю а вголошеня прошу слати до адміністрації „Дїла" під ч. 17. 2—2

МИЛА тоалетові під гварянцією. По цїнах приступних поки вистарчить запас ще через 4 тілка днїв поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319A 20—30

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛЇБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 3—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, який є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 2—20

ВСЕСВІТНІ КЛЯСИКИ: Ґете, Шіллер і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ!

Накладом „ВСЕСВІТНОЇ БІБЛІОТЕКИ" під ред. Івана Калиновича вийшли в друку і продають ся слїдуючі твори світових клясиків:

N-o 1/3. Фрідріха Шіллера: ПОЕЗІЇ, вид. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладї Цезаря Білили, О. Грицая, Д. Йосифовича і д-ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-o 4/6. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладї з передмовою та поясненнями д ра Івана Франка (Се остання перекладна праця нашого вел. письменника) цїна 3 К.

N-o 7/8. Иогана Вольф. Ґетого: ГЕРМАН і ДОРОТЕЯ, поема в нїмецького міщанського життя в перекладї пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла в друку, цїна 1 К 60 с

Понадто вкоротцї появлять ся з друку:

N-o 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелї, цїна 2 К.

N-o 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладї Тараса Франка (друкуєть ся).

Видані досїль випуски можна дістати: **в Книгарні Наукова Тов. ім. Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українськім Базарі" в Стрию, в „Народнім Базарі" в Перемишли** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає замовлені випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 4—10

ОСТРОВ СМЕРТИ А. Беклі'на 391А ВИСВІТЛЮЄ ВІД 1. ПАДОЛИСТА **Кіно Новостий.**

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научитн ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українсько-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.—Висилка лише за готівку. Здмовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учебників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371А 4—25

Лямпи ацетилїнові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Ліхтарні електричні кишенкові поручає

ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН
294 9-10 **Львів, вул. Академічна ч. 26.**

ЗОЛОТО, СРІБЛО,
купує ювилер РОТ, Ягайлонська 9.
Поручає золото і лут для пп. дентистів, приймає замовленя і направки по дешевих цінах. 378 5—?

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки Военні чинитьба. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. военні закони і мн. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 2 10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**
Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Пошукую хлопця до науки шевської.
Зголошеня: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 57.
Иосиф Качмарський. 387 4—6

Українські строї народні
як також вишивані блюзки, сорочки, фартушки можна набувати: **Львів, Куркова 43. II. пов дв. 6.**
366 6—8

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К 1,364.000
Резерви	К 336 000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвищого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах; векслеві позички (есконт векслїв) та позички на підклад цінних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них зачета і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна докершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Миняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на припоручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;

Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснїйшими умовами. 728 48—?

ФАРБИ до фарбованя матерій, ріжні барви, по 30 60. 00 с зі способом ужитя
поручає І. Борис, Перемишль.
При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлї дістануть рабат. A 356 5—10

Цїлий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. н.
ПІДРУЧНИК
до науки нїмецької мови.
зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.
можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють дещо по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сїльське обістя, рідня, село, місто, барви, сїльска хата, мешканє в містї, на торзї про масло, ярини, земленлоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду зелївницею, закупна в склепі, гостинна, ведене господарки, (зима, весна, літо, осінь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 2·9 стор. друку. Подані взірці граматаки і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брошурована в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба дозучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:
Канцелярія Товариства „Просьвіта"
Львів, Ринок ч. 10.

V в. н. 8—1

Відтяти і по виповненю післати на адресу: Ukrainische Abteilung des „Anker" in Wien XVIII. Köhnegasse 19|12.

Рік основаня товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїонів кор.

Товариство обезпеч. ЯКОР чень життя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основаня товариства 1858.
Виплачені обезпеченя більше як пів мілїярда кор

офіруе

завдяки свому довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї з нагоди VII. державної военної повички своїм членам і найширшим народним масам свої военно позичкові обезпеченя „НА ЯЛИНКУ" зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду **здорову особу** до 55. р. життя **навіть дїти,**
Повисше 55. лїт треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити навіть **тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	півріч.	¼-річно	місячно
При 12-лїтнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **надвишок відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК
на военно-позичкове обезпеченє з 12- (16) лїтним реченцем*.

Не виповнювати! Премія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питаня чітко і докладно.

1. а Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її взанє? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя.	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешканя (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має зачати обезпеченє:	К ..... номінальної VII австр военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

Підпис обезпечуючого
(За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника).

92 1—20

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. В друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 260 (9512) Львів. неділя 4. падолиста (22. ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 3. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Положенє над Таліяментом не змінило ся. Число полонених виносить богато більше, ніж 200.000, число здобутих гармат над 1.800. Певні дані будуть можливі аж по докладнім обчисленю.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 3. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Дощі і мрака обмежали боєву дїяльність в области всїх армій.

У Фляндрії неприятель піддержував сильний огонь на місто Dixmünde і сумежні лїнії.

В ночи з 1. на 2. довершили ми намірено го від досить давна переложеня наших лїній з Шмен де Дам; неприятель не перешкаджав нам. Всї рухи остали незапримічені неприятелем. До вчера пополудни острілював він ще сильним огнем становища, з яких ми уступили.

Над каналом Рен Марна полонено підчас стежного наступу північно-американських жовнїрів.

Наші летуни в ночи з 1. на 2. падолиста зватакували бомбами Льондом, Chathem, Gravesend, Hamsgate, Margata і Дункерку. Сильні пожежі вказували на добрі успїхи. В послїдних днях з поміж наших боєвих летунів збільшили число своїх воздушних побід: підпор. Міллер на 32, віцефельдфебель Буклер на 23, підпор. Бене на 21, підпор. Бонгари на 20.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Під Двинском, Сморгонями, Барановичами і над долішним Збручем віджила боєва дїяльність.

Македонський фронт: Гарматна боротьба на схід від Вардару значно зросла.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було більшої боєвої дїяльности. Доси начислено над 200,000 полонених і над 1.800 гармат. Добичі машинових карабінів, метавок, мін, самоходів і иншого военного матеріялу не можна було ще навіть приблизно обчислити.

Мирові умови російської Ради представників селян.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) По відкиненю відомих вказівок ж. р. Ради для паризької конференції Рада представників селян виробила нові вказівки на таких основах:

Мир без анексій і контрибуцій на основі права народів рішеня про свою судьбу, обниженє збройонь, розємне рішанє міжнародних спорів, зобовязанє всїх союзників до неваключування окремого мира, відкиненє думки про господарську війну по заключеню мира, зобовязаїє обох груп, що ведуть війну, до уступленя з усїх занятих областий.

Російська державна область остає ненарушена. Всїм народам Росії признаєть ся право урядженя самостійного свого політичного устрою. Польське Королівство признаєть ся самостійним, польським областям Австро-Угорщини й Німеччини признаєть ся цїлковиту автономію. Бельгія, Сербія й Чорногора мають бути відбудовані, Сербії маєть ся признати доступ до моря. Ромунія зобовязуєть ся до негайного переведеня постанови берлінського договору в справі політичних свобід жидів. Справу Ельзаса і Льотарингії рішить народне голосованє.

Ґенеральний Секретаріят Украіни переймив власть.

(Ф. К.) *Відень, 1. листопада 1917.*

„Кіевская Мысль" в 9. н. ст. жовтня містить на начальнім місци в українській і російській мові отсю оповістку:

Від Ґенерального Секретаріяту Украіни.

Найвисший краєвий орган на Украіні, Ґенеральний Секретаріят, закликаний до житя волею революційної демократії через її орган — Українську Центральну Раду — і затверджений актом Временного Правительства 4-го серпня сього року, докінчуючи роботу над своєю внутрішною орґанізацією і приймаючи до рук владу над краєм, оповіщає про се людність Украіни і всї правительственні і громадські установи, яким належить звертатись до його по силї ст. 61 Інструкції Ґенеральному Секретаріятови.

Докладнійше про те, які справи належать до кожного секретарства, буде оповіщено окремо.

Ґенеральні секретарі приймають тих, хто до їх має справи, в помешканї Ґенерального Секретаріяту (Київ, Хрещатик, 38), що дня, крім свят, від 12 до 2 год. дня.

Підписав: голова Ґенерального Секретаріяту, ґенеральний секретар внутрішних справ В. Винниченко.

Затвердив: ґенеральний писар О. Лотоцький.

Перший офіціяльний циркуляр українського ґенерального секретаря вн. справ Винниченка до ґуберіаторів на Украіні: Проти контрреволюційної й антиукраїнської аґітації.

„Новое Время" в 13 н. ст. жовтня у телеґрамі з Київа повідомляє:

Винниченко як ґенеральний секрстар внутрішних справ розіслав комісарам губернїй, підчинених Ґенеральному Секретаріятови, циркуляр, в якім, звертаючи їх увагу на се, що по деяких місцевостях безперервно ведеть ся контрреволюційна аґітація й аґітапія проти Центральної Ради, Ґенерального Секретаріяту і взагалї антрукраїнська аґітація, поручає рішучими зарядженями покласги їй край, упереджаючи, що в раві байдужности особи місцевої адміністрації будуть негайно уеунені від обовязків, а в раві питураня віддані під суд.

Представленє урядників скарбової палати ґен. секретареви фінансів проф. М. Туган-Барановському.

У „Кіевскій Мысли" в 6. н. ст. жовтня читаємо:

В поміщеню скарбової палати представляли ся ґенеральному секретареви фінансів проф. М. Туган Барановському управитель палати, податкові інспектори й служба. М. Туган-Барановський звернув ся до зібраних з промовою, в якій вказав, що з заведенєм Ґенерального Секретаріяту як найвисшого орґану краєвої власти місцеві інституції Украіни підчиняють ся безпосередно краєвій власти, до якої й мають звертати ся у всїх тих справах, в яких доси вони звертали ся до міністерства. Дальше проф. М. Туган Барановський зазначив, що Ґенеральний Секретаріят зовсім не змагає до насильної украінізації краю й лишає повну волю розвою всїх напіональностий, які живуть на Украіні. Супроти того одначе, що українська мова стає офіціяльною мовою інституцій Украіни, Ґенеральний Секретаріят буде зносити ся з підчиненими йому інституціями в українській мові. Ґенеральний Секретаріят висловлює надію, що всї національности будуть у рівній мірі співдїлати з Ґенеральним Секретаріятом у його дїяльности.

У відповідь на промову М. Туган Барановського секретаріят комітету урядників привитав Ґенеральний Секретаріят.

Представленє урядників наукового округа ґен. секретареви просвіти Ів. Стешенкови.

„Кіевская Мысль" в 10. н. ст. жовтня повідомляє:

8. н. ст. жовтня в поміщеню наукового округа відбуло ся офіціяльне представленє урядників округа ґенеральному секретареви для справ просвіти Ів. Стешенкови. У своїй промові Ів. Стешенко заявив між ин., що хоч Тимчасове Правительство має плян знести наукові округи, то одначе до хвилї знесеня округ і Секретаріят будутк спільно працювати на користь краю й народу. Куратор округа В. Науменко у відповіди висловив надію, що праця округа й Секретаріяту піде дружно. Обі промови виголошені були в українській мові.

В неділю 14. н. ст. жовтня, ґенеральний секретар скликує до Педаґоґічного Музея для зазнайомленя директорів й инших начальників середних наукових закладів і представників комітетів родичів.

Відозва ґен. секретаря вн. справ В. Винниченка до зелїзничників на Украіні.

„Кіевская Мысль" в 8. н. ст. жовтня повідомляє:

Вчора на імя страйкових комітетів розіслано в українській мові отсю відозву ґенерального секретаря внутрішних справ В. Винниченка:

„До всїх зелїзничників Украіни.

Громадяни і товариші!

Через весь час від початку війни ви терпеливо несли тягар вашої тяжкої й відповідальної праці на користь фронту й населеня Украіни і всеї Росії. Від початку революції аж до теперішної хвилї ви завсїгди стояли в перших рядах революційної демократії в її боротьбі за укріпленє добутків революції й автономії Украіни. Будучи авангардою зорганізованої демократії, ви завсїди йшли льояльними шляхами до лїпшої долї. Тепер на передодні страйку, проклямованого страйковим комітетом Всеросійського зелїзничного Союза, звертаю ся до вашого громадянського почутя, взиваю вас ще раз зважити тяжкі наслїдки для всього економічного й культурного житя краю, які необхідно звязані з застановленєм руху поїздів. Високо поважаючи авторитет вашого Союза, я вірю, що розуминє завдань демократії поможе вам при ваших виступах охоронити інтереси Украіни й цїлої республики. Зі своєї сторони як представник краєвої власти вважаю своїм обовязком поробити кроки перед Тимчасовим Правительством для негайного полїпшеня вашого матеріяльного положеня.

Ґенеральний секретар внутрішних справ Винниченко."

Розсилаючи телеґрафічно сю відозву по лініях, головний страйковий комітет півд.-зах. зелїзниць зробив отсю заяву:

Вислухавши отсю відозву, головний страйковий комітет приняв у відповідь отсю резолюцію: „Головний страйковий комітет півд зах. зелїзниць, вислухавши відозву ґенерального секретаря внутрішних справ Винниченка до всїх зелїзничників Украіни, вважає своїм обовязком висловити від імени півд. зах. зелїзниць глибоке признанє за уважливе й справедливе відношенє до потреб працівників на зелївницях й обіцянку настояти перед Тимчасовим Правительством на полїпшенє їх тяжкого матеріяльного положеня."

Офіціяльний орґан Ґенерального Секретаріяту Украіни.

„Утро Россіи" в 12. н. ст. жовтня в телеґрамі з Київа повідомляє:

Ґенеральний Секретаріят Украіни підіймає видаванє офіціяльного орґану, в якім будуть містити ся розпорядки, оповістки і відозви Секретаріяту. Газета Секретаріяту буде виходити в трьох мовах: українськім, російськім і жидівськім.

Виборче бюро для виборів до всеросійських Установчих Зборів при Ґенеральнім Секретаріятї Украіни.

„Кіевская Мысль" в 9. н. ст. жовтня повідомляє:

Генеральний Секретаріят внутрішних справ публікує отсе оголошене:

При Генеральнім Секретаріяті внутрішних справ почало функціонувати бюро для виборів на Україні до всеросійських Установчих Зборів. Виборче бюро має ціль слідити: за оголошенєм в свій час всіх правительственних розпорядків, а також широкою популяризацією їх між населенєм України, за негайним виконанєм і роботою всіх правительственних інституцій для виборів. Виборче бюро ставить своїм завданєм бути виборчим центром і співдіяти з всіми інституціями, які працюють для виборів, усуваючи можливі перепони в справі виборів.

Повідомляючи про се населенє України, Виборче бюро при Генеральнім Секретаріяті внутрішних справ просить як окремі особи, так і ріжні правительственні інституції й приватні організації звертати ся до Виборчого бюра за вказівками й поясненями.

Виборче бюро містить ся в Генеральнім Секретаріяті, Київ, Хрещатик Nr. 38, 2-ий пов., кімната 25.

Перед скликанєм делєгацій.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Під проводом міністра заграничних справ відбула ся нині спільна нарада міністрів, в якій взяли участь крім президентів обох кабінетів д ра Зайдлєра і д-ра Векерля спільний міністер скарбу гр. Бурян, міністер війни генерал піхоти Штеґер Штайнер, австрійський міністер скарбу Віммер, заступник коменданта маринарки контрадмірал Родлер, шеф секції в міністерстві заграничних справ д р Граф те фахові референти дотичних центральних урядів. Протокол вів генеральний консуль Гінтер.

Предметом нарад були предложеня для найблизшої сесії делегацій, які — як відомо — мають зібрати ся в перших днях грудня с. р. Тому що делєгації радили останний раз в Будапешті, тому тепер будуть скликані до Відня. В обох делєгаціях функції президента будуть сповнювати члени посольських палат, австрійської й угорської, тому що підчас попередної сесії президентами вибрано члена палати панів і палати вельмож.

Ґр. Гертлінґ і ґр. Чернін.

БЕРЛІН. (Ткб.) Німецький канцлер гр. Гертлінґ вислав до гр. Черніна телєґраму, в якій висказує горяче бажанє, щоб міг далі співділати на тій самій певній основі взаїмного довіря, на якій могли оперти ся його попередники. Гр. Гертлінґ завначив, що найбрасше й найважнійше свос завданє бачить в найсильнійших і най приязнійших відносинах до австро угорської монархії.

На се відповів гр. Чернін телєґрамою, в якій — дякуючи за привіт та висказуючи сердечні гратуляції ізза покликаня гр. Гертлінґа на канцлєра, — підчеркує, що він також бачить своэ найдостойнійше і найрадіснійше завданє в повній довіря співпрації в поглубленю союза між Австро-Угорщиною й Німеччиною.

Цісар про побіди над Італійцями.

ВІДЕНЬ. З пресової воєнної кватири доносять: Й. цісарська й королівська Величність зволили найласкавійше видати такий приказ до армії: Перед два і пів роками вислали Італійці мілїонові армії на зади монархії. Мали вони нанести їй смертний удар. Одначе мої геройські войовники з над Сочі видержали побідно в 11 тяжких кровавих битвах кождий наступ. З енергією можна було через 3 роки без журі о південний захід вести на сході великі бої, з енергією можна було, будуючи на умовах, які створили сей незрівнаний опір, приготувати сей рішаючий удар, який довів до 12. битви.

Найгорячійше згадую в сих днях визволеня моїх надбережних країв про сі світлі діла, яких довершено від Зелених свят 1915 проти Італії, найвірнійші згадки посвячую на вее сим незлічимим героям, які мусіли побіду окупити ціною свого житя. Нехай буде дяка Всемогучому. Кров сих хоробрих не полила ся на дармо.

Війска мої і моїх вірних союзників стоять глубоко в ворожім краю. Під кріпостю Фріяль відживають у моєї армії горді згадки давних подій із жовнірської молодости мого незабутнього Діда, цісаря й короля Франца Йосифа, яких не можна відлучити від імен архикнязів Карла й Альбрехта і від памяти Радецького. Коби дух сих великих, який в моїй армії буде жити по вічні часи, вів нас на дорозі побід, на якій виключно мої народи можуть дійти до мира, так бажаного цілим світом. Бог з нами! — Баден під Віднем, 2. падолиста 1917.

Подорож ґр. Черніна до Берліна.

ЫДЕНЬ. (Ткб.) В товаристві міністра заграничних справ, який — як відомо — удаєть ся 4. с. м. до Берліна, будуть находити ся посол Мерей, посол бр. Мітаг та леґаційні радники бр. Адріян і гр. Кольоредо.

Участь Росії у війні.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Бюро Райтера приносить з Ню Йорку такі подробиці про розмову петроградського представника Associated Press з президентом міністрів Керенським. Кореспондент звернув увагу Керенського на повні суперечности справозданя про відносини, що панують в Росії і запитав його, чи Росія находить ся ще властиво в війні. Керенський усміхнув ся і сказав: Є се властиво смішне питанє. Росія бере дуже значну участь у війні. Борола ся вона вже тоді, коли Англія що-йно приготовляла ся, а Америка тільки придивляла ся. Росія вратувала Англію й Францію. Люди, які твердять, що Росія не входить уже в гру, мають коротку память. Ми бємо ся від початку і є сильно перетомлені. Тому маємо право жадати, щоби союзники взяли тепер на себе більшу часть тягарів.

ВАШІНҐТОН (Ткб.) Після донесеня Райтера заявив секр. Лянсінґ, що Керенський і його правительство рішучо не є змучені та не впали на дусі, але противно хотять зреорганізувати край і війну далі вести. Англія і Зєдинені Держави уділять Росії всякої можливої помочи,

Зміна в російській начальній команді.

ПЕТРОҐРАД (ПТА). Дневники доносять, що правительство застановляєть ся над тим, щоби поручити начальну команду Рувскому і Брусілову.

Зміна кабінету в Еспанії.

МАДРИТ (Авас). Король поручив Ґарчіє Прієто утворити кабінет національного в'єдинення, яке має обхопити як найширші круги. Прієто конферував опісля з провідниками партій і зложить звіт королеви.

Італійське донесенє про положенє.

МІЛЯНО. (Ткб) Агенція Стефанія оголошує такий комунікат: Загальнний відворот відбуваєть ся в як найбільшім порядку. Третя група війск ставить енергічний опір. Всі забезпечуючі війска сповняють свій обовязок. Дотеперішний міністер війни Джярдіно виїздить на фронт. В краю як найбільший спокій.

Розпорядок міністерства зелїзниць в справі українських написів.

Відень, 31. жовтня 1917.

На домаганє Української Парляментарної Репревентації видало міністерство зелїзниць 22. жовтня с. р. ч. 309766 до трьох галицьких дирекцій зелїзниць, та до ц. к. Управи руху в Чернівцях розпорядок, яким усуваєть ся вміни в справах мови на зелїзницях, викликані воєнними подіями, а саме евакуованєм і тимчасовою окупацією східної Галичини. В сім розпорядку заряджено, щоби при відбудованю зелїзниць та нових будов повернути той стан в зовнїшних і внутрішних написах на стаціях (а саме як назви стації так і орієнтаційні написи), як то було в дійсности перед інвазією. При сім що до порядку текстів на ріжних мовах треба точно додержувати ся язикових приписів ґенеральної дирекції з 1890 р., які звучать: „На всїх двох і многомовних оголошенях і друках після § 7 організаційного статуту треба ставити нїмецький текст на першім висшім місци, коли ріжномовні тексти стоять один під другим. Коли-ж ріжномовні тексти стоять поруч себе, то при оголошенях або друках в двох мовах нїмецький текст занимає перше місце з ліва на право і середне місце при трох мовах."

Особливу увагу звернено в найновійшім розпорядку, з огляду на жалоби, піднесені з української сторони, також на справу мови тексту білєтів, при чім урядови, якому доручено виготовлене білєтів, вказано на нормуючий розпорядок міністерства зелїзниць з 16. марта 1910 р. і поручено повернути стан відповідаючий сьому рознорядкови. Тому маєть ся виготовити тримовні білєти з повним нїмецьким, польським і українським текстом для терену, який творять політичні округи: Бібрка, Богородчани, Борщів, Броди, Бережани, Березів, Бучач, Чесанів, Чортків, Добромиль, Долиня, Дрогобич, Городок Ягайлонський, Городенка, Гусятин, Ярослав, Яворів, Калуш, Камінка Струмилова, Коломия, Косів, Лїско, Львів, Мостиска, Печенїжин, Підгайці, Перемишль, Перемишляни, Рава руська, Рогатин, Рудки, Самбір, Скалат, Сянок, Снятин, Сокаль, Станиславів, Старий Самбір, Стрий, Тернопіль, Товмач, Теребовля, Турка, Залїшики, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква і Жидачів.

Нарешті зладаним урядам вказано в зносинах персоналу з публикою, о скільки стоїть до розпорядимости персонал володіючий дотичною мовою, строго додержувати ся приписів з § 20 організаційного статуту, якого останний уступ звучить: „Зносини з публикою повинні відбувати ся в нїмецькій або в дотичній краєвій мові, залежно від того, в якій мові вроблено запитанє, чи вислів, що дають причину до сього".

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

По смерти д-ра Е. Олесницького.

Відень, 31. жовтня 1917.

Крім кондоленційної депеші від президента міністрів, яка вже була поміщена в „Ділї", одержала УПР. отсї кондоленційні депеші:

Від міністра справедливости до п. Юліяна Романчука, віцепрезидента Палати послів:

„З нагоди смерти посла до Ради державної д ра Евгена Олесницького прошу Вас, Високоповажаний Пане, та Високоповажаних Панів Української Парляментарної Репревентації приняти вислів моєї найсердечнійшої кондоленції і мого щирого співчутя при сій тяжкій болючій втраті, яку Ваш клюб поніс через смерть Вашого визначного члена. Прийміть, Високоповажаний Пане, вислів моєї найбільшої пошани і прихильности. Шавер в. р. Відень 28. жовтня 1917 р."

Від міністра для Галичини:

„З причини смерти посла Олесницького прошу приняти вирази щирого співчутя. Твардовський в. р. Відень 26. жовтня 1917."

Від цїсарського нїмецького консуляту у Львові:

„Висловлюю Українській Парляментарній Репревентації на руки Хвальної Президії мою сердечну кондоленцію з нагоди нової втрати, яку понесла українська суспільність через смерть заслуженого і високо поважаного посла д-ра Евгена Олесницького. Гайнце в. р. цїсарсько-нїмецький генеральний консуль. Львів, дня 27. жовтня 1917 р."

Від чеського клюбу:

„З нагоди смерти члена Вашого клюбу д ра Евгена Олесницького висловлюємо іменем чеського союза своє глубоке співчутє. За превидію Чеського Союза голова Стянек в. р. Тувар в р."

Від В. Тувара, містоголови чеського клюбу:

„Довволяю собі висловити світлому клюбови своє найглибше співчутє з нагоди смерти п. товариша д ра Евгена Олесницького. З товариським поважанєм. В. Тувар в. р. Відень 29/X. 1917."

Від Союза визволеня України:

„В імени російських Українців, згуртованих в Союзї Визволеня України, складаємо на руки Хвальної Української Парлямент. Репрез. вирази глибого жалю з приводу смерти найвизначнійшого сина Галицької Землї, посла д ра Евгена Олесницького. У Відни дня 28. жовтня 1917. За СВУ. А. Жук в. р. М. Троцький в. р.

Від Наук. Тов а ім. Шевченка:

„Виділ Наукового Товариства іменем Шевченка, зібраний на жалібнім засіданю з приводу смерти свого дійсного члена посла Евгена Олесницького, глибоко відчув тяжкий улар судьби, який болюче діткнув передовсім Українську Парляментарну Репр., позбавивши її найкрасшої сили внутрі і оздоби на верх, та пересилає їй щирий вираз співчутя. За Виділ Щурат в. р. Раковський в. р."

Від персоналу тов а „Дністер":

„З причини утрати бл. п. д-ра Евгена Олесницького, народного речника і оборонця прав нашого народу, складає на руки Високодостойної Репревентації найглибше співчутє пер-

7-му Воєнну позичку

Кождий, хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави повинен обезпечити ся на житє і підписати позичку воєнну з огляду на дуже корисні услівя тільки в

Ц. К. австр. військовім фонді для вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацкого 16. II пов. 394 1-15

сонал Товариства „Дністер". Львів 27. жовтня 1917."

Крім того наспіло богато депеш від повітових організацій в краю, від виселенців у Гмінді і від окремих осіб.

НОВИНКИ.

Львів, 3 падолиста 1917.

— **Архикнязь Вільгельм** прибув вчера 2. с. м. зі східнього фронту зі Львова і замешкав в готелю Жоржа. Приняв у себе митр. Шептицького і єп. Боцяна. Опісля відбув конференцію з намісником гр. Гуйном. На вечері був у митр. Шептицького. Нині, 3. с. м., вертає на фронт.

— **З приводу побуту митр. Шептицького в вишколі УСС.** одержав комендант вишколу підполковник Слюсарчук від архикн. Вільгельма отсю телеграму: „З приводу присутности ЙЕ. гр. Шептицького пересилаю українському легіонови найсердечнійший привіт з бажанєм, щоби він до лаврів, здобуваних скрізь доси, особливо на Маківці, в Лисовичах, Семаківцях, Потуторах, Конюхах, міг додати нові. При сій нагоді разом з вами згадую про полеглих героїв, що віддали житє за цісаря й вітчину. Нехай їх повне пожертвованє буде для нас постійною заохотою боронити рідну землю проти кождого неприятеля, щоби утворити для будучих поколінь запевнену і цвитучу будучність. Передайте мій привіт тим частям легіону, які стоять на боєвім фронті і не знаходять ся нині в Вашім кругі. Його Ексцеленцію прошу й на далі о духовну опіку для молодої, так часто випробованої геройської громади. З Богом далі! — В полі 28/10 1917. Архикн. Вільгельм."

— **Вислід вписів до української гімназії в Городенці.** З дирекції української приватної гімназії в Городенці повідомляють нас, що доси вписало ся до І. кляси тої гімназії 25 хлопців, 6 дівчат, разом 31; до II. кляси 19 хлопців, 5 дівчат, разом 24; до III. кляси 22 хлопців, 8 дівчат, разом 30; до IV. кляси 24 хлопців, 1 дівчина, разом 25; до V. кляси 17 хлопців, до VI. 15 хлопців, до VII. кляси 15 хлопців, до VIII. кляси 14 хлопців, 2 дівчат, разом 16; хлопців у всіх клясах 157, дівчат 24, разом 184. Правильна наука зачала ся 5. вересня с. р.

— **Дирекція ц. к. державної української гімназії в Кіцмани** подає до відома українського громадянства, що вступні іспити до І. кляси і вписи до висших кляс гімназії відбудуть ся 5., 6. і 7. падолиста с. р. в будинку дівочої школи в Кіцмани. Найпізнійший речинець вписів до висших кляс 12. падолиста. Записи до приготівки відбудуть ся в тих самих днях. — Т. Бриндзан, ц. к. управитель.

— **В офіціяльнім виданю про війну нема згадки про УСС.** Сотник УСС. п. І. Коссак вислав до накладової фірми „Verlag für valerländische Litteratur" отсе письмо: В творі „Unheilbar und untrennbar", який шан. фірма прислала менї для купленя, не знаходжу на моє здивованє анї слова згадки про український легіон, хоч від початку війни бореть ся в корпусі Гофмана і богато причинив ся до успіхів корпусу. Як офіцир українського легіону згадую про множество упавших, ранених, інвалідів — і коли в книжції, що обнимає 725 сторін, не знаходжу анї слова про український легіон, то було би менї дуже прикро справити таку книжку до моєї бібліотеки. Тому відсилаю її ш. фірмі". — Думаємо, що за сим приміром підуть також инші українські офіцири.

— **Відновленє галицьких судів.** Президія висшого суду краєвого у Львові повідомляє, що досі не підняли урядової діяльности отсі галицькі суди в окрузі того ж висшого суду: суди повітові в Бродах, Грималові, Лопатині, Мельници, Новім Селі, Олеську, Підгайцях, Підкамени, Скалеті, Солотвині, Вишнівчику, Заболотові, Заліщиках, Заліщях. Суд повітовий в Богородчанах урядує поки що в Станиславові, суд повітовий гусятинський в Копичинцях, а повітові суди в Підволочиськах і Збаражи урядують в Тернополі. Агенди повітового суду в Болшівцях придїлено хвилево повітовому судови в Рогатині, повітового суду в Зборові повітовому судови в Золочеві, повітового суду в Галичи повітовому судови в Войнилові. Повітовий суд в Янові зачне урядувати в місци свого осїдку в перших днях с. м. Всї инші суди колегіяльні і повітові в окрузї львівського висшого суду краєвого урядують в своїх урядових осїдках.

— **Равт на Захист У. С. Стрільців у Львові,** що відбудеть ся 7. падолиста 1917 в сали Муз. Тов. ім. Лисенка, викликав, як сього можна було сподївати ся, живе заінтересованє серед широких кругів нашої громади. Комітет докладає всїх старань, щоби равт полишив у всїх милу згадку. Зі всїх сторін напливають до Комітету зголошенє по запрошенє, які вже висилають ся на всї відомі адреси. Хто через ошибку або брак адреси не одержить запрошенє до понеділка 5. с. м., зволить зголосити ся в Захисті УСС. вул. Петра Скарги ч. 2. а., або в канцелярії Збіжні УСС. вул. Зїморовича ч. 20.

— **На галицьких почтах.** Пишуть нам з Раштату в Німеччині: В залученю посилаю листівку, котру завернено назад з Галичини лише тому, що почта названа там так, як вона на нашій землї і в нашій мові дїйсно називаєть ся, (себто Żowtańcі, а не з польська Żółtańce). Значить Українцї в своїм краю не сміють уживати своїх назв, а тільки польські.

— **Воєнна цензура.** Словінські дневники доносять, що буквари до словінських народних шкіл сконфісковано тому, що в них були поміщені патріотичні вірші, в яких цензура добачила „перецїнюванє Словінців" та їх мови. Сконфісковано також чимало шкільних підручників в Чехії. В одній чеській читанцї реченє: „Лев є царем звірят" змінено на инше: „Австрія є моєю вітчиною". В місце реченя: „Чех є Славянином" вставила цензура инше: „Чех є Австрійцем".

— **Продаж залїзничих білєтів у Львові.** Дирекція залїзниць дозволила на отворенє зготовленого з вибухом війни міського бюра ц. к. державних залїзниць у Львові при вул. Третого Мая ч. 5. (бюро Соколовського), де з днем 1. с. м. зачнеть ся продаж білєтів їзди залїзницею. В згаданім бюрі будуть видавані перекази на місця з поспішних поїздах (Platzkarten). Щоби уможливити подорожуючій публицї вчасній ше забезпеченє місця в поспішнім поїздї, залїзниче міське бюро буде видавати перекази до Кракова і до стацій положених пова Краковом вже на два дни перед наміреним виїздом, а до стацій положених перед Краковом в день подорожі а саме: в годинах передполудневих до поспішного поїзду ч. 6. по полудни до повпішного поїзду ч. 10 (відїзд 11 год. у вечір). Каса продажі білєтів отворена від год. 9. до 1. і від 3. до 7. вечором, а в неділї і свята від год. 9. до 12. в полудне.

— **Карти на мило.** Передвчера почато роздавати у Львові карти для контролї ужитя мил, миляного порошку і инших предметів до митя і шурованя, що вироблені в товщів. Воєнною централею мають бути заведені три типи воєнного мила. Карти видані на серпень, вересень, жовтень і падолист 1917 р. На карті докладно означено, скільки купонів треба віддати за вимірену пайку мила або порошку. Таких купонів є на карті вісім. Не пояснено, що має стати ся з купонами за серпень, вересень і жовтень с. р.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 4. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: 22 Н. по С.; — римо-кат.: 23 Н. по З.

Завтра: греко кат.: Якова — римо-кат.: Захарія

Позавтра: греко-кат.: Арети мч. — римо-кат.: Леонарда в.

| **Ексцеленція Митрополит** виїздить в неділю 4. с. м. на кільканайцять днїв зі Львова.

| **Перша українська школа у Львові** для дітий від 3—10 літ. Німецька і французька конверзація для дорослих. Вписи що-день від 3—5 пополудни, вул. Цитадельна ч. 9. I пов.

| **Загальні збори т-ва „Українська Захоронка"** у Львові відбудуть ся по думцї §. 11. статута дня 10. падолиста 1917 в комнатах української Бесїди о год. 4. попол. з отсим порядком нарад: 1) Звіт Виділу з дїяльности. 2) Звіт контрольної комісії. 3) Вибір голови т-ва, 10 виділових і 3 заступників. 4) Вибір контрольної комісії. 5) Внески і запити. На случай коли би о 4-ій год. не було приписаного комплету, відбудуть ся о год. 4·30 того самого дня і в тім самім місци по думцї §. 12. статута загальні збори без огляду на число присутних членів. Виділ просить членів т-ва і всїх, кому лежить на серци добро так важної в нашім національнім розвитку і так гуманної інституції, як укр. Захоронка, щоби як найчисленнійше явили ся на загальних зборах. — Виділ Т-ва Укр. Захоронка.

| **Літературний конкурс.** Головний Виділ Товариства „Просвіта" оголошує отсим конкурс за написанє твору з области українського шкільництва або з области історичної повісти для дітий або з области педагогії. Висота премії виносить два вальори 5½% амортизаційної позички враз з купонами номінальної вартости по 200 корон, зложені під управу Товариства „Просвіта" Управою української школи в таборі Хоцен. Реченець конкурсу кінчить ся невідклично 31. грудня 1917. Твори належить слати до Канцелярії Товариства „Посвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За головний Виділ Товариства „Просвіта" І. Кивелюк, А. Гапяк. 2-2

| **V. Загальні збори кружка УПТ. ім. Бориса Грінченка у Львові** відбудуть ся в неділю 4. с. м. в год. 4 ій пополудни в школї ім. Б. Грінченка вул. Городецька 95, партер. Порядок зборів: Відкритє зборів і вибір провідника. 1) Відчитанє послїдного протоколу загальних зборів. 2) Звіт старшини: а) секретаря, б) скарбника, в) управи школи. 3) Звіт контрольної комісії. 4) Дискусія ad 1, 2, 3. 5) Удїленє абсолюторії уступаючій старшинї. 6) Вибір нової старшини. 7) Внесеня та запити. — За старшину Кружка УПТ. ім. Бориса Грінченка: проф. Яків Яцкевич голова, о. Володимир Федусевич секретар.

Оголошенє

Всїх наук лїкарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих **вулиця Зїморовича ч. 5. — II. пов.** 304 7-8

Рукодїльня різьбарська під фірмою Петра Домбика в Яворові, виконує уряджена церковні як-то: ковчеги, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також. 345 3—10

Д. КРАУТ дентист-технік

ПЕРЕМИШЛЬ, Францїшканська 35,

виконує усї роботи дентистичні, містки в золоті після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів в провінції полагоджують ся в тім самім дни. 331 7—10

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).

В красній оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки **А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.**

371 Б 4—25

ВЖЕ ВИЙШОВ! 379 2—5

Ціна лиш 70 сот. — з пересилкою 80 сот.

Хто замовить 10 прим порто оплачуємо. Комісіонерам 20%. Замовленя приймаємо тільки за готівкою на адресу: **„Самохотник" в коші УСС. Etappenpost 445.**

ОСТРОВ СМЕРТИ **А. Беклїна** 391А **ВИСВІТЛЮЄ ВІД 1. ПАДОЛИСТА** **Кіно Новостий.**

ПРОСПЕКТ.

Сема Австрійська Воєнна Позичка.

Вільна від оподаткованя 5½% амортизаційна державна позичка і вільні від оподаткованя 5½% державні скарбові боны.

О Г О Л О Ш Е Н Є.

На основі цїсарського розпорядку з 30. жовтня 1917. Вдз. ч. 419, видаєть ся як

Сему австрійську воєнну позичку

I. вільну від оподаткованя 5½% амортизаційну державну позичку

і II. вільні від оподаткованя 5½% державні скарбові боны, платні 1. серпня 1926.

Загальна сума позички буде установлена на основі вислідів публичної підписки.

I

Вільна від оподаткованя 5½% амортизаційна державна позичка є поділена на серії по 5 000 000 К. і видаєть ся в відтинках по 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 і 20.000 К. Вони мають дату 1. падолиста 1917. і заосмотрені в факсиміле підписом ц. к. міністра фінансів і контрасигнатурою президента й одного члена контрольної комісії державних довгів Державної Ради. Виставлені вони в нїмецькій мові; основний зміст тексту доданий також в краєвих мовах.

Довжні листи є виставлені на посідача і опроцентовані по 5½% річно. Відсотки відтинків по 100, 200, 1000, 2000, 10 000 і 20.000 К. будуть виплачувані з долу в піврічних ратах 1. лютого і 1. серпня кождого року, відсотки відтинки по 50 К. в цїлорічних ратах з долу дня 1. лютого кождого року.

Довжні листи є заосмотрені в 21 купонів, з яких перший платний 1. серпня 1918. вглядно відтинки по 50 К., з яких перший платний 1. лютого 1919, і в один талон, на якого основі в свій час можна підняти дальші купони без всякого почисленя коштів або належитостий в касї державних довгів. Відсотки від 1. падолиста 1917. до 31. сїчня 1918. будуть вчислені.

Позичка буде сплачена в номінальній вартости, а саме через льосованє в роках 1923 до 1957 при задержаню річного видатку, обнимаючого приблизно рівну сплату процентів і капіталу. Льосованє буде відбувати ся серіями (по 5 000 000 К.) в жовтни кождого року; перше льосованє буде в лютім 1923; виплата наступати-ме 1. серпня по кождім льосованю. Вильосовані серії будуть оголошувані що року зараз по тягненю разом з лїстою серій, з яких ще остали рестанції.

Опроцентованє державних довжних листів, які вильосовано до сплати, погасає з днем платности капіталу.

Ц. к. міністер фінансів має право, почавши від 1. сїчня 1927. льосованє кождочасно скріпити або ще несплачену суму позички сплатити без льосованя по номінальній вартости при тримісячнім реченци виповідженя. Виповідженє має бути оголошене в урядовій „Wiener Zeitung".

Виплата процентів, як також сплата державних довжних листів наступає без всякого відтягненя податку, належитости чи якого иншого, за доставленєм платних процентових купонів зглядно державних довжних листів в ц. к. касї державних довгів у Відни. Процентові купони задавняють ся протягом шести лїт, вильосовані або виповіджені державні довжні листи протягом тринятя лїт від реченця платности.

Оборот вільної від оподаткованя 5½% амортизаційної державної позички не підлягає податкови від обороту цїнними паперами.

II.

Вільні від оподаткованя 5½% державні скарбові боны є виставлені на посїдача і видають ся в відтинках по 1000, 5000, 10 000 і 50.000 К.; вони мають дату 1. падолиста 1917 і заосмотрені в факсиміле підписом ц. к. міністра фінансів і контрасигнатурою президента й одного члена контрольної комісії державних довгів Державної Ради. Виставлені вони в нїмецькій мові; основний зміст тексту доданий також в краєвих мовах. Державні скарбові боны опроцентовані по 5½% річно. Відсотки будуть виплачувані з долу в піврічних ратах 1. лютого і 1. серпня кождого року; виплата капіталу державних скарбових бонів наступить 1. серпня 1926. Ц. к. міністер фінансів має право сплатити по номінальній вартости в цїлости, або части державні довжні листи також перед 1. серпня 1926 при задержаню 3 місячного реченця виповідженя. Виповідженє має бути оголошене в урядовій „Wiener Zeitung". Асигнати є заосмотрені в 17 купонів, з яких перший платний 1. серпня 1918. Виплата процентів і сплата капіталу наступає без всякого відтягненя податку, належитости чи якого иншого, за доставленєм платних процентових купонів згл. державних скарбових бонів в ц. к. касї державних довгів у Відни.

Претенсія в державних скарбових бонів посягає наслїдком заданя що до процентів протягом шести лїт, що до капіталу протягом 30 лїт від дня платности.

Оборот 5½% державних скарбових бонів не підлягає податкови від обороту цїнними паперами.

У М О В И П І Д П И С К И.

Підписна цїна виносить:

для вільної від оподаткованя 5½% амортизаційної державної позички 92·51%

для вільних від оподаткованя 5½% державних скарбових бонів, платних 1. сїчня 1926 94·5%

Підписчик одержить боніфікацію у висотї пів відсотка, а при амортизаційній позичці кромі сего боніфікацію одномісячного відсотку.

Цїну купна при підписках до 200 К. треба заплатити в цїлій сумі зараз при зголошеню. При підписках висше 200 К. треба при зголошеню заплатити 10% номінальної вартости 5. сїчня 1918 і 5. лютого 1918 до 20%, 5. марта 1918 25% і 5. цвітня 19 8 решту дійсної вартости.

Австро угорський Банк і воєнна позичкова Каса дають слїдуючі удогідненя:

1) За зложенє облїгацій сеї воєнної позички, вглядно тимчасових квітів у застав до 75% номінальної вартости дають позичку по процентовій стопі зниженій о ½%, а саме по кождочасній есконтовій процентовій стопі.

2) Названі два інститути дають по кождочасній офіціяльній есконтовій процентовій стопі позичку також на инші цїнні папери, які можуть для них бути підкладом кредиту, коли буде доказано, що позичувана сума служить на виплату суми, підписаної на основі сього запрошеня.

3) За пролонговану таку позичку признаєть ся так само удогідненє зниженої процентової стопи. При позичках, які затягаєть ся протягом висше поданих реченців виплати, виказуючи, що затягаєть ся їх для виплати підписаної суми установляєть ся на бажанє замість кождочасної есконтової процентової стопи постійну процентово стопу 5% річно.

4) На сплату позичок, що до яких викажеть ся, що їх затягнено протягом висше поданих реченців виплати в якімсь кредитовім інституті (банк, щадниця, задаткова каса і т. д.), або в якійсь банковій фірмі в цїли підписки сеї воєнної позички, удїляє Австро-угорський Банк і воєнна позичкова Каса нові позички в висотї, до якої ті позички в хвили просьби по тій самій постійній процентовій стопі.

Правительство постараєть ся, щоб удогідненя, признані Австро-угорським Банком по упливі того реченця були признані нотним банком або иншим заведенєм, яке означить правительство, що до вільної від оподачкованя ½% амортизаційної державної позички до 31. грудня 1922 а що до вільних від оподаткованя 5½% державних скарбових бонів до 31. грудня 1920.

5) Воєнна позичкова Каса уповажнена на основі § 6 точка 3 цїсарського розпорядку з 19. вересня 1914. Вдз. ч. 248, при зберіганю приписаних в тім цїсарськім розпорядку основ поступованя, удїляти позички також під застав гіпотечних вірительностий, які мають законну забезпеку § 1374 з. к. ц. з.

Підписка починаєть ся 3. падолиста 1917 і буде замкнена в понедїлок 3. грудня 1917 в 12 годині в полудне.

Підписувати можна в отсих інституціях: Ц. к. Уряд почтової Щадниці і його складниці (ц. к. почтові уряди), всї державні каси й податкові уряди, Австро угорський Банк, головне заведенє у Відни, як також його філії в Австрії і Босні й Герцеговині і його експовитура в Люблині, Білгороді, Англьо австрійський Банк у Відни, Віденський Банковий Союз у Відни, Ц. к. уприв. загальне австрійське земельне кредитове Заведене у Відни, Центральний Банк нїмецьких кас ощадности у Відни, Ц. к. уприв. австрійське кредитове Заведене для торговлї і промислу у Відни, Загальний депозитовий Банк у Відни, Допїшно австрійська есконтова Спілка у Відни, Ц. к. уприв. австр. Банк країв у Відни, Ц. к. уприв. акційна Спілка банків і контор виміни „Меркур" у Відни, Банковий дім С. М. фон Ротшільда у Відни, Банк Унії у Відни, Ц. к. уприв. Загальний Оборотовий Банк у Відни, Адрійський Банк в Трієсті, Трієстенський Комерціяльний Банк в Трієсті, Банк для Горішної Австрії й Зальбурга в Лїнцу, Банк для Тироля й Форарльберга в Інсбруку, Більсько Бяльський есконтовий і вимінний Банк в Більську, Чеський есконтовий Банк в Празї, Галицький Банк для торговлї і промислу в Кракові, Промисловий Банк для Королївства Галичини й Володимирії з вел. Князївством Краківським, Люблянський Кредитовий Банк в Любляні, Краєвий Банк Королївства Чехії в Празї, Краєвий Банк Королївства Галичини й Володимирії з вел. Князївством Краківським, Господарський Кредитовий Банк для Чехії в Празї, Ц. к. упр. Моравський есконтовий Банк в Берні, Моравсько остравський торговельний і промисловий Банк в Моравській Остравї, Австрійський промисловий і торговельний Банк у Відни, Ц. к. уприв. Стирійський есконтовий Банк в Грацу, „Ustredni banka ceskych sporitelen" в Празї, Віденський льомбардовий і есконтовий Банк у Відни, Центральний Банк нїмецьких щадниць в Празї, „Zivnostenska banka" в Празї, — як також в істнуючих в державі філіях тих банкових інституцій в урядових годинах кождої інституції.

Крім того може підписка наступити через посередництво наших баків, як також щадниць, товариств обезпечень і приватних банкирів, кредитових стоварищень і їх союзів.

Відень, 1. падолиста 1917.

Вімпфен т. р.
ц. к. міністер фінансів.

395 1—1

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 261 (9513 Львів второк 6 падолиста (24 ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVI

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчани і заручини 1·80. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 5. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Таліяментом відновлено боротьбу. Австро угорські і німецькі дивізії виборели собі переправу через середний біг ріки і в боротьбі посуваються наперед. Дивізія ген. Шварценберга, що від передвчорашнього полудня стоїть на західнім березі ріки, скорим ударом придбала собі особливі заслуги коло успіхів наступу. Ворог стратив 6 000 людий в бранцях та певне число гармат. Також армія ген. Кробатіна зробила поступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 5. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фляндрії діяльність артилерії по мрачній погоді була доперва під вечір значнійша, головно в долинні Ізери. Англійські відділи посувались кілька разів наперед, але їх всюди відвертано.

В области иншых армій була наслідком мраки бойова діяльність на загал мала.

На заході не зайшло нічого нового.

Македонський фронт: По кількаденнім також вчера тревающім сильнім приготованю огневім між Вардаром і озером Дойран пішли англійські баталіони до наступу на полудне до Стоянова. Наступ зломано перед болгарськими становищами, причім потерпів ворог значні втрати, не осягнувши успіху.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Дивізії німецькі і австро-угорські виборели собі переправу над долішним бігом ріки Таліяменто і посуваються дальше. Побитим там італійським бригадам вабрано поміж 6.000 бранців та певне число гармат.

Проти польського князя

ПЕТРОГРАД. (ПАТ.) З Житомира доносять про великі заворушеня в маєтках польського князя Сангушка, котрого замордовано.

Цісар і воєнна позичка.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Його Величество цісар післав до міністра скарбу слідуючу телеграму: Наші геройські армії вдерли ся з найкращими надіями до італійської землі. Коби ентузіястичний запал, з яким мої герої здобувають ворожі позиції, відбив ся могучо в великім успіху VII. воєнної позички. Нехай тут і там сповнить кождий свій обовязок. Я субскрибую 12 міліонів корон австр. воєнної позички. Кароль м. р.

Агітація большевиків.

Виїзд царської родини.

ГАПАРАНДА. (Ткб.) Російські дневники доносять про зростаючу агітацію большевиків серед фабричних робітників, яких взивають до пімсти на правительстві за те, що оно втрутило державу до упадку. Дневники ті потверджують вістку, що правительство позволило дітям бувшого царя на виїзд за границю. Родина царя виїде мабуть до Англії. В Тобольску приготовлюють ся до подорожи.

Львів, 5. падолиста 1917

На черговім засіданю Народного Комітету в суботу 3. с. м. голова пос. д-р Кость Левицький подав докладне звідомлене про переговори УПР. з президентом міністрів д-ром Зайдлєром, яких вислідом було відоме становище УПР. супроти буджетової провізорії.

Над сим звідомленем Народний Комітет перевів основну дискусію, яка закінчила ся одноголосним принятем отсих резолюцій:

I. Народний Комітет в розумінню важких політичних відносин, серед яких приходить ся Українській Парляментарній Репрезентації заступати інтереси українського народу в Австрії, приймає до відомости її становище, взяте супроти правительства при голосованю над буджетовою провізорією, признаючи, що воно було подиктоване бажанем скріпити положенє українського народу в Австрії серед воєнного лихолітя й помогти йому се лихолітє перебути.

II. Народний Комітет стверджує, що ті обітниці, якими правительство зобовязало ся супроти УПР.,—коли будуть сповнені, — були би ледви частинною направою заподьбань попередних правительств супроти українського народу, а не здійсненем тих прав, які прислугують українському народови на основі обовязуючої конституції.

III. Народний Комітет взиває УПР., щоби вона в своїй політиці, зберігаючи щоденні інтереси українського народу в Австрії в воєннім лихолітю, все мала на увазі здійсненє права цілого українського народу до самостійного житя і була речником сього права, так, щоб ніхто не міг мати ніяких сумнівів, що український нарід в Австрії згідно зі своїми братами на закордонній Україні змагає до того, щоби з теперішного світового перелому вийшла свобідна Україна.

Україна і Франція.

(Ф. К.) *Відень, 1. листопада 1917.*

„Утро Россіи" з дня 10. н. ст. жовтня у телеграмі з Київа доносить:

Прибула французька воєнно санітарна місія з генералом Піессеном на чолі. Піессен зложив візиту Українському Генеральному Секретаріятови як найвисшій інституції на Україні й запросив Секретаріят на назначене на нині відкрите двох французьких шпиталів.

Німеччина проти кандидатури гр, Тарновського.

ВАРШАВА (Ткб.). Варшавські газети доносять, що Рецепційна Рада одержала від німецьких окупаційних властий урядове повідомленє, що вони не годять ся на кандидатуру гр. Тарновського на уряд польського президента міністрів.

Коронна рада в Берлінї.

БЕРЛІН (Ткб). Бюро Вольфа доносить: Нині відбула ся під проводом Його Цісарського Величности цісаря і короля коронна рада, в якій крім кругових міністрів і державних секретарів взяли участь також полевий маршалок Гіндербург, генерал Людендорф та шеф штабу маршалка Гольцендорф.

Чернін в Берлінї.

БЕРЛІН (Ткб.) Австр. мін. загр. справ гр. Чернін прибув тут в товаристві амбасадора гр. Мерея, амбасадора бар. Міттага і легаційних радників бар. Адріяна та гр. Колльоредо. Пополудни зачали ся конференції з державним канцлером гр. Гертлінгом та державним секретарем д ром Кюльманом в справах біжучої політики.

БЕРЛІН (Ткб.) Дня 5. падолиста вечером видав амбасадор кн. Гогенльоге обід в честь мін. загр. справ гр. Черніна і його товаришів, в котрім взяли також участь державний канцлєр гр. Гертлінг, держ. секретар д р Кюльман, полевий маршалок Гінденбург, ген. Людендорф, віцеканцлєр д-р Гельферіх, як також амбасадор німецький з Відня гр. Ведель.

Національні армії в Росії.

ПЕТРОГРАД (ПАТ). В політичній раді міністерства війни опрацьовуєть ся проєкт реорганізації армії, що по переведеню сеї реформи буде сконструкцією чужоплеменних військових союзів в першій мірі українського, польського та жидівського. Російській союз краєвої оборони буде створений з жовнірів тої самої провінції та повіту.

Чи справді дальший пролив крови?

БЕРН. Швайцарська агенція доносить з Ню Йорку, що заряд фонду Карнеджія для міжнародного мира заявив на засіданю в падолисті с. р., що після його погляду найліпший спосіб до заведеня тривалого міжнародного мира лежить в тім, щоби війну проти цісарсько-німецького правительства вести до повної побідн демократії. Заява заряду говорить, що фонд Карнеджія буде в льояльний спосіб підпирату всяку акцію, що має на цілн скору, цілковиту та остаточно побіду союзників. Екзекутивний комітет закликає всіх приятелів мира, щоби всіми можливими способами підпирали дальше успішне ведене війни, маючи на цілн мир, а не добичі.

Англія і Еспанія.

МАДРИТ (Авас). Англійський амбасадор зложив Марре візиту та виевнив його, що англійське правительство має глубоке поважане для Еспанії та що є далеким від того, щоби якнебудь мішати ся до внутрішньої політики Еспанії. Марре висказав амбасадорови свою подяку.

МАДРИТ (Авас). Рада міністрів займаєть ся справою розвязаня палати послів, щоби в кінци січня або з початком лютого могли відбути ся нові вибори.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Справа муки для Галичини.

Картофлі й цукор для Львова.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цілковито невистарчаючі доси висліди викупна збіжа в краю, на які злożив ся цілий ряд ріжних причин, спричинили застій в заосмотренію галицьких міст в достаточну скількість муки. Тому, що поправа сих відносин є можлива тільки через довіз збіжа з поза границь краю, міністерство для Галичини робить як найсильнійші старання, щоби по думці внесеня намісництва запевнити галицьким містам конечний постійний приділ муки. Доси приділено для Галичини 400 вагонів румунського збіжа. Крім сього призначено для Станиславова 8 вагонів муки. Для Львова призначено 27 вагонів угорської муки.

Тому, що дотеперішні транспорти румунського збіжа були невистарчаючі, уряд для вижившеня населеня зарядив сими днями новий приділ 70 вагонів румунського збіжа для Галичини. Для здобутих повітів східної Галичини приділить уряд для вижившеня населеня на падолист окремо дальших 25 вагонів збіжа.

В справі заосмотреня міста Львова в бараболі, затвердив уряд для вижившеня населеня в літі заключені зарядом міста контракти о доставу 100.059 вагонів, та контракти дирекції залізниць у Львові для достави залізничим функціонарам 247 вагонів. Крім сього зізволило намісництво, щоби громади м. Львова дістала 916 вагонів з дооколичних повітів. Тепер наслідком інтервенції міністерства для Галичини уряд для вижившеня населеня, який умову що-до 916 вагонів признав свого часу спізненою, затвердив її.

Переговори ведені в військовим зарядом в справі реквізиціи бараболь довели до відповідних успіхів. Десята армія заявила, що в її області заряд м. Львова може відібрати бараболі без найменшої перепони з військової сторони, а друга армія є готова звільнити приділені для Львова картофлі в д реквізиції.

Залеглість в розділі цукру належить приписати бракови вагонів. Уряд робить усі заходи, щоби на будуче запевнити консументам на бутє цукру і поручив цукровій централі, щоби безумовно доставила міському бюрови апровізаційному у Львові місячно 8 вагонів цукру.

Повисші вияснення могліб стрінути ся з закидом, що згадані зарядженя в дійсности недостаточні, коли населенє терпить дальшу недостачу найконечнійшої поживи. Належить однак мати надію, що відносини на будуче поправлять ся.

З Української Центральної Ради.

Звідомленя делегатів з Демократичної конференції у Петрограді.

(Ф. К.) *Відень, 2. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дня 10. н. ст. жовтня повідомляє:

Вчора відбуло ся засіданє комітету Української Центральної Ради.

Проводив д р М. Грушевський.

Ціле засіданє було присвячене звідомленям делегації, яка брала участь у Демократичній конференції в Петрограді.

М. Порш (укр. соц.-дем.) прочитав свою промову, яку виголосив на конференції. У своїм звідомленю він вказав, що представництво від національностий на конференції було змайоризоване більшістю делегатів сепянських й ин. рад.

Шаповал (укр. соц. рев.) подав до відома цілий ряд інцидентів, які мали місце на конференції. У своїм звідомленю бесідник вказує на вороже відношенє російської демократії до національного руху і вносить подумати над тим, як треба супроти сього поступати. Дальше Шаповал вказує на вороже відношенє до Українців петроградської преси.

Ткаченко (укр. соц. дем.) також подає звідомленє з конференції, в якім зазначує, що демократія скапітулювала перед буржуазією.

Христюк (укр. соц.-рев.) зазначує неуважливе відношенє до українського руху. Бесідник говорить про чорносотенну пресу („Новое Время"), від якої, по його словах, недалеко відбіг й орган соц. рев. „Дѣло Народа". „День" також виступає проти Українців.

В. Винниченко питає делегатів, чи дійсно нове правительство відповість вимогам.

Гутман, який брав участь у Демократичній конференції від жидівських з'єднаних організацій, висловлює погляди своєї партії й бере в оборону передпарлямент.

Відповідаючи на питанє Винниченка про твердість власти, Порш заявив, що „революційна демократія завдяки своїм провідникам лишила ся при розбитім коритї. Закінчує свої відповіди заявою, що й революційна преса відносила ся під час конференції ворожо до Українців.

Війна з Італією.

Звідомленє ц. і к. ген. штабу з 4. с. м.

Боєва діяльність над Тальяменто зростає. Положенє боєве позволяє доперва мині обняти окомтє, що доконали союзні війска та їх полководці підчас 12. битви над Сочею в области групи ген. піх. Альфреда Краєса. Здобутє гірського пасма, що вносить ся на 2600 м., та гори Столь, високої на 1668 м., невдержаний похід Фалля, котрого ані неприятель, ані непогода, ні руйнуюча праця Італійців не змогла усунути занятя Реслютти, здобутя укріпленого табору Джемона-Оссоппо, запевнюють тим військам, випробуваним в гірській боротьбі, в тім полкам піхотн ч. 14. та 59, тирольським стрільцям, полкам стирийських стрільців ч. 3. і 266, як також цісарським стрільцям новий почесний листок в історії сеї найбільшої війни.

По смерти д-ра Е. Олесницького.

Головна Рада Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові одержала від Президії Ради міністрів отсю депешу:

„З нагоди смерти першого президента Хвального Товариства д ра Евгена Олесницького просить Президія Ради міністрів принятн висловів найглибшого співчутя."

*

Пос. Мик. Василько выслав до п. Марії Олесницької отсе письмо:

„Що йно тепер з газет вичитую невимовно болюче потрясаючу мене відомість про смерть Вашого тепер вже в Бозї спочиваючого невабутного Мужа,—на жаль за пізно, щоби могти сповнити мою глибоку потребу серця і рівночасно сумний політичний обовязок і над могилою сказати Йому останнє слово подяки й поклону. Отже мушу шукати потїхи з приводу незаступної втрати, яка найглибшою жалобою покрила цілу українську націю, в шестертім спомині про останню розмову з Покійним 14. жовтня с. р., коли він неначе в передчутю свого земного кінця з доброю радою приятеля повірив мені деякі важні політичні думки, як також про Його листи з комнати недужого, перняті повним зрозуміня й довірем, з яких останний був з 10. жовтня.

Вам, Високоповажана Пані, належить ся горяча подяка, що Ви прикрашали Його благородне житє і в безпримірнім люблячім пожертвованю озаряли Його останні дні.

Українські посли Буковини, які в дорогім Покійнику бачили ми примір безкорисного патріотизму, перняті болем, складають Вам, Високоповажана Пані, разом зі мною висловн найгорячійшого співчутя."

*

В імени Союза українських парляментарних і сеймових послів Буковини выслав голова пос. М. Василько кондоленційну депешу до президії УПР.

*

З Рогатинщини вислано кондоленційні депеші до Вдови й Родини (Рогатинщина), до президії УПР. (організація рогатинського повіту) і до Тов а „Сільський Господар" (філія „С. Г." в Рогатині).

Українська Академія Мистецтва.

В Секретаріаті для справ національної освіти в принципі вже ухвалено від місяця вересня відкрити у Київі Українську Академію Мистецтва яко найвищу школу для артистів України. Від сього року відкриеть ся правдоподібно тільки один факультет — малярства з тим, що постепенно будуть відкривати ся факультети різьбарства, мистецького будівництва, мистецького виробу тощо.

Тепер в спішнім порядку проф. Павлуцький виробляє устав Академії і приближний обрахунок. Професорови Павлуцькому помагають в сій праці групи українських артистів і істориків мистецтва. На сих днях проекти уставу й обрахунку будуть вироблені й передані генеральному секретареви для затвердженя в Центральній Раді.

Протягом тижня, є надія, формальні справи скінчать ся і почнуть приймати вступні прохання.

Академія до збудованя власного будинку часово містити-меть ся або в Педагогічнім Музею, або у бувшім царськім двірци. Перше помешканє для Академії придатнійше ніж старий дворець. Вступати до Академії дійсними слухачами можуть на скульптуру й малярство після скінченя одного з найвищих спеціяльних інститутів по виділу будівництва. Вільними слухачами, без прав, можуть вступати всі, хто бажає, за згодою професора, до майстерні якого студент бажає вступити.

Всяку рутину в укладі Академії відкинеть ся, не буде ніякого поділу артистів по специяльностям, а буде Академія складати ся із ряду майстерень, в яких професор буде повним господарем. В кожній майстерні професор — завідуючий вестиме навчанє в системі, яку уважатиме для себе відповідною. Для студентів і вільних слухачів перехід від майстерні до майстерні буде вільний і потрібна тільки згода професора на принятє до своєї майстерні.

Вибору професорів малярства ще не переведено, але називають як кандидатів артистів: Бойчука, В. і Ф. Кричевських, Бурачка, Манєвича, Жука й Мурашка. Після покликаня професорів вони з свого осередку виберуть ректора й доповнюватимуть виборами склад професорів.

Академія обовязково робитиме річну академічну виставу з участю професорів. Із робіт, куплених Академією на сих виставах, складатиметь ся постійна галерія Академії.

Як нагороду Академія призначатиме подорож за кордон.

У всіх своїх правах Академія буде зовсім автономною, як усі університети й найвисші школи.

Відповідно до вимог Академії підійметь ся вимоги в середних школах мистецтва, як у київській школі рисованя, так і миргородській керамічній.

„Кіевская Мысль" з 9. н. ст. жовтня повідомляє: Склад професорів в Українській Академії мистецтва, яка відкриваеть ся у Київі, окончено уложив ся. До завідуваня академічними робітнями покликані художники: пп. Бойчук, Бурачок, Жук, В. Кричевський, Ф. Кричевський, Манєвич, Мурашко, Нарбут.

НОВИНКИ.

Львів, 5 падолиста 1917.

— **Перші цісарські Іменини.** Вчерашної неділі, в день св. Карла, обходила Габсбурська монархія іменини свого молодого цісаря Карла I. З усіх церков линули молитви за довголітнє і щасливе панованє Монарха, а в серденъ горожан — бажиня, щоб молодому цісареви пощастило ся закінчити війну почесним і тривким миром, довершити діла перебудови своєї монархії в державу вільних, рівноправних, вдоволених народів.

— **Зміна границь воєнної области.** „Wiener Ztg." оголошує розпорядок міністра внутрішних справ про зміну границь північних воєнних областий в Австрії, а саме: I. північна ширша воєнна область обнимає в Галичині: Західну Галичину з виїмком областий громад Білої та Ліпніка, в східній Галичині область, сягаючу включно до політичних повітів сокальського, каменецького, перемишлянського, суд. пов. бережанського, пол. пов. підгаєцького, бучацького, городенського, снятинського, косівського; на Буковині повіт судовий Вашківці над Черемошем, і повіт політичний вижницький. II. Північна вужша воєнна область обнимає східну часть Галичини включно до повітів золочівського, радехівського, зборівського, повіту судового козівського, пов. політ.: тернопільського, теребовельського, чортківського, заліщицького, як також Буковину, з виїмком суд пов. вашковецького над Черемошем, та пол. пов. вижницького.

— **Рада на Захист для недужих У. С. Стрільців** заповідаеть ся як найгарнійше. Збірка фантів на льотерію перейшла всі сподіваня комітету. Зібрано велику скількість дуже гарних і вартісних предметів і для щасливих грачів буде фантова льотерія дуже приємною несподіванкою. Український театр відіграє „Весіле при хїхтарнях", оперету в 1 дії Офенбаха, а театральний хор відспіває Нїщинського „Вечерниці" з танцями укладу п. Сороки. Музика стрілецька. Хто через ошибку або брак адреси ще не одержав запрошеня, зволить зголосити ся у Захисті У. С. С. вул. П. Скарги 2 а, або в день Равту від год. 3 по пол. в комітеті, який урядуватиме в сали Муз. Тов. ім. М. Лисенка.

— **На адресу львівських пань.** Нам пишуть з міста: Заповіджені на 3. с. м. заг. збори „Укр. жіночого Комітету помочи для раненых жовнірів" не відбулись з причини дуже малого числа учасниць. Се на жаль не перша несподіванка, яка стрічає жіночі організації у Львові зі сторони таки самих жінок. Прикре оно про се писати, але годі затаювати факт, що як з одної сторони деякі пані працюють в приюдних інституціях дуже ревно і несуть понад сили, так знов з другої сторони о[illegible]ато наших пань і паночок не почуваєсь до громадянського обовязку брати участь в праці для народа навіть в теперішній тяжкій хвилі, коли суспільна праця жінок є необхідно конечна. Знаємо у Льво

7-му Воєнну позичку

кождий, хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави повинен обезпечити ся на житє і підписати позичку воєнну з огляду на дуже корисні услівя тільки в

Ц. К. австр. військовім фонді для вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацкого 16. II пов. 394 2-45

ві богато пань, які мають час і здоровлє, а дотепер пова власною хатою, чи своїм платним занятєм не приложили рук до нїчого, так що вкінци випадало би їх поспитати, до якої вони властиво причислюють себе народности і до кого належать їх національні почування? Мусимо вже раз довідати ся, хто з нами, а кому на нас і на наших справах не залежить. В тій цїли треба зладити статистику наших сил та знати, чи і що хто робить, щаби чи були певні, на кого можемо числити, а на кого ні. Се моглиб перевести дві найбільші жіночі організації, себто „Союз Українок" і „Тов. Марійське Панькo". Заки се станесь, запрошую отсим поновно всіх дотеперішних членів і тих паньок та панночок, що мали би час помогти нам, на загальні збори „Укр. жін. Комітету помочи для ранених жовнірів" у Львові, які відбудуть ся 8 с. м. (на св. Димитрія) о год. 6 вечером на Бесїді з попередно заповідженим предметом нарад. — За старшину: І Софія Олесницька, предсїдателька.

— Продовженє загальних зборів Тов. „Львівський Боян" в пятницю 1917 о год. 6. вечером.— Видїл.

— Відзначенє українського жіноцтва. З Відня доносять: Український жіночий комітет помочи для ранених жовнїрів у Відни за свою успішну працю серед ранених і опіку над полоненими та останчими в полю зістав відзначений рядом хрестів та медалів, призначених для слїдуючих членів: а) почесний хрест II класи з военною декорацією пані: Кисїлевська Олена, Каранович Марія; б) срібну медалю з военною декорацією: Левицька Марія, Трильовська Евфросина, Стефанович Ольга, Залїзняк Олена, Бассараб Ольга, Демчишин Теодозія; в) бронзову медалю з военною декорацією: Дольницька Іза, Дольницька Ірена, Дмитерко Теофіля, Гіжовська Анна, Панкевич Зофія, Геримович Іванна, Громницька Марія, Гнатишак Мінодора, Кудрик Ірена, Коцовська Валерія, п. Каштанюк Антін, Льошків Анна, Лежогубська Ірена, Маритчак Ілія, Цегельська Мелянія.

— Крадїж. До мешкання о. Йосифа Пилипця гр.-кат. пароха в Сухорічу, замешкалого тепер у Львові при вул. Лазаря ч. 3 закрали ся дня 1. с. м. між год. 5—6 по полудни злодії та повиносили річи на кілька тисяч. Злочинці використали ту обставину, що о. Пилипець виїхав того дня з богослуженєм до своєї парохії, а жінка з родиною пішла в згаданій порі на гріб батька на Личаківське кладовище. Отворивши двері помешкання витрихом чи доробленим ключем, викрали з него ручну валїзку, в котрій були підручні гроші, шадничі книжочки, полїси асекураційні житеві, листи заставні, документи особисті і родинні і инші річи. Забрали біле, убраня, черевики і чоботи. Злодії, здаєть ся, шукали за харчевими припасами, бо забрали хліб і „рукзак" наладований віктуалями, призначений для брата п. Пилипцевої, п. Олександра Конистинського, що тепер нарокував до війска. Спричинена шкода є тим більша, бо ип. Пилипції через війну стратили все своє майно. В серпни 1914 р. в битві під Львовом згоріло Сухоріче, де о. Пилипець є парохом. Жертвою огню впали тоді всї парохіяльні забудованя і дім мешкальний враз з цїлим уряджєнєм та живим і мертвим інвентарем. О. Пилипець з родиною уратували лише житє і те, що дало ся взяти на один віжок.

— Субвенції для рільничих Кулек. Довідуємо ся, що управа т-ва рільничих Кулок вистарала ся в ц. к. намісництві (Краєва Централя для господарської відбудови Галичини, Секція III) за беззворотні підмоги для слїдуючих рільничих Кулок, вглядно для їх склепів, які потерпіли наслїдком війни шкоди: 1) в Ляшках мурованих, пов. Самбір 2540 К, 2) в Бахурі, пов. Перемишль 3000 К, 3) в Студенній, пов. Перевозск 1050 К, 4) в Фельштині, пов Самбір 1000 К і 5) в Монастирі, пов. Перевозск 2500 К, разом 10.000 К. Подаючи се до відома загалу, звертаємо ся особливо до наших сілок, дальше громадських, церковних, просвітних, кружкових і ин. крамниць, склепів, торговель і т. п., які потерпіли шкоди наслїдком военних подій, з зазивом, щоб не гаяли часу, а вносили чим скорше до ц. к. намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Сєкція III, подане, потверджене громадським урядом, о беззворотні підмоги на віднову будинків, уряджене склепу, закупно товарів, гроші до обороту і т. д., бо час минає, а одержаним грошем можна би відновити ся. Для тих підприємств, як і для ремісників, промисловців і поодиноких купців висилаємо на жадане готовий формуляр подання, який треба лише випов-

нити, постарати ся о потверджене властий, при найменше громадського уряду і вислати на адресу, подану в наголовку формуляра, до Кракова. В неремісничих і в некупецьких справах просимо до нас не звертати ся, бо то не наша справа, лише до канцелярії правної помочи у Львові, Ринок 10, або до канцелярій по повітах коли вже такі істнують, бо то їх річ давати такі інформації і поученя. — Українське Товариство для підпираня ремесла і промислу, Львів, вул. Зїморовича ч. 20.

— Обезпечати ся на житє під корисними услівями і сповнити заразом горожанський обовязок супроти держави, підписуючи VII. австрійську военну позичку, можна і повинно ся тільки через „Ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт". Про рїжні удогіднена подає нинїшне число нашої часописи. Гляди на 4-ту сторону.

ПОМЕРЛИ.

Паплїна з Любинецьких Грабовецька, жена гр.-кат. пароха Тисова, померла дня 26. жовтня с. р., проживши літ 76 В. їй п.

ОБВІСТКИ.

Второк, 6. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Арети мч. — римо-кат.: Леонарда в.

Завтра: греко кат.: Маркіяна і Мар.—римо-кат.: Геркуляна.

| **Видїл Т-ва Уку. Захоронна** почуваєть ся до милого обовязку зложити щиру подяку громадам: Вовків, Милятич, Домажир, Грибовичі, Підберезці, Миклашів і Жираака за збірку і присланє неоцінених тепер апровізаційних артикулів. Видїл дякує Впр. оо. духовним тих місцевостий, що ласкаві були занати ся збіркою, а особливо Всч. оо.: Мійському з Вовкова, о. деканови Рибчакови з Домажира, о. Шухевичови і уч. п. Шубертівній з Підберезець, о. Семкови з Михлашова і Впов. Паньству Яворським з Жираака. Дїтвора Захоронки вже забезпечена на якийсь час завдяки щирій охотї своїх Добродїїв. Коби наш поклик, з яким звертаємо ся до укр. суспільности найшов відгомін в зичливих серцях, то се уможливить істноване Захоронки в теперішних, хоч як тяжких відносинах. — За Видїл т-ва Укр. Захоронка Евгенія Гриньовська, голова.

| **До богословів перамиської епархії.** Гр. кат. епископський Ординаріят в Перемишли подає до відома, що богослови II. і III. року мають зараз, вглядно найдальше до пятниці 9 с. м. приїхати до Львова і зголосити ся в Ректораті дух. семинара. Перший рік остає поки що аж до завізваня.

| **Повітовий з'їзд відпоручників Кружків Товар. „Сїльський Господар"** в Долинї відбудеть ся дня 17. падолиста в суботу о годині 2. попол. в комнатах повітової Спілки, дім Федера. Порядок: 1) Звіт делегата долинської Філії на господарський з'їзд у Львові. 2) Відбудова повіту. 3) Організація кружків в повіті. 4) Внесеня членів. На сім зїзді мають явити ся відпоручники кружків з цїлого повіту і члени Товариства з тих сіл, де ще нема кружків. — Д р Пачовський, голова Тов. Укр. Нар. Ради.

| **Дирекція ц. к. державної української гімназії** в Кіцмани подає до відома українського громадянства, що вступні іспити до I. класи і записи до висших клас гімназії відбудуть ся 5., 6. і 7. падолиста с. р. в будинку дівочої школи в Кіцмани. Найпізнїйший речинець вписів до висших клас 12. падолиста. Записи до приготівки відбудуть ся в тих самих днях. — Т. Бриндзан, ц. к. управитель.

ПОДЯКА.

Дня 23. жовтня заснув у Бозї наш незабутний син і брат Юрій Володимир Кордюк, уч. V кл. ц. к. акад. гімн., у 15 весні житя. У сім страшнім ударі потїхою явив ся похоронний обхід, у якому за ласкавим дозволом Вп. о. ради. Конкурдія взяли участь товариші Покійного, гімназіяльний хор, а також і Вп. учителї Покійника не відмовили своєї участи. Впр. о. сов. Лужницький і Лончина та Впр. оо. Василіян Дакович і Кінах провели тїло на кладовище, де о. сов. Лужницький попращав Покійного прегарною промовою та дядав упадаючій під вагою нещастя рідні помершого відваги, понести сей тяжкий хрест по дорові житя. Не-

втишений жаль матери та сестри Покійника розважували Вп. Панї з Марійського Товариства. Нема слів, щоби виразити всїм тим Паням та Панам хоч в части вдячність за їх ласкавість та прихильність до Покійника та його рідні. Та як з серця спочували їм учасники похоронів, так з серця кажемо їм: Спасибі! — Родичі і рідня.

Оголошенє

„О Я" крем до лиця і рук, виніжаює і вибілює шкіру, ц'на К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до вубів, — ц'на К 1·70.

Сольферс незрівнаний порошок до чищенє зубів, ц'ена пакету 30 сот. 319 21-30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Синотуска 7.

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осїнний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповіданя з часу великої війни

„СМЕРТЬ" Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки 2 корони.

Замовлять: **„Новітна Бібліотека", Львів, Руська 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка" Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с. 395 1 10

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназіяльн. приймe фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. 356В 6 10

Люстратора СПІЛОК

— приймe —

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Торговельних Спілок

Львів, вул. Зїморовича ч. 20.

Вимагані вищі торговельні студії і практика в люстраціях, або в завідуваню торговельною спілкою. — Платня після умови.

VI 1 ?

Чи маєте вже?

Великий український співанник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 піосень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Ціна співанника **„Наша дума" К 2·80.**
(оправлений в півполотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співанник НАША СЛАВА коштує К 1·40.

Часть друга п. з.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співанник НАША ПІСНЯ коштує К 1·40.

ДОТЕПИ, ВИГАДКИ, ЖАРТИ.

Велика книжка в якій можна 900 разів засміятися. Коштує брошур. 1 кор. 80 сот. оправлена в полотно 2 кор. 30 сот. На порто звичайне треба 30 сот. поручене 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: V 11—?

Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.

Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.

(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ).

Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (віддія обезпечень).

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

є найдешевшим і найвигіднійшим способом обезпеченя ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.

Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії. **Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.**

Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 лїт.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпечене в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпечене **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на лїт 9 **платне по девяти лїтах готівкою — річно К. 90.**

На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.

Жовнірів в поли обезпечуєть ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к. австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІЙСЬКИЙ ФЕНІКС“ у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разі швидшої смерти крім обезпеченої облїгації звертаєть ся сейчас ще незужиті премії. — —

Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпечене, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, **або Словацького 16.**

393 1—45

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і одежу ватників

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

2—7 **ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20.** 391В

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЄВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 4—?

Українські строї народні

як також вишивані бюзки, сорочки, фартушки можна набувати: Львів, Куркова 43 II. пов дв. 6.

366 7 8

ФАРБИ до фарбованя матерій, рїжні барви, по 30, 60, 90 с зі способом ужитя

поручає І. Борис, Перемишль.

При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлї дістануть рабат. А 356 6—10

ЧИ ВНЕСЛИ? **До ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ**

вже всї промисловці, ремісники, купцї, читальняні і гром. крамниці, торг і пром. стовариша і т. п. самі, чи заступники, жони чи дїти, опікуни чи повновласники, з дому чи в війска, загалом всї пошкоджені подяня в беззворотну підмогу (субвенцію) на обнову, урухомленє, дальше веденє, розширенє (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівці і додатки і тп.

Подавайте ся всї, хто лише повіс через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від нас готовий формуляр поданя і поученя. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попирання ремесла і промислу Львів, вул. Зїморовича ч. 20.

325 5—?

!!! **Сфінкс без тайн.** !!!

Збірка казок в англ. мови

Один з найлїпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гор:

А. Березовський, Львів ул. Карпінського 19.

384 Б 2—15

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укцаду О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 471А 5—25

Відтяти і по виповненю післати на адресу: Ukrainische Abteilung des „Anker“ in Wien XVIII. Köhnegasse 19|12.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїонів кор.

Товариство взаїмне ЯКОР чель життя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпеченя більше як пів мілїярда кор

офірує завдяки свому довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї в нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно позичкові обезпеченя „НА ЯЛИНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разі його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війнї у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду здорову особу до 55. р. житя навіть дїти,
Повисше 55. лїт треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити навіть тих, що в поли або полон!

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-лїтнім обезпеченю лише	86 К	31·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручених в користь обезпеченого 9 К надвижок відсотків (арт. 7. усл. обезп.) всего 57 згляднo 37 К річно.

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на направу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплених оплат!

192 2—20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- (16) лїтним реченцем*.

Не виповнювати! Премія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її вганє? заняте?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дата уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито аб. в части внесене на обезпечень, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашнім лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII. австр воєнної позички (5½%, амортизац. позичка).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

(За особи, котрі самостійно не можуть побовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 11.

Ч 262 (9514) Львів середа 7. падолиста (25 ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в вечірніх 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчани і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Вячеслав Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 6. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Наступ союзників, що зайшов в области Осоппо-Пінцане зломив опір Італійців на цілім фронті над Таліяменто. Австро-угорські та німецькі сили архикн. Евгена всюди під Кодройпо під оком цісаря і короля дістались на правий берег ріки і пруть дальше на захід.

В области горішнього бігу Таліяменто війска Кробатіна виперли ворога з скельних і гірських становищ на захід від Кадоро.

Нові наші успіхи не могли остати без рішаючого впливу на фронт в Дольомітах. Від Крайцберг аж поза просник Ролле змушено ворога до відвороту. Маршалок бар. Конрад приступив до нагінки. На вершку Коль ді Ляна, здобуте якого при помочи ровсадженя вправило колись цісу Італію в военний шал, як також на Монте Пяно повівають наші хоругви. До Коротно і Ампецце увійшли вчера наші війска серед радісного одушевленя населення. Відвиска но також Сан Мартіно ді Кастрецца в долині Пріме.

В д мая 1916 витягали Італійці руку на долину Пустерталь і на Боцен — серце Тиролю. Завдяки незахитаній витревалости наших хоробрих жовнірів не могли ніколи сповнити ся надії ворога. Користи, які осягнув в тій области в протягу півтретя року борб і праці можна почислити на кроки, а тепер й то в протягу кількох днів стрчене.

На Сході і в Альбанії: Нічого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 6. падолиста.

ЗАХІДНИИ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фляндрії після могучого огня сильні відділи анг. піхоти пішли до наступу по обох сторонах дороги Менен Іперы.

ІТАЛІЙСЬКИИ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Лінію над Таліяментом ми здобули. Італійці між горами і морем знов подають ся взад. Союзні дивізії вбили клин в сильні оборонні становища ворога на зах. березі Таліяменто. Швидке розширюване приміска присилувало ворога уступити з цілої лінії сеї ріки аж до берега моря. Горі рікою італ. бриґади ще вчора опирали ся. Напір нашого походу заставив їх уступити також з їх гірського фронту. На ширині 150 клм. Італійці мусіли кинути стрефи своїх становищ, будованих роками, і є у відворотї.

Розпочали ся дальші операції союзних армій.

Українська державність.

Львів, 6. падолиста 1917.

Генеральний Секретаріят України — така офіціяльна назва українського найвисшого правительственного органу — обіймив власть. Таким чином автономія України — факт довершений, Україна стала знов жити своїм власним державним житем. Такі вісти приходять до нас із столиці України, старинного, золотоверхого Київа.

Своїм власним державним житем заживає Україна не вперве. Через декілька повних століть мали ми свою могучу українську, вповні независимі державу під славними династіями — київською і галицькою. Держава ся проіснувала до пол. XIV ст. — до хвилї, коли замкнув на віки очи останний нащадок могучої колись української династії Романовичів і коли західні сусіди наші побачили, що прийшла догідна пора зреалізувати вікові мрії їх — піти експансією на схід.

І під напором на схід нашого західного сусіда з найменучійшого колись державного твору на Сході Европи остали одні руїни — „wojewódziwa". І тільки в памятнім 1648 році віджила державність наша на короткий час по славних побідах гетьмана Богдана Хмельницького, щоби незабаром знов настала нечувана перед тим певна руїна — на більш чим півтретя століття. І тільки нині, під гук гармат всесвітної війни державність наша знов будить ся до нового житя, там — над Дніпром, де наша державність зродила ся в перше і звідки пішло відтак з'єдиненє і дальших українських земель аж по Перемишль і Холм.

Війна ще не покінчена. І ніхто не знає, які ще дальші зміни принесе вона для нас — також по сім боці бесвої лінії. Та щоб вона для нас і не принесла тут, війну український нарід там уже виграв. І пожиланчи братам нашим над Дніпром з нагоди світлої побіди їх найщирійші від серця і благородно-завистні заразом бажаня, ми мусимо рівночасно усвідомити собі те, що стало ся там — в цілій його величі. Бо тільки повна свідомість того, що там, над Дніпром, відроджуєть ся стара українська державність, дасть нам моральні сили держати кріпко становища тут — на найдальших західних окраїнах нашої великої Вітчини, на землях колишнеї нашої галицько-володимирської держави.

Держати — і вдержати!

Уступленє Оберучева.

„Русское Слово" з 10. жовтня доносить з Петрограду: Не зважаючи на прошеня Керенського й міністра війни Верховського, щоби Оберучев лишив ся на своїй посаді, він рішучо відмовив ся від сього і його звільнено від обовязків коменданта війск київського военного округа.

Державна Рада.

Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 6. падолиста 1917.

Нинїшне засіданє Палати послів відкрив през. Грос промовою в честь армії, котрі вславили ся побідами на італійськім фронті.

Президент Грос заявив, що президія зложила Монархови в день іменин бажаня палати та що в наслідок побідної офензиви союзних армій надійшли телеґрафічні ґратуляції від президента сойму Німеччини та від президента Соборів, на які президент з подякою відповів. Письме през. мін, повідомляє про скликане делегацій на 3. грудня та просить о переведене виборів, які прийдуть на дневний порядок на однім з засідань.

Ухвалу Палати Панів в справі военного податку відіслано до фінансової комісії, а ухвалу Палати Панів о преоовжене суоових до ком. правничої,

Посол Вінтер зголосив наглий запит до мін. краєвої оборони в справі мілїтаризації робітників в Чехах. Зазначемо в нім, що ц. к. дивізійний суд краєвої оборони в Празї виточив проти 31 робітників фабрики Ріґґофера в Смихови процес за бунт та нарушенє субординації. Від робітників відбирають ся присягу і обходить ся з ними як з жовнірами.

Інтерпеляції тій признано наглість.

Міністер дає вияснене в тій справі.

П. Зайц жертвуєть ся проти того, щоби з вільних робітників роблено жовнірів. Взиває правительство, щоби хоронило робітників перед визиском.

Опісля промовляв п. Немец, по нім п. Сінгалевич, який виводив, що українське населене було наражене на всякі жорстокости військ, тому не повинно ся погіршувати його долї зливинним терпінням.

Хоча українські полки боролись хоробро над Сечею, мимо сего в тайнім приказі в способ ричалтовий напятнованно Українців як непевний елемент. Українці бажають жити як вільний нарід на рівні з иншими народами Австрії.

Опісля промовляли пп. Гібман, Гегер і Vertcyska, міністер публ. робіт Гоман, що обговорював способи побільшеня продукції вугля і заявив, що можемо видержати та видержимо і на тім полї, бо під зглядом вугля наше положене ліпше, як иншнх держав.

По бесїдах пп. Старка і Піка замкнено засіданє.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Посол 67. виборчого галицького округа Цегельський вложив мандат. Заряджено покликане заступника.

Російський передпарляжент а мир.

ПЕТРОГРАД (Аг.) „Передпарлямент" радив дальше над загр. політикою. Провідник народних соціялїстів Плєшеханов заявив, що належить віззвати союзників до докладного означеня їх дійсних военних цілий та заявити світови, що ведуть виключно оборонну війну. Коли вороги то признають та годять ся в основі на услівя союзників, то можнаб їм запропонувати розпочатє мирових переговорів. Представник рос. демократії на конференції в Парижи Скобелев навязав до історичної дати 1. марта і розмежив загр. політику старої Росії від політики нової. На прапорі першої виписано „добичі", на прапорі другої „оборона". Нове правительство стремить до негайного заключеня мира. Однак мін. загр. справ, що прийшов по Міхюкові не робить достаточних старань в тім напрямі. Є річю небезпечною, що забуто про першу найважнїйшу мирову формулу, а саме про її негдйне реалізоване.

Російська демократія ніколи не вважала війни жерелом цивілізації. Сейчас по заключеню мира мусимо заневнити всї гноблені краї, що давна Росія, якої полки згнобили польське повстане, а відтак угорську революцію, вже не істнує.

Всї справи, що повстали підчас війни належить розвязати в дусї російської демократії, в дусї всїх демократій. Що до Бельгії та Ельзаса і Льотарингії нема ріжниць між рос. дем. а бельгійською та французською. Що до Польщі зробила рос дем. все, що могла та зробинь в будучности, щоби польський нарід став з'єднений та независимий. Вірмени одержать рівнож свободу. Сербія мусить воскреснути. На мировім конґресї треба буде рішити цілий ряд національних справ, які остають в звязи з війною. Нема сумніву, що рос. демократія стремить до негайного заключеня мира. Правительство повинно запропонувати союзникам уєдностайнене военних цілий та перейти до обговореня мирових услівій.

На Волини та Поділю кипить.

КРАКІВ (Ткб.) Краківські дневники доносять, що на Волини та Поділю панує анархія. Клич відібраня панських ґрунтів кинений соціялїстичними агітаторами та дезертирами з фронту обхопив широкі круги хліборобського населеня. Узброєні і зорґанізовані банди нападають на двори і хутори.

Проф. Туган-Барановський про земельне питанє.

Погляд Українського Генерального Секретаря фінансів, промислу і торговлі на питанє соціялїзації земель.

Зовсім рівне користуванє землею задля значних розмірів земельної території фізично недосяжне, бо й ся метода приближеня до рівного користуваня землею, яка практикуєть ся земельною общиною невеличкого розміру,—наділеня кождого господаря кількома участками землї відповідно до ріжнородної якости земельних участків у межах території общини,—не може мати приложеня до общини, що обхоплює широку територію в сотки тисяч квадратових верст.

Не можна представити собі селянського господарства, при котрім у того самого господаря одна полоса була б в тверській, друга—в київській, третя в оренбурській губ. Між тим тільки під сею умовою можна осягнути повну рівність для усеї маси хліборобського населеня Росії. Наділ в полтавській губ. ніяк, хочби як ми не зміняли його великости, не може стати під господарським оглядом еквівалентним наділови у володимирській або псковській губ, бо чим менший буде полтавський наділ, тим меншої витрати праці він потребує для свого обробленя.

Сього мало. Коли-б в якійсь хвилї часу й осягнено дещо, що приближало ся б до рівности, се приближенє могло-б утримати ся тільки на дуже короткий час. Природні ріжниці в приростї хліборобського населеня в ріжних районах (а також переселенє з села в місто й на відворот) мусять неминуче дуже швидко нарушити рівність.

Для приверненя рівности прийшло ся б наново перевести новий загальний поділ землї. Але як вдійснити сей новий поділ? Треба ясно зрозуміти всї трудности такого нового поділу. Нехай в однім районї наділ на душу зменшить ся наслїдком приросту населеня на 10 проц., в другім наділ на душу зросте на 5 проц. наслїдком виселеня до міста, в третім зменшить ся на 15 проц. Щоби вирівнати між собою користуванє землею в сих ріжних районах, треба або дати хліборобському населеню в сім останнім районї часть земяї в першім або другім районї (на пр. в харківській або тверській губерниї) або переселити населенє з одного района в другий.

Всякий новий поділ землї (а їх приходило ся б повторювати часто, щоб оминути велику нерівність в розділеню землї) переміняв ся б у свого роду велике переселенє народів: мілїони мешканців покидали б свої рідні доми й направляли ся б за тисячі верст шукати собі нового житя.

Взагалї се було б рівнозначне з новим знищенєм осїлого житя і поворотом Росії до кочевого періоду історії. Російське селянство перемінило ся-б у товпи номадів, котрі вештали ся-б по необмеженій території нашого рідного краю, осїдаючи на недовгий час на однім місцї, доки знов не вихає його з нього новий поділ землї.

Одержуємо крайно недолядну картину, але—і в тім уся суть—вона представляє собою неминучий льогічний вивід ідеї рівного користуваня землею. Ціла справа в тім, що поширенє територіяльних рамок земельної общини творить нові й зовсім непоборні трудности для поділу. При поділї в середині общини переходить ся від одного члена общини до другого право користуваня якимсь земельним участком; але тому, що всї земельні участки общини розміщені в границях обмеженої території, се переходженє не вимагає пересуваня і житла хлїбороба. Навпаки, коли територія общини велика, коли всї мешканцї краю творять одну общину (хочби й розбиту на десятки тисяч дрібних общин), в парї з пересуваєм права користуваня земельними участками не може не йти й пересуванє житла хлїбороба, бо оброблюваний участок повинен бути у відомій близькости до житла хлїбороба.

І так—се треба признати без усяких обмежень,—ідея рівного користуваня землею богата плодами в межах одної общини, а зовсім не можна здійснити її в усїм її обемі в рамках цїлого краю. Ідеалу загальної рівности не можна осягнути на ґрунтї індивідуального користуваня засобами продукції. Тільки соціялїзм,—громадське користуванє засобами продукції, в тім числї й землею,—може сотворити умови для здійсненя сього ідеалу.

А доки земля останеть ся в користуваню окремих селянських господарств, дотя неминуча більша або менша нерівність в розділї землї, а тим самим й усякі способи усунути сю нерівність лишать ся неминуче безуспішними, розібють ся о желїзну стїну економічної неможливости.

Зовсім рівного користуваня землею, про котре мріють соціялїсти революціонери, не можна здійснити. Але з того я не роблю висновку, що взагалї вся аграрна програма соціялїстів-революціонерів не може встояти ся і заслугує тільки на відемне відношенє.

Навпаки, я переконаний, що ся програма, не зважаючи на свою вказану основну недостачу, всеж зовсім вірно наявчує той загальний напрямок, ту провідну ціль, на яку заносить ся в Росії. Програма соц.-рев. грішить простолїнійністю і догматичністю,—вона занадто абсолютна; щоб вона стала житевою і практичною, її треба ввести в рамки можливого й такого, що можна виповнити, її треба приложити до реальних умов переживаної хвилї.

Не треба забувати, що рівне користуванє землею і взагалї всяка форма націоналїзації землї, про яку можна думати, ніяк не можуть бути соціяльним ідеалом. Усяка земельна реформа се тільки хвилевий і дуже недокладний спосіб усунути деякі найяскравійші недостачі теперішнього господарського ладу.

Доки вбережеть ся індивідуальне володїне засобами продукції (с рівне користуванє землею цілком опираєть ся на сій передумові, бо лише тому й домагають ся рівного користуваня землею, що земля знаходить ся в користуваню окремих господарів), доти збережеть ся і нерівність і експльоатація одними членами громадянства инших.

З того виходить, що не можна проектувати земельної реформи так, як колиб ішла справа про соціяльний ідеал. Ідеалом є соціялїзм. Рівне користуванє землею не має змислу при соціялїзмі, а при капіталїстичнім або взагалї товарово-господарськім ладї його не можна осягти в цілім його обемі.

Ідея рівного користуваня землею зовсім непригідна для тих широких виводів, які схильні робити з неї деякі представники народницького напрямку. Вона не може лягти в основу громадського ідеалу, бо по самій істоті противить ся громадській організації праці, чого вимагає сучасний соціялїзм.

Та яко регулятивного принципу практичної земельної реформи не можна відкинути ідеї рівного користуваня землею. Мало того: на сій ідеї в сути сходять ся всї проекти земельної реформи, видвигнені нашим часом.

Чейже всї ті проекти мають на цїли дати більше або менше задоволенє селянським домаганям землї шляхом передачі на тих або инших підставах усієї або части землї, приналежної тепер великим власникам, в руки маси хлїборобського населеня. Тому змисл всїх тих проектів містить ся в зменшеню теперішньої нерівности користуваня землею, — инакше говорячи, в більшім або меншім зближеню до рівносиї сього користуваня.

Соціяльні демократи нерадо говорять про те, яке призначенє отримають землї по вивласненю їх у поміщиків. Та очевидне те, що вони перейдуть головно в безпосереднє користуванє селян, бо ніякої иншої розвязки земельної справи не допустить селянська маса.

А який инший принцип крім рівного поділу землї можуть признати селяни при діленю вивласнених земель? Чейже не можна подумати собі, що селянська біднота та взагалї малоземельна часть селянства відмовлять ся від землї, якої вони бажають так пристрасно, в користь селянських богачів?

І так то, що жде Росію в найблизшій будуччині, се без сумніву поділ землї між хлїборобським населеєм в напрямі до рівности. Правда, ся рівність неминуче буде дуже й дуже неповна й недосконала. Повна земельна рівність неможлива, та зменшенє земельної нерівности, рух в напрямі більшої рівности користуваня землею неминучий, — по реформі земля буде розділена між хлїборобським населенєм рівномірнійше ніж до неї.

М. Туган-Барановський.

Загальний господарський з'їзд.

Другий день нарад.

В пятницю, 2. с. м., отворив збори предсїдатель д-р К. Левицький в год. 9·50 рано, удїляючи голосу послови д-рови Т. Окуневському. Бесїдник звертає увагу на питанє піднесене д-ром С. Бараном, котре є нашим задушевним бажанєм, одначе належить не забувати, чим може грозити видвигненє на перший плян аграрної проблєми. Мусимо числити ся з нашою силою. Бажанєм нашим є, щоби наша організація могла розвивати ся і вийти в державну машину та щоби стала колїщем у верху. Підставою є сильне, з'організоване селянство. Найближша задача „Сїльського Господаря" є піднесенє продукції з одиниці поверхні. Другою роботою, се праця соціяльно-організаційна. На конець ставить внесенє, що з'їзд похваляє напрям роботи „С. Г." і бажає її поглубити і розширити. Тривку основу під розвій Товариства положив незабутний покійний Олесницький.

Опісля слїдували промови делегатів філій, яких задля обширного змісту тут не поміщуємо, бо будуть вони всї згодомшені на инших місцях разом з цїлим рядом домагань і бажань, поставлених до правительства, Української Парляментарної Репрезентації і „Сїльського Господаря".

Серед бесїдників забирає голос радник Малїш. Зачинає говорити по українськи і перепрошує, що не може говорити дальше по українськи, бо не володїє докладно українською мовою, і дальше продовжує по польськи. Він каже, що його міністер інтересуєть ся Галичиною і тут його післав, щоби поінформовати ся докладно у самого народа. Гураган завзятої війни шаліє ще—каже він—на наших східних краях. Филя війни стільки разів переливала ся через наш край як через жаден инший. Ріжні обставини зложили ся на се, що поміч і робота в краю не йшла так, якби повинна йти. Причиною сего була недостача транспортових середників, матеріялу і людий до роботи. Відтак підчеркає замітні місця референтів і постуляти делєгатів, з котрими він годить і має надію, що вони будуть узглядненї. Як раз міністер післав його на се, щоби він зібрав і привіз до Відня бажаня і жалї, що він вчинить. Все буде точно розслїджене. Але все піде на марно, коли нарід остане пасивним. Треба з него викресати велику силу, яку він в собі крие, бо кілька урядників не відбудує всего. (Оклики: Дайте грошї! Нехай наші люди відбудовують ся! До Полякїв не маємо жадного довіря!) Бесїдник наконець впевняє, що все, що тут чув, предложить свому міністрови. Всї бажаня, жалоби і внесеня будуть розслїджені.

Опісля відчитано депешу від президента УПР. посла д-ра Е. Петрушевича: „Витаю з'їзд з щирою радістю, щасть Боже в працї над відбудовою і організацією нашого рільництва. Воно є основою і найсильнійшим заборолом нашого національного істнованя. Прошу звинити, що задержаний в Відни пильними політичними справами не можу взяти участи в нарадах. Українська Парляментарна Репрезентація буде уважати за один з найважнійших своїх обовязків всїми силами підпирати дїяльність і розвій „Сїльського Господаря".

Далї відчитано дальші привітні депеші, між ин. від голови рільничої секції Централї проф. Новака і секретаря д-ра Бігельайзена.

Останню часть дня наряд забрали дальше промови делєгатів філій і поставлені ними резолюції.

Промовляв ще раз п. радн. мін. рільн. Цильонг, даючи вияснення в справі військових звільнень, реклямацій та в справі апровізації евакуованих.

Наконець дає відповідь на замітки, порублені Української Парляментарній Репрезентації, пос. д-р Евген Левицький. Підчеркує роботу українських послів у Відни підчас війни. УПР. все стояла на сторожи прав українського народа. Наводить трудности, з якими стрічаєть ся малий гурток українських послів в парляменті і еупроти правительства з огляду на політичну силу нашого національного противника. Відтак вичисляє усїхи наших заходів у Відни та жадає? доказів всяких надужуть як всяких властий з їх органами так і війска, щоби можна було зробити відповідний ужиток в центральних властий.

Зі сторони „Сїльського Господаря" відповідає на пороблені закиди ген. секр. Струк, відносячи, що всї деидерати і революції будуть вказівкою для дальшої працї „Сїльського Господаря".

На закінченє зборів віддає п. президент радн. І. Кивелюк під ухвалу резолюції, які з'їзд приняв одноголосно.

В кінцевій промові збирає президент деидерати, внесеня і жалї нашого галицького населеня, піднесені відпоручниками наших повітових і місцевих організацій, підносячи, що вина надужить по найбільшій части полягає на лихій адміністрації, на яку наш нарід на жаль не має впливу. Товариство „Сїльський Господар" буде і на дальше ревно працювати для нашого хліборобства і буде старати ся задосить учинити всїм бажаням нашого населеня. Відтак дякує представникам міністерств за участь в зборах з апелем до них, щоби вони як вплывові мужі старали ся зарадити лиху, про яке на власні вуха чули та щоби підперли наші домаганя у центральних властий. „Не бажаємо ми нїчого иншого, як лиш належних нам прав до самостійного розвитку — мінїмум істнованя". Знищений цїлковито війною наш нарід не має під держави доси найменшої помочи хоч тисячі з податків ідуть на відбудову.

Горячим апелем до делєгатів філій президент замикає збори.

НОВИНКИ.

Львів, 6 падолиста 1917.

— Нач. редактор нашого дневника д-р Василь Панейко вернув з відпустки і обняв провід в редакції „Діла".

— Намісник Ґуйн розпочав вчера 3 дневу відпустку і виїхав до Відня.

7-му Воєнну позичку

каждий, хто хоче сповнити горожанський обовязок супрати держави повинен обезпечити ся на житє і підписати позичку воєнну з огляду на дуже корисні уплви тільки в

Ц. К. австр. військовім фонді для вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацкого 16. II пов. 324 3-45

— **Віцепрезидент краєвої шкільної Ради** д р Фр. Цоль приїхав нині попол. до Львова і буде приймати в середу й четвер від год. 10—1 в на місництві.

— **Продажа муки** має наступити у Львові в середу, 7. с. м., на разї в скількости ¼ кг. на особу. В міру приходу транспортів привернеть ся повний придїл. Карти з минулого тижня задержують свою важність.

— **В рогатинській гімназії** вписало ся доси 110 учеників і учениць; зголошених є ще 10. Отворено 6 кляс, бо до 7-ої і 8-ої кл. зголосило ся за мало учеників. Коли збереть ся хоч 10 учеників чи учениць до 7-ої кл., отворить ся для них курс. Доси відбувала ся подільна наука, бо ще не всї салї шкільні були випоряджені і не всї професори зїхали ся. Від 6. с. м. відбувати-меть ся наука правильно.

— **Памяти поляглих студентів висших наукових заведень.** Нам пишуть: „При Ак. Гр." істнує „Комісія для звеличена памяти поляглих товаришів", котра збирає житєписи, замітнїйші листи, записки, спомини і т. п. та фотографії поляглих, задумавши видати по війні „Пропамятну книгу". Звістки про смерть бере з часописий, відтак звертаєть ся листовно до родин поляглих, до товаришів-жовнірів та до парохіяльних урядів з просьбою надсилати матеріяли. На жаль, відповідий на наші письма дістаємо дуже мало. Звертаємо ся тому сею дорогою до родин поляглих, товаришів, військових, парохіяльних урядів і управ місцевих шкіл з горячим зазивом надсилати вгадані висше потрібні нам матеріяли на адресу: „Комісія при „Ак. Гром." для звеличеня памяти пол. товаришів", Львів, вул. Панська ч. 11. А. — Видїл. 1—3

— **Равт на захист у с. стрільців** вже сьогодня. Початок о год. 7 вечером. Вистава і хор українського театру, стрілецька музика, сольо спів Вп. Заздзької Дївич, фантова льотерія, буфет в заряді наших пань, та гарна і для всїх так симпатична ціль равту — все те є причиною, що равт вже від кількох днїв став темою розмови серед нашої громади, яка певно по береги виповнить сього дня просторі салї Музичного Товариства. Звертаєть ся увагу, що театральна вистава почнеть ся о год. 8. Запрошеня видаєть ся ще сьогодня від год. 3 попол. в салї Муз. Товариства.

— **Москвофільський священик в українськім селї.** В ч. 228 помістили ми допись з Волиці гніздичівської з закидом проти тамошнього нового адміністратора о. Анг. Кучми, який на памятник по поляглих на Маківці УСС. мав сказати: „Шо за чортяка там закопана?" В сій справі пише нам декан жидачівський о. Іван Головкевич, що канонічне слїдство виказало, що о. Кучма ніколи і перед ніким таких слів не ужив і взагалї проти українства не виступав. Се урядове ствердженє можемо тільки з приємністю оголосити.

— **Епископські конференції.** Нині розпочинають ся у Відні епископські конференції, які тривати-муть 14 днів.

— **Статю проф. Тугана-Барановського про соціялїзацію землї**, котру нині подаємо в „Дїлї", принесло було перше „Русское Слово", а в перекладї відти подав її „Вістник Союза Возсоединенія України". Сим перекладом користуємось і ми.

---

† померли:

Одарка Лукашевичівна, семинаристка І. року, донька бл. п. о. Модеста Лукашевича пароха Стецеви і Наталії з Хромовських померла в Коломиї по короткій а тяжкій недузї дня 23. жовтня 1917 р. В. їй п.!

ОПОВІСТКИ.

Середа, 7. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Маркіяна і Мир. — римо-кат.: Геркуляна.

Завтра: греко-кат.: Вм. Димитрія — римо-кат.: Готфріда.

На фонд українських журналістів імени Ярослава Весоловського зложили дальше в таборі в Ґмінді (в коронах): Ст. Неделко 5, Як. Кривовський 1, Ник. Федорович 1, Роман Винницький 1, Юл. Турянський 1, Мих. Лещеба 2, Ник. Моравський 1, Іван Дзюбей 1, Юлія Бойковська 1, Осипа Кривицька 2, Йосиф Мягас 2, Юрко Жуковський 2 Роман Жуковський 5, Кепертинська 2, Зенон Русин 2, разом 29 корон, які переслано до Дністра у Львові на ч. кн. щ. **10.500.**

Вінчанє п. Петра Полехатого ук. богослова з панною Іванною Коцюбівною відбудеть ся дня 11 с. м. в парох. церкві Чукві п. п. Самбір.

Перемиський Епископський Ординаріят взиває всїх богословів III і II року перемиської Епархії щоби явили ся в львівській семинарії найдальше до пятницї вечером, с. є 9. падолиста с. р.

Дирекція „Руської Каси в Угнові", тов. заревстр. з обмеженою порукою, на підставі ухвали Ради Надзираючої з дня 29. вересня с. р. зниила процент від вкладок щадничих від 1. липня с. р. аж до відклику на 3½% о чім ся інтересованих повідомляє.— Дирекція.

ПОДЯКА.

Тяжким горем навіщена, через смерть мого найдорожшого мужа Евгена Стрийського секретаря судового в Бучачи, якому не довело ся вернути з виселеня у рідні сторони між товаришів і нарід, для котрого невсипущо трудив ся, почуваючись до обовязку зложити слова горячої подяки всїм тим, котрі будьто помочю, будь словом розради спішили.

Передовсїм вдячність моя належить ся Вп. Витвицьким, Нейдлінгер Ушакевичевій, які в часї слабости Покійного мужа, служили помочю своєю.

Впр. о. деканови Паукови і о. Плешкевичеви, пересилаю велике Спаси-Біг за занятє ся до послїдної хвилї Покійним мужем і відправленє обрядів похоронних в Празї.

Впов. Ексцеленції пану міністрови Горбачевському і Впов. п. радникови двора Полюєви та всїм иншим, складаю подяку за щире співчутє, як також дякую отсим всїм, котрі взяли участь в відпровадженю тлінних останків на вічний супокій.

З Праги, Покійного перевезено до родинної гробницї в Станиславові, де занявся похороном Впр. с. мітрат Гординський, котрому пересилаю за все, належну подяку. — Рівнож Впов. пану президентови Метеллї, — за його ласкаву прихильність і услужність най Всевишний щедро нагородить.

Єще раз іменем цїлої родини пересилаємо всїм, що з нами співчули в горю нашім, щиро горячу подяку.

Юлія жена, Емілія, Богдан, Мирон, Галюся дїти, інж. Филип і Мальвина І о Стрийська Левицькі родичі, Галя, Дарія сестри, Анатоль. Корнель братя. надінж. Володимир Дидинський і о. Т. Дзьоба шваґри.

401 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Лехман Іван, евакуований з Іначева дол. пов Тернопіль, тепер в Давидові коло Львова, почта в місци, пошукує свого сина Теодора уч. VI. кл. гімнав. 1—1

Де в Грицко Братків, 34 п. п. IV. комп. Пошукує: Юстина Братків, евакуована в Голубиці повіт Броди, тепер в Трудовачи, почта Гологори. 406 1—6

Пошукую свого сина Миколу Петраша, ур. 1899, в Галича. 2. IX виїхав з дому двома клячами (одна чорна друга гнїда) на підводи для нашого війска і від тоді не маю від нього вістки. Хто би знав, що з ним стало ся, зволить подати мені вістку. Юстина Петраш в Галичи. 403 1—2

Оголошенє.

200 Кор. за обід і вечеру місячно в приватній хаті радо вапливу. Ласкаві зголошеня: Весоловський Львів. Ринок 10 „Дїло"

Потрібна сейчас учителька до науки дївчини з IV. кл. зголошеня з поданем услівій до о. Л. Левицького в Явірци п. Кальниця. 405 1—1

Пошукує ся учительки до панночки з другої кляси нормальної цїле утриманє і 40 кор. місячно. Яр. Герасимович, ц. к. лїсничий, Камінка коло Сколього. 404 1—3

Філія Віденського Товариства Обезпечень

„АЛЇЯНЦ"

у Львові, ул. Зиморовича ч. 5.

просить всїх П.Т. членів, котрі їзва перешкоди воєнної не заплатили своїх премій, щоби як найскорше в своїм інтересї зголосили ся устно або письменно до нашої філії в поданім нумеру своєї поліси, опісля дамо бливші інформації. XVI 1—2

Товариство Кредитове „Надія"

В КРИНИЦИ 398 1—3

прийме спосібного(у)

бухгальтера (ку)

Власноручно писані подання врав з потрібними свідоцтвами і коротким описом житя предложити до 15. падолиста с. р.

Дирекція:

Е. Шепаровичъ. В. Попадюкъ.

АРЕНДА

ПОЛЯ НАФТОВОГО.

В цїли аренди около 400 морґів поля нафтового на лїт 25 від 1920 р почавши в громадї Опака (повіт Дрогобич) **розписуєсь офертову розправу з реченцем до дня 20. падолиста 1917 року.**

Близших пояснень удїлить на случай потреби начальник громади, на якого руки належить вносити письменні оферти в замкнених ковертах і долучити до кождої оферти вадюм у висотї 50.000 К (пятьдесять тисяч корон) або готівкою або у вартісних паперах, маючих пупілярне забезпеченє або долучити посвідку Банку промислового Королївства Галичини і Володимирії з Великим Князївством Краківським у Львові або його Філії у Дрогобичи або Експозитури в Бориславі на здепоновану квоту 50.000 К в готівцї або вартісних паперах з безпеченьством пупілярним, а то титулом вадюм до оферти на аренду теренів нафтових, власність громади Опака становлячих.

Опака, дня 15. жовтня 1917.

401 1—3

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 3-10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.

Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.

(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ).

Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (віддія обезпечень).

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

є найдешевшим і найвигіднїйшим способом обезпеченя ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.

Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії. Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.

Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 лїт.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпечене в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпечене **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на лїт 9 **платне по девяти лїтах готівкою — річно К. 90.**

На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.

Жовнірів в поли обезпечуєть ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІЙСЬКИЙ ФЕНІКС" у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разї швидшої смерти крім обезпеченої облїгації звертаєть ся сейчас ще незужиті премії. — —

Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпечене, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і **БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, або Словацького 16.**

393 2—45

Жівностенска Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже корисними услівями.

Всїляких пояснень охотно удїлює і висилає на жадане проспекти даром.

397 1 - 5

ЗАБОРОНЕНИЙ ТВІР

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

ШІСТЬ КОРОБОК

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. Ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. — *Порто 60 сот. — Опр. пр. 7 К 50 с.*

МАРТОВИЧА

353 7—10

Адвокат Д-р С. РАВІЧ

391Б **урядує тепер у Львові в домі при ул. Браєрівській 5.**

Пошукую хлопця до науки шевської.

Зголошеня: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 57. Иосиф Качмарський. 387 5—6

- - КРОЇ - -

до всїх журналїв

МАНЕКІНИ

як також ріжвородні

- ЖУРНАЛІ -

стало на складї

Р. ПЯНДАК

Львів, ул. Чарнецького 3.

XVI 1—4

Стару адресу

при зміні на нову конче подавайте.

Адміністрація „Діла".

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).

В касовій оправі як нотес К 1·20.

Замовлена приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОНИШ, Львів, Кадецька 4.

371 Б 5—25

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптякою Миколяша). 11—20

Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

ВСЕСВІТНІ КЛЯСИКИ: Ґете, Шіллер і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ!

Накладом „ВСЕСВІТНОЇ БІБЛЇОТЕКИ" під ред. Івана Калиновича вийшли в друку і продають ся слїдуючі твори світових клясиків:

N-о 1/3. Фрідріха Шіллера: ПОВЕЇ, вип. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладї Цезара Білли, О. Грицая, Д. Йосафовича і д-ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-о 4/6. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладї, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка (Се остання перекладна праця нашого вел. письменника) ціна 3 К.

N-о 7/8. Иогана Вольф. Ґетого: ГЕРМАН І ДОРОТЕЯ, поема в нїмецького міщанського житя в перекладї пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла в друку, ціна 1 К 60 с.

Незадовго вкоротцї появлять ся в друку:

N-о 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелї, ціна 2 К.

N-о 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладї Тараса Франка (друкуєть ся).

Видані досїль випуски можна дістати: **в Книгарнї Наукова Тов. ім. Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українській Бавярї" в Стрию, в „Народнім Бавярї" в Перемишлї** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає замовлені випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 5—10

Д. КРАУТ дентист-технїк

ПЕРЕМИШЛЬ, Францїшканська 35.

виконує усї роботи дентистичні, містки в золотї о'сля найновїйшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провінції полагоджують ся в тім самім дни. 331 8 - 10

Найкращі оповіданя, сміховинки та співомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16.

		ціна
1)	Оповіданя і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2)	Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3)	Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4)	Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5)	Прикавки і байки Ст. Руданського	44 „
6)	Співомовки	44 „
7)	Оповіданя М. Вовчка 1) Ковачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8)	Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9)	Перекотиполе — оповіданє Квітки-Основяненка	44 „
10)	П. Кулїш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до

Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА" у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V с 12—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 1?

Ч 263 (9515) Львів четвер 8. падолиста (26 ст. ст. жовтня) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано, крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., ІІ. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 30·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в вівістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 7. падолиста

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Італійці находять ся в повнім відворотї до Пяве. Наші операції переводять ся пляново. Окружаюче співділане австро угорських гірських військ приневолило кілька тисяч Італійців на полудневий захід від Тольмаццо до здачі.

На сході та в Альбанії нїчого важного.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 7. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фляндрії горіла вчера боротьба. По страшнім барабаннім огни пішли раннім ранком англійські дивізії до наступу від Poelcapelle аж по зелїзничний шлях до Ypern Roulers та на горби Becolaerre Gheiousvelt. На північ від Passendacle заломлено наступ нашим оборонним огнем. Неприятель едер ся до Passendacle. У витревалій боротьбі відбито західну частину села. Коло полудня пов в неприятель до боротьби нові сили. Місця заломлені під Passendacle змїг лише льокально розширити. Наші становища переходять через східний берег села. Наступ спрямований значними силами на горби Becolaere розбито в більшій мірі вже перед нашими становищами, де однак противникови удалось вдерти ся, там його побито в рукопашній боротьбі. Дїлане нашого спустощующого огня здержав наступи, які пізнїйше приготовано. Завята боротьба артилерії тревала аж до пізної ночи. В инших арміях зах. фронту віджила на богатьох місцях артилерійська дїяльність а змогла ся головно на східнім березї Мози, і при Jundgemd дійшла до великої сили.

На східнім і македонськім терені війни не було більших операцій.

ІТАЛЇЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В горах й на венецькій рівнинї погоня тревае дальше. Взято до неволї кілька тисяч бранців.

Росія і Фінляндія.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Правителььство згодилось на проекти законів в справі політичних відносин між Росією і Фінляндією, як також на розслїдженє їх фінляндським соймом. Закони ті постановляють, що Фінляндія позістає в злуцї з Росією, але дістає власне правительство і законодатну власть. Фінляндія стає републикою з окремим президентом та окремою радою міністрів. Міністри, що будуть займати ся справами війни й мира, будуть спільні для Росії та Фінляндії. Трактати з чужими державами буде заключати Росія.

Страйк в російських фабриках.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) В окрузї Іванов Вознесенський, де находять ся великі фабрики сукна, застрайкувало 300.000 робітників.

Скликане делеґацій.

ВІДЕНЬ. Wiener Ztg. оголошує відручне письмо цїсаря до міністра справ зовнїшних гр. Чернїна як також до предсїдників обох кабінетів д-ра Зайдлера і д ра Векерлього, котрим скликуєть ся делеґації на день 3. грудня с. р.

Українські домаганя на мировій конференції.

— Відбудоване знищених війною українських земель засобами воюючих держав. — Представники України на париській конференції союзних держав.

(Ф. К.) *Відень, 4. листопада 1917.*

„Утро Росіи" з дня 17. н. ст. жовтня у телеґрамі з Киіва повідомляє:

Губернії й краї України, які потерпіли від війни, мають бути відбудовані засобами воюючих держав.

Тому, що важні питаня мира будуть рішати ся і на заповідженій париській конференції союзних держав, то необхідно, щоби й тут були представники України.

Львів, 7. падолиста 1917.

На останнім черговім засіданю 3. с. м. Народний Комітет — як відомо з оголошеного комунікату — перевів дебату в приводу становища, занятого Українською Парляментарною Репрезентацією супроти буджетової провізорії.

Становище Української Парляментарної Репрезентації відоме. За обітницю сповненя ряду домаганъ, дану президентом міністрів д ром Зайдлером, вона рішила не робити теперішньому правительству трудностий з переведенєм буджетової провізорії і не голосувати проти буджетової провізорії, тільки здержати ся від голосованя.

Сим своїм становищем Українська Парляментарна Репрезентація дала кабінетови д-ра Зайдлера дуже богато. Голосоване над буджетом (і так само над буджетовою провізорією) означає votum довіря або недовіря до правительства і до репрезентованої ним системи правліня в державі. Коли таке votum має своє значіне в мирних часах, то на скільки більше значіне має воно в теперішнім воєннім часі. Адже неприятельська і невтральна заграница з запертим віддихом слідить внутрішні події в кождій з воюючих держав, пильно нотує всї обяви вдоволеня і невдоволеня і робить з того воєнно-політичні виводи. Серед таких відносин votum довіря або недовіря якоїсь політичної групи до правительства і репрезентованої ним системи правліня в державі, отже — реально беручи — до держави має на інтернаціональній воєнно політичній біржі просто неоціниме значіне. Особливо для Австрії, вложеної з цїлого ряду народів, — обставина, з якої неприятельська і невтральна заграница робить виводи

Коли в таких відносинах Українська Парляментарна Репрезентація, — репрезентація четвертого що-до величини народу держави, а при тім народу, якого величезна більшість по тім боцї фронту будує свою власну державність, — не голосує проти буджетової провізорії, тільки абстиненцією, дає пізнати, що між нею і правительством навязано нитки, які можуть довести до повного порозуміня, — то що се значить? Що український нарід в Австрії належить властиво до народів... вдоволених державою, що між ним і державою є... тільки дрібні непорозуміня, які дадуть ся полагодити дорогою переговорів національної репрезентації з правительством та що національна репрезентація має на таке полагоджене повну надію, якій власне дала вислів, не роблячи правительству трудностий при переведеню буджетової провізорії.

Ту велику вартість становища Української Парляментарної Репрезентації для правительства і держави мав на увазї Народний Комітет, переводячи дебату над тим становищем. З другої сторони мав він те на увазї, що обіцянки, дані д ром Зайдлером, навіть як би були найточнїйше сповнені, не дають нїякої підстави до вдоволеня з відносин, в яких мив Австрії знаходимо ся. А при тім від обіцянок до сповненя їх в Австрії—як учить хоч би дуже гіркий наш досвід з цїлим рядом попередних правительств — дуже далеко.

Те, що ми дали правительству і державі становищем Української Парляментарної Репрезентації супроти буджетової провізорії, і те, що правительство і держава дали нам обіцянками д ра Зайдлера,—се були ті дві вихідні точки, з яких виходила оцїнка становища Української Парляментарної Репрезентації в дебаті на Народнім Комітеті.

Як та оцїнка вилала, говорять резолюції. Перша з них признає трудність положеня Української Парляментарної Репрезентації і її добру волю послужити в тім труднім положеню як найлїпше своєму народови. Та що ся добра воля не довела до вдоволяючого висліду, се ясно понад всякий сумнів стверджує друга резолюція, яка говорить про вартість обіцянок правительства—очевидно на випадок їх здійсненя, бо про вартість нездійснених обіцянок годї говорити!—з огляду на положенє нашого народу в державі. В кінцї третя резолюція дає вказівку Української Парляментарної Репрезентації на будуче, щоб вона, звертаючи належну увагу на щоденні потреби нашого народу в сій державі серед воєнного лихолїтя, все ставила на найпершім місци те, що в сім періоді переломовім історії культурного світа є основне: осягненє свободи і незалежности українського народу.

Сі резолюції, які є тільки дуже лагідним висловом того, що відчуває наш загал, повинні стати належним memento для правительства і тим самим скріпити становище Української Парляментарної Репрезентації супроти правительства, яке нехай знає, що український нарід в Австрії вимагає від своїх послів становища, гідного тої великої хвилї, коли творить ся українська державність.

Проти „української пропаганди" в Угорщині.

Львів, 7. падолиста 1917.

„Frankf. Ztg" доносить з Будапешту: На загальнім зборі комітатської муніціпії в Мармароши піднято „найострійший протест" проти веденої з Австрії української пропаганди, котра говорить про гнет також „руської" людности мармарошського комітату і заповідає стремлінє до увільненя її. Руський нарід — мовляв — має в Угорщині „всї свободи" і не хоче бути освободжений. Муніціпія домагаєть ся від правительства „найострійших" звсобів проти української пропаганди...

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрипційні вголошення на **VII. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поучення розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришеннях. — Союзні стоваришення зволять надсилати субскрипційні вголошення виключно до нас. 409 1-5

Німеччина годить ся на злуку Королівства й Галичини?

Український протест проти тріялізму?

Львів, 7. жовтня 1917.

Берлінський „Lokalanzeiger" доносить про передвчерашну коронну раду:

Ходить чутка, що наради — так само, як на останній конференції в державнім уряді внутрішних справ — відносили ся в першій мірі до польського питання. Дальша чутка, яку дуже важко сконтролювати, говорить, що те питання рішено в австрійських дусі. Коли се правда, то присутність гр. Черніна в Берліні стояла би в звязку з сею справою. Що віденські бажання йдуть в напрямі тіснійшої злуки між Королівством і Галичиною, се відоме.

Нинішна „Gaz Wiecz." доносить з Відня: В посольських кругах ходить чутка, що український клюб вислав до гр. Черніна депутацію, яка інтерпелювала його з приводу поголосок, ніби то правительство веде з Поляками переговори в справі персональної унії між Австро-Угорщиною й Польщею. Гр. Чернін мав сю поголоску заперечити й запевнити, що ся справа рішучо не буде полагоджена перед заключенєм мира.

Уступленє російського міністра війни.

Ріжниця поглядів з Керенським.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) 6. пад. Вечірні часописи доносять:

Члени тимчасового правительства ганять діяльність міністра війни Верховського, головно на поли заграничної політики. З того повстала ріжниця поглядів між кабінетом і ген. Верховським, який вкінци з огляду на лихий стан його здоровля зажадав відпустки. Тимчасове правительство дало йому відпустку на необмежений час і повірило провід міністерства війни його помічникови і заступникови генералови Маніковському, під загальною верховною управою Керенського.

Заворушенє в Петрограді.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Конфлікт між ген. штабом військового округа Петрограда і революційним військ. комітетом роб. жовн. ради заострив ся. Військовий губернатор Петрограда стягнув війска до столиці і околиці. Керенський закрив 3 видавництва максималістів і 2 правих. Власти видали приказ знищити мости між робітничими дільницями а центром міста. Міста береже військо вірне правительству.

Поворот Черніна.

БЕРЛІН. (Ткб.) Чернін з товаришами подорожи відїхав нині вечером до Відня.

Переговори в польській справі.

БЕРЛІН (Ткб.) Відносне до донесень деяких дневників о розвязаню польського питаня заявляють міродатні чинники ось що: Переговори ще не покінчені і ведуть ся дальше. Донесеня дневників в тій справі є лиш комбінаціями.

Німеччина і Ельзас і Льотарингія.

БЕРЛІН (Ткб.) „Nordd. Allg. Ztg." доносить: Мимо заперечень являють ся знова поголоски о майбутніх пропозиціях німецького правительства в справі відступленя Ельзаса і Льотарингії. „Manchester Guardian" доносить з Парижа, що німецьке правительство візвало Бріянда до Швайцарії, щоби там з кн. Більовим або також державним канцлером обговорив справу Ельзаса і Льотарингії. Ті вісти як і всї подібні належать мабуть до видумок.

Англія за дальшою війною.

ЛЬОНДОН (Райтер). В дискусії над мировою резодюцією Macdonald a в низшій палаті заявив мін. справ загр. Balfour, що на його думку така дискусія не причинить ся зовсім до можливо скорого заключеня мира. Декому могло здавати ся, що Ельзас і Льотарингія була головною цілою війни. Такі і инші думки могли лише завадити в блуд заграницю що до дійсних цілий війни, а саме освобожденя малих народів та можливо скорого заведеня конституційного устрою в державах Европи й то в межах відповідаючих бажанням народів.

Відібране німецької области державі німецькій не було ніколи цілию союзників. Зовсім природно бажаємо відданя Франції Ельзасу і Льотарингії, але не є то нашою одинокою цілию. Хочемо сотворити народам Европи можність свобідного розвитку на історичних та культурних основах.

Папська нота згадує про Бельгію та Польщу, однак нота центральних держав ні словом про них не згадує. Чиж Німці годять ся на свобідний розвій Польщі в належних їй границях? Закидують нам — продовжає Balfour — імперіялістичні тенденції.

Чи то має бути доказом імперіялістичних тенденцій, що хочемо аби Ельзас і Льотарингія повернули до Франції, аби племена італійські могли розвивати ся під власним правлінєм на історичних та культурних основах, аби Румуни були під румунським панованєм, аби Серби були під одним зеликим панованєм.

Знаєме що й в Німеччині є люди, які бажають правдиво демократичного устрою та рівноуправленя народів, але вони не мають виливу ні голосу. Бесідник вважає скликане міжнародної конференції безцільним. Англія мусить дальше вести війну аж до осягненя витиченої цілм. По промові Астіта і ін. замкнено дискусію та відкинено мирову революцію Макдональда 232 голосами проти 32.

Американська поміч для Італії.

РОТТЕРДАМ (Ткб.) „Maasbode" довідуєсь від англійських моряків, що прибули до Роттердаму, що до Італії йдуть також американські війска. Під конець минувшого тижня прибули до Англії більші відділи американських війск, які вислано сейчас до Італії.

Дорожняний додаток для народних учителїв.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) В буджетовій комісії референтував справоздавець Тайфель справу дорожняного додатку для учителів і предложив внесенє про уповажненє правительства, щоби дорогою зачетів дати до роздорядимости заступництвам країв суми потрібні на те, щоби учителям постійним і тимчасовим в школах народних і виділових включно з тими, що повнять військову службу, й тими, що находять ся в стані спочинку, як також вдовам і сиротам по них, признати дорожняний додаток за 1917 р. у висоті, яка має бути бливше означена.

Пос. Гломбінський предложив внесенє, щоби в сій цілі призначено краям на роки 1917 і 1918 по 70 міліонів корон дорогою зачетів. Поділ суми на поодинокі краї має бути уложений після числа учителів.

Пос. Фінк заявив ся за тим, щоби в тій справі держати ся рішень представників краєвих виділів, зібраних перед якимсь часом у Відни, а саме що краям має ся признати 50% додатків, коли дорожняні додатки не виносять більше, ніж анальогічні видатки на додатки для державних урядників.

НОВИНКИ.

Львів, 7 падолиста 1917

— Товариство українських наукових викладів ім. Петра Могили уряджує почавши від найблизшої неділі т. є 11. падолиста в малій салї Інституту ім. Миколи Лисенка першу серію викладів з такою програмою: Д р Іван Крипякевич: Російська революція і Україна, в неділю 11. і 18. падолиста. Степан Чарнецький: Над

Рід Терещенків.

На арені життя появляють ся Терещенки дуже недавно, бо що-йно пятьдесять літ тому. Походять вони з малого українського міточка— Глухова в чернигівській губернії. Сьогодня сей Глухів відзначаєть ся незвичайним нетільки в Росії комфортом, бо має водопроводи, каналїзацію, по королівськи заосмотрені шпиталї, знаменито уладжені школи й захоронки для дітий, богатий захист для старців, міську бібліотеку, бруки, електричне освітленє, власну газівню і т. д. Все те повстало без участи міста виключно тілько за гроші — Терещенків, з'окрема найстаршого з них Миколи.

Терещенки були селянами—кріпаками. А що три брати Терещенки: Микола, Федір і Семен виступають вже з початком сімдесятих літ як заможні люде, які займають ся промислом, а кріпацтво скасоване в Росії що-йно з 1861 р., тому треба думати, що батько тих трьох братів Терещенків, Артемій, викупив ся просто з кріпацтва, як се було в звичаю під кінець кріпацького періоду, й лишив ще синам вкачне майно.

Всї три брати Терещенки ходили ще самі за плугом, чим гордив ся все особливо найстарший Микола, навіть тоді, коли мав вже титул ексцеленції або „высокопревосходітельства", длятого, щоби, як говорив, молоді Терещенки не занадто задирали носи... Той самий Микола не змінив до кінця життя своєї селянської одіжи, але яко високий достойник ходив в селянській свитї, не говорив инакше, як по українськи, а свого імени не дав перероблти з українського Миколи на російського Николая.

По смерти батька всї три брати перенесли ся до міста як дрібні промисловці й купці. Вроджена Українцям проворність, скромність, пильність і щасте зложили ся на те, що три брати вже незабаром могли заложити поважну „фірму Терещенків", котра займала ся торговим посередництвом, головно працювала в цукровництві. Рівночасно кождий з братів, йдучи за своїм нахилом до землї, складав осягнені в оборотів фірми зиски й ощадности не в банках, але в землї. По скасуваню кріпацтва російська шляхта почала дуже банкротувати, не вміючи знайти зиску в господарстві, веденім на засаді вільнонаємної праці. Земля подешевіла. А Микола Терещенко мав особливу відвагу купувати навіть найбільші добра й адмініструвати ними особисто. Польське повстанє і його політичні наслідки викинули також великі простори землї на грошевий ринок. Найкращі й найбільші з проданих тоді польських маєтків на Україні перейшли в руки Терещенків.

По кільканацятьох літах спільної праці брати розійшли ся. Найстарший Микола, оженений з глуховською селянкою, осів в Київі, молодший Федір, оженений з панею з „інтелігенції", поселив ся в Москві, а наймолодший Семен в Харкові.

Семен був дуже чесною і добросердною людиною з відкритими руками, добрим серцем, одначе мав непоборну слабість до жінок і вина. Се в кінці мало той наслідок, що брати викинули його зі спілки, полишаючи йому тільки скромну участь в своїй первісно спільній фірмі. Семен умер розмірно убогий. Його дїти слідом за батьком не вдали ся в рід Терещенків і замість робити гроші — почали для відміни виявляти артистичні нахили. Один став актором, другий музикантом. І сим робом усунули ся поза горизонт справжніх Терещенків.

Хоч другий брат Федір не мав нахилів Семена, не був щасливий. Його женячка з панею з „інтелігенції" не показала ся щасливою. Жінка покинула мужа на засаді розводу. Вкінци старий вже Федір вернув з Москви до Київа, де його брат Микола сидів без перерви. Свій нахил до інтелігенції переплатив Федір новою женячкою. Сим разом вибрав собі нежоходу вже вдову по якімсь високім урядникові київської губерни. Дїти з сього подружя були ще малі, коли старий вже Федір умер, а непотішна в жалю вдова забажала заспокоїти тепер всї свої шляхотські амбіції, котрих не могла досі заспокоїти. Але коли родя великої пані в Київі показала ся дуже невдячною, а зусильні заходи, щоби здобути становище на царськім дворі, скінчили ся також повним фіяском, амбітна Терещенко за внесла ся враз з дїтьми до Берліна. Тут нарешті вдалось їй на царськім дворі й вона, осягнувши вкінці ціль своїх мрій, щобн бодай раз бути на салонах, як не царя, то бодай цісаря, виїхала потім до Бяріц, де живе досї.

(Конець буде.)

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов** 3-45

колискою українського театру в Галичині, в середу 21. падолиста. Д-р Іван Рековський: Нарід і раса, в неділю 25. падолиста. Д-р Денис Лукіянович: Нові оповідання Стефаника, в неділю 2. грудня. Д-р Степен Рудницький: Зорі і люди, в второк 4 грудия. Д р Остап Макарушка: Найважнійші моменти з історії виховання, в неділю 9, грудня. Д-р Володимир Кучер: О зимовім і літнім часї, в неділю 16. грудня. Д р Ярослав Гординський: Тип київського ученого XVII. віку, в середу 19. грудня. Д р Олександер Колесса: Епізоди з історії культурної боротьби України з Московщиною, в суботу 22. грудня. Ціни місць: крісла 40 сет., місця для стоячих 20 сотиків. Початок викладів точно о год. 3·30 по пол. Каса отворена перед відчитом від 3·15.

— **З причинкових практик.** В Краєвій Канцелярії безплатної правної поради Товариство „Просвіта" і „Сільський Господар" у Львові зголошуєть ся много людий з усїх повітів східної Галичини, особливо виселенців, які жалкують ся, що їх причинкові справи полагоджують причинкові комісії неімовірно довго, пів року або і рік, а часом довше. Таких справ є надзвичайно богато, а ургенси висилані до повітових причинкових комісій та краєвої причинкової комісії в значній мірі не відносять успіху. Для приміру сего поспіху причинкових комісій наведемо єден новійший та далеко не найзамітнійший случай. Евгенія Мікода, виселена з Черновець до Чехії, узискала в Чехії військовий причинок за мужа Йосифа. Дня 9. мая 1917 року вернула вона до Львова і відповідно до обовязуючих приписів дня 18. мая 1917 р. переслала свій платничий аркуш за посередництвом II. повітової комісії причинкової для міста Львова до Краєвої комісії причинкової в Бялій з просьбою о признанє права побирання причинка на новім місци осїдку у Львові. Від дня 18. мая 1917 р. до тепер не одержала вона в своїй справі рішеня, а на свої ургенса в комісії причинковій у Львові одержала все виминаючу відповідь, та з кінцем довідалась, що дня 4. вересня вислано її просьбу до Бялої. Отже в цїли пересилки просьби до Бялої потребувала II. Комісія причинкова для міста Львова аж 4 місяців. Колиж тепер краєва комісія причинкова схоче з рівним успіхом полагоджувати справу (а вже минуло від часу висланя просьби до Бялої два місяці), то петентка може мати надію, що за других 4 місяці її справа буде полагоджена, а тимчасом вона з 9 місячною дитиною не має що взяти в рот і примирає з голоду. А таких і то далеко бідьше ярких случаїв тисячі. Деж тут примінене постанов обіжника намісника Галичини з дня 7. липня 1916 р. ч. 10281, в якім сказано: „Всї причинкові справи мають бути сейчас і без проволочно полагоджувані. Ніяких залеглостий в бюрах причинкових комісій не стерпить ся, а проти винних виступить ся з усєю строгістю, коли є замало урядників, то треба побільшити урядничий персонал". Чиж постанови обіжника мають істнувати лиш на папері? Чиж не належало би справ причинкових, а особливо справ причинкових виселенців, які в голоді і холоді мусять скитати ся по чужині, полагоджувати з троха більшим почутем людяности? Чиж згідне то з постановами, які обовязують урядників в урядових зносинах зі сторонами, щоби урядник II. повітової комісії причинкової для міста Львова сторонї, яка приходить довідатись, що діеть ся з її просьбою, грозив викиненєм на вулицю? Чиж вже ми може не пора, щоби краєва комісія причинкова в Бялій узгляднила ургенса о скоре полагоджене справи і жадану в горі справу вже раз полагодила.—Ю. Т.

— **Продовженє реченця важности деяких почтових вначків.** Оголошують урядово, що листові марки по 15, 20, 25 і 30 с., карти корєспонденційні поодинокі і подвійні, листи карткові з портретом бл. п. цїсаря Франца Йосифа I. і поспішні марки (трикутні) є дальше допустимі і важні до 1. марта 1918.

— **З Бібрки** пишуть нам: Інформації в новинаці п. з. „Як шануєть ся права української мови і українських сторін", поміщеній в ч. 245 „Діла" з 18. жовтня 1917, котрі відносять ся до в. к. повітового суду в Бібрці вимагають спростованя. На вовнішній сторонї будинку згаданого суду і на всїх бюрах побіч польських написів поміщені й українські. Треба також признати, що в бобрецькім суді повітовім бережеть ся згідно з законними приписами прав української мови.

— **Обезпечати ся на житє під корисними услівями і сповнити заразом горожанський обовязок супроти держави, підписуючи VII. австрійську воєнну позичку, можна і повинно ся тільки** через „Ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт". Про ріжні удогіднєня подає нинїшне число нашої часописи. Гляди на 4 ту сторону.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Осип Собчук, поручник п. п., смертельно раниний 4. жовтня 1916 на італійськім фронті помер в шпитали в Інсбруцї 14. жовтня 1916. В Покійнику тратить Коломийщина і Снятинщино щирого робітника. Будучи в гімназії брав покійник живу учкть в аматорських представленях і організаціях товариств, як також в памятних Шевченківських торжествах на Покутю в 1914 роцї, З вибухом війни пішов до війска і брав участь в літній офензиві 1915 проти Росії, як також в цїлій виправі р. 1915/6 на Сербію, Чорногору, Альбанію й Італію, де і скінчилось його житє. В. й. п.!

В. Федорович рез. пор. п п. погиб від ворожої бомби над Сочею 4. серпня с. р. Покійний перебув битви минулого року на галицькій Україні, за що був відзначений бронзовою медалею хоробрости. В. И. П.

Нові книжки і виданя.

Йоган Вольфганг Гете, „Герман і Доротея". Поема. В перекладі і з передмовою Івана Франка. „Всесвітна Бібліотека" ч. 7 і 8. Львів 1917. Стор. 12 + 68. Ціна 1 60 К. Ся книжка не потребує реклями, — найліпшою реклямою є для неї імя Франка. Зазначимо, що свій переклад владив Франко в часї від 14. падолиста 1912 р. до 20. сїчня 1913 р.

Роман Секеля: „Смерть". Нариси й оповіданя з часу великої війни. Львів 1917. Стор. 84.

Neuösterreichische Blätter (Unabhängiges Organ für Reichs-und Volksinteressen. Unter Mitarbeit von Politikern aller Nationen. Wien — Karlsqad — Leipzig) приносить в ч. 4. за жовтень 1917 статю д-ра Мих. Лозинського п. н. „Die galizische Frage". Провідна думка статї: що галицьке питанє можна порішити тільки таким способом, щоби поділити Галичину на її природні, себто історично-національні части, й створити з української части Галичини, Буковини й Угорщини окрему українську провінцію в Австрії. В статї вказано також на залежність українського питаня в Австрії від повстаня української держави за кордоном.

„Neuösterreichische Blätter" коштують річно 8 К., піврічно 4 К, чвертьрічно 2 К. Адреса: „Neuösterreichische Blätter", Karlsbad.

„Нива" Ч. 9. і 10. Зміст: свящ. д р Андрій Іщак: „Промульгація нового кодексу церковного права; свящ. М. Каровець Ч. С. В.: „Папа Інокентий III"; свящ. М. Лада: „300-літний ювилей реформи ОО. Василян"; свящ. Юліян Деревич: „Матеріяли до історії мартирольогії нашої церкви в часї всесвітної війни"; свящ. Михайло Дорощький: „Слово перед сповідю священиків на деканальнім соборчику". Всячина. Бібліографія.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 8. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Вм. Димитрія — римо-кат.: Готфріда.

Завтра: греко кат.: Нестора мч. — римо-кат.: Теодора мч.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В четвер дня 8. падолиста 1917 „Запорожський клад" народна оперета на 3 дії Вавченка.

В суботу дня 10. падолиста 1917 „Огні Іванової ночи" драма на 4 дії Германа Зудермана.

В неділю дня 11. падолиста 1917 „Святане на Гончарівці" народна оперета на 3 дії Гр. Квітки Основяненка.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Прошть ся всїх членів другої секції „Союза Українок", на засіданє, яке відбудеть ся в суботу 10. падолиста с. м. На порядку дневнім дуже важні справи. — О. Коренцева, провідниця. І. Шмігельська за секретарку.

Дирекція „Рускої Каси в Угної", тов. заревстр. з обмеженою порукою, на підставі ухвали Ради Надзираючої з дня 29. вересня с. р. зни зила процент від вкладок щадничих від 1. липня с. р. аж до відклику на 3½%, о чім ся інтересованих повідомляє.— Дирекція.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Гриць Братків, 34 п. п. 17. комп. Пошукує: Юстина Братків, евакуована з Голубиці повіт Броди, тепер в Трудовачи, почта Голегори. 406 2—6

Пошукую свого сина Миколу Петраша, ур. 1899, з Галича. 2. IX виїхав з дому двома кличами (одна чорна друга гніда) на підводї для нашого війска і від тоді не маю від нього вістки. Хто би знав, що з ним стало ся, зволить подати мені вістку. Юстина Петраш з Гаванчи. 403 2—2

Оголошенє.

„SALFERS" Прошу усїх панів, які голять ся апаратом або т. п. най спробують спеціально острі ножики марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тузин К 7. Маю на складї знамениті перфуми **Львів, Синстусна 7.** **С. Федер** 319B 22-30

Панночка вправна в писаню на машині „Мерцедес" знайде зараз занятє. **Народна Торговля** Львів, Ринок 36. XIX. 1—3

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

тов. „Український Інститут для дівчат" в Перемишли

відбудуть ся 19. падолиста с. р. о год. 6 вечер. о 7 вечером у великій салї товариства в ось таким деннім порядком:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
2. Звіт уступаючого Виділу і уділенє йому абсолюторії.
3. Вибір нового виділу.
4. Внесеня член в. 413 1—1

За Виділ:

О. Подолинський голова — **А. Сабат** секретар.

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українсько-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене виданє зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Здмовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 6—25

Цїлий світ перейдеш
як умієш по нїмецьки говорити.

З книжки, яку видало Тов. „Просвіта" п. н.

ПІДРУЧНИК

до науки нїмецької мови.

зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.

можна легко учити ся говорити по нїмецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють де-що по нїмецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся в Нїмцями у найконечнїйших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сїльске обістє, рідня, село, місто, барви, сїльска хата, мешкане в місті, на торзї про масло, ярини, землеплоди), господарські будинкові річи, їзду возом, їзду желїзницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, лїто, осїнь) побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. д. Книжка обіймає 219 стор. друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 4 кор. брош. а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучати 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просьвіта"

Львів, Ринок ч. 10.

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.

Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.

(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОВЕЗПЕЧЕНЬ).

Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (відділ обезпечень).

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

є найдешевшим і найвигіднійшим способом обезпеченя ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.

Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії. Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.

Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 літ.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпечене в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпечене **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на літ 9 **платне по девяти літах готівкою — річно К. 90.**

На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.

Жовнірів в поли обезпечуєть ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІЙСЬКИЙ ФЕНІКС" у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разї швидшої смерти крім обезпеченої облїгації звертаєть ся сейчас ще невужиті премії. — —

Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпечене, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і **БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, або Словацького 16.**

393 3—45

АДВОКАТ

Д-р АНТІН ГАРАСИМІВ

повернув з Росії

і провадить дальше адвокатську канцелярію в Стрию при вул Трибунальській ч. 15 І. пов. (коло Каси Задаткової). 411 1—3

Філія Віденського Товариства Обезпечень „АЛЇЯНЦ"

у Львові, ул. Зїморовича ч. 5.

просить всїх П.Т. членів, котрі їзва перешкоди воєнної не заплатили своїх премій, щоби як найскорше в своїм інтересї зголосили ся устно або письменно до нашої філії з подачем нумеру своєї поліси, опісля дамо бливші інформації. XVI 2—2

Канцелярія адвокатська у Львові

глядить концепієнта. Посада під корисними услівями до обнятя зарав. Першеньство мають Панове з практикою. Відомість: Адміністрація „Дїла" під „Конципієнт". 408 1—3

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 1—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкориснїйшими услівями та удїляє субскрибентам всяких удогіднень.

Відтяти і по виповненю післати на адресу: **Ukrainische Abteilung des „Anker" in Wien XVIII. Köhnegasse 19/12.**

Рік основання товариства 1858. Загальне майно з кінцем 1916 р 234 мілїонів кор.

Товариство вжите ЯКОР чень життя і рент

Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858. Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор

офірує завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї з нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно позичкові обезпечення „НА ЯЛИНКУ" зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна Кожду **здорову особу** до 55. р. життя **навть дїти.** Повисше 55. літ треба лїкарських оглядин. **Рідня** може обезпечити навіть **тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин повисше 5000 К т. треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

При	річно	піврічно	¼-річно	місячно
12-лїтнім обезпеченю лише	66 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·	4·10

а через **потручене** в користь обезпеченого 9 К **надвинкон відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпечене з 12- (16) літним реченцем*.

392 3—20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питання чітко і докладно.

1. а) Імя і наввиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове навзиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її взване? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя.	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи вже тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито аб. в части внесене на обезпечене, коли, де! яке Товариство? б) Чи в в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешкваня (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений в тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто в домашним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має вбачати обезпечене:	К ..... номінальної VII. австр воєнної позички (5½% амортизац. позички).	7 Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

(За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙко

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 1.

Ч. 264 (9.486) Львів, пятниця 5 жовтня (22 вересня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.126.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 257.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА.

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— м.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить се 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітом, звичайна 40, в виняткових 60, в окладових 80 с., в реклямній части 1 К. Найменша кількість стрічок 1 надрічна 1·60.
Найменша стрічка 1 К.
Оголошення по окремій умові.
Одно проміркове число у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 4. жовтня.

На східнім терені війни і в Альбанії без зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Боротьби в відтинку гори св. Гавриїла вчера ослабли. Ми взяли в полон 6 офіцирів і 407 жовнірів.

Наші летуни зістрілили 3 неприятельські літаки.

На тирольськім фронті не було ніяких важнійших подій.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 4 жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта: Вчерашна боєва діяльність у Фляндрії дорівнувала акції переднього дня. Сильний руйнуючий огонь, сягаючий глубоко в терен за нашими позиціями, та спрямований на бельгійські місцевости на подиноких відтинках нашої области боротьби в середині фронту зріс до найбільшої сили.

Через цілу ніч від ліса Houthoulste до Lys нагальна боротьба артилерії удержувала ся без ослабленя, нині рано зросла до барабанного огня. Вирушенем англійських відділів до наступу в луці Іперн битва у Фляндрії повгоріла ся на ново. В инших армїях в наслідок лихої обсервації боєва діяльність протягом дня переважне ограничила ся до дрібних розмірів, допервa під вечір оживила ся.

Група військ німецького наступника престола: На східнім березі Мози з настанем сумерку найсильнійший огонь обняв горб 243 на схід від Samogneux. Зараз потім Французи широкими лавами пішли до приступу, щоби відобрати позиції, які ми там забрали. Французький удар в оборонним діланю нашої артилерії і в завзятім опорі Віртемберців зломив ся серед обильних втрат і без успіху.

Фронт кн. Альбрехта: Оживлені боротьби вивязали ся зараз на захід від Мози і Сундгав. Наступів не було.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Коло Якобштату, Дзвінська і над Збручем, як також в ковіні Дунаю коло Галацу хвилево зросла боєва діяльність. Сутички на богатьох місцях були для нас успішні.

Фронт Макензена: Положенє незмінене.

Німеччина може завтра мати мир.

ЛЬОНДОН. Бюро Райтера доносить: „Times" пишуть, що донесенє дневника „Giornale d'Italia", немов би папа жертвував свої услуги як посередник, є певно неоправдані.

Німеччина може завтра мати мир, як прийме наші услівя, а тим самим як признає, що в боротьбі, яку спровокувала, є цілковито побита. Під ніяким иншим услівем не може мати мира. Дневник означує промови Кільмана і графа Черніна, як засідку, в яку не впаде антант і Америка.

Заборона вивозу в Англії і Америки до невтральних держав.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Як дневники доносять, Англія виповіла Норвегії умову о довіз і від дня 8 с. м. заказала всякого вивозу до Голяндії і Скандинавії. Подібний заказ вийшов також зі сторони Америки.

Львів 4. жовтня 1917.

Буджетова дебата виказала, що правительство не має в палаті послів більшости. Тепер, коли буджетова провізорія і буджет — по першім читаню в певній палаті послів — перенесли ся до комісії, правительство розпочинає кроки в цїли позискання партій для буджету.

З огляду на те, що два найсильнійші народи держави, Німці і Чехи, живуть поки що у непримиримости, правительство не може навіть думати, щоби обі сі національні групи позискати для потрібної тепер більшости. Тепер ходить о се, щоби, приєднуючи для буджету Німців, не дати Чехам приводу до якогось особливо різкого способу побарювання правительства, а заспокоюючи Чехів, щоб вони яковолиякси звичайною опозицією, не вразити Німців і не дати їм приводу до опозиції.

Між Німцями і Чехами спричинили під теперішну хвилю особливе роздратованє дві справи: votum недовіря для членів комісії для контролї державних довгів в буджетовій комісії і справа втрачених наслідком засуду мандатів чеських послів. Ходить о се, щоби сі дві справи полагодити так, щоб розвратованє як одної так і другої сторони улягло ся.

Що до першої справи, то згадане votum недовіря викликало внесенє німецьких радикалів, щоби членом чеського національного Союза поскладати всі відповідальні мандати (голев комісій, референтів і т. п.) в палаті послів. Та рішене над сим внесенем німецький національний союз покимсь відложив, що вказує, що він сподівається уникнути кризи. Тимчасом буджетова комісія буде радити над меритеричною сторокою кредитів, на які кажа довшій комісії для контролї державних довгів; прийнятє сих кредитів було би власне полагодженє сеї кризи.

Що до мандатів чеських послів, на вчерашнім засіданю комісії посольської ненарушимости референт д-р Стрянски поставив внесенє, щоб сі мандати признати важними і запросити послів на засіданє палати. Голосованя над сим внесенем не було. Коли би воно перейшло, то се викликало би особливо розвратованє Німців. Та думають, що правительство сю кризу усунеться так, що обовяжеть ся безпроволочно розписати нові вибори, так, що посли, о яких ходить вернули би назад до парляменту з нового вибору.

Коли-б сі дві справи вдало ся полагодити, то те мало би тільки такий наслідок, що Німці не грозили би опозицією, а Чехи обструкцією. Та більшости все таки не було би. Щоби обминути її, правительство звертаєть ся до Поляків. Зі становища політики з дня на день — а таку політику ведуть не від нині австрійські кабінети — се річ розумінка. Чехів для більшости приєднати не можна, бо в сій цїли треба би зробити уступки коштом дотеперішнього німецького стану посїдання. Отже приєднуєть ся Поляки коштом інтересів Українців, бо інтереси Українців лекше жертвувати, ніж інтереси Німців.

Переговори з польським колом вже почали ся. Вчера перед полуднем конферував з д-ром Зайцлером урядуючий віцекрезес польського кола п. Дашинський, а по полудни ціла вчерашнє кола. Має також конферувати з колом міністер заграничних справ гр. Чернін, а саме про всі справи, що стоять в звязку з відокремленєм Галичини і польською справою.

На завтра запрошені на конференцію з президентом міністрів президія Української Парляментарної Репрезентації. В сій конференції президія УПР. займе становище, означене ухвалою з 12. вересня. Значить: щоб УПР. могла підтримати теперішний кабінет, мусіли би наступити через безпрозочну зміну системи в Галичині і в занятих українських землях реальні гарантії, що українські области Габсбурської монархії будуть зорганізовані в окрему автономну одиницю та що ніяка часть української области не зайде в склад проектованої польської держави.

Як творить ся українська армія.

Відень, 2. жовтня 1917.

(Ф. К.) П. Т. А. у телеграмі з Київа повідомляє:

Українська армейська Рада оголошує, що в деяких дивізіях, які призначено доповнювати виключно Українцями, розпускають ся провокаційні слухи, наче би всі офіцери і жовніри не-Українці будуть перенесені з сих дивізій крати їх бажання до иншим відділів. Армейська Рада, пояснюючи, що українізація лежить не в усуненю з дивізії всіх старожилів, але в доповненю її виключно Українцями, вважає зрадником кождого, хто ширить слухи, які роблять ворожнечу між українською й російською демократією, й взиває армейські організації покласти край діяльности таких осіб. Рада звертаєть ся до корпусних, дивізійних і полкових комітетів з просьбою о як найскорше утвореніе українських дивізійних і корпусних комітетів, які помежуть українській революційній демократії відмежувати ся від реакційних елементів.

Український Військовий Ґенеральний Комітет.

„Утро Россіи" з дня 8. н. ст. вересня повідомляє:

4. н. ст. вересня на імя Українського Військового Комітету міністер війни вислав отсю телеграму:

„Беручи під увагу відбуті переговори Тимчасового Правительства з представниками Української Центральної Ради про сучасне положенє українського питаня й окончено установлену загальну точку погляду Тимчасового Правотельства на автономну Україну й її границі, міністер війни узнав можливим затвердити Український Військовий Комітет при умовах точного означеня його прав й обовязків з тим, щоби: 1) Комітет признав для себе і для всїх українських військових організацій і військових відділів обовязковим повне піддане розпорядкам військових властий; 2) щоби Комітет не розпоряджав ся безпосередно жіякими українськими відділами, жіякими категоріями Українців, які служать або обовязані до служби у війську. 3) щоби співділяне з міністерством війни при сформованю українських відділів Комітет оживав у границях установленої з повновластю Тимчасового Правительства вищої военної власти, й щоби тими-ж границями ограничило ся вмішуваня Комітету в обсяг повновластий военних властий у активній армії — на Україні і всюди в Росії. Тому затвердженє Українського Військового Генерального Комітету може наступити тільки по представленю подрібне установленої діяльности Комітету на вказаних вище основах й поданю списку особистого його складу".

Ґен. Кіндратович — представник Укр. Ц. Ради при ґенеральнім штабі.

„Утро Россіи з дня 1. н. ст. вересня у телеграмі з Київа повідомляє:

Членови Українського Генерального Комітету генералови Кіндратовичеви, проти якого ведеть ся слідство у справі Полуботківців, а якого У. Ц. Рада вибрала представником при генеральнім штабі, не дозволено до покінчення слідства виїхати у Петроград.

Застановлене слїдства проти полк. Ю. Капкана.

„Кіевская Мысль" з дня 31. н. ст. серпня повідомляє:

„Бувшого коменданта 1-шого українського полку ім. гетьмана Б. Хмельницького полк. Ю. Капкана, якого усунено від обовязку і проти якого вело ся слідство, повідомлено, що слідство проти нього застановлено. Полк. Ю. Капкан подав реферт о привернене йому прав коменданта."

Усунене й слідство проти полк. Ю. Капкана стоїть у звязку з відомим нападом російських кирасирів на 1-ий український полк ім. гетьмана Б. Хмельницького. Виновників нападу має відкрити слідство, яке зарядив у сій справі комендант північно-західнього фронту. Застановлене слідства проти полк. Ю. Капкана — се вечерчено перше урядове сконстатоване, що вина за згадані сумні події, жертвою яких упало 16 українських жовнірів, не числячи тяжше і лекше ранених, не є по стороні українського полку, як се у перших хвилі після подій намагала ся представити російська преса.

Проти „відбудови", веденої в Східній Галичині.

Львів, 4. жовтня 1917.

Нині відбула ся нарада українських членів прибічної Ради Централі для відбудови. В нарадах взяли участь пп.: Кивелюк, Войнаровський, Онишкевич, д-р Кормош, д-р Макух, Наварний, Струк, Коренець, Стефанівський. Вислідом нарад були отсі ухвалені резолюції:

„Зібрані сьогоднього дня у Львові українські члени прибічної Ради Централі для відбудови відносять найрішучійший протест проти замірженого скликання повної прибічної Ради, ваги буде уможливлений їм поворот дорогою сповнення довгів, поставлених нами перед виступленем.

„Також протестують ті-ж самі члени найрішучійше проти проекту Централі для відбудови про організацію повітових прибічних рад, тому, що той проект обмежує представництво українського населення до двох тільки членів.

„Дальше протестують українські члени прибічної Ради проти довершеної вже обсади місць для управителів експозитур Централі в Східній Галичині, тому, що мимо всяких запевнень українських фахових сил при тім майже зовсім не узгляднено."

Ті резолюції, підписані всіми учасниками нарад, вислано телеграфічно до президента міністрів, міністра рільництва, міністра робіт публичних, галицького намісника і шефа Централі для відбудови.

Після покінченя згаданих нарад відбула спільну конференцію українські члени прибічної Ради Централі для відбудови і члени рільничої Ради, в якій взяли участь пп.: д-р Федак, Наварний, Кивелюк, Войнаровський, Онишкевич, д-р Кормош, д-р Макух, Струк, Коренець і Стефанівський. Рішено вислати до президента міністрів, міністра Гефера, галицького намісника і шефа Уряду рільничого отсей телеграфічний протест:

Зібрані нині у Львові українські члени прибічної Ради Централі для відбудови і рільничої Ради протестують проти розпорядку рільничого Уряду про організацію повітових рад рільничих, тому, що ним установлено для української людности в східно галицьких повітах тільки два мандати."

Справи організації повітових прибічних і рільничих рад повинні приналежувати на місци наші повітові політичні і господарські організації, перш усього філії „Сільського Господаря". На всякий случай нехай і вони самі про себе шлють протести, аналогічні до отсе ухвалених у Львові „на адресу дотичних властий і комісії їх нехай присилають Народній Канцелярії і „Сільському Господареви" у Львові.

З військової комісії.

Регабілітованє військових осіб.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Військова комісія відбула нині засіданє в присутности міністра війни. Під дискусію прийшло внесене пп. Гумера і Тайфля в справі регабілітованя військових осіб позбавлених військових степенів за малі провини.

По дискусії, в якій забирали голос також пп. Гайер і Ліберман, принято внесене, яке звучить: Взиває ся міністра краєвої оборони, щоби безпосередно заініціював у монарха акт ласки, щоби тим особам військовим, котрі за дрібні провини, головно політичної і дисциплінарної натури з поступованю ради чести були позбавлені військового степеня, були привернені їх первісні права. Далше принято додаткове внесене пп. Ліберманa і Гумера, яке взиває міністра краєвої оборони, щоби всьо зробив в цілі запобіженя, щоби військові особи без попереднього розслідженя справи і безпідставно могли бути позбавлені свого степеня і щоби спричинив, аби випадки, які вже зайшли, були розсліджені і справедливо полагоджені.

Крім того принято внесене пп. Бодірського і Гумера, взиваюче міністра краєвої оборони, щоби постарав ся о відповідні улекшеня в поступованю о регабілітацію і щоби регабілітованим признаню їх попередну ранґу. Справоздавцем вибрано п. Гумера. На внесене п. Лібермана поручено предсідникови комісії, щоби постарав ся у президента Палати, щоби сей предмет поміщив на дневнім порядку Палати протягом найблизших 14 днів.

Слідуюче засіданє відбуде ся в середу дня 14. с. м. по полудни.

З буджетової комісії.

Відложене засіданя з приводу невиясненого політичного положенія.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Буджетова комісія вібрала ся нині перед пол. під проводом голови Сільвестра в присутности президента міністрів і міністра фінансів. На деннім порядку буджетова провізорія. Референт Штайнвендер каже, що наради над буджетовою провізорією ліпше відложити в огляду на те, що політичне положенє не є виясненe. По короткій дискусії засіданє комісії відложено до вторка.

З комісії відбудови

Справа достави будівельного матеріялу.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Комітет комісії відбудови відбув нині засіданє. Раджено над справою достави конечного будівельного матеріялу для відбудови Галичини і Буковини та над справою максимальних цін будівельного матеріялу, а вкінци над питанєм достави опалу для населенія в воєнних областях.

Внескодавці пп. Длугош і Врубель узасаднювали свої внесеня.

В дискусії взяли участь пп. Лясковіцький і Лукашевич. Справоздавцем субкомітету для комісії призначений п. Лукашевич.

Повітові репрезентації в ц. і к. окупації.

ЛЮБЛИН (ТКБ.) Урядово оголошено розпорядок в справі поділу на повіти. Для кождого повіту творить ся повітова репрезентація. Кілька репрезентацій може за згодою генерал-губернатора лучити ся для осягненя означених цілий в союзи. Повітові репрезентації вибирають ся на три роки. Щоб бути вибраним, треба мати 30 літ. Повітова репрезентація має займати ся господарськими, гігієнічними і культурними справами повіту. Органами репрезентації є повітовий соймік, скликуваний що чверть року, повітовий виділ, скликуваний що місяць, і президент, яким є кождочасний комендант повіту або в його заступстві урядуючий цивільний комісар. Урядовою мовою сойміка, виділу і всіх їх органів є мова польська. Одначе письма військових команд мусять репрезентації залагоджувати без огляду на те, в якій мові вони внесені. Не-польські подання сторін обовязана репрезентація приймати тоді, коли мова подання є урядово допущена і коли її вживає бодай 10% населеня повіта.

Пожежа в нафтових резервоарах.

БАКУ. Петроградська телеграфічна аґенція доносить: В наслідок перерваня електричного ководученя вибухла пожежа в нафтових резервоарах. Кілька міліонів пудів нафти стоїть в полумінях.

Іменованє.

ВІДЕНЬ. (Ткв.) Міністер віроісповідань і просвіти іменував учителя учительського семинара в Станиславові головним учителем в жіночім учительськім семинари у Львові.

Події в Росії.

Непорозуміне видїлу фльоти з міністерством.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Тому, що головний видїл фльоти вислав до міністерства маринарки

3

Сьомова сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інтрукцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріяту.

Мала Рада.

Докінчене засіданя 19. н. с. ст. серпня.

Балабанов (рос. с.-д) пропонує звернути увагу і на позитивну сторону інструкції. Ограниченє території дає основу для розширеня її в будучині дорогою автоматичного приключеня. Балабанов відказує ся в імени фракції від 4-го портфеля і каже, що інструкція все таки творить власть. Коли виявить ся, що сей акт простий маскарад, то загально російська демократія України віднесеть ся до нього вороже. Принцип принятя автономії в акті с. Факту виливу кадетів на виготовлене акту не можна заперечити. Відомо, що кадети ізза угоди з Українцями не з'упинили ся перед зірванем правительства, зірванем, яке доведе до прориву фронту. Бесідник, говорячи про вихід, не приймає думки п. Довженка і Мазовського, бо результат розриву не спасе України. Дорога конфлікту, який доведе до горожанської війни, виключена не тільки для України, але і для всієї Росії. Природний вихід — принятя інструкцію як основу.

Мічковський („Поалей Ціон") бачить в предложеню не-Українцям 4 портфелів означений політичний хід зі сторони правительства. Одначе правительству все-таки не удасть ся добути більчутя меншостий для сего документу. (Оплески). Рука російської буржуазії виявила ся в усуненю з автономної України богатих природно областий. Документ — чисто кадетський. Се книжна кість, а не угода. Одначе все таки се певного роду успіх. Виграна битва, хоч не кінцевий успіх. Тому треба принятя інструкцію, будучи свідомим її недостач.

Мик. Ковалевський (с. р.) називає інструкцію „продуктом незаконного співжитя російських с. р. з кадетами". Вона дає не красний орган, а гримаску петроградської власти. Говорячи про вихід із положеня, бесідник відкидає передумови Садовського, який надто рано відслужив панахиду по революції. Центральна Рада повинна ігнорувати інструкцію, уложену без її згоди, й уповноважнити Генеральний Секретаріят в дотеперішнім складі вести роботу дальше. Коли домагають ся від нас плебісциту, то треба йти чим скорше до Установчих Зборів України.

Сиркін (сіон.), ставлячи ся критично до інструкції, яка подає національну свободу „не сповнюй нежні на годину", все таки вважає необхідним принятя її.

К. Суховних (р. с.-р.) вважає, що скидати всю вину за інструкцію на кадетів й ин. окремі групи — не зовсім справедливе. Треба мати на увазі взаїмне недовіре української й неукраїнської демократії. Вина паде на одних і других. Сильна мова пайшла ся тільки у хвилю вистріли у Київі Церетелії з Винниченком. Революційний рух взяв напрям в сторону націоналістичного відтінка.

Дійсне революційна мова п. Садовського нині укріпляє нитки взаїмности. Політику невідвічальности, запропоновану п. Мазовським, треба відкинути і постарати ся сильнійше звязати українську демократію з неукраїнською. У великодержавних замислах, в яких підозрівають партію соц.-рев., вона не винувата.

В. Винниченко (с. д): Перебуване делєгації у Петрограді пригадувало сиджене у тюрмі в очікуваню обжалованя або виволеня. Резумуючи дебати, В. Винниченко відмічає три напрями. Перший напрям пропонує вернути ся до первісного стану й очікувати знов приїзду міністрів. Та революція — рух, і сидіти в очікуваню не можна. Ми вступили у фазу власти правової. Власть ся находить ся в руках правительства, яке-б воно не було. Ніяка ганьба — одержати від правительства власть. Я, — говорить В. Винниченко — дивлю ся на інструкцію як на здобуток, який ми самі взяли, а не дали нам його з милости. Мені стидно було слухати мови плаксиво настроєних українських товаришів. Товариші не-Українці настроєні бадрійше. Ми досягнули певної точки: відмовити ся від неї — значить спустити ся з вершка, щоби знов початидрапати ся на нього. Ні, треба укріпити ся на даній позиції і драпати ся вище. Другий напрям пропонує вмити руки. Се — хитрість і трусливість. Нікому ніякого пожитку тим не принесеть ся. Се значить — вибирати чужими руками каштани з вогню. Пропозиція зводить ся до того, щоби Секретаріят лишив ся без власти, одначе з обовязками. Для такої ролі не найдете людий. Коли приймемо інструкцію, то збережемо в Українській Центральній Раді революцію. Принятє інструкції має й позитивне значінє. Вона дає признанє ідеї автономії, а се більше, чим домагала ся перша делєгація. Делєгація тоді домагала ся тільки комісаря для справ України, а тут признають ся принципи авто

кілька домагань, маючих характер ультимату, міністер маринарки Вердеревський зарядив розв'язане того виділу і вибір нового. Збори представників залог Балтійської фльоти запротестували проти розв'язаня і заявили, що будуть попирати виділ. Візвали також міністра, щоби в приязний спосіб урегулював непорозуміне.

Верховський погодив команду з жовнірами.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ.) Після донесеня з Гапаранди російський міністер війни Верховський уходить за мужа дня. Його промова виголошена на демократичнім конгресі мала величезний успіх. Удало ся йому те, про що даремно старав ся Керенський, а саме привернути порозуміне між начальною командою і жовнірами.

ПЕТРОГРАД. Петроградська телеграфічна агенція доносить: Після останніх відомостий, конфлікт між міністром маринарки і головним виділом фльоти злагіднено внаслідок інтервенції петроградської Ради робітників і жовнірів.

Кара за участь в бунті Корнілова.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) В звязи з бунтом Корнілова правительство проголосило звільнене зі служби або перенесене 31 командантів корпусів, дивізій і полків.

За демократичну власть в Росії.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) По суперечних ухвалах за коаліційним правительством і проти нього демократична конференція рішила, що президія, скріплена представниками всіх партій, має зібрати ся на надзвичайне засідане, щоб пошукати спосіб вирівнаня суперечностий і здійсненя одноцільности демократичної волі.

Рівночасно конференція однодушно ухвалила не розвязувати ся, аж буде утворена державна власть в формі, на яку може згодити ся демократія.

Внесене У. П. Р. про евакуації і реквізиції.

Відень, 2. жовтня 1917.

На нинішнім засіданю парляментарної комісії У. П. Р. ухвалено нагле внесене в справі реквізицій та евакуацій на галицькім Поділю. Послови Будзиновському поручено випрацювати внесене. Рішено просити також инші партії Палати послів, щоби відперли згадане внесене, яке буде передане комісії военної господарки і там буде полагоджене протягом кількох днів.

Рішено на місце пос. Бачинського, який зложив свій мандат в комісії военної господарки, десигнувати д ра Окуневського.

Ріжниці.

Австро-угорська і німецька мирова формула.

„Arbeiter Ztg.", обговорюючи промову гр. Чернина про мирові умови, пише:

„Гр. Чернін не дав себе залякати тим, які не хотять означити своїх военних цілий та заявив виразно, що Австро-Угорщина не хоче допускати ся ніяких поневолень, що вона бажає мира на основі порозуміня та що в случаю міжнародного застановленя зоружень вона не потребує ніяких територіяльних забезпечень і зрікаєть ся побільшеня своєї области. Австро Угорщина приняла мирову формулу: Ніяких добичий і ніяких контрибуцій. Се певне і се будуть мусіли всюди мати на увазі. Всюди! — і там, де привикли після кождого слова про мир піднимати меч. Гр. Чернін уважав на кождий случай вказаним застерегти ся що до будучности; рація його военних цілий істнує тільки під теперішну хвилю, на будуче він застерігає собі свобідну руку.

Здаєть ся нам, що те застереженє було мало потрібне — й така погроза не залякає неприятелів. Але і тут є виразна ріжниця між сею звязкою і промовою німецького канцлера. Гр. Чернін вважає себе тепер звязаним формулою мира на основі порозуміня та застерігає собі свобідну руку на будуче, — а р Міхаеліс перечить, немов би він звязав себе відповідно паші та заявляє, що він і тепер має свобідну руку що-до можливих мирових переговорів. Се значить: Австро-Угорщина предкладає мир на основі порозуміня, а Німеччина найвисше переговори про такий мир. Ріжниця є замітна та доказує, як мало ще Німеччина сповнила свій обовязок, щоб зробити все, що могловби довести до мира".

Король і партії в Швеції.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Король приняв провідників соціяльних демократів, лібералів і правиці і звернув ся до них з закликом, щоби утворили кабінет з усіх важних політичних напрямів. Таке правительство могло би сильно зазначити єдність і уможливити дальше ведене політики невтральности.

НОВИНКИ.

Львів, 4 жовтня 1917.

— **Українські театри у Київі.** Трупа Українського Національного Театру, якого виставам будуть у зимовім сезоні у Троїцькім Народнім Домі, вже сформована. До трупи між ин. увійшли: А. Саксаганський, І. Маряненко, А. Борисоглібська, Ф. Левицький, Л. Левицька й ин. Режісерами будуть пп. Саксаганський, Маряненко, Гаєвський і Вороний. Музикальною частю буде завідувати А. Кошиць. Театр дістає субвенцію від Центральної Ради. — Дня 14. н. ст. вересня у 2 ім Городськім Театрі відкрив сезон Український Театр М. Садовського. — В літнім театрі Купецького Зібраня грає щоденно ще Українська трупа Т. Колисниченка.—Ф. К.

— **З'їзд українських виселенців з Холмщини у Київі.** П. Т. А. у телеграмі з Київа з 8. н. ст. вересня повідомляє: Відкрив ся український з'їзд втікачів Холмщини. Бесідники, які виступали у справі національного самоозначеня, висловлюють бажане прилученя Холмщини до України. — Ф. К.

— **Для вивезених Українців.** Укр. пресове бюро в Стокгольмі одержало отсю відозву українського запомогового комітету для Українців, вивезених в Росію: В рр. 1914 до 1915, отже в часі російської окупації і російського відвороту з Галичини та Буковини, увязнили російські власти богато тисяч Українців і вислали їх в пусті степи Сибіри та в инші північні російські губернії. Богато тисяч невинних і спокійних українських горожан впало жертвою царату, богато тисяч вивезено, богато мучилось місяцями по тюрмах. В тих часах обходилось з ними російське правительство немов з невільниками. Богато тисяч тих нещасливців вивезено на Сибір і полишено їх серед найбільшої нужди. Вони вигинули з голоду і зимна. Инші національности, як Поляки, Литовці і Жиди мали можність зорганізувати запомогову акцію для своїх земляків. Одним Українцям відобрано можність зробити те саме. Царське правительство заборонило їм те. Вистарчило вже слово „український", щоби їх мучити, запроторити в тюрму, або заслати на Сибір. Такі відносини панували до революції. Велика російська революція, що вибухла на весні і до основ змінила політичне та суспільне життє, не змінила зовсім положеня тих нещасливих жертв війни, противно, можна навіть сказати, що їх положене погіршило ся. Ще инші бідують тисячі тих виселенців в Сибірі і в північних губерніях татарської Росії. Поворот до европейської Росії їм заборонений. В часі революційних бурь забуто на них і полишено їх власній судьбі. Так гинуть вони марно. Вже надійшла осінь, а за нею іде зима. Забутим всіми грозить смерть від голоду або морозу. Се нещасне положене збільшилось ще кромі того з приводу останнього російського відвороту, бо він побільшив ряди вивезених. Комітет не має так значних засобів, щоби ту нужду усунути або злагодити. Його акції недостає відповідних грошевих засобів. В тім сумнім положеню відкликаєть ся запомоговий комітет для вивезених Українців в Київі до всіх культурних народів в імени тих нещасливців, щоби помогли тим нещасливим, які тисячами гинуть і вносить найбільші военні страждання.

— **Вістка про полонених У. С. С.** Д р Михайло Волошин, командант Збірні УСВ. у Львові, зволив передати нам до редакційного ужитку отсю картку, прислану йому з російського полону д-ром Костем Воєвідкою, лікарем УСВ.: „Вповажаний Пане Отамане! Дня 1. липня с. р. дістав ся я в полон по страшних хвилях — здоровий. Зі мною разом сотн. Дідушок, духовник Іжак, поручники Семенюк, Орда, чет. Панчак, Струць, Гілецкий, Іванець, хор. Мінчак, Соловчук, Салдан, Грабар, Даньківський, Король, чет. Маренія; всі здорові. Полк. Кікаль ранений. Пор. Яримовича і пор. Камінського з нами нема". Картку з ідентичними відомостями одержала наша редакція від духовника УСВ. о. Миколи Іжака.

— **Громадні підмоги для львівських ремісників.** Громада міста Львова має до розділу для львівських ремісників і промисловців значні фонди, около 30.000 К. З тих фондів може одержати безворотну підмогу кождий промисловець чи ремісник, який понїс посередні шкоди воєнні наслідком недостачі і подорожіня робучих сил, сирівців або наслідком переривання в варіюванню. Досі такі підмоги одержали з більшости Жиди а опісля Поляки. Подань від Українців увійшло розмірно мало. Нехай отже українські ремісники і промисловці вносять несистемізовані подання до львівського магістрату на руки радника Грабецкого до V департаменту при вул. Черницького ч. 3 II пов.

— **Нова польська партія.** Польська пресова агенція доносить, що в Галичині буде засновано нова польська політична група під назвою „Група національної праці". Нова партія має організувати повірковані чинники всіх польських груп і заложити у всіх місцевостях Галичини товариства національної праці. Відомо основателів нової організації звертають ся проти поширеного в краю безуспішного і шкідного для польського народу політичного максималізму. Що до розвязки польського питаня нова організація стане на становищи програми „N. K. N.".

— **Трагедія письменника.** Берлінський „Vorwärts", орган німецької соціяльної демократії, доносить в числі з 2. с. м., що партійна управа усунула Карла Каутского зі становища начального редактора партійного наукового журнала „Die Neue Zeit". Причини усунення, що Каутский підчас війни „належав до незалежних і віддавав орган на услуги відступників", себто, що він виходить ся в поглядах на війну з партійною управою. З сього приводу читаємо в „Arb. Ztg.": „Се донесене викликає великий біль. Карло Каутский усунений з органу, який він заложив, розвивав, зробив великим і сильним!" А який біль мусить стискати серце письменника, який мусить уступити з редакції часописи, в яку вложив стільки праці, свою душу і свій мозок!

— **З'їзд цісарів.** Дня 30. вересня цісар Вільгельм вертаючи з семигородського і східно-галицького фронту, стрінув ся на граничній станції в Дзедзіцах з цісарем Карлом, в якого товаристві був шеф н. і к. генерального штабу генерал піхоти Арц. Оба цісарі покористували ся тою нагодою, щоби заявити повну згідність своїх поглядів на політичне і военне положеня.

— **Нові приписи про реклямації.** Міністерство кр. оборони оповіщає: Від тепер реклямація до певного речення буде висловлена в двоякий спосіб або а) рішенем „увільнений тимчасово до..." або б) рішенем: „увільнений до кінцевого речення..." Що до тих, які одержали рішеня „увільнений тимчасово до..." взято під увагу можливість продовженя реклямації, коли пізніше прошено о дальше увільнене та виказано дальше істноване причини його, при чім політичні власти повітові будуть уповажнені давати дозвіл на вижиданє рішеня. Що до тих, які одержали рішеня: „увільнений до кінцевого речення..." є засадничо виключене продовженє реклямацій після того речення. Ті особи мають зголосити ся до служби в дни після того речення без окремого покликаня, при чім політичним властям повітовим заборонено в случаю внесеня нової просьби о увільнене давати дозвіл на дожиданє рішеня. Всі увільнені, які підчас контролі військових документів признано увільненими реченцевими, треба розуміти так, що дотичний реченець треба вважати кінцевим, отже дотичні увільнені особи мають в засаді після речення без окремого покликаня зголосити ся до служби. Та щоби і що до тих осіб уможливити дозвіл, о скільки є причина їх дальшої реклямації, можна вносити і що до них прошеня о дальше

немії. Великий здобуток — співробітництво з неукраїнською демократією. Неприняте інструкції знов грозить ворожнечею. Велике значіне інструкції ще в тім, що вона дає у виді Генерального Секретаріяту хоч і непсований, та все таки апарат власти для організації краю. Сей апарат необхідний і для підготовленя до Установчих Зборів. Аналізуючи заяви проти приняття інструкції, В. Винниченко не бачить у них ніяких серіозних аргументів. Ручити за рай на Україні на випадок одержаня повного Секретаріяту і девяти губерній — не можна. Всього зробити однаково Секретаріят не може. „Коли перед своєю совістю не сказали „можемо" взяти власть, то повинні сказати — „маємо обовязок". Даних про упадок авторитету Центральної Ради нема ніяких. З точки погляду оборони краю думка Маєвського зовсім незрозуміла. На випадок розриву приймлють би йти на боротьбу. Нехай навіть старчить сил, то чи оплатить розрив всї нещастя, які він викликує — прорив фронту і пр.? Що ми дістанемо тоді? Німці дадуть нам також інструкцію, але вже чисто німецьку. І будуть дві половини України —

Тому не треба відмовляти ся від інструкції. Треба приучити ся до третього напряму — приняти інструкції, але не треба кінчити. Треба гордо піднять голову в свідомости, що не нам дали, але ми вирвали самі! У резолюції повинно бути сказане, що се наше завойоване, одначе на ніж ми не зупинимо ся.

Після мови Винниченка засідане Малої Ради закінчуєть ся в 10½ год. веч.

(Инші буде.)

увільнене до 25. жовтня в звичайно приписаний спосіб, при чім повітові власти політичні можуть давати довід на дожидане рішеня до 1. січня 1918 р. По 25. жовтня с. р. таких прошень не можна буде вносити.

— Крізавого року, ілюстрований альманах на 1917 р. можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка Ринок 10, Ставропігії Руська 3 і Союзнім Базари ч. 20.

ПОМЕРЛІ:

Михайло Дорошенко, хорунжий УСС., погиб трагічною смертю в студених хвилях Волги дня 30. червня с. р. Похоронили його 3. липня с. р. на православному кладовищи в селі Дубівці, саратівської губерній. Ось така коротенька вістка напіпла в російського полону від сотника А. Мельника, що теж живе як полонений у згаданому селі, й глибоким смутком наповнила всіх, хто знав Покійного.

Покійний Михайло Дорошенко родив ся 28. жовтня 1894 р. в селі Рудї, рогатинського повіта в селянській семії. Вчив ся в українській приватній гімназії в Рогатині, а іспит зрілости здав у 1915 р. в Відні. Як гімназійний ученик визначав ся пильністю та талантом. Крім шкільної науки працював пильно над своїм образованем, та не забував і праці для других. В гімназії брав участь у кружковому житю, виготовлав відчити (головно в українистичній секції „Наукової Читальні"), брав участь у концертах й аматорських виставах. Товариші любили й поважали його, а доказом сього хоч би се, що вибрали його були начальником „Шкільної Громади". Горячим бажанем Покійного було по скінченю гімназії стати народним учителем, щоби могти працювати над сільским народом. Сеї праці не занедбував він уже й в гімназії. Працював у читальні в своїм рідним селі й заложив там для сільської дітвори бібліотеку, що дуже гарно розвивала ся. Із вибухом війни вголосив ся один із перших у ради УСС. В їх рядах брав участь у боях в 1914 р. під Туркою, Дрогобичем Бориславом, на Кобилі, в Бескиді й сливе в усіх боях УСС. в 1915 і 1916 р., аж у бою під Потуторами 3. вересня 1916 р., в якому згинув його шкільний товариш хорунжий Юліян Соколовський, попав ся в полон. О стільки був щасливійший від свойого товариша, що дожив сповнення найвисшої мрії нашої, за яку пішов у бій — вільної Вкраїни. Та не довело ся вернути в рідні сторони. Студені хвилї Волги зробили кінець молодому житю. — В. Й. П.

Іван Ґрно Рудницький, емер. секретар міського уряду і почесний горожанин міста Підволочиск помер 3. с. м. у Львові в домі зятя Миколи Левицького, урядника Кр. Союза кредитового, в 75 р. житя. Похорони відбудуть ся в пятницю дня 5. с. м. з похоронного дому при вул. Коцюбинського ч. 96 на Личаківське кладовище. В. й. п.!

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

Др Юліян Шипайло з Дрогобича 200 К. (Дністер). — Іван Гринишин, Пикуличі 50 К.: п. дир. Івана Манулика, п. Теофіля Гоголинського, одн. охоти. Стефана Конюшика, богослова IV. р. теол. Петра Дутка, всіх з Перемишля, одн. охоти. Івана Орелецького, 18 полк стрільців. — Збірка на помниках у Андрія Дмитришина 21 К 82 сот. — Михайло Мокрий, учитель в Новій Вижні, дес. У. С. С. 10 К.: п ну Нусю Мурську, учительку в Глуховичах ad Гаї, п ну Олену Басовську, Львів, міхх. У. С. С. і Романюка Миколу Етр. 445, піх. У. С. С. Рабан Петра Етр. 445 і вістуна У. С. С. Кубу Кобринського Етр. 445 —

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 5 жовтня 1917.

Нині: греко-кат.: Фоки свящ. — римо-кат.: Плацида.

Завтра: греко-кат.: Зач. св. Ів. Кр. — римо-кат.: Бруна.

| **На памятник бл. п. Ярослава Весоловського** зложили в „Земельній Гіп. Банку" у Львові ч. к. 4 000 Вп. П. Евг. і Ол. Котиси 10 К, Рогульский Микола 5 К, Колцуняк Юліян 5 К, і Окпиш Антін 20 К (за гонорар бл. п. Вес.).

| **На фонд укр. журн ім. Яр. Весоловського** зложив в „Дністрі" у Львові ч. кн. 10.500 П. Юліян Колцуняк 5 К.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда"** у Львові під управою К. Рубчаковеї. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 6 жовтня 1917 „За двома зайцями", комедія з міщанського житя на 4 дії М. Старицького.

В неділю, дня 7 жовтня 1917 „Чорноморці", нар. оперета на 3 дії М. Старицького.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

| **Загальні збори тов а „Львівський Бали"** відложені на суботу 27 жовтня 1917. 1—2

| **Краєвий Союз для збуту худоби** у Львові подає до відома, що з днем 1. жовтня с. р. переніс свої бюра в вул. Зіморовича ч. 20 на вул. Оссолінських ч. 15 II. пов. 286 3—3

| **До „Січий" і „Соколів" в краю.** Руханково-стрілецьке Товариство „Сокіл-Батько" взиває всі Товариства, щоби списали шкоди, які потерпіли в наслідок війни, дали потвердити виказ шкід місцевому громадському Урядови і на основі сего вносили прошеня до ц. к. Намістництва як Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини до Секції I. в Кракові о підмогу на віднову Товариства. Підписує голова і писарабо хтось з членів чи членинь, коли гамті два неврисутні. Подання є вільні від стемпля. Для скорішого полагодженя належить безпосередно звертати ся до Експозитури Краєвої Централі в даним окрузї. Коли Експозитури є недалеко віддалені, найдогідніше було би зі списом шкід, потвердженим Урядом громадським, устно передавати ті прошеня. Письмо треба на почті поручати. — Управа „Сокола-Батька", Львів вул. Руська 20. 266 4—5

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили в коронах:

Вп. Маріян Гавронський в Кіцманя (Буковина) 5, Микола Кобзар 10, Ольга Левицька 10, Іван Голда в Кульпарикова 6, Мих. Гавур 2, Н. Н. 10, Павло Лещій ц. к. поручник пол. поч. 10, разом 53 К.

За що в імени шкільної дітвори і їх родичів, складаємо ласкавим жертводавцям сим правдиво сердечну подяку. — М. Сінк. 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Глядаю своєї сестри Текли Влях і зятя Михайла зі Станиславова. Хтоби знав теперішне місце побуту Стефана Крижа з Криниці-Фірлеїв в Рогатинщині, котрий в р. 1914 був в Перемишлї при облозі твердині яко Zugsführer 3/2 Sapperbaon, вержить мене повідомити. Анна Пилипівна K. k, ukr. Flüchtl. Lager Gmünd N. Östr. 285 2—3

Оголошення.

Господарі до ведення дому священика вдівця пошукує гр. кат. уряд парохіяльний в Пасічній к. Надвірної. Вимога: здоровле, спокійна вдача, знане сільського господарства головно молочного, працьовитість. Зголошеня з поданем услівій до повисшого уряду парох. 47 1—2

Потребую сейчас інструктора до дітий, в яких одно вчить ся II кл. гімн. а друге IV кл. гімн. Академик або хто инший, що не має на разї занятя або побиває ся в дорожнечою а міг би і хотів би совісно і умілo сповнять роботу інструктора на селї нехай вголосить ся сейчас до мене. Харч буде мати добрий і добру платню. Адреса до мене: о. Василь Чайковський гр. кат. парох в Мишкові, почта на разї Залїщики або Тлусте ad Чортків. 293 1—3

Уживайте „Данія" до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ" найлучший виріб, який заступає КРОХМАЛЬ

ДАНІЯ

назвище і марка охор. позвно застер.

Не нищить біля!
Незрівнаний в ужитю!
Розпускає ся в воді, не лишає осаду!
Зовсім не шкодить білю!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведеняхі т. п.

НАБУВАТИ: в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всіх дрогеріях, корінних склепах і складах перфумерії і т. п. по 80 с. і К 1·50

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнійшим купцам у всіх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні запити належить адресовати до:

„ДАНІЯ" Централя для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріянська 28, I. пов.
Ч. телефону 1416. 224—3—3

Підписуйте уділи

одиозкого українського кооперативного союза для рільничої торговлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

разом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Провінити на жадане даром. VI. 9—20

Консерватористка уділяє лекції гри на фортепіяні. — Королевої Ядвіґи ч. 35. двері ч. 5. 283 2—3

Спеціяліст хоріб венеричних і скірних
Д-р ФРІШ Валова ч. 11. 166 7 ?

Лїцитація коний і лошат.

В неділю дня 7. жовтня с. р. о год. 8 рано відбудеть ся лицитація коний і лошат в кінській стації вужитковій команди військової Перемишля в **Оньківцях коло Сянока.**

Уділ в лїцитації можуть брати лиш сі рільники, котрі викажуть ся легітимацією свої політичної власти або команди рейонової. 292 1—1

Передплачуйте український журнал

в німецькій мові

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:
Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.
Відвічальна редактор: 12—?
Посол Володимир Сінґалевич.

Виходить чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/8.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. В друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 265 (9517) Львів субота 10 падолиста (28 ст ст. жовтня) 19 Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в вечірніх 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 9. падолиста

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Опір Італійців над Лівенцою пролонгований. Союзники перейшли через ріку на ліім фронті і посувають ся вперед на захід. Також у тирольських граничних горах війска наші зробили поступи.

ВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 9. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Артил. боротьба у Фляндрії дійшла до великої сили. В Артезії огонь у кількох місцях ожив.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Ми перебрали ся через Лівенцу. Без угов ку стремлять союзні армії горськими дорогами в долину, ломлячи опір італійських задних сторожий і серед снїговиці і влив пручи до ріки Піяви.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 9. падолиста 1917.

Перед переходом до дневного порядку відчитано 7 наглих запитів в польській справі, внесених Українцями, полудневими Словянами, Чехами, нім. соц. демократами, Румунами, укр. соц. дем. та віденськими поступовими послами. Підчас читання робили Українці всїляки уваги.

Запит Українців протестує проти придученя Галичини до Польщі, через що галицькі Українці дістали би ся під польське панованє. Запит поставлений п. Корошецом в імени полуд. Словян і п. Станком в імени Чехів заявляє, що через розвязку польської справи без рівночасної розвязки справи полудневе словянської, чеської та української в дусї заяв, вложених дня 30. мая 1917 в Палаті послів, витворено би такий стан річи, що словянські народи в Державній Раді найшли би ся на віки в меншости, то саме стрінуло би Українців в польській соймі. В запиті п. Станка сказано ще: Радо побажаливб ми польському народови хочби частинного осягненя бажаної цїли, коли би в плянованій розвязці польської справи могли ми доглянути бодай в приближеню хотяй би принціпіяльне признанє підношеної нами конечности переміни держави у союз держав. Представники чеського народа протестують в найбільшою рішучістю проти такого поступованя дипльомації, яке нарушують також демократичні та конституційні основи, що може знївечити всї взгляди на мир та витворити нову причину до дальшого веденя війни через те, що поширяється зріст анексіоністичної політики, ба що навіть монархія бере в тім участь.

В запиті п. Адлєра в імени нім. соц.-демократії звертаєть ся увагу на те, як зрозуміли би намірену розвязку в державах антанту. Втрата Курляндії є для Росії прямо втратою одної можливої до ужитя пристани на Балтійськім мори, яка з зимі не замерзає (Голосні заперечення). Ціла політика осередних держав є проти демократії Росії й через те є загрожена російська революція, що увільнила центральні держави від царизму. Бажаємо польському народови независимости, але протестуємо, щоби осередні держави накидали Польщі монархічний устрій. Ми готові згодити ся на відступленє Польщі польських областий в Галичині, але се може стати ся тільки через трактатову угоду між Австро Угорщиною і Польщею, потверджену народним представництвом.

В запиті Ромунів сказано, що така розвязка вплине також дуже сильно на долю Буковини, головно буковинських Ромунів.

(*Продовженє на стор. 2.*)

Львів, 9. падолиста 1917.

Нова революція в Росії після непокінченої ще першої революції, і відновлений плян перепроданя великих частий української землї й людности з вільної руки Полякам — обі сї відомости вдарили в нашу свідомість майже рівночасно і обі свідомістю сею потрясли, кожда очевидно на свій лад.

Між подіями сими істнує взаїмний звязок нетільки часовий; вони вяжуть ся зі собою дуже густими нитками взаїмної залежности: залежности між причиною і наслідком.

Торгувати народами, перепродувати їх в одної держави до другої, не питаючи їх про їх волю, — сей середновічний принцип дина стично державної політики впав був, здавалось, раз на все в хвили, коли з одної сторони Вільзон, з другої освободжена від царського дому нова Росія проголосили як ціль сеї війни здїйснене самоозначеня кождого народу, хочби найменшого і хочби як довго в кайдани заковано го. Хоч не хоч, а після вагання і хитаня приняли сей принцип за свій також політики осередного союза. Здавалось було, що нарешті, по многих віках страждань раз на все буде змазане з обличя білих частий світа, передовсім з обличя старої Европи, клеймо ганьби торговлї людьми. Торговлї не Неграми, а такі білими народами. Біла раса, здавалось, пустивши на шлях новий, до нових, справедливих, достойних людини форм співжитя серед своїх частий, своїх племен і народів. Але дальший розвиток подій — бодай так, як він в сій хвилї представляють ся, — приніс світови нове розчарованє, народам-страждальцям новий біль, — а ідеї национальної справедливости новий, тяжкий удар в лице.

Російська революція, котра виступила одним з чільних заборол нового принципу, не зуміла покищо сконсолідувати країни так успішно, щоби проголошений нею новий принцип співжитя народів мав оперте в дійсній силї відновленої Росії. Офензива Керенського була гріхом і була похибкою, які тяжко помстили ся нетільки на народах Росії, а й на дальшім розвитку ідеї національної справедливости. Від її невдачі і від факту внутрішнього безсиля Росії знов набрали сміливости ті політичні елементи в світі осередних держав, котрі — в супереч найкращим починам великої части їх власних горожан і політиків — не могли направду освоїтись з думкою, що настав конець відсталим, старим практикам торгованя народами. Визнавші старого принципу підняли голову і жадібно простягли руки по наживу.

Поляки жажадали земель українських — Східної Галичини передовсім, а старого типу дипльомати думають, що втнуть не знати яку політичну штуку,

Тай не погасла ще надія, що той молодий Монарх, котрий за недовгий час свойого володіня вспів приднати собі серця також українських горожан своєї державної спадщини, і котрий виявив так богато розуміня Нового Часу, — що цісар Карло І. не піде на зустріч тим польським народожирним похотям, які є наглядним запереченєм Нового Часу і духа демократичної монархії.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Українська армія.

Украïнізація 15 дивізій.

(Ф. К.) *Відень, 7. листопада 1917*

„Кіевская Мысль" з дня 18. н. ст. жовтня у телеграмі з головної кватири повідомляє:

Верховний головнокомендуючий А. Ф. Керенський підписав указ про постепенну украïнізацію пятнайцати дивізій, що має бути зроблене через вливане до них українських доповнень.

УПР. супроти відданя галицьких Українців під Польщу.

Правительство вновь обдурило. — Нагле внесене в парлямент. — Протест у президента міністрів

Відень, 8. падолиста 1917.

Секретаріят УПТ. розіслав нині до газет отсей комунікат:

Донесенє газет, що в польській справі має наступити рішене, яким Галичина має бути відступлена Польщі, викликало серед українських велике розворушенє. Нині перед тим парламентарна комісія УПР. відбула довше засїданє, а на по пол. по замкненю засїдання буджетової комісії скликано пленарне засїдане УПР. Послів, які перебувають у Галичині завізвано телеграфічно прибути до Відня. Розворушенє Українців тим більше, що на конференції президії УПР. з гр. Черніном 1. с. м. він рішучо заперечив, ніби то правительство має який небудь намір рішати що-небудь в польській справі і що до Галичини перед заключенєм мира.

*

УПР. заповіла нині президентови палати послів Гросови, що на завтрішнім засїданю палати послів поставить нагле внесене в польській справі і зажадає, щоб над тим внесенєм зараз отворити дискусію.

*

Нині в полудне мала відбути ся конференція пос. В. Сїнгалевича й инших послів нїмецьких народностей з президентом міністрів в справі інтернованих і конфінованих. Замість сього пос. Сїнгалевич вручив президентови міністрів письмо, в якім, вказавши на ціль конференції, заявляє:

„Одначе з огляду на найновійші політичні надії, з огляду на заповіджене прилученє Галичини до Польського Королівства на бажанє Австрії, що означає видачу австрійських Українців їх віковічному ворогови мусимо ми, австрійські Українці, дійти до заключеня, що ми не маємо вже чого шукати в Австрії. Мимо безмірних жертв українського народу в сій війнї, мимо правдивого привязаня до держави й династії не хоче австрійське правительство мати зрозуміня для інтересів українського народу й його будучности, для його найбільш житевих домагань. Заповіджене прилученє Галичини до Польського Королівства не є нїчим иншим як ударом в лице, ударом в серце вірного українського народу в Австрії. З огляду на се не стоїть труду вести які небудь переговори з австрійським правительством і тратити на них час. Побожне бажанє роздавити нас, австрійських Українців, як і инші поневолені народи, вже істнує. Чи воно вдасть ся, се ще питанє. З огляду на те, що я з українських послів є перший, який по згаданих подіях входить в контакт з правительством, мушу вже тепер против згаданих намірів заложити торжественний протест і заявляю, що не буду брати участи в конференціях".

ТОРГОВЛЯ НАРОДАМИ.

Вісти про рішене польської справи.

Львів, 9. падолиста 1917.

Як се подав вчера урядовий комунікат, алярмуючі вісти з Берлїна про згідне рішене Австро Угорщини й Німеччини злучити Польське Королівство з Галичиною в польську державу тріялістичної Габсбурської монархії не годять ся з правдою. На скільки — з комунікату не довідуємо ся. Він тільки говорить, що рішене ще не запало, але не говорить нїчого про напрям, в якім осередні держави приготовляють рішене.

Пишучи про те рішене, віденські дневники називають його рішенем „в австрійськім дусї". Тимчасом журнал „Neuöstesreichische Blätter" в ч. 4. за жовтень с. р. як раз в пору приносить

розмову про польську справу з проф. Фрід'юнгом,

з якої виходить, що те, що газети проголосили за довершене тепер, є властиво поворотом до берлїнського рішеня з 1915 р. Проф. Фрід'юнг— очевидно, не знаючи ще нїчого про теперішне рішене — говорив:

В падолистї 1915 р. берлїнський кабінет предложив віденському злучити російську Польщу з Галичиною в вільну державу під скиптром австрійського цісаря, одначе під умовою, що Німеччина, Австро Угорщина й будуча Польща мають творити економічний блок. Є се неможливо— говорили в Берлїнї—включити здобуту Польщу в австро-угорську цлову область таким способом, щоб Німеччина мала утруднений довіз в области Вислн. Так само не могла Німеччина згодити ся, щоб зелїзничі шляхи, які злучать Німеччину й Росію і які пресїк ідуть через Польське Королівство, були зовсім усунені з під розпорядимости Німеччини. Жадано торговельно-політичних, зелїзнично-політичних і в кінцї мілїтарних запорук, щоб Німеччина рішила ся на велику уступку влученя здобутої російської Польщі в австро угорську державну спільність. Був се початок нещастя, що віденський кабінет вагав ся принять се широко закроєне рішене, яким мала бути утворена велика середня Европа. Почали ся торги, аж прийшло нещасте під Луцком в лїтї 1916 р., після чого Австро-Угорщина прийняла инше рішене, щоб Польське Королівство творило державу для себе, окремо від Німеччини й Австро-Угорщини".

УПР. заперечує вїдомість про плян злуки Королівства з Галичиною.

Пресове Бюро УПР. видало 7. с. м. отсей комунікат:

В газетах вирнули поголоски про намір перевести в найблизшім часї зміни в інтернаціональнім положеню т. зв. Конгресової Польщі і в відношеню австрійського коронного краю Галичини до Австрії і в Австрії. Супроти сього мусить ся ствердити на основі зовсім певних інформацій, засягнених УПР. в меродатнім місци, що ті поголоски не мають нїякої фактичної основи та що не істнує нїякий намір переводити перед кінцем війни які-небудь зміни в тім напрямі.

Українське становище.

Вчерашна ранна „N. Fr. Presse" між заявами політиків у польській справі приносить отсю заяву пос. д-ра Костя Левицького:

Українці є рішучо противні злученю якихнебудь частий етнографічно й історично української території в якій небудь форм до польської держави. Ми домагаємо ся проголошеня державної безпосередности нашої території й оставленя її при Австрії. Коли-б Австрія не хотіла нас мати, домагаємося прилученя до української республики. Утворене польської держави, яка мала б обнимати також українські землї, противить ся поняттю визволеня націй, — яке прецїнь проголошено цїлю війни. Польська нація має тільки право на заселені Поляками области, а не на наші, і ми проти злуки з польською державою рішуче застерігаємо ся.

Польське коло боїть ся денного світла.

Польське коло відбуло вчера засіданє, на якім радило, яке становище занята в палатї послів, коли б инші партії поставили внесене на отворене дискусії в польській справі. Ухвалено голосувати проти отворення дискусії.

Далї рішено, щоби президія кола вироби ла декларацію, яка мала би бути відчитана, коли-б палата послів таки рішила перевести дискусію.

Польська „свобода" для українського народу в Галичині.

Та сама „N. Fr. Presse" містить заяви польських політиків Дашинського, Германа і Геца, з яких вїє очевидно вдоволене з виглядів на таке рішене польської справи.

Як думали би в такім випадку Поляки у щасливити Українців, про се пос. Дашинський говорить:

„Що-до питаня, що має стати ся з українськими частями Галичини, коли б Галичина в цїлости прийшла до Польщі, то вкажу на те, що польське коло на основі цїсарського письма з 5. падолиста 1916. в тримісячних нарадах виробило проект конституції для Галичини, де частям українського народу, які мали би ввійти в польську державу, признаєть ся такий вимір автономії, як ся взагалї можлива в найсвобіднїйшій і найпоступовійшій державі світа. Самоуправа, національні курії в репрезентаційних тілах, університет та инші національні й культурні потреби Українців є в тім проектї забезпечені".

Стїльки п. Дашинський, якому пригадаємо, що він в 1899 р. на соц. дем. конгресї в Брнї моравським був за поділом Галичини, мотивуючи се тим, що „через утворене краю Галичини зіпхнено $3^1/_2$ мілїонів Українців на становище безнадїйної меншости" та що „Українці оплачують цїлу польську культуру в Східній Галичині". Шкода, що п. Дашинський забув тепер ті свої слова, бо-ж через утворене польської держави галицькі Українці стали би ще більш безнадїйною меншістю!

Пос. Герман про положене галицьких Українців у плянованій польській державі сказав: „Що до українських частий Галичини, то подія Галичини виключений. Та розумієть ся само собою, що ми радо признаємо Українцям всї бажані свободи. Ми Поляки, що все бажаємо тільки справедливости й самі добре знаємо, як можна терпіти в положеню меншости, дамо всїм меншостям в польськім королівстві повну справедливість".

Очевидно, таку, якої в польській Річи посполитій і від 1861 р. в Галичинї зазнавав український нарід.

Голоси віденської преси.

Віденські дневники розпливають ся в загальних фразах про вагу рішеня польського питаня „в австрійськім дусї". Тільки одна „Arbeiter Zeitung" протестує проти того, щоби справу, таку важну для всїх народів Австро-Угорщини, рішати, не запитавши ся про волю тих народів. З'окрема про Галичину пише вона:

„Галичина є щось менше як польська нація. Нам не може бути байдуже, яка доля жде галицьких Українців і які з того можуть вийти побудженя до війни в відношенню між Польщею й Росією".

Державна Рада.

Початок гл. стор. 1.

Дальші питаня в тій самій справі поставили віденський поступовий посол Куранда і укр. соц. дем. Вітик.

В запитї Вітика сказано, що умови тайної дипльоматії є наругою проти конституційних стремлінь парляментів й проти засади висказаної в престольній бесїдї, що всї народи мають бути рівноправні. Се продовжить війну в безконечність, бо стремить ся до анексій, а з окрема обиджує та кидає в неволю український нарід, який в тій війні поніс найтяжші жертви.

Палата ухвалила наглість внесень.

Посинокі інтерпеляції мотивували свої питаня. Промовляли пп. Петрушевич, Корошец, Станек, Вітик, Іскескуль та Куранда.

Опісля забрав голос през. мін. Зайдлер та заявив, що йому не легко тепер відповісти на запити, яких зміст не був йому звісний перед їх відчитанєм. Він відкликує ся на заяву зложену вчера в буджетовій комісії та заявляє, що нема ще бесїди проте, щоби польська справа була розвязана і як довго наради з нїм. правительством не покінчені, не можна сказати, як та справа має бути порішена (перерывана). Колиб однак в будучности польське королівство шукало опертя о монархію то очевидно цїлість справ треба би полагодити законодатною дорогою. Польська справа не може бути перешкодою для мира, бо виключає насильство (перерывана), а польська держава має в будучности після свобідного вибору вишукати собі свою політичну орієнтацію (оплески).

Більшість заявляє ся за отворенєм дискусії. П. Петрушевич в умотивованю заявляє, що нї один нарід в Австрії перед війною не мав тільки самоволї до внесеня, як український. Австрійські народи йшли все на руку тим, що гнобили Українців. Все те, що Українці осягнули на поли народних прав, осягнули тільки в боротьбі з польським і австрійським центральним правительством. Во виду незвичайних обставин та гнету Українців під царським ярмом, витали Українці з вдячністю то, що могли осягнути в Австрії. Українці надіяли ся, що по війні буде їх инакше трактувати ся, а показало ся, що Австрія є дальше неприятелькою Українців, якою все для них була. Те, що гр. Чернін обговорив в Берлїні є безприкладним простуцком проти свободи, права самоозначеня, ба навіть проти власної монархії. Певно прийде час, коли той гоюв в Польщею тяжко піметить ся на державі.

Ходить головно о те, що поповнено найпогавійший злочин на українськім народі Мимо запевненя гр. Чернїна переговори в польській справі тревають вїд раду місяців. Мимо того Українці не тратять надії. Услівя мира не будуть диктовані виключно центральними державами, при столї, при якім будеть ся обговорювати справу мира, будуть також представники инших народів, імовірно і представники української держави прийдуть до голосу. Коли однак ходить о ослївя мира, не віддасть ся долї мілїонів в руки одного тільки гр. Чернїна, бо то противить ся понятям конституційної держави, понятю принятого цїлим світом права про самоозначеле народа про себе.

Відтак промовляє п. Зайц і п. Станек, який взиває Поляків, щоби в імя словянської солїдарности помирили ся з Українцями, як що не хочуть стягнути на себе відвічальність перед історією.

П. Вітик заявляє, що Українці звертають ся до всїх народів, бо не можуть здати ся на дипльоматію. Права Українців запродано. Українські полки несуть прапори австр. і нїм. армії до побіди, а для Українців готовить ся тепер в Галичинї ярмо вічної неводі. Український нарід бажає порозумінє з польським, але нїколи не піде під ярмо шляхтичів. Українці посвятили для держави найлїпші свої сили, а тепер хочуть ся їх в Австрії виречи. Українці домагають ся справедливости для себе і всїх народів.

Опісля промовляли п. Іскескуль, Грекуль і Куранда, відтак забрав голос през. мін. д-р Зайдлер.

Керенський арештований.

БЕРЛІН. („Tagb.") Бюро Райтера доносить за Петрогр. тел. тел. аг., що Керенського арештовано.

До українських послів.

Телєграма президії УПР.

Відень 8 падолиста 1917.

Президія УПР. взиває послів: Петрицького, Голубовича, Окуневського, Будановського, Лагодинського, Льва Бачинського і Ливрука зараз прибути до Відня.

Покликане на 12. с. м. неважне.

НОВИНКИ

Львів, 9 падолиста 1917.

— **Польське фалшоване.** На відомість про рішене в польській справі пос. д-р Кость Левицький помістив в „N. Fr. Presse" заяву, яку ми подаємо на иншім місци. А тут хочемо остерегти наш загал перед тим фалшованєм, якого допустила ся нинїшна „Gazeta Poranna" з тою заявою. Подавши текст заяви, долучила вона до неї, нїби дальшу часть її, ще донесене „Oesterr. Morgenzig.", яке ми подали вчера, означуючи його як монструально неправдоподібну отже й невірну звістку, і яке звучать, що перед подорожю гр. Чернїна до Берлїна були в нього Поляки й Українці тай і одні і другі вийшли вдоволені, бо Східна Галичина мала би дістати автономію. Наслїдком сього сфалшованя польською редакцією виходить, нїби то відомість про конференцію Поляків і Українців з гр. Черніном і про вдоволене Українців походить від провідника Українців д-ра К. Левицького. Ми вже мали нагоду вказувати, що „Gazeta Poranna" (згл. Wieczorna) як би нарочно містать вісти, обчислені на те, щоби дискредитувати д-ра К. Левицького серед українського загалу. До таких вістий належить і обговорене сфалшоване його заяви. Видно — повтярємо — Полякам особливо залежить на тім, щоби здискредитувати д-ра Левицького серед українського загалу, коли хапають ся аж таких способів, як фалшоване його слів.

— **Др Володимир Охримович — професор українського народного університету в Київі.** Від д-ра В. Охримовича прийшло до родини в останїм часї кілька карток з Київа, куди — як ми вже подавали — він переїхав з Сибірї. В картцї з 5. ст. ст. вересня він між ин. пише: Я поки що лишаю ся в Київі, де маю викладати в народнім університеті загальну теорію права".

— **З'їзд українських с.-д. у Київі.** „Кіевская Мысль" з 17. ст. жовтня повідомляє: У Київі в клюбі „Родина" відбувають ся з'їзд українських с. д. Прибуло около 100 делегатів. Идуть горячі дискусії про політичний момент. Меншість

Найдешевше жерело

обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов** 4-43

в'їзду по сторонї поглядів меншевиків. На з'їздї виступав В. Винниченко. Засідання з'їзду відбувають ся при замкненых дверях.

— **Віцепрезидент гал. Дирекції почт і телеґрафів** Артур Шффер вибрав в справах урядових до Відня. Управу дирекції почт і телеграфів обняв старший совітник почтовий Казимир Ласкі.

— **Українська захоронка.** Пригадуєть ся, що загальні збори товариства „Українська Захоронка" у Львові відбудуть ся в суботу о год. 4, а на случай браку статутом приписаного комплету о год. 4½ по полудни в салї „Української Бесїди" при вул. Костюшка ч. 1 в (II. поверх). Львівська громада відносить ся над причуд обоятно до сего товариства, яке розвиває незвичайно хосенну діяльність у Львові так під гуманітарним, як і національним оглядом. 4 хоронки в поодиноких дїльницях міста, які дають приміщенє кільки сотках найменшої дїтвори, та річний буджет в видатками в квоті звиш 26.000 К.—отже короткий оглид дїяльности товариства, яке заслугує на се, щоб ті, що ще не є його членами, вписали ся до нього та прибули численно на загальні збори.

— **Обезпечати ся на житє під корисними услівями** і спотиний заразом горожанський обовязок супроти держави, підписуючи VII. австрійську воєнну позичку, можна і повинно ся тілько через „Ц. к. австрійський військовый фонд вдів і сиріт". Про ріжні удогіднена подає ни нїшнє число нашої часописи. Гляди на 4 ту сторону.

Субота, 10. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Параскевії — римо-кат.: Андрія в Ав.

Завтра: греко кат.: 23 Н. по С. — римо-кат.: 24 Н. по З.

| **Репертуар Українського Народного Театру Т-ва „Бесїди"** під дирекцією К. Рубчакової в Дрогобичи, сала „Кіна Олімпія".

В вівторок, дня 13. падолиста 1917 „Запорожець за Дунаєм", народна оперета на 3 дії Артемовського.

В середу, дня 14. падолиста 1917 „Хмара", народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Суходольського.

В четвер, дня 15. падолиста 1917 „Модний жених", комедія з мїщанського житя на 4 дії Старицького.

Початок год. 7·30 вечер.

Білети раньше можна набути в „Народній Торговли", а в день представленя при касї театру від год. 5 попол. 2—2

| **Замість вінця** на домовину Свого Незабутого Стрийка Евгена, складають 50 К на Українську Захоронку Др Ярослав і Софія Олесницька.

| **Дирекція „Руської Щадниці" в Перемишли** подає до відома, що від дня 1. падолиста с. р. буде платити від нових вкладок 3½% для приватних сторін, а для фінансових інституцій 3%. Натомість від давних вкладок знижує відсоткову стопу на 3½% від дня 1. сїчня 1918. 2—3

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала нам Найдоровшу Жену, Маму і Бабуню бл. п. Павлїну з Любинецьких Грабовенську.

В сій тяжкій для нас хвилї, найшли ми по міч і потїху зі сторони приятелїв і знакомих, котрим хочемо бодай в сей спосіб зложити сердечну подяку.

Передовсїм дякуємо Вп. пані Гогоєвичевій за всї труди і опіку коло Хорої, а відтак за заняте ся похороном Покійної.

Дальше дякуємо Впр. о. Совітникови Т. Горникевичеви за провід в похоронних і за слова пращальні, як також Вел. оо. В. Пилипчукови, К. Штайднови, П. Чолїєви, К. Домбчевському, Г. Радчукови і С. Фітьови за ласкаву участь в відправі похоронній.

Сердечно дякуємо всїм приятелям і знакомим за слова потїхи і участь в похоронах Покійної, як також Чч. Братствам церковним з Тисова, Поляниці і Бубнища і незвичайно численно зібраним членам тих громад, котрі поспішили віддати посмертну услугу бл. п. Подругї їх пароха.

Нехай Всевишнєй винагородить Вам сторицею за Ваше добре серце.

о. Йосиф Грабовенський Муж, з дїтьми і внуками. 427 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Грицко Братків, 34 п. п. IV. комп. Пошукує: Юстина Браткїв, евакуована з Голубиці повіт Бродн, тепер в Трудовачи, почта Гологори. 406 3—6

Згубив ся хлопець лїт 11, в 1915 році, син Тараньки і Івана Білас з Уїзду повіт Рогатин. Хлопець звесь Марко, волосє чорне, малого росту, грубий на чолї знак (від ударення ся), очи сиві. Хлопець пішов за треном військовим і перебував по селах сусїдних — а дехто видів його в Дрогобичи, хто знав би де він є, прошу дати знати до уряду громади в Уїзді — а мати обіцяє наго роду. 419 1—2

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лаючнім, нехай буде ласкав подати його адресу або якусь вістку о нїм на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 1—10

Оголошенє

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", кробний пакет коштує 10 сот. **ФЕДЕРА**

Виключне заступство у перфумерії

319Д 24—30 **Львів, Синстуска ч. 7.**

Вже друкуєть ся та незабаром появить ся

„Червона Калина"

ЗБІРНИК

Українського Січового Війска

випуск 1.

Понад 100 ілюстрацій (малюнки, рисунки, карікатури, плякати й світлини).

Колірова вінета арт. О. Куриласа. Під редакцією: М. Угрина Безгрішного. В збірнику беруть участь тільки У. С. С. Додаток до збірника — календар на 1918 р.

Ціна 4 кор. в кращій оправі та з автографами редакції 10 кор.

Переписні листки „Червоної Калини" (карікатури й колірові малюнки УСС). Серія I 28 К (80 карток) і 90 сот. (3 картки).

При збірних замовленях за готівкою 25% рабату й почтова оплата.

„Ч. К." містить анонси на таких умовах: ціла сторона (8°): 200 К, — ½ стор. 105 К, — ¼ стор. 60 К, — ⅛ стор. 35 К.

Замовляти в редактора — Кіш У. С. С. Etappenpost 445. 421 1—3

ОГОЛОШЕНЄ

XXXVIII. Загальних Зборів

„ТОВАРИСТВА ЗАРІБКОВОГО" в СТРИЮ

за рік 1915,

які відбудуть ся дня 17. падолиста 1917 о год. 10 перед полуднем в льокали стоваришеня.

Порядок денний:

1) Отворене Зборів.
2) Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
3) Звіт Дирекції з дїяльности і рахунків за р. 1915.
4) Відчитанє протоколу з люстрації.
5) Звіт комісії ревізійної і внесенє на удїленс Дирекції абсолюторії з дїяльности і рахунків.
6) Внесенє Надзірної Ради на роздїл чистого зиску.
7) Вибір 3 членів Надзірної Ради на 3 роки.

Того самого дня о год. 11 перед полуднем в тім самім льокали

XXXIX. Загальні Збори

за рік 1916

з тим самим порядком дневним, а точка 4. Вибір комісії ревізійної на рік 1917.

Д-р Еронім Калитовський
голова.

Ярослав Кисілевський
секретар. 415 1—1

Загальні Збори

Краєвого союза

господарсько-торговельних спілок

стовар. зар. з обмеж. пор.

торг. синд. Т-ва „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

відбудуть ся дня 15. падолиста 1917 р. о год. 3. по пол. в льокали Товариства у Львові, при вул. Зіморовича ч. 20.

з отсим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Зріт Дирекції з дїяльности і рахунків за адм. рік 1916/17.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Розділ чистого зиску.
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради і одного заступника на місце уступаючих.
6. Зміна § 1. статута.

На случай браку комплету приписаного § 41. статута відбудуть ся того самого дня в тім самім льокали о год. 4. по пол. слїдуючі Загальні Збори з тим самим дневним порядком, котрі рішають правосильно без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 10. жовтня 1917. VI 1—1

За надзираючу Раду:

Я. Колтуняк — секретар: **Р. Залозецький** — голова.

Загальні Збори

Товариства взаїмного кредиту

„ВІРА",

стоваришеня, зареестр. з обмеженою порукою в Перемишли

відбудуть ся дня 27. падолиста 1917 о годинї 5. пополудни в комнатах Товариства з слїдуючим порядком нарад:

1. Отворенє Загальних Зборів через предсїдателя.
2. Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів
3. Справозданє Дирекції і білянс за 1916 рік.
4. Справозданє комісії ревізійної з внесенем на удїленє абсолюторії.
5. Проект розділу білянсової надвижки за рік 1916.
6. Вибір двох членів Ради надзираючої і одного заступника.
7. Затвердженє одного члена Дирекції і одного заступника.
8. Вибір трех членів комісії ревізійної.

Перемишль дня 7. падолиста 1917.

За Раду надзираючу Тов. взаїмного кредиту „Віра"

Роман Дмоховський — предсїдатель. *Михайло Котович* — секретар. 426 1—1

Купно коний.

Офіциры евіденції коний у Львові, Тернополи, Чернівцях закуплюють коні всякої категорії почавши від скінченого 4—15 року, о скільки вони є придатні і в добрім стані. Рівнож коні, які є в евіденції купуєть ся в окрузї рекрутованім при добровільній цїні. Гляди на оповістки з поясненями. Колиб де уже урядувала комісія закуплююча, а властителї коней хотять ще продати, можуть їх до продажи зголосити в слїдуючий спосіб: В районї офіцирів евіденції коний у Львові і в Тернополи — до Львова, улиця Охронок 4, в Станиславові улиця Матейки 6, в Чернівцях D-r Reissgasse 10.

Штайнґасс, оберляйтнант
K. u. k. Inspizierender der Pferdeergenzung des Militärkommandos Lemberg
428 Tarnowskigasse 35.

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.
Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.
(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ).
Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (відділ обезпечень).
ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ
є найдешевшим і найвигіднійшим способом обезпечення ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.
Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії. Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.
Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 л т.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпечене в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпечене **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на літ 9 **платне по девяти літах готівкою — річно К. 90.**
На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.
Жовнірів в поли обезпечує ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к. австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІЙСЬКИЙ ФЕНІКС" у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разї швидшої смерти крім обезпеченої облігації вертає ся сейчас ще невужиті премії. — —
Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпечене, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, **або Словацького 16.**
393 3—45

Дня 25 падолиста 1917. відбудуть ся ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Товариства кредитового „НАДІЯ" в Мостах великих, в каменици п. Пурманової І пов., о год. 4. по полудни з слїдуючим порядком дневним:
1. Отворене зборів.
2. Вибір 7 членів Ради Надзир. і 3 членів Управи.
3. Внески членів.

Мости великі, дня 5 падолиста 1917.
о. Олекса Гоцький голова. Петро Крук секретар.
424 1—2

Обшар дворський в Довголуці
пошукує економа, лїсничого, лїсного, огородника, кухарку, панну і двох форналїв.
415 1 3

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназіальн. приме фірма
І. БОРИС, Перемишль.
Сироти мають перщенство. 356Б 8 10

„КАРПАТІЯ"
Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові вул. Руська ч. 18
приймає
обезпечене VII. военної позички
за дуже нїякими проміями і під дуже корисними условями.
Панів і Пань, які бажали би бути помічними в приєднуваню таких обезпечень просить ся звернутя ся писемно або устно до дирекції Товариства, на висше подану адресу. 422 1-3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion IVIEN, VIII. LEDERERGASSE
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 95.280
ПРОСИМО НА ТО АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ПАТКИ
НА СУПРОТИВНІ ТО ЗІЗНАК.
3

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ
„РУСАЛКА" на 1918 рік
Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)
(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).
В шкіряній оправі як нотес К 1·20
Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки
А. ОКПИШ, Львів, Надрцьна 4
371 Б 6—25

ФАРБИ до фарбованя матерій, ружні барви, по 30, 60, 90 с. зі способом ужитя
поручає І. Борис, Перемишль.
При замовленю подати вагу до фарбованя матерій.
Горговлї дістануть рабат А 316 8 10

Священик вдовець пошукує зараз за радчиню дому і господарства. Зголошеня з условями до гр. кат. Уряду парохіяльного в Пасічній коло Надвірної.
417 1—2

Приймуть на мешкане паньочки в гімназії Василянок, з цїлим удержанем. Зголошеня „Сусїдство Василянок" Адміністрація „Діла".
420 1-3

Відтяти і по виповненю післати на адресу: Ukrainische Abteilung des „Anker" in Wien XVIII. Hönnegasse 19/12.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїонів кор.

Товариство вжє ЯКОР чесь житя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офіруе завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї з нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно позичкові обезпечення „НА ЯЛИНКУ" зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скорщої смерти сейчас його рідинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у двобою або чрез самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду здорову особу до 55. р. житя навіть дїти.
Повисше 55. літ треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити навіть тих, що в поли або полонї!

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя
При 12-літнім обезпеченю лише 66 К 33·50, річно півріч. 17·20, ¼-річно 6·—, місячно 2·—
При 16 „ „ „ 46 К 23·50, „ 12· „ 4·10
а через потручене в користь обезпеченого 9 К надвишок відсотнів (арт. 7. усл. обезп.) всего 57 згідно 37 К. річно.

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменина, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- (16) літним реченцем*.
392 3 - 20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.	
Відповісти на всї питання читко і докладно.			
1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ratах по К
		4. В якім служовім відношеню до війска остає обезпечений?	
б) Їй ванє? занятє?	б)	5. а) Чи нє тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в ч ств внесене на обезпечене, коли, де і яке Товариство.	а)
в) Дати уродженя.	в) уродж. в дню	б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	б)
г) Місце замешкання (Точна адреса)	г) Місцевість почта Улиця	6 а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи тер нить або тер річна яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) б) в)
2. На яку суму має зачати обезпечене:	К номінальної VII. військ. позички (5½% амортизац. позички)	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перекреслити небажане.

дня 1917. Вплачено рівночасно через: К Імя: Назвиско:

(За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за товариство „ВАЛЯС" „ЯКІР", Відень Львів. Ринок ч. 1.

Ч 266 (9518) Львів, неділя 11. падолиста 29 ст ст. жовтня) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 10. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Велика оружна розправа в венецькій провінції веде союзників чимраз дальше з глибину ворожого краю. Значні австро угорські і німецькі сили стоять над долїшним бігом Пияве. Ворожі задні сторожі відперто всюда, де тільки станули до боротьби. По 10-дневних тяжких гірських боротьбах, що почали ся здобутем Monte Paralba, а покінчились занятем громади кріпостий, які опановують долину горішнього бігу Пияве, вчера ц і к. 94. дивізія піхоти заняла Vigo та Pieve di Cadore. Дивізія, якої боєва сила і завзята витревалість поборола найбільші перешкоди, взяла в полон загалом 10 000 людий, здобула 94 гармат, несчислену скількість машинових крісів так метавок мін.

В долині Cordevole обсаджено Agordo.

Переломане давнього італійського фронту розширило ся тепер також на долину Sugana та східну часть Семи Громад.

Війска маршалка Конрада посувають ся вперед на схід від Борго до границі і в завзятих уличних боротьбах опанували місто Асіяго.

На російско-румунськім фронті та в Албанії не було зміни.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 10. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Група військ бав. наст. прест. Рупрехта: По нагальнім гурагановім огни слідували наступи Англійців, які зачали ся на північний захід від Pölkapelle, як тільки розвиднїлось. У рукопашній боротьбі їх відперто. Здовж Ізери і від ліса Houthoulst до Zanvcorde змогла ся пополудни діяльність артилерії та осягнула значну силу.

Група військ німецького наступника престола: Долїшньо саскі баталіони й баталіони гвардії з піонірами та частями „штурмового" баталіону по сильнім огневім приготованю гармат та метавок мін, забрали Французам становище в лїсї Chaume. Сильні протинаступи неприятеля, повторювані до ночи зломано, причім поніс він значні втрати. В наших руках остало 240 бранців, в тім 7 офіцирів.

Підпор. бар. Ріхтгоффен віднїс в ряду 25. воздушну побіду.

На східнім і македонськім фронті нїчого нового.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Австро-угорські війска посунули ся вперед в Val Sugana і в долині горішнього бігу Пияве. По завзятій уличній боротьбі здобуто Асіяго. Італійські задні сторожі, які на краю гір та в долині здовж бігу рік на захід від Лівен станули знова до боротьби, відперто. Від Сусегани в долину аж до моря, дійшли союзні армії до Пияве.

Росія по революції.

ЛЬОНДОН (Ткб.) З Петрограду доносять, що міністри поваленого правительства з виїмком Керенського сидять равом з царськими міністрами в Петропавловській кріпости.

Представники балт. фльоти і військові комітети з Фінляндії прилучили ся до нового правительства.

З поміж 476 послів конгресу р. ж. рад 335 належить до партії большевиків. Артилерія та кавалерія були би може проти рад, а більша часть піхоти зложена з большевиків.

Львів, 10. падолиста 1917.

Нужденна була вчора оборона польських бесідників перед бурею справедливого гніву і обуженя. Кільканайцять заялозених, витертих до стрїпок фраз, виголошених з великим „намащенєм", тай відклик — risum teneatis! — на бездовідно фальшовану самими-ж Поляками галицьку статистику! Ся „статистика", котру фабрикували польські урядники кождих десять літ з помічю цїлого апарату безправств, брехонь, надужить і кар на опірних, — „статистика", якій навіть самі Поляки (vide: проф Ромер) не вірять, —ся „статистика" має дати моральне оправданє польським апетитам на українську часть Галичини! Ні, панове, з такою „статистикою" не показуйте ся на очі світови. Голоснїйше від сього препарату пп. Бобжинських і ин. говорить про дійсну слабість польського елєменту в східній Галичинї така прим. обставина, що вистало кількох тижнїв російського панованя в буцім-то архипольських східно галицьких містах, не виключаючи й Львова, щоб з їх славного „польського" характеру остали ся ледви незримі сліди. А про недостачу в Поляків навіть субективної віри в „польськість" Східної Галичини прочисто свідчить факт, що навіть найбільш крикливі польські націонаїсти дуже легко годили ся в 1914/15 році зректи ся сеї країни на віки вічні в користь Росії, на руки вел. кн. Миколи Миколаєвича. Для Австрії, для цїсаря Карла І., в данім разї й для України, польські політики нині менше щедрі.

Одначе не тратьмо надії, що дальший хід політичних і воєнних подій конець кінцїв знов пригадає їм ту їх недавну щедрість...

Нове російське правительство і мир.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Конгрес роб.-жовн-рад приняв основу мирового предложеня, в якій сказано: Правительство робітників і хлопів, утворене революцією з дня 6. і 7. падолиста пропонує усїм воюючим правительствам, щоби розпочали мирові переговори. Демократичний справедливий мир, мусить бути негайний, без анексій і без відшкодовань. Через анексії розуміють ся прилученє малої слабої нації до великої, могучої держави без її згоди. Насильне задержанє якогонебудь народа, знесенє права народного голосованя, відмова усуненя окупаційних війск, кінци відмова права уряджувати собі свою політичну форму правлїня, се анексія.

Нове правительство оголошує торжественно свою постанову підписати мир, який на услівях справедливих для всїх народів положить конець сїй війнї. Воно заявляє, що вичислені услівя не мають ся уважати остаточними, а годить ся на провірку усїх инших мирових предложень.

Правительство вносить тайну дипльоматію та постановляє вести мирові переговори явно перед цїлим світом. Тайні уклади від лютого до 7. падолиста, заключені правительством великих земельних власників та каніталістів, вважає як неістнуючі.

Правительство пропонує негайне завішенє оружя на три місяці, в тім часї має ся покінчити мирові переговори. Усї народи, які втягнено до війни або які через війну терплять, мають взяти участь в переговорах.

Тимчасове правительство робітників й хлопів Росії звертаєть ся в першій мірі до свідомих робітників трох найбільших культурних народів світа, а саме Англії, Франції та Німеччини, які найбільше заслужили ся коло поступу і соціялїзму, що зрозуміють завданє освободженя людства від жорстокостий війни. Воно пересвідчене, що несамолюбною енергією поможуть вони довести до кінця справу мира та увільнять усї робітничі кляси від вивиску.

Большевики при власти.

Ленїн президентом міністрів.—Троцький начальним комендантом.

Львів, 10. падолиста 1917.

Ві второк сього тижня розпочала ся в Петрограді революція, з'організована проти правительства Керенського Петроградською робітничо жовнїрською Радою, яка знаходить ся в руках большевиків. В відповідь на се зажадав Керенський на засіданю передпарлямента заяви довіря і вовновластий для здавленя революції. Замість сього передпарлямент, в якім большевики зовсім не заступлені, бо вони устроїли секесію, ухвалив 123 голосами проти 102 проти 26 здержанях внесенє, в якім домагаєть ся: 1) утвореня комітету загального добра (що означало усуненє правительства), 2) вивласненя великої земельної власности і переданя землї земельним комітетам, 3) рішучого виступу в цїли заставленя союзників до мирових переговорів.

Ся ухвала передпарлямента означала упадок Керенського і побіду большевиків Дальші події пішли швидким ходом. Протягом середи большевики опанували Петроград, арештували всїх міністрів з виїмком Керенського—який ратував ся в Петрограду утечею, та якого арештовано пізнійше й уміщено в Петропавлоській кріпости, — і видали проклямації про усуненє правительства й установленє нового режіму.

Про організацію нового правительства наспіли поки що тільки відомости, що Ленїн став президентом міністрів, а Троцький начальним вождом армії.

Програма нового правительства, яку в дни побіди большевиків проголосив Ленїн, звучить: 1) Негайне закінченє війни, 2) віддане землі селянам, 3) віддане власти робітничо-жовнїрським радам і негайне скликане конституанти.

Як відкликнула ся на побіду большевиків у Петрограді ціла Росія, нема ще відомостий. Є тільки відомість, що війска північного фронту стоять по стороні большевиків і машерують до Петрограду для охорони побідної революції. В руках большевиків мають бути поки що міста Кронштат, Ревель, Нижний Новгород, а також Владивосток.

В Петрограді має панувати спокій.

Як піде дальший розвиток революції, повинні показати найблизші дні.

Нині можемо тільки сказати що коли большевики стануть панами положеня, то се потягне за собою важні наслїдки як для заграничної політики, так і для внутрішних російських відносин.

В области заграничної політики нове правительство виступить з предложенєм негайного заключеня мира, що мусить заставити всї инші воюючі держави до ясної заяви в сій справі.

Що до внутрішних відносин в Росії, то большики домагають ся радикального полагодженя земельної справи, а також стоять на становищи повного права самоозначеня народів.

З'окрема що до України Ленїн кілька разів заявляв ся публично за самостійністю України. Українська Центральна Рада і Ґенеральний Секретаріят України, які в поглядах на форму правлїня (соціялістичне правительство) і на справу мира стояли близько большевиків, безперечно використають положенє в цїли з'єдиненя всїх українських областий і вдійсненя українського державного права.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрипційні зголошення на **VII. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поучення розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришеннях. — Союзні стоваришення зволять надсилати субскрипційні зголошення виключно до нас. 4092-5

„Справа мира".

ВІДЕНЬ (Ткб). „Fremdenblatt" подає: Три дневний побут міністра справ заграничних в Берліні дав причину до зовсім хибних коментарів. Пущено в світ вісти, які взяли деякі як справу поважну, викликуючи тим велике вражінє. Міністер бажав як найскорше обговорити з новим німецьким канцлером всї великі справи які є в завішеню, а залежало йому на тім, щоби значно старшому та обтяженому гр. Чернінови зощадити подорож до Відня. Три дні ледви вистарчило, щоби розважити численні справи, між якими — що правда — обговорювано також польську справу. Преціньк кермуючі державні мужі мають обовязок нарадити ся над великими актуальними справами та приготовити їх, заки їх предложить ся компетентним чинникам. Державних справ не можна взагалї в инший спосіб полагодити. Світові події слідують по собі з шаленою скорістю. Ніхто не знав, як близько або далеко від нас мир. Шоби на мировій конференції можна було спільно й з успіхом виступити, мусять союзники між собою поставити ясно справу що до лінії, якої випаде тримати ся. Колиж з того факту деякі партії у нас вносять, що міністер справ заграничних довершує або вже довершив зворот у своїй політиці, то помиляють ся. Програма ц. і к. правительства нї на волос не змінена. Ціль лишаєть ся та сама: як найскорійше позискане почесного мира. Польща є державою независимою. Росія признає їй право рішати про себе. Німеччина й Австрія сповнили бажане польського народа та признали його самостійну державність. Наколи Польща в день заключеня мира забажає ще слїйшої сполуки з австро угорською монархією, то не буде причини відтручувати Королівство Польща є самостійною, заприязненою з нами державою. Порішить вона сама о своїй будучій державній судьбі.

ВІДЕНЬ (Ткб). Віденські дневники приймають з вдоволеном інформацію віденського уряду заграничних справ. „N. Wiener Tagblatt" бачить в тім доказ, що управа нашої заграничної політики також в польській справі не думає вибирати дороги, яка могла би відвести від цїли скорого і почесного мира та продовжити війну. „Arbeiter-Zeitung" годить ся з гр. Черніном, який цїлу справу відкладає до часу заключеня мира.

Зміна в німецькім кабінеті.

БЕРЛІН. (Ткб.) Цїсар звільнив з уряду заступника канцлера і міністра пруського Гельферіха, віцепрезидента пруського міністерства Брайтенбаха, та іменував проф. унів. тайного радника др. Фрідберга пруським міністром та віцепрезидентом міністерства.

Цїсар в небезпеці житя.

ГОРИЦІЯ. (Ткб.) Цїсар був нині з болгарським королем в Горициї. Коли підчас повороту самохід цїсаря застряг в потоці, хотїв винести цїсаря на беріг стрілець Райвенбіхлер і гвардист Томек. Однак кладка заломила ся і цїсар упав в бистрі филї потока. Завдяки пожертвованю дружини головно князя Фелїкса, який сейчас скочив до води, витягнено цїсаря на беріг. Цїсар почуває ся добре.

Палата послів проти торговлї народами.

Львів, 10. падолиста 1917.

На вчерашнім засіданю палати послів усї партії з виїмком властиво неістнуючого вже Німецько-національного Союза і Союза христіянсько соціальних послів заявили ся проти того торгованя долею народів, про яке наспіли відомі вісти в Берлїна.

Дебата почала ся читанем наглих запитів, після чого палата ухвалила отворити дискусію.

Тепер наступило мотивоване запитів.

Перший промовляв іменем УПР. пос. д-р Евген Петрушевич, якого промову подали ми вже вчера.

В імени південних Славян промовляв пос. Корошец. Односторонне рішене польської справи Австро Угорщиною й Німеччиною переходить до денного порядку над справою мира, опертого на поровуміню. Далї бесїдник домагав ся визволеня південних Славян і з'єдиненя народів, які насильно розділені між держави.

Пос. Зайц в імени німецьких соціяльних демократів заявляє, що таке полагоджене польської справи, про яке прийшли відомости з Берліна, зразило би російську ревелюцію.

Пос. Станек, який промовляв в імени Чехів, звертаєть ся до Поляків з запитом, чи вони будуть мати відвагу прийти на мирову конференцію з пятном гнобителїв українського народу. Ніякий нарід не повинен бути підданий під чуже пановане, хоч би і славянське. Бесїдник протестує проти того, щоби про будучність народів рішала тайна дипльоматія.

По промові пос. Вітика, яку подали ми вчера, речника Ромунів Іопескула Грекула і віденського поступовця Куранди забрав голос

президент д-р Зайдлєр,

якого початок промови подали ми вже вчера. Далї він говорив:

При такім стані справи було би передчасно, коли-б правительство хотїло запускати ся в дебати про те, чи і які наслїдки для внутрішнїх відносин Австрії повстануть з того чи иншого рішеня справи Польського Королівства. Одначе не треба аж окремо згадувати, що правительство має на увазї всї можливости та що заінтересованим у сій справі народам буде дана нагода виявити свої оправдані бажаня і постарати ся, щоб вони мали значінє. В кождім разї правительство буде пильно уважати, щоби Австрія не вийшла ослаблена, тільки скріплена з круговороту подій та щоб її народи при повнім забезпеченю своїх інтересів тїшили ся благословенєм не тільки внїшного, але і внутрішнього мира. Просячи приняти сї інформації до відомости, маю надію, що правительство, яке протягом мїсяців у повній довірї спільній працї з Державною Радою на всїх областях виявило своє змаганє, дає Високій Палатї повну запоруку, що воно все і в усяких відносинах рішене берегти постанови конституції і права народів. Що до иншихточок, яких нині не можу порушати, то застерігаю собі евентуально вернути до них, як і до ріжних увваг, пороблених при мотивованю запитів, порозумівши ся з міністром заграничних справ.

Пос. Равнігар іменем південних Славян протестує проти такого полагоджуваня польської справи.

Пос. др Евген Левицький заявляє, що всї нинїшні заяви є лиш плащиком, щоби промовчати те, що в польській справі вчинено зі сторони Австрії. Проти тих плянів мусять як найострійше виступити ті, на кістках котрих має бути справа рішена, себто Українцї. Через 5 столїть мали Поляки спромогу показати супроти Українців братерство, однак в дійсности були постійні боротьби і та боротьба буде тревати дальше, коли Українцї будуть віддані на ласку Поляків. Польща лише тому згинула, бо українські области прилучено до польського королівства.

Пос. Стапінський апелює до Славян, щоби не завидували Полякам і помогли їм осягнути свободу, а не ставили їм перешкод.

Пос. Гломбінський складає іменем польського колу довгу заяву, в якій найперше висловляє надію, що польська справа не буде рішена без відомости й участи польського представництва, та що цїсар Карло І візьме її в свої руки і доведе до успішного кінця. Далї заявляє, що Поляки не мали причини сумнївати ся, що палата послів, особливо партії славянські і свободолюбні; підіпруть польські змагання до відбудованя Польщі. В кінці серед переривань українських послів виводить, що Галичина є сущною частю Польщі. Бог так хотїв, що в Східній части Галичини Поляки й Українцї від непамятних часів були поселені побіч себе. Цитує польську статистику про Львів і про 40% Поляків (?!) в Східній Галичині. Природно, що в польській державі кождий нарід і кожде віроісповіданє буде мати повну рівноправність та що не буде ніяких застережень проти того, щоби український нарід в рамах польської держави одержав якісь національні права. (Бурливі протести з українських лав). На Українї і в Росії живе богато Поляків, які будуть почувати ся щасливими, коли в будучій українській републиці будуть мати ті права і свободи, які будуть запевнені Українцям в Польщі. (Українці переривають). Привернене зязки Галичини з польською державою буде важним дїлом, ведучим до здїйсненя польських змагань, і Поляки не таять того, що всяку відомість про дефінітивне полагодженє сеї справи приймуть з найбільшою радістю. (Протести Українців).

По промовах Ончула (Ром.) Ценкера від (пост.) і Штравхера (бук. Жид) дискусію замкнено. Потім промовдав генеральний бесїдник Гайлїнгер. На сім мотивоване вичерпано.

Слїдуюче засїданє ві второк, 13. с. м. На деннім порядку дебата над запитами.

Вибори до делегацій.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Палата послів переведе вибори до делегацій на вечірнім засїданю ві второк 13. с. м.

Мирові пляни большевиків.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ). Тутешні провідники большевиків числять ся з правдоподібною побідою революції, хоч не є неможливе утворене протиреволюційного правительства з помічю антанту й опертем на козаків. Тайні договори зникли з російського міністерства заграничних справ. Першим зарядженем Леніна була конфіската всїх кас. Він хоче націоналізувати капітал. Большевики хотять без огляду на союзників заключити мир, одначе є проти відступленя Курляндії Німеччині з огляду на самоозначене народів. Рішене польської справи має бути оставлене Полякам.

СТОКГОЛЬМ (Пр тел.). Представники антанту мали відбути нараду в Петрограді. Як зачувати, нове правительство має переговорювати з союзниками про негайне заключенє мира. Коли б переговори не вдали ся, воно має звернути ся безпосередно до осередних держав з предложенєм негайного завішеня оружя.

Опорожненє Венеції?

ЛЮГАНО. (Пр. тел.) Газети, близькі до тутешного італійського генерального конзуляту, приготовляють уже на опущенє лінії Пяве і навіть на опорожненє Венеції. Італійський відворот має спинити ся аж над Адижою, для чого є міродатна воля союзників, які аж з области по той бік Венеції вважають можливою успішну протиофензиву.

НОВИНКИ.

Львів, 10. падолиста 1917.

— **Привернене громадської самоуправи у Львові.** Під таким кличем скликають на завтрішню неділю, в 6 год. веч., Поляки м. Львова публичні збори до ратушевої салї. На сих зборах повинні явити ся також Українцї м. Львова й через своїх речників публично заявити, що для них означає привернене українофобної самоуправи м. Львова.

— **Панахида по гетьмані Ів. Мазепі на галицькім фронті.** Київська „Народня Воля" повідомляє: Д. 5 н. ст. жовтня на фронті у Галичині, недалеко від позицій, мала місце торжественна панахида по гетьмані Івані Мазепі, відправлена з ініціятиви українського полку ім. Б. Хмельницького. Панахиду відправлено в українській мові. Підчас виконаня „вічної памяти" весь полк впав на колїна.

— **Міське Бюро ц. к. державних залїзниць у Львові** при вулиці III. Мая 5, якого діяльність з приводу воєнних подій свого часу була перервана, отворено дня 1. падолиста с. р. наново. В сім бюрі будуть видавані від години 9 рано до 1 пополудни (в неділї і свята від 3 до 12 перед полуднем) такі самі залїзничні білети їзди, як на головнім дворци, одначе за виключенєм білетів до залїзничних станцій, які положені в тїсній шім воєнним окруві. Для вигоди публики заряджено, що білети до пасшіших поїздів в напрямі до Кракова а також перекази до занятя місць в сих поїздах (так звані Platzkarten) від тепер будуть продавані виключно в міськім бюрі, а се вже на два дни перед наміреним днем відїзду до Кракова а також до станцій положених поза Краковом, а до бли-

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 7-45

станій аж на дни виїзду, а іменно до відїзду по спішного поїзду ч. 6 (відїзд 3·10 пополудни) в годинах передполудневих, а до поїзду поспішного ч. 10 (відїзд 11·30 вечером) в годинах пополудневих. В кінци звертаєть ся увагу на се, що в сім бюрі будуть також видавані білєти, управняючі до виходу на перон на головнім двірци у Львові.

— **Про російську революцію і її значінє для України буде мати виклад** в неділю, 11. с. м., о год. ½4-ій по пол. п. д-р І. Крисякевич в малій салї Інституту ім. Миколи Лисенка.

— **Підвисшене дорожняного додатку для урядників.** В комісії палати послів для урядничих справ ухвалено підвисшити дорожняний додаток для урядників. Се підвисшене буде обовязувати від 1. січня 1918. до кінця буджетового року 1917/18. До дотеперішних кляс родин додано клясу пяту, яка обіймає женатих, що мають більше ніж 5 дїтий, і вдови, що мають більше ніж 4 дїтий.

— **Заходом Стартини Кружка УПТ.** ім. Ганни Барвінок відбуде ся д. 11. с. м вбірка під церквами на дівочу бурсу ім. св. Ольги. Просить ся того дня не уряджувати инших збірок.

Церковна музика. В Преображенській церкві відспівае в неділю 11. с. м. о год. 10 рано мішаний хор під управою о. проф. І. Туркевича: а) Вербицького Службу Божу; б) Вербицького „Хвалите" і „Услыши".

— **Адольф Ваґнер,** славний німецький економіст, професор політичної економії в берлінськім університеті, помер в Берлїні в 82. році житя.

— **Бюра будівельної Експозитури ц. к. намісництва** краєвої Централї для господарської відбудови Галичини для повітів Львів і Городок Ягайлонський, поміщені дотепер в будинку ц. к. намісництва, будуть наслїдком повороту центральних властий до Львова, перенесені з днем 14. падолиста 1917 р. на улицю Валову ч. 2, II. поверх.

— **Обезпечати ся на житє під корисними условями** і сповнити заразом горожанський обовязок супроти держави, підписуючи VII. австрійську воєнну позичку, можна і повинно ся тільки через „Ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт". Про ріжні удогідненя подає ниншне число нашої часописи. **Гляди на 4 ту сторону.**

ОПОВІСТКИ.

Неділя 11. падолиста 1917.

Имен: греко-кат.: 23 Н. по С. — римо-кат.: 24 Н по З.

Завтра: греко кат.: Зенобія — римо-кат.: Марцелїни.

Позавтра: греко кат. Стахія амп. — римо-кат.: Станисл. К.

| **Засіданє стації покріпляючої** відбудеть ся в понеділок 12. с. м. о 5. год. по полудни; просить ся о численну участь. — Видїл.

| **Зі „Сокола III" у Львові.** Збори членів Сокола III. відбудуть ся в неділю дня 18. листопада с. р. о год. 4. пополудни в салї школи ім. Грінченка вул. Городецька 95 партер. На порядку нарад: 1) Звіт старшини. 2) Вибір старшини. 3) Внески і запити — Старшина.

415 1—3

| **Евген Тисовський і Стефа Ґірська** місто повідомлень про своє вінчанє в Мшанї 10/XI 1917 складають 50 К на Рідну Школу і Захист дітий фонду імени Шептицького.

| **Краєве товариство господарське „Сільський Господар" у Львові** розписує отсим по думці рескрипту ц. к. Намісництва — Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини з дня 24. вересня 1917 ч. 18 293/II конкурс на більшу скількість посад інструкторів з платнею 3600—6000 К річно, а іменно: а) для годівлї безрог, овець, кіз; б) для годівлї дробу; в) для садівництва і огородництва; г) для пасічництва. Після постанов повисшого рескрипту інструктори будуть урядниками Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові, який їх приймає, іменує, придїлює і переносить і якому вони підлягають під оглядом дисциплінарним. Іменованє буде довершене на основі затвердженя внесеня „Сільського Господаря" через Централю для відбудови. Іменованє звучати ме на час істнованя Централї для відбудови краю. Кандидати, компетуючі о сї посади, мусять виказати ся, що найменше середнім рільничим образованєм і 3 літною господарською практикою, та обовязати ся окремою реклямацією, що принявши посаду ...тора,

не приймуть ніяких инших побічних платних занять, які могли би час їх абсорбувати в инших напрямах. Поданя, заосмотрені удостовіреними відписами: 1) метрики хрещеня, 2) свідоцтва студій (рільничих і инших), 3) свідоцтва практик господарських, 4) декларації згаданої в попередним уступі — належить вносити до Товариства до дня 25. с. м. Поданя можуть предложити рівнож учителї з укінченим рільничим курсом і абсольвенти шкіл рільництва і домашнього господарства. Особи військові, маючі повисші кваліфікації, невдібні до служби в полї, можуть рівнож взяти участь в конкурсї. Петенти, що надіслали свої поданя на І. конкурс зволять їх доповнити бракуючими документами після сього конкурсу. — Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові.

| **Дирекція „Руської Щадниці" в Перемишлї** подає до відома, що від дня 1. падолиста с. р. буде платити від нових вкладок 3½% для приватних сторін, а для фінансових інституцій 3%. Натомість від давних вкладок знижує відсоткову стопу на 3½% від дня 1. січня 1918. з з

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Дам в Грицко Братків, 34 п. п. IV. комп. Пошукує: Юстина Братків, евакуована в Голубиці повіт Бродн, тепер в Трудовачи, почта Гологори. 406 4—6

Згубив ся хлопець літ 11, в 1915 році, син Тараньки і Івана Білас з Уїзду повіт Рогатин. Хлопець звесь Марко волосє чорне, малого росту, грубий на чолї знак (від ударенія ся), очи сиві. Хлопець пішов за треном військовим і перебував по селах сусідних — а дехто видів його в Дрогобичи, хто знав би де він є, прошу дати знати до уряду громади в Уїздї — а мати обіцяє наго роду. 419 2—2

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласков подати його адресу або явусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 2-10

Оголошенє

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 20 сот. **ФЕДЕРА**

Виключне заступство у перфумерії

319Д 25—30 **Львів, Синстуска ч. 7.**

Студент прав, вільний від війска, здібний до всякої праці, обійме сейчас відповідне занятє. Адміністрація під „Студент". 415 1—3

Всіх наук лїкарських **Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ** переніс ся з Станиславова до Львова — ординує 11—12 і 3—5 в хоробах внутрішних і жіночих

вулиця Зтморовича ч. 5. — II. пов.

304 8—8

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і однову автинів

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

4—7 **ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20.** 391В

Пошукує ся учительки до панночки з другої кляси нормальної ціле утриманє і 40 кор. місячно. Яр. Герасимович, ц. к. лїсничий, Камінка коло Сколього. 404 3—3

ЗАБОРОНЕНА МАРТОВИЧА

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук".*

Шістьбоком

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. —

Порто 60 сот. — Опр. пр. 7 К 50 с.

353 9—10

Рукодїльня різьбарська під фірмою Петра Дембика в Яворові, виконує уряджєня церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також. 346 4—10

Обшар дворський в Довголуцї

пошукує економа, лїсничого, лїсного, огородника, кухарку, панну і двох форналїв. 416 2—3

АРЕНДА
ПОЛЯ НАФТОВОГО.

В цїли аренди около 400 моргів поля нафтового на лїт 25 від 1920 р почавши в громадї Опака (повіт Дрогобич) розписуєсь офертову розправу з реченцем до дня 20. падолиста 1917 року.

Близших пояснень удїлить на случай потреби начальник громади, на якого руки належить вносити письменні оферти в замкнених ковертах і долучити до кождої оферти вадюм у висотї 50.000 К (пятьдесять тисяч корон) або готівкою або у вартісних паперах, маючих пупілярне забезпеченє, або долучити посвідку Банку промислового Королївства Галичини і Володимирії з Великим Князївством Краківським у Львові або його Філії у Дрогобичи або Експозитури в Бориславі на здепоновану квоту 50.000 К в готівцї або вартісних паперах з безпеченством пупілярним, а то титулом вадюм до оферти на аренду теренів нафтових, власність громади Опака становлячих.

Опака, дня 15. жовтня 1917.

401 3—3

Товариство Кредитове „Надія"

В КРИНИЦИ 398 3—3

прийме спосібного(у)

бухгальтера (ку)

Власноручно писані поданя враз з потрібними свідоцтвами і коротким описом житя предложити до 15 падолиста с. р.

Дирекція:

Е Шспаровнч. В. Попадюк.

379 3—5

ВЖЕ ВИЙШОВ!

Ціна лиш 70 сот. — з пересилкою 80 сот.

Хто замовить 10 прим порто оплачуємо. Комісіонерам 20%. Замовленя приймаємо тільки за готівкою на адресу:

„Самохотник" в коші УСС. Etappenpost 445.

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.
Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.
(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ).
Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (відділ обезпечень).

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

є найдешевшим і найвигіднійшим способом обезпеченя ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.

Обезпеченє сейчас важне по зложеню першої премії. Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.

Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 лїт.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпеченє в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпеченє **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на лїт 9 **платне по девяти лїтах готівкою — річно К. 90.**

На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.

Жовнірів в поли обезпечуєть ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к. австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІЙСЬКИЙ ФЕНІКС" у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разї швидшої смерти крім обезпеченої облїгації звертаєть ся сейчас ще незужиті премії. — —

Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпеченє, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і **БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, або Словацького 16.**

393 6—45

Дня 25 падолиста 1917. відбудуть ся ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Товариства кредитового „НАДІЯ" в Мостах великих, в каменици п. Пурманової, І пов., о год. 4. по полудни в слїдуючим порядком дневним:

1. Отворене зборів.
2. Вибір 7 членів Ради Надзир. і 3 членів Управи.
3. Внески членів.

Мости великі, дня 5 падолиста 19 7.

о. Олекса Іоцький голова. Петро Крук секретар.

424 2—2

Прийму на мешкане панночки в гімназії Василянок, з цїлим удержанем. Зголошеня „Сусїдство Василянок Адміністрація „Дїла". 420 2 3

Священик вдовець пошукує зараз за рядчиню дому і господарства. Зголошеня в условями до гр. кат. Уряду парохяльного в Пасїчній коло Надвірної. 417 2—2

Канцелярія адвокатська у Львові глядить концепієнта. Посада під кориснимі условями до обнятя зараз. Першеньство мають Панове з практикою. Відомість: Адміністрація „Дїла" під „Конципієнт". 412 3—3

Жівностенска Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже кориснимі условями.

Всїляких пояснень охотно удїлює і висилає на жаданє проспекти даром.

397 2 5

Д. КРАУТ дентист-технїк
ПЕРЕМИШЛЬ, Францїшканська 35.
виконує усї роботи дентистичні, містки в золотї після найновійшої методи. Цїни умірковані. Пацієнтів з провінції полагоджуєть ся в тім самім дни. 331 9—10

-Переробляє капелюхи-
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 12—20
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Лямпи ацетилїнові, ручні, до роверів, столові і повозові в великім виборі. Карбіт усе на складі. Лїхтарні електричні кишенкові поручає
ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН
294 10—10 **Львів, вул Академічна ч. 26**

!!! Сфінкс без тайни. !!!
Збірка казок в англ. мови
Один з найлїпших творів Оскара
Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура",
висилає сейчас оплатно за К 2·50 з гори:
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький
САМОУЧОК
укцаду О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Цїна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЦІ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.
Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 7—25

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 2—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкориснїйшими условями та удїляє субскрибентам всяких удогіднень.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 267. (9519 Львів, второк 13 падолиста (31. ст ст. жовтня) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів"

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартально . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартально . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 12. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над дол. бігом Піяве німецькі війска здобули примісток Відор на зах. березі. Під Льонгароне відрівано італійську боєву групу в силї дивізії. Один ґенерал і 10.000 мужви тай велика добича попали ся в наші руки. Сили марш. Конрада виперли ворога за Кастель Песісьо і Грівно в долині Сугана.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 12. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Після огневого нападу прийшло ранним ранком до частинного англ. наступу, який відперто. Протягом дня боєва діяльність обмежувала ся до запірного огня. Вечером дійшла вона в области Ізери до значнійшої сили.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Співділане союзних війск перебігло під Льонгароне дорогу ворогови, котрий подавав ся взад над гор. бігом Піяве. Полонено 10 000 італійців, забрано богато гармат й знарядля военного.

Українська конституанта.

(Ф. К.) *Відень, 10. падодиста 1917.*

На засіданю Малої Ради 24. мин. м. обговорювано справу скликаня українських Установчих Зборів. Рішено утворити організаційний комітет і вибрати комісію для уложеня законопроєкту про українські Установчі Збори.

Представники російських революційних організацій виступали проти принципу суверенности й заявили, що здержують ся від участи в виборах до Комітету.

З'їзд українського вільного козацтва у Чигирині.

Гетьманський нащадок ґен. Скоропадський — отаманом.

(Ф. К.) *Відень, 10. листопада 1917.*

В Чигирині відбув ся з'їзд вільного козацтва, яке самочинно з'організувало ся в деяких повітах. Ухвалено організувати його всюди по всій Україні. Отаманом усього українського вільного козацтва вибраний комендант українського корпусу ґенерал Скоропадський, нащадок гетьмана Скоропадського.

Пессимізм німецької преси.

БЕРЛІН. (Ткб.) Обговорюючи мирове предложенє Росії нинїшні дневники перестерігають перед великим оптимізмом.

Паєр заступником канцлера.

БЕРЛІН (Вольф). Цісар іменував в'ртенберського тайного радника Фридриха Паєра заступником канцлера Німеччини й надав йому характер дійсного тайного радника з титулом Ексцеленції.

Львів, 12. падолиста 1917.

Дуже замітний тактичний зворот у трактованю відкрить про віденсько берлінські переговори в польській і галицькій справі виявляєть ся від двох днїв у правительственних і близьких правительству кругах. Коли в першій хвилї круги ті зі своєю пресою робили міну, наче би Бог зна яке премудре політичне діло робили, то тепер, зміркувавши,

вони кинулись навтеки. Посипались запереченя і спростованя, а верхом сеї конфузії є вівнюванє, що відкритя сї вийшли від тої німецької сторони, котра від давна неприхильна гр. Чернінови тай передчасним виявленєм звісток про один з проєктів розвязки польського питаня рішилась скомпромітувати найкращі починн. і к. міністра заграничних справ. Віримо, що гр. Чернінови з його нещасливим австрійсько польським концептом нині дуже немило, що хтось за швидко здер покров з таємничости Чернінівської політики тай показав обличе сеї політики

Завдяки сьому „передчасному" відкритю знаємо нині напевне те, чого ми тільки здогадували ся: що австрійська політика, як протягом цїлостїтя мира силкувалась купити собі прихильність Поляків дїною української вемлї й народу, так і на будуче твердо рішилась придержуватись тої своєї традиційної лінії. Нині вже clara pacta.

Польща одержить, як чванить ся „Czas", у відплату за залишенє мрій про Познань і Круш віцу—*можність ровширеня своїх границь на український схід*, дім Габсбургів прикрасить ся блеском нової польської корони, а ми — ми одержимо з великодушних польських рук „права до розвитку" в польськім царстві..

За сї „права", які ми маємо „одержати" від своїх історичних ворогів, готовий п. Чернін навіть „поговорити" в Поляками. Його преса силкуєть ся навіть український протест протн якої-небудь спільности українських земель з Польщею звести до значіня протесту буцім-то тільки проти недостачі гарантій, що Поляки справді „дадуть" нам всї обіцяні благодати. Українці занепокоєні буцім-то тільки сим, що не мають довіря до святости польських приречень! Чернінівська преса вдає з себе, буцім-то вона не розуміє, що для нашого народу сама думка про „одержуване" яких-небудь прав з рук ворога є пекучою зневагою; що ми ніяких прав ні гарантій від Поляків не потребуємо; що відкидаємо безумовно і безвідкично всяку думку про якунебудь звязь нашої землї і народу з польською державою. Що ми абсолютні вороги польської державности на українській землї самої в собі, в принципі, без огляду на „права" і гарантії, які вона нам хотїла би давати, — сеї правди Чернінівська преса не любить і вона силкуєть ся її затемнити.

Розуміє ся правду дуже добре преса польська Ось прим. краківський орган д ра Бобжинського в суботнім числї не може знайти довольї слів негодованя, щоб наклеймити програму Англії, а за нею й цїлого антанту в польській справі, проголошену між ин. в недавній промові Bальфура. Програма ся признає Польщу єдино тільки в етнографічних границях. „Дає вона нам — кличе страшним голосом „Czas" — Королівство по виділеню повітів з мішаною людністю, дає нам західну Гачичину і ті повіти Шлезка й Великопольщі, де польська етнографічна людність переважає". „Відкидає ся програма прилученє Львова і Вильни до Польщі"— лементув далї пїгмейський імперіяліст польський, констатуючи ще раз, що противниками польського імперіялізму, противниками вдачі Східної Галичини, Волині, Холмщини і Підляша під ганебне ярмо польської держави в Англія зі своїми союзниками,

Такий лемент — річ цїкава — підчести під небеса і такі факти констатувати рішив ся чільний польський орган один день після скандальної для польського імперіялізму дебати у віденській палаті послів...

Димісія міністра Горбачевського.

І нові занепокоюючі вісти.

Телеграма ваш. кореспондента.

Відень 11. падолиста 1917.

Нині розійшла ся тут чутка, що міністер д-р Іван Горбачевський зголосив свою димісію, мотивуючи сей крок сим, що Українець не може брати участи в правительстві держави, від якої вийшло предложенє здати Польщі українську Східну Галичину.

В українських політичних кругах принято вістку ту з повним признанєм для д ра Горбачевського.

З достовірної сторони одержав я нові дуже занепокоюючі відомости про стан галицького і польського питаня.

О власть в Росії.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До „Times" доносять з Петрограду 10. с м, що Керенський прибув в середу до Луги, а в пятницю до Гатчини, де залога станула по стороні Тимчасового Правительства. Крім сего зачувати, що військо вірне правительству находить ся близько Петрограду та що з Фінляндії машерує одна дивізія козаків. Один з членів революційного комітету подав се до відома на конґресї роб. жов. ред в Смоленськім інституті й додав: Вчинимо все щоби недопустити до проливу крови. Союз залїзничників, що стояв по стороні Ленїна перейшов на сторону комітету публичного добра та заявив, що не буде вже виповняти приказів большевиків. Почтові, телеґрафічні і дрржавні урядники станули також по сторонї комітету публичного добра.

Доносять дальше, що більшість московської залоги заявила ся за тимчасовим правительством. Корнїлов утїк з вязниці і прибув до Москви. Зачувати, що Родзянко утворить там правительство. На жаданє ґен. козаків Каледіна. Корнїлов оголосив себе атаманом всїх козацьких сил. Усї умірковані соціялісти опустили Смоленський інститут та прилучили ся в ратуши до комітету публичного добра, на якого чолї стоїть бурмістр Петрограду Шредер.

Проти большевиків!

КОПЕНҐАҐА. (Б. Рітцауа). Члени тутешнього російського посольства постановили одноду шно не признати власти большевиків в Петрограді.

КОПЕНҐАҐА. (Ткб.) „Politiken" доносить, що послїдної ночи прийшли до Стокгольму приватні телеґрами з Петрограду, в яких сказано, що головний видїл з'диненої російської демократії ухвалив утворити соц. демократичний кабінет, але без большевиків. Большевики постановили безоглядно поборювати такий кабінет.

Керенський під Петроградом.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.). „Handelsblad" доносить з Льондону, що петроградська залога, яка була спершу за большевиками, тепер, коли ворганізовані війска під проводом Керенського *зближають ся до столиці, починають ся хитати.* По звітам з донської области, ґен. Калєдін обняв тимчасово правлїнє в козацькій области, заки справа правительства не буде порішена.

Цісар на фронті

ГОРИЦІЯ. (Ткб.) Цісар поїхав нині рано на місце перебуваня болгарського короля, а разом з ним до операційної области. Король товаришив цісареви до Пальманова. Цісар поїхав дальше та відвідав війска маршалка бар. Зайдлера, побідника з під Горициї.

З приводу вратованя цісаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Президент Палати послів Гросс висказав президентови міністрів Зайдлерови радість Палати з приводу вратованя цісаря з небезпеки та просив премієра, щоби у стіп престола зложив бажаня Палати. Завтрішне засіданє Палати послів зачне ся маніфестацією з приводу сего вратованя.

Віденські робітники за миром.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) В неділю відбули ся в великій концертовій салї і на подвіри маніфестаційні збори за миром, в яких взяло участь коло 25 000 робітників. По промовах Адлєра, Ремлєра й иншим соц.-дем. провідників ухвалено резолюцію з привітом для побіди большевиків у Россії і з домаганями на адресу осередних держав, щоб вони предложили мир на отсих основах: 1) Осередні держави не бажають анї анексій, анї відшкодовань 2) Не бажають Бельгії, Сербії, Ромунії, Польщі, Литви і Курляндії анї анектувати, анї піддавати в яку-небудь залежність від себе, чи політичну, чи господарську. 3) Поставлять на міжнародній конференції внесеня в справі розоруженя і полагоджуваня спорів мировим судом. 3) Признають, що всї воюючі сторони повинні згодити ся на завішенє оружя.

Норвегія за невральністю.

ХРИСТІЯНІЯ. (Півн. тел. Бюро) Підчас нарад над американською нотою заявив президент Storthingen, що союз з Америкою був би за дорого переплачений, колиб потягнув за собою покиненє невтральности та зірваня з прочою північчю. Втратили би ми більше дібр на півночи через зірваня з нею, чим би ми зискали через доставу живности з Америки. Ідею мира належить вище ставити чим війну, бо се найбільша і найкраща ідея будучности.

Керенський проти нового правительства.

Дотеперішні міністри по сторонї большевиків.

АМСТЕРДАМ, 11. падолиста (Ткб.). „Handelsblad" подає льондонські телеграми з Петрограду, що Керенський, Каледін і Корнілов вислали війска на Петроград.

ВІДЕНЬ 11. падолиста (Ткб.) З воєнної пресової кватири доносять: Про положенє в Россії, де можливо, що прийшло до отвертої горожанської війни, дають понятє отсї відозви з табору Керенського:

1) Відозва Керенського до всїх війск петроградського округа з вазивом вернути до сповненя своїх обовязків. 2) Відозва комісаря петроградського округа з зазивом, щоби війска, вірні правительству Керенського, вислали свої делегациї до війск Керенського, які йдуть на Петроград. 3) Відозва до організацій і комісарів армії з повідомленєм, що ліквідація повстаня большевиків є питанєм кількох днїв або годин.

По всякій правдоподібности в Петрограді й околици ведуть ся між обома сторонами кривавї бої. Російська фльота в цїлости, а з сухопутних війск переважаюча часть симпатизує з большевиками.

СТОКГОЛЬМ 10. падолиста (Ткб.) „День" наводить як нових міністрів Маліянтовича, Кішкіна, Метельофа, Ліверовського, Гвоздева і Бернацького, які вложать в четвер присягу.

Усунене „контр-разведки" з Киева

Відень, 8. листопада 1917.

„Новое Время" з дня 21. н. ст. жовтня у телеграмі з Могилева повідомляє:

Декількa неділь тому назад був назначений тихий розслїд дїяльности Центральної Ради. Слїдство з перших уже кроків наткнуло ся на поражаюче відкрите. Крім Українців-шовіністів на чолї українізації й сепаративного руху, сильно политого німецьким золотом (!), працювало 14 осіб австрійських полонених офіцирів, з яких тільки декілька (Русини) були взяті нашими війсками в полон з оружем у руках, друга-ж частина складала ся з утїкачів з місць заслання в Россії.

Занепокоєна розслїдом контр розвідки Центральна Рада в особі секретаря Петлюри, який у тій цїли виїхав до Петрограду, просила сей розслїд зупонити на що й одержано від відповідних осіб згоду.

Ґенерал Діяц наступником Кадорни.

Король і кабінет до народу.

РИМ (Аг. Стефані). На конференції в Рапалло порішено основати найвисшу політичну Раду антанту, при якій стоїть постійний військовий комітет. До участи в комітеті покликано: з Франції ген. Фоша, з Анґлії ген. Вільзона, а з Італії ген. Кадорну. Рівночасно іменує королївський указ ген. Діяца шефом генерального штабу, а ген. Падолія і Джардіна його заступниками.

ЛЮГАНО (Аг. Стефані). Король і кабінет видали маніфест до народу, взиваючи його до служби мимо хвилевих неповоджень та висказуючи надію, що нарід і армія сповнять свій обовязок.

„Міністер заграничних справ мусить ясно означити будучність австрійських Українців".

Заява пос. М. Василька про „австрійсько-польське" полагодженє польської справи.

Відень, 10. падолиста 1917.

На нинїшнім засіданю Союза українських парляментарних і соймових послів Буковини голова Союза пос. М. Василько дав отсе пояснене в польській справі:

Відомости, які подав „Lokalanzeiger" і за якими пішли опісля статї в инших німецьких і віденських газетах, занотували утворений між віденським і німецьким заграничним урядом факт, який не тільки відхиляєть ся від принципу мира без анексій, але також містить у собі амбутованє австрійської половини монархії і вкінци замах на українську часть Галичини.

Хто міг докладнійше заглянути за куліси роботи берлінських газет як раз підчас тепершної канцлерської кризи, той знає, длячого „Lokalanzeiger" з сондуючих і необовязуючих розмов зробив і пустив у світ готовий проект, щоб без огляду на шкідливі для мира наслїдки такої вістки і без огляду на внутрішні потрясеня, які вона мусить викликати в парляментах у Відни, Берлінї й Будапешті, підставити ногу новій управі заграничного урядy в Берлінї, а можей австро угорському міністрови заграничних справ, який не є любий деяким берлінським кругом, і звернути проти тих місць німецькі військові круги.

На жаль провідники нашого парляменту і тим більше українського парляментарного представництва Галичини не є зорієнтовані в тій берлінській закулісовій роботі, до того треба додати зовсім недостаточне пояснене нашого президента міністрів, наслїдком чого мусїло прийти до великого занепокоєня в парляментї. Є се зрозуміло, коли серед таких обставин речник українського парламентарного заступництва Галичини дав ся унести до розвиненя програми австрійських Українців, яка відступає від Австрії; коли б було правдою те, що оголошують газети в Берлінї й Відни, австрійським Українцям дійсно не оставала би инша дорога, як надія на поміч антанту на мировій конференції.

Одначе я маю переконанє, що в сій справі не заключено ніякого договору та що вкученє Східної Галичини до Польського Королївства не було навіть взяте під увагу, — тому ми, австрійські Українці, не маємо ніякої причини нашу добре обдуману, традиційну, в серцях нашого населеня вкорінену австрійську орієнтацію повісити на кілок.

Щоби се мое перекоманє стало знов переконанєм українського населеня Австрії мусить наш міністер заграничних справ безумовно рішити ся означити ясно і недвозначно нашу будучність.

Головно-командуючий півд.-зах. фронтом ґен. Володченко в Ґенеральнім Секретаріяті України.

(Ф. К) *Відень, 10. падолиста 1917.*

П. Т. А. в телеграмі з Киева з 22. н. ст. жовтня повідомляє:

Головнокомандуючий півд. західним фронтом ґен. Володченко, який прибув до Киева, відвідав Генеральний Секретаріят.

Белюно і Відор занятї.

БЕРЛІН (Бюро Вольфа). Комунікат з 11. с. м.: Сильні італійські відділи кинули ся проти наших відділів, які посували ся через Асіяго на схід, і в однім місци відперли їх трохи назад. Белюно заняли союзні війска. Над долїшною Пяве став неприятель до бою.

ВІДЕНЬ 11. падолиста (Ткб.). З воєнної пресової кватири доносять: Вечірне звідомленє: Над Пяве взято лївобережний приміcток Відор. По обох сторонах долини Сугана і в Семи Громадах зискуємо терен.

НОВИНКИ

Львів, 12. падолиста 1917.

— **Посольський звіт д ра Кости Левицького** відбудеть ся в Рогатинї в понеділок 19 с. м. в 10 год. рано в льокали Торговлї в ринку. Всч. о. парохів і завідателів просить ся звістити про се парохіян в тим, щоби заздалегід приготовили на письмі всякі домаганя поодиноких громад і привезли з собою на збори. — За повітову організацію: о. Стефан Городецький.

— **В справі привернення самоуправи міста Львова** відбули ся вчера вечером в ратуши публичні збори. Проводив проф. Хлямтач, промовляли пос. Діяманд, проф. Цешинський, редактор Лясковницький і ще кількох бесідників Поляків, з яких одні домагали ся реактивованя старої міської Ради, а другі переведеня нових виборів на основі компромісу всїх партій м. Львова. В імени Українців м. Львова забрав голос д р М. Лозинський і натягаючи до промови пос. Діяманда про воскресенє Польщі, яка повинна бути оперта на демократичній справедливости, виткнув Полякам бажане анектувати для Польщі Східну Галичину, протиставляти сьому польському змаганю становище Української Центральної Ради супроти Поляків. Переходячи до львівських відносин, речник Українців застеріг ся проти реактивованя давної Ради, в якій не було ані одного Українця і заявив, що Українці тільки тоді згодять ся на нові вибори, коли будуть мати запевненє, що з виборів вийде рада, в якій Українці мати муть заступництво, відповідне своїй чисельности, а також відповідне місце в управі міста.

— **Новий комісар м. Київа.** „Кіевск Мысль" з 13. н. ст. жовтня повідомляє: Генеральний секретар внутрішних справ В. Винниченко поставив на вільний по уступленю п. Страдомського уряд комісаря міста Київа кандидатуру А. Ніковського. Під теперішню пору А. Ніковський є редактором газети „Нова Рада" й належить до партії українських соціялістів-федералістів. Як повідомляє „Робітнича Газета", А. Ніковський згодив ся обняти предложений йому уряд. — Ф. К

— **Проф. М. Туган Барановський деканом юридичного факультету укр. народного університету в Київі.** „Утро России" з 17 н. ст. жовтня в телеграмі з Київа повідомляє: Деканом юридичного факультету українського народного університету вибрано Туган Барановського. Відкрите 18 н. ст. жовтня. Виклади будуть відбувати ся у вечірних годинах в авдиторіях університету св. Володимира. — Ф. К.

— **Український дїточий захист ім. гетьман. Ів. Мазепи в Київі.** „Кіев. Мысль" з 13. н. ст. жовтня повідомляє: Директор Александрівського захисту в Київі просить Генеральний Секретаріят для справ просвіти о зміну назви захисту на „Мазепинський київо-український дїточий захист". Захист сей містить ся в домі гетьмана Мазепи на рогу вул. Хоревої й Константинівської. — Ф. К.

— **Поклик Головної Управи Українського Педагогічного Товариства** до українського громадянства не пройшов безслідно. На чеки розіслані з „Дїлом" при кінци жовтня вплинуло доси близько трьох тисяч корон, які будуть сейчас ужиті на шкільні потреби. Є се правдї тільки одна сімдесята частина тих видатків, які Товариство поносить річно на приватні школи, але Головна Управа й за ті жертви дякує сердечно Землякам і Землячкам і має надію, що шість тисяч пятьсот розіланих чеків принесе бодай половина з них по одній коронї. Доси прийшло з тих чеків штук не цїлих три сотки! Не маючи в можности подати виказ всїх великодушних Добродіїв нашої молодіжи, наводимо тут бодай кількanайцять імен осіб, що прислали Товариству справдї поважні жертви, як п. Магдалина Терлецька з Тустанович 500 к., Олександер Пеленський 100 к., Микола Білецький 100 к., о. Микола Паньківський 94 к., Василь Ігнат 50 к., Олександер Коцко 50 к., о. Василь Левицький 50 к., Микола Маринович 50 к., Товариство Залїчкове в Стрию 50 к., М. Шарманський 40 к., о. Іван Титар 45 к., Тит Ковалець 30 к., А. Ліскевич 30 к., Микола Терлецький 25 к., о. Володимир Венгжиновіч 25 к., о. Стефан Кобзур 24 к., а прочі жертви від 20 к. до 1 корони. Ще раз сердечне Спасибі тим, що прислали, а горяча просьба від нашої дїтвори до тих, що ще не прислали. Ряди нашої інтелїгенції страшно проріджують ся у сій війні, тож треба нам підховувати нових борців для нашої святої справи.

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 8-45

— **Перемиський епископ** Преосв. о. Йосафат Коциловський не буде в сім тижні давати авдієнцій.

— **Конкурс на українські стипендії.** З Праги пишуть: Комітет помочи для української шкільної молодіжи в Празі оголошує конкурс на дві стипендії по 150 К. і на чотири по 100 К., о котрі можуть старати ся студенти університетів і політехніки та ученики гімназій і шкіл реальних. До подань мусять бути долучені свідоцтва з добрими успіхами в науках і свідоцтво убожества. Поданя без свідоцтв безцільні. Першенство мають члени протиалькогольного товариства „Відродженє". Для звороту свідоцтв має бути долучена коверта з докладною адресою і з наліпленими почтовими марками Подання приймають ся найдальше до 15 го грудня с. р. під адресою: Hofrat Dr. I. Puluj in Prag — Smichov, Fibichgasse 1268.

— **Памяти поляглих студентів висших наукових заведень.** Нам пишуть: „При Ак. Гр." істнує „Комісія для увеличеня памяти поляглих товаришів", котра збирає житєписи, замітнійші листи, записки, спомини і т. п. та фотографії поляглих, гадумавши видати по війні „Пропамятну книгу". Звістки про смерть бере з часописий, відтак звертаєть ся листовно до родин поляглих, до товаришів-жовнірів та до парохіяльних урядів з просьбою надсилати матеріяли. На жаль, відповідий на наші письма дістаємо дуже мало. Звертаємо ся тому сею дорогою до родин поляглих, товаришів, військових, парохіяльних урядів і управ місцевих шкіл з горячим зазивом надсилати згадані вище потрібні нам матеріяли на адресу: „Комісія при „Ак. Гром." для увеличеня памяти пол. товаришів", Львів, вул. Панська ч. 11. А. — Виділ. 2—3

— **Обезпечати ся на житє під корисними услівями** і сповнити заразом горожанський обовязок супроти держави, підписуючи VII. австрійську воєнну позичку, можна і повинно ся тільки через „Ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт". Про ріжні удогідненя подає нинішне число нашої часописи. Гляди на 4 ту сторону.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 13. падолиста 1917.

Чинні: греко-кат.: Стахія амп. — римо-кат.: Станисл. К.

Завтра: греко кат.: Косми — римо-кат.: Йосафата.

| **Бажаючи по всім силам** вшанувати невіджалуваної памяти посла д-ра Евгена Олесницького, з котрим вязала мене близша знайомість ще з часів спільної праці в Бобречині, пересилаю 50 К на школи „Українського Педагогічного Товариства". — Адам Миколаєвич, учит. гімнав. Rastatt (Німеччина) 1. XI 1917.

| **Всч. о. декан Кручковський** зложив на українську гімназійну Бурсу в Яворові 50 К, за що заряд складає Йому найсердечнійшу подяку. Vivant sequentes! — Заряд.

| **Загальні Збори** „Медичної Громади" відбудуть ся дня 18. XI. 1917 о год. 10. рано в льокали Товариства з слідуючим денним порядком: 1) Отворене Зборів. 2) Вибір Виділу. 3) Зміна статута. 4) Внесена і інтерпеляції. Всі теперішні члени зволять явити ся в комплеті, як також до участи в аборах запрошуєть ся членів з перед війни, які були би на той день у Львові. — За Виділ Волод. Скоморовський, голова, Ірина Гнатюківна, за секретара. 1—2

| **Перші Товариські Сходини** по феріях членів „Акад. Громади" відбудуть ся второк дня 13. XI. о год. 5 по пол. в льокали товариства при вул. Бем Ермолія (Панській) 11а. Сходини вітворить тов. М. Чубатий після чого виголосить реферат тов. Стефан Сілецький п. з. „Правдоподібність і брехня", психольогічна аналіза. Всіх Товаришів (ок) так давних як й нових просять ся прибути численно. — Виділ.

| **Загальні збори** „Філії Просвіти" а також „Читальні Просвіти" в Новім Санчи відбудуть ся дня 16. падолиста 1917 о год. 2. по пол. в сали „Читальні Просвіти", на котрі всіх членів запрошують Виділи Товариств.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Гриньо Братків, 34 п. п. IV. комп. Пошукує: Юстина Братків, евакуована з Голубиці повіт Броди, тепер в Трудовачи, почта Гологори. 406 5—6

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласкав подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 3 10

Оголошеня.

„YES" пудер кор. 2·20 пуделко. „САЛЬФЕРС" порошок до зубів 30 сот. вибілює і уздоровлює зуби. — Виключна продаж у **Львові, вул. Сикстуська ч. 7.** **С. Федер** 319Г 26-10

Вдова по учителю, бездітна, знаюча ся добре на господарстві сільськім і домовім, глядає місця у священика, могла би ся заняти дїтьми. Львів. вул. Бема 12 ц. у п. Гробаковоі І. пов. 4·2 1—2

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осінний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповідання з часу великої війни

„СМЕРТЬ" Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки **2 корони.**

Замовляти: **„Новітна Бібліотека", Львів, Руска 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка" Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. побр. 55 с. 395 3 10

Оголошенє
XXXVIII. Загальних Зборів
ТОВАРИСТВА ЗАЛЇЧКОВОГО
в СТРИЮ.
стов. зар. з обмеж. порукою,
за рік 1915.

які відбудуть ся в суботу 24. падолиста 1917 в льокали Товариства о годині 10. перед полуднем з таким порядком дневним:

1. Отворене Зборів.
2. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности рахунків та відчитане білянсу за р. 1915.
4. Відчитане протоколу з люстрації.
5. Звіт Комісії ревізійної і внесене на уділене Дирекції абсолюторії з діяльности і рахунків.
6. Внесенє Надзірної Ради на розділ чистого зиску.
7. Вибір 3. членів Надзірної Ради на 3 роки.

Біляс виложений до перегляду в годинах урядових.

Ев. Кисілєвський, секретар Ради Надз. — *Д-р Е. Калитовський*, голова Ради Надз.

425 1—1

Ліцитації коней і жеребят.

Коні спосібні до робіт полевих і лїсних є до набутя в дорозі ліцитаційній. Купуючий (гандлярі коний і посередники тихже є виключені) мусить бути засмотрений в посвідку, видану через староство (команду районову).

Ліцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Максимовичі коло Самбора	15.	падолиста
Ряшів, кошари кав. Глубока	16.	„
Ярослав (Annakaserne)	18.	„
Судова Вишня	21.	„
Черляни коло Городка Ягайл.	25.	„

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	19.	падолиста
Братківці коло Стрия	21.	„
Вільхівці коло Сянока	23.	„

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl
Fröhlich, Oberstleutnant.

431 1—3

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цїний льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шіц і Хаас** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 73

Позаяк на Надзвичайних Загальних Зборах в дни 29. жовтня 1917 не явило ся відповідне число членів вимагане статутом до важности рішеня, проте скликує ся

Другі Надзвичайні Загальні Збори

Повітової Спілки для продажи худоби
стов. зареєстр. з обмеженою порукою
в Долині

на день 25. падолиста 1917 р. о год. 2. пополудни в Долині, в льокали Товариства, в дом. Федера, з тим самим порядком дневним а то:

1) Відчитане протоколу з попередних Загальних Зборів.
2) Зміна назви Товариства.
3) Вибір голови Надзірної Ради, евентуально одного члена тоїж.

Ті збори будуть мати право до важного рішеня без огляду на число явивших ся членів

Долина, дня 5. падолиста 1917.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ: 430 1—1

Д-р Михайло Пачовський заступник голови. — *Іван Озбович* секретар.

Оголошенє
XXXIX. ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
Товариства залїчкового в Стрию
стов. зареєстр. з обм. порукою
за рік 1916,

які відбудуть ся в суботу 24. падолиста 1917 р. в льокали Товариства о годині 11. перед полуднем з таким денним порядком:

1. Отворене Зборів.
2. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків та відчитане білянсу за р. 1916.
4. Звіт Комісії ревізійної і внесенє на уділене Дирекції абсолюторії з чинностий і рахунків.
5. Внесенє Ради Надзірної на розділ чистого зиску.
6. Вибір 3 членів Надзірної Ради на лїт 3.
7. Вибір 3 членів Комісії ревізійної на рік. 1.

Білянс виложений до перегляду в годинах урядових.

Я. Кисілєвський секретар Ради Надз. — *Д-р Е. Калитовський* голова Ради Надз.

425 1—1

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджусь можливо скоро.

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки, Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 87—?

Ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.
Під протекторатом Його Ціс. і Кор. Апостольської Величности Карла І. і Єї Величности Цісаревої і Королевої Зити.
(ВІДДІЛ ВОЄННИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ).
Краєве бюро для Східної Галичини у Львові ц. к. Намісництво. Адреса бюра: Львів, Словацького 16.

Обезпечене в VII. воєнній позичці

через ц. к. австр. військ. Фонд для вдів і сиріт (віддїл обезпечень).

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЖИТЄВЕ ПОЛУЧЕНЕ З ПІДПИСКОЮ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

є найдешевшим і найвигіднїйшим способом обезпеченя ся при рівночаснім сповненю горожанського обовязку супроти держави.

Обезпеченє сейчас важне по зложеню першої премії. Без оглядин лїкарських від 500 — 5000 К.

Премії ніколи не пропадають. — Обезпечити ся **може кождий мущина і кожда жінка від 15 до 60 лїт.**

НОВИНА: ОБЕЗПЕЧЕНЄ ДІТИЙ!

Обезпеченє в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10,	12,	15,	16,	18,	20,
Корон	77,	63,	48,	44·50,	39·50	35.

Обезпеченє **В ДЕРЖАВНИХ БОНАХ** на лїт 9 **платне по девяти лїтах готівкою — річно К. 90.**

На випадок смерти сейчасова виплата без дальших оплат.

Жовнїрів в поли обезпечуєть ся без жадних доплат. Сї обезпеченя переводить на основі умови з ц. к. австр. Фондом для вдів і сиріт Товариство обезпечень житєвих „АВСТРІИСЬКИЙ ФЕНІКС" у Відни.

Хто складає відразу цїлу премію, льокує свій капітал дуже корисно і без ризика, бо в разї швидшої смерти крім обезпеченої облїгації звертаєть ся сейчас ще незужиті премії. — —

Кождий горожанин, що хоче підписати позичку, повинен се зробити виключно за посередництвом ц. к. австр. військового Фонду для вдів і сиріт не тільки тому, що є найдешевше обезпеченє, але також на цїли того фонду.

Пояснень удїлюють уповажнені мужі довіря і **БЮРО ВІЙСКОВОГО ФОНДУ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ, ЛЬВІВ, ц. к. Намісництво, або Словацького 16.**

393 7—45

БАНК КРАЄВИЙ

479 1—1

Королївства Галичини і Володимирії з Вел. Князївством Краківським

Заклад Центральний у Львові, Філія в Кракові, Експозитура в Бялій і 75 заступств Банку

приймають зголошеня на 7-му австрійську 5½% воєнну позичку на услівях проспекту.

Студент прав, вільний від війска, здібний до всякої праці обїме сейчас відповідне заняте. Адмівїстрація під „Студент". 415 2-3

Прийму на мешкане панночки в гімназії Василянок, з цїлим удержанєм. Зголошеня „Сусїство Василянок Адмінїстрація „Дїла". 420 3-3

Панночка вправна в писаню на маши „Мерцедес" знайде зараз заняте. Народна Торговля Львів, Ринок 36 XIX. 3—3

ФАРБИ до фарбованя матерій, рїжні барви, по 30 60, 90 с зі способом ужитя поручає І. Борис, Перемишль.

При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлї дістануть рабат. А356 9—10

Обшар двірський в Довголуцї пошукує економа, лїсничого, лїсного, огородника, кухарку, панну і двох форналїв. 416 3—3

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ „РУСАЛКА" на 1918 рік

Цїна 40 сот. (з перес. 45 сот) (10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено). В новім оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371 Б 7—25

Ученика в віці около 14 лїт в II. кл. гімназіяльній прийме фірма І. БОРИС, Перемишль. Сироти мають першенство. 356Б 9-10

Відтяти і по виповненю післати на адресу: Ukrainische Abteilung des „Anker" in Wien XVIII. Hönnegasse 19/12.

Рік основання товариства 1858. Загальне майно з кінцем 1916 р 234 мілїонів кор.

Товариство взаїмне ЯКОР чень життя і рент **Відень I. Hoher-Markt 11. (Ankerhof)**

Рік основання товариства 1858. Виплачені обезпеченя більше як пів мілїярда кор.

офірує завдяки свому довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї в нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно позичкові обезпеченя „НА ЯЛИНКУ" зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у двобою або чрез самовбийство.

Обезпечити можна Кожду **здорову особу** до 55. р. життя **навіть дїти,** Повисше 55. лїт треба лїкарських оглядин. **Рідня** може обезпечити **навіть тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При **12**-лїтнім обезпеченю лише	66 К	33·50,	17·20,	6·—
При **16** „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потрученє в користь обезпеченого 9 К **надзвичай відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

392 5—20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє з 12- (16) лїтним реченцем*.

Не виповнювати! Премія: К .....

Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її званє? заняте?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. обезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпівав яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашнім лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII. австр воєнної позички (5½% амортизац. позичка).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... Імя: ..... К ..... Назвиско: .....

(За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарнї „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 268 (95 20) Львів, середа 14. падолиста (1. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. щадн. 28.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 50 с., в редакційній части 1 К. Повідомлення про заручини і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПОВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 13. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В области Семигромад видерто ворогови більші становища на горах. На схід від Гріньо були австро угорські війска панцирний форт коне на Чіма ді Кампо. Рівночасно дістали ся наші руки панцирні укріплення на Чіма ді Лян— осаджені. З упадком обох тих укріплень вчи-ено вилім в найсильнійшій групі італійських ідних пограничних укріплень. Взято Лянон і нцасо. Війска марш. Конрада взяли в послід-х днях понад 2 500 бранців. В долині Корда-відтято цілий італійський полк і змушено йо-до зложеня оружя. Тут взяли ми до неволї полковника, 4 штабових офіцирів і 4.500 жи.

Над долішною Піявою подекуди живійша ева діяльність.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Крім предпринять випадних війск під Го-дищем нїчого важного.

В Альбанії положенє незмінене.

ПОВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 13 падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ бав. наст. прест. Рупрехта: У Фляндрії відперто огнем і протиступами сильні стежні відділи, які раннім ранпіщли на наші становища. Бельгійці в околости Івери, Англійці на фронті боротьби. Боротьба артилерії була менша чим в попередних днях. Під вечір скріпив ся огонь під Діксмінде на богатьох відтинках головного поля боротьби. На північ від Brugeres несподіваний наступ нашої піхоти дав бранців та машинові кріси. На середнім березі Мози була діяльність артилерії в цілу дня жива. Пор. Бонгранц відніс 22 вошну побіду.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На полудне від залізничого шляху Ригаград відперли наші пострунки наступ ро-ського підїзду. На полудневий схід від Горо-ща завязаний наступ німецьких та австро-угорських військ приніс успіхи.

На фронті македонськім боротьба артилерії на горбах на схід від Барабово та долині Черни змогла ся до значної сили.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В области Семи громад видерли ми Італійцям Монте Сонгаца. Війска посуваючі ся в горах на долиною Сугана і Чомон взяли наступом панцирний форт Леоне на Чіма ді Кампо та Чіма ді Лян. Фонцасо є в наших руках. Над долішною Піявою зміг ся огонь артилерії.

Всеукраїнський Військовий З'їзд.

Відень, 10. падолиста 1917.

Український Військовий Генеральний Комітет скликав на час від 2. до 7. н. ст. падолиста до Київа всеукраїнський військовий з'їзд. Делегатами мають право бути тільки особи української народности. Делегатів вибирали тільки українці, які входять у склад відповідального військового відділу або організації.

Коротка програма з'їзду така: 1) Звідомленє Українського Військового Генерального Комітету. 2) Звідомленє Всеукраїнської Ради вій-ових депутатів. 3) Звідомленє з місць. 4) Теперішне політичне положенє. 5) Вибори до Установчих Зборів. 6) Демобілїзація. 7) Біжучі справи.

Львів 13. падолиста 1917.

Справді добре стало ся, що наміри віденсько-берлінської дипльоматії в польській справі в час відкрили ся, ще заки вона могла поставити інтересовані народи перед довершений факт. Бо наслїдком сього мала вона нагоду побачити, як до її намірів відніс ся буквально цїлий полїтичний світ (з виїмком одних Поляків) осередних держав. А яке вражінє ті наміри викличуть в державах невтральних і в державах противної сторони, про се гр. Чернін не мав ніякого сумніву, бо инакше не потребував би „Fremdenblau" вибілювати його політики в польській справі.

Для нас, австрійських Українців, особливою відрадою в сій справі є факт, що за нами, проти перепродуваня нас проти нашої волї польській державі, обстав цілий австрійський парлямент. Був се один з дуже рідких і незвичайних моментів в австрійсій палаті послів, яка звичайно мирить ся з тим, що правительство віддали нас в аренду Полякам, — як найперше велика більшість палата згодила ся на дискусію з приводу згаданих намірів віденсько берлінської дипльоматії, а опісля один за другим речники парляментарних груп, протестуючи проти полагоджуваня польського питаня поза плечима народів Австрії, з окремим натиском підносили, що хиба польську часть Галичини можна би прилучити до Польського Королівства, натомість Українці Східної Галичини мають таке саме право до самоозначеня, як Поляки, і не вільно їх піддавати під панованє їх історичного противника.

Коли часть львівської преси старає ся осолодити свою квасну міну з приводу тої дебати і пише про неї як про дебату польську, яка ніби то винала вдоволяюче, — то треба ствердити, що була се властиво дебата проти-польська, бо ані один з бесідників не апробував польських анексійних плянів супроти українських земель,— дебата в оборонї Українців перед польськими анексіоністами і їх віденсько берлінськими протекторами.

Головний речник польського кола п. Гломбінський мусів покликати ся аж на Бога,— який ніби то „так хотів, щоб у Східній Галичині Поляки й Українці були від непамятних часів посемені побіч себе" (мусів би се бути не Бог вселенної, тільки якийсь особливий „польський бог" в стилю поганських богів, щоби справді хотів завойованя Галицького королівства Казимиром Великим і вікового поневоленя українського народу „ad majorem Poloniae gloriam!"), а далї на польську статистику, якої тенденційність на шкоду Українців напятнував навіть такий визначний учений воюючої Польщі, як проф. Ромер.

П. Гломбінський рішучо відстав від духа часу, коли поважив ся оправдувати прилученє Східної Галичини до будучої Польщі тим, що прецінь в польській державі Українцям будуть признані „якісь національні права". Не для моралізованя Поляків, але для схарактеризованя їх лукавства запитаємо їх, чому вони не вдоволяють ся „якимись національними правами" в Австрії, в Німеччині, в Росії, тільки домагають ся національної самостійности в незалежній польській державі?! Український нарід хоче жити своїм власним, вільним житем, хоче сам собі надавати права, потрібні для його житя, а не хоче їх приймати з нічиїх рук, а окрема від Польщі. Не хочемо бути частю польського державного організму, хочемо бути самостійним, незалежним народом, — ось в чім лежить суть справи.

П. Гломбінський все ще видно числив на ігноранцію своїх слухачів, коли поважив ся порівнувати Українців Східної Галичини з Поляками Правобережної України: перші, мовляв, мати-муть в польській державі такі права, що другі були би щасливі, як би мали такі самі права в українській державі. Можна би до п. Гломбінського закликати: Лукавче, чи ти не знаєш, що Українці в Східній Галичині творять 70 процентову більшість на своїй історичній території, а Поляки на Правобережній Україні творять усего яку 3-процентову меншість захожого елементу, розсипану одиницями й маленькими групами між корінним українським населенєм на історичній українській території?! Як на Правобережній, так і на Галицькій Україні український нарід готов признати польським меншостям належні їм національні права. Але щоби польські меншости, розкинені в Східній Галичині, мали бути міродатні для приналежности сеї української области до польської держави, — на се Поляки в цілім світі не знайдуть апробати, з виїмком хиба віденсько берлінських дипльоматів, які думають, що тепер можна по давному торгувати народами.

А тимчасом прислухайте ся, як по цілім світі лунає клич: Самоозначенє народів! Мир без анексій! „Через анексію розумість ся прилученє малої слабої нації до великої, могучої держави без її згоди",—заявляє російський конгрес робітничо-жовнірських рад в своїх основах мирового предложеня. Чи Поляки і їх віденсько берлінські протектори справді думають, що на мировій конференції осягнуть згоду анектованя українського народу Східної Галичини до Польщі?!

В своїй промові, пятнуючи наміри торгованя народами віденсько-берлінських дипльоматів, соц. дем. речник пос. Зайц сказав що Українці занадто чорно дивлять ся на справу, що вони повинні ті наміри оцінювати з холоднокровністю, з якою належить оцїлювано річи неможливі до здійсненя. І ми є переконані, що анексія Східної Галичини для Польщі є неможлива і се переконанє додає нам сил у боротьбі проти сього польського замаху на нашу землю.

А для віденсько-берлінських дипльоматів нехай будуть осторогою слова пос. Василька, якому можна закинути все инше, тільки не недостачу австрійського патріотизму. А одначе і він з приводу намірів віденсько-берлінських дипломатів мусів публично заявити, що „коли б було правдою те, що оголошують газети в Берліні й Відни,—австрійським Українцям дійсно не оставала би инша дорога, як надія на поміч антанту на мировій конференції".

Чи ся осторога не приведе віденсько-берлінських протекторів польського імперіялїзму до розуму?

Ждемо на се відповіди з Відня й Берліна. Гр. Чернін вже за пару тижнів—у делегаціях—мати-ме до неї нагоду.

З Народного Комітету.

Львів, 13. падолиста 1917.

На черговім засіданю Народного Комітету в суботу, 10. с. м., переведено на основі реферату голови пос. д-ра Костя Левицького основну дебату в справі вістий про прилученє Галичини до Польського Королівства. Референт, представивши докладно хід подій у Відни, ствердив, що хоч парлямент в усею рішучістю виступив проти пляну віденсько-берлінської дипльоматії, одначе небезпека для нас не минула, бо все вказує на те, що такий план справлї істнує та що віденсько-берлінські будівничі Польщі його так легко не понехають. Отже цїлий український нарід в Австрії мусить стати до оборони свого загроженого національного житя.

По основній дискусії рішено видати маніфест до народу, скликати з'їзд мужів довіря і завізвати УПР. до як наостройшої опозиції проти правительства в палаті послів і делегаціях.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрипційні зголошення на **VII. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поучення розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришенях. — 4093-5 Союзні стоваришення зволять надсилати субскрипційні зголошення виключно до нас.

Заведене цивільної управи в Галичині?

Відень, 12. падолиста 1917.

Виринули на ново вісти, що Поляки скріпили свої заходи в цілі усуненя військового намісника і здаєть ся, се таки осягнуть. Говорять вже про наступників гр. Гуйна, а саме про д ра Бобжинського або гр. Здзіслава Тарновського як про намісників Галичини, що приготовляли би на місци справу придученя Галичини до Польщі. Мав би відійти також і полковник гр. Лямезан, теперішний начальник краєвого уряду господарського, до міністерства краєвої оборони як начальник бюра військових звільнень в Галичині.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 13. падолиста 1917.

На початку засіданя президент д-р Грос в промові висловив радість із ва щасливого виратованя Цісаря з нещасливої пригоди при переїзді через Сочу.

З черги прийнято звіт комісії буджетової про внесене про зачет 70 міліонів кор. для країв в цілі признаня і підвисшеня доріжнянних додатків для учителїв.

В продовженю заявляє мін. Тогтенбург, що правительство може без ваганя приняти внесок про поборюване венеричних недуг і обговорює відтак справу чахотки. Бесідник висказує признане добрій та успішній діяльности санітарних властий.

По промовах пп. Форманка і Ежабка наради перервано. (П. Люкавський зголошує наглий запит в справі утворення комісаріяту поліції для міста Пільзна й кількох сусідних громад. Палата заявляєть ся 126 голосами проти 56 за наглістю. Мін. Тогтенбург виводить, що правительство мусить дбати про удержане порядку в такім центрі як Пільзно. По промовах кількох бесідників предмет вичерпано.

Відтак внесено кілька інтерпелялій, на чім замкнено засіданє. Слідуюче засіданє нині о 6. год. вечером. На порядку дневнім вибори до делегацій.

Чи боронити Венеції?

ЛЮГАНО. (Ткб.) Підчас коли західношвайцарські дневники доносять з Риму, що почала ся евакуація Венеції, італійські дневники обговорюють справу, чи належить посвятити зі стратегічних зглядів дальші землі без боротьби, чи боронити її (головнож Венеції, Падуї і Вінценци) та зарядити всї військові евентуальности.

Тою справою займала ся мабуть й рада міністрів, в якій взяли участь всї бувші президенти міністрів.

Поміч для Італії.

ЛЮГАНО. (Ткб.) Після „Temps" надійшли до Венеції французькі і англійські війска під проводом ген. Fayolle.

Протест Китаю.

АМСТЕРДАМ. (Райтер). Китайський посол в Вашингтоні предложив департаментови формальний протест проти укладу між Японією і Сполученими Державами в справі Китаю. Неофіціяльно зачувати, що подібний протест предложено японському правительству в Токіо.

З Росії.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) „Nieuve Rotterd. Courant" доносить з Лондону, що правительство большевиків впаде. „Daily Chronicle" пише, що Ленін потерпів поражене. Впрочім дневники приносять мало вістий про положене в Росії.

СТОКГОЛЬМ. „Svenska Dageblad" доносить з Гапаранди, що власть большевиків розтягаєть ся лиш на Петроград, Кронштат і Гельсінгфорс, підчас коли в Москві Родзянко і Корнілов стремлять до зорганізованя правительства проти большевиків. Проти большевиків зачато непримиримy боротьбу. Меншевики надумують ся, чи мають покинути Петроград і піти на фронт, щоби там утворити збірне правительство. Керенський має вже бути на фронті.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Від пятниці в ночи не ма зовсім офіціяльних телеграм з Петрограду. Приватні телеграми доносять, що Ленін не може зорганізувати правительства. Між большевиками роздвоєне. Мартов відлучив ся від Леніна. Бурцева мали арештувати та вивезти до Петропавловської кріпости. Поворот Керенського до власти вважають виключеним.

Улична боротьба в Петрограді.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) „Central News" доносить з Гапаранди, що Керенський стоїть на чолі 200.000 армії. В Петрограді полки козаків мали перейти на сторону Керенського. На улицях розгорілась правильна боротьба. Богато гарнізонів в ріжних місцевостях запевнили телеграфічно рев.-військовий комітет свое попертє.

Бобіда Керенського.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Розповсюднене шведським бюром вістка про боротьбу між військами большевиків і Керенського походить правдоподібно з англійського посольства в Стокгольмі. Боротьбу мали завести у відцаленю 10 км. від Петрограду. Керенський мав побідити. Давних міністрів з виїмком Терещенки і Корнілова увільнено. Комітет публичного добра заявив ся за антантом.

Поражене Керенського?

ВІДЕНЬ (Ткб). З пресової военної кватири доносять в полудне: Після одержаних відомостий, було би передчасом приймати побіду Керенського як довершений факт. Противно, здаєть ся, що побіда переходить ся на сторону большевиків. Відозва Троцького пише про повне поражене Керенського, яке йому завдано в ночи на 13. с. м. Ніч та належить до історії. Боротьба тревае дальше. Показують ся перешкоди, але справа є гідна жертв. На російськім фронті ширять ся симпатії для Совету.

ЛЬОНДОН (Ткб). Адміралїція приняла вчера такий іскровий комунікат: По завзятій боротьбі побили вчера вовсім під Царським Селом війска революційні контреволюційні сили Керенського і Корнілова.

Корнілов в Петрограді.

КОПЕНГАГА (Ткб) Послідні вісти доносять, що Корнілов увійшов на чолі своїх війск до Петрограду. Керенський має находити ся в Гатчині. Дипльоматія держав антанту признала Корнілова і Керенського. Максималісти оголошують публично знесене приватної власности. Вони укріпили ся в дальших дільницях міста. Сибірські війска мали оголосити независимість Сибіри і бувшого царя Миколу її цісарем.

Конференція амбасадорів в Петрограді.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) З Гельзінгфорсу доносять, що амбасадори і посли держав антанту відбули в четвер конференцію в Петрограді, якої перебіг держать в тайні. Зачувати, що на тій конференції порозуміли ся вони що до евентуальних рішень антанту. Постановлено не стикати ся з правительством большевиків. Після петр. часописи „Дело Народа" між столицею, а головною кватирою нема полученя. Некрасов іменований губернатором Фінляндії, находить ся в Петрограді і не думає вертати до Гельзінгфорсу. Большевики іменували губернатором Фінляндії моряка Шишкова.

Новий з'їзд народів у Київі.

(Ф. К.) *Відень, 11. падолиста 1917.*

П. Т. А. у телеграмі з Київа з дня 19. н. ст. жовтня повідомляє:

Рада народів назначила на 6. н. ст. падолиста з'їзд, покликавши до участи в нім народи, які не прислали були своїх представників на з'їзд, який відбув ся у Київі в жовтни. Рада народів звернула ся до національних організацій з покликом повідомити про свою діяльність, а також про успіхи федеративних ідей.

Нарада народів Криму.

Кримський сойм.

(Ф. К.) *Відень, 10. падолиста 1197.*

„Кіевская Мысль" з 13. н. ст. жовтня в телеграмі зі Севастополя повідомляє:

За прикладом київської з'організувала ся Рада представників народів Криму. До Ради увійшли представники Українців, Латишів, Поляків, Молдаван, Естів і Жидів.

„Утро России" з 17. н. ст. жовтня в телеграмі з Симферополя повідомляє:

На многолюднім з'їзді делегатів мусульманських комітетів постановлено скликати ще перед Установчими Зборами кримський сойм. Відкрите сойму плянуєть ся в Бахчисараю у ханськім двірці.

НОВИНКИ

Львів, 13. падолиста 1917.

— **Громадянський розпорядок перемиського Владики.** Наша суспільність з повним признанем прочитає відпис отсього консисторського розпорядку: „Ч. 7244. Всеч. Урядови деканальному. Поручаємо Вашій Всечесности, щоби в урядованю як з властями церковними і світськими, так і з иншими деканальними і парохіяльними урядами і самі уживали української мови і фонетичної правописи, і завізвали всіх Всеч. Отців конде-канальних, щоби тесаме заховували. Відпис сего обіжника, підписаний всіми кондеканальними священиками, належить тут предложити, а оригінал вложити до деканальних актів. Від гр.-катол. Ен. Консисторії. Перемишль, дня 20. жовтня 1917 — † Йосафат Еп."

— **Павло Дяків**, вабраний в полон 19/5 с. р., просить рідню, товаришів та знакомих писати йому на адресу: Пенза, распредѣлительный пунктъ военноплѣнныхъ, баракъ Nr. XI.

— **Важни для правників.** Загальні збори Товариства українських правників у Львові, відбудуть ся в суботу, дня 17. с. м., о годині 5. по полудни в сали товариства Бесіди у Львові при вулици Костюшка слідуючим дневним порядком: Відчитане протоколу з послідних загальних зборів, звіт уступаючого виділу, вибори голови і нового виділу, внесеня членів. Товаришів правників просимо о численну участь. — За виділ: д-р Евген Гаєвецький, заступник голови; ц. к. судя Володимир Целевич, секретар. 433 1—4

— „**За землю і волю**". Київський губернський комітет партії російських соціялістів революціонерів рішив ся видавати щоденну газету в російській й українській мові під назвою: „За землю і волю". Перше число має вийти 27. н. ст. жовтня.

— **Нові українські видавництва.** У „Кіев. Мысли" читаємо отсю оповістку: 7. жовтня вилетить уїдлива муха „Гедз". Ловіть „Гедзя" скрізь, де ви будете. Ціна одного числа „Гедза" — 65 коп. Передплату, тимчасово, — пять карб., — прохаємо надсилати по адресі: м. Київ, Рейтарська 20. пом. 14, редакція журналу „Гедз". — Т-во „Час" у Київі містить у „Кіев. Мысли" отсю оповістку: Вийшло з друку 2 ге число (за жовтень) критико бібліографічного часопису „Книгар" присвяченого справам українського видавництва. Склад видання — Крамна Комора Т-ва „Час". Київ Володимирська 42. Ціна окремого числа 85 коп.

— **Жертви на українські стипендії.** З Праги нам пишуть: Дальші жертви на стипендії прислали (в коронах): Ева Бабич, господиня в Туста овичах 100, о. Іван Заяць, парох в Смільнику 100, Андрій Корнелля 50, Олексій Ярема, проф. гімн. в Перемишли 50, Іванна Туркевич Лїманова 20, Милянія Скородинська Пациків 20, о. Николай Білецький, парох в Пацикові 20, д-р Теофіль Окуневський, посол до ради держ. 20, Семен Вітик, посол до ради держ. 10, д-р Григорій Гарматій Сандомир 10, Юліян Соневицький, вет. хорунжий 10, Іван Петрицький, управ. школи у Вербові 18·66, Михайліна Горницька Підбуже 2, о. Евстахій Качмарський, парох в Славську 10, Петро Бережницький 7·50, Михайло Коцюба ц. і к. лайт. 10, д-р Григорій Гарматій Сандомир 10, д-р Евген Олесницький, посол до ради держ. 10, о. Вільгельм Белкот, евак. парох з Чернихова 5, Юліян Соневицький 10, о. Василь Кушнір, парох Вербова 5, д-р Т. Е. Бурачинський 20, д-р Зобків, надсудник в Сяноці 20, Вінкентій Яворський, надрадник в Сяноці 10, Т. Давидович, надрадник в Сяноці 10, о. Василь Гриндай Солотвина 10, Іван Петрицький Вербів 7·20, д-р Евген Олесницький 10, о. Стефан Білинський 20, о. Евстахій Качмарський 10, дохід укр. Бурси в Празі 214, ц. к. Буковинська шкільна рада 300. Разом 1.149 К 36 с. Доси виплачено на 40 стипендій 6·800 К.

— **З Галицького Воєнного Заведеня кредитового.** Міністерство скарбу затвердило уховалу Ради адміністраційної Галицького Воєнного Заведеня Кредитового, якого заіменовано п. д-ра Юліяна Савчака, начальника ліквідатури Заведеня, прокуристом.

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з суб-скрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки Ц. К. Австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 9-45

— **З Рудок.** Подаєть ся до загальної відомо- що канцелярія правної поради в справах ородарських „Філії С. Господаря" в Рудках шла в житє з днем 6-го падолиста. Урядо- є управителя канцелярії відбуваєть ся кож- го вівторка і пятниці від год. 12-тої до 2 гої полудни.

— **Пожежа.** Нам пишуть: Дня 31. жовтня с. бибух значний огонь в Яжові новім. повіт орів, де згоріло кільканайцять будинків вправ- опущених селянами, що збаламучені звіс- м о. Головкою, пішли до Росії, але замес- ких виселеницями зі сходу. Нещасливі пе еленці, що стратили все своє добро через куацію, стратили тут все, що придбали через ю, особливо пашу, котрої тепер ніде нема. родин остало без даху, а вимбули ся многі одежі, бо наслідком вітру ратунок був немо- ливий. Огонь повстав з іскри від машини слав- „польської зелізниці" (власність банку гі- течного), котра вславила ся своїми порядка- і особлившою „прихильністю" свого руху.

— **Кореспонденція полонених.** Двотижневник, свячений виключно для посередництва між енно-полоненими і їх вітчиною (Mitteilungen Auskunftstelle für Kriegsgefangene Wien 1. ndstätte 9) подає статистичні дати про корес денції полонених з своїми в рідним краю. ля тих дат перейшло через спеціяльну цен- у в першім півроці 1917 59,714.239 корес- денцій, а були вони після мови в отсих чи- : в мовах балканських 87.024, чеській 58.497, німецькій 14,081.852, франтуський і 200.000, еврейській 72.687, італійській 09.900, хорватській 3,277.203, польській 6.930, ромунський 793.408, російській 16,390.798, бський 1,881.028, словацькій 753.337, словін- ий 473.601, український 2 079 927, мадярській 7.957. Управа австр йського Червоного Хреста ріжає, що почта в Росії приходить дуже не- вильно, бо часами по кілька днів в ряду не стає ані одного мішка листів. І так за липень ла почта лиш через 14 днів в 441 мішках, за рень лиш в 13 днях в 339 мішках, а в вересни ш в 5 днях в 186 мішках. Тимто можна ви- лкувати собі, чому кореспонденції так рідко і до полонених приходять, що часами ледви ½ року приходить лиш 1 картка, хоч кождий ашик полонених в Росії висилав найменше ильки кореспонденцій, скільки йому вільно. В сії н. пр. офіцири наші мають ограничену респонденцію. Вільно їм на тиждень висилати картки і 1 лист. Одначе не всі кореспонден- які приходять до цензури, доходять до рук ресатів. Кожда кореспонденція переходить рез руки ріжних цензорів, а ті — як звичай- — сіють через сито свойого „добромніня" і ого конфіскують, лиш рідко коли засмаро- ють чорною фарбою небезпечні для держави рочки! В кождім случаю треба собі предста- , якого апарату потребує почта і цензура, би ті мілїони кореспонденції перечитати — ртувати і доставити! Кореспонденція для онених є безплатна, але державу коштує во великанські суми. — Ю. Д.

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми цілім краю; хто не має ще в своїх руках, раємо звернути ся до наших повітових мужів віря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні догідненя при обезпеченю в VII. воєнній по- чці дає тільки „Ц. к. австрійський військо- ий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу го гуманну ціль, горожанським обовязком є ідпирати се товариство. 1—5

Нові книжки і видання.

Die Polen und die ukrainische Frage. Von Dr. r. Michael Lozynskyj. Wien 1917. Стор. 42. Ці- а 1·50 К. Ся нова праця д-ра М. Лозинського дає у вступнім першім розділі перегляд країнських земель, до яких Поляки підносять ої претенсії, завначуючи, що акти 4. падолис- а 1916 є обіцянкою здійснення тих претенсій; другім розділі ілюструє польські претенсії українських земель виводами п. Фельдмана ого праці „Die Zukunft Polens und der deutsch- lnische Ausgleich"; в третім розділі обгово- ює статю б. провеса польського NKN. посла ворського п. н. „Unsere Aufgaben" в берлін ім журналї „Polnische Blätter", де автор по- дає польське полагодженє українського питання; ошевий четвертий розділ застерігаєть ся проти польських претенсій до українських зе- ель і кінчить ся заявою: „Коли в інтересї осе редних держав лежить приєднати для себе укра їнський нарід, то ані найменша полоса україн- ської землї не сміє дістати ся під польське па- нованє".

ОПОВІСТКИ.

Середа 14. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Косми — римо-кат.: Йосафата.

Завтра: греко кат.: Акиндина — римо-кат Леопольда.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 17. падолиста 1917: „Батькова казка", народна драма на 5 дій Карпенка Карого.

В неділю, дня 18. падолиста 1917: „Дай серцю волю, заведе в неволю", народна драма на 5 дій, 6 відслон зі співами і танцями М. Кропивницького.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Загальні Збори „Медичної Громади" відбудуть ся дня 18. XI. 1917 о год. 10. рано в льокали Товариства з слідуючим дневним порядком: 1) Отворене Зборів. 2) Вибір Виділу, 3) Зміна статута. 4) Внесеня і інтерпеляції. Всї теперішні члени зволять явити ся в комплєті, як також до участи в зборах запрошуєть ся членів з перед війни, які були би на той день у Львові. — За Виділ Волод. Скоморовський, голова, Ірина Гнатюківна, за секретара. 2—2

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де в Грицко Братків, 34 п. п. IV. комп. Пошукує: Юстина Братків, евакуована з Голубиці повіт Броди, тепер в Трудовачи, почта Гологори. 406 6—6

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласків подати його адресу або явусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 4—10

Оголошенє.

МИЛА тоалетові під гваранцією. По цінах приступних поки вистарчить запас ще через ілка днів поручаю **С. Федер**

Львів, Сикстуська 7. 319A 27—30

Студент прав, вільний від війска, здібний до всякої праці, обійме сейчас відповідне заняте. Адміністрація під „Студент". 415 3—3

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і однову автинів

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

5—7 **ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20.** 391B

Вдова по учителю, бездітна, знаюча ся добре на господарстві сільськім і домовім, глядає місця у священика, могла би ся занятн дітьми. Львів, вул. Бема 12 ц. у п. Гробакової I. пов. 412 2—2

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодіжи всіх шкіл закл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНІРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 4—10

384 A **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союз для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 4—20

Ліцитації коний і жеребят.

Коні спосібні до робіт полевих і лїсних є до набутя в дорозї ліцитаційній. Купуючий (гандлярі коний і посередники тихже є виключені) мусить бути заосмотрений в посвідку, видану через староство (команду районову).

Ліцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Максимовичі коло Самбора	**15.**	**падолист**
Ряшів, кошари кав. Глубока	**16.**	**„**
Ярослав (Annakaserne)	**18**	**„**
Судова Вишня	**21.**	**„**
Черляни коло Городка Ягайл.	**25.**	**„**

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	**19.**	**падолиста**
Братківці коло Стрия	**21**	**„**
Вільхівці коло Сянока	**23**	**„**

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl

431 2—3 **Fröhlich, Oberstleutnant**

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20.

Телєф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „ДНІСТРІ" від більше лїт.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полуд.

Конто Почтової Щадниці 35.527.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі Вкладки К 5,327.450

Власний маєток „ 686.383

Удїлені позички „ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний зарібник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сі обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 8-45

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства „Українська Ризниця“

В САМБОРІ

відбудуть ся в дни 27. падолиста 1917 р. в комнатах власних о год. 11. перед полуднем.

Колиб в поданім часї не явило ся вистарчаюче число членів, згідно з постановою § 37. статута розпічнуть ся загальні збори о 12. год. в полудне того самого дня без огляду на число присутних членів.

Порядок нарад:

1. Відчитанє звіту з послїдних загальних зборів.
2. Справозданє управи з діяльности і рахунків за р. 1916/1917.
3. Справозданє комісії ревізійної.
4. Вибір одного члена управи і двох членів Ради Надзірної в місце вильосованих.
5. Внесеня членів.

2—3 НАДЗІРНА РАДА.

ЧИ ВНЕСЛИ? До ц. к. Намісництва, Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини, Секція III. КРАКІВ

вже всї промисловцї, ремісники, купцї, читальняні і гром. крамницї, торг. і пром. стоваришеня і т. п. самі, чи заступники, жени чи дїти, опікуни чи повновласники, з дому чи з війска, загалом всї пошкодовані подали о безвзворотну підмогу (субвенцію) на обнову, урухомленє, дальше веденє, ровширенє (!) свого підприємства (варстату) на машини і знаряди, на сирівцї і додатки і т.п.

Подавайте ся всї, хто лише понїс через війну безпосередні і посередні втрати. Жадайте від настоятовий формуляр поданя і поученє. Свідомих просимо заняти ся несвідомими в сих справах.

Українське Товариство для попирання ремесла і промислу Львів, вул. Зїморовича ч. 20.

325 6—?

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 6—?

Ученика в віцї около 14 лїт в II. кл. гімназіяльн. приймe фірма

І. БОРИС, Перемишль.

Сироти мають першенство. 356Б 10—10

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українсько-німецький

САМОУЧОК

укцаду О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, в почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371А 8—25

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку

ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 3—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкористнїйшими условями та удїляє субскрибентам всяких удогіднень

Д. КРАУТ дентист-технїк

ПЕРЕМИШЛЬ, Францїшканська 35.

виконує усї роботи дентистичні, містки в золотї після найновійшої методи. Ціни умірковані. Пацієнтів з провинції полагоджуєть ся в тім самім дни. 331 10-10

ЗАБОРОНА НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА ПОВІСТЬ МАРТОВИЧА

Критик д-р Назарук пише про сю повість от що: *„Сю одиноку повість покійного Мартовича читаєть ся, не відкладаючи її з рук“.*

Замовляти: Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. — *Порто 60 сот. — Опр. по. 7 К 50 с.*

353 10-10

ВСЕСВІТНІ КЛЯСИКИ: Ґете, Шіллєр і Пушкін

В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ!

Накладом „ВСЕСВІТНОЇ БІБЛІОТЕКИ“ під ред Івана Калиновича вийшли в друку і продаютьсь слїдуючі твори світових клясиків.:

N-о 1/3. Фрідріха Шіллєра: ПОЕЗІЇ, вип. I. і II. з передмовою проф. О. Грицая, в перекладі Цезара Бїлянї, О. Грицая, Д. Йосифовича і д-ра І. Франка ціна 1 К 60 с.

N-о 4/6. Александра С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, в перекладі, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка (Се останнє перекладна праця нашого вел. письменника) ціна 3 К.

N-о 7/8. Иогана Вольф. Ґетого: ГЕРМАН І ДОРОТЕЯ, поема з нїмецького міщанського життя в перекладі пок. д-ра Івана Франка, саме на днях вийшла в друку, ціна 1 К 60 с.

Понадто вкоротцї появлять ся з друку:

N-о 9/10. Михайла Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ, нариси і новелї, ціна 2 К.

N-о 11/12. Аристофана: ХМАРИ, грецька комедія в перекладі Тараса Франка (друкуєть ся).

Видані досїль випуски можна дістати: **в Книгарнї Наукова Тов. ім. Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, **в „Українськім Базарі“ в Стрию, в „Народнім Базарі“ в Перемишлї** або у **Івана Калиновича в Бориславі,** який висилає замовленї випуски сейчас і оплатно, евентуально чек на висилку грошей. 361 6—10

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові вул. Руська ч. 18.

приймає

обезпечене VII. воєнної позички

за дуже низькими преміями і під дуже корисними условями.

Панів і Пань, які бажали би бути помічними в приєднуваню таких обезпечень просить ся звернути ся писемно або устно до дирекції Товариства, на висше подану адресу. 422 2-3

ФАРБИ до фарбованя матерій вічні барви, по 30, 60, 90 с зі способом ужитя

поручає І. Борис, Перемишль.

При замовленю подати вагу до фарбованя матерій. Торговлї дістануть рабат. А 356 10-1

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарнї „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 269. (9521) Львів, четвер 15 падолиста (2. ст ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів"

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50.
Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 14. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Війска наші увійшли вчера до Фельтре і Фонцасо. По обох сторонах долини Суґано армія ґр. Шавхенштіля розширила могучі успіхи, осягнені в послїдних днях. Її дивізії дійшли до Прімсляно, і здобувши передтим Монте Льонджера серед мас снїгу, взяли наступом кілька оборонних укріплень на схід від Асіяґо і панцирні укріпленя на Монте Лїссер.

Оружні сили союзників, що борять ся з Італійцями, значить від Адрійського моря до Пасубіць, стоять всюди на неприятельській земли.

Над озером Ледро наші наступаючі віддїли виперли ворога з двох точок опертя, бранці та машинові кріси остали в наших руках.

На сході та на Балканї нїчого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 14. падолиста.

ЗАХІДНИИ ТЕРЕН ВІИНИ

Не було значнїйших боєвих операцій. У Фляндрії гарматний огонь віджив щойно під вечір. Під Dixmüde і на північ від Passchendaele прибрав він значну силу.

Східний і македонський фронт: Нїчого важного.

ІТАЛІЙСЬКИИ ТЕРЕН ВІИНИ.

В Семи Громадах війска наші здобули наступом високо снїгом вкриті становища на горбах на схід від Асіяґо і панцирні укріпленя на Монте Лїссер.

Здовж долїшного бігу Піяве гарматний огонь.

Марков і Курилович втратили мандати.

ВІДЕНЬ (Ткб.) В комісії ненарушимости послів рішено, щоби внесок п. Романа Чайковського про допущене пп. Маркова і Куриловича на засіданя Палати був обговорений равом з внесками, які є вже на дневнім порядку нарад комісії.

В голосованю над внеском Странского, щоби признати мандат Бурціяля важним і візвати президента, щоби запросив його до участи в засіданях Палати, заявило ся 8 послів за внеском, 8 проти. Предсїдник рішив на користь внеску, тим самим внесок принято. Внесок признаня важними мандатів пп. Войни, Цібца, Нетолїцкого відкинено 9 голосами проти 8, Внесок про признане важними мандатів пп. Крамаржа, Раштна, Маркова та Куриловича відкинено 10 голосами проти 7. Опісля принято 11 голосами проти 6 внесок Рітера, який взиває правительство, щоби сейчас розписало доповняючі вибори на опорожнені мандати.

Російське посольство в Швайцарії за Тимч. Правительством.

БЕРН (Ткб.) Члени російського посольства в Швайсарії вислали до рос. міністра справ загр. Терещенка телеґраму, в якій заявляють, що солїдаризують ся з ухвалою рос. кабінету, в якій відкинено всяку співучасть з Леніном, Троцьким і и. Представник рос. міністерства торговлї в Швайцарії подав ся до димісії, бо не хоче працювати равом з большевиками.

Львів 14. падолиста 1917.

Через цілу історію Галицької землї тягнеть ся червоною ниткою одна історична задача, вложена на сю західну окраїну української землї: боротьба проти польської експанвії на схід. В сій боротьбі, після світлої епохи Романовичів, і впала Галицька земля, стаючи від 1340 р. добичею Польщі.

Одначе не покинула своєї історичної задачі. Повстаня галицьких бояр, козацькі повстаня, Хмельниччина, змаганя Виговського влучити в границі Вел. Князівства Руського також Галичину, пляни Дорошенка про з'єдиненє всїх українських земель, — отсе найважнїйші історичні моменти в часї панованя польськвї держави над Галицькою землею, які свідчать, що український нарід Галицької землї ані на хвилю не мирив ся з приналежністю до Польщі і при кождій нагоді вставав, щоби скинути з себе ярмо польської державности.

Тому український нарід так радо зустрів прилученє Галицької землї до Австрії, що бачив у сім актї своє визволенє з-під польського панованя.

Тепер всї змаганя галицьких Українців мають одну ціль: усунути з своєї земли наслїдки вікової приналежности її до Польщі, скинути з себе останки польського панованя. В 1848 р. Українці проголошують клич уконституованя Галицької землї в окремий австрійський коронний край, протестуючи як найрішучійше проти польського змаганя утворити з усїх земель, які належала Австрія при подїлах Польщі, сурогат польської державы в рамах Австрії. В 1860 их роках Українці виступають як найрішучійше проти жовтневого дипльому, який власне змагає утворити висше згаданий сурогат польської держави. По грудневій конституції 1867 р. Українці виступають у галицькім соймі як непримиримі противники відокремленя Галичини по думці польської соймової резолюції з 24. вересня 1868 р. Так цілий період конституційної перебудови Австрії для українського народу найважнїйшою справою було: усунути або бодай обмежити польське пановане над Галицькою землею.

Ми могли-би далі слїдити рік за роком українську політику в Австрії — і скрізь, навіть в найменших буденних дрібницях побачили би те саме змагане: скинути ярмо польського панованя, стати повноправним господарем на своїй землї.

Візьмім великий аґрарно страйковий рух в перших роках нашого столїтя. Чи не додавала сьому рухови одушевленя й посвяти думка, що він зломить або бодай ослабить тоді таку політично сильну верству польських плянтаторів на нашій землї?!

Візьмім боротьбу за український університет. Чи не одушевляла нас думка, що український університет стане символом еманципації українського народу з-під польської опіки?!

Візьмім боротьбу за загальне і рівне виборче право до парляменту. Чи не бачили ми в нїм панацеї на усуненє польського панованя з нашої землї? Чи не тому український буржуй, адвокат, урядник, священик, богатий хлоп ставали без найменшого хитаня по сторонї повбавленого найменшої власности міського робітника і сїльського халупника, що всїх одушевляла одна ціль: щоби політична власть у державі перейшла в руки народних мас, бо тоді політична власть в Східній Галичинї мусить стати українська?!

А з початком війни — що заставило наші політичні партії проголосити клич „При осередних державах!", що вело нашу молодіж в ряди Українських Січових Стрільців, — як не надія, що коли осередні держави переможуть нашого тодішного найбільшого ворога, царську Росію, коли визволять з царських кайдан хоч часть України, то тоді й Галицька земля не зможе оставаун на далї під польським пануванем, тільки мусить бути злучена з визволеною з царського ярма частю України в окрему українську область, яка заживе вільним житєм?!

Така — в відношеню до Польщі — ціла наша минувшість, аж до нинїшного дня. Питаємо, чи осередні держави знають її, чи розуміють її, коли могла в них — не то дозріти, але навіть тільки зародити ся думка відступити Галицьку землю плянованій польській державі?!

Питаємо тому, бо думаємо, що навіть віденсько-берлінські дипльомати не на стільки побиті слїпотою, щоб не розуміти, що тепер не можна перейти до денного порядку над волею навіть найменшого народу. А український нарід Галицької землї сам числить стільки, що неодна з менших держав, а при тім є частю великої, 35 мілїонової нації, яка власне будує свою державність!

З-за куліс віденсько-берлінських торгів.

Польські впливи у Відні і Берлїні.

Львів, 14. падолиста 1917.

Останнє число „Ukrainische Korrespondenz" (з 10. с. м.) принесло між ин. кількайцять відповідий рїжних німецьких політиків і письменників в анкеті про „інтерес німецького народу в доцільнім (Для кого: для нас чи для Німців? — Ред. „Діла") рішеню українського питаня". Зміст сих відповідий як воно звичайно в таких анкетах буває, здебільшого банальний; тільки денеде можна подибати якусь цікаву або бодай характеристичну думку.

Так прим. знаходимо там дрібний причинок до зрозуміня тих сил, які за кулїсами працюють в Австрії й Німеччині в користь противній українським національним правам розвязці польського питаня. Добре серед відповідних кругів зорієнтований видавець журнала „Osteuropäische Zukunft" д-р Фальк Шуп пише між ин.:

„Становище правительств осередних держав до українського народу є мало доцільне. Його треба змінити поінформованєм рішаючих кругів. Працюють над сим німецькі приятелї Українців, число яких постійно росте мимо урядової неприхильности. Не тратьмо надії, що вдасть ся ще перед мировими переговорами розбудити міродатні круги з польської суґестії тай довести їх до розумного погляду на справу української самостійности взагалї, а на справу сотвореня нового коронного краю зі Східної Галичини і Буковини з осібна. Якби одначе вдало ся польським махерам, котрі в обох цісарствах є на високих, впливових становищах, при мирових переговорах видати галицьких і холмських Українців під польське ярмо, то зі Східної Галичини зробить ся нова Македонія (1902—1912), в котрій плисти муть струї крови — мимо мира!"

Вільзон за дальшою війною

АМСТЕРДАМ. (Ткб) Райтер доносить з Буффальо, що на засіданю американського з'єдиненя праці виголосив през. Вільзон промову, в якій сказав: Се послїдна рішаюча боротьба між силою і свободою. Війну зачали Німці. Думаю, що дух свободи зможе дійти до сердець німецьких, але не дасть ся він погодити з плянами всенїмців. Є для мене несподіванкою, що в кругах пануючих в Росії є ще люди, які можуть думати, що будуть могли жити без небезпеки зі сторони Німеччини. Не маємо нїчого проти змагань пацифістів, виступаємо лише проти їх наївности. Вкінци заявив Вільзон, що вислав до Европи одного з найбільших противників мира, полковника Гоза, який не має там переговорювати в справі мира, але глядїти, в який спосіб можна побідити у війні.

Польська реґенційна рада вибирається до Берлїна і Відня.

БЕРЛЇН. (Ткб.) Після „Lokalanzeiger-a" польська реґенційна рада удасть ся небавом до Берлїна та Відня, щоби з володарями Німеччини та Австро Угорщини обговорити найважнїйші польські справи.

З Росії.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Times" доносить, що привернено вже телеґрафічне получене з Петроградом. Французьке правительство одержало телеґраму від свойого амбасадора в Петрограді.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Російська амбасада в Льондонї заявляє, що персонал амбасади та російські урядники, перебуваючі в Льондонї, не можуть признати ватаги зрадників, які хвилево взяли верх в Петрограді.

Непевні вісти.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) До тепер не можна дізнати ся, хто в боротьбі о власть в Росії побідив. Одні твердять, що Керенський побідив, другі знова, що програв справу.

Побіда Керенського.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Бюро Райтера доносить, що після донесень фінляндського телеґр. бюра Керенський находить ся тепер в Петрограді і панує над цїлим містом. Москва є головною кватирою Тимчасового Правительства, приклонники Леніна мають лиш малу часть Петрограду. Впрочім ціла Росія є в руках тимч. правительства. Козаки вирубали цїлу червону ґвардію.

Завзята боротьба тревае дальше.

КОПЕНҐАҐА. (Ткб.) Вісти з Петрограду ще більше суперечні. Певне лише то, що вісти розширювані антантом в Стокгольмі про побіду Керенського і Корнїлова що найменше значно переборщені. Послїдні вісти, що прийшли через Ґапаранду з Росії голосять, що Ленін є ще паном ситуації в Петрограді та що боротьба о столицю тревае дальше. З часописий большевиків виходить, що коло Царського Села розпочала ся минувшої суботи завзята боротьба між військом давнїйшого правительства і большевиками. Боротьба була кровава, понад 1000 людий полягло, або було ранених. Військо Керенського побідило і большевики мусїли завернути в сторону Петрограду, де прийшли їм з помічю уоружені робітники. Дневник „Калева" з понедїлка доносить, що військо Керенського ввійшло в недїлю до Петрограду, де прилучила ся до нього часть залоги. Вивязала ся незвичайно завзята улична боротьба, але в понедїлок стан змінив ся. З Ревля надійшло військо большевиків, заатакувало з заду війска Керенського, причім 6.000 людий перейшло на сторону большевиків. Зачувати, що Керенського увязнено в головній кватирі в Ґатчинї, але йому удало ся втечи.

Побіда Тимч. Правительства в Москві.

„Новая Жізнь" доносить, що Каледін зі своїм військом стоїть в околици Харкова. Говорять, що його іменовано диктатором Росії. Корнїлов находить ся в Москві, де розіграласъ кровава боротьба між правит. військом і військом большевиків. Корнїлов заняв Кремль, де большевики мали головну кватиру. Вдало ся йому побідити большевиків так, що приклонники Тимчасового Правительства є панами Москви. Число убитих і ранених дуже велике.

Відозва до горожан Росії.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Пресова кватира доносить про слїдуючу відозву:

Російська велика кватира 14. падолиста, год. 8·30 перед полуднем.

До всїх! В імя побідної боротьби з анархією, з'єдиненя всїх демократичних сил проти зростаючої небезпеки зі сторони правиці та в імя вдержаня супокою та єдности на фронтї, підпомагайте загальний комітет армії в твореню правительства в складі від антінаціоналїстичних соціялїстів до большевиків включно, однак на основі негайного скликаня конституанти і негайного предложеня загального мира та відданя землї земським комітетам.

Предсїдатель загального комітету армії Перекрестов.

Ґр. Чернїн в Будапештї.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) В протягу пополудня відвідало гр. Чернїна богато політиків, яким він вчера вислав запрошенє. Гр. Чернїн відїздить завтра рано назад до Відня.

Спільна воєнна політика антанту.

ПАРИЖ (Ткб.) (Авас) Премер Painleve відчитав в Палаті заяву такого змісту: Важні події накладають на правительство обовязок зложити заяву: Петроградські скрайні елементи опанували місто. Хоча можна виносити, що Тимч. Правительство зможе відзискати власть, однак то потрясене дасть ся ще через довший час відчути. Російські війска дали німецьким на східнім фронтї таку свободу рухів, що Німці могли вислати богато дивізій на італїйський фронт. То несподіване положене вимагало негайної помочи французької та англїйської.

Мимо найбільших перешкод не втрачено ні хвилини. Народи можуть лише через спільні пляни осягнути певні успіхи. Тому уодностійнено дїланє Франції, Англії та Італії, чого висловом є найвисша воєнна рада, до якої прилучать ся зєдинені держави і правдоподібно Росія та Японія.

Та найвисша воєнна рада має вести загальну воєнну політику, та опрацювати спільний плян для союзників. Складаєть ся вона з двох представників кождого народу та сходить ся принайменше раз в місяць у Франції. Поперати її буде спільний ґенеральний штаб союзників.

Українські Установчі Збори.

(Ф. К.) *Відень, 12. падолиста 1917.*

„Утро Россіи" з дня 25. н. ст. жовтня у телеґремі з Києва повідомляє:

На вчорашнім засїданю Малої Ради Українці отверто заявили про твердий намір відділити ся від Росії. На порядку була справа Українських Установчих Зборів. Зібрало ся богато членів і богато публики, було вражінє великого політичного дня.

Провід вів проф. М. Грушевський.

Референтом виступив український с.-р. Севрюк, який заявив при кінцї реферату, що справа скристалїзувала ся нині в необхідність скликаня суверенних Українських Установчих Зборів. — Решта українських партій, — говорить Севрюк, — солїдарні у сій справі й вона дуже популярна по краю. Деякі повіти вже вибирають кандидатів до Українських Установчих Зборів.

Після реферату Севрюка почала ся горяча дискусія.

Проти виступили представники „Бунду" Рафес і Темкін, від російських с.-д. Балабанов, від російських с. р. Скловський, які говорили про недопустимість розриву з Російськими Установчими Зборами й заявили ся за неділимість Росії.

— Все те ідеольоґія кадетів, — з усміхом відповів Українець Ткаченко. „Рафес, — говорить Ткаченко, — рекомендує ждати Російських Установчих Зборів, та ми від марта ждемо їх і коли-б дали послух Рафесови, то не сидїла би тут ні ми, ні Рафес".

— Коли між Росією й Україною є моральна й економічна звязь, то єдність збережеть ся, коли-ж звязи сеї нема, то Україна відділить ся, — пояснив український с. р. Мневський.

— Самоозначене — се самостійність, — виступив Винниченко. — Суверенітет — се „сам собі пан", инакше я не розумію виявленя своєї волї.

— Росіяни можуть бути суверенними, — ріжко говорить український с.-р. Шаповал, — а Українці ні? Хибаж можна допустити, щоби нашу автономію на Російських Установчих Зборах обговорювали Буряти та Тунгузи?! Чи ми маємо ждати автономії від Німців? Нам потрібна свобода і ми будемо бороти ся за неї. Нїчого нам бояти ся горожанської війни, наш головний ворог — руссо-центризм.

В результаті дебат утворено організаційний комітет для виборів до Українських Установчих Зборів.

З'їзд комісарів України.

(Ф. К.) *Відень, 12. падолиста 1917.*

Перший день з'їзду.

„Кіевская Мысль" з дня 17. н. ст. жовтня повідомляє:

Вчора в домі губернського комісаря під проводом генерального секретаря В. Винниченка відкрив ся з'їзд губернських і повітових комісарів київської, волинської, подільської, чернигівської і полтавської губерній.

На з'їзд прибуло коло 80 губернських і повітових комісарів.

По відкритю з'їзду В. Винниченко звернув ся з промовою, в якій заявив: „Перед початком роботи я хочу пригадати про те, хто ми". Бесїдник коротко викладає історію утворення Секретаріяту. „Секретаріят — говорить бесїдник — відповідальний перед усім народом України. З Ґенеральним Секретаріятом звязане спасенє краю від анархії й загибелї. Край найбільш близький до фронту й до всїх нещасть, які можуть звідти наступити. І в сих трудних умовах нашої з вами роботи ми мусимо доказати, що Ґенеральний Секретаріят утворений не надармо".

Після промови В. Винниченка почали ся звідомленя про витворене положене в губерніях, які входять у склад Секретаріяду.

Київська ґубернія.

Зі звідомленем про положене справ у київській ґубернії виступив В. Шульгин, який зазначив, що в губернії замічаєть ся невгідливість у діяльности продовольчих, земельних й ин. організацій. Осінні засїви у губернії пройшли порівнуючи нормально. Одначе були випадки, коли заходами земельних комітетів і без них селяни „кваренковували" для себе значно більше землї, чим сього бажали поміщики. Каригідні захвати були в липовецькім і таращанськім повіті; при чім в останнім на сім ґрунті мало що не прийшло до з'удару селян з двох сїл. Богато клопотів викликали постанови сїльських громад про заборону рубаня державного й поміщицького лїсу. В губернії мав місце ряд конфліктів між населеним і властителями лїсів ізза цін на дрова. Много непорозумінь і конфліктів мало місце на економічнім ґрунті на плянтаціях цукрових бураків. По відомостям Секретаріяту треба числити ся з великими непорозумінями між робітниками й властителями цукрових заводів.

Дальше справоздавець вказав на збільшене числа дезертирів, каригідних вчинків і т. п. Сильно зріс в губернії тайний виріб горівки. Майже в кождім місточку фабрикують ся дешеві апарати для гоненя спірту. Крім самосудів є й тайні убийства злочинців. Мілїція в губернії поставлена дуже слабо.

Чернигівська ґубернія.

Чернигівський губернський комісар Д. Дорошенко повідомляє з'їзд, що в його губернії найбільшим злом є наступаючий голод. Більша частя губернії поражена голодом, особливо північні повіти. Запасів свого хлїба в губернії багаєть ся в середнім всего на 4 місяці, але є повіти, пр. новозибківський, де запасів є всего на 1½ місяців. Необхідні негайні заряджена для довозу хлїба. Від 28. вересня в губернії почала ся прим. това реквізиція. З тяжким серцем приходить вдати ся сего заряджена, але иншого виходу нема, инакше наступлять голодні бунти. Бесїдник звертаєть ся до Ґенерального Секретаріяту й представників полтавської й волинської губерній з горячою просьбою співдїлати в одержаню хлїба з тих губерній. Коли удасть ся наладити заосмотрене голодуючих повітів хлїбом, то се підійме престіж нової власти і з'окрема Ґенерального Секретаріяту. Недородом поражені як раз ті чотири північні повіти, які не ввійшли в склад автономної України.

Коли Ґенеральному Секретаріятови удасть наладити заосмотрене сих повітів, то справа прилученя їх поріщить ся сама собою.

Продовольний розлад сильно підриває авторитет революційної власти і в інтересах укріпленя нового ладу необхідне напрягти всї з'усиля для його усуненя.

Дальше Д. Дорошенко повідомляє про цїлий ряд неладів в житю чернигівської губернії. Аграрні непорозуміня, крадіжи, грабежі — все те поки що не приймає великих розмірів в чернигівській губернії, необхідне одначе укріпити власть адміністрації на місцях в цїли спиненя зросту сих лих в найблизшій будучинї. Поліпшенє мілїції, яка поки-що не стоїть на висотї своїх завдань, є предметом спеціяльних старань губ. комісаря для забезпеченя спокою і безпеки горожан.

Подільська ґубернія.

Летичівський повітовий комісар Я. Карначев подав до відома з'їзд, що побут ... армійського корпусу, який відведено на зади й який переходив через литинський й ин. повіти, рівносильний татарському наїздови. В тих повітах знищено все. Знищені засїви, худоба, птиця, вода зі ста-

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий Фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 10-45

Вибори до делеґацій.

Відень, 13. падолиста 1917.

(Ткб.) На вечірнім засіданю палати послів переведено вибори до делеґацій.

Пос. Петрушевич поставив внесене, щоби усунути з порядку дня вибори делеґатів з Галичини, мотивуючи своє внесене несправедливістю розділу мандату з Галичини між Поляків і Українців.

Президент заявив, що в часі промови п. Петрушевича почув ся на адрес Поляків оклик: „Нарід опришків". Президент сей оклик найрішучійше осуджує.

Внесене п. Петрушевича відкинено.

В голосованю вибрано з Галичини отсі пп.: Петрушевич (61) голосів). Герман (68), Дашинський (67). Тетмаєр (67), Гломбінський (66). Длугом (57), Яворський (38 на 74 голосуючих). Першим заступником вибраний п. Баворовський, другим п. Окуневський,

Найблизше засіданє палати 16. с. м.

Зміна тарифи оголошень в „Ділї".

Ідучи слідом усіх львівських часописий, з днем 15. падолиста 1917. змінюємо ось як ціни оголошень в „Ділї": Стрічка петітова двошпальтова, або її місце 60 сот., в надісланім 1 кор., в редакційній части, перед або по новинках 2 кор. Некрольогія стрічка двошпальтова 2 кор. Слова товстими черенками числить ся подвійно. Оголошеня на суботу, неділю і дни святочні коштують подвійно. Постійні оголошеня як дотепер за особлівою умовою.

Адміністрація „Діла".

НОВИНКИ

Львів, 14. падолиста 1917.

— **Чим воюють проти українства в Росії?** „Угро Россіи" з дня 25. н. ст. жовтня у телеґрамі з Києва повідомляє: „У петроградській ґазеті „Живое Слово" було надруковано, що до правительства прийшли фотографічні знимки проф. Грушевського і Винниченка в компанії з 12 австрійськими і німецькими офіцирами, які засідають у Раді й займають ся українізацією (!). Проф. Грушевський заявляє, що серед членів Ради нема австрійських ні німецьких підданих і в тім змислї посилаєть ся відповідь представникови України при правительстві Стебницькому. З ґазетою поріщево не числити ся. Українець Шаповал висловив бажанє, щоби сі карточки були вислані до Києва для порівнання".

— **Новий український посол.** Пишуть нам в Відня: Отець шамбеляна Погорецький явив ся в мин. пятницю в парляменті, зложив приреченє посольське на руки президента Ґроса і вступив в права посольські в округа Ярослав—Цішанів.

— **З житя українських медиків.** Нам пишуть: Незвичайно прикрі і невідрадні настали тепер часи для товариств, головно товариств молодіжи. Прорідили ся ряди, а тим, що зістали, великі приходить ся поборювати трудности і перепони, щоби те житя піддержати. Та воно не завмерло зовсім, а лиш затихло, придавлене тягарем, і коли лиш троха вдасть ся сей тягар у сунути, воно знов розпалюєть ся; тут і там чуєть ся про відновленє товариств: в проріджених кадрах молодіжи житє розбуджуєть ся. По три, літній застанові оживає знов „Медична Громада" товариство українських студентів медичного виділу. По трех літах неістнованя збираєть ся ґурток в намірі щирої праці, помаганя один одному. Нема сумніву, що товариство найде зрозуміне і підпертє у загалу.

— **Як можна запобігти недомаганям в зелізни чім руху товаровім.** З урядового жерела доносять: Зелізниці мусять тепер служити передовсім цілям військовим. В заведенях для будови машин і вагонів дасть ся відчувати великий брак будівельних металярів і робучих сил, тож вказана є можливо найбільша ощадність в уживаню перевозових середників. Є конечною річю завести рівнож ощадність що до вугля в зелізничім руху, бо в сім році можна доставити значно меншу скількість вугля ніж минулого року. Наслідком сего треба ограничити зелізничний товаровий рух для приватних цілий. Обовязком кождого горожанина є співділати в тім напрямі, щоби понехано перевіз посилок, яких неконче потреба. Загальне запотребованє належить покривати, спроваджуючи товари з місць найблизше положених. Пересилку товарів до місць призначеня довшою дорогою треба залишити. Так само є недопустиме спрямованє товарів через зміну первісно обраної дороги перевозової в часі їх транспорту. При посилках ціловаґонових треба використати цілковито ладунковий простір, а також приписане максимальне обтяженє вагона. Відборці посилок пакункових менших в тій самій стації могуть спільно порозуміти ся із стаціями маданя в цілі можливо найліпшого використаня возів. В тій цілі поручаєть ся відборцям і надаючим спільно порозуміти ся. До ладованя товарів треба жадати таку скількість вагонів, яка в приписанім реченци дійсно може бути заладована. Кождий відборець повинен старати ся ціловозові табори можчиво як найскорше вигадовати і відправити, щоби в сей спосіб вагони опорожнити і зробити їх придатними до перевозу дальших посилок. —Ц. к. дирекція зелівниць державних у Львові.

— **Важн для правників.** Загальні збори Товариства українських правників у Львові, відбудуть ся в суботу, дня 17. с. м., о годині 5. п полудни в сали товариства Бесіди у Львові пр вулици Костюшка слідуючим дневним порядком: Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів, звіт уступаючого виділу, виборь голови і нового виділу, внесеня членів. Товаришів правників просимо о численну участь. — За виділ: д-р Евген Гвоздецький, заступник голови; ц. к. судя Володимир Целевич, секретар. 433 2—4

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ше в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисне удогідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство. 2—5

— **Відзначанє.** Василь Бояновський, п. і к. хорунжий 41. п. п. одержав за особливе хоробре поведенє перед неприятелем в XI. офензиві над Сочею золоту медаль хоробрости. Окрім сего відзначеня одержав він ше дві срібні медалї хоробрости II. кляси та К. Т. К. 433 1—2

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Найновійші числа „Steffleurs Militärblatt у" доносять про смерть на поли бов отсих українських офіцирів: 1) пор. Роман Щирба, 2) хор. 22 полку ополченя Гриць Хомяк, 3) хор. 20 полку стрільців Михайло Баранюк, 4) греко кат. полевий курат 22 полку стрільців Стефан Процкурницький і 5) прав. полявий курат 22 полку стрільців Денис Мунтеан. — В. І. П.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Кредитовий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочок щадничих 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Четвер 15. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Акиндина — римо-кат Леопольда.

Завтра: греко кат.: Акепсими мч. — римо-кат Едмунда.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 17. падолиста 1917: „Батькова казка", народна драма на 5 дій Карпенка Карого.

В неділю, дня 18. падолиста 1917: „Дай серцю волю, заведе в неволю", народна драма на 5 дій, 6 відслон зі співами і танцями М. Кропивницького.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

„Медична Громада" повідомляє інтересованих, що пляновані товариські сходини в сали ім. Лисенка на 20. с. м. не відбудуть ся задля технічних трудностий, за те відкладаєть ся їх на найблизший час.

Зі „Сокола III" у Львові. Збори членів Сокола III. відбудуть ся в неділю дня 18. листопада с. р. о год. 4. пополудни в салї школи ім. Грінченка вул. Городецька 95 партер. На порядку нарад: 1) Звіт старшини. 2) Вибір старшини. 3) Внески і запити. — Старшина. 415 2—3

†

Поминальне Богослуженє

за упокій душі бл. п.

Костя Паньківського

відбудеть ся в другу річницю смерти в суботу, дня 17. падолиста 1917, о год. 8 рано в церкві Преображеня Господнього при вул. Краківській, на котре приятелів і знакомих запрошує

434 1—2 РОДИНА.

вів спущена, житла розгромлені і т. п. В тих повітах подільської губернії, куди йшли війска при останнім відступі, по селах остали ся чорні обгорілі стовпи. Жовнїри насилували жінок. Розгром державних горівчаних складів і горалень — по словам справоздавця — мав зорганізований характер. Випадки самовільних захватів землї справоздавець заперечує. Рівночасно одначе він заявляє, що „землю беруть на умовах аренди по вказівкам земельних комітетів". Кам'янецький повіт терпить голод, біда між мешканцями повіту величезна.

Волинська ґубернія.

Звідомленє про житє волинської губернії подав комісар А. Вязлов, який подрібно з'упиняєть ся на забуреняхв м. Острозі. Погром у місті почав ся 10. н. ст. жовтня о год. 5 вечером. В сім часї жовнїри *** зап. полку почали рабувати склепи. О год. 12 в ночи в місті повстав пожар. В огні згорів цілий комплекс склепів першої кляси. Погром удало ся з'упинити ранком 11. н. ст. жовтня.

Великі забуреня були в м. Полонним, новоградволинського повіту, де жовнїри *** піхотного полку розгромили винарні, склепи й деякі приватні доми. Погром з'упинено 8. н. ст. жовтня, в части військовою силою, докладнійше, — як сказав справоздавець,—наслідком вичерпаня запасів вина.

Відтак справоздавець зазначує масові порушеня права, які загально мають місце в губернії на ґрунті аґрарнім і лісним, розграбленє цукрових бураків, паші, засівів і т. п.

У волинській губернії нема майже села, в якім не було би тайного гоненя горівки, а в деяких селах мало не в кождій хаті фабрикують спірт. Продажа його загальна і йде на фронт. Ціни на спірт збільшують ся в міру наближеня до фронту.

Полтавська ґубернія.

Про полтавську губернію звідомленє подав хорольський повітовий комісар Родзянко. У своїм звідомленю він зазначив, що самоволя в губернії почала ся від самовільних ревізій, які переводили жовнїри. Під теперішню хвилю в губернії ведеть ся боротьба зі самовільними вивозами хліба. Хліб із губернії вивозять ріжні особи у спекулятивних цілях. Міліція в губернії не здатна до нічого. Зареєстровані випадки, коли міліціонери брали хабарі. В полтавській губ в сім році неурожай. Селяни не дають хліба, жадаючи мануфактурних товарів. У губернії замітна анархія. Серед населеня слідне невдоволенє земством.

Відтак справоздавець заявив, що селянські „спілки" не розуміють своїх завдань.

Полтавський комісар В. Михайлець потично „вільного козацтва" вказав, що роздавати оруже у богатьох випадках небезпечно. Дальше він відповідав передбесідникови, який кинув загальні обвинуваченя селянським „спілкам".

Комісар золотоношського повіту С. Каждобин зазначив появу робітничих шайок, узброєних револьверами і бомбами.

Справа міліції.

На закінчене вчорашнього засіданя з'їзд перейшов до справи міліції. З промов усіх бесідників очевидне, що міліція всюди поставлена слабо й потребує реорганізації.

КОЖДИЙ а саме: офіцир, жовнір, священик, урядник, купець, ремісник і денний зарібник повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичну**; сї обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенікс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лікарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дітий новина!

Обезпечене в державних бонах на літ 9 платне по девяти літах готівкою річно 90 К.
в амортизаційній позичці коштує річно: на літ 10 — 77 корон; 12 — 63; 15 — 48; 16 — 44·50; 18 — 39·50; 20 — 35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**
Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 9–45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласка в подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 5 10

Оголошення.

„О я“ крем до лиця і рук, винїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до вубів, — ціна К 1·70.

Сольферс незрівнаний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 319 8–30

С. ФЕДЕР, Львів, вул. Сикстуска 7.

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 13–20

Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

Шукаю здібного інструктора до науки двох дітий на провінції І кл. гімн. і III кл. народної. Услівя дуже корисні, харч і платня після умови. Зголошеня (листовно) Матій Мітрінга, ц. к. вахмайстер жандармерії в Вибранівці п. Б брка. 435 1–3

Вахм. ц. к. Жанд. літ 35, бажає в цїли матримоняльній звязнакомити ся з панночкою або вдовицею бездітною до літ 30, доброго серця, господарну і тільки Українку без ріжниці стану. Андрій Климочко Жандармерія Львів ул. Льва Сапіги. 432 1–2

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осінний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповіданя з часу великої війни

„СМЕРТЬ“ Романа Секели

12 оповіданъ — 83 стор. друку тільки **2 корони.**
Замовляти: **„Новітна Бібліотека“, Львів, Руска 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка“ Львів, Ринок 10.
На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с.
395 4 10

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)
(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).
В красній оправі як нотес К 1·20.
Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки
А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

371 Б 8—25

Ученика в віці около 14 літ з II. кл. гімназіяльн. приїме фірма
І. БОРИС, Перемишль,
Сироти мають першенство. 356Б 10–10

Сфінкс без тайни.
Збірка казок в анґл. мови
Один з найліпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в горн:
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

384 Б 4 15

Відтяти і по виповненю післати на адресу: Ukrainische Abteilung des „Anker“ in Wien XVIII. Köhnegasse 19|12.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїонів кор.

Товариство взаїмних обезпечень ЯКОР чись життя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офірує завдяки своєму довголітному істнованю і великій своїй маєтковій силї в нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя „НА ЯЛИНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війнї у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна кожду **вдорову особу** до 55. р. житя **навіть дїти,** повисше 55. літ треба лїкарських оглядин. **Рідня** може обезпечити **навіть тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя
При **12**-лїтнім обезпеченю лише річно **86** К, півр. **31·50**, ¼-річно **17·20**, місячно **6·—**
При **16** „ „ „ „ **46** К, „ **23·50**, „ **12·—**, „ **4·10**
а через потручене в користь обезпеченого 9 К **надвишок відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К, річно.**

Найдешевше обезпечене житя! Найліпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпечене з 12- (16) літним реченцем*).

392 6–20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.	
Відповісти на всї питаня читко і докладно.			
1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її ванє? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений в тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII. австр. воєнної позички ($5^1/_2$% амортизац. позичка).	7 Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

(За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарнї „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 270 (95 22) Львів, пятниця 16 падолиста (3 ст ст 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 15. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На височині Семи Громах ц. і к. війска вдобули вчора Монте Кастель. В долині Сугана виперли вони ворога за Піполяно. На півд. захід від Фельтре наші наступи мали успіхи. Над Піяве нїчого особливого.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З воєнної пресової кватири доносять вечером: Група військ полевого марш. Конрада вчинила в долині Сугана дальші поступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 15. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Наслідком мраки діяльність артилерії була на загал поміркована. Вечером зросла від Діксмід і в декотрих відтинках боротьба у Фляндрії.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Наші відділи, посуваючи ся вперед у горах на південь від Фонцано і Фельтре остають у звязку боєвім з ворогом.

БЕРЛІН (Ткб.) Бюро Вольфа доносить вечером: На заході і на сході нїчого особлившого. В горах по обох боках долини Бренти посувають ся наші війска серед боротьби вперед.

Поворот Черніна до Відня.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Міністер справ заграничних гр. Чернін повернув нині з Будапешту.

Німецькі підводні судна.

БЕРЛІН (Тк6.) „Lokal Anzg." доносить, що цісар Вільгельм виголосив промову до моряків підводних суден на адрійськім побережу, в якій вказав на знаменитий розвій підводних суден та висказав радість з причини великого числа тон, втоплених в адрійськім морю. Се потверджує, що німецькі підводні судна сповнили покладану в них надію. Боротьба підводних суден буде рішаючо співділати при послїдних вислідах теперішної війни. Цісар висказав своє пересвідчене, що підводні судна не спічнуть до хвилї, коли побореть ся противника.

Найвисша воєнна рада антанту.

ЛЬОНДОН (Ткб.) В нижшій палаті на запит Аскіта представив Лойд Джордж точки услівя трактату між Францією, Італією і Англією в справі утворена найвисшої воєнної ради. З представлена того видко, що не є вона виконуючою властю, яка видає остаточні рішеня в стратегічних справах. Кермованє рухами ріжнородних армій належить до правительств союзників, а постійні військові заступники будуть діставати з істнуючих розвідчих віддїлів союзників всїлякі інформації, які будуть їм потрібні до уділеня рад найвисшій раді. Союзники намірають утворити центральне тїло, яке мало би обовязок гляпїти на операції в поли та взяти їх як цїлість. Коли би палата хотїла мати нагоду розглянути ся в тій важній справі та запізнати ся зі змістом бесїди виголошеної в Парижи, то правительство пропонує, аби дискусію ту відложити до слїдуючого понеділка.

Львів 15. падолиста 1917.

„Право самоозначеня" — що се значить? Що інтересований нарід має сам означити, що з ним має бути під державним оглядом.

Народи, що перед війною мали свою власну державу, вже тим самим здійснили своє право самоозначеня. На скільки вони в війні свою державну незалежність утратили, право самоозначеня є для них рівнозначне з правом відзискання втраченої державности.

А народи, які перед війною власної держави не мали? Втрату державної самостійности приносили народам усе зверхні, примусові обставини; нїякий нарід не зрік ся добровільно своєї держави, не піддав ся добровільно пановапню сусїда. І так само між народами, позбавленими власної державности, нема ані одного, який погодив ся би в станом залежности, який не леліяв би в своїй душі ідеалу державної самостійности.

Державне право знає ріжні ступні залежности й незалежности (се дві сторони тої самої медалї) народу в не своїй державі. Політична автономія національної території є одним з тих ступнїв, на якім залежність є розмірно мала, не залежність розмірно велика; федеративний лад держави, зложеної з рівнорядних автономних одиниць, залежність ще зменшує, а незалежність ще збільшує.

Одначе ідеалом кождого народу остає повна незалежність, повна власна державність.

І коли б політичне мова була щирійша, то понятє „право самоозначеня" повинно би бути заступлене понятєм „право власної держави". Бо коли б так справді кождий з народів, позбавлених власної державности, поставити в відносини зовсім свобідного виконаня права самоозначеня і запитати, нехай він сам означить свою долю, — то не можна мати сумнїву, що відповідь звучала би: „Хочу бути вільним, незалежним господарем своєї землї!" А найбільшу міру свободи й незалежности дає тепер своя власна держава.

Замість права самоовначеня — український нарід Східної Галичини мав би бути прилучений до польської держави. Чи може бути більша негація права самоозначеня народу? Цїла історія українського народу Східної Галичини всїм своїм змістом кличе: „Не хочемо Польщі!" Тут не треба аж плебісциту. Адже навіть польська наука і статистика не заперечує, що Східна Галичина має споконвічну українську більшість населеня. А як ся більшість виконала би своє право самоозначеня в відношеню до пляну прилученя Галичини до Польщі, — про се не може бути нїякого сумнїву.

Та хоч осередні держави не можуть мати нїякого сумнїву що-до сього, треба нам в цїлою силою піднести наш голос і кинути його на вагу справи.

Наша парляментарна репрезентація зробила своє, виступивши на першу вістку з рішучим протестом у парляменті, де знайшла загальне зрозуминє й підперте. Вона очевидно буде й на далї стояти на сторожи нашого права самоозначеня.

За своєю парляментарною репрезентацією повинен стати сильним оборонним валом проти анексійних забаганок Польщі весь український загал. Не маємо змоги перевести в сій хвилї плебісцит, — але маємо змогу устроїти сурогат плебісциту і виявити волю цїлого нашого народу в петиціях, які повинні бути звернені до отсих міродатних чинників: до корони, до президента міністрів і до міністра заграничних справ.

Не тільки політичні організації, але кождa місцевість має право і обовязок вислати такі петиції, кождa особа від дїтий до старців має право і обовязок їх підписати. Питаємо: Чи хоче старий дїдусь або бабуся, щоби їх внуки належали до Польщі? Чи хочуть батько й мати, щоб їх дїти — не тільки живущі, але й ті, що ще колись прийдуть на світ, — служити в польськім вийску? Скільки українського населеня, стільки підписів повинно бути на петиціях, бо се є справа всїх, бо нїхто з нас не хоче йти під Польщу. Підписуйте й найменші дїти, бо й та дитина, що тепер ссе молоко матери, як найбільшу кривду відчує занедбанє матери, коли б вона тепер не прилучила ся до протесту проти віддаваня її — під польську державу!

Наш клич: Устроюймо плебісцит! Нехай корона, президент міністрів і міністер заграничних справ знають, що український нарід Східної Галичини не піде під Польщу!

Заклик до 7-ої позички воєнної.

Львів, 15. падолиста 1917.

Семий раз звернула ся отсе держава до своїх горожан, закликаючи їх до підписки воєнної позички.

Наш нарід нїколи не відтягав ся від сповнюваня своїх обовязків перед державою, що більше, він давав навіть понад те, до чого був обовязаний, чого найлїпшим доказом є Українські Січові Стрільці і те неоцїнене підпертє, яке одержувала Габсбурська монархія від української пресової пропаганди за границею.

Та даючи державі те, що їй потрібне до істнованя й розвитку, ми рівночасно вже домагали ся, щоби держава також була нашою державою, щоб наш нарід, один з найбільших між народами Австрії, був повноправним співгосподарем держави. Се значить, що держава своєю державно правною будовою повинна була поставити наш нарід в положенє господаря на своїй землї, звязати таким способом інтерес нашого народу з інтересом держави і так зробити його народом співдержавним. Конституція сеї держави має для сього вже готові форми: автономію складових частий держави. Виставало би примінити сю форму до українського народу: утворити з української території Австрії окремий коронний край, — що відповідало би історичним традиціям сеї спадщини української галицько-волинської держави, названої також в австрійській конституції історичною назвою Королівства Галичини й Володимирії.

З осібна український нарід завсїди домагав ся від Австрії, щоб її керманичі раз на все виключили українську народність і українську землю з обсягу політичних помислів якої-небудь спільности з плянованим державним твором польським, вважаючи такі заходи за рівнозначні з замахом проти чести, житя й будучности українського народу на історичній і етнографічній українській землї.

Держава, даючи нам змогу самостійної правно державної організації нашої землї, роблячи наш нарід господарем його землї і співгосподарем держави, завсїди і без виїмку могла вимагати і ждати зі сторони нашого народу всякого підпертя, якого потребує її розвиток, отже й підпертя, по яке звернула ся вона отсе знов до своїх народів, закликуючи їх до підписки на сему воєнну позичку.

Се тим більше, що підписка воєнної позички зі сповненєм обовязку перед державою лучить фінансові користи для підписчиків, являючи ся своїми умовами незвичайно корисною льокацією капіталу.

Побідна офензива над Балтиком, занятє Риги, нечувано великі перемоги в Італії — се стратегічний блиск такий незвичайний, що могло-би здавати ся, що осередні держави стоять не в четвертім році війни, а що йно на її початку — такий воєнний розмах виявляють армії і вожди Австро-Угорщини і її союзників! В парі з мілїтарним підйомом осередних держав бачимо перед собою надзвичайний підйом політичний осередного союза: кристалізують ся воєнні цїли Австрії і її союзників на Заході і — що нас торкає безпосередно — на Сході. Остання подорож гр. Черніна до Берлїна і її знаменні овочі являють ся найкрасшим свідоц-

твом піднесеної самосвідомости й самопевности Австро-Угорщини, свідоцтвом зросту значіня політичних концепцій сеї монархії на Сході супроти концепц й инших.

Сила держави і свідомість її воєнної цїли — оба сї чинники нині пророчисто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш зложили на річ 7 ої воєнної позички. Ся позичка має дати гроші на зброю, муніцію і на вивіноване побідної армії всїми засобами, які поведуть до дальших успіхів у сій безконечній війні народів. Не можна сумнівати ся, що найширші маси громадянства поспішать виконати свій патріотичний обовязок також в обличю найновійшої позички воєнної.

Умови її і способи найкористійшого підписуваня наші читачі можуть знайти в сім і в попередних числах нашої часописи.

Боротьби в Палестині.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Генерал Alemby доносить з Палестини під датою 13 с. м., що дня 12 с. м. по дуже завзятій боротьбі в Турками заняли Англійці сильні укріплені становища Бешіт, Катра і Муггарі, стоять тепер на лінії Елї—Тібр до заходу через Катру і Джебну. Добича ще докладно не обчислена, одна тільки дивізія кінноти доносить, що взяла 1100 бранців та здобула 14 машинових крісів і гармат.

Італійська палата депутованих до народу.

ЦІРІХ. (Ткб.) На вчорашнім отвореню палати депутованих президент міністрів виголосив бесїду, по якій палата приняла слідуючий денний порядок, п едложений найстаршим віком депутованим Бозеллїм: Палата депутованих повновно потверджує конечність народньої згоди та злучене енергії всїх, щоби при помочи хоробрих в йск в довірю до союзників ставити чоло ворожій інвазії.

Домашня війна в Росії.

Уп дон Керенського. — Каледін диктатором?

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Звіт представника ц. к. кореспонденційного бюра: В д вчера телеграфічне получене Фінляндії з Петроградом перер ване, тому нема зовсім певних відомостий з Петрограду. Певне лише то, що в цїлій державі розпочалась домашна війна та що тепер є в Росії 5 ріжних правительств. Нинїшні донесеня дневників є суперечні — деякі доносять про побіду, инші про цїлковите пораженє Керенського. В „Stockholms Tidningen" пише спеціяльний кореспондент про положенє в Росії ось що: Керенський заняв в неділю в ночи Гатчину, Царське Село і Красное Село. В суботу вечер вислав парляментарів до Петрограду та вїзвав большевиків, щоби піддали ся. Переговори тревали до неділї, були однак без успіху. Через ті переговори втратив Керенський всяку повагу, меншевики та міщанські партії закидують йому, що не використав в відповідний спосіб моменту, щоби вмашерувати до Петрограду та побороти большевикія. Большевики використали се спізненє, заняли три бараки війск вірних правительству та зорганізували оборону міста. Вислід дальших борб незвісний. Союз зелїзничників вислав в неділю до большевиків і соціял революціонерів ультімат, в якім взиває їх до порозуміня ся та утвореня нового соціялїстичного правительства, в противнім разї грозить загальним страйком зелїзничників. Буржуазія втратила довірє до Керенського та звертаєть ся тепер на сторону Каледіна, Корнїлова, Родзянка й Мілюкова. Три послїдні мають бути тепер в Москві. Керенський скінчив свою політичну карієру. Большевики рядять в Петрограді терором. Зимову Палату зрабовано. Жовніри продають гобеліни та дорогоцінні образи. Мали вони також в страшний спосіб знущати ся над членами жіночого баталіону. Говорять про 1000 убитих й ранених. В Москві правительственні війска є ще панами положеня. „Садовная Жізнь" містить поголоску о утворенію правительства козаків в донській глубині. Після инших поголосок проклямував ся Каледін диктатором Росії.

ГАГА. (Ткб.) Російське посольство доносить, що не признає максималістичного правительства в Петрограді.

Повалене кабінету Пенлєва.

Париж, 13. падолиста 1917.

На нинїшнім засіданю палати послів по промові Пенлєва про спільну воєнну політику антанту Ренодель жаждав, щоби правительство воінформувало палату про свою політику в Льондонї й Італії. На се Пенлєве жаждав відложеня сеї інтерпеляції аж на час після конференції союзників в Версалю. Одначе палата 277 голосами відкинула відложене інтерпеляції, даючи таким чином правительству votum недовіря. По голосованю члени правительства опустили салю.

Зміна тарифи оголошень в „Ділї".

Ідучи слїдом усїх львівських часописий, з днем 15. падолиста 1917. зміняємо ось як ціни оголошень в „Ділї": Стрічка петітова двошпальтова, або її місце 60 сот., в надісланім 1 кор., в редакційній части, перед або по новинках 2 кор. Некрольогія стрічка двошпальтова 2 кор. Слова товстими черенками числить ся подвійно. Оголошеня на суботу, неділю і дни святочні коштують подвійно. Постійні оголошеня як дотепер за осібною умовою.

Адміністрація „Діла".

НОВИНКИ

Львів, 15. падолиста 1917.

— **Кураторія Національного Музея у Львові** подає до відома громадянства, що Національний Музей відчиняєть ся знова до прилюдного відвідуваня 2 рази на тиждень, а іменно: у второк і пятницю від ½2—¼4 по пол. Поясненя і інформації давати буде п. Ярослав Пастернак, абсольвент фільософії. Кураторія просить всю українську суспільність о збиране і присилане (а ще краще о особисте привожене) до музея всїх памяток і предметів; що відносять ся до історії, побуту і культури українського народа, так давних як і теперішних, воєнних. Збереженє їх у Музею важне особливо в теперішну воєнну пору, коли то богато важних памяток культури війна знищила і заєдно нищить, коли між тим музейні збірки навіть безоглядний для української культури наїздник пощадив. З вдячної памяти для бл. п. члена кураторії д-ра Евгена Олесницького, заслуженого кодифікатора музейної фундації, кураторія просить всїх знакомих і приятелів покійного, щоби зволили присилати до музея всю кореспонденцію з покійним і всї письма, що відносять ся до нього і його діяльности.

— **Львівська листова цензура знесена.** З днем 15 с. м. знесено цензуру всїх листів, що приходять та відходять зі Львова

— **Намісництво переносить ся** з Бялої до Львова між 15—30. с. м., а краєва Причинкова Комісія 15. с. м. Всї подання й письма належить слати по дни 26 с. м до ц. к Намісництва у Львові, а подання й письма до краєвої Причинкової Комісії по дни 12. с. м. до краєвої Причинкової Комісії у Львові, вул. Городецька ч. 2/Б (Католицький дім).

— **Президія галицької Прокураторії фінансів** повідомляє, що Прокураторія фінансів з кінцем падолиста с. р. покидає Бялу, місце дотеперішного свойого урядованя, і повертає до Львова.

— **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького) відчинений для публики у второк і [illegible] ½2—¼4 попол.

— **Рада Захисту для недужих У. С. Стрільців у Львові** почуває ся до милого обовязку зложити щиру подяку всїм тим, що причинили ся до урядженя равту на дохід Захисту, а в першій мірі славній дружині укр. нар. театру, Вп. Ользї Завадзкій-Дївнич усїй нашій патріотичній Громаді, що на наш зазив поспішила з жертвами чи в фантах чи в грошах, Хвальним Редакціям українських дневників ва безкорисне помішуване наших оповісток, а в кінци всїм членам Комітету за їх труд і працю, яка принесла так добрі успіхи. Всїм широ сердечне Спасибі з імени недужих і ранених наших Стрільців складає — Управа Захисту.

— **Дирекція державних зелїзниць у Львові** оголосила в „Газеті Львівській" в дня 13. падолиста с. р. ліцитацію на доставу ріжних складових частий до освітлюваня, виробів цинкових, гнотів і т. д. Дотичні офертові формулярі можна одержати з бюрі матеріялової групи департаменту III, IV ц. к Дирекції зелїзниць держав-

---

2

З'їзд комісарів України.

Другий день з'їзду.

„Кіевская Мысль" з дня 18. н. ст. жовтня приносить отсе звідомленє про другий день з'їзду.

„Вільне козацтво".

В декларації Генерального Секретаріяту є вказівки на пляновану організацію на Україні вільноко козацтва. В деклярації сказано, „що Генеральний Секретаріят внутрішних справ вважає найліпшим способом боротьби зі злом (епідемією грабежів, самосудів, анархічних виступів) активну і з'організовану самодіяльність і самооборону. Для сього Секретаріят вироблює законопроєкт про організацію „вільного козацтва", яке силою самого житя й здорового інстинкту широких демократичних мас стало повставати по всїх місцях України". Питанє про „вільне козацтво" вніс Генеральний Секретаріят внутрішних справ на обради з'їзду комісарів".

Все вчерашне денне засіданє з'їзду комісарів було присвячене сьому питаню.

Провід вів В. Винниченко.

По відкритю засіданя було вислухане звідомленє представника Українського Генерального Військового Комітету про організацію козацтва. „Вільне козацтво", як повідомив справдавець, повстало найперш у звенигородськім повітї й було з'організовано жовніром Гривлом Ціль тої організації була — противоділанє грабежам, ловленє девертирів і т. п. Зі звенигородського повіту „козацтво" перейшло до васильківського. Відтак воно появило ся в чернигівськійї инших губерніях. Генеральний Військовий Комітет видав у справі козацтва відозву з анкетою. Тепер надійшли відповіди з повітів від повітових комісарів і повітових земських управ. З того одержано: 8 відповідів за організацією „козацтва", 5 — за необхідність сеї організації, 25 — признають її бажаною, 10 — без нїякого становища, і 3 відповіди, які відкидають сю організацію. З волости, куди були вислані запитаня, одержано 147 притакуючих відповідий, 13 волостий висловило ся проти і 18 відносять ся байдуже.

Реферат про козацтво викликав оживлену обмін думок. Богато комісарів вказувало на небезпеку видавати „вільному козацтву" оружє. Дехто зазначував, що організація не зовсім безпечна для села, бо завдяки їй можуть мати місце кривавї сутички на грунтї економічних і клясових противенств. Комісари пп. Мірний, Голицинський й богато инших висловлюють ся за необхідністю організації „вільного козацтва" й піддержують ідею сеї організації. Ряд бесідників виказує непрактичність сеї організації.

На вечірнім засіданю після реферату з'їзд приняв отсю революцію дотично організації „вільного козацтва":

„Беручи під увагу, що широка боротьба з контр революційними затіями, погромними й анархічними виступами може бути з успіхом поручена віддїлам, сформованим з частий революційної армії, що боротьбу з тайним виробом горівки й незначними ексцесами може також успішно вести мілїція, з'організована на більш справедливих основах, що завдяки некультурности, нез'організованости і нахилови широких мас іти за всїлякими демагогічними кичами, о зброєнє широких верств населеня може знищити добугу свободу й перешкодити завести порядок на місцях, збільшуючи нелад, — з'їзд комісарів вважає, що приступати до організації т. зв. „вільного козацтва" нераціонально й непотрібно.

Що ж тикаєть ся кадр „вільного козацтва", які стихійно повстали в деяких повітах і факту знаходженя більшої скількости оружя серед населеня, то необхідно всякими способами старати ся як найскорше розброїти сї віддїли й віддати оружє туди, де воно більш необхідне — в армію".

Революцію сю принято 25 голосами проти 20.

Демобілїзація.

Реферат про демобілїзацію виголосив товариш генерального секретаря для внутрішних справ І. Красновський.

Після реферату принято одноголосно отсю революцію:

„Беручи під увагу: 1) що демобілїзація армії при неправильнім її переведеню загрожує дуже Україні й може принести їй великі нещастя, 2) що правильно переведена демобілїзація богатомілїонового живого й мертвого інвентаря є могучим фактом відродженя господарського житя України й особливо в прифронтових і занятих непріятелем місцевостях зруйнованих війною і 3) що демобілїзація армії південно-західного і південного фронтів буде відбувати ся головно на території підчиненій Генеральному Секретаріятови України — з'їзд вважає, що загальна керма й ведення всїх справ демобілїзації на Україні у всій їх повноті повинні належати Генеральному Секретаріятови України як найвищому краєвому правительственному органови".

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 11-45

Реченець внесеня оферт минає на дни 4. дня с. р. о годині 12 в полудне. Отворене оферт поспідує на дни 5. грудня с. р. о годині 9 предполудньом.

— **З полевої почти.** З днем 10. с. м. допущено висилку до полевих почт ч. 377, 462, 472, 530 і 632. натомість до ч. 2, 55, 136, 178, 188, 197, 218, 221, 223, 224 238 277, 294, 307, 316, 369, 380, 386, 395, 399, 405, 432, 437, 500, 511, 512, 517 і 613 здержано.

— **Памяти поляглих студентів висших наукових заведень.** Нам пишуть: „При Ак. Гр." істнує Комісія для звеличеня памяти поляглих товаришів", котра збирає житєписи, замітнійші листи, описи, спомини і т. п. та фотографії поляглих, задумавши видати по війні „Пропамятну книгу". Вістки про смерть бере з часописий. відтак звертаєть ся листовно до родин поляглих, до товаришів-жовнірів та до парохіяльних урядів з просьбою надсилати матеріяли. На жаль, відповідий на наші письма дістаємо дуже мало. Звертаємо ся тому сею дорогою до родин поляглих товаришів, військових, парохіяльних урядів, місцевих шкіл з горячим зазивом о ласкаві висше потрібні нам матеріяли і при „Ак. Гром." для звеличеня памяти товаришів", Львів, вул. Панська 3—3

— Ва[illegible]ників. Загальні збори Товариства у [illegible] правників у Львові, відбудуть ся в с[illegible], дня 17. с. м., о годині 5. по полудни в салях товариства Бесіди у Львові при вулиці Костюшка слідуючим дневним порядком: Відчитане протоколу з послідних загальних зборів, звіт уступаючого виділу, вибори голови і нового виділу, внесеня членів. Товаришів правників просимо о численну участь. — Виділ: д-р Евген Гвоздецький, заступник голови; ц. к. судя Володимир Целевич, секретар. 433 3—4

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисне догідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство. 3—5

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

Резолюція про судові власти.

По дискусії з'їзд приняв отсю резолюцію: „Просити Генеральний Секретаріят увійти в зносини з органами найвисшої судової власти, котра йдучи на встріч місцевим потребам, порозбила би кроки в тім напрямі, щоби справи, звязані з піддержанем ладу на містах, розглядали ся поза чергою.

Разом із тим з'їзд признає потрібним установити секретаріят судових справ".

По принятю резолюції представник судової палати Зибилевич заявив, що він здержав ся від голосования, бо вважає, що справа установленя судового секретаріяту повинна бути переведена законодатною дорогою.

Наради у головнокомандуючого.

Підчас дебат над „вільним козацтвом" виконуючий обовязки київського губернського комісаря З. Моргуліс повідомив з'їзд, що д. 15. н. ст. жовтня в кватирі головнокомандуючого південно західного фронту відбула ся нарада в справі биротьби з неладом. На нараді крім військових був присутний подільський комісар і начальник зелізничої міліції. На сій нараді прийнято постанову про організацію мішаних відділів з козаків, кавалерійських відділів, піхоти і т. п. Відділи будуть у розпорядимости губернських комісарів і будуть розміщені по повітах.

Референт, подільський комісар і начальник зелізничої міліції поручали нараді назначити у відділи жовнірів-Українців, козаків не донців, але кубанців. Справа окончено буде порішена в комісії, яка виробить закон про сі відділи.

З житя наших товариств.

Львів, 15. падолиста 1917.

Дня 10. с. м. відбули ся під проводом о. сов. Дзеровича загальні збори товариства „Українська Захоронка" у Львові. Участь членів була сим разом дещо численнійша, чим на попередних загальних зборах, що є доказом зростаючого заінтересованя для справ товариства серед нашої суспільности. По відчитаню і принятю протоколу з послідних загальних зборів здавали поодинокі члени уступаючого Виділу, а саме пп. Гриньовська, Федакова і Монцібовичева звіти зі своєї діяльности. З сих звітів слідувало, що „Українська Захоронка" мимо критичних часів осягнула незвичайно гарний розвиток, коли змогла в чотирьох захоронках, положених в ріжних сторонах міста дати пристановище для звиш двох соток дітей. Цікавий був касовий звіт, з якого показало ся, що „Українська Захоронка" мала в послідним році понад 26.000 К. доходів, та стількиж видатків. З повисшої суми доходів становили членські вклади лиш мінімальну частину, бо виносили всего 700 К. Решту мусіли роздобувати підприємчиві пані, члени комітету, в найріжнороднійші способи, через поклики до жертвенности, устроюване фестинів і равтів, поданя о субвенції і т. п. Між субвенціями видніє також великодушний даток королівсько столичного міста Л[illegible]ва в квоті 100 (словами: сто корон!). „Укра[illegible]ська Захоронка" має у Львові одну реальність на вул. Жовківській, а се 1-поверхову [illegible] каменицю, закуплену при підмозі „Дністр[illegible]", в якій крім захоронки містить ся також школа ім. кор. Данила. Над предложеними звітами та звітом контрольної комісії розвинула ся оживлена дискусія, серед якої замітний був голос о. сов. Лициняка, який звертав увагу на се, як велику ролю відіграють захоронки для розвитку нашого шкільництва у Львові; захоронки є іменно підвалиною нашої народної роботи в столиці краю: вони вчать дітвору по українськи говорити та витворюють в них контінгент учеників і учениць наших народних шкіл; де розвиваєть ся гарно захоронка, там фреквенція наших шкіл є висока, а діти приходять до школи вже зі знанем рідної мови.

Обовязком нашої інтеліґентної громади є підпирати заходи виділу не лише через складане жертв, але також через ведене агітації серед найбіднійших та найменше свідомих верств міста, щоб записували дітвору до захоронки. Се є, головно в теперішних воєнних часах, передовсім завданем нашого жіноцтва і що до сего висказав п. дир. д р Федак гадку, щоби наші пані перевели між собою катастер і поділ сил до народної праці, щоби кожда присвятила дещо вільного часу для народної справи, бо українства доказувати треба ділами, а не словами, і не повинна себе називати Українкою та, яка нічим не прислугуєть ся для великого народного діла. З окрема при захоронках є широке поле для жіночої праці, також для пань з поза виділу, як прим. відвідини та дижури в захоронках, або придбане харчу і одежи для бідної дітвори. В дискусії виринуло також питане, чи товариство з огляду на малу рентовність має позбути свою реальність, чи її задержати. В тій справі висказали о. сов. Стефанович та д р Пежанський гадку, щоби товариство старало ся по змозі задержати реальність, тому що вона є осередком українського житя на жовківській дільниці. Треба знати стан річий у Львові, де наша приватна школа нераз не може винаймити у неприхильних чужинців льокалю, щоб зрозуміти, яку вагу має свій осередок в кождій дільниці, себто народний дім, в якім знайшли би своє приміщене крім захоронки і школи також читальня, бібліотека, каса, та Сокіл згл. Січ, і тому ціла суспільність повинна обильними жертвами причинити ся до удержаня такого народного дому.

О. Василів підніс справу основаня Захоронки на личаківській дільниці, в якій наша дітвора є дуже наражена на спольщене та учащає в переважній більшости до польських шкіл. В тій справі рішили збори поручити новому Виділови, щоби старав ся по змозі в міру средств основати Захоронку на Личакові та на Левандівці, де рівнож заходить нагляча сего потреба, щоби в тій ціли відкликав ся до жертвенности суспільности та щоби основав в своїм нутрі окремий кружок для основаня нових захоронок, або покликав в тій ціли горожанські комітети тих дільниць, які бажають основаня у себе захоронки.

По уділеню абсолюторії уступаючому Виділови та по ухваленю подяки тим паням, які в послідним році з великою посвятою працювали в товаристві, вибрано новий Виділ, в склад якого увійшли як голова многозаслужена п Гриньовська, а як члени пп. Федакова, Олесиницька, Монцібовичева, Малишевська, Пачовська Кульчицька, Колтунюкова, Полеґівна, Метельська, Харитом, д-р Воєвідка і Іванович.

На членів контрольної комісії вибрано пп. Мудракову, д-ра Стасюка і д-ра Пежанського.

В склад нового Виділу увійшли крім дотеперішних досвідних робітників також свіжі, готові до праці сили, що дає найкращу запоруку дальшого гарного розвитку Захоронки, чого належить сердечно побажети новому Виділови, а нашій суспільности слід пригадати, що велике діло народного відродженя столиці краю вимагає належного підпертя зусиль Виділу.

В. Пеж.

†

Поминальне Богослуженє

за упокій душі бл. п.

Костя Паньківського

відбудеть ся в другу річницю смерти в суботу, дня 17. падолиста 1917, о год. 8 рано в церкві Преображеня Господнього при вул. Краківській, на котре приятелів і знакомих запрошує

434 2—2 РОДИНА.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 16. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Акепсима мч. — римо-кат.: Едмунда.

Завтра: греко кат.: Йоанникія і Ник. — римо-кат.: Сальомеї д.

| **Збірка для ранених жовнірів і УСС.** відбудеть ся в неділю дня 18. XI. 1917. Пушки можна відбирати в пятницю дня 16. XI. 1917 в годині 4. пополудни ул. Руська ч. 3. — Виділ.

| **В другу річницю смерти бл. п. Кости Паньківського,** директора Краєвого Союза Кредитового у Львові, зложила Дирекція тоїж інституції в нищій адміністрації квоту сто корон для Товариства „Українська Захоронка" у Львові. 438 1—1

| **В виду перенесена бюр Українського Відділу тов. „Якор"** з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 б 442 1—

| **На членських сходинах тов. „Союз Українок"** в суботу дня 18. падолиста буде дискусі про викованє дітий в передшкільнім віці, як зачне п. Олеськівна. Пичаток о год. 6 вечером В суботу о год. ½ 5 засіданє виділу тов. „Союз Українок". 439 1—1

| **Наше вінчане** відбудеть ся в неділю дня 18. падолиста в Дошниці, коло Жмигороду. Дося Онуферківна і Іван Пасіка, укінч. богослов. 437 1—1

НАДІСЛАНЕ.

Адвокат краєвий

Д-р Теодор Ваньо

веде канцелярію адвокатську

в Золочеві. 443 1—1

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулици Краєцкима ч. 6. 50—

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentrale der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ЧЕКОВЕ-КОНТО: [illegible]

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

37—2

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сї обезпечення переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенікс"** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лікарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дітий новина!

Обезпечене в державних бонах на літ 9 платне по девяти літах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 10-45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Кто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласків подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 5–10

Оголошення.

„SALFERS" Прошу усїх панів, які голять ся апаратом або т. и. най спробують спеціяльно острі ножики марки „Сальферс" а будуть певно вдоволені. Ціна за тузин К 7. Маю на складї знаменитї перфуми **Львів, Синстуска 7.** **С. Федер** 3198 29-30

Шукаю здібного інструктора до науки двох дітий на провінції I кл. гімн. і III кл. народної. Услівя дуже корисні, харч і платня після умови. Зголошеня (листовно) Матій Мітрінга, ц. к. вахмайстер жандармерії в Вибранівці п. Бібрка. 435 2–3

Вахм. ц. к. Жанд. літ 35, бажає в цїли матримоняльній ознайомити ся з панночкою або вдовицею бездітною до літ 30, доброго серця, господарну і тільки Українку без ріжниці стану. Андрій Климочко Жандармерія Львів ул. Льва Сапіги. 432 2–2

Чи маєте вже?

Великий український співаник

НАША ДУМА

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Ціна співанника **„Наша дума" К 2·80.**
(оправленій в півполотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями, а іменно часть перша п. з.

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник НАША СЛАВА коштує К **1·40.**

Часть друга п. з.

НАША ПІСНЯ

містить пісні любовні і коломийки. Співаник НАША ПІСНЯ коштує К **1·40.**

ДОТЕПИ, ВИГАДКИ, ЖАРТИ.

Велика книжка в якої можна 900 разів засміяти ся. Коштує брошур. 1 кор. 80 сот. оправлена в полотно 2 кор. 30 сот. На порто звичайне треба 30 сот. поручене 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: V 12–?

Канцелярія Тов. „Просвіта" Львів, Ринок 10.

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і однову антиків

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

6–7 **ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20.** 391

УВАГА! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українсько-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50. — Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також ученників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 9–25

АДВОКАТ

Д-р АНТІН ГАРАСИМІВ

повернув з Росії

і провадить дальше адвокатську канцелярію в Стрию при вул. Трибунальській ч. 15. I. пов. (коло Каси Задаткової). 411 2–3

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства „Українська Ризниця"

В САМБОРІ

відбудуть ся в дни 27. падолиста 1917 р. в комнатах власних о год. 11. перед полуднем.

Колиб в поданім часї не явило ся вистарчаюче число членів, згідно з постановою § 37. статута розпічнуть ся загальні збори о 12. год. в полудне того самого дня без огляду на число присутних членів.

Порядок нарад:

1. Відчитане звіту з послідних загальних зборів.
2. Справоздане управи з діяльности і рахунків за р. 1916/1917.
3. Справоздане комісії ревізійної.
4. Вибір одного члена управи і двох членів Ради Надзірної в місце вильосованих.
5. Внесеня членів.

3–3 НАДЗІРНА РАДА.

Одинокє українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і доходи п.

„КАРПАТІЯ"

43–?

Почесний президент Його Екселенція ц. к. радник полит. граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се його вклади приносять самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і виплатність обезпечень.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички по низьких відсотках.

У всїх справах звертати ся на адресу

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18

Години урядові: від 8. до 2.

Звичайні Загальні Збори Товариства Академічна Громада у Львові, відбудуть ся дня 17. падолиста о год. 3. по пол. в льокалї Товариства при вул. Бем Ермолїя (II поверх) **На слїдуючим денним порядком:** 1) Отворене Зборів. 2) Відчитане протоколу з поп. Загальних Зборів. 3) Звіт уступаючого Виділу. 4) Вибір нового Виділу. 5) Внесеня і девідерати. Давних членів які нових просить ся прибути численно. За Виділ: Д-р Микола Чубатий, голова. Софія Ластавецька, писар.

Льїцитації коней і жеребят.

Коні спосібні до робіт полевих і лїсних є до набутя в дорозї льїцитаційній. Купуючий (гандлярі коней і посередники тихже є виключені) мусить бути заосмотрений в посвідку, видану через староство (команду районову).

Льїцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Максимовичі коло Самбора	15.	падолист
Ряшів, кошари кав. Глубока	16.	„
Ярослав (Annakaserne)	18.	„
Судова Вишня	21.	„
Черляни коло Городка Ягайл.	25.	„

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	19.	падолиста
Братківці коло Стрия	21.	„
Вільхівці коло Сянока	23.	„

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl

431 3–3 Fröhlich, Oberstleutnant.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджують можливо скоро.

Посередничить у виєднуванню позичок в Гал. Воєнним Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім, I пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 88—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 271. (95 3 Львів, субота 17 падолиста (4 ст ст 1917 Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 555

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 16 падолиста

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В дельті Піяви, перед лягунами Венеції відділи гонведів у витревалій праці забрали ворогови шмат терену, при чім полонено звиш 1000 мужви. В долині Бренти ц. і к. війска опанували місцевість Чісмон і горби по обох сторонах сеї місцевости. Також на півн. схід від Асіяго Італійці знов утратили кілька завзято боронених гірських становищ.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 16 падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Огнева боротьба вчера рано на фляндрськім фронті, боротьба здовж Ailette та на західнім березі Мози змогла ся. Французькі відділи, які в ранішній мраці вдерли ся через Ailette до наших становищ, відперто протинаступом.

Через цілий день боєва діяльність у всіх армиях була слаба Вечером оживила ся під Dixmude й на полудне від St. Quentin

Від 9. с. м. противники наші у воздушній боротьбі й від охоронного огня втратили 24 літаків. Віцефельдф Буклер відніс 26 воздушну побіду, підпор. Бонгарц 23.

На східнім фронті нічого особлившого.

Македонський фронт: Ми обсадили части становищ опорожнених Французами на захід від озера Окріда.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Наші війска пручи вперед на північний схід від Галіо й по обох боках долини Бренти, заняли кілька гірських становищ Італійців. Клемон є в наших руках. Над долішнім бігом Піяви змогла ся гарнатня боротьба. Відділи угорських гонведів вдаривши на західний берег ріки, взяли в полон 1000 Італійців.

За з'єдинене українських земель.

СТОКГОЛЬМ. (Пресове Бюро УПР.) „Угро Россіи" доносить в Київа:

Українці заявляють, що їх задачею на мировій конференції є осягнути з'єдинене в рамах неподільної України всіх українських земель, Знищені війною области України мусять бути відбудовані коштом воюючих держав. А що на париській конференції будуть рішати ся важні справи, то й там мусять бути заступники України.

Всіми способами!

Відень, 13. падолиста 1917.

На нинішнім засіданю УПР. передовсім принято до відомости звідомленє президії про її кроки, зроблені в приводу ноголосок про полагодженє польського питаня, і висловлено їй подяку за оглядний та енергічний провід, увінчаний безперечним, сильним успіхом.

Рівночасно ствердженo, що заява правительства, зложена в справі наміреного прилученя Польщі до Австрії, не може УПР. заспокоти і тому вона рішила робити дальші заходи, щоб оборонити загрожене національне істнованє і право самоозначеня українського народу.

УПР. рішила всіми способами, як в парламентї, так і поза парляментом, поборювати всяку пробу прилученя Галичини до польської державної формації.

Львів, 16. падолиста 1917.

Відмовивши з приводу парляментарної дебати в польській справі всякого політичного розуму Німцям, Чехам і південним Славянам (в польських очах політичний розум має тільки той, хто йде сліпо на шнурку польських забаганок), „Nowa Reforma" пише:

„Що до Українців, то їх становище не могло бути для нікого несподіванкою Випливає воно з їх цілої політичної програми, яку почнуть зміняти аж тоді, як переконають ся, що стоять супроти довершених фактів. Бо добре є бити головою в такий мур, який будівничий тільки нарисував собі на папері. Зовсім инакше представляєть ся та операція, коли мур стоїть уже готовий і є твердий. Се швидко Українці зрозуміють і тоді прийде час порозумівати ся з ними".

Щоби в сих словах польської газети був такий великий політичний розум — годі сказати. Вже неразі різні переможці пробували ставити народи перед „твердий мур довершених фактів" — і що з того виходило?! Щоб не шукати далеко за примірами, — в самій Польщі маєми ми діло з таким „муром" кілька століть. І доти бити в нього головою, аж сама Польща—розвалила ся. Чи польська газета того не розуміє, що коли польська держава впала, то се тому, бо попередили її упадок козацькі бунти, Хмельниччина, боротьба з його наступниками, гайдамаччина, які так ослабили Польщу, що вона дозріла до упадку? Тай в утвореній для Поляків автономічній Галичині чи „твердий мур довершених фактів" так багато поміг Полякам, чи не вбивали ми в нім що раз нових дір?! І парляментарна дебата на яку так гнівать ся польська газета, була власне доказом, що той мур таки вже на добре — валить ся.

Нема в тих словах польської газети політичного розуму pro praeterito, нема і pro futuro. Бо коли така легка справа поставити український нарід перед „твердий мур довершених фактів", замість числити ся з його змаганями до незалежности, то чому та рецепта має бути добра—тільки що до Українців?! В теперішних часах, коли ідея права самоозначеня народів здобула таке місце в інтернаціональній етиці, що навіть наймогучійші сього світа мусять з сим числити ся, — чи се такий великий політичний розум, коли польська газета говорить: Не числити ся з ними, тільки поставити їм перед „твердий мур довершених фактів"! Коли так говорить така Польща, в дійсности залежна від ласки окупантів у теперішности і від торгів на мировій конференції в будучности, — то аж хтось сильнійший подумає, що така рецепта може бути добра також для Поляків!

Коли Поляки апелюють до ідеї права самоозначеня народів у своїй справі, то мала дрібка політичного розуму повинна би їх заставити не кричати так цинічно: „Здавити!" — коли ходить о кого иншого...

Та за те є в польської газети щирість. Що там всякі ідеї про національну справедливість, право самоозначеня народів і т. д.?! Дайте нам їх тільки в руки! А ми вже їх присмиримо!

Добра воля поставити ся супроти українського народу в відбудованій Польщі, як ставили ся ріжні Вишневецькі й Чарнецькі в Польщі минулій, — як бачимо — істнує в цілій повноті.

Тільки—обчисліть ся, чи стане сили. Український нарід за весь час польського панованя давав усе докази, що з польською експансією на свої землі не погодить ся і буде боронити ся до останної каплі крови. Скільки крови пролило з сього приводу в минувшости, знає історія. А що не инакше було би і в будучности, зачинають рокуміти навіть постороннї. „Якби вдало ся польським махерам, котрі в обох цісарствах є на високих впливових становищах, при мировых переговорах видати галицьких і холмських Українців під польське ярмо, то зі Східної Галичини зробить ся нова Македонія (1902—1912) в якій плили муть ріки крови — мимо мира!" Так пише німецький обсерватор польсько українськ х відносин, д р Фальк Шуп, і сї його слова повинні бути пересторогою як для осередних держав так і для Поляків.

Український нарід не дасть себе здавити.

Українські кандидати на Установчі Збори.

СТОКГОЛЬМ (Пресове Бюро УПР.) На Україні приготовляють ся до виборів на Установчі Збори. Українські партії виставляють уже кандидатів

Українська соціяльна демокра ія ставить у Київі отсих кандидатів: Авдієнко, Антонович, Винниченко, Веселовський, Вікул, Мартос, Перш, Петлюра, Ткаченко, Шевченко.

Українські соціялісти федералісти й народні соціялісти виступають спільно з отсими кандидатами: Зарудний, Туган Барановський, Брамсон, Єфремів і Саликовський.

Закрите всіх російських шкіл прапорщиків.

З виїмком української у Київі.

Відень, 14 падолиста 1917.

„Рѣчь" в дн. 20. н. ст. жовтня повідомляє:

Міністер війни приказав тепер же зупинити приниманє до шкіл для підготованя прапорщиків піхоти.

Всї школи прапорщиків у міру покінченя записаними у них нині юнкрами установленого курсу закрити — з виїмком одної з'українізованої школи прапорщиків у гор. Київі, призначеної спеціяльно для скомплетованя Українців.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 16. падолиста 1917.

(Тлб) Президент міністрів д р Зайдлєр заявив, що правительство безпроволочно хоче виконати ухвалу послів що до принятя 70 міліонів кор. на додатки на вакупна для народних і виділових учителів. Правительство телеграфічно видало вказівки краєвим властям шкільним, щоб як найскорше доповнили матеріял, який мусить бути підставою до установленя ключа розділу Треба сподівати ся, що вступні праці будуть покінчені швидко тай що виплата додатку буде виконана в реченци, якого Палата бажає. Правительство предложить краєвим представництвам, аби безпроволочно ухвалили відповідні принципіяльні постанови (Гучні оплески.).

З черги вела Палата дальші наради над предложенєм в справі поборюваня чахотки і полових недуг.

В протягу нарад пос. Лев Левицький обговорює відносини в Галичині. Опіка над хорими на чахотку є в Галичині недостаточна. Реформа під тим зглядом конечна. Однак з огляду на відносини між народностями належить утворити державні уряди опіки та устроїти чим скорше у віденськім університеті курс вишколеня сестер. До українських сіл можна висилати лиш українські сестри.

П. Бобровський заявляє, що держава не була взагалі приготована до такої акції. Правительство доперва в третім році війни признало потрібною річю заняти ся сею справою.

Хоча акція спізнена, однак належить її признати. Про поборюване та лічене чахотки в Га-

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрипційні заголошення на **VII. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поучення розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришеннях. — 4094-5 Союзні стоваришення зволять надсилати субскрипційні заголошення виключно до нас

личині нема бесіди, коли лікарів спеціялістів висилає ся систематично до служби в инших коронних краях, або переносить ся їх до військових шпиталів. Правительство повинно дбати про санітарні потреби цивільного населення, а в цілі побореня полових недуг, лишити в краю своїх спеціялістів, головно по містах. Правительство дало сего року 10 міліонів корон на побореніе чахотки, з того одержала Галичина 150.000 К., впрочім тільки з чемности для архикняжої санаторії в Райчи.

Бесідник вказує, як важним для побореня чахотки є належите відживленє населеня. В Галичині відживляють ся лихо наслідком ограбленя краю з живности. Деякі міста не дістають цілими тижнями хліба, відчуваеть ся також брак молока. Бесідник домагаеть ся, щоби опорожнено шкільні будинки з уладжених там шпиталів та касарень. В кінци апелює до міністерства здоровля в надії, що воно направить тяжкі похибки минувших літ, які спричинили сотки тисяч злишних й невинних жертв.

П. Янковіч вніс в імени п. Штерна революцію, по думці якої евакуовані, розміщені в ріжних частинах монархії, мають зі зглядів гигієни остати в дотеперішних місцях побуту до кінця марта 1918 р. й мають побирати дальше підмоги, а міжтим належить відбудувати їх господарства після правил гигієни.

Палата приняла внески комісії здоровля і революції, поставлені підчас розправи відіслала до комісії.

П. Матакевич референував проект устави про опіку над цив. інвалідами, їх родинами, вдовами й сиротами по них. Устава та буде відносити ся також до бідних сторожів тих гір, яких убив неприятель під закидом шпіонства. Уставу принято в 2. і 3. читаню без зміни.

Відтак принято уставу про ужите части буджетової надвижки спільних сиротинських кас, дальше звіт правничої комісії про цісарське розп. в справі признаня попільярного забезпеченя довжним записам автономічних тіл, також з малими змінами внесок, заголошений при буджетовій провізорії про признане квоти до 100 000 К на утворене фонду й кредиту промислової помочи.

З черги зачато наради над звітом конституційної комісії про правит. предложене, силою якого наслідком утвореня міністерства громадянської опіки, змінюеть ся уставу про обем праці деяких міністерств.

По промові справоздавця наради перервано.

Слідуюче засіданє у второк 20. с. м.

Клемансо французським премером.

ПАРИЖ (Ткб). Клемансо приняв поручене утвореня кабінету.

Внутрішна війна в Росії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Шведське телеграфічне Бюро доносить: Телеграфічне получене з Петроградом від 15. с. м. год. 4. по пол. привернене.

КОПЕНГАГА (Ткб). Кореспондент дневника „Berlingske Tidende" в Гапаранді доносить: Один Росіянин, який прибув учера з Петрограду до Гапаранди, оповідав, що Керенський також в понеділок не вступив ще до Петрограду. Загально думають, що він туди ніколи не прибуде. Не є він уже популярний у Петрограді, де всі мають тільки одну думку: Мир!

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Дневники містять вісти з Гапаранди оперті на оповіданях подорожних і сягаючі до вторка. Петроград стоїть в огни. В Москві мали бути кровавi погроми, при яких згинуло 2000 людий. Союз кадетів розвязаний. Товпа рдираеть ся до приватних домів. Здаеть ся, що як мішанські елементи так і соціялісти революціонери опустили Керенського. Петроградська залога і Балтійська фльота здаеть ся в цілости стоять по стороні нового правительства. Ходить поголоска, що Троцький і Ленін удали ся на военний корабель „Аврора". Головна фльота мала знов удати ся до Кронштату.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Останні відомости знов більше говорять про побіду большевиків. Муравєв, шеф оборонної области Петрограду, оголосив відозву, що поголоски про перехід військ на сторону Керенського є брехнею Керенського. Війска вільного російського народу у ступили з Гатчини тільки тому, щоб уникнути непотрібного розливу крови і заняти відповідне дуже сильне становище поза Петроградом. В кінці відозва стверджує, що в Петрограді панує супокій. Під Петроградом стоїть кілька кружляків і торпедовців, які можуть стрілювати місто.

Фінляндські газети подають, що Керенський поніс пораженє.

Переговори між соціялістами і большевиками.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Райтер доносить: На час переговорів о утворене соціялістичного правительства, відложено страйк зелізничників. Соціялісти поставили большевикам такі услівя: 1) розоруженє Червоної Гвардії. 2) Петроградська залога остає під надзором управи громади. 3) Здержуеть ся військові операції, коли ті услівя будуть приняті. 4) Безглядна запорука, що військо Керенського не дасть ні одного вистрілу зближаючи ся до Петрограду. 5) Не буде домашних ревізій та арештовань.

Коли на тих умовах заключить ся завіше не оружя, то зачнуть ся переговори в справі утвореня правительства, вложеного зі всіх соціялістичних партій разом з большевиками. Большевики домагають ся також відвічальности правительства перед новим центральним виконуючим видїлом роб.-жовн. рад.

Мирове предложенє большевиків.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) „Aftonbladet" довідуеть ся з достовірного жерела, що большевики злучили ся з иншими соціялістичними партіями, щоби вратувати революцію перед Керенським, Корніловом й Каледіном. Нове правительство має предложити нову програму з докладним мировим предложенєм. Здаеть ся, що потверджуеть ся чимраз більше вістка, що змаганя Керенського не вдали ся.

Програма большевиків.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Комісія для загр. справ Центр. комітету большевиків оголошує заяву в справі рос. політики: Партія стремить до мира, бо не хоче анї на днину продовжати війни. Народи Франції, Англії, Італії й Америки правдоподібно не схотять брати участи в переговорах. Однак центр. держави заявляють готовість зачати переговори. Рос. пролетаріят не в силї охоронити Франції й Англії перед небезпекою, що центр. держави перекинуть свої дивізії. Однак партія большевиків мусіла би вести дальше війну, коли би центр. держави задумали односторонно перед розпочатем мирових переговорів порішити справу польску, курляндску та литовску. Партія дає всім народам Росії цілковиту свободу рішеня, чи хочуть жити з Росією, чи відлучити ся від неї.

Нова кріза в Англії.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) Парляментарний кореспондент „Westminster Gazette" подає: Наколи Лойд Джордж буде обставати при постанові вибрати Парлж осідком военної ради, наступить правдоподібно поважна політична кріза. Посли говорять вже про нову політичну комбінацію.

Українські народні школи в Київі.

Внесене городської управи на відкритє 15 город українських нар. шкіл приняте майже одноголосно.

(Ф. К.) *Відень, 14. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дн. 6. н. ст. жовтня приносить звідомлене з засіданя київської городської думи з дн. 4. н. ст. жовтня, яке майже в цілости було присвячене справі українського народного шкільництва у Київі.

Українське село революційної доби.

Народний учитель, який минулого року попав ся в рос. полон, а сего року в часї революційного відвороту перебуваючи у своїм рідним селї, задержав ся тут аж до приходу австрійських військ і заголосив ся до свого полку,— в листї так описуе сучасне українське село за кордоном:

Я перебував у Київщині, в околицях, де гайдамаки блукали, коло Вільшанки та Білої Церкви, в селї Телешівці, на південь від Київа. Само село, одно з українських сіл, просторих, як той степ. Ціле воно положене в низенькій долині над річкою при ставочку. Краями сеї долини зеленіють ся вишневі садки, а в-поміж зелених віток визирає біленька хатка українського мужика. Поза селом видно цілу плеяду вітраків. В середині села пишаеть ся невеличка на зелено (як всюди на Україні) мальована церковця без дзвінниці, бо дзвони в передній високій вежі, а побіч церковці „приходская одноклясная русска школа" — з двома учительськими силами: попом і дяком. Під учить релігії, а дяк релігійних обрядів, церковних та світських співів. Є тут ще одна так зв. земська школа, яка ріжнить ся від першої будовою та уладженем. Поставлена після всяких гігієнічних вимог. Будинок складаеть ся з саль до науки, так званих „класів", і з одного „зала", де збирають всї ученики на молитву перед наукою, а відтак ідуть всї до своїх класів і учать ся. Побіч шкільного будинку є другий, нічим не гірший від першого. Се мешкане для 4 учителїв і управителя школи. І в земській школі відбувала ся наука по російськи, — мимо того, що дві учительки були щирі Українки, незвичайно прихильні українському рухови, а сам управитель, щира українська душа, тільки що пішов на війну, а його місце займає учителька. Шкільного примусу тут нема, а ходять до школи охотники, звичайно знаею. Нарід досить прихильний наукі і богато в неї користає. Тільки одна біда, що всего учить ся по русски. Він прямо дуже, що такі слова, як „пожалуйста", „извиняюсь", „не стѣсняйтесь" не можна нічим заступити і тому вони їх часто уживають, з чого повстае українсько русский жаргон. Найбільше калічать мову старші салдати, або як їх там називають Москалї. Побачивши чужого человіка, от н. пр. мене, начинають зараз салдатчиною. А коли я їх переконав, що я такий самий, як і вони, і що навіть швидше все зрозумію чистою українською мовою, то від сеї пори один другого остерігав: сей же хахол; говорь до него прямо по нашому. і так я їх приучив до того, що зі мною навіть салдати говорили по українськи, що дуже рідко лучаеть ся.

Найкрасшу і найчистїшу мову заховали жінки й дівчата, хоч і в них (як і в наших замість дякую — „dziękuju") вчуемо замість спасибіг — спасібо, замість добре — харашо, треба — нада, потрібний — нужний, не можна — нельзя і т. д. Але поза тим мова чиста.

Нарід живе собі не согірше. Мимо того, що деякі мають лиш одну цілу або третину або четвертину десятини, а все на неділю мусить бути, навіть тепер у военний час, білий хлібколач, пиріжки всякого рода, вареники та найріжнороднійші коржики — щось á la наші тістечка. Борщ, як хліб насущний є щоденною стравою Українця, а баба Українка знае його на всілякий лад приправити, так що що дня має він иншний смак, а все борщ і незвичайно смачний. Поза борщем галушки й пшоняна каша займають друге місце; всякі печива, як курку спечи або волову чи свинячу печеню приправити не швидко зробить наша хазяйка так як та.

Чай — то один з буденщини. Все й всюди він „горячий чай" з коржиком або пиріжком. А жерело чаю в тульськім самоварі, цинковім або мідянім жовтім. Наливають його в стакани, кидають там цукру, а під кождий стакан подають блюдечко (підставку). Пють чай: наливають зі стакана в блюдечко і так на московський лад попивають. Коржиків подають на тарілку і просять: кушайте! Нарід дуже гостинний. Ви чужий, як увійдете в неділю у церков, то не вийдете без запросин денебудь на обід. „У нас такий звичай, так у нас годить ся" і ви йдете. Він (господар) вдаеть ся з вами в розмову — все його інтересує і про все випитуе. На питанє, як там військо, повиця, се його не обходить, але як там хозяйнують, як орють, як сіють, яке громадське житє. При тім нарікають на свій уряд, що у них не було свободи на такі товариства, як отсе у нас в Галичині. Шевченка мало хто не знае. Ще за царату то мужик по тихо витягае із скрині Кобзаря, ви-

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 12-45

Дискусію у сій справі відкрив член управи города п. Ярошевич, який від імени управи референтував думі про відкритє нових городських народних шкіл. З початком сього шкільного року до всіх шкіл у Київі вписано ся разом 5.(82 дітий, в чого до перших кляс українських шкіл 406, до польських шкіл 26 дітий. Для задоволення шкільної потреби необхідно відкрити при істнуючих школах 17 нових комплектів російських шкіл, 15 комплектів українських і 2 нові комплекти при висших початкових школах. Зразу був плян відкривати українські школи при істнуючих вже російських школах, та відтак рішено, щоби українські школи були вовсім самостійні, себто для дітий Українців відкрити вовсім нові школи зі самостійною нумерацією й самостійною господарською управою. Потреба польської і жидівської школи ще вияснюють ся й справа ся буде розглядати ся на дальших засіданях

Радн. Фещенко Чоповський (укр. с. д.) подає звідомлене про справу української народної школи. Справоздавець висловлює жаль із за того, шо справа українізації школи йшла дуже повільно, з'упинила ся, з причини чого був пропущений горячий час запису дітий, які бажали вступити до української школи, й се на думку справоздавця вплинуло на волю родичів, які боячись пропустити час, записували своїх дітий до російської школи. Одначе цифра 406 дітий — говорить п. Фещенко, — нестала, діти дальше прибувають до української школи.

Взагалі ж бажаня радних Українців повернули ся з постановами шкільної комісії. Різниці незначні. Найбільша різниця в сім, що на Куренівці і на Пріорці (передмістя Київа — Ф. К.) не з'українізовано ні одної школи. А сі передмістя города — говорить п. Фещенко, — чисто українські. Брак там української школи буде свідчити про русифікаторські наміри, недостойні нової думи...

Дальше забирали голос у сій справі радні: Щеглов („вьѣпарт. русск. группа"), Левін (с. д. м.), Доротов (с. д.), Добкін (бунд), Масальська (с.д. б.), Трескін (с. р.), Бутенко (к.-д.), Маєвський (укр. с. р.) й ин., причім не обійшло ся без деяких антиукраїнських виступів з права і ліва (Щеглор, Доротов й ин.)

В результаті звідомлене городської управи про справу шкіл приймаєть ся з деякими поправками майже одноголосно.

Принята між ин. поправка в тім, щоби терміни: „школа для російських дітий" і „школа для українських дітий" були змінені на „школа з російською викладовою мовою" й „школа з українською викладовою мовою".

НОВИНКИ

Львів, 16. падолиста 1917.

— **Засіданє У. П. Р.** відбудеть ся ві второк, 20. с. м. Присутність усіх безумовно конечна. — Президія.

— **Посол о. Погорецький** прислав нам ось який заклик до „Отців і Панів Виборців 67 округа: „Повідомляю, що 9. падолиста с. р. обняв я мандат посольський на округ Ярослав-Цішанів і як член вступив я до українського клюбу. Маю волю і охоту дальше працювати для українського народу і послужити в ріжних справах моїм виборцям. Грудень призначений на делегації, тож тоді в вільнім часі від пленарних посольських засідань відвідаю знищені і попалені села: Червону Волю, Рудку, Пискоровичі, Жапалів, Любачів і Цішанів. — Посол о. Погорецький."

— **Відкрите українського народного університету у Київі.** П. Т. А. під дн. 19. н. ст. жовтня у телеграмі з Київа повідомляє: Торжественно відкрито перший український народний університет. — Ф. К.

— **Виділ Товариства укр. студ. політехніки „Основа"** у Львові просить всіх бувших членів подати як найскорше свої точні адреси на адресу Товариства: Львів, вул. Снядецьких ч. 4. II. пов. — Перші сегорічні сходини відбудуть ся в неділю, 18. с. м. точно о год. 9. рано в льокали Товариства вул. Снядецьких ч. 4. II. пов. Будуть обговорені біжучі справи. Просить ся всіх Товаришів Основин явити ся. — Виділ.

— **З Коломиї пишуть:** В найблизшім часі розпічнеть ся в Коломиї курс приготованя до семинарійної матури. Зголошеня приймає та інформації подає В. Витвицький. Коломия, вул. Українська 15. Курс уладжуєть ся для тих, що їзза війни спізнились з іспитом, або з иншої причини не можуть користати з науки в учит. семинарії. Ті, що їх батьки або опікуни полягли у війні, мати муть науку безплатно, ще по змозі одержать книжки та деякі потрібні прибори. Полекші мають і ті, що з иншим способ вельми потерпіли наслідком войни.

— **В Бережанах.** Перші Загальні Збори філії укр. Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю відбудуть ся в Бережанах дня 26. падолиста с. р. о год. 10 тій перед полуднем в льокали Руської Бурси з порядком дневним: 1) Отворене Зборів; 2) Вписи членів; 3) Вибір виділу; 4) Внесеня.

— **Повозот виселенців.** Нам пишуть: У вересни виїхав я з виселенцями з Гмінду до табору в Märisch-Trübau, щоб відібрати худобу, яка там була приміщена, й відвезти її до Галичини. По пяти довших днях нашого побуту в Mährisch Trübau прийшли призначені вагони для нас виселенців і нашої худоби. Управа табору не дала для людий на дорогу ані кусника хліба, а для худоби ні стебла паші, і коли по дорозі бідна худоба ревіла з голоду, змилосердила ся команда одної стації і на кошт управи бараків в Märisch Trübau дала паші для худоби.

До галицької границі діялось нам добре, та від Кракова почалось наше горе. На станіях чекали ми цілими годинами, а у Львові цілих 18 годин. Від українського комітету опіки для виселенців повнила службу того дня п. Лежогубська і вона нами дуже щиро та совісно заняла ся. На обід і на вечеру дістали ми зупу і хліб, а ком того діти дістали ще оріж і дещо з солодощів. Дальша дорога зі Львова до Станиславова була ще гірша. На двірци в Галичі чекали ми безпомічні цілий день. Виселенці без їди блукались як тіни, діти плакали з голоду, а худоба ревіла. Виселенці самі голодні збирали трохи трави для неї. Ранком приїхали ми до Станиславова з переконаню, що тут врешті нами заопікують ся. На жаль склалось инакше. „Bahnhofkommando" відмовило помочи та заявило, що п. о транспорт нічого не знає, а врешті се до них не належить, коли ж я удав ся до „Transportleitungskanzlei", то звідти відіслано мене до жандармерії в місті. І довершив о год. 3 по полудни (до Станиславова приїхали ми о год. 4. рано), явив ся жандарм, щоби перебрати транспорт. Аж тепер дали людям по кохлі на пів сирої фасолі. До того часу люди ідили в голоді і холоді. Виселенців з Ямниці і Угринова розміщено в Чернівці і Братківцях, бо їх села спалені. Я відаровадив їх аж на місце. Вертаючи вступив я ще до Угринова долішнього. З села ні сліду, одні стрілецькі рови та могили. Коли я дивив ся на сей страшний вид, надійшли жінки з того села, щоби подивити ся на свою батьківщину. Вони розміщені тепер в селі Возчиці. Загалом оповідали мені свого біду, нарікали передовсім на розділюваня провіянту. Довго вони плакали на свою нещасну долю, що не пощадила їх там на виселеню і тепер не щадить їх на рідній землі. З болем серця попращав ся я з ними, бо треба туло вертати до Гмінду. — Т. П.

— **Церковна музика.** В Преображенській Церкві відспіває в неділю дня 18. с. м. о 10. год. рано міш. хор під управою о. проф. Туркевича: 1) Нанкого Службу Божу. 2) Бортнянського Концерт XIV: „Боже пісь нову".

— **Важне для правників.** Загальні збори Товариства українських правників у Львові, відбудуть ся в суботу, дня 17. с. м., о годині 5. по полудни в салі товариства Бесіди у Львові при вулици Костюшка слідуючим дневним порядком: Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів, звіт уступаючого виділу, вибори голови і нового виділу, внесеня членів. Товаришів правників просимо о численну участь. — За виділ: д-р Евген Гвоздецький, заступник голови; ц. к. судя Володимир Целевич, секретар. 433 4-4

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство. 4-5

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 17. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Йоаннікія і Ник. — римо-кат.: Сальомеї д.

Завтра: греко-кат.: 24 Н по С. — римо-кат.: 25. Н. по З.

Загальні Збори Т-ва **„Руська Академічна Громада"** відбудуть ся в суботу 24. с. м. о год. 5·30 попол. при вул. Панській ч. 11. А. II. пов. з таким дневним порядком: 1) Відчитанє протоколу з попередних заг. зборів. 2) Звіт уступаючого виділу і контрольної комісії. 3) Вибір нового виділу. 4) Внески. — За Виділ: А. Корець, голова. Ст. Книш, за писара.

В виду переношеня бюр Українського Відділу тов. „Якор" з Відня до Львова просимо від 20 падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 С. 442 2 7

НАДІСЛАНЕ.

Конципієнта,

який провадив би самостійно канцелярію на провінції під дуже корисними услівями шукаю а зголошеня прошу слати до Адміністрації „Діла" під ч. 19. 1—1

даня Яковенка: „А ось, каже, то часом моя дочка читає". Скоро ж настала свобода, а й раньше в трохи більше просвічених Українців на стіні можна було видіти портрет кобзаря побіч портрету царя Миколая II. Хмельницького також богато знає, хто він — впрочім бачили в Київі камінного на коні з булавою. Гонту й Залізняка знають з оповіданя більше, як з книжок.

Взагалі мужик має більше вродженої інтелігенції чим наш галицький. Сам гордий на своє я, не вігнеть ся ні перед ким, кождого уважає за чоловіка і таку саму мірку прикладає до себе. І я сотворений на образ і подобє Боже — говорить собі мужик, покурюючи папіроску. Не дуже побожний — перехрестить ся, як треба, і молить ся, але до церкви не радо ходить. А цілувати попа чи кого небудь в руку — сего він не знає і дуже сміеть ся через те з панів. Не злякає його ані жандарм (поліцейський), ані пан, ані який уїздний начальник. Як мужик знає, що правда по його сторонї, то злий, кричить і лає всіх і вся.

Жидів ненавидять і все очікують того клича, щоби їх позбути ся як найшвидше, бо то „насіне погане, яке троїть наше житє". Хоч українські Жиди говорять дуже часто по українськи, звичайно бороду голять, без пейсів, так що і не пізнати, що се Жид; читають українські книжки, співають українські пісні; вже й перед революцією були прихильні українському рухови.

По революції українське житє прибрало зовсім инший характер, як перше. Огонь, що тільки тлів, з весною розгорів ся повним полумем. Скинули царя з престола, понаганяли панів, жандармів, стражників — настала свобода в повнім того слова значінню. І мені довело ся чути той лагідний весняний подув свобідного вітру, який ніс із собою волю України. І в найглухійшим кутику залунало на вічу рожеване українське слово, а на громадських урядах усюди повівали червоні прапори з написами: Нехай живе вільна й свобідна Україна. А батько Тарас був там присутний та урадуваний споглядав на розкованих братів гречкосіїв, дякуючи їм, що не забули помянути його в сімі вольній повій. Хвиля та витискала слези з очий і я дякував Богови, що дожив тої пори, коли під російською школою на українській землі залунала чиста українська мова.

Так! Се був час тріюмфу! Був час, коли навіть тим, що то недавно казали, що Росія „должна" панувати над цілим світом, розкрились очи й вони казали, „не треба нам над світом панувати, — нам треба волі, волі, а земленьку святу верніть кому слід".

І я був на вічу і говорив дещо: про давнійшу свободу і теперішну, що то таке Україна, заохочував основати читальню. Я був у селі загально люблиний, маленька дитина знала Пилипа Українця...

Пилип Гомінський.

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сї обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс"** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню перш і премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 11-45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, свящ. бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласка в подати його адресу або явусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 6-10

Оголошення.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 50 сот. **ФЕДЕРА**

Виключне заступство у перфумерії

319Д 30-50 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

Молода інтелїґентна Українка навяже переписку з інтелїґентним Українцем. Зголошеня неанонімові під: Олеся Львів головна почта poste restante. 408 1-2

Академік шукає лекцій на селї у священика. Зголошеня приймає зарядник школи в Моравцях п. Краковець. 44 1-1

Шукаю здібного інструктора до науки двох дітий на провінції I кл. г мн. і III кл. народної. Услівя дуже корисні, харч і платня після умови. Зголошеня (листовно) Матій Мітрінга ц. к. вахмайстер жандармерії в Вибранівці п. Б брка. 435 3—3

Годинники, будильники продаю, приймаю направу стінних годинників і однову антиків

МАРІЯН ДАЄВСЬКИЙ

7—7 **ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 20.** 391

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЕЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський. Львів, Городецька 10.

390 7—?

АДВОКАТ

Д-р АНТІН ГАРАСИМІВ

повернув з Росії

і провадить дальше адвокатську канцелярію в Стрию при вул Трибунальській ч. 15. І. пов. (коло Каси Заощадності). 411 3—3

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в готівці. — Проспекти на жадання даром. VI. 5—20

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).

В красній оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОНПИШ, Львів, Надецька 4.

371 Б 9—25

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор": Львів вул Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїонів кор.

Товариство обмежене ЯКОР тепер життя і рента
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офірує завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй матеріяльній силї з нагоди VII. державно воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя **„НА ЯЛИНКУ"** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кождого **здорову особу** до 55. р. житя **навіть дїти,**
Повисше 55. лїт треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити **навіть тих, що в полї або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин,

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При **12**-лїтнім обезпеченю лише	**66** К	**33·50,**	**17·20,**	**6·—**
При **16** „ „ „	**46** К	**23·50,**	**12·—**	**4·10**

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **надвишок відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- (16) лїтним реченцем*.

292 7—20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питаня чітко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	В ..... ратах по К .....
б) Їй званє? занятє?	б)	5. а) Чи яке тов. обезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?	а) .....
в) Дати уродженя:	в) урожд. в ..... дня		б) .....
г) Місце замешканя (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашнім лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: ..... Назвиско: .....

За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 272 (9514) Львів, неділя 18. падолиста (5. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону [illegible]

Рукописів редакція не звертає

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить се 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло".

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Трудности в доставі паперу спричинили, що протягом найблизшого тижня „Діло" мусить виходити в зміненім форматі. Видавництво поробило всі заходи, щоби можна було часопись як найскорше знов видавати в звичайнім виді.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 17. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В горах на пів. захід від Фальтре далі йде завзята боротьба серед снігу й морозу. Перемігши завзятий опір ворога, наші полки здобули Монте Брассоляні і Монте Пурно, при чім італійський полковий командант, 58 офіцерів і 750 жовнірів остало в наших руках.

Над дол. бігом Піяви звідні відділи, котрі були перейшли на той беріг, ми мусіли взяти назад під сильним напором ворога. Бреттою положенє незмінене.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 17. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фландрії арт. огонь попол. знов віджив між Діксмїде і між зелізницями в Іпери до Стаден і Руляр. На пів. фронті С. Квентен далі йшла боротьба артил. і мінова.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Серед морозу і снігу невтомні в наступі ц. і к. війска між Бренто́ю і Пів'ою вдерли ся на стрімкі верхи Монте Брассоляні і Монте Пурно, завзято боронені Італійцями.

На західнім березі дол. Піяви звідні сутички.

Непровірені вістки про події в Київі.

Українська Центральна Рада в небезпеці?

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Шведська Аг. тел. дізнаєть ся за посередництвом одного російського купця, котрий приїхав з Петрограду, що большевики в Москві піддали ся.

Козаки ще раз вдерли ся до Київа і Харкова. Тимчасовий парлямент України (? Українська Центральна Рада? — Ред. „Діла") скасовано.

Мілюков, Гучков і Родзянко є в Москві.

Евакуація Венеції.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) „Daily Mail" довідує ся з головної італійської кватири, що в Венеції находить ся лише 20.000 мешканців. Всі твори штуки, які дали ся перенести, сховано в безпечні місця. Палату дожів вовсім опорожнено.

Будова української державности.

(Ф. К.) *Відень, 14. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" в дня 20. н. ст. жовтня у телеграмі з Петрограду повідомляє:

На імя А. Ф. Керенського надійшов від Генерального Секретаріяту України ряд письмових заяв в справі видання деяких правительственних актів про розширенє прав Генерального Секретаріяту.

У першій заяві повідомляєть ся, що Генеральний Секретаріят, приступивши до правильної організації своєї управи, має трудности з вишуканем приміщень для своїх інституцій з причини квартирної кризи у Київі. В одній із заяв говорить ся: „Не вважаючи відповідним прибігати до самочинних реквізицій потрібних предметів, Генеральний Секретаріят просить дати йому право реквізиції приміщень і предметів, для нього необхідних і як найскоршого видання в тім напрямі законодатного розпорядку".

Друга заява Секретаріяту — се просьба признати йому права зносити ся з Тимч. Правительством по безпосередному полученю без прошеня на се дозволу головнокомандуючого воєнним округом, щоби користуване безпосередним полученєм не залежало від бажання й видів военних властий.

У третій заяві вказуєть ся на те, що для уникненя небажаних компліка́цій у зносинах з правительственними інституціями 5 губерній, включених у границі Генерального Секретаріяту України, являєть ся конечність видання правительственного акту, щоби в границях сих губерній українська мова користувала ся повним правом офіціяльного вживаня і що на дальше всі справи місцевих правительственних і громадянських інституцій мають постепенно перети на українську мову.

Керенський признав необхідним заяви сї передати під нараду найблизшого засіданя Тимчасового Правительства.

Українська міліція.

БЕРН (Телегр. предст. п. к. кор. Бюра). Українське пресове бюро доносить в Петрограду: **Українське Правительство порішило з'організувати міліцію козаків для вдержання ладу в краю та успішного поборення усіх проб контрреволюції.** Утворено вже комітет, який має опрацювати статут козацького Союза на цілім просторі України. Та нова міліція має головно в часі демобілізації боронити інтересів населення. Число Українців, які находять ся тепер на фронті виносить 3 мілїони. Українське Правительство числить на поміч того Союза, коли буде розходити ся о оборону парляменту та автономії України.

З'їзд королів півночи в Христіянії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Дневники витають дуже симпатично заповіджену стрічу скандинавських володарів в Христіянії. Сильна єдність скандинавських держав не була ніколи так конечною, як тепер. Ініціятива вийшла від шведського короля. Будуть се перші відвідини шведського короля в Норвегії від часу зірвання унії в р. 1905.

Зірване торговельного трактату.

ЛЬОНДОН (Ткб.) „London Gazeita" доносить, що російське правительство виповіло дня 24. жовтня с. р. рос.-англійський торговельний трактат з р. 1859. Речинець виповідженя сего трактату з днем 21. жовтня 1918. Рос. правительство мотивує тим, що господарське положене в Росії накажує ревізію трактату. Заразом заявило рос. правительство готовість заключити з Англією новий трактат, щоби омминути небезпеку переходового періоду.

Новий кабінет у Франції.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Склад нового кабінету є слідуючий: Президія й війна Clemenceau, справедливість Rail, загр. справи Piebon, внутр. справи Pans, фінанси Cloty, маринарка George Leignes, торговля Clementel, публ. роботи Clavaylle, збройне Loucher, просвіта Laffere, кольонії Henry Simon, апровізація й рільництво Boret, блокада та окуповані области Jonart.

Морський напад Анґлійців.

БЕРЛІН. (Ткб.) Бюро Вольфа доносить: Дня 17. с. м. рано могучі морські сили Анґлійців пробували перший раз від початку війни вдерти ся до німецького заливу. Наші сторожі спостерегли се вже на лінії Hornorus Terschelling почім негайні контратаки наших передних сторожий відкерли їх без труду та без власних страт. Наші підводні судна затопили на північнім терені війни 16.000 реестр. тон брутто.

З Росії.

Неясне положене.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Після вісток, які тут наспіли, положене в Росії є все ще неясне. Большевики розпоряджують гарнізоном в Ревлю, військами маринарки та військами стаціонованими в Фінляндії. Половину тих послідних вислано до Петрограду. Корнілов, як здаєть ся, не бере зовсім участи в тих справах, а Каледін ратує вітчину, управляючи власну політику, звернену рівно проти Керенського, як також проти большевиків. Здаєть ся, що Керенський не є вже зовсім паном ситуації у власнім таборі, бо генерали, які при нім остали, є звісними приклонниками контрреволюції та повороту царського правління. Належить ожидати ще довгої й тяжкої боротьби в ріжних частинах держави.

Перевага большевиків в Петрограді. — Ірізові заворушеня по містах.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб) „Svenska Telegr." доносить з Гапаранди: Після вісток з Петрограду Керенського небито після того, як найшли латишські війска в силї 30.000 людий. Війска Керенського не посунули ся поза Царське Село. Тепер мало воно втечи та злучити ся з військами Каледіна. Перевага большевиків має бути під теперішню пору в Петрограді запевнена. Положене на провінції є зовсім непевне. З численних більших міст доносять про заворушеня, які мали кровавий перебіг.

Большевики висилають війска до Петрограду.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Після донесеня „Daily Chronicle", висилали большевики великі відділи війска з Гапаранди до Петрограду.

Вісти про поражене й утечу Керенського.

КОПЕНГАГА (Ткб.) З глубини Росії нема ніяких звісток, бо наслідком загального страйку є перерване залізниче получене з Петроградом. Розходять ся поголовски, ще Керенського побили знова латишські війска в силї 30.000 людий. Керенський має втечи. Большевики впали на слід телеграм між Корнїловом і Каледіном, з яких виходить, що оба генерали козаків годять ся в тім, що на разї мусять ся держати Керенського, але відтак з ним зірвуть.

В Москві ллять ся кров.

АМСТЕРДАМ (Райтер. Ткб.) Пом повстаню в Москві пополило богато крови. Число убитих доходить до 2.000. Залізничники заповіли на суботу о півночи загальний страйк, коли до сего часу обі сторони не погодять ся. На час переговорів відмовили залізничники транспорту війск й амуніції для обох сторін.

Заворушеня в Фінляндії.

КОПЕНГРГА. (Ткб.) Через Гапаранду доносять, що домашня війна в Фінляндії є в повнім розгарі. Соціялісти при помочи рос. моряків взяли верх в Гельзінгфорсі. Кілька тисяч людий з горожанської ґвардії опанувало поліційний уряд, щоби не допустити до погромів. Здаєть ся, що страйкуючі загорнули всюди в Фінляндії власть в свої руки. Телеграм не висилаєть ся. Ходять тільки поїзди з транспортами робітників. Подорожних, які хотіли через Фінляндію поїхати до Росії завернено до Гапаранди. Начальником телегр. бюра в Торнеа іменовано жовніра, який говорить тільки по фінськи. Цілий офіцирський корпус в Торнеа усунено. Страйкуючі жовніри опанували місто.

Жидачівщина.

Нам пишуть: По довгім сні воєннім пробуджуєть ся наш повіт до нового життя. Дня 14. с. м. відбули ся загальні збори філії „Сільський Господар", на котрі прибуло звиш 30 відпоручників зі сіл і були заступлені всї верстви. Збори отворив о. Іван Головкевич, декан і маршалок, яко голова філії, і здав звіт з діяльности товариства. Опісля вибрано на предсідателя зборів о. д-ра Льва Скобельського, а секретарював о. Василь Хлипавка. По коротенькім рефераті о. Івана Головкевича на тему завдань і праць будучих товариства, розвинулась широка дискусія, в якій забирали голос: п. Іван Білинський в Пчан, котрий вказував на конечну відновУ життя по кружках сільських і взивав, щоб втягнути в члени також жінок, котрим припадо в участи заступати вповні своїх мужів. Крім того вказував на конечність засновання такої важної інституції як канцелярія правної поради, з осїдком в Жидачеві. Відтак промовляли ще: о. д-р Скобельський, о. Василь Хлипавка, п. Матура, о. Йосиф Макаревич і в своїх виводах порушували богато пекучих питань: як реклямації, ощадність селян, оборона перед лихвою жидівською, відбудова спалених осель і т. д.

Опісля вибрано одноголосно нову раду філії: о. Іван Щербанюк, голова; п. Іван Білинський, заступник; п. Микола Матура, секретар; п. Іван Драгобицький, касїр; радні: о. Іван Головкевич, о. д-р Скобельський, п. Богдан Павло; заст. радних: Павло Найда і Мартин Микетин з Заболотовець. На тім закінчено збори.

Того самого дня скликав п. Іван Білинський, організатор тутешнього повіту, відпоручників громад на нараду. На його предложене вибрали вібрані провідником зборів о. Івана Головкевича, декана. П. Іван Білинський зложив звіт з перішного стану організації. Над тим звітом зв'язалась горяча, палка дискусія. В дискусії порушували члени невідрадне положене нашого народу, кехтоване прав, яркі надужитя адміністрації на всіх областях нашого життя. Вкінці збори ухвалили одноголосно директиву для старшини організації, щоби слідила всякі незаконні, кривдячі населене поступки адміністрації і подавала їх до відома „Народного Комітету" і комісії парляментарній. Ухвалено перевести і по тих селах організацію, в котрих перед війною не було. Вибрано одноголосно організатором п. Івана Білинського, заст. о. Івана Головкевича, а секретарем о. д-ра Льва Скобельського.

Годить ся піднести, що і „Кружок аматорський" проявляє діяльність. Завдяки заходам пань: Олї Стасинівної, Зонї і Люби Данилович чіяних уряджено представленє „Ой не ходи при підмові стрільців-аматорів та при ласкавій співучасти орхестри стрілецької — і тут належить ся велика вдяка пп. п. Гр. Коссакови, атаманови, за підперте в тій акції, в котрого чистий дохід в сумі 500 корон призначено на захист для сиріт ім. матр. гр. Шептицького і грші ті зложено на руки о. д-ра Скобельського. Саля була битком набита. Серце раділо, що наш народ, що живемо, вимо утисків і переслідувань

НОВИНКИ

Львів, 17. падолиста 1917.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** З ділї комісії для історії штуки відбудеть ся понеділок 19. с. м. о год. 5 попол. в канцелярії Товариства в порядком: 1) Д-р В. Щурат малює о. Микола Теренський; 2) комунікати.

— **Російська революція і Україна.** Продовженє відчиту п. д-ра Івана Крипякевича буде в неділю, 18. с. м. в год. 3·30 попол. в малій салї статуту ім. Миколи Лисенка.

— **Недоля військових абітурієнтів.** З Відня пишуть: З 13 українських абітурієнтів на курси для військових у Відни зложило іспит зрілости перед комісією під преде. п. д-ра Сабата зі Станиславова, вісьмох: Запаливо, Захарий, Гуцкий, Климюк, Ковальський, Мандрик, Мирон, Терекуа. Трьох репробовано, двох відступило. Успіхи пробуваня наших абітурієнтів у Відни на курсах дуже тяжкі. Запомога, на яку найбільша часть числить, мінімальна, не стає на оплачене вписового 7 кор. і таки мат. 20 кор. З причини недостатку і браку готівки живуть абітурієнти здебільша кавою з сахаринною і дрібкою хліба і харчем по дешевих кухнях. З тої самої причини містити ся мусять то в січовій станици, то в касарнях, рідко кого стати на малий габінет, а то неопалений, у приватнім домі. З тих причин абітурієнти, які приходять на курс здорові, нерідко мінюють і вимуждені вертають, часто дуже і без іспиту зрілости, до кадри, чи поля. Кількох з тих причин загального одеасиленя відїхало в кадру до шпиталю? Хто не має зі собою чотирисот корон, нехай до Відня на курс не їде, а здобуває матуру в краю, як се роблять здавна абітурієнти Поляки, яких тут нема ні одного. На полїтичнім курсї є лиш абітурієнти виключно жидівські, для тих одначе умови життя найкращі. Вони мають родини свої переважно у Відни, засібніші, школи кінчили, зглядно складали річні іспити в польських, властиво жидівських гімназіях у Відни. Тих гімназій є тепер ще шість. В одній з них Lederergasse є управителем п. дир. Сабат зі Станиславова, який є заразом і управителем обох курсів для абітурієнтів: українського і жидівського. Втрата на здоровлю не заступила користий, які безперечно дають абітурієнтам Відни звиджуване музеїв, театрів і інтензивна строга наука на курсах.

— **З'їзд королів півночи.** На внесок короля Густава з'їдуть ся королї Швеції й Норвегії в Христіянії. Король Густав приїде з през. міністром та міністром загр. справ 28., відїде 30. с. м. Датський король Христіян відвідає в тих днях короля Гакона. Будуть йому рівнож товаришити през. міністрів та мін. загр. справ.

— **Лист з полону.** Проживаю в Тоїську в Сибірії від 5/5 1915 р. і від знакомих не дістав ніяких вісток. Прошу знакомих о память. Всім Стрільцям привіт! Тішимось вільним виходом в місто і зазнакомились з земляками. — Дмитро Батюк, учитель з Жаба (Бистрець).

Найдешевше жерело

обезпеки на житє вдав з субскрипцією на 7-му военну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації Львів, Словацького ч. 16. II. пов** 13-46

— **Заворушення у Фінляндії.** З Гапаранди доносять, що фінляндські соціялісти обсадили телеграфічні стації, закидали всі публичні інституції, розвязали сенат і сойм та признали правосильним давний сой, сойм і новий сенат під проводом Токоіса з виключенем міщанських елементів. В краю великі заворушення, боятся розрухів. В загальнім страйку беруть також участь залізничники.

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, проснмо звернути ся до наших посівних мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII. военній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанська обовязкова є підпирати се товариство. 5 5

Приватна помич при відбудові краю в сх. Прусії і в нас

Надзвичайно характеристичною та додатною прикметою акції відбудови в сх. Прусії, признакою, яка найлїпше характеризує, як німецька держава відносить ся до знищених війною східних окраїн держави, є приватна помич різних союзів, товариств і міст для знищених околиць сх. Прусії. Богато інтересних даних про сю акцію приватної помочи при відбудові східної Прусії находимо в місячнику „Der Wiederaufbau", посвяченому акції відбудови східної Прусії, який виходить в Лиску. Думка, що части німецької держави, які безпосередно не потерпіли наслідком війни, мають притти з помічю околицям, котрі потерпіли в обороні цілої держави, показалась в Німеччині сама собою зрозумілою і вже в першій хвилі по уступленю другого російського напливу зі сх. Прусії бо вже в лютім 1915 р. потворили ся з ініціятиви президента берлінсько-шенебергської поліції барона Лідінгавзена майже у всіх німецьких містах приватні стовариша для несення помочи знищеним околицям сх. Прусії. Відтак зорганізували ті стовариша в один великий Союз помочи для сеї країни „Reichsbund Ostpreussenhilfe", до котрого тепер належить около 60 стовариш, які протягом року вібрали мілїон пятьсот тисяч корон. Провідна думка сего Союза така, що властива відбудова і винагорода за безпосередні воєнні шкоди належить до держави. Союз хоче незалежно від акції відбудови, яку веде держава, нести помич лиш там, де державні фонди не вистарчають або не стоять до диспозиції для піднесення культуральних і економічних потреб.

Особливу увагу звернув Союз на піднесенє дрібних осель (Kleinsiedlungen), в яких знайшли би помішенє робітники та робітники. Брак ремісників та робітників вже тепер при перепроваджуваню акції відбудови східна Прусія дуже відчуває, а буде відчувати рівнож в мирнім часї. Поворот тих ремісників та робітників, які в наслідок знищеня будинків мусіли з східної Прусії виселити ся, по війні є дуже сумнівний в огляду на брак відповідних мешкань. На ту ціль будови мешкань для тих ремісників та робітників приватне Союз до тепер 482.000 марок, а одна оселя коштує пересічно 8.000 марок. В цілї охорони краю при відбудові призначив Союз 50.000 марок до розпорядимости головного бюра будівельної поради, тому, що уряд не має на ту ціль фондів, а „Інститут для східно пруського господарства", котрий має за ціль наукове і економічне досліджуваня краю, призначив Союз рівнож 50.000 марок.

Невдячно від Союза розвивають акцію приватної помочи при відбудові „хрестні" міста. Незайвим для ілюстрації їх діяльности подати кілька прикладів. Місто Берлїн заявило ся сотворенем домників з горожанами для знищеного міста Гердавен, місто Лиск проектує оселю для повертаючих жовнірів міста Гогенштайн, а окрім того призначило воно на будову ратуша в Гогенштайн 73.000 марок, а каналїзаційне бюро Лиска випрацювало безплатно проект каналїзації для Гогенштайн. Місто Шарльотенбург зібрало на різні цілі, як будова школи, лазні, заложене міського парку, на будову робітничих помешкань і т. п. для міста Сальдав 335.000 марок. Мінхен достарчило східній Прусії 2.500 прехтованих і виконаних в Мінхені кашкальних уряджень. Уряджень тих не достарчають ся безплатно, але за половину власних коштів; сю подвязну платить пешкодований з дарованого відшкодованя, признаного пруським правительством, а робить ся се длятого, щоби в сей спосіб уможливить виріб більшої скількости таких уряджень. Монахійське товариство видає також листівки, виконані через першорядних монахійських малярів і дохід з сего підприємства обертає на відбудову східних Прус. Дальше прим. рівнича палата Пемора достарчила для повіта Гольдап 5 000 свиней, 9 000 курей і 42.000 марок в готівці, а місто Реншайд виклало безплатно руководячим патаям в східній Прусії 2 вагони ріжних знарядів і приборів, як пил сверликів, молотків, сокир і т. п. Шкіяки в Франкфурті доставляли для східної Пруссії 10 000 овочевих дерев, а в Шенеберґу набивають ся вагіну артистично виконану браму з срібними та мідяними цехами для ратуша в Дзмиав.

Союз 106 гмін баденського князівства жертвував для повіта Мемель 160 000 марок на поліпшенє мешкань, як уділ в мюнхах зажитя ся дрібних оселях, а 100.000 марок на бруки міста Мемель і т. д.

Рівнож в Америці утворила ся в замешканих там Німців емігрантів американська „Ostpreussenhilfe", яка вислала в липни 1916 року свого делегата до Німеччини, а саме до східної Прусії, а то в тій цілї, щоби він на місци розсліднв стан знищеня, та по порозумінню з місцевими чинниками подав відтак способи, якими можна би найскорше і найліпше східній Прусії помочи. І та американська „Ostpreussenhilfe" богато доброго до часу вибуху американсько німецької війни зробила.

Акція приватної помочи при відбудові східної Прусії в порівнаню з акцією відбудови, яку веде пруська держава, є невелика, одначе в кождім случаю є вона дуже корисна, та як не можна лучше цїхує великий солідарність цілого німецького народа та всїх органїзмів, в яких вкладає ся німецька держава. Засада, що східній Прусії належить притти з всякою можливою помочью, бо вони потерпіли в обороні цїлої держави, знайшла у всїх можливих границях примінене.

А щож зроблено у нас: в Галичинї в тім напрямі? Абстрагуючи від того, як до акції відбудови Галичини, яка так само як східна Прусія в обороні цілої держави потерпіла і то потерпіла без порівнаня більше як східна Прусія, відносять ся державні чинники у нас, бо і в тім дадоби ся дуже а дуже много сказати — у нас в Австрії західно австрійські краї, не знищені війною, в напрямі приватної помочи при відбудові Галичини, мимо так гарного приміру Німеччини, цїлковито не почувають ся якось до обовязку несеня помочи так дуже в обороні цїлої держави знищеній Галичинї. Думка про можливість такої акції приватної помочи не прийшла навіть нїкому до голови. Хоча, щоби бути справедливим, треба признати, що є виїмки, та що дехто додумав ся, що можна би розвинути акцію приватної помочи в відбудові. І так приміром Відень, столиця Австрії, заснував у себе Kriegshilfsverein, на якого чолї стоїть як почесний президент бувший міністер а теперішний бурмістр Відня д-р Вайскірхнер. Та сей Союз має на цїли спішити ся з помочию.. містови Ортельсбург в східній Прусії, а саме побудувати в Ортельсбурґ ратуш і т. м. Рівнож угорська краєва комісія в цїли відбудови пяти більше або менше знищених війною угорських комітатів, якої президентом вибрано бувшого угорського президента міністрів гр. Куена Гедерварія, та яка в протягу року зібрала 8 і 1/4 мілїона корон з публичних жертв, приняла на себе обовязок несеня помочи в відбудові містови.. Гердавен в східній Прусії і призначила та виплатила їм сю цїль понад 250.000 корон, а крім сего обовязала ся та комісія занятє ся побудованем гробів німецько-пруських жовнірів полягших в Карпатах.

Про те, щоби хтось в західно австрійських краях або на Угорщинї поспішив з приватною помочи в відбудові знищеній Галичині або щоби якесь німецьке місто, рекомендуючись за ті ознаки співчутя для Прусії зі сторони австро-угорської держави, виступило хочби pro forma з такою самою акцією в користь хочби одної знищеної в наслідок війни місцевости в Галичинї, особливо тепер, коли остатня офензива увільнила частину Галичини, в якій виказало ся просто безприкладне знищеє — церкви і міста.

Приватної помочи в відбудові для знищеної Галичини зі сторони приватних організацій, як стовариш, союзів і т. п., та рівнож міст в західно австрійських краях ми, — ми могли би жадати, бож ми своїм коштом сповнили західно австрійські краї, міста та села від такого страшного стану, в якім тепер находять ся в наслідок війни Галичина, і на се хочби ми повинні бути вдячні, — о скільки вони самі до сего не почувають ся, не жадаємо. Жадаємо лиш, щоби ми одержали від держави назад те, що ми в обороні цілої держави утратили. Брак акції приватної помочи в відбудові зі сторони приватних організацій міст і сіл в західно австрійських краях у нас, відносимо лиш для ілюстрації відносин в Німеччині і — в нас.

Юрій Танчановський.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 18. падолиста 1917.

Львів: греко кат.: 24 Н. по С. — рим. кат.: 25. Н. по З.

Завтра: греко кат.: Павла і Ко ст. — рим. кат.: Елисавети.

Позавтра: греко-кат.: Ерона і Лазара — рим.-кат.: Фелікса.

| **Найблизше засїдане** стації потріпляючої відбудеть ся в понеділок 19 с. м. о 5. пол. в салї Стар. Інституту, просить ся о численну участь членів і гостей. Справа дуже палюча. — Голова А. Кмішкевич, за секретарз Н. Кашпауківна.

| **Загальні збори Т-ва „Кружок Правників"** у Львові відбудуть ся в пятницю дня 30. падолиста 1917 о год. 3. по полудни в комнатах Т-ва „Акад. Громада" вул. Бем-Ерміяя (Панська) ч. 11 а, з таким порядком дневним: 1) Відчитаня протоколу попередних загальних зборів. 2) Звіт уступаючого виділу. 3) Уділеня абсолюторії уступаючому виділови. 4) Вибір нового виділу. 5) Вибір ревізуючої комісії. 6) Внесеня і інтерпеляції. Просить ся о численну участь. — І. Попель, голова. Володимир Сендецький секретар. 1—2

| **Вп. Теофіль Мудрай** учитель в Бонарівки і Яделя Церкевич повідомляють знакомих, що їх слюб відбув ся у Львові дня 15. с. м. 1917. р. 445 1—1

| **З „Сокола III" у Львові.** Збори членів Сокола III. відбудуть ся в неділю дня 18. листопада с. р. о год. 4. пополудни в салї школи ім. Грінченка вул. Городецька 95 партер. На порядку нарад: 1) Звіт старшини. 2) Вибір старшини. 3) Внески і запити. — Старшина. 415 3—3

| **В виду переношення бюр Українського Відділу тов. „Якор"** з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 I. 442 3—7

НАДІСЛАНЕ.

Конципієнта,

який провадив би самостійно канцелярію на провінції під дуже корисними условями шукаю а зголошеня прошу слати до Адміністрації „Діла" під ч. 19. 1—1

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сі обезпечення переводить ся на основі умови з Товариством житевих обезпечень **„Австрійський Фенікс"** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт.

Обезпеченє сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дітий новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 12-45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласка подати його адресу або якусь вістку о нїм на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 1–10

Оголошення.

Покій умебльований, з електрикою, також з постелею винайму зараз п. п. урядникам. Відомість у п. Хомчукової вул. Анчевских ч. 1. II. пов. ч двер 10. 446 1—1

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те набільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКНИШ, Львів, вул. Каденька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробуваного вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також ученикїв і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 10–25

Молода інтелїґентна Українка навяже переписку з інтелїґентним Українцем. Зголошеня анонїмові під: Одеса Львів головна почта poste restante. 400 2 2

Руководільня різьбарська під фірмою **Петра Дембика в Яворові,** виконує урядженя церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також. 346 5—10

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 14—20

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

„КАРПАТІЯ"

Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові вул. Руська ч. 18.

приймає

обезпечає VII. воєнної позички

за дуже низькими преміями і під дуже корисними услівями.

Панів і Пань, які бажали би бути помічними в приєднуваню таких обезпечень просить ся звернути ся писемно або устно до дирекції Товариства, на висше подану адресу. 422 3-3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щаднищ, які Дирекція Щаднищ на жадане безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднищ".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджує можливо скоро.

Посередничать у виданю позичок з Гал. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щаднищ" вул. Косцюшки. Народний Дім, I. пов щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щаднищ", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щаднища" в Перемишли вадають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, мав отже „Руська Щаднища" пупілярну обезпеку. III 89—?

Жівностенска Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже корисними услівями.

Всїляких пояснень охотно удїляє і висилає на жадане проспекти даром.

397 3–5

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 273. (9525) Львів, второк 20 падолиста (7. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 563

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошеня за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 19. падолиста 1917.

Що заставляє Німеччину годити ся на розширенє границь плянованої польської держави на схід: на землю Холмську, Галицьку, Волинську? Відповідь на се знаходимо в дуже поширенних голосах німецьких публіцистів, політиків і учених. На їх думку треба дати Полякам роботу на сході, щоб відвернути їх увагу від заходу; щоб вони не звертали своєї експансії на Познанщину, треба їх наситити українськими землями.

Також часть польської публіцистики заступає сю думку, а саме ті органи преси, які заступали й доси заступають офіціяльну політику навіть вже не істнуючого НКН. Недавно згадували ми на сім місци докір краківського „Czas у" адресу тих, що вдивлені в піски Мазовії не хотять для Польщі користи з плодючих ланів України; подібну думку заступають пйотрківські „Wiadomości Polskie", які між ин. кинули питанє: „Ніхто ще не зміг вияснити, чому чотири мільйони Поляків під пруським панованєм є більш етнографічно звязані з Польщею, ніж півчверта мільйонів Поляків на Литві і півтора мільйонів на Україні?"

У відповідь на се польську пресу в Німеччині обійшла стаття п. н. „Сумне питанє", в якій пригадуєть ся: що прецінь „Гнезно є колискою Польщі", що „підручники історії Польщі вчать, що між Познанщиною з одної і Литвою й Україною з другої сторони все таки є часть національна політична ріжниця"; що „наша експанзія йшла з Польщі на Україну й Литву, а не навпаки"; що „в Польщі є наш дім прабатьків"; що тут „сидить не тільки весь власник, але також польський міщанин і польський хлоп".

„Не думаємо обнижати значіня польської культурної експанзії на ті землі", — читаємо далі, — „але мусимо застерегти ся проти тракованя національного коріня як чогось побічного. Тим більше, що нині треба думати категоріями теперішної доби."

„Не думаємо, щоби власне Полякови було вільно не знати про Литовців, Українців, Білорусинів, щоб йому було вільно забувати політичні очевидности на полю анексіонізму. Між собою можемо усміхати ся, дивлячи ся на публіцистику, яка знає елементів етнічного складу земель давної Річи посполитої. Одначе мусимо сказати, що такі голоси будуть діставати ся наверх, завдяки добрим приятелям, в яких нема недостачі. Коли ж зачнеть ся протиставленє сьому нашим власним аспіраціям рішати про свою долю, тоді може почати ся шкода така реальна, як реальним є кожде поданє в сумнів почутє справедливости в народі, який сам своїх прав допоминаєть ся. Ніколи нема недостачі політиків з досить злою вірою, які недостачу розваги в одиницях подадуть за напрям, який має жерело в душі народу, й покличуть хоч би на пйотрківські концепції, коли їм буде сього треба. Додають ся вони, що Познанщина є для Поляків те саме, що Житомир, а Гнезно певне те саме, що Бердичів, отже було-би дивно, як би вони не вміли звідси зробити виводів про наші поняття про „замінні предмети", особливо, коли пригадають собі відомі проекти, щоб до будучої Польщі виселити примусово цілу пруську ділянницю".

Такий хід думок згаданої статі, яка в польської преси в Німеччині перейшла також на шпальти тих органів польської преси в Галичині, які поборюють політику НКН.

З подібними думками виступив цілий ряд бесіднників на польськім колі, парляментарною дебатою в приводу пляну осередних держав, а п. Стапінський підчас тої дебати заявив: „Наша колиска стоїть в Польщі, ми маємо польські околиці над морем, Вісла належить в цілім бігу до нас, отже не можемо згодити ся з тим, що панове з кабінетів ухвалюють між собою."

Політичний змисл того всего такий: Поляки радо приймуть розширенє границь плянованої польської держави на українські землі, але зовсім не думають зрікати ся своїх західних окраїв. І коли-б їм справді вдало ся запанувати над українським елементом на сході, то сили, які з сього черпала би польська держава, пішли би на боротьбу за визволенє польського елементу на заході.

Поважна німецька публіцистика часто нарікає, що серед німецького народу нема далекозорих політиків. Німецька концепція наситити Польщу українськими землями, щоб таким чином вратувати Познанщину для Німеччини, — свідчить, що ті наріканя вповні оправдані.

Що дієть ся на Україні?

Львів, 19. падолиста 1917.

Внутрішна війна, яка обхопила Росію, не могла обминути й України. Доходять нас відти глухі чутки, про кріваві битви на вулицях Київа, Харкова й инших українських міст. Одначе се тільки глухі, неозначені чутки, в яких не можна собі витворити ніякого образу того, що дієть ся на Україні. З запертим віддихом мусимо ждати, поки в російського хаосу перервуть ся за границю бодай приблизно достовірні вісти про долю нашої України. До числа таких глухих, неможливих до провіреня чуток належить подана в стокгольмській телеграмі „Діла" з суботи чутка про погром Української Центральної Ради в Київі. Належить туди також звістка, яку принесла неділька „Reichspost" про проголошенє повної незалежности України від Росії: провідники українства, говорить ся там, боячись, аби зростаючий загально російський хаос не обхопив собою й української землі, проголосили повне відорваня України від Росії.

На потвердженє чи прояснене сих чуток мусимо ждати.

Недоля освободжених околиць.

З намісниковського ратункового Комітету для освободжених областий Галичини прислано нам отсей комунікат:

В минувшім тижни урядуючий президент Комітету д-р Ігнатій Дембовський відбув подорож до повітів коломийського, печеніжинського, городенського, заліщицького, косівського, снятинського в цілі дальшого організованя повітових комітетів для ратункової акції і переконаня на місци про найпильнійші потреби та желаня населеня, як також обговореня з його видніймими представниками відповідних заради них способів.

Всюди при розмірно значних засобах готівки у сільського населеня чути наріканя, що за ті гроші тяжко набути найпотрібнійші річи до житя і господарства, що запаси пожи ви, як мука, цукор і сіль, вижидані нетерпеливо, головно в містах, надходять дуже пизно, неправильно і в недостаточній скількости, що рівнож годі діждати ся приходу матеріялу, необхідно потрібного до направи многих менше ушкоджених мешкань, щоби вчинити їх здібними до уживаня, як дощок, шиб і т. п., а з'окрема, що не можна одержати або спровадити опалу, так дуже потрібного під теперішну пору.

Дальшою дуже диймаючою недостачею є недостача одежи і обуви, що загрожує здоровлю населеня і дітвори в надходячу пору слоти і зимна. В многих місцевостях нема зовсім ремісників, бо більшість їх або повинть військову службу або не вернула з переселеня, але коли-би навіть повернули, се не змінило-би сумного стану річий, бо разом з поодинокими дома знайшли ся би в прикрім положенію примусової бездільности, не могучи одержати сирих матеріялів.

Ствердженє сих болючих недомагань начеркнуло ратунковому Комітетови напрям рішучого та скорого діланя на найближший час. Іде передовсім о запевненє для населеня повітів, про які мова, опалу, головно дерева, коли достава вугля стрічає великі перепони, як рівнож заосмотреня населеня, в першім ряді дітий, що учащають до школи, в одіж і обув. В першім напрямі працює успішно апровізаційна Секція під проводом радника двора дир. Рибіцкого, стремлячи до побореня численних перепон, які ставляє недостача лісів або їх неприступність, колізія з військевими зарядженями і т. п., в другім напрямі звертає свої змаганя приодівна Секція під проводом директора Федака, намагаючись розбудити як найбільшу скількість сирого матеріялу і заключаючи з дотичними стоваришенями і фірмами умови о споряджене з них одежи і обуви в як найбільшій скількости, а в части набуваючи готові сконфекціоновані предмети. Обставина, що сим способом набувають численні робітниї нагоду до праці і зарібку, становить без сумніву велику побічну користь сеї акції, веденої на велику скалю. Корисною для сеї справи подією було те, що істнуючий в Кракотет опіки над родинами евакуованих, рішивши звинути свою діяльність, ухвалив на представленє президента Дембовського, який взяв участь в кінцевім засіданю краківського комітету, жертвувати на цілі Намісниківського ратункового Комітету крім певної суми в готівці також осталлий припас одіжи і обуви, сего послідного в дуже значній скількости.

Часть фондів обернених на закупно предметів приодіваня, як рівнож і опалу, з часом вернеть ся Комітетови, тому, що повітові і місцеві Комітети, які одержують припаси тих предметів, продавати муть їх в части за повну ціну, або за половину особам, яких спромога позволяє заплатити сю ціну.

Мимо сего покрите сих видатків вимагатиме значнійших сум, а недалеке вичерпанє фондів істнуючих до дисповиції накладає на фінансову Секцію Комітету під проводом директора Стечковского тяжке завданє журби о скоре придбане дальших як найобильнійших средств.

Та під сим оглядом проявила Секція вже много підприємчивости, віднесла ся до цілого ряду інституцій в краю і поза краєм о заосмотренє каси Комітету і підготовляє многі щасливі та повні виглядів проекти, щоби осягнути сю ціль також в инший спосіб.

Комітет пань підійме незабаром на сім поли живу діяльність, а вислід сеї праці буде без сумніву обильний та добродійний.

Воєнна добича в послідних 4-х місяцях

400.000 бранців, 3.233 гармат.

БЕРЛІН (Ткб. — Вольф). Від 19. липня до половини падолиста взято кругло 390.500 бранців та здобуто над 3.233 гармат.

Матеріял, здобутий в тім часі в машинових крісах, мегавках мін та прочім воєннім знаряддю, не дасть ся навіть приблизно обчислити. Кровавi втрати Англійців, Французів, Італійців й Росіян є розмірно в сих місяцях високі.

В першій мірі понесли нечувано кріваві втрати Канадійці й Англійці підчас їх 14 батв за підставу для підводних суден у Фляндрії, які змогли ся через майже щоденні й безуспішні частинні наступи.

Побіда большевиків.

Утеча Керенського.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) Райтер доносить з Петрограду: В пятницю большевики обсадили Гатчину. Штаб Керенського увязнено. Сам Керенський втік. Приказано його увязнити. Б. міністер загр. справ Нератов, котрий забрав із собою договори з союзниками, скрив ся. Большевики зарядили увязнене його і висліджене документів.

Антант грозить війною Росії?

АМСТЕРДАМ. (Прив.) „Handelsbladet" пише, що з достовірних російських жерел доносять, що антант загрозив Росії війною на випадок, якби нове російське правительство справді оголосило союзні договори. Перша виступила би проти Росії Японія.

Дворічне продовженє австро-угорської угоди.

Відень, 19. падолиста 1917.

На завтрішнім засіданю парляментів у Відни і в Будапешті внесуть правительства законопроекти про продовженє австро угорської угоди і банкового привілею Австро-угорського Банку. Угода, яка кінчить ся 31. грудня с. р., має бути продовжена на 2 роки.

Так само буде внесений законопроект про воєнний податок Австро угорського Банку за воєнні роки 1914, 1915 і 1916. Сей податок мавби бути запланчений фінансовим управам обох держав готівкою.

З'їзд дневникарів.

БЕРЛІН (Ткб). На запрошенє організації преси берлінської приїхало сюди чимало австрійських дневникарів, начальних редакторів віденських і провінціональних дневників і посли Шепфер, Стінгалевич і др Евген Левицький.

Російська головна кватира за миром.

БЕРЛІН (прив). „Daily News" доносить, що російська головна кватира розкидає на всіх фронтах маніфести за безпровольчним миром без анексій.

Перед великою битвою в Італії?

ЦІРІХ (Прив.) „N. Zürcher Ztg." доносить: Кореспондент париського „Journal'y" пише з італійської воєнної области: Італійські круги думають, що в Італії приготовляєть ся велика битва, яка рішить про долю Венеції.

Японія не вишле війск до Европи?

ОСАКА (Райтер). Японський міністер скарбу сказав, що річ вовсім неможлива, щоб Японія выслала війска до Европи. Союзники знають, що мусять обмежити ся помічю фльоти і фінансів Японії.

У. П. Р. і закордонна Україна

Відень, 17. падолиста 1917.

Пресове Бюро Української Парляментарної Репрезентації розіслано до часописий такий комунікат:

„Від якогось часу приходять з чужини вісти про заходи ріжних агентів, котрі залізли, подають ся за представників українського народу і силкують ся поставити самостійницький рух в закордоній Україні в службу чужих інтересів тай осьтак ввести замішанє в сей рух. Невідповідальні, з темних жерел піддержувані заходи можуть нанести шкоду українській справі, даючи всеросійським шовіністам бажаний претекст дискредитувати перед міродатними кругами нової Росії чесні стремліня України до збереженя і викінченя державної автономії в рамах федеративної російської республики, тай можуть склонити сі круги до насильного давленя української самостійности. З огляду на те Українська Парляментарна Репрезентація констатує, що в сею акцією, якої осідок є в Стокгольмі і Мальме, вона не має нічого спільного тай що вона її найстрійше осуджує як шкідливу українському народови."

Складайте жертви на Народний Фонд

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вклад кову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з допискою На Народний Фонд.

НОВИНКИ

Львів, 19. падолиста 1917.

— **Конкурс на популярні розвідки.** Головний виділ Товариства „Просвіта" оголошує отсий конкурс на три премії в фундації ім. Стефана Сас Дубравського за написанє популярних розвідок в українській мові з области історії, географії, етнографії, політичної економії, господарства і права. Також можуть бути нагороджені історичні оповіданя (белєтристичні). Висота премії виносить: 1. За працю (мінімально) 7 а

Три роки російського панованя в борщівськім повіті.

В р. 1914. заледви успіли втекти урядники і староста ввійшли без бою козаки до Борщева. Всі були в шапках, на гарних конях, деякі в червоних жупанах, а кожда сотня мала на переді свій хор і коло церкви одна сотня заспівала псалом Бортнянського: „Услиши Господи глас мой", відтак в дальшім марши співали українську пісню „Через річеньку, через болото". Зразу огортав нас страх через ріжні слухи, що будуть цивільних різати, будуть смолою обливати і палити, що будуть йти якісь дикуни з одним оком і т. д. Опісля, коли ми побачили, що нікого не ріжуть, повиповзали ми з криївок і приглядали ся множеству війска і артилерії. В українськім серци збудились гадки і спомини бувальщини українського народу, а при тім жаль, чому ті сміді козаки не є наші і що так карно йдуть і почувають ся щасливими під кнутом царя. Здавало ся, що вони всї, коли вчують, що і тут живуть їх брати, масами здадуть ся нашим в похон. Надії нас завели, бо занадто довго панувала неволя і занадто глубоко в'їло ся ярмо, щоби мож було без болю звергнути його з плечий...

Підчас маршу нікого не грабили, бо не мали часу.

За військом прийшло начальство зі своєю системою правліня. Першим начальником був якийсь Парадієлов. Зараз на мурах міста появили ся його розпорядженя в мові польській і російській і „Wezwanie do braci Polaków" Миколи Миколаєвича. Українці знов почули ся обиджеными; здавало ся, що і від російським панованем буде ся жити Полякам як в Австрії, що вони знов будуть пануючою клясою, а ми знов будемо зачинати боротьбу за наші права. Газети українські закриті, просвіти і школи замкнені, а газети польські по занятю Львова все таки приходили і все були писані в тоні як би вже було по Австрії.

Одним словом, здавало ся, що Українці найнещасливійший нарід — небезпечний для Австрії і для Росії. Діяльність згаданого начальника довго не тривала, бо наляканий поголоскою, що Австрійці якимсь способом прорвали ся і є в сусіднім селі, утік зі всім в Борщева за границю. Відтак показала ся поголоска фалшивою, він вернув, але зі стиду застрілив ся. Однак короткий час свого панованя вмів для себе використати, бо найперше завяв їздити з австрійським інжінером і борщівським бурмістром по фільварках, де були Жиди властителями і забирав гроші в каси де застав, а Жидам заявляв, що маєток приходить на „кавьу", при тім згадував незамітно, що ще можна якось справу залагодити. Жиди, маєть ся розуміти, догадали ся, о що ходить, старали ся о змягчене серця начальника через посередника п. „burmistrza". Приміром за фільварок Мушкатівку зажадали 10.000 рубл. — що стало ся, не знаю, але фільварок не перейшов на казну.

По смерти Парадієлова прийшов иншій начальнок Бондарук. Назвиско послідного давало нам надії, що сей певно вже буде лекший для Українців, однак ні, бо поінформований нашими москвофілами гр. кат. обряду і римокат., всю злість свою виливав на війтах ріжними лайками російськими та викриками „ви сволоч австрійська, ви мазепинці, я вас вивішаю, я вас на Сибір і т. д." Полиція і жандармерія за його панованя „гуляла" безкарно по повіті і знущала ся над народом. Нічю нападали на сплячих, виганяли до громадських канцелярій, а рано всіх гнали нагайками на роботу до Кімполюнга, Отинії і инш. Нагайок бідним людям не жалували. Неодин відлежав, неодин з голоду і холоду умер в дорові. Люди ховали ся перед тою полицейською язвою куди хто міг. Коли ж вони не застали кого в дома, то робили збитки, виважували двері серед зими, вибивали вікна, били начинє, мішали серед хати всякі продукти, як муку, крупи, борщ, капусту і т. д. в одну жінку, що не знала де її чоловік сховав ся. так змісили ногами, що вона породила неживу дитину.

Начальник Бондарук мав не лише власть адміністраційну, цивільну, але брав ся також до справ духовних. На опорожнену парохію не смів ні один священик перенести ся, бо на т. парохії були призначені священики галицькі, що утікли в Росію перед „врагом". Деканам нашим відобрав власть, а передав всї справи духовні нашому благочинному Василеви Крайчикови, що утік був в Росію з перемиської дієцезії? Сей „атєц" в вусами і бородою як „благочинний" повинен був осісти на парохії в Борщеві при самім начальнику, однак на його нещастє в Борщеві був парохом о. Малицький. Але нащо-ж благочинний з властю обсаджувати парохії і переносити немилих, а ще благочинний підпертий сильно „оберпрокурором" Бондариком? Зато ще робило ся в тайні перенесенє о. Малицького, обняв згаданий бородатий „атєц Василій" опорожнену парохію в Стріяківцях. Не помогла його пламенна проповідь, що він буде все робити без гроший, що „ваші священики вас дуже обдирають, а я буду приймати лиш добровільні датки", що він є правдивійший священик, бо сам Ісус носив бороду і вуса і т. д. Однак нарід наш тут показав наглядно як вміє пізнавати ся на вовках в овечій шкірі, бо всї як один вийшли з церкви і він остав пастир без овець. Коли він вийшов з церкви, то люди до него казали: „Йдіть собі від нас, ви заблудили, тут овець своїх не знайдете!" Не помогло, що начальник кликав війта і раду громадську, бо люди таки не хотіли його, а жінки загрозили, що як ще раз приїде, то бороду обмикають. І він більше не показував ся, а вістав тимчасом „уєздним батюшкою" ad personam начальника.

(Конець буде.)

Найдешевше жерело

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 394

обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт. 13-43

кушів друку 900 корон, 2) 4 аркуші друку 540 корон, 3) 3 аркуші друку 360 корон. Пожадане, щоби зміст розвідки був ведений в тоні оповідання. Преміовані праці переходять на власність Товариства „Просвіта", а неприняті будуть звернені авторам. Оцінка праць і преміоване наступати ме в міру їх вартости. Праці належить надсилати до канцелярії Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За Головний Виділ Товариства „Просвіта": Іван Кивелюк, голова. Антін Гапяк заст. секретаря. 1-3

— **Просвітна секція Союза Українок** отвирає курс модельованя, витинання, виробу забавок і срочих діточих занять для провідниць захоронок, сирітських приютів і матерій Курс тривати ме два місяці, три рази тижнево по дві години, за місячною оплатою 10—15 К. Коли згоосить ся більше число учасниць, буде кільна безплатних місць для семинаристок. Зголошеня принимає п на Олеськівна, вул. Цитадельна ч. 9. між 3—5 год. попол. 1—3

— **В честь митрополита гр. Шептицького** під був ся — як нам пишуть з Відня — дня 17. с. м. заходами п. Василька вечір, в якім крім присутних у Відні українських послів брали участь ще й отсі особи: охмистр дв. кн. Гогенльоге, нім. посол кн. Штольберг, президент міністрів д р Зайднер, міністри Тогенбург, Банганс, Сільва Тарукка, Вімер, Горбачевський, президент найв. палати рахункової бар. Бек, бурмистр Вайскірхнер, намісник Бляйбенбен, директор поліції Гаєр, угорські вельможі Ердеді і Семере тай чимало членів палати панів і послів.

— **В справі вибракованих військових коней.** „Сільський Господар" комунікує: Команда рільничих Експозитур ц. к Намісництва в Красні повідомляє, що в найблизшім часі прийде від Команди тренуй ві Кельцях около 500 штук коней до Львова і Рогатина. Сі коні вістануть безплатно розділені між рільників, які перед мобілізацією мали свої власні коні, а рівнож і тих, які вилегітимують ся, що дійсно провадять рільне господарство і можуть виживити військові коні. Рівнож в коротім часі надійде більша скількість вибракованих військових коней, які будуть продавані рільникам в дорозі ліцитації в сталих місцях продажі. Ліцитації відбувати ся будуть 2 рази в місяци в реченцях, які подавані є стале до відома рільників. (Гл. пониже реченці ліцитацій військових коней) В Румунії закуплено 600 штук жеребят, які будуть розпродані між галицьких рільників. Місця розпродажи жеребять назначено: Стрий, Сянік, Коломия і Станиславів.

— **За здоровє учеників акад. гімназії.** З міста нам пишуть: Родичі, яких діти ходять до української гімназії у Львові, звертають ся отсим до ц. к. Шкільної Ради краєвої з чемним запихом, чому шкільні кімнати обох українських гімназій у Львові помимо зимна до сего часу не є опалювані? Вже само приміщенє сих гімназій є страшне! Кімнати низкі і темні і без сонця — правдиві пивниці! Отже мимо сего, що нема ще морозів в шкільних кімнатах страшне зимно! Тому не дивниця, що великий процент молодіжи сих українських гімназій регулярно хорує і вмирає. В польських гімназіях вже давно шкільні кімнати опалюють — вони мають опал, уголь і дерево а в нас все чогось брак! На все тое байдужно дивимо ся! Терпимо, а молодіж наша без ратунку гине.

— **Зворот евакуованої худоби з Ґмінду.** Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові одержало від запомогового Комітету дкя українських вбігців у Відни таке письмо: „Повідомляємо, що худобу, яку заряд бараків в Гмінд набув від виселенців має ся перевести до Галичи і там між виселенців розпродати. Перщенство до купна тої худоби мають сі виселенці, що посідають посвідки, що свого часу продали зарядови свою худобу. Просимо глядіти, щоби се заряджене було дійсно і в хосен наших виселенців переведене, а всякі противні заряджења просимо подати нам сейчас до відома". Подаємо се до відома виселенців в Гмінду і взиваємо їх, щоби завданегідь заголосили ся до заряду бараків в Гмінді з домаганем відпродати їм назад худобу.

— **Продажа сконфіскованих артикулів.** Ві второк 20 падолиста 1917 буде відбувати ся у міськім склепі запровізаційнім при вул. Академічній ч. 3 від год. 11 перед полуднем

— **З полону** пишуть нам: Дня 1. липня с р. попали ся в полон здорові кур. лікар УСС. д-р Кость Воєвідка і сан. четар Микола Білецький. Оба живуть в Дарниці коло Київа, 260 полевий запасний госпиталь. — Поручник Микола Самборський подає до відома свою адресу: Cassino, Italia (Provin. Caserta).

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисне удогіднення при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Придїл скіри, матерій і ниток.

В справі придїлу скіри подали ми вже раз пояснення в нашій комунікаті з 31. жовтня с. р. Дальше довідуємо ся, що до Бюра сирівців у Львові можна звертати ся о придїл не лиш скіри на обуву, але також матерій на одіж та-ни ток, яких тепер також годі докупити ся. Узглядновані однак можуть бути тут не поодинокі особи, лиш станові, культурні і фахові органі зації, та головно ратункові комітети по громадах, для потерпівших від війни горожан. Ті Комітети основують ся в той спосіб, що на однім з засідань громадської ради ухвалює рада основати в громалі ратунковий комітет і покликує до него 5 осіб. Між вибраними можуть бути також 2—3 женщини, по можности такі, які вже належать до „Союза Українок" у Львові. Ту ухвалу вписує ся до протоколу, а відпис з протоколу предкладаєть ся староству до потвердженя, вибрані члени вибирають в поміж себе предїдателя, його заступника і секретаря і головий Комітет. Він може старати ся о всякі придїли в грошах і натурі для потерпівших громадям і має взагалї занимати ся долею сих людий. Його річию буде отже також виготовити коротке поданє в справі придїлу скіри, матерії і ниток на звичайнім аркуши папіру зі списом на другій, евентуально й на третій сторонї прохаючих з числом членів їх родин (3 колюмни: 1) ч. по ряд, 2) імя і назв. і 3) скількість членів родин) дати його потвердити гром. і парох. урядови а по можности також ц к. староству і внести до Торговельно промислової Палати, Бюро сирівців у Львові, вул. Булярда ч. 5 та нас обтім повідомити карткою.

При сій нагоді не можемо поминути ще повідомленя, що краківська Торгов. пром Палата придїлила вже давнійше краківському народному учительству 150 кг. скіри на підошви і 10 кг. відпадків скіри на направи, а тепер визначила вже більший придїл, бо 542 кг. скіри на підошви і 70 кг. відпадків скіри на направку для занятого в її окрузї діланя Краєвого Звйонзку польського народного учительства в Кракові, який обнимає 73 учительські „Огнища" а около 2700 учительок і учителів, як членів Звйонзку.

Подаючи се до відома нашим учительським кругам, думаємо, що й вони не дуже світло засоблені в обуву, як майже ми всї загалом, і радимо їм стрібувати також сего щастя. — „Українське Товариство для попираня ремесла і промислу". Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 18. жовтня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В области на північний схід від Асіяго пробував ворог сильнимц протинаступами відискати втрачені в послїдних днях гірські становища. Наші хоробрі війска вдержали в завзятій рукопашній боротьбі здобуті лінії.

Між Брентою і Піявою здобули союзники в наступах кілька гірських становищ. Над дол. Піявою гарматня боротьба о змінній силї.

Діяльність летунів була вчера особливо жива. Заст. офіц. Аррігі зі тріл. в 18 ворожий літак.

Вправчім нїчого важного.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 18. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На півн. схід від Асіяго почесли італійські війска кровавї втрати у безуспішних наступах на відібрані їм горби. Між Брентою і Піявою викинули наші війска ворога з кількох становищ. Над дол. Піявою часами зможена огнева боротьба.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет принимає Краєвий Союз Кредитовий у Львові. — Кредо членське виносить 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 20. падолиста 1917.

Имен: греко кат.: Єрона і Лавара — римо-кат.: Фелікса.

Завтра: греко-кат.: Михайла — римо-кат.: Оф. Пр Д М.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакевої Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В середу, дня 21. падолиста 1917 „Кума Марта", драма на 5 дій зі співами і танцями Ф. Шаткоського.

В суботу, дня 24. падолиста 1917 „Жидівка вихрестка", драма на 5 дій Тогобочного.

В неділю, дня 25. падолиста 1917 „Катерина", опера на 3 дії Аркаса.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Засіданє виділу Жіночого комітету помочи для ранених жовнірів і У. С. С. відбудеть ся дня 21. с. м. в льокалї Тов. „Захоронка" вул. Руска ч. 3. — За комітет: Ірена Лежогубська секретарка.

Загальні збори Т-ва „Кружок Правників" у Львові відбудуть ся в пятницю дня 30 падолиста 1917 о год. 3. по полудни в комнатах Т-ва „Акад. Громада" вул. Бем-Ермелїя (Панська) ч. 11 а, з таким порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу попередних загальних зборів. 2) Звіт уступаючого виділу. 3) Уділенє абсолюторії уступаючому виділови. 4) Вибір нового виділу. 5) Вибір контруючої комісії. 6) Внесеня і інтерпеляції. Просить ся о численну участь. — І Попель, голова. Волод. Сендецький секретар. 2—2

В виду перенесеня бюр Українського Відділу тов. „Якор" з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 б 442 4—7

НАДІСЛАНЕ.

Конципієнта,

який провадив би самостійно канцелярію на провінції під дуже корисними услівями шукає а зголошеня прошу слати до Адміністрації „Дїла" під ч. 19. 1—1

КОЖДИЙ а саме: офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**: сї обезпечення переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс"** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий новина!

Обезпечене в державних бонах на літ 9 платне по девяти літах готівкою річно 90 К.
в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 13-15

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласкав подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, VI n III Boerhavegasse 15. 423 8 10

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осінний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповідання з часу великої війни

„СМЕРТЬ" Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки 2 корони

Замовляти: **„Новітня Бібліотека", Львів, Руська 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка" Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с. 395 5 10

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер нафлярський, Львів, Городецька 10. 390 8-7

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)
10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).
В красній оправі як нотес К 1·20.
Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки
А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4

371Б 10—25

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Ціна льос 40 К, місїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шц і Хасс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 74

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якір": Львів, вул Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 мілїони кор.

Товариство обезп. ЯКІР чень життя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офірує завдяки свому довголітному істнованю і великій своїй маєтковій силї в нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпечення **„НА ЯКІРЦЮ"** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війнї у двобою або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду **здорову** особу до 55. р. житя **навіть дїти,**
Повисше 55. літ треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити навіть тих, що в полї або полонї!

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	півріч.	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	66 К	33·50,	17·20,	5·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **надвишок висотнїє** (арт. 7. усл. обезп.) **всього 57** вглядно **37 и річно.**

Найдешевше обезпечене житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

292 8-20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпечене в 12- (16) літним реченцем*.

Не виповнювати! Премія: К.....

Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповість на всї питаня читко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Її вване? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) родж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. обезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпечене, коли, де і яке Товариство? б) Чи в тов. Якір вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпять або терпів на яку небудь слабість або уломчість яку, коли, як довго? в) Хто є доказним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпечене:	К ..... номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусять бути внесок підписаний через їх правного заступника). Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарнї „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 274. (9526) Львів, середа 21. падолиста (8. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 508

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталіоголошеня за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

На передодні важних подій на Україні.

Конфлікт Української Центральної Ради і Ґенерального Секретаріяту України з Тимчасовим Правительством і російською демократією ізза Українських Установчих Зборів.

(Ф. К.) *Відень, 18. падолиста 1917.*

Судове слїдство проти Української Центральної Ради і Ґенерального Секретаріяту.

„Русское Слово" в дня 1. н. ст. падолиста у телеґрамі з Петрограду повідомляє:

Нині (31. н. ст. жовтня) міністер юстиції П. Н. Малянтович одержав запитанє від прокурятора київської судової палати, як має вести ся слїдство у справі діяльности Української Ради і Ґенерального Секретаріяту.

Міністер юстиції телеґрафічно поручив прокураторови київської судової палати негайно перевести як найстрійше слїдство потично діяльности Ради і Секретаріяту, в якій догледнено змаганя до сепаратизму. В інструкції, яку міністер юстиції дав прокураторови київської судової палати, поручаєть ся не числити ся з політичними умовами й кормувати ся при веденю слїдства тільки законом і нижгами слїдчого процесу. Міністер пригадує прокураторови, що Український Секретаріят являєть ся органом державної власти, а секретарі займають сей уряд з рамена Тимчасового Правительства. При таких умовах, коли вони нарушають накази закона, вони підпадають за те карній відповідальности. Про результати слїдства міністер поручає негайно донести йому.

Заява Винниченка.

„Русское Слово" з дня 1. н. ст. падолиста у телеґрамі з Київа повідомляє:

Вражінє, викликане змаганєм Центральної Ради скликати суверенні Українські Установчі Збори, дальше постанова російських с.-р. відкликати зі Секретаріяту Зарубіна, оцінка „самостійних змагань" Українців російською пресою й відношенє до сього Тимчасового Правительства, — усе те, як видко, поважно вжурило відповідальних українських політичних дїячів.

Під сим оглядом дуже замітні — найперше письмо до редакції місцевої ґазети председателя Ґенерального Секреляріяту Винниченка, а дальше—відбуте засїданє комітету Центральної Ради.

Обширне письмо Винниченка повне виказків і навіть деяких противорічностий (?!). Винниченко вважає, що суверенність Українських Установчих Зборів необхідна як умова повного неприсилуваного виявленя доброї волї демократії України. „Але — застерігаєть ся Винниченко, — суверенність не передрішає вовсїм виявленя сеї волї у сторону відірваня від Росії і незалежности".

Не відхрещуючись ні від яких форм, які можуть повстати в далекій будучинї в силу необхідности, можна й тепер означити певні ідеали, які намічає само жите.

„Такі ідеали точно і твердо означині всею зорганїзованою українською демократією. Се федерація Російської республики й участь у ній України як рівного з другими державного тїла".

— Коли би Центральна Рада,—заявляє Винниченко,—мала ідеал независимости, то вона так само твердо, отверто й ясно висловила би його, як виявила свої федералїстичні змаганя.

Засїданє Української Центральної Ради.

„Русское Слово" з дня 1. н. ст. падолиста у телеґрамі з Київа повідомляє:

Засїданє Комітету Центральної Ради під проводом Грушевського відкриваєть ся інтерпеляцією Українського Військового Комітету:

— Чи відомо Ґенеральному Секретаріятови, наче-би Тимчасове Правительство визначило слїдство з причини намїру Секретаріяту скликати самостійні Українські Установчі Збори й наче-б Секретаріят міг бути позбавленой кредиту в сумі 300.000 карбованців?

Від імени Секретаріяту наступає заява, що йому про се нїчого не відомо.

Потім підіймаєть ся председатель Секретаріяту Винниченко й складає таку заяву:

— Український Ґенеральний Секретаріят, признаючи разом зі всею демократією російської держави право кождої нації на повне самоозначенє, тим самим признає і за українським народом право свобідно, без всяких ограничень виявити свою волю на Українських Установчих Зборах. Разом з тим Ґенеральний Секретаріят, стоючи твердо на ґрунті своєї декларації, яку приняли всї фракції Центральної Ради проти одного голосу представника партії народної свободи, свою діяльність буде вести в напрямі вказаної в декларації позиції, а то — „єдність російської федеративної республики".

Винниченко дальше заявляє, що законопроєкт про скликанє Українських Установчих Зборів по розгляді його Секретаріятом і по затвердженю його Центральною Радою буде предложений на затвердженє Тимчасового Правительства.

На закінченє Винниченко оголошує своє письмо, яке він вислав до редакції ґазет.

Як заява Винниченка, так і текст його письма викликають пристрастну дискусію.

Меньшевик Балабанов від імени с.-д., с.-р. і „Бунду" заявляє:

— Письмо Винниченка можна приняти з вдоволенєм, на скільки воно рішучо відрікаєть ся від „самостійности". Одначе повстає ще питанє, чи признаєть ся Українським Установчим Зборам суверенність. Коли Секретаріят говорить про єдину Російську республику, то він повинен признати, що найвисшим органом такої єдиної держави є всеросійські Установчі Збори, суверенні у відношеню до всїх частий Росії. Нехай Рада дасть ясну й означену відповідь на се питанє.

Лідер української с. р. фракції, найбільш вплывової і многочисленної в Радї, Ковалевський заявляє, що фракція вповнї не годить ся з заявами Винниченка.

— Секретаріят — говорить Ковалевський — не міг установлювати закона про Українські Установчі Збори. Се — право Центральної Ради. Українські с.-р. є також проти предложеня законопроєкту на затвердженє Тимчасового Правительства. Ми є за суверенністю українського народу. Ми вважаємо, що виявленє волї народів на російських Установчих Зборах — міт. Тільки тоді може бути виявленє волї народу, коли кожда нація, в тім числї й українська, виявить перед тим свою суверенну волю.

„Будовець" Рафес заявляє, що Українські Установчі Збори можуть бути тільки органом репрезентаційним. Жаднє суверенности для Українських Установчих Зборів рівносильне зі змаганєм до відділеня від Росії.

Представник російських с. р. Сараджев також підчеркує, що суверенні Українські Установчі Збори мислимі тільки при відділеню України від Росії.

Сараджев дальше вказує, що тактика українських с.-д. недостойна політичної партії, коли ся партія не ручить, як вона поступить у будуччинї. Українські с. р. говорять бодай означено, українські с. д. скривають, як видко, свої дїйсні намїри.

Представитель жидівської соціялїстичної партії Литваков з вдоволенєм зазначує заяву Винниченка, що законопроєкт про Українські Установчі Збори буде переданий на затвердженє правительства.

Виступає ще ряд бесїдників. Засїданє затягаєть ся до пізної ночи.

Окончного рішеня не принято.

Оголошено перерив до четверга.

„Нова Рада" взиває вступити на революційний шлях.

Провідний орган України київська „Нова Рада" ставить питанє про зірваня угоди Українців з Тимчасовим Правительством.

Ґазета вказує на необхідність для Українців вступити на революційний шлях.

„Не жартуйте!"

Орган українських с.-д. „Робітнича Ґазета" в статї п. н.: „Не жартуйте, панове!" з нагоди відношеня правительства до Української Центральної Ради й Ґенерального Секретаріяту України в звязку з їх змаганєм скликати суверенні Українські Установчі Збори питає:

— Жарт се, чи провокація? Правительство Російської демократичної республики, безсильне, безвластне і невідповідальне перед народом, яке перемінило ся майже у диктатуру контр-революційної буржуазії, хоче і сміє зачинати судове слїдство проти Ґенерального Секретаріяту, — правительства, відповідального перед українською демократією, яка його поставила.

Ґазета дальше заявляє:

— Грізно за нашим правительством стоїть наш народ. Він не позволить вам творити ваше зле дїло — бурити революцію на Україні й провокувати українську демократію.

— Не жартуйте, панове!"

— Памятайте: хто сіє вітер, той буде збирати бурю!

Перед рішаючою боротьбою.

Орган українських с.-р. „Народня Воля" в статї п. н. „Перед рішаючою боротьбою" пише:

„Наближаєть ся хвиля рішаючої боротьби м'ж московською буржуазією в особі Тимчасового Правительства й українською революційною демократією в особі Української Центральної Ради й Ґенерального Секретаріяту України.

Український народ мусить бути приготований до сеї боротьби.

На рішучі постанови Тимчасового російського буржуазійного Правительства революційна українська демократія мусить відповісти не менш рішучим реальним дїлом!"

„Позичка спасеня України."

„Новое Время" з дн. 2. н. ст. падолиста у телеґрамі з Київа повідомляє:

Ґенеральний Секретаріят підняв питанє про затягненє позички спасеня України.

Відновлене української організації міста Львова.

Львів, 20. падолиста 1917.

З ініціятиви Народного Комітету скликано на день 19 с. м. до салі Укр. Бесіди перші більші політичні сходини в часі теперішної війни Українців міста Львова в цілі відновлення української політичної організації міста Львова і вибору нового організаційного заряду.

Зборам, на котрі явило ся дуже поважне число наших інтелігентів і ремісників, проводив д-р Ст. Федак, а секретарював проф Амбр. Березовський. Реферат про потребу і цілі організації виголосив д-р Степан Баран, на основі котрого розвинено обширну дискусію, в якій забирали голос пп: Александер Пісецький, посол д-р Цегельський, о. Александер Стефанович, д-р Михайло Ловинський, о. Теодозій Лежогубський, д-р Василь Щурат, Стефан Кульчицький і Окпиш, підносячи конечність сильного політичного зорганізовання Українців міста Львова і утворення окремих місцевих організацій на передмістях, котрі входили би в склад головної осередної організації, котру належить сейчас вибрати в формі тимчасового організаційного комітету, що мав би безпроволочно розпочати організаційну роботу і заняти ся політичним освідомленем як найширших наших кругів у Львові. Принято одноголосно листу кандидатів до тимчасового осередного заряду організаційного, поставлену референтом д-ром Баранем з правом кооптації в разі потреби нових членів.

Вибрані як голова дир. д-р Федак, як заступники голови: о. Алекс Стефанович і п. Алекс. Пісецький; як члени управи вийшли пп.: Амброзій Березовський, Йосиф Доманик, Іван Ігнат, Іван Кошулинський, Михайло Лазорко, о. Теодозій Лежогубський, д-р Михайло Ловинський, д-р Володимир Пежанський, Михайло Стефанівський, Володимир Целевич і Яків Яцкевич.

На зборах висказано бажане, щоби ново вибрана управа організації повяри освідомлюючу роботу на передмістях — на раді сейчас можна се зробити на Городецьким — зорганізовані в найкоротшім часі дискусійні вечері на загальні і актуальні політичні теми, як се було послідної зими перед війною.

Незалежність України чи вимордоване Української Центральної Ради?

Львів, 20. падолиста 1917.

З хаосу вістей про події в Росії подаємо нижше дві вісти, з яких одна може наповнити найбільшою радістю, друга найбільшим жахом. Одна говорить, що Українська Центральна Рада проголосила незалежність України від Росії і — що важнійше — зуміла при помочи українського війска зберегти Київ і Україну від боротьби, в якій кровавить ся ціла Росія. Друга доносить, що Каледін, заняви Київ, казав убити провідників Української Центральної Ради.

Обі вісти треба приймати з резервою, оказаною обставинами. Хто тепер в Стокгольмі може знати, що діять ся в Київі, коли нема певних вістий навіть про Петроград!? Заки яка вістка дійде з Київа до Стокгольму, а звідси до нас, яким прибільшенем може вона підлягти?!

Що Україна переживає важні події, сього можна догадувати ся. Та дотеперішний розвиток подій на Україні дає нам віру в те, що українські провідники приготовили ся до тих подій так, що вони не можуть обернути ся на шкоду України. І тому вістку про вимордоване провідників Української Центральної Ради по приказу Каледіна треба вважати дуже неправдоподібною.

А може тут „бажане було батьком думки" і сю вістку пущено, щоб викликати відповідне вражінє по сім боці?

*

БЕРЛІН. „Express. Korresp" доносить з Стокгольму: З Київа доносять: Ленінови і Троцькому не вдало ся повискати українського війска для большевицького руху. Президент Української Центральної Ради зміг при помочи українського війска запобігти всякому пролиянови крови. Він видав приказ арештувати дезертирів, що грабували доми, і оголосив незалежність України від Росії. В Україні і Київі не було справді жадних розрухів.

СТОКГОЛЬМ (Донесене представника кореспондентського Бюра). Наслідком загального повстання в Фінляндії нема зовсім нових вістий в Росії. Оповіданя подорожних, які в послідних днях прибули з Росії, є незвичайно суперечні. Кількох рос. офіцирів, які прибули тут в четвер в Росії, оповідали, що міщанське населене у Петрограді заховуєть ся апатично та бажає усі події тільки боротьбами соціялістів. Театри не були ні один день замкнені. Большевики урядили страшну різню серед оборонців зимової палати. Військові летуни Керенського літали над Петроградом. Ленін удав ся на корабель „Аврора". Каледін заняв Київ і казав убити провідників революції й членів Української Центральної Ради.

Вільзон про єдність між союзниками.

ЛЬОНДОН (Райтер) (Ткб.) Управитель спеціяльної репрезентації президента Вільзона в Европі, одержав від Вільзона телеграму, в якій Вільзон вказує в натиском на те, що правительство Сполучених Держав вважає єдність в поступовзю між всіми союзниками Сполучених Держав найважнійшим попертем стремінь до справедливого й тревалого мира.

Японія й Сполучені Держави.

ТОКІО. (Райтер) Ткб. Урядово сповіщують, що Японці узнали за відповідне зірвати переговори зі Сполученими Державами в справі достави Японії чверть мільона корабельної товажі в заміну за доставу 175.000 тон сталі. Японія не може принята жадань Америки в справі границі віку кораблів, як також в справі цін.

НОВИНКИ

Львів, 20. падолиста 1917.

— **З'їзд українських самостійників у Полтаві.** Дня 6. н. ст. падолиста мав у Полтаві розпочати ся з'їзд українських самостійників.— Ф. К.

— **З управи українських семинарійних курсів у Відни.** По виїзді о. д-ра Застирця з Відня обняв управу курсів проф. д-р Р. Цегельський. Всі письма до управи належить присилати на

Три роки російського панованя в борщівськім повіті.

(Конець.)

В р. 1915 підчас наступу Австрійців аж до Серету і до Дністра, всі москвофіли наші як і польські, що мали нечисту совість утікали в Росію, між ними 6 священиків, з яких 3 приняло православіє а 3 вернуло, бо побачили, що ліпше бути священиком ніж в Росії токовим писарем. Від тої пори настав неначе инший період політики Бондарука. Ідею, насажденія православія вправді не випускав в рук, але до Українців відносив ся инакше. Про москвофілів говорив з погордою як про людий зміних, що готові вині служити одним, а завтра другим, що вони так небезпечні для Українців, як і для Росії, бо все роблять за гроші і все до него являють ся з претенсіями на ріжні пособія, ріжні привілеї і полекші, підчас коли Українці держали ся все гідно і не упідляли ся. Зачав закладати українські школи і був толерантний для Українців. Се, як нам пізнійше сказали, не була його власна ініціятива, але був наказ „з гори", щоби в окупованім краю з населенем українським обходити ся лагіднійше.

Корупція і хабарництво між Росіянами були страшенні. Від найнижшого до найвисшого все крало, все було лакоме на рублі. Як хто хотів успішно полагодити якусь справу, вистарчило показати „Катерину" (100 р.). а перепустки то найпевнійші були від самого государа (т. є. рублі). Се все не вворожило добра для російської держави. Як раз прийшов март, а з ним велика російська революція і упадок царизму. Ніхто не хотів вірити, щоби се можливе було, але коли ми побачили на мурах ріжні оголошення, а навіть відозву до всего українського народу, коли ми побачили автомобілі з червоними фанами, а на них жовнірів з червоними кокардками, то радість була велика. Навіть поліцейські і жандармерія попричіпали червоні кокардки на знак, що ніби і вони раді тій революції. Многі жовніри і офіцири говорили, що коли-би не війна, если би нарід російський не бачив, які порядки в Австрії і як нам тут жило ся, то ще довгі літа панувала би у них така неволя.

Між нами зараз за ініціятивою одної закордонної Українки „Марусі", зачалась пропаганда, щоби усунути з Бершева начальника Бондарика. Зачалось збиране проти него фактів і підписів. Витворились дві партії; Жиди і Українці хотіли його позбутись, а Поляки на чолі з ідничем з Волковець хотіли його уратувати. Приїхав на слідство з Тернополя віцегубернатор Поляк Яновський і так вів слідство, що Бондарук остав ся з аванзом в Борщеві. Українці і Жиди зажадали поновного слідства від тимчасового правительства, написали меморіял з підписами Жидів і Українців. З Українців підписались о. Малицький, о. Гребенюк, о. Йосиф Біляньский, о. Витолд Білінський, п. Рущицький, п. Тонковид, п. Мішко і міщани, а прочі священики в повіті в числі 14 солідаризували ся з нами, крім одного, що жив в особистих приятельських зносинах з Бондарукем. Але тепер забрали Бондарука, а на його місце прийшов Українець, адвокат з Петрограда, Мисліз. Сей хотів правити по справедливости і розказав загальним голосованем вибрати прибічну раду з селян з повіта і з інтелігенції. Вибори відбулись справедливо, але Поляки почували ся покривдженими, тож начальник, щоби переконатись докладнійше, приказав зробити конскрипцію в цілім повіті і мали відбути ся нові вибори, але не довелось, бо Росіяни мусіли утікати перед союзним військом, яке дуже скоро, бо в одним тижни очистило наш майже цілий повіт. В послідних днях переживав наш повіт страшні хвилі. Утікаючі Росіяни всюди грабили, що лиш могли: худобу, коні, вози, гроші, годинники, перстені, дивани, подушки і т. д. Декуди, як в Озерянах і Борщеві збезчестили жінок. Зойки, плач і стони розносились по улицях.

Яка-ж то була радість для нас по таких страхах побачити першу нашу патролю, для нас, що цілих три роки не бачили своїх. Зі слезами в очах витав нарід німецькі і австрійські війска як змів і гостив чим міг. Коням закладали вінці, сипали цвіти, виносили хліб, молоко, яйці, овочі, а навіть варені кури. Жінки обнимали перших жовнірів і цілували як своїх синів. За військом в тиждень приїхали „наші" власти, себто староство, жандарми і инші. Староста Фрідріх, що був перед війною, не вернув, бо вістав старостою в Тернополи, але прийшов якийсь новий Стефан Новак. Показало ся незабаром, що він не має своєї волі, лиш підлягає дуже впливам прибічників з польських москвофілів, що вернули з Росії. Відомість про своє урядованє оголосив в мові польській, так як-би 85% Українців не істнувало. Всі відозви до громад висилає лиш в мові польській, лиш цїни сталі на продукти і військові мельдунки появили ся також в українській мові. Всякі панки, щоб викрутили ся від війска, притулюють ся при старостві. Підчас пановання Росіян бурмистром був вибраний радою громадською Українець Корчак, тепер, щоб зробити місце панкови, що не має охоти служити при війску, Корчака усунули, а його зробили ніби комісаром. А вже найбільше вразило всіх, що староста приняв на комісарів і урядників таких, що в 1915 р. були втікли з Росіянами. Один з них, судія Струсь полонених Австрійців послідними словами вимивав, Казав, що поки полонених Австрійців в Росії не було, то мило було дешевше, а тепер подорожило, бо Австрійці такі з вушима, що мила не стає і що все мило „zawszone". І того панка принято до староства і зроблено його апровізаційним комісаром і він не вагав ся купити собі за 600 кор. „вушивий" після його слів австрійський мундур і ходить по місті наче би хотів нам всім сказати „co mi zrobisz". Вже ведеть ся слідство, але в урядованю повістає дальше, видно є себе певний.

в. Гр.

айдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **ц. к. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 14-45

...: Dr. R. Cehelskyj. Leiter der Lehrerb l-...kurse Wien VIII. Albertgasse 20, або до ...ання XVIII. Pienergasse 3/9.

„Художній Альбом України". В Полтаві вий... накладом видавничої фірми С. Волченка ...кий „Художній Альбом України", в якім по...ли портрети історичних і сучасних діячів ...ини великі фотографічні знимки з засідань Центральної Ради, Оголошення Універсалу, ...х українських полків й богато ин., а також ...00 ст. великого формату вибрані твори Т. ...ченка й ин. поетів України. Альбом вида...ий на люксусовім атласово білім папері, в ан...ському золоченім переплеті зі збруєю гетьмана Мазепи й золотим портретом Т. Шевченка ...а верхній окладці.

Та сама фірма видала також „Художній ...янський Календар на 1918 р." — Ф. К.

Митрополит Шептицький між вселенцями. ...ський митрополит гр. Андрій Шептицький ...ов до Зальцбурга. По розмові з президен...краю й радником краєвого правительства ...м Рамбоссекром звидів митрополит табор ...ленців в Підералом.

Новий комендант УСС. Розпорядком ц. і к. ...ьної Команди армії з 14. мин. м. назначе...командантом УСС. майора ц. к. стрільців ...ирона Тарнавського.

Краєвий Союз господарських спілок просить ...оїх П. Т. Відборців зі Львова, котрі за...ли уголь, щоби сейчас зложили в Союзі ...и побору на вуголь, бо його достава на...ть вже в найблизших днях. VII—1

Спинене трамваєвого руху у Львові. Від ни...ьвські трамваї з причини недостаточного ...ду і неправильної достави вугля будуть ...ені на 2 години денно, а саме від години ...10 по пол.

Українські проспекти і внески розіслали ми ...ілім краю; хто не має ще в своїх руках, ...имо звернути ся до наших повітових мужів ...ря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні ...тінення при обезпеченю в VII. воєнній по...ці дає тільки „Ц. к. австрійський військо...фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу ...гуманну ціль, горожанським обовязком є ...брати се товариство.

Реченці лїцитацій військових коней.

В области ц. к. Команди військової в Пере...ли: Ряшів 10. падолиста, 7. і 21. грудня. ...рав 18. падолиста, 2. і 16. грудня. Судова ...ня 21. падолиста, 5. і 10. грудня. Максимо...15. падолиста, 6. і 20. грудня. Черляни 25. ...ста, 9. і 23. грудня. Сянік 23. падолиста, ...1. грудня. Стрий 21. падолиста, 6. і 13. ...ня. Перемишль 19. падолиста, 7. і 17. грудня. В области ц. к. Команди військової у Льво...ві 16. падолиста, 4. і 18. грудня. Станис...ів 18. падолиста, 6. і 20. грудня. Коломия ...падолиста, 8. і 22. грудня.

Услівя продажи коней зі шпиталів в доро...пітації, здібних до рільних робіт. Коні ...ні до рільних і лїсних робіт будуть прода...з кінських шпиталів дорогою лїцитації ди...ким, котрі викажуть ся легітимацією, видану ...ю політичну власть (районову команду) ...ржаючою право закупна.

1) В тій легітимації має бути означене чи ...коней, які купуючий хоче набути.

2) Від лїцитації виключені є гандлярі коней ...туально посередники.

3) Властитель купленого коня обовязує ...е продавати його через 12 місяців, лише ...чаю одержаня виїмкового позволеня від ...ти політичної І. інстанції.

4) В разї проданя (подарованя) коня (ко...без зізволеня власти політичної І. інстан...перед упливом 12 місяців, повинен продаю...ложити власти військовій конвенціональну ...у висотї цїни купна при лїцитації.

5) Після приписів приналежних міністерств ...ництва є відбірці клячи зобовязані ужити ...годівельних цїлий.

6) Заплату і належитість стемплеву вирів...ся сейчас на місци.

7) Коні віддасть ся без уздечки.

8. Властитель закупленого коня потверджує його відбір на відворотній сторонї легітимації де є подані услівя купна. Легітимацію сю відбирає команда шпиталя коней.

9. Кождий відборець коня одержує від команди шпиталя особний цертифікат на кождого коня, який містить докладний опис коня, імя і назвиско і адрес купуючого, як рівнож місце і дату продажі.

10. Копію того цертифікату пересилає команда шпиталя коней тій власти політичній І. інстанції, котра видала легітимацію на право закупна.

11. Куплені коні належить сейчас відіслати на місце призначеня на оказанєм цертифікату зголосити їх безпроволочно у начальника громади або настоятелеви обшару дворського.

12. В перших 60 днях по відборі належить тримати коні особно, здалека від инших коней і обсервувати їх стан здоровля.

13. В случаю обявів підозрілої хороби, належить сейчас довести о сім начальникови громади, або настоятелеви обшару дворського.

14. Коні можна уживати тільки тоді, як що є зовсім здорові; в часї 60 дневної обсервації вільно їх уживати лише до робіт в місци побуту або в найблизшій околиці. Не вільно їх однак ставляти до тісних стаєн, ані позволяти стикати ся з иншими кіньми.

15. Політична власть І. інстанції має обовязок нагляду над виконанєм тих постанов.

16. Коли закуплений кінь в протягу 14 днів по лїцитації згине або з розказу власти зістане забитий, а брак вини властителя буде урядово стверджений, в сім случаю одержить він на підставі письменного поданя до місця продажі при найблизшій публичній лїцитації иншого коня даром, в міру можности після залученого вибору і в тій самій цїні викликаня як попередно. Такі подани заопіновані через місце продажі повинні бути предложені команді військовій до безпроволочного порішеня; о висліді повідомляє команда місце продажі.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 19. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В ґірськім терені на пол. від Флїч війска ґен. полк. Альфреда Кравса здобули колись то наступом в завзятих боротьбах, треваючих до ночи, село Кверо і Монте Корнеля. Піймано над 1100 бранців. Сей успіх, розширений вчера дальшим позискаєм терену, належить в першій мірі завдячити розумному наступови випробуваному босн.-черц. полкови ч. 2. та німецьких наступних віддїлів.

На півн. схід від Галіо зломане знов кроваво кілька італійських наступів.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Не було зміни.

В Альбанії виправа наступних війск босн.-герц. стрільців на італійський мостовий причілок Ферас над дол. бігом Воюси зовсім невдала ся. Прогнано залогу, значно переважаючу числом та здобуто численну добичу.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 19. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На півн. схід від Асіяго, повторив неприятель безуспішні, а богаті у втрати наступи, щоби відзискати назад втрачене між Брентою а Піявою.

Послїдні дні принесли війскам союзників в тяжких боротьбах ряд нових успіхів. Італійці намагали ся боронити завзято кождої пяди землї з приготованих й з природи сильних становищ. Проти наступаючих наших військ кинули вони невоспреваджені сили, які не дорівнали наступній силї нашої піхоти. Неприятель подавав ся крок за кроком, завзято боронячись.

В особливо завзятих боротьбах взято наступом Кверо і Монте Корнельо.

На півн. схід відти відкинено ворога на його сильні укріплені становища на Монте Томбо. При тім відзначили ся особливо ніж наступні ві ка та боси герц. полк. піхоти ч. 2. В руки витязів впало 1100 бранців.

Над. дол. Піявою огнева боротьба хвилями вмогла ся до великої нагальности.

На східнім терені війни й на македонськім фронті не було більших бойових ділань.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

По нагальних хвилях огню ранним ранком діяльність артилерії до полудня незначна. Коли воздух пополудни розяснив ся, боротьба знов оживила ся й на поодиноких відтинках між побережем а Bessenleure вмогла ся до великої сили.

В инших арміях — повинувши дрібнійші боротьби на передполях — проминув день без важнійших подій.

Поручник Буклер, підданий наслїдком своїх подвигів в вїцефельдфебля на офіцира, вістрілів вчера ворожий літак і два бальони на припоні, через те відніс 27., 28. і 29. воздушну побіду.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 20. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Єрона і Лазара — римо-кат.: Фелікса.

Завтра: греко-кат.: Михайла — римо-кат.: Оф. Пр. Д. М.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакевої. Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В середу, дня 21. падолиста 1917 „Кума Марта", драма на 5 дій зі співами і танцями Ф. Шатковського.

В суботу, дня 24. падолиста 1917 „Жидівка вихрестка", драма на 5 дій Тогобочного.

В неділю, дня 25. падолиста 1917 „Катерина", опера на 3 дії Аркаса.

Білети раніїше набути можна в „Народній Торговлї", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

| **Вінчане** п. Володимира Северина Величка з п. Антонїєю Фльодро відбуло ся в Станиславові д. 4. с. м. Молодята місто повідомлень складають 20 К на школи Укр. Пед. Тов. 448 1—1

| **Народний Дім**, господарсько-торговельне стов. зар. з обм. порукою в Тернополи повідомляє своїх Вп. членів і прихильників, що отворив свої бюра в каменници Народнєї Торговлї при вулици 3. Мая. 447 A. 1—1

| **Філія „Просвіти"** в Тернополи отворила свою канцелярію при вулици 3. Мая в домі Народної Торговлї, о чім повідомляє членів „Просвіти" і Читальні „Просвіти". 447 Б 1—1.

| **В четвер дня 22. падолиста** о год. 5. по пол. відбуваєть ся на „Акад. Громадї" при вул. Панській 11а Дискусійний вечір. Дискусію заініціює тов. Палащук на „Біжучі теми". Просить ся всіх членів прибути. — Виділ.

| **Для Бережанщини!** На день 26. листопада с. р. запрошує філія тов. „Сільський Господар" на нараду в справах дотикаючих тепер наш повіт. Обіцяв приїхати наш посол Вповн. п. д-р Кость Левицький здати посольське справоздане. Прибувайте зі всіх сіл численно, висказуйте ваші бажаня і болї, аби Вповн. пан посол міг їх представити де треба. Збори відбудуть ся 26. с. м. о 11. год. перед пол. в салї руської Бурси. — Бережанська філія тов. „Сільський Господар" о. Юл. Левинський голова, д-р Василь Левицький секретар. 444 1—1

| **Заповіджена лїцитація коней в Черлянах коло Городка на день 25 падолиста 1917 не відбудеть ся.** 452 1—1

| **В виду перенесеня бюр Українського Відділу тов. „Якор"** з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 б. 442 5 7

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священник, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сї обезпечення переводить ся на основі умови з Товариством житевих обезпечень **„Австрійський Фенікс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий. новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 14-15

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би що знав про п. Йосифа Коптюха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласкав подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Minko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 9—10

Хто знає адресу Михайла Дякова, 16 лїт., з Кабаровець, повіт Збор в, зволить мене повідомити. — Анна Дяків, Gmünd k. k. Barackenlager Baracke 38. 449 1—2

Оголошення.

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українсько-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 11—25

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над антикою Миколяша). 15—20

Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір звання. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНІРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, зависки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Війскові привичнки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Війскові полекші. Найважнїйші воєнні закони і мн. ін. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовлення. 3—10

384A **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карлїнського ч. 19.

Ц. К. УПРИВ.

Віденський Банк Звязковий

Філія у Львові

приймає заголошення на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

на оригінальних услівях з воякими удогідненями.

Інформації і проспекти безплатно.

446 1—3

Рукодільня різьбарська під фірмою Петра Дамбика в Яворові, виконує урядження церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також.

346 6—10

ДЯКА пошукує сейчас **уряд парохіяльний в Ставчанах** коло ЛЬВОВА.

450 1—3

ВЖЕ ВИЙШОВ! 379. 4—5

Ціна лиш 70 сот. — з пересилкою 80 сот.

Хто замовить 10 прим. порто оплачуємо. Комісіонерам 20%. Замовлення приймаємо тільки за готівкою на адресу:

„Самохотник“ в ноші УСС. Etappenpost 445.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дню положеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає. І в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних пів річними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесеню позичок в Гал. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці“ вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишлї надають ся до локації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 90—7

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 275 (95 N.) Львів, четвер 22 падолиста (9. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 5-3

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в повістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50.
Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Проголошенє самостійности України.

КОПЕНГАҐЕН (ТКБ.) З телеґрам, що наспіли в Ґаваранди, виходить, що Рада большевиків проголосила право різних народів відлучити ся від Росії й оголосити свою незалежність. Україна вже проголосила свою незалежність.

Львів, 21. падолисте 1917.

Наведена вище відомість, яка поийшла сеї ночи, була би природним завершенем подій, які розвивали ся на закордонній Україні від вибуху революції.

Ідеал самостійности України не завмирав серед українського ґромадянства і в найважчі часи царського гнету. Коли ж більшість українських партій і підчас революції 1905 р. і в вибухом теперішної революції проголосила своєю програмою автономію України, то се домаганє було диктоване передовсім виглядами на досяжність. При тім домаганє автономії України все було органічно звязане з домаганєм федеративного ладу Росії, ще означає суверенність українського народу, котрий силою своєї суверенности лучать ся в вищими суверенними ціликами в вищу державну одиницю, яка дала би також Україні особливі користи, давучі ві співволодінє безмежними просторами Европи й Азії.

Одначе українські політики ніколи не забували, що домаганє автономії України в російській федерації є тільки одною з політичних доріг до визволенія України, та що другою дорогою являєть ся відірване від Росії і проголошенє незалежности: пречистим свідоцтвом сего являють ся слова президента Української Центральної Ради проф. М. Грушевського, проголошені в перших початках революційного визволюваня України.

„В теперішній хвилі — заявив він — прихильники самостійної, чи віриїйше сказати — незалежної України ґодять ся вістати ся на спільній платформі широкої національної територіяльної автономії і федеративного забезпеченя державного права України. Прапор самостійної України стоїть згорнений. Але чи не розгорнеть ся він з хвилею, коли всеросійські централісти захопились вирвати з наших рук стяг широкої української автономії в федеративній і демократичній російській републиці? З сим треба великої обережности. Се повинно бути ясне керманичам російської держави."

Дальший хід подій показав, що російські централісти ані на хвильку не зрекли ся думки панованя над Україною. Перші домаганя Української Центральної Ради тимчасове правительство відкинуло, і треба було аж загрозити проголошенєм самостійности, щоби петроґрадські міністри приїхали до Київа й заключили угоду. З якою ширістю — показало ся найліпше при нагоді переводженя сеї угоди в жите. Автономну Україну обмежено до пяти ґуберній, компетенцію українського правительства обкроєно. Приймаючи інструкцію тимчасового правительства для Ґенерального Секретаріяту України, Українська Центральна Рада зовсім не думала покорити ся Петроґрадови, тільки вискати опору для змаганъ до розширеня територіяльних і правних границь автономії України. Сі змаганя проголосив Ґенеральний Секретаріят України в програмовій декларації і приступив до здійсненя їх.

Ми бачили, як ворожнеча Тимчасового правительства і російських партій до українського правительства і його змаганъ все росла. Коли ж Ґенеральний Секретаріят поставив на чергу скликане Установчих Зборів України, ся ворожнеча вибухла яркам полумям і знайшла вислів з одного боку у слідстві протн Ґенерального Секретаріяту за протидержавні сепаратистичні змаганя, з другого — в виступленю всіх російських партій (до них треба зачислити також зросійщений жидівський „Бунд") з Української Центральної Ради. Так поставило ся Тимчасове правительство і російська революційна демократія до „чесних стремлінь Українців до збереженя й викінченя державної автономії в рамах федеративної російської республики".

Дальші події в подробицях ще невідомі. Та ясне, що Україна стала перед вибором: або покорити ся перед Тимчасовим правительством, яке в своїй ролі і що до задач російської революції взагалі і особливо що до України все більше й більше ставало органом російської імперіялістичної буржуазії,—або зірвати з Петроґрадом і проголосити незалежність України.

Події розвивали ся так, що коли в Україні рішно обурене на Тимчасове правительство і почуте потребн відділити ся від Росії, в самій Росії зростав народний ґнів проти Тимчасового правительства. Революція в Петроґраді повалює Тимчасове правительство,—Україна проголошує незалежність. Коли взяти на увагу дотеперішне становище партії Леніна в національній і вокрема українській справі, то проголошенє самостійности України повинно зустріти зі сторони нового правительства Росії тільки підмогу, щоби вдержати добрі звязки з сусідним українським народом. Таке звіщає наведена на початку відомість з Копенґаґену.

Очевидно, на ім не конець. В Росії шаліє контрреволюція і одна з вістий про неї звучить, що козацький ґенерал Каледін мав занятн Київ і „казати вибити" провідників Української Центральної Ради. Ми вже вчера зазначили, що до сеї вісти треба ставити ся з великою обережністю; нині можемо піднести, що вона поки що не потверджуєть ся. І маймо надію, що таки не потвердить ся.

А при тім треба мати на увазі, що можна „казати вбити" кількох чи навіть кількасот людий, але не можна вбити цілого українського народу, який в цілім ряді многотисячних з'їздів так рішуче заявив свою волю до самостійного житя, що нема сили, яка могла би ту волю вбити.

Проголошенє самостійности України отвирало би нові задачі перед інтернаціональною політикою, з окрема перед політикою осередних держав. Мусимо стверднти, що свого інтересу в відношеню до України держави доси не розуміли, на що що-раз гіркійші нарікання чуємо від цілого ряду німецьких неофіціяльних політиків. Чи розуміють їх тепер? Відповідь на се питанє дасть будучність.

Та як би не було, Україна зуміє постояти за себе і ми віримо глибоко, що в жаху сеї страшної війни український нарід вийде як господар самостійної української держави.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.009.

Польська справа в угорськім соймі.

Рішить ся тільки при заключеню мира — Буде віддана компетентним законодатним тілам

(Ткб.) *Будапешт, 21. падолиста 1917.*

В угорськім соймі президент міністрів Векерле відповів на інтерпеляції в справі нападів на Угорщину в австр. парляменті, що одержав від австр. премієра запевнене, що він не має нічого спільного з сими нападами. Король противить ся всім стремлінням, які могли-би чимнебудь нарушувати цілість Угорщини.

З черги відповів др Векерле на інтерпеляцію Тіси в справі польській: Бережене наших інтересів вимагає, щоб наш міністер заграничних справ разом з підготовлянем умов мира займав ся нетільки тими новими державними творами і територіяльними зміпами, котрі торкаюль ся нас посередно, щоби міг бути готовий до береженя наших інтересів супроти всяких можливостий. Переговори про форму, в якій намірено зорганізувати Польщу і забезпечити їй тривку будучність, ведуть ся тепер, одначе можуть бути окончено установлені тільки при заключуваню мира. (Оллески). Що-до переговорів, то бесідник вже нині може дати запевнене в двох напрямах: що політичні і господарські інтереси Угорщини будуть безоглядно бережені, і що справа Польщі, на скільки вона торкаєть ся відношеня нової польської держави до монархії, буде предложена осудови компетентних законодатних тіл.

Заяву принято до відома оплесками.

Українська фльота.

Відень, 16 падолиста 1917.

Потверджене вістки про проголошене Чорноморської фльоти — українською.

„Русское Слово" з дня 28. н. ст. жовтня у телеґрамі з Київа повідомляє:

Український Військовий Ґенеральний Комітет одержав телеґраму від „Центрофльоти", в якій повідомляєть ся, що ціла Чорноморська фльота проголосила себе українською. На всіх канцирниках, кружляках, торпедовцях й инших кораблях вивішево українські фляги.

Дальше в телеґрамі повідомляєть ся, що Чорноморська фльота шле свій привіт українським краєвій і військовій властям.

Чорноморська Українська Рада постановила вважати цілу Чорноморську фльоту українською й поповнювати її на дальше тільки мешканцями України.

Привіт Петлюри Чорноморській фльоті.

„Русское Слово" з дня 1. н. ст. падолиста у телеґрамі зі Севастополя повідомляє:

Ґенеральний секретар для військових справ Центральної Ради (?) пресловутий (!) Петлюра прислав Чорноморській Українській Раді у Севастополі отсю телеґраму:

„Прошу передати в моїм імени, в імени Ґенерального Комітету і Всеукраїнської Ради депутатів мій братний і товариський привіт Чорноморській фльоті. Спільними силами будемо йти до того, щоби добити ся укріпленя свободи України".

Телеґрама міністра маринарки Вердеревського до Української Центральної Ради.

„Русское Слово" з дня 1. н. ст. падолиста у телеґрамі з Київа повідомляє:

Супроти самочинного піднятя української фляги на кораблях Чорноморської фльоти Українська Центральна Рада одержала від міністра маринарки Вердеревського отсю телеґраму:

Краєвий Союз Кредитовий приймає субскрипційні зголошення на **VII. Австрійську Воєнну Позичку**
у Львові, Ринок ч. 10.
на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поучення розсилають ся і можна їх дістати також в союзових товариствах. — 4095-5 Союзні товариства уважають надсилати субскрипційні зголошення виключно до нас

„Підняте другої, крім російської военної фляги на кораблях Чорноморської фльота, яка є фльотою Російської республики й удержуеть ся коштом державного скарбу, є недостойним фактом сепаратизму. Вважаю, що є вашим моральним обовязком вплинути на мужву Чорноморської фльоти. — Міністер марінарки Вердеревський".

Заява Регенційної Ради і відповідь цісарів.

ЛЮБЛИН (Ткб.) Вчера по пол. відбуло ся рівночасне вручене відручних письм монархів осередних держав Регенційній Раді. Сі письма є відповідю на письма Регенційної Ради в 28. жовтня до монархів. В сих письмах Регенційна Рада заявляє, що стоїть на становищи актів 5. падолиста 1916 і 12. вересня 1917. Відручні письма монархів приймають сю заяву до відомости і бажають утвореній ними польській державі розвитку в вільнім, в власної постанови пливучім полученю в сусіднимя західнимя державами.

Відкрите українського університету в Київі.

(Ф. К.) *Відень, 16. падолиста 1917.*

Дня 18. жовтня в Педагогічнім Музею відбуло ся відкрите першого українського народного університету. На святі були присутні члени Української Центральної Ради, Генеральний Секретаріят, професорн і студенти київських висших наукових заведень, представники політичних і громадянских організацій.

Свято почало ся молебнем, який відслужив епископ Алексій. Владика по молебню виголосив привітну мову, в якій нарисував картину гнету Українців у сімдесятих роках, коли він сам був студентом. Відтак виголосив промову ректор універс. проф. Ганицький, привитаний шумними оплесками й окликами „слава!"

Генеральний Секретар для справ народ. просвіти Ів. Стешенко у своїй мові вказав на те, що перший народний університет України, на жаль, відкриваеть ся не у величавім будинку, але в чужім домі. Сьому святови, — сказав Стешенко, — слід би відбути ся в університеті св. Володимира. Та сьому не судило ся. Одначе нарід збудує для свойого університету свій дім.

П. Зіньберфарб витав університет від імени жидівського населеня.

Були виголошені привітні мови від імени київского університету (проф. де-Метц) й ин.

Відтак лектори приступили до читаня програмових лекцій. Занятя в українськім університеті будуть відбуватн ся від 7—10 веч.

Записаво ся поки-що около 700 осіб.

Відроджене української Козаччини.

Ґен. Скоропадський обняв отаманство над усім козацтвом України. — Кн. Кочубей — ґенеральним писарем. — Постійна Козацька Рада у Білій Церкві.

Відень, 16. падолиста 1917.

„Утро Россіи" з дня 27. н. ст. жовтня у телеграмі з Київа повідомляє:

Ген. Скоропадський принив отаманство над вільним козацтвом на Україні. Адютант Скоропадського Кочубей вибраний ґенеральним писарем козацтва. Постійна Рада вільного козацтва буде засідати в Білій Церкві.

Конкурс на однострій для українських військ.

Те саме „Утро Россіи" у телеграмі з Київа повідомляє дальше:

Військовий Комітет оголосив конкурс на проект однострою для українських військ. Однострій на мирний час має відповідати українським історичним і національним традиціям.

Англійський президент міністрів про положене.

ЛЬОНДОН (Ткб). Підчас дискусії над новою военною радою союзників в палаті громад заявив Ловд Джорж, що справа союзників терпить наслідком недостачі співділаня.

На запит Аскіта в справі італійського фронту тяжко відповісти. Англія не є відповідальна за сей фронт. Англійське правительство не одно знало, не одно перечувало. Італійське правительство також знало дещо, одначе Сір Робертсон не міг посвячати уваги сим справам, о скільки ходило о фронт инший ніж англійський.

Італійський фронт є важний для нашого фронту. Наступало там прохованє лінії. Ми поспішили туди, щоб се нещасте направити. Чиж тамошні події не впливнули рівно сильно на плани Робертсона на нашім фронті?

Премієр підчеркує, що союзники мусять мати постійний орган, який сторожив би над спільнимя справами, давав ініціятиву, інформував правительство оев огляду на те, чи ходить о фронт наш, французький, італійський чи російський. Мусіли би бути виключені непорозуміня, а колиб між дорадниками нашої армії і дорадниками инших армій зайшли спори, має сей орган погодити суперечні погляди.

Тут говорено про противників боротьби на західнім фронті і про прихильників східного фронту. Се є порожна балаканина. Нашою задачею є натискати на неприятеля на всіх фронтах, завдавати йому удари, де тільки вдасть ся. Тому й треба нам спільної ради. Має вона важати на цілий операційний терен, не тільки на його части.

Бесідник бажає побіди, але не хоче, щоби цілий тягар справ на Англію, тому й жадає утвореня спільної ради, яка всі терени війни так поділить, щоби всі матеріяльні чинники союзників були вужиті, щоби натиск на неприятеля став як найсильнійший.

Бесідник стремів усе нетільки до співділаня, але й до витвореня приязни і взаїмної доброї волі. Робив він, що тільки міг, щоби ті народи стали нашими приятелями. Отсе тайна наших успіхів. Найважнійша є добра воля. Яке є положене Франції, сеї бідної Франції, яка втратила так богато своїх синів, якій неприятель забрав найбогатші провінції? Франція не бажає собі нічого иншого, як тільки визволеня від підземної небезпеки, яка висіла над нею понад 50 літ. Вірю, що врешті мусить уступити завись і недовіре між нами й Францією.

Не боюсь ся сього, що прийде, коби тільки поступали ми згідно. Є два чинники, які могли би спричинити нове пораженє: Перший — се підводні судна. Колиб нам відібрано свободу моря, булиб наші надії дійсно захитані. Одначе нині не боюсь ся вже підводних суден. А другий чинник? Тим могла би бути тільки незгода. Підкираю кождий плян, який веде нас до повної побіди, який окровавленому світови дасть мир і щасте.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжечку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

Самовбийство Керенського?

КОПЕНГАГЕН (Ткб) До „Berlingske Tidende" доносять з Гапаранди: Подорожні оповідають, що в Петрограді розійшла ся поголоска, що

З'їзд комісарів України.

Останній день нарад.

(Конець.)

Контр-революція.

По рефератах про контр революцію з'їзд приняв отсю резолюцію:

„Маючи вісти про те, що в деяких місцевостях України безперервно ведеть ся контр революційна агітація в формі поклику до отвертого супротивленя розпорядкам Тимчасового Правительства Російської Республики, а так само Української Центральної Ради і Генерального Секретаріяту, як державних інституцій України, — з'їзд комісарів 5 ти українських губерній признає необхідним піднятя против сеї акції як найбільш рішучі кроки, вказані карними законами і розпорядками Тимчасового Правительства, то є арешти й висилки без суду контр революціонерів."

Резолюція про боротьбу против анти-жидівської агітації.

З'їзд комісарів 5 ти українських губерній, вислухавши звідомленє про боротьбу з анти жидівською агітацією й беручи під увагу, що анти-жидівська агітація являеть ся давним гадебним проклятем громадянського життя всеї Росії і в окрема України, постановив: признати необхідним піднятя як найенергічнійші заходи для боротьби з анти жидівською агітацією, в якій би формі вона не виявляла ся. Там, де агітація приводить до реальних наслідків — власть повинна негайно безпощадно з'упинити постійні забуреня оружною силою.

Резолюція про громадську контр розвідку.

„В інтересі єдности власти з'їзд комісарів вважає необхідним, щоби громадянська контрозвідка, проект якої готовий, — в границях України була в руках Генерального Секретаріяту"

Справа виживленя.

„Для поведеня успішної боротьби з контрреволюцією, успокоєня населеня й укріпленя основ нового ладу необхідно порішити продовольче питанє на принципах можливої соціяльної справедливости, яка вимагає, щоби всі продукти й предмети першої потреби розділювали ся не через апарати приватної торговлі, а через органи громадянські — продовольчі управи, які повинні стати для населеня не тільки реквізиційними органами, але й центральними розділовими пунктами всіх продуктів і предметів першої потреби. Се верне їм повагу й авторитет, який втратили підчас нещасливої кампанії сього року. Всі продукти сільсько-хозяйського й фабрично-заводського промислу повинні бути взяті під увагу продовольчими органами; які будуть для ріжних продукційних і консумційних районів розділяти їх по твердих цінах між населеном на основі рівної консумційної норми для кождого чоловіка.

Беручи під увагу, що Україна є одним із найважнійших приготовчих районів, від якого, як продовольчої резерви, зависить виживленє і сокій фронту, необхідно організацію всеї справи виживленя поручити Генеральному Секретаріятови".

Комісарі й Ґенеральний Секретаріят.

Перед закритем з'їзду один із комісарів, звертаючи ся до предсідателя В. Винниченка, спитав, чи комісари є комісарами Тимчасового Правительства, чи комісарами Генерального Секретаріяту? Винниченко вияснив, що він у справі сій говорив з тов. міністра Вагутським, який сказав, що комісари зависять від Генерального Секретаріяту. Тимчасове Правительство в надзвичайних випадках може зноситн ся з комісарами безпосередно.

Справа ся незабаром буде вповні вияснена.

Найдешевше жерело

обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му военну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 15-46

Керенський супроти безвихідного положення застрілив ся в Пскові. Загальне думають, що протягом 10 днів Петроград буде евакуований і що небавом посли коаліції відїдуть.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). В Торнео ціла власть є в руках Совіту. Границя замкнена. Виставлені давним правительством паспорти признано неважними. Поражене Керенського є очевидно рішуче.

Англійський міністер заграничних справ про положенє в Росії.

ЛЬОНДОН (Райтер). Міністер заграничних справ Бальфур заявив в палаті громад, що положенє в Росії ще не прояснило ся, хоча здаєть ся, що большевики є цілковито панами положения в Петрограді й Москві. Переговори о утворенє коаліційного кабінету не довели досі до успіху. Телеграфічне полученє з англійським амбасадором в Петрограді, яке з початком минувшого тижня було перерване, є вже привернене. Амбасодор остає на своїм становищи.

З'їзд почтово-телеграфічних урядників у Катеринославі.

За прилученє Катеринославщини до України.

(Ф. К.) *Відень, 15. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дн. 19. н. ст. жовтня у телеграмі з Катеринослава повідомляє:

З'їзд почтово телеграфічних урядників полтавської і херсонської губ. постановив признати найвисшою властю Українську Центральну Раду, жадати прилученя Катеринославщини до України, українізувати почтово-телеграфічні заклади, при чім в кождім закладі повинен бути портрет Шевченка і національний прапор.

Державна Рада.

Телеграма п. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 20. падолиста 1917.

На нинішнім засіданю палати послів предложив міністер скарбу проект закона в справі підвисшеня податку від цукру.

В нарадах над звітом конституційної комісії в справі утворенія міністерства суспільної опіки міністер Матая сказав, що утвореня сього міністерства основуєть ся на думці, що підчас невідрадного положенія, яке переживаємо, є конечне належите реширенє апарату адміністрації. Утвореня сього міністерства дає запоруку, що суспільні завдання займуть в будучности почесне місце в державній адміністрації. Нове міністерство буде стреміти до сього, щоби стало популярним і доступним для всіх.

Звіт разом з резолюціями комісії принято.

По короткій розправі принято звіт буджетової комісії в справі відшкодованя начальників громад, громадських секретарів і міст.

Без дискусії принято звіт комісії для справ урядників в справі дорожнього додатку і виплати одноразової суми.

Потім приступлено до дискусії над нагляни запитами в справах пожиги.

Слідуюче засіданє 21. с. м.

НОВИНКИ

Львів, 21. падолиста 1917.

— **Памятник Т. Шевченка у Київі.** Дня 26. м. ст. жовтня в городській управі буде засіданє обєднаного комітету для збудованя памятника Т. Шевченка у Київі. На сім засіданю у звязку з новими умовами політичного житя буде на ново переглянена інструкція. — Ф. К.

— **Новий командант київського военного округа.** „Русское Слово" з дн. 1. н. ст. падолиста у телеграмі з Київа повідомляє: Прибув з кватири верховного головнокомандуючого новоіменований командант вийск київського военного округа ген.-лайт. М. Ф. Квіцінський. — Ф. К.

— **Б. московофільський посол Курилевич,** який був радником висшого красвого суду, просив — як доносить „Slav. Korr. — найвисший трибунал на основі акту амнестії о кове дисциплінарне поступованє і звернене йому урядового характеру. Трибунал відмовив його просьбі, опираючи ся на тім, що амнестія відносила ся до увільненя від доскертної вявниці, одначе не знесла ствердженя вини.

— **Конкурс на популярні розвідки.** Головний виділ Товариства „Просвіта" оголошує отсим конкурс на три премії в фундації ім. Стефана Сас Дубравського за написанє популярних розвідок в українській мові з области історії, географії, етнографії, політичної економії, господарства і права. Також можуть бути нагороджені історичні оповіданя (белетристичні). Висота премії виносить: 1. За працю (мінімально) 7 аркушів друку 900 корон, 2) 4 аркуші друку 540 корон, 3) 3 аркуші друку 360 корон. Пожадане, щоби зміст розвідки був ведений в тоні оповіданя. Преміовані праці переходять на власність Товариства „Просвіта", а неприняті будуть звернені авторам. Оцінка праць і преміованє наступати ме в міру їх вплину. Праці належить надсилати до канцелярії Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За Головний Виділ Товариства „Просвіта": Іван Кивелюк, голова. Антін Гапяк заст. секретаря. 2—3

— **З Перемишля пишуть:** Річні загальні збори товариства „Дешева кухня для молодіжи української гімназії" в Перемишли відбудуть ся в салі Р. Бесіди в середу дня 28. падолиста о год. 5, згляднo 6. вечером. На дневнім порядку є також справа будови Вакаційної оселі ім. дир. Гр. Цеглинського, під котру куплено вже площу в Старяві за Хировом і на котру має товариство зложених або зібраних понад 10000 корон. — За Виділ: Директор А. Алискевич, голева; проф. Ст. Мадиновський, секретар.

— **Логаза і инші харчі для Львова.** Міський Уряд господарський оголошує: Ц. к. Намісництво признало тутешній Управі громади незначний контінгент логази (ленпаку) або инших артикулів пожиги, з якого будуть окружні Бюра розділювництва карт споживя виділяти т. зв. „додатки". Управнені до побору „додатків" є вагітні жінки і недержувані із зборів власної продукції, кормлячі матери в часі від 3 місяця вагітности до укінченого 10 місяця житя дитини, як також жінки належні до підприємств безпосередно апровізованих, з виїмком жінок залізничних функціонарів, які враз з членами родини є заосмотрювані мукою споживчими союзами і магазинами артикулів споживчих безпосередно із контрактованих млинів. Реченець початку видаваня дотичних карт побору оголосить М. Заведене апровізаційне, як надійде перший транспорт. Ті додатки можуть бути признавані в скількістях найвисше 2 кг. на 4 тижні для одної особи, а будуть уділяванні на основі свідоцтва ординуючого лікаря або на основі потвердженого урядовим лікарем посвідченя заарисяженої повитухи згляднo пізнійше на основі урядового ствердженя, що дитина жие. На случай браку сумніву становити буде предложенє свідоцтво лікарське, основу признаня „додатків" ма цілий висше наведений час.

— **Церковний сьвіт.** В Преображенській церкві відспіває в середу 21. с. м. в день св. Михайла в 10. год. рано міш. хор під управою о. проф. Туркевича: 1) Бортнянського Службу Божу. 2) Бортнянського Концерт: XXXV. „Господи кто обитает".

— **Просвітна секція Союза Українок** отвирає курс модельованя, витинаня, вробу забавок і прочих діточих занять для провідниць захоронок, сирітських прихутів і матерій. Курс тривати ме два місяці, три рази тижнево по дві години, за місячною оплатою 10—15 К. Коли зголосить ся більше число учасниць, буде кілька безплатних місць для семинаристок. Зголошеня приймає п на Олеськівна, вул. Цитадельна ч. 9. між 3—5 год. попол. 2—3

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто ще має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII военній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство.

Стефан Стотанчик помер в Щавниці дня 1. падолиста 1917. Гр. кат. уряд парохіяльний в Шляхтовій, п. Щавниці. 457 1—1

Італійські противаступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 20. падолиста.

В горах між Брентою і Пявою ведеть ся завзята битва на півн. стороні Монте Томба. Всі зусиля Італійців, щоби противаступами, які вони оплачують великими жертвами, відбити втрачені становища, остали без успіху. Ворог потерпів великі втрати.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 20. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Сильні противаступи Італійців на здобуті нами становища на північнім збочу Monte Tomba довели вчора до завзятих битв. Огонь нашої артилерії й скорострілів пробив ряди наступаючого густими купами ворога; піхота відкинула його до його вихідних становищ. Сильний огонь в тім бойовім відтинку тривав далі. Над долішною Пявою нічого нового.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 22. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Михайла — римо-кат.: Оф. Пр. Д. М.

Завтра: грекo-кат.: Онисифора мч. — римо-кат.: Цецилії д.

Особисті вісти. В числі „Діла" з дня 18. с. м. поміщено допись з Гміянду, в якій автор вже вдруге (перший раз „Діло" з дня 26. с. м. „Як вертають наші виселенці") згадує, що обовязки відпоручниці укр. покріпляючої стації сповняла Лежогубська. З огляду на се, що ні я, ні моя сестра не беремо участи в праці висше згаданої стації, мусить тут заходити ошибка в особі. — З поважанєм Лежогубська.

В. П. Гр. Мартинюк звольнить подати свою адресу дирекції прив. української гімназії в Яворові.

Редакційний Комітет „Пропамятної книги виселенців в таборі в Гмінді" просить отсим усіх, що були в таборі в Гмінді та в инших таборах виселенців прислати як найскорше свої вражіня, описи, оповіданя, як також світлини із таборового житя—на руки Комітету, щоб він негайно міг приступити до видана сеї „Пропамятної книги". Адреса: E. Sandul, Gmünd, N. Ö. Barakenlager. 453 1—1

В виду переношеня бюр Українського Відділу тов. „Якор" з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 I. 442 6—7

Складайте всї ощадности на 7 позичку военну!

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. военну позичку**; сі обезпечення переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дітий. новина!

Обезпечене в державних бонах на літ 9 платне по девяти літах готівкою річно 90 К.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	44·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформації: **Львів, Словацького 16.**

393 15-45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто би що знав про п. Йосифа Коптиха, сина бл. п. о. Василя Коптюха, пароха в Лавочнім, нехай буде ласкав подати його адресу або якусь вістку о нім на адресу: Militärakademiker Peter Mimko, Wien III Boerhavegasse 15. 423 10—10

Хто знає адресу Михайла Дякова, 16 літ., з Кабаровець, повіт Збор в, зволить мене повідомити. — Анна Дяків, Gmünd k. k. Barackenlager Baracke 38. 449 2—2

Хтоби що знав о Стефиї, Марії і Зенонії — дочках Корецкого з Рожнітова, котрі в р. 1915 зі страху повбігали були аж до Заліщик і від тогди слуху о них нема зволять ласкаво повідомити Галю Романовську в Николаєві над Дністром. Видатки з сего справою получені звернуть з подякою. 451 1—3

Оголошення.

Хто з інтелігентних Українців киненний судьбою далеко від рідної землі, не знає, чим забити нудьгу, хай напише переписку з молодою, інтелігентною Українкою. — Адр „Heimweh“ Львів, гол. почта poste restante“. На анонїмки не буде відповіда. 440 1—1

Правники! Всї книжки і скрипта правничі до іспитів і ригорозів, як також репетиторія можна набувати у знанїй антикварни **А. МІНЧЕЛЄСА** у Львові. вул. Коперника 2. 454 1—3

Жінка 32 л'тня, пошукує заряду дому у священика вдівця Варить смачно, шва, знає домове господарство, музикальна. Найрадше в околиці Ярослава, Перемишля. — Ближші пояснення у п. М. Пацияської, Військова 11а. 458 1—2

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17, вже оплачено).

В красній оправі як нотес К 1·20.

Замовлення приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

371Б 11—25

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства 1858.
Загальне майно з кінцем 1916 р. 234 міліонів кор.

Товариство взаємних ЯКОР часть життя і рент
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор

сфірує вавжди своєму довголітньому істнованю і великій своїй матковій силї з нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам своє военно-позичкове обезпечення „НА ЯКОРИКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скорше смерти сейчас його родинї умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війнї у дезертю або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду здорову особу до 55. р. життя навіть дїти,
Повисше 55. літ треба лїкарських оглядин.
Рідня може обезпечити навіть тих, що в полон або полонї!

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпечення

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю винне	66 К	31·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через поручена в користь обезпеченого 9 К надвишок підсотків (арт. 7. усл. обезп.) всього 57 вгинаємо 37 К річно.

Найдешевше обезпечене життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або вінo.

Нема военного додатку! ні стемплених оплат!

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- (16) літним реченцем*).

392 9—20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питання чітко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півр чних, ¼ річних, місячних?	В ratах по К
б) Її взанє? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дата уродженя:	в) уродж. в дня	5. а) Чи яке тов. обезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?	а) б)
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) б) в)
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII австр военної позички (5½% амортизац. позичка).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: Назвиско:

За особи, котрі самостійно не можуть вобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника).

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 276 (9528) Львів, пятниця 23 падолиста (10. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 533

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 22. падолиста 1917.

Як у відповіди д-ра Зайдлера в австрійській палаті послів, так і в заяві угорського президента міністрів знаходимо потверджене поголосок про „австрійсько польське" полагодженє польської справи — на стільки, що переговори між Віднем і Берлїном справді ведуть ся і то в напрямі „австрійсько польського порозуменя". Оба премієри потвердили, що правда, тільки факт веденя переговорів, не вдаючи про напрям, у якім вони ведуть ся. Але заявили, що вони поголосок про напрям ведених переговорів не заперечили, говорить досить пророчисто, що Відень і Берлїн таки пляновать утворити в Польського Королівства й Галичини польську державу під скиптром Габсбургів.

За те обі премієри — д-р Зайдлер в гадшій, Векерле в конкретнійшій формі — висловили рішуче запевнене, що народи монархії не будуть у польській справі поставлені перед довершений факт, а саме, що польська справа буде окончено рішена тільки при заключуваню миру та що справа відношеня польської держави до монархії буде предложена рішеню компетентних законодатних тїл.

Одначе ся заява — хоч як успокоююча — становиско зовсім не успокоює.

Що справа Польщі буде окончено рішена при заключуваню мира, се при теперішнім стані війни розуміть ся само собою; инакше могло би бути тільки тоді, коли-б осередні держави нанесли своїм противникам повний розгром.

Що справа відношеня Польщі до монархії буде предложена рішеню компетентних законодатних тїл монархії, — се в кождім разї цїнне забезпеченє, бо ми привикли до того, що найважнійші справи рішають ся з поминенем компетентних законодатних тїл (пригадаймо собі би акт з 5. падолиста 1916). Одначе ми надіємо також, що правлячі чинники можуть так справу повести, що предложать її рішеню компетентних законодатних тїл в такій стадії, коли вже не буде повороту.

І тому дуже добре стало ся, що австрійська палата послів уже в сій стадії виявила свою думку про сю справу. Може се буде хоч в якісь мірі вказівкою для напряму веденя переговорів між Віднем і Берлїном.

Особливо ми Українці не повинні сеї справи ані на хвилю спускати в ока, бо „австрійсько польське" рішенє польської справи грозить ся всею силою проти нас, рішаючи про відірванє нас від рідного пня і віддати під панованє польської державности.

Як „астрійсько польське" рішенє польської справи підготовляєть ся, про се дає цїкаві відомости віденський кореспондент дневника „Berliner Tageblatt" д-р Лео Лєдерер, який звичайно дає інформації з міродатних віденських жерел.

Отже він також стверджує, що погодоски, що підняли в Відни такий алярм, невірні тільки що до стадії, в якій знаходять переговори, за вірні що до напряму переговорів. На берлїнській коронній раді 5. с. м. не запало окончене рішенє полученя Польського Королівства з Галичиною в одну державу під Габсбургами, як доносили ті поголоски, але — стверджує він — принято там рішенє вступити в австро-угорським правительством у переговори для приготованя рішеня польської справи по думцї вищих австрійсько польських предложень ц. і к. правительства.

Нїхто не думає — пише він далї — накидати Полякам короля, ставити парляменти перед довершені факти, віддїлять Галичину від Австрії на основі §. 14-ого і заскакувати світ новим рішенєм польської справи перед початком мирових переговорів. Ні, — се має відбути ся зовсім инакше: Зійдеть ся сойм Польського Королівства, ухвалять конституцію для самостійної Польщі і може — коли захоче, також ще перед мировими переговорами — також цїсареви Австрії предложить корону Пястів. Справою цїсаря Карла буде тоді рішити ся приняти корону і перевести в конституційній дорові вилученє Галичини в Австрії, що знов вимагає договорів з австрійським і угорським правительством. Задачею Поляків і осередних держав буде порозумїти ся на мировій конференції про таке рішенє польської справи з иншими державами.

Як бачимо, дорога, яку описує д-р Лєдерер не є нїчим иншим, як постепенним ставленєм народів перед ряд довершених фактів. З окрема треба зазначити, що з представленя д-ра Лєдерера виходить, що предложенє „корони Пястів" Карлови І. мало би наступити під умовою, що він постарає ся о прилученє Галичини до Польщі.

В дальших виводах д-р Лєдерер вказує на трудности, які мати-ме Карло І. на сій дорові, стверджуючи, що доки австрійське правительство не дійде до вдоволяючих договорів з Українцями, Чехами і південними Славянами, в австрійській палаті послів не знайдеть ся більшість двох третин, потрібна для віддїленя Галичини від Австрії.

Та — потішає д-р Лєдерер — мимо всїх трудностий вирівнанє противенств на свободолюбній, демократичній основі мислиме; навіть між Українцями і польським „відвічним ворогом не є неможливе, бо ж ненависть Українців звертаєть ся не проти польського народу, тільки проти поневоленя польською шляхтою".

Не знаємо, хто піддав д-рови Лєдерерови таке освітленє польсько-українського спору. Одначе ствердити мусимо, що воно в своїй сути невірне. Український нарід звертаєть ся против польської державности на українській землї, конкретнїйше: проти приналежности якої-небудь части української землї до польського державного організму. Тому власне ненависть українського народу зрертала ся була проти шляхти, що шляхта була носителькою польської державности і польських державних аспірацій на українські землї. Та тепер сю історичну ролю шляхти переняв весь польський нарід. Чи хтось собі думає, що від сього наше відношенє до польської державности змінить ся? Що ми згодимо ся бути підданими хоч-би найдемократичнїйшої польської держави? Служити хоч-би в найдемократичнїйшім польськім війску? Жертвувати наше майно і кров для яких-небудь державних цїлий хоч-би найдемократичнїйшої Польщі?!

Одиноким полагодженєм польського спору може бути: державна границя між польськими й українськими землями. Се нехай приймуть до відомости всї, хто збираєть ся рішати сей спір.

На передодні важних рішень.

Тимч. правительство проти Ґенерального Секретаріяту України. — Начальник штабу російського головного вожда про Українську Центральну Раду і діяльність „протнрозвідки".

(Ф. К) *Відень, 20. падолиста 1917.*

„Новое Время" з 30. н. ст. жовтня повідомляє:

Вечірне засіданє Тимч. Правительства 29. н. ст. жовтня в цїлости було присвячене обговореню політичного положеня, яке утворило ся на Україні і яке виявляє явний нахил в сторону віддїленя від Росії. Тимч. Правительство одержало вісти, що Ґенеральний Секретаріят України бере дїяльну участь в пропаганді скликаня сепаратних Українських Установчих Зборів. Такий спосіб дїланя Ґенерального Секретаріяту Тимч. Правительство признало неваконним і невідповідаючим державним інтересам. Тимч. Правительство висловило ся за енергічне противдїланє непоміркованим жаданям крайних українських елементів і рішило покликати у Петроград для вияснення предсїдателя Ґенерального Секретаріяту Винниченка і двох секретарів і равом із тим позбавити Ґенеральний Секретаріят признаного на його удержанє кредиту в сумі 300 тисячів карбованців. Крім того Тимч. Правительство постановило поручити місцевій судовій власти негайно зачати судове слїдство в справі незаконного скликаня Українських Установчих Зборів.

*

В „Рѣчи" з 2. н. ст. падолиста читаємо:

Начальник штабу верховного головнокомандуючого ген. Духонін розіслав головнокомандуючим всїх фронтів письмо отсего змісту: „Вп. П. Штаб 11-ої армії, одержавши через агентів відомости, що „австрійське правительство веде пропаганду українського сепаратизму й наче-б воно при посередництві свойого українського комітету навязало переговори про сепаратний мир з Українською Радою в Росії", вважав потрібним сї сумнівного жерела відомости 16. н. ст. минулого серпня передрукувати в щоденнім агентурнім перегляді і з надписом „секретно" розіслати у штаби корпусів, а останні, як видно, розіслали їх у штаби дивізій, звідки перегляд прийшов у полки.

„Начальник *** піх. дивізії переслав перегляд командантови *** го полку „для оголошеня пп. офіцирам, полковим і ротним командантам", а командант полку полковник Ходкевич поклав резолюцію: „Перепечатати у всї роти і команди для зазнайомленя жовнїрів, що Рада йде проти Росії".

„На приказ Верховного Головнокомандуючого перш усього вважаю потрібним вказати на чисто воєнний проступок цїлого ряду осіб в описаній події: „випущений штабом армії акт з надписом „секретно" розширюєть ся і кінець-кінцїв опублїкуєть ся низшими інстанціями для загального відома. Чи знав командний персонал 11 ої армії про таке проступне відношенє до секретних документів підчинених йому чинів армії і що зроблено з виновниками?

„Дальше — невжеж до сеї пори ми здібні приймати всякі сумнівні агентурні відомости за непереречну правду і з легкодушною простотою розширювати їх в масі, не продумавши, не перевіривши їх, не маючи нїяких позитивних основ вважати їх достовірними?

„Жовнїр, який втїк з полону, прийшов й оповів, а штаб армії повірив і повірив безумовно, бо ж рішив ся на повідомленє про се військ. Та коли штаб армії освітлював оповіданє з точки погляду агентурної дїяльности Австрійців, то командант полку вже просто мав політичні ці-

ля, роблячи власний вивід, ні на чім не оснований, й проголосивши Раду ворогом Росії. Верховний головнокомандуючий приказав вияснити, чи відповідає полковник Ходкевич урядови, який він займає.

„Вважаю потрібним пригадати штабам, що відомости, які одержуємо агентурним шляхом, служать одним зі способів розвідки противника чи боротьби в його военною шпіонажу і, як такі, становлять матеріял штабів армій, призначений на розроблене і вже у безумовно достовірній формі повинен бути поданий до відома низшим інстанціям для їх орієнтації. Розголошене-ж усього одержуваного сирого матеріялу ніякої користи для війска не принесе й може вводити підчинених у блуд як бойового характеру, так і до клеветн в політичнім змислі, як се стало ся у наведеним висше випадку. — Н. Духонін".

Конференція в У. П. Р.

Відень, 21. падолиста 1917.

Вчора вечером у президії ради міністрів відбула ся конференція У. П. Репрезентації з представниками правительства в справах господарських Східної Галичини. В конференції брали участь пп. Петрушевич, Бачинський, Евген Левицький, Окуневський, Петрицький і Колесса — із сторони У. П. Р. тай д-р Зайдлер, ресортові міністри і намісник Гуйн — із сторони правительства.

Віденські „дарунки" для Поляків.

Чужим коштом.

Львів, 22. падолиста 1917.

Польські часописи доносять: Делегація холмської землі, котра була недавно у Відні, оголошує тепер, що у віденськім міністерстві заг. справ одержано заяву, що придучене Холмщини до Королівства є безглядно напевне і не підпадає ніякому сумнівови...

З над Українського Моря.

Українська парада в Одесі при участи Чорноморської фльоти. Пляни українізації Чорноморя.

(Ф. К.) *Відень, 19. падолиста 1917.*

П. Т. А. у телеграмі з Одесси з дня 31. н. ст. жовтня повідомляє:

В Одесі відбула ся українська парада при участи кораблів фльоти, які підняли українські фляги.

Підсумовуючи вражіня з діяльности Ради (Української Ради в Одесі — Ф. К.), „Одесскія Новости" пишуть: „Поки що українська демократія не вийшла ще зі стадії говорення — в Українській Раді, як видне, підготовляєть ся великий акт. Делегації гарнізонів окружних городів формують нові відділи. В розмовах з журналістами українські дідичі розвивають пляни, дотично можливости українізації Чорноморя.

Клемансо проти мира.

ПАРИЖ. (Ткб.) В заяві французького правительства, відчитаній в обох палатах, сказано між ин.:

Досить уже мирової кампанії, досить вже німецької кирині! Наші армії не повинні дістати ся в два огні.

ПАРИЖ. (Ткб.) На інтерпеляцію в справі загальної політики заявив Клемансо таке:

Не вірю, щоби союз національностий був конечним закінченем війни, тому що я спротивив би ся вступленю Німеччини до такого союза.

В справі военних цілий Франції сказав Клемансо: Моєю ціло є здобуте побіди. Хоча бажане мира у соціялістів є вислідом благородних почувань, то одначе скликуване зборів і голошене на них, що мир є вже близький в хвилі, коли жовніри бють ся в поли, є шкідливе, бо розоружує нарід.

Бесідник бажає необмеженої війни, передовсім одначе треба стреміти до єдности. Свою промову закінчив так: Відступаю від сих, що на своїм прапорі виписали клич, за які можна собі позволити тільки в часі мира. Усю працю посвятимо тепер війні. Коли бажаєте щастя Франції, уділіть нам свого довіря, будемо старати ся заслужити на нього.

Шкільництво на Україні.

Проєкт Ген. Секретаря народної просвіти І. Стешенка до начальників середних і низших шкіл г. Києва: „Український нарід мусить забезпечити свої права як державний хозяїн своєї землі.

(Ф. К.) *Відень, 20. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дня 25. н. ст. жовтня повідомляє:

Підчас свойого офіціяльного познакомлення з начальниками середних і низших шкіл г. Києва, яке мало місце в неділю дня 21. н. ст. жовтня, секретар для справ просвіти І. Стешенко в довшій промові виложив погляд секретаріяту на українізацію шкіл на Україні.

В сій мові І. Стешенко між ин. заявив:

„Зі здобутків автономії України будуть користати всі народи, які живуть на її території, однаке український нарід мусить забезпечити свої права як державний хозяїн своєї землі. На основі сього всі школи на Україні не можуть обходити ся без знання того народу, який є державним на українській території, без знання мови, історії, географії і літератури сього державного народу. Тому українознавство мусить бути признане обовязковим у всіх з повинин правами школах на Україні. Се не насильство над иншими народами, яке їх обовязок, яку одначе вони повинні виповнити по змозі в зависимости від технічних умов". У дальшій части своєї мови І. Стешенко заявив, що „нова власть буде гуманна, одначе виступів офіціяльних осіб проти нового ладу не допустить і зробить се рішучо і немохитно. Хто приятель народу й хоче працювати для його добра в напрямі його ідеалів, той може вести свою роботу в контакті з Генеральним Секретаріятом просвіти. Хто ж не бажає признавати принципів, виложених у мові, сьому не по дорозі в новою властю на Україні. Нехай для своєї діяльности такі особи шукають поля на иншім місци". Мова була виголошена в українській і російській мові.

Державна Рада.

Телеграма п. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 22. падолиста 1917.

Серед інтерпеляцій внесених на нинішнім засіданю находить ся інтерпеляція чеських і південно-словянських послів до міністра справедливости з пересторогою перед експонованем корони в політичних боротьбах і візванем до міністрів, щоби вони дали подрібні пояснення, які приречення поробило австрійське правительство угорському.

Той самий предмет обговорює також інтерпеляція п. Ляйтенбана, в якій інтерпелянт покликує ся на повторену угорським президентом міністрів заяву президента австрійського кабінету д-ра Зайдлера, що о скільки ходить о заспокоєне національних аспірацій, можна їх заспокоїти тільки в границях нинішних коронних країв. Се дало привід до суперечок, як собі д-р Зайдлер представляє заспокоєне національних аспірацій, чи в границях поодиноких коронних країв, чи в границях Австрії. Інтерпелянт просить отже президента міністрів, щоби свою заяву близше пояснив.

Приступлено до дискусії над внесеними вчора нагляни інтерпеляціями в справі поживи. Промовляли пп. Зайдль і Лукашевич, який говорив про реквізиції в східній Галичині і на Буковині та вказав на недостачу найпотрібнійшої поживи.

Міністер Гефер застерігаєть ся проти закидів, щоби уряд для виживлення населення відносив ся неприхильно до рільників. Міністер жаліє, що навіть на полі апровізації, де міродатними повинні бути почуте людськости й справедливости, вводить ся національні моменти. В справі бараболь заявляє міністер, що акція видобування припасів поступає успішно та що Німеччина прислала 4000 вагонів для заосмотреня Тиролю і Зальцбурга.

Що-до Галичини, виносить належний їй контингент їй яких 35.000 вагонів бараболь. Галичина покриває запотребованє армії, що виносить яких 21.000 до 22.000 вагонів, решта є призначена до вивозу в краю.

П. Дембський, перериваючи міністрови, вказує, що в Галичині забирає ся більше бараболь, ніж призначено. В перемишлянськім повіті зареквірировано замість призначених 12 вагонів 35 вагонів. В тім самім тоні говорить п. Бачинський, вказуючи, що евакуовані не дістають ніяких бараболь, мимо 40.000 мешканців станиславівського повіту голодує не діставши ні одного вагона.

Міністер Гефер заявляє, що видав приказ, щоб армія із своїх припасів заосмотрювала станиславівський повіт. Обговорюючи сьогорічний господарський пляи заявляє міністер, що дефіцит сього року мусить ся покрити довозами з Румунії й Угорщини. Не є можливе видавати далі додаткові карти на хліб. Дотеперішня система реквізиції не є відповідна, одначе кождий рільник, о скільки вважаєть себе покривдженим може виступити з зажаленєм. Не можна говорити про переслідованє рільників, коли їм забираєть ся ложки в конечности виживленя решти населення.

В справі зажалень проти централі і урядників просить міністер, щоби не забувати протяжку працю сих урядників, супроти яких треба бути справедливим.

НОВИНКИ.

Львів, 22. падолиста 1917.

— **Неведеване польських соціялістів.** З приводу відкиненого польським колом домагання УПР., щоби в делегації Галичини признати Українцям 2 місця (пригадуємо, що вибори до делегацій відбувають ся після країв), „Arbeiter Zeitung" помістила зовсім справедливу увагу, що польська справедливість супроти Українців не змінила ся від присутности польських соціялістів у польськім колі, та що та справедливість так само виглядала би в польській державі — мимо всіх гарних слів пп. Гломбінського і Дашинського. За се краківський „Naprzód" так розгнівав ся на віденський соц. дем. орган, що заявляє, що „Arb. Ztg." „переступає всяку міру приличности, нагло відчувши потребу протестованя Українців, і то буржуазних націоналістів". Сей гнів органу п. Дашинського ставить його на рівні з буяшим органом п. Гломбінського „Słow om polsk-im".

— **Львів без трамваїв.** Від четверга 22. с. м. аж до часу достави відповідної скількости вугля здержане у Львові зовсім рух трамваїв.

— **Нові реквізиції по селах.** Як доносять празькі дневники, небавом розпічнуть ся по селах нові реквізиції по селах. Після донесень тих дневників в реквізиціях не будуть брати участи учителі, тільки самі військові особи. Провідниками реквізиційних комісій будуть сим разом офіцири і вахмайстри жандармерії.

— **Важне розширене діяльности „Карпатії".** При шестій военній позичці віденські асекураційні товариства придумали нову форму обезпечень на житє, а саме, щоб замість капіталу обезпечувати собі облігації военної позички. Має се те значіне, що хто обезпечуєть ся таким способом, той рівночасно підписує военну позичку і так сповняє обовязок, який вкладає на него держава. Агенції згаданих віденських товариств розвинули при шестій военній позичці велику агітацію за таким обезпеченем у военій позичці між українським населенєм Східної Галичини й осягнули знаменні результати. Розумієть ся, всі зиски припали при сім чужим: наш нарід не тільки дав военну позичку державі, але також збогатив чужі асекураційні товариства і їх агентів. При семій военній позичці згадані асекураційні товариства ведуть знов таку саму акцію. Та тепер наш нарід не має вже потреби через обезпечуване в военній позичці збогачувати чужих. Підписку семої военної позички через обезпечене на житє приймає також одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатія" у Львові (вул. Руська ч. 18), отже хто хоче обезпечрти ся в военній позичці, не тільки може, але просто обовязаний робити се тільки через „Карпатію", щоби зиски з сеї акції остали в в українських руках, причинили ся до зросту одинокого українського Товариства обезпечень

Найдешевше жерело

обезпечи на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 16-45

на житє і в дальшій мірі виїшли на керить українського загалу. Се повинні мати на увазі всі ті, що підписують сему воєнну позичку. Повинні її підписувати тільки через обезпечене в „Карпатії".

— **Підвищене запомоги на відбудову.** В суботу, 17. с. м., була в міністерстві публичних робіт конференція, в якій взяли участь заступники міністерства рільництва, публичних робіт, торговлі і фінансів, а також шеф Централі від будови Галичини і шефи рільничої і промислово-торговельної секції Централі. За підставу служили внесеня Централі, поставлені в вересни с. р. в тім напрямі, що Централя може уділяти на відбудову селянських осель запомоги до висоти 14.000 К (доси 6.000 К), на ваші піли 40.000 К (доси 10.000 К), на справленє домашної обстанови, біля і зрібних рільничих знарядів 5.000 К (доси 2.000 К).

— **Дирекція української гімназії в Станиславові** одержала таке письме: „Світла Дирекціе! В тепершім тяжкім воєнним положеню посилають родичі свої діти до школи до того міста, де можуть знайти найліпше примішеня для дітий, чи то у родины, чи добрих знакомих. Підписаний записав свого сина Юрка Педенського до гімназії в Станиславові. В гімназії станиславівській обходять однак свята не після нашого обряду, а після кавендаря Преосвященого Григорія Хомишина. Виходить на се, що діти не будуть могти вробути до дому на свята Різдва Христового і на Великодні Свята. Тяжко подумати, щоби в той день, коли найбільша рідня вісяде до святої вечери, дитина була поза домом, не святкувала своїх свят, а мала обовязок іти до школи. Таке насильство на душі молодої дитини зробиловби найгірший вплив. Тому підписаний, як отець дитини, просить Світлу Дирекцію, щоби зарядила так, щоби діти наші обходили свята після нашого обряду, а не після забаганок Преосвященого Григорія Хомишина; тим більше, що і в станиславівській дієцезії по селах обходять свята після нашого, а не станиславівського обряду. Лисятичі дня 16. падолиста 1917. о. Андрій Педенський, гр. кат. парох".

— **Галицько-буковинська комісія при Українській Центральній Раді для повороту виселенців і закладників.** „Новое Врема" з дня 2. н. ст. падолиста повідомляє: Тимч. Правительство розглядає склад заснованої з почину б. краєвого комісаря Галичини і Буковини Дорошенка „Галицько буковинської комісії". Ся комісія була задумана ще перед уступленем російської армії з Галичини й мала помагати вернути до рідного краю українським, польським і жидівським виселенцям і закладникам, яких попередне правительство заслало на Сибір і до Східної Росії. Первісно Дорошенко просив для комісії великий кредит в сумі 3 міліонів, думаючи відіслати виселенців через Торнео, Німеччину й Австрію у рідні сторони. Тепер уряд краєвого комісаря Галичини і Буковини знесений і вимоги комісії скромнійші. Галицько-буковинська комісія буде утворена при Українській Центральній Раді у Київі.—Ф. К.

— **В цілі несеня помочи і поленші в недолі воєнним інвалідам в повіті львівськім завязав ся**— як нам комунікують — повітовий комітет опіки над воєнними інвалідами військовики, в якого склад входять: Предсідатель ц. к. радник намісництва і управитель ц. к. староства Жигмонт Железький, заступник предсідателя маршалок повіту Валеріян Кшечунович, о. Воходимир Левицький, парох в Чернулевичах, о. Андрій Цевицький, парох в Жидатичах, Іван Лешега, ц. к. окружний інспектор шкіл, Іван Маршалкевич, власт. фільварку в Рісні польській, Петро Дунь, підприемець зелізн. в Знесіню, Йосиф Ескрайс, директор фабрики сміту в Знесіню, Антін Маслянка, господар в Зубри, Стефан Пасірський, господар в Дублянах, Федько Кречковський, господар в Пісках, Іван Губер, господар в Фалькенштайн.

— **Поклинаючись на оповіщене ц. к. краєвої Дирекції скарбу** в Бялій з дня 10. жовтня 1917, що споряджене і предкладане податковим властям І. інстанції викавів форм. Б, В і Г, до уплати при виміру податку доходового на рік 1918 подасть ся сим до відома П. Т. властителів домів і льокаторів, що в викавах форм. Б, В і Г, належить подати неіменно мешканців, згляднo членів родини, їх занятє і місце замешкання після стану з днем 5 падолиста 1017 і викази сі предложити ц. к. Адміністрації податків найдальше до 31. грудня 1917. Викав Б, має бути виставлений властителем дому винайменшого, викав В, через чинніївників, а викав Г, властителями домів невинайманих. Ті самі викази повинні виготовати властителі готелів і домів звіздних що до тих осіб, котрі довше між 3 місяці без перерви мешкають. В який спосіб мають бути виповнені сі викази вказують докладно написи поодиноких рубрик, згляднo поясненя завішині на 1. сторені сих друків. Бланкети викавів видає протокол ц. к. Адміністрації податків (площа Цьовані ч. 1, І. поверх) за зголошенем ся інтересованих безплатно.

— **Перша проба в Тов. „Львівський Боян"** в пятницю дня 23. с. м. о год. 7 ¼ вечером. — Видїл.

— **Особисті вісти.** Віцепрезидент ц. к. гал. Дирекції почт і телеграфів Артур Шіффнер повернув в подорожи службової і обняв завідательство Дирекції.

— **Конкурс на популярні розвідки.** Головний видїл Товариства „Просвіта" оголошує отсим конкурс на три премії з фундації ім. Стефана Сас Дубравського за написане популярних розвідок в українській мові з области історії, географії, етнографії, політичної економії, господарства і права. Також можуть бути нагороджені історичні оповіданя (белетристичні). Висота премії виносить: 1. За працю (мінімально) 7 аркушів друку 900 корон, 2) 4 аркуші друку 540 корон, 3) 3 аркуші друку 360 корон. Пожадане, щоби зміст розвідки був ведений в тоні оповіданя. Премійовані праці переходять на власність Товариства „Просвіта", а непринаті будуть звернені авторам. Оцінка праць і премійоване наступати ме в міру їх вплину. Праці належить надсилати до канцелярії Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10. — За Головний Видїл Товариства „Просвіта": Іван Кивелюк, голова. Антін Гапяк заст. секретаря. 3—3

— **Просвітна секція Союза Українок** отвирає курс модельованя, витинаня, виробу забавок і прочих діточих занять для провідниць захорон, сирітських приютів і матерій. Курс тривати ме два місяці, три рази тижнево по дві години, за місячною оплатою 10—15 К. Коли зголосить ся більше число учасниць, буде кілька безплатних місць для семинаристок. Зголошеня приймає п на Олеськівна, вул. Цитадельна ч. 9. між 3—5 год. попол. 3—3

— **Українські проспекти і внески** розіслали вже по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШИ

Андрій Кормова, хорунжий полку стрільців поляг в 21. р. житя дня 3. вересня с. р. геройською смертю на російськім фронті. Син селянина з Борового, жовківського повіта, бл. п. Андрія К., покінчив VI. гімн. клясу та своєю трудячістю і ширшим поглядом на світ давав надію, що стане одним з красших робітників нашого поневоленого народа. За своє хоробре поведеня два рази відзначений срібною медалю, а по смерти золотою медалю хоробрести. Полкова команда висилаючи золоту медалю батькови бл. п. Андрія з признанем підносить його незвичайну хоробрість, за яку товариші і підчинені відносились до нього з правдивою пошаною. — В. й. п.

Доріжняні додатки для урядників.

(ТКБ.) *Відень, 21. падолиста 1917.*

„Wiener Ztg." оголошує розпорядок міністерства фінансів в справі одноразового додатку до доріжняних додатків, які одержують державні урядники. При виплаті одноразового причинку принято 5 кляс у такій висоті: 1) для державних урядників та учителів з річною платнею від 14.000 - 18.000 К: І. класа 600 К, II. кл. 920 К, III. кл. 1030 К, IV. кл. 1140 К, V. кл. 1250 К; — 2) для держ. урядників та учителів з річною платнею від 10.000—14.000 К: І. кл. 420 К, II. кл. 660 К, III. кл. 770 К, IV. кл. 880 К, V. кл. 990 К; 3) для держ. урядників та учителів з річною платнею від 6.400—10.000 К: І. кл. 380 К, II кл. 590 К, III. кл. 700 К, IV. кл. 810 К, V. кл. 920 К; — 4) для урядників та учителів з річною платнею 4.800—6.400 К: І. кл. 370 К, II. кл. 570 К, III. кл. 680 К, IV. кл. 790 К, V. кл. 900 К; — 5) для урядників та учителів з річн. платнею 3.600—4.800 К: І. кл. 350 К, II. кл. 470 К, III. кл. 560 К, IV. кл. 650 К, V. кл. 740 К; 6) для урядників та учителів з річною платнею 2.800—3.600 К: І. кл. 300 К, II. кл. 380 К, III. кл. 470 К, IV. кл. 560 К, V. кл. 650 К; — 7) для урядників та учителів держ. з річною платнею 2.200—2.800 К: І. кл. 250 К, II. кл. 320 К, III. кл. 410 К, IV. кл. 500 К, V. кл. 590 К; — 8) для урядників та учителів держ. з річною платнею 1.600—2.200 К: І. кл. 180 К, II. кл. 260 К, III. кл. 350 К, IV. кл. 440 К, V. кл. 520 К; — 9) для практикантів, супленатів, канцелярійних офіціялістів, канцел. помічників, мужчин та женщин: І. кл. 180 К, II. кл. 230 К, III. кл. 280 К, IV. кл. 330 К, V. кл. 380 К. — 10) для асистентів, конструкторів висших шкіл і т. д. по 8 літах служби: І. кл. 180 К, II. кл. 260 К, III. кл. 350 К, IV. кл. 440 К, V. кл. 530 К. — Правительство заявляє також готовість признати робітникам всякої категорії, які служать найменше через 6 місяців, причинок в І. кл. 180 К, II. кл. 230 К, III. кл, 260 К, IV. кл. 330 К, V. кл. 380 К. — Для державних урядників та учителів на пенсії: а) з річн. платнею до 1000 К одноразово 100 К, б) з річн. платнею 1.000—2.000 К одноразово 120 К, в) з річн. платнею від 2.000—9.400 К одноразово 126 К. — Для вдів по держ. урядниках з вдовичою пенсією до 1.000 К. одноразово 80 К, від 1.000—2.000 К одноразово 96 К, з вдовичою пенсією від 2.000—6.000 К одноразово 114 К. — Для державних функціонарів, що не належать до категорії урядників та слуг на пенсії, причинок в квоті 100 К, для вдів по слугах 80 К, для держ. функціонарів на пенсії, які належать до категорії робітників, 80 К, для вдів по них 60 К.

Нова англійська офензива.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 21. падолиста.

У Фляндрії від полудня віджив огонь під Дікскіден і під лісом Гугухьстер. Після великих филь огня прийшло до ворожих наступів в Артоа, які відперто. Між Арра і С. Кантен артилерійські бої дали початок англійським наступам, яких головний удар ішов між дорогами з Баном і Перон до Камбре. На боєвищи головного наступу вдало ся ворогови під охороною численних панцирних вовів посунути ся вперед. Наші резерви здержали удар на своїх заднїх становищах. Місцевости в боєвій области остали ся в руках ворога.

Сильний огонь тривав до півночи. Ниві рано розпочав ся він дуже завзято.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 21. падолиста.

Над дол. Піявою італ. артилерія пляново острілює місцевости на східнім березі. Зрештою нічого нового.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити** се на житє, а заразом підписати **VII. воєнну позичку**; сї обезпечення перево-дить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фонїк“** у Відни тільки з

Ц. к. австрійським військовим фондї для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтей. новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній новичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

303 16-45

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 23. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Ераста ап. — римо-кат.: Климентія.

Завтра: греко кат.: Міни і Вікт. — римо-кат.: Емілії.

В виду переношеня бюр Українського Відділу тов. „Якор“ з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор“ Львів ул. Сикстуска ч. 43 I.

442 7-7

На українську школу ім. кн. Льва у Львові (на Личакові, вул. Клушинська ч. 5) зложили датки в коронах сліцуючі Вп. Добродії: Всч. о. Юл. Дуткевич, Яжів 50, заходами Всч. о. І. Мельника, пароха в Берегах п. Самбір збірка в церкві в день св. Вич. Димитрія 73·86, Вп. п. Василь Кезбур секретар громадський також 10 і о. парох 10, разом 93·86, котрі переслано на книжочку Тов. взаїм. Кредиту „Дністер“ ч. 3980. — В Девятирі заходами Всч. о. Гойдиша зібрано в церкві дрібними датками 16·60, крім того зложили: Анна Лука, Маруся Шупер, Анна Гринюка і Дмитро Добош по 1, Филипович і Маруся Мелоко по 2, Ксеня Ковенко 3, Параня Стик 0·40, Всч. о. Володимир Гойдиш 5, разом 34, котрі переслано на книжочку Тов. взаїм. Кредиту „Дністер“ ч. 8080. Управа Кружка ім. кн. Льва у Львові на Личакові, котрий завідує сею школою, складає отсим найщирійшу подяку щедрим жертводателям і просить умильно нашу суспільність о дальшу підмогу.

ПОДЯКА.

Переповнені вдячністю для всїх тих, що по причині смерти нашого найдорожшого мужа, батька і дїдуня, бл. п. Антонія Сенницї, будьто помічю, будь словом розрадн нам посїщали, почуваємо ся до обовязку отсею дорогою зложити слова щирої подяки.

Перекосїм вдячність наша належить ся Вам, Всч. о. сов. Куриашович з Зазитова, що не зважаючи на всякі труди, все несли Ви слова потїхи хорому, відносили на дусї нас зажурених, а відтак з справленем похоронних обрядів і пращальним словом звеличили сей сумний обряд.

Не менша дяка Вам, Всч. ОО. Райтаровський з Сорок і Пелех з Ярічова за ласкаву участь в похоронній відправі.

Щиро дякуємо Вам, учительський зборе з Запатова, що не забули давнього свого управителя і спільно з шкільною дїтворою віддали послїдну прислугу.

Вам, Впов. п. інспектор Лешега, дорогі товариші і знакомі дякуємо, що з нами співчули в тім великім горю і взяли участь в відпровадженю тлїнних останків на вічний супочинок.

Нехай Всевишний винагородить Вам Всїм сторицею за Ваше добре серце.

В Запитові, 15. падолиста 1917.

Родина Сенниця, дїти і внуки.

ОГОЛОШЕНЯ.

Правники! Всї книжки і скрипти правничі до іспитів і ригорозів, як також репетіторія можна набувати у знаній антикварии **А. МІНЧЕЛЕССА у Львові, вул. Коперника 2.**

454 2—3

Дівчина 30-літня, пошукує заряду дому у священика або вдівця. Варить смачно, шие, знає домове господарство, музикальна. Найрадше в околиці Ярослава, Перемишля. — Близші пояснення у п. М. Пацияської, Биківка II ч. 8. 458 2—2

Вдхм. ц. к. шанд. в браку видїмости пошукує сею дорогою образованої красуні Українки в цїлях матримоніальних. — Листи неключімові під „Самітний“ до Редакції „Дїла“ до кінця с. м. 459 2—2

Панночка 20-літня приме лекцію на сел до дїтей з народної школи, або видїмової. — Зголошеня слати на адресу: професор Іларіон Левицький, Крашевського 23. II. п., Львів. 460 1—3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най заповнить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укцюду О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50. — Висилка лише за готівку. Здовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКОПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 871A 11—25

ДЯКА пошукує сейчас **уряд парохіяльний в Ставчанах** коло ЛЬВОВА.

450 2—3

Вже вийшла з друку книжка п. з.

ВІЙСКОВІ ПРИЧИНКИ

і засмотрене родин осіб військових.

Практичний порадник, засмотрений 33. взорами прошень, представлень, зажалень і відкликів написав

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Ціна одного примірника 2 К, зі звичайною пересилкою о 20 сот. більше, з порученою пересилкою о 65 сот. більше.

Книжка на часі. Просимо спішити ся з замовленями, присилаючи рівночасно гроші на адресу:

Краєве Товариство господареське „Сїльський Господар“.

ЛЬВІВ, вул. Зиморовича 20. VII 1—3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

тов. кредитового

„СВІЧА“

в Журавні

вібудуть ся дня 1. грудня 1917 о годині 2. по полудни в комнаті „Правної Помочи“ в отсим порядком дневним:

1) Отворене Зборів.
2) Відчитаме протоколу з послїдних Загальних Зборів.
3) Звіт куратора, установленого ц. к. судом повітовим.
4) Вибір членів Ради Надзираючої.
5) Вибір членів Дирекції.
6) Вибір членів комісії контрольної.
7) Приняте нових членів.
8) Внески і запити.

За судово установленого куратора
Іосиф Лагинський.

Журавно дня 11. листопада 1917.

455 1—1

Офіціс без тайни.

Збірка казок з анґл. мови

Одна з найлїпших творів Оскара Уайльда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гори:

А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

304 B 5—15

Однока українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренту п.

„КАРПАТІЯ“

44—1

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се усї зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і виплаліть обезпеченя.

Правнае по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює повички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію **Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 277. (9529) Львів, субота 24 падолиста (11. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чверть річне . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічне . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 23. падолиста 1917.

Д. 20. с. м. поставлено в угорськім парляменті ряд інтерпеляцій в приводу прогологошеного в австрійській палаті послів становища чехів, які, домагаючи ся перебудови Габсбурської монархії на федерацію національних держав і вокрема прилученя Словаччини до країв чеської корони, тим самим звертають ся проти цілості і цілости угорської держави.

Відповідаючи на ті інтерпеляції, президент міністрів Векерле заявив, що проти нападів на цілість і цілість угорської держави поробив відповідні заходи як у австрійського президента міністрів, так і перед Короною. Д р Зайдлер заявив йому, що австрійське правительство в тих нападах очевидно не солідаризує ся і стоїть на становищі, що національні змагання народів держави можуть бути здійснені тільки в рамах коронних країв.

Далі Векерле заявив, що на основі Найвищого уповажненя може оголосити заяву Його Величности, що „виключена є навіть можливість, щоби Його Величність цілою могучістю монархії не удержавняв змагань, які звертають ся чи проти законної самостійности чи проти територіяльної цілости угорської держави".

Дня 21. с. м. повторили ся в угорськім парламенті інтерпеляції в тій самій справі. Між ин. поставлено до президента міністрів домаганє, щоби він постарав ся о відчитанє цісарської заяви також в австрійській Державній Раді. Він перше відповів, що повторюванє тої самої справи тільки ослабляє повагу Угорщини; що до відчитаня цісарської заяви в австрійській Державній Раді, то нема відповідної форми для перепеденя сего бажаня, а при тім могло би се витворити прецедене, небажаний також для Угорщини.

Ся дискусія в угорськім парламенті викликала відгомін в австрійській палаті послів. На засіданю 21. с. м. чеські і словінські посли звернули ся до правительства з запитанєм, в якім запротестували проти втягани корони в політичні дискусії, — „бо таке поступованє в теперішнім часі не може мати иншого наслідку як той, що народи, яких інтереси і змаганя є сим діткнені, тим болючійше мусять відчувати ріжницю між народом, що має державну самостійність і зверхність, і народом, позбавленим самостійности.

З німецької сторони внесено знов запит Лінгенгана, який звертаєть ся проти заяви д-ра Зайдлера, що національні змаганя народів Австрії можуть бути здійснені тільки в рамах коронних країв. Німецькі посли бачуть у сім небезпеку, що коронні краї можуть стати підставою федеративних змагань і питають ся, чи д-р Зайдлер має у тій заяві на думці тільки коронні краї чи Австрію як державну цілість.

Як бачимо, дискусія про перебудову Австрії природним ходом перекидаєть ся й на Угорщину, стає дискусією про перебудову монархії. Як на Угорщині думають про се, видно з заяв мадярських послів, що відповідю на змаганя, звернені проти самостійности й цілости угорської держави, може стати клич: Геть з Австрією!

Проти прилученя українських земель до Польщі.

Львів 23. падолиста 1917.

На зазив Народного Комітету зїхала вчера до Львова коло сотка наших найчільнійших мужів, повітових організаторів і мужів довіря нац. дем. партії, щоби забрати голос в справі, що потрясла цілу українську суспільність, а саме в справі задуманого прилученя Галичини до плянованої польської держави. Мимо засіданя парляменту прибуло з Відня значне число українських послів: віцепрезидент палати послів Юліян Романчук, д-р Кость Левицький, д-р Олександер Кодесса, д р Льонгін Цегельський, д-р Сидір Голубович, д-р Володимир Бачинський, Вячеслав Будзиновський, Лев Левицький і о. Степан Онишкевич. Явив ся також гурт инших українських соймових послів: д р Антін Дрбачевський з Дрогобича, д-р Теофіль Корош з Перемишля, д-р Іван Куровець з Калуша, д р Роман Перфецький зі Львова і член краєвого Виділу Іван Кивелюк.

Наради вели ся під проводом голови Народного Комітету пос. д ра Костя Левицького; секретарював секретар Народного Комітету д р Степан Баран.

З'їзд відкрив д р К. Левицький отсею промовою:

Денний порядок з'їзду обнимає дві справи: 1) справу плянованого осередними державами прилученя Галичини до Польщі і 2) справу відновн політичної організації.

Приводом до скликаня сеї наради була перша справа, так як намаганя до прилученя українських областий до Польщі найбільше затривожили закровавлене серце українського народу.

З початком сеї великої війни ми надіяли ся, що осередні держави визволять нам Україну розбитєм російського царату. Так не стало ся! Російського деспота розбила революція всіх народів Росії та у сій революції власними силами піднялась вольна Україна, поклавши на руїнах російського царату основи своєї власної державности.

Наші домаганя, аби з добутих українських областий утворити окремий від Польщі державний організм, та аби українські области в Австрії зістали сполучені в один український край на основі національно-територіяльної автономії, не находять послуху у осередних держав.

На першу вість про дипльоматичні торги Берліна і Відня піднесла наша УПР. з парляментарної трибуни прилюдний протест проти прилучуваня якої-небудь частини української землі до польської держави. Але памятний день парляментарного протесту 9. падолиста с. р. не може промикути без відзиву українського народу. Ми не можемо легковажити грядучих подій, що загрожують житю народу.

Наша галицька земля ніколи не помирила ся з польським панованєм і ніколи не помирить ся. Отсей наш голос мусить бути рішучий і так голосний, щоби почув його весь культурний світ.

Як горожани Австрії—ми станули непохитно при сій державі, домагаючи ся від неї нашої національної самоуправи на нашій питомій землі! А коли нас мають звідси відкинути, то піднимаємо визвольний клич самоозначеня українського народа! В імя сего клича заявляємо, що під пановане польське не підемо,—всяке придучуване українського народу до польскої державности вважаємо найтяжшим насильством, та будемо боронити ся проти сего всіми способами!

Най віра в правду народну додає нам сил у борбі проти сього польського замаху на нашу землю, на наше право і на нашу свободу!

Опісля відчитав д-р К. Левицький проект всенародного протесту, предложений Народним Комітетом; сей протест подамо завтра.

З черги забрав голос д-р Степан Баран, який в основнім рефераті представив розвиток української справи від початку війни по обох боках кордону і предложив з'їздови отсї резолюції:

I. З'їзд членів Ширшого Народного Комітету і мужів довіря укр. нац.-дем. партії у Львові дня 22. падолисте 1917 витає як найщирійше величаві прояви національної свідомости і змагань наших закордонних земляків до утворенн українського державного організму на руїнах царату і пересилає братній привіт Українській Центральній Раді в Київі як основі українського парляменту і Ґенеральному Секретаріятови в Київі як українському правительству, бажає їм сердечно дальших успіхів аж до утвореня державної самостійности зі всіх українських земель.

II. З'їзд протестує як найрішучійше проти змагань віденських і берлінських кругів прилучити і Східну Галичину як неменше і якунебудь иншу часть української землі до плянованої польської держави, вважаючи таке прилученє українських земель до Польщі за насильство над цілим українським народом, проти котрого український нарід буде бороти ся всіми способами аж до загину.

Тепер розвинула ся довга дискусія, в якій забирали голос д-р Роман Секела з Яророва, ред. „Ukrainische Korrespondenz" п. Володимир Калинович з Відня, о. Андрій Пеленський з Лисятич пов. Стрий, о. шамбелян д-р Степан Юрик з Золочева, д-р Василь Щурат зі Львова, ред. д-р Михайло Ловинський зі Львова, дир. Антін Крушельницький з Городенки, о. Александер Стефанович зі Львова. б. посол д-р Роман Перфецький зі Львова і член краєвого Виділу Іван Кивелюк. З'окрема замітною була довша промова посла д ра Цегельського, в котрій він подав деякі цікаві подробиці віденської політики в українській справі.

По замкненю дискусії принято одноголосно протест проти прилученя Галичини до Польщі, резолюції, поставлені д ром Ст. Бараном, резо-

люцію д-ри Секели з зазивом до укр. суспільности, щоби складала жертви на Народний Фонд і фонд народної оборони і резолюцію дир. Крушельницького з зазивом до Укр. Парл. Репрезентації, щоби скликала міжпартійний з'їзд до Львова.

Пополудневі наради розпочали ся рефератом д ра Барана про переведене організації політичної в краю. Треба відновити повітові організації в краю, скликуючи в найблизшім часі наради в кождім повіті для вибору організатора, його заступника і 5 до 10 осіб повітової організаційної ради. Про вибір належить повідомити Народний Комітет. Безумовно треба втягнути до політичної організації і наше жіноцтво, котре пр. в збиранню датків на народні цілі може принести нам величезні услуги. Для переведеня поодиноких філій є вказаним утворити при повітовій організації окремі секції, кооптуючи до них діяльнійші одиниці.

Як найважнійші і чергові задачі повітових організацій були би: заступство і оборона наших національних інтересів перед військовими і цивільними властями, збиране матеріялів про надужитя публичних органів супроти української людности і пересилка сих матеріялів Української Парляментарній Репрезентації у Відни, яка їх використає в відповідній дорозі, несене правної поради, зорганізоване акції в висилкою протестів проти прилученя Східної Галичини до Польщі, які належать присилати під адресою Народної Канцелярії у Львові, Ринок ч. 10 котра перешле їх на відповідне місце — збиранє датків на Народний фонд і пересилка грошей під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок 10, кн. вкл. ч. 5000, поширюване між народом тижневника „Свобода" і взагалі віднова і оживленє українських культурних і господарських організацій, щоби у нас семих витворити таку силу, котра вперла би ся всяким ворожим ватім

Організаційний реферат закінчив д-р Баран поставленем слідуючої резолюції, яку одноголосно принято:

З'їзд взиває повітових організаторів і мужів довіря, щоби в найкоротшім часі перевели зглядно відновили організацію в своїх повітах, з'організували акцію в висилкою протестів проти прилученя Східної Галичини до Польщі, з'організували акцію в справі збиранія датків на Народний фонд і на Фонд народної оборони і поширюваня „Свободи" між народом і взагалі відновили, оживили і поглубили українські політичні, культурні і господарські організації, а окрема, щоби до політичної акції втягнули і українське жіноцтво.

В дискусії, що обертала ся не тільки коло справ політичної, але й економічної організації, яку порушили дир. Крушельницький і посол д-р Куровець — забирали голос: дир. Крушельницький, д р Лесь Кульчицький, о. Омелян Трешневський з Хороброва пов. Сокаль, б. посол д р Іван Куровець, ред. Володимир Калинович, о. Григорій Горняк з Винник пов Львів, д р Андрій Чайковський, член кр. Виділу Іван Кивелюк і посли д р Цегельський та д р Володимир Бачинський.

На внесенє д ра Курівця рішено візвати Укр. Парл. Репрезентацію, щоби присвятила пильну увагу господарським справам, а окрема на случай, коли би прийшло до примусової редукції приватного майна. Принято внесенє дир. Крушельницького з зазивом до „Сільського Господаря" заняти ся зорганізованем централі наших кооператив.

В год. 7·30 вечером голова нарад д-р Кость Левицький замкнув засіданє коротковою промовою, в якій підніс повагу нарад і вагу принятих ухвал. З окрема з приводу домагань, ставлених деякими бесідниками, щоби посли об'їздили округи, звернув увагу на важні обовязки послів, яких сповненє вимагає постійної присутности в Відни.

Програма Секретаріяту фінансів.

Українське міністерство фінансів

(Ф. К) *Відень, 18. падолиста 1917.*

„Русское Слово" з 28. м. ст. жовтня в телеграмі з Києва повідомляє:

Нарада під проводом генерального секретаря фінансів Туган Барановського, розглянувши проект доповненя до правительственної Інструкції Секретаріятови фінансів, призналa, що на Секретаріят фінансів пятьох губерній переходять всі функції міністерства фінансів.

Секретаріят має право установляти податки, передаючи проекти податків до затвердженя правительства, укладає преліминар розходів пятьох губерній, в його заряді находить ся в головний скарбовий уряд України.

Большевики за завішенем оружя.

ЛЬОНДОН (Райтер) ТКБ. Російська іскрова телеграма доносить, що правительство большевиків поручило головнокомандуючому, щоби порозумів ся з полководцями противників та предложив завішенє оружя, для розпочатя мирових переговорів.

Опорожненє Скалату і Грималова?

БУДАПЕШТ. До „Az Est" доносять зі Львова:

Достовірні відомости з Тернополя потверджують, що Росіяни приготовляють ся до опорожненя східно галицьких місцевостий Скалату і Грималова. Наочні свідки доносять, що російське військо опорожнило вже перші лінії передтими місцевостями.

Поляки у Черніна.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Polnische Nachrichten" доносять: На закрошенє міністра заграничних справ Черніна 22. с. м. о год. 6 поп. прибули польські члени делегацій до міністра на конференцію, яка тревала годину. Цілию конференції було порозуміне з делегатами перед початком сесії та уділенє їм інформацій в справах, які будуть предметом нарад. В польських посольських кругах вачувати, що Чернін порушив також польську справу, але розмова не виходила поза загальні рами звісні з заяв міністрів в палаті послів. Такі конференції мають відбутя ся в тих днях також з иншими групами делегацій.

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Львів, 23. падолиста 1917.

В доповненю справозданя ц. к. Бюра кор. з засіданя палати послів з 22. с. м. подаємо отсей зміст промови п. Петрицького в дискусії над запитами в справі апровізації.

П Петрицький аргументував свої запити в справі апровізації східної Галичини, вказуючи на великі недостачі головно в східній Галичині, та на нужду серед українського населенія, яке крім сего є наражене на переслідуваня й клавети. Витикає дальше, що військові причинки, також причинки для евакуованих є недостаточні. Вказує на упадок рільничої продукції, наслідком чого населенє в відбитих областях не може вижити ся. Управлено ледви половину области, управленої в мирних часах, й мимо сего в дальшім тягу переводить ся безглядні реквізиції. Деяким повітам наказано доставити о много більшу скількість, чим жнива загадом принесли. Не ліквідує ся военних чинатьб, не достарчає ся найконечнійших средств до житя й предметів ужитя. Акція в справі будови домів для бездомних цілковито понехана, не вчинено старань о приготованє весняних засівів, військові і цивільні власти старають ся в першій мірі про західну Галичину, а в східній Галичині дбають тільки про міста та велику посілість.

НОВИНКИ.

Львів, 23. падолиста 1917.

— **Конкурс на однострій українського війска.** „Кіевская Мысль" з дня 26. м. ст. жовтня повідомляє: Український Військовий Комітет оголошує конкурс на виконанє проектів однострою для українських військ на час війни і мира. Однострій на час війни мусить відповідати умовам сучасного походного житя й тим матеріялам, які видає інтендантство. Однострій на час мира мусить бути у згоді з історично-національними українськими традиціями.— Ф. К.

— **Урядам парохіяльним** львівської архиепархії подаємо отсим до відома, що на основі рескрипту ц. к. Намісництва з 29. жовтня 1917 р. ч. 4376 і асигнати ц. к. гал. дирекції скарбу з 7. падолиста с. р. одержали ми підмогу для военних сиріт за III. квартал що йне 20. с. м. і безпроволочно її розсилаємо, сим разом на адреси урядів деканальних. За IV. квартал с. р. постараємось о підмогу тільки для тих сиріт, яких викази вже маємо у себе, за те за I. квартал 1918. будуть могли одержати підмогу і такі военні сироти, які не були дотепер в нашій евіденції, особливо діти з новоосвоєних повітів. В тій цілі просимо, щоби всі без виїмку уряди парох. зволили надіслати нам найпізнійше до 15. грудня с. р. викази военних сиріт, що перебувають в їх парохіях; кажемо всі без виїмку тому, що протягом року позаходили многі зміни, деякі сироти померли, инші переступили вже 14 рік житя, деякі знова діти осиротіли доперва сего року, отже на 1918 р. мусимо виготовити зовсім новий елябораг. Пригадуємо, що під военними сиротами розуміє правительство дітий понизше 14 року житя, що в наслідок военних подій стратили обоїх або одно в родичів (опікунів), не побирають військового причинка, не посідають середників до удержаня і є здані на чужу ласку. В виказах треба навести докладно: імя і назвище сироти, дату її уродженя, імена родичів, дату і причину їх смерти та маєтковий стан. Маємо повну надію, що всі уряди парохіяльні зволять в інтересі самих сиріт виготовити точно такі викази і надіслати нам у висше згаданім реченци. — За „Укр. епархіяльний Комітет опіки над военними сиротами" у Львові (ул. Домініканська 11) о. В. Лициняк.

— **„Українсько руський словничок до кобзаря Шевченка".** 38 стор. Ц. 75 к. Склад видавниц: Херсон. Рішелієвска вул., д. Гордової. Товариство „Українська хата". Продаєть ся по всіх книгарнях. Таку оповістку знаходимо в київських часописях.

— **З перемиської епархії.** Нам пишуть: Заряджене преосв. д ра Коциловського в справі уживаня української мови і правописи в урядованю приняли всі з радістю. Але щож з заряджена, коли воно не обовязує самої консисторії. Один з референтів і то фундацій (о. Войтович) виготовляє і дальше начерки грамот фундаційних „язичієм" і правописю „етимологическою". Як мають слухати москвофіли на провінції, коли їх протектори в консисторії заряджена свого владики не слухають?

— **З полону.** Вже 9 місяців, як я в російській неволі. На всі мої картки, яких я не мало написав ся, до нині не дістав на превеликий жаль і сум ніякої відповіди. Для того уклінно прошу Хвальну Редакцію помістити в своїй часописи, що Іван Гірняк, полон. У. С. С. просить рідню і знайомих писати на таку адресу: Сибір, Тебольска губ., гор. Ялуторовськ „Народний Дім". — Іван Гірняк, У. С. С.

— **Відзначене.** Хорунжий при п. п. Михайло Крижановський з Бучача, дістав за бодре поведенє супроти ворога в боях на східнім фронті медаль хоробрости II-ої кляси.

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство.

Відбудова краю.

Негайна поміч для мешканців знищених сіл.

Централа для відбудови краю поручила обіжником в 28. VIII с. р. ч. 6788/I. ц. к. старостваи, щоби вони постарали ся о забезпечене помешкань для людий, навіщених военним знищенем, о поміщеня на перехованє земледілців і перезимованє живого інвентаря.

Коли місцевість не є зовсім знищена, треба старати ся о поміщене погорільців в першій мірі в домах, яких властителі втікли або у суси-

Найдешевше жерело

обезпеки на житє вдав з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 17-48

дів в тій самій або близькій громаді. За приміщене, яке дасть ся таким бездомним, має ц. к. староство платити чинш. Справа чиншу є унормована обіжником Централі відб. краю з дати 20/9. 1917, ч. 6788/3/I. Староства мають виплачувати до рук бездомних найвисший чверть річне з гори: по селах для голови родини 18 К; для членів родини вище 8 літ, о скільки мешкають спільно з головою родини, по 12 К, для членів родини инше 8 літ по 6 К; по містах для голови родини о 12 К, для прочих членів родини о 6 К більше на особу як по селах.

Ц. к. староства мають чимскорше, а найпізнійше до 15. жовтня с. р., предложити Централі для відб. краю внесене на приписи на сю ціль кредиту; мають се вчинити по устаденю скількости родин безталанних і на основі вище поданої нерви. Скоро ц. к. староства одержать кредити, мають асигнувати чинші кайму збірними наказами заплати, після громад, безпосередно до рук бездомних найменців.

В місцевостях, які не є зовсім знищені, треба навіть сильнійше знищені будинки можливо найменшим коштом відреставрувати та ужити їх на помішене бездомних. Також більші будинки, які належать ся до відомств, а в яких крім властителя та його родини можнаби помістити більше число бездомних, треба коштом субвенції тимчасове направити під условєм, що властитель згодить ся відступити кілька комнат бодай через два роки безплатно на мешкане бездомним.

Колибн всї наведені способи були невримінимі вглядно невистарчаючі, треба приступити до будови тимчасових хат в одною кімнатою і стайнею під одним дахем і то у власним загряді або через віданє будови в підприємство місцевим людям. Остаточно можна будувати також чотирокімнатові бараки на помішене чотирох родин, але лише в найконечнійшій потребі.

Колиб на місци не можна було таких тимчасових хат збудувати, мають ц. к. староства жаждати від Централі для відб. Галичини на післаня готових хат.

В знищених місточках, де заходить необхідка потреба розміщеня бездомних, треба чим скорше приступити до направи ушкоджених будинків коштом призначеної на сю ціль субвенції. В случаю потреби треба ставити по містах і місточках для найбідійшого безрахівного населеня більші бараки на шість або й більше родин, а також бараки на помішене найконечнійших склепів для населеня, що живе з торговлї. В крайній потребі доставить такі бараки готові Централя для відбудови краю.

Ц. к. староства дістали наказ предложити Централі для відбудови план розміщеня бездомних і жаждати кредиту на переведене згаданих будівель. Поручаєть ся ц. к. староствам переведенє сеї акції при помочи ратункових комітетів, які повинно ся основати в кождій знищеній місцевости. Комітети такі мають складати ся з людий досвідчених і заслугуючих на довіре.

Виплата грошевих підмог на відбудову.

Централя для відбудови Галичини звернула при кінци серпня с. р. увагу начальникам будівельних експозитур, щоби вони виплачували підмоги на відбудову безпосередно до рук пошкодованих через почтову касу шадничу і то збірними наказами заплати, т. є. для більшого числа осіб в тій самій громаді. На будуче не повинно так діяти ся, щоби начальники експозитур переказували собі якісь квоти з почтової каси шадничої, а відтак виплачували їх пошкодованим; рахунків підприемств і більших достав не можуть начальники експозитур вирівнувати самі, лиш мають їх опініювати і відсилати до Централі до реалізованя.

Таксамо поручила Централя начальникам експозитур, щоби вони без непотрібної проволоки виплачували тим пошкодованим, що самі відбудовують ся, грошеві підмоги в міру, як поступає відбудова. Сей обіжник має дату: 14 вересня 1917 ч. 4515/14/I. Се вже третий обіжник, яким Централя старає ся положити край надужитям при виплаті грошевих підмог на відбудову.

Сільський Господар.

Лист з Яворова.

Українська гімназіяльна бурса. — Ще про „безкон. фесійну" народну школу. — Закон чи безправство.

В третім шкільнім році реактивованої після ворожої інвазії приватної української гімназії в Яворові отворено остаточно в властиво також відновлено заходами Кружка УПТ бурсу для гімназіяльної молодіжи, щоби тим робом дешевим або даровим приміщенем дати змогу убогим а пильним ученикам користати з науки та відтак виходити їх на чесних, бодрих і патріотичних громадян. Поки що мешкає в бурсї 30 учеників, а містить ся вона безплатно в каменицї „Народного Дому", який все радо спішить з поміч та пособляє кождій народній справі а з окрема всяким доброїйним нашим інституціям, хоч попри се стрічають його дуже неоправдані завидя і не основані клевети таки від своїх земляків, що то в своїм ревнім патріотизмі всюди нажили глядають і вміють бути платними дїячами виключно в фінансових інституціях, коли їх хто другий заложить і приберає фондів, а поза тим всякі инші українські товариства омивають і на сором і ганьбу передплячують ворожу пресу. Попри бурсу істнує ще окремо „Дешева кухня", котрої видатки покриваєть ся в части з державних фондів, призначених на підмогу бідному населенню. Ведене сеї кухні спочиває головно в руках п. директорової Біленької, яка не шкодить ніж себе ні труду ні праці, щоби молодіж мала на час теплу а пожиньу страву. З численних наших пань в Яворові дуже мало хто інтересуєть ся бурсою та кухнею, а п. Біленький найенергійнійше помагають ще Коронівська і Тимківичівна.

Ще правда деякі ученики доносять бодай в части видатки в бурсї і „Дешевій кухни", але більшість їх супроти дорожні і тяжких виїмкових воєнних відносин не в силї покривати непомірно великих коштів удержаня. Колиж Кружок УПТ. не розпоряджає взагалї ніякими фондами на утриманє бурси і кухні, звернув ся Комітет, що завязав ся для ведення і справ бурси, до всїх місцевих наших людий, до населення в повітї а також до всього українського загалу в краю з взивом і прошенем о негайні датки і жертви в грошах чи найрадше в споживчих артикулах, які належить надсилати на руки дир. Яр. Біленького.

Наші сусїди, що разом з Жидами становлять ледви пяту часть цілого населення в повітї, вже другий рік удержують свою бурсу в Яворові та всїми силами і способами ратують сю свою polsk y placówk y na wschodnich kresach від упадку. Тим то і ми не смімо остати по заду своїх ворогів та мусимо всїх старань доложити, щоби наша українська бурса гімназіяльна як слїд розвивалась, що-раз більше могла примістити і удержати учеників а з слїдуючим шкільним роком найшла ся в своїй власній хатї. Добра воля і щира поміч все переможуть. Спільними, громадними силами здвигнув наш нарід немало вже величавих інституцій, тож несобить щедрими датками українську гімназіяльну бурсу в Яворові. Уповаймо лиш у свої власні сили і власну поміч, бо від властий, що їх вдало ся завдяки ріжним політичним обставинам захопити в руки, не можемо діждати ся вдїйснення навіть того, що нам правно по закону належить ся. Возьмім хоч би справу системізовання посади катихита гр.-кат. обряду при українській 4 клясовій народній школі ім. Шевченка в Яворові.

(Конець буде.)

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 22. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На захід від Монте Мольйотто відперто в протинаступі Італійців.

Між Брентою і Піявою цїс. стрільці з першого полку і Вїртемберці здобули наступом Монте Фонтана Сокка й Монте Спінуча. На Фонтана Секка піймали ми 200 альпінів.

На сходї та в Альбанії нїчого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 22. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Тирольські цїс. стрільці і вїртемберські війска здобули між Брентою і Піявою вершки Фонтана Секке і Спінуча.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Македонський фронт: Нїчого важного.

ЗАХІДНІЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руппрехта: У Фляндрії гарматна боротьба обмежала ся до спустошуючого огня. Вечером став ся він загальнійший між Polkapelle і Passchenadele.

Відперто наступи Англійців на північ від Льоне та на полудне від Скарпи.

По скріпленім огни вчера рано під Riencourt слїдували тільки слабші наступи, які зломане в огни.

Боротьба на полудн. захід від Cambrai ведеть ся дальше. Масовим ужитєм панцерних самоходів та піхоти, як також гоненем вперед кінноти намагав ся ворог перевоїти нашу лїлію, що йому не вдало ся в першім дни наступу. І тим разом се йому не повело ся. Вправдї міг незискати нетелику область, але не осягнув більшого успіху. На його віддїли, на які спрямовано успішний огонь наших гармат й жашкових крісів, проріджуючи його ряди, впав протинаступ нашої хороброї піхоти. На зах. березї Скальди відкинув він непрятеля до Anneux і Fontaine, а на східнім до становищ на схід від Ronnilly, з котрих був вийшов.

Перед нашими лініями й за ними лежать розкинені по цілім полї боротьби останки знищених панцерних самоходів. Під вечер боротьба ослабла На полудне від Vendhuille неприятель не відновив наступів. Сильні франц відділи вдерли ся на полудневім фронті St. Quentin до нашої першої лінії. Відперто їх в протинаступі.

Група військ німецького наступника престола: В звязи з наступом Англійців розпочали також Француси сильні наступи між Craonne та Berry au Bac. Випередила їх нагальна гарматня боротьба, яка з малими перервами тревала цілий день. На півн.-схід. від La Ville остало одно французьке гнїздо. В инших відтинках відперто неприятеля огнем, а там де вдер ся, відперто в рукопашній боротьбі.

Пор. Бемс скинув ворожого летуна, чим осягнув 22 воздушну побіду.

З дня 22. падол. вечером.

З Італії доси нїчого нового

На сході нїчого важного.

На полуд.-захід від Cambrai зломано нові англ. наступи.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 24. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Міни і Вікт. — римо-кат.: Еміл.

Завтра: греко кат.: 25 Н. по Сом. — римо-кат.: 26 Н. по З.

| **З УТП.** Що до оголошеня нашого, поміщеного в числї 267 цїнної часописи „Дїло" просимо ласкаво спростувати в найближшім числї, що жертву 25 корон на „Рідну школу" вложив о. Володимир Венгринович а ні як було милько подане о. Венгжиновичь. Се спростоване просимо помістити на жадане жертводавця. — Канцелярія Українського Педагогічного Товариства."

| **Загальні збори філії тов. „Сільський Господар" в Комарні** відбудуть ся в понеділок 26. с. м. в сали Товариства Задаткового зі слїдуючим денним порядком: 1) Звіт Ради. 2) Звіт делегата тов. „Сільський Господар". 3) Звіт делегата Союза молоч. Спілок в Стрию. 4) Вибір нової Ради. 5) Внесеня й запити. — о. Василь Кузич, голова, Олекса Білик, секретар.

| **В виду переношеня бюр Українського Відділу тов. „Якор"** з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 I.

442 7—7

КОЖДИЙ а саме: офіцир, жовнір, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечитись** як на житє, а зараз підписати VII. **воєнну позичку**; сі обезпечення перевидить ся на основі умови з Товариством житевих обезпечень **„Австрійський Фенікс“** у Відни тільки з

Ц. К. австрійським військовим фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лікарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дітий. новина!

Обезпечене в державних бонах на літ 9 пятне по девяти літах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на літ	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довірія.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

393 17-45

Спосібні челядники

замісцеві, знайдуть зараз заняте

в Міській Фабриці вуджениии

МЕТКИХ СКЛЕПОВИХ

шукаємо — Зголошувати ся особисто враз з свідоцтвами до Дирекції фабрик міської. Львів — Габриелівка. 461 1—2

Міський Уряд господарчий.

Вахм. ц. н. жамд. в браку знайомости кохаючу особу дорогою образованої красуні Українки в цілих материнських. — Листи незнаймові під „Самітний“ до Редакції „Діла“ до кінця с. м. 459 2—2

ДЯКА

пошукує сейчас уряд парохіяльний в Ставчанах коло ЛЬВОВА.

450 3—2

Панночка 20-літна приймє лекцію на сей до дітей з народної школи, або виділової. — Зголошеня слати на адресу: професор Іляріон Левицький, Кршижевського 23. II. п., Львів. 460 2—3

Правники!

Всі книжки і скрипти правничі до іспитів і ригорозів, як також репетіторія можна набувати у знаній антикварни **А. МІНЧЕЛЕССА у Львові**, вул. **Коперника 2.** 454 3—3

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осінний тумний вечір, тому радимо закупити інтересні оповідання з часу великої війни

„СМЕРТЬ“ Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки з корчми.

Замовлять: **„Новітна Бібліотека“, Львів, Руська 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка“ Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с.

395 6 10

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916. 234 міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і ренту
Відень I. Hoher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки своєму довголітньому істнованю і великій своїй маєтковій силі і нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно-позичкові обезпечення „НА ЖИТЄ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разі його скорше смерти вже зараз його родині умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у дзюбелю або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кождого здорову особу до 55. р. життя навіть дітий
Можливе 55 літ треба лікарських оглядин
Рідня може обезпечити навіть тих, що в полон або полонені!

від 500 до 5000 корон
без лікарських оглядин
можливе 5000 К треба вже лікарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	66 К 33·50,	17·20,	6·—	
При 16 „ „ „	46 К 23·50,	12· „	4·10	

а через потручене в користь обезпеченого 9 К напивників відсотків (арт. 7. усл. обезп.) **всього 57 вглядно 37 К річно**

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на випрavу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

392 19—21

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- 16 літним реченцем *).

Не виповнювати! Премія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч. .....

Відповісти на всї питання чітко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Їй вік? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпеченнй?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. убезпечень відмінило вже коли цїлковито або в частинах несене на обезпечене, коли, де і яке Товариство? б) Чи в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лікарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпеченик є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпечене:	К ..... номінальної VII. австр. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: Назвиско:

За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 278 (9530) Львів, неділя 25 падолиста (12. ст ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 550

Руконисів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Одна примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Ґенеральний Секретаріят з'єднує всю Україну.

Львів, 24. падолиста 1917.

Можемо поділити ся з нашими читачами вісткою, яка підійме в гору всї українські серця. На основі „Кіевской Мысли" з 5. ст. ст. (18. н. ст.) падолиста, отже вперед 6 днів можемо ствердити, що Українська Центральна Рада не тільки не „вимордована", але навпаки, вона розширила свою власть на всї українські губернії, а її виконуючий орган, Генеральний Секретаріят України, доповнив ся цілим рядом секретарів, так що являєть ся тепер правительством, яке має у своїй власти всї потреби України.

Про се з'єднане цілої України під властю Української Центральної Ради і Генерального Секретаріяту України повідомляє урядова відозва Генерального Секретаріяту з 3. ст. ст. (16. н. ст.) падолиста, яку подаємо нижше.

Рівночасно Генеральний Секретаріят заявляє, що стоїть далі на становищи федеративного союза між Україною й Росією.

*

Відозва Генерального Секретаріяту України звучить:

Від Ґенерального Секретаріяту України.

Генеральний Секретаріят повідомляє всїх горожан, всї правительственні уряди, політичні і правительственні органи на Україні:

Центральне правительство всеї Росії не має змоги управляти державним житем. Цілі краї остались без правлячих центрів. Тому зростає замішане, політичне, господарське і суспільне. З огляду на те Секретаріят доповняєть ся тим часово Генеральними Секретарями для справ: апровізаційних, військових, судових, почтових, телєґрафічних і комунікаційних. Компетенція Генерального Секретаріяту розширяєть ся на всї ті губернії, де більшість населеня складаєть ся з Українців. Тому губернії херсонська, харківська, катеринославська і таврійська (без Криму) включаютьсяв територію України.

Всї органи тих губерній, а також горожани єдиної України всїх народностий мають звертати ся зі всїми справами до відповідних секретарів Генерального Секретаріяту.

Всї чутки й розмови про сепаратизм, про відділене України від Росії, се тільки контрреволюційна пропаганда або просто несвідомість. Центральна Рада і Генеральний Секретаріят твердо і ясно заявили, що Україна повинна остати в складі федеративної російської республики як рівноправне державне тіло. Теперішне політичне положене того рішеня не зміняє в нічім.

Доки не заключено мира між воюючими державами, робота на фронті не сміє спиняти ся. Армія мусить бути одіта, накормлена і в'оружена. Генеральний Секретаріят в порозумінню з компетентною Центральною военною властю ужиє всїх способів, щоби заспокоїти всї потреби армії.

Вибори до всеросійської конституанти повинні відбути ся, як назначено, 12 (ст. ст.) падолиста, коли до того часу не будуть змінені для всеї Росії.

Горожани і органи мають се принятн до відома і подбати з цілою енергією, щоби вибори переведено точно, активно і многолюдно.

В короткім часі Центральна Рада затвердить і Генеральний Секретаріят оголосить закон про українську конституанту. Виборчим органам подаєть ся до відома, щоби після виборів до російської конституанти не розвязувати виборчих апаратів.

Виробляєть ся план военної охорони всеї України від погромів, грабіжий і всякого безчинства. Комісарам губернським і повітовим дасть ся до помочи військові відділи. Комісарі мають вести рішучу і енергічну боротьбу з анархією і переступствами несовісних осіб. В справі боротьби з анархією і в цілю установленя доброго порядку Генеральний Секретаріят буде опирати ся на місцеві органи самоуправи, які являють ся органами місцевої власти, коло яких повинна з'єднати ся з цілю їх піддержки вся місцева демократія.

Кінчать ся праці над законопроєктом про управильнене земельних відносин і передачі „нетрудових" земель до розпорядимости земельних комітетів. Закон видасть ся в короткім часі. До того-ж часу мусить ся спинити всякі самовільні захвати.

Всїм місцевостям, органам і відповідальним особам поручаєть ся всї накази і порученя Генерального Секретаріяту виповняти точно і скоро.

Горожанам України поручаєть ся бути дійсно свобідними горожанами і активно та радо стати до помочи всїм органам у важній і загальній справі установленя порядку на Україні і охорони всїх великих завойовань всеросійської революції.

ГЕНЕРАЛЬНИИ СЕКРЕТАРІЯТ УКРАІНИ.
3. падолиста 1917 року.
Город Київ.

*

Властю на Україні має бути Українська Центральна Рада.

Та сама „К. Мысль" подає звідомленє з засїдання Ради робітничих і жовнірських депутатів при участи представників військових відділів, фабричних комітетів і її професіональних союзів, яке відбуло ся 4. ст. ст. (17 н. ст.) падолиста в Київі. Предметом нарад була справа організації власти.

По довшій дискусії збори більшістю 433 голосами признали, що центральна власть повинна належати Совітам робітничих, салдатських і селянських депутатів.

В справі краєвої власти на Україні збори одноголосно признали, що властю на Україні має бути Всеукраїнська Центральна Рада. Питанє про необхідність реконструкції Центральної Ради рішено більшістю 424 голосів проти 76 позитивно. Питанє про необхідність безпровлочного скликаня з'їзду Рад робітничих, салдатських і селянських депутатів, який повинен реконструовати Раду, порішено прихильно більшістю 389 голосів.

В справі організації власти в Київі 438 голосами рішено віддати власть Раді робітничих і салдатських депутатів.

За суверенність України.

Голос української преси.

(Ф. К.) *Відень, 21. падолиста 1917.*

„Нова Рада", орган українських соціялістів-федералістів, пише між ин.:

„Коли признано за народами право на самоозначенє, то не треба навіть додавати, як се зробила петроградська Рада робітничих і жовнірських депутатів,—„аж до відділеня", бо, коли народ сам означує свою долю, то він може означити її як звязану зі сею чи иншою державою, або зовсім не звязану ні з одною зі сусідних держав. Отже український народ має право рішити, чи буде він творити самостійну державу, чи буде жити в союзі з Росією, чи Австрією, чи Ромунією, чи навіть з Німеччиною. Коли мова йде про федеративний устрій Росії, то треба покинути розмову про здобуване сього устрою в долу, чи деклярованя з верху: з хвилею признаня права на самоозначенє падє всяка юридично-державна звязь між народами Росії в розумінню „підданства", а виступають народи свобідні і рівні. Коли ж Українці говорять про федерацію народів Росії, то буде се шлях від сепаратизму, від розпаду до з'єдиненя. Очевидно, економічні й політичні інтереси нашого народу вже промовили й промовлять на Українських Установчих Зборах за звязю з Росією, а не самостійне державне істнованє й не союз з другими сусїдами: Німеччиною, Австрією, Ромунією. У звязку з тим зовсім просто рішаєть ся питанє про суверенність Українських Установчих Зборів: Коли народ перестав бути завойованим, підданим, а зробив ся суверенним, свобідним вибрати для себе той чи инший союз, то і його Установчі Збори мають єдину компетенцію верховности й безапеляційности у відношеню до яких небудь других Установчих Зборів. І от, замість того, щоби оцінити й признати, що український народ уже тепер, маючи право на „сепаратизм", живе одначе ідеями спільности інтересів і державної звяви з Росією, замість того кидаєть ся тінь на українство в очах широкої російської публики, яка думає, що самоозначенє—се така приємна й ограничена кадетська видумка, за якою містить ся домаганє народної школи чи чого небудь подібного".

„Робітнича Газета", орган українських соціял-демократів пише:

„Тепер, після трох літ війни, яка показала присутність в лоні соц. демократії імперіялістичних і дрібно буржуазних елементів, для нас не було несподіванкою, коли згадані висше партії віднесли ся ворожо до ідеї суверенних Українських Установчих Зборів. Для них, для яких, як і для буржуазії, держава — фетиш, ідея національного самоозначеня, ся глибоко демократична ідея, є зовсім чужою. І тому вони всїми силами шукали в принципі суверенности зародків сепаратизму, „самостійної України". Сі соціялісти не могли ніяк зрозуміти, що тільки соціялізм ставить на місце державного суверенітету суверенітет націй, так високо поставлений революційним пролєтаріятом Росії.

Забуваючи, що ні одна нація не бажає зректи ся своїх прав на самоозначенє, що ні одна нація не може признати над собою посто-

Свідомий Українець обезпечується на житє в сполуці в VII. воєнною позичкою тільки в Карпатії
462 Б 2—1 Львів, Руська 18. І. пов.

ронної волі, накиненої зверху, сі демократи пробували замінити Українські Установчі Збори Українським Соймом, якому Всеросійські Установчі Збори уділять відломок своєї суверенної волі, пробували збити українську демократію в принципіяльної позиції обіцянками, що Всеросійські Установчі Збори забезпечать коли не федерацію, то по крайній мірі автономію України. Та сим бранцям імперіялістичного соціял патріотизму не вдасть ся збити українську соц. демократію зі шляху консеквентної революційної тактики.

Вкінці „Народня Воля", орган українських соц.-рев., пише:

„Генеральний Секретаріят мусить лишити в спокою петроградські міністерські канцелярії й вступити на шлях революційного переведення в житє реформ, які він намітив у своїй деклярації".

Українська армія проти Каледіна.

Чутки про побіду Каледіна над Укр. Центральною Радою неправдиві.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ.) Представник шведської телегр. аг. доносить з Гапаранди: Пресове представництво заграничної делегації большевиків доносить, що в Петрограді панує цілковитий порядок. Війска Керенського по довгім опорі прилучили ся до народу.

В Москві побідила без сумніву революція. Проти Каледіна є в дорозі около 150 тисячна українська армія. Також на задах Каледіна є сильні відділи війск так, що є премісси успішних переговорів з Каледіном.

БУДАПЕШТ (Пр.) До „Vilag" доносять зі Стокгольму, що правительство большевиків має всю власть в своїх руках. Каледін не вважи рував до Київа. Українською Радою зорганізована армія виносить 150.000 мужви; вона йде проти Каледіна На його задах стоїть 30.000 большевиків з артилерією. Каледінови не лишить ся ніщо инше, тільки піддати ся.

Державна Рада.

Президент міністрів проти поділу країв коронних.

Відень, 23 падолиста 1917.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Клюб німецьких соц.-дем. послів поставив до цілого правительства запит в справі заключеня завішеня оружя з Росією, в якім сказано, чи правительство є готове виєднати в начальній команді армії, щоби вона на случай жертвованя Австро-Угорщині завішеня оружя в цілі розпочатя мирових переговорів, ту оферту приняла.

Палата приступила до дальшої розправи над наглими запитами в справі вижившеня. Промовляли пп. Валявсек, Гранді, Фальне, Рігер, Вітковський, Ярош і Тертіль.

Відтак прев. мін. Зайдлєр відповів на інтерпеляцію Адлера, Пернерсторфера і тов., що до сеї пори не виступлено на східнім фронті з предложенєм завішеня оружя. Колиб се стало ся, ц. і к. правительство сейчас прихильно розслідить се предложенє в порозуміню зі союзниками й коли буде можна його приняти — прийме. (Перериваня).

Міністер загр. справ додав, що ферментуючі, невиясненні відносини в Росії не позволяють ще здати собі справу, чи мирова партія зможе дійсно перевести свою волю Прошу Високу Палату приняти сю заяву до відома. (Оплески).

Відтак відповів премієр на інтерпеляцію пп. Станка й Лянгенгана в справі заяви угорського премієра в угорськім соймі. Бесідник не тільки управнений, але також морально зобовязаний супроти становища угорського премієра означити також становище австр. правительства в тих правнодержавних справах, тому що деякі австр. партії стоять на становищи, яке дійсно не годить ся з цілістю правнодержавної будови Угорщини, головно з дуалізмом. П. Калїна: Чехи сего ніколи не признають. Се було тоді насильством на чеськім народі. (Довгі оклики).

Др Зайдлєр заявляє, що завданєм правительства є видержати підчас війни, а в огляду на час по війні означити витичину лінію господарської відбудови та політичного розвитку держави. В справі устрою належить придержати дві основи: запевненє єдности австр. держави й задержанє дотеперішних границь коронних країв. Знаємо всї про змаганя, які стремлять до розладу внутрі держави. Однак мушу ствердити, що такий розклад цілости держави не міг би вийти на добро державі та її частям. О скільки згадані змаганя йдуть в тім напрямі, щоби те, що має повстати наслідком волї цілої держави з внутра, вимусили наші вороги в мирових переговорах (оплески на лівиці, перериваня на чеських лавах) то мусимо дуже рішучо такі заміри відперти. Що до задержаня дотеперішних границь коронних країв є рішаючим, що коронні краї в тій формі є історичним твором, живучим в свідомости народу й тому жаден органічний розвиток наших відносин не може заперечити ті підставові чинники нашого державного житя. (Перериваня Чехів: Про те ще поговоримо). Вкінци що відносить ся до угорської справи, що належить окружити карною охороною цілість Угорщини, то нота австр. мін. справедливости до його угорського товариша, містить в собі тільки повідомленє, що в питаню, чи після дотеперішнього права істнує така карна охорона, прошено о опінію касаційного трибуналу.

Відтак перейшла Палата до нарад над справозданєм комісії для відбудови. Справозданя Лукашевич виткнув повільний біг цілої акції та недостаточний кредит.

Міністер робіт Гоман заявив, що праця є величезна. Відбудова мусить обмежити ся до поставленя провізоричних помешкань, відбудову міст належить відложити на пізнійше, Праця над тимчасовим поміщенєм населеня у східній Галичині є велика й пильна.

Відтак промовляли пп. Семака й Деляган, почім п. Онишкевич обговорював відносини в українських областях. Не ходить тільки о відбудову помешкань та господарств, а о відбудову цілої культурної праці українського народу. Зголошене недавно у Львові жаданє утвореня окремої Централї відбудови для знищених українських областий, мусить бути узгляднене. Доси краєва Централя в Галичині займала ся виключно зах. Галичиною, а у східній Галичині узглядняла тільки велику посілість з поминенєм українського хліборобства. Також належить узгляднити зажалене в справі реквізиції бараболь й паші.

На тім засіданє замкнено. Слідуюче у второк.

НОВИНКИ.

Львів, 24. падолиста 1917.

— **Ганс Кудліх помер.** З Ню Йорку наспіла звістка, що дня 11. с. м. помер там Ганс Кудліх. Кудліх був одним з чільних австрійських політиків 1848 го року. Селянський син, в 25 ім році житя вибраний до парляменту, поставив там 26. липня 1848 р. внесенє на скасованє підданства і всіх випливаючих з нього чинитьб хлопської верстви. Дня 7. серпня внесенє се стало законом. З сього вішла велика слава про Кудліха; в жовтні 1848 р. став він на чолї народного руху у Відні, а по здавленю його втік до Німеччини, де 1849 р. брав участь у революції в Палятинаті. В Австрії засуджено його заочно на смерть. Кудліх жив потім якийсь час у Швайцарії, вкінци переселив ся як лїкар до Ню Йорку. У віці 94 років застала його смерть.

— **Про Тернопільську гімназію** нам пишуть: Отворила ся гімназія ще 15. жовтня в польській II. ц. к. гімназії. Ученики Поляки ходять передпол. на науку, а Українці ходять по пополудни. Тепер надходить зимова пора і о 4 год. нічого не видно а світла нема, Поляки можуть ходити так, як давно перед полудлем і мають своє заведенє, а ми мусимо стоати в їх ласку, щоби нас не вигнали. Тому просимо українських послів, щоби постаранись, щоби наше заведенє оворожнено.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** Виклад п. д-ра Івана Раковського на тему „Народ і раса" відбудеть ся сегодня, то є в неділю 25. с. м. о год. ½4 по полудни в малій селї Інституту ім. Лисенка.

— **Виплата військових причинків в Бурштині.** Нам пишуть: Ц. к. уряд податковий в Бурштині кпить собі довший час з населеня Бурштинщини. Взиває людий по виплату причинків, відтак завертає, що нема гроший, або часу. Пр. село Колоколин було взиване в жовтни 4 рази на 12, 15, 19 і 30 і всї чотири рази дармо были ночами, ждали перед урядом весь день—і вернули з нїчим. Треба взяти під увагу й те, що згадане село—як вся Бурштинщина не брала причинків від серпня 1916, бо ц. к. уряд под. з огляду на близкість фронту вийхав був. Отже мало наждали ся нещасні люди? Ще й тепер ходять і тратять час, „а вани ще насміваютъ ся з нас". Чи ц. к. уряд под. не може поділити села, аби сотки женщин не ждали під мурами уряду? Подаємо се до відома висших властий і нашого посла.

— **З Перемишля** Надзвичайні загальні збори тов. „Сирітський Захист" в Перемишли відбудуть ся 1. грудня с. р. в комнатах тов. „Віра" о 5. евент. 6. год. вечером. На порядку зміна §. 21. статута товариства.

— **Українські проспекти і внески** розіслали ми по цілім краю; хто не має ще в своїх руках, просимо звернути ся до наших повітових мужів довіря і обезпечити ся на житє. Дуже корисні удогідненя при обезпеченю в VII. воєнній позичці дає тільки „Ц. к. австрійський військовий фонд для вдів і сиріт". А беручи під увагу його гуманну ціль, горожанським обовязком є підпирати се товариство.

На увагу тим, що підписують сему воєнну позичку.

Підписувати через обезпечене в „Карпатії"!

Про справу нашої участи в семій воєнній позичці не потребуємо писати; ся справа — сподіваємо ся — для нашого загалу зовсім ясна.

Та з національного становища дуже важне, в якій формі підписуєть ся воєнну позичку.

Коли український горожанин, сповняючи обовязок, якого від нього вимагає держава, підпише позичку через органи державної власти, то польський характер сих органів затре національний характер українського гроша. Польські органи державної власти, переливаючи підписані суми позички до державної каси, певне не зазначать, скільки в тих сумах є гроша українських горожан, а навпаки представлять усї ті суми (отже й українські гроші) як гріш польський — свідоцтво польської фінансової сили й польської льояльности.

Те саме, тільки ще з більшим натиском треба сказати про польські фінансові інституції. Коли б український горожанин через них підписував воєнну позичку, то не тільки надавав би українському грошеви польський характер, але крім того ті зиски, які мають фінансові інституції в посередництва в підписуваню воєнної позички, йшли би в польські руки, на польські національні цїли. Отже ясна річ, що через польські фінансові інституції не повинен перейти ані один український сотик воєнної позички.

Коли український горожанин підписує воєнну позичку, то повинен се зробити тільки через яку-небудь українську фінансову інституцію. Тоді український гріш не затратить національного характеру, бо держава буде знати, що дістала такі й такі суми воєнної позички від Українців, а крім того зиски з посередництва в підписуваню воєнної позички остануть в українських інституціях, причинять ся до зросту української економічної сили.

Найвиднійшою формою воєнної підписки є обезпечене в воєнній позичці. Полягає воно

Найдешевше жерело

обезпони на житє вряд з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 18-48

на тім, що підписчик — замість готівки — обезпечує собі на випадок дожитя або родині на випадок вчаснійшої смерти облігації воєнної позички. Ся форма підписки воєнної позички для підписчика найвигіднійша тим, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички; для держави найвигіднійша вона тим, що якнайширші круги населеня за малу щорічну премію можуть взяти участь в підписаню високої суми воєнної позички.

Обезпечене в воєнній позичці приносить очевидно також зиски товариствам обезпечень. І тому за сю форму підписки воєнної позички вхопили ся чужі асекураційні товариства, які розводять між иншим народом широку агітацію і тим самим роблять на нім добрі інтереси.

З огляду на се звертаємо увагу нашого загалу, що обезпеченя в воєнній позичці переводить також одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатія“ у Львові (вул. Руська ч. 18.). Чейже не потребуємо додавати, що хто хоче обезпечити ся в воєнній позичці, той повинен се робити тільки через „Карпатію“. Як все і всюди, так і при підписуваню воєнної позички повинні ми уважати, що ані один український сотик не повинен без потреби піти в чужі руки. Нехай в обезпеченя в воєнній позичці має зиски одиноке українське товариство обезпечень на житє, якого зріст є рівночасно зростом української економічної сили, і яке, розрісши ся, зможе притти з грошевою помічю не одній нашій народній потребі.

Нота правительства Лєніна до росій-ських амбасадорів в справі мира.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Повновласник для заграничних справ Троцький зложив до амбасадорів таку ноту:

Конгрес ген. рад. послів, робітників, жовнірів й хлопів цілої Росії 26. ст. ст. жовтня (8. н. ст. падолиста) утворив нове правительство, яке представляєть ся як рада повновласників народу. Володимир Ілїч Лєнін є визначені як провідника правительства. Політику повірено мені й мене визначено повновласником для заграничних справ.

Предкладаючи текст, затверджений конгресом рад ген. послів, який містить в собі предложене завішеня оружя й демократичного мира на основі независимости народів й права їх рішаня про свій розвиток, без анексій і контрибуцій, маю честь предложити, щоби Ви уважали вичислені письма урядовими предложенем негайного завішеня оружя на всіх фронтах та негайного розпочатя мирових переговорів. Правительство всеросійської републики ставить ті предложеня усім народам й усім правительствам.

Прошу Вас, пане амбасадор, висказати глубоке поважане правительства ген. рад. народови французькому, який не буде міг здержати ся від бажаня мира, як впрочім всі народи ведучі війну, скервавлені та вичерпані різнею.

Повновласник для загр. справ А. Троцький.

Лист з Яворова.

(Конець.)

Остаточно кождий гаразд розуміє, чому польська більшість краєвої ради шкільної ставить такі трудности і перепони українським школам у вихованю молодіжи. Сеж ясна справа, що дитина, котра з малку бачила нехтованє свого обряду і не винесла зі школи привязаня до своєї церкви і рідного народа, скорше заторїть свою душу латинством, в яким в парі іде національне ренегатство. Найдивнійше, що сим польським націоналістичним змаганям іде на руку гр. кат. консистор в Перемишли. До нині вічо нам невідомо, щоби сей консистор поставив ся поважно до домаганя яворівських Українців та від себе також попер внесене в справі посади катихита при народній школі ім. Шевченка в Яворові і за тою справою гідно постояв. Що більше: Сей консистор рівнож від себе причинив ся до того, що молодіж в загаданій школі зовсім не побирає науки релігії і другий рік дістає шкільні повідомленя без ноти з релігії. Для девять гр.-кат. учеників, що їх родичі москвофіли або хруні з ненависти до українства і в безсторонній безличности посилають до польської гімназії в Яворові, гр. кат. епископський консистор в Перемишли найшов катихита, але для 590 дітий в українській народній школі в Яворові той сам консистор не має ані окремого катихита ані навіть тимчасового якого священика.

На днях місцева рада шкільна в Яворові знов одноголосно ухвалила внесене, взиваючи шкільну краєву раду о необхідне і безпровочне утворене посади катихита гр.-кат. обряду при народній школі ім. Шевченка в Яворові. В найблизших днях дістане вже сю ухвалу краєва шкільна влаєть, а обовязком українських членів тої власти і гр. кат. консистора в Перемишли припильнувати сю справу та довести її до бажаного успіху. Школа ім. Шевченка не може довше остати без українського катихита, а міщани не стерплять далі безконфесійної школи, з якої вийдуть їх дїти індеферентні до всього рідного — церкви і народности.

Як краєва рада шкільна з одного боку не дбає про українські школи, так з другого боку позволяє їх безкарно польщити самовільно і протизаконно польським учителям, котрі тільки на патріотичних шолках збувають час науки. Ось в кінцем минулого шкільного року управитель школи з українською викладовою мовою в Грушові, Франц Ящук, видав всім дітям шкільні повідомленя в польській мові, а що погнівав ся з парохом за салю на обхід „Маківки“, не дав йому катальогу до вписаня нот з науки релігії та на свідоцтвах випустив ноти з того предмету. На запити родичів, яким правом польонізуєть ся їх школу, обурив ся Ящук та боронив ся краєвим законом, котрий, мовляв, постановляє, що лиш на спеціяльне домагане родичів можна видати українські свідоцтва. Щастє, що за пізно показав Ящук свої роги, коли вже стала посада управителя школи в Грушові дістала ся иншому петентови; инакше був би певно на далі остав ся на місци як заслужений „ojczyźn-i“ патріот і в новим роком був би безкарно на підставі краєвого безправства змінив ще викладову мову на польську. И.

Від двох літ кількакратно вже порушувало ся приязно згадану справу, вимагаючи всі фактичні і правні вимоги, що оправдують навіть після краєвих законів необхідне утворене посади катихита при школі ім. Шевченка, інтересовані родичі міщани звернули ся з відповідним меморіялом а відтак петицією до президії краєвої ради шкільної, так місцева як і окружна шкільна рада в Яворові поперли від себе сю справу, в огляду на зближаючий ся новий шкільний рік інтервенїював посол Дністрянський у віцепрезидента д-ра Цолля в користь школи і рівнож пригадали ся йому знов міщани письменним запитом — всі ті однак заходи остали без успіху, зовсім без відповіди, а дня 15. падолиста около 500 дітий школи ім. Шевченка принесли шкільні повідомленє знов без ноти науки релігії — як у якій вільній, безконфесійній школі. Краєва рада шкільна не постарала ся навіть о се, щожи бодай провізорично хто небудь уділяв науки релігії шкільній дітворі, а преціль релігійно моральне виховане молодіжи, се найважнійше завдане народної школи! Не остає, здаєть ся, иншій вихід в сій справі, а треба буде, як се задумують міщани зробити, в кінцем січня 1918 вібрати всі шкільні свідоцтва від молодіжи школи ім. Шевченка та вислати їх до міністерства просвіти у Відни — не до едукаційної комісії у Варшаві — щоби таке міністерство наглядно переконало ся, як то шкільна краєва власть в Галичині дбає про розвій і заспокоєне потреб української народної школи. На польські школи мають власти для кільканайцяти латинників і жидків краєва рада шкільна має фонди, справа основаня таких шкіл все на часі, а нема лиш фонду на катихита для 500 українських дітий, як рівнож ще „не на часі“ системізоване посади катихита.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬКОГО ШТАБУ

з 23. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над долїшною Піявою положене незмінене. Між Піявою й Брентою йшли боретьби успішно. На високорівні „Семи Громад“ викликали успішні наступи наших військ по сторонї ворога численні, в великою нагальністю ведені протинаступи, які по части відбито в боротьбі в близька. Італійці втратили кілька тисяч полонених.

Зі західного фронту нїчого до звідомленя.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 23. падолиста.

ЗАХІДНІЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На фронті боротьби на південний захід від Cambrai зломано поновні змагання Англійців продомили наші лінії, причім неприятель поніс як найтящі втрати.

†

Антін Сеница, емер. управитель школи в Запитові з титулом директора, помер дня 10. с. м. в Запитові в 69 році житя. Похорон відбув ся 12. с. м.

О. Валеріян Ганкевич, парох в Деренівці, упокоїв ся дня 13. падолиста в Деренівці коло Теребовлї. Похороднн 16. падолиста. Покійнык прожив 61 літ і був любленый своїми прихожанами задля правости характера і задля лагідної вдачі. — В. й. п.

ОПОВІСТКИ.

Неділя 25. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: 25 Н. по Сош. — римо-кат.: 26 Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Івана Зл. — римо-кат.: Конрада.

Повавтра: греко-кат.: Филипа ап. — римо-кат.: Валеріяна.

Проби Тов. „Львівський Боян“ відбувають ся кождого вівторка і четверга точно о год. 7. вечером. Хто не явить ся на слїдуючих пробах, не буде міг взяти участи в концерті дня 13. грудня т. р. — Виділ.

Вінчане п. Иосифа Наконечного, укінченого богослова, з п. Анною Ліщинською, відбудеть ся в Бориславі дня 25. падолиста 1917.

463 1—1

Дмитро Процик, укінч. богослов, і п. Корнеля Чомкевичівна з Луки, складають 10 К на Волинські школи з нагоди свого вінчаня.

464 1—1

В виду переношеня бюр Українського Відділу тов. „Якор“ з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор“ Львів ул. Сикстуска ч. 43 б

442 7—7

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник,**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку;** сї обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпеченє сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпеченє дітий. новина!

Обезпеченє в державних бонах на лїт **9** платне по девяти лїтах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

393 18-45

ОГОЛОШЕНЯ.

Панночка 20-лїтва приймe лекцію на сел до дітей з народної школи, або виділової. — Зголошеня слати на адресу: професор Ілярїон Левицький, Крашевського 23. II. п., Львів. 460 3—3

Правники! Всї книжки і скрипти правничі до іспитів і ригорозів, як також репетиторія можна набувати у знаній антикварни **А. МІНЧЕЛЄСА у Львові, вул. Коперника 2.** 454 3—3

Рукодїльня різьбарська під фірмою Петра Домбика, в Яворові, виконує урядженя церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і відновляє також. 346 7—10

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК В СТРИЮ

відбудуть ся дня 1. грудня 1917, в комнатах Союза Молочарського о годині 3 по полудни, в разї браку комплету о год. 6 по пол. без огляду на число присутних членів зі слїдуючим дневним порядком:

1. Отворене Зборів. 2) Відчитане протоколу з поп. Загальних Зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу з діяльности і рахунків за 1916 - 17 р. 4. Звіт контрольної комісії і внесене на уділене абсолюторії уступаючому Виділові. 5. Вибір нового Виділу. 6. Внесеня членів. — За Виділ: Марія Весоловська голова, Оленка Петрушевичівна секретарка. 456 1—1

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові вул. Руська ч. 18.

приймає

обезпеченє VII. воєнної позички

за дуже низькими преміями і під дуже корисними услівями.

Панів і Пань, які бажали би бути помічними в приєднуваню таких обезпечень просить ся звернути ся писемно або устно до дирекції Товариства, на висше подану адресу. 422 3-3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 12—25

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до веденя малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберівцях почта Винники коло Львова. 465 1—10

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл вакл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЇРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 6—10

384 A **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Жівностенска Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже корисними услівями.

Всїляких пояснень охотно удїлює і висилає на жадане проспекти даром.

397 4—5

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 279 (9.531) Львів, второк 27. падолиста (14. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 24.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону [illegible]

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Стало оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло".

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Всенародний Протест

ухвалений з'їздом членів Ширшого Народного Комітету і мужів довіря національно демократичної партії, зібраним 22. падолиста 1917 р. у Львові, проти пляну правительств осередних держав утворити з т. зв. конгресової Польщі й Галичини польську державу.

Український нарід Галицької землі, що вже шесте століте бореть ся за визволенє з польського панованя, спиняючи своїми грудьми польську навалу на українські землі, що за шістьсот літ польської неволі не дав собі вирвати почутя приналежности до великого українського народу, що в сій війні підніс на ново своє ніколи незадавнене право до самостійности і незалежности, протестує проти влученияСхідної Галичини, як також яких-небудь инших частий української землі, до пляно ваної польської держави.

Сей плян відбудованя Польщі в історичних границях звертаєть ся проти українського народу, в першій мірі проти Галицької землі, нинішної Східної Галичини.

Як далеко сягає історія, Галицька земля творила часть українських земель, служачи за охоронний вал України проти Польщі: спершу як область київської держави, потім як основа Галицько володимирської держави Ростиславичів і Романовичів, які в один час з'єдинили були під своїм володінєм навіть цілу Україну. В боротьбі з польською навалою Галицька земля, по вигасненю династії Романовичів, й упала, стаючи добичею польської держави.

Одначе своєї єдности з иншими українськими землями, своєї незалежности не зрекла ся вона ніколи, ніколи не помирила ся з польським панованем і ніякої нагоди не минула, шоби скинути з себе ярмо польської державности.

Проти польського панованя повстають галицькі бояри.

Потім, за козаччини, Галицька земля бере живу участь в козацьких повстаннях.

За Хмельниччини ціла Галицька земля підняла ся проти Польщі, і державні пляни Хмельницького обнимають також Галицьку землю, — пророчисте свідоцтво, що 300 літ польського панованя не затерло в Галицькій землі почутя єдности з цілою Україною, не вбило в ній думки про визволенє з-під Польщі.

Про з'єдиненє Галицької землі з рештою України думав Іван Виговський в заходах коло реалізованя Гадяцької умови.

Визволити всю Україну — як з-під Польщі, так і з-під Московщини — збираєть ся Петро Дорошенко.

Словом — цілий час приналежности до польської держави Галицька земля жила одною думкою: визволити ся з-під Польщі. Всі українські державні пляни обнимали також Галицьку землю, стверджуючи невмирущість ідеї єдности всіх українських земель.

І як визволенє з-під Польщі приняла Галицька земля прилученє до Австрії.

Боротьба з наслідками приналежности до Польщі, усуненє останків польської державности з нашої землі, — отсе був наш клич в Австрії, який від 1848 р. скристалізував ся в домаганю з'єдиненя українських земель Австрії в окрему українську автономну область.

Одначе австрійське правительство злучило Галицьку землю, яка навіть у польській державі творила окрему державно-правну область, т. зв. „Руське Воєводство", в одну цілість з польськими землями, набутими при поділах Польщі, і в так утворенім „Королівстві Галичини й Володимирії з вел. князівством Краківським і князівствами Освенцімським і Заторським" віддало політичну власть в руки Поляків.

Так застала нас світова війна. По тім боці царська неволя, по сім — польське панованє, з яким треба було вести важку боротьбу за права, признані конституцією всім народам Австрії.

Найбільшим ворогом була нам царська Росія, — і ми стали по стороні осередних держав, сподіваючи ся від них визволеня України з царської неволі.

Одначе визволили закордонну Україну не осередні держави. Вона сама дружним з иншими народами Росії революційним зривом повалила царизм і на його руїнах будує свою власну державність.

А тимчасом по сім боці польське панованє розширяєть ся й на ті українські землі, які осередні держави відібрали від закордонної України.

Як-раз перед роком осередні держави проголосили утвореня Польського Королівства, якого границі мали-б бути посунені так далеко на схід, як далеко сягатиме сила їх оружя, а рівночасно австрійське правительство заповіло розширенє автономії Галичини, перемінене її в польський державний організм.

А отсе тепер Відень і Берлін укладають ся, щоб Польське Королівство й Галичину злучити в одну польську державу, яка таким чином обнимала би Галицьку землю й инші части України, які силою оружя дістали ся в розпорядимість осередних держав.

Коли в Київі будують ся основи українського державного життя, український нарід Галицької землі мав би бути раз на все відтятий від рідного пня, відданий на віки під панованє Польщі.

В цілім світі лунає клич: „Самоозначенє народів! Кождий, навіть найменший нарід повинен одержати право сам рішати про свою долю! Ніякий нарід не повинен бути насильно виданий під чуже панованє! Ніяка часть народу не повинна бути насильно відділена від свого пня!" — тільки український нарід Галицької землі мав би бути винятнй з-під сього права, яке в цілім світі мостить собі шлях до здійсненя, шоб людськість не потребувала вже більше вести страшної війни, — тільки український нарід мав би бути проти своєї волі, яка великим голосом протесту проти польського панованя лунає через всю його історію, насильно відірваний від свого пня і відданий під чуже панованє, під панованє тої Польщі, яка в відношеню до українського народу ніколи не вміла пошанувати права, додержати договору, даючи доказ, що вона готова на все, щоб тільки знищити український нарід.

Проти сього піднесло протест українське представництво в австрійській Державній Раді, домагаючи ся права самоозначеня також для українського народу Галицької землі.

В обороні сього права підносимо ми голос в імени цілого українського народу Галицької землі, глибоко переконані, що наш голос є голосом цілої України.

Заявляємо, що прилученє Галицької землі, як також якої-небудь части України, до пляно ваної польської держави вважали-б ми найбільшим насильством, проти якого весь український нарід буде бороти ся всіми способами.

Домагаємо ся здійсненя права самоозначеня українського народу, домагаємо ся вільної, незалежної України.

„Нехай живе єдина, неподільна, независима українська держава!"

Відозва „Союза української державности".

(Ф. К.) *Відень, 23. падолиста 1917.*

У „Кіевск-ій Мысл-и" читаємо:

„Союз української державности" випустив на днях у Київі агітаційний плякат з картою „независимої України"

Статистичними даними плякат доказує, що „найбільшу частину України „загарбала" і „поневолила" Московщина. В рубриці: Чого хоче Московщина? — сказано між иншим, що „Московщина хоче скликати Установчі Збори з виборних усіх народів, щоби вести нові закони й розділити землю. „Тому ми мусимо знати, чи добре буде українському народови, коли він піддасть ся на сі хитрощі московські й поіде на Установчі Збори?", бо там, „навіть при справедливих виборах (чого ніколи не буває) Москвинів буде два рази більше, чим Українців". Тому „Москвини" „землю нашу чорну і плодотворну загребуть собі, тому, що їх земля переважно недобра; закони установлять такі, щоби і на дальше Московщина панувала над українським народом. Не позволять нам єднити разом українські землі, щоби лекше було держати нас у неволі."

Сі закони необхідні українському народови, та для того, щоби установити їх,

„треба зробити Україну независимою державою".

Щоби-ж добити ся независимости, „треба перш усього постарати ся, щоби наші темні й несвідомі ще люди не піддавали ся московським хитрощам. „Памятай, український народе, — кличе відозва, — що Всеросійські Установчі Збори се — загибіль для України! Не посилайте ж туди своїх виборних!"

На закінчене — клич:

„Нехай живе єдина неподільна, независима, українська держава!"

Україна і мирові переговори.

З Української Центральної Ради.

(Ф. К.) *Відень, 23. падолиста 1917.*

„Новое Время" з дня 4. н. ст. падолиста у телеграмі з Київа повідомляє:

Під впливом протестів усіх українських (sic!) елементів і твердости, яку виявило правительство, Комітет Центральної Ради приняв у справі Українських Установчих Зборів компромісову резолюцію, в якій признаєть ся Всеросійські Установчі Збори, одначе заявляєть ся, що воля народів на Україні до самоозначеня може бути виражена тільки через окремі Українські Установчі Збори.

Українські с.-р. внесли до Центральної Ради запит, який взиває до протесту проти програми мира, висловленої в наказі російської демократії Скобелеву, в якім говорить ся про Бельгію, Добруджу, Литву і Латвію, але нічого не говорить ся про Україну, й висловленя свойого погляду на програму мира. Необхідно поставити категоричне жаданє, щоби на мирових переговорах обовязково брав участь представник України.

Вибрано окрему комісію, яка у вівторок має предложити реферат у сій справі..

Як вони інформують про українські справи.

Ц. к. Кореспонденційне Бюро.

Відень, 23. падолиста 1917.

Уважний читач вже певне сам запримітив, як виконує обовязок інформованя загалу офіціяльне ц. к. Кореспонденційне Бюро що-до українських справ взагалі й до закордонної України з'окрема?

Щоби не шукати далеко за ілюстраціями, возьмім прим. події з останнього місяця. Кождий день приносить нові важні вісти про відродженє української державности за кордоном, про організованє української армії і т. д., вісти, яких частину тільки нотує між ин. „Діло". Та чи богато з них подає ц. к. Кореспонденційне Бюро? Богато, коли й в якій формі?

Се так, коли ходить про вісти для нас к о р и с н і. Бо вісти для нас н е к о р и с н і — з якою скорістю, як скрупулятно й докладно нотує згадане Бюро! Саме в останних тижнях принесло їх аж декілька (про відібране Генеральному Секретаріятови України кредитів, про судове слідство проти Ген. Секретаріяту й Укр. Ц. Ради й ин.).

Та найяркійше тенденційність ц. к. Кореспонденційного Бюра запрезентувала ся власне в останніх днях. Річ в тім. Дн. 17. с. м. р і в н о ч а с н о наспіло зі Стокгольму про події на закордонній Україні дві приватні противні собі вісти: одна — корисна для нас і друга — некорисна. Обі сі вісти принесли того ж дня деякі віденські газети. І тільки на другий день (18) розмахнуло ся і ц. к. Кореспонденційне Бюро — і котру вістку популяризує в австрійській пресі? Гадаєте, для нас корисну? Отже, ні! Саме ту, яка говорить про „убитє" членів Української Центральної Ради!

І тільки сю одну!

Орган ц. і к. міністерства загр справ.

Ще в більшій мірі як ц. к. Кореспонденційне Бюро, треба назвати тенденційним орган ц. і к. міністерства загр. справ —„Fremdenblatt".

Бо й як назвати инакше напр. такий найновійший факт: Нині, дня 23. падолиста, всі віденські часописи друкують довшу телеграму шведського телеграфічного бюра зі Стокгольму, в якій між ин. повідомляєть ся про те, що 150.000 українських жовнірів іде проти Каледіна. Телеграму сю приносить також і нинішній вечірний „Fremdenblatt" (ч. 322), одначе про похід української армії проти Каледіна — ні словечка! Цілий сей passus у телеграмі пропущений! І се у „Fremdenblatt і" можна зустрінути частійше. Так струсь гадає, коли вложить голову в пісок і не бачить світа Божого, що світа Божого — дійсно нема...

Українська Військова Рада.

Для цілого півд.-зах. фронту.

Українські Ради: армейські, корпусні, дивізійні, полкові, ротні й гарнізонні.

(Ф. К.) *Відень, 22. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дн. 28. н. ст. жовтня у телеграмі з терену опер. армії повідомляє:

Представники українського військового зізду південно-західного фронту звернули ся до комісаря фронту Н. І. Йорданського з просьбою затвердити Українську Військову Раду у складі 80 делегатів, яка стане виконуючим фронтовим комітетом для українських військ. Одночасно повинні бути затверджені Українські Ради: армейські, корпусні, дивізійні, полкові, ротні й гарнізонні.

Вважаючи, що полагодженє сеї справи виходить пова межі прав комісаріяту, Йорданський передав її на порішене Тимчасового Правительства. Зі своєї сторони комісар вважає, що утворене центрального провідного органу, який міг би впорядкувати незвичайно трудний процес українізації військових частий, було би дуже корисним, але нові й великі розходи, які лягли би на державний скарб, при утворені паралельних до загально військових організацій Українських Рад й перестроєню цілого пляну військових організацій які істнують уже, вимагають для полагодженя їх спеціяльної вказівки центрального правительства.

П. Т. А. у телеграмі з опер. армій в дн. 1. н. ст. падолиста повідомляє:

У відповідь на запит, висланий комісарем південно-західного фронту що до затвердженя Фронтової Української Ради, верховний головнокомандуючий повідомив, що, на його думку, збільшенє числа українських організацій понад сі, які вже є в частях, що українізують ся, неможливе. Замість утвореня Фронтової Ради правильнійше буде ограничити ся секцією фронтового комітету.

Пляни Каледіна.

Проти визволення національностий.

Берлін, 24. падолиста 1917.

Із Стокгольму доносять: „День" подає зміст маніфесту генерала Каледіна. Ціль свого генерала є відбудова Росії в давних границях у формі конституційної монархії. Стремліня російських національностий до визволеня Каледіна буде поборювати найрішучійше.

В головній квартирі Каледіна є тепер Мілюков.

Французька преса взиває правительства антанту, щоби грішми і довозом военного матеріяду енергічно підпирали Каледіна.

Росія і мир.

Страшне положенє російського війска — внутрішня війна.

РОТТЕРДАМ (Ткб.) Після „N. Rott. Courant" доносить „Daily News" з Петрограду 22. с. м.: Вчера виголосив Троцький бесіду про заграничну політику р.-ж. рад. Сказав, що союзники неприхильно приняли маніфест рад. Неприятелї вважають революцію як таку, що ослабляє Росію. Мимо сего вірить він, що війна небавом скінчить ся. Приготовляєть ся жовту книгу зі всіма тими трактатами, які змогли віднайти большевики. Можливо, що хлопи разом з виділами армії нового правительства большевиків установлять власне правительство під Черновом.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Петроградський кореспондент „Daily Telegraph" доносить 22. с. м., що преса не-большевиків вважає предложенє Леніна й Троцького в справі завішеня оружя зломанєм льондонського трактату й зрадою Росії.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) „День" доносить, що рада козацького союза приняла однодушно ухвалу, в якій заявляє, що не признає переведеного большевиками державного перевороту, але не хоче впавати ся в домашню війну. Буде старати ся всіми силами завести законний демократичний устрій в ріжних козацких областях.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) „National Tidende" повтаряє петроградську телеграму, яка доносить, що управитель міністерства поживи доручив відділам р. ж. рад телеграму, яку одержав від фронтових військ, в якій страшно представлено положенє військ під взглядом заосмотреня в поживу. Зужито послідні засоби сухарів, а довіз що дня менший. Коли не прийде скора поміч, наступить катастрофа. З півн. фронту телеграфовано, що в послідних трех днях прийшло тільки 15 вагонів з поживою. Нема ні хліба ні паші. Військови грозить голод.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Вечорная Почта" доносить, що корпус, який йде на Петроград задержав ся коло станції Вирих. Війска відкликані з фронту вближають ся до Лугі.

Загальне виборче право до пруського сойму.

Реформа прусьної палати послів.

БЕРЛІН (Ткб). Проект виборчого закона до пруської палати послів заводить рівні й безпосередні вибори з тайним голосованєм. Виборче право має кождий Прус, який найменше від 3 літ має державну приналежність і скінчить 25 літ. Виключені від виборчого прана особи невласновільні або остаючі під опікою, далї особи, яких маєток є в конкурсі, які втратили почесне горожанське право, які остають під політичним режімом, які беруть підмоги для бідних з публичних фондів. Право вибору на посла має кождий виборець, який скінчив 30 літ. Дотеперішний поділ на округи задержуєть ся, тільки деякі округи дістануть одного посла більше, так що загальне число послів збільшуєть ся з 443 на 455.

Рівночасно реформуєть ся склад пруської палати послів, до якої більшість членів має бути покликана на основі репрезентації інтересів рільництва, промислу, горговлї, ремесла, міст, університетів, церкви і т. д.

Найдешевше жерело

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 19-40

обезпени на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільни

Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

НОВИНКИ

— **„Украинська Жизнь".** З Ціріху нам пишуть: Появила ся нова книжка „Укр. Жизнь" (за 4 місяці), якої зміст такий: I. Російська революція і укр. рух — А. Саліковського; II. Кінець австрійської орієнтації — В. Левицького; III Мартирольогія укр. слова — С. Єфремова; IV. Національна справа і федерація — І. Лебединського; V. Україна і російське самодержавє — В. Пичета; VI. Пушкин і Шевченко — проф. М. Сумцова; VII. Листи про Україну — (1) М. Стешенка. VIII. Прикадкові замітки. Чорна магія — Л. Бурчака; IX. Бібліотека по українознавству — С. Єфремова; X. Укр. Центральна Рада і Генер. Секретаріят; XI. На Україні і поза нею (за 4 місяці); XII. Українці і російська преса. Додаток: Покащик статий і заміток, поміщаних в журналї „Укр. Ж." в 1912—1916 рр. — В. Л.

— **Українські театри в Київі.** Як виходить з оповісток поміщених в „К. М.", грають тепер в Київі три українські театри. Дня 5. (ст. ст.) падолиста давав другий городський театр під управою М. Садовського „Ой не ходи Грицю". Троїцький народний Дім (Український Національний Театр) грав „Суєта" а вечером „Безталанна", а купецький Театр Крученика „На берегу моря".

— **Польський „патріотизм".** Нам пишуть: Ледви академічна молодіж прибила величавий „шильд" на каменицю, в якій находить ся львівська „Медичної Громади", аж тут найшов ся злобний патріот, й то, на жаль, з кругів академічної молодіжи, якого око не могло стерпіти, щоби українська вивіска псувала польський характер міста Львова, бо вже на другий день здер вивіску.

— **З життя українського студентства.** На звичайних загальних зборах Товариства Академічна Громада, дня 17. с. м. вибрано ось який виділ: Сілецький Степан, студ. мед., голова, Лежогубська Ірина, студ. філ., заст. голови, Тупкевичівна Марія, студ. мед., секретар, Залужна Анна, студ. філ., касір, Чайковська Ольга, студ. філ., бібліотекар, Попель Іван, студ. прав, ко трольор. Виділові: Д р Чубатий Микола, студ. фл., Скибінський Евген, студ. фл., Войцівська Кикилія, студ. філ., Сендецький Володимир, студ. прав, Стефанюківна Оксана, студ. мед.

— **За апровізацію галицьких міст.** Вчерашної неділі відбув ся в Кракові з'їзд представників міст і місточок Галичини в справі апровізації. З'їзд ствердив великі недостачі в апровізації галицьких міст і ухвалив цілий ряд резолюцій, в яких домагають ся від правительства усунення тих недостач і поставленя галицьких міст і місточок що до апровізації на рівні з містами західних країв Австрії.

— **Щоб уловити населенє підписуване семої воєнної позички,** кожде ц. к. старостство висилає на повіт свого відпоручника, який їздить від села до села і збирає підписки. Який се був би доказ національної свідомости і організаційної справности, як би так кожде українське село зустріло такого відпоручника заявою: „Ми вже, що могли, підписали через наші українські інституції!" А що найвигіднійшою формою підписки воєнної позички є обезпечене в воєнній позичці, то одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатія" у Львові (вул. Руська 8) повинно мати в кождім українськім селі стільки обезпечених, скільки буде в ніи підписників семої воєнної позички. Щоби се хоч в части здійсиити, повинні наші повітові організатори, повітові каси, взагалї повітові організації взяти справу в свої руки й опираючи ся на співділанє священників, учителїв, сільських кас, свідомих селян-провідників, перевести підписку воєнної позички тільки через обезпечене в „Карпатії". Священики, учителї, свідомі селяне з своєї сторони не повинні ждати аж на поклик повітових організацій, але самі взяти справу в свої руки. „Карпатія" кождому вишле пояснення й потрібні друки, хто тільки до неї зголосить ся. Тільки тоді ті зиски, які приносять посередництву в збираню підписки воєнної позички, остануть в цілости в українських руках і причинять ся до зросту української економічної сили.

Останні вісти з Росії.

Військо хоче мира. — Арештованє Духоніна за непослух правительству. — Мировий заїв до невтральних. — Росія і союзники.

КОПЕНГАГЕН (ТКБ.) Телеграми з Гаперанди доносять: Один Француз, який прибув тут вчера з Росії, доніс, що жовнїри на фронті поділені на дві групи: падолистовців й грудневців. Перші порішили покинути фронт ще в тім місяци, другі хочуть повернути домів на Різдво.

КОПЕНГАГЕН (ТКБ.) Заграничний представник большевиків на шведській граници одержав урядову телеграму з Петрограду, яка доносить, що першого комманданта ген. Духоніна увязнено тому, що не хотів подати до відома цілого фронту предложеня большевиків про завішенє оружя. Правительство поручило усім військам, щоби самі на цілім фронті розпочали мирові переговори.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Комісар для загран. справ Троцький повідомив представників невтральних держав про заряженя вчинені в справі завішеня оружя. Повідомленє вазначує, що бажанє негайного мира є жаданєм всіх ведучих війну й невтральних країв. Російське правительство числить в боротьбі о мир на рішуче підперте робітників усіх країв.

ВІДЕНЬ (Ткб). Російський генерал Духонін видав до армії повідомленє, що представники союзників протестували в рос. гол. команді проти всякого нарушеня трактату, заключеного між царським правительством і правительствами союзників в Льондоні в 5. вересня 1914. Враз з тим грозять представники союзників, що вся ке нарушенє трактату, головно окреме заключенє завішеня оружя потягне за собою важкі наслїдки. В другім повідомленю виявляє рос. головнокомандуючий підчиненим комендантам, що американське правительство заявило, що не позволить на дальші транспорти до Росії, доки положенє в тім краю не виясниться. Коли б большевики остали при власти та виконали свою програму заключеня мира з Німцями, то амер. правительство удержить в силі виданий заказ вивозу.

В телеграмі до всіх військових комітетів й рад робітників, жовнїрів й хлопів відповідає на ту вказу зложеного з уряду головнокомандуючого Духоніна комісар загр. справ Троцький, що представники союзників допустили ся недозволеного вмішуваня ся до внутр. справ країв, щоби викликати домашню війну, звертаючи ся в дипльоматичною нотою до генерала, якого зложено з урядy за непослух. Змаганя союзників, аби погрозами змусити армію й народ російський до дальшого веденя війни не відведуть рос. правительства від шуканя доріг до демократичного мира. Російські жовнїри, робітники й хлопи не думають повістати на дальше під кнутом імперіялїзму союзників. Відозва взиває до дальшої боротьби за негайним завішенєм оружя й кінчить ся словами: Проч з всіляками тайними трактатами, геть з дипльоматичним шпитарством!

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 25. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Італійські наступи по обох боках Бренти й на Монте Пертіко, яку здобув 22. с. м. гравський полк стрільців ч. 3, розбили ся о наші становища.

На Сході не стало ся нїчо особливого.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 25. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: У Фляндрії гарматна боротьба між лісом Houthoulst і Zandvoorde осягнула дополудня велику силу. Наступ Англійців на гостинци Ypern Menin не повів ся.

На поли боротьби на полудневий захід від Cambrai розгоріли ся нагальні, але місцями обмежені боротьби. Проти Inchy ввели Англійці значні сили до новых наступів. Чотири рази густі филї піхоти йшли надармо до наступу. Втрати їх були незвичайно тяжкі.

В протинаступі познискали наші війска кількасот метрів терену. По нагальній огневій діяльности неприятель атакував вечером там й під лісом Bourlon. Під заслоною мрачних хмар дійшов він аж до села. Фізілїри гвардії, введені в бій, в протинаступі, по завзятих нічних боротьбах на біле оруже відперли ворога назад до його становищ, підчас коли пожорські гренадири ломили на краю ліса всї ворожі наступи. Коло ранній наступ на Banteux не вдав ся, слїдували там пополудни тільки слабі частинні наступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 25. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ н мецького наступника престола: Діяльність Французів була значна майже на цілім фронті. Вирушили сильнійші стежні відділи до наших лїній. Гарматня й місцева боротьба була загалом більша на півн. схід від Craonne, в кількох відтинках в Шампанії й на східнім березі Мози. Наші підїзди з удавшої ся виправи на захід від Beaumont привели богато бранців.

Фронт кн. Альбрехта: На схід від St. Michel, головно в Сучавії сильнійший гарматний й мінометний огонь. В місці Apremont й коло Armenzweiler відперто сильнійший наступ Французів.

Східн. й макед. терен. Нічого важного.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Італійські наступи по обох сторонах долини Бренти й на Монте Пертіно зломано перед нашими лїніями.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 27. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Филипа ап. — римо-кат.: Валеріяна.

Завтра: греко-кат.: Гурія і Самс. — римо-кат.: Руфума.

| **Ширші сходини** членів „Союза Українок" в цїли обговореня програми Вечеру св. Николая відбудуть ся в суботу 1. грудня о год. 5. вечір в льокали при вул. Костюшки 1а. Просить ся всїх охочих до праці прибути. 1—3

| **Жертва для сиріт.** „Товариство вакаційних осель" у Львові зложило на фонд ім. митрополита Андрея Шептицького для українських сиріт (вкл. книж. ч. 10.300 тов. „Дністер") квоту 1000 К.

| **Вп. Панї Марія з Кролїків Ростковичева** зволить подати свою адресу „Союзови Українок" у Львові (ул. Бляхарська). 1—3

| **Ректорат львівської духовної семинарії** подає до відома пп. богословів, що доповняючі іспити будуть дня 5. грудня с. р. рано. До сего дня мають зголосити ся до впису на університет всї богослови першого року епархії львівської перемиської.

| **В виду перенесеня бюр Українського Відділу тов. „Якор"** з Відня до Львова просимо від 20. падолиста 1917 слати всякі письма і внески обезпечень на теперішну адресу Українського Відділу тов. „Якор" Львів ул. Сикстуска ч. 43 I 442 7—7

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. военну позичку;** сї обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тїльки в**

Ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий. новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт **9** платне по девяти лїтах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

393 19-45

Хтоби ще знав про Стефанію Марію і Зеновію — дочьки Корецкого з Рожнїтова, котрі в р. 1915 забігли були аж до Зелїщик зволять ласкаво повідомити Галю Романовську в Николаєві над Дністром. Видатки в сею справою получені звернуть з подякою. 451 2—2

До шевської практики — панночок,

як також

сторожа(еву) каменичного — зараз прийме

І. Яримович — шевська робітня

ЛЬВІВ 468 1—2

площа Бернардинська ч. 11.

Дуже корисні условія! **Около 70% звичайних премій!**

Обезпеченє у Воєнній Позичці

се найдешевший спосіб підписки.

Хто підписує военну через обезпеченє, повинен зробити се тільки в

„КАРПАТІЇ“

В справі сего обезпеченя належить звертати ся до Дирекції 462Г1—2

„Карпатії“ у Львові, вул. Руська ч. 18. І. п.

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916. **234 міл. кор.**

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпеченя більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно-позичкові обезпеченя **„НА ЯЛИНКУ“** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разї його смертї сейчас його родинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у дезертирю або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду здорову особу до 55. р. житя навіть дїти
Повисше 55 лїт треба лїкарських оглядин
Рідня може обезпечити
навіть тих, що в полон або полонї!

Від 500 до 5000 корон
без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-лїтнім обезпеченю лише	65 К 33·50,	17·20,	6·—	
При 16 „ „ „	46 К 23·50,	12·—	4·10	

в через потручаня в користь обезпеченого 9 К напивинок відсотків (арт. 7. усл. обезп.) всего 57 вглядно 37 К річно

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпеченє в 12- (16) лїтним реченцем *). 392 11—20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ратах по К
б) Її вване? заняте?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в дня	5. a) Чи яке тов. убезпеченє відмінило вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	a) б)
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість почта Улиця	6. a) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	a) б) в)
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	K номінальної VII. австр. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

дня 1917. Вплачено рівночасно через К

Імя: Назвиско:

За особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію **Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 280 (9.532) Львів, середа 28 падолиста (15 ст ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 3.3

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталіоголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 27. падолиста 1917.

В польських соціялістів обізвала ся зла совість. Домаганє влученя як найбільших просторів української землї до польської держави, — домаганє, яке в польськім колї чи не найенергічнійше заступає п. Дашиньский — не є ані демократичне ані соціялістичне. Але зректи ся українських земель, — ні, се для польської душі, яка всю могучість Польщі опирає тільки на пановану над иншими, неможливе. І тому польські соціялісти взяли ся свою злу совість — защитькувати.

В їх краківськім органі появила ся статя п. н. „Rusini wobec Polski". Взорець лицемірства! „Naprzód" проливає гіркі сльози над нашою долею, яка нас засудила на відірване від матірного пня і належане до польської держави, каже польській суспільности розумїти й шанувати наш біль, — але способу на відвернене тої долї від нас не бачить ніякого. Ось пробка сього лицемірства:

„Галицька Україна ділить долю майже всїх граничних країв з мішаним населенем. Така гранична полоса мусить належати до одної або другої національної держави і в обох випадках мусить бути кривда: або одній або другій національній меншости. Сеї долї Східної Галичини, зготовленої їй географічним положенем і етнографічним помішанєм населеня, не зуміють відвернути ані Поляки ані Українці. Галицьким Українцям діють ся безперечно кривда через прилученє сього краю до Польщі. Але через прилученє його до України стала ся би однакова кривда Полякам, — що правда, менше численним, але за те творячим культурний елемент великої вартости для народу, стала ся би кривда польським містам. Отже кривда стоїть проти кривди".

На се „Naprzód" не бачить ніякої ради, як тільки, шоб ми пішли за приміром Поляків на закордонній Україні, які, мовляв, погодили ся з тим, що мусять належати до української держави, і так само погодили ся з конечністю належаня Східної Галичини до Польщі, а Поляки знов щоб нам облекшили те наше відірване від рідного пня, даючи нам змогу національного розвитку. Сю свою задачу — каже „Naprzód"— Поляки зрозуміли, чого доказом є польський проєкт устрою відокремленої Галичини, виробленый Бобжинським, Білїнським, Діямандом і Дашинським; сей проєкт давав нам свободи, яких ніде в світі не має ніяка національна меншість.

Стільки соціялістичний орган для заспокоєня своєї злої совісти. Бо чей же польські соціялісти розуміють ріжницю між Поляками на закордонній Україні і Українцями Східної Галичини. Там Поляки творять 2—5% (як в яких місцевостях) зайшлого елементу на українській землї; тут Українці творять 70% автохтонної більшости на своїй споконвічній землї! І вони мали би врікати ся приналежности до матірного пня, годити ся на польску державність — щоб не було кривди польській меншости!

Инакше говорив колись п. Дашинський. В 1899 р. на соц. дем. конгресї в Берні моравським він заявляв, що Українці оплачують цілу польску культуру на сході, — а тепер хотїв би він сей стан увіковічнити!

Від сеї лицемірности польських соціялістів як біле від чорного відбивав заява п. Стапінського, який в своїй промові підчас останної дебати в парляментї про прилученє Галичини до Польщі сказав: „Чи Поляки мають виступити проти того, щоб Галичина мала бути прилучена до Польщі? Сього чейже не можна сподївати ся. Ми кажемо тільки: Українські околиці, в яких земляки Українців є в більшости, повинні бути прилучені до України". А запитаний пос. Сінгалевичем, чи говорить се в імени польського кола, відповів: „Говорю в імени 279 000 виборців, які при останних виборах голосували на мою листу".

П. Стапінський представляє польське селянство і для нього Польща там, де море селянства є польське. Польські оази по містах не є для нього міродатні. За те польські соціялісти, які представляють міський елемент, мають те спільне в міською буржуавією і бюрократією, що хотїли би панувати над селами. І тому для пп. Дашинського і Діямандa на рівні з п. Гломбінським Польща сягав доти, доки сягає спольщене міст.

Та п. Стапінський є в польськім таборі білим круком, — який зрештою готов лочорнити; вже були хвилї, коли він виступав проти Українців як вшехполяк. Мусимо числити ся з тим, що всї Поляки йдуть навалою на українські землї. І мусимо з нашої свідомости й сили збудувати вал, о який та навала розбила ся би.

Під Польщу не підемо, від матірного пня не дамо відірвати ся!

Чи їх обовязує вакон?

Львів 23 падолиста 1917.

Для 9. лютого 1914 перевів сойм вибори до виділу краєвого. Вибрано в сїл д ра Бернадзїковського, заступником йото Жардецького; в міст д ра Яля, заступником його д-ра Яблонського; з більшої посілости д-ра Пілята, заступником його Гупку; з повного сойму Домбського, Кивелюка, Онишкевича, їх заступники по зреченю Урбаньського Козєбродзкий, Рожанковський, Саля. Онишкевич і його заступник Саля померли. Козєбродзкий під Росією — повинен по мисли § 13 статуту краєвого бути покликаним Рожанковський, тимчасом маршалек на супереч ясному законови покликав і від довшого часу урядує Гупка, так, що велика посілість має фактично під булавою Екс. Незабітовського двох членів Виділу краєвого — Пілята, що урядує в Кракові за пенсією і дієтами, та Гупку у Львові.

Малий зразок законности в будучім королівстві польськім...

Хотять Галичини й Литви!

Заява польського президенте міністрів.

Львів, 27. падолиста 1917.

Затверджений на уряд президента міністрів Польського Королівства д-р Ян Кухаржевський в розмові зі співробітником „Frankfurter Ztg." висловив між ин. бажане, щоб компетенція польського кабінету була розширена й на заграничні справи, так, щоб осередні держави не рішали про Польщу без участи польського правительства. В якім напрямі звертала би ся польска загранична політика, вказав Кухаржевський, заявляючи, що всї Поляки мають врозуміне для значіня Галичини та що кожде польське серце бє для Вільна, яке є чисто польським містом.

Шкільництво на Україні.

Цирнуляр ґен. секретар нар. просвіти до всїх шкіл на Україні. Введене української викладової мови а школах з укр. більшістю. Введене в неукраїнських школах предметів: української мови й українознавства.

(Ф. К) *Відень, 24. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з 28. н. ст. жовня повідомляє:

Генеральний Секретар нар. просвіти розіслав директорам середних наукових закладів всїх родів й инспекторам висших початкових, торговельних й инших шкіл на Україні отсей цирнуляр:

„Вимоги власного історичного житя й події революції поставили український нарід на його території на ступінь державних народів. Його мова, поруч з російською, стає офіціяльно-державною. З його житем необхідно бути знайомим кождому громадянинови України без ріжниці націй.

Супроти сего Генеральний Секретаріят України признав необхідним, щоби у всїх середних, висших, початкових й инших наукових закладах, які користують ся правами державних, були введені предмети: українська мова й українознавства (література, історія й географія України). Сї предмети, не обтяжуючи учеників лишніми годинами, мають бути введені в сім шкільнім році, коли найдуть ся учителї, які можуть викладати сї предмети.

Програми українознавства й зміни розкладу годин вироблені київським науковим округом, розглядають Генеральний Секретаріят і міністерство просвіти і незабаром будуть напечатані. В сих програмах педагогічні ради можуть робити технічні зміни, а де на місцях вироблені свої програми, там аж до одержаня офіціяльних можна тимчасово їх приміняти. пересилаючи їх секретаріятови просвіт.

Генеральний Секретаріят вважає також бажаним, щоби вже від сего року, коли найдуть ся учителї, в школах, де є більшість учеників Українців, наука вела ся в українській мові, при забезпеченю прав національних меншостий. Для сього по змозї устроювати паралельні кляси або призначати одну зі шкіл для тої чи иншої національности.

Подаючи се до вашого відома, прошу приступити до виконаня постанови Генерального Секретаріяту й повідомити відтак, в якій мірі се поручене Секретаріяту виповнено, щоби він зі своєї сторони міг помогти справі педагогічними силами, які є в його розпорядимости. — Генеральний секретар І. Стешенко.

З тайних документів російської дипльоматії.

За Царгород — За литвий баріг Рейу. — Під нурателею союзників.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Комісар загр. справ Троцький оголосив ряд телеграм й тайних документів, які відносять ся вчасти до царського правительства з р. 1915, вчасти до часу коалїційного кабінету. Правительство жовнірів й робітників — твердить Троцький — усунуло тайну дипльоматію з її викрутами, шифрами й брехнями. Наша програма є висловом волї міліонів жовнірів, робітників й селян. Бажаємо негайного мира, опертого на свобіднім розвитку народів.

Свідомий Українець обезпечуєть ся на житє в сполуці з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 2—? Львів, Руська 18. І. пов.

Оголошені документи відносять ся до Царгорода й морських проливів. Бувший міністер загр. справ Сазанов зголосив претенсії Росії до Царгороду, до побережа зах. Босфору, до моря Мармара, до Дарданелів, до полудневої Тракії аж по лінію Енос Мідія до азійського побережа, до островів моря Мармара, також до островів Імброс й Тенедос.

Союзники поставили ряд жадань, на які згодило ся російське правительство. Після тих претенсій Царгород мав стати ся вільною пристаню для товарів не йдучих до Росії й не походячих з Росії. Союзники жадали, щоби признано їх права до азійської Туреччини, як також права полишеня святих місць під зверхністю Мувулманів й придученя центральної перської полоси в обсяг англійських впливів. Росія була готова признати всі ті претенсії, а зі своєї сторони вискавала бажанє, щоби каліфат відлучити від Туреччини. В Персії виторгувала Росія для себе рейони з містами Іспаган і Езд.

Що відносить ся до усталених границь з Німцями, признали собі обі сторони повну свободу діланя.

Франція зголосила свої претенсії, на які згодив ся російський кабінет. Ельзас й Льотарингія мали бути звернені Франції включно з областю з копальнями вугля й зеліза. Области, положені над лівим берегом Рену, мають бути відлучені від Німеччини та освободжені від всякої політичної й господарської зависимости від Німеччини. З тих областий буде утворена свобідна, невтральна держава.

Дуже цікаві є телеграми Терещенка. Є в них бесіда про те, що амбасадори Англії, Італії й Франції явили ся у Керенського та заявили йому, що є конечним видати заряджене в справі вдержаня хоробрости армії. Та проба вмішаня ся в справи Росії була вельми неприємна для правительства. Терещенко просив рос. амбасадора в Вашингтоні, щоби повідомив американського міністра війни, що рос. правительство ставить високо резерву американського амбасадора в тій справі.

Також інтересні є інформаційні телеграми Терещенка, в яких кажеть ся про концесії, які дало міщанство соц. правиці. Запевнює, що ті концесії втратять свою вартість, бо провідники умірковапих соціялістів втратили свій вплив на маси, пірвані скрайною лівицею. Терещенко заявив, що роля передвступного парляменту буде велика й що парлямент сей аж до даної хвилі буде заступати конституційні збори. Хоча в складі парляменту мають соціялісти більшість, однак умірковані партії зможуть ставити опір крайній лівиці, тимбільше, що умірковані соціялісти поступають в порозуміню з ліберальними партіями.

Українські жовнїри домагають ся негайних мирових переговорів?

СТОКГОЛЬМ (Пр.). Московське „Ехо польське" наводить статю „Нової Жізні", в якій кажеть ся, що: збори українських жовнїрів западного фронту порішили домагати ся від правительства негайного отвореня мирових переговорів. Збори взивають українську національну Раду, щоби вона взяла справу покінченя війни в свої руки. Се рішенє можна пояснити тільки як пробу окремого мира між Україною й центральними державами. „Новая Жізнь" заявляє, що се предложенє українських військових зборів утворило би пропасть між Україною й Росією, такий крока заквестіонував би також змаганя України.

За одностайний провід в антанті.

ЛЮГАНО. (Ткб.) По думці італійських дневників, має бути офіціяльно отворена конференція союзників в Парижи дня 29. с. м. В нарадах візьмуть також участь представники Чорногори, Сербії й Греції. Головну ролю на конференції будуть мабуть відгравати Сполучені Держави півн. Америкні. В тім напрямі заявило американське посольство в Римі, що саїль не розглянене загального положеня й всїх потреб, мусить довести до як найбільше управильненого з'ужиткованя величезних помічних жередСполучених Держав, та що спільні змаганя союзників завдяки зовсім пляновому співділаню мусять довести до скорого й вдоволяючого кінця війни.

Мадярська „рівноправність".

Українцям не вільно набувати земль!

Львів, 27. падолиста 1917.

В недавній промові проти „замахів на цілість Угорщини" президент міністрів Векерле вихвалював між ин. рівноправність немадярських народностий на Угорщині. Як виглядає та „рівноправність" в области виборчого права, в области свободи слова, друку, організацій, товариств, зборів, в области управнень мови (адміністрація, шкільництво, судівництво, церков і т. п.), — не потребуємо аж виказувати, бо мадярський гнет над иншими народностями в усїх тих областях занадто відомий. Не так давно ренегати-мадярони „в імени українського народу" виводили, що українська мова є перешкодою до того, щоб Українці почували себе вповні Мадярами, отже треба ту перешкоду усунути.

За те звернемо увагу, що сам президент міністрів Векерле видав 1. с. м. розпорядок, який постановляє, що в комітатах, заме шкалих Українцями, Словаками й Ромунами, набуванє земельної власности є залежне від дозволу адміністраційної власти.

Поминувши, що сей розпорядок обмежає основне право горожанина, право вільного набуваня власности, — має він практичну ціль: не допускати Українців, Словаків і Ромунів до набуваня земельної власности, так, щоб земельна власність в комітатах українських, словацьких і ромунських переходили тільки в мадярські руки.

Так виглядає мадярська „рівноправність"! Цілий культурний світ повинен виступити проти такої „рівноправности!"

Знов Керенський.

СТОКГОЛЬМ (ТКБ.) Подорожні, що прибули з Петрограду, оповідають: В Петрограді супокій. Страйк урядників триває далі. Власть большевиків мабуть довго не вдержить ся. Максим Горький завзято виступає проти Леніна і Троцького. Керенський знов виступає на перший плян. Представники 11 ої армії мали зажадати, щоб Керенський вступив до нового правительства.

Торговельна школа Товариства „Просьвіта" у Львові.

Одною з перших українських інституцій, відновлених по інвазії, була торговельна школа „Просвіта". Та зраву фреквенція її не була велика, бо більша часть нашого краю була ще під інвазією, а до того наше селянство, котрого ряди дуже пропідили ся покликанями до війска, здержували ся з посиланем молодіжи до школи, потребуючи її в господарстві. Допера сего року наступила під сим зглядом корисна зміна, так що фреквенція школи вернула майже до передвоєнного стану. Причинило ся до сего відновленє бурси Ставропігії для учеників торговельної і промислової школи і ремісничої, котра також приймає учеників торговельної школи. До того школу розширено через введенє приготовляючої кляси, яка має за задачу підготовити до торговельної школи молодіж, що не має достаточного шкільного підготованя вимаганого до тої школи, а іменно 3 кляс видільних або середної школи.

Тепер фреквенція школи представляєть ся ось як: приготов. кляса 30, I. 36, III. 13, разом 79 учеників і учениць.

При школі є окремий курс стенографії для охочих до тої, дуже хосенної науки для купця. В курсі бере участь молодіж гімназіяльна, університецька і урядники наших фінансових інституцій.

Від грудня отвираєть ся при школі пополудневий курс бухгальтерії і торговельних предметів для дорослих з узглядненєм потреб наших стоваришень і крамниць. Школу веде професор гімназії і директор Краєвого Союза господарських Спілок, отже чоловік з фаховим педагогічним образованєм і торговельною кооперативною практикою, фахових предметів вчать абсольвенти торговельної академії, а адвокат і урядник Краєвого Товариства Кредитового подає науку торговлі і векслів. Кромі сих є занятих в школі 3 учительських сил, членів збору академічної гімназії. Так отже школа має самі добірні сили учительські, теоретично і практично вишколені. Приміщенє школи належить до красших у Львові. Вона займає I. поверх гарної вілли в середині міста при затишній площи Домбровського ч. 7.

Значні видатки з удержанєм школи получені покриває доси тов. „Просвіта" при підмозі наших деяких краєвих фінансових інституцій, міністерства просвіти і краєвого Виділу.

Одначе з огляду на хосенність тої інституції і її необхідність для відбудови краю, „Просвіта має право надіяти ся, що в тім році не буде ні одної нашої фінансової інституції, котраби не помогла їй до удержаня школи грошевим датком, тим більше, що її жде в тім році велика задача: видаванє українських підручників книговодства, науки про торговлю і векслї, купецьких рахунків і товарознавства, потрібних не лиш для науки в школі але також для дальшого образованя співробітників наших кооператив.

Памятаймо, що сильний економічно независимий середний стан, се основа модерної нації, а власне до його витвореня причинити ся має торговельна школа „Просвіти".

НОВИНКИ

Львів, 27. падолиста 1917.

— **В справі військових звільнень.** Урядово оголошують: Управителї повітових політичних властий одержали поручене предложити безпосередно телєграфічною дорогою Міністерству краєвої оборони дальше продовженє звільненя від чинної військової служби в случаях, які заслугують на особливше узглядненє, головно тоді, коли через поворот увільненого до військової служби „в кінцевім реченци" можуть бути поважно загрожені публичні й господарські потреби. З огляду на те, що для звільнених з кінцевим реченцем по конець падолиста 1917 лишать ся тільки короткий протяг часу, одержали управителї політичних повітових властий повновласть уділяти тимчасово в зовсім виїмкових случаях особам звільненим „з кінцевим реченцем по конець падолиста 1917" продовженє реченця повороту до чинної військової служби аж до хвилї, коли прийде рішенє Міністерства краєвої оборони. У всїх таких виїмкових случаях заслугуючих на особливше узглядненє належить негайно внести подане о продовженє звільненя.

— **Пращане сотн. Ром. Дудинського.** Нам пишуть із стрілецьких кругів: Інжінєр Роман Дудинський, сотник У. С. С. покликаний на своє передвоєнне становище будівельного надкомісаря в ц. к. міністерстві публичних робіт і в наслїдок того мусїв покинути ряди Укр. Січових Стрільців. П. Р. Дудинський, се один з найстарших стрілецьких офіцирів, вступив до У. С. С. з вибухом війни 1914 р., відбув як командант сотні, а якийсь час як командант куріня всї стрілецькі походи в Карпатах, над Стрипою і Зол. Липою, брав участь у всїх стрілецьких боях, під Потуторами був ранений в руку і ногу. За хоробрість і відвагу відзначений військовим хрестом Карла, великою срібною медалю хоробрости, Signum laudis з мечами і військовим хрестом заслуги III. кл з мечами. Серед стрільців був загально люблений і поважаний, тому щиро пращали його при відході з поля всї стрільці і

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **ц. к. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 20-0

...ири в Заліссю та желали поводженя на цильнім становищи.

— Українські Січові Стрільці масово підписували попередні воєнні позички. Так певне буде тепер. Тому звертаємо їх увагу, щоб тепершну воєнну позичку підписували вони тільки через обезпечене в воєнній позичці в одинокім українськім товаристві обезпечень на житє „Карпатія" у Львові (вул. Руська ч. 18). Обезпечене воєнній позичці є найвигіднійшою формою записки воєнної позички, а обезпечуючи ся в „Карпатії", Українські Січові Стрільці причинять ся до зросту української інституції. Так само тільки через обезпечене в „Карпатії" повинні підписувати воєнну позичку українські офіцири жовніри ц. і к. армії, домагаючи ся від офіцирів, які збирають підписку (т. зв. „Zeichnungsoffiziere"), щоб їх обезпечували в „Карпатії".

— Напасть на „Нар. Торговлю". Нам пишуть: „Gazeta Lwowska" в ч. 319 з 19. падолиста містила в хроніці нотатку, що міський торговий уряд сконфіскував „olbrzymią ilość" віпсованих оселедців, які продавано в склепі „Народної Торговлї" за дорогі гроші. А справа з оселедцями мала ся так: „Народна Торговля" купила у „Воєнній торговельній Централї" в Кракові 40 бочок оселедців, бо лише сим способом могла сей товар набути. По прибутю товару до Львова і по отвореню кількох бочок задля провіреня його якости показало ся, що товар сей є підозрілої якости. Завідомлено про сейчас міський уряд торговельний і прошено о комісийне сконстатованє, чи сей товар може бути відданий до склепу в розпродаж. Коли комісія узнала, що товар є віпсований, завідомлено про се сейчас телеграфічно і письменно „Воєнну Централю торговельну" в Кракові і доставлено цілу посилку до її диспозиції. В склепі не продано з сих оселедців ні одної штуки, бо навіть не був сей товар в склепі. Справа отже ясна і урядово провірена, що справа „Народної Торговлї" сама зажадала урядового сконстатованя якости товару, а помимо того згадана висше газета несовісно намагає ся очорнювати „Народну Торговлю".

— Дирекція школи ім. М. Шашкевича у Львові дає до відома, що з причини недостачі опалу наука не буде відбувати ся в днях від 26. падолиста до 4. грудня 1917 р. включно. Діти мають прийти до школи 5. грудня.

— З Турки н. С. Загальні збори тов. філії „Просвіта" в Турці відбудуть ся дня 12. грудня 1917 р. о год. 11 перед полуднем в домі філії „Просвти". Тому, що між иншими на днев порядку буде справа дому філії „Просвіти" просить ся П. Т. відпоручників читалень в повіті і П. Т. членів конче прибути.

— Долинщина. Прошу всіх П. Т. священників учителів в Долинщині, щоби як найскорше доставили спис в своїм селі убогої шкільної дїжи і бездомних сиріт, які потребують одежи або одежи та по затвердженю місцевою радою шкільною переслали мені той виказ під адресою: Повітова канцелярія Сільського Господаря в Долині — д-р Л. Пачовський.

— З полону. Ярослав Вітошинський, Укр. Січ. стрілець, повідомляє родину і знакомих, що перебуває в російськім полоні в селі Коріньовка, Тверська губернія, завод губернських екстрактів, Всеросійський Земський Союз, і є здоров і має добре в фабриці.

— Іменованє. Вістник розпорядків оборони краєвої з 20. с. м. доносить: Цісар іменував підполковника кавалерії Казимира Павла Любич Равровського, управителя староства і властителя дібр полковником.

— Сила держави і свідомість її воєнної сили— ось ті чинники нині пророчисто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш вложили на річну воєнної позички. Умови її і способи найдогіднійшого підписуваня є в ц. к. австр. фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 15.

1—10

Дайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

† ПОМЕРЛИ:

Станислав Сас Кульчицький, урядник Краєвого Союза господарських спілок у Львові, помер в неділю, дня 25. с. м. по тяжкій недузї в 37 році життя. Похорони відбудуть ся в середу дня 28. с. м. о 3. год. пополудни з каплиці при вул. Пекарській 52. Покійний походив зі шляхотського священичого роду. Змалку втративши родичів вже в молодім віці мусїв сам своїми силами перебивати ся через житє. Покінчивши перемиську гімназію, де належав до ідейного тайного гуртка шкільної молодіжи, записав ся на права, а рівночасно заробляв на житє в канцелярії адвоката д-ра Кормоша. Ще з гімнавіяльних часів познакомивши ся з громадянською роботою, брав в ній тепер свобідно участь і без него не обійшли ся ніякі вибори повітові, соймові і парляментарні. Перейшовши до Львова на посаду в Союзї спілок віддав ся він цілим своїм єством тій народній інституції. Нїгде не умів він бути звичайним робітником. І так як був душею канцелярії адвоката Кормоша і щирим приятелем клієнтів селян, так і в Союзї старав ся він основно познакомити з артикулами, які вів, щоби їх не лише продати з хісном для товариства, але і з хісном для відборця хліборобa. Свої обовязки сповняв з незвичайною точностию, при тім забуваючи зовсім на самого себе і се здаєть ся загнало його в молодім віці в могилу. Хоч від кількох місяців тяжко хорий, ні на хвилину не опускав бюра та не цурав ся і найтяжшої праці в годинах і пова годинами бюровими, Сильна воля держала його смертельно хорого на ногах і оманила нетільки його окружене, але навіть військову комісию, яка при послїднім перегляді признала його спосібним до фронтової служби. Тимчасом смертельна недуга переходила вже в послїдну фазу, Та працю перервав він тоді, коли вже не міг підвести ся з ліжка і в чотири дні опісля закінчив житє. Зійшов зі світа так тихо і спокійно, як тихо через него ішов. Незвичайний спокій, рівновага духа, лагідність та ніжність, се були прикмети, які завсїгди єднали йому серця тих, що знали доброго, сердечного товариша. Але як треба було, то вмів бути і різким. Коли раз в його присутности згірдливим висказом обиджено наш нарід і голосні патріоти моцийці мовчали, він все тихий і спокійний обидника чинно скартав. З глубоким жалем пращають його товариші праці і знакомі, як щирого товариша і доброго сина свого народа. Земля йому пером.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 26. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В долині Бренти та в горах на схід відтам боротьби послїдних днів дали нам новий зиск терену. Протинаступи ворога були без успіху.

На російсько-румунськім терені війни положенє не змінило ся.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 26. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Рупрехта: У Фляндрії тільки часами скріплена огнева діяльність між Poelkapelle й Cheluvelt.

Боротьби на передполях мали для нас успішний перебіг, та принесли нам бранців. На півд.-захід від Cambrai відновив противник завзяті наступи на Inchy, які відперто. Наш огонь спрямований на нагромаджені ворожі сили та численні парцирні самохоти завдав неприятелеви важкі втрати.

На південь від Crаincourt відперто слабі наступи піхоти на Bourlon. Останні гнізда Англійців за нашими становищами очищено в кровавих рукопашних боротьбах. Взято в полон 8 офіцирів, над 300 мужви, здобуто 20 машинових крісів.

Наші дуже керваві боротьби на ручні гранати на півд.-захід краю ліса Bourlon й на захід від Fontaine принесли нам пожадану добичу терену.

На північ від Beuteux відперто наступ неприятеля по нагальнім гураганнім огни.

Наступ Англійців на схід від Flecourt заломив ся перед нашими лінїями.

Група військ німецького наступника престола: По вельми сильнім огневім приготованю пішли Француси до наступу на шир. 4 км. між Samogneux й Beaumont. Їх розбито. Поновлені наступи нових сил задомили ся в наших оборонних становищах.

Летуни пособляли без відпочинку діяльности полковоцдів й воюючих військ.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 28. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Гурія і Самс. — рим. кат.: Руфина.

Завтра: греко-кат.: Матея ап і св. — рим.-кат.: Сатурніна.

| З нагоди заручин п. Павла Цимбалістого медика, тепер санїт. поручника в Долині з панною Марусею Турівною в Тустановичах — повіслав батько останнє п. Федь Турів, властитель нафт. теренів квоту 1500 корон на ріжні українські товариства у Львові та Відни. 1—1

| Товариство взаїмного кредиту „Дністер", реєстроване стоваришене з обмеженою порукою у Львові, подає до відома всіх П. Т. вкладничків, що з днем 1. січня 1918 знижує відсотковy стопу вкладок на 3% з тим, що так які дотепер цілий рентовий податок мимо установленої цис. розп. з дня 28. серпня 1916 В. з. д. 280 підвищки, буде оплачувати в власних фондів. 1—2

| Збори філії Кутського повіта відбудуть ся 1. грудня 1916 о 2 год. попол. в канцелярії д-ра Кулика. О численну участь просить Виділ.

| Тернопільська Взаїмна Поміч учительська запрошує всіх учителїв Українців Тернопільщини на загальні збори, які відбудуть ся в Тернополї в салї Української жіночої учительської семинарії ул. Острожського о год. 10·30 рано дня 2. грудня с. р. з таким порядком нарад: 1. Отвореє зборів і вибір предсідателя. 2. Вписи нових членів. 3. Вибір нового виділу. 4. Внесеня і запити. — Іван Боднар, дотеперішний голова. 472 1—1

| Ширші сходини членів „Союза Українок" в цїли обговореня програми Вечеру св. Николая відбудуть ся в суботу 1. грудня о год. 5. вечір в льокалї при вул. Костюшки 1а. Просить ся всїх охочих до праці прибути. 469 2—3

| Вп. Пані Марія з Королїв Ростковичева зволить подати свою адресу „Союзови Українок" у Львові (ул. Бляхарська). 2—3

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили в коронах:

Вп. А. Сумик з Волосова 40, Вп. Емануїл Лисинецький з Космача 10, д-р Стефан Онишкевич з Куппович 10, Вп. Іван Голда з Кульпаркова 6, д-р Захар Ткачук з Кульпаркова 20, разом 86 К.

В імени шкільної дїтвори і їх родичів складаю ласкавим жертводавцям прилюдно сердечну подяку. — М. Сїяк.

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цілий льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий Шиц і Хесс Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 74

КОЖДИЙ

а саме: **офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний зарібник**

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати **VII. воєнну позичку;** сї обезпеченя перево. дить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпечене сейчас важне по зложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпечене дїтий. новина!

Обезпечене в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

393 20-45

Хтоби що знав про Стефанію Марію і Зеновію — доньки Корецкого з Рожнїткова, котрі в р. 1915 за бігли були аж до Зелїщик звольить ласкаво повідомити Галю Романовську в Николаєві над Дністром. Видатки з сею справою получені звернуть з подякою. 451 2–2

Хто знав би адресу Kornel Kuszpiruk, Fähnrich, Lir 35 II. Baon. VI. komp., що року 1916 осїню дістав ся до російської неволї — прошу слати на адресу: „Flüchtling“ poste-restante Dorna Watra Bukowina. 473 1—1

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 2—10

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ.** Війск. справи. Урльопи. Рекламації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 7—10

384 A **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**
Львів, вул. Карпинського ч. 19.

Ц. К. УПРИВ.

Віденський Банк Звязковий

Філія у Львові

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

на оригінальних услівях з всякими удогідненями.

Інформації і проспекти безплатно.

446 2 3

Доктор прав з віцоралїтною практикою пошукує посади концепієнта у Львові, або на провінції — Ласкаві зголошеня просить слати під: „Доктор прав“ до Адміністрації „Дїла“. 467 1- 3

Спосібні челядники

замісцеві, знайдуть зараз занятє

в Мійській Фабрицї вудженини

МЕТКИХ СКЛЕПОВИХ

шукаємо — Зголошувати ся особисто вранї в свідоцтв-ми до Дирекції різьні мійської. Львів — Габриелівка. 461 2–2

Мійський Уряд господарчий.

Панночка 20-лїтна приймe лекцію на сел до дїтей народної школи, або видїлової. — Зголошеня слати на адресу: професор Іляріон Левицький, Крашевського 28 II. п, Львів. 460 3–3

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 9–?

До шевської практини — панночок,

як також

сторожа(еву) каменичного — зараз приймe

І. Яримович — шевська робітня

ЛЬВІВ 468 2–?

площа Бернардинська ч. 11.

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку

ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 4–?

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкориснїйшими услівями та удїляє субскрибентам всяких удогідненя

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 281. (9.533) Львів, четвер 29. падолиста (16. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 965.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платять ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с, в надісланих 1 К, в вісткових 1·50, в редакційній части перед або по вісткових 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за осібною умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 28. падолиста 1917.

З банкових кругів пишуть нам: Наш цілий край, а з'окрема наші господарі терпіли доси все на недостачу грошей до господарства; не було у нас капіталу оборотового для уліпшеня господарства.

Через недостачу гроша господарства не розвивали ся, господарі попадали в лихварські довги.

Тепер, коли хвилево у значної частини наших селян найшло ся більше готівки—чи то наслідком виплат за реквізировані коні, худобу, вози, чи за пашу, збіже чи за пільні продукти, продані за вищі ціни, чи за причинки військові—здаєть ся декому, що наш селянин топить ся в грошах і що він має тих грошей аж за богато.

Тимчасом так дійсно не есть. Коли почислити, що господар, позбавлений коней, воза, худоби і т. п., за що все буде мусіти в четверо як не десятеро дорожше заплатити, то покаже ся дуже часто, що йому ще нежадо бракує грошей до належитої господарки. Не говоримо вже про се, що в господарство треба взагалі грошевих вкладів на закупно живого і мертвого інвентаря, навозів і вкладів у всякі відповідні будинки. На се все треба грошей.

Тож є обовязком нас всіх остерігати наших селян, щоби той гріш, який до їх рук приходить чи то за воєнні реквізиції, чи за причинки, чи за продані люди рільні, — шанували, щоби мали відтак на ужите до господарства.

Щоби гроші не розходились, щоби не були виставлені на небезпеку знищеня, крадіжи, пожару і т. п., треба гроші складати безпечно до банків на процент, найлішше до своїх фінансових інституцій, як „Краєвий Союз кредитовий", „Земельний Банк Гіпотечний" і „Дністер" у Львові або „Руська Щадниця" в Перемишли відки кождої хвилі сейчас можна свою вкладку чи то в цілости нараз чи після вподоби частями підняти, — як лиш буде треба ті гроші ужити.

Хто має довги, а має тепер готовий гріш, повинен старатись сплатити довги, особливо ті, що найприкрійші, а іменно високопроцентовані і такі, де вірітель може зажадати нараз заплати цілого довгу.

Такі довги треба старатись посплачувати. Лиш як платить мар. жінка, а чоловіка нема дома, нехай добре забезпечить ся (за порадою досвідних людий), чи довг дійсно належить ся, чи вже не було що заплачене, і нехай відбере при плаченю вексель чи довжний скрипт і зажадає квіту на заплату. При тім треба бути остережним, щоби не заплатити до рук такої особи (напр. жінки чи чоловіка), котра не має права за вірителя брати гроші і квітувати, бо потому міг би зажадати управнений вірітель, щоби йому ще раз платити.

Хто має на своїм грунті гіпотечну позичку сплатну піврічними невеликими ратами (і зв. амортизаційну позичку) чи то в Банку краєвім чи в Земельнім Банку, той повинен поплатити залеглі рати і платити біжучі рати наперед, щоб не росли відсотки проволоки, а прочу готівку, яку має зайву, вложити тимчасом до банків на процент, щоби не розтрачувалась і не пропала, щоби відтак кождої хвилі з кінцем війни мати до своєї розпорядимости готовий гріш покладний і його з великим зиском і користями ужити. Не повинно ся сплачувати такої позички в цілости нараз, аби не тратити в своїм майні оборотового капіталу. Маючи вже готову гіпотечну позичку довготермінову, на котру вже понеслось при її затягненю кошти і котру можна в догідних малих піврічних ратах сплачувати, не булоб тепер порадно позбуватись своєї готівки на час, коли її найбільше буде потрібно. Сейчас з кінцем війни (може вже в найблизшім часі) буде велике запотребованє і подорожінє грошей, бо тоді зачнеть ся значний рух при господарськім відбудові краю. Хто буде тоді мати готовий гріш покладний, буде могти його з дуже великою користю ужити — на докупно грунту, вклади в господарство, купно худоби, інвентаря (знарядів господарських), навозів і т. п., а тоді о гріш буде дуже тяжко. Хто отже має тепер гроші, не повинен позбуватись готівки.

Гіпотечна позичка сплатна невисокими ратами не є ніяким тягарем, а противно се капітал в майні господаря. Банкови не вільно жадати від довжника скорішої сплати позички і довжник має платити лише невеликі умовлені рати.

На рати гіпотечні нема моратерії і ті рати мають бути плачені що пів року.

Хто отже має готівку, повинен поплатити лише залеглі рати гіпотечні, сплатити високо оброцентовані довги і такі, де вірітель мав би право (по устаню моратерії) зажадати нараз цілого довгу.

Однак гіпотечних позичок, які сплачуеть ся в оогідних невеликих ратах не повинно ся сплачувати в цілости ані в Банку Краєвім ані в Земельнім Банку. Через таку цілковиту сплату позички позбавляеть ся кождий поодинокий господар, село і цілий край оборотового капіталу, який є такий конечний до господарства. Без гроша, без оборотового капіталу, господарство нидіє, не розвиваеть ся, а господар попадає відтак в руки лихварів. Деякі лихварі боять ся, що і господарі можуть мати трохи грошей до обороту і хотіли-б спонукати всякими способами, щоби наші люди позбули ся того гроша і знов лишились без готівки, без ніякого капіталу оборотового.

Нехай-же наш нарід тепер збирає і шанує гріш, складаючи його на процент і безпечно в банках, щоби відтак кождої хвилі міг собі готівку підняти і стануги до відбудови і ширшого розвою господарства.

По війні буде дуже тяжко о новий кредит і той буде паном, хто окрім грунту буде ще мати і готового покладного гроша як найбільше.

Сего боять ся деякі наші економічні противники і боять ся, щоби наші господарі не мали свого готового гроша до своєї розпорядимости.

Українські Установчі Збори.

Компроміс в неукраїнською демократією. – Резолюція Української Центральної Ради.

(Ф. К.) *Відень, 26. падолиста 1917.*

„Утро Россіи" з дня 3. н. ст. падолиста у телеграмі з Київа повідомляє:

Українська й неукраїнська демократії погодили ся в справі Українських Установчих Зборів. Рада приняла вчора отсю резолюцію:

„Вислухавши заяви Секретаріяту й на ново підчеркуючи необхідність єдности федеративної російської республики, Мала Рада, признаючи, що воля народів на Україні до самовизначеня може бути висловлена тільки через Установчі Збори України і що таким способом виражена воля народів України буде погоджена з волею всіх народів, які заселяють Росію, висловленою через всеросійські Установчі Збори, й висловлюючи тверде переконанє, що права народів України будуть у повній мірі забезпечені на всеросійських Установчих Зборах —переходить до чергових справ.

„Десанексія Галичини".

Львів, 28. падолиста 1917.

„Десанексією Галичини" називає пос. д-р Герман Діямянд прилученє Галичини до Польського Королівства. На сю тему пише він невтомно — то з власним підписом, то під буквою (h) — статю за статею в краківськім „Naprzód-i". Одну з тих статей зреферували ми вчера; про инші хочемо отсе згадати нині. Пос. Діямянд пише про „Stanowisko nasze w delegacyach", переходить відношенє окремих груп австрійського парляменту до справи прилученя Галичини до Польського Королівства й доходить до виводу:

„Десанексія Галичини є найважнійшим з дотеперішних відомих вислідів війни. Чим вчасніше стане вона довершеним фактом, тим більша певність, що дальший хід війни сього висліду нас не позбавить. Коли загальне оголошенє змісту договорів осередних держав з'єдинило всіх, чий інтерес є суперечний з десанексією Галичини, задачею польських політиків є голосно перед цілою Европою сказати, що вони на неї годять ся, що кождий крок в сім напрямі зустрінеть ся з їх найгорячійшим підпертем, що своїх приятелів будуть відріжняти від ворогів їх становищем до десанексії Галичини".

Таку заяву повинні на думку пос. Діямянда зложити Поляки в делегаціях.

Обговорюючи становище парляментарних груп супроти „десанексії Галичини", пос. Діямянд пише:

„Правда, самоозначенє є безперечним святим правом кождого народу, правда, за се слово ведеть ся страшна військова війна, але на скільки ходить о десанексію Галичини, о свободу переважаючої части польського народу, о його незалежність, тоді те самоозначенє залежить від інтересів инших народів." І далі: „Чи не насуваеть ся з безоглядною конечністю думка, що високі кличі не тільки у народів і кляс пануючих, але також у кляс і народів поневолених є тільки способами в боротьбі за свої національні інтереси за панованє свого народу?"

Свята правда, пане Діямянд, ut Ваша figura docet. „Самоозначенє є державним святим правом кождого народу" — говорите Ви і тими самими устами вважаєте „безперечним святим правом" польського народу анектованє української Східної Галичини, бо... бо инакше стала ся би кривда польським меншостям.

П. Діямянд так захопив ся ідеєю анексії української Східної Галичини на річ польської держави, що даром апелювати до його соціялістичної совісти. Він і п. Дашинський — се тепер перші польські анексіоністи в відношеню до українських земель. Та чи вони думають, що ми справді дамо себе анектувати, що позволимо, щоби для наших дітий обовязковим національним имном було „Jeszcze Polska nie zginęła"?!

За здобуте Познаня.

В тім самім „Naprzód i" пос. Моравєвський пише, що поголоски про з'єдиненє Галичини й Польського Королівства не мають реальної підстави і тому Поляки не повинні з таким легким серцем зрікати ся програми з 28 мая 1917. На се йому п. (h) — доказуючи, що відомости про з'єдиненє Галичини з Польським Королівством мають реальну підставу — відповідає: „28. мая був доти добрий, доки вдавало ся, що послужить до здобутя Познаня. З хвилею, коли показало ся, що осягненя сеї цілі не уможливить, треба собі утворити иншу можливість дїяльности."

Національна свідомість - вимагає, обезпечити ся на житє в спілці - в VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 3—? Львів, Руська 18. І. пов.

Українські Військові З'їзди.

(Ф. К.) *Відень, 26. падолиста 1917.*

Перший Український Військовий З'їзд Західнього фронту.

„Новое Время" в дн. 1. н. ст. падолиста у телеґрамі з Головної Кватири повідомляє:

Закінчив ся Український Військовий З'їзд.

З'їзд приняв цілий ряд резолюцій В одній із них висловлює ся негативне відношенє до постанови Тимчасового Правительства, яке не включило у склад України українських земель — губерній: Херсонської, Харківської, Катеринославської й ин. З'їзд призвав необхідність як найскоршої українізації військових частий й негайного заснованя Тимч. Правительством уряду українського генерального секретаря для військових справ.

При кінці засіданя з'їзд перевів вибори до Окружної Ради, яка засновуєть ся.

Та сама часопись з того самого дня у телеґрамі з Головної Кватири повідомляє дальше:

Верховного комісаря при Головній Кватирі Станкевича відвідала делеґація тільки що покінченого Першого Військового Українського Зїзду західнього фронту, яка представила до затвердженя комісаря склад вибраного з'їздом комітету.

Делеґація представила верховному комісареви большевицьку революцію, яка жадає, щоби Центральна Рада, як представниця революційної української демократії, не ждучи тих чи иншних кроків правительства, взяла справу заключеня мира й начатя мирових переговорів у свої руки. Станкевич сказав делеґації, що на скільки революція ся є закликом до державної зради, то може бути мова не про затвердженє комітету, а про його арештованє, коли він забажає вступити на дорогу її вдійсненя.

Третий Український Військовий З'їзд у Київі.

„Утро Россіи" з дн. 3 н. ст. падолиста у телеґрамі з Київа повідомляє:

Відкрите 3 ого Українського З'їзду відбуло ся можливо торжественно. На Софійській площі був відправлений всенародний молебен. Зібрало ся богато українських організацій з фляґами й плякатами. На одній із них напись: „Нехай живе українська держава!" Один прапор повівае з памятника Богдана Хмельницького. Відбула ся парада військ.

Внутрішня війна в Росії.

Конець війни.— Тайні документи. — Автономія Бессарабії.— Міста в руках большевиків.— Що діють ся в Духоніном?

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) (Спізнене). На засіданю центрального виділу робітників дня 21. с. м., заповів Троцький оголошенє тайних документів, яких зміст назвав цинічним. Не підемо—сказав —тою дорогою, яку вибрав Керенський. Керенський звертав ся до союзників з просьбами. Ми найшли лист, який се доказує, котрий ми оголосимо. Мусимо скінчити війну, дальші переговори з союзниками злишні. Коли натиск на західно европейські народи недостаточний, скріпимо його нашою політикою.

Керенський має бути при 11. армії, яку організує.

В Кишеневі мали проголосити автономію Бессарабії. В головній кватирі в Могилеві відбувають ся важні наради. Бере також в них участь Церетеллі.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Петроградська „Правда" оголошує дальше тайні акти. Рос. амбасадор Ізвольский в тайній телеґрамі з 26. лютого 1917 доніс, що правительство французької республики бажає підчеркнути вагу трактатів, які заключено з рос. правительством 1915 р., щоби по війні управильнити справу Царгороду згідно з бажанями Росії, а бажає запевнити своїм союзникам військові й промислові запоруки, потрібні для безпеченства й господарського розвитку царства й тому признає Росії обмежене право усталеня західних границь.

В тайній рос. телеґрамі уряду загр. справ до амбасадора в Парижи, яка говорить між иншим про французькі анексійні плани, находять ся слова: Крім сего думаємо, що мусимо запевнити собі згоду Франції на те, що служебність в справі аляндських островів мусить бути по війні внесена.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Петроградська „Правда" доносить, що м. ин. слідуючі міста є в руках большевиків: Петроград, Москва, Київ, Нижний Новгород, Харків, Одесса, Катеринослав, Самара, Саратов, Казань, Ростов, Володимир, Ревль, Псков, Міньск, Красноярск, Тобольск й Царицин.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Вістка про усуненє Духоніна на разі не стверджена.

КОПЕНГАГЕН. (Ткб.) „Berl. Tidende" доносить з Гапаранди: Після „Новая Жізнь" заявив Троцький урядникам міністерства заграничних справ, що наколи до 30. с. м. не повернуть до праці, будуть усунені.

Рада народних комісарів приготовляє вже обнятє всіх приватних банків державою.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Державна Рада.

Телеґрама д. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 27. падолиста 1917.

Міністер фінансів предложив проект закона в справі передачі державних гроший до краєвих фондів за р. 1917/18.

Ген. бесідник Матакевич сказав при розправі над звітом комісії відбудови, що належить підвисшити субвенції, відбудувати цегольні та приділити достаточну скількість вугля. Належить звільнити ремісників, або приділити до робіт рос. бранців. Відтак заявив ся за надзором над вивозом дерева з Галичини й додав, що з огляду на трактат з Німеччиною відступив від первісного внеску про виданє заборони вивозу дерева з Галичини. Вкінци взивав правительство, щоби заняло ся більше Галичиною, де наслідком зимна, недостачі поживи й вугля можуть повстати необчислимі шкоди.

По бесіді ген. бесідн. *проти* й справоздавця Лукашевича принято внесеня й резолюції комісії й поставлені підчас розправи пп. Семакою й Белюманом.

Відтак обговорювано звіт буджетової комісії в справі співділаня комісії контролі держ. довгів при фінансових операціях від 1912 р. Справоздавець Еллєнбоген заявив, що та комісія співділала в проступних ділах кабінету Штірка і буджетова комісія пропонує висказати нагану тим членам комісії, яких вибрала Палата послів.

В полеміці, яка з того вивязалась, забирали голос: міністер фінансів Віммер, пп. Фукс, Модрачек і Зайц, який заявив, що комісія завинила, та що є обовязком Палати напятнувати членів комісії довгів як проступників супроти держави.

На тім замкнено засіданє. Слідуюче завтра.

Реченець скликаня делеґацій.

Відень, 28. падолиста 1917.

В понеділок 3. грудня о год. 3. по пол. збереть ся на перше засіданє делеґація угорська, а о 5. по пол. австрійська, щоби в першій мірі вибрати президію й комісії. Ві второк цісар в Бургу отворить засіданє делеґації престольною промовою. Мериторичні наради розпічне гр. Чернін, який найперше в комісії для загр. справ делеґації угорської, відтак австрійської виголосить експозе про заграничне положенє. Угорські круги домагають ся, щоби сесія делеґацій скінчила ся ще в сім році, а австрійські круги думають, що в так короткім часі буде тяжко полагодити усї справи.

Чеські й південно словянські делеґати ухвалили на спільнім засіданю заняти одностайне становище.

Винагорода за неслушні засуди.

Відень, 26. падолиста 1917.

Як звісно, дотепер обовязує закон з 16. марта 1892. В. д. з. ч. 64 про винагороду невинно засуджених Сей закон відносить ся однак тільки до цивільних осіб, засуджених цивільними карними судами.

Тому годі його прикласти до тих карних засудів, що їх підчас війни видали військові суди, а які тільки горя викликали серед усего населеня, чи воно пішло до війска, чи лишило ся в цивільному стані.

Так ново скликаний парлямент уважав за один із перших обовязків, не лише знести безправні цїс. розп. з 25. липня 1914 В. з. д. ч. 156, та з 4. падолиста 1914 В. д. з. ч. 307, якими підчинено цивільне населенє в великому числі випадків військовому судівництву, але зажадати від держави, щоби винагородила шкоду всім тим, що були неслушно засуджені військовими судами, а тим більше тим особам або їх родинам, що від військових органів без суду потерпіли смерть або инші незаслужені кари прослідуваня та зневаги.

Речники української парляментарної репрезентації зараз у перших днях по скликаню парляменту указали на сї надужитя військових та цивільних властий, та зажадали винагороди для всїх тих або їх родин, що незаслужено потерпіли підчас війни.

Правнича комісія парляменту взяла ге питане під обради, та на її внесенє зніс парлямент висше згадані цїсарські розпорядки, так що цивільне населенє не підлягає тепер — з дуже малими виїмками (§ 14 військової карної процедури і § 9 закона про військові чинитьби) — військовим судам. Парлямент поставив також жаданє, щоби на будуче цивільні карні суди мали право шляхом вновленя карного поступованя провірити слушність військових карних засудів проти цивільних осіб. Се останнє жаданє стрінуло ся однак з опозицією правительства і палати панів, та й не могло ще стати законом. Завдяки однак тривкому обстоюваню свого становища через парлямент, поборено опір палати панів, та в сім тижни має парлямент ухвалити остаточно закон про провірюванє військових засудів (т зв. „Überprüfungsgesetz"), який дістане невдовзї цїсарську санкцію.

Але в сім не головна річ. Щоби унормувати винагороду за надужитя властий відчас війни, вибрала правнича комісія парляменту окрему підкомісію, до якої і я маю честь належати. Головою сеї комісії є славно-звісний віденський адвокат д р Офнер, референтом краківський адвокат д-р Грое.

Завданя сеї комісії ідуть далеко. Війна показала, що надужитя уряду або війска не можуть лишити ся без винагороди тих, що несправедливо потерпіли. Сї надужитя є ріжного рода. Передовсім неслушні судові засуди і неслушні інтернованя у судовім слідстві. Крім сего переслідованя, інтернованя, конфінованя та масакри і вбійства без суду.

Комісія приступила до всїх тих питань, та одну частину перенятої задачі вже сповнила. Вона предложила новий проект закона про винагороду невинно засуджених та проект закона про винагороду неслушно інтернованих у судовім слідстві. Крім сего приготовляєть ся основний проект про загальну відповідь державами за шкоди, спричинені державними органами; сей проект уже майже готовий, ходить лише о деякі спірні точки між комісією і правительством.

В сім тижни приходить на денний порядок палати послів проект нового закона про винагороду невинно засуджених. Правнича комісія вже його ухвалила та предкладає палаті послів. А що й правительство на него годить ся, то нема сумніву, що проект прийметь ся, та стане в найблизшім часі законом.

При укладі нового проекту виринула потреба перерібки дотеперішнього закона з 16. марта 1892 В. д. з. Треба було розвести його на ті засуди, що запали безправно в військових судах проти цивільного населеня. Вправді наміром комісії було, щоби за всякі несправедливі засуди військових судів належала ся так само винагорода, як при засудах цивільно карних судів,

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки **Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.**

394 **Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов.** 21-47

але правительство вказало на се, що законодавство, яке відносить ся до військових осіб, є спільне з Угорщиною, та доки Угорщина не згодить ся на такий самий проект, закон в Австрії не може односторонно бути ухвалений. Тому комісія вдоволила ся, щоби не здержувати закона про винагороду неслушно засуджених, на разі таким проектом, який обіймає всі цивільні особи, засуджені цивільними і такими військовими судами, що підчас війни мали над цивільними особами виїмково юрисдикцію. До сих останних належать злочини, вичислені в цис. ровп. з 25. липня 1914 ч. 156 В. д. з. і з 4. падолиста 1914 ч. 307 В. д. з., прим. злочин головної зради, обиди маєстату, обиди членів цісарської родини, заворушеня публичного супокою, повстаня, розруху і т. д. Рівночасно зажадала комісія, щоби австрійське правительство звернуло ся до угорського правительство, щоби спільно уложити проект закона для цілої монархії, який обіймав-би обовязок держави до винагороди й таких засудів, що запали проти військових осіб у військових судах. Переговори ведуть ся, та коли-би не довели в найкоротшім часі до висліду постановила правнича комісія без огляду на Угорщину ухвалити такий закон, що відносив-би ся тоді лиш до австрійських, а не угорських горожан.

Крім сего змінено в проекті само поступоване, віддаючи справу в руки правильного судівництва. Дуже важна постанова проекту позваляє доходити невинно засудженим або їх рідинам винагороди за засуди військових судів, почавши від початку війни, себто від тої хвилі, коли піддано цивільні особи під військові суди.

Ті цивільні особи, яким удало ся вже шляхом зновленя карного поступованя викázати, що військові суди неслушно їх засудили, а так само в разі їх смерти їх родини мають внести до трех місяців подане о винагороду до міністерства судівництва. Міністер судівництва має до 3 місяців відповісти. Коли би однак не відповів, або коли би сторона не хотіла вдоволити ся признаною ій винагородою, може сторона до 3 місяців внести позив о винагороду до апеляційного суду. Тоді рішає в найвисшій інстанції найвисший трибунал у Відні.

Подробиці можна буде подати аж по опосвіщеню самого закона.

Подібний проект уладжено в комісії про неслушне інтернованє в слідчих арештах; та й він прийде невдовзі на денний порядок парламенту.

Врешті готовить ся окрема проект закона про винагороду в тих випадках, коли вішано, розстрілювано, переслідовано та інтерновано без суду. Правительство висказало вже згоду на такий закон, який вже сими днями буде предложений правничій комісії.

Д-р Станислав Дністрянський.

НОВИНКИ

Львів, 28. падолиста 1917.

— **Одна з многих жертв.** До нашої редакції голосила ся мати четверо нелітних дітий з проженем помочи від українського громадянства на прожиток і вихованє ій дітий сиріт. Чоловіка свідомого українського громадянина, наслідком безосновного доносу осаджено—по виволеню Львова від російської власти—у вязниці в однім східно-австрійськім місті. Сидів нещасливий він у слідстві так довго, поки суд не переконав ся про його повну невинність і поки йому не заповіджено свободи. Одначе свободи сей і повороту до полишеної без засобів до житя родини — не діждав ся: невигоди вязничого житя знищили здоровлє невинної людини і він помер у вязничім шпиталі саме перед освобожденем. Жінка з дітьми осталась зовсім без нічого! Бють ся в нуждою, щоб тільки не пустити дітий через школи (найстарший ходить вже до висшої гімназії у Львові, молодші до висших українських шкіл). Звертаємось до наших Читачів з прошенем: не відмовити помочи нещасливій родині — одній з многих жертв нашого народу в сій війні. Датки приймає адміністрація „Діла“ для „одної з многих жертв“.

— **Субвенції при закупні рільничих машин.** Ц. намісництво, Краєва Централа для господарської відбудови Галичини, видала дня 2. жовтня с. р. під ч. 16883/II. до всіх п. к. староств обіжник в справі опрацьованя подань рільників о признанє субвенції на закупно рільничих знарядів і машин, який отсим подаємо до відома пошкодованих війною рільників, бажаючих при помочи фондів Централі відновити мертвий інтентар: Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові звернуло ся до ц. к. Намісництва Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини з зажаленєм, що деякі староства відмовляють опрацьованя подань о признанє субвенції при закупні рільничих машин, мотивуючи свою відмову сим, що воєнні шкоди дотичного петента не вістали ще обчислені і сконстатовані. У виду сего подаєть ся до відома, що з виїмком дуже коштовних машин (прим. парові молотілки) при поданях о дрібні машини вповні вистарчає потвердженє, що петент потерпів в наслідок воєнних подій (а се з правила є нотоpичне) і заслугує на признанє пільг, а зовсім не є вимагане урядове стверджене цифрової висоти воєнних шкід.

— **Здержанє військових реквізицій?** „Głos Narodu“ доносить, що міністер для вижившленя ґен. Гефер зарядив, щоби на інтервенцію ц. к. уряду для вижившленя здержано всюди військові реквізиції, доконувані на основі закона про воєнні чинитьби. Побиранє матеріялів, які підлягають реквізиції, має ся переводити на основі закона з 29 мая 1917 ч. 243 З. з. д. При поділі контингенту буде в як найширшій мірі узгляднений дикий виспід зборів в західній(!) Галичині. Є також намірене, щоби при обчисленю галицького контингенту узгляднити в як найширшій мірі опусти, признані міністерством війни в первіснім військовім контингенті.

— **Дирекція ц. к. ґімназії з укрвїнською мовою викладовою в Станиславові** просить сконстатувати, що нотатка під наголовком: „Дирекція української ґімназії в Станиславові одержала таке письмо“, помішена в „Ділі“ ч. 276 дня 23 падолиста 1917, — не дістала ся до Редакції „Діла“ ані з Дирекції, ані від нікого зі збору учительського укр. ґімназії в Станиславові.

— **Офіцири і мужва 36. п. стрільців** зложили на руки о. курата М. Притуляка і поручн. Алексієвича на фонд ім. митропол. Шептицького для укр. сиріт (вкл. кн. тов. „Дністер“ ч. 10.300) квоту 1350 К.

— **Члени читальні „Просвіти“ в Володимирцях** (повіт Жидачів) урядили дня 18. падолиста 1917 у власнім Народнім Домі представленє театральне „Украдене Щастє“ а. ра Івана Франка, а чистий дохід в квоті 85 К розділили: 50 К на Укр. Педагогічне Товариство у Львові, 20 К на цілі УСС., 15 К на школу кн. Льва у Львові.

— **За вбитє жовніра.** Дивізійний суд у Відни проголосив присуд в процесі за вбитє драгона Моріца. Підп. в резерві Цердзіка засуджено за проступок проти безпеченства житя на 6 неділь гарнізонного арешту, а увільнено від обжалованя за злочин убійства й переступленя службової власти через знущанє над драгоном Моріцом. Пор. Рекцігеля засуджено за неприміне не до службових приписів на 6 днів домашнього арешту, а увільнено від инших точок обжалованя.

— **До наших повітових дівчів.** Чи ви вже постарали ся, щоби кождий Українець у вашім повіті, коли підписує сему воєнну позичку, робив се тільки в формі обезпеченя в воєнній позичці через „Карпатію“? Чи написади до „Карпатії“ по друки? Чи порозумівли ся з священиками, учителями і свідомими селянами що до переведеня сеї акції в кождім селі? Коли ні, то наш гріш, відданий на воєнну позичку, втратять український національний характер, а на посередництві в збираню воєнної позички зароблять чужі інституції й люди. Отже пригадуємо, що підписувати воєнну позичку повинні Українці тільки в формі обезпеченя в воєнній позичці через одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатію“ у Львові (вул. Руська ч. 18) Беріть ся до діла, щоб не було за пізно!

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили**— оба сі чинники нині пророчисто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш вложили на річ 7 ої воєнної позички. Умови її і способи найкорисшого підписуваня є в п. к. австр. фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 16. Гляди на оголошенє IV-ої сторони. 394 В 2—10

Нові книжки і виданя.

Д-р Іван Куровець: „Причини великої світової війни та її наслідки в державнім і народнім господарстві“. Чистий дохід призначений на відбудову українських товариств у Калуши. — У Львові 1917. Накладом автора. Ціна 50 с.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 27. падолиста.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Вчера положенє не змінило ся.

В боротьбах під Чісмон, які виповнили послідних 10 днів, війска з альпейських країв під проводом ґен. Альфреда Краса боролись знов з найбільшою відвагою й витревалістю.

На східнім й макед. фронті. Нічого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 27. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На сході й на італійськім фронті нічого особлившого.

На поли боротьби під Cambrai зломано сильні наступи Англійців між Epurion й Vestaine.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 29. падолиста 1917.

Нині: греко-кат.: Матея ап і ев. — римо-кат.: Сатурніна.

Завтра: греко-кат.: Григорія еп. Н. — римо-кат.: Андрія ап.

| **Не забувайте за датки „для едної з многих жертв!“** Присилки приймає адміністрація „Діла“.

| **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“**, реєстроване стоваришенє з обмеженою порукою у Львові, подає до відома всіх П. Т. вкладників, що з днем 1. січня 1918 знижує відсоткову стопу вкладок на 3% з тим, що так як дотепер цілий рентовий податок само установленої цис. розп. з дня 28. серпня 1916 В. з. д. 280 підлишки, буде оплачувати з власних фондів. 2—2

| **Ширші сходини** членів „Союза Українок“ в цілі обговореня програми Вечеру св. Николая відбудуть ся в суботу 1. грудня о год. 5. вечір в льокалю при вул. Костюшки 1а. Просить ся всіх охочих до праці прибути. 469 3—3

| **Вп. Пані Марія з Керелюків Ростковичева** зволить подати свою адресу „Союзови Українок“ у Львові (ул. Бляхарська). 3—3

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна“

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того-ж автора „ЛЮДИ“, біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернзон, Реклі, Крапоткін, Толстой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

КОЖДИЙ

а саме: офіцир, жовнїр, священик, урядник, купець, ремісник і денний заробник

повинен забезпечити свою і своєї родини будучність.

Повинен **обезпечитн ся на житє,** а заразом підписати **VII. военну позичку;** сї обезпеченя переводить ся на основі умови з Товариством житєвих обезпечень **„Австрійський Фенїкс“** у Відни **тільки в**

Ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт.

Обезпеченє сейчас важне по вложеню першої премії.

Без лїкарських оглядин від 500 — 5000 К.

новина! Обезпеченє дїтий. новина!

Обезпеченє в державних бонах на лїт 9 платне по девяти лїтах готівкою річно 90 Кор.

в амортизаційній позичці коштує річно:

на лїт	10	12	15	16	18	20
корон	77	63	48	45·50	39·50	35

Жадайте проспектів і внесків **по повітах у мужів довіря.**

Безплатні інформаці: **Львів, Словацького 16.**

393 71-45

НАДІСЛАНЕ.

Красний адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при улици Краєвцких ч. 6.** 50—?

ОГОЛОШЕНЯ.

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 3—10

Доктор прав з півторалїтною практикою пошукує посади концепієнта у Львові, або на провінції — Ласкаві вголошеня просить слати під: „Доктор прав“ до Адміністрації „Дїла“. 467 2—3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКОПІЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Вчине для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371A 13—25

Вже вийшла з друку книжка п. з.

ВІЙСЬКОВІ ПРИЧИНКИ

і заосмотрене родин осіб військових.

Практичний порадник, заосмотрений 33. взорами прошень, представлень, зажадень і відклимів написав

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Ціна одного примірника 2 К зі звичайною пересилкою о 20 сот. більше, з порученою пересилкою о 65 сот. більше.

Книжка на часі. Просимо спішити ся з замовленями, присилаючи рівночасно гроші на адресу:

Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар“.

Львів, вул. Зиморовича 20. VII 2—3

Дуже корисні услівя! **Около 70% звичайних премій!**

Обезпеченє у Воєнній Позичці

се найдешевший спосіб підписки.

Хто підписує военну черех обезпечене, повинен зробити се тільки в

„КАРПАТІЇ“

В справі сего обезпеченя належить звертати ся до Дирекції 466F2—?

„Карпатії“ у Львові, вул. Руська ч. 18. І. п.

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 16—20

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щаднищ, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Удїляє позичок за гіпотечних платних на річними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; бере на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесеню позичок в Галицкім Воєннім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці“ вул. Косцюшки Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладка в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишлї надають ся до льокацій, пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обевезку III. 90—?

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261.

Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в верні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробут цїлого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРУВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“.

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, тільки один

„ДНІСТЕР“.

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер“ ввергає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1916 року 8 613 829·— корон.

В „Дністрі“ можна обезпечити від градини з кожним движимостя всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премій. I. A 22—?

Адреса „Дністра“: **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20** — Адреса для телеграм „Дністер“ — Львів — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 поред пол.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 282 (9.534) Львів, пятниця 30. падолиста (17. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без доставки):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітового дев'ятиточкового або її місце 60 с. в надзвичайному 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части передплатників 2 К. Некрологія 2 К. Слово тлустим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за ослабленою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів 29 падолиста 1917.

Для оправдання анексії української Галичини для Польщі польські соціялісти видумали нову формулу: „Кривда проти кривди". Прилучене Східної Галичини до Польщі — признають вони — є кривдою для українського народу; але з'єдинене Східної Галичини з Україною було би кривдою для польських меншостий. Отже кривда стоїть проти кривди.

Чи справді так? Навіть на перший погляд ся формула польських соціялістів не остоюється ся перед критикою. Запитаймо тільки: Чи однакова кривда проти однакової кривди? Чи однакова кривда буде заподіяна 75 процентовому автохтонному населенню споконвічної української землі, коли його прилучать до польської держави, — і однакова кривда станеть ся 16 процентовій польській меншости, розкиненій островами на українській землі між українським народом, коли та українська земля з'єднить ся з иншими українськими землями? Чому інтереси більшости мають бути посвячені інтересам меншости, а не навпаки меншість має погодити свої інтереси з інтересами більшости? Чи пп. Дашинський і Діямянд, від коли стали польськими імперіялістами і анексіоністами, забули ту основну доктрину демократизму, що міродатні повинні бути інтереси більшости?

Не зміняє се справи, що ті панове додають, що польська меншість є елементом культурнійшим. Що більше, такий аргумент є просто „єресю" в устах демократа й соціялїста. Чи висші верстви не боронять усіх своїх привілеїв тим, що вони є носителями культури? І коли висша культура посідаючих верств не була для пп. Дашинського й Діямянда аргументом проти признання виборчого права малокультурним робітникам (тоді вони добре знали, що та малокультурність робітника є наслідком панованя висших верств над ним!), — то чому тільки український демос має на віки оставати під пануванем „культурнійшої польської меншости?!

Зрештою п. Дашинський дуже добре знає, як повстала та польська культура на українській землі. Перед 18 роками, коли польський імперіялїзм і анексіялїзм ще не були виїли з його ума й серця демократичних і соціялістичних ідей, кликав він на соц. дем. з'їзді в Берні моравєькім, ілюструючи несправедливість утворення з польських й українських земель одного краю і домагаючи ся перебудови Австрії на основі національно-територіяльної автономії: „Українці оплачують цілу польську культуру в Східній Галичині!" А тепер та польська культура, оплачувана віки цілі українським народом, має бути причиною, щоби український нарід і на далі остав під польським пануванем, бо инакше буде кривда польській меншости.

Ні, вже ліпша ідеольогія польської шляхти, яка є бодай льогічна. Але пп. Діямянд і Дашинський повинні найперше виректи ся торжественно демократизму й соціялїзму, коли хотять виступати в ролї польських імперіялістів і анексіоністів, бо говорити тими самими устами про самоозначене народу, про демократизм, і рівночасно рішати долю Східної Галичини відповідно до інтересу польської меншости, зроти волї української більшости, се значить, цинічно кпити з ідей самоозначеня і демократизму.

Україна проголошує себе республикою

Скликане конституанти України.

РОТТЕРДАМ (Ткб). Після „Nieuve Rotterd. Conrant" довідуєть ся „Daily Chronicle" з Петрограду: В Київі находить ся власть в руках Української Ради, яка проклямувала українську республику. Республика буде в злуці з Росією й обіймав київську, подільську, волинську, чернигівську, полтавську, харківську, катеринославську, херсонську й таврииську губернію. Всі уряди в Київі находять ся в руках Українців. Російські дневники сконфісковано.

Дня 20. с. м. видала Рада маніфест, в якім проклямує республику й признає всяке приватне майно, також власність монастирів й домен в українських областях державною власністю та скликує конституанту для України на день 28. січня 1918.

Обнижене вартости гроша.

Львів, у падолисті 1917.

В державах, що ведуть війну, богато писало ся й говорило ся про обнижене курсу гроша. Хоч причини того економічного явища на перший погляд ясні, то — здаєть ся — ще й нині вдержують ся в їх розуміню зовсім не однакові погляди. Доволї широко розповсюднений погляд, що одинока причина обниженя вартости гроша се величезне прибільшене банкових, зглядно державних нот, отже й погіршене відношеня, в якім до видачі нот остає припас призначеного на їх покрите металю. Таке пояснене не точне.

З обставини, що курс девіз обнижив ся, не можна ще виводити висновку про недостачу довіря у заграници до державного господарства, а песадний песимізм в тій мірі неоправданий. Чому — се постараємо ся коротко пояснити.

З приводу того, що вивіз товарів за границю значно зменшив ся а привіз значної скількости артикулів (особливо тих, що потрібні для війска), з невтральних країв став необхідний, збільшив ся очевидно попит за чужими грішми, коли одночасно невтральні держави їзза недостачі теварів в державах, ведучих війну, не можуть відти спроваджувати більших припасів і наслідком того не потребують так богато заграничного гроша.

За те в краю наслідком великих потреб військових, трудности в доставі значнійших припасів сирівця, недостачі робучої сили і з приводу несподівано довгого часу, через який триває війна, швидко вуживають ся випродуковані товари а рівночасно зростають їх ціни та паде вартість гроша.

Вона паде також з причина зменшеної продукції золота. Зіставлене відношеня, в якім оставали видані поодинокими державами ноти до припасів призначеного на їх покрите золота на стільки інтересне, що вважаємо вказаним навести про те декілька дат. І так 30. червня виносило покрите в золоті:

в Росії	102%
в Німеччині	62%
у Франції	78%
в Англії	135%

В тім самім часі виносила сума виданих тими 4 державами нот в коронах 13·8 міліярдів, а три роки пізнійше 69·6 міліярдів і розуміеть ся до нинішного дня вона ще більше зросла.

Перед війною продуковано на цілім світі золота за яких 2—4 міліярди корон річно, з того одержували усї банки, які емітували ноти, не більше половини. Слідує з того ясно, що таке покрите в золоті, яке мали згадані і инші держави перед війною не дасть ся привернути ще довгі часи після війни. До того слід ще додавити що найбільше копалень золота було в англійських областях і континентальні держави не будуть мати доволї середників заплати на Льоидон, щоби заплатити за золото.

Тепер легко зрозуміти, чому що-раз більше учених, особливо німецьких, домагаеть ся що раз голоснійше усуненя валюти в золоті, щоби таким чином побороти вплив англійського монополю на курс гроша. Ті речники нової валюти знайшли богато приклонників також в Австрії.

Ще нині поширений погляд, що відношене припасів золота для покритя нот до суми виданих паперів є одинокою причиною зросту або знівеченя довіря у заграници до державного господарства (се довіре — мовляв — висловлюеть ся в курсі девіз). З кінцем грудня 1911 р. покрите Австрії (в металю) виносило 64·3%, кілька днів перед вибухом війни, себ-то 23 липня 1914 р. 74·6%. Лондонський курс в тім періоді не виявляв замітних змін, хоч покрите в металю зросло о 10%; він виказував в кінцем 1911 р. 24·19%, а перед вибухом війни 24·05%, отже навіть незначно обнизив ся.

Хоч, як представлено отсе, добуте золота континентальними державами стрічаеть ся з непоборимими трудностями, то все-таки не виключена надія, що можна буде привернути давну вартість гроша.

В добре врозумілім інтересї національного господарства буде мусіла держава після війни мати для заграници золото, щоби за него можна купити сирівців, потрібних для продукції товарів, за якими питають за границею. До того заграница буде одержувати з Австрії продукти, які для неї є так само потрібні як золото, або й ще потрібнійші, а саме: зелізо, вуголь, ропу і сіль. Коли покінчить ся війна і не буде вже треба заспокоювати великі потреби війска, а міліони робучих рук стануть шукати праці, продукція згаданих артикулів стане очевидно інтенсивнійшою і буде їх можна у великих скількостях вивозити до чужих держав.

Дорогою позичок і податків буде скарбова управа в можности стягнути з обороту значні суми нот, покінчить ся виплата причинків для родин осіб військових, з приводу якої на основі послідного дотичного закона треба видавати річно нот на 3½ міліярда корон, себ то на суму, яка виносить майже половину загального обороту нот в Росії, Франції, Німеччині та в Англії — і скорше, як не один думає, державне житє господарське верне до нормального розвитку, хоч все таки треба сподіватя ся постійного зросту всяких цін.

Наші українські емігранти з огляду на *казочно високі заробки, які вони побирають в Америці* від початку світової війни в Европі, повинні мати значні суми заощадженого гроша, зложеного в американських банках. Ті суми, які в часі, коли стане можливою їх висилка до Европи, певно будуть виносити сотки міліонів долярів і стануть у великій пригоді австрійському господарству. А українські фінансові інституції мусять завчасу подбати, щоби висилка того гроша в Америки до Европи відбувала ся при їх помочи і не стала предметом чужинецької спекуляції.

Д-р Ґроттер.

Економічне з'єдинене України і Білої Руси.

Спільний економічний Комітет України і Білої Руси.

(Ф. К.) *Відень, 25. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" з дня 28. н. ст. жовтня повідомляе:

Під проводом генерального секретаря фінансів, промислу і торговлї п. Туган-Барановського відбули ся збори організаційного комітету, який має на цілї засновати економічний Комітет України і Білої Руси для врегульованя економічного житя семи губерній: пяти українських і двох білоруських — могилівської і мінської. Економічний комітет буде обєднювати діяльність усіх продовольчих органів і закладів промислу і розділу товарів, організації опалу й урегульованя трансповту. Всіх членів у комітеї

Національний інтерес - вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці - в VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 4—? Львів, Руська 18. І. пов.

має бути 250 (від селян, робітників, жовнірів, від економічних організацій і Генерального Секретаріяту України).

Український військовий з'їзд у Москві.

(Ф. К) *Відень, 22. падолиста 1917.*

Дня 29. жовтня в Москві відкрив ся український військовий з'їзд московського военного округа. На з'їзд виделеговані представники всіх українських військових частий, які входять у склад округа. Він має порішити питання, звязані з українізацією військових частий, а також з близькими виборами до Установчих Зборів. Крім того з'їзд установить порядок виборів до Окружної Ради.

Міністерство здоровля.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цісар видав отсе відручне письмо: „Любий др е Зайдлер і Позволяю на утворене міністерства народного здоровля з кругом діяльности, означеним в залученю, й уповажняю Вас внести в Державній Раді відповідний проект закона для конституційного переведеня.

Місце постою, 24. падолиста 1917. Карло, вр. Зайдлер, вр.

За прилучене Катеринославщини до України.

(Ф К) *Відень, 22. падолиста 1917.*

„Кіевская Мысль" в д. 28. н. ст. жовтня у телеграмі з Катеринослава повідомляє:

В Раді робітничих і жовнірських депутатів піднято питанє про прилученє Катеринославщини до України. Рада заявила ся за прилученем.

Проти клевет на Українську Центральну Раду.

Відень, 25 падолиста 1917.

„Кіевская Мысль" з дня 26. н. ст. жовтня у телеграмі з Петрограду повідомляє:

В „Дѣл-і Народа" напечатно нині письмо комісаря для справ України при Тимчасовім Правительстві Стебницького й представника Генерального Військового Комітету при міністерстві війни й генеральнім штабі Пилькевича. В сім письмі вони протестують против інсинуацій, які появили ся в газ. „Живое Слово" і „Веч. Время", де було сказане, що у склад Центральної Ради входять німецькі піддані. На основі одержаних нами, — говорить ся у письмі, — на наш запит даних від Українського Військового Генерального Комітету категорично твердимо, що у складі членів Центральної Ради нема ні одного австро-німецького підданого, навіть внаціоналізованого. Автори письма жадають, щоби редакції „Живого Слова" і „Веч. Времини", коли вони мають дані про німецьких й австрійських офіцирів, які входять у склад Ради, негайно опублікували їх імена; в противнім разі вони будуть уважати редакції клеветниками. — Ф. К

Спільна тактика Чехів, південних Славян і Українців у делегаціях?

Львів, 29. падолиста 1917.

„Österreichische Morgenzeitung" доносить з Відня, що чеські, південнославянські й українські члени делегацій порішили тримати ся спільної тактики.

Пляни Каледіна.

АМСТЕРДАМ. (Ткб) Петроградський справоздавець „Morning Post" покладає всю надію на Каледіна, який є добрим приятелем антанту й буде співділати з нею в будуччині. Величезні засоби російського державного золота є в його руках. Каледін має також головну збіжеву область Росії, то є область над Доном, велику часть Малоросії (?), провінції над долішною Волгою й Туркестаном, або з'єдинену область звану південно східною Унією. Область та заосмотрює цілу Росію в поживу. Каледін є паном положеня.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Антант ігнорує ноту Троцького.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times" доносить з Петрограду, що на зборах амбасадорів й послів в американській амбасаді порішено ігнорувати ноту Троцького й вважати її як неістнуючу.

З тайн дипльоматії антанту.

Вільна рука Англії і Франції з одної сторони і Росії з другої сторони Німеччини й Австро Угорщини. — Польща не повинна стоти предметом інтернаціональних переговорів. — Тимчасове правительство під кураторелею антанту. — Приватна нарада аґентів Англії, Франції й Німеччини про мир коштом Росії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) З оголошених тайних документів російської дипльоматії заслугує на особливу увагу тайна депеша Савонова з 9. марта 1916 р. до російського посла в Парижі. Містить вона отсї вказівки, яке становище заняти на конференції союзників.

Політичні договори, заключені союзниками підчас війни, мусять остати в повній силі і не сміють підпасти ревізії. Се відносить ся до нашого договору з Францією й Англією про Царгород, Зунд, Малу Азію, як також до льондонського договору з Італією. Всї предложеня про означеня будучих границь Середної Европи є передчасні. Взагалі треба тямити, що ми готові оставити Англії і Франції повну свободу в означеню західних границь супроти Німеччини й Австрії.

Треба старати ся, щоби польське питанє було виключене з предметів інтернаціональних переговорів та щоби перешкоджено пробам поставити будучність Польщі під гарантію держав.

Далі говорить ся про потребу перетягнути Норвегію на бік антанту, а Швецію вдержати від війни. Що-до Румунії зазначуєть ся, що їй уже обіцяно все можливе, отже дальші обіцянки зайві. Зі справою усуненя Німців з китайського ринку треба почекати до господарської конференції, на якій буде представник Японії.

Про границю між Францією й Німеччиною говорить також тайна депеша Покровського з 30. сїчня 1917 р. до російського посла в Парижи. Покровський повідомляє, що у царя був французький посол, просячи запевненя, що Росія підпре змаганє Франції прилучити Ельзас і Льотарингію й установити границею між Німеччиною й Францією Рен, який творив би постійну стратегіну запору проти німецької навали. По-

Знищені ілюзії.

Кінець ілюзій — такий заголовок має перший розділ нової праці Густава Ле Бона „Найблизші наслідки війни" (Premieres consequences de la guerre, Paris, Flammarion, 1916). Автор відомий широким кругам зі своєї студії Психольогія юрби, — ся нова його книжка немов продовженє тамтої, має розглянути зміни в психольогії народів, які принесла велика війна.

Понура катастрофа, якої театром є Европа, дотикає нетільки матеріяльного істнованя народів, але також їх думок. Богато ілюзій, які ми уважали за певні річи, тепер розвіяло ся. Теорії знов, що були колись без значіня, стали очевидними правдами. Розпала ся скала традицій. Старі верстви суспільного житя зрушені. Все зміняєть ся або починає зміняти ся.

Заслїплений блеском високої цивілїзації, всїми відкритями, що улїпшували з кождим днем його житє, новітний чоловік уважав себе остаточно забезпеченим перед знищенєм віків варварства. Обичаї, здавало ся, злагіднили на все. Міжнарооне право утвердило ся. Пацифізм став догмою.

І отсе над країною сього спокійного істнованя розшалів ся цикльон, що руйнує все, що є на його дорові, не тільки народи, памятники, міста, як також моральні цінности, здобуті зусиллями віків. Нема вже поважаня для договорів, нема усвячених законів, нема кодексів, що боронили слабого. Одна тільки сила панує на світї.

Війна і знищене все були на землї. Річники історії народів складають ся з описів самих майже воєн, періоди мира видають ся дуже короткі і припадкові. Але нїколи не було війни, що малаб на цїли викорінити людий. Нїколи народи не нищили себе в такин завзятєм. Нїколи цїль війни не була в такій диспропорції до її висліду. Пролито потоки крови, зруйновано старинні міста, сплюндровано цїлі провінції з таким тільки наслідком, що прийшла загальна руїна і як перші жертви катастрофи впали сі, що її спричинили...

Европейська війна покаже раціоналістам, що не треба забувати, яку слабу ролю грає розум у людських дїлах.

Всї воюючі сторони понесли страшні жертви,—однакові жертви в тім, що втратили давні ілюзії, які панували на ріжних полях нїби блискучі правди.

В ряді тих знищених ілюзій, на першім місці є мрія пацифістів про се, що можна буде завести братерство серед народів. Ся ілюзія пропала на давні часи.

Зникла також ілюзія, що наука, школа, цивілїзація можуть злагодити звичаї, вменшити боротьбу, або зробити її менше жорстокою. Всї поступи новітної науки не обмежили війни, противно облекшили її і зробили ще більше варварськими способи знищеня.

Так само знищена ілюзія, що міжнародний трибунал буде мати хочби найменший вплив на боротьбу між народами, що принайменше установить якісь правила людяности між воюючими сторонами.

Наконець упала ілюзія, що якенебудь право може удержати ся, не маючи відповідної сили на охорону.

З сих поглядів французького автора особливо інтересний один, — що культура не має впливу на моральний розвиток чоловіка. Думка, може посередна, але цїкаві аргументи ученого психольога. Отсе його міркованя.

Нїхто не відважив би ся нині диктувати про ролю розуму в дослїді наукових явищ. Розум, ведений досвідом і обсерваціею є єдиним орудєм пізнаня. Доказуючи, що всї явища підлягають строгим законам, він знищив віру і інтервенцію богів, якої придержувала ся старинність. Через се тільки ми змогли опанувати природу і сотворити стільки чудес цивілїзації.

Пануючи в науці, що є його властивою сферою, раціоналізм почув ся в праві кермувати також явищами житя політичного, релїгійного і морального. Се в його імени люди великої революції намагали ся перебудувати суспільність у всїх її областях,—так само й нині думає про се богато розмріяних голов.

Чомуж наука, що збудувала стільки річий, не може заберігчити щастя суспільности?

Тому, що раціоналістичні чинники не стоять у нїякім відношеню до елементів афективних, містичних і колективних, які рішають про житє одиниць і народів. Тут справа инакша як у чистій науці —, коли сі річи оцїнюємо самим розумом, оцїнюємо їх хибно.

В нормальних часах, перед війною елементи біольогічні, ефективні, містичні, колективні і раціоналістичні в нашій натурі рівноважили ся і примінювали ся до потреб середовища. Але як обставини знищили насильно середовище, рівновага пропала. Один елемент, котрийнебудь, містичний, ефективний або инший став пануючим, і в житю індивідуальнім і суспільнім прийшла катастрофа.

Особливо латинські народи піддавали ся тій раціоналістичній льогіці. Коли чоловік втратив давних богів, мусів піддати ся виключній кермі розуму.

Тим треба толкувати успіхи соціялїзму, що мав ту раціоналістичну закраску; в сім було жерело віри в неможливість війни, теорій пацифізму і т. д., які завели підчас війни.

Значіне теперішної війни є саме в тім, що всякі теорії сього рода зіткнули ся з дійсністю і розсипали ся в руїну.

З тих звалищ треба ставити нову будову. Будова не буде трівка, коли будівничі не схочуть числити ся зі справжнїми потребами, що кермують людьми. Розпадеть ся в нових катастрофах, коли будемо її будувати для суспільностий, що живуть тільки в умах теоретиків.

Про сі нові основи суспільного житя говорить автор в дальших роздїлах.

І Ир-ч.

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.
394 Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов. 22 4!

кровський висловляє бажанє, щобы в сій справі Франція виступила з формальною нотою, бо се дасть Росії нагоду жадати для себе повної свободи в означеню своїх границь супроти Німеччини й Австрії.

„Солдатська Правда" містить телеграми Терещенка до російських послів у державах антанту з докладним повідомленєм про інтервенцію послів антанту у тимчасового правительства в справі дальшого веденя війни. З сих телеграм виходить, що ся інтервенція викликала в Росії як найгірше вражінє. Американському правительству каже Терещенко зложити особливе признанє, що воно до тої інтервенції не прилучило ся.

Тайна телеграма дипльоматична агенція Росії в Берні швайпарським з 17. вересня 1917 повідомляє, що в Берні відбула ся конференція фінансіз англійських, французських і німецьких в справі мира. Говорено про вороот Ельзасу й Льотарингії Франції і про уступки для Італії, а за те середні держави мали би дістати компензати на сході, коштом Росії. З окрема говорено про самостійність Фінляндії і про прилученє надбалтійських областий до Німеччини (Увага: Сю вістку середні держа заперечили)

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 28 падолиста 1917.

По скінченю дискусії над звітом буджетової комісії про співділанє комісії контролі державних законів при фінансових операціях від 1912 р. приняла палата без зміни внесенє комісії.

Перше речене внесеня, яке заявляє, що Палата послів сприймає з болем до відома звіт комісії контролі державних довгів, принято 184 голосами проти 112.

На предложенє предсідника взято під нараду звіт фінансової комісії про воєнний податок.

В дискусії попер міністер фінансів внесенє Гуммера, яке дає Палаті послів можність компромісу з Палатою панів.

Підчас бесіди п. Гуммера прийшло до бурливих й крикливих сцен, яке викликало твердженє бесіднка, що соціяльні демократи одержали від правительства гроші на „Arbeiter Zeitung".

Слідуюче заїдане завтра.

НОВИНКИ

Львів, 29 падолиста 19 7.

— **„Панські жарти" в Мостенщині.** Нам пишуть: Дня 24. с. м. відбулось в добрах кн. Сапіги зі Станиславівки „Wielkie polowanie z nagonką" при співучастн „zawodowych sportowców" між иншими і управителя ц. к. староства в Жовкві п. Рада. Особу п. Рада подаємо не для якогось відр женя, але з уваги на інцидент, який зайшов перед полюванем. В навечере панських ловів приїхав п. Рад до Мостів великих і сейчас розіслано усіх громадських поліціянтів, як також ляндштурмістів з п. к. постерунку жандармерії, котрі до 11 години в ночи ходили по хатах та примусово визначали і виганяли тих, котрі мали досвіта іти до Станиславівки на нагінку. Вигнані на нагінку, дівчата і хлопці спішили рано громадно з Мостів великих до Станиславівки, віддаленої 6 клм. ходу, а заінтересовані мешканці питали один другого, що то за наглі роботи в поли, що так богато людий вигнано. Коли визначені на нагінку явились в Станиславівці в числі понад 80 душ, вибрано самих хлопців, а дівчат відправлено домів. Тепер цікаві ми знати на кого то урядове порученя жандармерія і поліція громадська вигнала примусово людий для панської забавки і розривки. На підставі якого розпорядку цісарського або міністерського та від коли то нове „свідченє" воєнне обовязує? Може би управитель п. к. староства п. Рад зволив подати вияснене на повисший запит. Від себе додаємо малу замітку; от чого нам сподіватись від „polskich rządów" по відлученю Галичини при наданю „національної" автономії.

— **Доріжняний додаток для духовенства.** Вістник законів державних оголошує розпорядок Міністерства віроісповідань й просвіти в справі доріжняного додатку для духовенства.

— **З Централї відбудови краю.** „Сільський Господар" комунікує: В суботу 17. с. м. відбула ся в Міністерстві публичних робіт міжміністеріяльна конференція. Предметом конференції було розширенє компетенції Централї відбудови краю. Зі сторони Централї брали участь в нарадах: президент Гербст і директори Новак і Баттаглія. Згідно з внесками Централї ухвалено розширити компетенцію Централї в тім напрямі, щоби Централя мала право без спеціяльного затвердженя ряду диспонувати на відбудови загород квотами до 14 000 К. (доси 6 000 К.), на цілі рільничі і промислові до 40.000 К. (доси 10.000 К.), на грошеві запомоги в цілі направи машин і домашного урядження до 5 000 К (доси 2 000 К)

— **Церков у війні.** „Церков велика, мурована, тепер знищена, чорні пасмуги над вікнами є слідом пожару, що знищив нутро. Тепер квартирує в ній австрійський віддїл, через вікна введено коні-ові руки, щоб охоповими печами огріти пусте й холодне нутро". — Так описує долю церкви в українськім селі кореспондент *Gazet и Wieczorn oї"* (з 29. с. м.), пишучи про похід „карпатської бригади легіонів" на фронт, на українські землі.

— **В справі легітимацій управняючих до закупна худоби на згонах в західній Галичині.** Супроти випадків, що купуючі годівельну худобу відпродують її або вивозять на рівь, розпорядив ц. к. Гал. Заклад для обороту худобою, що до закупна годівельної худоби будуть допущені лише ті особи, які викажуть ся легітимаціями від згаданого заведеня. Хто має намір закупити годівельну худобу, повинен завчасу постарати ся о згадану легітимацію за посередництвом своєї філії Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар". — Всякі инші посвідки, легітимації, цертифікати і т. п. не мають при закупні худоби ніякої вартости.

— **Новий перевіл збіжа.** Краєва Централя паш комунікує, що наслідком зарядженя ц. к. карчевого Уряду з мінимо Воєнне Заведенє обороту збіжем з днем 29. жовтня 1917 переміл жита і пшениці в той спосіб, що продукція грису зістала зменшена на користь муки. Після теперішнього перемілу одержує ся з пшениці 7½ проц., з жита 7 прц. грису, супроти чого продуценти будуть одержувати зі збіжа відставленого Воєнному Заведенню обороту збіжем як половину належного їм обовязкового грису так від пшениці як і від жита 4 проц. грису.

— **Ціна золота впала** в послідних днях з 21.000 на 15 000 К за кільограм. Безпосередною причиною є увязненє галицького спекулянта Рабіновича, торговця золотом й банкнотами. Ген. секретар австро-угорського Банку Шмід подає до відома, що через увязненє Рабіновича вдало ся впасти на слїди цілої шайки спекулянтів. Рабіровіч прибув пер д двома роками до Відня як виселенець з 200 К готівки. В спекуляціях рублями й золотом заробив богато гроший. З самої Німеччини вивіз золота за 2 мілїони. Торгував також на велику скалю девізами з Голяндії головно в Амстердамі й Роттердамі.

— **Дуже розумно.** Петро і Ярослава з Березинських Івахів зложили з нагоди свого вінчаня в дни 18. жовтня с. р. 50 К, а Михайло і Марія з Калинських Олійники з нагоди свого вінчаня в дни 30. жовтня с. р. жертвували 30. К на сирітський фонд ім. митрополита Шептицького (вкл. кн тов. „Дністер" ч. 10.300) самість окремих повідомлень. Нема сумніву, що є далеко розумнійше обертати на свої добродійні цїли ті значні суми, які видаємо без потреби на папір, друк і марки, а все те йде до чужої кишені.

— **Безплатний курс української мови для дівчат польських міських шкіл** почнеть ся заходом кружка У. П. Т. ім. Б. Грінченка в неділю дня 2. грудня 1917 о год. 11. перед под. в школі ім. Б. Грінченка вул. Городецька ч. 95 І. пов. в подвірю в клясі III. Вписи приймає що-дня Управа школи від 11. год. Українські Родичі! Пішліть свої донечки на той курс, дайте нагоду їм вчити ся в письмі та слові своєї рідної мови, винагородіть їм шкоду, яку заповідають вашим донечкам польські школи, які боронять вчити ся їм своєї рідної мови. ОО. катихитів мійських шкіл городецького передмістя (дільниці II. і VI.) просимо допильнувати, щоб всї дівчата виписали ся на той курс. Наука відбувати ся буде у всї неділї та свята українські і лат. та вільні дни від шкільної науки кождим разом о год. 11. За Старшину проф. Я. Яцкевич голова, о. В. Федусевич секретар. 1—2

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили**— оба ті чинники нині пречисто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш злożили на річ 7 ої воєнної позички. Умови її і способи найкориснїйшого підписуваня є в ц. к. радзе, фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 16. Глядіть на оголошенє IV ої сторони. 394 В 3—10

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 28. падолиста.

Нїде не стало ся нїчого особливого.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 28. падолиста.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Рупрехта: У Фляндрії гарматний огонь між лісом Houthoulst й Zandvoorde був значний від пополудня. Під Passendaele збільшив ся вечером до великої сили. По обох берегах Скарпи скріпила ся боєва діяльність.

На поли боротьби під Cambrai сильна гарматня боротьба з настанем дня була вступом до наступів Англійців на Bauri.n, Fontaine й инші сумежні становища.

На схід від Bourlon їх наступні сили й панцирні самоходи, які їхали перед ними, лягли в нашім огни. Між Bourlon й Fontaine неприятель по кількох даремних наступах вдер ся до нашої оборонної полоси. На англійські формації, сильно проріджені боротьбою по домах тих місцестий вдарив протинаступ нашої піхоти. Введена в бій окружуюче відбила вона в славнім наступі ті села й відперла неприятеля назад до ліса Bourlon. Над 200 бранців й богато машинових крісів остало ся в їх руках. Коли стемніло ся, сильний огонь зменшив ся. Місцеві боротьби піхоти тривали дальше в ночи.

Група військ німецького наступника престола: На півн. схід від Tahure оставили Французи по невдачній виправі бранців в ваших руках. На західнім березї Мози збільшена гарматня діяльність, яка пополудни ослабла до звичайного перешкоджуючого огня.

Група кн. Альбрехта: На північний схід від Nomany сильні французькі відділи напали на наші становища. В рукопашній боротьбі їх виперто.

На східн. й макен. терені: Не було більшої боєвої діяльности.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нїчого нового.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 30. падолиста 1917.

Нині: греко кат.: Григорія еп. Н. — римо кат. Андрія ап.

Завтра: греко-кат.: Платона — римс-кат.: Елїгія.

| **Не забувайте за датки „для одної з многих жертв!"** Присилки приймає адміністрація „Діла".

| **Загальні збори т ва „Кружок Правників" у** Львові відбудуть ся в пятницю дня 30. падолиста 1917 о год. 3. по полудни в комнатах т ва „Акад. Громада", вул. Бем Еромолїя (Панська) ч. 11а II. пов. з таким порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів. 2) Звіт уступаючого виділу. 3) Удїленє абсолюторії уступаючому виділови. 4) Вибір нового виділу. 5) Вибір шконтруючої комісії. 6) Внесеня і запити. Просить ся о численну участь. — За виділ: Ів. Попель голова, Вол. Сендецький писар.

| **Вп. Пані Марія з Кролик'в Ростковичева** зволить подати свою адресу „Союзови Українок" у Львові (ул. Бляхарська). 4—3

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпеченє на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпеченє виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 21—45

ОГОЛОШЕНЯ.

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 4—10

Доктор прав з пів-оралїтною практикою пошукує посади концепієнта у Львові, або на провінції — Ласкаві зголошеня просить слати під: „Доктор прав“ до Адміністрації „Дїла“. 467 3 3

ПЕЧІ І КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево,

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 10—?

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛЖА“ на 1918 рік.

Цїна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(6 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 16, вже оплатно)

В кращій оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКІПИШ, Львів, Кадецька 4.

371Б 12—25

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понадто видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Порто зверх. 30 с. пор. 60 с. 261 7—10

Сфінкс без тайни.

Збірка казок в англ. мови

Один з найлїпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гор:

А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

384 Б 6—15

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 92.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Віддїлу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства

Загальне майно з кінцем 1916 **234** мїл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент

Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.

Виплачені обезпеченя більше як пів мілїарда кор.

офірує завдяки свому довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної воєнної позички **своїм членам і найширшим народним масам** свої воєнно-позичкові обезпеченя **„НА ЯЛИНКУ“** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 лїтах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у дзобою або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду **здорову особу** до 55. р. життя
навіть дїти
Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин
Рідня може безпечити
навіть **тих, що в полон або полонї!**

Від 500 до 5000 корон
без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	півріч.	¼-річно	місячно
При **12**-лїтнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При **16** „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потрученє в користь обезпеченого 9 К **напивжок в дсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** згляднo 37 **К річно**

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

392 12—20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- 16 лїтним реченцем *).

Не виповнювати! Премія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня чітко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско), а) .....
   б) Її вваннє? занятє? б) .....
   в) Дати уродженя: в) уродж. в ..... дня .....
   г) Місце замешканя: (Точна адреса) г) Місцевість ..... почта ..... Улиця .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє: К ..... номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).
3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півріч., ¼ річ., місячних? В ..... ратах по К .....
4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?
5. а) Чи яке тов. убезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченя, коли, де і яке Товариство? а) .....
   б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин? б) .....
6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? а) .....
   б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? б) .....
   в) Хто є домашним лїкарем? в) .....
7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: ..... Назвиско: .....

За особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить буги внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію **Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарнї „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 283 (9.535) Львів, субота 1 грудня (18 падолиста. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить по 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с. в надзвичайній 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістках 2 К. Некрологія 2 К. Словотвстна друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 30. падолиста 1917.

Міністер заграничних справ гр. Чернін має нині відбути вступну нараду з українськими членами австрійської делегації, щоби поінформувати їх про стан заграничної політики і почути їх домагання до заграничного уряду Габсбурської монархії в українській справі.

У важну хвилю відбуваєть ся нинішна конференція.

В Росії прийшло до власти правительство, яке всім воюючим предложило заключити негайний мир на основі права самоозначення народів. А що се предложене не є пустим звуком, „товаром на експорт",— воно задокументувало се тим, що і для народів бувшої царської імперії проголосило воне повне право самоозначеня, аж до виступленя з дотеперішної спільности і утвореня самостійних держав.

Україна, яка в першим вибухом революції в царській імперії проголосила свое право на повне самоозначене, яка за здійсненє сього права вела постійну боротьбу в попередними революційними правительствами, проголосила себе тепер з'єдиненої републикою, яка обіймає всї українські землї за кордоном і якої звязок з Росією має бути опертий тільки на союзї рівноправних державних тіл.

Заявляючи, що мирове предложене російського правительства може бути основою мирових переговорів, гр. Чернін тим самим приняв в імени Габсбурської монархії вобовязане, яке її вяже також з огляду на українську справу.

Які домагання можуть і мусять у сій хвилї українські делегати до міністра заграничних справ Габсбурської монархії — се ясне: дружне відношене до української републики і право самоозначеня для Українців Габсбурської монархії.

Се останне — загрожене тепер пляном злученя Польського Королівства й Галичини в польську державу. Коли самоозначене значить, що ніякий нарід ані в цілости ані в части не повинен бути відданий під чуже пановане, то згаданий плян рішає про віддане українського народу Східної Галичини під пановане польської держави. Коли й ми австрийські Українці і наші закордонні брати могли би ще згодити ся, щоби австрійська часть українського народу здійснила своє право на самоозначене в рамах своєї дотеперішної державної приналежности, — то ані ми ані вони не можемо згодити ся на те, щоб нас мов інвентар передавали иншій чужій державі, і то державі, яка з огляду на наші історичні рахунки з Поляками може нам бути тільки ненависна.

Наші речники в австрійськім парляменті, без огляду на партії, ясно зазначили наше становище в сій справі:

В справі мира з Росією мати ме безперечно голос не тільки Петроград, але також Київ. І коли Петроград тільки ідейно заінтересований в тім, щоби при заключеню мира патріюфувало право самоозначеня народів, то для Київа лежить тут живий національний інтерес. Ходить о се, чи український нарід має в цілости бути свобідний, чи часть його має бути пожертвована інтересам польської державности.

З сим вяжеть ся також безпосередно питанє тривкости мира.

Від правительства української републики сподіваємо ся, що воно власне так поставить справу мира з середними державами, — поставить в усею рішучістю, яку дає слушність справи, — і згодить ся тільки на такий мир, який запевнить самоозначене

А наші делегати — сподіваємо ся — скажуть усе те на нинішній конференції гр. Чернінови

Українські кандидати до російських Установчих Зборів.

(Ф. К.) *Відень, 27. падолиста 1917.*

Листа нар. соц. й укр. соц.-фед.

„Кіевскаї Мысль" з 27. н. ст. жовтня повідомляє:

Трудова народно-соціалістична партія й українська партія соціялістів федералістів виставили з'єднинену листу кандидатів до російських Установчих Зборів. У листу увійшли отсї особи:

А. С. Зарудний (Петроград), М. І. Туган-Барановський (ген. секретар фінансів), Л. М. Брамсон (Петроград), С. А. Єфремов (публіцист), А. Ф. Саликовський (київський губ. комісар), Ю. П. Кістер, П. І. Куриленко (Стародуб), Л. І. Летоцький, М. П. Карцев, П. Я. Стебницький (комісар для справ України при Тимч. Правительстві в Петрограді), В. Н. Бутузов (Бердичів), А. В. Ніковський (редактор „Нової Ради"), Г. Л. Зубченко (Василків), М. А. Кушнір, В. Д. Суницький, В. К. Прокопович, Н. Н. Янішевський, К. В. Лиський, А. С. Даревський, С. Ф. Русова (письменниця), І. Б. Красянський, Л. М. Старицька Черняхівська (письменниця). Н. Н. Фатеев і І. А. Фещенко Чоповський,

Кандидати партії соц.-рев

М. С. Дешевий (учений агроном, член Укр. Ц. Р., радний Київ. гор. думи, член укр. кр. ком. п. с. р.), К. А. Суховєй (письменник, старший тов. председателя Київ. гор. думи, член укр. кр. ком. п. с. р.), А. С. Залужний (письменник, тов. председателя укр. кр. ком. п. с. р.), І. Д. Нещадищук (селянин, радний катеринославської волостної самоуправи, с. Колодисте), М. С. Биценко (агроном, кооператор і лісничий, представник міністра рільництва при Київ. губ. земельнім комітеті), І. Л. Скловський (адвокат, радн. київ. гор. думи, член комітету Укр. Ц. Ради, член кр. комітету Ради р. і ж. д., председатель укр. кр. ком. п. с.-р.), М. Ф. Пухлій (селянин с. Лебедина), Г. М. Шкелянський (адвокат, радн. київ. гор. думи, член київ. Ради р. д., член укр. кр. ком. п. с. р.), Н. Д. Пухтинський (адвокат, председатель київ. кват. прим. камери, член укр. кр. ком. п. с. р.), П. Ф. Бойченко (технік механік, радн. демидніївської волостної самоуправи, член київ. губ. ком. п. с. р., член вик. ком. крїв. Р. р. д.). Ф. І. Котенко (селянин, член уманського повіт. продов. комітету, председ сіл. ради м. Буки), Г. Ф. Мощенко (слюсар зеліничних, член київ. проф. ком. служби, майстрів і робітників, член київ. р. д.), Г. П. Тесленко-Прихорко (інж. електрик, радн. Київ. гор. думи, член укр. ком. п. с. р.).

Українсько жидівська соціялістична листа в Петрограді.

Як повідомляє „Новое Время" з дня 4. ст. падолиста, Петроградська комісія для виборів до рос. Установчих Зборів затвердила між ин. листу блоку українських і жидівських соціялістів, яка має ч. 6.

Домагане окремого виборчого округа для жовнірів Українців поза границями України.

„Утро Россіи" з дня 30. ст н. ст. жовтня у телеграмі з Київа повідомляє:

Українська Рада Фінляндії, Українці „Центрофкьоти", Українська Рада в Гельсінгфорсї телеграмою до Генерального Секретаріяту домагають ся установленя для жовнірів Українців окремого виборчого округа, тому що жовніри Українці розкинені по Росії й не можуть при істнуючій системі голосувати на потрібних кандидатів.

Українські кандидати до рос. Установчих Зборів.

„Кіевская Мысль" з дня 28. н. ст. жовтня у телеграмі в Чернигова повідомляє:

Утворив ся блок народних соціялістів й українських соц. федералістів, який випустив спільну листу кандидатів до рос. Установчих Зборів, в яку війшли: І. Л. Шраг, А. Д. Марголін, Т. І. Осадчий, Д. І. Дорошенко й ин.

Російське мирове предложенє.

Чернін і Гертлінґ приймають предложенє.

(ТКБ). *Відень, 29. падолиста 1917.*

До головної комнати армії наспіла неповна іскрова телеграма, яку по змозі доповнено. Звучить вона так:

Царське Село, 28 падолиста 1917. До правительств країв, ведучих війну. Побідна робітнича й селянська революція в Росії поставила на першім плянї справу мира. Скінчив ся період вагань, відкладань й бюрокративму. Взиває ся всї народи, всї верстви, всї партії усіх країв, ведучих війну, щоби відповіди категорично на питанє, чи бажають разом з нами приступити до переговорів за негайне завішенє оружя й загальний мир, чи ні. Від відповіди на те питанє залежить, чи оминемо нову зимову кампанію з усїма її жорстокостями й нещастями, чи Европа буде дальше купати ся в крови.

Ми, рада народних комісарів звертаємо ся з тим запитом до правительств наших союзників: Франції, Англії, Італії, Сполучених Держав, Америки, Бельгії, Сербії, Румунії, Японії й Китаю. Питаємо перед обличем народів, перед обличем цїлого світа, чи хотять приступити до мирових переговорів. Ми, рада народних комісарів звертаємо ся до народів, злучених з нами союзом, головно до працюючих мас, з запитом, чи бажають вести дальше безглуздну різню та на сліпо йти дальше дорогою, яка веде до упадку европейської культури. Жадаємо, щоби робітничі партії союзних країв негайно відповіли на питанє, чи хотять розпочати мирові переговори. Те питанє ставимо на перший плян. Мир, яхий ми предложили, має бути миром народів, має бути почетним миром порозуміня, який запевнить кождому народови свободу господарського й культурного (а політичного?! — ред. „Діла") розвитку

Робітнича й селянська революція оголосила свою мирову програму, ми оголосили тайні трактати царя й буржуазії зі союзниками й признали, що вони не вяжуть російського народу. Предкладаємо всїм народам явний, новий трактат, опертий на основах порозуміня й співділаня.

Національний інтерес - вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці - в VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 5—? Львів, Руська 18. I. пов.

На наші предложеня відповіли урядово й неурядово представники правлячих кругів союзних країв, що вони не признають правительства Рад й не годять ся на порозуміне з нами в справі мирових переговорів. Правительство побідної революції не має признаня фахової дипльоматії. Але питаємо ся народів, чи реакційна дипльоматія зможе здійснити свої думки й змаганя, чи народи позволять дипльоматії на те, щоби не зреалізовано велікої мирової можливости, яку утворила російська революція.

Відповідь на те питане... (тут бракує тексту телєграми).

Проч з зимовою кампанією! Нехай живе мир й збратане народів!

Народний комісар для заграничних справ
Троцький.

Преосідник ради народніх комісарів
Уляиов-Ленін.

На те відповіло ц. і к. правительство російському правительству 29 падолиста ось що:

Австро-угорське правительство одержало окружну телєграму ради народніх комісарів з 28. є. м., в якій російське правительство заявляє готовість розпочати переговори в справі заключеня завішеня оружя й загального мирового трактату. Оповіщені російським правительством витичні завішеня оружя й мирового трактату, які мають ся заключити, на що правительство російської републики виждає взаїмного предложеня, є по думці австро-угорського правительства відповідною підставою до того, щоби розпочати ті переговори. Тому австро-угорське правительство заявляє готовість ввійти в предложені російським правительством переговори над заключенем негайного завішеня оружя й загального мира. — Ц і к. міністер заграничних справ — Чернін.

Конфлікт між Ґенеральним Секретарем України і київським комісарем Тимч. Правительства.

Відень, 26. падолиста 1917.

„Новое Время" з 4. н. ст. падолиста в телєграмі з Київа повідомляє:

Генеральний Секретаріят оголосив, що не признає Василенка (рос. с.-р. — Ф. К) комісарем Тимчасового Правительства для міста Київа, бо він іменований правительством без відома і згоди Секретаріяту.

У відповідь на се Василенко заявив Секретаріятови, що аж до одержаня відповідних вказівок правительства він всіми даними йому законними способами буде здійснювати вложені на него повновласти.

Частинна демобілізація в Росії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) На основі звісток з Гапаранди зарядив Ленін частинну демобілізацію. Річник 1899 відійдеть ся сейчас домів, за тим підуть прочі річники. Жовніри, які вертають домів, мусять зложити оруже в полкових комітетах.

Державна Рада.

Телєграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 29. падолиста 1917.

Палата приняла в 2. і 3. читаню воєнний податок, предложений фінансовою комісією. Ухвалено § 11, який м. ин. на случай переходу пребен на иншу особу, впроваджує полекшу.

Відтак раджено над звітом судової комісії в справі додаткового розслідженя засудів, видаиих військовими судами в поступованю полевім й наглім, в справі виїмкового відданя цивільним військовим судам й в справі ліст присяглих судіїв.

Справоздавець Офнер аргументував внесенє комісії, аби прилучити ся до ухвали палати панів в першій справі, а обставати при ухвалах палати послів й приняти внески комісії в других справах.

П. Найман вніс додаток до 4 арт. зак. про присяглих суді'в: Кого засудив підчас тої війни сенат, який заняв місце присяглих судіїв, той може домагати ся внесеня засуду й перекавати справу судови присяглих.

П. Странський додав, щоби можна домагати ся внесеня засуду, коли справа опираєть ся на політичних мотивах.

Цроти того заявив ся міністер Шавер, бо ходить тут о 4600 засудів, а суди є незвичайно обтяжені. Впрочім закид проти справедливости судів є зовсім неоправданий, бо так зле певно не було. Коли ходить о те, щоби поодинокі случаї були ревідовані, чекаєть ся щоби засуджені самі піддали ту думку. Коли попросять о помилуване, то просьби не проминуть без відгуку.

Справоздавець Офнер заявив ся проти додатку Наймана.

В голосованю принято в 2. і 3. читаню внесеня комісії. Внесенє Наймана й Странского передано судовій комісії.

З черги раджено над звітом соціяльно-політичної комісії про предложенє в справі ціс. розп. з 14. вересня 1916 що до ствердженя прав членів братських кас підчас коли повнять військову службу. Промовляв справоздавець Регер й міністер публичних робіт Гоман.

На тім перервано наради й замкнено засіданє. Слідуюче завтра.

З Угнівщини.

Нам пишуть: Події, які розграють ся нині на світовій арені потрясають кождим членом людства, кождим членом нації, якої судьба під яким небудь оглядом має рішатись в сій війні. Події ті, особливож події послідних днів чи місяців, до глубини потрясають і кождим живим членом живої української нації. Не зайвим буде проте приглянутись, які вражіня, чувства, викликують ті події хочби і в найдальшій закутині галицької України, як впливають на спосіб думаня иншнх сельянських чи маломіщанських мас, і до яких конклюзій приневолюють нашого, зі здоровими нервами, і хоть пиняво, але льогічно думаючого хліборобa.

Ся війна принесла много несподіванок так політично дипльоматичної, як і стратегічної натури, однак не менше несподіванок принесла вона в системі поглядів чи понять народів і одиниць. Сему улиг і наш український народ, особливо по тім боці боєвої лінії. Переживав він ріжні впливи, переходив ріжні школи житя, а в слід за тим і орієнтація його, якраз наслідком сеї школи житя, змінялась і змішилась нині зовсім садничо. В місци ріжних орієнтацій, у загалу і одиниць, в місци хвилевої неорієнтації, прийшла нині у кождої, без виїмку майже, одиниці орієнтація, що найліпше стоїть той, котрий сам стоїть, вначить рідна орієнтація не обчислена на поміч других.

До сего приневолює наш народ гірка дійсність, бо завела нас навіть поміч тих, котрі мають обовязок перед Богом і людством дати нам се, що нам по всім правам Божим і людським належить, за нашу вірність, жертви майна і крови.

Цілий наш народ, галицька Україна, а і її провінція Угнівщина стоїть майже перед „твердим муром довершених фактів" так нове „Nowa Reforma" уплянованє прилученє Галицької України до Польщі, котрого то муру, по словам тоїж газети, „головою не пробєш".

Іронія судьби?... — чи неразумне, неетичне тверджене історичного завойовника?

Ріжні нещастя і обиди переживав наш нарід в сій війні. Пережив мобілізацію, Талергоф, відворот військ, інвазію, поворот „своїх" і „союзників", пережив акт 5. падолиста,

То вже почуване правдивої погорди, крайної ненависти огортає нарід до тих, котрі то ще самі поневолені, ще самі просять других о поміч, а вже пахне їм історичне пановане над нашим народом і кажуть нам: „головою муру довершених фактів не пробєш".

Чи провідники сего народу забули вже пруську гакату, російський гнет, 46 р. в Галичині? Чи мало поучила їх історія боротьби з українським народом?

Нарід кличе: „Проч з польським пановапєм! — ми самі хочемо жити у себе дома, проч з Польщею — радше з всїма иншими, тільки не з Поляками!"

Історичний, прадідний клич, отсе настрій народних мас.

Вістка про прилученє української части Галичини до Польщі поправила страшенно весь загал, відобрала спокій, та не відібрана енергії і сили до завзятої, безоглядної боротьби проти ворожих плянів.

До важкого протесту наших парляментарних заступників, нашої преси, долучаєть ся наш нарід весь. Не треба плебісцитів. Послухайте що говорнть нині між собою нарід про акт плянований, то пізнаєте, що він думає. Нічим в тій війні не наразилисьте його так, як „автономією" в Польщи.

Та будучність ще в руках „богів!".

— сьний.

НОВИНКИ

Львів, 30. падолиста 1917.

— „Українське військо". З Відня нам пишуть: Центральна Управа УСС. приступила до видаваня свого органу місячника „Українське військо", перше число якого появить ся ще сего року. Часопись обговорювати-ме всі справи, що лучать ся з оружною військовою силою українського народу колись і тепер, а головно з УСС. та армією УВГК. Українська суспільність, якої майже 3/4 є тепер у військових одностроях, не без інтересу читати ме сей до певної міри свій становий та фаховий орган. Роль, яку українське військо занимає у твореню нашої самостійної держави позваляє припускати, що і на будуче самостійна українська армія буде одною зі сильних підпор нашої державної відбудови. „Українське військо" старати меть ся подавати та розробляти саме ті ідейні основи самостійної української армії. Передплата виносить річно 10 К., поодиноке число 1 К. Редакція і адміністрація містить ся: Wien, VIII. Lederergasse 20/I.

— **Підмоги для священників.** О. посол Погорецький пише нам з Відня: Розпорядком міністрів віроісповіданя і фінансів з 21. падолиста 1917, призначено 11 мілїонів на запомоги для священників, які зараз в двох ратах мають бути виплачені. Кромі запомоги, дістануть священики датюк на дітий, а се на 2 дітий 350 К, а на більше дітий 700 К. ОО. крилошани дістануть о 80 кор. висшу платню і квінквенії по 400 К.

— **В справі одиничних цін свиний на заріз.** З огляду на се, що розпорядок ц. к. Намісництва з дня 30. вересня 1917 ч. 5818 що-до одиничних цін за безроги на заріз на торгах є мильно інтерпретований, подає ц. к. Гал. Заведенє обороту худобою слідуючі пояснення: Після розпорядку ц. к. Намісництва з дня 30. вересня 1917 ч. 5188, є поділені безроги на заріз на 3 кляси. І. кляса, себто товсті свині (тучені), які важуть більше як 100 кг., є в цїні до 6·70 К., однак після тав. „Budapesier Köbanaya Usanze" то значить, що ціна зростає в міру висоти ваги в гору, почавши від 5 К., що однак майже ніколи не лучаєть ся, бо теперішні безроги до такої ваги ніколи не доходять. Тому хибна є думка, що вже тоді, коли беврога є товста і важить понад 100 кг., має ся за ню платити по 6·70 К. за 1 кг. живої ваги. О скілько беврога важить понад 100 кг., але не є товста, лиш середної мясної кондиції, то ціна може бути підвисшена з 4·90 К. на 4·40 К. До II. кляси зачисляєть ся молоді безроги, добре витучені, почавши від 71 кг. до 100 кг. Ціна тих безрог виносить 4·60 К. До III. кляси зачисляєть ся молоді мясні безроги від 41 до 70 кг., як рівнож инші лихо вигo-

Найдешевше жерело обезпеки на житє враз з субскрипцією на 7-му воєнну позичку є безумовно тільки Ц. К. Австрійський військовий фонд вдів і сиріт.

Безплатні інформації: Львів, Словацького ч. 16. II. пов 23-47

вані без огляду на вагу, то ан. о скільки без ога є худа, то хочби важила більше як 70, а вість .00 кг., може бути зачислена лиш до III. ласи. Для облекшеня обчислюваня цїн і орієн ваня ся видала Воєнна Централя торговельна Кракові „табелю", затверджену через ц. к. л. Заведенє обороту худобою, яку на жадане зворотом коштів висилає.

— **Битє рогатої худоби і телят на домашний** иток. В наслідок браку паші можна на разї зпоряджувати більшим числом худоби. Ся об явина спричинила краєві власти до ограниченя казу битя худоби в домашнім господарстві. льші підприємства і селянські господарства жуть одержати позволенє битя худоби від носного староства під услівєм, що одержане со перероблять в цїли законсервованя його пізнїйші місяцї, в яких буде брак худоби, до мясо то не буде продаване, лиш зужите ключно для власного господарства. Позволе се ограничаєть ся лиш до худоби понивше ти 250 кг., бо грубша худоба є конечно по бна для військової достави, як рівнож для исканя молочнихпродуктів і для управи рілї.

— **Цїни меду** Центральна комісія для провір цїн у Відни установила слїдуючі цїни пчільного меду за 1 кг.: з центрифуги для продуцен 8 К., для торговців супроти консументів К., за душений 5 К. 50 сот., вглядно 6 К. сот., в пластрах 4 К, вглядно 5 К.

— **Безплатний курс української мови для дів польських міських шкіл** почнеть ся заходом жка У. П. Т. ім. Б. Грінченка в неділю дня грудня 1917 о год 11. перед под. в школї Б. Грінченка вул. Городецька ч. 95 І. пов. в вірю в клясї III. Виписи приймає що-дня Упра школи від 11. год. Українські Родичі! Пі ть свої донечки на той курс, дайте нагоду вчити ся в письмі та слові своєї рідної мови, агородіть їм шкоду, яку заповідають вашим чкам польські школи, які боронять вчити м своєї рідної мови. ОО. катихитів мійських городецького передмістя (дїльниці II. і VI.) кимо допильнувати, щоб всї дївчата вписали а той курс. Наука відбувати ся буде у всї лї та слята українські і лат. та вільні дни шкільної науки кождим разом о год 11. За шину проф. Я. Яцкевич голова, о. В. Фе вич секретар.

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили**— сї чинники нині пророчисто промовляють всїх горожан, щоби кожду надвишку свойо майна, кождий зайвий гріш зложили на річ воєнної позички. Умови її і способи най яснїйшого підписуваня є в ц. к. австр. фонді і сиріт у Львові Словацького 16. Гляди на ошенє IV ої сторони. 394 B 4—10

езпечене в воєнній позичцї.

Обезпечене в воєнній позичцї, яке перево одиноке українське товариство обезпечень житє „Карпатія" у Львові (вул. Руська ч. 18), ставляєть ся в загальних рисах так:

Замість капіталу обезпечуєть ся облїгації ої воєнної позички. Обезпечена сума вино найменше 1000 кор. номінальної вартости лїгаціях семої воєнної позички. Обезпече дістає так само полїцу, як при звичайнім печеню; ся полїца взучить на обезпечену номінальної вартости облїгацій семої во ї позички. Рівночасно кождий обезпечений є повідомлене, які числа облїгацій підписа ля його обезпеченя. Обезпеченє до 3000 К. водить ся без лїкарських оглядин; над К. з лїкарськими оглядинами. Обезпеченє має „Карпатія" на час 15, 20 і 25 лїт. По ві часу обезпеченя обезпечений дістає облї семої воєнної позички на обезпечену суму. обезпечений перед упливом часу обезпе умре, ті облїгації дістає його родина. Ко протягом часу обезпеченя ті числа облїга до яких має право обезпечений, вильосо , то зиск на капіталї, осягнений при вильо ню, виплачуєть ся обезпеченому, а обезпе перемінюєть ся на обезпеченє в готівці, рівнаєть ся субскрипційній цїні вильосова облїгацій.

Премії при сім обезпеченю дуже низькі: сять тільки 70% премій при обезпеченях талу Так прим. 30 лїтний мущина, обезпе чий ся на 1000 К. номінальної вартости во ої позички, платить усего 33 К 15 сот. річ Та в дійсности платить він менше, бо обез печеному з лїкарськими оглядинами протягом цїлого часу обезпеченя, а обезпеченому без лїкарських оглядин від четвертого року обезпеченя звертає товариство від обезпеченої суми 1000 К. титулом відсотків від облїгацій воєнної позички 9 К.

Обезпечувати ся можуть також військові. Ті, що повнять службу в нутрі краю, платять нормальну премію; ті, що повнять службу в етапній области, допланують до нормальної премії за кождих 1000 К. одноразовий додаток 10 К.; для тих, що повнять службу в операційнім терені при армії в поли, такий додаток виносить 20 К.

Користи з підписуваня воєнної позички в формі обезпеченя очевидні. Хто підпише прим. 1000 кор. воєнної позички звичайним способом, платячи тільки якусь часть (решту позичає австро-угорський Банк), то на випадок його смерти родина дістане тільки вплачений ним капітал; хто обезпечить ся в воєнній позичцї, то заплативши за 1000 кор. річну премію коло 30 кор., забезпечує своїй родинї, коли б прим. по році умер, облїгації воєнної позички на 1000 кор.

Обезпечуючи ся в воєнній позичцї через „Карпатію", український громадянин сповняє також національну задачу: зиск з посередництва в підписуваню воєнної позички дістаєть ся українському товариству, причиняєть ся до його зросту і тим самим до зросту української економічної сили.

Тому кождий Українець, який підписує возичку, повинен се зробити тільки в формі обезпеченя в воєнній позичцї через „Карпатію",

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

Нові книжки і виданя.

Шляхи. Місячник. Зшиток 9—10. за вересень-жовтень 1917. Зміст: 1. (і) Митрополит гр. Андрій Шептицький. 2. Омелян Карашкевич: Дзвони мира (поез.). 3. Петро Карманський: Римська елєгія (поез.). 4. Володимир Бирчак: В княжій гридницї (уривок з повісти). 5. Ганс Ганйц Еверс: Образки моменти з Еспанії. 6. Володимир Прудкий: Море. 7. Октав Мірбо: Лихі пастухи (к. б.). 8. Михайло Яцків: Танець тїний (л. б.). 9. Д-р Дмитро Донцов: Похід Карла XII. на Україну. 10. Рудольф Гольдшайд: Відношенне між вовнїшньою і внутрїшньою політикою (к. б.). 11. Омелян Карашкевич: З Покутя в Київ (к. б.). 12. Ярослав Дмитренко: Шевченко й Поляки. 13. Д-р Степан Балей: „Cant". 14. Микола Голубець: Нариси з історії українського мистецтва (Столїтє упадку). 15. Д-р Дмитро Донцов: Польська кріза. 16. Володимир Залїзняк. Розвиток державної влади на Україні. 17. Д. Д.: Українсько російська угода та її правний характер. 18. Загальні записи: а) Росія й Україна — д-ра Рорбаха, б) Революція в Українському житю — Хв. Коломийченка, в) Справа Галичини й Буковини перед Тимч. Правительством — В. Бандрівського, г) З'їзд народів в Київі — В. Бандрівського. 19. Audiatur. 20. Література. 21. Бібліографія.

† ПОМЕРЛИ:

Марія з Лущинських Лещієва, заосмотрена найсвятїйшими тайнами, упокоїла ся в Бозї дня 28. падолиста 2917 р., проживши 79 лїт. Вічная її память. 475 1—1

Валеріян Ганкевич, парох в відзн. крилош. в Довгім, деканата теребовельського, упокоїв ся дня 13. падолиста в 62 році житя, а 37 священства. Похорон відбув ся дня 16. падолиста в прилученій Деренівцї при участи 14 священиків, а дня 17. падолиста перевезено за дозволом військових властий тлїнні останки до родинної гробницї в Сороцку.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 29. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИИ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Над Брентою й на Монте Томба відперто італійські наступи.

Впрочім нїчого нового.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 29. падолиста.

ЗАХІДНІЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Рупрехта: Сильні наступні відділи привели з бельгійських становищ на схід від Меркем 1 офіцира, 46 жовнїрів й 2 машинові кріси. Протягом дня сорямовано сильний огонь на околицю під Poelkapelle між Bezeleare й Cheluvelt.

На схід від Арра збільшена гарматня дїяльність. На півд. захід від Cambrai борено ся вчера між Mouvies і Bourlon, коло Fantaine й Creve Coeur огонь хвилями зміг ся. Англїйцї острілювали також Cambrai. Менші боротьби на передполях дали нам бранців й машинові кріси.

Група військ нїмецького наступника престола: На обох берегах Мови віджив огонь пополудни. Під Dieppe відперто наступ Французів.

На східнім й макед. терені: Не було більшої воєнної дїяльности.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 1. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Плятона — римо-кат.: Елїгія.

Завтра: греко кат.: 26 по по Сш. — римо-кат. 1. Н. Адвевд.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 1. грудня 1917: „Дядьо Ваня, драма на 4 дії Антона Чехова.

В неділю, дня 2. грудня 1917: „Хата за селом", народна драма на 5 дій зі співами і танцями К. Галясевича.

В вівторок, дня 4. грудня 1917: „20 днїв тюрми", фарса на 3 дії Генекена.

Білєти раннїйше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Жертви „для одної з многих жертв!" (гляди новинка „Дїла" ч. 281 з 1917 р.)

В адміністрації „Дїла" зложили: пралат о. Евген Гузар 10 К., Василь Весоловський 5 К.

Ширші сходини членів „Союза Українок" в цїли обговореня програми Вечеру св. Николая відбудуть ся в суботу 1. грудня о год. 5. вечір в льокали при вул. Костюшки 1а. Просить ся всїх охочих до праці прибути. 469 3—3

Вже вийшла з друку книжка п. з.

ВІЙСЬКОВІ ПРИЧИНКИ

і заосмотрене родин осіб військових.

Практичний порадник, заосмотрений 33. взорами прошень, представлень, зажалень і відклимів написав

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Ціна одного примірника 2 К. зі звичайною пересилкою о 20 сот. більше, з порученою пересилкою о 65 сот. більше.

Книжка на часї. Просимо спішити ся з замовленями, присилаючи рівночасно гроші на адресу:

Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар".

ЛЬВІВ, вул. Зіморовича 20. VII 3—3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

38 - 1

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти **5000** К. без лїкарських оглядин.

Обезпеченє виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх поясненъ удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 22—45

НАДІСЛАНЕ.

Красвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 при вулици Краєцкима ч. 6. 51—?

ОГОЛОШЕНЯ.

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 5—10

Доктор прав з півторалітною практикою пошукує посади концепієнта у Львові, або на провинції. Ласкаві заголошеня просить слати під: „Доктор прав“ до Адміністрації „Діла“. 467 3 3

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цїна льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий Шиц і Хаас Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 75

Найновійша збірка новель М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понадто видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛЇОТЕКА до рук п. Івана Калитовича в Бориславі. Порто звич. 30 с. пор, 60 с. 261 8—10

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осінний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповіданя з часу великої війни

„СМЕРТЬ“ Романа Секели

12 оповіданъ — 83 стор. друку тільки 2 корони.

Замовляти: „Новітна Бібліотека“ Львів, Русна 3 або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка“ Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с 395 6 10

Лїцитація коний.

Коні здібні до робіт почевах і лісових суть до набутя в дорозї лїцитаційній Купуючі (гандлярі коний і посередники суть виключені) мають мати легітимації видані через староства (рейонові команди).

Лїцитації відбудуть ся:

1. В шпиталях кінських:

Ярослав (Annaskaserne) . .	2. грудня
Судова Вишня . . .	5. „
Максимовичі коло Самбора .	6 „
Ряшів касарні кав. Глубока .	7. „
Черляни коло Городка Ягайл. .	9. „

2. В кінських стаціях зужиткових:

Братківці коло Стрия . .	6. грудня
Ольхівці коло Сянока . .	7. „
Перемишль (Schwarz'sche Kaserne)	7. „

K. u k. Inspir. der Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl
Fröhlich Oberstleutnant.

474 1—3

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10, 390 11—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка анційна у Львові

(ул. Підвалє 7.)

Акційний капітал	К 1,364.000
Резерви	К 336.000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
векслеві позички (есконт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачети і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; вклад можна доповнювати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на приручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посїлости;

Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцїнности та завідує ними.

Всякі банкові приручення переводить під найкориснїйшими умовами. 728 49—?

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік.

Цїна 40 сот. (з пересил. 45 сот.)

(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 10, вже оплатно).

В красній оправі як нотес К 1.20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371Б 13 25

379 5—5

ВЖЕ ВИЙШОВ!

Цїна лиш 70 сот. — з пересилкою 80 сот.

Хто замовить 10 прим порто оплачуємо. Комісіонерам 20%. Замовленя приймаємо тільки за готівкою на адресу:

„Самохотник“ в кеші УСС. Etappenpost 445.

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі КАЛЄНДАРЦІ:

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл вакл. Наука і школи. Вибір вання. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНІРСЬКИЙ.** Войск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Військові причинки Воєнні чавитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 8—10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 284 (9.536 Львів, неділя 2 грудня (19 падолиста. ст ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по новинах 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 1. грудня 1917.

Ще не затихли бої на ріжних фронтах світо війни, воюючі держави ще не устають в змаг ях побідити противника оружною силою, — же зорганізовані круги фінансові розпочали готовлятись до повоєнної мирної кампанії на номічнім полі, щоб обновити давні під ємства, основати нові для всяких галузий за требувань господарського жита і захопити ки збуту в свої руки.

В сьогочаснім капіталістичнім устрою ви ну ролю грають банкові інституції як збір готівки. Банки збирають між найширшими вствами людности гроші, які незорганізовані здроблені не представляють майже ніякої ільно економічної сили, тай сконцентровав їх, спрямовують грошевий капітал свідомо і ільно туди, де він може бути найкорисніше тий в підприємствах рільних, промислових торговельних.

В послідним році попідносили в Австро щині великі банки німецькі, угорські та че свої акційні капітали о величевні суми — ісячно о 20 і більше мілионів корон. На бір у Відни і Пешті розкуплено нові акції по ичайно високих курсах понад номінальну тість — в свідомости, що по війні оживлене подарське жите дасть підприємствам незви зиски, а акціонарям такі ж користи.

Чимало тих банків і підпираних ними риємств ладить ся до походу Галичину. ина наша знов стане областю операцій чу капіталів. Байдуже на се явище глядіти не ко Бо хоча кождий капітал — чий-би він був — вносить оживлене в господарське овне країни, то таки є безперечно і много тно доказаною правдою, що сам по собі ий капітал не має на цілі піднести добро несвого населеня: він іде тільки на свій бок, а його начальна мета — експльоатація. кі інституції приносять хосен передовсім чу цям, пособляють підприємства своєї клієн своїх земляків підприємців, а в другої сто ни збирають зиски для своїх акціонарів. Га ину обслугують переважно чужі банки, які вилях для країни найтяжших безоглядно стя ть свої капітали. Так прим. причиною дійма ої тісноти в грошевій области в Галичині о вже від балканського заколоту безоглядне агле стягнене чужого капіталу з краю, що го часу публично підношено.

Галицькі інститущії фінансові нині рівнож готовляють ся до повоєнної кампанії. Між ними Промисловий Банк заповів підвишку го капіталу акційного з 10 на 20 мілїонів; ість вшехпольський „Ziemski Zakład Kredyto оголосив у часописях піднесене акц. капі у з 3 на 6 мілїонів корон.

Таке збиране і гуртоване краєвих фондів раю будоби само в собі явищем бажаним, скілько воно б не було обчислене на похід тив нашого народа.

Будь що будь і наш загал повинен більше ти звернути на наші фінансові інституції і їх розвиток. Не спускаючись на поміч чу , ми повинні також в сій области працюва для обновн нашого національного жития — більше, що на сій области інтереси загалу дять ся з інтересами кождої одиниці.

Суспільність наша імовірно ще памятає, в 1914 р. наш Земельний Банк Гіпотечний тановив був побільшити свій капітал акцій , висота якого далеко не відповідала роз ам потреб нашого економічного розвитку. бух війни перепинив виконане сеї постанови, всї свідомі її ваги громадяни приняли були овим признанем. Одначе нині, коли весь т склоиюють ся вже до праці над повоєн о організацією і відновою публичного жи — нині також на наш Банк прийшла черга бити той крок вперед, який вже був поста влений перед 3 роками і якого суспільність е право вимагати від єдиної своєї емісійної інституції. Ідучи на зустріч сьому бажаню, Надвірна Рада Земельного Банку Гіпотечного постановила — як дізнаємось — уже в найблизшім часї приступити до виконаня давної ухвали і розписати субскрипцію на докінченє емісії нових акцій Банку.

Нетільки наш фінансовий світ з признанем прийме до відома сю постанову, яка означає здійсненє дуже важної потреби, — з рівним признанем побачає розписане сеї підписки весь український загал, свідомий значіня і цїли національної організації грошевого капіталу.

Сума, яка остаєть ся до підписки, розмірно дуже незначна; зібрати її легко — особливо при теперішній обильности грошевих знаків. Хто хоче певно і корисно улокувати свій гріш і хто хоче рівночасно причинити ся до заплідненя нашого фінансового й господарського організму, той поспішить на поклик нашого Земельного Банку Гіпотечного в справі підписки нової емісії.

Бо мало коли одиничний інтерес і одинична користь так, як в сій справі, зливають ся в користю і інтересом загалу народу.

„Ober Ost" про границі Польського Королівства.

Львів, 1. грудня 1917.

„Wilnaer Zeitung", орган німецької начальної команди на Сході (т. зв. „Ober Ost"), містить в ч. 309 з 9. падолиста комунікат з приводу поголосок про згоду Берлїна на австрійсько польське рішене польської справи. Завважившись, що ті поголоски оперті мабуть в більшій части на здогадах, комунікат заявляє:

„Одно тільки — думаємо — можемо вже нині з цїлою певністю спростувати, а саме твердженє, що територія нового Польського Королівства має бути заокруглена частю Литви і „історично приналежними до Польщі Сувалками і Городном". Се твердженє, як можемо як найкатегоричнїйше запевнити, є фалшиве".

Перед делеґаційною сесією.

Українська справа і політика монархії.

Львів, 1 грудня 1917.

Як поставлять наші делеґати українську справу в делеґаціях, можна вносити з заяв українських речників в палаті послів і в прасї. Пригадуємо найхарактеристичнїйші з них.

Др Евген Петрушевич, голова УПР., в промові, виголошеній підчас буджетової дебати на засіданю палати послів 10. червня с. р. заявив:

Українці бажають остати в Австрії як рівноправні з иншими народами, як вільні горожани держави. Домагають ся вони праве, щоб були панами на власній землї. Коли Австрія не їх задержати, то нехай відасть їх новій, в царських пут визволеній Україні.

Др Евген Левицький, заступник голови УПР., в промові підчас буджетової дебати на засіданю палати послів 2. жовтня с. р. заявив:

Коли б мали прийти зарядженя, які не увільнили би Українців впід ярма, а піддали би їх під чуже панованє, то Українці застерігають собі, що в відповідній хвилї зажадають, щоби по думці права самоозначеня народів самі рішали про свою будучність.

Др Кость Левицький, член парляментарної комісії УПР., на першу вістку про порішенє злуки Польського Королівства й Галичини в одну державу, в своїй заяві в „N. Fr. Presse" зазначив:

Коли б Австрія не хотїла нас мати, то домагаємо ся прилученя до української республики.

Микола Василько, голова Союза українських парляментарних і соймових послів Буковини, з приводу „австрійсько польського" рішеня польської справи на засіданю Союза 10. падолиста с. р. сказав:

Коли б було правдою те, що оголошують газети в Берлїні й Відні, австрійським Українцям дїйсно не оставала би инша дорога, як надія на помічантанту на мировій конференції.

Австрія і Німеччина про мир.

Заява австрійського президента міністрів в палаті послів.

Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 30. падолиста 1917.

Коли отворено засїдане, забрав голос президент міністрів др Зайдлер і заявив таке:

Висока Палато! Як звісно з вчорашнього офіціяльного донесеня ц. і к. телеґрафічного Кореспонденційного Бюра, ц. і к. правительство приняло вже запрошенє російського правительства до негайних переговорів в справі завішеня оружя й загального мира (Живі, довготреваючі оплески). Ц. і к. правительство по думці свойого становища, яке воно вже кілька разів обявило, є рішене вести ті переговори в дусї поєднаня (живі оплески), бо його наміри стремлять до того, щоби як найскорше осягнути мир, який уможливить в будучности повне довіре співдїланя народів. (Довготреваючі оплески). Як виходить дальше з оголошеної вчера відповіди міністра заґр. справ, даної правительству російської республики, австро угорське правительство заявило готовість приступити до переговорів в справі загального мира (гучні признаня й оплески) з тими державами, які на підставі теперішнього російського завізвання заявляють готовість заключити мир й буде старати ся довести до такого мира, який буде почесний для обох контрактуючих сторін й примінить ся до основи без насильства над територіяльними й господарськими правами (живі оплески).

При тім австро угорське правительство признає права держав, які приступають до заключеня з ним мира, права, йдучі в тім напрямї, щоби приналежним до них народам признати цїлковиту свободу рішати про свою державну будучність. Австро угорське правительство здержить ся від всякого вмішуваня ся в їх внутрішні державні відносини. Однак зі своєї сторони зажадає, щоби залишено всяке втручуване ся до нашої державної організації (живі, повторюючі ся, довготревалі оплески) Я зі свойого становища, як австрійський президент міністрів, мушу в звязи з тим вказати на те, що така держава, як наша, яка має палату послів, вибрану на основі загального, рівного, тайного й безпосереднього виборчого права, може слушно твердити, що має таке народне заступництво, над яке тяжко собі представити більше демократичне заступництво й що наша держава посідає всї условини, щоби могла сама рішати про долю народів держави. (Оплески). Як думаю, в сей спосіб є також полагоджені всї — до мене звернені запити (пп. Адлєра, Пернерсдорфера, Зайца, Франка, Вальднера, Сильвестра й Вольфа).

Національний інтерес - вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці - з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 6—? Львів, Руська 18. I. пов.

Заява канцлера Німеччини.

На засіданю німецького парляменту 29. падолиста канцлер Герлінг відчитав відомість про мировий поклик російського правительства і заявив: В відомих доси предложених російського правительства *можна бачити підставу до переговорів*, яка надаєть ся до дискусії. Канцлер висловив готовість вступити в такі переговори, як тільки Росія пришле уповажнених представників, Канцлер висловляє надію й бажанє, щоб те змаганє прибрало швидко означені форми й довело до мира.

Далі канцлер обговорював положенє в державі, підносячи вагу реформи пруського виборчого права; дав огляд загального політичного положеня в відношеню до союзників; вкінци, обговоривши відношенє антанту до справи мира, заявив, що Німеччина не поносить відповідальности за дальше ведене війни.

В справі Польщі, Литви і Курляндії канцлер заявив: Шануємо право самоозначеня народів, що заселюють ті краї, і ждемо, чи вони самі дійдуть до державного устрою, який відповідає їх відносинам. Зрештою є се справи ще зовсім неполагоджені, а донесеня газет, наче б яка-небудь з тих точок була кінцево полагоджена, не є згідні з правдою.

Промова Кільмана.

Головна комісія німецького парляменту відбула 30. падолиста засіданє, присвячене справам заграничної політики. Перший промовляв секретар уряду заграничних справ Кільман. Заперечивши, наче би в Швайцарі відбули ся наради фінансістів, про які говорить ся в російських тайних документах, перейшов до обговореня російських справ і сказав: Наші очи звернені тепер на схід. Росія, яка кинула в світ воєнний огонь, Росія, яка стала ся властивою й безпосередною причиною сеї величевної катастрофи народів, вимела тепер виновників й бореть ся за внутрішню відбудову для своїх народів при помочи стремліня до мира. Проголошені російським правительством основи, а саме самоозначенє народів, яке пособляє запевненю тревалих інтересів обох сусідних держав, Росії й Німеччини, є — як здаєть ся — відповідні як підстава до нового уложеня відносин на сході. Відтак заявив др Кільман, що співчуває з Італією, давною союзницею, бо з нїяким краєм не лучили Німеччину так і тісні зносини.

В державах антанту розвиваєть ся чимраз більше в противенстві до демократичного розвитку в Німеччині абсолютизм й диктаторство. Франція під правлінєм Кльомансa й Англія під правлінєм Лойда Джорджа стремить чимраз більше до убитя свободи думки й слова — до утвореня абсолютної диктатури. Давнїйше можна було бути негативним що до становища антанту в справі мира, нині однак, коли заявив папи проминув в кругах антанту без відгуку, є певною річию, що Франція й Англія є рішені будувати свою будучність тільки на оружю. Супроти того мусять також Німеччина узброїти ся, щоби на насильство відповісти насильством й бороти ся аж до хвилї, коли зійде зоря, яка вже тепер заповідаєть ся на сході.

В дискусії відповів д р Кільман на ряд інтерпеляцій. М. ин. заявив, що оборона національних меншостий мусить бути основною складовою частию політики самоозначеня народів.

На запит, чи при евентуальних мирових переговорах в Росією буде входити в гру також Румунія, заявив д-р Кільман, що поголоски про румунське предложенє в справі переговорів доси не потверджені.

Російська конституанта.

Вибори повінчені. — Успіх большевиків і кадетів.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аг. Співнене). Вибори до установчих зборів мають перебіг супокійний. Відбувають ся тільки нечисленні вибори. Також агітація в пресі є незначна.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Times" дізнаєть ся з Петрограду, що вибори до конституанти вже повінчені. Екстремісти і кадети одержали рівну скількість голосів і стоять на першім місци. Після них ідуть соціялісти революціонери.

Державна Рада.

Телеграма п. к. Кореспонденційного Бюра.

Відень, 30 падолиста 1917.

По заяві президента міністрів д ра Зайдлера в справі мира приступила Палата до денного порядку й полагодила без дискусії ряд предложень.

Відтак референтував п. Бугато звіт комісії для виселенців.

В дискусії *забрали голос міністер Тоггенбург*, п. д-р Кость Левицький, який обговорював незвичайно важкі відносини, серед яких найшли ся українські виселенці, головно евакуовані. Бесідник витикає брак опіки над українськими виселенцями, критикує відносини у східній Галичині, де не постарано ся о належите заосмотренє повертаючих виселенців, вкінци жалуєть ся на поступованє армії зглядом виселенців й на реквізиції

Др Колесса заявляє, що Україні мимо сумнівів, які мають до закона, будуть голосувати за принятєм, виходячи з заложеня, що він все таки ліпший, чим брак всякого закона. Бесідник критикує становище Палати панів, обговорює долю виселенців й повторює жадане як найскоршого повороту виселенців до своїх домівок.

Відтак приступила Палата до нарад над звітом промислової комісії в справі помочи для промисловців.

В дискусії промовляли міністер торговлї Візер, міністер краєвої оборони Чапп.

В кінци полагоджено звіт правничої комісії в справі заведеня асекураційної ординації. В дискусії забрав голос п. д р Дністрянський потім справоздавець п. д р Грос

На тім денний порядок вичерпано.

Слідуюче засіданє в понеділок 3. грудня. На деннім порядку угодові предложеня.

Посольський звіт д-ра Костя Левицького.

Рогатин, 25. падолиста 1917.

Дня 19. с. м. відбуло ся в Рогатині віче з посольським звітом д ра Костя Левицького, на котрім явило ся понад триста селян і селянок з ріжних навіть далеких сіл Рогатинщини і понад 20 священників світських і інтелігентів. Віч проводили о. шамбелян Стефан Городецький з Вербиловець і селянин з Пукова п. Теодор Соломка.

Посол д р Кость Левицький в своїй двогодинній промові обговорив всї важнїйші справи для нашого народу, а окрема селян, якими занимали ся наші політичні організації і Українська Парляментарна Репрезентація. Вибух світової війни, евакуації і інтернованя та хвилове занятє східної Галичинни російським військом викинули сотки тисячів наших людий з їх рідних осель в далекі західно-австрійські провінції. Головна Укр. Рада, а опісля Гагальна Українська Рада та Українська Парляментарна Репрезентація, заняли ся долею неприготованих збігців і інтернованих. Основано Український Запомоговий Комітет у Відни, котрому правительство дало грошеві засоби на удержанє збігців, головно у Відни, примушено правительство, щоби давало грошеві підмоги нашим збігцям, приміщеним в бараках в Вольфсбергу, Гмінді, Хоцені і деінде давало не тільки можливе поживленє, котре найчастїйше було дуже лихе, але і релігійну і просвітну поміч при помочи церкви і школи. Для піддержаня українського народного духа видавано у Відни „Діло" і „Свободу" та ріжні книжочки. Одним словом

Українські Установчі Збори.

Засіданє Української Центральної Ради.

(Ф. К.) *Відень, 29 падолиста 1917.*

Що йно тепер наспіли сюди часописи з Київа з докладнїйшим описом історичного засіданя Української Центральної Ради з дн. 23. н. ст. жовтня с. р. на якім запало окончене рішенє скликаня Української Конституанти — суверенних Українських Установчих Зборів, — про що донесли ми вже недавно коротко читачам „Діла" на основі часописий петроградських і московських. З огляду одначе на історичну вагу справи подаємо тепер повний опис згаданого засіданя на основі часописий київських.

*

Засіданє почало ся коло 9. г. веч.

Число присутних членів Ради незвичайно велике, — всї фракції у комплєті. Зібрало ся також богато публики,

Провід веде проф. М. Грушевський.

Реферат про Українські Установчі Збори

З рефератом на тему Українських Установчих Зборів виступає український с.-р. Севрюк.

Бесідник представляє коротко історію справи.

— Партія українських соц.-рев., — говорить Севрюк, — від самого початку революції підняла питанє про Українські Установчі Збори. Се питанє червоною ниткою переходило через усї партійні засіданя і з'їзди українських с. р. Кінець кінців питанє скристалізувало ся у необхідність скликаня суверенних Українських Установчих Зборів. Решта українських партій були солідарні з тим Принципіяльне порішенє питання було передане в окрему комісію з представництвом у нїй національних груп, які входять у склад Ради. Але більшість представників „меншости" не засіданя комісії не являла ся, так що 5 засідань комісії у справі Українських Установчих Зборів — не могли відбути ся. Ждати довше признано неможливим. Рішено перенести справу до Малої Ради, щоби порішити його принципіяльно і поручити окремій комісії у співробітництві з Генеральним Секретаріятом розробити законопроєкт про Установчі Збори у деталях. Справа ся, — додає референт, — дуже популярна у краю і до нас приходять уже запити, як стоїть ся справа. Коли відбудуть ся вибори? А деякі повіти вибрали вже кандидатів і просять внести їх на листи кандидатів до Українських Установчих Зборів. До комісії слїд кооптувати також і компетентних у справі виборів осіб. Термін для комісії визначити два тижні. Не з'упиняймо ся довго, — кінчить Севрюк, — на принципіяльній сторонї справи, вона вже пересуджена.

Дебати.

Відразу вибухли горячі дебати.

Рафеє (бунд.): Товариш Сдврюк говорив, що справа стала популярною на Україні. Бути може, та, як видно, не особливо горячо її підхопили, коли комісія 5 разів не могла зібрати ся. Справа ж дуже важна, і необхідно вияснити відношенє до неї усїх фракцій Про які Установчі Збори мова? Які їх цїли? Так, справа пересуджена деклярацією Секретаріяту. Та там одначе не було сього терміну — „суверенний" і се зробило Декларацію можливою для всїх. Але коли додаєть ся сей термін, то тут буде вже розмова... Що таке суверенність? В історії революції ровуміла ся під сим повна самостійність. Українські с. р. признають широку федерацію в рамках єдиної російської держави. На що-ж тоді підіймати суверенність? Для виявленя єдиної волї народа? Так, мусить бути одна воля, перед якою всї схилять ся... Се — Всеросійські Установчі Збори. Коли ми стоїмо за неподільність Росії, то не повинні говорити про суверенність. Як видно, в партії українських с. р. є ріжниці в поглядах на Установчі Збори і в маси кидають ся гасла, які можуть викликати всякі утопійні мрії. Маси можуть бути введені в блуд, а при даних умовах се шкідливе передовсїм для України. Можливість розриву з російськими Установчими Зборами нам антипатична, як точка погляду антиреволюційна і ми з тим будемо бороти ся! Вкінці Рафес вказує, що найкрасшим способом виявленя волї народа на Україні було би підготовленє, а відтак скликане Краєвого Сойму, який російські Установчі Збори без сумніву дадуть Україні.

Ткаченко (укр. с.-д): Все, що говорить Рафес — се ідеольогія кадетів у всїх деталях! Виявленє волї народа — тільки при суверенности. Се, — говорить бесідник — ствердила петроградська Рада робітничих депутатів. Ткаченко годить ся на таке становище для України, яке має Канада у відношеню до Англії. Кожда держава Північної Америки — суверенна. Рафес, — говорить дальше Ткаченко, — рекомендує ждати російських Установчих Зборів, які „дадуть" — федерацію... Ми від марта ждемо... І коли б слухали Рафеса, то не сидїли би вже тут і не сидїв би тут і Рафес!.. (сміх).

Балабанов (р. с.-д): Воля народу вповні і закінчено виявить ся при скликаню всеросійських Установчих Зборів. Та можна й иншим шляхом виявити волю народу: добити ся найперше розділу і скликанем соймів виявити волю

Позичка воєнна то засів! — **Мир** то жнива!

найкорисніїші условія обезпеченя в VII. воєнній позичці дає

394 24-45

К. Австрійський військовий фонд для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

ші політичні і посольські організації робили, щоби зменшити у нашого народу страшні слідки воєнного лихоліття.

Неменше важною справою була справа ін нованих в Талергофі та в ріжних вязницях инних наших людей, котрих українські орга вації старали ся вирвати зі сего справдішнього ла, що їм вкінци і вдало ся.

З хвилею уступленя російських військ зі ної частини східної Галичини наші верховні анізації старали ся у правительства і у армії оворот для наших виселенців. Справа ішла е тяжко, бо армія довгий час не хотіла згод ся на поворот для виселенців. Опісля прий в 1915, 19 6 і 1917 нові евакуації з кождо ної боєвої лінії і тисячі наших людей, стра ши в однім дни все своє майно, майже голі ос, без средств до житя опинили ся на ски льстві Зразу не мали вони ніякої помочи від вительства і треба було нових довгих захо щоби тим жертвам війни признано держав підмоги.

Страшною язвою є безнастанні реквізиції, котрі в додатку не платять нашим селянам го, а навіть часто не дають ніяких посві З причини сих реквізицій остали наші лю без живого і мертвого інвентаря, котрого ер годі докупити ся. Укр. Парл. Репрезента удавала ся в тій справі о поміч до началь команди армії, навіть до цісаря, порушува се в парлямент, і всюди обіцювано нам ржанє реквізицій. На жаль в практиці так не ло ся, бо реквізиції і евакуації, два найбіль воєнні нещастя, істнують доси.

Старали ся ми — говорив д р К. Левицький о привернене самоуправи по громадах, о ене рільникам звільнень в війска, о поміч місци для тих, що з евакуації вернули домів стали повну руїну своїх будинків і госпо ств, старали ся о підвишку причинка для ро пошкодованих, о признане причинків для ин, котрі пробувають у ворожім краю, або их силою вивезено до Росії. Ми робили щоби зменшити воєнне лихоліте, але пов усунене воєнного лиха не було в нашій силі.

Домагали ся також повної відбудови зни их осель і господарств коштом держави. хочемо, щоби сю відбудову вели наші лю щоби була окрема централя для відбудови ної Галичини і щоби управа була в наших ях, як рівнож щоби в инших воєнно госпо ських урядах був рівномірно заступлений раїнський нарід. Коли не все те стало ся — а лежить по стороні правительства, що йде ім на руку Полякам.

З вибухом війни наші політичні надії о ли ся на Австрію. Австрія однак не сповни наших домагань ані в Галичині, ані в Холмщині і на Волині. Польщене нашої землі триває дальше, а отсе бажають нас приділити до польської держави, до котрої добровільно не підемо. На Україні творить ся українська держава і се є великою моральною силою для нас. Треба нам єдности і сили, а тоді не зломлять нас ніякі затії.

Над звітом д ра Костя Левицького розведено ширшу дискусію, в якій забирало голос кількох інтелігентів і цілий ряд селян і селянок, котрі подали до відомости свому послови богато случаїв ярких надужить властий. Жалували ся вони, що доси власти нічого не виплачують за забрані коні, корови, вози, ріжні знаряди і річи, що примусово кажуть робити на панських ланах навіть в неділі і свята за дармо або за заплатою, яка не вистарчає навіть на вижившене робітника і худоби, що військові і цивільні власти безпощадно реквірують збіже і бульбу у селян, ощаджуючи дідичів і посесорів, що безнастанно виганяють селян на форшпани, не платячи за се нічого, що не дбають зовсім про евакуованих, котрі вернули домів і про селян в знищених селах з над боєвої лінії, котрі не мають що їсти ані чим обсіяти і засадити поля; вкінци жалували ся на сторонниче поступованє причинкової комісії і військових „війтів" по громадах та домагали ся відбудови знищених будинків, котрої доси в повіті не розпочато. Посол д-р Кость Левицький прирік занятн ся щиро всіми піднесеними справами.

На внесенє о. шамбеляна Городецького віче рішило: 1) висказати горячу подяку д рови Костеви Левицькому за його дотеперішну посольську і політичну дїяльність, 2) заложити рішучий протест проти прилученя східної Галичини і взагалї українських земель до Польщі, домагаючи ся натомість утвореня української провінції в Австро Угорщині, 3) домагати ся удержавненя української гімназі в Рогатині, 4) домагати ся ядержаня евакуацій і реквізицій, внесеня примусових робіт на панських ланах і достарчуваня безплатних підвод, внесеня військових делегатів по селах і привернення дїяльности рад громадських, виплати підмог для евакуованих аж до слідуючих жнив та виплати за воєнні чинитьби, вкінци дійсної скорої відбудови повіту.

НОВИНКИ

Львів, 1. грудня 1917.

— **Різдвяні ферії будуть продовжені?** З Бялої доносять, що кр. Рада шкільна розглядає пита не продовженя шкільних ферій на час від 10. грудня до 20. січня, а се з огляду на недостачу вугля у Львові.

— **Антольогія стрілецької творчости.** З днем 1. січня 1918 вамикаєть ся реактивоване антольогії стрілецької поезії й мистецтва п. з. „Із аражінь УСС." Просить ся о негайну присилку матеріялів усіх УСС., що ще сього не зробили. Слати твори поетичні, белетристичні, музикалії, малюнки та рисунки на здресу: „Ausbildungsgruppe der ukrainischen Legion, Etappenpost 445. — Редакційний комітет: В. Бобинський, Л. Гец, Б. Крижанівський.

— **Пільги для урядників.** Урядова часопись оголошує розпорядок з 30. падолиста в справі підвисшеня квоти вільної від екзекуції при платнях, службових поборах і т. п. тай розпорядок в 26. падолиста в справі виплати державним учителям середних і нивших заведень додатку активального і еквіваленту кватирункового.

Дім торговельно промисловий „Достава", стов. зареєстров. з обмеженою порукою у Львові, подає отсим до відома, що почавши від 1. січня 1918 буде платити від вложених у неї на щадницю капіталів 4% титулом відсотків. 477 1—8

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Салї Т-ві ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 2. грудня 1917: „Хата за селом", народна драма на 5 дій зі співами і танцями К. Галясевича.

В вівторок, дня 4. грудня 1917: „20 днїв тюрми", фарса на 3 дії Генекена.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 30. падолиста.

ІТАЛІЙСЬКИИ ТЕРЕН ВІИНИ.

В венецькій провінції гарматний огонь зі зростаючою силою.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОІ НІМЕЦЬКОІ КВАТИРИ

з 30. падолиста.

ЗАХІДНІ И ТЕРЕН ВІЙНИ

У Фляндрії вивязали ся пополудни значні гарматні боротьби від ліса Houthoulst до Zandvoorde. Головно по обох боках Polkapelle й на північ від Cheluvelt ведено їх з найбільшою напруженістю.

На поли боротьби під Cambrai раннім ранком заатакували А гліїцї по нагальнім огни наші становища на захід від Bourlon. Англійців відперто й завдано їм великі втрати. Пополудни змогла ся оглева боротьба знова між Inchy й Fantaine. В околиці St. Quentin діяльність артилерії була значнійша чим в попередних днях.

роду. Але котрий шлях красший? Се не трудно бачити. Ткаченко і його товариші настроєні, щоби добивати ся віддїленя і скликанєм мів виявити волю народу. Треба вияснити (найше, що таке домаганє Українських Установчих Зборів, — тактичний крок, чи не вповні снене політичне поняте? Українські с.-д. при ть своїм резолюціям такий характер, що ба ть добивати ся самостійности. Ми будемо роти ся проти таких тенденцій Українських тановчих Зборів. А те, що Ткаченко рекомен не дожидати ся всеросійських Установчих орів, се погубно відібеть ся на справі рево ції. Передовсім треба скликати російські тановчі Зборн. Нехай Українці не перебільшу своїх сил, тому, що здобутки революції ути спільними силами.

Скловський (р. с. р): Федерація — на всіх ах є федерацією. І ми будемо бороти ся за дерацію. Але суверенність не сходить ся з ими понятями про федерацію. Доси й украї ські с. р. йшли сим шляхом. Тепер вони зі го шляху сходять у сторону самостійности. ли у вас є бажане віддїлити ся від Росії, то іймайте суперенність. Коли ж такого бажаня ма, то приступіть до підготовчих праць для иканя національного сойму.

Шехтман (сіон.): Кождий нарід має волю моозначувати ся і його воля повинна бути су ренною.

Маєвський (укр. с. р.): Коли між Україною Росією є моральна й економічна звязь, то ед ть вбережеть ся. Коли ж сеї звязи нема, — раїна віддїлить ся. Треба подати друг-другови ки. Свободи нічого бояти ся. Женіть природу ерми, а вона увійде вікном. Не давати свобо при революції небезпечно. Нехай Україна дчує, що у звязи з Росією вона буде благо денствувати, — то звязь не наружить ся, коли ж ні, то звязь пірветь ся.

Темкін (бунд): Незже ж у всіх українських с.-д. така сама позиція, як у Ткаченка? Коли така, то законопроект для нас не до принятя.

Рафес: Нарещтї Маєвський поставив точки над і. Чого жадає Маєвський? На пр. виведеня з України війск? (голоси: „Так!") А Ткаченко не перечить, що є бажане самостійности. Картина ясна...

— Самоозначенє — самостійність! — пояснює Маєвський.

Рафес: Бажають розєднаня...

— Divide et impera! — формулує Маєвський (загальний сміх).

Мартос (укр. соц. дем.): Рекомендують ждати російських Установчих Зборів... А коли вони нічого не дадуть? Хиба ж у них се не трафляєть ся? Правительство привнає нас, затверджує Інструкцію Секретаріятови, а Сенат відмовляєть ся опублїкувати... Є підстава думати, що Установчі Збори нічого нам не дадуть, особливо коли туди пройдуть Чернови і Церетелї, яких так усердно проводять по Україні. Я, бути може, ворог самостійности, але коли Росія не дасть нам, чого ми бажаємо, коли російська демократія буде вмішувати ся в наші справи, то ми станем в полоєжене Ельзаса й Льотарингії і зажадаєм своїх прав...

Винниченко говорить не як предсїдатель Генерального Секретаріяту України, але як український с. д.

— Суверенітет, — говорить Винниченко, — се сам собі пан. Інакше я не розумію виявленя своєї волї. А коли менї хтось буде виявляти мою волю, то се не буде суверенітет. Та виявленє волї не є сепаратизм.

Дальше Винниченко говорить, як трудно Секретаріятови працювати при нинїшних умовах:

— Сих богато, богато молодости, а виявити їх не вільно! Російське правительство богато обіцює, а мало дає. Нпр. доси не може вислати Секретаріятови 300.000 карб. І се на всю управу Україною — тодї як Союз міст або Рада робітників дістають мілїони... Я не привязую значіня до того, що Сенат не опублїкував нашої інструкції. Я й забув про істнованє сього Сенату й тільки тодї й пригадав собі: „А, є ще якийсь там Сенат..." Ми, с. д., проти самостійности, але як с. д., й не можемо притягнути, що не змінимо своїх поглядів відповідно до нових умов...

Шаповал (укр. с.-р.): Росіяни можуть бути суверенні, а Українцї ні? Чи можна до сього допустити? Або чи можна допустити, щоби нашу автономію на російських Установчих Зборах обговорювали Буряти та Хунгузи? При обговорюваню мирових умов Росіяни і їх союзники згадали про всіх, тільки про Україну забули... Значить, ми від Німців маємо ждати для себе автономії?... Нам потрібна свобода і ми будемо бороти ся за неї. Нічого бояти ся горожанської війни. Наш головний ворог — руссоцентризм і у боротьбі з ним ми перед нїчим не зупинимо ся, як давні революціонери хапали ся всїх середників у боротьбі зі старим правительством...

Шульгин (федерал), як генеральний секретар для між народних справ, у своїй мові говорить про те, що український нарід, як і кождий инший, має право на самоозначенє...

В результаті дебат рішено утворити організаційний комітет і вибрати комісію для уложеня й розгляду законопроєкту про Українські Установчі Збори.

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинитися до скорого, побідного закінчення війни через обезпечення на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечення виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 23–45

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку

ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 5 ?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкористнїйшими условіями та удїляє субскрибентам всяких удогідненъ.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Д-р ВАЛЄР БАНАХ

отворив канцелярію в Надвірній. 476 1–1

ОГОЛОШЕНЯ.

Рукодїльня різьбарська під фірмою **Петра Домбика в Яворові**, виконує урядження церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також. 346 8–10

СИРОТА УКРАЇНКА

дуже господарна, посідаюча ціле господарство і грунт, повінчає функціонара зелїзниці, в середнім віці. Листи з виїмком анонімів під адресою А. Н. до адміністрації „Діла“. 478 1–1

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понадто видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛЇОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Порто звич. 30 с. пор. 60 с. 461 4–10

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства **Руська Академічна Поміч“** відбудуться **в суботу 8. грудня с. р. о год. 4·30 попол.** при вул. Панській ч. 11 А. в таким дневним порядком: 1) Відчитання з попередних Загальних Зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу і контрольної комісії. 3) Вибір нового Виділу. 4) Внески. — Численної участи сподївається Виділ.

479A 1 3

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 6–10

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 12–?

Жівностенска Банка, філія у Львові, ул. Ягайлонська 8.

приймає зголошення на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

під дуже корисними услівями.

Всїляких пояснень охотно удїлює і висилає на жадане проспекти даром.

397 5 5

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 285 (9.537) Львів, второк 4 грудня (21 падолиста. ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с. в неділю вдвоє 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістях 2 К. Некрологія 2 К. Словатовстий друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особною умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 3. грудня 1917.

Чи злучене Східної Галичини з українською республикою було би „кривдою для польських меншостий" — як каже п. Діямand, —

Як повстала польська меншість в Східній Галичині?

Правда, знаходять ся ще й нині польські газети, — таку штуку втяв сими днями краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny"! — які по учують своїх читачів, що Східна Галичина була колись, в передісторичних часах, польською землею, аж Володимир Великий „зрабував" її Полякам і скольонізував Українцями. Згадуємо про сі „байки", щоби схарактеризувати оруже, яким не соромлять ся воювати Поляки. Бо як би та їх „байка" була правдою, то справді дивна була би та „польська земля", яку Володимир Великий зумів так основно скольонізувати, що вона, хоч від 1340 р. до нинішного дня остає під польським пановапем, все таки викавує 70% автохтонного українського населеня. Невжеж Польща така слаба, що за 600 літ не змогла усунути наслідків кольонізації Володимира Великого?! А коли вона така слаба, то чого преть ся на українські землі?!

Лишаючи ті польські „байки" на боці, по[ч]ток польських меншостий в Східній Галичині треба датувати від завойована сеї країни Казимиром Великим. За завойованем пішло роздаровуване великих просторів разом з осілим на них місцевим населенем польським панам, — ровдаровуване, яке тягло ся майже до кінця істнования Річи посполитої. Кажуть Поляки, що польські пани ті простори піддавали культурі. Певне, заселяли їх українським населенем, яке збогачувало їх своєю працею. За польськими панами тягла ся на українські землі дрібнійша шляхта, тягли ся Жиди, — все те, що гуртувало ся кругом дворів тих „короленят" і помагало їм держати українського хлопа в руках, наживаючи ся з ласки „короленят" — як „короленята" з ласки королів — українською кервавицею.

Так було в Річи посполитій, не инакше було й за останного п'ів століття в автономній Галичині. Хто творить основу польських меншостий в Східній Галичині? Польські дідичі, яких тут насадила Річ посполита, і польська бюрократія, яка тут виросла тоді, як польська шляхта взяла політичну власть краю в свої руки. Те, що польщило ся мішанство, що йшло „навертане" на римо католициям міської бідноти, що росли „каплічка" і „косцюлки" по селах для „навернених" селян, що в кінци Жиди приняли зверхний покост польщини, се результат польського політичного пановання, яке виконувала шляхта через бюрократію.

Чи кождий акт, яким повставала та польська меншість в Східній Галичині, від завойована сеї землі Казимиром Великим аж до засипаня її в останній половині століття польською бюрократією не було кривдою для українського народу? Чи цілий процес наростання польської меншости на сій земли не є одним ланцюхом поневоленя автохтонного населеня польським елементом? І знаходять ся демократи й соціялісти, що сміють говорити про кривду так повстілої польської меншости, коли б українська більшість, по шести століях неволі мала нарешті дійти до своїх прав!

Чи ті демократи й соціялісти думають, що велика земельна власність має істнувати на віки, щоб тільки польський двір міг панувати над українським селом? Що не треба ніякої земельної реформи? Чи може при земельній реформі наділити землею не українського хлопа, який віки цілі зливав її своїм потом на користь инших, який тисяч разів заплатив за неї своєю працею, — тільки треба спровадити польського хлопа, щоб українська земля в XX. столітю польщила ся хлопською кольонізацією так, як в Річи посполитій польщила ся „короленятами"?! Чи вони думають, що правління в українськім краю, між українським населенем має на віки виконувати польська бюрократія? Що вся державна машина на українській земли на віки має служити длятого, щоби здавлювати розвиток автохтонного українського населеня?

Злучене Східної Галичини з українською республикою було би не кривдою для польських меншостий,

На польські меншести ніхто не стає й українська республика показала, як вона їх права шанує, признаючи навіть не 5-процентовій меншости тамошних Поляків такі управнення, про які 70-процентова українська більшість Східної Галичини не може і мріяти. Польським меншостям не стала ся би ніяка кривда, бо вона мала би всі права, які належать ся національним меншостям.

Але кривдою, страшною кривдою було би прилучене української землі до польської держави — на те, щоб польська меншість могла на сій землі далі панувати над українською більшістю.

Поголоски про уступленє д-ра Зайдлера.

Львів, 3 грудня 1917.

Віденський кореспондент „Frankfurter Zeitung" нотує поголоску, що уступленє гр. Польцера зі становища шефа кабінетової канцелярії має бути початком зміни курсу, якої кінцем буде уступленє д ра Зайдлера. Гр. Польцер разом з проф. Ляммашом мав бути ініціятором амнестії для чеських політиків, яку всі вірні державі елементи вважають передчасною і хибленою, бо вона не вплинула на зміну чеської політики. Д-рови Зайдлерови закидають, що він не має супроти Чехів сильної руки, толерує їх ексцеси в парляменті, що за границею викликає вражінє, що держава стала і стоїть перед розпадом. Коли б пішло так далі, то нарештї Німцям готов урвати ся терпець і вони унеможливили би дальше істноване парляменту. Далі вказуєть ся на те, що д р Зайдлер є за мало репрезентативний супроти угорського президента міністрів Векерле.

Ся акція проти д ра Зайдлера має виходити від парляментарної групи, яка хотіла би бачити на становищи президента міністрів бар. Бека.

Сій поголоскі протиставить згаданий кореспондент заперечене з офіціяльних кругів такого змісту, що серед теперішної провізорії мі родатні круги хотять вдержати в австрійській політиці до кінця війни, державний муж сильної руки не надавав ся би для догодженя пристрасти. Потуранє Чехам найлїпше докажує неправдивість їх нарікань на поневоленє. Політика сильної руки поки що не була би показана.

Инші німецькі газети пояснюють знов уступленє гр. Польцера тим, що се його програна у позакулісовій боротьбі проти гр. Черніна, якого він хотів усунути з становища президента міністрів.

Перед делегаціями

Українці в спілці з Чехами і півд. Славянами.

Львів, 3. грудня 1917

На конференції з чеськими делегатами гр. Чернін — як доносить „N. Fr. Pr." з Праги — заняв супроти галицьких домагань становище в части виминаюче, в части відпорне. Яке становище заняв п. і к. міністер загр. справ до українських домагань, висловлених на конференції з пп. Петрушевичем, Окуневським і Васильком, сього в сій хвили, коли се пишемо, ще не знаємо. Можливо, що вказівку що до сього дасть ся вивести зі змісту комунікату, який инше подаємо в тексті, принесенім ц. к. Бюром Кор.

*

ВІДЕНЬ (Ткб.) Президія чеського союза, полуднево словянського клюбу й Української Парляментарної Репрезентації ухвалила комунікат, який заявляє, що мирове предложенє теперішнього російського правительства полягає не тільки на основі без анексій та контрибуції, а опираєть ся також на основі права самоозначеня всіх народів, що правительство промовчало. Комунікат констатує, що підстава, на якій австрійське правительство, після заяви президента міністрів є готове розпочати мирові переговори, в тій сущній точці противить ся прямо условинам мирового маніфесту теперішнього російського правительства, бо предложенє російського правительства, яко заложенє висувае гваранцію права самоозначеня народів, натомість заява президента міністрів зложена з міністром заграничних справ через очевидне замовчане, виключає впрост право самоозначеня. Комунікат кінчить ся запевненєм, що в огляду на те, правительство в услівях предложеня про завішенє оружя, партії побоюють ся, що розпочаті переговори могли би не довести до заключеня мира, за що мусілаб на правительство впасти повна відповідальність. З нашого становища — говорить комунікат — ще раз констатуємо, що по думці наших деклярацій, зложених з дня 30 мая с. р. стоїмо вповні за жаданєм признаня усім народам права самоозначеня.

*

Виглядає так, наче би українські посли рішили ся на постійну тактичну кооперацію з Чехами і півд. Словянами. Чи така постійна кооперація справді бажана із становища української справи, на се питанє поки що не можна відповісти.

Антант проти Росії.

Рішеня паризької конференції. — Жадання Америки.

БЕРН (ТКБ.) За „Berner Tagblatt-ом" доносить з Риму туринська „Stampa", що перша російська конференція буде в першій мірі радити над російською справою. Російський амбасадор в Парижи не бере офіціяльно участи в конференції, бо його іменувало ще попередне правительство, а не правительство большевиків. На запит Троцького, російського максималістичного міністра для заграничних справ, в якого можна було пізнати намір дати ся пізнати як міністер заграничних справ, постановив російський амбасадор в Парижи сего не робити. Се рішенє було згідне й зложене по телєграфічнім запитаню у його товаришів в инших столицях. Офіціяльна неприсутність російського амбасадора уможливить учасникам конференції застановити ся над слідуючими справами:

1) Положенє союзників, яке повстало наслідком цілковитого розладу в російській армії.

2) Консеквенції, які мають витягнути союзники наслідком проголошеня російським правительством тайних документів й трактатів.

3) Заходи в напрямі заосмотреня Росії союзниками. Про консеквенції проголошеня тайних документів говорять в дипльоматичних кругах, що воно має мале значіне, яке не може сущно погіршити положеня союзників. Що відносить ся до заосмотреня Росії, то належить строго зарядити, щобн спинити доставу засобів ворогам.

„Stampa" містить також таку заяву з Риму: В американських кругах в Римі панує думка, що полковник House, провідник американської місії запевнив, що Сполучені Держави є готові дати антантови більшу поміч під двома услівями:

1) Коли видасть ся зарядженя, які усунуть дотеперішну недостачу єдности в акціях антанту;

Національний інтерес вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 7—? Львів, Руська 18. І. пов.

2) Коли Сполучені Держави одержать гваранції, що до принятя точки погляду вашингтонського правительства на ведене війни у союзників.

Між иншими менше важними точками, над якими має ся радити на паризькій конференції є: італійський фронт, єдність проводу, найвища воєнна рада союзників.

В воєнній раді є заступлені: Клемансо, Пішон й генерал По за Францію, Льойд Джордж, Бальфур і шеф генерального штабу Робертсон за Англію, Орляндо, Соннїно й Кадорна за Італію та генерал Бліс за Сполучені Держави.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Райтер доносить з Петрограду: Американський повновласник в головній кватирі російського генерального штабу передав Духонінови енергічний протест правительства Сполучених Держав проти заключеня Росією завішеня оружя. Також французький військовий повновласник заявив Духонінови, що Франція не признала повновласти народних комісарів й вірить, що російська головна кватира відкине всї злочинні переговори.

НОВИНКИ

Львів, 3. грудня 1917.

— **Підмоги для вдів і сиріт.** Команда доповняючого баталіону ц. і к. 30. полку пїхоти в Замостї намірає з фонду вдів і сиріт роздати певну скількість одноразових запомог. Старати ся можуть вдови і сироти по жовнірах сего полку, що полягли. Подання, в котрих треба представити докладно маєткові, заробкові та родинні відносини просячого, належить по одобреню через комісаріят дїльниці вносити впрост до команди доповняючого баталіону ц. і к. 30. полку в Замостї, а то до дня 10. грудня 1917.—Управа громади кор. прест. міста Львова.

— **Перший загальний зїзд делеґатів Холмщан у Київі,** зібравши ся у числї 276 делеґатів, ухвалив: 1) Холмський нарід визнає себе за український нарід: 2) його доля мусить бути спільною в долею цїлого українського народу; 3) тому холмська губернія ні в якім разї не може бути скасованою й прилученою до Польського Королївства, а повинна бути прилучена до автономної України, в границях демократично федеративної російської републики, й тепер повинна знахонити ся під управою Української Центральної Ради й Генерального Секретарияту. Сю революцію принав зїзд одноголосно, після чого учасники привитали Холщину, Україну, Центральну Раду й Генеральний Секретарият і відспівали „Заповіт". Крім того з'їзд ухвалив отсї резолюції: 1. Перший з'їзд делеґатів холмських Українців рішучо протестує проти того, що справою ліквідації холмської губернії вайметь ся ліквідаційна комісія, бо холмська губернія не належить до Польщі ані правно, ані етнографічно. 2) Для зложеня протесту пр - ти ліквідації Холмщини та в цїли оборони інтересів тих холмських Українців, котрі зістали ся в польських губерніях, а також для оборони холмських інтересів при ліквідації деяких інституцій холмської губернії вїзд делеґатів холмських Українців ухвалив просити за посередництвом Центральної Ради тимчасове правительство про влучене в склад ліквідаційної комісії делеґата від холмських Українців. (Вістник С.В.У.)

— **„Краєвий Союз"** господарських спілок у Львові, вул. Зїморовича ч. 20 уділить стипендій кандидатам на 3-місячний кооперативний курс, який розпочинаєть ся у Відни в Загальнім Союзі рільничих стоваришень в Австрії дня 2. сїчня 1918. Вимагаєть ся укінченого 20. року житя, відповідного шкільного образованя і знання нїмецької мови. Сїчові інвалїди, урядники українських стоваришень мають першенство. Зголошеня приймають ся до 8 грудня 1918.

— **Конкурс на хатну обстанову.** Централя для відбудови Галичини (віддїл для промислу деревного) оголосила конкурс на проект хатної обстанови для домівки селянської взгл. міщанської. Конечним є, щоб наші архитекти і артисти взяли участь в тім конкурсї. Реченець зголошувань до 15. сїчня 1918 р. Ближші пояснення дає бюро Укр. Технічної Комісії (Зїморовича 20 партер) між 3—5 год. по пол.

— **Товариство „Медична Громада"** повідомляє, що на загальних зборах дня 18. с. м. вибрано слїдуючий виділ: голова Володимир Скомо ровський, заст. голови Стефан Сїлецький, секретар Марія Селянська, скарбник Ірина Яримович, бібліотекар Софія Парфанович, контрольор Оксана Стернюк, господар Іван Коритко, виділові Ольга Чайківська і Марія Туркевич.

— **Учениці прив. української семинарії учит. СС. Василянок в Станиславові** зложили на волинські школи квоту 45 корон.

— **Виділ Товариства „Львівський Боян"**, вибраний загальними зборами в дня 9. падолиста с. р. уконституував ся ось так: Д-р Студинський Кирило, голова, о. Туркевич Іван, заст. голови, д-р Волошин Михайло, диригент, Барвінський Василь, засту. диригента, Витошинський Ярослав, скарбник, д-р Тисовський Олександер, секретар, Попель Зенон, бібліотекар, Парахоняків на Антонина і Гецїв Іван, заст. виділових. Пригадуєть ся, що проби на концерт дня 13. грудня відбувають ся правильно точно о год. 7·15 кождого вівторка і четверга. — Виділ.

— **На увагу адвокатів-Українців.** Пишуть нам з Старого Самбора: В нашім місті один адвокат умер, а один звинув канцелярію. Отже опорожнили ся два місця. Адвоката Українця зовсім нема. Тепер найдогіднїйший час, щоби в нашім місті осїв адвокат Українець. Його матеріяльне становище буде запевнене. Організаційна праця в повіті також же незалежного й енергічного дїяча. — С.

— **Засїданє Організаційного Комітету Українців м. Львова** буде в середу, 5. с. м. в 6. год. вечером в льокалї Народної Канцелярії, Ринок 10. Всїх членів просить ся прибути.

— **З Яворова.** Нам пишуть: В „Дїлї" ч. 277 і 278 під заголовком „Лист з Яворова" поміщено, що будьто би гр. кат. консисторія в Перемишли причинила ся від себе, що молодїж не побирає науки релїґії і що та же консисторія не має ані окремого катихита, ані навіть тимчасового священика для науки релїґії при школї ім. Шевченка в Яворові. Неправдою є, мов би гр.-кат. консисторія в Перемишли від себе причинила ся, що не уділюєть ся науки релїґії при згаданій школї. Бо вже від 13. вересня та сама консисторія установила мене сотрудником, а заразом гр. кат. катихитом при тійже школї. Але помешканє моє є заняте через родину мого попередника, котрого вивезено в глуб Росії, а брак відповідного, навіть найскромнїйшого мешканя в Яворові є голосною і звісною справою і то не лиш в самім місті, але і на провінції.— Лев Тиховський, гр.-кат. сотрудник і катихит при школї ім. Шевченка в Яворові.

— **Про ревовість Славян** буде викладати д-р Іван Раковський ві второк, 4 с. м., в малій салї Інституту ім. М. Лисенка, о год. 3½ по пол. — Управа Товариства українських наукових викладів ім. П. Могили.

— **Подяка.** Як жінки невинно вивезених в 1914 р. до Талєргофу на донос Жида Зендера Шайнінгера з Левандівки наших мужів, свідомих українських дїячів в Левандівці коло Львова, були ми додатково обжалувані на донос сего Жида о злочин з § 93 зак. карного (приаретоване рос. властями сего Жида мнимо на наше донесенє) перед ц. к. краєвим карним судом у Львові. Нашою справою завяв ся Вп. д-р Степан Баран, краєвий адвокат зі Львова і на головнім розправі дня 27. падолиста 1917 р. перед виконуючим трибуналом краєвого карного суду у Львові по знаменитій оборонї Вп. мецената д-ра Барана всїх нас увільнено від вини і кари. Не могучи віддячити ся Вп. д-рови Баранови в иншій спосіб, складаємо йому отсим нашу прилюдну подяку за його світлу і успішну оборону. Левандівка, 28. падолиста 1917. Катерина Кіркоровичева, Каролина Калевська, Марія Литвин, Текля Макаревичева, Анна Костюкова, Катерина Скоценева, Ева Джикова і Бронислава Феданева.

— **Продовженє реченця для підписки VII воєнної позички.** Звертаємо увагу всїх тих, що хотїли би обезпечити ся в VII воєннїй позичцї через „Карпатію" й перевести в тій справі акцію між українським населенєм, що реченець для підписки VII. воєнної позички буде значно продовжений, отже короткість часу не стане сїй ак-

До відбудови нашого рільництва.

Замітки в приводу загального господарського з'їзду у Львові на днях 1 і 2 падолиста 1917.

З незалежних від редакції причин можемо надіслані нам уже перед двома тижнями уваги дати до друку що-йно нині. Містячи сю статю нашого заслуженого дїяча про основні питаня нашого господарського істнованя, розкриваємо сторінки нашої часописи для дискусії над порушеннми п. д-ром Курівцем справами. — Редакція „Дїла".

В саму крайну пору скликало товариство „Сїльський Господар" на перші днї падолиста с. р. до Львова загальний господарський з'їзд в цїли нарад над відбудовою і санацією селянського господарства в українській части Галичини, зруйнованої цїлковито довгою війною.

З вступної промови Голови управи товариства довідав ся наш ширший загал, що центральне правительство офіціяльно покликало товариство „Сїльський Господар" до співучасти у відбудованю сїльських господарств і що в тій житевій справі для нашого народного господарства товариство се стало важним півурядовим чинником.

На сім господарськім з'їздї були присутні кромі нашого найвисшого церковного достойника митрополита гр. А. Шептицького перший раз краєвий намісник генерал полковник гр. Гуйн і висші ресортові міністерські урядники, як представники центрального правительства, міністерства рільництва і праці і Централї для відбудови краю, а кромі сего около 200 учасників делеґатів філій і кружків господарських.

О. крилошанин Т. Войнаровський в своїй вступній програмовій промові перед нарадами над відбудовою і санацією нашого народного господарства висказав імовірно свої особисті погляди на наше народне сїльське господарство, котрі в дечім видають ся мені неясними або перестарілими, себто невгіднними з теперішними суспільними і господарськими обставинами. Проживаючи 30 лїт як лїкар серед нашого народу, мав я доволї часу і нагоди всї гаразди нашого сїльського господарства, тому позволю собі з огляду на вагу справи зробити свої помічаня і спростованя що до поглядів о. Войнаровського на відбудову нашого народного господарства.

О. Войнаровський бачить в своїй промові заслуги нашого селянства в народнім господарстві в тім, що в нас доси не розвинув ся промисл; а через се було подостатком робучої сїльської сили, котра не маючи добрих заробків при фабриках, давала дешевого робітника на сїльських і обшарницьких господарствах і що наслїдком сего східна Галичина є шпихлїром рільничих продуктів поживи для цїлої Австрії і для цїлої армії, оперуючої на воєнних теренах. Признає О. Войнаровський, що наш селянин працює тяжко, є лихо платний, живить ся нуждено, та все, що земля, котру він обрабляє, видає, продає, не знає достатків, жиє по жебрачому їсть два рази в рік мясо, щоденною його поживою є заробляк, капуста і чорний хліб, що на цїлу хлопську сїмю є одна пара чобіт і т. д. і що за се все належить ся нашому селянству вдячність від краю і держави. Бідкає о. Войнаровський над тим, щоби й на будуче не повстав у нас промисл, щоби часть робучої сили не убувала з господарства на селї та щоби не треба було отворити границь для вводу худоби, мяса і инших артикулів поживи, бо через се цїни рільничих продуктів упадають, а тим самим сїльські господарства.

Я думаю, що справа ся, представлена можливо односторонно о. крил. Войнаровським, є така важна, що треба над нею глубоко придумати ись, а особливо тепер, коли ходить о відбудову цїлковито зруйнованих наших сїльських господарств; думаю, що нам сумувати та жалїти треба над обставинами, котрі спричиняють, що наш селянин маючи замало і то звичайно гіршої землї як обшарницька, не має дома добрих заробків, а не могучи з доходів землї обігнати щоденні житеві свої потреби, в конечности продає всї свої рільничі продукти, сам жиє як нужденний лазар і щоби покрити дальші недобори своєї господарки, мусить йти або як лихо платний денний заробник на двірські обшари або на ліпші заробки за границї рідного краю або утікати в далекі заморські краї. Власне тому, що наш селянин має за мало землї, вартату праці, він з браку промислу, хочби господарського, не має дома добрих заробків, відживляєть ся гірше як лихо, не може дальше з браку рільничих машин інтензивно на ріллю працювати. З причини дуже лихого відживленя западає на ріжні хороби, котрі винищують його житеві сили, роблять його маловартним рільничим робітником, передвчасним старцем неспосібним до тяжкої господарської праці, вічним лихо платним наймитом. Се власне причини, чому наше народне сїльське господарство від давна занепадає і що вже на десятки лїт перед війною наше селянство масово еміґрувало. Нам не треба шукати причин упадку селянства далеко — у старих Грекїв, Римлян та Жидів, але гляньмо ближше. О... наша велика сусїдна, рільнича держава Росія не мала доброї госпо-

ЧИТАЙТЕ! — Внески, які розсилає — з нинішним числом Ц. к. Австр. військовий фонд вдів і сиріт у Львові. 394 23—45 ПІДПИСУЙТЕ!

ції на перешкоді. Друки і пояснення висилає далі дирекція „Карпати“ у Львові (вул. Руська ч. 18) кождому, хто до неї вголосить ся. Отже до діла!

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили**— оба ті чинники нині пророчисто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш вложили на річ 7 ої воєнної позички. Умови її і способи найкорисніїшого підписування є в ц. к. австр. фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 16. Гляди на оголошене IV-ої сторони. 394 B 5—10

Державна поміч при закультурованю громадських лісів

„Сільський Господар“ комунікує:

Краєва Центрадя для господарської відбудови Галичини, має признані від центрального правительства більші кредити на закультуроване лісів, знищених в наслідок воєнних подій. На адміністраційний рік 1917 і 1918 в буджеті секції рільничої признана на сю ціль квота виносить 1,000.000 К.

Дотепер в фондів на відбудову лісного господарства користувала ся головно велика посілість, а управи господарські мимо оповіщеня дотичного обіжника Централї відбудови в справі відбудови лісів в весною 1917 р. дотепер зі згаданих фондів майже не користали.

На господарській конференції „Сільського Господаря“ в Президію Централї відбудови дня 2. серпня с. р. між иншим порушено рівнож питане закультуроване громадських і ерекціональних лісів державними фондами і поставлено домагане, щоби Централя відбудови подбала, щоби ліси ті упорядковано і закультуровано фондами Централї відбудови.

Сповняючи домагане „Сільського Господаря“ видала Централя відбудови обіжник до всіх повітових виділів в краю під днем 5. жовтня 1917 ч. 19053/II, який понижше в цілій його основі подаємо до відома Хвальним Управам наших Філій і Кружків, Всечесним Урядам парохіяльним і Начальствам громад з горячим зазивом негайно приступити до відбудови громадських і ерекціональних лісів при помочи фондів Централї відбудови.

Обіжник сей звучить: „Ц. к. Намісництво, Краєва Централя для господарської відбудови Галичини, уділяє помочи при закультуруваню лісів знищених воєнними подіями. Зі здивованем спостерігає, що громадські ліси не використали дотепер сеї акції. Звертаєть ся проте до Повітових Виділів, щоби перевели стверджене простору громадських лісів знищених воєнними подіями, які вимагають закультуровання і зробили зіставлене воєнних шкід, вглядно чинитьб на річ армії в тих лісах.

Знаючи сумні фінансові відносини громад і повітових виділів рішило ц. к. Намісництво (Краєва Централя для господарської відбудови Галичини) уділити як беззворотну субвенцію на покритє коштів зроблення зіставленя шкід і чинитьб в громадських лісах, о скільки повітовий Виділ предложить ц. к. Намісництву Ц. В. Г. затверджене умови з відносним державним чи приватним лісничим разом з поданем його кваліфікації і виготовить зіставлене після норм приписаних через ц. к. краєву лісну інспекцію.

Рівнож зволить повітовий Виділ податні простори, які наслідком воєнних подій вимагають залісеня. Ц. к. намісництво ЦВГ. уділить беззворотної субвенції в квоті 100 К на залісенє одного гектара знищеного в наслідок воєнних подій лісового простору та виплатить дотичні квоти з гори повітовому Виділови, як що повітовий Виділ зобовяже ся повисші субвенції ужити на залісенє громадських лісів і залісенє се переведе під фаховим проводом.

Переведенє культур на основі субвенції підпадати-ме контролї ц. к. лісних інспекцій окружних. Ц. к. намісництво жде заяви в сім напрямі від повітового Виділу.“

З огляду на се, що ведене господарства в громадських лісах вяли на себе повітові Виділи вже перед війною і обовязані були до сих цілий держати окремих референтів в відповідними студіями і практиками, заяви повітових Виділів випадуть за перенятем відбудови знищених війною лісів з фондів Централї.

Звертаючи увагу нашого рільничого загалу, а з окрема наших членів Рад і Виділів повітових надіємось, що пильним береженем наших громадських інтересів в области лісового господарства причинять ся вони до повного вихіснуваня державних фондів на відбудову громадських і ерекціональних лісів.

Німецькі успіхи проти Анґлійців.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 1. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Вчера розгоріла ся знова боротьба під Cambrai з найбільшою нагальністю. Наші протинаступи мали повний успіх. Між Vceuvres і Burlon викинули ми ворога назад до сіл Graincourt, Anneux й Cantaing. По обох боках Banteux пішли наші війска наступом на горби на західнім березі ріки, проломили перші ворожі ссановища й взяли села Gonnelieu й Villers Guislain. Ворог, який завзято боронив ся, потерпів тяжкі втрати. Полонено 4 000 Анґлійців, здобуто кілька батерій.

З 2. грудня.

Боротьби під Cambrai тревають дальше. Сильні протинаступи ворога на західній беріг Шеллзи відбито в завзятих боротьбах, які тревали до ночи. Вчерашний день коштував Анґлійців богато. Кілька тисяч бранців остало в наших руках. На побоєвищи остало дотепер 60 здобутих анґлійських гармас й більше як 100 машинових крісів.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 2. грудня.

На Монте-Перпіка відперли ми знова італійський наступ. На венецькій области нїчого нового. Над долїшною Воюзою підприняті наступного вїддїлу мали для нас успішний перебіг.

На сході не було важнійшої боєвої дїяльности.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 4. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Вов. Пр. Д. М. — римо-кат. Варвари м.

Завтра: греко кат.: Филимона Кик. — римо-кат.: Савви еп.

| **Українська Технічна комісія відбудови краю** при краєвім т ві госп. „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморовича 20 займаєть ся справами технічної відбудови, переводить через своїх членів інжинерів відбудови воєнних шкід, виконує кошториси, пляни реконструкцій і нових будівель сільських, міських і церковних, дає ради і пояснення в справі субвенцій, реклямацій майстрів і т. д., інтервеніює у властий, висилає формулярі подань о безворотні запомоги на відбудову хат і закупно хатної обстанови, видає і розпродує популярні брошури про відбудову.

| **На фонд сиріт ім. митр. Шептицького** зложила III. кляса філії акад. гімназії у Львові 6 корон з нагоди іменин п. проф. Платона Лушпинського.

| **Дім торговельно промисловий „Достава“**, стов. зареєстров. з обмеженою порукою у Львові, подає отсим до відома, що почавши від 1. сїчня 1918 буде платити від вложених у неї на щадницю капіталів 4% титулом відсотків. 477 2—8

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

дарської організації, не могла використувати скарбів своєї землї, з браку господарського і фабричного промислу попала в зависимість від чужих держав, а війна загнала її в безвихідну пропасть.

Натомість другий наш сусїд Угорщина, край недавно чисто рільничий, не побояв ся великого промислу, з'окрема промислу господарського, а противно зорганізував вже від давна господарський і фабричний промисл; наслїдком сего, що рільничі продукти, як солонина, смалець, сир, мука, копчене мясо масово йде до нас з Угорщини — худоба і угорські свині з причини, що уміло ліпше годовані, мають ліпший попит на віденськім торзї і ліпше платні ніж наші галицькі. (Наші свині і худоба йдуть як лихо платний товар до Відня і Праги, а вертають до нас як дорогий товар у формі праської шинки, салямі і т. д.).

Лиха наша народна господарська організація що-до видатности працї і що-до організації господарського промислу рільничих продуктів допровадила наш край, а особливо селянство вже перед війною до банкротства.

Зі страху перед поглубленєм заводової господарської організації попадаємо в страх, хоч би перед частковим часовим отворенєм границь для ввозу худоби і збіжа, не хочемо бачити, що Угорщина масово вивозила від нас перед війною шерсть, вовну, а привозила сукна на наші селянські убори, щітки і т. д., вивозила овочі, а привозила вино до фабрикації котрого ужила наших овочів. Не хочемо бачити зі страху перед промислом, що з нашого краю, богатого в матеріяльне і будівельне дерево, йде дерево масово далеко до західних провінцій Австрії і Німеччини а з відти вертає як дорого платна домашна обстанова, як столи, крісла, ліжка, шафи і т. д.

За мало числимо ся з тим, що не землї, а людий прибуває з кождим роком, тож до сього мусить конче і сільська господарка приноровлювати ся.

Мусимо числити ся з тим, що по війні всї економічні і міжнародні відносини основно змінять ся і що на довший час границї держави в нашім власнім народнім інтересї мусять бути отворені, от хоч би для закупна худоби, насїня, збіжа для відбудови господарств і прожитку.

Коли ми приступаємо серіозно до відбудови нашого сільського господарства, то мусимо подбати, щоби заспокоїти голод землї у наших селян.

Наш народ поніс стільки жертв в крови і майні для держави підчас війни, що держава і суспільність мусять прийти йому в поміч при набуваню землї дорогою примусового, бодай частинного викупна землї державою. Мусимо перевести грунтовну фахову господарську організацію у всїх її галузях, мусимо піднести видатність працї в рільничім господарстві, мусимо навчити ся економічної правди: що коли якусь роботу замість сто робітників при ужитю добрих рільничих машин і доброго справленя землї в тім самім часї, може виконати 60 робітників, — то сї робітники можуть ліпше убрати ся, відживляти ся і завощадити гріш, а позістала реста робучої сили може бути ужита до ремесла і промислу.

Інтензивність працї доказала, що продукція працї, себто пересічний дохід з гектара землї, дав Німеччині 24 подвійних метричних сотнарів пшениці, 27 ячменю, а 159 картофель, а в Австрії лиш 15 м. с. пшениці, 16 ячменю, а 100 картофель,—в Росії лиш 9 м. с., 10 ячменю, а 68 картофель.

Мусимо навчити ся, що але з'організована праця, лихі старі рільничі і ремісничі знаряди і машини, довгий час триваюча праця, з лихою видатністю, лиха плата, лихе відживленє роблять наш народ оспалим, без енергії, мало вартним. Нам потрібна фахова організація господарського промислу, перерібок господарського рільничого сирівця, організація торговлї збіжем і другими господарськими продуктами, організація працї і продажа працї.

Організація господарська мусить подбати, щоби в кождім селї були добрі свої ремісники, як коваль, швець, столяр, стельмах, крамниці, молочарська спілка, расова худоба, добре насїнє, відповідне до місцевої землї. В кождім повітовім містї мусить бути повітова торговельна спілка як централя.

Дуже на часї були висказані підчас дискусії господарського з'їзду гадки пп. посла д ра Окуневського і д-ра Барана; се не хлопоманство і марнованє часу, а гадка кождого, хто серіозно думає над відбудовою сільського господарства і хто хоче мати сильне селянство. Коли ми хочемо бути культурним, економічно независимим народом, то нам конче треба енергічної фахової організації нашого народного господарства в всїх його галузях,—тому при відбудові нашого зруйнованого краю ужиймо всеї нашої житевої енергії, а засоби матеріяльні обовязана дати нам держава за наші великанські жертви в крови і майні для держави в сій війні.

Д р Іван Куровець.

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного замкнення війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 24—45

Надзвичайні Загальні Збори

членів **Сокола III. у Львові** відбудуть ся в неділю дня 9. грудня с. р. о год. 3. по пол., в салї народної школи ім. Бориса Грінченка вул. Городенка ч. 55 партер. — На порядку наряд: 1) Звіт Старшини за час від 1914 до 1917. 2) Вибір Старшини 3) Внески і запити — За Старшину: Л. Добрянський, голова 481 1—1

До обсадження

в кілька місць

кореспондентів

в КРАЄВІМ СОЮЗІ

Господарсько-Торговельних Спілок

у Львові, вул. Зїморовича ч. 20

Платня після умови відповідно до кваліфікацій. Письменні подання з відписами свідоцтв і описом доперішного житя належить вносити до 15. грудня б. р. до Дирекції Союза. VI 1—3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства **Руська Академічна Поміч“** відбудуть ся **в суботу 8. грудня с. р. о год. 4.30 попол.** при вул. Панській ч. 11 А. в таким денним порядком: 1) Відчитане з попередних Загальних Зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу і контрольної комісії. 3) Вибір нового Виділу. 4) Внески. — Численної участи сподївається Виділ.

479A 2—3

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВАРИСТВА ГОСПОДАРСЬКО-КРЕДИТОВОГО

„ВЛАСНА ПОМІЧ“

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою

в Дїбриневі,

відбудуть ся дня 16. грудня 1917. о год. 1. по полудни, в салї Читальні „Просвіти“.

Порядок денний:

1. Відчитане протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з дїяльности і рахунків за рік 1916.
3. Звіт Надзираючої Ради з переведеного шконтра з внесеном на удїлене Дирекції абсолюторії з дїяльности за рік 1916.
4. Вибір Надзираючої Ради з сїмох членів.
5. Затвердженє вибору членів Управи.
6. Внески.

482 1—1 НАДЗИРАЮЧА РАДА

Лїцитація коний.

Коні здібні до робіт полевих і лїсових суть до набуття в дорозї лїцитаційній. Купуючі (гандлярі коний і посередники суть виключені) мають мати легітимації видані через староства (районові команди).

Лїцитації відбудуть ся:

1. В шпиталях кінських:

Ярослав (Annakaserne)	2. грудня
Судова Вишня	5. „
Максимовичі коло Самбора	6. „
Ряшів касарні кав. Глубока	7. „
Черляни коло Городка Ягайл.	9. „

2. В кінських стаціях зужиткових:

Братківці коло Стрия	6. грудня
Ольхівці коло Сянока	7. „
Перемишль (Schwarz'sche Kaserne)	7. „

K u k. Inspir. der Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl
Fröhlich Oberstleutnant.

474 2—3

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства Загальне майно з кінцем 1916 **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент **Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)**

Рік основання товариства 1858. Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офірує завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно-позичкові обезпеченя „НА ЯПИНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні, у дезобзю або через самовбийство.

Обезпечити можна Кожду **здорову особу** до 55. р. житя **навіть дїти** Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин **Рідня** може і безпечити навіть **тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин повисше 500 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	чверть-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К 33·50,	17·20,	6·—	
При 16 „ „ „	46 К 23·50,	12·—	4·10	

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на випрязу або віно.

Нема военного додатку! ані стемплевих оплат!

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпеченє в 12- 16 літним реченцем *).

392 13—23

виповнювати! ...: К.....		Не виповнювати! Грамота ч.	

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Їй ванє? занїтє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) родж. в ..... дня	5. a) Чи яке тов. убезпеченє відмовило вже коли цїлковито або в части внесенє на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?	a) ..... б) .....
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. a) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	a) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	K ..... номінальної VII. австр. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

За особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Др. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 286 (9.538) Львів, середа 5. грудня (22 падолиста. ст ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „
в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітового друку при оголошеннях або ві вісце 60 с., при оголошеннях 1 К, в повістках 1·50, в редакційній части перед або по оголошеннях 2 К. Некрологія 2 К. Складне тексту друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.
Постійні оголошення за сотбною умовою.
Один примірник коштує у Львові 12 с на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська республика.

Проголошенє української республики з українським правительством і українською воєнною силою.

Через військовий кордон одержали наша редакція кілька документів історичного значіня в історії нашого народу. Подаємо їх нижше.

Українська Центральна Рада оголосила отсей маніфест:

Київ, дня 8. (21.) падолиста 1917 2. год перед полуднем

Від тепер стає Україна українською народною республикою. Не відриваючи ся від російської республики і зачуваючи єдність, будемо твердо стояти на своїй землі і нашими силами Росії помагати, щоби вся російська земля еремінила ся в федерацію рівних і вольних народів. Аж до покликаня української конституанти припадає нам, Українській Центральній Раді, нашому правительству, Генеральному Секретаріатови України, удержувати всю силу, порядок на нашій землі, видавати закони і правити. В повній свідомости власної сили і могучости народної волі станемо на сторожі права і революції не тільки у нас, а також в цілій Росії.

До области української народньої республики належать краї, в яких більшість українського населеня переважає:

Область Київа, Поділя, Волині, Чернигова Полтави, Катеринослава, Херсону, Харкова, Таврії без Криму.

Дефінітивне означенє границь української народної республики, як рівнож справа приключеня частий земель з переважаючим українським населеням, Курска, Воронїжи, Холму і прочих мішаних губерній — все те поспішує в порозуміню із зорганізованою волею народів.

*

Маніфест приносить далі ряд детайлічних постанов:

Дотеперішне право власности землі вносить ся. Генеральний Секретаріят для справ рільництва видасть новий закон, якого має народом вибраний земельний комітет аж до покликаня української конституанти придержувати ся.

Заводить ся безпроволочно 8-годинний робочий день.

Управильненє продукції, рівномірне розділеня заробків, поліпшене організації праці, — має перевести генеральний секретаріят для робіт спільно з представителями робітництва.

Мають ся ужити рішучих заходів, щоби через Центральне правительство приневолити безпроволочно союзників і ворогів до мирових переговорів. Аж до заключеня мира має кождий горожанин чи на фронті чи в ваді твердо вистояти на своїм місци.

Знесене кари смерти і амнестія для політичних переступників.

Самоуправа в злуці з органами революційної демократії.

Свобода слова, преси, віри, вібраня і товариств. Право страйку, недоторканість особи і помешкання, уживане краєвих мов по урядах.

Признане права на національно особисту автономію неукраїнських національностий в области України (Росіян, Жидів, Поляків і прочих народностий) і право вольности самоуправи в справах власного національного житя.

Викінченє сих форм полагодить ся в українській і всеросійській конституанті. Вибори до української конституанти назначено на 9 н ст. січня 1918, а скликане конституанти на 22. н. ст. січня 1918.

*

Український міністер війни (генеральний секретаріят для військових справ української республики) видав отсей приказ:

Київ, дня 12. (25.) падолиста 1917.

Супроти сего, що Українська Центральна Рада тепер по волї цілого українського народу проклямувала українську народну республику зі своїм правительством, Генеральним Секретаріятом на чолї, якому підлягає весь український нарід, і тому, що в російській республиці нема в сій хвилї нїякого центрального правительства, з яким можна би порозуміти ся в справі українського війска, яке стоїть поза границями України, приказую всім українським військовим частям, що перебувають в віїменних округах Петрограду, Москви і Казаня, в Петрограді петроградському українському революційному штабови, в Москві і Казані українським військовим радам упорядкувати ся після закона екстериторіяльности.

По повітових радах має ся поки-що вибрати комісарів і їх назвище предложити без проволочно секретаріятови до потвердженя.

Комісарі по військовим справам мають зі мною порозуміти ся.

Генеральний Секретар Петлюра.

* * *

Недільна „Reichspost" принесла таку депешу зі Стокгольму:

По важких боях українські полки полонили російський генеральний штаб (котрий? — Ред.). Радіостації обсаджено українськими відділами.

Начальний вожд південно західнього фронту генерал Володченко телеграфічно повідомив Українську Центральну Раду про послух його армій (очевидно про послух для У. Ц. Р. Ради. — Ред.)

Українська Центральна Рада видала закони про українське військо, про скликане конституанти і про негайний поділ землї, а також іменувала українського міністра війни.

*

БЕРН (Ткб.) Польське пресове бюро довідуєть ся, що військові делегати української фронтової організації порішили домагати ся від російського правительства негайного отвореня мирових переговорів. Се є однак чистою формальністю, бо Україні — зовсім независимо від рішеня російського правительства дали повновласть своїй центральній комісії вступити в мирові переговори. В тім бачить ся пробу Українців заключити з осередними державами сепаратний (окремий) мир, що викликало велике негодованє між приклонниками Каледіна.

Гр. Чернін про міжнародне положенє.

В заграничній комісії угорської делегації.

(Ткб.) *Відень, 4. грудня 1917.*

В заграничній комісії угорської делегації міністер заграничних справ гр. Чернін виголосив нині отсе expose:

З найбільшим вдоволенєм витаю зібране делегації, яке дає нагоду, від давна бажану однаково мені й вам, обговорювати положенє в области заграничної політики перед конституційним форум. Витаю зібране делегації в сильній надії, що Австро-Угорщина зачерпне з її дїяльности політичних сил, які разом з плодами великих оружних дїл вийдуть на користь монархії.

Більше ніж три роки минуло від останної делегаційної сесії. Сей час обіймає ряд загально історичних подій, яких розміри, значінє й наслідки сягають далеко поза круг того, що діяло ся в якім-небудь історичнім періоді. В сій війні, якій рівної не було, Австро-Угорщина й союзники стоять непобіджені супроти численної переваги, якої також ще не було

Міністер згадує про смерть цісаря Франца Иосифа І і про вступленє на престол Карла І.

Хоч події від половини 1914 р. відбували ся переважно в світлі явности, одначе міністер хоче дати їх огляд, при чім вказує на видані червоні книги, які містять представленє подій на основі автентичних документів.

Щоби зрозуміти теперішну війну, треба пригадати собі події безпосередно перед нею, а саме балканські війни, з яких Болгарія вийшла покривджена, а Сербія й Румунія збогатили ся чужими областями. Таким чином в Букарештськім мирі заключенім під протекторатом антанту крив ся вже зарід дальших конфліктів.

Міністер з признанєм підносить становище народів монархії. З виїмком окремих місцевих подій, які трапляють ся в кождій державі, всі народи з найбільшим пожертвованєм виступили в оборонї монархії. Се признанє належить ся і войовникам на фронті і населеню в краю.

Далі обговорив міністер становище союзників. Підніс з найбільшим признанєм вірність Німеччини. Разом з Німеччиною вискала монархія в війні двох нових союзників: Туреччину й Болгарію. Вступ Туреччини в світовій війні належить уважати за відмолодженє турецької держави. Болгарія не може жалувати, що рішила ся на союз з нами. Завдяки сьому союзови і свому оружю занята вона великі простори, які етнографічно належать до неї.

Певні російської помочи, Сербія й Чорногора рішили збогатити ся коштом монархії. Убийство в Сараєві було для ворогів монархії гаслом до вибуху. Зазив до оружя став неминучий, коли Сербія за вказівкою Петрограду відповіла на ультимат монархії невдоволяюче. Російська мобілізація, звернена не тільки проти монархії, але також проти нашого союзника Німеччини, яка зі взірцевою вірністю стала від першої хвилї по нашій сторонї, спричинила мобілізації осередних держав, після чого приступила до війни Франція, Англія й Японія.

Повстанє конфлікту не оставляло сумніву, що наша війна була виключно оборонна. Коли б на се ще треба було доказів, то найліпшим доказом є плачі наших неприятелів, звернені проти нашої цілости.

Міністер перейшов опісля до обговореня становища бувших союзників, які в вибухом війни допустили ся віроломства. Як Італія так Румунія зрадили Австро Угорщину й Німеччину

Національний інтерес вимагає, обезпечити ся на житє в спілуці з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 Б 8—? Львів, Руська 18. І. пов.

в надії великих територіяльних добутків коштом монархії. Дійсність показала, що вони гірко завели ся.

Далі висловляє міністер співчутє для Греції, яка могти ме перед історією доказати, що не завинила своєї долі.

В Альбанії монархія старає ся по думці своєї дотеперішної політики оживляти почутя національної і державної суспільности й утворити підставн власної управи й культурного поступу краю.

Побіди осередних держав на російськім фронті, котрі довели до обсади польських областий, опанованих Росією, дали осередним державам змогу рішити ся на постанову історичного значіня:

воскресенє Польського Королівства.

Звільнене від російського гнету і покликане до власного житя державного, Королівство се мати-ме виконати велику місію як висунена вперед вартівня західнєї культури. Підчас війни і в огляду на близькість ворожого фронту може відбудова польської держави поступати тільки впровсла і крок за кроком.

Установленє провізоричної ради державної і приготовленя до творенія польської армії, а далі сотворенє ради регенційної, наділеної далеко сягаючою властю, — отсе рішаючі кроки на сій дорозі, після яких по змозі іти муть дальші. Великим і безкорисним актом 5. падолиста 1916, а потім побудованими на ньому статутами польської держави з 12. вересня 1917 здійснили осередні держави живуче від десятків літ в душі польського народу бажанє. Коли инші держави давали польському народови тільки обітниці, після яких не ненаступало здійснюванє, дали Австро-Угорщина і Німеччина діло в місце слів. Коли при заключеню мира відпадуть перешкоди, які нині стоять на дорозі творенія повної самостійности, тоді Польща зможе сама рішати про свою державну будучність. Куди вода буде звертати ся своїми почуваннями і інтересами, про се не може бути ніякого сумніву.

Конець на стор. 3.

Завішенє оружя на російськім фронті.

ВІДЕНЬ, 3. грудня (Ткб). Урядово оголошують: В послідних днях в богатьо відтинках російського фронту від дивізії до дивізії й від корпусу до корпусу умовлено ся, що оруже має спочити.

В области Припеги одна з російських армій заключила з противними арміями союзників формальне завішенє оружя,

Російська депутація перейшла вчера через наші лінії, щоби з повновласниками союзних військ заключити завішенє оружя на цілім фронті.

ВІДЕНЬ, 3. грудня (Ткб). Пресова квартира доносить: В переговорах о завішенє оружя, які зачала ся нині в области військ маршалка кн. Леопольда Баварського, команду австро угорської армії репрезентують уповноважнені висші офіцири генерального штабу. Російська делєгація, яку принято на наших лініях о год. 4 мін. 30 пополудни, поїхала ще вчера дальше на місце, в якім має ть ся вести переговори.

БЕРЛІН, 3. грудня (Ткб) Урядово оголошують: В богатьох відтинках російського фронту настав між поодинокими дивізіями місцевий спокій з одною російською арміею в области від Припети до области на полудне від Лини й з кількома російськими генеральними командами заключено завішенє оружя. Дальші переговори ведуть ся.

Російська делєгація прибула до области, яка є під приказами маршалка князя Леопольда Баварського, щоби перевести загальне завішенє оружя.

БЕРЛІН, 3. грудня (Бюро Вольфа). Дня 1. грудня 1917 заключено завішенє оружя з одною російською арміею що до фронту від полудневого берега Припети на полудне аж до области на полудни від Лини. Дня 2. грудня о 10. год. вечером здержано в тій области всі ворожі кроки. Умовлено ся в справі завішеня оружя, комунікації між обома лініями, пересуненя військ, позиційної праці й діяльности летунів. До виповідженя завішеня оружя устaлено реченець принайменше 48 годин. Перед того упливом не вільно розпочати ворожих кроків.

БЕРЛІН, 3. грудня (Бюро Вольфа) Дня 16. падолиста народний комісар для воєнних справ й начальний вожд російської армії Крыленко, казав запитати через парляментаріїв чи головний полководець німецької армії є готов до негайних переговорів в справі завішеня оружя. Ще того дня головний полководець на Сході кн. Леопольд Баварський відповів, що є готов до переговорів й має повновласть до переговорів з начальним проводом армії в справі завішеня оружя. Обговорено місце й час стрічі повновласної російської комісії з повновласною комісією другої сторони. Російська комісія прибула 2. грудня о 4 год. 30 мін. пополудни на умовлене місце й удала ся на місце призначене до переговорів. Там прибула 3. грудня.

СКАНДАЛ!

Русифінатор шкільним референтом у Володимирі Волинськім!

Ми одержали таке письмо:

Переїзджаючи через Володимир Волинський, мав я нагоду стрінути ся на квартирі з дітьми тутешної української школи. Не міг я вийти з подиву, як корисно волинула українська школа на дітн: ані сліду русифікації, діти говорять гарною мовою, пишуть зовсім поправно, знають богато українських пісень і т. д. Учительки справді вложили в молодіж дуже богато праці.

Одно вразило мене прикро, — в молитвах дітн уживають російського виговору. Почав я розпитувати близше і дізнав ся таке. Давнійше молитов учили самі учительки і казали їх виговорювати по українськи. Але від якогось часу катехитом став у школі курат Румун, котрий дуже слабо володіє українською мовою (дітн зі сміхом оповідали різні дивні слова, яких він уживає), — він заборонив дітям говорити молитви по українськи і казав надомлювати по московськи. В останнім часі дійшло ще дальше, — катехит почав учити дітий р о с і й с ь к и х пісень!

Серед офіцирів я дізнав ся, що сей Румун курат називаєть ся Руссу. Він є не тільки катехитом, але також референтом шкільництва при місцевій команді і йому підлягають також українські школи по селах.

Учителі Буковинці, що перебувають у Володимирі, говорили мені, що ся русофільська діяльність о. Руссу не є для них несподіванкою, бо перед війною він належав до визначних румунських русофілів, і навіть мав знати ся з братами Геровськими.

Яким способом такий чоловік дістав ся на відповідальне становище референта шкіл при військовій команді, — сього не можемо собі пояснити. Щоби в сей час, коли нова Росія дала свободу самоозначенє Українцям і коли за кордоном проголошено українську республику, тут на окупованих українських областях ведено русофільську пропаганду — се або злочинне бездоглядне або цілковитий брак орієнтації в українській справі. Треба сподівати ся, що висші військові власти потягнуть сього чоловіка до відповідальности і поучать його, які є його обовязки супроти австрійської держави.

[Від редакції: В останнім часі чимраз частійше доходять до нас вісти про сумні відносини в українськім шкільництві на Волині, — до сеї справи повернемо ще невдовзі]

Державна Рада.

Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

(Ткб) *Відень, 3. грудня 1917.*

Приступлено до другого читаня угодового предложеня. Справоздавець жалує над тим, що не питано австрійського парляменту про думку при угоді Штірка й Тіси.

Міністер торговлі В і в е р: Та війна є господарською війною, тому й мир, яким вона закінчить ся, буде відносити ся головно до господарських справ на світі Монархія мусить прибути на конгрес узброєна, оба правительства мусять порозуміти ся що до своїх взаємних відносин, заки успішно візьмуть участь в мирових переговорах. Пригадує, що переговори з Угорщиною вже розпочали ся, про що всі знають, але на раві не можна предложити цілого елябората законодатним тілам, бо правительство мусить заховати свободу дїяня. Заївнює, що Державна Рада не знайдеть ся в конечнім положенню ухвалити елябират. Парлямент скористає в цілій повни з прав, які йому в тій мірі прислугують.

П. С п і н ц і ц: Дуалізм є великим нещастєм для полудневих Славян й рівнаєть ся їх загладі.

П. У р б а н домагаєть ся, щоби обі половини монархії й коронні краї не замикали ся під господарським оглядом. Хоч мир вплинув би на взаїмне відношенє обох половин монархії, належить як наурішучійше застерегти ся против всякого вмішуваня до сего чужих держав. Рішаючі є два чинники: обі держави під оглядом господарським є від себе зависимі, а вага господарських справ справляє, що належить в будучности виступати на зовні одностайно.

П. Ф і д л є р: Відношенє Австрії до Угорщини буде мусїти імовірно по заключеню мира станути на зовсім иншій основі. Наводить звісні закиди Чехів проти дуалізму. Перші прихильні слова для Славян підчас війни впали з заграниці. Була се заява про самоозначенє народів. Поляки, Фінці, Литовці, Латиші, Білорусини, Українці, також Грузини й Жиди підхопили ту думку й проголосили себе її прихильниками. Бесідник захоплюєть ся відродженєм українського народу. Є врозуміле, що Поляки, південні Славяни й Українці в заявах дня 30. мая вказали на єдність народів й не задержали ся перед границями визначеними дуалізмом. Що до Угорщини, то Мадяри бажають перещепити у себе гакатизм, який має бути усунений з Познанщини. Мадяри стремлять до гегемонії не тільки в своїм краю, а бажають мати гегемонію над цілою монархією.

Польська справа мусить бути розвязана, бо поступила вже за далеко, не знати тільки, як буде розвязана. Розвязка не може бути без основної зміни дуалізму. Коли мають ся утворити окреме королівство з Конгресівки й Галичини, є дві можливости: або те королівство, остаючи під скриптом австро-угорського цісарського дому, буде зовсім независиме і в такім случаю повстане відношенє, яке було передтим між Швецією й Норвегією, або також — коли сей австро-польський проект має бути тревалий, мусить бути запорука, що се королівство буде вести ту саму заграничну політику, а військовий провід буде з'єдинений в одній руці. Мусить повстати область, яка заміннть дуалізм в тріялізм, зложений з Польщі, Угорщини й коронних країв Долитавії. При такій зміні не можна очевидно поминути инших національних питань.

П. К о л і ш е р виступає проти того, щоби в хвили, коли обі половини монархії борють ся за істнованє, Мадяри вивискували в відношенію до Австрії свою політичну й господарську силу.

Поляки будуть голосувати за провізорією, бо се належить до традиції польського народу, щоби не ослабляти монархії в найтяжшій хвили й удержати як найліпші зносини з Угорщиною. Поляки думають, що при укладі відносин в середній Европі й рішеню польської справи, Мадяри додержать Полякам давної приязни.

П. Е в г е н Л е в и ц ь к и й: Доки Українці не знають, що є укрите за провізорією й на яких основах будуть вести ся переговори з иншими державами, не можуть голосувати за предложенєм. Дуалізм ані з погляду політичного ані господарського не приніс Австрії хісна. Бесідник критикував строго обходженє ся з неугорськими народами на Угорщині. Ціле українське населенє на Угорщині є зруйноване під оглядом господарським та культурним, є видане на поталу лихви й насильства властий. Коли угорське правительство домагаєть ся від нашого правительства здавленя свобідної критики тих відносин, то Українці рішучо поборюють таке поступованє. Нав'язуючи до комунікату, який оголосили спільно Українці, Чехи й пізн. Славяни, заявляє, що Українці були далекі від думки, яку підсувано тій енунціації, але коли російське правительство стануло на тім становищи, що всі народи мають одержати право самоозначено, що належить домагати ся, щоби також й австрійське правительство заняло таке становище. Ми є державою національностий, в якій мусить обовязувати той принцип. Тим більше врозуміле, що Українці стоять на тім становищи, коли після найновійших переговорів мають бути видані будучій польській державі.

Відтак простував п Д у л ї б і ч, почім замкнено засіданє. Слідуюче завтра.

П. С т а н є к вніс інтерпеляцію в справі російського мирового предложеня.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Чи написали Ви по інформації що до обезпеченя в VII. воєнній позичці до ц. к. Австрійського військового Фонду вдів і сиріт. у Львові, Словацького 16. ?

394 27—45

Перше засіданє делегацій.

(Тлф.) *Відень, 3 грудня 1917.*

Австрійська делегація відбула нині перше засіданє. Явили ся майже всї делегати. По отворенію засіданя міністром заграничних справ, обняв бар. Функе провід з віку й зарядив вибір президента. Вибрано деп. Гавзера, який в світлій бесїді сказав, що делегація буде вважати своїм найважнїйшим завданєм привести як найскорше до успіху конець проливу крови й загоїти рани, завдані війною. З сердечною радістю витаємо промінь надії мира, який показав ся на сході. Коби вдало ся урядови заграничних справ замінити небавом мирові надії на дійсність Будь що будь, австрійська делегація зробить все, щоби з того всенного засіданя зробити небавом мирове.

Бесїдник посвятив горячу згадку бл. п. цісареви Франц Йосифови й закінчив окликом на честь Монарха. Делегати оклик повторили.

По виборі дел. Білінського віцепрезидентом й виборі секретарів внїс спільне предложенє міністер заграничних справ, почім вибрано комісії.

Дал. Фукс і Фірстенберг зголосили внесенє: Делегація похваляє політику міністра заграничних справ, яка стремить до того, щоби в стислім порозумінню зі союзниками осягнути як найскорше загальний, тривалий й почетний мир.

Дел. Дашинський вносить: Делегація похваляє політику міністра загр. справ в справі як найскоршого загального мира й виказує надію, що міністер загр. справ в мирових переговорах виступить енергічно за здійсненєм живої, здібної до розвитку польської держави, щоби берегти інтереси держави.

Дел. Станек, Корошец й Петрушевич внесли вибір мирової ради до будучих мирових переговорів, зложеної з представників всїх послів монархії.

По запиті п. Станка до президента в справі права самоозначеня народів замкнено засіданє. Реченець слїдуючого засіданя буде письменно оголошений.

ВІДЕНЬ (Тлф.) Угорська делегація відбула нині перше засіданє. Президентом вибрано гр. Куген-Гедервара, віцепрезидентом гр. Августа Зіху. Вибрано комісії.

НОВИНКИ

Львів, 4. грудня 1917.

— **З Народного Комітету.** На черговім засіданю Народного Комітету 1. с. м. рішено на внесенє д ра Степана Барана скликати надзвичайний Народний Зїзд до Львова на дни 25. й 26. с. м. з денним порядком: 1) політичний звіт управи сторонництва й нашої делегації послів в Укр. Парл. Репрезентації і наше теперішне політичне положенє, 2) потреба земельних реформ і 3) відбудова краю. Дальше рішено узнати Ukraische Korrespondenz у Відни за орган Народного Комітету і візвати українську суспільність в краю до масового предплачуваня сего нашого органу в німецькій мові. Вкінци приято до відомости політичний звіт голови д ра Костя Левицького про послїдні політичні події.

— **З Народної Канцелярії.** З причини відзискання Східної Галичини і повороту збігців і виселенців до краю звинено у Відни Народну Канцелярію і всї акти та агенди сеї канцелярії переслано до Народної Канцелярії у Львові, Ринок ч. 10, куди тепер виключно належить звертати ся у всїх народних справах. З'окрема в справі висилки протестів проти придучення українських земель до Польщі належить звертати ся до Нар. Канцелярії у Львові, котра вишле відповідні друки і куди належить надсилати виповнені аркуші з підписами.

— **Справа Володимира Степанківського.** В місяци серпни арештували російскі власти в Торнео українського публїциста Вол Степанківського. В. Степанківський, видавець французької L' Ukraine в Льоданні і управитель Українського Бюра в Льоданні, і Стокгольмі, вертав по довголїтнім побуті за границю як політичний емігрант до Росії, на Україну, однак на граници емігрант до Росії, на Україну, однак на граници був арештований і перевезений до петербурської вязниці. Як доносить „Народна Воля", на засіданю президій українських фракцій „Малої Ради„ 11. н. ст. жовтня представник фракції українських соц. революціонерів внїс капитане до Генерального Секретаріяту про справу Степанківського. Голова Генер. Секретаріяту заявив, що зроблені заходи для виясненя дальшої судьби арештованого. В справі арештованого одержала УЦРада лист від його батька о. Якова Степанківського, пароха в Пикові под. губернії, автора українських проповідий, який звучить ось як: „Чи відомо Українській Центральній Раді, що відомий борець за визволенє України, київський студент Володимир Степанківський, підчас повороту із заграниці до Росії попав в руки російської жандармерії або вивідного уряду і від початку серпня держить ся в одиночнім увязненю в петроградській тюрмі? Поверх десять лїт мусїв він тинятись за границею, бо належав до соціялїстичної партії в Київі. Тепер повертав до рідної землї в надії зобачити назад рідню і зажити свобідно у вільній вітчині. Тут одначе дожидали його „земляки", шоби його зловити і дати світови безсоромний доказ того, що найкрасші мрії про російське житє се тільки гірка мрія шляхотних лицарів нашої країни. О Боже, адже він преціньмій син, на якого я покладав всю мою горайсть і найкрасші бажаня батьківського серця. Як довго мусить він ще вносити муки? Чиж немає у Високій Раді батьків, яких серце перейнете батьківською любовю, на яких налягла важка журба за катовану вітчину? Чи хочете дійсно одного з перших українських борців видати на поталу тим темним силам? Позволяте надіяти ся, що для нас настав инший час! Позвольте надіяти ся, бо инакше — Бог мені свідком — пропаде все, коли не вимемо боротьби проти наших диких опікунів. Володимир Степанківський просить, щоби його переведено од Лукіянівської вязниці в Київі і поставлено перед справедливий суд у рідній Україні. Чи може ми не в праві жадати хоча тільки сього від російського уряду? Б'ю чолом перед Високою Радою і на колїнах благаю: Визволіть мені сина а вітчині вільного горожанина! Поставте його перед Ваш воєнный суд і судіть його по найсуворійшому закону, коли він шпіон або зрадник. Колиж він перший син України, дайте йому врешті свободу. Доки блукати йому по чужих краях мученому сердечною любовю до вітчини? Доки мають вороги знущатись над ним? — 17. жовтня 1917. Батько і Українець о. Яків Степанківський.

— **Митрополит Шептицький у цїсаря.** Д. 1. с. м. прияв нїсар на окремій авдієнції митр. Шептицького. Того самого дня був принятий також намісник Галичини гр. Гуйн.

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили**— оба сї чинники нині пророчисто промовляють до всїх горожан, щоби кожду надвишку свойого майна, кождий зайвий гріш вложили на річ 7 ої воєнної позички. Умови її і способи найкориснїйшого підписуваня є в ц. к. австр. фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 16. Гляди на оголошенє IV-ої сторони. 394 B 6—10

† ПОМЕРЛИ:

Юстина Шерстилева, жена неопресвитера в Вислобоках, упокоїла ся в Бозї по короткій недузї у Львові дня 3. грудня с. р. в 19 році житя В. і. п.

Гр. Чернїн про міжнародне положенє.

Початок гл. стор. 1.

Дві останні великі події в сій війні, се повстанє воєнного стану між Зєдненими Державами й Німеччиною і революція в Росії.

Про революцію в російській імперії

не можу тепер дати кінцевої оцінки, хоч-би з сеї причини, що тамошні події не дійшли ще до повного закінченя. Та є певне, що в упадком давного правлїня впали також головні підпори и передної імперіялїстичної і панславівстичної політики. Нема також сумнїву, що російські круги, схильні до мира, представляють переважаючу більшість і дістали ся на верх проти тої меншости, яка спільно з антантом бажала дальшої війни. Як далї розвинуть ся події в Росії, сього не можу означити. Але привязую вагу до того, що б зазначити отсї факти: Австро Угорщина і їх союзники, в противенстві до правительств держав антанту, ніколи не старали ся і навіть не думали впливати на внутрішні відносини Росії. Ми все будемо готові і нині є готові вступити в переговори з кождим російським правительством, яке має власть, так само, як з иншими противниками. З правдивою симпатією слїдимо змаганя російського народу до мира і привернення ладу. Щиро бажаємо привернути давні приязні й сусїдські відносини з народами Росії.

Далї міністер з подякою згадує про услуги невтральних держав підчас війни.

Стверднвши корисне мілїтарне положенє осередних держав, міністер переходить

до справи мира.

Зазначує, що слово „мир" сказали перші осередні держави, згадує про мирову заяву російського тимчасовсго правительства з 11. цвітня с. р., яка одначе не довела до конкретних результатів, зазначує мирову ноту папи і заявляє:

Для нас теперішна війна є війною оборонною. Отже нашою цїлю є мир, який зберіг би ненарушену свободу, незалежність і територіяльний стан посїданя Австро Угорщини. Не змагаємо до примусових територіяльних набутків, анї до насильств в економічній области, але домагаємо ся успішних запорук нашого свобідного розвитку в будучности. Сю певність можуть нам дати договори, заосмотрені відповідними гарантіями в справі постепенного, рівночасно і взаїмного обниженя зоружень і в справі свободи повного моря, при рівночасним заведеню обовязкового мирового судівництва. Отже є ми готові заключити з нашими противниками загальний, справедливий і почесний мир, який забезпечить територіяльну цїлість монархії і її будучий свобідний розвиток на політичнім і господарськім поли.

З Росією, яка вже в цвітни с. р. заявила готовість заключити мир без терито'яльних і економічних насильств, і якої теперішне правительство вернуло до сеї програми, маємо власне вступити в переговори на сій підставі. Чи инші неприятельські держави вже тепер прилучать ся до внесеня Росії в справі мира, не можна тепер сказати. Тому не можу близше розводити ся над тим, на скільки також супроти тих держав може бути здійсненний мир на представлених мною основах.

В кождім разї мушу зазначити, що наших безкорисних воєнних цїлий не можу означити односторонно на всяку будучність з огляду на анексійні бажаня решти наших неприятелїв.

Міністер кінчить заявою, що хоче довести державу до мира, що є бажанєм усїх народів. Коли не дійдемо до мира шляхом порозуміня, то вимусимо його.

На всї питаня делегатів міністер готов дати пояснення.

Битва на Заході.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 3. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

По нагальнім барабаннім огни наступили Англїйці в місячну ніч на наші становища коло Paschendaele й дальше на полудне. Наші війска відперли неприятеля в протинаступі й взяли 600 бранців. По відпертю наступу огень ослаб. Під вечер хмилево знова зріг ся.

На полю боротьби під Камбре була протягом дня тільке незначна огнева дїяльність. Вечером наступив неприятель по сильнім огневім приготованю між Іщі й Бурльон. В нагальній рукопашній боротьбі його відперто. Англїйський частинний наступ під Ля Вакрі не вдав ся. В протинаступі здобуто 9 гармат й 18 машинових крісів Число бранців, забраних від 30. падолиста, збільшило ся до 6.000, число здобутих гармат до 100.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 5. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Филимона Кик. — римо-кат.: Савн ен.

Завтра: греко кат.: Анфилокія — римо-кат. Николая.

| **Евгенія Семенька і д-р Петро Пазюк** замість окремих повідомлень про своє вінчанє дня 26. падолиста с. р. зложили квоту 20 К. на фонд ім. митроп Шептицького. 483 1—1

| **Загальні збори Товариства „Академічна Поміч"** в суботу 8. грудня с. р. о год. 4 30 по полудни. 475 Б 1—3

| **Дім торговельно промисловий „Достава"**, стов. заресстров. з обмеженою порукою у Львові, подає отсим до відома, що почавши від 1. січня 1918 буде платити від вложених у неї на щадницю капіталів 4% титулом відсотків. 477 3—3

За малий гріш

Можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного закінчення війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 25—45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знає адресу Михайла Каструка — 19 літ з Здвижня, повіт Бряди — звелить мене повідомити. — Антанко Каструк, Gmund. Barackenlager 104. 484 1—2

ОГОЛОШЕНЯ.

Українець. фельдфебель, літ 26 маючий, бажає навязати переписку з панночкою або молодою вдовою в матримоніальних цїлях. Посаг бажаний але не конечний. Фотографія пожадана. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Семітний“. — На анонїми не відповідає ся. 485 1—3

ДЯК нежонатий, вільний від війска, шукає місця. — Ласкаві зголошення з поданєм услівій приймає в чемності о. І. Новосад — Львів, вул. Мучна ч. 8. 485 1—3

До обсадженя

в кілька місць

кореспондентів

в КРАЄВІМ СОЮЗІ

Господарсько-Торговельних Спілок

у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

Платня після умови відповідно до кваліфікацій. Письменні подання з відписами свідоцтв і описом дотерішного житя належить вносити до 15. грудня б. р. до Дирекції Союза. VI 2—3

Лїцитація коний.

Коні здібні до робіт полевих і лїсових суть до набуття в дорозї лїцитацийній. Купуючі (гандлярі коний і посередники суть виключені) мають мати легітимації видані через староства (рейонові команди).

Лїцитації відбудуть ся:

1. **В шпиталях кінських:**

Ярослав (Annakaserne)	. .	2. грудня
Судова Вишня	. . .	5. „
Максимовичі коло Самбора	.	6 „
Ряшів касарні кав. Глубока	.	7. „
Черляни коло Городка Ягайл.	.	9. „

2. **В кінських станціях вужиткових:**

Братківці коло Стрия	. .	6. грудня
Ольхівці коло Сянока	. .	7. „
Перемишль (Schwarz'sche Kaserne)		7. „

K. u. k. Inspir. der Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl
Fröhlich Oberstleutnant.

474 3—3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства **Руська Академічна Поміч“** відбудуть ся **в суботу 8. грудня с. р. о год. 4·30 попол.** при вул. Панській ч. 11 А. з таким денним порядком: 1) Відчитанє з попередних Загальних Зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу і контрольної комісії. 3) Вибір нового Виділу. 4) Внесення. — Численної участи сподївав ся Виділ.

479A 3—3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (Дотепобільше видане зі словарем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилає лише за готівку. Здоровля і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЦІ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробуваного вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 471A 14—25

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 7—10

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 13—?

ВОЄННІ ЛАСТІВКИ Закордонної України

М. Грушевський Історія Українського народу, видане Вернігорі, ціна 2 К.
Хто такі Українці і чого вони хочуть. ціна 60 с.
Якої ми хочемо автономії і федерації. Вид. Вернігора, ціна 60 с.
Звідки пішло Українство і до чого воно іде.
Мученик за волю України гетьман Павло Полуботок. Ціна 60 с.
В. Пачовський Гетьман Петро Дорошенко. Ціна 60 с.
О. Кобилянська Юда. Новеля, ціна 90 с.
Маковей. Подорож до Київа. Ціна 1 К 70 с.
Поезія війни. Ціна 60 с.
Катехизм Українця. Ціна 1 К 6 с.

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

1—1 IV **Львів, Ринок 10.**

На порто звичайне долучити 30 с., поруч. 55 с.

-Переробляє капелюхи-

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 17—20

Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

До фабрики рільничих машин потрібний

інжінер і кількох управних - монтерів та робітників. -

Зголошення під „Фабрика“ до Адміністрації часописа „Діло“. VI 1—3

!!! Сфінкс без тайни. !!!

Збірка казок в англ. мови. Один в найкращих творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гори:

А. Березовський, Львів ул. Карпінського 19

384 Б 7—15

Найкращі оповідання, сміховинки та співомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16.

	ціна
1) Оповідання і сміховинки Олекси Стороженка	44 с.
2) Нові часи, опов. О. Маковея	44 „
3) Кармелюк, оповід. М. Вовчка	44 „
4) Оповідання Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Олрашок	44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6) Співомовки	44 „
7) Оповідання М. Вовчка 1) Ковачка 2) Чумак 3) Свекруха	44 „
8) Оповідання М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон	44 „
9) Перекотиполе — оповідане Квітки-Основяненка	44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе Степова могила	20 „

Замовлення і рівночасно гроші висилати до

Канцелярії Товариства „ПРОСВІТА“

у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V с 12—?

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 287 (9.539. Львів, четвер 6 грудня (23 падолиста. ст ст. 1917 Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стр ка петітова, друкована або ей місце 60 с. в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по тексті 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська република — єдина зорганізована власть на руїнах царизму.

Антант пертрактує з українським правительством.

Українські війска слухають тільки українського міністра війни.

Львів, 5. грудня 1917.

З-над кордону доносять нам:

Всї відомости, які подало „Дїло" про обзятє власти на Україні Ґенеральним Секретаріятом, вірні. Власть Ґенерального Секретаріяту міцнїє і поширюєть ся.

Держави антанту переговорюють з Ґенеральним Секретаріятом в цїли признаня українського правительства, яке тепер єдине в Росії репрезентує зорганізовану силу.

Ґенеральний Секретар для військових справ С. Петлюра висилає приказы до військових частий на фронтї просто з Київа і вони обовязують рівномірно з приказами російської начальної команди.

Подана висше відомість тільки потверджує й доповняє подані нами доси відомости про той процес твореня української державности, який поки що досягнув стадії з'єдиненя цїлої закордонної України в українську републику.

Кажемо: поки-що, — бо ж процес твореня української державности сим очевидно ще не завершив ся. Завершить ся він аж тоді, коли з одної сторони закінчить ся процес з'єднюваня українських земель українською републікою, а з другої опреть ся на санкції міжнародного права відношенє української републики як до решти Росії, так і до инших держав.

Як виходить з акту проголошеня української републики, хоче вона оставати з Росією в союзї, опертім на рівнорядности двох рівноправних державних тїл. Говорячи термінольогією державного права, мав би се бути союз держав (Staatenbund). Чи в той союз будуть входити також инші держави, утворені в частий дотепершної Росії, се покажеть ся пізнїйше. В кождім разї певне, що коли на руїнах царизму утворить ся такий союз, то наймірodатнїйшими членами його будуть Великоросія і Україна.

Що Україна перетворюєть ся в рівнорядний з Великоросією державний організм, на се вказує не тільки акт проголошеня української републики, але також обставина, як віднесли ся до сього акту найбільш заінтересовані посторонні чинники, які мають голос на міжнародній арені.

Група Леніна, ще зараз дійшла до власти, признавала Україні повне право рішати самій про себе — аж до повного відірваня від Росії. Коли-ж тепер Україна, проголошуючи ся окремою републикою, рівночасно заявила волю оставати в союзї з Росією, то правительство Леніна могло повитати се тільки як особливий акт дружби републиканської України для републиканської Росії. І з вістки, яку подаємо на иншім місци, виходить, що правительство Леніна власне так оцінило те становище України і признало Україні рівнорядність з Росією, — рівнорядність, яка знайде свій вислів також на мировій конференції, де Україна буде мати власну делегацію.

А подана висше вістка з фронту доносить, що факт утвореня української державности признають також західні держави антанту, які переговорюють у сій справі з українським правительством.

Таким чином при повоєнній відбудові і перебудові міжнародних відносин виступить Україна як окрема державна одиниця. Які в сього консекванції для осередних держав?

Політична опінія обох осередних держав, особливо Німеччини, вже тепер ясно бачить, що той настрій, який панує на заході супроти осередних держав тепер, по війні не зміннть ся. Як тепер, так і по війні, Німеччина й її союзник Австро-Угорщина будуть для західних держав ворогами, боротьба проти яких буде вести ся тільки иншими способами. Коли де можуть числити осередні держави на не вороже відношенє, то тільки на сході, зі сторони тої державної будови, яка повстане на руїнах царизму. Се також вже тепер зазначує політична опінія осередних держав.

Тою державною будовою на руїнах царизму буде союз держав, а в тім союзі наймірodатнїйшим побіч Великоросії членом буде Україна. З Великоросією осередні держави територіяльно не сходять ся, отже з нею не будуть мати в сій области ніяких спорів. За те Австро-Угорщина не тільки граничить з Україною, але що більше, обнимає своїми границями значну часть української землї.

Державним керманичам осередних держав повинно бути ясно, що осередні держави тільки тоді можуть числити на приязне відношенє України і тим самим цїлого союза держав, в який входити-ме українська република, коли між Україною й Австро-Угорщиною не буде ніякого спору

Замкнені залїзним перстенем економічної війни з заходу, Австро-Угорщина й Німеччина будуть потребувати приятелїв на сході як conditio sine qua non для свого розвитку. Коли ж вони хотять їх мати, то мусять так полагодити справу Українців Австро Угорщини, щоби з єього приводу не було в них ніякого спору з Україною. При збереженю передвоєнного стану в Австро Угорщині означало би се як minimum утворенє з'єдиненої автономної української области в Габсбурській монархії.

Україна на мировім конґресї.

Ціріх, 4. грудня 1917.

Між теперішним рос. провізоричним правительством в Петрограді і Українською Центральною Радою в Київі ведуть ся переговори в справі одностайного поступованя що-до мира. Ленін прирік Українській Центр. Раді відповідну скількість представників на мировій конференції, котрі боронити муть державної окремішности України.

За спільні виступи з Чехами

Львів, 5. грудня 1917.

З Відня доносять: Дня 3. с. м. зійшла ся нарада не-німецьких членів делегації; взяли в ній участь Чехи, півд. Славяни, Українці і Італійці. На печатку засіданя забрав слово пос. Василько і заявив, що виданий 1. с. м. спільний комунікат чеських, південно славянських і українських делегатів не вийшов зі спільної постанови всіх українських делегатів (пп. Василько і Петрушевич) тай що його можна коментувати наче зусиля перешкодити веденим також переговорам з Росією. П. Василько заявив далі, що він не може піти із славянськими державами сею дорогою і тому не брати ме участи в дальших нарадах славянських делегатів.

*

З инших ніж п. Василько мотивів підніма-ють ся також у суспільности сумніви що-до доцільности тактичної спільности української делегації з делегацією чеською і півд. славянською. Українська справа в Австро Угорщині має — як ми поки-що частинно тільки стараємось доказати в нинішній вступній статї — зовсім окреме і питоме політичне обличє як з погляду внутрішної і заграничної політики, так і з погляду політичних можливостий в будучности, — тай не може бути ставлена на одну лінію навіть з південно-славянським питанєм, не говорячи вже про питанє чеське. Ся кваліфікативна і квантитативна окремішність характеру української справи повинна би, здаєть ся нам, знайти свій вислів також у тактиці українського заступництва в делегації. А так, як воно тепер вложило ся, усуваєть ся українська справа на третій плян — нетільки поза справу півд. славянську, а й чеську.

З Австро-Угорщиною і цїлим осередним союзем взагалї, а з гр. Черніном зокрема, маємо ми свої окремі порахунки, а суспільність воліла би, щоби їх з цїлою досадністю полагодити окремо і самостійно — в кождім разї окремо від Чехів, котрих політика супроти нас

Національний інтерес - вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці - в VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії

462 Б 9—? Львів, Руська 18. І. пов.

протягом довгих десятків літ на сім тільки полягала, щоби нам рекомандувати покірливість перед Поляками в Галичині, а перед царським кнутом у Росії. Крім того видаєть ся нам також мало доцільним надавати українським виступам на делегаційній области якийсь особливий всеславянський, протинімецький чи протимадярський покост — неминучий при тактичній спільности з Чехами.

Як утворила ся українська република.

Львів, 5. грудня 1917.

Віденська „Reichspost" з 3. с. м. подає в Стокгольму одержаний там з Києва опис подій на Україні. Найважнійші з тих відомостий, а саме з'єдинене цілої закордонної України в українську републику, знають уже наші читачі з поданих нами автентичних актів українського правительства. Доповнюємо їх подробицями, які містить згаданий опис:

Російська військова команда київського округа хотіла оружно виступити проти Української Центральної Ради й її органів у Київі і в тій цілі острілювала місто важкими гарматами. Тимчасом з Поділя надійшли 3 українські полки, які по важких боях полонили російський генеральний штаб, після чого російські війска втікли і Генеральний Секретаріят обняв усю власть.

Генеральний Секретаріят доповнено отсими міністрами: для народнього вижиленя Микола Ковалевський, міністерство робіт Микола Порш, міністерство судівництва Михайло Ткаченко, міністерство війни Симон Петлюра, міністерство торговлі і промислу Голубович, міністерство доріг Фещенко, міністерство почт і телеграфів Зарубін.

Дальше принято проект про організацію української Ради фльоти і про українізацію Чорноморської фльоти.

Начальнем командантом київського округа іменований український полковник Павленко, який іменував Українців полковника Парченко шефом генерального штабу, а полковника Зиновича командантом м. Києва

Давнійший шеф генерального штабу київського округа Клєцінський, генерал Трегудов і військовий комісар київського округа Кирієнко арештовані.

Почта, телеграф і зелізниця знаходить ся в руках українських війск. Російська „контрровзідка" розвязана і урядники арешковані, а документи конфіскованї.

Начальний вожд південно західнього фронту ген. Володченко повідомив телеграфічно, що він і його армія признаєть українського міністра війни.

Півмілїонова українська армія,

Відень, 4. грудня 1917.

„Slavische Korrespondenz" доносить:

Союз Визволеня України одержав від свойого представника в Стокгольмі таку телеграму: До Української Републики прилучили ся всї українські губернії з виїмком Одесси. Щоби скріпити новий державний лад на Україні, стягнув український міністер війни з фронту 360 000 жовнірів. Міністер війни має до розпорядимости разом з війсками, які передтим були на Україні, півмілїонову українську армію.

Переговори про завішене оружя.

(Ткб.) *Відень, 4 грудня 1917.*

Урядово доносять:

Російську делегацію для заключеня завішеня оружя привитав вчера по полудни в год. 4 начальний командант Сходу генерал полевий маршалок князь Леопольд баварський короткою промовою. Потім розпочали ся переговори над заключенем завішеня оружя, в котрих під проводом шефа генер. штабу генерала Гофмана беруть участь заступники німецьких сухопутних і морських сил, як також повновласники найвисших управ армій Болгарії, Австро-Угорщини і Туреччини.

Нині переведено загальну дебату над поодинокими точками. По полудни відбули ся спільні засїдання комісій. Найблизше повне засїдане 5. с. м. перед полуднем.

Делєґаційна престольна промова

(ТКБ.) *Відень, 4. грудня 1917.*

На нинішнім торжественнім принятю членів обох делєґацій відповів цісар на чолобитну промову обох президентів делєґацій так:

Від хвилї, коли з Божої ласки вступив я на престол своїх предків, делєґації збирають ся перший раз, щоби полагодити задачі, які їх чекають.

Запевненя невзнінної вірности й відданя, які висказали ви нині устами ваших президентів, приймаю зі щирим вдоволенєм та з вдячним серцем висказую вам моє цісарське поздоровленє.

Посвятивши сердечну згадку Цісареви Францови Йосифови І., перші роковини смерти якого недавно минули, і згадавши щирими словами геройства армії і патріотичні жертви населеня, монарх перейшов до справи мира:

Як в тяжких хвилях не знали ми ваганя, так і тепер, коли наче отвираєть ся вид на яснійшу будучність, у розумнім поміркованю не повинні ми переступати міри того, що можна осягнути й що є для нас хосенне. По славній обороні нашого становища могучої держави, як передтим так і на дальше є ми готові заключити почесний мир який дасть запоруку істнованя монархії Йдучи за сею думкою, консеквентно обстаючи при політиці, яку ми вели від хвилї вступленя на престол, з радісним вдоволенєм повитали ми великодушне письмо Його Святости Папи, який поставив собі за задачу поєднанє воюючих сторін. Так також в будуччині, користаючи з прислугуючого нам конституційного, права не помінемо ніякої нагоди, щоби як найскорше положити конець богатій в жертви й недолю боротьбі, яку спричинила та війна.

В дусї тих наших намірів спільне наше правительство заявило готовість піти за предложенєм російського правительства й приступити до переговорів за загальний мир. Коби Бог благословив се дїло мира й зіслав знов народам Европи поєднанє й взаїмне довіре!

Тяжко досвідчений російський нарід, який перший з поміж наших противників є готов пійти за нашим зазивом до мира, може бути певний, що щиро бажаємо приверпути з ним давні приязні й сусїдські зносини. Однак з другої сторони мусимо вважати своїм святим обовязком, в тій боротьбі, яка має рішаюче значінє для цілої монархії, не ховати скорйше меча, який втиснула нам в руки жадоба добичи сусідів, жадних грабежи, доки наші противники не двозначно не виречуть ся своїх божевільних слянів поділу й насильства. Останемо панами в своїй хаті

Так світло випробуваний союз з Німеччиною, якої володаря витав я недавно як гостя, скріпив ся побідним походом на південний захід. З болгарським народом, який рветь ся до розвитку дучать нас як найкрасші союзні відносини, про що свідчить кілька моїх зїздів з королем Фердинандом. Кілька разів мали ми нагоду подивляти традиційну хоробрість турецьких борців в їх геройським співділаню з нашим військом. Віримо й надіємо ся, що тїсно злучена з нами турецька держава йде до доби нового розвиту й безпечного розвитку.

Угвердженє наших відносин до нейтральних держав є нашим поважним стремлінем й ми завинили їм найглубшу вдячність за їх гуманну діяльність для наших бранців.

Панови! Предложеня, які дійдуть до ваших рук, між якими находить ся також по звичаю предложенє, яке відносить ся до Боснії й Герцеговини, вимагають дуже богато від вашого патріотизму. З пвним довірєм надію ся, що приступите до них з випробуваною повагою, руководячи ся духом згоди й бажаю вашій праці повного поводженя на хосен нашої улюбленої вітчини.

Посередництво Америки?

Ґенерал Джонсон у Троцького.

БЕРЛІН (Урив.) Російська іскрова стація телеграфічна в Царськім Селі надала дня 2. грудня таку телеграму:

Вчера (4. грудня) відвідав ґенерал Джонсон, шеф американської місії, товариша Троцького в смоленськім інституті. Генерал заявив, що на разї не може ще промовляти іменем американського правительства бо власть Ради й народних комісарів ще не признана, але він явив ся, щоби навязати зносинии, вияснити положенє й усунути непорозуміня. Ґенерал Джонсон розвідував ся, чи нове правительство стремить до того, щоби зліквідувати війну разом зі союзниками. Він був тої думки, що союзники ледви зможуть взяти участь в переговорах 2 грудня.

Троцький заявив, що союзники могли б слїдити кожду фазу мирових переговорів й кождої хвилї прилучити ся в пізнійшій стадії до переговорів.

Джонсон спитав, чи він може ту відповідь

Джонсон спитав, чи він може ту відповідь передати свойому правительству й заявив в кінци, що час протестів й погров проти власти ради вже проминув, коли тільки коли небудь був.

На запит Джонсона, чи народний комісар обстоює при заяві в справі того, що зайшло (а саме протестів членів американської військової місії), відповів Троцький, що справа полагоджена заявою ґенерала, що „пора погроз й протестів проти власти ради вже минула".

Смерть Духонїна.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З пресової военної квартири доносять 4. грудня в полудне. Занятю головної квартири Криленком товаришили завзяті боротьби, в яких поляг Духонїн.

Державна Рада.

Телеграма п. к. Кореспонденційного Бюра.

(Ткб.) *Відень, 4 грудня 1917.*

На нинішнім засіданю протягом другого читаня угодового предложеня заявив п. Реннер, що соціяльні демократи не вірять, наче би теперішне правительство хотїло так змінити угоду, як відповідалоб се господарським потребам Австрії. Тому не повинно ся допустити до сего, щоби ті умови стали ся підставою до переговорів за границею.

По промові Ширфа перервано засїданє в огляду на принятє цісарем австрійської делєґації.

По перерві п. Странскі боронив змаганя Чехів і Словаків. Права чеського народу до суверенної державности є ще найменше рівнорядні з державним правом Угорщини. Не диво, що Чехи стремлять до освободженя Словаків з угорської неволї.

Відтак обговорював п. Ангерман справу валюти. Промовляли ще пп. Курандa, Фрідман, Вишковскі і ин., на чім засіданє замкнено. Слїдуюче завтра.

З делєґацій.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Вислід виборів до делегаційних комісій: До комісії заграничних справ вибрані: Білїнський, Дашинський, Гломбінський всїми голосами, Василько 32 голосами на 56 голосуючих (Петрушевич одержав тільки 23 голоси); до військової комісії: Длугош, Герман, Єнджейович, Петрушевич, сей послїдний одержав 39 голосів, а Василько 3; до фінансової комісії: Гломбінський, Яворський, Петрушевич (одержав 31 голосів, Василько 23); до боснійської комісії: Петрушевич і Тетмаєр; до петиційної комісії: Дашинський і Єнджейович.

Почин, який заслугує помочи.

Львів, початок грудня.

В часах, коли людська культура повернула ся взад о сотки літ, загрожує застій також і нашому шкільництву, яке повільним кроком поступало вперед. Учительки, перетяжені обовязками, яких обсяг побільшив ся боротьбою за що раз тяжше здобуте хлїба, не в силї дбати про дальше образованє і цілими літами користують ся знанєм з семинарії.

А тимчасом в цілій майже Европі слїдний горячковий рух на полї шкільництва: щораз тонові товариства, інституції, велика акція ратованя дітий.

Війна позбавила одних дяху і опіки, нашим дітям забрала житеву радість, яка випливама з життя в кружках родинних, нині розбитих. Ми черпали щасте діточих літ з села, свободи та природи,—теперішні дїти сего позбавлені. Одиноким прибіжищем для них стає шко-

Чи написали Ви по інформації що до обезпеченя в VII. воєнній позичці до ц. к. Австрійського військового фонду вдів і сиріт. у Львові, Словацького 16 ?

394 28 - 45

ла. Тому треба у ній зміни, щоби відповіла своїм новим цілям. Вона має заступити дітям дім, місце родичів, подати страву, одежу, бути вкінци місцем дїточої радости та забав. За мало є дати дітям занятє через чотири або пять годин! Треба захистів при школах або і окремо, де опущені дїти чи то сироти весь день могли би перебувати.

Думка опіки над дітьми і в позашкільних годинах виринула на сходинах кружка ім. Бориса Грінченка. Те, що доси з великими трудами засновано, не вистарчає. По містах на селах потрібні захисти для дітий, і то не лиш в шкільнім а і в передшкільнім віці.

Правительство призначило 1 К 50 с. (?) денно на кожду воєнну сироту, дає крім того Українській Культурній Раді субвенції „Für Kurzwelle Zwecke". Чи не туди звернути ся по фонди? А коли б і не повело ся заснувати нові інституції, в цілях охорони українських дітий — такі, як мають Німці, Жиди, Поляки, то бодай вже істнуючі треба перетворити відповідно до новітної педагогії. Школам треба надати практичнійший напрям, розвинути зручність дітий, дати десяти і чотирнайцяти-літним через вивченє столярства, виробу забавок, інтролігаторства, хліб у руки, або бодай основу до якогось ремесла. Знаменитї курси для учительок істнують в Берліні та в Відни. В протягу кількох місяців можуть виобразувати ся практично, навіть сили некваліфіковані на провідниці захистів, захоронок, в школах дїточих та домів для сиріт.

Велика шкода, що так мало сил учительських знайшло ся серед української суспільности, які в часах дво- або і трилітного побуту у Відни скористали б з тих курсів. Не вина тут учительства, яке горнуло ся радо до сего, бо не кождий розпоряджав фондами на оплату курсів. Польська та жидівська суспільність зрозуміла значінє образованя провідниць для галицьких інституцій дїточих. Кільком учителькам надали стипендії на покінченє курсів і нині польські заведеня для сиріт, школи приватні, а також публичні мають фахові сили, що вміють занятї дїти в школах праці.

З українських учительок, які старали ся за субвенції з Культурної Ради бодай на скінченє власним коштом відбутих курсів, не одержала ні одна помочи і нині наші захоронки, захисти для сиріт в Галичині і на бараках не мають своїх сил учительських, які вели би науку в дусі новітної педагогії.

Просвітна Секція Союза Українок, якої членами є матери і учительки, розуміє вагу національного виховання і занятя дітий, почавши від сиріт та бездомних, і хоче підняти акцію, яка зближила би нас до західної культури, та підіймаєть ся діла важкого, може понад сили, в тій надії, що може ціла суспільність зрозуміє вагу виховання українських дітий та поможе Секції в її заходах.

В січни 1918 Секція отвирає курси для учительок, учителів, провідниць захоронок, засистів для сиріт і материй.

Розвій сих курсів зависимий від числа учасників та учасниць. Курси будуть обнимати науку столярства (для дітий від літ 7—14), моделювання (від 4—14 літ), виріб забавок з примітивних і дешевих матеріялів, вирізування і клеєня картин з узглядненєм національних мотивів (від 4 - 14 літ) новочасні рисунки, ілюстроване казок і уступів, забави з приміненєм ритмічної руханки, вправи практичні в захоронці і українській дїточій шкілці.

Курси тривати-муть два місяці (24 двогодинних лекцій), які будуть відбувати ся в вечірних годинах.

— Розпічнуть ся по зголошеню що найменше 20 учасників і учасниць.

З огляду на трудности в закупі матеріялів на моделї, які відтак будуть власністю учениць і учениць курсу, повинні учасники зголошувати ся як найскорше.

Оплата за цілий курс виносить 30 К., які можуть бути розділені на 2 рати місячні по 15 кор.

Кошти матеріялу по 12 К місячно. У випадках достойних узглядненя будуть внижки, крім того буде кілька місць безплатних для учениць укр. семинарії.

Зголошеня і записи принимає управителька курсів п. Софія Олеськівна, вул. Цитадельна 9, І. поверх від 3—5 попол.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

НОВИНКИ

Львів, 5 грудня 1917.

— **Поворот митрополита до Львова.** Вчора вернув митрополит гр. Шептицький після довшої неприсутности до Львова і давати ме від тепер правильні авдієнції що понеділка, вівторка і пятниці в годинах між 11—1 перед пол. і 4—6 попол. Як доносить „Fremdenblatt", предложив митрополит цісареви на недавній авдієнції прошенє о здержанє реквізицій на селянській людности Східної Галичини і деякі инші бажаня українського населеня.

— **Sans gene.** Станиславівська експозитура Галицького Банку гіпотечного (отже польської фінансової інституції) оголошує, що між иншими підписала через згаданий Банк греко католицька консисторія в Станиславові на саму воєнну позичку квоту 5.000 К. Таким приміром національного обовязку присвічують „верти" нашої суспільности решті громадянству!

— **Гостина митрополита гр Шептицького в українських семинарійних курсах у Відни.** Нам пишуть: В середу 28. падолиста загостив митрополит до укр. семин. курсів у Відни. В гарній конференційній салї дожидав учительський збір гостя. Коли митрополита впровадили до салї управитель семинарії д р Р. Цегельський і о. проф. П. Патрило, промовив до нього наш невтомний учений, професор університету і посол д р Колесса, що із звичайною собі готовістю і трудолюбивістю поспішив туди, де була нагода краснорічиво промовити до достойника. Заступав п. Колесса на сім привитаню З. У. Культурну Раду. Відтак привитав митрополита у довшій промові управитель д р Г. Цегельський. Опісля представив останній з членів збору і запросив митрополита до иншої салї, де ждала шкільна молодіж. Тут промовив до митрополита сеніор проф. В. Тошинський горячими словами; потім відспівав хор семинаристок під проводом проф. І. Левицького имн: „Боже Великий, Єдиний", кандидатка IV р. п. Наконечни виголосила промову, а ученицї 4 кл. школи вправ о. Цегельська вірш в честь митрополита. Опісля промовив митрополит і зазначив, що наш нарід потребує тепер великих людий, що кожда одиниця мусить працювати за десять, і додав, що молить Бога, щоби ніслав нам великих учителїв народа. По промові відбула ся коротенька катехизація і роздача медаликів, а на закінченє заспівав хор: „Многая літа". Пращаний учит. збором і молодіжю, опустив шкільні мури.

— **Поворот властий до Львова.** В суботу повернули до Львова урядники прокуратурії фінансів. Повернула також четверта партія урядників намісництва. Так перенесло ся до Львова ціле намісництво з виїмком краєвої шкільної Ради. Намісника очікують на першу половину січня.

— **По смерти д ра Евгена Олесницького.** Львівські українські товариства мають честь запросити вірних на Поминальне Богослуженє за упокій душі бл. п. д ра Евгена Олесницького, яке відбудеть ся дня 8 грудня с. р. о год. рано в Преображенській церкві.

— **Парляментарні посли стрийського округа** пп. д р Льонгин Цегельський і радник Лев Левицький приїздять до Стрия в четвер 13. грудня с. р. в цілі вложеня посольського звіту. Збори виборців відбудуть ся о год. 12 в полудне в салї Народного Дому. На звіт той запрошуємо всіх виборців стрийського округа до як найчисленнійшої участи з увагою, що громади і громадяни, які хотіли-би внести протест в справі вилученя Галичини, можуть готові протести зложити в той день до рук послів. Готові взори протесту до підпису можуть інтересовані одержати у організатора повіту адв. д ра Калитовського в Стрию. — За повітову організацію д р Єронім Калитовський.

— **Відклик до компетентних чинників.** Нам пишуть: Дня 1. серпня 19.6 евакуовано ц. к. уряд податковий в Олеська, через що яких 25 громад, належачих до судового округа олеського, позбавлених є правильного побирана належних їм причинків військових. Комісія причинкова в Золочеві не має ніколи гроша на виплату зачетів і тому декотрі громади через 6 і більше місяців не побирають зовсім ані причинків ані зачетів. Легко представити собі, яка нужда панує серед нашого селянства в часі нинішної дорожні. Держава розписала VII. воєнну позичку і люди дали-б радо, коби лише виплачено їм належні а залеглі причинки. Апелюємо отсею дорогою до компетентних властий о реактивоване ц. к. уряду податкового в Олеську, а рівночасно поручаємо сю справу нашим послам в цілі припильнованя і рушеня її в парляменті.

— **Вписи до укр. дїточої шкілки** принимаєть щодень від год. 3—5 по пол. Курси занятя для дітий від літ 1—10, конверзація німецька. Зголошеня: вул. Цитадельна 9 (Ісічна вул. Осо лінських) I пов.

— **До відома тим, що хотять обезпечити ся в VII. воєнній позичці.** Одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатія" у Львові (вул. Руська ч. 18) приймає обезпеченя в VII. воєнній позичці до висоти 3.000 К. без лїкарських оглядин. Хто хоче обезпечити ся на вищу суму, той може заключити обезпеченє з лїкарськими оглядинами. В тій цілі належить виповнити на формуляри, який видала „Карпатія", внесок на обезпеченє з означенєм обезпеченої суми і прислати до дирекції „Карпатії", яка зараз вишле формуляр, на якім лїкар має виставити свідоцтво. Внески на обезпеченє й пізнїше ня висилає на бажане дирекція „Карпатії" як тим, що самі хотять обезпечити ся, так і тим, що хотять розвинути в сій справі ширшу акцію серед нашого загалу. А се конче потрібне, щоби наш гріш не збогачував чужих тільки приніс користь українській інституції.

— **Сила держави і свідомість її воєнної сили** — оба ci чинники нині пореченсто промовляють до всіх горожан, щоби кожду надвишку свого майна, кождий зайвий гріш вложили на річ 7 ої воєнної позички. Умови її і способи найкористнійшого підписуваня є в ц. к. австр. фонді вдів і сиріт у Львові Словацького 16. Гляди на оголошенє IV ої сторони. 394 B 7—10

ПОДЯКА

За незвичайно богато правдивого жалю за пошану памяти, за сердечні слова великого узнаня для бл. п. найдорожшого мого мужа д ра Евгена Олесницького — складаю з глибини мого зболїлого серця найширійшу подяку Достойному Духовенству, Властям Інституціям і Всім, що так у Відни як і в Стрию віддали послїдну прислугу Йому і співали зі словами великого вспівчутя для мене — взагалї цілій Українській Суспільности велике і щире моє Спасибіг!

Стрий в падолисті 1917. **Марія Олесницька.**

Війна в Італією.

Звідомленє союзних штабів з 4 с. м. доносять про події на італ. фронті:

Серед гарної погоди була артилерійна дїяльність у поодиноких відтинках живійша ніж попередними днями.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 6. грудня 1917.

Імен.: греко - кат.: Амфилокія — римо - кат.: Николая.

Завтра: греко кат.: Катарини муч. — римо-кат.: Амброзія.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 7. грудня 1917: „Чорномор ці, народна оперета на 3 дії Старицького, музика М. Лисенка.

В неділю дня 9. грудня 1917: „Катерина" опера на 3 дії Аркаса.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

З театру. Виїзд до Дрогобича назначений назначений на 6. і 7. грудня 1917 з причин від дирекції незалежних відложений на пізнійше. — Дирекція.

П. професор д р Іван Евген Голубович зволить сейчас подати свою теперішну адресу Дирекції прив. укр. гімназії в Долині, а се цілию переслана йому звільняючої карти від військової служби (Рескр. ц. к. міністерії Краєвої Оборони з д. 23 жовтня 1917 ч. Е. Г./I 53800/3 з р. 1917), зглядно явити ся лично у дирекції цілию обійнятя службових обовязків. Реклямація лиш тоді є правосильною, коли не служить в полі.

Загальні збори Товариства „Академічна Поміч" в суботу 8. грудня с. р. о год. 4 30 по полудни. 479 B 2—3

Дім торговельно промисловий „Достава", стов. зареєстров. з обмеженою порукою у Львові, подає отсим до відома, що почавши від 1. січня 1918 буде платити від вложених у неї на щадницю капіталів 4% титулом відсотків. 477 4-8

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпеченє на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

В ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпеченє виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 26—45

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знає адресу Михайла Каструка 9 літ в Здвиженя, повіт Бр ди — волить мене повідомити. — Анташко Каструк, Gmund, Barackenlager 104. 484 2—2

ОГОЛОШЕНЯ.

ДЯК нежонатий, вільний від в йска, шукає місця. — Ласкаві зголошеня з поданєм услівій приймає з чемности о. І. Новосад — Львів, вул. Мучна ч. 8. 485 2—3

До обсадженя

в кілька місць

кореспондентів

в КРАЄВІМ СОЮЗІ

Господарсько-Торговельних Спілок

у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.

Платня після умови відповідно до кваліфікацій. Письменні поданя з відписами свідоцтв і описом доперішного житя належить вносити до 15. грудня б. р. до Дирекції Союза. VI 3—3

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести осїнний тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповіданя в часу великої війни

„СМЕРТЬ“ Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки **2 корони.**

Замовляти: **„Новітна Бібліотека“, Львів, Руська 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка“ Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с.

395 7 10

Ц. К. УПРИВ.

Віденський Банк Звязковий

Філія у Львові

приймає зголошеня на

VII. Австрійську Воєнну Позичку

на оригінальних услівях з всякими удогідненями

Інформації і проспекти безплатно.

446 3 3

Українець, фельдвебель, л т 26 маючий, бажає навязати переписку з панночкою або молодою вдовою в матримоніяльних цїлях. Посаг бажаний але не конечний. Фотографія пожадана. — Зголошеня до Адміністрації „Дїла“ під „Самітний“. — На аноніми не відповідає ся. 485 2—3

Краєвий Союз

господарсько-молочарський

в Стрию

розписує отсим конкурс на посаду інструктора паковання, світленя і торговлї яйцями.

Платня 200—250 К місячно, а крім того 15 К денно диет і покрите коштів подорожи.

Поданя о надане сеї посади належить вносити до Краєвого Союза Молочарського в Стрию найдальше до дня 15. грудня 1917. Для приняття кандидата буде уладжений практичний курс в льокалю Краєвого Союза Молочарського в Стрию. 488 1—1

Інтелїгентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому. Знанє сільского домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Зал. ниві п. Рогатин. 487 —6

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до веденя малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 8—10

До фабрики рільничих машин

потрібний

інжінєр і кількох вправних - монтерів та робітників. -

Зголошеня під „Фабрика“ до Адміністрації часописи „Дїло“. VI 2—3

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку

зволить се вчинити через

410 6 ?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкористнїйшими услівями та удїляє субскрибентам всяких удогідненъ.

Відповідає за редакцію **Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 288. (9.540) Львів, пятниця 7. грудня (24 падолиста ст ст) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Руконисів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, дев'ятистова або її місце 60 с, в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по полосках 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення на особливу умову.

Одно примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 6. грудня 1917.

На цілу австрійську делегацію, яка числить 60 членів, має наш нарід, четвертий з черги по своїй чисельности тай певне не послідний щодо свойого політичного значіня на европейськім сході, всього на все двох членів. І то один з них, галицький, сидить там зі свого рода „доброї волі" польської більшости галицьких послів, а другий, буковинський, попадає туди тільки на кожду другу чи третю сесію—відповідно до умови про черговане, заключеної між буковинськими Українцями, Румунами й Німцями. Таким чином конституція сеї монархії спихає українську національність Галичини й Буковини до міри впливу на спільну і заграничну політику монархії рівну в ліпшім разі $^1/_{18}$ ій, в гіршім $^1/_{60}$ ій части впливу, який прислугує в сих областях австрійському політичному загалови.

Якби замало ще було инших пезнак

то

доволі було б показати числа, які рішають про міру українського значіня на делегаційній области, щоб у кождого сторонного розвіяти останню крихітку сумніву що-до тої політичної щедрости,

В теперішній делегаційній сесії стоїть українське представництво на точці maximum своєї величини: має аж двох членів, двох на шістьдесять. А безпримірна своєю вагою і по вагою, раз на довгі століття історії Европи повертаюча хвиля, хвиля радикальної перебудови національно державного обличя бодай половини Европи, вложила на плечі нашого заступництва в сій делегації небувало важну, поважну, хотілось би сказати: торжественну задачу — перед очима міжнародного світа вивести повстаючу наче фенікс з попелу півтисячлітнього державного небутя і забутя велико-українську політичну рацію, запрезентувати відроджену українську державну думку Европі цілій, а Гавсбурській монархії зокрема, поставити іменем свого великого народу домагання до міждержавної і внутрішної політики сеї монархії pro futuro тай потягнути її керманичів до відповідальчости за трактоване сього народу протягом незатертого ще вчора і живим болем пойманочого нині нашого істнованя в сій державі. Задача, на яку даремне ждали цілі покоління найліпших синів нашого народу, задача, якої повне й відповідне виконанє обвіяло би особи наших заступників почуванєм признання і вдячности міліонів! Задача важка і відповідальна, та рівночасно й наче вимріяна для політика з горячою душею, зимним розумом, глибоким знанєм і великим жестом політичним.

Задачі сеї підняли ся посли д р Петрушевич і Василько. На сих двох українських політиків звернені нині очі наші — і нетільки наші. Як вивязують ся із сеї місії українські заступники в сій делегаційній сесії?

На оконечний, основний суд про діяльність наших делегатів нині ще не пора Нині є покищо тільки можність глянути на їх перші кроки і що до сих вискавати свої сумніви й застереженя. Говоримо виразно тільки про сумніви і застереженя, які можуть бути скореговані дальшим розвитком подій; бо про категоричні признання або осуди не може бути мови при нинішнім стані дуже складних відносин і подій і при нинішнім нашім дуже неповнім, суперечнім самім у собі що до сущних питань — знаню сил відносин і процесів, укритих у мраці дипльоматичної таємничости.

Українські члени делегації не те, що не помагають собі взаїмно, не виступають одностайно і не доповнюють себе, а навпаки—вони себе можливо як найзавзятійше, не жахаючись навіть перед прилюдним скандалом, поборюють.

З одної сторони стоїть п. Петрушевич — в погляду тактичного в тісній кооперації з т. зв. славянськими партіями, себто з Чехами і півд. Славянами; з принципіяльного погляду він веде дуже острy опозицію проти проводу заграничної політики монархії. З другої сторони стоїть п. Василько. Він тактично йде з Німцями, а принципіяльно висловлює повне признанє проводови ц. і к. заграничної політики.

Більших противенств в оцінюваню і трактованю тих самих питань не можна собі уявити. Повну слушність може мати тільки одна сторона і її лінія, повний осуд мусить впасти на сторону другу. На котру? — з чистою совістю нині сього сказати не можна. Хибує нам до сього відомостий, які доси жахають ся світла дня.

На всякий спосіб се треба тут голосно заявити, що настроєнє, який нині панує в цілім українськім громадянстві Галичини, відповідає становище, яке в принципі заняв п. Петрушевич. Із „славянською" тактикою п. Петрушевича громадянство, річ певна, погодити ся не може, і воно воліло би бачити п. Петрушевича ґодованого, коли не можна знайти йому нашого політичного сусідства. Але своїм рішучим противенством до політики гр. Чернїна п. Петрушевич безперечно висловлює почування і думки, які нині є загальною власністю цілого українського громадянства в Галичині. Все, що дійшло до нашого відома про політичні замисли гр. Чернїна, з'осібна про його становище до польського, галицького й українського питань, стрічаєть ся з можливо як найгострійшим осудом кождого українського громадянина. Кождий акт українського делеґата, який ставить на прилюдне позорище польську і східно галицьку політику гр Чернїна, мусить нині стрінутись з повним признанєм всіх Українців.

Як супроти сього виглядає заява довіря і повного признаня, висловлена гр. Чернїнови п. Васильком?

Висше застерегли ся ми перед передчасними осудами і подали причини наших застережень. Здержуємо ся й з висказанєм погляду на політику п. Василька в сій сесії делегації, бо мусимо собі признати, що повної правди про Чернїна і його дипльоматичні замисли ще не маємо. П. Василько, кажуть, має вгляд у ті тайни. При тім навіть вороги не можуть відмовити п. Василькови політичного розуму і політичної амбіції. П. Василько знає що робить. Він безперечно має повну свідомість сього, як глядить на гр. Чернїна український загал нині, на підставі нині доступних загалови відомостий—чи познак. Він знає також, що на вазї покладена нині його добра слава як мужа чести і українського патріота..

Коли отже при такім стані справи п. Василько нині голосно заявляєть ся за гр. Чернїном, то иншого пояснення сього явища не можемо знайти, як тільки: що п. Василькови відомі є инакші факти про політику гр Чернїна в діймаючих для нас питанях, ніж те, що знаємо ми з реведацій про берлінські переговори чи договори

Питанє нині так стоїть: Чи видав гр. Чернїн українські землі Полякам, чи не видав? Чи виведеними в поле є ми, чи Поляки? Від відповіди на се питанє, і тільки від неї, залежить будучий справедливий суд про виступи наших делегатів у сій сесії, а з осібна про виступи п. Василька.

День 8. XII. — день „Просвіти".

Дня 8. грудня с. р. минає 49 літ від основаня Товариства „Просвіта". За весь той час „Просвіта" совісно сповняла свій обовязок і можна сміло сказати, що всї наші народні інституції виросли на нивї зораній її працею.

Заповідали ся богаті жнива і українське населенє Галичини починало вже збирати овочі своєї праці. Та прийшла війна.. Сотки читальняних домів, тисячі бібліотек та уряджень, сотки крамниць, кас та шпихлірів — більша частина кервавого, сорокдевятьлітнього дорібку впали жертвою лихолїтя війни. Московська повінь затопила огнища української просвіти в Галичині.

Та вони не сміють погаснути. Найвисший час розпалити їх на ново, бо сгудінь тисне з усїх боків, а тих, що потребують світла і тепла непроглядні лани.

І час важкий, рішаючий долю народу може і на довгі сотки літ!

Та на відбудову просвітних організацій попри праці треба гроша.

Нехай в день 8. грудня, в роковини уродин Товариства „Просвіта" згадає про неї кождий Українець, де небудь кинула би його судьба. Нехай згадає не лише словом, але і жертвою, яка дала би їй спромогу розвинути як найуспішнійшу роботу.

День 8. грудня, се день „Просвіти". Жертвуймо на почесний дар для Неї в роковини Її уродин. Нині гріш дешевий, а для Товариства він дуже, дуже дорогий!

Жертвуймо самі на почесний дар „Просвіті", заохочуймо других, вбираймо жертви від них та переплаймо „Просвіті".

Нехай сегорічний почесний дар 8. грудня буде наглядним доказом нашої пошани для неньки „Просвіти", най засвідчить перед цілим світом, що в хвилї, коли воскресла закордонна Україна, галицьке українське населенє готове жертвувати послїдне на здїйсненє цілий „Просвіти", на здїйсненє ідеалів українського народу...

Памятаймо, що на нас дивить ся цїла Україна, яка зводить тяжку, побідоносну боротьбу о свої історичні права, що на нас дивить ся цілий світ, який при заторучуваню нам належних прав, судити-ме нас по нашим дїлам.

Гроші просимо присилати до Головного Видїлу у Львові, Ринок ч. 10.

За Головний Видїл Товариства „Просвіта": Іван Кивелюк, голова; Антін Гапяк, секретар. За просвітно-організаційну Комісію Тов. „Просвіта": о. Теодозій Лежогубський, провідник; д р В. Ривюк, секретар.

Справа мира і самоозначеня народів Австро-Угорщини.

Львів 6. грудня 1917.

На засіданю палати послів 3. с. м. посли Станек, Корошец і Петрушевич внесли іменем своїх клюбів до президента міністрів запит в справі обезображеня російської окружної ноти з 28 падолиста 1917. Сей сам запит повторили вони того самого дня на першім засіданю австрійської делегації. Він звучить:

1. Як може правительство оправдати, що документи світово історичного значіня, яким є російська окружна нота з 28. падолиста 1917, нарочно оголошуєть ся в обезображеній формі? Чому пропущено власне уступ, де говорить ся про російську умову мира, яка звучить, що мусять бути дані гарантії для самоозначеня народів?

2. Чи оголошена 29. падолиста 1917 відповідь монархії до Росії дійсно наступила в тій формі? Бо як могла-би російська Рада народних комісарів повідомити цілий світ, що Австро-Угорщина приняла за основу переговорів цілу мирову програму революції, себто також домаганє гарантій для самоозначеня народів? Чи заяву австрійського президента міністрів передано в повнім змісті до Пэурограду?

Національний інтерес - вимагає, обезпечити ся на житє в сполуці - з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ тільки в Карпатії
462 B 10—? Львів, Руська 18. I. пов.

3. Як може правительство твердити, що в заяві президента міністрів признано право самоозначеня націй Австро Угорщини? Не входячи в те, чи в Австрії дійсно є демократичне виборче право, де сильна славянська більшість є в палаті послів тільки меншістю, а славянське заступництво в палаті панів є дуже мале; не входячи в угорські відносини, де 60% не Мадярів мають тільки 7% посольських мандатів, — в поглядї, що вложена з богатьох націй Державна Рада має рішати про долю окремих націй, бачимо ми заперечуюче природну льогіку противенство до ясної програми самоозначеня народів. Коли гр. Гертлінг 29. падолиста 1917 в німецькім парляменті так означує права самоозначеня Польщі, Литви і Курляндії, що ті народи самі нададуть собі таку державну формацію, яка відповідає їх відносинам і напрямови їх культури, коли навіть в заяві Зайдлєра признається ся народам по тім боці російської границї повну свободу рішеня своєї державної будучности, то сим осередні держави установляють понятя права самоозначеня, діяметрально противні тим, які мають бути примінені до націй Австро-Угорщини.

Про долю націй, про її державну формацію може по принципу права самоозначеня народів рішати тільки представництво нації. Наші бажаня в сій справі вложили покликані чинники в заявах з 30. мая 1917 і опісля і тим означено нашу програму самоозначеня. Чи правительсво не думає, що наведеними обезображеняи як також противними властивому розуминю перекрученями поняте самоозначеня шкодить гідности державі?

4. Ми бажаємо мира, бажаємо усуненя всяких перешкод для його як найшвидшого заключеня, одначе думаємо, що нарочними неясностями, застановленєм і обезображуваням документів після початкових позрних успіхів викличеть ся тільки глибше огірченє, недовіре й нові трудности, а спрагненим мира народам принесеть ся ще страшне розчарованє. Ми бажаємо явної праці для мира, без двозначностий затаювань, щоб дійні перешкоди для мира ясно виплили на верх і щоб усі народи могли взяти ся за усуненє їх. Чи правительство не думає, що воно, граючи ся з ідеєю самоозначеня, віддаляє народи від мира? Чи правительство хоче трактувати се питанє ясно й отверто, без затаювань і перекручуваньь, чи хоче воно дійсно і внутрі і поверх дати гарантії для повного переведеня права самоозначеня народів?

З приводу сього запиту пише „N. Fr. Presse": „Найлїпшою відповідю на нього було би оголошенє дослівного тексту російської ноти."

Свята правда! Тоді того запиту взагалї не було би.

Переговори в справі завішеня оружя

Ромунські війска прилучають ся до переговорів.

(ТКБ). *Відень, 5. грудня 1917.*

Урядово оголошують:

Переговори в области військ полевого маршалка князя Леопольда Баварського йдуть далї.

Начальний комендант російських і ромунських військ, які стоять між Дністром і Чорним Морем, звернув ся вчера по полудни до генерала полковника архикн. Йосифа і полевого маршалка Макензена з предложенєм вийти в порозуминє в справі завішеня оружя. Наші вожди відповіли прихильно. Депутації удали ся до місця переговорів.

Державна Рада.

Телеграма п. к. Кореспондєнційного Бюра.

В дальшім тягу дискусії над угодовим предложенєм заявляв п. Тусар, що Чехи домагають ся сего, про що говорив цїсар в престольній промові, а саме бажають бути панами в своїй хаті.

Міністер фінансів Віммер підносить заслуги австро угорського Банку.

П. Лукасевич заявляє, що хоча спільність господарської области в будучности є дуже пожадана, то все таки належить закинути Угорщині що не видержали проби приязни. Як приміри наводить бесідник справу апровізації, спосіб трактованя виселенців, який називає нелюдським, поступованє мадярських військ супроти українського населени в Галичині та Буковині, становище Угорщини в справі воєнних відшкодовань, причім обговорює положенє Українців на Угорщині, де гнет в часі війни ще більше зміг ся.

Президент міністрів др Зайдлєру відповіди на питаня, порушені в часі дискусії заявляє, що нема умови з угорським правительством що до речення, в якім мають знова ввійти в житє цла на збіже, се може доперва тоді стати ся, коли запотребованє буде зовсім забезпечене Президент міністрів просить в імени комісії приняти продовженє і констатує, що при дефінітивнім полагодженю угоди парлямент буде мати спомогу приняти або відкинути угоду.

П. Стапінський вказує на велику скількість телєграм, які приходять до послів в Галичині з жалобами на спосіб переведеня реквізицій. В своїй бесїді вказав бесідник на се, що хлопам забирають ся все, так що не тільки по містах але й по селах панує нужда. Бесідник домагаєть ся підвищки максимальних цін за збіже, вказує на те, що на Угорщині та в окупованих краях платить ся збіже вищі ціни чим в Австрії.

Домагаєть ся від правительства заряджень проти замінної торговлї й за визначенєм відповідної скількости нафти селянам та звертав увагу, що теперішність хліборобів в Галичині має свої границі, коли правительство при рквізиціях буде так дальше поступати то хлібороби будуть самі боронити ся.

Генеральний бесідник Гайлїнгер домагаєть ся, щоби надвижку поживи на Угорщині признано Австрії, щоби карта придїлу на особу була сама така як в Австрії та щоби утворено спільну власть в справах виживленя.

Тому, що голосованє визначено на 6 год. вечером, заповідає президент перерву засіданя, перед тим відчитав ще два письма, які одержав: Головна команда армії подає до відома: „По чотирьохтижневих тяжких боротьбах в горах, простягаючих ся від Бренти по Піаве, розбито 14 дивізій противника, взято в полон 11 000 офіцерів й жовнірів, забрано военну добичу. Група військ бар. Конрада. Мимо строгої зими та завзятого опору неприятелів підняла знов офензиву на височині Семигр мад. По докладнім приготованю, дивізії 4 армії вирушили 4 грудня до наступу на гори Молєтто й мимо розпучливої оборони здобули Монте Банд летте Монте Бонделєкарп, Монте Нієльо та Монте Меєтто. Нині перед полуднем забрано ворогови Монте Зома. Боротьба веде ть ся дальше Вчера і нині полонено над 9000 людий, між тим 2 бригадирів, здобуто над 40 гармат, богато машинових крісів, метавок аїн і гранатів та иншого военного знарядля. О скільки звісно, наші втрати завдяки співдїланю артилерії є малі. Арц, генерал піхоти."

Палата приняла оплесками заяву президента.

Відтак промовляв міністер рільництва Сільва Тарука, почим відчитано внесеня та інтерпеляцію. Президент звертає увагу палати, що є ще кілька наглих справ до полагодженя, тому від будуть ся імовірно ще в тім році два засіданя. Речинець слїдуючого засіданя буде письменно оголошений.

В австрійській делегації

Меншість і більшість.

На першім засіданю австрійської делегації з. с. м німецькі делегати й пос. М. Василько у спільнім внесенню висловили довіре до мирової політики гр. Чернина. З окремим внесенєм в сій справі виступили Поляки, які своє довіре гр. Черніновi висловляють під умовою, що він постарає ся о відбудованє Польщі. Німецьке внесенє має 34 підписи, польське 5, отже разом 39 делегатів на 60 заявило довіре до мирової політики гр. Чернина. З сього німецька преса виносить, що гр. Чернін має в австрійській делегації завевнену більшість.

Участь народів монархії в мировых переговорах.

На тім самім засіданю делегати Станек, Корошец і Петрушевич поставили внесенє: Делегація рішить, щоби міністер заграничних справ предложив Корні бажане делегації, щоби через правительство зарядити в обох парляментах безпроволочно вибір заступників усїх в обох половинах монархії заступлених нарадів до участи в мировых переговорах, а саме відповідно до вислідів останнього спису населеня: 12 Німців, 10 Мадярів, 10 Чехів, 7 південних Славян, 5 Поляків, 4 Українців, 3 Румунів і 1 Італійця. Се внесенє має бути відіслане до комісії для заграничних справ.

Німецька преса нападає на се внесенє, вказуючи на те, що навіть правительство Леніна не висилає до мирових переговорів усїх народів Росії. Супроти сього зазначимо, що — як ми подали вже вчера — українське правительство має бути заступлене на мировій конференції.

Дивно тільки, що та сама преса не обурюєть ся на Поляків, які також роблять заходи у гр. Чернїна, щоби до комісії, яка переговорює про завішенє оружя, належав офіцир Поляк, та щоби Польща була також заступлена на мировім конгресї. Про сї заходи повідомив п. Дашинський на засіданю польського кола 4. с. м.

В комісії для заграничних справ

В заграничній комісії австрійської делегації виголосив гр. Чернін те саме expose, що в заграничній комісії угорської делегації.

Опісля соц. дем. Еленбоген заінтерпелював міністра, чи правда, що делегації мають бути відложені в огляду на те, що міністер має бути занятий мировими переговорами. Міністер відповів, що кождий признати мусить, що він мусить бути при мирових переговорах. Мирові переговори ще не почали ся На випадок, як би вони почали ся і міністер з тої причини не міг брати участь в засіданях делегацій, ще не рішено, що станеть ся з делегаційною сесією.

Відложенє делегаційної сесії?

Віденська преса повторює поголоску, що делегаційна сесія має бути сього тижня відложена на неозначений час. Се значило би, що наступлять дуже важні випадки.

Сполучені Держави на воєнній стопі в Австро Угорщиною, Болгарією і Туреччиною,

ВАШИНГТОН. (Ткб.) Сенатови предложено рішенє, яке заявляє, що межи Сполученими Державами, Австро-Угорщиною, Болгарією й Туреччиною є воєнний стан. Рішенє без розправи передано комісії заграничних справ.

Сибір републикою.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) „Berlinske Tidende" оголошує донесенє дневника „Угро Россії", яке потверджує, що Сибір проголосила себе независимою републикою. В Омску утворило ся правительство під проводом Потиніна. Всї части Сибіри мали прилучити ся до нової републики. Також Кавказ має відлучити ся від Росії та утворити власне правительство. Президентом міністрів думають вробити бурмістра Баку, Буча.

НОВИНКИ

Львів, 6 грудня 1917.

— **На що ідуть наші гроші** На вчерашнім засіданю львівського магістрату ухвалено м. и. субвенцію в квоті 3000 К на будову „Польського Дому" в Моравській Остравії.

— **Концерт в честь Митрополита** відбудеть ся в середу, дня 12. грудня в навечерє св. Андрея в салї товариства Лисенка о год. 7·30 вечером, заходом комітету „Живого памятника" при участи мішаного хору „Львівського Бояна" і хору питомців духовної семинарії. В концертї вовьме участь солістка п. Ірена Туркевичівна, солістскрипак п. Северин Сапрун, декламатор п. Стефан Венгринович і симфонічна орхестра. Подрібну програму оповістить комітет у найближших днях. Карти вступу можна буде набувати від суботи, год 10. рано в „Союзнім Базари". Весь дохід призначений на „Фонд ім. митр. Андр. Шептицького" для українських сиріт Ексц. Митрополит прирік, що пошанує концерт своєю присутністю.

— **Комітет опіки над молодіжю в таборі** виселенців в Ґмінді пошукує отсею дорогою кандидата на посаду настоятеля в приюті для учеників народної школи і семинаряльних курсів. Зголошувати ся можуть народні учителї та академіки, що перебувають на виселеню. Платня виносить 70 к. місячно, харч, помешкане, світло і опал. До поданя просить ся залучити curriculum vitae. Першенство мають кандидати, що займали ся вже вихованєм молодіжи по бурсах. Рівнож пошукує комітет кандидаток (кандидатів) для веденя дїточого огородця (фреблівки)

394 29–45

КОЖДИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК „ДІЛА“

має наш внесок у своїх руках, тож проскмо його виповнити і враз з зачетом грошевим переслати до

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

в таборі в Гмінді. Платня після умови. Зголошеня на обі посади просить ся безпроволочно слати на адресу: E. Смеречанський, Gmünd, Bratkenlager N Oe.

— **Закупно коней для рільників.** „Сільський Господар“ комунікує: Рескриптом з дня 30. падолиста с. р. ч. 17 246, повідомляє ц. і к. Команда рільничих експозитур ц. к. Намісництва, в Кракові, що військові коні і на дальше продавати будеть ся рільникам виключно в дорозі ліцитації. До ліцитацій сих ставати можуть тільки рільники, які потребують коней для власного господарства. Виключені є всі посередники спекулянти. Управнене стати до ліцитації набувають рільники на підставі посвідки, яку видають виключно дотичні ц. к. староства, згляднo ц. к. рільничі експозитури. Закупно приватних коней з вільної руки є рівнож обмежене лише на рільників. Щоби охоронити оборот приватними кіньми перед шкідливою для рільництва спекуляцією несовісних торговців коней, вище наведений рескрипт установляє, що при закупні приватних коней, з вільної руки чи то прямо у годівельника на місці, чи на торзі вимагаєть ся окремої посвідки головної рільничої кооперації (для українських рільників посвідки „Сільского Господаря“) що даний господар набуває коні виключно для власного господарства, пошкодованого війною а не для спекуляції.

— **Засмотрене Львова бараболями.** Супроти того, що настали морози, вже виключно у Львові масовий довіз бараболь. Управа міста поручила довозити тепер бараболь тільки до складів для дрібної продажи, яка буде в дбувати ся за зложенем відтинків контрольних карт. Статистичні обчисленя виявляють, що по кінець падолиста розділено около 1800 вагонів бараболі.

— **Карти на тютюн.** Від нового року має бути заведена карта на тютюн. Рівночасно будуть знесені деякі сорти тютюну. Карти на тютюн будуть видавані тільки мужчинам, які зложать заяву, що самі курять. Жінки безумовно карт не одержать. З обороту буде усунений тютюн, продаваний досі в пуделках. Будеть ся продавати лише пачки з тютюном угорським і герцоговинським.

— **З Сокальщини.** Нам пишуть: В селі Нисмичах відновлено житє читальняне. Д. 21. жовтня відбули ся загальні збори читальні „Просвіти“, на котрих вибрано видїл: о. Павло Шпилка голова, Пилип Пиріг заступник голови, Ксенофонт Величко секретар, Варвара Вербівська бібліотекарка, Афтона Попович касірка, Іван Пиріг і Клавдія Гнатюк як видїлові. Вписало ся 89 членів. Щ неділї і свята відбувають ся читальняні сходини з відчитами і товариськими забавами. Дня 28. жовтня виголосив п. Ксенофонт Величко відчит на тему: „Україна в теперішній добі“, а дня 4 падолиста зачав ряд відчитів п. Теодозій Кучерка „Про історію України“. Дня 25. падолиста відбули ся в будинку шкільнім вечерниці в честь гетьмана Івана Мазепи, получені з фантовою льотерією на дохід будови читальняного дому. Чистого доходу було 300 К. Вступне слово про гетьмана Мазепу виголосив п. Ксенофонт Величко. Хор, хоч здекомплетований по причині недостачі мужеських голосів, вивязав ся дуже добре зі своєї задачі. Так само деклямації п. Теодозія Кучерки Семена Гнатюка, Клявдії Гнатюк і Февронії Цвікули загально подобали ся. Численно вібрана публика, а в тім дооколична інтеліґенція, оплескувала з одушевленем поодинокі точки програми. Взагалї ті вечерниці причинили ся богато до піднесеня народного духа під теперішню пору. Читальня робить приготовленя до вечера св. Николая і до аматорського представленя. Побажатиб, щоб слідом Нисмич пішли і прочі села тутешнього повіта, щоб всюди відновлено читальні та розбуджено в них житє.

— **З полону.** Зелик Володимир, Макух Андрій, Накаруна Осип, одн. добр. 77. п. просять знакомих висилати почку на дресу: Казань, лагеръ военнопл'ѣнныхъ, Волод. Зелик, одн. добр. 77. п.

— **Обезпеченє в военній позичці** лежить в тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родинї на випадок вчаснійшої смерти облігації военної позички. Ся форма підписки военної позички для підписчика найкориснійша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички і для держави найвигіднійша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуванню високої суми военної позички. Таким чином обезпечене в военній позичці се найліпша льокація капіталу. Вправді корисно і в инших товариствах обезпечуватись та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації удїлює То арисво в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ военних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

384 В 1–5

Др Захар Ткачук, адвокатський кандидат, рядовик УСС., помер в Станиславові дня 1. грудня с. р. в 34 році житя. Покійний був дїльним членом радикальної партії; редагував якийсь час „Громадський Голос“ і власним накладом видав кілька брошурок рільничого змісту. В р. 1915 вступив до УСС. а по роді военних трудів попав в нервову недугу, яка перервала нитку житя, повного труду для суспільного добра. Вертаючи зі Львова до Станиславова вискочив з поїзду так нещасливо, що наслідком потовченя і обірваня ніг помер по коротких мукаx в шпиталї. Покійний лишив по собі вдячні спомини у всіх, що знали його добре серце. Земля, якій служив вірно, буде йому легкою!

о. Микола Кавацюк, гр. кат. адміністратор помер по тяжкій і довгій недузї в Клютеві великім, повіт Печеніжин 24. вересня 1916 р. в 28. році житя. Похорони відбули ся дня 29 серпня в Мишині, на рідній земли, що було передсмертним бажанєм покійника. — В. й. п.

На Кубані.

(Ф К.) В „Угрі Россіи“ пише В Севський:

Дон і Кубань—брат і сестра. Старші в козацькій сїмї.

Дон давно славив ся батьком для всіх вольних людий, з давен давна був захистом для московських втїкачів.

На Кубані значно пізнїйше осїли потомки запорожських козаків — чорноморські козаки. Одначе козаки з покоїнїку, підозрїл, що тягнуть до Січи Запорожської навіть у двайцятім столїтю. Ще не так давно в столиці війска кубанського Катеринодарі жандармському полковникови приснив ся страшний сон, що в управі Чорноморсько-Кубанської зелїзницї щось не добре і що один з членів управи мріє про гетьманську булаву. Пробудив ся, видав приказ ревізій — і Чорноморсько-Кубанську зелїзницю проголошено як таку, що грозить привернути Січ.

Слїдчий видїл пішов на зустріч охранному видїлови і скромних зелїзничників з козацькими іменами покликали до слїдчого видїлу, сфотографували їх для альбому злочинців, зробили дактильоскопічні знимки й антропометричні помірн. Одним словом, підняли всї кроки проти предмету привернення Запорожської Січи.

Похвалили Кубанцї охранників, дивують і нинїшню Росію. Вони якось прогледїла в історії останнїх лїт кубанське козацтво і тепер зі широко розплющеними очами прислухуєть ся до голосу Катеринодару.

Донцї були більшом у петроградськім оцї. Петроград посилав на Дон атаманів з іменованя, одного гірше другого.

А на Кубані, хоч і генерали Бабичі, хоч і генерали Кіяшки — наказні отамани, а все таки свої Кубанцї. На рідний край матїр іноді й кати мають зглядь. Не завсїди з сокирою.

І Кубань жила незамічена, родила жито і пшеницю, славила ся житницею Росії і процвитала й благоденствувала.

Там сїть народних шкіл розвита широко, там давно й глибоко пустили корінї кооперація. Кубанцї жили богатше й свобіднійше, як Донцї.

Живуть на Кубані потомки Тараса Бульби, Сагайдачного, Хмельницького й инших добрих знайомих з Гоголя й історії України. Культурні, грамотні, цікаві, а хахлацькою хитрістю, люди з головою на карку.

Нова офензива в Італії.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 5 грудня.

На височинї Семи Громад війска полевого маршалка Конрада здобули кілька становищ на горбах.

Вечером: На італійськім фронті успішні боротьби на захід від Бренти.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 5. грудня.

ЗАХІДНІЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На фронті у Фльондрії в многих місцях значна гарматня діяльність.

Між Іпші і Буольон був попополудни огонь значно скріплений. В рожі наступи на південь від Moeuvres не вдали ся. Відтинки англійських ровів під Mercoing і дальше на південь очищено з ворога. На південь від Сан Кантін скріплена гарматна і мінова боротьба.

Група військ баварського наступника престола й кн. Альбрехта: В богатьох відтинках значна оболїчна стежа діяльність довела до нагальних рукопашних боротьб.

На македонськім фронті відперто сильнійші ворожі відділи, які посунули ся вперед на західнім березї озера Охріда і на півн. схід від озера Дойран.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 7. грудня 1917

Нині: греко кат.: Катарини муч. — римо-кат.: Амврозія.

Завтра: греко кат.: Климента і Пет.— римо-кат.: Н. З. Пр. Д

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчакової.** Салї Т-ві ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 7. грудня 1917: „Чорноморці“, народна оперета на 3 дії Старицького, музика М. Лисенка.

В неділю дня 9. грудня 1917: „Катерина“ опера на 3 дії Аркаса.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли“, в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2–2

| **Загальні збори Товариства „Академічна Поміч“** в суботу 8. грудня с. р. о год. 4 30 по полудни. 479 Б 3–3

| Дня 14 грудня с. р. о год. 8. рано в церкві парохіяльній в Жовкві відправить ся заупокійне богослуженє за душу бл. п. **Якова Сенькова**, офіцера ц. і к 95. полку піхоти, помершого в дорозі поворотній в неволї російської в дни 5 червня 1917 в Самарі в Росії, і там же похороненого, на котре приятелїв і знакомих помершого запрошує родина.

| **„Союз Українок“** устроює дня 18. с. м. в великій сали Музичного Інститута вечір св. Николая для дорослих при ласкавій співучасти Дружини Театральної і Музики Стрілецької. Програму подасть ся пізнїйше.

| **В Чорлянах** коло Городка Ягайлонського заповїдженої ліцитації коней на 9. грудня не буде, як нас телеграфічно повідомлено. 497 1–1

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20. Телєф. 783.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришених з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Ціль Товариства є удїлюване кредиту своїм членам рільникам обезпечуваним в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 3½ процент

без поручення рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8 до 2. в полудня.

Конто Почтової Щадниці 35.527.

Жироне конто в Австро-угорськім Банку.

Щоднівні Вкладки К 5,327.40
Власний маєток „ 68 . 83
Удїлені дозвички „ 4, 33,60

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 191 рік.

Ціна 40 сот. (з пересилкою 45 сот.)

(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 5 шт. К 10. вже оплатно).

В красній оправі як нотес по 1 20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОНІШ, Львів, Кадецька 4.

371 Б 13–25

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 27—45

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 20 сот. **ФЕДЕРА**

Виключне заступство у перфумерії

496 1—10 **Львів, Синстуска ч. 7.**

Українець, фельдвебель, літ 26 маючий, бажає навязати переписку з панночкою або молодою вдовою в матримоніальних цїлях. Посаг бажаний але не конечний. Фотографія пожадана. — Зголошеня до Адміністрації „Діла“ під „Самітний“. — На анонїми не відповідає ся. 485 3—3

ПАМНУ до БЮРА

приїме 492 1—2

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти

Платня після умови. Зголошеня письменні в відписами свідоцтв слати на адресу Дирекції Тов: Львів, Руська 18

-Переробляє капелюхи-

також **футрині**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 1—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Обезпечене на житє і смерть **в VII-мій австр. воєнній позичці** приймає і удїлює інформацій Д-р Станислав Ольшевський, гірн. інж. Львів, Коперника 1.

(1) 491 1—0

Надзвичайні Загальні Збори

ТОВАРИСТВА „СИРІТСЬКИЙ ЗАХИСТ“

в Перемишли

відбудуть ся в пятницю 14. грудня с. р., о 5. евент. о 6. год. вечером, в комнатах „Української Бесіди“.

На деннім порядку: 1. Резинація Видїлу. 2. Вибір нового Видїлу. 3. Зміна статута товариства. 4 Внесеня

494 1— ВИДІЛ.

Надзвичайні Загальні Збори

членів **Сокола III у Львов** відбудуть ся в недїлю дня 9. грудня с. р. о год. 3. по пол., в салї народної школи ім. Еврися Гріньченка, ул. Городецька ч. 95 партер. — На порядку нарад: 1) Звіт Старшини за час від 1914 до 1917. 2) Вибір Старшини 3) Внески і вапити. — За Старшину: Л. Добрянський, голова. 481 1—1

Філія Краевого Товариства Господарського „Сїльський Господар“ в Угнові

пошукує 495 1—2

урядника до провадженя канцелярії правної поради.

Платня після умови. Зголошеня слати до філії.

Нагурський Іван голова. **о. Н. Тисович** секретар.

Яловець до кадженя

кільограм 5 кор. 50 сот продає Обшар дворський Глиниско коло Жовкви. 490 1—1

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Віддїлу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Синстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916 **234** мїл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень житя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки своєму довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя **„НА ЯПИНКУ“** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по **12 або 16 літах**, а в разї його скоршої смерти сейчас його родинї умовлене обезпеченє **хочби його смерть наступила на війні у дзобою або через самовбийство.**

Обезпечити можна
Кожду **здорову особу** до 55. р. житя навіть дїти
Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин
Рідня може безпечити навіть **тих, що в полї або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 500 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	67 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потруєнє в користь обезпеченого 9 К **напивжок відсотків** (арт 7. усл. обезп.) **всего 5¹** згляднo 37 **К річно**

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

392 13—20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- (16 літним реченцем *).

Має виповнювати! Премія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня чітко і докладно.

1.	а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	а)	
	б) Їй званє? занятє?	б)	
	в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	
	г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	
2.	На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	
3.	В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?		В ..... ратах по К .....
4.	В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?		
5.	а) Чи яке тов. убезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або частинно внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпеченє без лїкарських оглядин?		а) ..... б) .....
6.	а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?		а) ..... б) ..... в) .....
7.	Кому має ся післати грамоту обезпеченя?		

*) *Щоб товариство знало чи обезпеченнй бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.*

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

За особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить буги внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію **Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 289. (9.541) Львів, субота 8. грудня (25 падолиста ст. ст) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщинї:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цїлорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цїлорічно . . . . 36·— „

в Нїмеччинї:
піврічно . . . . 20·— М.
цїлорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ѣї місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по поминках 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особною умовою.

Одно примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Дїло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська республика і мирові переговори.

Українська Центральна Рада бере участь в мирових переговорах.

Львів, 7. грудня 1917.

З-над кордону доносять нам:

В справі мирової акції Українська Центральна Рада приняла отсе рішене:

В імени української республики Українська Центральна Рада вважає за потрібне вступити в переговори про завішене оружя. В сій цїли постановляєть ся: 1) Вислати заступників Генерального Секретаріяту української республики на південно-західний і ромунський фронт в цїли веденя переговорів про завішене оружя. 2) Звернути ся зараз в імени української республики як до союзних так і до неприятельських держав з предложенем розпочати мирові переговори, про що рівночасно повідомляють ся невтральні держави, Раду народних комісарів і правительства республик російської федерації. Рівночасно приступає Українська Центральна Рада до виробленя конкретної мирової програми, щоби предложити її від української республики як підставу мирових переговорів як народам Росії, так також союзним і неприятельським державам.

Отся відомість свідчить, що Українська Центральна Рада зробила знов один крок наперед на шляху твореня української державности. Вступаючи в мирові переговори, українська республика виступила як суверенна держава супроти заграници. Сей крок мусить потягнути за собою важні консеквенції для міжнародно-правного становища української республики.

Супроти инших частий бувшої російської імперії виступає українська республика як держава, що хоче оставати в федерації з иншими державами, які утворять ся з частий тої імперії. Рівночасно супроти заграници виступила українська республика як суверенна держава, яка самостійно рішає заграничні справи.

В теперішних союзних державах (Німеччина, Швайцарія, Злучені Держави) і союзах держав (Австро Угорщина) не бачимо взірця, який можна би приложити до висше зазначеного становища української республики. Всї вичислені держави мають спільне те, що заграничну політику ведуть не окремі складові части, тільки цїлість. Одначе творить ся нове житє і мусять знайти ся для нього нові форми. Теперішне становище української республики супроти заграници пригадує становище держави Хмельницького, яка також мала безпосередні вносини з заграницею. Навязуючи до сеї історичної традиції, теперішна українська республика знайде очевидно потрібні форми, щоби з одного боку вдержати федерацію республик на території бувшої царської імперії, а з другого вдержати свою державну суверенність як в тій федерації, так і супроти заграници. Можна собі представити справу так, що Україна буде мати власного міністра заграничних справ, власне заступництво в инших державах; згідність заграничної політики України й инших держав федерації буде внутрішною справою цїлої федерації.

Так треба собі представити міжнародно-правне становище української республики, бо трудно допустити, щоби вона, занявши в мирових переговорах становище суверенної держави, опісля того становища врекла ся.

Яке становище займе українська республика в мирових переговорах? На се питанє можемо в загальних рисах відповісти на основі тих даних, які доходили до нас доси про становище Української Центральної Ради в справі мира.

Українська Центральна Рада при кождій нагоді заявляла ся за негайним миром, заключеним без анексій і контрибуцій на основі самоозначеня народів. Без анексій і контрибуцій значить, що ніяка з воюючих держав не має присвоїти собі занятої території, а також ніяка не має платити инший воєнних коштів. Але не означає се мира на основі status quo ante. Щоби усунути причини будучих війн, мир на думку Української Центральної Ради повинен вдїйснити право самоозначеня народів, отже кождий нарід повинен сам рішати про свою долю, ніякрій нарід не повинен бути насильно віддаваний під чуже пановане, ніяка часть народу не повинна бути насильно відірвана від свого пня. Коли сей принцип запанує в міжнародних відносинах і стане основою міжнародного права, тоді веденє війни стане в великій мірі безпредметовим.

Українська Центральна Рада, домагаючи ся від самого початку своєї дїяльности участи українських представників у мирових переговорах, усе зазначувала, що Україна має в сім найглибший житєвий інтерес, бо на мировім конгресї буде рішати ся також справа українських земель.

В сій справі Українська Центральна Рада все заявляла, що стоїть на становищи, яке природно випливає з права самоозначеня народів:

На сім становищи буде стояти очевидно правительство української республики в мирових переговорах.

Ваги сього для цїлого українського народу не потребуємо вияснять. Доля українського народу, знаходити-меть ся на мировім конгресї в українських руках.

Десять днїв перемиря.

Відень, 6. грудня 1917.

Урядово оголошують в звідомленю про східний фронт:

Повновласні заступники найвисших управ армій Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини заключили з повновласниками Росії для фронтів від Балтику до Чорного Моря, як також для турецько російських фронтів в Азії перемире на час від 7. грудня 12. год. в полудне до 17. грудня 12. год. в полудне. Переговори в цїли переведеня завішеня оружя ведуть ся далї.

З делєґаційних комісій.

В угорській комісії для заграничних справ.

(Ткб.) *Відень, 6. грудня 1917.*

На засіданю комісії заграничних справ угорської делєґації вела ся далї дискусія над будджетом міністерства заграничних справ. Референт Надї поставив внесенє приняти exposé міністра заграничних справ, висказати довіре до його політики, головно до його мирових змагань й признанє для вияснення клича, киненого про самоозначенє народів, головно супроти змагань Чехів.

Міністер заграничних справ гр. Чернін повідомив делєґатів про 10 дневне завішенє оружя у Росії, почім дел. Барта запитав міністра що до справи влученя Польського Королївства до групи центральних держав, як також в який спосіб се станеть ся.

Гр. Юлій Андрашї порушив в своїй бесїді польську справу, яку назвав найважнїйшою серед мирових питань. Бесїдник заявляє передовсім, що о скільки Польща в який небудь спосіб мала би бути прилучена до австро-угорської держави, то правно державна сторона сего прилученя не належить перед форум делєґацій, а про те рішалиби правительства австрійське і угорське. Колиб та справа мала стати ся предметом дискусії, застерігає собі бесїдник право голосу, а тепер зазначує, що зі становища заграничної політики вважав би за відповідне, щоби Польща могла бути введена сталою організацією в певні відносинн до монархії. Цїлковита независимість Польщі булаб небезпекою для самої Польщі, для нас і для Німеччини. Мала Конгресова Польща не є в теперішних часах здібна творити самостійну державу.

Польща воліла би бути злучена з Австро-Угорщиною чим з Німеччиною, бо звісні є німецько-польські антагонїзми, а нема таких противенств між Поляками й Австро-Угорщиною.

Бесїдник домагаєть ся Вальони з італійських рук. Перед освобожденем Вальони не можемо віддати Італійцям освобождених теренів.

Гр. Мих. Каролї домагаєть ся, щоби, о скільки бїжучі квестії не вияснять ся, делєґації остали в перманенції. Що до відповіди міністра заграничних справ зазначує, що не є ясно, яке становище в заграничній політиці займе міністер супроти Ромунії. В польській справі годить ся бесїдник з поглядами гр. Андрашія, однак думає, що expose міністра в тій точці неясне. Бесїдник тїшив ся би, колиб Польща, Угорщина та Австрія були сполучені персональною унією, чим колиб мала бути приділена до Австро-Угорщини, котра як така не істнує.

Гр. Тіса заявляє, що російська революція полагодила питанє порішеня польської справи, бо внйшла в основи, яка сама собою признає самостійність російської Польщі. Угорщина полишає польському народови таке рішенє про його долю, що він приступить до союза з монархією й тревалої солїдарности що до заграничної політики. Персональна унія і дуалізм не творять противенств.

Далї промовляв гр. Чернін, який в відповіди на порушені в дискусії питаня заявив:

Ми є одної думки з Німеччиною, опертої так для нас як і для Німеччини на підставі оборонної війни, але не можемо забувати, що ми находимо ся в лїпшім положеню, бо маємо цїлу свою територію в своїх руках, підчас коли німецькі кольонії є в руках неприятеля. Річ природна, що Німеччина не схоче та не може зрезигнувати з кольоній. Бесїдник знає, що його виводи неодного не переконали та що можна йому закинути, що його політика стремить на ремінци Німеччини до дальшої війни. На такий закид відповідає рішучо: Ні! В нинїшній війні боремо ся в оборонї Німеччини так само, як Німеччина в нашій оборонї. Під тим оглядом нема границї. Боротьба за Ельзас і Льотарингію є та сама, що боротьба за Львів і Трієст. Не знаю ніякої рїжницї між Штрасбургом і Трієстом. Коли зайде потреба, будемо бороти ся равом з нашим союзником на инших фронтах. Що-до Італії, міністер заявляє, що коли Італійцї будуть далї вести лєгкодушну війну, то в будучности одержать за се гірший мир. Се завдячуємо нашим хоробрим військам й нашим краям.

Відповідаючи на дальші питаня, заявляє міністер, що є можливо, що Америка виповість війну Австро Угорщинї. Колиб се стало ся, то мимо сего не зминить ся факт висліду війни. Вказує на послїдне письмо Вільзона, в якім слїдно зміну його поступованя що до внутрішного положеня Австро Угорщини.

Читайте! Підписуйте!

462 Б 11—2

Внесок, який є видрукований в нинїшнім числї „Дїла“ про обезпеченє на житє в сполуцї з VII. военною позичкою в

Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

Відтак міністер обговорював широко кинений клич про самоозначенє народів Австрії. Клич сей вивискує антант для своїх цїлий та мішає ся у внутрішні справи Австро Угорщини й бажає, аби ті справи піддано чи то европейській конференції, чи плебісцитови. Народи монархії можуть виконувати се право самоозначеня через конституційні уряженя в границях держави і можуть управильнити свої відносини.

В військовій комісії австрійської делеґації.

Військова комісія австрійської делеґації відбула засіданє під проводом д ра Германа. Міністер війни виголосив expose й підніс, що не може тут всего висказати й представити, а є готов дати дальші вияснення в субкомітеті. До вибраного субкомітету для справ військових доставок крім трьох референтів ввійшов д р Енджейович, звичайним референтом вибрано п. Фрайслера, надзвичайним бар Менсдорфа, референтом буджету маршалка н. Шлеґля.

П. Габерман спитав, чи міністер схоче повідомити делеґатів про стан переговорів в справі завішеня оружя. Міністер відповів, що на разї не може вволити його просьби. Коли тільки справа буде успішно полагоджена, повідомить делеґацій.

Міністер в йни у відповіди на запит п. Заградніка заявив, що при реквізиції дзвонів міністерство поручило мати огляд на почування населеня, не реквірувати дзвонів, які мають історичну вартість. В тім напрямі будуть ще раз видані точні приписи. Впрочім зі здобутих областий буде стільки металю, що реквізиції дзвонів не будуть вже потрібні.

Контрадмірал Родлєр предложив своє expose.

Реченець слїдуючого засїданя буде письменно оголошений; правдоподібно відбудеть ся воно в кінцем слїдуючого тижня.

З боснїйської комісїї

В боснійській комісії делеґації виголосив expose спільний міністер фінансів Буріян.

Засїданє У. П. Р.

Відень, 4 грудня 1917.

У. П. Р. постановила на нинїшнім засіданю оголосити ось яку заяву:

У. П. Р мусить передовсім застерегти ся перед тим, щоб ій зовсім безосновно підсовано намір — виданим спільно з Чехами і відп. Славянами комунікатом в нагоди неточної передачі тексту російського предложеня на перемирє перешкодити мировим переговорам з Росією. Інсинуацію сю У. П. Р. як найрішучійше відкидає. У. П. Р. підписала той комунікат тому, що вона не може допустити, щоби принцип самоозначеня народів принижено до рівня фрази без практичного значіня під претекстом, що національне питанє в Австрії буцім то вже розвязане. До сього не може У. П. Р. тим більше допустити, що саме право українського народу на самоозначенє загрожено і нарушено актом 5. падолиста 1916, а потім намірами, виявленими в берлінських переговорах, на прилученє Східної Галичини й инших українських областий до будучої польської держави.

Далї висловлює У. П. Р. свій найглибший жаль, що при доконанім 3. с. м. виборі членів заграничної комісії австрійської делеґації наслідком становища німецьких міщанських партій не допущено заступника 3½ мілїонів галицьких Українців і голову У. П. Репрезентації. В сім неможливім до випрадданя поведеню бачить У. П. Р. акт національного насильства і очевидно намір виключити незалежне українське заступництво в сім великім історичнім моментї від участи в політично найважнійшій комісії делеґації. Повиненє більшости делеґації тим більше кидаєть ся в очі, що українські заступники Галичини, в котрій мешкає звиш 9/10 всіх австрійських Українців, завсіди мали представника в згаданій комісії. Супроти сього мусимо відмовити вибраному делеґатови Буковини п. М. Василькови права промовляти імєнем українського народу і тої части українського народу Буковини, котрої посол рівнож належить до складу У. П. Р.

Міністер війни про положенє.

В угорській делеґації виголосив міністер війни Штеґер Штайнер expose в якім згадав передовсім про упавших героїв і переслав привіт арміям, які стоять в полї. Опісля вказав міністер на недостачі, які з початком війни виявили ся в зброєню армії особливо артилєрії. Після другої рускої офензиви почала ся масова праця і криза була поборена.

У своїй промові вказує дальше міністер на те, що загалом число увільнених від служби військової виносить все ще 1 і пів мілїона людий. Бесідник з признанєм висказуєть ся про вірність і обовязковість официрів активних і резервових та про повну посвяту дїяльність санітарної служби. Опісля обговорював зарядженя, видані в справі уживаня военних бранців, яких число виносить нинї 10 000 официрів, один і три четверті мілїона жовнірів. Що до демобілізації заявив міністер, що військові інтереси будуть мусїти уступити на другий плян, щоби можна заспокоити господарські потреби, викликані конечністю відбудови господарства.

Міністер закінчив свою промову ствердженєм що завдяки подвигам славної армії і маринарки та жертвам населеня стоять нинї австро-угорські війска на всїх фронтах на терені неприятельськім. Міністер згадує про союзників і підчеркує конечність витривати дальше аж до осягненя наміреної цїли. Завданєм міністра є вдержати боєву силу армії.

Щоби сповнити те завданє, мусить міністер оперти ся на всїх верствах населеня. Міністер переконаний, що всї чинники й на дальше будуть змагати до тої цїли, якою є вдержанє величі і сили могучої Австро Угорщини.

Промову міністра приняли делеґати оплесками і окликами: Еліен!

Опісля ряд делеґатів звернув ся до міністерства в запитанєм. Між иншими член Палати вельмож Хорін з огляду на промови, виголошені в австрійській Палатї послів, яких цїль є вменшаи заслуги угорських війск в тенденційний спосіб домагав ся від міністра пояснень, в якім відношеню остає рекрутація армії на Угорщині до рекрутації армії в Австрії, в якім відношеню стоять втрати в людях на Угорщині до втрат в людях в Австрії, та яке є відношенє ранених і взятих в полон.

Міністер війни заявляє, що дасть делеґатови Хорінови відповідь щойно після одержаня подрібних дат, але тепер вже може він ствердити, що наведені пос. Єжабком дати не опирають ся на урядових жерелах, даних тому послови військовою управою. Нинї вже може міністер заявити, що число жовнірів в угорських країв є релятивно більше від числа жовнірів в Австрії, чого причиною є очивидно лїпша фізична здібність людий, покликаних до війська, головно зпоміж рільничого населеня на Угорщині і в Хорватії.

З парляментарної комісії для відбудови.

Безуспішні переговори з Угорщиною. Неважність коментарів до закона про военні чинитьби. — Субкомітет для виробленя закона про военні шкоди.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) На засіданю комісії відбудови краю почала ся дискусія над внесенєм д ра Левенштайна в справі приміненя закона про военні чинитьби і про заплату военних шкід. Представники правительства дали пояснення про так звані коментарі, видані до закона і подали до відома, що правительство рішило почати переговори з угорським правительством в справі заплати военних шкід із спільних фондів, одначе досї ті переговори не видали позитивного успіху.

Комісія приняла внесенє д ра Левенштайна, який заявив, що на погляд комісії коментарі, додані до закона про военні чинитьби, змінюють в богатьох точках сам закон, що отже, коли закон ухвалено в дорові конституційній, то

„Недовірчивий мужик“.

Се зворот, який з огірченєм кидаєть ся часто під адресою селянських і маломіщанських мас, Зворот сей опертий на дійсности а вона болюча і часто тяжкою перепоною в праци над народними масами на всїх полях національного житя. Дійсність та у одних викликає огірченє, у других саме сконстатованє факту з закрасною іронії, а у инших ще жаль що історія і обставини, серед яких живе наш нарід, так звихнули душу нашого селянина, що він недовірчивий навіть там, де ся недовірчивість шкодить йому самому.

Вглубившись однак в сей зворот, з'аналізувавши його в приміненєм до практичного житя, пошукавши за жерелами сеї „мужицької недовірчивости“, то приходить ся сконстатувати, що ся недовірчивість мужицька нїчо иншого, як конечна консеквенція обставин, серед яких живе селянин, консеквенція „хлопської льоґики“.

Поминувши се, що наш нарід ошукуваний все і всїми, як виказує історія, тими чинниками, які стоять пова народами, але часто ошукуваний і тими, котрі поставили собі за цїль працювати над народом і для народу, і котрі кровю і костю належать до него.

Вистарчить приглянути ся всякого рода вічам і зборам. Ініціятори тих же, щоби осягнути свою цїль при помочи селянських мас, валивають на ті маси гарними бесідами, пустими обітницями, в котрих здійсненє самі не вірять. Сходить з трибуни бесідник за бесідником з усміхненим виразом лиця, а що говорив проти свого часто, переконаня, видко в розмові, яку сей час в жартобливім тонї почав з другим інтелїгентом. Гра на чувствах і серцях мас. Цїль осягнена, котра була би певно осягнена і без тих високопарних обітниць. Час минає і показуєсь, що ті обітниці не сповняють ся, що мужика обдурено може не зі злоби, але з наївности. Та віра у нашого мужика дуже велика. Подібна історія повторяєть ся і раз і другий, і тільки раз ів, доки сей мужик не зробить ся цїлком пасивним, перестане брати участь в зромадженях, де його обдурюють, хоч цїлком не здобудеть ся на активний протест, щоб його уважано за людину, а не за що иншого!

А наші товариства, організації, котрі всї носять марку кооперації, що дїєть ся в них?

— Се кооперації лиш на зверх, внутр нї.

Се є дїла поодиноких людий і лиш так довго розвивають ся, як довго дотична людина веде ту організацію. Всї прочі члени се люди пасивні або несвідомо втягнена маса, при помочи різних средств, котра не партиципує в житю організації. Би тарчить, щоби дотична одиниця усунула ся, а вже ціла організація паде, або лиш pro foro externo істнує. Де причина? — Якраз в тім, що члени не знають ні цїли, ні средств, не інтересують ся а провід не задав собі труду зробити з членів дійсних кооператорів, щоби на них оперти житє організації. Так воно діється майже на всїх полях нашого національного житя. Втягаєть ся маси хвилевими обітницями, грою на чувствах і нервах, а розумінє річи — се річ другорядна.

Та ще пів біди коли в тих організаціях не заангажовані житєві інтереси мас.

Глянемо на наші молоді організації, котрих цїль: інтерес. Як такі, вони лиш кооперативні. Тай тут лиш назва кооперації. Щоби осягнути цїль при помочи мас, втягаєть ся ті маси обітницями зиску. Пасивний гріш, чи порува, втягаєть ся загал, обіцюєть ся зиски, словом представляєть ся лише добрі, позитивні сторони дотичної кооперації, а скриваєть ся негативні. Не даєть ся можности заінтересувати ся членам, а знов все спочиває в руках одиниць. Мужик несвідомо стає членом. Під впливом палких промов, обітниць світлого інтересу, на питанє: „годите ся?“ — „Так!“ — звучить відповідь, стягаєть ся удїли, а мужик, як не знав, так не знає: що, де, як, коли.

Несовісне поступованє одиниць, або брак досвіду, стягає кризу. Організація паде! Доходить се до відома членів, вони спішать вже не по варівок, а по ті удїли. Показуємо, що не лиш не дістане своїх гроший, але ще доплатить. Ходить мужик за панами, котрі обіцювали, забрали гроші, а ті уникають його. І він з власної практики пізнає тоді вже і негативні сторони кооперації, котрі передтим закривано перед ним несовісно. Лиш несовісним поступованєм се може назвати, бо коли відкрилоб ся всї сторони кооперації мужикови, так він або не приступав би, або, що певнійше, приступив би, але як свідомий член, слїдив би житє кооперації заангажований своїми жизненними інтересами і був би на все приготований, не тратив би віри в слова і добрі наміри провідників.

А спосіб говореня, і поступованя нашої інтелїгенції з мужиком, чи може на загал инший, як спосіб уживаний на зборах і в організаціях? — нї! подібний цїлковито. Інтелїгент привик бачити в мужикови дорослу дитину, з котрою годї говорити так, як з собі рівним, зрілим інтелїгентом. Він привик показувати мужикови лиш манячу „червону краску“, обіцювати, закривати дійсність, мов дитині, котра не в силї розуміти дорослих, словом, піддурювати мужика, не зі злоби, але з привички, наївности, мовби мужик неспосібний до иншого трактованя, а се зоветь ся говорити популярно.

394 30—45

КОЖДИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК „ДІЛА"

має наш внесок у своїх руках, тож просимо його виповнити і враз з зачетом грошевим переслати до

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

і його зміни мусять бути переведені в той сам спосіб і тому коментарі не мають ніякої правної сили.

Опісля вибрано субкомітет з 8 членів для нарад над предложенем закона в справі означення і заплати военних шкід. Комісія ухвалила висловити свій правний погляд, що заплата военних шкід обовязує спільно Австрію і Угорщину. До субкомітету увійшли між иншими пп: Кость Левицький, Лукашевич і Левенштайн.

Важні наради в Берлїні.

БЕРЛІН (Ткб). Гінденбург і Людендорф прибули до Берліна на конференцію з державним канцлером Гертлінгом.

Естонська репубика.

КОПЕНГАГЕН (Ткб) „Berlinske Tidende" доносить з Гапаранди: Естонський сойм рішив скликати конституанту, якій предложить ухвалу утворення самостійної естонської держави. Сойм ухвалив також, що найвисша власть остає тепер в його руках.

НОВИНКИ

Львів, 7 грудня 1917.

— **Канцелярійний стиль урядових писем станиславівського владики.** Ми одержали такий документ „грамотности": „Ч.. Д пись. — По оголошеню убіганя ся на опорожнену парохию в .... з прилуч..... деканату.... ц. к. староства повітового..... в речинци до убіганя ся на тую парохию визначем, із числа убігателів свої прошеня Нам предложивших, аби взглядному Колятору в цілі отриманя презентациной грамоти предложеним були, на підставі попереднього оцінення до тої парохії найбільше спосібних: I.. II... III.. (терно) 1.... 2.... 3.... 4.... 5... (спис кандидатів) і до того душпастирства спосібних узнавши, тижже П П. Патрон... і Колятор... реченої парохії для полученя і сюди впрост, або через дотичний Уряд деканальний надісланя презентациной грамоти, сим пи ьмом представляєм і вахваляєм. Станиславів, дня... 191..." І се письмо епископа реформатора канцелярії? Се справді ганьба!

— **В справі різдвяних відпусток для жовнїрів.** З Краєвої Канцелярії безплатної правної поради товариства „Просвіта" і „Сільський Господар" доносять нам: Началька військова управа поручила розпорядком в 3. грудня 1917 р. своїм підчиненим військовим командам, щоби ті в міру, як служба на се позволяє, удлати гакистам і мужві, що повнять службу поза фронтом три дневних різдвяних відпусток. Відпустки уділяти меть ся від 10. грудня 1917 р. до 3. січня 1918 року. Днїв подорожі не вчислюють ся, як рівнож не вважаєть ся сеї відпустки звичайною відпусткою. При уділюваню урльопів братиме ся на зглял в першій мірі хорих жовнірів, які пробувають в лічничих заведеных, відтак тих, які були в поли а вкінци тих, що давно вже були в дома. Першенство мають торговці і промисловці. При жовнірах реконвалесцентах мають лікарі осудити, чи уділене відпустки а слід за тим перерва в лїченю не вплине некорисно на їх здоровле. Пожаданим було би, щоби наша Парляментарна Репрезентація постаралася, щоби час різдвяних відпусток продовжити, що найменше по день 15 січня тому, що українські свята припадають по дни 3. грудня 1917 р.

— **Суперарбітровані учителї**, що бажалиб обняти посади на Волини, зволять вголосити ся письменно з докладною адресою і означенем відносин до війска Бюро Культурної Помочи, Львів. В. Дорошенко, вул. Чарнецького 24.

— **Надзвичайні Загальні Збори тов. „Сирітський Захист" в Перемишли** відбудуть ся в пятницю дня 14. грудня о 5 евентуально о 6 год. вечером в комнатах „Української Бесіди". На деннім порядку: 1) Резигнація виділу, 2) вибір нового виділу, 3) внески членів.

— **Не збогачуйте чужих асекураційних товариств!** Обезпечуйте ся в VII. военній позичці тільки в одиноким українським товаристві обезпечень на житє „Карпатія" у Львові, вул. Руська ч. 18. Нехай зиск з посередництва в VII. военній позичці збільшить українську економічну силу.

— **Кредит для міст на апровізацію** Галицьке военне заведене кредитове одержало повідомлене, що міністерство скарбу рескриптом з дня 23. падолиста уповажнило його до давання міським громадам в Галичині кредиту на цілі апровізації. Той кредит буде опроцентований на 4% і має бути звернений безпосередно по обороті сложеним то артикулу, закупленого з того кредиту, себто після продажі того артикулу, а найпізнійше в рік по одержаню кредиту. Галицьке военне заведене кредитове буде давати ті кредити на основі внесеня громад, в якім має бути докладно означена ціль кредиту, товарі, які мають бути закуплені та час, в якім громада сподіється товар розпродати.

— **Заминане водопроводів у Львові** З приводу втрачуваня води мешканцями у Львові, які випускаючи воду, думають, що таким чином здержать домашні інсталяції перед замерзненем, убуває із збірників центрального водопроводу богато води, потрібної для господарських, шпитальних цілий і на случай огню З тої причини у рава міста поручила від дня 6 грудня с. р., щоби вчаснійше замикано центральний водопровід і наслідком того буде доплив води здержаний від год 8 вечером.

— *Легітимації першенства.* Управа міста видавати буде окремі легітимації для вагітних і кормлячих матерій, щоби уделшити їм доступ до апровізаційних склепів і не виставляти їх на вижидане серед снігу і морозу. Легітимації, означені назвою першенства, видавати буде бюро видачі карт на основі лікарського свідоцтва. Ближші подробиці подасть комунікат міського господарського уряду.

— **Різдвяні ферії у львівськім університеті.** З приводу недостаточної скількости палива ректорат львівського університету зарядив на основі порядку міністерства просвіти, щоби сегорічні ферії різдвяні тривали від 15 грудня 1917 до 27 січня 1918 включно.

— **Обезпечене в военній позичці** полягає в тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родині на випадок вчасній шої смерти облігації военної позички Ся форма підписки военної позички для підписчика найкориснійша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички і для держави найвигіднійша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підпи уванію високої суми военної позички. Таким чином обезпечене в военній позичці се найліпша локація капіталу. Вправді корисно і в иншихтова ивах обезпечуватись та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації уділює Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ военних обезпечень) у Львові, ул Словацького 16.

394 B 2—5

Офензива у Фляндії і в Італії

Урядово повідомляють в дати 6. грудня:

З західного фронту: На півдні і на південний захід від Moeuvres здобули наші війска англійські рови і посунули ся аж поза дорогу що веде в Варайте до Камбре. Ворог відався на височині на північ і на схід від Flesquieres Ми посунули свої 10 кільометрів широкі лінії на 4 км вперед. Підчас відвороту ворог, о скільки дозволяв час, нищив оселї паленем і виладжуванем — Страти, які ворог потерпів у послідних днях, головно в лісї Bourlon, є незвичайно високі Число приведених з битви під Камбре полонених зросло на більше 9000, добича в гарматах 148, скорострілах 716

З італійського фронту: Переведений дня 4. с. м. наступ групи війск пол. маршалка Конрада на Сімох Громадах принїс великі успіхи. Австро-угорські війска здобули сильні італ. становища в горах Мелетта й удержали ся проти кількох протинаступів. Німецька артилерія співділала в боротьбах. Дотепер полонено 11.000 Італійців і здобуто 60 гармат.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 8. грудня 1917.

Нині: греко кат.: Климента і Пет. — римо - кат.: Н. З. Пр. Д

Завтра: греко - кат.: 27. Н. по Сош. римо-кат.: 2. Н. Адвент.

— **В суботу, дня 8 грудня 1817.** точно о 6. год. вечером відбудуть ся сходини членів „Академічна Громада" в льокали товариства, ул. Бем Ермолього (Панська) 11. А. На порядку дневнім справа „Просвітного Кружка". Просить ся о численну участь. Гостям раді! — Виділ.

— **Видавнича Товариство „Українська Літературна Скарбниця"**, створившене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові (вул. Руговського 22) ставить собі за мету видавати бібліотеку для дорастаючої молодіжи й кличе всїх громадян у свої члени задля підмоги доброму ділу. Членський уділ 20 К., вписове 4 К. Перший уділ має бути сплачений у цілости разом із вписом, дальші—довільними ратами На бажане висилають ся членські заяви і чеки для висилки гроший. Гроші треба посилати до Тов. Взаімного Кредиту „Дністер" на щадничу книжочку ч. 10.700 Дирекція: Юрій Рудницький, Д р Микола Чайковський.

— **Зі школи ім. Бориса Грінченка у Львові.** За старанем і приміром Вп. пана, Леонтина Добрянського, начальника кондукторів, і при помочи п. Михайла Ткачика зложили на школу ім. Бориса Грінченка збіркою пушками отсї панове кондуктори в коронах і сотиках: нач. кондукторів Вп. п. Леонтин Добрянський 80·—, Михайло Ткачик 18·—, Смижук Микола 9 34, Слобода Володимир 13 55, Білецький Теодор 12·55, Мельник Іван 7 59, Лісковацький Оликсандер 8 15, Селїг Маркус від себе 10·—, Ганкевич Осип 22 52, о. Гуменяк від себе 4·—, проф Грегоринський від себе 2 —; разом 194 К. 84 сот.—При нагоді загальних зборів „Сокола III." дня 18. падолиста с. р. зложили на ту саму ціль ті Вп. пп. добродії в коронах: Лучечко 5, Буфан Микола 10 Кобзар Микола 10, Чорній Андрій 5, Хилій Роман 5, Тисовський Василь 2 Гайоха Дамян 2 Москалюк Володимир 2, Ковак Яків 4, Кінка Матвій 5, Москалюк Марія 2, Клос Стефан 10, Сопрун Ілія 3, Гавилко Михайло 10, 10, Надрічний Теодор 10 Корейба Григорій 1, Соротюк Гнат 2, Бурка Михайло 5, Клюн Григорій 4 Грень Іван 10, Карабин Теодор 5, Бербека Тимофтей 5, п. Музикова з доньками 2, п. Харкевичева 1, п Лукіяновичева 1, п. Радиївна Олена 4 Харкевич Володимир 1, Гавур Михайло 2, п Даник Марія 4 Гнатюк Стефан 4, п. Ольга Долганівна 2, Лісковацький Олександер 2, Півень Теодор 10, п. Агафія Мартинюк 1, п. Долганова 2, о. Спитковський 2, Долган Дмитро 2, инші члени „Сокола III." 26; разом 183 К. Крім сего надіслав почтою о. Іван Парасович з Гійча 10 К, Андрушків Володимир 1 К. — За сї щедрі дари на так хосенну ціль складає Управа школи в імени учащаючої молодіжи шкільної сердечне „Спасибі". Микола Петрів, управитель. 492 1—1

Особливо тепер, де тільки питань ставляє селянин, переважно в справах економічних, дається йому відповіди обдурюючі, а се часто в тій ціло, щоб стягнути його до організації обігниці не сповняють ся, праця, за яку побрало ся „поперте" від мужика не принесла йому хісна, і він робить жест рукою: „І ті обманули", і стає недовірчивим мужиком".

Так на загал поступаєть ся з мужиком, так його виховуєть ся.

Чи сей спосіб веде до цїли? — Се спосіб корисний і добрий для тих, котрі хотять бути демагогами, хотять осягнути хвилеву ціль, а обоясні їм наслідки демагогічної праці. Поверховність, гра на нервах товпи, підаурюване, може удержатись лиш хвилево, а ся метода о суду гідна, коли мають ся за ціль виховати карні народні кадри.

І се правда, що мужик се доросла дитина загально, у котрої і брак образованя ширшого і укультуризованя, а однак се дитина, котра має на стільки вродженої інтелігенції, що з'уміє зрозуміти і тяжкі проблєми, заглянути і страшній дійсности в очи, зрозуміти трагедію, яку часто уряджують нашому народови вороги, а лиш треба розуміти і з любовю ввести його в ті річи.

Демагогія, поверховність і піддурюване хоч не злобне, але як кажеть ся з конечности принесе нам хвилеві сукцеси, однак не вихованем карних кадр і не не створимо правдивих кооперативних організацій, а лиш зробить ся мужика ще більше недовірчивим Розвій організацій не буде ішов в парі з вихованем мас народних, а в слід за тим він припинить ся і посиплеть ся з огірченем закид „недовірчивий мужик".

всьний.

Складайте всї ощадности на 7 позичку военну!

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ом до скорого, побідного заключеня війни через обезпеченє на случай омерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпеченє виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 28—45

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

496 2-10 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

Філія Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар“ в Угнові

пошукує 495-2—2

урядника до провадженя канцелярії правної поради.

Платня після умови. Зголошеня слати до філії.

Нагурський Іван голова. **о. Н. Тисович** секретар.

-Переробляє капелюхи-

також **футряні**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 2—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Панночка, донька священика, шукає у Львові, близько головиої почти помешканя з харчом від 1. січня 1918 Зголошеня: Дверник почта. 491 1—2

Конципієнт з однорічною практикою приймe сейчас посаду у адвоката. Зголошеия з услівями приймає: В. Б. в Тисьменици. 490 1—1

ДЯК нежонатий, вільний від війска, шукає місця. — Ласкаві зголошеня з поданєм услівій приймає в чемности о. І. Новосад — Львів, вул. Мучна ч. 8. 485 3—3

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понидто видано твори клясиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Порто звич. 30 с. пор, 60 с. 361 5—10

Відтяти і післати на адресу: **„КАРПАТІЯ“ Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові, ул. Руська ч. 18.**

Місце зголошеня:

Число внеску: .....

Число поліси: .....

496 1—5

ВНЕСОК на обезпеченє воєнної позички.

I. а) Імя і назвиско особи, що має обезпечити ся?	в)
б) Єї званє?	б)
в) Точна адреса?	в)
г) Коли і де роджена?	г)
II. а) Чи особа, що має обезпечити ся, вовсїм здорова?	а)
б) Які **недуги** перебула протягом послїдних 10 літ?	б)
в) На яку недугу хорує тепер? (недуги або окалїченя).	в)
г) У котрого лїкаря або в котрім шпиталї тепер лїчить ся?	г)
ґ) Чи були в єї родинї случаї **сухіт**, або иних дїдичних вглядно заразл. недуг?	ґ)
III. На яку суму обезпечуєть ся?	..... ном. варт. VII. австрійської 5½%-вої, вільної від оподаткованя амортизаційної позички.
IV. а) По кількох літах має ся безумовно перестати платити премії? По 15, 20, чи 25 літах?	а)
б) Як має ся платити премії почавши від **другого** року обезпеченя? річно, піврічно, чи чвертьрічно?	б) (½, ¼) річно.
V. Чи не відкинено внеску на жадане обезпеченя особи, що має обезпечити ся? коли і в якім Товаристві?	
VI. Чи обезпечена особа повинть військову службу:	а)
а) у нутрі краю?	б)
б) в етапній области?	в)
в) на фронтї, в операційнім теренї при армії в полї?	г)
г) в якім характері службовім?	ґ)
ґ) при якім родї оружя?	

Як задаток вложено квоту К ..... Поліcу викупить Пан Панї ..... в .....

1. Стверджую своїм підписом, що на поставлені менї питаня **відповів я основно і правдиво**. 2. Відомо менї, що обезпеченє є **неважне** в случаю поданя **неправдивих** даних про **стан здоровля** обезпеченого. 3. Услівя обезпеченя, як також доповняючі додаткові услівя обезпеченя воєнної позички я приняв до відома.

..... дня ..... 191.....

Підпис особи, яка мав обезпечити ся: Підпис обезпечаючого: Підпис заступника Товариства:

.....

Відповідає за редакцію **Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 290. (9.542) Львів, неділя 9. грудня (23 падолиста ст. ст) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ей місце 60 с. в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по новинах 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 8. грудня 1917.

Від хвилі, коли „Lokalanzeiger" оголосив, що в Берліні згодили ся на „австрійсько польське" полагоджене польської справи,—тактикою австрійських Поляків супроти Українців стала самопевність. Поляки старають ся переконати нас, що прилучене Східної Галичини до Польщі є справою порішеною; старають ся посіяти серед нас зневіру, що, мовляв, нічого нам уже проти того рішеня не поможе; старають ся таким чином спаралїжувати нашу енергію до противділаня і зробити нас податливійшими до згоди на таке рішене нашої будучности. Рівночасно появляють ся в енунціяціях польських політиків і в голосах польської преси залицяня до польсько-української угоди, обіцянки, що польська держава дасть нам усе, що тільки можна дати національним меншостям. Рівнобіжно в сими публичними залицяннями йдуть також ріжні приватні заходи, щоб ріжними дрібними уступками (іменованями й авансами урядників, прихильним полагодженєм ріжних просьб і т. п.) вплинути на податливійші одиниці серед нашого загалу в угодовім напрямі.

Словом, хотять нас переконати, що иншого виходу для нас нема, і посіявши таким чином серед нас зневіру, виступити в ролї великодушних добродіїв. Апуж знайдуть ся мало віри, які в кінци скажуть: коли маємо вже йти під Польщу, то ліпше з чимсь, ніж без нічого!"

На сю тактику Поляків звертаємо увагу нашого загалу — з завивом протиділаня всіми силами тій зневірі, яку хотять посіяти Поляки в наших рядах.

Перше всего — звідки та самопевність, що при перебудові Европи все станеть ся так, як сього бажають собі Поляки?! Що Поляки хотять Східної Галичини й инших українських земель, се ми знаємо. Але чи дістануть їх, — се инше питане. Право самоозначеня народів усе таки не є тільки пустим звуком. І коли ще можна зрозуміти, що старі держави будуть боронити ся проти того, щоби в ім'я сього права нарушувати їх будову, то при будованю нових державних організмів се право таки мусить бути зберігане.

Ні, для польської самопевности нема ніякої основи і Поляки се добре знають. І не про самопевність, а про велику непевність свідчить се, коли вони зачинають залицяти ся до нас. Ходить їм о се, щоб могти виказати ся перед світом, що вони вміють полагодити українське питане. Адже висловляв надію віденський кореспондент польоноф льського „Berliner Tageblatt-у", що між Поляками й Українцями може прийти до згоди, бо Українці нічого не мають проти польського народу, тільки проти польської шляхти.

Тимчасом в дійсности не ходить о вле чи добре польське правліне, тільки о те, що ми взагалї до польської держави належати не хочемо. Хочемо мати свою українську державу, не згинати шиї під ярмо якої небудь (хоч би й найласкавійшої для нас!) чужої державности.

Уявім собі, що польська „великодушність" дійде справді до крайних границь, що Східна Галичина стала би окремою автономною українською провінцією в Польщі. Щож з того?! Все таки се буде польська провінція; правити нею буде польський королївський намісник; на українськім населеню її буде лежати пятно польської державної приналежности; українська молодіж буде служити в польськім війску! Чи знайдеть ся хтось між нами, що згодив ся би на таке упокорене українського народу супроти польської державности?! Там, за кордоном, буде вільна українська республика, а ми, Українці Галицької землї, маємо бути підданими польської держави!

Словом, нема таких уступок, нема таких свобід, якими можна би нас приєднати для польської державности. Свобода і незалежність народу, єдність усіх його частий, — се таке безцінне добро, яке нічим не дасть ся заступити.

І на віденсько берлінські пляни і на польську самопевність і на польські залицяня український нарід Галицької землї, може дати тільки одну відповідь: „Не підемо під Польщу!" Ся відповідь, нестертими буквами записана в кождім українськім серци, повинна в сю переважну хвилю лунати так голосно, щоби її почув цілий світ, щоби ніде не було ніякого сумніву, що ми своєї шиї в ярмо польської державности вложити не дамо.

Битва за Київ.

Повна побіда Українців.

Над кордоном, 4. грудня 1917.

Між 5—10 падолиста прийшло в Київі між большевиками і меншевиками до оружної розправи. Українці стали по стороні большевиків і се рішило побіду. Вони заняли арсенал, укріпили його довкруги дротяними засїками, окопами і кулеметами. Звідкись роздобули артилерію і остріпювали через 3 дні Хрещатик, де укріпились меншевики. Меншевики робили приступ на арсенал і їх богато убито. З цілого Київа зроблено кріпость і там вела ся справжня війна—а більша, як тепер на фронті. До меншевиків прилучили ся кадети і всї инші елементи, ворожі українському рухови. Офіціяльно представлено се як боротьбу між большевиками і меншевиками, та в дійсности була се боротьба між українством і московськими централістами.

Цікаво, що до тих „меншевиків" прилучились наші полонені Чехи і галицька кацапня.

Конець кінцем Українці побідили і обняли власть над Київом. Щоби не поширювалась меншевицька пропаганда серед війск київського військового округа обняли вони також і команду цілого округа. Щоби до Київа не приїздили непевні елементи, обняли команду зелїзничого двірця.

Зелїзнична служба в українських областях майже вся в українських руках, виключно в українських руках всї лінії, що ведуть на фронт.

Се фактичне перенятє власти Українцями потягнуло за собою той наслїдок, що заступники антанту зачали шукати до них зближеня.

Українські війска на фронті за почином У. Ц. Ради і з власної волї самі організують ся. Так прим. російська 56. дивізія піхоти стає на очах українською. Українці в тій дивізії всї ворожі їм елементи заставляють мовчати. Москалї звуть Українців проклятими хахлами, що їх невимовно обурює; Українці їх кацапами.

Кацапи заявили, що підуть на кавказький фронт, а хахли нехай самі боронять свою „хахлацьку область".

Переговори про завішене оружя.

Берлін, 7. грудня 1917.

Бюро Вольфа доносить:

Заступники чотирьох союзних держав і оставші члени російських делегацій відбували вчора перед і по полудни комісійні засїдання, на котрих замкнено редакцію протоколів із засїдань та вступні праці на найближші повні засїдання.

Міністерська комісія для розслїдженя південно-славянських жалоб.

До „Neue Fr. Presse" доносять в Грацу:

Дня 2. грудня прибули сюди секційний шеф д-р Алексі, відпоручник міністерства внутрішних справ, міністерський радник Куліч з президії міністрів і віцепрезидент долїшно австрійської Ради шкільної краєвої д-р Брайтенбах в заступстві міністерства просвіти. Згадані високі урядники задержать ся кілька тижнів в Стирії, Каринтії, Країні, Побережу і Дальматії, щоби там на основі окремого поручена правительства вести слїдство про всї факти, наведені в парляментарних інтерпеляціях південно славянських послів, які відносять ся до поведеня властий супроти хорватської і словінської людности підчас війни.

Міністерська комісія вивінувана широкими повновластями і має за своє завдане через безпосередне переслухуване населеня про кождий поодинокий факт, наведений в згаданих інтерпеляціях, ствердити дійсний стан і зложити про се звіт правительству. Комісія буде займати ся тільки тими жалобами, яких предметом є поведене цивільних властий в населенем, бо жалоби проти військових органів буде розглядати окрема військова комісія.

Вислїд дослїдів міністерської комісії стане в своїм часї основою для відповідий правительства на згадані інтерпеляції, в першій мірі інтерпеляції пп. Вереговшка і Корошеца, внесені на засїданях парляменту дня 3. і 7. липня с. р. Як зачувати, висилка окремої міністерської комісії наступила на домагане південно славянських послів, які жедали, щоби слїдства про їх жалоби не передавати місцевим органам полїтичної адміністрації, бо вони про обективність тих властий сумнівають ся.

Сполучені Держави виповідають війну Австро-Угорщині.

ЛЬОНДОН (Ткб). „Ceutrals News) доносить з Вашингтону під датою 6. с. м.: Резолюція комісії палати послів для заграничних справ звучить так:

Тому, що австро угорське правительство супроти правительства і народу Сполучених Держав через зірване дипльоматичних зносин і попираня німецької політики в справі підводних суден, політики Німеччини, з якою є Америка у війні, виступила в ворожий спосіб і тому, що Австро Угорщина дала своїому союзникови всяке поперте до дальшого веденя війни на морю і суші в правительством Союзних Держав, збори конгресу Сенату і палата послів ухвалюють, що від дня 5. грудня с. р. в полудне істнує між Австро Угорщиною і Сполученими Державами воєнний стан. Уповновласнюють ся президента, щоби всї оружні сили Америки на суші і мори, всї помічні засоби, які має правительство до розпорядимости, ужив у війні з Австро Угорщиною аж до доведеня боротьби до успішного кінця.

АМСТЕРДАМ (Райтер). З Вашингтону доносять: Конгрес виповість війну Туреччині і Болгарії доперва тоді, коли президент буде се вважати за відповідне, бо тепер вважає се Вільзон нерозсудним.

Ґраф Чернін про мир.

В заграничній комісії угорської делеґації.

(ТКБ). *Відень, 7. грудня 1917.*

В комісії заграничних справ угорської делеґації вела ся далї дискусія над exposé міністра заграничних справ.

Гр. Тіса заявляє, що полагодженє балканської справи вважає можливим, що Сербія, віддавши Болгарії всї области, до яких має

Читайте! Підписуйте!

462 Б 12—?

Внесок, який є видрукований в нинішнім числі „Діла“ про обезпечене на житє в сполуці з VII. военною позичкою в

Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

Болгарія правні претенсії, малаб бути злучена з Чорногорою. Однак значні сумніви мав бесідник що до признаня Сербії частини побережа.

Міністер заграничних справ гр. Чернін у відповіди на виводи поодиноких бесідників виступає проти сего погляду, начеб з причини неясної бельгійської справи серед антанту, продовжила ся війна. Держави антанту знають вовсім добре становище Німеччини. Антант не дозрів до мира. Міністер пригадує заяву д ра Кільмана, що нема ніякої перешкоди для заключеня мира, крім Ельзаса і Льотарингії. Антат може се слово взяти за точку виходу й домагати ся, щоби його замінено в діло. Тоді покажеть ся, хто бажає мира, хто ні. Можна би навести безліч примірів, що західний антант не дозрів до мира. Чомуж не відповів на ноту папи, чомуж міністри Франції та Англії ставлять що дня внесене за війною? Що тикаєть ся помочи, якої вижидає антант від Америки, покликуєть ся міністер на слова найповажнійших військових осіб, які вважають американську поміч, на яку числить нині антант, виключеною.

Що до скептичних поглядів на справу розброєна і міжнародного военного судівництва, підчеркує міністер, що стоїть на становищи, що в будучности не будуть могли вдержати ся більші зброєня, бо в противнім разї кошти зброєня прибрали би такі фантастичні розміри, що стали би ся неможливі, або також Европа мусїла би стати ся одним великанським варстатом для цїлий зброєня. Не тільки ми, а цілий світ мусить шукати виходу з того положеня. Вже зменшене небезпеки війни в будуччині буде великим успіхом. На запит що до впливу обох правительств при мирових переговорах, міністер заявляє, що мирові переговори будуть ведені при співучасти обох правительств, як приписують угодові закони. Міністер болїє, що в важних причин нова угода межи Австрією і Угорщиною не могла прибрати остаточної форми ще перед мировими переговорами, але оба правительства будуть все мати спромогу обявити свої бажаня в справах, які є в звязи з заключенем мира.

Міністер є глибоко переконаний, що закінчимо війну в почесний спосіб та що удасть ся нам осягнути визначені цїли, а є переконаний, що не стоїмо ще при вінци. Бо є загально звісно, що західний антант буде всїми способами пробувати перебити змаганя Росії до мира і що будемо мати великі трудности, які треба буде побороти. Бажаємо негайного мира, коли се можливе — загального мира. Не хочемо пробувати відлучити Росію від її дотепарішних союзників, але дорога до загального мира мусить вести тільки через Росію, бо Росія є одинокою державою, яка склоняєть ся до заключеня мира. Условя мира, на підставі яких ми готові нині переговорювати, є загально звісні. Не домагаємо ся ні анексій, ні рекомпенвати і стоїмо на становищи, що як Росія, так і ми мусимо мати суверенне право управильнити самостійно наші внутрішні справи. Коли Росія бажає дійсно мира — а нема сумніву, що його бажає — в такім разї потрафить вияснити союзникам своє становище.

Бесіду міністра повнято оплесками.

По кінцевім виводі референта, приняла комісія звіт спр воздавня і його внесенв, щоби міністрови заграничних справ ухвалити довіре.

Принято також домаганє гр. Тіси, щоби прилучити уступ який говорить, що супроти тих держав, які бажають вести двої війну, наша готовість до мира й наші відносини будуть змодифіковані, евентуально, що за ті жертви, яких від нас вимагаєть ся, буде ся жадати від шкодованя.

На тім засіданє замкнено.

Українська опїка над сиротами.

Українське Краєве Товариство охорони дїтий і опіки над молодіжю переводить саме организацію своїх філій в краю. Засновано вже філії в Бережанах і Тернополї, організують ся дальші філії в Городку, Долинї, Дрогобичи, Краківци, Камянцї струмиловій, Мостах великих, Сколім, Станиславові, Сяноцї Стрию, Жовквї, Журавнї, Яворові й Угновї. На жаль з 28 повітів, куди вислало Краєве Товариство до тамошних віднійших громадян інформації про заснованє філій з готовими другами, доси не наспіла ніяка відповідь. До тих громадян висилаєть ся прошенє з Краєвого Товароства, щоби, як що не бажають присвятити свого труду українським дітям, донесли принайменше про те управі згаданого Товариства.

Одним з перших завдань філій У. К. Т. охорони дітий буде вести сиротські захисти, такий захист веде вже терноп льська філія, істнуючі захисти в Бережанах, Долинї, Камянцї струмиловій, Журавнї переберуть дотичні філії у свою управу. Для вимбразуваня осіб, які вміли би вести вихованє дітий в сиротських захистах, буде уладжений у Львові окремий курс від 1. сїчня 1918. Незасібним кандидаткам на курс Товариство поможе грошевою підмогою.

До всеї суспільности відкликаєть ся У.К.Т. охорони дітий (у Львові ул. Домініканська 11), щоби пособляла його праці над вихованєм українських сиріт та не жаліла свого труду ні грошевих фондів для Товариства в тім гарнім почуваню що приносять їх в жертву українській дитині.

Промова Вільзона.

ВАШИНГТОН (Ткб). З промови Вільзона на конгресї належить навести ті уступи:

Ми не завидували Німеччині поводжень, які осягнули своїм спритом, пильністю та знанєм. Ми не ставали їм на дорозї, були радше склонені їх подивляти. Німеччина збудувала правдиву всесвітну торговлю і промисл. Ми вдоволили ся тим, що йшли на взаводи з ними в промислї, просвіті й торговлї. Але з хвилею, коли Німеччина затриумфувала, скинула миску, показуючи те, на що світ ніколи не позволить, щоби через те висадити з сїдла найбільше зненавиджених конкурентів, яких не могли побороти. Мир, який ми заключемо, мусить усунути се безправство, мусить освободити гарні і щасливі народи совістної Франції і Бельгії з під пруської руки, але мусить також освободити Австро Угорщичу, Балкан і Туреччину так в Европі як і в Азії від безстидної військової та торговельної гегемонії пруського самовладства.

Однак мусимо сказати, що не бажаємо ослабленя Австро Угорщини (Тут уступ телеграми незрозумілий) Нїщо нас не обходить, що вчинить Австрія зі своїм власним житем, абб вчинить під політичним взглядом. Не маємо наміру Австро Угорщині що небудь диктувати, але хочемо заждати, щоби сама взяла в свої руки свої руки свої всї справи, великі і малі.

Надіємо ся, що народам Балкану і турецької держави буде дане право і нагода уложити своє житє без натиску, несправедливости й приказу чужих дворів і партій.

Супроти Німеччини маємо ті самі замїри. Не можемо її кривдити й мішати ся до її внутрішних справ.

Ніхто не загрожує істнованя і независимости вільного німецького народу. Було би найгірше, коли б показало ся неможливим допустити його до спільної форми правлїня, коли б по війні мав далі жити під панованєм інтриганів, яким залежить на тім, щоби закинути світовий мир, жити під такими мужами або під панованєм таксї кляси, яким инші народи не могли би довіряти. В так лихих обставинах було-би нтможливо допустити Німеччину до свобідного господарського обороту.

Мусимо основно усунути всї перешкоди, мусимо всї наші заряджена примінити до того, щоби підпирали повне і свобідне ужитє наших сил як держави, ведучої війну. Дуже важною перешкодою в тім напрямі є те, що ми є на ворожій стопі з Німеччиною, але не з її союзниками. Тому горячо порученю конгресови негайне проголошенє военного стану між Сполученими Державами і Австро Угорщиною. Австро-Угорщина в тій хвилї не в паном у себе, але вазалем німецького правительства Австро угор-

Ляхове (Лядь)-Поляне-Червона Русь.

Прямо, прикро дивити ся на упадок польської історичної науки. Де ділись часи Наруше вича, Лелевеля, Шайнохи, Бельовського, та ще й новійших: Ліського, Павінського, Корвона... Деякі держать ся осторонь, але навіть такі, як Брікнер, Войцеховський, Фінкель пішли більше менше на вислуги дуже дрібної, поземої, шовіністичної політики. І давнійше говорили деякі „cjczyzna“, а мали, вітхаючи побожно, на думцї все нові добутки на сходї, та все-ж числили ся сяк так з жерелами, говорили щось про культуру, „wolność, równość, bratersiwo“, — тепер же падуть останки точности, етики, стриму.

Краківський „Kurjer illustr. codzienny“ в 29. м. м. виступив з статейкою, в котрій — не знати, по котрій вже раз — якийсь польський „учений“ (звичайний дневникар на те би не зважив ся) заперечує Руси Україні всяке право до її історичної території, не то до Галича, але й до Київа: все те була Польща! Основа виводу така: наша київська літопись містить ся над Днїпром і Вислою Полян, отже до Днїпра сягали Поляни = Польща, ляцька Польща. Русь прийшла з півночи, з Новгороду, прийшов Рус Олег, винищив Полян, і звідси взяла ся над Днїпром і подальше Русь, а на відбитих Лязам землях установила ся Русь якусь Русь Червону, Україну і т. и. Отсе найновійша польська, пильно й рішучо голошена теорія, що переступила вже й пороги університетські і стала аргументом дипльоматичним. Вона має бути тепер оружем в руках кождого „освідомленого“ патріота.

Отже треба їй хиба приглянути ся.

Отже Поляне — то ще далеко-далеко не ляцька Польща, і то не тільки над Днїпром, але й над Вислою — ні! І не так то вовсім без причини гонив Богдан Лехів за Вислу. Ще й нині сягають українсько-руські оселї, за Бугом і Нарвою трохи не до самої Висли. Недалеко Висли, в Дорогичинї, коронував ся Данило; мішані, українсько білоруські говори сягають (як видно з самих польських публікацій (chodziw chodzil і т. и.) пова Тарнобржег, трохи не під Краків (чому не Крокiв, коли се ляцька Польща?), з другої-ж сторони сягали далеко пова Краків границї колишнього велико моравського князївства. Назви місцевостий, мимо довгого польського панованя теж не дуже польські прим. Люблин (Lubin! lubię — люблю, з нашим л). Як раз ляцька Польща підбила чужі не ляцькі землї і зробила з них т. зв. Малу Польщу.

Літопись кладе над Вислою Полян, се правда, але властиво сидїли там головно Мазовшане, Мазури, а вони також ще не ляцька Польща. Мазури — від мази (були там і є ще, великі лїси, вираблялась мазь), щось так як наш Смоленск від — смоли. Що йно пізнійше усадовила ся між Мазурами ляцька Польща, та постійно — що йно в початком XVI. столїтя, по смерти послїдного окремого мазовецького князя стала би згодом столицею ляцької Польщі— мазурська Варшава. А поляне — щож?—від поля, хлїбороби! Геродотові ἀρατῆρες.

Первісна ляцька Польща повстала над Одрою і Вартою, там де Познань, Гнезно. А звідки приняла ся назва Польща? Polonia? Се не ясне доси, та була в сім мабуть та сама хитра політика підбою, що її опісля примінювано безоглядно до Литви й Руси. Славяне над Одрою й Вартою звали ся всяко, на пр. Куявяни (назва, що дуже пригадує арабську назву Киявн — Куява, маб. те саме, що київський „Поділ“). Але прийшли над Одру і Варту якісь Ляхове, Лядь, оснували державу, і по всяких (Попядь, Пяст) повстала ляцька Польща.

Назва Ляхів в самій Польщи чомусь пропала, дуже скоро, та наші українські літописи постійно звуть Поляків Поляків — Ляхани, а прикметник від Лях звучить у них лядський, а не ляшский. На Лядь (з носовим я, Lechici, не Lechici) вказує рішучо й угорська назва Поляків: Lengyel!

Щож се за Лядь? Рішити се не легко, та кинути думку, без дальших претенсій, хиба можна. До польського союза народів, що повстав десь вже в II. ст. по Хр., належали народи всякі, германські і словянські, а може й инші. Лучила їх може спільна культура, віруваня, установи суспільні, цїли підбою, а згодом і пануюча мова. Були там і Лангобарди і Руби. По упадку Готів (через Гунів) розійшлись отсї народи по всій Европі, від Еспанії по Новгород і Пельопонез, осїдали часто в порозумінню з иншими народами тих земель і їх пануючими, затягались в військову службу (Варяги в Царгородї) Наймали їх богаті міста (Новгород Великий), де вони потім брали перевагу й панували, на скільки ради неради не змішали ся з тубанцями. Отак явили ся Варяги — Русь (Руби?) на Руси — Українцї. Столицею Ругів був якийсь час — Відень.

Лангобарди уважали ся одним народом. Та стверджено се вже давно, що були се два народи: Лянги і Барди (може Лужане й Бродяни, з над балтійського побережа, де по них доси слїди є). Лянги мали окрему державу, в VI. ст., там де тепер угорські словаки (Langarizo = Тренчин була їх столиця), воювали з карпатськими Гепідами, часть пішла до Італії (Льомбардія) та часть могла посучутись над Ватру й Одру.

Ів. Корменко.

КОЖДИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК „ДІЛА“

394 31—45

має наш внесок у своїх руках, тож просимо його виповнити і враз з зачетом грошевим переслати до

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

ське правительство не діляє по власній волі, ані по бажаню і чувствам власного населеня, а як знаряд иншого народу. Мусимо вважати осередні держави як єдність, инакше не можна вести успішної війни. Те саме заключене мусїло бо вийти що до Туреччини і Болгарії. І вони є знарядом Німеччини, але ще не стоять безпосередно на дорові акцій, які є для нас конечні. Підемо там, де пхнуть нас вимоги сеї війни.

Здаю собі ясно справу з того, що на тім засіданю конгресу цїла наша увага мусить бути звернена до скорого і успішного переведеня великого завдання, якою є виграна війни. Можемо те вчинити з тим більшим запалом, що та війна є для нас війною за найкращі принципи, та що не кермуємо ся самолюбною жадобою добичи, то ми і цїлий світ знаємо, що нам війну накинено. Осередні держави мірять в само сердце тих всїх ідеалїв, з які ми віримо. Їх спосіб веденя війни є наругою над всякими основами людяности й лицарської чести.

Каледін перед пораженем.

СТОКГОЛЬМ (Т. пр.) „Правда“ доносить, що вістка про похід військ Каледіна є тенденційною видумкою. Противно, Каледін находить ся тепер в лихім положеню, бо втратив донську область і крім сего є окруженый військом большевиків і громадами хлопів. Він вміряє до Ростова над Доном, який має бути сильно загрожений.

НОВИНКИ

Львів, 8 грудня 1917.

— **Вже оплачуємо польського міністра!** Як доносять польські дневники, директор Краєвого Банку п. Стечковський одержить теку польського міністра скарбу і перенесеть ся в найблизшім часі до Варшави. З огляду на те, що польський скарб не в силї ще оплачувати своїх міністрів, п. Стечковський рішив ся не „рвати всїх звязків“ з Краєвим Банком для Галичини і, одержавши відпустку як його директор, застеріг собі дальшу виплату своєї директорської платні, яка виносить коло 60 000 К. Таким чином вже нині український податник в Галичині оплачує польського міністра... скарбу.

— **Воєнна оплата.** Краєва комісія причинкова не урядує вже другий місяць. В падолисті не урядувала вона, бо акти її перевожено, тепер не урядує, бо — відказують її урядники — нема вугля. А прошеня о причинки найбіднїйших жінок і дітий жовнірів які вустрічають вже четверту воєнну зиму, можуть очевидно підождати. Нїкого се не журить.

— **Нова емісія акцій Земельного Банку.** Долучуючи до сього числа проспекти Земельного Банку з оголошенем нової емісії акцій (3950 штук на суму К. 1,580.000) до висоти 3,00.000 К., горячо поручаємо нашим читачам, взагалї свідомому громадянству взяти участь в тій підписї в як найширшім обемі. Обовязком нашої інтелїгенції є притягнути до субскрипції як найширші верстви населеня, щоби наш Земельний Банк був справді народним банком. 494 1—1

— **Концерт.** В честь Ексц. Митрополита Андрея гр. Шептицького відбудеть ся в середу, дня 12. грудня 1917 року, в салї „Музичного Товариства ім. Лисенка“ заходом Комітету „Живого Памятника“ при участи мішаного хору „Львівського Бояна“ і хору питомців духовної семинарії концерт з отсею програмою: 1. а) Лисенко: „Камо пойду“. б) Бортнянський: „Слава во вишних Богу“ мішаний хор тов. „Львівський Боян“. 2. Промова. 3. а) Johann S. Svendsen: „Romanze G-dur“, б) F. Drdla: „Souvenir“ скрипкове сольо, Северин Сапрун. 4. Бортнянський: „Гласом моїм“, мужеський хор питомців дух. семинарії. 5. Шуберт: „Симфонія“ орхестральний кружок. 6. Ф.лярет Колесса: „Тим що упали“ — муж. хор питомців дух. семинарії. 7. Богдан Лепкий: „Молитва“, виголосить Стефан Венгринович. 8. Cherubini: „Ave Maria“ — сопр. сольо з достроєм скрипки і фортепяну: п на І. Туркевич, п. Криштальський і п на Ст. Туркевич. 9. Топольницький Шевченко: „Хустина“ — міш. муж. хори і соля: тов. „Львівський Боян“. Дірігент хору тов „Львівський Боян“: о. проф. І. Туркевич. Дірігент хору питомців дух. сем: Володимир Майба. Фортепяновий дострій: п. Б. Домиалик. Початок точно о 7½ годині вечер. Добровільні датки на „Фонд для українських сиріт ім. митр. Шептицького“ приймаєть ся.

— **З Товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили.** В неділю д. 9. грудня с. р. відбудеть ся в малій салї Інституту ім Миколи Лисенка виклад п. д ра Остапа Макарушки на тему: „Найважнїйші моменти з історії виховання“. Початок точно о год. 3 30 по пол.

— **Українську бібліотеку для дорослої молодіжи** і родин починає видавати о. д-р Застирець. Перший том, драма Ост. Я. Партицкого з часів мира і війни вже друкують ся. Дальше підуть повісти, новелї, укр. література, історія грецько римської фільософії і ин. Предплату 12 К. прийма видавець о. д р Застирець, Львів, І. академ. гімназія.

— **Одиноке українське товариство обезпечень на житє „Карпатія“** у Львові (ул. Руська ч. 18) розіслала по цїлім краю друки на обезпечене в VII. воєнній позичцї. Хто таких друків не дістав, а хотїв би обезпечити ся в VII. воєнній позичцї або розвинути в сій справі ширшу акцію, нехай звернеть ся до дирекції „Карпатії“. Всім тим, що хотять підписати VII. воєнну позичку, звертаємо увагу, що найкориснїйшою формою підписки є обезпечене в воєнній позичцї. Що кождий Українець повинен обезпечувати ся в воєнній позичцї тільки через „Карпатію“, се розумієть ся само с бою. Обезпечуючи ся через инші асекураційні товариства, він українським грошем збогачує чужинців. Обезпечуючи ся через „Карпатію“, причиняєть ся до зросту української інституції, збільшує українську економічну силу.

— **Суперарбітровані учителї**, що бажалиб обняти посади на Волині, мають заголосити ся письменно з докладною адресою і овіаченем відносин до війска Бюро Культурної Помочи, Львів, В. Дорошенко, вул. Чарнецького 24.

— **Обезпечене в воєнній позичцї** полягає в тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родинї на випадок вчаснїйшої смерти облїгації воєнної позички. Ся форма підписки воєнної позички для підписчика найкориснїйша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облїгаціях воєнної позички і для держави найвигіднїйша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підпи уванню високої суми воєнної позички. Таким чином обезпечене в воєнній позичцї се найлїпша льокація капіталу. Вправдї корисно і в инших товариствах обезпечуватись та найкориснїйші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації удїлює Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ воєнних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

394 В 3—5

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Проти випродажі худоби.

Комунікат „Сільського Господаря“ до Рад фільяльних і кружкових і до Комітетів помочи для виселенців.

Лихий вбір паші сего року грозить многим околицям нашого краю масовою випродажию живого інвентаря. Щоби запобічи грізним наслїдкам сего явища для нашого народу піднимає Товариство акцію ратункову в тім напрямі подібно як в попередних лїтах.

В тій цїли звертаєть ся Товариство „Сільський Господар“ в першій мірі до своїх філій і Кружків, як також до Хвальних Комітетів помочи для виселенців з просьбою занати ся ратунковою акцією в областях своєї діяльности в справі несеня помочи передовсім для тих господарів, котрим грозить випродаж худоби за для браку паші. При тім звертаємо увагу на обіжник „Сільського Господаря“ з дня 25. XII. 1915 ч. 4. і на розпорядки поміщені в Господарській Часописи а особливо в ч. 15. 1917 розпорядок в справі уживаня збіжа і млива на пашу.

В тих громадах, які не можуть перезимувати свого інвентара, просимо владити поіменний спис господарів і їх живого інвентара (рогатої худоби, коний, дрібних господарських звірят і дробу) врав з їх простором грунту і евентуальною скількостю бракуючої паши. Опис сей потверджений місцевим громадським урядом і ц. к. староством належить вислати до уряду господарського в Кракові, вул. Чиста ч. 16 і до Централї паш також вул. Дунаєвського ч. 4, а підписаному Товариству надіслати відпис сего списку для інтервенції у центральних властий та для плянової і систематичної ратункової акції в цїлім краю. Окрім сего булоб пожаданим скільки худоби мають ся випродати в даній околици і яка є її якість. При молочних коровах належалоб подати їх пересічний удій а при молоднику від якої худоби походить.

Похід ґен. Конрада в Італії.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 7. грудня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Війска маршалка Конрада осягнули в наступі нові успіхи, Австрійські полки стрільців в вікопомній завзятій рукопишній боротьбі зломили опір неприятеля на Сіємоль. З уладком сего укріпленя, якого боронили через цїлі тижні, втратили Італійці над 1 000 людий в бранцях і значну скількість воєнного матеріялу. Загальне число бранців, взятих від 4 грудня на схід від Асіаго збільшило ся на 15 009. Побільшило ся також число здобутих гармат.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 9. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: 27. Н. по Сош. — римо-кат.: 2. Н. Адвент.

Завтра: греко-кат.: Якова. — римо-кат.: М. Б. Л.

Позавтра: греко-кат.: Стеф. преп. — римо-кат.: Дамазія п. р.

| **Позір горожани городецького передмістя.** Що неділї по полудни о год. 5. відбувають ся сходини в школї ім. Бориса Грінченка вул. Городецька 95, получені з викладами і дискусіями, просимо о численну участь. — Яків Яцкевич, Льонгин Добрянський.

| **Позір Жовківщина!** Загальні збори філії „Сільського Господарь“ в Жовкві відбудуть ся 14. грудня с. р. о 11 перед пол. О численну участь просить видїл.

| **Управа Товариства Задатнового з обмеженою трикратною порукою в Яворові** подає до відома, що від 1. січня 1918 знижає стопу процентову від всїх своїх вкладок щадничих з 4% на 3%. — З дирекції Товариства Задаткового в Яворові. Масюк. Питлюк. 2—1 749

| **Хто з уроджених в 1900 р.** хоче заголосити ся до УСС., нехай перед 31. грудня 1917 безумовно ставить ся до побору в Коші УСС. в Пісочній коло Стрия. Потрібні документи: а) посвідка парох. уряду, що доброволець роджений в 1900 р., б) позволене родичів. — Рекрутуючий Уряд УСС. Станиславів 1. XII. 1917 Голуховського ч. 64.

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научитя ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українсько-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Здмовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371А 15—25

НА 1918. друкують ся вже малі, однак богаті змістом і принадні виглядом слїдуючі **КАЛЄНДАРЦІ:**

I. **ШКІЛЬНИИ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір звання. Полекші для учен. і н.. 50 сот.

II. **ЖОВНЇРСЬКИИ.** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИИ.** Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і ин. н. . . . . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25.

Пересилка: 5 сот., за 11 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 9 10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного замкнення війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС" у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 29—45

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

498 3 10 **Львів, Сикстуса ч. 7.**

Панночка, донька священика, шукає у Львові, близько головної почти помешкання з харчем від 1. січня 1918 Зголошення: Дверник почта. 491 2 2

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 14—7

Нежонатий рахунковий підофіцир

шукає помешкання з харчем на час своєї відпустки у Львові або на провінції і хотїв би при тім способности завізнати ся з панночкою або вдовою в цїли евентуального пожиття подружа. Зголошення під „Андрей" до редакції „Діла" з долученем фотографії. 495 1—2

Надзвичайний Загальний Збір

ЧЛЕНІВ СПІЛКИ „НАРОДНИЙ ДІМ"

господар.-торговельного стовариша в обмеж. порукою в Тернополи,

відбудеть ся в вівторок. дня 25. грудня с. р. у власнім льокали (ул 3 мая, дім Народної Торговлї) о год. 10. рано, з таким порядком нарад:

1. Отворене заборів. 2 Вибір цілої Надзираючої Ради з 9 членів. 3. Внесеня і запитаня.

Якби на сей збір не явило ся достаточне число членів, то по мисли § 30. статута склика ється отсим другий збір, який відбудеть ся того самого дня в тім самім льокали з тим самим денним порядком о годині 11. рано, сей збір рішатиме в справах повисше наведених без огляду на число присутних.

Тернопіль, дня 2. грудня 1917.

496 1—1 о Ізидор Глинський
Предсідатель Надзираючої Ради.

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 9—10

Рукодїльня різьбарська під фірмою Петра Домбика в Яворові, виконує урядженя церковні як ковчежки, вівтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і відназляє також. 346 9—10

-Перероблює капелюхи-

Також **футрині**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 3—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

IX.

льотерія класова. Продаємо лїсси до девятої класової льотерії доки вистане запас. Цїлий лїс 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до рїжних банкових трансакцій. Лїси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шц і Хенс** Львів ріг вул. Коперника площа Марійська). VIII 76

ПАНУ до БЮРА

приїме 493 2—2

„КАРПАТІЯ"

Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти

Платня після умови. Зголошеня письменні з відписами свідоцтв слати на адресу Дирекції Тов: Львів, Руська 18

Інтелїгентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому. Знань сїльского домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Заленові п. Рогатин. 487 —6

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ"

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понадто видано твори клясиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовлятн: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калинчича в Бориславі. Порто звич. 30 с. пор. 60 с. 361 6—10

Вже друкуєть ся та незабаром появить ся

„Червона Калина"

ЗБІРНИК

Українського Січового Війска

випуск І.

Понад 100 ілюстрацій (малюнки, рисунки, карікатури, пляни й світлини).

Колірова вінета арт. О. Кулиласа. Під редакцією: М. Угрина Безгрішного. В збірнику беруть участь тільки У. С. С. Додаток до збірника — календар на 1918 р.

Ціна 4 кор. в красшій оправі та з автографами редакції 10 кор.

Переписні листки „Червоної Калини" (карікатури й колірові малюнки УСС). Серія 1 28 К (80 карток) і 90 сот. (3 картки).

При збірних замовленях за готівкою 25% рабату й почтова оплата.

„Ч. К." містить анонси на таких умовах: цїла сторона (8%): 200 К, — 1/2 стор. 105 К, — 1/4 стор. 60 К, — 1/8 стор. 35 К.

Замовляти в редактора — Кіш У. С. С. Etappenpost 415. 471 2-3

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка анційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К	1,364.000
Резерви	К	336 000
Власний маєток	К	1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
" вексельні позички (ескомт векслїв) та позичка на підклад цїнних паперів;
Купує і продає всякі вартні папери, дає на них задатки і сталі кредити;
Приймає вклади і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; вклат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;
Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;
Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на приручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;
Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);
Приймає в переховок вартні папери і дорогоцїности та завідує ними.

Всякі банкові приручення переводить під найкористійшими умовами. 728 50—7

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних пів-річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджують можливо скоро.

Посередничить у виднукаю позичок в Галицкім Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки Народний Дім, І пов щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 91—7

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 291. (9.543) Львів, второк 11. грудня (24 падолиста ст ст) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ей місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по новинах 2 К. Некрологія 2 К. Свояк товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за осібною - - - - умовою. - - - -

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

„Le Temps" про Україну.

Львів, 10. грудня 1917.

В числі паризького „Le Temps" з 27. падолиста знаходимо вступну статю, присвячену політичному положенню, витвореному мировим предложенем большевиків. Дуже впливовий орган французької заграничної політики говорить про російські події так, наче би до мирових переговорів повела не „Росія", а тільки гурт „зрадників", котрим на добрі й величи Росії нічого не залежить. Супроти того радить „Le Temps" французькому міністерству заграничних справ і взагалі цілій дипльоматії західних держав звернути ся до Польщі й України з представленем, аби не йшли на поживу Німеччини, якій піддав ся Петроград з теперішними своїми володарями.

„Руська держава — пише паризька газета — побудована на принципі пасивної слухняности своїх городан, а Mitteleurora може бути побудована не на чім иншім, як тільки на поневоленю не-німецьких народностий; серед такого стану річий яким чином могло би берлінське правительство терпіти побіч себе селянську демократію, побудовану на поділі земель, або й кілька незалежних держав, як Польщу або Україну, котрі обі були би осередками ірредентизму? Мир, до якого стремлять большевики, принесе не добробут і свободу, а дальший голод і віднову кнута.

„Сі справи є такі безсумнівні, що треба їх тільки витолкувати народам Росії — Полякам, котрі бороли ся в російській армії, і Українцем у Київі тай їх землякам, котрі мешкають на Заході. Невже не знайдеть ся ніхто, щоби зорганізував таку пропаганду? Коли Німеччині вдало ся проповідувати самовбийство Росії, то невже ми незабині знов розбудити там інстинкт самоохорони.

„Що до сеї точки — як і що до иншіх, про котрі скажемо в своїм часі — слід-би порадитись кількох добре поінформованих спеціялістів.

Їх належало було зорганізувати зараз на початку російської революції, щоби студіювати тамошні відносини і щоби французьке правительство постійно мало точні відомости про Росію. Вони знали би віжні области Росії, в котрих самі жили; вони були би зберігли звязки з тими областями; вони були би в силі остерігати нашу дипльоматію, ощадити їй помилок, предкладати їй практичні поради, складати нові організації, які треба би безупинно імпровізувати: бо війна необчислима. Сі спеціялісти могли б навіть мати бюро в міністерстві заграничних справ, аби таким шляхом залевнити своїм працям більше дискреції і успішности. Одначе все те — тільки мрія. Банки і дневники можуть мати бюра для студій над Росією. Наше міністерство заграничних справ такого бюра не має".

Наводимо сей голос чільного французького органу між ин. також як ще один у сій війні зразок того, що офіціяльна дипльоматія антанту — і нетільки антанту! — не видержала проби в сій війні, на кільки ходило о розуміне стремлінь народів Росії, передовсім же українського народу до свободи від централістичної Росії, будь вона царська чи ліберальна, тай що до свідомости своїх занедбань в сих справах відповідні політичні круги наспівають — за пізно.

З'осібна що до відношення французької політики до української справи, то варто при сій нагоді згадати про дві фази, які в ній завначили ся в останних кількох місяцях. Першу фазу характеризувало невдоволене, що Україна підноситься і тимсамим ослабляє єдність і силу Росії; правительство Керенського мало в своїм опорі проти „неоправданих претенсій" України довагу французької політики за собою. Одначе фаза ся швидко минула ся. Для дальшої фази характеристична була нотатка, яка в половині вересня сего року обійшла всі важнійші французькі часописи: говорило ся там про можливість і потребу, щоб Україна з Київом переняла на себе місію, введену нінащо Великоросією і Петроградом, обложеним пропагандою большевиків: історичну місію заступати і боронити ідею великої російської державности...

Німеччина не сміє пересувати військ

РОТТЕРДАМ (Прив тел.) З Петрограду доносять: Троцький заявив, що Німеччину повідомлено, що на случай зависшеня оружя в часі дальших мирових переговорів вона не буде могла вислати військ на західний фронт, щоби їх ужити проти Англії та Франції.

Заявив також, що Литва і Курляндія мають самі про себе рішати та що Німеччина мусить вводити волю своїх народів. Коли би неприятель мимо щирих і льояльних бажань Росії не хотів заключити мира, то Росія буде ще сильнійша, бо крім фізичних є ще инші сили.

Війна Злучених Держав з Австро Угорщиною

Маринарка Злучених Держав на Середземн'м морі. — Американські летуни на італійськім фронті.

ВАШІНГТОН (Ткб). Голова комісії заграничних справ у палаті репрезентантів Флюд, поручаючи однодушне приняте резолюції про заповіджене війни Австро Угорщині, сказав, що виповіджене сеї війни є важне для успіху коаліції. Австро Угорщина в необмеженій, безоглядній війні підводними човнами затоплала американські корабаї і мордувала американських горожан. Наша фляга є збезчещена, наша територіяльна ненарушимість нарушена, наші горожани вбиті. Ми повинні приняти визов Австро Угорщини до боротьби так само як визов Німеччини.

Подібно в сенаті голова заграничної комісії Стон поручав приняте резолюції. Він сказав, що крім факту, що Австро Угорщина є діяльним союзником Німеччини, дальшою причиною виповідженя війни є обставина, що американські війска кождої хвилі можуть знайти ся проти війск австро угорських. Кождий знає тісні, нерозривні відносини між правительствами Німеччини й Австро Угорщини. В таких умовах трудно, щоб істнували дальше мирні відносини між Злученими Державами й Австро Угорщиною.

Сенатор Лодж промовив за виповіджением війни Туреччині й Болгарії. Туреччина є бичем для Европи і хри тіянства. Америка не чує не приязни до болгарського народу, але корона Фердинанда введено до союзу з Німеччиною. Болгарія є орудем Німеччини. Є се фантастичне думати, що може вдасть ся відірвати Туреччину й Болгарію від союза з Німеччиною.

ПАРИЖ (Ткб) „Matin" доносить з Нью Йорку: По виповіджению війни Австро Угорщині безпроволочно наступить акція американської маринарки на Середземнім морі і співділане американських летунів на італійськім фронті.

Памятайте! 462 Б 13—7 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

З української республики.

Українське правительство і большевики. — Ґенеральний Секретаріят для великоруських справ. — Земельне питанє.

Над кордоном, 8. грудня 1917.

З відомостий, які сюди насліли, виходить, що між правительством Української республики і російськими большевиками назріває конфлікт. Київський військово революційний комітет большевиків в окремій відозві закидає Українській Центральній Раді, що вона не опираєть ся на жовнірсько робітничих радах, тільки творить свої органи власти. Також не подобаєть ся большевикам на Україні повна самостійність українського правительства супроти петроградського правительства.

Та основні причини конфлікту лежать глибше: в розуміню задач війни і мира. Для петроградського правительства мир на основі самоозначеня народів є радше теоретичною формулкою ніж живою потребою, бо самоозначеню російського народу нічого не грозить. Зате Україна має найглибший житєвий інтерес у тім, щоб осередні держави признали принцип самоозначеня українського народу.

Поза тим зрозуміла річ, що українське правительство творить свої національні органи власти по своєму розуміню, а не по рецепті большевицьких доктринерів.

Та сей конфлікт українській республиці не страшний. Українське правительство веде свою лінію в повним успіхом.

Мірою його відношеня до Росії може бути між ин. фак., що воно утворило окремий Ґенеральний Секретаріят для великоруських справ під управою Д. Одинця. Сим зазначено, що Великоруси на Україні не є ніякою державною нацією, тільки звичайною національною меншістю.

Велике вражінє зробила постанова правительства української республики про знесенє дотеперішного права земельної власности. В сій справі видав Ґенеральний Секретаріят урядове пояснене, підписане президентом Ген. Секретаріяту Винниченком, ген. секретарем рільництва Мартосом і ген. писарем Лотоцьким.

В сім поясненю вказуєть ся на те, що право власности зноситься тільки на т. зв. „нетрудові господарства", себто на такі, що не обробляють ся власними руками власників, отже господарства дідичів, духовенства, купців, міщан і т. д. До селянських господарств ся постанова не відносить ся. Не відноситься вона також до земель під міськими будинками, фабриками і т. д., себто до земель, які не мають рільничо господарського значіня. Про ліси вийде окрема постанова.

Ґенеральний Секретаріят виробляє і предложить Українській Центральній Раді проект, який означить категорії земель, на які зноситься право власности, спосіб передачі тих земель, категорії населеня, які дістануть ту землю і на яких умовах.

Цілий земельний устрій на Україні рішить українська конституанта.

Вибори до російської конституанти.

Підвисшеня платні урядникам.

ПЕТРОГРАД (Пет Аг) У виборах до установчих зборів вийшло на большевиків більше, як 50 проц. всіх голосів, віданих в Петрограді. Большевики мають запевненых 5 мандатів. Кадети будуть мати 4 місця, соціялісти революціонери одно місце.

Народний Комісаріят означив для всіх урядників державних однакову місячну платню 500 рублів. Ж наті одержать місячний додаток в квоті 100 рублів. Урядники міністерства заграничних справ вернули до праці.

Революція в Португалії.

Вибух революції. — Димісія кабінету і нове правительство. — Криза не покінчена. — Революційні партії проти війни.

АМСТЕРДАМ (Райтер). Після телеграми з Опорто вибухла в Лісбоні революція. Більше подробиць досі нема. Також в Опорто прийшло дня 6 с. м. до заворушень. Товпа грабила пекарні. Дві особи убито, 60 ранених поміщено у шпиталях, 78 увязнено. Товпа витала жовнірів, які не хотіли інтервенювати.

ЛЬОНДОН (Райтер) Революція в Опорто скінчилася побідою революціонерів. Правительство подало ся до димісії. Афонсо Коста мав утворити провізоричне правительство, до якого належить також бувший португальський посол в Берліні Сідоріо Паєр. В Лісбоні і Опорто супокій.

ПАРИЖ (ТКБ.) „Temps" доносить з Мадриту: На раві нема подробиць про випадки в Лісбоні. Революційним рухом мала кермувати уніоністична партія. Афонсо Коста постановив в причини завзятих виступів проти його особи зложити уряд. Відтак реконструовано кабінет, який складаєть ся далі з демократів. Криза ще не полагоджена, наслідком чого положене ще більше непевне. Головною причиною революції є агітація максималістичних елементів, які є противні тому, що Португалія бере участь в війні.

Німецька воєнна добича.

БЕРЛІН. (Вольф). Від хвилі відкиненя нашої мирової офензиви з 12. лютого 1916 самі тільки німецькі війска полонили 286 900 людий, в тім 6.900 офіцирів. Не вчислено до того тих, яких саме перевозить ся до таборів полонених, ні 9 000 Англійців, полонених між Камбре. На Росіян припадає 79.300, на Румунів 42.950, Французів 29.650, Англійців. Італійців 112 550, Американців 75, Сербів 1141, Бельгійців 45, Чорногорців 5, Португальців 120, Японців 3.

В тім самім часі коаліція втратила в хосен самої тільки Німеччини більше як 2000 гармат, 652 420 стрілен артилерійської муніції, 1715 муніційних возів і инших, 99 673 крісів. 751.369 револьверів, 4902 машинових крісів. 2618 скинених бальонів, 230 бальонів на припоні. До того треба дочислити те все оружє, муніцію і прилади, яких війско сейчас після добутя ужило проти неприятеля.

Своїми наступами коаліція добула в Европі 674 квадр. кільометрів власної области, коли осередні держави вняли в тім самім часі 47 300 квадр. кільометрів.

До українських суддів.

Товариство українських правників у Львові розпочало наново свою діяльність, до якої належить також береженє прав нашої мови по судах та зберіганє станових інтересів судейських урядників. Отеим взиває Товариство всіх суддів, щоби відновили свої давні зносини з Товариством, щоби ніхто не жахав ся приступити в члени Товариства, та щоби на провінції засновано наново секції задля поширеня загальних цілий Товариства на цілу українську Галичину та Буковину. З особна взиває ся всіх суддів, щоби з нагоди конкурсів не здержували ся в ніяких причин від вношеня подань, та перш усего, щоби ті судії, які находять ся на шляху до VIII. ранги, не жахали ся вносити подань на начальників суду, бо через таке здержуваня унеможливлюєть ся обсада більшого числа начальників судів української народности. Крім сего взиваєть ся всіх судових урядників української народности, щоби про всі свої станові справи, а в особна про всякі подання о судейські посади безумовно годавали до відома „Товариству українських правників" у Львові, вулиця Бляхарська ч. 11, або на руки адвоката д-ра Гвоздецького, вулиця Кадецьких ч. 6.

Д-р Станислав Дністрянський
голова Товариства.

Польський кабінет

ВАРШАВА. (Тєб.) Регенційна Рада затвердила отсей склад кабінету: президент міністрів Ян Кухаржевський, судівництво Станислав Буковецький, фінанси Ян Канти Стечковський, в сповідання і просвіти Антін Подковський, міністерство вижывлення Пшановський, рільництво і коронні добра Мікуловський Поморський, промисл і торговля Ян Загленічни, успільна опіка й охорона робітників Станислав Станішевський.

Австро-угорські горожани в Злучених Державах.

ВАШІНҐТОН (Тєб) Наслідком виповіджения війни Австро Угорщині вписано на лісту ворожих держав австро угорських підданих. Підозрілі о ушкодженє военних пляців будуть увязнені або інтерновані, коли не докажуть своїх мировых переконань. Всі австро угорські горожани підлягають тим самим обмеженям, що німецькі. Між иншими не вільно їм находити ся в промірі 100 ярдів до доків.

Виборча реформа до англійської палати громад.

ЛЬОНДОН (Рейтер). Палата громад приняла в третім читаню предложене виборчої реформи. Право голосованя мають всі мужчини, які покінчили 21 рік житя, всі жовніри і моряки, які покінчили 19 рік житя, та жінки, які покінчили 30. рік житя.

Росія уневажнює свої довги

АМСТЕРДАМ. (Райтер). „Daily Telegraph" довосить з 6. с. м.: Оголошений нині декрет проголошує уневажненє всіх заграничних позичок та здержанє виплати процентів від них.

Франція і Росія.

Французьке правительство хоче переговорювати тільки з російською конституантою

СТОКГОЛЬМ (Шв. Т. Б.). Представник большевиків доніс з Петрограду дня 4. с. м.: Дневник „Дело Народа" довідуєть ся з французької амбасади, що становище Франції в справі переговорів за завішенє оружя є незмінене. В справі мира буде Франція переговорювати тільки з конституантою, бо думає, що тільки вона може бути висловом волі російського народу. Французьке правительство не хоче зривати вносини з Росією, коли б Росія заключила окремий мир з Німеччиною. Є конечний перевіз пожнив до Румунії через Росію.

Англійці на італійськім фронті.

ЛЮҐАНО (ТКБ). З італійського фронту доносять до „Daily Chronicle", що англійський експедиційний корпус вимінив перші стріли з німецьким противником.

„Горожани російської республики".

БЕРН (ТКБ) Стокгольмський кореспондент дневника „Daily Chronicle" доносить, що Ленін видав декрет яким зносить всі родові і станові титули, як також станові привілеї та постановляє, що кождий повинен називати ся „горожанином російської республики".

Большевики і вибори до конституанти.

СТОКГОЛЬМ (Тєб). З Петрограду доносять що головний виконуючий виділ видав розпорядженє, що ради можуть в поодиноких виборчих округах зарядити нові вибори на підставі внесеного протесту. Се відносить ся до виборів до всіляких тіл, — значить і до конституанти. Виборці будуть могти позбавити мандату кождого, хто не буде їм відповідати. Міщанська преса, згадуючи про те зарядженє, завважує, що большевики хочуть в сей спосіб запевнити собі більшість в конституанті. — Рада народніх комісарів уповажнила місцеві роб. жовн. ради, щоби в державні органи стягали податки.

АМСТЕРДАМ (Тєб) Англійські часописи доносять, що большевики, предвидуючи, що остаточний висліл виборів буде для них невигідний, постановили розписати нові вибори всюдитам, де місцева рада буде переконана, що висліл не відповідає волі народу.

Крайна пора

наш внесок виповнити і вправ в вачетом грошевим переслати

— до —

394 32—45

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

З Народного Комітету.

Львів, 10. грудня 1917.

Народний Комітет відбув свое чергове засідане в суботу 8. с. м., на котрім полагоджено отсі справи: 1) З приводу проголошеня української республики і відпорученя українських представників до мировых переговорів рішено огголосити привіт Центральній Українській Раді в Київі; 2) Вислухано звіту п. д-ра Теофіля Окуневського про становище Української Парламентарної Репрезентації в справі продовженя угоди в Угорщьокою; 3) Зладжено пояснення в справі неорганізованих які найшли при нагоді виборів до комісій делегаційних між делегатами УПР. п. д-ром Евг. Петрушевичем і делегатами Буковинського Союза п. М. Васильком та в огляду на велике значіне делегаційної сесії для української справи ствердженo, що недопущене делегата УПР. до Комісії для заграничних справ представляєть ся як не патріотичний виступ п. Василька, що може спричинити шкідні наслідки для справи галицьких українців.

НОВИНКИ

Львів, 10 грудня 1917.

— **Портрет Івана Франка** замовлений комітетом у нашого арт. Івана Труша, уже в роботі. Тепер працює артист над другим ескізом до портрета, який буде намальований сей зими, а потім виданий по цілости комітету для товариства „Просвіти" у Львові. Довідуємо ся, що датки напливають дуже скупо — доси вплинуло так мало, що їх сума виносить ледви частину гонорара, який належить ся артистови. Пригадуємо нашій громаді, що сей портрет буде означати значну байку того признаня і тої вдячности, яку ми винні найбільшому і високозаслуженому громадянинови галицької України.

— **„Свобода"** число з 8 грудня 1917 приносить між иншими отсі статі й вісти: З приводу всенародного протесту — д-ра Костя Левицького. — Послідні події на Україні. — Перемир'е. — Шануйте гріш. — Нові думки про шатє. — Галич, столиця українських князів. — Вісти з Рогатинщини і Яворівщини. — Господарка военного часу — Наука ремесла для інвалідів.

— **Концерт в честь Ексц. Митрополита** відбудеть ся в середу, дня 12. с. м. о год. 7 30 вечером. Підписаний Комітет просить, щоби публика явила ся в салі вже о год. 7·15, бо з хвилею, як Ексц. Митрополит явить ся на салі, з ударом 7 30 год. почнеть ся концерт. В часі продукції во одиноких точок вхід на салю безумовно заборонений. Зарезервовані білети, о скільки не будуть до вівтірка полудня побрані, Комітет передасть кому иншому. — Комітет.

— **Одіж і обув тільки для польських дітий** На послідним засіданю прибічної Ради міста Львова уповажнено міську Раду шкільну окружну, щоби Союзова родичів (Związek rodzicielski) виплатила квоту 20.000 К на закупно сбуви для убогих учеників. Крім того рішила прибічна Рада виплатити ще додатково 40.000 К в цілим засмотреня молодіжи в одіж і обув. Шкільна Рада окружна розпоряджає до того квотою 2.000 К на підмоги для потребуючої молодіжи. „Związek rodzicielski" починає ширшу акцію в цілі доставленя молодіжи обуви і одіжи і веде переговори в справі утворення робітні для направок. „Związek rodzicielski", зложений тільки з родичів польських дітий, українські діти мехай ходять неодягнені і босі.

— **В справі достави вугля.** Урядово оголошують: Засіданє міської вуглевої комісії у Львові, покликаної до розсліджуваня подань о приділ краєвого вугля, згляднo замовлень заграничного вугля, відбуде ся дня 14. грудня 1917 р. Вимагаєть ся всіх інтересованих, які намірюють а) внести замовленя на більшу скількість вагонів заграничного вугля (горішно шлеського) на місяць лютий 1918 на руки комісії до ц. к. міністерства публичних робіт на приписаних формулярах, або також б) намірюють старати ся о приділ краєвого вугля в ц. к. намісництві на місяць січень 1918 — а би найдальше до дня 13. грудня 1917 в полудне предложили замовленя як а) на приписаних формулярах або також як а) на приписаних формулярах примірниках звичайні подане у двох рівнозвучних примірниках о приділ краєвого вугля як б) міському Уряду господарчому, ратуш II. п. в цли внесеня їх на засіданє комісії. Поданя, внесені по наведеним реченци, не будуть могли бути предложені ц. к. намісництву (Краєвий Уряд господарчий) з внесенем на узгляднен.

— **Недостача організації** Пишуть нам з краю: На нищо не придадуть ся найгарнійші кличі, коли нема організації, яка перевела би їх в житє. Так прим вже кілька тижнів накликаєте ви наш нагал, щоби кождий, хто має підписати VII. военну позичку, зробив се, обезпечуючи сьо в нашій „Карпатії". Тимчасом що діеть ся? Підписують VII военну позичку, особливо по селах, усі, бо держава вимагає від горожан сповненя сього обовязку. Кожде староство висилає на повіт делегатів, які об'їздять кожде село і в кождій хаті приймають підписку. При сім делегати є звичайно агентами тих чужих асекураційних товариств, які з приводу военної позички рішили ся зробити інтерес на нашім народі, і обезпечують селян у военній позичці через ті товариства. Знаний мені факт, що з одного українського повіту одно чуже асекураційне товариство має на 1¼ міліона обезпечень в военній позичці. А „Карпатія"? Щоби наші селяни обезпечували ся масово через се наше товариство, якось не чувати. А преціть в кождім нашім повіті є політичний організатор, є просвітна інституція, є каса, словом є люди й організації, які повинні вважати своїм обовязком подбати про те, щоби наші селяни, коли вже підписують военну позичку, робили се через обезпечене в українськім товаристві. В кождім селі є священик, який міг-би перевести сю справу, декуди є учитель Українець, ніде не бракує свідомих селян. Тільки треба взяти ся до діла, а не прочитати, що пише газета, подумати, що се було би добре, тай на тім скінчити! При сім прецінь „Карпатія" не вимагає такої організаційної праці даром, тільки так само, як і чужі асекураційні товариства, дає тим, що працюють для неї, порядну винагороду. Та через нашу байдужість буде так, що чужі асекураційні товариства зберуть між нашим селянством десятки або й сотки міліонів, будуть рости нашим коштом, а наша „Карпатія" буде ледви животіти. Богато вже занедбано, але ще час хоч в части занедбане направити. Нехай тільки ті, на яких лежить обовязок дбати за народну працю в повіті на селі, візьмуть ся до діла! — С.

— **Заява** Сим заявляю, що я сам а ніхто інший рівночасно вислав письмо до Дирекції станіславівської укр. гімназії і рівнозвучне письмо до Редакції „Діла" з моим підписом. О. Андрій Пеленський, гр. к, парох Лисятич.

— **Міліон корон на залісенє** має видати Краєва Централя тим, що возьмуть ся за діло і переведуть його успішно. І я, повірівши в подібний обіжник ц. к. намісництва з дня 5. лютого 1917 ч. 1510/II тай захочений ще „Сільським Господарем", забрав ся до вичищеня і залісеня мого, 8 місячного інвазією знищеного ерекціонального ліса на просторі 3 ha і скінчив працю до визначеного реченця 15 червня, помимо горячих весняних робіт, браку і дорожні робітника. Більше як 5000 штук в шкілці видекованих смерічок засаджено на знищеним пустарі коштом власним около 1200 К. А за те, по довгих переписках, дістав я резолюцію ц. к. Намісництва з дня 8. серпня ч. 11991/II такого змісту (подаю її в тім „язичю" і в тій „правописи", в яких сей документ написаний): „Понеже (sic!) ліс ерекціональний в Борини не уліг (sic!) жадному з повищих (!) ушкоджень а часть тепер засаджена була врубом ужитковании в р. 1913/14, проте (!) Преподобному Отцу (!) з титулу засадженя обшару знищеного через (!) війну не може бути признана жадна субвенция. Розпоряженем з дня 29. червня 1917 ч. 9582/II признано ему виїмково заслок (!) в сумі 50 корон з титулу більших видатків получених з виконаня залісеня в часі военнім". — Причиною сього рішеня було, що замість обіцяної комісії до оціненя шкоди на місци і зробленої роботи зайшов туди при нагідно один лісовий урядник, засягнув від побережників двірских таких інформацій і без ведле видав оречене проти мене. Не потогли мої представленя і покликуваня на свідків, бо фаховий знавець так оцінив на місци і пропало. О же: залісюйте, отці духовні і громади, свої ліси, як взиває „Сільский Господар", а чекає вас „субвенція" з того міліона, подібна може до моєї, котрую впрочім чемно звернув.. — о. Г. Мороз, парох в Борини.

— **Львівські трамваї** курсують вже без перерви від 7. год. рано до 8 30 вечером.

— **Анонси державним монополем.** Російське правительство проголосило анонси державним монополем та закрило всі часописи, які мимо того приймали оголошеня.

— **Суперарбітровані учителі**, що бажали би обняти посади на Волині, звольнять заголосити ся письменно з докладною адресою і означенем відносин до війска Бюро Культурної Помочи, Львів. В. Дорошенко, вул. Чорнецького ч. 24.

— **Обезпечене в военній позичці** подаємо в тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родині на випадок передчасної смерти облігації военної позички. Сяка підписки военної позички для підписчика найкориснійша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички і для держави найвигіднійша вона через те, що численні круги населення за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуванню високої суми военної позички. Таким чином обезпечене в военній позичці се найлішша локація капіталу. Вправді корисно і в иншіх товариствах обезпечуватись та найкориснійші умоги обезпечення має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації уділяє Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ военних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

394 B 3—5

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 9. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В деяких відтинках фляндерського фронту на південь від Скарпи та між Noevres і Bonleume по пополудни вивязали ся значні артилерійські бої. На решті західного фронту бойова діяльність була мала.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нічого нового.

Фронт македонський: На північний схід від озера Дойран відогнано огнем кілька неприятельських компаній, які пробували наблизити ся до передних сторожий болгарських.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 12. грудня 1917.

Нині: греко кат.: Стеф. преп. — римо-кат.: Дамазія п. р.

Завтра: греко-кат.: Порамона філ — римо-кат.: Александра.

Краєвий Союз Кредитовий, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10. подає до відомости, що від 1. січня 1918 буде платити від вкладок до обороту 3½%. 498 —3

Ученици дівочої гімназії СС Василіянок у Львові уладжують в салі при вул. Потоцького ч. 95 дня 13. н. ст. грудня 1917 р. в день імени Її Ексцеленції Преосвященого Митрополита Кир Андрея Святочний Вечір Програма: 1) „То не гаєм зелененьким" — хор учениць народної школи СС Василіянок. Промова т. М. Качмарської, уч. VIII. кл. 2) Привіт—хор учениць низшої гімназії. 3) Grieg: а) Schmetterling, б) Vöglein — фортепянове сольо — відіграє т. Д. Бандрівська, уч. VI. кл. 4) Олесь Степовий: „Не цвитуть квітки зимою" — дует з достроєм фортепяну—відспівають т. т. С. Подільська і Стахурівна уч. VII. кл. 5) Іван Заверуха: „Чувайте"—деклямація—виголосить т. К. Гаврищаківна, уч. II. кл. 6) „Ой там гора гора", „Ой із йдуж я на могилу" — подвійний терцет з достроєм фортепяну — відспівають т. т. Р. Пилипчуківна, О. Мушкевичівна, О Сілінська, С. Подільська, М. Качмарська і І. Стахурівна. 7) Brahms: Rapsodie g-moll — фортепянове сольо — відіграє т. І Макухівна, ученица VII. кляси. 8 Поворот Ігоря з неволі — частина із поеми: „Слово о полку Ігоревім" — деклямація з супроводі фортепяну і фісгармонії — виголосить т. В. Перейміна, уч. VI. кл. 9. Лисенко: Народна пісня „Марусенька" — хор учениць цілої гімназії з достроєм фортепяну. Закінчене. Фортепянові дострої грали: т. т. Ірина Макухівна, уч. VII. кл. і М Дрималиківна, уч VII кл. — Диригентка хорів т Ірина Макухівна, уч. VII. кл. Початок точно о 4. годині. Вступ за запрошеньми. Добровільні датки призначені на сиротський „Захист ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького".

Складайте всі ощадности на 7 позичку военну!

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти **5000** К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 30—45

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

498 4—10 **Львів, Сикстуса ч. 7.**

Інтелїгентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому Знань сільського домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Зальнові п. Рогатин. 487 2—6

Нежонатий рахунковий підофіцир

шукає помешкання в харчом на час своєї відпустки у Львові або на провінції і хотїв би при тій способности ознайомити ся з панночкою або вдовою в цїли евентуального пізнїйшого подружя Зголошеня під „Андрей“ до редакції „Дїла“ в долученем фотографії, 495 2 2

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЯЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер кафлярський Львів, Городецька 10.

390 15 ?

Женщини в середнім віці, можливо вдови по священику, до ведення малого господарства пошукує о. Евгеній Шухевич в Підберізцях почта Винники коло Львова. 465 10—10

До фабрики рільничих машин потрібний

інжінер і кількох вправних - монтерів та робітників. -

Зголошеня під „Фабрика“ до Адміністрації часописи „Дїло“. VI 3—3

-Переробляє капелюхи-

також **футрині**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 4—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор Ціна 2 К. Понядто видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Порто вчр. 30 с. пор, 60 с. 261 7—10

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства

Загальне майно з кінцем 1916 **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент

Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.

Виплачені обезпечення більше як пів мілїярда кор.

офіруе завдяки своєму довголїтньому істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя „НА ЯЛИНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у дорозї або через самовбийство.

Обезпечити можна кожду здорову особу до 55. р життя навіть дїти

Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин

Рідня може безпечити навіть тих, що в полї або полонї!

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин

повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·	4·10

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **напивинок** відсотків (арт. 7. усл. обезп.) **всего 5**% вглядно 37 К річно

Найдешевше обезпечене життя! **Найлїпший дарунок** на уродини, хрестини, іменини, на виправу або інше.

Нема воєнного додатку! ні стемплених оплат!

:92 14—20

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпечене в 12- 16 літним реченцем *).

Не виповнювати! ...ія: К.....		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питання читко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Їй вання? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. a) Чи яке тов. убезпеченє відкинуло вже волї цїлковито або в части внесене обезпечень, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	a) ..... б) .....
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. a) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпїв на чім небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	a) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпечене:	K ..... номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички)	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: Назвиско:

особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 292. (9.544) Львів, середа 12 грудня (25 падолиста ст. ст) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, дрібнішого тексту або її місце 60 с, в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по конець 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за осібною умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 11. грудня 1917.

Найновійші вісти, які приходять з української республики, згідно стверджують, що між Українською Центрельною Радою й большевиками назрівае дуже поважний конфлікт.

Основи сього конфлікту лежать в самій суті революції в Росії й на Україні. Вже в перших початках революції російські публіцисти націонал стичного напряму зрозуміли ту сущну ріжницю між революцією в Росії й на Україні і з жалем зазначували, що коли в Росії революція має характер соціяльний і інтернаціональний, руйнуючий супроти дотеперішних надбань російського народу, то на Україні революція має характер політичний і національний, характер будованя української нації й української держави.

Поминувши жаль російських націоналістичних публіцистів, їх характеристика революції в Росії й на Україні *обективно зовсім вірна.* Історичну місію будованя російської нації й російської держави сповнив уже царизм. Російський нарід національного гнету не знає; він національно насичений. Революція в Росії не могла бути нічим иншим, як революцією проти внутрішного ворога російського народу, проти того політичного і соціяльного ладу, від якого терпить російський нарід. Національних змагань, за які треба бороти ся революційним шляхом, російський нарід не має.

Внутрішний ворог російського народу був рівночасно внішним ворогом України. Сей внішний ворог давив Україну, не давав їй стати нацією в державнім розуміню. Будоване української нації й української держави могло відбувати ся тільки по усуненю сього внішного ворога.

Революція усунула царизм; таким чином Росія позбула ся внутрішного, Україна внішнього ворога. Російський нарід почав здійснювати свої соціяльно-політичні змаганя; Україна почала будову своєї національної державности.

Як поставила ся тепер до України Росія? Що до сього російські націоналістичні публіцисти прибільшують. Росія не зрекла ся царської спадщини що-до України; навпаки, старала ся далі накидати їй свою волю. Від початку революції аж до нинішнього дня відношене між Росією й Україною є відношенем боротьби. Росія старає ся далі вдержати Україну в залежности, Україна бореть ся за повну незалежність.

В кінці прийшла в Росії до власти група, яка голосила, що привнає право самоозначеня народів не тільки як експортовий артикул для неприятельських держав, але як абсолютний принцип для відношеня між наводами взагалі, отже і в Росії. Кождий нарід має право сам рішати про себе, має право відірвати ся від Росії. — голосила група Леніна. З'окрема що до України Ленін публично заявляв, що привнає право України до повної самостійности.

Тому Україна являла ся природним союзником большевиків проти попереднього петроградського правительства; тому вона помогла большевикам до побіди.

Одначе інтернаціоналісти большевики, прийшовши до власти, хотять реформувати по своему не тільки Росію, але цілий світ, а вже щонайменше всі ті народи, які входили в склад царської імперії. Вони признають самоозначене народів, але хотіли би їм накинути напрям того самоозначеня. Тут їх інтернаціоналізм сходить ся з російським імперіялізмом: диктувати свою волю з Петрограду так само, як диктувало її царське правительство.

Большевики оперли свою власть на робітничо жовнірських радах, які, на їх думку, повинні бути єдиними органами власти. Тимчасом на Україні виросла революційна власть на инших основах: Українська Центральна Рада, яка об єднияє в собі всі елементи громаданства, якої основою є не пролетарська виключність, як в робітничо жовнірських радах, тільки національне обєдинене.

Признаючи принцип самоозначеня народів, большевики повинні були заняти супроти України становище повного невмішуваня в справи України, повинні були признати ту революційну власть, яка на Україні виворила ся й переговорювати в нею як рівнорядна власть з рівнорядною властю.

Одначе вони забажали й Україну сформувати по своему, по большевицьки, й зажадали, щоби і на Україні всю повноту власти перейняли жовнірсько-робітничькі ради, значить, щоби і на Україні в основу творена революційної власти принято не елемент національного обєдиненя, тільки елемент пролетарської виключности. На се очевидно Українська Центральна Рада не могла згодити ся, і на сій основі повстав конфлікт, який щораз більше заострює ся.

В висше зазначеній ріжниці між большевиками і Українською Центральною Радою криють ся також відмінні становища що-до війни і мира.

В порівнаню з попередними революційними правительствами, які що-до війни і мира поділяли становище антанту, Українська Центральна Рада наближала ся до большевиків, домагаючи ся як найшвидшого заключеня мира без анексій і контрибуцій, на основі самоозначеня народів.

Здавало ся би, що з хвилею обнятя власти большевиками між Росією й Україною не повинно бути ріжниць. Та в дійсности вони істнують. Самоозначеня російського народу ніхто й ніщо не загрожує, і тому для большевиків реальну вартість має часть формули: „без анексій і контрибуцій"; за те друга часть формули: „на основі самоозначеня народів" має для них тільки теоретичне значіне.

Навпаки для України найбільше значіне має *самоозначене народів, бо український нарід,* розділений доси між окремі держави і підчинений иншим народам, тільки тоді може стати самостійним і незалежним, коли мир буде заключений на основі самоозначеня народів.

Большевики можуть згодити ся на мир без анексій і контрибуцій, бо се не тільки не загрожує самоозначеню російського народу, але навпаки оставляє для нього ту саму сферу впливів, яку він мав у царській імперії. Українці мусять наставати на мир на основі самоозначеня народів, бо инакше готов вернути для них стан вперед війни.

Большевики в своїх змаганях до мира попали в конфлікт з дотеперішними союзниками Росії. Конфлікт між большевиками й Україною наближає дотеперішних союзників Росії до України. В Україні бачать вони державно творчу силу, яка здібна постояти за свій національний інтерес, яка не може згодити ся на кождий мир, бо є рід мира, який для неї був би самовбийством, і яка тому може бути опорою антанту на сході.

Большевики проти Української Центральної Ради.

Львів, 11. грудня 1917.

„Le Temps" в 28. падолиста приносить депешу з Петрограду, датовану 26. падолиста, присвячену відносинам на Україні, проголошеню української республики і тому складному, рівночасно дружному й ворожому відношеню, яке витворилось між большевиками і Українською Центральною Радою.

Читаємо в телеграмі між ин.

„Перемогу свою на Україні завдячують большевики жовнірам Українцям і впливови союза зелізничників, в котрім мають перевагу Українці.

„Чехо-словацькі полки, котрі стоять на Україні, спершу заявили ся проти большевиків і підняли ся стати до бою проти них, одначе вони відмовили ся підняти зброю проти українських жовнірів у той момент, коли проголошено самостійність України. Вони зажадали, щоби їх завдати на фронт.

„Помічаєть ся вже жива агітація большевиків за розвязанем Укр. Центр. Ради і за передачею власти в руки робітничо жовнірських советів".

Завішене оружя.

Відень, 10. грудня 1917.

Урядово оголошують:

Союзники заключили завішене оружя з російськими і румунськими арміями, які стоять між Дністром і устем Дунаю.

Конференція У.П.Р. з правительством про відбудову.

Відень, 8 грудня 1917.

Пресове бюро У.П.Р. доносить:

Дня 5 і 6 грудня с. р. відбули ся в президії Ради міністрів важні конференції відпоручників У.П.Р. з правительством у всіх справах, що відносять ся до відбудови східної Галичини. Проводив президент міністрів д р Зайдлер, в нарадах взяли участь зі сторони правительства ресортові міністри: гр. Тоггенбург, Гефер, Гоман, Чапп і секційний шеф Ертль за міністерство рільництва, намісник гр. Гуйи і віцепрезидент Централі для відбудови Галичини д р Гербст. Від У.П.Р. явили ся голова і оба заступники голови себто: д р Петрушевич, д р Лев Бачинський і д р Евген Левицький, дальше члени парляментарної комісії д р Окуневський, д р Трильовський і д р Володимир Бачинський і віцепрезидент Української Культурної Ради д-р Колесса, голова Запомогового Комітету для виселенців Лев Левицький і генеральний секретар „Сільського Господаря" Струк. Наради тривали оба рази по кілька годин. Найбільше уваги присвячено справі реквізицій і реклямацій, опісля справі відбудови східної Галичини і апровізації. Що до недавно відбитих областий указували заступники правительства на великі перевозові трудности, які стоять на перешкоді негайній помочи. Потрібні для відбудови матеріяли і припаси поживо є вже в части зібрані і пороблено заходи, щоби їх можливо найскорше відослано до найтяжше навіщених війною повітів.

Українська республика і мир.

„Не забудуть російські Українці і про небезпеку, яка загрожує їх закордонним братям".

„В стник Союза визволеня України" в 9. с. м. в передовиці п. н. „Справа мира й Україна" пише:

„В момент початку мирових переговорів Україна виступає сильнійшою і кріпше сконсолідованою ніж Росія і се забезпечує ій змогу участи в мировій конференції.

Присутність представників України на мировій конференції надасть особливу вагу й житєве значіне засаді самоозначеня націй. Українці не лиш самі „означуть ся", але й стануть прикладом для самоозначеня инших націй.

Не забудуть російські Українці і про небезпеку, яка загрожує їх закордонним братям. Коли українські землі австро угорської монархії мали-б стати предметом торгу між Австрією і проектованою польською державою, то українська республика не повинна до сього допустити.

Українська справа в австро-угорській монархії, через проект прилученя українських зе-

Читайте! Підписуйте!

462 Б 14 ?

Внесок, який є видрукований в нинішнім числі „Діла“ про обезпечення на житє в спслуці з VII военною позичкою в „Карпатії“ Львів, Русьна 18. І. пов.

мель до Польщі стане міждержавною справою і не може бути инакше полагоджена, як українська справа в Росії.

На таке полагоджене справи вложить ся воля українського народу по обох боках кордону, який не допустить, щоб над ним далі панували другі народи“.

Як заключено перемирє?

БЕРЛІН (Ткб). Бюро Вольфа доносить: Про перебіг переговорів в справі перемиря на східнім фронті довідуємо ся таке:

На початку переговорів з російською делегацією, яка прибула на місце перебування головної кватири начальнього вождя на сході показало ся при виміні повновластий, що по обох сторонах уповажняли вони тільки до переговорів в справі завішеня оружя, а ні в справі мира.

Російська делегація предложила умову що до загального перемиря для усіх війск на всіх фронтах війни. На те ми не могли згодити ся, бо союзники Росії не були заступлені, ані не дали повновластий російським делегатам промовляти в їх імени. Ми згодились на те, що обмежимо ся тільки до заключеня завішена оружя між союзними армями і російським військом.

З російської сторони завважано притім, що завішене оружя, яке має ся заключити, повинно мати на меті безпосередне розпочатє мировых переговорів, а саме в справі загального мира між всіми ведучими війну. Повновласники союзників приняли се з вдоволенєм до відома. Мировых переговорів не можна було відразу розпочати вже тому, що обопільні повновласти не вистарчали.

На другий день засїдань російські делегати подали нам до відома свої пропозиції в справі перемиря. Ті услівя, як на їх військове положенє, були дивно повисшені. Пр Росяни домагали ся опорожнена островів в рижськім заливі, не предкладаючи зі своєї сторони у уненя війска з якої небудь точки фронту. Далі хотіли нам пропонувати, щоби через цілий час завішеня оружя, яке предвидували на 6 місяців, наші війска остали в стрілецьких ровах східного фронту. Навіть їх помищене в квативах для відпочинку не мало бути дозволене. На такі услівя ми зовсім нриродно не могли згодити ся.

Однак при обговореню подробиць показало ся, що у всіх справах, з виїмкой одної, можна легко погодити ся.

Одинокою точкою, що до якої не осягнено згоди, була справа островів в рижськім заливі, яких опорожненє є очевидно по за границями дискусії. Як легке було порозуміне, показало ся в хвили, коли російські делегати заявили, що мусять зажадати дальших інструкцій з Петрограду і не маючи поважних труд осїнй, погодились ми що до условин 10 денного перемиря, яке тепер наступило. В тім короткоречевім трактаті можна бачити добрий знак на будуче.

Втрати Австрії супроти втрат Угорщини

ВІДЕНЬ (Прив. тел.) На однім з послїдних засїдань Палати послів предста ив пос. Єкабек (христ.-сусп Німець) інтересне відношенє процентове втрат обох половин монархії. Отже в крівавих втратах припадає на спільну армію 33 прц., на австрійську краєву оборону 44 прц, на угорську краєву оборону 23 прц. Военних бранців припадає на спільну армію 23 прц., на австрійську краєву оборону 15 прц., а на угорську 30 прц. На австрійське загальне озброєнє припадає крівавих втрат 3 прц., на угорське 5 прц. „Не можна отже — кінчить пос Єкабек — уважати ті числа за доказ надзвичайної хоробрости угорської армії, коли число бранців є більше від числа австрійських бранців“.

З загального числа людности Австро Угорщини припадає на Австрію 60 прц., на Угорщину 40 прц.

Єрусалим в руках Англійців.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) „Central News“ доносить, що Бочар Льов подав до відома в Палаті громад, що Єрусалим піддав ся.

„Народний мир“ Троцького

БЕРН. (Ткб.) „Daily News“ доносить з Петрограду 9. с. м.: В цирку Модерн, наповненім по береги, здав Троцький звіт з дотеперішної діяльности народного правительства. Він сказав Головною задачею краю по 8 місяцях революції є мир. Щ би його осягнути, усунено міщанське правительство і Керенського. Першим обовязком було предложенє завішеня оружя на всіх фронтах, щ би довести до мира на основі російської ф рмули, по якій кождий народ має рішити плебісцитом, до якої держави хоче належати. Большевики мали славу мало приклонників, тепер стоїть за ними ціла Росія з виїмком кадетів, які називають себе партією національної свободи, а в дійсности є її ворогами. Бесідник обговорив коротко відносини народного правительства до союзників та завважив: Керенський говорив з ними як слуга з паном, але тепер покажеть ся їм, що мають зносити ся з російським народним правительством на стопі рівноуправнення. З хвилею, коли ми почули ся на силах, вчинили ми мировє предложенє в імени російського народу. Заключено мир не дипльоматичний, а народний.

Конституція України

СТОКГОЛЬМ (Прес. Бюро УПР.) Професор Грушевський оголосшує проект української конституції. На основі того проекту Україна як демократична республика має входити в склад російської федеративної республики. Найвисша власть в українській республиці буде належати до українського народу і народів, що заселюють українські области. До компетенції федеративних центральних органів належати муть: відносини до заграничних держав, торговельні договори, дипльоматичне заступство, рішенє про війну і мир, верховний провід военної сили підчас війни, означенє міри, ваги, грошевої системи, мита, постанови про почтову, телєграфічну зеїзничу і водну комунікацію.

Українські установчі збори мають числити около 400 членів. Предсідатель тих зборів стане рівночасно першим президентом української республики.

Скандал!

До недавної нашої статї під сим заголовком одержали ми ще отсю замітку з Грубешова:

Окупашійні власти ще й сим способом підпомагають в тутешнім повіті (Грубешів, холмської губернії) посередну русифікацію, що по заводили по всіх без виїмку школах польську науку. Управителєм шкільництва є независимий пов. польський інспектор, який лиш тільки має спільного з окуп. властями, що на першого побирає з ц. к. каси кількадесятитисячні „зачети“ на платні для учителів та инші видатки.

Населенє грубашівського повіту є чисто українське, зі значним процентом католиків, полишених унїятів, у яких свідомість національна ноки ще низша. Процент латинників збільшив ся релятивно наслідком виселеня православного населеня в глибину Росії. Та всеж є тут поважне число громад, в яких православне населенє лишило ся. Окупаційні власти поводили і в тих селах польські школи так що люди не маючи иншого виходу, учать потайки приватно діти з „руських“, себто російських книжок бо на істнованє українських нема кому їм увагу звернути.

НОВИНКИ

Львів, 11. грудня 1917.

— „Українських урядників не треба, бо Українці пишуть поданя по польськи“ — таку відповідь одержав один з українських послів від Поляка, директора одної з военних центральних господарських на своє домаганє щоби даний уряд дав занятє також українським силам урядничим і канцелярийним. Хотячи нарешті раз зробити порядок із таким шкідництвом національного добра, рішилась наша редакція без огляду на особи і „чини“ оголошувати прилюдно списи „українських“ громадян, котрі шукають ся рідної мови в переписці з публичними урядами. З дуже — на жаль — обильного матеріялу, який маємо в сій сумній области до розпорядимости, вибираємо нині на перший раз спис „пишучих по польськи“ петентів до Централї для відбудови краю. Ось сей спис: о. Володимир Бачинський, Ходновичі, Перемишль; о. Андрій Прухницький, „плябан“. Лешки завязані; о. Юстин Гаврисевич, Чагрів; о. Березовський, ігумен Василян, Жовква; о. Едвард Косоновський, Чолганин; о. Микола Ститкевич, Заруде; д-р Зеновій Левицький, дир. шпиталю, Коломия; Ст. Дрогомирецький, радник суду, Станиславів.—За сим списом підуть дальші.

— **Що діється в українських селах.** Пишуть нам із Серафинців (п. Городенка): Військо покликало у свої ряди всіх жителів нашого села, бо у нас люди як зроджені до окопів—кождий високий, широких плечий звичайно як рід давних козаків, тому то пішли всі у бій; одні вже наложили головою, відзначені медалями всякого рода, як напр. Атаманюк, котрий удекорований був всякими медалями, між инш. і золотою, другі ще борють ся по всіх фронтах Европи. В селі лишились лиш старці з жноцтвом та тепер повернувші інваліди і ті останні не забувають, що на них лежить тепер обовязок нести поміч потребуючим та стояти на сторожи діючих ся безправств. Отже відновив ся у нас тов. „Сільський Господар“, котрий тепер як раз має великі задачі поконати, що й робить. Задумуємо також, щоб не голувати більше жидів своїм грошем, заложити „Спілку мішаних товарів“ і складаєм уділи по 10 К. і вже маємо навіть дуже поважну суму, але біда тільки, що не маємо жерел, звідки би товар доставати до склепу, над сим ще подумати треба. При економічній роботі не забуваємо тепер і про національну політику. Дня 2. с. м. зійшло ся село на вазив тямучих людий, щоб запротестувати торжественно проти прилученя Східної Галичини до плянованої Польщі і ухвалило отсі резолюції: Село Серафинці й Гожанка протестує торжественно і рішучо проти прилученя Східної Галичини, яка споконвіку є українською землею, до Польщі, яка є нашим національним ворогом, натомість жадаємо від правительства за нашу пролиту кров утвореня осібної української автономної провінції під скиптром Габсбургів. Жадаємо отже самоозначеня. Сей протест з підписами, а заразом петицію послано до президента міністрів д-ра Зайдлера через посла д-ра Окуневського. При тій нагоді п. Василь Куриневич зібрав на „Волинські школи“ 41 К 33 сот.

— **Різдвяні дарунки для жовнірів і УСС.** Ми одержали таку відозву до поміщеня: В недовзі засядемо до святої вечери... правда не щедрої-скупої, военної і не побачимо побіч себе наших братів, мужів батьків, дорогих любих нашому серцю. Одні у сиру землю геройські поклали голови, — за них змовимо „Отче наш“, другі „лічуть в неволі дні і літа“ — тим хоч вістку пішлем бо більше кордон не повзволяє. Треті в супроводі гуку пушок в ровах стрілецьких витати муть „Предвічного Бога“ і гадкою полинуть у „тихий милий рай“ у ту кімнату, де колись то з нами заздідали до стола у святий вечір. Нам тужно буде за ними, хоч з нами ще остали наші матери, сестри, доні, наші посестри. А їм? Як дорогою буде їм у сю хвилю кожда вістка із рідного краю, як любою кожда й найменша дрібничка, про яку знати-муть, що кілька днів тому держала її в руках дорога їм особа. І ми без сумніву пам'ятати будемо про них. Та чи про всіх? Чи всі мають таких, що згадають їх у сей роковий день, чи всі мають таких, що будуть мали спромогу у сей святий вечір згадати їх хоч малою дрібничкою, післати їм щось, що нагадувало би рідну хату? А прецінь всі вони дорогі нам всі без виїмку. І ті, що споріднені чи посвоячені з нами і ті що тільки знакомі нам і ті яких ми зовсім не знаємо, про яких ніколи не чули. Ми ж діти одної України, у нас одна мета, одно бажанє. Тому святим обовязком всіх нас памятати про них, а в першій мірі про тих, що не з горожанського обовязку, а самі добровільно пішли у бій щоби воскресити давну Запорожску славу, — про славних наших Січових стрільців, що вже четвертий святий вечір обходити муть далеко від своїх родин. А й про тих не смімо забути, що лічать ся у шпиталях із ран, які понесли в оборонї вітчини. І ся хвилі днями стають а дні довгими роками. І ся дрібничка малий дарунок в день Христового Різдва більшу зробить радість чим иншим часом не знать як великий дар. Зробім їм, дорогим нашим братам-воякам сю приємність, даймо їм доказ що не забуваємо про них. Укр. жін. чий комітет помочи для раненых жовнірів і УСС. доставив собі за дачею висилати нашим стрільцям та недужим по шпиталях не-

Крайна пора

наш внесок виповнити і врав з вачетом грошевим переслати — до — 394 33—45

Ц. к. Австрійського військового Фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

величкі дарунки на Різдво, а до всіх звертаємо ся з просьбою о поміч. Підпоможіть нас, дайте нам спромогу вислати Вашим братам, батькам, синам святочний дарунок. Пришліть хто гроші, хто припаси живности, муку, крупи, хліб, пшеницю, мід, мак, овочі, бо хочемо нашим стрільцям зладити свято вечеру. А коли наші дорогі недужі, завдяки Вашій жертволюбивости засядуть до спільного стола, — тоді кождий з них із серця пішле Вам сердечне „Спасибіг", за те, що Ви помянули їх. Гроші прошу слати під адресою „Дністер", „Святочні Дарунки" ч. 9880. Датки в натуралїях слати на адресу „Український жіночий Комітет, Руська ч. 3 — Софія Олесницька, предсідателька; Ір Лежогубська, писар; Ст. Горбачевська, скарбник.

— **Пригадка в справі державної підмоги для сиріт.** Отсим пригадуємо, що державну підмогу за І. квартал 1918 виробимо тільки для тих сиріт, яких викази одержимо від урядів парохіяльних львівської архієпархії найпізнійше до половини грудня с. р. Ходить іменно о такі діти пониже 14 року життя, що в наслїдок воєнних подій стратили обоїх, або одно з родичів (опікунів), не побирають військового причинку, не мають в чого жити і є здані на чужу ласку. Як-що в деяких громадах найдуть ся діти, котрі осиротїли вправдї ще перед війною, однак наслїдком воєнних відносин попали в цовну нужду, то й таких треба помістити в списі. У виказах треба доклядно подати: ім'я і призвище сироти, дату її уродженя, імена обоїх родичів, де перебувають, зглядно дату і причину їх смерти та маєтковий стан. Такі викази зволять надіслати всї без виїмку уряди парохіяльні, бо на 1918 рік маємо предложити ц. к. намісництву новий елаборат на основі теперішнього стану сиріт'ства в архієпархії.— За „Український епархіяльний Комітет опіки над воєнними сиротами" у Львові (вул. Домінїканська ч. 11.) о. В. Лициняк.

— **Замиканє склепів у Львові** Дирекція поліції в порозумінню з управою міста у Львові зарядила, щоби львівські склепи до 15. с. м. замикано о год. 6, а після 15 до лат. різдвяних свят о год. 7 вечером. Склепи з предметими поживи будуть замикані що йно о год. 8. вечером.

— **Концерт в честь Тараса Шевченка** устроює дїтвора української народної школи УСС. в Устилузї на Волині в неділю 16. с. м. Програма: 1. Имн; 2 Промова (виголосить ученик III кл); 3. „Де Дніпро наш котить хвилї" — хор; 4. С. Чалий: „Дітям волинських шкіл" — декл; 5. Вежі трійкові — виконають ученики I кл.; 6. „Розвивай ся ти високий дубе" — хор; 7. М. Підгірянка: „Українка я маленька" — декл; 8. Вправи рушниками виконають ученицї II кл.; 9 О. Кобець: „Од синього Дону.." — деклямація; 10. „Вінок на могилу Тараса Шевченка" — сценічний образ.

— **Вуглеві карти у Львові.** Міський уряд господарський подає до загального відома, що контрольні карти продажі вугля для мешканців дільниць I, II III і IV зістали вже доручені пп. властителям домів включно з загальними легітимаціями поживи. Видаване тих легітимацій для мешканців дільниць V і VI буде переведене до кінця бїжучого тижня. Мешканцї чотирох перших дільниць мають отже спромогу реалізованя своїх вуглевих карт контрольних у районових складах, виказаних в оповістї з дня 26. XI. 1917. ч. 144.390. Аби уможливити також мешканцям дільниць V і VI побір належних скількостий вугля на бїжучий тиждень заряджуєть ся виїмково, що в обох тих дільницях повинні властителї районових вуглевих складів видавати по пів цл. сотн. зглядно по 1 цл. сотн. вугля за стягненєм цілих находячих ся ще в руках мешканців тих дільниць неважних вже легітимацій червоних зглядно голубих з попереднього місяця.

— **В Ходорові** віобудеть ся дня 20. с. м. (четвер) о год. 12. в полудне в парохіяльним домі посольське справоздане послів д-ра Льонгина Цегельського і радн. Льва Левицького. П вітова організація запрошує на него всїх організаторів громадських та як найширші круги українського населеня повіту. — За організацію о. І. Винницький.

— **Обезпеченє в воєнній позичці** полягає в тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родинї на випадок вчаснїйшої смерти облїгації воєнної позички Ся форма підписки воєнної позички для підписчика найкориснїйша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облїгаціях воєнної позички і для держави найвигіднїйша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. Таким чином обезпечене в воєнній позичці се найлїпша льокація капіталу. Вправдї корисно і в инших товариствах обезпечуватись та найкориснїйші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації удїлює Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Віддїл воєнних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

394 В 4—5

---

† ПОМЕРЛИ.

Стефан Савула, абітурієнт укр. гімназії в Перемишли, умер по довгій грудній недузї в 22. році життя в Дмитровичах. Визначав ся гарним характером, ідейним житєм і особливою любовю до народу. Признане за се виявило ся в громадній участи людий на похороні. На сім місци складаєть ся сердечну подяку Впр. оо: совітникови Пасічинському, Кушнїреви, Броновському, Прокуратови і Трохимчукови **о. Т. Савула і Бобаки.**

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5 000 (пять тисяч) з дописков: На Народний Фонд.

З Самбора.

Нам пишуть: День 8. грудня 1917. був для Українців повіту самбірського днем справдїшнього духового підйому серед злиднів, які переживаємо Того дня о год 8:30 рано зібрались численно інтелїгенція світська і духовна, мїщани і селяни в церкві самбірській, де о. декан Рабій відправив в сослуженю дияконів Службу Божу за душу бл п д ра Евгена Олесницького. До панихиди по Службі Божій стануло 9 священиків, о год 10 салї „Української Ривницї" заповнилась битком, так що присутні не могучи помістити ся на сали, оставали в прибічних комнатах та коридорах. Зійшлись на наради над звітом посольським о Стефана Онишкевича. Учасників було найменше 500 Наради отворив короткою промовою організатор о. В. Петрик, витаючи зібраних та о. посла Онишкевича. До президії покликано д ра Андрія Чайковського як предсідника, о. Дмитра Гординського з Кульчиць і Якова Пеньшкевича, господаря з Торчинович, як заступників предсідника а пп. Тадея, Залеського і Кабаровського, як секретарів.

До голосу прийшов о. посол Онишкевич Бесідник в двугодиннім рефератї представив роботу послів за час війни, говорив широко про місію, яку сповнила Головна Українська Рада, а вкінци Українська Парляментарна Репрезентація, про поміч, яку несено збігцям і виселенцям в Гмінді, Вольфсбергу і Хоценї, та невинно інтернованим в Талергоф, про заходи змінни законів на користь українського населеня, як підвишка причинків воєнних, причинків для виселенців, скасоване військових судів для цивільного населеня, привернене судів присяглих і инших. З черги перейшов на поле економічне. Розказав про центрацію для відбудови Галичини і її задачі, та р боту в ній прибічної ради, в склад якої входило 12 Українців, а між иншими і о. посол

По рефератї вивязалась широка дискусія, в якій забирали голос о. Вол. Петрик, о. Дмитро Гординський, п. радник Бережанський, Антін Тоганьчин і инші.

На внесене о. Петрика ухвалено слїдуючі резолюції: а) з протестом проти прилученя Східної Галичини і взагалї якої небудь частини української землї до польської держави; 2) з домаганєм утворе я в Австрії окремої украінської провінції зі східної Галичини і північно західної Буковини; 3) з домаганєм передачі адміністративної власти в Східній Галичині в руки українських урядників; 4) з домаганєм утворення окремої Централї для відбудови Східної Галичини та передачі управи сеї Централї в українські руки; 5) з домаганєм урухомленя народного шкільництва, реклямованя українських народних учителїв, іменованя в кождім східно галицькім повітї шкільного інепектора Українця; 6) з домаганєм авторизації „Сільського Господаря"; 7) з домаганєм заснованя українського університету у Львові; 8) з домаганєм здержаня реквізицій в Східній Галичинї, фактичної відбудови коштом держави, виплати чинитьб воєнних, достарчуваня дерева і вугля на опал, установленя цїн максимальних на дерево; 9) з заявою подяки ва труди для о. посла Онишкевича та висказаня „votum", довіря о. послови і Українській Парляментарній Репрезентації. Всї резолюції принято одноголосно, а послїдну серед бурливих оплесків.

На внесене о. Гординського ухвалено ще дві резолюції: 1) з домаганєм реклямованя українців ремісників, потрібних до відбудови; 2) з домаганєм приділюваня до робіт пільних партій жовнірів, спосібних до господарської працї, а не гандлярів та торговцїв, які на господарстві не розуміють ся.

Голосу удїлив предсідатель п. д-р Степанови Баранови, прибувшому щойно зі Львова. П. д р Баран обговорив основно земельне питане, популярно на примірах в Новій Зеляндії та Росії представив розвязку того питаня — а наконець поставив революцію, яку рівнож одноголосно ухвалено: Взиваєть ся укр. парл. Репр., щоби доложила всїх сил, щоби на порядок нарад в парляментї прийшла справа земельних реформ, і щоби при нагоді сих реформ переперла найважнїйше домаганє українського народу в Галичинї, себто викуп більшої земельної власности і передачу всеї управної землї, виключно в руки місцевого українського населеня, котре особисто на земли працює,

По рефератї д ра Бурана о. Петрик іменем організації подякував референтам та подав учасникам нарад до відома, що з Гапаранди прийшла звістка від д-ра Стахури про його поворот в Самбірщину. Нарід стоячи вислухав сю радісну звістку і рішив оваційно повитати свого любимця в дни повороту. О год. 3½ пополудни закінчив д р Чайковський наради подякувавши присутним за участь та горячим апельом до невинної праці на усїх полях. Десятки учасників по нарадах інформувало ся у о. посла ще в своїх особистих справах. — Учасник.

Над Піявою

Урядово оголошують у воєннім звідомленю з 10 грудня:

В дельтї Піяви угорські війска гонведів здобули в наступі італїйський мостовий причілок Сіле на схід від Капо Сіле і взяли над 200 бранців.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 12. грудня 1917.

Імен: греко кат. Порамона філ. — римо-кат.: Александра.

Завтра: греко-кат.: Андрія ап. — римо-кат.: Лукії і От.

Краєвий Союз Кредитовий, стоваришене зареєстроване в обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10. подає до відомости, що від 1. сїчня 1918 буде платити від вкладок до обороту 3½%. 498 2—3

Оголошене.

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Господарської Спілки для збуту худоби

стоваришеня в обмеж. порукою в РІПЧИЦЯХ повіт Дрогобич, почта Мединичі,

відбудуть ся дня 23. н ст. грудня 1917 р. в комнатах читальні „Просвіти" в Рипчицях о год. 2. по полудни, в слїдуючим порядком:

1. Звіт Управи Спілки за 1917 рік.
2. Вибр Дирекції.
3. Вибр Ради надзираючої.
4. Внесени членів.

Колиби на зборах не явило ся статутом приписане число членів, відбудуть ся того самого дня другі збори о годині 3. по полудни при кождім числі членів.

Рипчиці, 8. грудня 1917 р.

Петро Осередчук
заст. голови Ради надз

498 1—1

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай омерти і дожитя в VII. военній позичці

в ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 31—45

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

498 5-10 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

Інтелїгентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому. Знане сільського домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Заланові п. Рогатин. 487 3—6

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЯВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕИ

Майстер кафлярський. Львів, Городецька 10.

390 16-?

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік.

Цїна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 5 шт. К 10, вже оплатно).

В красній оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371Б 14 25

-Переробляє капелюхи-

також **футрині**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 5-10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренти

II. **„КАРПАТІЯ“** 45—?

Почесний президент Його Ексцилєнція митро полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то усї виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і незалежність обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички на низьк відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу: ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Відтяти і післати на адресу: **„КАРПАТІЯ“ Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові, ул. Руська ч. 18.**

Місце зголошеня:

Число внеску: .....

Число поліси: .....

495 2—5

ВНЕСОК на обезпечене военної позички в „КАРПАТІЇ“.

I. а) Імя і назвиско особи, що має обезпечити ся?	а)
б) Єї званє?	б)
в) Точна адреса?	в)
г) Коли і де роджена?	г)
II. а) Чи особа, що має обезпечити ся, вонсїм здорова?	а)
б) Які **недуги** перебула протягом послїдних 10 літ?	б)
в) На яку недугу хорує тепер? (недуги або скалїченя).	в)
г) У котрого лїкаря або в котрім шпиталї тепер лїчить ся?	г)
ґ) Чи були в єї родинї случаї **сухіт**, або иншої дїдичних вглядно варвал недуг?	ґ)
III. На яку суму обезпечуєть ся?	..... ном. варт. VII. австрійської 5½%-вої, вільної від оподатковання амортизаційної позички.
IV. а) По вількох літах має ся безумовно перестати платити премії? По 15, 20, чи 25 літах?	а)
б) Як має ся платити премії почавши від **другого** року обезпеченя? річно, піврічно, чи чвертьрічно?	б) (½, ¼) річно.
V. Чи не відкинено внеску на житє обезпечене особи, що має обезпечити ся? коли і в якім Товаристві?	.....
VI. Чи обезпечена особа повнить військову службу?	а)
а) у нутрі краю?	б)
б) в етапній области?	в)
в) на фронтї, в операційнім теренї при армії в полї?	г)
г) в якім характері служби він?	ґ)
ґ) при якім родї оружя?	

Як задаток вложено квоту К ..... Поліcу викупить Пан Пані ..... в .....

1. Стверджую своїм підписом, що на поставлені мені питаня **відповів я основно і правдиво.** 2. Відомо менї, що обезпечене є **неважне** в случаю подання **неправдивих** даних про **стан здоровля** обезпеченого. 3. Услівя обезпеченя, як також доповняючі додаткові услівя обезпеченя военної позички я приняв до відома.

..... дня ..... 191.....

Підпис особи, яка має обезпечити ся: Підпис обезпечаючого: Підпис заступника Товариства:

.....

.....

Відповідає за редакцію **Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 293. (9.545) Львів, четвер 13 грудня (26 падолиста ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитом, дрібніша чи друкована або її місце 60 с., з надісланим 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по поміщених 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 12. грудня 1917.

Вертають часи, коли про Україну говорила вся Европа. Як за Хмельниччини вся Европа слідила за процесом творення української держави, так тепер українська республика приковує до себе що-раз більшу увагу европейського політичного світа.

Протягом війни стверджувано вже безліч разів не тільки в державах антанту, але також в осередних державах, що дипльоматія антанту виявила в війні рішаючу перевагу над дипльоматією осередних держав. Виявило ся се також в українській справі.

Українська республика повстала в боротьбі з російськими революційними правительствами, які що до територіяльної єдности і внутрішної цілости держави заявляли ся сторожами царської спадщини, котру хотіли ненарушену передати російській конституанті. Російські революційні правительства були союзниками Франції й Англії. З свого виходило, що Франція й Англія повинні в українській справі стояти на становищи Петрограду, а не Київа. А одначе від перших початків творення української держави французька й англійська преса почала звертати на Україну що-раз більшу увагу. Коли ж у Петрограді власть перейшла в руки большевиків, Франція й Англія почали дивити ся на Київ як на центр, який може взяти на себе ті задачі, що-до яких завів їх Петроград,—задачі відпорности супроти диктату осередних держав, якому на думку західних союзників антанту піддав ся без застережень Петроград.

Торжественне проголошенє української республики відбуло ся в присутности представників західних держав антанту. До Київа подали ся військові представники антанту по розвязаню головної російської кватири. Французька й англійська преса дуже пильно слідить за подіями на Україні, нотуючи з натиском кождий прояв самостійности Київа супроти Петрограду.

Все те свідчить, що західні держави антанту зрозуміли політичне значінє утворенє української республики і старають ся втягнути її в круг своїх політичних інтересів.

А осередні держави?

Від початку війни віденська й берлінська преса не минула нагоди, щоби не назвати Росії „тюрмою народів" і не назначити виввольної місії осередних держав супроти народів, замкненних у тій тюрмі. Не хибувало також офіціяльних і півоф'ціяльних заяв, які протиставили свободу народів у Габсбурській монархії російській „тюрмі народів" і голосили похід проти неї. Та вибухла революція, „тюрму народів" розбито, найбільший з поневолених народів Росії буде свою власну державу —

Не згадуючи про попередні заяви державних мужів осередних держав, — в своїх найновійших заявах з приводу російського мирового предложенія ані гр. Гертлінг в німецькім парляменті ані гр. Черніи в делегаціях ні словцем не згадали про факт утворенія нової держави. В Київі при участи представників антанту проголошуєть ся українська республика, українське правительство виступає як самостійний державний чинник при мировых переговорах,

Се тим виразнійше, що власне осередні держави, в'окрема Австро-Угорщина в мировых переговорах мусять вступити ся власне з українською державою. Адже над південно-західнім фронтом, себто фронтом Волині, Галичини й Буковини має власть правительство української республики З одної сторони цей фронт стоїть ще в части на українській території Австрії, з другої сторони війска осередних держав держать части закордонної України. З військами, які стоять під властю українського правительства, заключено на сім фронті перемиря. З українським правительством мусять говорити осередні держави в справі західних границь української республики.

Прийде хвиля, коли гр. Гертлінг і гр. Чернін мусять заговорити в своїх офіціяльних заявах про українську державу.

Український коронний край в Австрії?

Львів, 12. грудня 1917.

„Oesterr. Morgenzeitung" доносить 10. с. м. з Відня:

„В тутешних дипльоматичних кругах удержуєть ся від кількох днів чутка, що в польській справі мають запасти нові ріщеня. Польщу з Австрією має лучити не персональна, тільки реальна унія. Галичина має остати при Австрії, одначе не в теперішній формі, тільки поділена, так, що з української части краю утворить ся окремий коронний край".

Жерела сеї вістки не подано. Подаємо її тільки з ревервою.

Генеральний Секретаріят України і завішенє оружя.

АМСТЕРДАМ (ТКБ). „Daily Chronicle" доносить з Петрограду 8 с. м: Українська Рада заявила ся 9 голосами проти 8 за безпроволочним завішенєм оружя. (Тут ходить очевидно о ріщенє Генерального Секретаріяту, який складаєть ся з кількканайцяти членів, бо „Мала Рада" числить кількадесять членів. — Ред.).

Південно-східний Союз в Росії.

„Русское Слово" з 6. падолиста доносить з Владикавказу:

Скінчила ся конференція козацьких військ і гірських народів Кавказу. На конференції підписано договір заключенія „Південно східного Союза козацьких військ, гірських народів Кавказу й вільних народів степу". Союз має своєю ціль: осягненє як найскоршого завершенія російської демократичної, федеративної республики з удільнем членам Союза прав окремих штатів, змагаюче до утворенія сильної власти, яка опирала ся би на всіх живих силах краю, поміч центральній державній власти в боротьбі з зовнішним ворогом і в заключенію гідного мира на основі самовизначенія народів, а також при заведенію в державі правного ладу та в боротьбі з контр-революцією. Кожний член Союза цілком незалежний в справах внутрішнього життя і має право самостійно навязувати зносини й заключати договори, що не протирічать цілем Союза. На чолі Союза стоїть з'єднане правительство, при чім кождий член Союза посилає в склад правительства своїх двох представників. З'єднане правительство вдійснює завдання Союза та провадить зносини як в центральним і місцевими органами власти російської держави, так і з органами управи народів і країв Росії. Південно-східний Союз має свого представника при центральнім російськім правительстві. Місцем осідку з'єднаного правительства є місто Катеринодар. До Союза належать: козацьке військо донське, кубанське, терське, астраханське, калмицький нарід всі народи Дагестану, Закатальського округа, гірські народи Терського й Кубанського краю і Сухумського округа та степові народи Терського краю й ставропільської губернії. (ВСВУ).

За загальний мир.

АМСТЕРДАМ. Бюро Райтера доносить з Петрограду: Центральні виділи більших соціялістичних партій і головний виділ делегатів селян оголосили відозву до всіх горожан, в якій підчеркнули конечність негайного загального мира і остро критикують змаганя большевиків, щоби осягнути окреме завішенє оружя.

КОПЕНГАГЕН (Вольф) Російська демобілізація вже почала ся. Генерала Щербачева іменовано при помочи союзників головним вождем. Він одержав повновласть розпочати з Німеччиною мирові переговори. Ті переговори мають відносити ся тільки до російського фронту.

ЦАРСЬКЕ СЕЛО (Окрова телеграма російського правительства". Рада народних комісарів буде підчас мирових переговорів подавати сейчас телеграфічно всі предложенія і заяви представників держав ведучих війну до відома союзних військ і ворожих народів. Також суспільність буде повідомлена про перебіг переговорів. Після наділих відомостий заявили союзники принціпіяльно свою згоду, щоби з нашої сторони зачато переговори в справі завішенія оружя, причім взяли в рахунок не тільки наш фронт, але і їх, а саме під услівєм, що не відступимо ні на одну верству і не достарчимо німецьким військам ніяких средств поживи. Коли вчера заречено наче би союзники згодили ся на переговори в справі завішенія оружя, належить зважити, що начальники місії союзників в головній кватирі, о яких була бесіда в телеграмі загального комітету армій до часового виконуючого виділу залізничників є в безпосередних зносинах зі своїми правительствами, бо не підлягають своїм посольствам.

Приготовленє господарських договорів в Росією

Львів, 12. грудня 1917.

„Neue Fr. Presse" доносить з Берліна:

Як зачувати в парляментарних кругах, бувший державний секретар д р Гельферіх одержав поручене вести переговори з Росією в господарських справах і почав вже вступні роботи в тій ціли.

Абдикація румунського короля?

ФРАНКФУРТ н. М. (прив.). „Frankfurter Zeitung" пише: По донесеням з Букарешту відбувають ся там конференції між провідниками консервативних партій, які остали в Букарешті, до яких прилучило ся богато приклонників ліберальної партії. Ті переговори відносять ся до справи ратованя Румунії від теперішної катастрофи. Після одної поголоски, президент консервативної партії Петро Карп шукав вже порозуміня з осередними державами. Инша поголоска каже, що є плян абдикації короля Фердинанда в користь його сина, наслідника престолу Карла.

Земля власністю народу.

АМСТЕРДАМ (Прив. тел.) „Central News" доносить в Петрограду: Правительство большевиків в відповіді до народу знесло всяку особисту власність землі та проголосило, що земля є власністю народу.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Памятайте! 462 Б 15—?

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці

з VII. воєнною позичкою в

Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

Японія і Росія

ЦАРСЬКЕ СЕЛО (Іскрова телеграма російського правительства). Японський амбасадор подає до відома, що Японія не мала анї не має наміру виповісти війну Росії. Один з членів японської амбасади заперечив поголоску, наче би межи Англією і Японією був договір, після якого мала би Японія виповісти Росії війну, колиб Росія заключила з Німеччиною окремий мир.

Засіданє австрійської квотової депутації.

Ухвалено дотеперішнє відношенє, але тільки на один рік

Відень, 10. грудня 1917.

Нині відбуло ся засіданє квотової депутації Державної Ради, щоб докінчити розпочаті в в пятницю минулого тижня наради над квотою на спільні видатки монархії.

Референт д р Зіггарт предложив приняти відношенє, означене в угоді з 1907 р., себто: Австрія 63·6 прц., Угорщина 36·4 прц; се відношенє мало би обовязувати на два роки, себто на час, на який продовжено австро угорську угоду.

Пос. Ельенбоген (с.-д) поставив внесенє, щоби означити відношенє квоти на спільні видатки 50 : 50

З сторони німецьких міщанських партій вказано на те, що з огляду на зовсім инші угоду і квотовим відношенєм треба приняти дотеперішнє відношенє, одначе тільки на один рік.

При сім звернено увагу на становище угорської квотової депутації, на якій говорено, що воєнні кошти має кождa з держав монархії покривати самостійно; сей погляд поділяє також угорський президент міністрів Векерле. З огляду на се треба взяти ся довше як рік.

В голосованю впало внесенє референта Зіггарта і внесенє Ельенбогена. За те принято внесенє Фінка, щоби принити дотеперішнє відношенє (63·6 : 36·4), одначе тільки на один рік.

Росія й заграничні позички.

Урядове заперечена вісти про уневажненє заграничних позичок.

ПЕТРОГРАД. Петроградська Тел. Агенція доносить: Правительство не видало декрету про уневажненє заграничних позичок. Ходить тільки о статю в „Правді", органі большевиків, де говорило ся про сю справу.

Молитва за мир.

Львівський греко католичеський митрополичий Ординаріят видав з датою 11. грудня такий розпорядок: Поручаємо всім Вч. ОО., щоби від хвилі, коли дійде до них відомість про се розпорядженє, аж до хвилі заключенє мира що дня довучати до Служби дня чи Святого, Службу о мир, і Службу Божу на II чи III намірене жертвували в дусі тої просьби і горячо просили Бога о таке поведенє і розвязанє справи, котре найбільше відповідає духовому і дочасному добру нашого народа. Належить також на проповідях заохочувати людий до частої молитви о мир і за весь український нарід, по сім і по тім боці кордону; молитвами можемо від Бога випросити те, чого всі бажаємо. В тій цілі також будуть в неділі і свята всі парохи, завідателі парохій і управителі церков відправляти молебень до Ісуса Христа або Матери Божої зі суплікацією і зарядженим відчитанєм акту пожертвованя цілого нашого народу Божественному Серцю Христовому. В день Непорочного Зачатя по Службі Божій і по суплікації віддамо всі разом під Покров Пресв. Богородиці весь наш нарід і всі його духовні і дочасні потреби. В молитвах треба нам памятати особлившим способом і про тих, котрі найбільше терпіли і ще доси терплять, себто про виходців, евакуованих зі своїх сіл, про заславших, і про ті зничщені села, в котрих наші люди терплять крайний недостаток поживи, одягу і одежи, а часом право не мають і даху над головою. В селах, де живуть (евакуовані) виходці з инших сторін, поручаємо душпастирі моїм іменем християнській любови і гостинности вірних нещасливих виходців, пригадуючи їм обітницю Христа, що мило ерні поминувані будуть. Чим більше любови і милосердя окажемо нещасним, тим більше права набудемо на Боже милосердє в сих тяжких часах. Просимо також усильно о поворот до дому і родини тих братів, котрих положенє воєнне ще задержує на далекій чужині в неволі і вигнанню. Не можемо прийти їм з помічю в їх тяжкім положенню, то бодай памятю і молитвою упрошуймо для них помочи з неба. Від гр. кат. митрополичого ординаріяту. Львів, для 11. грудня 1917.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжечку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

НОВИНКИ

Львів, 12. грудня 1917.

— **Характеристичне.** Маємо в руках отсей полевий листок, висланий Українцем жовнїром з „k. k. Landsturminfanterie Baon N. 157. Feldpost „Kochany Szwagrze! Przepraszam cię bardzo że nie piszę do ciebie rodzinną mową ponieważ nam zakazali pisać po ukraińsku, tylko po polsku, bo jeżeli kto będzie dostawał listy lub pisał do kogoś po ukraińsku to nie otrzyma odpowiedzi a listy adresowane i pisane po ukraińsku nie będą posłane do właściciela. Otóż muszę się zasłosować według roskazu Napisz mi co słychać w domu. Pozdrawiam". На се можемо сказати тільки одно слово: скандал!

Нам пишуть: Просимо о поміщенє в „Ділї" вістки про товаришів Українців, які попадали в одинадцятій і дванайцятій італійській офенаві. Ось дрібна частина їх імен: Павлюк Юлій поручник, Авсенин Антін поруч., Пасольчук Гриць поруч., Цибанюк Онисифор поруч., Кракалія Володимир, хорунжий, Залеський Микола хорунж., Лучик Юрій кад.-асп., Іроденко Стефан кад.-асп. Всі подані належали до полку стрільців, який рекрутує ся майже з самих Українців.

— **В справі соли і вугля.** Краєвий Союз господарський у Львові вул. Зіморовича 20 доносить, що як в минулім році, так і тепер закупив в Німеччині 100 вагонів прекрасної білої соли і розпочав вже був її доставу, та мусів її перервати дня 15. падолиста наслідком заказу вивозу соли з Німеччини. Однак заходи поробленї Управою Союза у наших і німецьких властий подають надію, що небавом буде могти доставу соли піднята на ново бо приобіцяно йому постійний місячний континґент німецької соли. Так само як доси Союз буде мати розділ томасини для української дрібної власности в Галичині, доси одначе не отримав ще урядового повідомленя з намісництва про условия продажи томасини. Условия продажи томасини і соли будуть оголошені в українських часописях. Краєвий вуголь можна одержати з намісництва через рейонові команди і туди треба письменно звертати ся. Пруський вуголь доставляє Союз, але тільки на основі приділу міністерства публичних робіт. Подания треба вносити через Союз, котрий доставить на се потрібних друків і удїлить інформацій. Зголошеня треба вносити місяць на перед так, що тепер можна дістати вуголь доперва на лютий. З огляду на теперішні комунікаційні відносини подания о вуголь на лютий мусять бути в Союзі найпізнійше до 20. грудня, бо найдальше 1. січня мусять бути в міністерстві публичних робіт.

— **Добра господарка.** Від кількох днїв відбувають ся у львівськім ратуши наради магістрату над буджетом міста Львова. В часі буджетової дискусії виявило ся, що річний дефицит громади виносить 12 мілїонів корон річно. Річні видатки виносять 22 мілїони корон (треба-ж таки грішми вдержувати ріжні Macierze і инші польські „pla.ówk"), а доход має громада річно всего 10 мілїонів. Загальний воєнний дефицит міста Львова виносись 29 мілїонів корон. Управа міста знов має звернути ся до правительства з домаганєм о вичлагу дальшої квоти (которої вже в черзі?) на цїли „міської" адміністрації.

— **Рочинець розправ перед присяжними.** Перша каденція судів присяжних у Львові почне ся дня 10. січня 1918 р. Вильосованє листи членів суду приязлих для першої каденції відбудеть ся за кілька днів, а опісля будуть оголошені реченці поодиноких розправ. Супроти застановленя урядовим скріпленим сенатом нагромадило велике число обжалованнь, які ждуть визначеня розправи.

— **Підмога і кредит на закупно молочних корів.** Розпорядком з 22. падолиста с. р., розісланим до всіх староств східної Галичини, подало намісництво (Централя для господарської відбудови Галичини, секція II) умови одержаня підмог і кредиту на закупно молочних корів, необхідно потрібних для вижиленя властителя господарства, його родини і служби. По думці покликаного розпорядку можуть старати ся о підмогу (1/3 часть ціни закупна корови) є 3 річний кредит на 3% (2/3 ціни закупна корови) рільники східної Галичини, знищені зовсім наслідком неприятельської інвазії, які не мають ніякої корови, або мають їх в скількости, що не вистарчає для веденя господарства. Цїлу акцію будуть переводити староства і до них треба звертати ся по ближші інформації.

— **З Борежан пишуть:** На днях отворено „Українську Бурсу" з гімназийним прив. курсом правильної науки для 4 низших клас, який тривати ме до часу піднятя науки в ц. к. гімназії. Зголошеня на курс і до Бурси приймає голова о. Василь Дубицький, катихит гімназії.

— **Повна пайка цукру для дітий.** Заповіджений державними властями апровізаційними в справі видавня повної пайки цукру для дітий до 5 року житя вже надійшло і буде обовязувати вже з кінцом сего тижня. На добір цукру для дітий будуть видавані окремі карты головам домашного господарства за предложенєм документів. Згаданий розпорядок відносить ся також до кормлячих материй і вагітних жінок, які також одержать повну пайку цукру. Бливші подробиці подасть у Львові міський уряд господарський.

— **В Сяноку,** в сали магістрату відбудеть ся дня 15. с. м. (субота) о год. 10 рано посольське справоздане послів ради держ. Льва Левицького і д-ра Льонгина Цегельського, на яке всіх Українців повіту Сколе просить повітова організація. — о. Моссора, о. Качмарський.

— **З Долини.** Довірочні збори Повітової Української Народної Ради (давно Комітет) в Долині відбудуть ся в Долині дня 14 грудня в пятницю, точно о год. 1. в пол. в комнатах господарсько-торговельної Спілки (повітова канцелярія). Справи вельми важні, тож просить ся прибути. Того дня о год. 11. засіданє Ради повітових філій „Сільського Господаря" в повітовій канцелярії філій. Філії Болехівська і з Перегинська зволять вислати по 3 своїх видїлових як делегатів.

— **Загальний Банк депозитовий філія у Львові** вул. Коперника 21 приймає субскрипцію VII. воєнної позички під найкорисніїшими условиями. На жаданє проспекти дармо і оплатно.

— **Обезпечене з одноразовою премією.** Українське товариство обезпечень на житя „Карпатія" у Львові (вул. Руська ч. 18) завело при обезпечених в VII. воєнній позичці обезпечене з одноразовою премією. Се значить, що замість щорічних премійних рат платить ся одноразово премію за цілий час обезпеченя. Заплативши сю премію, обезпечений уже цілий час обезпеченя нічого не платить. Коли ми дожие реченця платности обезпеченя, дістає обезпечену суму в облігаціях воєнної позички. Коли ж упере пер д тим, його родина крім обезпеченої суми в облігаціях воєнної позички дістає також готівкою звороть части премії, яка припадає на час між його смертю і реченцем платности обезпеченя. (Примір: Хтось обезпечив ся на 15 літ і вмер по 5 літах; отже родина дістає обезпечену суму і звороть премії за 10 літ). Се обезпечене з одноразовою премією надаєть ся особливо для тих селян, що тепер розпоряджають хвилево більшою готівкою. Як уложать ся відносини і чи вони все будуть мати готівку на точне плаченє премійних рат, невідомо; при тім селянин дуже часто має клопіт з додержанєм реченців платности премії. А так, обезпечуючи ся з одноразовою премією, селянин добре льокує капітал, який тепер має під рукою, а на випадок своєї вчаснійшої смерти забезпечує родині і капітал і звороть части премій. Наша інтелїґенція, яка має зносини з селянством, повинна звернути йому на сей рід обезпеченя особливу увагу. Бливших повсюдень удїляє інтересованим дирекція „Карпатії".

— **Обезпечене в воєннїй позичці полягає в тім,** що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родині на випадок вчаснійшої смерти облігації воєнної позички. Ся форма підписки воєнної позички для підписчика най-

Крайна пора

наш внесок виповнити і врав в вачетом грошевим переслати

— ДО —

394 34—45

Ц. к. Австрійського військового Фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

корисніїша через те, що підписчик за малу що річну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички і для держави найвигіднійша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. Таким чином обезпечене в воєнній позичці се найліпша льокація капіталу. Вправді корисно і в инших товариствах обезпечуватись та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації уділює Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ воєнних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

З Долинщини.

Нам пишуть: В Долині відбув ся 17. падолиста повітовий З'їзд відпоручників кружків краєвого Товариства „Сільський Господар" з всіх трех філій, с. є. долинської, болехівської і перегинської. Участників було над 40 по більшій части селян. Збори тривали від 2—8 години, а весь час був присутним із ц. к. староства комісар Тишковський.

По звіті із загального львівського З'їзду д-ра М. Пачовського розвинула ся жива дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні делегати і делегатки. Вони показували факти різнородних надужить при апровізації і реквізиції паші та бараболь в повіті, яку то переводять аж 3 армії: (ромунська) і супроти якої всяка цивільна власть являть ся безсильна. Загально домагано ся зарядженя сіл в муку, нафту та сіль, бо в того боку населенє терпить невимовану недостачу і людности грозить в найблизшім часі голод тому, що збіжа нема, а бараболі забезпечено з полишенем на житє назіть несповна 200 кг. на особу.

„Задля журби за хлїб насущний повітові кружки не проявляли більшого житя, бо чимало видїлових на війні, але тепер зачинають віджити, бо бачать, що через те жиди використують селян, які, не маючи свого крамку в селі, мусять казочно оплачуватись за нафту або цукор, а як буде кружок вести крам, то жиди не будуть так дерти.

З'їзд заявив ся одноголосно також за тими десідератами, які д-р Пачовський, як делегат, поставив на загальнім господарськім З'їзді у Львові, а то, щоби посли парляментарні подбали, щоби спинено в повіті реквізицію паші і бараболь, бо грозить руїна і голод: 1) Щоби заложено в повіті майстерні господарських приладів і цегольню. 2) Щоби заложено овочеві шкілки, а для відбудови щоби використано каменоломи в Болехівщині.

В сих справах забирали голос також комісар рільн. п. Творидло і комісар. політ. п. Тишковський (по польськи!). Сей останний завважує, що признає зовсім слушність усі жадання бесідників, що жалі подасть до відома ц. к. старості, який зі своєї сторони буде старати ся прийти з помічю та усунути всі надужитя правною дорогою, о скільки буде в силї політичної власти. Відтак васт. голова д-р С. Данилович подав зібраним до відома про отвореня повітової канцелярії для всїх трьох філій Тов. „Сіль. Господаря", а опісля д-р Пачовський розвинув плян і діяльність такої повітової канцелярії та її вагу у відбудові краю.

Відпоручники поодиноких філій одноголосно згодили ся на таку зміну с. є. на концентрацію роботи всїх філій в одній головній канцелярії і рішили, що для спільної філіяльної Ради мають дати філія в Долині 4, а філії в Болехові і Перегинську по 3 делегатів видїлових. Платним секретарем Повітової Канцелярії установлено п. Я. Богачевського, абсольвента прав.

На кінці вказав інспектор молочарства зі Стрия проект заснованя спілки для збуту яєць, причім вилагодив докладно статут такої спілки і викавав користи, що походять з такої торговлї. Присутні селяни висказали повне вдоволенє в ходу нарад, бо набрали перекованя, що мають до кого в повіті звертати ся о помоч і пораду в тяжких часах, та заохочені до спільної праці над відбудовою свойого повіту розїхали ся пізним вечером домів.

Д-р М. Пачовський.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Польський „ржонд" і українське селянство.

З Заліщик пишуть нам: Вже від довшого часу давав ся відчувати селянам в тут. повіті — межи иншими недостачами — головно брак соли, яку від часу увільненя Заліщиччини з під інвазії (а є вже 4 місяці) ніхто не спроваджував. Наслїдком того мусїли наші селяни, потребуючи доконче соли до квашеня капусти як і до шоденних страв, платити приватним купцям горендальні ціни, бо ті, що її мали, жадали по 6—8 кор. за 1 кг. Тому то з великою радістю повитали на днях вістку, що вагон соли, замовлений заліщицьким магістратом для потреб міста, вагнів до Заліщик. Радість їх була тим більша, бо думали, що аж тепер устануть всякі виски і вони осягнуть можливість її по дешевій ціні набути.

Тимчасом заліщицький уряд громадський з правительственним комісаром, вшехполяком Марчинським на чолі, маючи вагон соли і знаючи її вартість під теперішну хвилю, зорганізував на борзі міський апровізаційний склеп, відданючи його під управу місцевого рим. кат. ксьондза о. Познанського і самими Поляками; представителя українського населенє, як звичайно у нас буває і тим разом ні одного до того не покликано, хоч до „Вейта" належить місцевий парох о. Чорнодоли. По введеню таким способом в житє згаданого склепу, почалось „уржендованє". Перш усього оголошено по селах, що сіль видавати меть селянам лише в заміну за принесені ними віктуалї, бо — мовляв — місто і так велику ласку робить селянам вже тим самим, що їм взагалї хоче сіль відступати. На згаданий зазив поспішили рефлектуючі на сіль селянки з довколишних сіл — мов на прошу до Заліщик, кожда з узликом на плечах, захопляючи до него в дому все, що під руки попало. І так „напрало" до міста враз з селянками повно яєць, кусок муки, зерна, фасолї, круп, масла, сира і т. п. І всї ті люди стовпились коло громадського склепу, в якім находив ся так пожаданий для всїх артикул.

Почала ся отже вимїна. Селянки вимінували в уликів принесені продукти, яких ніхто анї не важив, анї не оцїнював а в заміну за те діставали обчуплену гуску соли, яку мешканцям міста продавано по установленій для продажи цїні т. є по 30 сот. Так отже та облуплена гуска соли вартости 30 сот. була рівновартною всему, що в улику находило ся, хоч би і вартість його виносила і кілька корон.

Торговля ся викликала спершу величезне обурене серед тих бідаків, які крім пару корон в кишени, не мали нїчого більше до вимїни. Вони б мусїли з порожними руками до дому вертати і дальше несолену бараболю їсти.

Та бо і ті щасливці, що „здобули" згаданим способом гуску соли, отямились по дорозї і, обмірковуючи собі, що вони за ту нужденну гуску соли, яку мешканцям міста продавано по 30 сот, дали продуктів найменше на 70 сот., а по більшій части чинить на кілька корон, відчули нараз ту кривду, яку їм вдіяно. Счинив ся в місті великий крик, всїми опанувало обурене, а виписки такою торговлею селянки питають: „Чи наш Пан Цїсар знає, що тут з нами роблять?" „Чи на війні нема уже нїякого права?"

Але що має право до дїла в війським апровізаційним урядом? Він лякує, що удалось йому дешевим коштом, без кривди і вимисков найпекучійших потреб тут. селям — прийти нараз до посїданя такого магазину і не почувать ся зовсім до нїякої вини, бо „висвідчив процїнь селянам велику ласку".

Над Піявою, на Заході і на морі.

В урядових звідомленях з 11. с. м. доносять:

З італійського фронту: В области устя Пїяви намагався неприятель без успіху від вискати передвечера втрачені ровн. Між Пїявою і Брентою олягнули ми усїх в наступі.

На морі: В ночи з 9. на 10. с. м. затонув корабель „Вєнь" наслїдком нападу ворожого торпедовця.

З західнього фронту: У Фляндрії від Скарпи до Соммн розвинули ся попольудни живі боротьби артилерії. На цїлім фронті була жива діяльність артилерії. Наші війска в несподіваним наступі взяли з ворожих ровів на північний схід від Кравамни 22 Французів до неволї. На инших в дтинках взято бранців в стежених боротьбах. На французькім фронті прийшло до нагальних воздушних боротьб. Наші противники втратили 11 літаків та 1 бальон на припоні.

ОГОЛОШЕНЯ.

Четвер, 13. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Андрія ап. — рим.-кат.: Лукії і От.

Завтра: греко кат. Наума. — рим.-кат.: Спиридіона.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 15. грудня 1917 „Від", фантастична опера в 4 діях з апотеозою М. Кропивницького.

В неділю, дня 16. грудня 1917 „Від", фантастична опера в 4 діях з апотеозою М. Кропивницького.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—2

Експозитура Відділу спиритусового ц. к. упр. австр. Заведень Кредитового для торговлї і промислу у Львові, повідомляє інтересованих, що Централа спиритусу з причин малої продукції спиритусу і значного запотребованя до цїлий військових застановила аж до відкликаня уділ спиритусу ректифікованого для консумції населеня цивільного як для дрогуерій, перфумерій, до цїлий фабрикації різнородних есенцій і т. п. артикулів. 502 1—2

З Т-ва „Кружок Правників" у Львові. На заг. зборах дня 30 падолиста 1917 вибрано такий видїл: Попель Ів. голова; Булак Ст. заст. голови; Сендецький Вол. писар; Стрільський Ор. контрольор; дальше 4 членів видїлу і 3 заступників видїлових. Шконтруючя комісія: Ветера Ів. голова; Книш Ст. заст. голови і 3 членів контр. комісії.

Краєвий Союз Кредитовий, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10. подає до відомости, що від 1. січня 1918 буде платити від вкладок до обороту 3½%. 498 3—3

Каса Задаткова „Віра" в Тисьменици тов. заастр. з необмеженою порукою подає до загальної відомости, що від 1. грудня 1917 почавши, принимає і виплачує 3% від вкладок щадничих. Рахунок просимо присилати 504 1—1

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 252.51.

Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хати і господарську, рухомости, меблї, одежу і білизну, збіже в скопах і в верні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробут цїлого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРУВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР".

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, тільки один „ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченє селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцїнює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії напрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять в нїмцях 1916 року 8 613 829 корон.

В „Дністрі" можна обезпечити від пожежи в злотом виносі всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I. A 22 ?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20** — Адреса для телеграм: „Дністер" — Львів — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 поред пол.

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключення війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС" у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 32—45

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 20 сот. **ФІДРА**

Виключне заступство у перфумерії

498 6 10 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

IX.

льотерія клясова. Продаємо лїози до девятої клясової льотерії доки виставе запас. Цїна лїоз 40 К, місїчка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до рїжних банкових трансакцій. Лїози продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шиц і Хасс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 77

Інтелїґентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому. Знане сільського домашнього господарства конечне. Зголошення до Уряду парохіяльного в Залїсній ч. Рогатин. 487 4—6

Артистичне ритівниче заведене, найдовшша власна фабрика штампів каучукових, таблицьляних і металевих, граверів на олові і сребрі. **Роман Мишїн**, Львів, ул. Короля Людвика 29. (в пасажи), повернув і залагоджує всю роботу в провінції найскорше. Постійним відборцям о 50 проц. дешевше. Цїнники безплатно. 350 Г. 1—4

Правник II. року вернув з Тернопільщини шукає занять на години пополудневі. Зголошення під Е. В. Г. Університет. 501 1—2

Філія Віденського Товариства Обезпечень

„АЛЇЯНЦ"

у Львові, ул. Зіморовича ч. 5.

просить всїх П.Т. членів, котрі їзда перешкодя всенної не виплатили своїх премій, щоби як найскорше в своїм інтересї вголосили ся устно або письменно до нашої філії в подашем нумеру своєї посїлости, опісля дамо ближші інформації. 10. Б 1—1

-Переробляє капелюхи-

також **футрянї**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 6 10

Замовлення з провінції приймає і скоро виконує!

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ"

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц. 2 К. Повидто видано твори класиків Гетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛЇОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Перта вівч. 30 с. пор, 60 с. 361 8—10

Вже отворена 500 A 1 2

Галицька гуртівня закупу для трафїкантів

спілка з обмеж. пор.

у Львові, пл. Голуховських ч. 2 I пов.

(р г ул. Короля Людвика).

Поручає по цїнах гуртівних всї прибори до паленя і писаня, артикули тоалетові і галянтерійні.

Лїцитації коний.

Коні спосібні до робіт полевих є до набутя в дорозї лїцитаційній. Купуючі (гандлярі коний і посередники є виключені) мусять бути завсмотрені в посвідку, видану через староство (команду районову).

Лїцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Ярослав (Annakaserne)	16	грудня.
Судова Вишня	19.	„
Максимовичі коло Самбора	20.	„
Черляни коло Городка Ягайл.	23.	„

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	17.	грудня.
Братківці коло Стрия	19.	„
Вільхівці коло Сянока	21.	„

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl

503 1—3 **Fröhlich, Oberstleutnant.**

51. Звичайні Загальні Збори

Товариства Задаткового

В КОМАРНІ,

стоваришення зареєстрованого з необмеж. порукою,

відбудуть ся дня 31 грудня 1917 р. о год. 2. по пол. в сали товариства в слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів
2. Звіт Дирекції з дїяльности і рахунків за р. 1916.
3. Звіт комісії контрольної з внесенем Ради надз. на уділене дирекції абсолюторії.
4. Вибір одного члена дирекції і одного заступника уступаючих силою статута на 3 роки.
5. Вибір 3 членів Ради надзірної уступаючих силою статута на 3 роки.
6. Внесеня і заявки.

о. Яків Касонщький предсїдник Ради Надзірн.

Михайло Ковтун писар Ради Надзірн.

503 1—1

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 6- 20

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести зимовий тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповіданя в часу великої війни

„СМЕРТЬ" Романа Секели

12 оповідань — 83 стор. друку тільки 2 корони.

Замовлять: **„Новітна Бібліотека", Львів, Руська 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка" Львів, Ринок 10. На заздалегідну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с. 395 8 10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства письменними переказами, грошевими листами, чеками почтової Щаднищ, які Дирекція Щадниці на жадання безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 по вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, в) на естонт векслїв. О справі позичок порозумієсь можливо скоро.

Посередничать у виплачуваню позичок в Гал. Повітовім Заведеню кредитовім в Коломиї.

Всяких інформацій і другїх устень канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшка. Народний Дім, I пов щоденно безплатно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і руських свят.

По §. 14 устава „Руської Щадниці", затвердженого указом ц. к. міністерства внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надзір в сї по всїхъ будинковик, фондаційних і т. п. капіталів, має тоже „Руська Щаднища" пупілярну обезпеку III. 92—7

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 294. (9.546) Львів, пятниця 14. грудня (27 падолиста ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, дюшпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістях 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Петітові оголошення за особливою - - - - умовою. - - - - -

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 13. грудня 1917.

„Oesterr. Morgenzeitung" заалярмувала політичний світ Австрії вісткою про новий плян правительства що до Галичини, який полягав би на тім, що Галичина не була би відступлена Польщі, тільки утворено би з неї два окремі коронні краї: український і польський.

Кажемо: заалярмувала, бо таке рішене галицької й української справи — після дотепер рішного відношеня австрійських правительств до українського народу — справді здібне зробити політичний алярм не тільки в сій державі, айе й поза її границями.

Одначе можемо бути спокійні: в дійсности згадана вістка нікого, хто визнасть ся в політиці сеї держави, не заалярмує

Щоб не сягати далеко в історію, — скільки плянів бачили ми в Австрії хочби від 1848 р. З'єдинене українських земель монархії в окрему провінцію, признане чеського державного права і коронація монарха короною св. Вячеслава, відокремлене Галичини, — все те було торжественно обіцюване. Так і та вістка в ліпшім раві є собі такою однодневкою, яку прочитаєть ся й забудеть ся.

Та як би так було, то не варта би про неї писати: вистало би занотувати її. Коли ж ми згадуємо отсе про неї, то робимо се в иншої причини. А саме не є виключена можливість, що вона обчислена на те, щоб разом з иншими річами, які тепер діють ся, затерти те враженє, яке мусїла викликати серед українського народу — і то не тільки в тій державі — вістка про плян відданя української Галичини під Польщу.

Міродатні круги сеї держави ведуть тепер супроти нас цікаву гру. З одної сторони поводять ся так, що вістка, подана „Lokalanzeiger ом" про прилучене Східної Галичини до Польщі, має всї познаки правдивости, — очевидно, на скільки ходить о наміри і пляни згаданих кругів, бо чи се піде так легко при перебудові Европи на основі права самоозначеня народів

се ще побачимо. А з другої сторони старають ся більше ніж коли зацитькати нас. Кабінет д-ра Зайдлера веде з Українською Парляментарною Репрезентацією переговори на платформі, установленій перед голосованем над буджетовою провізорією, отже тоді, коли вістка, подана „Lokalanzeiger ом", була ще тайною, і коли обіцянки, за які УПР. рішила ся не робити правительству буджетових трудностий, була тільки дрібним зачетом на те, що нас жде в сій державі в будучности.

ті переговори ведуть ся далї. А навіть деякі обітницї — ті, що не мають ніякого державної правного значіня, а за те можуть впливати не настрій одиниць — виконують ся, як іменованє урядників, окрушки при відбудові і т. п.

Та гра не повинна ані на хвилю відвернути цілої нашої уваги від небезпеки, яка нам грозить.

Коли ж мали б ми, галицькі Українцї, бути відрізані від рідного пня польською державною границею і стати підданими польської держави, тоді навіть національно-територіяльна автономія нашої землї (а не якісь там дрібні признання!) не змила би з нас пятна підданства чужій волї, чужій державности, — до того: державности польській!

Отже всю нашу увагу і всї наші сили мусимо звернути на одно: на боротьбу з небезпекою польської державности, на боротьбу за право самоозначеня українського народу. Не сміють від сеї єдиної нашої задачі відвертати нашої уваги переговори з правительством і евентуально корисні частинні результати тих переговорів. Не сміють займати нашої уваги роздувані до історичного значіня дрібниці нашого партійного житя, супроти яких наш загал повинен дати ясно і недвозначно пізнати, що тепер не пора на такі річи. І ніхто не повинен заспокоювати ся, що там у Відни наші посли за нас „усе вроблять", що одна-друга рішуча промова в палаті послів чи в делегації усуне небезпеку й запоручить нам здійсненє права самоозначеня.

Всї ми, весь наш нарід у сій державі, мусимо напружити всї наші сили, коли справді хочемо самі рішати про нашу будучність. Мусимо стати мілїоновою організованою силою, мусимо всї — скільки нас є в сій державі — підняти наш голос проти польської державности, за наше самоозначеня, мусимо нашим становищем переконати й міродатні круги Австро-Угорщини і цілий світ, що наш протест проти віддання нас під Польщу є справді висловом нашої незломної волї не згнути шиї під чужу державність, висловом нестримного змаганя

Тільки на мурі нашої незломної волї розіб'ється та небезпека чужої державности, яка нам грозить. Організуймо ту волю і даваймо їй такий загальний і рішучий вислів, щоб ті, що хотять рішати про нас без нас і проти нас, зрозуміли, що всї їх пляни — даремні.

Нарід, який за кілька місяців вспів здобути власну державу, знайде також досить сили, щоб захистити себе, кожду свою часть, від ярма чужої державности.

Україна проти большевиків.

Рішниці в поглядах на мир.

Львів, 13. грудня 1917.

„Le Temps" з 5. с. м. подає за льондонським „Daily Chronicle" отсю депешу в Царгороду, датовану 2. с. м.:

Український міністер війни видав приказ, в котрім остро забороняє українським військам давати яку небудь поміч пацифістичним маневрам большевиків, бо вони загрожують безпеченству фронту і могли би спровокувати ворожий наїзд на Україну.

Голод в Рогатинщинї, Підгаєчинї і Бережанщинї.

Відень, 10. грудня 1917.

Про голодову катастрофу в повітах рогатинськім, підгаєцькім і бережанськім знаходимо ряд до неба вопіючих вістий в інтерпеляції, яку вніс з палаті послів п. д-р Кость Левицький.

Повіти рогатинський, підгаєцький і бережанський — читаємо там — які до липня сего року належали до воєвої области, представляють від того часу образ знищеня і нужди. Сподіваня, що правительство принайменше на стільки облекшить нужду страждучого населеня, щоб позбавлених даху захистити перед студенею та відігнати від населеня марево голоду, не здійснили ся, на жаль, мимо численних представлень у відповідних місцях. Тимчасом загостили там вже холод і голод і забрали вже чимало своїх жертв.

Для зображеня страшного положеня населеня представимо відносини в рогатинськім повітї.

В рогатинськім повітї знівечено велике число громад, деякі з них зрівнано з землею. Щезли з поверхні землї отсї села: Свистільники, Скоморохи старі, Скоморохи нові, Підшумлянці, Гербутів, Болшівці і Слобідка болшовецька. Майже зовсім знищені, а саме так, що лишила ся тільки частина хат, отсї села: Липиця долїшна, Ганівці, Поплавники, Конкольники, Слобідка конкольницька, Бовшів, Яблонів, Дитятин, Кунашів, Бибно, Холопів, Дрищів і Желибори. З міст і торгових місцевостий згоріли отсї: Рогатин, Бурштин, Букачівці, Книгиничі, Підгороде, Стратин місто і Журів.

Коли вже з приводу цілковитого або частинного знищеня 28 громад в згаданім повітї чимало людий опинило ся без даху над головою, то ся нужда стала ще більшою з хвилею повороту виселеної людности і утікачів. Мимо численних представлень не доставлено ні будівельного матеріялу для будови хат, ані не побудовано тимчасових захистів для бездомних, хоч можна було для тої цїли за дешеві грошї ужити опорожнених військових бараків, які стояли готові. Подбати за те було обовязком будівельної експозитури, якої однак управитель не явив ся в повітї, хоч його іменовано ще перед двома місяцями.

Таким чином бездомна людність приневолена мешкати в нужденних норах або ямах, викопаних в землї, де вона не тільки мерзне, але й голодує. Бо голод починає панувати в цілім повітї із своїми звичайними товаришами, як тиф і инші пошесні недуги. Впрочім голод заповідав ся вже здавна, коли сего літа навістила повіт градова туча і спричинила неврожай.

Другим нещастєм, яке навістило людий, були реквізициї і спосіб їх переводженя. Не уважаєть ся зовсім на потреби вже страждучого населеня, забираєть ся людям послїдний кусочок хлїба.

Смертність між населенєм зростає застрашаюче. Часто на вулицях побачите людий, що падуть з голоду і вичерпаня. Сей вичерпаний, голодний нарід мусить на приказ будівельних експозитур обробляти грунти дїдичів, при чім використовуєть ся в яркий спосіб людську робучу силу. Як оцінюють ся людську працю, вистарчить згадати, що господарі, які мають коні і віз, за працю свою і своєї худоби та за вужите воза і упряжи одержують 6 К. дослівно: шість корон за день. Одночасно не можуть люди, яких займаєть ся такою працею, обробити свого грунту, так що є громади, яких три четвертини селянських грунтів лежить облогом.

Те що тут сказано дає образ відносин в повітї рогатинськім, яким що до своєї грози дорівнують відносини в повітах бережанськім і підгаєцькім.

Супроти того, щоб запобігти вимиранє страждучого населеня з приводу студени і голоду, являєть ся наглячою конечністю зарядити безпроволочну будову тимчасових приміщень для бездомного населеня, здержати всякі реквізициї в згаданих повітах, з виїмком реквізицій на цїли виживленя тих повітів та відвернути голодову катастрофу через швидке заосмотренє тих повітів в поживу.

Руководячи ся тими домаганями і намірами, інтерпелянт питаєть ся:

1) Чи правительству відоме пололенє людности в повітах рогатинськім, підгаєцькім і бережанськім.

2) Чи правительство має волю і можність застановити військові реквізициї в тих повітах, знести примусові роботи та подбати про заосмотренє поживою згаданих повітів.

3) Чи правительство є готове, в случаю нездійсненя тих домагань наслїдком можливого опору зі сторони військових властий, звернути ся до найвисшого місця, щоби людскости і справедливости ради ратовано нещасну людність від неминучої смерти.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.009.

Читайте! Підписуйте!

462 Б 16 ?

Внесок, який є видрукований в нинїшнім ч-слї „Дїла“ про обезпечене на житє в спслуцї з VII. военною позичкою в Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

З української републики.

Над кордоном 8. грудня

Маю під руками низку зовсім автентичних відомостий про зовсім ще свїжі події з обсягу будівництва української републики і з области внутрїшної й заверхної политики українського правительства (Генерального Секретаріяту). По силаю їх Вам по черзї — часть нині, часть завтра.

Украінізація війск.

„Народня Воля“ з 4 грудня доносить: Учора (себто 3. XII.) пізно в ночі прийшли у Київ звістки про те, що з'їзд південно західного фронту, який відбуваєть ся в Бердичові, признав Центр. Раду і її Генерал. Секретар. як найвисшу власть на Украіні і на південно-захід. фронтї. Такіж звістки приходять із румунського фронту.

Петрогр. краєрий укр. Революц. штаб випустив до украін. війска петр.! округа таку відозву: „З волї петрогр. краєвої вій к. Ради утворив ся укр. Револ. штаб, котрому поручено як найскорше перевести справу утвореня з укр. вояків петрогр. військового округа окремого відділу для негайного рушеня його на Украіну в в оборону Центр. Укр Ради і всїх укр. демокр. інституцій від темних реакційних сил, які загрожують здобуткам революції і намагають ся цїлком знищити національний розвій украін. народу“.

С. Петлюра видав начальникови київськ. округа наказ сейчас розоружити всї київські дружини, які складають ся із салдатів не-укр. народности, і увільнити їх на 3 недільн. відпуск Із салдатів Українців сих дружин сформувати окремий укр. караульний полк.

Автономія для Поляків на Украіні.

В Генер. Секретаріяті польських справ розробляєть ся проект культ. національної автономії Поляків на Украіні. Неділь через три проєкт мав бути поданий на розгляд Генер. Секретаріяту, потім він буде внесений на затвердженє Малою Радою.

Просвітні і економічнісправи

„Новая Рада“ з 19 XI ст. ст. доносить: Графиня О Бриницька записала ще в 1858 р. один мілїон карбованців на народну освіту. Але російське правительство робило трудности в переведеню сеї цїли. Тепер віддано сей запис із відсотками до розпорядимости Ген. Секретаря освіти.

Секретаріат торговлї і промислу в скорім часї має перевести на всїх торгових і промислових підприємствах Украіни анкету, яка має думку виясннти всї умови праці сих підприємств. На основі даних сеї анкети має виробити широкий пляи демобілізації промисловости на Украіні.

Громадяни с. Кириливки в семигор. повіта, батьківщини Шевченка, ухвалили засновати у себе гімназію імени Т. Гр. Шевченка. Лиш брак грошевих засобів, тому звертаю ся до громадянства за помічю.

Аскіт про справу мира.

Важка відповідальність.

ЛЬННДОН. (Райтер). Аскіт виголосив в Birmingham промову. Зазначив на початку, що говорить не тільки до безпосередних слухачів, але в рівній мірі також до неприсутної авдиторії своїх земляків, союзників, світа невтрального і неприятельського.

Не можу забути — говорив Аскіт — що разом з моім приятелем Греєм поношу тягар відповідальности більшої, як хто небудь в історії. Справді важка була відвічальність кождого, чия рука зажегла сей великий военний пожар.

Мир, якого бажає Англія.

Ми не шукали війни і могли обминути війну викрутом, що наш обовязок супроти невтральности Бельгії не є спільний, тільки одиничний. Иншими словами ми могли мати мир за ціну перекрученя права, за ціну ганьби. Однак думали ми, що мир, сей найціннійший скарб, не варт такої ціни. Коли-би я ще раз мав рішити ся, то вибрав-би нині те саме рішене (оплески). Бажаємо мира, в якім осягнемо наші первісні цїли, який отже дасть запоруку дальшого тривкого мира. Нема тепер більшого ворога людства від чоловіка, який словом або ділом перепиняє осягненє такого мира.

Лист Lansdown-a.

В листї льорда Lansdown-a вичитано погляди і наміри яких я там не знаходжу. В тім листї льорд Lansdowne не предкладає, щоб ми ослабили наш спосіб веденя війни, або зрадили справу наших союзників, або заявили неприятелям, що ми готові просити о мир. В тім листї вичитав я ось що: Союзники повинні дальше вести війну з цїлою силою і доцільностю, та виявнити всїм народам воюючим і неприятельським, що одинокою цїлю, за яку бємо ся, се *національні і некористолюбиві цїли*, що ті народи є саме тою цїлю. Нашою цїлю є запевненє успішного сповнїтя не тільки правительствам і народам. Правительства і народи неприятельських країв штучно вдержують ся в несвідомости про наші дійсні наміри так що-до війни, як що до мира.

Военні цїли коаліції.

Найважнїйше неровуміне наших военних цїлий полягає на тім, що нам приписують ся, немов-то ми бажаємо Німеччину побідити, покорити, а опісля знищити. Ні тут, ні в Америці нїхто не має такого наміру. Вертаю до моєї заяви про военні цїли з 1914 р. Тоді сказав я, що не зложимо оружя, заки не буде знищена влада пруська Нхто не хоче Німеччині накидати форми її правлїня. То, проти чого ми виступаємо, не є правлїнєм, тільки системою, яку применено вперед в Прусії, а опісля в цїлій Німеччині. Подвійна машина: мілітаризму і бюрократії—се два чинники, які так дивно співдїлають. Се система, яка поставила собі як начальний принцип силу, якою дозволено собі відповідно до потреб хвилї свободу фальшувати, зносити, глумити ся в найзавзятійших договорів, якими зберігають ся права народів. Тому мусить бути край.

Німеччина мусить зрозуміти, що поминувши справу почувань і етики та система їм не оплатить ся. Коли заключений мировий договір має бути дійсний і тривкий, то він мусить бути чимсь більше, як клаптиком паперу, записаного чорнилом і припечатаного воском. Він мусить опирати ся на доказї, що німецький нарід є готовий як і ми, признати принцип рівного і загального права як повагу дійсно пануючу на світї.

Свобода моря.

Иншим подібним розумінєм є те, немов би союзники, а особливо Англія бажає знищити те, що називаєть ся свободою моря. Нїхто не перечить, що підчас мира моря отворені для торговельної плавби всїх народів світа і такими мусять бути. Але того клича не вільно і не можна також уживати підчас війни, шоби на одну з держав, яка саме володіє над морем, наложити якісь нові обмеженя її прав, як воюючої сили. Саме діяльність підводних човнів є справою, яку би получити з обговоренєм свободи моря.

„Чистий“ мир.

Бажаємо довести до такого тривкого і успішного мира, якого світови треба. Становище союзників в тій мірі означив Вільзон в своїм послїднім письмі до конгресу. Чистий мир, от чого бажає людність нашого краю і всїх союзників. (Оплески). Щоби його виборотн, ми будемо непохитні в рішучій і сильній волї понести всякі жертви і зусиля.

Анґлїя і Росія.

Анґлія не боронить Росії вповнючити окремий мир.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Англійський амбасадор Buchanan приняв представників російської преси. Запевнив їх, що Англія співчуває з російським народом і сказав: Не маємо жалю до Росії та не є правдою, що на случай окремого мира малиб ми на думцї явінебудь кари або примусові зарядженя Жалуємо ся на факт, що Рада народних комісарів розпочала перегори в ворогами без попередних нарад зі союзниками, що є зірванєм договору з вересня 1914. Не бажаємо наклонювати до дальших змагань союзника, який вже не хоче разом бороти ся. Англійське правительство бажає демократично го мира так як і російська демократія, однак союзники бажають осягнути передтим загальну згоду, що до военних цїлий, опісля стреміти до завішеня оружя. Переговори за завішенєм оружя відбувають ся з німецьким самовладством, а не з німецьким народом.

Чи є правдоподібне, щоби цїсар Вільгельм, будучи рад певний, що російська армія не істнує вже як боєва одиниця, підписав тривкий демократичний мир, якого бажає собі російський нарід? Мир, який має на думцї цїсар Вільгельм, се мир імперіялістичний. Хоча союзники не можуть вислати представників на переговори за перемирє, то однак є готові з хвилею, коли буде утворене постійне правительство, яке буде відповідати загальній волї російського народу, розслїдити з ним военні цїли і можливі услівя справедливого, тривкого мира. Вкінци перестерігав Buchanan російську демократію і сказав таке: Знаю, що ваші провідники бажають щиро утворити братерство, але бесїди вигошені проти Англії і змагання викликати в нашім краю революцію, укріпили тільки англійський нарід в в постанові бороти ся до кінця, та наклонили його до сего, що він стоїть за теперішним правительством.

Росія хоче довести переговори до кінця.

Російське урядове звідомленє.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Російська делєгація, яка бере участь в переговорах за перемирє, виїхала нині в ночи та з'їде ся відповідно до умови з делєгаціями центральних держав. Крім представників політичних партій, уповновласненних Радою народніх комісарів, належать до делєгації військові знатоки і відпоручники армії і фльоти.

Рада народніх комісарів запропонує союзникам участь в мирових переговорах. Коли б союзники не дали на се нїякої відповіди, тоді впала би на них вся відвічальність.

Російська делєгація буде продовжати переговори за завішене оружя, її буде при тім підпирати моральна сила побідної революції робітників і селян. Вона хоче привести до мовчаня гармати і кріси на суші та на Балтийськім і Чорнім мори. Вона доведе переговори до завішеня оружя до кінця і буде їх продовжати як уповновласнена представителька народу, на який звернені очи мілїонів робітників і жовнірів цїлого світа.

З Перемишля.

Дня 7. с. м. відбув ся в Перемишли при участи понад 1000 присутних повітовий з'їзд нац. демократичного сторонництва. По принятю справоздання в організації повіту вибрано новий повітовий комітет партійний. о. Декан Гринькевич референував про економічні справи. Посол д р Загайкевич реферував про справи політичні і про дїяльність ПУР. у Відни. Над рефератами вивязала ся дискусія, в якій забирало голос більше бесїдників, жалуючи ся на поступованє властий супроти українського населеня:

Принято одноголосно отсї резолюції:

1. З'їзд витає повстаючий на руїні царату власними силами нації правно державний організм вільної Украіни і клонить голову перед Центр. Українською Радою в Київі та перед Генеральним Секретаріятом Украіни в Київі. як перед основами укр. парляменту і національного українського правительства.

2. З'їзд протестує як найрішучійше проти всяких, з чиєї небудь сторони походять забагання, які стремлять до прилученя східної, української Галичини, або яких небудь инших українських земель, а окрема же округів: Холм, Грубешів, Томашів, Поліся, Підляше і Волинь до плямової польської держави

3. З'їзд одобрює тактику УПР. у Відни і висказуючи й признанє за її політичну дїяльність взиває до непохитної боротьби за здійсненє всїх домагань укр. народа в Австрії, а окрема же висказує з'їзд подяку і довіре своєму послови д р В Загайкевичеви.

4. З'їзд протестує проти проектованого прилученя перемиського округа і перемиської екзекутури відбудованя Галичини до західної секції відбудованя.

З делєґації.

(ТКБ). *Відень, 12. грудня 1917.*

В буджетовій комісії промовляв п. Діямант, який домагав ся основної акції для Галичини. Бесідник заявляє, що Галичина буде могти самостійно з'організувати свою господарську будучність, та надіеть ся, що Австрія подасть краєви „приязне сусідне попертє".

Міністер рільництва Сільва Тарука здержуеть ся від політики, сбговорював піднесені домагання і просив о попертє для його програми.

П Кендзьор звертає увагу, що в Галичині належить здренувати найменше ½ мілїона гектарів, а п. Абрагамович просить, щоби заняти ся примітивною відбудовою рільництва в Галичині та покрити недостачу насіня топалу в західній Галичині.

У військовій комісії австрійської делєґації розпочали ся наради над „expose" міністра війни.

П. Заградніґк вніс резолюцію за звільнене річників від 1870 і перенесене в глубину краю самостійних хліборобів і промисловців, які вживляють родини і мають над 42 літ.

П. Корошец просив міністра війни о виясненя в справі завішеня оружя.

Міністер війни Штеґер-Штайнер дав довірочну заяву в справі завішеня оружя.

П. Єнжейович звернув ся проти нестушного становища угорського правительства в справі відшкодованя. Жалуеть ся на реквізиції у східній Галичині, яку мусить вживляти західна. Відтак обговорював справу польських легіонів та заявив, що польські делєгати будуть й тим разом голосувати за військовим буджетом.

Внесок „Карпатія".

Який подаємо в нинїшнім числї, уможливляє кождому з наших передплатників, який підписує VII. воєнну позичку, зробити се через обезпечене в сім нашім одинокім товаристві обезпечень на житє. Хто вже обезпечив ся в VII. воєнній позичці і сам внеску не потребує, повинен передати його комусь иншому.

Замість готівки — облїґації давнїйших воєнних позичок.

Щоби зробити обезпечене в VII. воєнній позичці як найприступнїйшим, „Карпатія" при обезпеченях в VII. воєнній позичці приймає титулом премій замість готівки облїґації давнїйших воєнних позичок. На се звертаємо увагу всїх тих посідачів облїґації давнїйших воєнних позичок, що мають намір обезпечити ся в VII. воєнній позичці через „ Карпатію".

Всяких пояснень удїляє інтересованим дирекція „Карпатії" у Львові, вул. Руська ч. 18.

НОВИНКИ

Львів, 13 грудня 1917.

— **„Українські реліквії".** „Нова Рада" з 2. с. м. доносить в телєграмі з Петрограду: Сьогодня представники петрогр. секцій У. Ц. Ради по порозуміню з Радою народніх комісарів узяли українські національні реліквії (прапори і инше), відібрані у Українців в добу Катерини II., щоби їх повести на Україну.

— **Провокуюче є поведене львівської генеральної** репрезентації чеського банку взаїмн. обезпечень „Славія", в якім перед війною москвофільські „діятелї", що з засади нехтували відповідні українські інституції, обезпечували не лиш свої, але і церковні будинки. Той банк, що перед війною не лиш платив грубі відсотки Общ їм. Качковского, але і удержував кореспондентів для російської мови (бо в такій мові виставлені поліси), висилає тепер до українських громадян і гр. кат. парох. урядів платничі пригадки і чеки виставлені по польськи! Найкрасшою відповідю на сю безличність було би перенести обезпеченя до „Днїстра", та на жаль, після статутів того банку обезпеченя не можна випові сти скорше як по десяти роках. Длятого—вдаеть ся — львівська польська репревентація так цинїчно кпить собі в всяких прав приличности супроти своїх клієнтів Шкода, що руссофільські агенти сего тов. всї майжа в Росії, а то наглядно переконали ся-б, як плюють в очи зрадникам своїх інституцій.— О Г.

— **Запомогова акція для середньо-засібних.** Нам пишуть з Відня: На засіданю державної апровізаційної Ради, яка відбудеть ся дня 18. грудня буде обговорена справа запомогової акції для середньо-засібних верств, які з приводу военних відносин попали в нужду і потребують негайної помочи Доси користували ся запомогами з державних фондів тільки верстви найбіднїйші.

— **Засїданє Управи Орґанїзації Українців м. Львова** буде в пятницю, 14. с. м., о 6. год. веч., в льокали Народної Канцелярії, Ринок ч. 10.

— **Св. Миколай загостить** у второк 18. грудня с. р. о год. 4. по пол. до „Укр. Бесіди" і роздасть дарунки. Гостину св. Миколая попередить гарне дїточе представленє, а закінчить свято весела забава дітий. Дарунки просимо складати в „Бесїдї" до рук пань у второк 18. с. м. рано від 10—12 і по пол. від 2—4 год.— Виділ „Укр. Захоронки".

— **Загальний Банк депозитовий філія у Львові вул. Коперника 21** приймає субскрипцію VII. воєнної позички під найкорисніїшими условями. На жадане проспекти дармо і оплатно.

— **Керенський послом до конституанти.** З вістий з Росії виходить, що Керенського вибрано послом до конституанти з міста Саратова і південно-західного фронту.

— **Подяка.** Вп о. деканови Павлови Стукачеви, парохови Смільника, і патріотичним парохіянам Смільника і Микова за щедрі дари в натурі і в грошах в сумі 101 корон для ранених і недужих в Захистї УСС. у Львові складаємо щиру подяку. — За заряд: д р Михайло Волошин.

— **Концерт в честь митрополита Андрея гр. Шептицького** відбув ся вчера, дня 12 с. м. в сали М. Лисенка, заходом комітету „Живого Памятника" при участи мішаного хору „Львівського Бояна" і хору питомців духовної семинарії. Ще перед ½8 зібрало ся богато світської і духовної інтелїгенції, м. и. перемиський епископ о. д-р Йосафат Коциловський та епископ луцький о. д р Йосиф Боцян. Точно о год. ½8 явив ся Митрополит. Концерт розпочав мішаний хор, який відспівав гарно Лисенка „Камо пойду" і псалом Бортнянського „Слава во вишних Богу". Святочну промову виголосив проф д-р К. Студинський. В склад програми входило скрипкове сольо п Северина Сапруна і деклямація п. Степана Вентримовича. Орхестральний крумок відіграв Шуберта „Симфонію". Хор питомців духовної семинарії під управою п. В. Майби відспівав псалом Бортнянського „Гласом моїм" і Філярета Колесси „Тим що упали". Гарною точкою програми було Херубінього „Ave Maria", яке відспівала в супроводї скрипки і фортепяну п. Ірина Туркевичівна Її милий і звучний голос та глибока інтерпретація дає нам як найкрасші надії для молодої адептки штуки. Концерт закінчив мішаний хор, який відспівав Топольницьницького „Хустину". Фортепяновий дострів обняв п. Б. Дрималик. Належить піднести, що дириґент хору товариства „Львівський Боян" о. проф. І. Туркевич вложив богато праці і осягнув те, що можна було осягнути серед теперішних невідрадних „военних" обставин.

— **Особисті вісти** П. Лев Єх бувший ц. к. староста у Вижниці на Буковині, іменований радником галицького намісництва.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Ведуть полонених.

Глянь, як шлях вкрив ся роєм мешканців, які так і повибігали зі своїх хат і зібравши ся громадно здовж дороги, будь з цїкавости, будь з хлїбом під пахою вичїкували на стрічу полонених Найбільше жінок і дівчат. В тій порі вже через кілька днів вели Росіяни через місточко полонених з Карпат. Цїкаві занимали свої місця здовж гостинця, другі ставали за ними в ряд і приспособлювали ся до стрічі; инші збившись на ринку як вівцї у купу, гріли ся, витьопкуючи ногами, а декотрі знетерпливлені виходили на проти них але за місто Жиди, як звичайно, хоробре та патріотичне племя, кинули ся замикати склепи перед „австрійцями", а бублейницї метнулись з будками у сутки.

Сонце тимчасом хиляеть ся щораз нижше і кидає в послїдне свої кровавї лучі на чекаючих. Вкінци немов на прашане доторкнувшись ся кождого в осібна зникає. Робить ся холодно. Мороз потискає сильнїйше, а ждучі переступають з одної ноги на другу, то проходжують ся і затирають руки. Ще хвилинку чекають знетерпливлені, а в тім розмова уривать ся, а невдовзї представляеть ся нашим очам сумний образ — невідрадна дійсність.

З далека видно, як суне сильною лявою велика громада полонених. Чекаючі звертають ся в одну мить в ту сторону і притягають зором полонених. Денеде вирветь ся окляк або стогін, а в кождого родить ся гадка, чи кого зі своїх не побачить. Не одно серце забило ся може в тій хвилї на гадку сина, батька, мужа, братів чи знакомих.

Вже недалеко. Підходять ближше, кидають ся до наших людий і витягають мов жебраки свої закостенїлі долонї. Як бездомні простягають руки і просять хлїба і тютюну. Несеть ся гамір і крик. Порядок псуеть ся, полонені розбігають ся між жіноцтво, конвої зганяють їх до купи та не в силї зробити ладу. Счинила ся метушня і мішанина понять і мови. Між невільниками переважають Мадяри і Чехи. Покулені, трясучи ся від студени і голоду, совгають ся в своїх пітних „комотшугах". Де такту скрипить моров. Сторожа не дає їм при добродіях затримувати ся, а штовхає і пхав вперед себе та жене мов худобу. Неодин вхопить папіроску, инший кусень хлїба, а більша часть іде далї облизавши ся. Під склепом торгуеть ся один з Жидком о коц, котрий вкінци здіймає зі себе, дає пейсатому, бере в жменю холодний гріш і підбігає до своїх. Многі з них окриті коцами, другі тільки в своїх легких плащах в низко пришитим драгоном. Один таки падає знеможений перед видцями в рів. але на лайку, крик та штовханє „вінтовкою", сбутого в грубі „вальонки" салдата підніс ся і йде хитаючи ся далї. По заду по кількох наганяють умучених невільників, а за всїми іде кілька возів з тими, що вже цїлком не в силї йти далї, або відморожені члени тїла відмовляють послуху. Зломані холодом, а ще більше голодом.

І так перейде та громада і чоловік стане як вкопаний, а перед очі лїзе все розбита наполеонська армія, повертаюча в під Березини..

Олесько, 24. падолиста 1914. **А. Р.**

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 12. грудня.

ІТАЛІЇСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В деяких відтинках межи Брентою і Піавою розвинули ся місцеві боротьби, в яких ми взяли бранців.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Боєва діяльність в обмежених границях.

В падолистї втратили неприятелї 22 бальони на припоні, 205 літаків. Ми втратили 60 літаків і 2 бальони на припоні.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 14. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Наума. — римо-кат.: Спиридіона.

Завтра: грекс-кат.: Авакума прор. — римо-кат.: Евевія еп.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові** під управою К. Рубчаковоі. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 15. грудня 1917 „Вій", фантастична опера в 4 діях з апотеозою М. Кропивницького.

В неділю, дня 16. грудня 1917 „Вій", фантастична опера в 4 діях з апотеозою М. Кропивницького.

Білети ранїйше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—2

| **Прошу „Кружок правників"** о адресу. Лейтн. Лабій Анатоль — Offz. Asp. Kurs in Berezany".

| **Експозитура Відділу спіритусового** ц к упр. австр. Заведеня Кредитового для торговлї і промислу у Львові, повідомляе інтересованих, що Централя спіритусу з причин малої продукції спіритусу і значного запотребованя до цїлий військових виставила аж до відкликаня удїл спіритусу ректифікованого для консумції населеня цивільного, як для дрогуерій, перфумерій, до цїлий фабрикації ріжнородних есенцій і т. п. артикулів. 502 2—2

ПОДЯКА.

Вповажаний Пан **М Фрайлїх**, спеціяліст пронуклинових хорїб, Львів, Городецька 5 у власнім домі.

З глубини серця дякую Вп. Панови за уратоване мені життя Тому, що пронуклина, на яку я тяжко терпів, цїлком зникла і я чую ся вилїченим, отже можу з чистою совістю кождому терпячому поручити, щоб не щадячи к штів звернув ся до Вас, Вп. Пане, яко до єдиного спеціяліста в тім дїлї.

Львів, 5. вересня 1917.

С. Габер Собоси
вул. Коперника 1 вїд

М. Фрайлїх, п. к. спеціяліст пронуклинових хорїб висилає брошури гратіс і франко. 50. 1—1

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКОПІШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Сам учок уложений після випробованого вже способу научання! Вельме для учителїв удїляючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 471A 15—25

На „Николая" і на „Різдво"
Найкрасшим дарунком є книжка!

Для молодіжи:
Вид. педаг. як: „Робінзон Крузо" К 3·50, Женнвре „Уличник" К 2·—, Вовчок „Інститутка" К 1·—, „Збаточник Гумфрі" К 1·60, „Кобзар" Тараса Шевченка, Вибір поезій К 2·—. Поезії Осипа Юрія Федьковича, вибір поезій для молодіжи К 2·50 і К 3·50, Ковальова „Щаслива бабуня" К 3.10, „Чародійна скрипка" К 2·80, „В останній лавці" К 4·—, Писанки К 3·70, Чайковський „Віддячив ся" К 2·—, Маковея „Ярошенко" К 4·— і богато инших.

Для старших:
Твори Шевченка т. I і II, вид Т-ва ім. Шевченка, К 14·—, Твори Федьковича в 4 томах К 24·—, Твори Руданського в 7 томах К 18·50, Грушівський: Культурний рух К 8·50, Щербаківського: Архітектура К 2·5·, Українське Мистецтво К 9·—, Д-ра Щурата „Шевченко а Поляки" К 5·—, Літературні начерки К 4·—, Томашівський „Перший похід Хмельницького в Галичину К 3·— і инші.

Для тих, що в окопах:
Молитвенники по ріжних цінах, Коляди по К 1·—, Календарі по К 5·70 і 40 сот., гарні а дешеві повісти як: Грінченка „Брат на брата" 80 сот., Підеша „В сток і напад" К 2·50, Гнатюка: Новелі К 2·50, Казки К 2·40, Українські народні байки К 8·—, Шапович „Сини Віри", поезії К 2·10, Левенко „Пани і люди" К 1·60, Доде „Королі на вигнанню" К 1·20 і инші. IV 1—2

ЗАМОВЛЯТИ: Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок 10.

На порто звичайне 30 сот., пор. 55 сот. Замовленя на провінцію виконує ся того самого дня.

ХТО НАМІРЯЄ СУБСКРИБУВАТИ 7-му Воєнну позичку ЗВОЛИТЬ СЕ ВЧИНИТИ через

410 7—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ у Львові (Підвалє 7.)

який переводить субскрипцію під найкористнійшими условіями та уділяє субскрибентам всяких удогіднень.

ТЮТЮН годі добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**
498 7—10 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

-Переробляє капелюхи-
також **футрині**
М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 7—10
Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Мир іде, піст мине, можеб в старости післати?!
Трох хлопців як соколів навяжуть переписку з молодими, інтелігентними Українками. Письма до Адміністрації „Діла" під „Гільтайська трійка в окопах" 507 1—3

Правник II. року вернув в Тернопільщини шукає занятя на години пополудневі. Зголошеня під Е. В. Г. Університет. 501 2—2

Інтелігентна статочна женщина потрібна сейчас до заряду дому. Знанє сільського домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Заланові п. Рогатин. 487 5—5

Вже отворена 500 A 2—2
Галицька гуртівня закупу для трафікантів
спілка з обмеж. пор.
у Львові, пл. Голуховских ч. 2. I. пов.
(р г ул. Короля Людвика).
Поручає по цінах гуртівних всї прибори до паленя і писаня, артикули тоалетові і галянтерійні.

Відтяти і післати на адресу: **„КАРПАТІЯ" Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові, ул. Руська ч. 18**

Місце зголошеня:

На покритє премій приймає ся і облігації попередних воєнних позичок

Число внеску: .....
Число полїси: .....

ВНЕСОК на обезпеченє воєнної позички в „КАРПАТІЇ".

I. а) Імя і назвиско особи, що має обезпечити ся?	а)
б) Єї званє?	б)
в) Точна адреса?	в)
г) Коли і де роджена?	г)
II. а) Чи особа, що має обезпечити ся, зовсім здорова?	а)
б) Які **недуги** перебула протягом послїдних 10 літ?	б)
в) На яку недугу хорує тепер? (недуги або окаліченя).	в)
г) У котрого лїкаря або в котрім шпиталї тепер лїчить ся?	г)
ґ) Чи були в єї родинї случаї сухіт, або инших дїдичних вглядно заразл. недуг?	ґ)
III. На яку суму обезпечують ся?	..... ном. варт. VII. австрійської 5½%-ної, вільної від онодатковання амортизаційної позички.
IV. а) По кількох лїтах має ся безумовно перестати платити премії? По 15, 20, чи 25 лїтах?	а)
б) Як має ся платити премії починаючи від **другого** року обезпеченя? річно, півріччо, чи чвертьрічно?	б) (½, ¼) річно.
V. Чи не відкинено внеску на житє обезпеченя особи, що має обезпечити ся? коли і в якім Товаристві?	.....
VI. Чи обезпечена особа **повинна** військову службу:	
а) у нутрі краю?	а)
б) в етапній области?	б)
в) на фронті, в операційнім терені при армії в полї?	в)
г) в якім характері служби він?	г)
ґ) при якім роді оружя?	ґ)
VII. Кому має ся виплатити обезпечену суму?	
а) на случай дожитя?	а)
б) „ „ смерти?	б)

Як задаток вложено квоту К ..... Полісу викупить Пан/Пані ..... в .....

I. Стверджую своїм підписом, що на поставлені мені питання **відповів я основно і справдиво.** 2. Відомо мені, що обезпечена в **повинна** в случаю подання **неправдивих** даних про **стан здоровля** обезпеченого. 3. Условя обезпеченя, як також доповняючі додаткові условя обезпеченя новинної позички я прийняв до відома.

..... дня ..... 191..

Підпис особи, яка має обезпечити ся: ..... Підпис обезпечаючого: ..... Підпис заступника Товариства: .....

Відповідає за редакцію **Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО**

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 295. (9.547) Львів, субота 15 грудня (28 падолиста ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, дюшпальтова або її місце 60 с., в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по повних 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 14. грудня 1917.

До обавів війни, яких наслідки буде суспільність відчувати ще довго-довго по війні, належить занепад народнього шкільництва. Ся воєнна язва діткнула особливо українську часть Галичини. Цілий наш край оставав цілий рік, а значна часть краю аж три роки під російським наїздом. Неприятельська окупація взагалі не сприяє нормальним відносинам. А щож говорити про окупацію, підчас якої і неприятелеви і тим, що в нормальних відносинах мали в краю власть, не тільки нічого не залежало на українськім народнім шкільництві, але навпаки залежало їм на тім, щоби українське народне шкільництво знищити. Адже знаємо, як відносила ся до всего українського Росія; знаємо також, що там представникам польської державности на українській землі, які підчас російського наїзду остали в нашім краю, ходило о те саме, що царській Росії, що обі сі сили були союзниками проти нас.

Аж по побіді революції в Росії, коли правліне в занятих областях австрійської України обняв український генерал губернатор, почала ся віднова зруйнованого українського народного шкільництва. Одначе воєнні події швидко зруйнували всі гарні почини української управи краю.

Наші власти, вернувши сього літа до відібраної части краю, застали тут відносини, які вимагають як найенергічнійшої акції, коли хоче ть ся відбудувати народне шкільництво. Значна часть шкільних будинків вимагає направи. Обстанова шкільних саль майже всюди знищена. За книжки й инші шкільні прилади також треба би постарати ся. Дітвору, яка вже три роки ходить без шкільної науки, треба би на ново обняти дисципліною шкільного обовязку. Очевидно, все те дало ся би зробити, як би в кождій школі був учитель, який в заходах коло віднови народного шкільництва дізнавав би опіки й підпертя покликаних властий.

Та власне ціла біда в тім, що учителів зовсім нема. Часть пішла до війска ще з початком війни; часть, яка скоренила ся перед наїздом, дістала ся до війска при дальших переглядах; в кінці ті, що остали підчас наїзду на своїх місцях, покликані тепер до війска.

Щоби відновити шкільництво, треба би передовсім постарати ся о звільнене з війска учителїв, які перед війною займали в тій части краю учительські посади. Тільки чоловік, обізнаний з відносинами, може успішно працювати для такої віднови. Тимчасом покликані шкільні власти зовсім про се не дбають. Виявляєть ся тут стара система, що українська школа й український учитель зовсім не мають зі сторони шкільних властий тої опіки й підпертя, яке повинні мати школа й учитель зі сторони відповідальних орґанів шкільної власти. Адже українська школа й український учитель не є елементами, які заслугували би на опіку і підперте зі становища інтересів укріпленя польської державности на українській землі. Отже українські учителї служать у війску, а українські діти нидіють.

Чи лежить се в інтересі держави? Чи український учитель не принесе більшої користи державі в школі, ніж як писар у військовій канцелярії або хоч-би як борець на фронті?

Звертаємо ся до міністра краєвої оборони, міністра просвіти, намісника гр. Гуйна, віцепрезидента Краєвої Шкільної Ради д-ра Цолля і українських членів Ради з публичним представленем сеї справи, а наше парляментарне представництво повинно сю справу в усіх інстанціях пришпильнувати. Ходить о ратоване українських дітий, о грамотність і культуру будучих українських поколінь.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

„Вороги знов відзискали свою пиху і приняли заровумілий тон".

Італійський премієр про політинів осередних держав.

ЦІРІХ (ТКБ.) На вчерашнім засіданю італійської палати послів президент кабінету Орляндо виголосив промову, в якій м. и. сказав: Від хвилї коли Росія завела, чого не повинні наші вороги приписувати соб за заслугу, вороги наші відзискали знова свою вроджену пиху та приняли знова несправедливий і зарозумілий тон, який відповідає їх способови думанє. Осередні держави заявляють, що бажають мира, але про услівя мира висказують ся неясно. Однак за тою заслоною можна догадати ся їх ненасичений апетит, який в міру більше або менше успішного хвилевого перебігу війни прибирає менше або більше грізну форму.

Друга частина світа має тільки одну програму і тільки одну ціль, все однакову. друга сторона не хоче мира, який би її кривдив, але бажає мира дефінітивного, який раз на все виключить можливість відновленя теперішних насильств і жорстокостий, які грозили би далї людству поворотом до варварства, решта світа бажає мира, який запевнив би всім народам Европи правні і природні условини політичного. суспільного і господарського розвитку, неначушену єдність та національну свідомість.

На тих основах ми готові заключити мир, бо ми все бажали. щоби кровава світова язва чим скорше покінчила ся, переконані, що кождє правительство булоб злочинне, колиб вело далї війну не з конечности. Італійці в повною свідомістю заявляють, що нарід, який би в теперішній хвилї опустив своє становище, сам би себе збезчестив і довів би скоро до власної заглади. Тому Італійці є готові до загальної боротьби в оборонї слушної справи і вірять в тріюмф вірности і справедливости.

В справі мілїтарного положеня заявив бесїдник, що наслідком сильної та геройської оборони Італійців над Піявою, загальне положенє значно поліпшило ся. Італійські війска мимо втоми та величезної ворожої переваги хоробро ставили ворогови опір та заслужили собі за те на вдячність цілої вітчини. Всї від наймолодшого новобранця до найстаршого сповнили свій обовязок та вратували честь вітчини. Також становище цілого населенї супроти військової катастрофи є гідне подиву. Правительство поручило прослїдженє причин того нещастя, а перед вислідом сих заходжень не вільно передвчасно робити загальних закидів. Правительство вважає своїм обовязком подати в відповідний час до відома Палати зовсім правдивий вислід доходжень.

Дальші мирові переговори.

(Ткб.) *Відень, 13. грудня 1917.*

Переговори за завішенє оружя на всїх російських фронтах відновлено нині рано.

БЕРЛІН. (Вольф). Російська делегація прибула дня 12. с. м. до Берестя литовського, щоби після умови переговорювати дальше в справі перемиря. Слїдуюче пленарне засіданє відбудеть ся 13. с. м. перед полудньом.

Бонар Льов про положенє.

ЛЬОНДОН (Райтер). в Палаті громад промовляв при мотивованю кредитового предложеня канцлер фінансів Бонар Льов, який по обговореню предложеня перейшов до російської справи і сказав, що не надіеть ся, щоби Палата переціновала значінє теперішних подій в Росії. Належить майже певно дожидати, що Росія скорше чи пізнїйше буде мати сильне правительство і не треба думати, що змаганє російського народу, щоби укріпити нове правительство, закінчать ся не інакше як повстанєм призванного, відповідального правительства. Доперва тоді, коли в Росії повстане такв правительство, буде він певний того, що розвиток помічних жерел і богацтв в Росії був би неможливий без помочи та що фінансова поміч булаб виключена без признаня тим правительсвом передтим затягнених довгів і тому скорше чи пізнїйше довги затягнені Росією будуть звернені.

В відповіди на виводи ряду бесїдників в справі кредитового предложеня заявив Бонар Льов таке: Наша кампанія в Мезопотамії і в Палестинї не має на цілї добичний. Ми боронили наше становище в Египті в оглядів чисто військових. Чи можливе було скорше піти до Солуня щоби помочи Сербії, чи нї — се питанє яке може доперва історія порішити, але без наших війск в Солуни була би Німеччина опанувала цілу Грецію та цілий балканський півострів і вважала би се за один з найбільших воєнних успіхів. Богато говорить ся про те, що Німеччина плянує наступ на Солунь. На сей напад ми приготовані.

В справі випадків під Камбре заявив канцлер фінансів, що пересадні погрози є наслідком надмірних надій, серед яких принято в Палаті перший успіх. Бесїдник від початку був думки, що розходить ся тут о просте предприняте, яке менше або більше замикаєть ся в собі і не доведе до якихнебудь рішаючих наслідків.

Про відворот з під Камбре дасть бесїдник в Палаті всі виясненя, якими може тепер розпоряджати правительство. Німеччина предприняла наступи на англійські війска, при чім завдяки негайному нападови переломано фронт на тій части лінії, на якій був відносно найслабший наступ. Два инші наступи відносно сильнїйші відперто зі значними втратами для неприятеля.

Кабінет просив генерала Haig-a о нечайний звіт в справі відвороту, крім сего заряджено основне слїдство. Палата не повинна думати, що правительство є у зереджене, бо подібні нещасливі випадки не дадуть ся оминути.

Відтак принято кредитове предложенє.

Кайо під замітом державної вради.

Обжалованє пирисьного військового комаиданта. — Відкриті листи. — Наради в Римі — Оборона:

Львів, 14. грудня 1917.

Військовий комендант Парижа генерал Дубей обжалоує бувшого міністра, теперішнього посла Кайо за державну зраду. На основі його донесеня правительство виступило в палаті послів з внесенєм, щоби признати необовязуючою незайманість пмсла Кайо.

Своє обжалованє опирає генерал Дубей на вислідах судового слїдства в справі Альмерейди і Боля, що весною сего року відбували в Швайцарії наради з німецькими агентами. З документів того слїдства виходить, що посол Йосиф Кайо удержував постійну переписку з Альмерейдою і Больом — на те мають бути доказом його оригінальні листи — та що визначно пособляв роботі тих політичних діячів. Крім того обжалованє наводить факти нові. А саме посол Кайо — говорить ся там — працював в Римі над тим, щоби розєднити англійсько-французький союз: в готели „Мінерва" на поручене папи зустрів ся він з італійським послом Кавеліні, якого опісля увязнено, і з ним провадив переговори про заснованє французько італійського банку.

Ті переговори не обмежили ся тільки до справи французько англійського банку; серед них мав висловити ся перед ширшим кругом учасників згаданих переговорів, що вичерпана війною Франція не буде в силї вести війну 1917 рік. Тодї — мовляв — він, Кайо, прийде до правліня і заключить з Німеччиною мир. Тому й Італія повинна приготовляти ся до окремого

Памятайте! 462 Б 17—?

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

мира з Німеччиною. Всї воєнні кошти поплатять Росія і балканські держави Сербія й Румунія, які перестануть бути незалежними державами. По заключеню мира — снував Кайо свої пляни дальше — Франція заключить союз з Німеччиною, Італією й Еспанією проти Англії і Росії, які є правдивими ворогами згаданих держав.

На тій основі побудоване обжалованє проти посла Кайо за державну зраду: що він стараючи ся розбити англійсько французький союз поссбляв оружній силї неприятеля. Що на те обжалований? Щоби обороняти свою честь перед публичною опінією Франції, вчера промовляв Кайо в Палаті послів. Заявив, що він предложить палаті докази своєї безвинности і розкаже їй подрібно про цїлу свою політичну дїяльність перед війною і в часї війни. Перш усего він бажає розговорити ся з Клемансо, який як шеф правительства попирає внесенє на видачу його судовим властям. Промову Кайо оплескувало кількох лїберальов і соціялістів в крайної лївиці. Справи мериторично на вчерашнім засіданю не порішено. Розяснить її парлямен тарна дебата найблизших днів.

Мировых переговорів доси не було.

Нїмецьке урядове запевненє.

Берлін, 14. грудня 1917.

Урядово доносять: „Times" приніс з Росії звістки про нїмецькі мирові умови, які предложено російським делеґатам і які відносять ся по части до економічних, по части до політичних справ. Супроти сього ствердженє ся, що доси взагалї не предкладано російським делеґатам нїмецьких мировых домагань, що доси обговорювано радше тільки справу завішеня оружя. Всїлякі инші звістки є видумані на те, щоби підбудити російську суспільність проти Нїмців і справи мира.

„Українське питанє в Австрії".

Льозанна, 2. грудня 1917.

Вчорашна „Gazette de Lozanne" принесла довшу редакційну замітку, присвячену українському питаню в Австрії. Автор, теперішний політичний редактор поважного дневника романської Швайцарії, п. Давід зображає важке положенє українського народу Східної Галичини й Буковини, витворене берлїнським договором про придїленє українських земель до Польщі.

Автор заявляєть ся проти такого насильного втяганя українського елєменту у чужу державу, тай висловлює надїю, що самі Поляки не захотять сього — в своїм власнім інтересї. При сім покликуєть ся п. Давід на п. Кухаржевського, котрий перед ним особисто заявив ся проти втяганя українських земель без їх волї до Польщі.

Нема сумнїву, що сторонному політикови польські відносини до нас представляють ся трохи занадто ідилїчно...

Російське правительство проти кадетів.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Оголошено декрет, який підписав президент Ради народних комісарів Ленін і народний комісар Троцький в справі арештованя провідників домашної війни проти революції. Тому, що керманичі кадетів є ворогами народу, мусять вони бути арештовані та засуджені революційним судом. Совіти мають видати заряджена в справі догляду над організацією кадетів а огляду на її вносини з провідниками домашної війни проти революції, Каледіном і Корнїловом.

НОВИНКИ.

Львів, 14. грудня 1917.

— **Палата послів** відбуде в біжучім тижни засіданя ві второк і середу, а в разї потреби також в четвер.

— **Земельне питанє на Україні і Поляки.** По оголошеню української республики представники партійних груп в київській міській раді зложили заяви, в яких означили своє становище. Цікава є заява представника Поляків Шаржинського, який, запевнивши про польську прихильність до самоозначеня братського народу, виступив на адресу Українського правительства з „добрими радами", що мовляв соціяльні реформи", проголошені ним, є „шкідливі для України". Отже „в імя добра України" п. Шаржинський протестує проти тої части універсалу українського правительства, яка зносить дотеперішну власність на землю. „Універсал Ради — говорить далї п. Шаржинський — є для Поляків незвичайно важний в своїх наслїдках. Постановою про внесенє приватної власности нарушені права Поляків і їх національне добро. Ся постанова є актом насильства над безборонним польським населенєм і ми її ніколи не можемо признати". — Так виглядає в польських устах „добро України". Тому, що польський елемент на Україні представлений майже виключно великою земельною власністю, має у українське правительство зректи ся земельної реформи в користь селянства або може законсервувати тільки спеціяльно польську велику земельну власність.

— **Перша філія У. К. Т. охорони дітий.** З кінцем минулого місяця відбули ся в Тернополї конституючі збори філії Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю, на яких вибрано отсей виділ: голова Юлїян Левицький, директор гімназії, заст. голови Іван Боднар, гімн. проф., секретар Петро Карманський, гімн. проф., касїр п. Теофіль Остапюк, адміністратор о. Діонізій Матковський, члени виділу: пп. Ольга Вітошинська і о. Микола Винницький; заступники виділових пп. гімн. проф. Гілярій Бонкович, о. Лев Кочій, п. Микола Фешуе. Філія переймила агенди дотеперішної „Української воєнної Захоронки".

— **До всїх інвалїдів УСС.** Нам прислано таку відозву: З огляду на се, що державне забезпеченє долї всїх інвалїдів неофінирів смішно мале, як і тому, що Центральна Управа УСС мимо четвертого року війни не ввела досї в житє статута „Фонду інвалїдів УСС." і не відомо, що в тим статутом дїєть ся, та де сей фонд, який він є і чи взагалї істнує на світї — просить ся всїх висудців-інвалїдів УСС. подати свої точні адреси, а також кореспонденційною карткою відповісти на питаня: 1) Чим є в цивільнім станї; 2) коли вступив до УСС; 3) подати день раненя, супровіту і видаленя з кошa УСС; 4) де перебував досї; 5) чим тепер занимаєть ся і як живе та 6) чи може приїхати ще в сім місяци (грудні) до Львова в цїли спільного обговоренє свого безрадного положенє. По отриманю такої відповіди рішить ся, чи взяд відбудеть ся, і відповідно до сього назначить ся реченець нарад. Письма належить слати на адресу: Львів, вул. Панська ч. 11/II. „Академічна Громада". (На руки Т. Бобкова).

— **Кореспонденція полоненних.** Двотижневник, посвячений виключно для посередництва між воєнно полоненими і їх вітчиною подає статистичні дати про кореспонденції полонених з своїми в рідним краю. Після тих дат перейшло через спеціяльну цензуру в першим півроці 1917 59 714.239 кореспонденцій, а були вони після мови в отсих числах: в мовах балканських 87 024, чеській 6.0 8.497, нїмецькій 14 081.852, французькій і англійській 260.000, єврейській 72.687, італійській 9 809 900, хорватській 3 277.203, польській 3 016 930, ромунській 793 408, російській 16,390 798, сербській 1 881 028 словацькій 753 337, словінській 473.601, українській 2.079 927, мадярській 677 957. Управа австрійського Червоного Хреста нарікає, що почта в Росії приходить дуже неправильно, бо часами по кілька днів з ряду не дістає ані одного мішка листів. І так за липень була почта лиш через 14 днів в 441 мішках, за серпень лиш в 13 днях в 339 мішках, а в вересни лиш в 5 днях в 186 мішках. Тим можна витолкувати собі, чому кореспонденції так рідко від і до полонених приходять, що часами ледви на пів року приходить лиш 1 картка, хоч кождий з наших полонених в Росії ви-

„Подзвінне".

В послїднім випуску консерватовського видавництва „Mitteilungen der k. k Zentral Kommission für Denkmalpflege (1916/17, XV, 7—8) находимо інтересний для нас і на часї реферат краєвого консерватора Шидловського з Кракова про реквізиції галицьких церковних дзвонів. Його зміст гідний уваги передовсім даними статистичними, зібраними перед обома послїдними реквізиціями на початку бїжучого року.

Доперва воєнний тїсний час заставив нас сповнити давний культурно-історичний постулят зінвентаризувати примусово і счислити всї дзвони церковні: звязані з історією і свідки її твореня ся імпозантні старики та молодші і наймолодші наші сучасники. По приказу міністерства війни зладили всї краєві дієцезії довгі списи дзвонів, які передано краєвому консерваторови до розгляненя і вилученя примірників культурно

Списи ті, у нас одинока доси в тім роді і тим дуже цїнна річ, не грішать часом великою точностю, що вповнї оправдане очевидно браком відповідного знання епіграфіки їх авторів — духовенства. Вистарчить глянути лиш на подані низше найстарші дати, аби переконатись про хиби списів: виказ подає найстарші дзвони з XI. і XII. століть, коли між тим відомо, що галицькі датовані дзвони сягають найдальше XIII. століття в зад.

На підставі присланих зі Львова, Перемишля, Станиславова, Тарнова і Кракова матеріялів зложив конс. Шидловський статистику всїх дзвонів після їх віку, опираючись лиш на поданих йому датах. На превеликий жаль в списї тім не міг він узглянити гр.-кат. львівської дієцезії, бо в листї її дзвонів не втягнено чомусь (а може не всюди) їх віку.

Дїлячи матеріял на століття подано згадану статистику як слїдує:

найстарший дзвін з XI. ст. мав заховати ся у нас в гр. кат. станиславівській епархії;

з XII. ст. мали найти ся 4 в тій самій епархії і 1 в лат. краківській дієцезії;

з XIII. ст. лишив ся одинокий ще в лат. львівській епархії;

в XIV. ст. лишив ся один в гр кат. перемиській дієцезії, 2 в тамошній лат., 2 в тарнівській і 6 в краківській епархії;

з XV. ст. находить ся 2 в гр. кат. перемиській епархії, 1 в лат. львівській, 7 в лат. перемиській, 4 в тарнівській і 12 в краківській дієцезії;

в XVI. ст. є 17 в гр. кат, перемиській і 3 в станиславівській епархії, 6 в лат. львівській, 16 в перемиській, 23 в тарнівській і 43 в краківській епархії;

з XVII. ст. було 265 в гр. кат. перемиській і 41 в станисл. епархії, 24 в лат. львівській, 85 в перемиській, 66 в тарнівській і 67 в краківській епархії;

з XVIII. ст. було 500 в гр. кат. перемиській і 224 в станисл. епархії, 78 в лат, львівській, 143 в перемиській, 95 в тарніській і 130 в краківській епархії;

старих дзвонів неозначеного віку було: 25 в гр. кат. станиславівській, 7 в лат. львівській, 14 в перемиській, 11 в тарнівській і 17 в краківській епархії;

в XIX. і XX. ст. було: 13 в гр. кат. станиславівській, 318 в лат. львівській, 247 в перемиській, 285 в тарнівській і 463 в краківській епархії;

молодих дзвонів неозначеного віку було: 3045 в гр кат. перемиській, 1203 в станиславівській, 415 в лат. львівській, 586 в перемиській, 296 в тарнівській і 496 в краківській епархії.

Беручи звдалегідь в рахубу неможливість точности наведеної статистики дістаємо в переведеної інвентаризації сумарично такі числа: з XI. ст.: 1 український; з XII ст.; 5 (4 укр. + 1 польський); з XIII ст.: 1 польський; з XIV. ст.: 11 (1 укр.+10 польских); з XV ст.: 26 (2 укр., 24 польських); з XVI ст: 110 (20 укр.+90 польських); з XVII ст.: 548 (306 укр. + 242 польських); з XVIII. ст: 1170 (724 укр.+446 польських); з XIX і XX.: 1316 (13 укр.+1303 польських); старих недатованих: 74 (25 укр.+49 польських); нових недатованих: 6041 (4248 укр. + 1793 польських).

Окремо мали епархії: гр. кат. перемиська 3830, станиславівська 1514 лат. львівська 850, перемиська 1100 тарнівська 772 краківська 1237 дзвонів. Усїх дзвонів в Галичині зінвентаризовано тоді 9343 (5384 українських + 3959 польських). Кромі сего виказала ще вірменсько католицька львівська дієцезія коло 30 дзвонів, в яких лиш 3 вилучено а 2 лишили через їх вік. Не вчислено до спису ляцькупованих тоді частий львівської та станиславівської дієцезії; по інвазії забракло там коло 350 вивезених Росія

Крайна пора

наш внесок виповнити і врав з вачетом грошевим переслати

— до —

394 35—45

Ц. к. Австрійського військового Фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

силає найменше стільки карток, скільки йому вільно. В Росії пр. сфіцири наші мають ограничену кореспонденцію. Вільно їм на тиждень висилати 2 картки і 1 дист. Одначе не всі кореспонденції, які приходять до цензури, доходять до рук адресатів. Кожда кореспонденція переходить через руки ріжних ценворів, а ті — як звичайно — много конфіскують, лиш рідко коли закаровують чорною фарбою небезпечні для держави стрічки. В кождім случаю треба собі представити, якого апарату потребує почта і цензура, щоби ті мільони кореспонденцій перечитати — посортувати і доставити. Кореспонденція для полонених є безплатна, але державу коштує вона великанські суми.

— **Державні підмоги на оселі для інвалідів.** По думці рескрипту міністерства внутрішних справ з дня 20. вересня с. р. Уряд военної опіки при міністерстві війни наміряє уряджувати для незасібних і нездібних до праці інвалідів малі господарства коштом 5 до 8 тисяч корон. Під тими господарствами треба розуміти малі домики, які надають ся до ведення якоїсь торговлі або промислу, або домики з кусником грунту, який має бути пригожій під управу ярин, бараболь і т. п. або для випасу худоби. Про такі господарства можуть старати ся незасібні жонаті, в першій мірі не бездітні военні інваліди, у яких висуджуюча (суперарбітраційна) комісія признала більше, як 75 проц. незбитности до праці. Прошеня, до яких треба долучити військові грамоти і в яких треба подати докладно місце, де хотів би інвалід поселити ся, належить вносити просто до Уряду военної опіки у Відни (Kriegsfürsorgeamt im k. u. k. Kriegsministerium in Wien).

— **Пяті звичайні загальні збори Шкільного Кружка ім. Тараса Шевченка** на стрийській дільниці у Львові, відбудуть ся в суботу дня 22. с. м. о год. 5 по пол. при вул. Мохнацького ч. 12 І. пов. Просить ся дуже всіх членів Кружка, як також Українців сеї дільниці явити ся численно на сих зборах. — За Старшину: Іван Ігнат голова, Марія Заячківська секретарка.

— **З Союза Українок.** В суботу дня 15. с. м. відбудуть ся членські сходини тов. „Союз Українок" в комнатах „Бесіди" о год. 6. попол. На порядку дневнім дуже важна справа, тому просить ся о численну участь не лиш членів але і пані з поза товариства. О год. 5. того самого дня засідане виділу „Союза Українок".

— **З огляду на відновку Товариства „Української Академічної Помочи"** у Львові, за яку взявся сьогорічний Виділ, просить ся всіх довжників Товариства, щоби негайно прислали позначену квоту. Огріш для многих людий сьогодня не трудно, а наше одиноке академічне позичкове Товариство, яке в теперішних часах відіграє першорядну ролю в житю бідної студіючої молодіжи, не може сповнити як слід свого завдання. Виділ сподіть ся, що не буде приневолений взяти ся за остаточні средства в цілі стягненя довгів і що сей його зазив не остане тим разом без відповіди. Гроші просить ся слати на адресу: Земельний Банк іпотечний у Львові, Підвалє ч. 7. з виразним означенем: „на рахунок Академічної Помочи". Рівночасно просить ся повідомити о висилці грошей наше Товариство, яке містить ся при вул. Панській ч. 11а.— Виділ.

— **Моратерія для Галичини буде продовжена.** В міністерстві судівництва відбула ся анкета в справі мораторії для Галичини. Анкету замкнув міністер судівництва заявою, що правительство не приступить до зміни теперішної мораторійної системи та що моратерія мусить бути продовжена до 1. липня 1918 р. Особливо для Східної Галичини моратерія мусить бути задержана в цілій повноті.

— **Посольські звіти.** В Жидачеві відбудеть ся дня 21. с. м. (пятниця) о год. 12 в полудне посольське справоздане послів д-ра Льонгина Цегельського і рад. Льва Левицького, на котре запрошуеть ся всіх Українців повіту. — Повітова організація. — В Миколаві над Дн. відбудеть ся дня 22 с. м. (субота) о год. 1 по полудни в салі магістрату посольський звід послів радника Льва Левицького і д-ра Льонгина Цегельського. Всіх Українців повіту просить ся прибути. — За комітет: *о. Евг. Гаврилюк, Григ. Мельтован.*

— **Поворот з неволі.** Д-р Данило Стахура, бувший парляментарний посол, політичний організатор Самбірщини, вернув з російської неволі і передвчера в переїзді задержав ся у Львові. Радіючи поворотом заслуженого громадянина, бажаємо йому дальших успіхів в його патріотичній роботі.

— **Форма підписки военної позички** для підписчика є найкориснійша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички, і для держави найвигіднійша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми военної позички. І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

Полевий духовник о. д-р Карло Маєр.

Українським военним духовникам під розвагу.

Пізною осенью 1916 року явив ся в моїй лікарській канцелярії австрійський офіцир, віку около 45 літ, з острими чертами лиця, худощавий в окулярах. На перший вигляд робив він вражіне типового німецького книжкового ученого, котрого щойно насильно убрано в військове плате. Подав мені свою карту, на котрій стояло: Dr Karl Mayer, Feldkurat.

— Чим можу Вам, Отче Доктор, служити? Ви хорі?

— Ні. Я зайшов до Вас по другому ділу. Я служу в полку ляндвери, котра від довшого часу стоїть під фронтом відтинку Галич-Станиславів. В сім тепер мішаним полку є Німці, Чехи, Поляки і Українці. Ваших буде около 30%. Як военний духовник, пробуваючи довший час в Вашім краю, пізнав Ваш нарід і мужву в полку, се люди характерні, чесні і роботящі, але на жаль мало або цілком неграмотні, німецької, польської мови не знають, в полку не мають своїх офіцирів, а дуже мало мають підофіцирів, через безграмотність і брак опіки бідують, дають ся визискувати, нема в них кому написати листу до дому, або отримані листи прочитати. Я полюбив Вашу мужву, за їх характерність, людяність, поведене і хотівби їм послужити. Хочу навчити ся української мови і тому прошу Вас о словар, граматику і популярні підручники української мови, евангелія в народній мові, а дальше о буквар і читанки.

Хочу завести в полку школу для неграмотних вояків; тепер якраз догідна пора, довгі вечері, в поли для браку занятя огортає мужву і офіцирів велика нудьга. Я заложив для офіцирів і підофіцирів та мужви бібліотеку, і так через читане проходять нудні і довгі ночи. Як духовник обіжджаю раз на тиждень мені приділені військові відділи, сповняю духовні потреби, по богослуженю маю проповідь і хотів би я по офіціяльній німецькій проповіди, сказати до Ваших жовнірів бодай кілька слів навязуючи до евангелія по українськи, бо знаю з досвіду, що се найбільше заговорює до серця чоловіка, особливо тепер в часі війни. Хочу як духовник писати листи жовнірам до рідні, повідомляти рідню про всі добрі і сумні події як захороване і смерть в їх мові. Я тут вже більше як пів року з сих околиць, та не міг від нікого розвідати ся, як і звідки дістати мені потрібні книжки, якінця доокресні селяни справили мене до Вас.

Дуже вдрадувала мене та щирість і охота чужинця послужити нашим вояком — постарав ся сейчас о всі книжки, бравуючі записав через спілку торговельну з книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, а буквері читанки в місцевій жидівській книгарни. По полудни помандрував мій духовних обдарованій книжками в рюкзаку на плечах пішки 22 кільометрів до місця мого постою.

Від того часу був він частим гостем в Калуши у мене, або в торговельній спілці, де закуповував всі нові українські брошурки, книжки і газети, брошури німецькі про українське питане, „Україну" Рудницького і ин. Розповідали мені мужва і сфіцири, що організував при полку школу для неграмотних, читальню і був справдішним опікуном і духовним порадником жовнірів, за що був загально від начальства, сфіцирів і мужви люблений і поважаний.

З початком мая 1917 року був він у мене дома за новими українськими книжками, при сій нагоді переконав ся я наглядно, що української мови научив ся досить, читав плавно, прочитане розумів і був в силі по части в українській мові висловити ся. При відході сказав мені, що в коротці іде на відпустку домів до Нижшої Австрії і що буде у Відни, та при сій нагоді буде як давний довголітний домовий вихователь і на дворі кн. П; через сей високопоставлений дім має знакомства на дворі, й там хоче пояснити, що клевети кидані на український нарід неправдиві...

В два місяці був наступ Росіян, власне на сей відтинок фронту. Я не побачив мого знакомого военного духовника більше. Перед кількома неділями дістав я полю картку від него з італійського фронту з поздоровленем для мене і знакомих Українців в Калуши.

Д-р Іван Куровець.

Війна в Італією.

ВІДЕНЬ, 13. грудня (Ткб). Урядово оголошують:

Сніг і мрака в венецьких горах спинила вчера всяку военну діяльність.

Війска маршалка Конрада по теперішнім обчисленю полонили в боротьбах за область гори Малетта 639 італійських офіцирів і вад 16 000 мужви. Добича виносить 63 гармат, 233 машинових крісів, 4 мітрайлєзи, 81 метавок мін і богато иншого военного знарядда.

БЕРЛІН, 13. грудня вечером (Вольф). На всіх фронтах нічого нового.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 15. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Авакума прор. — римо-кат.: Евевія еп.

Завтра: греко-кат.: 28 Н. по Сош. — римо-кат.: 3 Нед. Адвент.

Ліцитації коний.

Коні спосібні до робіт полевих є до набутя в дорозі ліцитаційній. Купуючі (гандлярі коний і посередники є виключені) мусять бути заосмотрені в посвідку, видану через староство (команду районову).

Ліцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Ярослав (Annakaserne)	16	грудня.
Судова Вишня	19.	„
Максимовичі коло Самбора	20.	„
Черляни коло Городка Ягайл.	23.	„

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	17.	грудня.
Братківці коло Стрия	19.	„
Вільхівці коло Сянока	21.	„

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl

505 2—3 Fröhlich, Oberstleutnant.

нами дзвонів, а богато з инших впало жертвою огня.

На підставі тих списів запропонував був краєвий консерватор виключити з реквізиції майже усі старші дзвони до 1700 р. Задля ріжних браків були однак тоді часто случаї, що мимо опінії консерватора військові власти цінні дзвони забирали; нерас завинив при тім і парох, що подав за молодий вік дзвона. В тих случаях дало ся ще дещо додатково уратувати при точній ревізії транспортів на збірних станициях. Ті дзвони переховують ся у військовім депозитї, як рівнож і всі культурно-історичної вартости дзвони і місцевостий близько фронту, де зареквіровано без розбору усі дзвони.

Для збереженя від цілковитої затрати так цінного наукового матеріялу роблять ся по збірних станициях дзвонів (для Східної Галичини у Львові) копії написів на них та відливи їх рельєвів і орнаментів. На східну Галичину переняв туакцію на себе д-р К. Бадецький, архівар міста Львова; весь матеріял перейде на власність збору консерваторів східної Галичини у Львові і там прийдесь нам шукати колись жерел до історії українських міст, сіл, орнаменту та цілого людвісарства.

Після послідного реквізиційного розпоряджења підлягають тепер занятю усі дзвони повисше 25 цм. проміру без огляду вже на вік, а евентуальні реклямації доконують ся лиш на підставі передовсім артистичної, а пізнійше до перва вікової їх вартости.

Яр. Пастернак.

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 33—45

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годі добути, а курити коче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет вонтує 80 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

498 8-10 **Львів, Сикстуска ч. 7.**

Інтелїгентна статочна женщина потрібна сейчас до варяду дому. Знання сільського домашнього господарства конечне. Зголошеня до Уряду парохіяльного в Заланові п. Рогатин. 487 6-6

!!! Сфінкс без тайни. !!!

Збірка казок в англ. мови
Один з найлїпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гори:
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

284 Б 8—15

Мир іде, піст мине, можеб старостів післати?!

Трох хлопців як соколів навяжуть переписку з молодими, інтелїгентними Українками. Письма до Адміністрації „Діла“ під „Гольтайська трійка в окопах“ 507 2—3

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.
МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ
Майстер кафлярський Львів, Городецька 10.
390 17—?

-Переробляє капелюхи-

також **футряні**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.
214 (над аптикою Миколяша). 8-10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цїний льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму *до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо* також на місячні сплати. — Дім банковий **Шіц і Хаас** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 78

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів, 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц'на 2 К. Понадто видано твори класиків Ґетого, Шіллера і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Бориславі. Порто звич. 30 с. пор, 60 с. 361 9—10

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916 **234** мілл. кор.

Товариство обез „ЯКОР“ печень життя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товарнотва 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки свому довголїтному істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно-позичкові обезпеченя „НА ЯКІНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по **12** або **16** літах, а в разї його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у дезертю або через самовбийство.

Обезпечити можна
Кожду **здорову особу** до 55. р. життя **навіть дітн**
Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин.
Рідня може безпечити навіть **тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно півріч.	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю платне	65 К 33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К 23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **напивжок відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего** 57 вглядно 37 **К річно.**

Найдешевше обезпечене життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- 16) літним реченцем *). 392 15—20

Із виповнюзати! Премія: К		Не виповнюзати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півріч., ¼ річ., місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Їй вване? заняте?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) урожд. в ..... дня	5. а) Чи яке тов. убезпечень відпинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпечення, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ..... б) .....
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпечене:	K ..... номінальної VII. льотер. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 296. (9.548) Львів, неділя 16 грудня (29 падолиста ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ѣ місце 60 с. в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістях 2 К. Некрольогія 2 К. Сьбя товстим друком подвійно. Оголошеня в суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 15. грудня 1917.

На засіданю ради м. Київа, на якім представники окремих груп зазначували своє становище супроти факту проголошеня Української Республики, представник російських соціялістів-революціонерів Зарубін, отже представник партії, яка є противна державній суверенности українського народу, заявив, що в хвилі, коли на цілій території бувшої російської імперії нема взагалі ніякої державности, треба з великою увагою й обережністю ставити ся до народженя української держави. Представник української соціяльної демократії Понятенко доповнив той акт пошани російського соціяліста для української державности увагою, що коли-б Українська Центральна Рада не утворила була Української Республики, на території України повстав би був цілий ряд взаїмно поборюючих себе республик.

Сі дві заяви ярко освітлюють значіне утвореня Української Республики серед відносин, які запанували на руїнах царизму. Українська Республика — се найсильнійший державний твір на цілій території бувшої російської імперії. Серед розкладового процесу, який мусів наступити на руїнах царизму, на Україні найшвидше вродила ся й перетворює ся в дійсність нова творча ідея, ідея української держави.

На зверх ся ідея проявляєть ся як визволене українського народу зпід чужої державности і з'єдинене його у власний державний організм. Національне визволене і з'єдинене є тою творчою силою, яка з окремих частий української землі, розділених не тільки державними границями, але також внутрі російської держави розбитих на части, творить органічну цілість — державу.

Рівночасно з сим визволяючим і обединяючим процесом іде процес внутрішного державного будівництва. Українська державність може оперти ся тільки на народних масах, бо тільки народні маси зберегли свою національність, і тому внутрішним складом стає Україна народною державою без тих потрясень, які рівночасно переходить Великоросія.

Се найліпше видно на земельнім питаню. І петроградська Рада народних комісарів і Генеральний Секретаріят України видали рівночасно декрети про внесене дотеперішної земельної власности.

Та яке потрясене мусить викликати се зарядженє в Великоросії, де велика земельна власність є національна, російська, де поміщики не тільки визискували мужика, але також були творцями російської національної культури, давали російській нації політиків, ученних, письменників, що заняли почесне місце в історії поступу російського народу і навіть в історії його революційної боротьби з царизмом.

Україна і мирові переговори.

Каледін? — Заява Троцького. — Задля оборони України.

Львів, 15. грудня 1917.

Офіціозна французька агенція телеграфічна (Havas) принесла 10. с. м. звістку — непровірену доси иншими звістками —, що Україна прислала помічні генералови Каледінови.

Та сама агенція приносить спізнено одержану відомість з большевицького жерела в Петрограді, що правительственний комісар для національних справ заявив соціялістичним представникам України, що робітничо-салдатське правительство вповні признає право України уложити свої відносини до Росії після розуміня робочих верств. Рада комісарів віззвала українські робітничі маси, щоби скрізь назначили депутатів селянських і робітничих рад, бо сі інституції є органами, які видруть буржуазії власть.

Троцький заявив у розмові з Криленком, що він згоджуєть ся на те, щоб українські війска перевести на південно-західний фронт задля оборони України, о скільки на се позволять комунікаційнійні відносини.

Українські організації фронтові зобовязують ся наклонити українських жовнірів боронити фронту, поки правительство не заключить мира. Один заступник України подаєть ся як делегат до головної кватири. Другий буде брати участь у мирових переговорах.

Земельна реформа в Австрії

Львів, 15. грудня 1917.

В буджетовій комісії австрійської палати послів, підчас дебати над буджетом міністерства рільництва, провідник чеських аграрів пос. Удржаль висловив признане для земельної реформи російських революціонерів і заповів, що Чехи виступлять перед компетентним форум з домаганем такої самої реформи.

Надії на „сильного мужа".

Франція і Англія супроти відносин в Росії.

Власна телеграма „Діла".

(Л-н) *Відень, 14. грудня 1917.*

Французька і англійська преса все ще виявляє великі побоювання ізза розвитку подій в Росії.

„Le Gaulois" заявляє у вступній статі, що Франція й далі остала ся справдішним приятелем Росії, який з затертим віддохом стежить за тамошними відносинами. Росія стоїть перед небезпекою розсипати ся на цілий ряд дрібних провінцій. Виходячи в демократичного становища, Франція мусить бажати собі, щоби Каледін швидко побідив. Каледін може стати спасителем Росії. Наполеон сказав був, що Росія буде або республикою або козацькою державою. Ми бажаємо — каже „Le Gaulois" — щоб вона стала козацькою державою (!) та щоби наш союз з Росією не втратив своєї повної вартости.

„The Daily News" пише, що ціла Англія надієть ся, що сила большевиків ослабла та що монархісти скріплять ся. Дневник сей сподіваєть ся пораженя Леніна і побіди генералів Драгомирова і Брусилова. Росії треба тепер сильного мужа, який повів би її до дальшої боротьби за побіду. Часопись ся завначує, що мимо всіх вусиль агітація англійських і французьких військових місій в Росії остала без успіху.

Стремління до компромісу в Росії?

Коалїційний кабінет?

„Frankfurter Zeitung" доносить із Стокгольму:

Після донесень з Петрограду правитевьство большевиків свідоме того, що без співпраці інтеліґенції воно не в силї удержати ся довший час при кермі; однак в послїдних днях правительство мало успіхи у своїх виступах проти урядників, які відказали ся від урядованя, та в своїх заходах, щоби приєднати інтеліґентні круги, особливо з лівого крила соціялістів революціонерів. Дневник Горкого „Новая Жизнь" тепер, коли вибори до установчих зборів дали перевагу большевикам, домагаєть ся утвореня радикально-соціялїстичного коалїційного кабінету під проводом Леніна.

Поляки у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Часописи доносять, що президія кола польського (пп. Зеленєвський, Гец, Кендзьор, Гломбінський і Дашинський) буде нині принята цїсарем на авдієнції. Коло польське просило тої авдієнції, щоби представити цїсареви справу легіонів і иншї справи.

Читайте! Підписуйте!

462 Б 18—?

Внесок, який є видрукований в нинішнім числі „Діла“ про обезпечене на житє в спілуці з VII. военною позичкою в

Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

Justitia regnorum fundamentum.

Промова Длуґеша в делеґації.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) В дальшій розправі буджетової комісії австрійської делеґації делеґат Длугош завначив, що управа армії в поведеню з населенем Галичини допускала ся страшних блудів. Тільки відомій льояльности і терпеливости польського хлопа треба завдячувати, що промахи поодиноких органів війска не потягнули за собою як найгірших політичних наслідків. Бесідник жалує ся, що хоч польський нарід з пієтизму для особи цісаря Франца Йосифа і в надії віднови независимої Польщі, з запалом повинував ся военному покликови, то проте інтереси польського народу зустріли ся з неровунем рішаючих сфер. Виявило ся се також в поведеню з польським легіоном.

Самоволи жандармерії.

Поведене військових органів зараз після виповідженя війни оставило як найгірші спомини у польського народу. Між иншим краєва команда жандармерії видала була приказ, щоби проти всіх підозрілих органи жандармерії виступали безоглядно, щоби не віддавали людий під військові суди, тільки коротко переслухували підозрілих з уряду і свідків, а по короткім протоколі р о в с т р і л ю в а л и. Що йно в 1916 р. сей приказ знесено; та скільки то людий протягом півтора року заплатило житєм ту самоволю жандармерії.

Австрійські горожани заложниками.

В приказі команди II. армії у Львові було поручено жандармам в ряді місцевостий вибрати заложників зпоміж найповажнійших осіб. Ті відносини витворили в Галичині після вибуху війни повну недостачу права і охорони. Т р а ч е н о л ю д и й масами без вибору і застанови, без всякої ріжниці.

Военні чинитьби".

Иншим розділом польської мартирольоґії є спосіб, в який поводжено ся з майном людности. Не тільки все реквірована і граблено: поживу, пашу, збіже, худобу, але заборонено в многих случаях розпоряджати зібраними плодами та інвентарем з огляду на будучі реквізиції, які не наступили вовсім. В сей спосіб великі припаси збіжа і худоби попали ся в руки неприятеля.

Евакуації.

Бесідник описує спосіб, в який переводжено евакуацію в Галичині; в евакуаційних місцях згинула велика часть дітий, старців, вагітних жінок. Жалує ся на відносини в таборах для виселенців.

Суди.

Людий судили суди, в яких офіцири не знали краєвої мови, ні відносин в краю. Напроваджуючи ріжні приміси, бесідник зобразив безвинні т р а ч е н я л ю д и й. Є обовязком держави дати повну винагороду за те безправство, о скільки можна його направити ділами справедливости і суспільної опіки.

Наслідком змілітаризованя уряду галицького намісника занедбано краєву господарку; в р. 1916 не доставлено рільникам насіня на засів, наслідком чого 500.000 моргів землі лежало облогом. Не відбудовано Горлиць, ні околиці, знищених війною.

Вкінци бесідник ставить

резолюцію:

в якій домагаєть ся, щоби признано винагороду военних шкід спільним обовязком Австрії і Угорщини, дальше жадає увільненє потрібних сил робучих для галицького рільництва, приділу жовнірів Поляків до полків, рекрутованих в Галичини, поученя офіцирів і підофіцирів, як вони мають ся поводити з жовнірами Поляками, розпущене річників до 1870 р., самостійних рільників, ремісників і сільських промисловців, батьків кількоро дітий, яким померла мати, відпусток для жовнірів Поляків, що втекли з російської неволі, розділу належитостий для інвалідів, зрівнаня жовнірів польської народности при відзначених і авансах та випущеня бранців польської народности, що приналежні до окупованих областий.

Бесідник кінчить бажанем, щоби клич „Justitia regnorum fundamentum“ був приміненкий також і до польського народу.

Німеччина і Анґлія.

БЕРЛІН (ТКБ). Англійський міністер заграничних справ Balfour сказав в Палаті громад на запит таке: Англійське правительство в вересни 1917 одержало від Німеччини за посередництвом невтрального дипльомата повідомленє, що справило би се німецькому правительству приємність, колиб воно дало англійському правительству предложенє в справі мира. Англійське правительство відповіло на те, що є готове відобрати всяке предложенє німецького правительства і нарадити ся над тим зі союзниками. На те не одержали ми відповіди, ані иншых урядових заяв в тій справі.

Бюро Вольфа завважує в тій справі таке: З початком вересня одержало німецьке правительство за посередництвом невтральної держави дипльоматичный запит про німецькі военні цілі. Зі способу повідомленя належало приступити з всякою певністю, що сей запит поставлено в порозумінню з англійським правительством і за згодою його союзників. Німецьке правительство в основі було готове відповістн на сей запит. Проти відповіди за посередництвом невтральної держави промовляв згляд, що одностороннє подане до відома становища Німеччини вязало би односторонно німецьку політику. Тому видавало ся ліпшим дати відповідь через мужа довіря. Однак дальші випадки вповіли в німецьке правительство таке пересвідченє, що противники не вчинили нічого, щоби уможливити таку відповідь. Про готовість англійського правительства приняти кожду заяву німецького правительства, довідало ся німецьке правительство що йно з висше наведених слів Balfour'a. Зі своєї сторони Німеччина не робила в тій справі дальших кроків.

Російська конституанта.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До „Rieuve Rott. Courant“ доносять з Льондону: „Daily News“ довідуєть ся з Петрограду в середу таке: В отвореню конституанти взяло участь коло 400 осіб. Вибрано комісію до вредагованя маніфесту до народу з повідомленем про отворене засіданя та протестом проти арештовань.

Успіхи війск Леніна.

ЛЬОНДОН (ТКБ) Райтер доносить з Петрограду: Делеґат правительства телеграфує, що максимал стичні війска заняли Тамаровск і Калугу, обезоружили наступні війска Корнілова, взяли їх до неволї і привернули на ново перевагу революції.

Комісар Чорноморської фльоти домагаєть ся телеграфічно негайного висланя всіх чорноморських відділів з машиновими крісами і доносить, що війска кадетів наступають з панцирними автомобилями на Ростов.

Переговори в Берестю литовськім.

БЕРЛІН (Вольф). Дня 13. с. м. перед полуднем і пополудни відбуло ся пленарне засіданє в Берестю литовськім. Раджено над поодинокими точками обопільних проектів перемиря.

Дня 14. перед полуднем дальший тяг переговорів.

Внесок „Карпатії“

який подаємо в нинішнім числі, уможливляє кождому з наших предплатників, який підписує VII. военну позичку, зробити се через обезпечене в сім нашим одинокім товаристві о безпечень на житє. Хто вже обезпечив ся в VII. военній позичці і сам внеску не потребує, повинен передати його комусь иншому.

НОВИНКИ

Львів, 15 грудня 1917.

— **Надії на „сильного мужа“.** Нинішна наша стаття під сим заголовком розпочинає серію постійних кореспонденцій, присвячених відносинам міждержавним і військовим з особливою увагою до г о л о с і в з а г р а н и ч н о ї п р е с и про українські справи. Дописи ті одержувати-мемо телеґрафічною дорогою. Присилає нам їх особа, яка має безпосередний доступ до „забороненого овочу“ — до часописий невтральної й ворожої заграници.

— **„Свобода“** в 15. грудня с. р. приносить чимало інтересного і для широких селянських кругів цінного матеріялу. Її зміст ось такий: Українська республика — Українська держава 1648 р., — Военні чинитьби і военні шкоди (статя д-ра Костя Левицького), — Між війною і миром, — За землю для інвалідів Українців (статя Володимира Целевича), — Господарка военного часу, — За свободу народів.

— **Польська „статистика“ про Холмщину.** Пан Верценський оголошує в „Czas'i“ вислід статистики, яку він перевів на Холмщині при помочи властий. І так подає він, що підчас відвороту російської армії виемігрувало з Холмщини православних, яких п. Верценський причисляє до Українців, 113.705, а католиків себто (після п. Верценського) Поляків, 21.694. Остало наслідком того на Холмщині „Поляків католиків“ 175.093 і Українців православних 14 573 Так виглядає „польсько-урядова“ статистика Холмщини.

— **Про зимовий і літний час.** Заходом товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили відбудеть ся в неділю 16. с. м. в малій салї інституту ім. М. Лисенка виклад п. д-ра В. Кучери на тему: „Про зимовий і літний час“. Початок точно о год. $^1/_2$4 ої по полудни.

— **До урядників української народности.** Державні урядники дістали, або дістануть одноразовий додаток. Тому просимо всіх свідомих урядників Українців, щоби памятали при сій нагоді на українські сироти. Нехай кождий зложить невеличкий дар, хочби тільки 1% від додатку на „Фонд ім. митроп. Андрея Шептицького“ (книжочка „Дністра“ ч. 10.300). Будемо вдячні, коли найдуть ся урядники в кождій дикастерії, що займуть ся збіркою поміж своїми товаришами, та перешлють її в точним списом жертводавців до „Дністра“. За дар любови для сиріт Бог заплатить. — Комітет „Живого памятника: Д-р Сг. Федак, д-р К. Студинський, о. В. Лициняк.

Максимальні ціни.

Від особи, котра в часі війни мав нагоду що-дня приглядатись житю нашої людности в Східній Галичині, одержали ми уваги й помічаня, які торкають ся болючих сторінок нашого теперішного істнованя. — Ред.

Теперішну війну з огляду на її причини, цілі і методи пусить ся схарактеризувати як економічну війну. Вона викликала в економічнім устрою цілого світа тільки змін, тільки нових явищ, що ми многих з них прямо не розуміємо і нераз не знаємо, яке супроти них занятн становище.

Найбільше характеристичним явищем для економічних відносин, викликаних війною, явищем, яке кождому ліґкови найбільше впадає в

Складайте всї ощадности на 7 позичку военну!

очи, є установлене примусових т. зв. максимальних цін на средства поживи і инші артикули щоденного ужитку.

Пригляньмо ся близше тому явищу, а побачимо, як далекосягле значіне має воно в цілій системі національної економії.

Через максимальні ціни держава зносить вільну конкуренцію в оборотї артиктлами тою тарифою обнятими, а в консеквенції нарушує найголовнїйшу основу теперішної господарської системи, себто приватну власність.

Держава сама регулює ціни господарських дібр без огляду на їх економічну вартість, яку витворює попит і подажа тих дібр в економічнім оборотї. Яке страшне оруже вхопила держава тим самим в руки і як далеко ідучий вплив здобула вона на нормоване економічних сил між поодинокими клясами суспільности, а тим самим яке політичне значіне має той вплив державної власти, не треба богато говорити.

Через політику максимальних цін держава в найпростїйший спосіб перевозить вивласнене одних верств суспільности в користь других, одних країв і народів в користь других. Що під час нормальних відносин того рода зріст впливів державної власти викликав би незвичайно пристрастну політичну боротьбу, се не улягає нїякому сумнївови, а що воно дїеть ся без боротьби, се треба пояснити виїмковими відносинами, провізоричним характером тої державної власти, а передовсїм недоцінюваием, або прямо нерозумінем значіня і далекосяглости тих економічних явищ.

Пригляньмо ся тій економічній політиці максимальних цін в нашій державі зі становища інтересів селянського стану нашого народр в Галичинї.

Кожда війна, а тим більше теперішна, де економічне замкнене є головним способом боротьби, приносить зі собою анормальну дорожню рільничих продуктів, передовсїм споживчих артикулів, і через то отвирають ся для селянського стану вигляди на велике збогачене. В нормальних відносинах назвало би ся се корисною економічною конюнктурою для селянського стану і збогачене селян уважало би ся при економічній системі, опертій на приватній власности, за щось природного і зовсїм справедливого. Та підчас війни воно є рівночасно економічним пострахом для мїського пролетаріяту і урядничого стану, а тим самим трудним до розвязаня суспільним питанем для самої держави, вглядно її правительства. Трудність ся полягає в двох моментах: в невистарчаючій скількости споживчих артикулів для виживленя цілого населеня і в їх високій доріжнї.

Як же собі держава з тою трудністю порадила? Недостачі средств до житя зарадила в той спосіб, що тому скупу їх скількість розділила рівномірно (бодай в теорії) для цілого населеня і законом призначила для кождої одиниці її пайку картки на хліб, бараболї, цукор і т. п.) а проти дорожні завела тарифу максимальних цін.

Так як нечше заряджене мусить бути під кождим вглядом оправдане, бо кождий чоловік має право до житя, так що до другого мусимо під инчими вглядами застеречи ся. Передовсїм в самім пр и цїли установленя примусових (максимальних) цін містить ся нарушене приватної власности. Держава покарає селянина за злочин підбивання цін, як він приміром за корець пшениці скаже тобі заплатити більше ніж 42 К, за корець бараболь більше ніж 20 К, за яйце більше ніж 20 сот., за літру молока більше ніж 60 сот. і т. д., хоч при вільном торзі той селянин дістав би за ту саму пшеницю десять а навіть пятнайцять разів тільки, за бараболю 3 до 4 разів, за яйця та молоко 2 до 3 разів тільки і т. д. Держава стяже простійським від селянина 9 частий його річного доходу і передає їх задармо урядникови, промисловцеви чи мїському робітникови в'йому лишає десяту часть, переводить отже величайне вивласнене.

Приймім тепер, що і приватна власність не є така свята, щоби її для певних цїлий, якими в випадку теперішної війни є економічне видержанє держави, ратованя мїського населеня перед голодом і т. п. конечности, не можна нарушити але запитаймо, чи та сама держава справедливо приміняє той систем вивласненя супроти всїх верств суспільности, супроти всїх країв і народів.

З тої точки погляду у нас політики максимальчих цін ще не оцїнювано і для того навіть серед нашої інтелїгенції находить свій послух зависний клич: „хлоп нині пан".

В чім же лежить те нинїшне хлопське „панъство", звідки повстав той несправедливий клич проти хлопів?

Льогїка такої орієнтації на повір дуже проста. За пшеницю бере хлоп два рази тільки, що за мирних часів, за бараболю 5 до 10 разів тільки і т. д., сам їсти має що, впрочім він богато не потребує, убрати ся він також в щонебудь вбереть ся отже він „великий пан!"

Людям запомороченим такою „льогїкою" трудно навіть протиставити ще простїйшого рахунку нерівномірно більших коштів продукції в рільничій господарцї, бо вони взагалї тої господарки не розуміють. Вони тільки знають, що хлоп за свої продукти страшно „дре", для того в цілої воєнної економічної політики держави їм нїчо так не подобало ся, як ті славні максимальні ціни на рільничі продукти, які їм і так ще за високими видають ся, бо хлоп і так має гроші, а гроший йому преціь не треба. Ніхто не бере того в рахубу, що теперішна сільська господарка є господаркою банкрота, є консумпційною господаркою, бо селянин позбуває ся живого і мертвого інвентаря, запускає грунт, не направляє госпоп. будинків, взагалї постепенно ліквідує цілу господарку, а все те творить колосальне пасивне конто в білянсї тої господарки. Не угляднюють ся також другого величезного пасива, яким є убуток робучих рук наслїдком воєнних калїцтв в селянськім стані а відтак тягар удержуваня военних інвалїдів. Натомість всїх коле в очи той безвартісний грїш, який тепер у селянина дійсно найдеть ся і всї кричить: „хлоп нині пан!" Многим иншим клясам суспільности вільно під час війни збогачувати ся, тільки не селянам.

Така сама „льогїка" лягла також в основу економічної політики держави при установлюваню максимальних цін за рільничі продукти.

Найтруднїйше економічне питане, перед яким станула держава підчас війни, а саме виживленє армії і мїського населеня розвязала держава коштом селян через максимальні тарифи.

То само можемо сказати і про мілїони мїського населеня, що його кормить селянський стан продуктами своєї працї, Без пересади можна проте сказати, що головний тягар війни поносить виключно селянський стан. Тому твердженю протиставляють заміг, що мовляв війна сотворила для селян спеціяльно корисні умови до збогаченя, отже цїлком справедливо накладаеть ся на них і спеціяльно великі тягарі. Забуваеть ся при тім, що війна сотворила ще пригоднїйші услівя до збогаченя для много инших верств, для цілої хмари купців, військових доставців, для многих галузий промислу, для висшої військової дикастерії і т. п. Чи розложено в рівній мірі і на них тягарі війни? Певно, що ні! Звісна річ, що всї тоті верстви мають можність укрити свої воєнні виски і укинути їх від обтяженя, приміром через оподаткованє, підчас коли селянин не може укрити навіть своїх продуктів для свого ужитку понад законний придїл. У нас доперва недавно почав несмїло вирічнати проект оподаткованя воєнних висків, але так налякав ся сильних міра сего, що укрив ся певно на вічні часи.

То були би уваги і приміри, що відносять ся до селянського стану взагалї, а приміняли їх до спеціяльних відносин українськнх селян у східній Галичинї. Памятїм те, що через наші села переходила по кілька разів там і назад жорстока мара війни, що понад голови наших селян по кілька разів переходив меч, огонь, пошести і рабунки зволочі з цілого світа, що тій фурії не зможе оперти ся і найсильнїйший нарід а не то наш збідований і в покорі вихований селянин, памятїм те все а поглядьмо як старанно береже наше правительство українського хлопа перед тим „хлопським панъством". Пшениця, яка на Угорщинї, де мадярському хлопови не перешкаджав її сїяти ні збирати нїякий ворожий наїзд, коштує вїсля урядової максимальної тарифи 55—65 кор., в Австрії долїшній і горішній, на Моравії, в Чехії і Шлеску вона коштує понад 50 кор., навіть в західній Галичинї около 50 кор., у нас в сх. Галичинї аж 42 кор.

У нас, як звісно, до рільничих продуцентів належать дрібні селяни, але також і властителї великих посїлостий—дїдичі. При заведеню максимальних цін на рільничі продукти не випадало установляти окремих цін для дїдичів, а окремих для селян. Однакові ціни були би однак „кривдою" для дїдичів. Але і на те найшов ся спосіб. Дїдичі однаково самі землї не управляють, тільки їх землю мусить обробити хлоп —зарібник.

проголошено також в імя загального добра вітчини засаду, що вся земля мусить бути оброблена і заведено законний примус працї. Мужик, якому конята вареквірувало військо і який тому сам з жінкою і дїтьми оре свою скибу на то, щоби кровавий плід своєї працї спродати опісля за максимальну ціну, мусить ще по два три дни в тижни йти обробляти панський лан.

І так у східній Галичинї в жнива виносила найвисша платня для дорослого робітника на селї 3 кор.

З одної сторони максимальними тарифами обезцінила його працю, а з другої сторони продукти його працї.

На треба ще до того всего додавати звісних адміністрацийних практик в східній Галичинї,

А тапер спитаймо ся себе самих, чи звернули ми коли до тепер на сю справу належиту увагу, чи ми висвітлили її бодай в відповідний спосіб перед світом в парляменті, в пресі, чи зробили з квестії, яка коштує наш нарід мілїони денно політичну справу бодай так, як зробили свого часу в отворенї румунських границь і внеднали мілїонове відшкодованє в формі субвенції для „Сїльського Господаря?"

На жаль ні і до того питаня ми ще колись вернемо. **Ів. Цьонак.**

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 14. грудня.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В деяких місцях межи Брентою і Піявою вивязали ся нагальні гарматні боротьби в звязи з меншими виправами.

БЕРЛІН (Вольф вечером). Наступ Італійців на Монте Пертіка не вдав ся. В наших руках остало кількасот бранців.

З прочих фронтів нїчого нового.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 16. грудня 1917.

Нинї: греко-кат.: 28 Н. по Сош. — римо-кат.: 3 Нед. Адвент.

Завтра: греко-кат.: Варвари — римо-кат.: Лаваря.

Позавтра: греко-кат.: Сави освщ — римо-кат.: Граціяна еп.

В роковини св. о. Николая. Сегорічне свято о. Николая обходити ся буде в навечерє Іменин вівторок дня 18. грудня с. р. у великій сали муз. тов. ім. М. Лисенка заходом комітету „Союза Українок". Вечір сей, що має на цїли так традиційне збереженє торжества обходженого рік річно, як і веселу розривку не лиш для нашої наймолодшої дїтвори, але й молодіжи в старшім віці, визначати-меть ся різноманїтною програмою: 1) Концерт оркестри У. С. С. 2) Коротке дводїєве представленє театру Укр. Бесїди. 3) Сольо спів Вп. пані О. Завадської-Дївич. 4) Сольо скрипкове Вп. пані Р. Кришталь ського. 5) Выступ св. Николая і роздача дарунків. 6) Товариські забави. В заряді комітету остає рівнож буфет. При вступі будеть ся писти лїсту присутних місто запрошень. Часть чистого доходу призначено на сироти по полеглих військових. Початок о год. 6 вечером. В день вечера відбирати-ме дарунки Вп І. Озаркевич від год. 3—6 в муз. тов. ім. М. Лисенка на 3. поверсї.— Комітет.

Засїданє стації покріплюючої відбудеть ся в понедїлок 17. грудня о 5 год. поп.. Просить ся о численну участь. — Видїл.

Відтяти і післати на адресу: „КАРПАТІЯ“ Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові, ул. Руська ч. 18.

Місце зголошення:

.....

На покритє премій приймає ся і облїгації попередних воєнних позичок.

(Виповнить Дирекція.) Число внеску: ..... Число полїси: .....

(Невяповнювати).

ВНЕСОК на обезпеченє воєнної позички в „КАРПАТІЇ“.

I. а) Імя і нависко особи, що має обезпечити ся?	а) .....
б) Єї званє?	б) .....
в) Точна адреса?	в) .....
г) Коли і де роджена?	г) .....
II. а) Чи особа, що має обезпечити ся, **зовсім здорова?**	а) .....
б) Які **недуги** перебула протягом послїдних 10 лїт?	б) .....
в) На яку недугу хорує тепер? (недуги або окалїченя).	в) .....
г) У котрого лїкаря або в котрім шпиталї тепер лїчить ся?	г) .....
ґ) Чи були в єї родинї случаї **сухіт**, або иншої дїдичних вглядно заразл. недуг?	ґ) .....
III. На яку суму обезпечуєть ся?	..... ном. варт. VII. австрійської 5½%-вої, вільної від оподаткованя амортизаційної позички.
IV. а) По кількох лїтах має ся безумовно перестати платити премії? По 15, 20, чи 25 лїтах?	а) .....
б) Як має ся платити премії почавши від **другого** року обезпеченя? річно. піврічно, чи чвертьрічно?	б) ..... (½, ¼) річно.
V. Чи не відкинено внеску на житєве обезпеченє особи, що має обезпечити ся? коли і в якім Товаристві?	.....
VI. Чи обезпечена особа повинть військову службу:	а) .....
а) у нутрі краю?	б) .....
б) з етапної области?	в) .....
в) на фронтї, в операційнім теренї при армії в полї?	г) .....
г) в якім характері службовім?	ґ) .....
ґ) при якім родї оружя?	
VII. Кому має ся виплатити обезпечену суму?	
а) на случай дожитя?	а) .....
б) „ „ смерти?	б) .....

Як задатск зложено квоту К ..... Полїсу викупить Пан Пані ..... в .....

1. Стверджую своїм підписом, що на поставлені мені питаня **відповів я основно і правдиво.** 2. Відомо мені, що обезпеченє є **неважне** в случаю подання **неправдивих** давних про **стан здоровля** обезпеченого. 3. Услівя обезпеченя, як також доповняючі додаткові услівя обезпеченя воєнної позички я приняв до відома.

..... дня ..... 191....

Підпис особи, яка має обезпечити ся: Підпис обезпечаючого: Підпис заступника Товариства:

.....

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 50 сот. **ФЕДЕРА**

Виключне заступство у перфумерії

498 9-10 **Львів, Синстуска ч. 7.**

-Переробляє капелюхи-

також **футряні**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над антикою Міколяша). 9—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Лїцитації коний.

Коні спосібні до робіт полевих є до набутя в дорозї лїцитаційній. Купуючі (гандлярі коний і посередники є виключені) мусять бути заосмотрені в посвідку, видану через староство (команду районову).

Лїцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях кінських:

Ярослав (Annakaserne)	16.	грудня.
Судова Вишня	19.	„
Максимовичі коло Самбора	20.	„
Черляни коло Городка Ягайл.	23.	„

2) В кінських стаціях зужиткових:

Перемишль (Schwarzische Kas.)	17.	грудня.
Братківці коло Стрия	19.	„
Вільхівці коло Сянока	21.	„

K. u. k. Inspiezierender d. Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl

505 3—3 Fröhlich, Oberstleutnant.

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік.

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот)

(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 5 шт. К 10. вже оплатно).

В красній оправі як нотес и 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

371Б 15 25

Мир іде, піст мине, можеб старостів післати?!

Трох хлопців як соколів навяжуть переписку з молодими, інтелїгентними Українками. Письма до Адмінїстрації „Дїла“ під „Гільтайська трійка в окопах“ 507 3—3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок по лагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виндикуваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці“ вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 93—?

ХТО МАЄ?

воєнні шкоди! Де є во як в родинї! Де дитина в школї! Там всї мусять читати мої малї але богаті практичним і пожиточним змістом

КАЛЄНДАРЦІ на 1918 р.

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. Наука і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ**. Войск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ**. Військові причинки. Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Як подавати ся о субвенції? Кредити. Військові полекші. Найважн. воєнні закони і мн. ін. . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25 штук даром.

Пересилка: 5 сот., за 12 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 1—10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Передплачуйте український журнал

в нїмецькій мові

„Ukrainische Korrespondenz“

Видавець:

Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.

Відвічальний редактор: 15—?

Посол Володимир Сінґалевич.

Виходить чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/8.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 297. (9.549) Львів, второк 18 грудня (5 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістях 1·50, в редакційній части перед або по вісткових 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАНЄ НА УКРАЇНІ.

Універсал Української Центральної Ради. — Польський протест. Німецькі опікуни польських поміщиків.

Львів, 17. грудня 1917.

„Від нині на території Української Народньої Республики істнуюче право власности на землї поміщицькі та инші землї нетрудових хозяйств сільсько-господарського значіня, а також на удільні, монастирські, кабінетські та церковні землї касуєть ся. Признаючи, що землї ті є власність всего трудового народу і мають перейти до нього без викупу, Українська Центральна Рада доручає Генеральному Секретареви для земельних справ негайно виробити закон про те, як порядкувати Земельним Комітетам, вибраним народом, тими землями до українських установчих зборів".

Сею постановою універсалу з 20 (7) падолиста 1917, яким Українська Центральна Рада проголосила Українську Республику й головні основи її устрою, українське правительство пішло на зустріч здійсненю ідеалу соціяльної рівности на землї, а саме в тій области, яка для хліборобської України є найважнійша, в области земельного питаня.

Є се акт високого ідеалїзму не тільки з огляду на соціяльні відносини взагалї, але з окрема на внутрішні українські відносини. На Україні нема міжпартійної боротьби, Українська Центральна Рада обединяє всї українські елементи. Обединяє вона також тих власників великих земельних просторів, які в найлютійші часи високо держали прапор українства, що згадаємо з богатьох тільки імена Чикаленка, Леонтовича, Шемета. І коли вони силою універсалу Української Центральної Ради позбуваютъ ся своїх дібр у користь *українського селянства*, то є се акт такого високого ідеалїзму, перед яким мусить схилити голову найбільший противник сього акту.

Очевидно — з виїмком Поляків. Бо се такий виїмковий нарід, що весь світ повинен спинити ся в своїм поступі — перед *польським інтересом*. Самоозначеня народів, — але не тих, над якими хоче панувати польська меншість. Рівні *політичні права*, — але ненарушимість польських політичних привілеїв. Знесеня великої земельної власности в імя соціяльної справедливости для працюючого селянства, — але польська велика земельна власність не сміє бути нарушена!

Універсал Української Центральної Ради проголошено 20. падолиста, а вже 22. падолиста „Polski komitet wykonawczy na Rusi" видав відозву, повну найострійших слів протесту проти „конфіскати польської землї". Сей протест взагалї показує, що були варті всї ті гарні польські слова на адресу вільної України, — слова, перед якими ми остерігали наших закордонних братів.

Польський комітет, який представляє яких 2—3% населеня Української Республики, протестує найперше проти того, що взагалї утворила ся Українська Республика, бо він — бачите — „мусить признавати означуване території і границь повстаючими державними органїзмами перед кінцем війни за акт передчасний і односторонний аж до часу санкціонованя його міродатними міжнародними чинниками".

Видно, польський комітет не стратив ще надії, що часть території Української Республики можуть „міродатні міжнародні чинники" прилучити до Польщі!

Се застережене проти утвореня Української Республики вважає Польський Комітет за потрібне тим більше, що „перший акт волї повстаючої Української Республики є актом небувалого в історії світа насильства, актом брутального насильства над польським населенєм, над її національним і культурним добром". І так далї в щораз острійших словах іде той протест, аж доходить до оклику, що Українська Центральна Рада відважила ся супроти Поляків на те, на що навіть не відважило ся царське правительство.

„Якже инакше уявляв собі польський нарід вільну Україну, якій щиро по братськи бажав *лїпшої будучности й розвитку!*" — додають польські фарисеї. Чи не так, щоб польську велику земельну власність вилучити на віки від всяких реформ в користь селянства тай ще може наказати українському селянству робити на ній панщину, щоб законсервувати на віки ті окази польських плянтаторів на українській землї, а при тім надати їм відповідні політичні привілеї згідно з формулкою галицьких Поляків: „відповідно до економічної й культурної сили"!

В кінцї ще одна подробиця. На знак протесту проти проголошеної Українською Центральною Радою земельної реформи член Генерального Секретаріяту України для польських справ Міцкевич мав вложити свій уряд. Сей п. Міцкевич має бути соціяліст. Гарне видовище: соціялїст в ролї консерватора великої земельної власности. Але польські соціялїсти також виїмкові і з усім запалом боронять „польського стану посїданя" на українській землї.

Полемізувати з сим польським протестом не треба: він сам себе бє по лици. Адже він представляє справу так, немов земельна реформа українського правительства звернена тільки проти Поляків; тимчасом в дійсности проголошене вивласненя обнимає всї „нетрудові" землї без огляду на національність їх власників, — отже не тільки польські, але також російські, а навіть землї найбільше заслужених дїячів українства. Представляти сю реформу актом насильства спеціяльно над Поляками, значить, домагати ся власне для Поляків виїмкових прав.

Дивним дивом сї польські претенсії знайшли оборону в віденськім христ. соц. дневнику „*Reichspost*", який згідно з Поляками представляє земельну реформу на Україні як „звернену головно проти — що правда, занадто розширеної — *польської* великої земельної власности" і ставить Полякам перед очи, що звернене проти Поляків вивласненє в Познанщині „являєть ся майже добродійством" для них в порівнаню з земельною реформою на Україні. „Поляки — кличе дневник — мають тепер нагоду робити порівнаня!"

Не треба ставити Полякам перед очи аж Прусії, щоб їх настроїти проти України; вони й без того досить її „люблять". Пока тим христ. соц. дневник робить ту саму несовісну помилку, що автори польського протесту. Пруський закон був звернений спеціяльно проти *польської* земельної власности; українська земельна реформа має на увазї велику земельну власність взагалї.

Очевидно, що ані польські протести ані німецька опіка над польськими поміщиками не спинять українського правительства на шляху реформ, потрібних для українського народу.

Боротьба за Україну.

Над кордоном 12. грудня.

Вся преса Росії проти Ґен. Секретаріяту.

У мене знов нові вісти, з яких я щойно зачинаю розуміти українську політику за кордоном. Дуже цїкавий розвиток нашої політичної думки в протягу послїдних днїв по оголошеню Укр. Республики. О скільки теперішна політика удержить ся зі своїми представниками (Ген. Секретаріятом) — від сего залежить вся наша будучність як держави.

Тепер проти Українства звернена вся преса Росії і ведеть ся шалена боротьба. Ждїмо вислїду.

Близші відомости одержите незабаром.

Українські учасники переговорів про перемиря.

Генеральний Секретаріят назначив товариша (заступника) Ген. Секретаря Красковського і свого представника при станицї південно-західного фронту Удовиченка своїми посланцями для веденя переговорів про перемиря на південно західнім фронтї, а на румунськім Любинського, члена Центр. Ради.

Центр. Рада рішила приступити негайно до перемиря, повідомивши про се союзні держави. Всюди вислано своїх відпоручників.

Порозуміне в Каледіном?

Дня 3. с. м. український Ген. Секретар для військових справ Семен Петлюра мав телефонічну розмову з генералом Каледіном в справі переводу українських полків з области Дону на Україну. Каледін на предложене переводу згодив ся.

Переговори з Каледіном стоять в звязку з отсею постановою Ген. Секретаріяту: „Генеральний Секретаріят оголошує південно західний та румунський фронти єдиним українським фронтом, входячи що до румунського фронту в порозуміне з румунським правительством та автономною Молдавією, і бере сей єдиний фронт в усім обсягу роботи і завдань під своє загальне порядковане, повідомляючи про се головну кватиру для погодженя роботи українського фронту з иншими фронтами російської республики. Заставляючи поки що український фронт поділеним на дві части, як було досї, Генеральний Секретаріят приступає рівночасно до вироблення форм найтїснійшого звязку між штабами південно-західного та румунського фронту. В звязку з тим Генеральний Секретаріят вважає потрібним, щоби при тих штабах були окремі комісарі з представників військових організацій, рад і комітетів. Одночасно виконуючи давне бажане українського народу всїма силами захищати свій фронт, Генеральний Секретаріят оповіщає всїм українським частям на всїх фронтах, що він робить заходи до переведеня українських військових частин з инших фронтів на український фронт".

Авдієнції у цїсаря.

(ТКБ) *Відень, 15. грудня 1917.*

Нині пополудни приняв цїсар на авдієнції в присутности президента міністрів д-ра Зайдлера послів до державної Ради д-ра Льва Бачинського, д-ра Евгена Левицького і д-ра Евгена Петрушевича. Д-р Петрушевич виголосив до цїсаря промову. По відповіди найласкавійше відбув цїсар „cercle". Порушено ріжнородні краєві справи.

Цїсар приняв нині рано в присутности президента міністрів д-ра Зайдлера послів державної Ради Ігнаца Дашинського, тайного радника д-ра Ст. Гломбінського, бар. Геца з Окоціму, радника двору Кендаьора п. інж. Едм. Зеленєвського. Тайний радник д-р Гломбінський мав промову до монарха, який найласкавійше відповів. Підчас „cercle-a" розмовляв цїсар з присутними про всїлякі актуальні краєві справи.

Складайте всї ощадности на 7 позичку воєнну!

Памятайте! 462 в 10—7 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці **з VII. воєнною позичкою в Карпатії** II-ий Львів, Руська 18. І. пов.

Перемиpє з Росією через 28 днів.

(Ткб). *Відень, 17. грудня 1917.*

Заключена договору.

Дня 15. грудня заключено в Берестю литовськім перемирє, сбовязуче всї російські фронти, яке має тривати до 14. січня 1918 р.

Умови перемиря,

Договір з 15. с. м. заключений і підписаний в справі перемиря між начальними командами військ Австро-Угорщини, Німеччини, Болгарії і Туреччини з начальною командою військ Росії звучить ось як:

Між представниками начальних команд військ Австро Угорщини, Німеччини, Болгарії і Туреччини і начальною командою військ Росії заключено отсе перемирє в цїли доведеня до тривкого, для всїх держав почесного мира:

I. Перемирє починаєть ся 17. грудня о 12. год. в полудне і триває до 14. січня 1918 год. 12 в пдлудне. Сторони, які, заключають договір, мають право виповісти договір двайцять першого дня з 7 дневним реченцем; коли се не наступить, то перемирє автоматично триває дальше, поки одна із сторін не виповість його із 7-днезним реченцем.

II. Перемирє примінюєть ся до всїх оружних сил сухопутних і воздушних згаданих держав на сухопутнім фронті між Чорним Морем і Балтійським. На російско-турецьких боєвищах в Азії перемирє настає одночасно. Сторони, які заключують договір, обовязують ся не скріпляти підчас перемиря числа військових формацій, що стоять на згаданих фронтах і на островах Монсунда і не переводити на тих фронтах перегруповань в цїли підприняття офензиви. Дальше сбовязують ся до 14. січня 1918 р. не переводити операційних пересунень військ в фронту між Чорним Морем і Балтійським, хиба, що пересуненя в хвили підписаня перемиря вже почали ся. Вкінци обовязують ся не збирати військ підчас неремиря в балтійських пристанях на схід від 150 степень довжини на схід від Грініч і в пристанях Чорного Моря.

III. Демаркаційними лїніями

на европейськім фронтї признаєть ся передні засїки власних становищ. Через лїнії ті вільно переходити тільки під умовами, поданими під IV. Там де нема одностайних становищ, по обох сторонах вважаєть ся демаркаційною лїнією простір міжпередними обсадженими точками. Простір між обома лініями уважаєть ся невстральним. Так само сплавні ріки, що розділяють противні становища, є невтральними і не вільно ними їздити, хиба що буде се умовлена торговельна плавба. У відтинках, де становища положені далеко від себе, мають розємні комісії зараз означити демаркаційні лїнії. На російско-турецкких боєвищах мають бути означені демаркаційні лїнії і рух через них після договору обох начальних команд.

„IV. В цїли розвиненя і скріпленя приязних відносин між народами сторін, які заключають мир, дозволяєть ся на ворганізовані

взаємини війск

на отсих умовах:

1. Дозволяєть ся на взаємини парлямептарям, членам розємної комісії (VII) і їх заступникам. Всї вони мусять мати на те посвідку щонайменше від команди корпуса зглядно від комітету корпуса.

2. В кождім відтинку російської дивізії в 2 або 3 місцях може відбувати ся ворганізований рух. На те треба уладити в порозумінню протилежних собі дивізій місця для руху в невтральній стрефі між демаркаційними лініями і назначити їх білими прапорами. Рух дозволений тільки в день від сходу до заходу сонця. В місцях для того руху може перебувати рівночасно найвисше 25 осіб, які належать до кождої сторони, без оружя. Виміна відомостий і часописий дозволена. Отворені листи можна надавати до висилки. *Продаж і виміна товарів щоденного ужитку в місцях для руху є дозволена.*

3. Дозволено ховати упавших в невтральній полосї. Що до ближших умов мають кождим равом згодити ся обосторонні дивізії, або висши місця службові.

4. Про

поворот випущених військових

одного краю, яких родинні сторони положені по тім боцї демаркаційної лїнії другого краю, можна рішити що-йно в мирових переговорах. До тих осіб зачисляють ся приналежні до польських військ.

5. Всї особи, які проти того договороту (1—4) переходять через демаркаційну лїнію противної сторони, будуть придержані і відставлені що йно в хвилї заключеня мира або виповідженя перемиря. Сторони, які заключають договір, обовязують ся поручити своїм військам строгим приказом і подрібним поученем, щоби держали ся постанов взаємии, і обяснити про наслїдки переступства.

V. Що до

морської війни

установляєть ся:

1) Перемирє розтягаєть ся на цїле Чорне і Балтійське Море на схід від 15 степеня довжини на схід від Грініч, а саме на всї тамошні оружні сили морські і воздушні сторін, які заключають договір. Що до перемиря на Білім Мори і на російських водах північного Ледового океану, управи морської війни німецькі і російські в обостороннім порозуміню заключать окремий договір. Обосторонні атаки на торговельні кораблї і воєнні на згаданих водах вже тепер не мають відбувати ся о скільки можна.

2) Наступи морські і з воздуха на пристані і береги другої сторони не буде ся виконувати. Заборонено також приплавати до пристаний, обсаджених одною стороною.

Заборонено перелїтати перед пристанями і берегами другої сторони, та над лініями демаркаційними на всїх морях.

4) Морські демаркаційні лїнії

йдуть: а) на Чорнім Мори з Оліїнки—ліхтарні (усте св. Георгія), рг Ерос (Требізенда); б) на Балтійськім Мори в Kogenknel (західних берег Worms—Bogskaer—Svenska — Hohorne. Близше усталене лінії межи Worms і Bogskaer повіряєть ся роз'ємній комісії Балтика VII 1. в тим, що морський оружній сили Росії поручаєть ся при всїх услівях погоди і леду вільну їзду до Аландського Моря. Російські оружні морські сили не перейдуть демаркаційної лінії на полудни, морські сили союзників до півночи. Російське правительство обнимає запоруку за те, що оружні морські сили антанту, які находять ся в хвили розпочатя перемиря на північ від демаркаційної лінії, або дістануть ся там північнійше, захованть ся так само як російські оружні сили.

„Розємчі комісії".

VII. З початком перемиря зберуть ся розємчі комісії представників всїх держав, які беруть участь в відносних відтинках фронту, яким має ся представити всї військові справи що до виконаня постановлень перемиря в відносних відтинках.

1) Рига для Балтійського моря, 2) Двинск для фронту від Балтійського моря до Десни, 3) Берестє литовське для фронту від Десни до Припети, 4) Бердичів для фронту від Припети до Дністра, 5) Колошвар і 6) Фокшани для фронту від Дністра до Чорного моря. Означенє границь межи обома комісіями 5 і 6 у взаїмнім порозуміню, 7) Одеса для Чорного моря.

До розпорядимости комісій будуть дані безпосередні і неконтрольовані телєграфічні проводи до рідних країв їх членів. Ті проводи у власнім краю аж до середини межи демаркаційнрми лініями уладять відносні управи військ. Також на російско-турецькім фронті в Азії уладить ся такі комісії після договору обох найвисших команд.

VIII. Договір про перемирє з 3. грудня 1917 і всї дотеперішні договори на завішенє оружя або перемирє, що до поодиноких частий фронту супроти того договору тратять свою силу.

Мирові переговори.

IX. Сторони, які заключають договір, в безпосередній звязи з підписанєм сего договору про перемирє зачнуть мирові переговори.

5) Торговля і торговельне мореплавство в морських областях означених під I. є вільні. Усталенє всїх рішень що до торговлї, також подане безпечних доріг для торговельних кораблїв повірюють ся розємним комісіям на мори Чорнім і Балтійськім (VII 1 і 7)

6) Сторони, які заключають умову, зобовязують ся підчас перемиря на Чорнім і Балтійськім морі не робити приготовань до зачіпних операцій проти себе.

VI. Щоби оминути заворушеня на фронті, не вільно відбувати вправ піхоти ближше як на 5 кл., артилерії ближше як на 15 кл. за фронтом. Мінова війна на суші зовсім устає. Воздушні оружні сили і бальони на привязі мусять держати ся за воздушною стрефою шириии 10 км. за власною демаркаційною лїнією. Роботи коло становищ за першими засїками є дозволені, але не такі, що можуть служити до приготованя наступів.

Відділяне військ в Персії.

X. Виходячи з основи свободи, незалежности і територіяльної цїлости невтральної Персії турецька і російська начальна команда військ є готова відкликати свої війска з Персії. Вони ввійдуть безпроволочно в стичність з перським правительством в цїли управильненя подробиць і заряджень, які булиб ще потрібні до забезпеченя тих основ.

XI. Кожда сторона, яка заключає договір, одержить один примірник того договору в німецькій і російській мові, підписаний повновласником представників держав.

„Іменем Української Народної Республики".

Над фронтом 12. грудня 1917.

Суди на Україні одержали від Ген. Секретаря судових справ наказ видавати всї осуди „іменем Української Народної Республики". Російські судії і адвокати запротестували проти сего.

До воєнного і политичного положеня.

Для ратованя Венеції. — Виміна полонених між Австро-Угорщиною і Росією.

Власна телєграма „Діла".

(Л-н) *Відень, 15. грудня 1917.*

З добре поінформованих жерел доносять, що настрій в Італії знов став дуже жахливий. Ходять по Італії найдивнійші чутки; преса взиває людність не трагити відваги і вірити війску, яке серед найтяжших обставин держить ся противорожих приступів.

Французькі військові критики заявляють, що лінія Піяви мусить бути удержана, щоби ратувати Венецію; лінія Адижі була-би, правда, лїпша до оборони, одначе вона не підхожа до офензиви.

Паризький „Le Gaulois" побоюєть ся, що Росія вже ладить ся виміняти 1,700.000 полонених; з осередних держав вернеть ся звиш 3 міліонів полонених до Росії. „La Victorie" надієть ся, що славянські полонені в Росії не вернуть ся; південні Славяни і Українцї схотять остати ся покищо в Росії, щоб не мусїти знов їти на фронт.

Сї міркованя характеристичні для побоювань французскої публики супроти російських подій.

НОВИНКИ.

Львів, 17. грудня 1917.

— **До Українця міста Львова.** Від многих років істнувала у Львові Організація Українців і вела всї публичні справи львівської української громади: займала ся всякими виборами, опікувала ся українськими школами, засновувала по ріжних частях міста читальні і давала почин до творкня ріжних місцевих стоваришень. На жаль, через війну спинилась та дїяльність. Однак львівська громада відчула в сім важкім часі тим більшу конечність такої організації і поручила вибраному комітетови, щоб її відновив. Комітет взиває тому львівських громадян зі всїх станів і обох полів, що бажають добра своїй народности, щоби зголосили ся в члени нашої організації. Небавом пічнуть ся важні наради в наших громадських справах і тому бажалиб ми, щоби взяло в них участь як найбільше число наших Львовян і дало як найвірнійший вираз потреб львівської української людности. Записуватись можна в „Канцелярії правної поради" (Ринок ч. 10. І. поверх, на галерії). Вписове 1 К., і річна вкладка 2 К. — Від Організації Українців міста Львова. За президію: о. Александер Стефанович, Александер Пісецький.

— **Дорожняні додатки і причинки для народних учителів.** Урядово оголошують: На основі рі-

Крайна пора

наш внесок виповнити і вправ в вачетом грошевим переслати

— до —

394 36 – 45

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

шень краєвого Виділу з 10. серпня і 15. жовтня 1917, санкціонованих монархом 24 падолиста, і в виконаню заряджень, які видали в тій справі центральні власти, краєва Рада шкільна асигнує в тих днях на рахунок краєвого шкільного фонду дорожняні додатки і причинки для всіх діяльних учителів і учительок галицьких народних шкіл, з виїмком львівських учителів (-льок), для яких переказуєть ся рівночасно загальну суму 300.000 кор. до диспозиції громади міста Львова. Додатки не належать ся тільки учителям гажистам і учителям, які є заняті в Польськім Королівстві. В цїли поділу додатків і причинків поділено учителїв та учительки на чотири кляси: до I ої кляси вачислено учителїв, які удержують себе самих; до II ої таких, які мусять удержувати ще другу особу (жінку, або малолїтну дитину, або прим. бідну матїр, з якою разом мешкає); до III тої кляси учителї, які удержують крім себе дві або три особи; до IV тої ті, які удержують ще більше осіб. Додатки разом з причинками виносять для I. кляси по 440 К., для II. кляси по 640 К., для III. кляси по 840 К., для IV. кляси по 1 000 К., а є платні за час від 1. липня с. р. до 30. червня 1918 в чотирох рівних квартьрічних ратах з гори, так, що тепер виплатить ся учителям дві перші рати, а 1. сїчня 1918 трету рату, 1. цвітня четверту і послїдну рату. Ті додатки і причинки, які виплачують державні каси на рахунок краєвого шкільного фонду не мають нїчого спільного з додатками на закупно річий (Anschaffungsbeiträge), які на основі звісних з часописий парляментарних ухвал мають одержати по зібраню потрібних дат і по виданю виконуючих розпорядків учителї(льки) народні, діяльні і емеритовані, також вдови і сироти по них і то в цїлій Австрії в загальній сумі 70 мілїонів корон на рахунок ц. к. державних фінансів.

— **Друга філя У. К. Т. охорони дітий.** Дня 1. грудня відбули ся в Долині перші загальні збори филії Українського Краєвого Товариства охорони дітий. До виділу филії увійшли: Лев Орест Редкевич директор гімназії як голова, о. Т. Величковський як заступник голови, о. М. Лада як секретар, С. Короленько як касієр, Е. Назаревич як господар, д р Данилович, Д. Фуртак як члену виділу, Т. Якимів, І. Антонович, В. Марущак. До комісії контрольної вибрано: К. Міськевича, д ра Пачовського, П. Зобнева. Филія має поки що 478 членів, дальші членські зголошеня напливають ще. На днях приступає виділ до закупна власної реальности. В захисті филії приміщених поки що 11 сиріт.

— **Недоля приватного учительства.** Нам пишуть: Знана є загально нужда учительства галицького в теперішних часах. Сама Рада краєва признає, що треба видатної помочи, щоб запобігти сій нуждї. А що маємо сказати о учительстві в наших українських приватних народних школах? Се люди по більшій части в найнизшої категорії платні! Хто дасть їм підвишку до платні? Хто виплатить загально який небудь додаток доріжняний? Чейже держава признала на се фонд? Найвисший час, щоби суспільність, а в першій мірі Укр. Товариство Педагогічне звернуло на се пильну увагу і заняло ся долею українського приватного учительства, котре серед найтяжших обставин житевих сповняє свій народний обовязок! — О. С.

— **Різдвяні дарунки для УСС.** Нам пишуть: Вже лише дуже короткий час ділить нас від Різдва Христового! Четверте Різдво святкувати муть наші Стрільці не в дома за родинним столом, а в полї — серед зимна, снігів і стужі. В минулих роках наша суспільність не забувала за своїх синів, свою гордість і любов — своїми датками дала доказ печаливости привязаня і вдяки тим, що всї труди, здоровле і житє кладуть на жертвенніку вітчини. Маємо надію, що і сього року не буде инакше. Центральна Управа розіслала до всїх українських урядів парохіяльних і громадських начальств відозви з просьбою о датки на різдвяні дарунки для УСС. З огляду на се, що різдвяні свята вже близько, Центральна Управа позволяє собі отсею дорогою звернути ся з пригадкою передовсїм до усїх тих, що одержали нашу відозву, а рівночасно до цїлої нашої суспільности з пригадкою і просьбою — прислати безпроволочно ласкаві свої датки на адресу: Zentralleitung der Ukr. Leg. Wien VIII. Ledergasse Nr. 20.

— **Засїданє Виділу „Львівського Бояна"** відбудеть ся в второк дня 18. с. м. о год. 6 15 з отсим дневним порядком: 1) провірене рахунків в останного конперту; 2) нарада над концертом в память Тараса Шевченка. — Виділ.

— **Календар „Русалка" на 1918 рік появив ся** накладом А. Окпиша. Календар обнимає календарну часть з записником і ряд інформацій потрібних в щоденнім житю. Ціна 40 сот. Головний склад у видавця (Львів, вул. Кадецька ч. 4).

— **Св. Миколай загостить** у второк 18. грудня с. р. о год. 4. по пол. до „Укр. Бесїди" і розда сть дарунки. Гостину св. Миколая попередить гарне дїточе представленє, а закінчить свято весела забава дітий. Дарунки просимо складати в „Бесїдї" до рук пань у второк 18. с. м. рано Зід 10—12 і по пол. від 2—4 год.—Виділ „Укр. вахоронки".

— **Форма підписки воєнної позички** через обезпеченє для підписчика є найкориснїйша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички, і для держави найвигіднїйша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснїйші умови обезпеченя має тілько ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

Свято проголошеня Української Республики серед У. С. С.

Нам пишуть: По всїх постоях Українських Січових Стрільців уладжено дня 8. і 9. грудня святочний обхід проголошеня Української Республики. Команда Вишколу У. С. С. і команда коша видали з тої нагоди спеціяльний приказ до сотень і віддїлів.

Свято розпочало ся вже в навечере, то є в суботу по пол. Усї визначнїйші будинки прикрашено українськими прапорами, по головних вулицях, куди мали переходити проходи з хороводами виставлено тріумфальні брами з написами: „Хай живе Українська Республика". Точно о год. 5 вечером заряджено загальну збірку в коши. Віддїли святочно одягнені заквітчані сосонками на шапках збирались коло головної канцелярії. Панував піднесений настрій. Кождий відчував велику вагу хвилї, яку довело ся переживати. На лицях слїдна була радість, підем на душі.

Сповнила ся велика мрія — Україна вільна, свобідна.

Лягло чимало в тих, що за поривом молодечого серця з піснею: „А ми тую червону калину..." йшли у бій визволити братів з за кордону. Остало ще більше калїк і немічних. Вони сегодня бодай дождали ся здійсненя леліяних надій і в нагороду за труди і воєнні злидні, а в нагороду судьби за муки усього народу.

Україна воскресла сама і сильна і дужа як велитень, що пробудив ся зі сну, бо почув у нутрі силу.

Великим чотирокутником залягли стрілецькі віддїли площу перед кошовою канцелярією. Веселo палаххотїли смолоскипи, на тріумфальній брамі серед зелені і світил лямпіонів маєстатично довівали прапори. Тиха зимова ніч з мілїонами звізд на небі, — кругом бідіє свіжий сніг і склить ся як перлї. Мимохіть зливаєть ся краса природи в душевний настрій великого свята воскресеня. Море сягає бе високо у гору і знимаєть ся кудись далеко, як далеко несуть ся взнесілі гімни вільного народа.

Заграла Січова орхестра — усьо замету шилось, біжать старші і молодші, дїтвора тиснить ся між стрілецькі ряди. Поволи втихає гамір, на сходи кошової канцелярії виступає кошовий д р Гірняк і розпочинаєть короткою промовою свято. По нїм виголошує привітне слово дес. Смулка підносить вагу і значінє проголошеня Самостійної України і підносить оклик в честь Української Республики. З сотень грудий несеть ся гучне „Слава"! — музика грає український гимн.

Потім формуєть ся похід, проходить попід тріумфальну браму і як довгий світляний вуж подаєть ся улицями села. Мінять ся краски горіючих лямпіонів і смолоскипів, несеть ся бадьора пісня, чути гучні удари орхестри.

Що хвилї летять вистріли ракетних пистолїв і продирають проймаючим блеском далекий виднокруг. Їм відповідають стрільці з других сіл. Ракети за ракетами падуть на овиді як метеори, ціла околиця сяє дивним блеском. Похід переходить Пісочну і вертає до Черниці. Тут біля украшеної стаційної команди і тріумфальної брами виголошує коротке слово підхор. Левко Лепкий. Відтак дефіляда і віддїли вертають на своє місце призначеня.

О годину пізнїйше зачалось свято у вишколї У.С.С.

В читальни в Надїтичах виголосив до стрільців і народу пор. Богдан Гнатович відповідний реферат. При кінци піднїс оклик в честь Української Республики. Зібрані відспівали український гимн, на дворі уставлена сотня віддала почесний стріл в гору. Відтак рушив похід з музикою улицями села в сторону Вереня де стоїть команда вишколу У.С.С.

Під будинком команди промовив отаман Гриць Коссак. В річевій мові почеснив значінє і вагу проголошеня Української Республики під теперішню хвилю і піднїс в її честь оклик. Загреміло трикратне „Слава!" і „Хай живе Українська Республика"! Улиці Вереля, команди і канцелярії були ярко ілюміновані.

Другої днини, в неділю, відбуло ся спільне богослуженє в церкві в Надїтичах. Тамошний священик о. д р Костишин виголосив пригідну проповідь, а на закінченє заінтонував „Ще не вмерла Україна". По богослуженю уставили ся сотні на площі збірок, де по короткій промові отамана Коссака відбула ся дефіляда цілого походного куріня.

Рівнож в Пісочні відправив о. парох Кузьмич богослуженє в відповідною проповідю для людий. По богослуженю удав ся нарід і Стрільці під святочно прикрашену браму, звідки промовив чет. Михайло Гаврилко, одітий в запорожську строю. По нїм забрав слово свіжо прибувшій гість з України хор. Мик. Салдан. Оповів про могучість, силу і єдність молодої Української Держави вніс оклик на честь української армії. По трикратнім грімкім „Слава" відспівали вібрані „Вже воскресла Україна".

Вечером відбули ся святочні вечері, на яких поодинокі групи офіцирів У. С. С. обмінали ся делегатами.

ОПОВІСТКИ.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчаковської Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В пятницю дня 21. грудня 1917 „Хмара" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Суходольського.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—1

Дівчинку від 1—4 лїт прийму за свою. Сироти з родини священичої мають першенство. Зголошеня під У. Б. приймає Адміністрація „Дїла" до 15. сїчня 1918. 509 1—1

На фонд ім. митроп. Андрея Шептицького для укр. сиріт зложив надпоручник д р Осип Маковей за посередництвом проф. Студинського квоту сто корон, яку переслано на щадничу книжочку „Дністра" ч. 10.300. Панове офіцири-Українці зволять ласкаво памятати на сей фонд, Хто вже вложив на сю цїль даток, нехай подасть нам ще адреси инших офіцирів-товаришів, а ми віднесемо ся до них окремим письмом. Може і у них є дїти. Тому нехай памятають на українські сироти. — Комітет „Живого памятника".

„Царський вязень". Під тим наголовком друкуєть ся книжка, яка обійме около десяти аркушів і вийде у першій половині сїчня 1918 р. Є се історія увязнення, неволї, освобожденя і повороту Ексц. Митрополита. Богато у ній матеріялу і подробиць взагалї доси невідомих. Незвичайно інтересне буде оповіданє про побут Митрополита у неволї, яке обійме около 40 сторін друку. Автором його є один з очевидців, який дійсно по мистецьки передав нам образ всїх мук, що перетерпів наш Князь Церкви у неволї і сеї праці, яку він перевів після освобожденя в Росії. Ціла книжка писана так приступно і так цїкаво, що кождий, чи освічений інтелїгент, чи робітник, чи селянин може її прочитати як найкрасшу повість. Книжка буде містити поверх 20 портретів та ілюстрацій. На першім місци згадаємо про портрети архикнязя Вільгельма, Ексц. Митрополита, княгині Віттґенштайн, іспанського інфанта і його жени, гр. Мик. Тишкевича еп. д ра Боцяна, почім підуть світлини суздальської тюрми, та богато інтересних знимок з нагоди побуту Ексцеленції у Відни, Гмінді, Ярославі, Городку та Львові. Ціна книжки винесе не більше, як пять корон. Замовляти можна її вже нині переписним листком в Комітеті „Живого памятника" Львів, вул. Домілїканська ч. 11. Книжка буде прегарним святочним дарунком і повинна найти ся у кождій українській хатї, як дорога памятка, як великий спомин з великих днїв в житю Ексц. Митрополита й українського народа. Чистий дохід з книжки призначений на „фонд ім. Митроп. Шептицького для укр. сиріт".

1—1

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

В ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 34—45

АДРЕСА:

ЧЕКОВЕ - КОНТО:

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ

СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ

НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

38 -?

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Краєцких ч. 6. 24 57—?

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годї добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz“ так званий „Табакон“, пробний пакет коштує 50 сот. Виключне заступство у перфумерії **ФЕДЕРА**

498 0 10 **Львів, Сикстуська ч. 7.**

ІХ.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цїлий льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шиц і Хавс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 79

-Переробляє капелюхи-

також **футрині**

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Львів, вул. Коперника ч. 1.

214 (над аптикою Миколяша). 10—10

Замовленя з провінції приймає і скоро виконує!

Рукодїльня різьбарська під фірмою Петра Дембика в Яворові, виконує уряджения церковні як монстранції, півтарі, кивоти, проповідниці. Реперує і віднавляє також. 346 0—10

Найновійша збірка новель

М. ЯЦКОВА.

„ДАЛЕКІ ШЛЯХИ“

Львів. 1917, 8°, портрет + 98 стор. Ц на 2 К. Понадто видано твори клясиків Гетого, Шіллєра і Пушкіна.

Замовляти: ВСЕСВІТНА БІБЛІОТЕКА до рук п. Івана Калиновича в Борславі. Порто звич. 30 с. пор, 60 с. 6110—10

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.—Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 271A 16—25

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261.

Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпечення від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в верві, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробут цїлого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРУВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“.

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, тільки один

„ДНІСТЕР“.

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечен селянських будинків.

„Дністер“ ввергає кождорічний чистий зиск своїм членям.

„Дністер“ оцїнює та вилачує шкоди по огні скоро і совісно, а ні членів оцїнкової комісії напрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекурувані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1916 року 8 613 829 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечити від пражежи з вловом движимости всякого рода, а Товариство кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премій. I A 23 ?

Адрес „Дністра“ **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20** — Адреса для телеграм „Дністер“ — Львів — Канцелярія Товариства отворена що дня від 8—2 поред пол.

Читайте! Купуйте!

Хто хоче мило провести зимовий тужний вечір, тому радимо закупити інтересні оповідани з часу великої війни

„СМЕРТЬ“ Романа Сехови

12 оповідань — 83 стор. друку тільки **2 корони.**

Замовляти: **„Новітня Бібліотека“. Львів, Руска 3** або в книгарни „Наук. Тов. ім. Шевченка“ Львів, Ринок 10. На звичайну посилку просимо долучити 20 с. пор. 55 с. 335 9 10

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К 1,364.000
Резерви	К 336 000
Власний маєток	К 1,700,000

На основі Найвисшого уповаженя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
векслеві позички (есконт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачета і сталі кредити;

Приймає вклади і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. в. на замовлене купує і на припоручене продає комісово всякі ефекти, вияряди, машини, товари та земельні посїлости;

Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцїнности та завідує ними.

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснїйшими умовами. 728 60—?

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних півречними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджують можливо скоро.

Посередничить у уладованю позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і дорук удїляє канцелярія „Руської Щадниці“ вул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 94—?

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 298. (9.550) Львів, середа 19 грудня (6 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с. в надісланім 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по повних 2 К. Некрологія 2 К. Своя товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за осібною умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 18. грудня 1917.

Земельна реформа на Україні і в Росії відбила ся голосним відгомоном у цілім світі як акт переломового значіня в історії, особливо ж в краях, які мають аналогічні земельні відносини.

Витаючи земельну реформу за кордоном, віденська „Arbeiter Zeitung" пише: „І в нас російський примір мусить сильно відбити ся. Коли впаде приватна власність російських земельних панів, будуть румунські бояри, польські шляхтичі, мадярські магнати почувати ся в своїм посіданю менше певні. Скрізь повстане питане, чи земля не є найсвятійшим дідиством, непродажною власністю цілого народу. Декрет російського робітницького правительства буде впливати не менше сильно, як ухвала французського національного збору про знесене феудальних прав".

Про сей вплив земельної реформи за кордоном на инші краї свідчить також заява пос. Удржаля, провідника чеських аграріїв, у бюджетовій комісії австрійської палати послів. Він висловив ся про ту реформу словами найвисшого признаня і заявів, що Чехи виступлять у свій час перед компетентним форум також з доманем такої реформи.

За компетентне форум Чехи вважають очевидно будучий сойм чеської держави, — бо здійснене чеського державного права ставлять вони в сій війні як ядине, всеобнимаюче своє домагане, — одначе коли-б відносини уклали ся инакше, виступлять вони з таким внесенем певне також в австрійській Державній Раді.

Земельна реформа за кордоном викликала також инші вражіня. Дає їм вислів краківський „Czas" в 15. с. м. в передовиці п. н. „Російським слідом". Навівши заяву пос. Удржаля і статю віденського соц. дем. органу, орган польських земельних панів пише:

„Ані пос. Урджаль ані „Arb Ztg" не означили ще близше подробиць тої реформи, якої переведеня думають жадати. Можна тільки здогадувати ся, що Чехи вимірять своє внесене головно проти німецької великої власности, сподіваючи ся, що поділ її між чеських хлопів скріпить у Чехії чеський теперішний стан посіданя. В сій справі знайдуть певне союзників в українських послах зі Східної Галичини, які без сумніву в аналогічних причин підіпруть ту думку".

„Отже з двох сторін, — пише „Czas" далі — з Росії і в західних провінцій держави зачне плисти до нас в найближшім часі агітація, яка вдирати меть ся в вид аграрної реформи і в високій мірі грозить ме нашим відносинам аграрним і національним. Не треба пригадувати й зазначувати її шкідливости як в селі польськім так і українськім".

Що має „Czas" на думці, говорячи про українське село, виплине ясно з його попередних виводів. Його мову про польське село ярко освітлює його увага, що „вже в епосі першої Думи, коли перший раз порушено там думку аграрної реформи в дусі хлопського комунізму, знайшла вона в деяких сферах королівства досить богато симпатичного відгомону.

Що до українських послів, мусимо супроти наведених виводів зробити одно застережене: Ми не потребуємо йти російським слідом, бо маємо земельну реформу на Україні, задекретовану правительством Української Республики. І не потребуємо приміру Чехів, бо принцип, що земля повинна належати до тих, що обробляють її своїми руками, отже до селянства, лежить в основі аграрної програми як національно демократичної партії, так і инших українських партій.

Вікова неволя, в якій знаходив ся український нарід, справила, що в нім почуте суспільности справедливости розвинено богато вище, ніж у инших народів, де його затемнюють інтереси панованя над иншими. Се найліпше видно, коли порівнати нас з Поляками. Українські дідичі зрікають ся своєї власности в користь українського селянства; польські соціялісти виступають в оборонї польських дідичів.

Принцип, що земля повинна належати до тих, що обробляють її власними руками, отже до селянства, є для нас самозрозумілий і всї — прихильники і противники — можуть бути певні, що наші посли, як тільки вважати муть, що прийшов слушний час, виступлять за його здійсненем з усею рішучістю, яку може дати провідникам однодушна воля цілого народу.

ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Не вмішуватись у російські партійні спори. — Заборона перевозу військ Криленка через Україну. — Відносини до Каледіна і козацької самоуправи. — „Нам близший Дон ніж Петроград". — Боротьба з централізмом большевиків.

Власна кореспонденція „Діла".

(З. К.) *Над кордоном 14. грудня.*

Всї відомости, які в сих днях наспівають в Київа, говорять, що ціле житє української республики виповнене тепер боротьбою Генерального Секретаріяту проти домагань большевиків скликати „всеукраїнський з'їзд робітничо салдатських рад". Домаганє се має на цїли відобрати власть Українській Центральній Раді і Генеральному Секретаріятови, а перенести її на ті суспільно-політичні елєменти, на яких опираєть ся вплив большевиків, себто на робітничо-жовнїрські „совєти"—в данім раві на такі-ж „совєти" українські",— від котрих большевики надіють ся, що вони підуть по лінії внутрішної й заграничної політики Леніна і Троцького. Головний закид, який большевики видвигають проти Ген. Секретаріяту, містить ся в тім, що Рада і Секретаріят держать — мовляв — з „протиреволюцією", себто з Корнїловом і Каліном, котрі обсадили донський басейн і проти котрих українські власти не схотїли позволити військам Криленка перейти область української республики.

Як пояснене причину сеї відмови рознесла ся по Росії дуже характеристична чутка, що Українцї тому відмовили ся помагати петроградському правительству проти Каледіна, що „нам (себто Українцям) близший Дон ніж Петроград". У сім вислові справдї містить ся одна з головних провідних думок української політики в усїми її консеквенціями для української внутрішної і заграничної політики,—як в справі тих українських областий, котрі вже підлягають власти української республики, так і що-до тих українських областий, котрі доси остають пова межами власти українського правительства. Инакшу вагу і цїну приписує сим землям петроградське, московсько-інтернаціональне правительство, яке не має ніяких чутєвих відносин до українських окраїн, а инакшу вагу з усїми її політичними наслїдками, приписує сим землям правительство української республики.

Становище сеї республики до начальчого питаня мира і війни пояснюєть ся не чим иншим, як саме оглядами на окраїнні области українських земель, які ще не підлягають власти української держави. Sapienti sat!

*

Як сказано, через територію України не пущено ніяких військ Криленка. Козаків Каледіна відправлено над Дон, а Каледін відпустив на Україну всї українські части. В Кубань відправлено з ріжних оглядів майже всїх українських юнкрів Кубанське козацтво утворило своє правительство і управляєть ся „по запорожському звичаю", себто по традиціям і в дусї українського козацтва. Значить: Дон і Кубань для України!

Се могучість, яка зараз же впадає в очі кождому; безпроволочно підхопили сей факт посольства антанту і нараз страшно „розлюбились" в українськім народї. Цїкаво, що коли з Петербурга забирають ся всї чужі заступництва, то з Київа нїкому про се і не снить ся. Вони за порядок безпечні. Значить, що японський відпоручник має приїхати до Київа, де сидять військові місії антанту.

*

Коротко можна схарактеризувати політику української республики в заграничній области — по перше: журою за цїлість український земель з усїми її окраїнами, по друге: прихильною невтральністю супроти Росії. Що-до останної, знаменна була відповідь Винниченка, дана Криленкови на його прошене позволити перевезти через Україну большевицькі війска проти Каледіна. На предложене се український премїр відповів темною та рішучою відмовою: бо Україна „не хоче вмішувати ся в російські внутрішні партійні спори тай навіть пасивно не хоче брати сторони одної партії проти другої".

Мирові переговори.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Правительства Австро Угорщини, Німеччини, Болгарії, Туреччини і Росії зачнуть тепер по заключеню перемиря як найскорше мирові переговори. Приготовляєть ся вибір і висланє повновласників на ті переговори. Аж до зібраня повновласників представники згаданих правительств, які перебувають вже від початку переговорів за перемирє в Берестю литовськім, будуть вести необовязуючі передвступні наради в справі мирових переговорів. Ті передвступні наради розпочато нині.

БЕРЛІН. (Ткб.) Державний секретар д-р Кільман удасть ся в протягу сего тижня на мирові переговори до Берестя литовського.

„Федерація чорноморських країв."

СТОКГОЛЬМ (Телєграма польської пресової Агенції). Київські дневники доносять таке: Представники Криму і Молдавії підчесли думку утворення федерації чорноморських країв. До федерації будуть належати: Україна, Крим, Молдавія і Кавказ, також козацькі области, донські і кубанські.

Офіціяльне виповіджене війни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нині надійшло тут урядове повідомлене, що правительство Злучених Держав виповіло дня 7. с. м. Австро Угорщині війну.

Читайте! Підписуйте!

462 Б 20—?

Внесок, який є видрукований в нинішнім числі „Діла“ про обезпечення на житє в спілуці з VII. военною позичкою в

Карпатії

Львів, Руська 18. І. пов.

Погром в Бродах?

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Жидівське пресове Бюро доносить про нові погроми в губерніях могилівській, київській і волинській при особливій участи жовнірів червоної гвардії. Особливо страшний погром був в галицькім пограничнім місті Броди.

Австро-Угорщина для Польщі.

Про відносини на занятій Холмщині приносить цікаві відомости „Czas“. Довідуємо ся, що холмський польський комітет ратунковий розіслав між людність до підписування заяви, що ствердкують польскість холмської землі. Можна собі уявити, як „свобідно“ рішав ся на заяву про свою польскість, коли ті заяви вислані були польським комітетом ратунковим. Польській „освідомлюючій“ акції на Холмщині йдуть на зустріч австро угорські окупаційні власти. Стверджує се „Czas“, пишучи:

„В дійсних відносинах на Холмщині орієнтують ся чим раз красше окупаційні власти і віденське правительство. Представлені правительственним чинникам польськими сферами дані фактичні що до національних відносин Холмщини викликали у тих чинників живійший відгук. В послідних часах наслідком згаданих представлень з польської сторони власти знесли розпорядки про пошанованє прав української мови на Холмщині.

„Не менше важним є категоричне оречене в справі холмської землі, зложене недавно віденським міністерством зовнішних справ супроти холмської делегації. Ся делегація виїхала до Відня, щоби виєднати управильнене адміністрацийних відносин на Холмщині, яка в части підлягає власти люблинського генерал-губернаторства, а в части команді найблизшої армії. Тому повстала обава, що се може витворити політично небезпечний для Поляків преюдикат. Міністерство зовнішних справ успокоїло ті побоювання, заявляючи, що згаданий поділ має характер тільки тимчасовий і що його знесеть ся, коли се тільки виявить ся можливим з військових зглядів.“

Як бачимо, австро-угорські власти, як тільки можуть, сповнюють польські бажання на Холмщині. Після влученя холмської землі до території теперішної польської „держави“, йдуть знесенє прав української мови, приречене влучити до Польщі дальшу часть української землі.

Вибори до української конституанти.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Польська пресова агенція доносить зі Стокгольму: Київські дневники доносять, що Українська Центральна Рада виробила порядок виборів до Української Конституанти. Після нього поділено Україну на десять округів, які виберуть разом 301 послів. Вибори відбудуть ся 19. січня, перше засіданє 22. січня 1918. *Законодатний період конституанти* виносить 3 роки.

Англійська офензива в Палестині.

ЛЬОНДОН (ТКБ). Англійський комунікат в Палестини з дня 16. с. м. доносить: Ліве крило і центр посунули ся на північний схід від Люд на ширині 5 миль, ліве крило до найвисшої глибини на півтора милі, не стрічаючи більшого опору. Обсаджено Егіббраг, Кгібеннег і Ель Борнет, також терен вистаючий на правім крилі по Ельбраг. Наші летуни кинули 56 бомб на моторові судна, будинки і війска на горах Йордану і осягнули 24 влучних стрілів.

Вісти з Української Республики.

Львів, 18. грудня 1917.

Нинішні дневники приносять зі Стокгольму відомість про коментар, виданий Генеральним Секретаріятом України до постанови Української Центральної Ради з 20. падолиста про земельну реформу. Звертаємо увагу наших читачів, що докладну відомість про сей коментар подали ми в нашім дневнику з 11. с. м.

Так само аж в сих днях подали инші дневники універсал Української Центральної Ради з 20. падолиста про проголошенє Української Республики. Сей універсал подали ми вже в числі з 5. с. м. Те саме можна ствердити що до відомости про участь українського правительства в мирових переговорах, яку подали ми в числі з 8. с. м., і про инші відомости з Української Республики. Можемо сміло сказати, що наш дневник має найпевнійші і найновійші вісти з за кордону.

Та коли прочитаєть ся якусь відомість, а за пару тижнів читаєть ся те саме в инших дневниках в иншій стилізації, то можна дістати вражінє, що се щось нового. Одначе, щоби наші читачі не мали до нас жалю, що тої новости не знаходять у нас, просимо в такім випадку все сягнути памятю або й заглянути до нашого дневника на кілька днів або й тижнів назад, а та новість певне знайдеть ся і в нас— тільки значно вчаснійше.

НОВИНКИ.

Львів, 18 грудня 1917.

— **До Українців міста Львова.** Весь український нарід в Галичині висилає в сім часі одноду шний протест проти приключеня Східної Галичини до Польщі. По тім, що наші предки витерпіли через многі віки на своїй рідній земли і що й ми самі тут зазнали, розуміємо і відчуваємо добре, що нас там чекало би. Тому обовязком кождого Українця пере світом висловити свій почуваня, і коли всі народи світа допоминають ся нині належних їм повних прав, домагатись і для себе на нашій земли свого права і своєї правди. В сій цілі взиваємо всіх Українців міста Львова, без ріжниці стану і пола, щоби підписували протест, котрий є виложений в „Народній Канцеларії“ або в „Канцеларії правної поради“ (Ринок ч. 10, І поверх на галерії), також у всіх українських інституціях, товариствах і читальнях. Підписані прототести будуть предложені нашою Парляментарною Репрезентацією з найвисшім місцем як висловів волі нашого народа і його змаганя до свободи і незалежности. Так підписуймо всі, і нехай мікого там не бракне! — *Від Организації Українців міста Львова*

— **Вісти з Київа.** Від д ра Володимира Охримовича прийшла до родини картка з Київа з 8. н. ст. падолиста, отже з часу, коли в Київі довершувади ся великі події. На сі події натякають у коротці слова: „Я тут пережив богато радісних і трохи прикрих хвиль і бачив богато цікавого“. Як ми вже доносили, д р Охримович викладає в українськім народнім університеті на правничім виділі; в сій картці пише він, що три рази тижнево та що професорський honorar виносить 20 руб. за один виклад. Зі згадки про обіди в українськім клюбі виходить, що український клюб істнує як і перед війною з характером касинового товариства; такі клюби в Росії дуже розширені. З наших Галичан згадує д р Охримович про адвоката д ра Андрія Коса і надрадн. Романа Сосновського, з якими живе в однім домі.

— **Хто рішив про побіду над Сочею.** Военний кореспондент „Lemberger Zeitung“, зображуючи австро угорський прорив над Сочею, пише про критичний момент битви: „Коли австро угорські війска посунули ся до лінії Понтафель Понтеба, командант 24. дивізії полевий маршал-поручник Лавровський рішив ся сам після доповіду команданта армії заатакувати сильні неприятельські становища на височині Пель і в области Плекен. Дня 28. жовтня неприятельські становища були взяті приступом. Армія Кробатіна мала вільну дорогу до Італії і 1. падолиста стануда над Таліяментом“.

— **Знесенє цензури для телеґрам у Львові.** Урядово доносять, що у Львові знесено тепер цензуру для телеґрам, виписаних в области австро-угорської монархії. Цензурна комісія у Львові урядує тільки для заграничних телеґрам.

— **Задля браку місця в магазинах** станції в Станиславові будуть цивільні посилки пакункові, не відобрані в протягу 24 годин, після постанови § 81 (3) правила руху і § 11 розпорядку ц. к. міністерства желїз. з дня 19 падолиста 1916 почавши від дня 10. грудня 1917 віддавані приватній фірмі Г. Шфман в Станиславові (будинок магістрату) на рахунок і відповідальність надаючого яглядно відбираючого. З хвилею відданя тих посилок приватній складівні згаданій фірмі всі зобовязаня желїзниці перестають істнувати. Надаючий і відбираючий (коли набірні листи викуплено) мають що до тих посилок відносити ся безпосередно до спедиційної фірми Г. Шіфман в Станиславові.

— **Нова епідемія: свинка, або „мумпс“.** Так називаєть ся заразлива недуга, яка ширить ся тепер серед шкільної дітвори. Наукова назва сеї недуги така: „yarotitis epidemiea“, „епідемічне запаленє привушної слинявки“, „мумпс“ (англійська назва, яка означує „злий гумор“). Недуга ся не є новістю, вона являла ся що року. Однак тепер *ширить ся вона* нагально не тільки серед дітий, а також серед дорослих, так що нисуваєть ся питанє, чи не стоїть вона в звязку з невідповідним відживлянєм дітий і мілого загалу. Коли недуга дістанеть ся зі школи до дому, спадає найперше на малі дітн, відтак на старші, вкінци нерва на дорослих. Появляєть ся також в бараках. Доси незвісно як виглядають і де ховають ся зародки сеї недуги: чи пр. в убраню, чи в воздусї, який вдихують недужі, чи — що є найправдоподібнійше — в виділинах слизної болони уст і горла, в слині хорого. Час виляганя заражів тревае 2 до 14 днів. Завважено, що в часі панованя сильної шкарлятини, не западали на ню ті дїти, які перебули „свинку“. Обяви недуги горячка, біль і пухлина в околиці уха — звичайно лівого. В слідуючих днях побільшуєть ся часом пухлина і біль, лице і шия напухає, запаленє переноситя ся на другу сторону лиця, але вже менше докулює. Головно у дорослих виступає густо-часто болюча orchitis. Хоч „свинку“ можна з правила назвати невинною недугою, то все таки належить памятати, що є се заразлива недуга, що її перебіг і наслідки зависять в першій мірі від організму дитини, тому є вказаним заягнути лікарської поради.

— **Реклямації** селян, конечно потрібних до господарства, лежать в міністерстві невполагоджені. Звертаю ся до Української Парляментарної Репрезентації і зокрема до посла нашого округа Вп. д ра Т. Окуневського з просьбою о прискореє полагодженя тих реклямацій. — о. Іван Пісецький, парох в Корневі.

— **Із статистики** поважних недуг. Урядовий виказ епідемічних недуг за минулий тиждень у Львові нотує: 1 случай дифтерії, 10 случаїв шкарлятини, 6 случаїв пятнистого тифу, 14 случаїв черевного тифу, 3 случаї червінки.

— **Про тип київського ученого XVII. віку буде** викладати заходом товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили п. д-р Яр. Гординський в середу 19 с. м. о год. ½ 4 ої після полудня в малій салї Інституту ім. М. Лисенка.

— **В справі українського народнього учительства.** З бюра Укр. Культ. Ради у Відні доносять: На засіданю шкільної комісії палати послів (Unterrichtsausschuss) при нагоді дискусії над ви-

Найліпшим Різдвяним дарунком для родини

є забезпечена ІІ будучности.

Такий дарунок може зробити кождий, обезпечивши ся в VII. военній позичці.

Розуміеть ся само собою, що кождий Українець обезпечуєть ся тільки в українськім товаристві обезпечень на житє і ренти „КАРПАТІЇ“ у Львові.

Для тих, що розполяджають більшою готівкою, „Карпатія“ завела

обезпечена з одноразовою премією.

Хто має

облігації попередних военних позичок,

не потребує платити премії гріщми, бо „Карпатія“ приймає замість гроший ті облігації.

Нехай отже кождий дополнить

внесок „Карпатії“ на обезпечена,

який містимо в нинішнім числі нашого дневника, і пішле до дирекції „Карпатії“.

Пояснень в справі обезпечена з одноразовою премією, в справі заплати премії облігаціями давнійших военних позичок і всяких инших пояснень удїлить кождому дирекція „Карпатії“ у Львові, вул. Руська ч. 18.

бами і недостачами шкільництва в воєнній час, поставив пос. Колесса внесене, щоби в уваги на потреби шкільництва особливо галицького, а в окрема шкільництва українського, яке найбільше потерпіло в часі воєнних подій, окрема депутація зажадала від міністра просвіти і міністра краєвої оборони увільненя з війска учителів та привернення шкільних будинків для ужитку шкіл. Внесене се прийнято і вибрано депутацію, в якої склад увійшов також п. Колесса; ся депутація під проводом голови комісії д ра Гофмана Веленгофа інтервеніювала у вгаданих міністрів дня 27. жовтня. Оба міністри дали вдоволяюче приречене. Міністер краєвої оборони дав запевнене, що видасть відповідні зарядженя, щоби в першій лінії ті учителі, які є признані як нездібні до фронтової служби були увільнені з війска; сю саму справу порушено також ще і на инших нарадах. Дня 5. X. І. відбула ся велика конференція представників Укр. Парл. Репрезентації під проводом президента міністрів д ра Зайдлера з представниками міністерства і намісником для Галичини графом Гуйном. На тій конференції порушив п. Колесса ще раз справу відбудови укр. шкільництва та зажадав виконаня даних вже давнійше приречень в справі увільненя учителів від військової служби. Присутний на тій нараді міністер краєвої оборони бр. Чен заявив, що його приречення і зарядження будуть в вищесозначених рамах виконані. Інтересовані круги нашого учительства повинні передовсім старати ся, щоби подання о увільнене їх з війска були внесені в свій час відповідними властями та в разі перешкод з боку власти довідомити належить Укр. Парл. Репрезентацію.

— З життя заточенців в Осєнцімі. Нам пишуть: По поверотї наших вигнанців з Осєнцїма і околиць до рідних сторін рух осєнцімської Читальні „Просвіти" трохи зменшив ся, але не устав і праця йде вперед без упину під умілим проводом голови Читальні п. Сагана. Недавно тому приступив в члени осєнцімської Читальні „Просвіти" п. Іван Повлавський з Кракова, а 9. грудня 1917 завдячуючи сей добровій вечерниці в честь Українських Січових Стрільців. На вечерницях сих відчитав нам п. Повлавський написану ним драму в 3 діях зі співами і танцями під заголовком „Вдовин син". Драма та викликала посеред слухачів велике заінтересованє. По відчитаню п. Повлавським історії У С.С. віддано честь полеглим героям У.С.С. через повстане з місць, а для живучих зібрано квоту 32 К. на Різдвяні дарунки.

— Друкарська ошибка. У вчерашнім числі „Діла" в новинці п. н. „Друга філія У. К. Т. охорони дітий" хибно подано одно із назвищ членів Виділу тої філії в Долині; замість С. Корпенько має бути С. Королецька.

— **Не у Львові, а в Стрию** грає Укр. Нар. Театр 21. с. м. драму на 5 дій Суходольського „Хмара".

Нові книжки і виданя.

Орест Левицький, **Несподіваний шлюб** (бувальщина). Л т. наук Бібліотека ч. 161. Накладом Укр. Видавн. Спілки. У Львові 1917. Стор. 54. Автор, заслужений історик, здобув собі в нашій літературі славу також своїми історично побутовими оповіданями з українського життя. До таких оповідань належить також „Несподіваний шлюб".

† ПОМЕРЛИ:

О. Михайло Кокуревич, гр.-кат. парох в Бігалях, вислужений декан любачівський, помер дня 12. грудня с. р. в Бігалях, проживши 77 літ. В. й. п.

Софія з Лебедовичів Федевич, жена гр. кат. катихита в Турці, упокоїла ся дня 16. грудня в Перемишли в 28. році життя. Похорон нині. В. її. п.

Складайте жертви на Народний фонд!

Датки належить підсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

Ще про економічний з'їзд.

Нам пишуть: В кілька тижнів по економічнім з'їзді, в днях 1. і 2. падолиста, умістила хвальна Редакція „Діла" уваги п. Куровця про економічний з'їзд, а зглядно критику промови о. крилошанина Войнаровського, що в промові своїй не подав і поглядів п. Куровця, якім певно о. крилошанин не противить ся, бо хто стремить до ціли, стремить і до средств. Кому лежить на серци, щоби український хлібороб випродукував як найбільше сирівця, лежить йому на серци і се, щоби тягнув з сего і найбільший зиск, надаючи сему сирівцеви у себе дома відповідну форму. Так думає кождий член української суспільности, думає хиба се і о. Войнаровський.

За уміщене уваг про економічний з'їзд як і за заяву, що тим отвирає дискусію над з'їздом, належить ся Редакції „Діла" з одної сторони повне признанє, з другої сторони дивне диво, що українська суспільність і без того не приневолила Редакцію „Діла" отворити свої шпальти для уваг і дискусії над економічним з'їздом через надсилане обильного матеріялу від перших хвиль по з'їзді, в котрім то завинажовані житеві інтереси цілої української суспільности.

Дивне диво... Коли в свій час кинено кільна уваг під адресою инших педагогів, що вони коштом свого звання віддають ся економічній праци, абстрагуючи від сего чи слушно, чи не слушно, виявалась горяча, пристрастна, безпосередна дискусія, так, що Редакція „Діла" була приневолена замкнути шпальти для тої ж, маючи певно дані, що вона не скінчить ся. Вражена амб'ція одиниць. А інтерес цілої суспільности так малий, що кромі відомостий про формальну сторону з'їзду, кромі промов инших менерів політики, яких кождес лово мусить бути подане до публичної відомости — їх становиско суспільне домагаєсь сего, слова важить ся за ціну толота — кромі територіяльних викладів про ріжні галузи економічного життя, кромі підшитого дещо демагогічними кличами реферату не подано в нашій прасі ні слова про саме ядро з'їзду, про се, які гадки висказували, які дороги вказували ті, які стоять в перших рядах, словом українські хлібороби, які око в око стрічають ся з дійсністю, а лякоїчно відпочало то все „де інді", задаючи тим смертний удар дискусії над економічним з'їздом, над житевим інтересом української суспільности.

І чого иншого годі було сподіватись. Дискусія над формальною сторону з'їзду, над теоретичними референтами, в якими всі годять ся, над промовами менерів політики не веде до цілі. А про питаня, які могли викликати дискусію, суспільність не довідалась, бо відослано її „де инді", себто до „Господарської часописи", котру суспільність зрідка, на жаль, читає, а і та дійшла до рук суспільности, завдяки адміністрації, доперва в місяць по з'їзді. І дискусії ширшої мабуть українська суспільність не діждесь.

І з'їзд сей, так великий, так симпатично витаний суспільністю — чого доказом число учасників з провінції — мабуть кромі гарної зверхности, кромі загального протесту проти надужить на всіх полях господарського життя нашого народу, кромі сего, що лучилась нагода виляти свої сльози і жалі, лишить ся без властивого хісна, себто, що український хлібороб не знає більше, як знав перед з'їздом, навчивсь не богато.

Сказались на се ріжні причини. Одна з тих і ся, що полишено дуже мало часу учасникам з'їзду з провінції, щоби могли взяти живу участь в дискусії, висказати свої гадки. Наслідки ті, що много делегатів, які десятки миль спішили на з'їзд, відїхали не маючи можности висказатись, а ограничились до переданя, на кусинку паперу, домагань своїх філій.

Не знати з чиєї вини, чи учасників, чи проводу, здаєть ся одних і других, з'їзд економічний хвилями робив вражінє віча.

Минали години на висказуване жалів, плачів, переливанє річий загальчо знаних, місто у жити сего часу на розумну критику дотеперішних способів і доріг, якими йде господарське житє народа, на вказуванє нових доріг, на поученє взаїмне, як вести відбудову господарського життя, словом зробити з'їзд бодай в можливих границях научними сходинами, надати характер, який носить економічний з'їзд инших народів.

Не відмовляєсь з'їздови корисних сторін, а колиб ще до сего прийшов і сей характер „научних сходин", то з'їзд вповні відповів би задачі. За много накопичилось матеріялу зі всіх областий народного життя на економічнім з'їзді.

Дав би Бог, щоби слідуючий з'їзд був з'їздом економічним, без плачів і жалів, лиш як научні наради над поліпшенем долі хлібороба, сходини над відновою господарського життя народу. — ський.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 17. грудня.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Межи Брентою і Піявою на південь від Коль Капріле піймано вчора 400 Італійців. Далі на схід ворожі наступи не вдали ся. Над Піявою гарматна боротьба.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 17. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На полудневім березі Скарпи і на поодиноких відтинках на південний захід від Камбре жива огнева діяльність. Сильний гарматний і міновий огонь був на фронті на південь від Сан-Кантен.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 19. грудня 1917.

Нині: греко-кател.: Николая Чуд. — римо-кат.: Фавста.

Завтра: греко-кат.: Амвросія еп. — римо-кат.: Теофіля.

| Репертуар Українського Народнього Театру Товариства „Бесіди" під дирекцією К. Рубчанівні в Стрию. Сала „Народного Дому".

В пятницю дня 21. грудня 1917 „Хмара" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Суходольського.

Початок о год. 7.30 вечером. Білети раньше можна дістати в „Союзнім Банкірі" а в день представленя при касі театру від год. 5. попол.

| **Жертви для сиріт.** На фонд ім. митр. Шептицького для укр. сиріт вплинули ось такі дальші жертви в цінних паперах: д р Осип Гордійчук, Ярослав, 100 к., о. д р Гординський, полевий курат, 400 к., М. П. Перемишль, 200 к., Григорий Богун, гонорар в Цеброві, рентову книжочку свого бл. п. сина на 50 к.

| **Каса ощадности** і позичок, стовариш. зареєстроване з обмеженою порукою у Львові (тимчасовий льокаль урядовий ринок ч. 10, I. поверх) повідомляє, що від 1. січня 1918 буде платити від вкладок щадничих 4%. 511

| **о. Михайло Сеніх**, ц. к. полевий духовник 20. полку стрільців, зволить в важній справі подати свою адресу Roman Stawiczny; k. k. Landwehrdivisionsgericht Przemyśl.

| **До відома Всеч. Духовенства львів. архієпархії.** Гр. кат. Львівська Митрополича Консисторія продовжила реченець до вношеня поданъ на парохії, розписаних на конкурс п. д. 13/X. 1917 п. ч. 5032 до кінця грудня 1917 р. Іспит конкурсовий парохіяльний дотичне наук відбудеть ся в днях 23. і 24. січня 1918 р. 372

| **Засіданє Виділу Тов. „Львівський Боян"** в цїли провірены рахунків з останнього концерту і наради над концертом в память Т. Шевченка відбудеть ся в четвер дня 20. с. м. о год. 6·15.

| **„Боротьба за власть над світом"**, величава драма в 10 частях, появить ся уперве у Львові в четвер 20. с. м. о 4 год. поп. в Кіні „Apollo", вул. Хоругвини 7. Цілий дохід призначений на Намісництвівський Комітет ратунковий для освобожденних областий Східної Галичини. Від пятниці 21. с. м. Кіно „Apollo" буде виставляти сей образ двічи на день, о 5 і 8 годині.

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Ціни льос 40 К, місімки 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шиц і Хенс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 80

Революція в Росії і польські претенсії до українських земель, виявлені в теперішній війні, надають особливої актуальности праці Д-ра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний рух і Україна"

(стор. VIII+200. Ціна 3 кор.),

яка містить історичний огляд відношеня польських і російських революційних партій до справи самостійности українського народу.

Того ж автора „ЛЮДИ", біографічно літературні нариси (Драгоманів, Франко, Павлик, Сембратович, Бернвон, Реклі, Крапоткін, Толстой, Тургенев, Гарібальді) з портретами.

(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.**

На „Николая" і на „Різдво"
Найкрасшим дарунком є книжка!

Для молодіжи:
Вид педаг. як: „Робінзон Крузо" К 3·50, Женнвре „Уличник" К 2·—, Возчок „Інститутка" К 1·—, „Збиточник Гумфрі" К 1·60, „Кобзар" Тараса Шевченка, Вибір поезій К 2·—. Поезії Осипа Юрія Федьковича, вибір поезій для молодіжи К 2·50 і К 3·50, Ковальова „Щаслива бібуня" К 3.70, „Чародійна скрипка" К 2·80, „В останній лавці" К 4·—, Пісонки К 3·70, Чайковський „Відця нв ся" К 2·—, Мєковея „Ярошенко" К 4 — і богато иншнх.

Для старших:
Твори Шевченка т. І і ІІ, вид Т-ва ім. Шевченка, К 14·—, Твори Федьковича в 4 томах К 24·—, Твори Руданського в 7 томах К 18·50, Грушівський: Культурний рух К 8·50, Щербаківського Архітектура К 2·5", Українське Мистецтво К 9·—, Д-ра Щурата „Шевченко а Поляка" К 5·—, Літературні нарерки К 4·—, Томашівський „Перший похід Хмельницького в Галичину К 3·— і инші.

Для тих, що в окопах:
Молитвенники по ріжних цінах, Коляди по К 1·—, Календарі по К 5·70 і 40 сот., гарні а дешеві повісти як: Кричченка „Брат на брата" 80 сот., Підеша „Восток і запад" К 2·50, Гнатюка: Новелі К 2·50, Казки К 2·40, Українські народні байки К 8·—, Шапович „Сини Віри", поезії К 2·10, Левенко „Пани і люди" К 1·60, Доде „Королі на вигнанню" К 1·20 і инші. IV 2 2

ЗАМОВЛЯТИ: Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок 10

На порто звичайне 30 сот., пор. 55 сот. Замовленя на провінцію виконує ться того самого дня.

НАДІСЛАНЕ.

Д-р ДАНИЛО СТАХУРА
— — — адвокат краєвий в Самборі — — —
повернув з московського полону і провадить свою канцелярію адвокатську в дотеперішнім льокали. 510 1—3

ОГОЛОШЕНЯ.

ТЮТЮН годі добути, а курити хоче ся; тому поручаю знаменитий „Ersatz" так званий „Табакон", пробний пакет коштує 50 сот. **ФЕДЕРА**
Виключне заступство у перфумерії
498 10 10 **Львів, Синстусна ч. 7.**

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ
нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.
МИХАИЛО ГАЛІБЕИ
Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.
390 18—?

Пошукує ся 1 або 2 умебльовані покої з кухнею і газовою кухонкою від 1. або 15. січня. Оферти на адресу М. Манякова, вул. Обозова ч 6. 512 1—2

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Каси Ощадности і Позичок
стоваришеня зареєстрованого з обмеж порукою
у Львові,
відбудуть ся в суботу дня 29. грудня 1917 р., о годині 5. по пол. в льокалю школи ім кор. Данила при ул Жовківській ч. 6, партер.

Порядок денний:
1. Відчитане протоколу з попередних Загальних Зборів Стоваришеня.
2. Звіт з діяльности Стоваришеня за рр. 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт Контрольної Комісії
4. Затвердженє Звіту, річних рахунків і білянсу за рр 1914, 1915 і 1916
5. Внесенє Ради надзірної на розділ чистого зиску.
6. Вибір сімох членів Ради надзірної
7. Затвердженє вибору трох членів Управи.
8. Внесенка членів.

Річні звіти, рахунки і білянси за рр 1914, 1915 і 1916 є виложені в льокалю Краєвого Союза Кредитового у Львові, Ринок ч. 10, в будні дни від год. 9 1 перед пол. до перегляду членів. 511 Б

ЗА РАДУ НАДЗІРНУ:
Рутковський Зенон заступник голови. *Д р Сайк Григорий* за секретаря.

ВЖЕ ВИЙШОВ
ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ
КАЛЕНДАР 1918 РІК „ПРОСВІТИ"
Обіймає поверх 22 аркушів друку. Ілюстрацій 150,
На окладинці вверха і в середині народний орнамент в 5 красках. Крім календарної части містить в собі обемистий **літературно науковий збірник** під заг.

„РОКОВА ХВИЛЯ"
який впорядкував ВАСИЛЬ ЛУКИЧ.
В сім збірнику взяли участь Вп.: Барвінський Олекс., Д-р Вінкочський Теодор Голубець, Д р Гординський Яр., Докиш Никола, Демчишин Т., Д-р Кравцякевич Ів., Левицький Юрій, о. Лежогубський Т., Лепкий Богдан, Лукіянович Денис, Радвикевич Вол, Д р Студинський Кир., Темницький Вол, Чарнецький Ст, Чекановський Андрій, Д-р Федак Стефан і Шкрумеляк Юра.
Ціна примірника **5 нор.**, а з почтовою пересилкою **5 нор. 65 сот.** Висилає тільки ат попереднім надісланєм грошей
Канцелярія Товариства „Просвіта" у Львові (Ринок 10)

З огляду на те, що ще перед виходом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже заплачена, остають до продажі тільки ⅔ части накладу.
— Хто хоче мати сей календар, **радимо сполшити ся.** —

Відтяти і післати на адресу: „КАРПАТІЯ" Товариство взаїмних обезпечень на жите і ренти у Львові, ул. Руська ч. 18

Місце зголошеня:

На покрите премій приймає ся і облігації попередних воєнних позичок.

(Виповнить Дирекція) Число внеску: Число полїси:

(Невиповнювати).

ВНЕСОК на обезпечене воєнної позички в „КАРПАТІЇ".

I. а) Імя і назвиско особи, що має обезпечити ся?	а)
б) Ей ване?	б)
в) Точна адреса?	в)
г) Коли і де роджена?	г)
II. а) Чи особа, що має обезпечити ся, вовсім здорова?	а)
б) Які **недуги** перебула протягом послїдних 10 лїт?	б)
в) На яку недугу хорує тепер? (недуги або окаліченя).	в)
г) У котрого лїкаря або в котрім шпиталі тепер лїчить ся?	г)
ґ) Чи були в ей родинї случаї **сухіт**, або иншнх дїдичних вглядно варвал. недуг?	ґ)
III. На яку суму обезпечуєть ся?	..... ном. варт. VII австрійської 5½% ост, вільної від оподаткованя амортизаційної позички.
IV. а) По вількох лїтах має ся безумовно перестати платити премії? По 15, 20, чи 25 лїтах?	а)
б) Як має ся платити премії почавши від **другого** року обезпеченя? річно, піврічно, чи чвертьрічно?	б) ..... (½, ¼) річно.
V. Чи не відкинено внеску на житьове обезпечене особи, що має обезпечити ся? коли і в якім Товаристві?	
VI. Чи обезпечена особа повинть військову службу: а) у нутрі краю? б) в етапній области? в) на фронті, в операційнім терені при армії в полї? г) в якім характері служб вім? ґ) при якім роді оружя?	а) б) в) г) ґ)
VII. Кому має ся виплатити обезпечену суму? а) на случай дожитя? б) „ „ смерти?	а) б)

Як задаток зложено квоту К ..... Полїсу викупить Пан / Пані ..... в .....

1. Стверджую своїм підписом, що на поставлені мені питаня **відповів я основно і правдиво.** 2. Відомо мені, що обезпеченє є неважне в случаю подання **неправдивих** даних про **стан здоровля** обезпеченого. 3. Условя обезпеченя, як також доповнюючі додаткові услова обезпеченя воєнної позички я приймаю до відома.

..... дня ..... 191.....

Підпис особи, яка має обезпечити ся: Підпис обезпечаючого: Підпис заступника Товариства:

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 299. (9.551) Львів, четвер 20 грудня (7 ст. ст.) 1917 Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ѣ місце 60 с. з надсиланія 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вояних 2 К. Некрологія 2 К. Свояк товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Проєкт української конституції.

На останній сесії Центральної Ради я мав честь і приємність предложити високому зібранію від комісії для виробленя проєкту автономного статуту України головні основи сього проєкту — проєкту будучої конституції Української Республики, що має бути внесена на Українські Установчі Збори. Хоч проєкт сей істнує ще в недокінченім і сирім виді, проте комісія встигла до сеї сесії виробити й приняти головні підстави його — так би сказати кістяк сеї конституції, і я думаю, що не тільки Центральній Раді, але і ввагалї українському громадянству цікаво буде познайомитись з запроєктованими комісією основами її.

Конституція в проєктї поділяєть ся на шість частий. Насамперед іде часть загальна,—декларативна, яка уставляє державний характер України. її територію і основні права громадянина Української Республики.

Частина друга вияснює її відносини до федеративної Російської Республики, в склад котрої входить Республика Українська.

Частина трета займаєть ся висшою законодавчою властю України—її „Всенародмими Зборами" (соймом) і їх президією, котрій віддаєть ся представництво України на вні.

Четверта частина присвячена власти виконавчій (кабінетови міністрів).

Пята — найвисшому органови судовому, „Генеральному Судови": основи сього органу були розглянені комісією перед самою сесією,— вже, можна сказати, під обстрілом.

Зовсім необробленою зісталась шеста і остання частина, що має установити конституційні гарантії прав національних меншостий.

Коротко подам перегляд зробленого, —ще раз нагадаючи, що все те ще тільки проєкт, поки-що в самій комісії ще не піддапий остан ній сталїзації.

Відкриваєть ся він параграфами, які уставляють державний характер нової України:

Відновивши своє державне право, яко демократична Республика, Україна входить в склад Федеративної Республики Російської для декшої оборони і забезпеченя добробуту своєї країни.

Верховне право (суверенність) в Українській Республиці належить українському народови разом з тими народностями, які живуть з ним на українській землї. Воно здійснюєть ся через всенародні Збори України, о скільки певні права в нього не передані федеральним органам Російської Республики.

Територія Української Республики обіймає такі землї в переважно українською людністю, які тепер приналежать до російської держави: губернії Київську, Подільську, Волинську, Холмську, Чернигівську, Полтавську, Харківську, Катеринославську, Херсонську і Таврійську, за вихлюченем частин не українських (як Крим), а з прилученем сусідних українських територій. Колиб до Російської Республики на основі свобідного бажаня прилучились західні українські землї, вони можуть також увійти в склад Української Республики.

Докладне ровмежуване в пограничних територіях має бути зроблене мішаними комісіями, що за останну підставу приймуть бажаня місцевої людности належати або не належати до Української Республики.

Територію сю думає комісія поділити на „землї", доволї великі, в 3 до 4 нинїшних повітів, з широкою самоуправою (автономією), забезпеченою від втручань і обмежень з боку виконавчої власти. Вони поділяють ся на волости й громади, також з значними правами самоуправи. Але означеня круга діяльности їх полишаєть ся звичайному законодавству Республики.

З гарантій особистих прав українського громадянина наведу отсї параграфи:

Актова, громадська і політична правомочність починаєть ся в 20 літ. Ніякої ріжниці між мущиною і жінкою право Укр. Республики не знає.

Громадяни в Укр Республиці рівні в своїх громадських і політичних правах. Уроджене, освіта, цена не дають ніяких привілегій в них. Ніякі титули в актах і діловодстві Укр. Республики вживати ся не можуть.

Громадянин Укр Республики не може бути обмежений в правах слова, сумїня й організації, наскільки вони не суперечать постановам карного права.

Громадянин Української Республики і ніхто инший не може бути затриманий на території її без судового наказу инакше, як на горячім вчинку. Але і в такім разї він має бути випущений не пізнійше як за 24 год., коли суд не установить якогось способу його задержаня.

Громадянин Укр. Республики і ніхто инший на території її не може бути покараний смертю ані піддапий яким небудь актам, які понижуть людську гідність, як кари по тілї, наложеня кайданів, штампу або виставленя на понижуюче видовище.

Відносини Української Республики до Російської Федерації проєктують ся такі:

Федеральним центральним органам Російськсї Республики передають ся заграничні зносини, укладаня і приниманя трактатів політичних і торговельних і організація дипльоматичного представництва від цілої республики. Сим не укорочуєть ся право Української Республики мати за границею своїх фінансових і торговельних агентів для охорони інтересів своїх громадян. Рішеня про війну і згоду, ведене війни, командуване военними силами підчас війни. Установлене одиниць мір, ваги і монети; законодавство митове; нормоване почтових, телєграфних, велїзничних, річних, грунтових і авіяційних зносин і оплат, о скільки вони уставляють ся одностайно для всеї федеративної Російської Республики; охорона торговлї і мореплавства Федеративної Російської Республики за кордоном; нормоване постанов про натуралїзацію, набуване і утрату громадських прав в ріжних краях Федеративної Російської Республики, користуване з громадських прав по-за межами свого краю і охорону чужеземців в межах Федеративної Російської Республики; постанови про переселене в кольонії Федеративної Російської Республики; постанови про доходженя цивільних претенсій поза межами свого краю, виконуване засудів, доказову силу документів; нормоване певних спільних принципів права цивільного, карного і процесу; нормоване правил санітарних і карантинних; охорона авторської власности і патентів; нагляд за додержуваием прав національних меншостий.

В инші подробиці відносин України до Російської федерації я тут не буду входити, бо се річ поровуміня, і може бути, що певні підстави федеративного звязку винесе Всеросійське установче зібране, як що йому вдасть ся зібратись в недалекім часї. З формальногож боку дати останню форму федеративній організації се буде діло конгресу (чи як там його назвати) народів і областий, які завязувати муть федерацію.

З виїмком вичислених тільки що справ, що проєктують ся до передачі федеральним органам, все инше Україна полагоджує через свої Всенародні Збори, вибрані загальним, рівним, безпосереднім, тайним і пропорціональним голосуваием, з таким рахунком, щоб один депутат припадав приблизно на сто тисяч людности (що на всю Україну далоб приблизно коло 400 депутатів).

Голова, вибраний Всенародними Зборами, являєть ся заразом головою Української республики, себто заступає місце президента (форма більш демократична). Він заступає Україну в зносинах з федеральним правительством і сповнює инші чинности, звязані з представництвом Української республики. Уряд його трівае до вибору нового голови новими Всенародними Зборами, так що Всенародні Збори, ухваливши свій роспуск, тим самим без усякої кризи можуть перевибрати голову. При тім сей уряд фактично колегіяльний, бо Збори вибирають в поміч голов товаришів і секретарів.

Всенародні Збори вибирають ся на три роки, але можуть і перед часом роспустити себе своєю постановою. Нові Збори розписує голова: між роспуском старих і вибором нових не може минути більше як три місяці. Сесія збираєть ся не менше, як два рази на рік; перерва між сесіями не може бути більше трьох місяців, а на пропозицію, внесену пятою частиною депутатів, Всенародні Збори мають бути скликані не пізнійше місяця по її одержаню.

Законодатні проєкти на розгляд Всенародних Зборів вносять ся: президією за порозумінем з Радою старшин Зборів, фракціями зареґістрованими Всенародними Зборами, депутатами в числї не менше 30, кабінетом міністрів Української Республики, органами самоуправи, які обіднують не менше 100 тис. виборців і нарешті — безпосередно громадянами Української Республики в числї не менше 100 тис.

Без ухвали Всенародних Зборів не можуть збиратись на території України ніякі недатки, не можуть робитись ніякі позички на рахунок У. Р., громадяни України не можуть бути покликані до обовязкової військової або міліційної служби.

Всї справи Всенародними Зборами ріщають ся простою більшістю; тільки для відданя міністрів під слїдство і суд треба двох третин кворума (більшости депутатів).

Для зміни конституції треба трьох пятин голосів, причім ухвалена зміна стає правосильною аж тоді, коли се рішенє буде поновлене Всенародними Зборами в новім складї (після нових виборів).

Що до організації виконавчої власти, проєкт зазначує, що вона може походити тільки з народнього вибору — з виборів громад, волостей, земель і всього народу, дістаючи від вибраних ними органів свою повновласть і перед ними відповідаючи. Законодатні і виконавчі органи громад, волостей і земель, на скільки розвивають свою діяльність в межах означених законом Української Республики, не можуть бути обмежені або стиснені в своїй діяльности ніякими виконавчими органами Республики. Справами, які вістають ся поза межами органів місцевої самоуправи та дотикають цілої Української Республики, порядкує кабінет міністрів Української Республики. — Він же координує і настроює їх діяльність, не порушуючи їх компетенцій, та приходить їм в допомогу, коли вони до нього звертають ся. — Кабінет сей дістає свою повновласть від Всенародних Зборів Української Республики і тільки перед ними відповідає.

Формує кабінет Голова Всенародних Зборів за порозумінем з Радою Старшин Всенародних Зборів, і потім кабінет подаєть ся на затвердженє Всенародним Зборам. Таким самим способом робить ся частинне доповненє кабінету. Число членів кабінету і спеціялїзацію їх портфелїв установляють Всенародні Збори.

Найвисшим сторожем конституції й права Української Республики являєть ся Генеральний Суд, зложений в рівній части з судів, вибраних Всенародними Зборами і делегованих висшими судами земель, з доживотним урядом. Він являєть ся найвисшою апеляційною і касаційною інстанцією Української Республики, служить спеціяльним трибуналом для деяких справ (напр. для суду над міністрами по справах їх урядованя), провіряє правильність виборів до Всенародних Зборів (практика канадського висшого суду, що дала дуже добрі результати), пильнує згідности законів Всенародних Зборів, з конституцією Української Республики і обовязковими для неї постановами федеральними, пильнує законности всякого роду постанов органів самоуправи і урядників Укр. Республики і нарештї — згідности федеральних постанов з конституцією України.

Памятайте! 462 Б 21—2 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

Законодавчі ухвали Всенародних зборів, осуджені Генеральним судом, можуть бути переглянені Всенародними Зборами в новому складі і коли будуть ухвалені наново, мають остаточну силу і не підлягають переглядови Генерального Суду. Поміченя над невгодністю федеральних постанов з конституцією Генеральний Суд передає до ужитку представникам Укр. Республики о федеральних органах.

Такі головні основи проекту.

При всій недокінчености його з них виразно виступають основні принципи будучого політичного ладу України, як його проектує комісія Центральної Ради — республика демократична не на словах тільки, а й на ділї, де не лишаєть ся місце ніякому „личному режімови", де виконавча власть поставлена в докладно означеній рамці.

Республика одноцільна, але з широкою автономією її земель, з широкою самоуправою місцевою, конституційною захищеною від втручань адміністрації, і з конституційними гарантіями прав меншостий в сферу культурно-національних інтересів.

Думаю, що сі основні принципи дійсно відповідають завданям революційної демократії України. А при тім ті умови до змін конституції, які проектує комісія, дають змогу без великих трудностий проводити в ній поправки, відповідно до того досвіду, який принесе час.

М. Грушевський.

Аккредитоване чужих послів при Генеральнім Секретаріяті в Київі.

(І. К к) *Київ, 6. грудня 1917.*

На вчорашнім (22. ст. ст. падолиста) вечірнім засіданю Малої Ради генеральний секретар Винниченко заявив:

„Генеральний Секретаріят вважає необхідним вислати своїх представників на фронти. Одночасно він має про початок мирних переговорів сповістити союзників Англійців і Французів, котрі аккредитували до нас сьогодні свого посла".

Заяву сю приняли члени Ради і публика на галерії гучними оплесками.

Перед російсько-українською війною?

Невдачний замах большевиків у Київі. — Ультимат большевицького правительства до Української Республики. — Реченець: 48 годин.

Львів, 19. грудня 1917.

В своїх дописях і звістках з над кордону доносило „Дїло" від тижня про зріст непоровумінь між большевицьким і українським правительством. В редакційних статях ми обговорили суть і значінє сих непорозумінь, а вчорашна допись наша з над фронту, сигнована буквами З. С., принесла свіжі причинки до освітленя сеї справи, а особна подала вона звістки про видану українським правительством заборону для большевицьких війск переходити через українську область походом проти Кубанщини й Донеччини.

До вістий сих можемо нині ще додати донесенє берлінської „Tägliche Rundschau" із Стокгольму, в котрім говорить ся про замах, який большевики задумали були виконати проти українського правительства в Київі дня 11. с. м. Українське правительство сей замах ударемнило; київський робітничо солдатський совіт заявив ся за українською Радою, большевицько-великоруські військові відділи в Київі розоружено, а большевицьких проводирів увязнено. Стало ся се імовірно не без проливу крови. На в:який спосіб власть українського правительства удержала ся.

Згадана депеша берлінськоі часописи зазначує далі як важну сю обставину, що військові місії антанту остають у Київі, тай висловлює вдогад, що українське правительство буде стреміти до повалення большевицького володіня в Росії.

Подані висше звістки поясняють причину і ціль ультимату, який большевицьке правительство поставило українському правительству дня 17. с. м. і якого реченець упливає нині.

Про ультимат сей доносить урядово отся депеша петроградської агенції телеграфічної:

„ПЕТРОГРАД 17. грудня (Пет. Аг.). З огляду на інтереси єдности і братерства страждущих робітничих мас, використуваних в боротьбі за соціялізм, з огляду на признанє засад, принятих численними резолюціями органів революційної демократії робітницько-жовнірського совіту, передовім першого конгресу совітів всеї Росії, соціялістичне правительство Росії, репрезентоване радою народних комісарів, затверджує право всіх народів, угнітених царизмом і буржуазією Великоросії, на свобідний розвиток рашом з правом відорвати ся від Росії.

Тому совіт народних комісарів признає й народну республику українську і її право відорвати ся від Росії та розпочати з російською республикою переговори про федераційні і инші взаємини. Домаганє Украінців в справі їх національних прав і незалежности українського народу рада народних комісарів признає без застережень і безумовно.

(Тут слідує уступ, який ще не надійшов).

„2. Українська Рада дозволила собі розоружити жовнірів рад, котрі стояли в Київі.

3. Рада підпирає змову проти власти совітів, покликуючи ся на — зрештою мниме тільки — право самостійности донської і кубанської области і заслоняючи таким чином протиреволюційне повстанє Каледіна. Противлячи ся інтересам і зазивови величезної більшости козаків Рада замикає дорогу військам, висланим проти Каледіна. Стаючи по стороні безчесної зради проти революції і збираючи ся підпирати найгірших ворогів незалежности народів Росії та правлінє совітів, по стороні ворогів працюючих і визискуваних мас, кадетів і приклонників Каледіна, Рада приневолює нас сповістити її, що без ваганя ми виповіли би їй війну, навіть коли би представництво найвисшої власти державної вже признало незалежну українську буржуазну республику.

„Отже совіт народних комісарів супроти всіх наведених обставин ставить до народів української і російської республики отсі домаганя:

„1. Чи Рада зобовяжеть ся зректи всяких спроб здезорганізувати фронт?

„2. Чи Рада зобовяжеть ся не довволити без згоди верховного вождя на перехід ніяких військових відділів в напрямі Дону ні Ураля? (Здаеть ся, що тут у передачі депеші зайшла якась помилка: бо большевикам може залежати на заборонї переходу війск Каледіна від Дону, а не в напрямі Дону. — Ред. „Дїла").

„3. Чи Рада зобовяжеть ся покласти край всяким спробам розоруженя війск совітів і червоної гвардії та негайно віддати відобрану в них зброю?

„Коли би протягом 48 годин не наспіла вдоволяюча відповідь, то рада народних комісарів буде вважати, що Рада остає в отвертій війні проти власти робітницько-жовнірських Рад в Росії і на Україні.

„Підписане: Рада народним комісарів".

Мирові переговори.

Чернін повновласником. — Виміна бранців через фронт. — Справа почтового і торговельного обороту. — Австрійські делеґати в Петрограді. — Сходини у німецького канцлера.

ВІДЕНЬ (ТКБ). Австро-угорським повновласником в мирових переговорах в Берестю литовськім буде міністер заграничних справ гр. Чернін. В його товаристві поїдуть там шеф секції в міністерстві заграничних справ д р Гарц, надзвичайні посли і повновласні міністри бар. Міттаг і д-р Віянер і легаційні радники бар. Адріян, гр. Кольорадо і легаційний секретар бар Гавч.

ВІДЕНЬ (ТКБ). При заключеню перемиря в Берестю литовськім уложено між Австро Угорщиною, Німеччиною, Болгарією і Туреччиною з одної і Росією в другої сторони, що належить як найскорше взяти ся до управильненя взаїмної виміни цивільних і военних бранців, военних інвалідів дорогою через фронт, що негайно належить взяти ся до поправленя долї военних бранців по обох сторонах та заключити відповідний тимчасовий договір в справі привернення взаїмного почтового і торговельного обороту в обсягу, означеним перемиром.

В ціли уложеня подробиць в тих справах має зійти ся в Петрограді як найскорше мішана комісія, вложена з представників всіх сторін. Тому в середу 19. с. м. поїдуть до Петрограду під проводом делегата ц. і к. міністерства заграничних справ ген. конвуля Гемпля представники міністерства заграничних справ, міністерства війни, головної команди армії центральної управи перевозів, австрійського міністерства внутрішних справ, управи почт обох країв монархії і обох товариств Червого Хреста.

БЕРЛІН (Ткб), В четвер відбудуть ся у канцлера сходини присвячені справі мирових переговорів з Росією. Запрошено провідників всіх партій німецького парляменту, перший раз независимих соціялістів.

За участь народів Австрії в мирових переговорах.

Державна Рада.

(ТКБ.) *Відень, 18 грудня 1917.*

На нинішнім засіданю палати послів по відісланю цілового закона і звідомленя квотової депутації до угодової комісії

відчитано наглі запити

Станека і Корошеца в справі вибору представників народів для участи в мирових переговорах з Росією і в евентуальних переговорах про торговельний оборот з Росією;

Петрушевича в справі вибору представників народів до мирових переговорів;

Адлера і Зайца в справі здійсненя принципу „без анексій і контрибуцій" в мирових переговорах і в справі посередництва російського правительства для доставленя ворожим державам проекту загального мира.

На внесенє Станека переведено поіменне голосованє над наглістю сих запитів. Наглість ухвалено 140 голосами проти 132.

Полагодженє денного порядку.

Рішено вибрати спільну комісію обох палат Державної Ради для справи военного податку і вибрано членів комісії.

Ухвалено кілька дрібнійших законів (про довженє закона про консулярне судівництво, продовженє функцій членів промислових і торвельних палат і т. д.)

За участь народів в мирових переговорах.

Приступлено до дебати над наглими запитами. Перший забрав голос д р Станек, промовляючи спершу по чеськи, а опісля по німецьки. До дійсного мира можуть довести тільки переговори народів з народами, а не представників народу з представниками демократії. Чехи не можуть згодити ся на таке переведенє принципу самоозначеня, про яке говорив гр. Чернін. Коли хочеть ся осягнути тривкий мир, мир народів, треба допустити до голосу в переговорах народи Австрії. Німецькі і мадярські пани, які мають провід в монархії, не є покликані заключати мир в імени держави й народів, які монархію заложили й боронили. Чехи хотять бути панами в чеських краях і мати голос в мирових переговорах, щоби завести лад в Австрії.

Петрушевич промовляє спершу по українськи, потім по німецьки.

Українці мають особливий інтерес в надходячих мирових переговорах. Міністер заграничних справ підчас останної конференції в Берлїні предложив в імени монархії прилученє цілої Галичини до твореної польської державы і одержав на се згоду рішаючих чинників Німеччини. Розуміють ся, що український нарід не може згодити ся на таке полагодженє польської справи, бо се рівнало ся би його національній смерти. Проти прилученя української землї до Польщі мусять Українці боронити ся всякими найострійшими способами, які мають.

Що наша дипльоматія обстає при своїх ворожих для Українців плянах, на се вистане навести фактъ, що в відомім російськім мировім предложеню пропущено уступ, де говорить ся, що доставою мира має бути право самоозначеня народів. Тому не можемо нашій дипльоматії до-

Крайна пора

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

наш внесок виповнити і врав в вачетом грошевим переслати

— до — 394 37—45

віряти й мусимо обставати при домаганю, яке вже так часто підношено, щоби до участи в мирових переговорах поклилати представників народів. Українці мають повне право домагати ся сього за жертви, понесені в війні. Коли має мати значіне слово цісаря, що демократія не повинна бути пустим звуком, то мирові переговори треба вести під наглядом представників народів, що запоручить народам право забрати голос в справі своєї долі.

При сім домаганю мусять Українці обставати тим більше, що Українці за кордоном завдяки основаню самостійної держави осягнули право участи в мирових переговорах і змогу запротестовання проти прилучення Східної Галичини і занятих осередними державами українських земель до Польщі. Хочемо почути, що в сій справі відповість наша дипльоматія.

Адлєр каже, що соц.-дем. запит має за ціль поінформувати гр. Черніна, перед його виїздом на мирові переговори про бажаня, висловлені в тім запиті. Бесідник гратулює російським революціонерам, що приложили шлях до мира. Богато причинило ся до сього становище гр. Черніна. Тепер ходить о се, щоб діло довести до успішного кінця. Ніхто з населення не бажає війни, ані на східнім ані на західнім фронті. Щоб довести до загального мира, треба, щоби правительство вже нині ясно сказало, чого хоче, а чого не хоче. До сього має воно тепер найлїпшу нагоду, бо російські представники поінформують про те його становище західні держави.

Корошец каже, що південні Славяни з одним виїмком не мають у міністерстві заграничних справ своїх представників, міністерство не є поінформоване про їх справи, і тому вони не можуть мати довіря до гр. Черніна. Домагають ся позвиваня представників народів до участи в переговорах, становища президента міністрів, що народи Австрії можуть виконувати право самоозначення через парляменти, південні Славяни не можуть признати з огляду на склад обох парляментів, особливо угорського.

Вадьднер в імени Німців застерігає ся проти допущеня представників народів до участи в мирових переговорах. Особливо участь Чехів і південних Славян була би шкідлива і могла би навіть розбити переговори. Бесідник застерігає ся проти вмішуваня приватної сторони у внутрішні справи монархії.

Що до мира без анексій і контрибуцій бесідник покликаєть ся на німецьке внесене в делегації, де говорить ся про мир без територіяльних насильств, але з запорукою наших границь і нашої будучности. Рішучо виступає проти того, щоби в мирових переговорах віддїляти ся від Німеччини. Крім Німеччини ходить також о Болгарію й Туреччину.

Габерман (чеський с. д.) говорить по чеськи, а потім по німецьки. Домагаєть ся мира, який був би основою нового ладу. Народи не позволять, щоб говорити про мир без них і проти них.

Яворський каже, що заява канцлера про Польщу, Литву і Курляндію і expose гр. Черніна відбили ся в Польщі живим відгомоном. Прикладаємо вагу до кождого слова. Коли канцлер на рівні з Польщею, супроти якої осередні держави приняли зобовязане, поставив Литву і Курляндію, супроти яких таких зобовязань нема, то певне на те, щоб ті краї підне сти на висоту незалежности, признану Польщі.

Далі говорить про австрійську орієнтацію Поляків і про хоробрі діла легіонів. Обговорює справу інтернованя легіонів. Каже, що відбудованє Польщі є потребою Европи, бо усуне всї ті наслїдки, які давили Европу від часу поділу Польщі. Домагаєть ся узглядненя польського елементу при полагоджуваню литовської справи. Домагаєть ся для польської держави доступу до моря, бо тоді Польща буде тривкою запорукою европейського мира.

По промові Квільчака дебату перервано.

НОВИНКИ

Львів, 19. грудня 1917.

— **Льонгин Рожанковський**, емеритований радник краєвого суду і адвокат в Золочеві, помер 10. с. м., проживши 81 літ. Похорон відбув ся 13. с. м. Покійний в молодших літах брав участь в політичнім житю і був соймовим послом в Сокальщини і Золочівщини. Належав до „старорусинів", але зі зростом українства відносив ся до нього щораз прихильнїйше. Належав до членів-основателїв „Дністра", був членом краєвих кредитових інституцій, а також инших українських товариств. Оставив двох синів: б. соймового посла суд. радн. Теодора, тепер сотника У.С.С., і другого, лікаря маринарки, і дочку п. Вергановську.

— **Поворот з Росії.** Зі Стокгольму наспіла телеграма, що українські заложники краєвий інспектор шкіл д р Михайло Коцюба, краєвий інспектор шкіл д р Іван Матїв і надрадник вищого краєвого суду Роман Сосновський в повороті в Київа до Галичини прибули вже до Стокгольму.

— **Шкільні ферії.** Вчера зачали ся в львівських школах святочні ферії які потревають до 20. січня. До сего часу вчислено різдвяні свята обох обрядів, а в вільних від тих свят днях не буде шкільної науки наслїдком недостачі вугля.

— **Залїзничий рух у різдвяній порі.** Ц. к. Дирекція залїзниць державних у Львові повідомляє що задля надзвичайних тепер шних війною спричинених відносин в часі свят різдвяних не можна звільнити ані кількости вагонів, призначених для подорожних цивільних, ані не можна запровадити на той час надзвичайних поїздів. З тих причин отже закупленє білету не дає ще запоруки до відбутя подорожи вибраним поїздом.

— **В Раві руській** відбудуть ся загальні збори філії Товариства „Просвіта" 31. грудня 1917 р. о 1. годині в полудне, в домі Кредитового Товариства „Віра", в справі вибору філіяльного виділу і внесеня членів. — За філ. виділ: о. Іван Киприян.

— **Вечір комнатної музики** уладжує віденський Союз концертовий у Львові дня 21 грудня с. р. на запросини военної преосвої кватири. Буде уладжений теж концерт в залї при участи співачки Елї Кунвальд, пяніста директора Лєве, челїста проф. Павла Грімера і скрипака Карла Доктора.

— **На Намісниківський Комітет помочи для людности освобожденних областий Східної Галичини.** В світї кінематографічних представлень фільм п. з. „Боротьба за власть над світом", котрий від пятниці виставляти-ме Кіно „Apollo", займає визначне місце. Перше, гальове представленє відбудеть ся в четвер 20 с. м. — на дохід Намісниківського Комітету.

— **Форма підписки военної позички** через обезпеченє для підписчика є найкориснїйша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички, і для держави найвигіднїйша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми военної позички. І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснїйші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

ПОМЕРЛИ:

Денис Оляйник, ц. к. респіцієнт сторожі скарбової, помер на пятнистий тиф в Пілїци, в Польськім Королівстві. Покійний відзначав ся щирим патріотизмом і як Українець маніфестував ся всюди, належачи до українських просвітних товариств. Осиротив жінку і двоє дїточок. — В. й. п.

З САМБОРА.

Нам пишуть: На першу звістку про поворот д-ра Стахури на рідну землю завязав ся привітний комітет, в склад якого увійшли: д-р Чайковський, радник Щербатюк, проф. Бойцун, д р Ріпецький, о. Татомир і о. Петрик з Бабини. Вже дня 10. грудня знали ми, що д р Стахура приїхав до Перемишля, де находять ся його дїти під материнською опікою п. Ольги Ципановської. Д. 11. грудня поспішила до Перемишля окрема депутація з громадянства самбірського, в склад якої входили: пп Бойцун, Ф. Сїлецький і І. Гупішин. Д-р Стахура розплакав ся, коли побачив своїх співробітників з самбірської землї. Депутація просила д ра Стахуру, щоби удав ся на Львів та наспів до Самбора 13. грудня о год. 12 в полудне, бо населенє повіту самбірського у висше згаданім часї жде на него з привітом.

На двірци в означенім часї зібрали ся делегати усїх громад і уся інтелїгенція та міщанство з Самбора, а коли д-р Стахура висів з вагону, рознесло ся грімке „Слава". Перший промовив в імени привітного комітету д р Чайковський, дякуючи від громадян за жертви і терпіня, які поніс достойний вязень в хосен українського народу. В імени міщанства повитав п. Гупішин, а в імени селян Володимир Плєскач з Бережниці. Д р Стахура зворушений відповів в скромности своїй, що не заслужив на такий княжий привіт, та хоч пережив тяжкі хвилї, вертаючи між своїх хоче дальше працювати в хосен свого народу.

Перед двірцем чекала на д-ра Стахуру гарно прибрана повозка, до котрої всїв в супроводї д-ра А. Чайковського. Всї присутні уставили ся в похід і так привели свого любимця до його власної хати. Хата замасна зеленю і народними флягами, на бальконі видніла напись: „Витай нам". З балькону привитав гостя в імени усїх самбірських і повітових товариств о. В. Петрик з Бабини.

По промові впровадили п. Бойцуни д-ра Стахуру, привитавши його на порозї хати хлїбом і сіллю, на балькон. З появою його залунали оклики „Слава" та грімке оплески, а коли ті замовкли, промовив д р Стахура більше менше ось так: Дякую Вам Панове за щирий привіт від самбірської землї. Вертаю з краю, де під впливом переворотів революційних кипить може житє. То, про що ми не мріли, про що не важили ся в найбільшій будучности предсказувати, стало ся тїлом. Україна воскресла. Має своє правительство, своє шкільництво, свій скарб і своє військо—одним словом повстала нова українська держава, яка доси в карти Европи була вимазана.

Нарід розійшов ся, а д р Стахура лишив ся в гостиннім домі п. Бойцунів на обіді. Вечер того самого дня відбув ся в честь дорогого гостя комерс в салях Української Ризниці, коло уладженя якого понесли не мало труду „Кручок Українських пань" і панство Татомирь з Самбора. Тоастовали: в імени комітету рад. Щербатюк, від тов. просвітних і господарських о. Гординський з Кульчиць, від міщанства п. Попович, від „Бесіди" п. Бойцун, від політичної організації о. Петрик з Бабини, від повіту судового луцкого о. Погорецький в Білини, та пп. д р Чайковський, Бережанський і о. Татомир як господар вечера. Присутних було звиж 70 осіб. Відповідав д р Стахура.

Пізно в ночи розійшли ся учасники домів радіючи, що в Самбірщинї знов стане до роботи випробована, досвідчена і характерна людина, яка на усїх полях роботи народної положила в самбірськім повітї великі заслуги.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

в 18. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

При бурі та снїговиці була артилєрійна діяльність мірна. В Фляндрії і на захід від Камбре вечером піднесено огонь. Розвідні відділи привели на англїйськім фронті, на північний захід від Pinon, на східнім березї Мози й на південний схід від Thann якесь число Англїйців і Французів.

Фронт македонський: В Луці Черни й між Вардаром і озером Дойран часами оживав огонь.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Між Брентою і Пявою часто жива артилєрійна діяльність. На схід від Монте Салярольо здобуто части ворожих становиш.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 20. грудня 1917.

Нині: греко-катол.: Амвровія еп. — римо-кат.: Теофіля.

Завтра: греко-кат.: Патапія пр. — римо-кат.: Тоан ап.

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік.

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)
(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 10. вже оплатно).
В красній оправі як мотес ч 1·20.
Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки
А. ОКПИШ, Львів, Надецька 4.

3/1Б 16 25

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпеченє виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 34—45

НАДІСЛАНЕ.

Д-р ДАНИЛО СТАХУРА

— — — адвокат краєвий в Самборі — — —

повернув з московського полону і провадить свою канцелярію адвокатську в дотеперішнім льокали. 510 2—3

ОГОЛОШЕНЯ.

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Цїлий льос 40 К, вісїмка 5 К за кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до ріжних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шіц і Хаєс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 81

Пошукує ся 1 або 2 умебльовані покої з кухнею і газовою кухонкою від 1. або 15. сїчня. Оферти на адресу М. Мєнякова, вул. Обозова ч. 6. 512 2—2

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренту

II. „КАРПАТІЯ“ 46

Почесний президент Його Ексцилєнція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість виплатність обезпечення.

Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18

Години урядові: від 8. до 2.

ХТО МАЄ?

воєнні шкоди! Де є во як в родині! Де дитина в школї! Там всї мусять читати мої малі але богаті практичним і пожиточним змістом

КАЛЄНДАРЦІ на 1918 р.

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл закл. і школи. Вибір званя. Полекші для учен. і н. — Наука 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ** Війск. справи. Урльопи. Реклямації. Співанки, жарти, записки і н. — 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ** Військові причинки Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Як подавати ся о субвенції? Кредати Військові полекші. Найважи воєнні закони і мн. н. — 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25 штук даром.

Пересилка: 5 сот., за 12 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лаше письменні замовленя. 2—10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Відтяти і післати на теперішну адресу Укоаїнського Віддїлу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916. **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень житя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпеченя більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки свому довголїтньому істнованю і великій своїй маєтковій силї і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя „НА ЯКІНКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по **12 або 16 літах**, а в разї його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпеченє **хочби його смерть наступила на війні у дезобю або через самовбийство.**

Обезпечити можна
Кожду **здорову особу** до 55. р. житя
навіть дїти
Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин,
Рідня може безпечити
навіть **тих, що в поли або полонї!**

Від 500 до 5000 корон
без лїкарських оглядин
повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого 9 К **напвижон відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченє житя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку і ні стемплевих оплат!

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- 16 літним реченцем *). 392 16—20

Чє виповнювати! Премія: К.....

Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1.	а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	а)	
	б) Їй званє? занятє?	б)	
	в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	
	г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	
2.	На яку суму має звучати обезпеченє:	К ..... номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	

3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?
4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?
5. а) Чи яке тов. убезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство?
   б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?
6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий?
   б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго?
   в) Хто є домашним лїкарем?
7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?

В ..... ратах по К .....

а) .....

б) .....

а) .....

б) .....

в) .....

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

особа, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить буги внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарнї „Дїла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 300. (9.552) Львів, пятниця 21 грудня (8 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щади. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с. в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по поминках 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 20. грудня 1917.

„Скінчило ся свято революції — настає грізний час!" Сими словами схарактеризував положене України голова Української Центральної Ради проф. М. Грушевський в червни с. р. на всеукраїнськім селянськім з'їзді, повідомляючи з'їзд про те, що петроградське правительство відкинуло домагання Ради признати автономію України.

Сі слова й до нині характеризують положене України. Скінчило ся, давно скінчило ся свято революції, коли на руїнах царизму всі впивали ся словами: „Свобода, рівність, братерство!" Настав грізний час, що-раз грізнійший, коли Україна мусить збирати всі свої сили, щоб відвоювати своє право на свободу і незалежність, оборонити його від тих, що вважають спадщину царизму добром російського народу й хотіли би й на далі — тільки під иншими кличами — укріпити його панованє на всім просторі бувшої царської імперії.

Ся боротьба України против Росії вступила вдаєть ся, в рішаючу стадію. Теперішне російське правительство, петроградська Рада народних комісарів, хотіло при помочи своїх організацій на Україні скинути Українську Центральну Раду й захопити власть на Україні в свої руки. Коли-ж сей замах не вдав ся і війска Української Центральної Ради вдавили повстанє большевиків, петроградське правительство звернуло ся до Ради з ультиматом, в якім грозить їй виповіджением війни. Що відповіло українське правительство на той ультимат, досі не знаємо. Але весь дотеперішний розвиток подій промовляє за тим, що воно його відкинуло. За сим промовляла би й одна з найновійших звісток Петроградської Телеграфічної Агенції, що війска большевиків ідуть на Київ.

Російське військо йде на Київ! Ся відомість, говорячи про небезпеку, яка грозить українській республиці, говорить рівночасно про воскресенє України до державного житя, про те, що знов живою дійсністю стала та давна минувшість, коли Київ був столицею української держави, коли на нього були звернені очи цілої Европи.

Як скінчить ся сей конфлікт між Київом і Петроградом? Віримо, що побідою Київа, укріпленєм української республики. Сю віру дає нам весь дотеперішний хід творенє української державности на руїнах царизму, свідомість і сила українського народу, яку він проявив, і політичний розум його провідників, які вели його від успіху до успіху, що-раз більше укріпляючи українську державність.

Скажемо більше: Київ уже побідив, без огляду на вислід подій, які тепер розвивають ся. Побідив тим, що відреставрував українську державну думку, з'єднив під її прапором українську народну масу, здобув признанє української державности двох наймогутнійших держав демократичного заходу: Англії і Франції і навіть заставив Росію признати Україні право на незалежне державне істнованє.

Прочитайте ультимат петроградского правительства! Виповідаючи українському правительству війну, він не тільки виразно признає право України на державну незалежність, але просто трактує її як незалежну державу.

Віримо, що війна між Росією й Україною скінчить ся побідою України. Бо український нарід знає, за що бореть ся. Українська республика дає йому не тільки незалежність від Росії, визволенє зпід чужинецького панованя, але дає йому також внутрішний лад, який забезпечує йому як найліпший розвиток. Проект української конституції, виробленій українським правительством, дає українському народови свободи, яких не має досі нарід ніякої держави, дає йому повну змогу бути справді володарем своєї землі і своєї долі. Земельна реформа, задекретована українським правительством, звязує долю українського селянства нерозривно з долею української республики. Задекретовані українським правительством соціяльні реформи мають таке саме значінє для українського робітництва. Український селянин і робітник, одягнені в жовнірський мундур, знають, що вони борють ся за незалежність України для себе і своїх дітий, що се боротьба за землю і волю для теперішних і грядущих поколінь.

В огні сеї боротьби кує ть ся й викує ть ся українська державна думка як добро цілого українського народу. Хто перебув сю боротьбу, вже не зігне шиї під чуже ярмо, тільки буде бороти ся до останку. Буде бороти ся — і поборе, бо вернути 35 мілїонову націю, яка перейшла процес відбудови своєї державности, в давний стан неволї неможливо.

В огні сеї боротьби кує ть ся також інтернаціональний капітал для української державности. Франція й Англія признали вже українську державу й аккредитували в Київі своїх заступників, чим важначили, що звязують з нею свої надії на війну і мир. Росія — хоч ворожим актом — мусіла також признати державну незалежність України. Є се історичні акти, яких не можна перечеркнути. На мировім конгресі, який буде ліквідувати війну й переводити повоєнну перебудову Европи, український нарід мусить бути поставлений на рівні з усіми тими народами, яких право на національне з'єднанє в незалежній державі мусить бути здійснене під інтернаціональними гарантіями. А простір і богатство України і чисельність українського народу, отже його значінє в новім державнім укладі Европи ставлять його між тими народами на певнім місци.

По упливі ультимату.

Львів 20. грудня 1917.

Реченець 48 годинного ультимату, поставленого дня 17 ... м. петроградським большевицьким правительством українському правительству, минув ся — ми з запертим віддихом ждемо вісток про дальший розвиток подій за кордоном. Одначе вісток сих поки-що нема. Бо ті скупі „ситуаційні" телеграми, які нам приносить ц. к. бюро кореспонденційне, і які ми низше передаємо, усі походять від петроградської агенції телеграфічної, яка є органом в руках большевицького правительства, котре очевидно не буде дуже спішити ся, щоб розносити по світі вісти для поваги свойого становища на зверх і в середині некорисні. Мусимо отже на найблизший час приготовити ся, що спадати на нас можуть з большевицького жерела вісти, приладжені в змислі большевицькім, протиукраїнськім, і з таким же освітленєм.

До сеї категорії вістий належить передовсім вість про загальний страйк у Київі — вість, яка зрештою хочби й була в части або в цілости правдива (при зросійщенім і російськім київськім пролетаріяті), то таки нічого рішаючого про розвиток подій не подає. З инших вістий звертає на себе увагу депеша про поступи Каледіна в боротьбі проти большевиків. Поступи сі мусять бути справді замітні, коли навіть ворожа козацькому генералови петроградська агенція не може їх промовчати ані вповні перекрутити на користь своєї сторони. В кождім разі показує вона, що вже стільки разів на сторінках віденської і польської преси „побитий", „полонений" і навіть „убитий" ворог большевицького правительства нетільки жиє на волі, а й поступає вперед проти большевиків.

Телеграма льондонського бюра Райтера, яку також нижше подаємо, своїм змістом відносить ся імовірно до подій, які попередили ультимат. Подаємо всі депеші по черзі.

ПЕТРОГРАД, 19. XII (Пет. аг.) Страйк, розпочатий задля протесту проти поведеня Центральної Ради, розширив ся на передмістя Київа.

Війска большевиків ідуть походом проти Київа.

ПЕТРОГРАД, 19 XII. (Пет. аг.) Робітничо солдатський совіт в Харкові приняв большевицьку революцію, котрою названо Центральну Раду протиреволюційним, буржуазійним органом і проголошено боротьбу пр... ди.

ПЕТРОГРАД, 18. XII. (Пет. ...) З донесень, які нині наспіли з Донщини, виходить, що положенє змінило ся там в кор...ть козаків. Ціла східна часть донської области є, здаєть ся, в руках Калєдіна.

ЛЬОНДОН. (Райтер). Козаки обсадили східну часть Вороніжи. Останні вісти з Одесси доносять, що українські війска обсадили арсенал і телеграфічний і телефонічний уряд. Також театр є в руках Українців. Большевики мають в руках ще пристань. Українці розоружили большевицькі війска і прогнали їх з київської губернії і Конотопу.

АМСТЕРДАМ. (Райтер). З Петрограду доносять: Внутрішна війна розширяєть ся здовж Волги на північ від Астрахану аж до Самари.

На передодні ультимату.

Власна допись „Діла". Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(З. С.) *Над кордоном 15. грудня.*

З часописних і устних відомостий, які маю до розпорядимости, і які відносять ся до подій в першій половині сього місяця, виходить, що на Україні вела ся безупинна і що раз завзятійша боротьба за власть. Петроградське большевицьке правительство, мимо всіх своїх гучних запевнень про пошану національних прав і про самоозначенє народів, раз-у раз вмішувало ся у внутрішні справи Української Республики і нарушувало її права.

В Українськім Генеральнім Секретаріяті, по рефераті полтавського губерн. апровізаційного комітету, обсуджувалась справа петроградським правительством назначених на Україну „продовольчих" (апровізаційних) „диктаторів". По дуже горячій дебаті в усею рішучістю запротестовано до Петрограду проти вмішуваня чужої держави в внсвої справи і наказано всяких московських комісарів *прогайяти з території* України. Укр. Генеральний Секретар продовольчих справ М. Ковалевський видав вже в сій справі всім губернським „продовольчим" комітетам рішучі накази.

*

Церковний зїзд заявив ся за автокефалією української церкви і подав в Генеральний Секретаріят відповідний реферат з умотивованєм. Після законопроекту має приналежати право вибору висшої духовної старшини низшим духовним чинам.

Українські вояки за Українську Центр. Раду.

„Робітнича Газета" в б. с. м. приносить ось яку постанову 1-го Українського зап. полку:

„Ми, вояки 1 го Укр. зап. полку, зібравши ся на мітинг 21. падолиста с. р., і обговоривши сучасний момент, голосно сповіщаємо всіх Українців і не Українців, як на Україні так і поза Україною сущих, що ось як один станемо міцною стіною і не допустимо порушеня прав

Памятайте! 462 Б 72—?
що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці
з VII. воєнною позичкою в
Карпатії
Львів, Руська 18. І. пов.

і уповноважненців свого народного парляменту Центральної Ради і її соціялістичного міністерства Генерального Секретаріяту, з якого би боку ся проба порушеня не насувалась.

„Зазначаємо, що з зброєю в руках вийдемо на бій і кістками поляжемо по першім заклику Центр. Ради, коли того вона, наш захістник, визнає потрібним.

„Нехай живе Вільна Українська Народна Республика!

„Нехай живе Центральна Рада!

„Нехай живе Воля, Рівність і Братерство!"

Протест холмського учительства.

Київська „Робітнича Газета" з 6. с. м. доносить: „Виконавчий Комітет Холм. нар. учителів також приєднує свій голос до рішучого протесту проти прилученя українських земель: Галичини, Буковини, Холмщини та Підляся до Польщи і разом з холмським народом всіми засобами буде боротись за принцип самоозначеня націй і проти імперіялістичних тенденцій насильно загаяти народи в межі тої чи другої держави."

Дебата про мир в Державній Раді.

(Ткб.) *Відень 19. грудня 1917.*

Становище всеінтиція.

В дальшій дискусії про наглячі запити в справі мирових переговорів пос. Вольф заявляєть ся проти внесеня пос. Станека, якого ціллю є, щоби внутрішні ворогн Австрії взяли участь в переговорах мирових. Проти того повинна держава застерегти ся. Інтерпеляція про процес проти Крамаржа, вненена партією бесідника, доказує, як поводили ся Чехи перед і підчас війни. Дивує бесідника, що пос. Адлер домагаєть ся мира без відшкодовань, на чім найбільше потерпіли би робітники.

Іменем християнсько-суспільних.

Пос. Гавзер звертаєть ся теж проти промови пос. Станека, який видвигає національні спори в теперішну пору, коли неприятелї прислухують ся уважливо до кождого слова. Німецькі партії бажають мира, який дав би державі можність розвитку. Чехи повинні уповати на цісаря, який супроти них виявив ся добрим і лагіднім володарем, а який після постанов конституції буде заключати мир. Гр. Чернїна називає бесідник відповідним державним мужем, який ніколи не продовжав би війни ізза якогось кусня землї.

Промова президента міністрів.

Президент міністрів др Зайдлер заявляє, що порозуміє ся з міністром заграничних справ в справі внесеня Чехів, після якого міністрови загр. справ має бути дана прибічна рада для мирових переговорів, зложена з представників ріжних народностий Австрії і Угорщини. Президент міністрів стверджує, що після правнодержавних уряджень репрезентація монархії при мирових переговорах належить до міністра загр. справ і що він в рамах своєї відповідальности в порозуміню з відповідальними президентами міністрів обох держав монархії має ті переговори вести. Се противило ся би духови конституції всіх конституційних держав, коляб правительство при веденю таких переговорів було контрольоване такими прибічними радами. Бесідник отже не може близше обговорювати сеї пропозиції. Однак річ природна, що коли міжнародні договори, які мають ся заключити, після конституційних постановлень будуть вимагати потвердженя законодатних тіл, будуть тим законодатним тілам в час предложені.

На запит п. Станка в справі поліпшеня відносин через доставу поживу з Росії підносить президент міністрів, що в договорі за перемиря заключеним з Росією, містить ся згода на продаж і виміну товарів щоденного ужитку, а саме на комунікаційних місцях фронту. Дальші постанови в тій справі усталить ся на конференції представників, заключаючих договір, яка має відбути ся в Петрограді. При мирових переговорах з Росією — зовсім природне — управильнить ся також господарські відносини. Уповновласнені представники Австро-Угорщини будуть старати ся заключити такий договір, який відповідав би зовсім господарським потребам Австро-Угорщини. Побоюване, що в тім напрямі Австро-Угорщину випередять наші центральні держави, лежить за границею всіляких розважань.

У відповіди на запит соціяльно-демократичного посла д-ра Аддєра вказує президент міністрів на expose міністра загр. справ, що в мирових переговорах з Росією правительство стане на тій основі, що бажаємо заключити з Росією мир без територіяльних і господарських насильств.

В справі основ, після яких має ся заключити мир з иншими ворожими державами, заявив міністер заграничних справ, що наші змагання йдуть в тім напрямі, щоби заключити загальний мир на згаданих основах, що однак неприятелям, які стоять далї при намірі вести війну, не будемо жертвувати тих безкорисних цїлий війни. Намір Австро-Угорщини заключити з нашими противниками такий безкорисний мир є звісний в цїлости цїлій заграници, тим самим і правительствам всіх ворожих держав.

З огляду на короткий реченець, який проминув від послїдної заяви міністра заграничних справ, як також з огляду на те, що положене в тім часї не змінило ся, нема тепер причини виступати з нашими мировими предложеннями до наших противників.

За відновлену Польщу.

Пос. Гломбінський заявляє, що Поляки витають світ мира, що наближаєть ся із сходу, не менше щиро, як представники инших народів в палаті. Хоч Поляки витерпіли у сій війні найбільше з усіх народів, то проте вони не бажають мира за всяку ціну, тільки такого, котрий забезпечив би таку Польщу, яка зединить всі польські области. Російське правительство признало незалежність Польського Королівства та право самоозначеня всіх Поляків і вивело з того далеко йдучі висновки. Бесідник жалуєть ся на поведеня окупаційних властий, які не хотять признати самостійної власти польських урядів. З вдоволенем приймає бесідник до відома заяву німецького канцлера і гр. Чернїна, що по заключеню мира Польщі буде запоручена найповнїйша самостійність. Поляки згоджують ся з тим, щоби мирові переговори стояли під публичною контролею.

За самоозначене південних Славян.

Пос. д-р Равнїчар вважає домаганє, щоби представники народів брали участь в мирових переговорах тому оправданим, що не є певне, чи партія, яка тепер захопила власть в Росії, репрезентує всю Росію. Бесідник домагаєть ся, щоби південно славянське питанє признано також міждержавним.

Національний Союз німецький

через пос. Лянгенгана висловлює свій жаль з приводу зачитїя пп. Корошеца, Петрушевича і Адлера. Особливо соціяльні демократи повинні — мовляв — знати що за голосне домаганє безумовного мира скріплює ворогів в переконаню, що сили монархії вже вичерпують ся. Речник німецького Союза сподієть ся що гр. Чернїн заключить мир, який відповідає бажаням Німців.

Пос. Офнер

вискалує надію, що Монархія після заключеня мира з Росією заключить загальний мир; він згоджуєть ся з деякими внесеннми пос. Адлера, але противить ся внесеням инших послів, бо не бажає щоби Австрія розбила ся на групи, які — би себе потому поборювали.

„Щоб не було ще страшнїйшої війни".

Пос. Кльофач (чеський радикал) вказує на те, що тепер саме, коли рішаєть ся судьба народів, делегація має бути засуджена на насильне мовчанє, а голос народів здавлений. Чехи не бажають мира за виповідженем, після якого прийшла би ще страшнїйша війна. Імперіялізм і соціялізм розпочали війну, демократія і соціялізм повинні її скінчити. Російська мирова формула є в яркій суперечности до мирової формули гр. Чернїна. Міністер оправдує відсуненє представників народів від мирових переговорів постановами конституції, та Чехи ніколи не признавали сеї конституції. Не німецькі і немадярські народи не мають довіря до політика, який тепер перед мировими переговорами проголошує клич автократії. Чехи домагають ся, щоби народи переговорювали безпосередно з собою, тоді вони подадуть собі руки до тривкої згоди.

Соціяльні демократи проти гр. Чернїна.

Пос. Зайц заявляє, що його партія згоджуєть ся з першою частю формули гр. Чернїна: „без анексій і без контрибуцій", та противить ся другій. Треба ясно сказати, що вважаєть ся воєнною цїлю. Мир, в якого заключеню не беруть участи народи, не може бути тривким миром, тільки викрутом дипльоматії. Відповідь гр. Чернїна не вдоволила тому партії бесідника. Треба боронити ся проти консервативної політики і таких воєнних крикачів як Лянгенган і Вольф.

Румуни за формулою гр. Чернїна.

Пос. Ончуа іменем Румунів заявляєть ся проти утворення мирової ради народних представників та вважає найвідповіднїйшим повновласником гр. Чернїна. Бесідник поручає злуку всіх південно славянських областий, також і Сербії, в перзональну унію з монархією під династією Габсбургів та таку первональну унію з Румунією.

Заява українців.

П. Евген Левицький подає до відома однодушну заяву Української Парляментарної Репрезентації, в якій застерігаєть ся український нарід проти видачі українських областий будучій польській державі. Колиб се мало стати ся, то Українці домагають ся, щоби Східну Галичину трактувати як область, яку оспорюють з міжнароднього становища, та щоби Українському народови дати спромогу рішити дорогою свобідного голосованя, до якої держави що входять в рахунок, належить Східну Галичину прилучити.

П. Вітик виводить в фактичнім спростованю, що українські соціяльні демократи вважають грубим нарушенем міжнароднього права зі сторони правительства те, що воно до переговорів не хоче допустити австро угорських народів, між ними і українського народу. Українці заявляють, що не йдуть під ярмо польскої держави і домагають ся з'єдиненя всіх українських областий в українську республику.

Відтак домагають ся, щоби землю і грунти видано тим верствам кождої народности, які на ній працюють, жадають внесеня великої земельної власности в Австро Угорщині та безплатного поділу сеї землї між селян і хліборобських робітників, які її справляють.

На тім закінчено дискусію над запитами в справі переговорів.

Слідуюче засіданє завтра.

Земельна реформа на Україні і Поляки.

Львів, 20 грудня 1917.

Факт видана Генеральним Секретаріятом коментаря до декрету Української Ради про земельну реформу, розтрубіла польська преса як уступку перед польськими протестами, що мовляв „Ukraińcy cofają proklamacyę o grabieży majątków polskich". В дійсности нічого подібного! Коментар вичисляє тільки ще раз, на які землї внесено приватну власність, і пригадує, що універсал Ради містить тільки задекретовані земельної реформи, а її переведене належить до Українських Установчих Зборів.

Коли наслїдком сього коментаря п. Міяковіч остав далї у Генеральнім Секретаріяті, то певне не тому, що він має надію, що Установчі Збори законсервують польську велику земельну власність, а просто скористав з нагоди, щоби таки остати в Секретаріяті.

Зрештою мовляв Поляки думають, що українське селянство, яке на Установчих Зборах буде мати подавляючу більшість, справді буде мати такий респект перед польськими латифундіями, якого бажали би собі Поляки?!

Поляки як союзники.

„Польща повинна занятн місце Россії"

Берлін, 20. грудня 1917.

Московське „Русское Слово" містить відомість з Льондону, що п. Дмовський веде тепер в Льондоні акцію, яка має за ціль переконати західні держави антанту, що вони повинні з Польського Королівства, Литви й Волини утворити „велику Польщу", яка заступила би для антанту місце Росії, котра як велика держава перестала істнувати.

Доки Росія буда велика й сильна, п. Дмовський лестив ся російському правительству; те-

пер старає ся в Льондоні задати їй удар в плечі.

Для тих, що будують свої політичні пляни на союзі з Поляками, поучаюча історія.

Фреблівське заведене для українських дітий.

В числі „Діла" з 6. грудня с. р. помістила була п. Софія Олеськівна статейку про проектоване заснованє нового типу школи, приноровленого до потреб нашої суспільности в нинішній хвилі. Навязуючи до сего почину шановної ініціяторки, годить ся повідомити ширший загал про істнуванє у Львові української фреблівки при вул. Цитаделі ч. 9, яку веде саме п. Олеськіва. Під її совісною і вмілою руков шкілка розвиває ся так гарно, як лише придумати можна, тим наче, що розвиткови школи сподобляють корисні зовнішні услівя. Шкілка поставлена доразу на певним грунті тим чином, що користуєть ся урядженем і обильними середниками науки давної реномованої фреблівки в убікаціях добре огрітих, освітлених і вентильованих, в вигідною гардеробою. До шкілки попала ся сама гарна, чемна дітвора, по половині хлопці і дівчата.

Програма двогодинного занять (від 3—5 годики по полудни) різноманітна, яка водить ся звичайно в добре управлених фреблівках: діти вирізують, ліплять, плетуть, рисують, співають (співанок учить окрема учителька), слухають казок і розказів на тлі середників поглядової науки, займають ся ритмічною вправою і товариськими іграми і забавами. Одна програма, хочби найповнійша, сама собою річ мертва. Кожда школа, від азбуки аж до найвисшої науки, сповняє свою ціль лиш тоді, коли нею орудують мистці, що вміють зробити школу інтересною. Для дітячої шкілки особа учителя є всім; фреблівка полишена сили інерції, без вміня удержанє дітвори в веселім настрою, в цікавости і заінтересованю, не варта нічого. Знаю се з власного досвіду, бо свого часу посилав я до фреблівки дітий, які її по кількох днях покинули втомлені, знуджені, звялені. Нинаки мої внуки, яких воджу до фреблівки, плачуть на саму гадку про можливість не піти до школи, така вона їм люба і дорога.

Одно мене вражає непрємно, а то, що така успішна і вмілa праця шановної керманички є жертвою, зложеною тутешній українській суспільности без ніякої за щирий труд відплати. Дітий ходить до шкілки 15, а що місячна плата за науку виносить 10 корон, то ледво покривають ся кошта адміністрації, а для учительки не лишаєть ся нїщо. Велике число дітий в фреблівці не ядо ся, бо дїточа шкілка потрібує старанного індивідуалїзованя, однак кілька а хоч би з десяток нових вписів не завадилоб і вони певне найдуть ся, як тільки дійде до шырших кругів відомість про істнуванє такої знаменитої школи.

Колиж найдеть ся повний гуртик, то висказую в імени родичів надію, що п. Олеськівна поведе згодом свою любу дітвору на висший ступень науки, отвираючи перший річник української приватної дїточої школи. Таке наше бажанє.

Д-р Овелян Калитовський.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжечки щадничої 4.000.

НОВИНКИ

Львів, 20. грудня 1917.

— **„Вістник Союза Визволеня України".** Останнє число сього журнала приносить отсю сполучну вістку: В 1918 році „Вістник Союза визволеня Україна" буде виходити як тепер, що тижня в зменшенім трохи форматї, в розмірі 16 стор. друку, з ілюстраціями, п. н.: „Вістник політики, літератури й життя".

— **Посол Л. Яворський про любов цісаря.** В своїй передвчорашній промові в палаті послів посол Л. Яворський іменем кола польського сказав між ин.: „Ми також зуміли розбудити любов особи цісаря". До сеї заяви завважує „Arbeiter Zeitung": „З сього речення, яке мабуть не припадково є язиково закручене, не можна зрозуміти, чи польський бесідник чванить ся, що Поляки зуміли розбудити для себе любов монарха, чи в собі любов (народу) до нього"...

— **Полонені Українці в Росії. Український Центральний галицько буковинський Комітет допомоги жертвам війни при У. Ц. Раді у м. Київі** (ранїйш Комітет допомоги Українцям-вмсенцям при У. Ц. Раді) оголосив у часописях відозву, в котрій подає до відома всім бранцям-Українцям, що полекші, якими користують ся полонені Чехи, Словаки й Поляки, поширено розпорядком міністерства війни з дня 18. жовтня н. ст. за ч. 18.370, на бранців Українців. На основі сеї ухвали Український Центральний галицько-буковинський Комітет допомоги жертвам війни при У. Ц. Раді має право йти з матеріяльною і моральною допомогою усім бранцям-Українцям і тому Комітет звернув ся до всіх бранців-Українців з проханем надіслати йому негайно про себе як найдокладнійші відомости по таким пунктам: 1) прізвище та імя, 2) цивільне звание, військовий полк, 3) вік, 4) коли попав у полон і де, 5) де живе зараз, 6) яку й від кого вібрав допомогу в час полону, 7) бажаня, 8) замітки.

— **Ц. к. Евіденція грунтового податку у Львові** подає до відома, що в днях 2., 3. і 4. сїчня 1918 у льокалї Евідемшйного Уряду у Львові буде приймати заголошеня що до доконаних перемін у посіданю грунтів і в цїли инших евіденційних чинностий урядових. Інтересовані мають у повисшім реченни заголосити ся і предложити дотичні документи що до змін які доконали ся у посіданю грунтів.

— **Засїданє Організації Українів міста Львова** відбудеть ся нині в пятницю о 6 год. вечером.

— **„Ukrainische Korrespondenz"** — одинокий український тижневник в нїмецькій мові. Кождий свідомий український громадянин повинен передплачувати сю часопись, бо якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чужинців як слїд інформувати про наші політичні змаганя. Видавцем є голова Народного Комітету д-р Кость Левицький, відвічальний редактор посол Володимир Сінгалевич. Умови передплати такі: річно 12 кор., пївріч но 6 кор. 50 сот. Гроші просимо слати: Wien XV., Costagasse 7/10. Просимо поспішити ся з замовленями, щоби видавництво могло устягнути наклад, що при теперішній дорожні є дуже важне.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШИ

Д-р Іван Макар, канд. адв. і абсольвент торговельної академії погиб на італійськім фронті яко п. і к. поручник одного полку піхоти підчас XII. офензиви.

Покійний походив з селянської родини з села Бушковичі пов. Перемишль і був братанком о. Стефана Макара редактора американської „Свободи".

В Покійнім тратить суспільність дуже цінну одиницю. Від наймолодших літ належав він цїлим своїм серцем і естом до українського народу. Вже як ученик перемиської української гімназії був душею тайного, освітного кружка, а як добув підставове знанє і виробив собі ідейний світогляд кинув ся вже на університеті у Львові і Відни у вир нашого публичного житя. Тихий, але рішучий, глубоко свідомий своїх національних обовязків, бистрий в орієнтації найшов ся у всіх важнійших хвилях нашого академічного житя завдяки тим прикметам між провідниками молодіжи. В р. 1905—1906 був головою акад. тов. „Січ" у Відни, а підчас відомих демонстрацій на львівськім університеті в р. 1907 бачимо його поміж нашою ідейною молодіжю у Львові. В той час ніколи не відказував ся покійний щиро демократичної праці і в громадянських кругах. Бачимо його часто між робітництвом на „Поступі" у Відни, тов. робітників: „Воля" у Львові і Перемишлї, де у приступних викладах ділив ся знанєм з українським робітником. В часї агітації за реформою виборчою виступав Покійний як один з найдіяльнійших агітаторів за тим правом поміж селянством в Перемищині. В часї вибуху війни, як всї наші ідейні люди, так і Покійний уважав галицьку Україну за Піємонт нашого цїлого народа, вірив в те, що побіда центральних держав буде побідою України і взяв ся горяче до організованя УСС. Прожив з нами найтяжші хвилї, був свідком, як тисячі нашої молодіжи відправлено з січових рядів, як ті, що остались, без обуви і оружя рвали ся до бою за визволенє рідної країни від наїзду царських вийск..

В тім часї, осенію 1914 р. вислано Покійного службово з Коша УСС. до Перемишля, де окружили його московські війска. Перебув облогу Перемишля, його упадок та відбите. Вірний свому переконаню, що судьбу України зберегти буде можна лиш при Австрії, він наражаючи своє житє (Москалї прикалили під загрозою смерти заголосити ся всїм, що були обовязані до військової служби!) скрив ся в часї відвороту Москалїв, не дався взяти в полон, але вернув до Австрії, вступив до п. і к. армії, де по двократнім відзначеню за хоробрість положив свою голову в часї XII. офензиви над Сочею...

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з дописком: На Народний Фонд.

Як се розуміти?

Нам пишуть: Закон з дня 17. серпня 1917 року Б. д. з. ч. 376 з обовязуючою силою від дня 14. вересня 1917 року про підмогу для родин, яких кормильців придержують у ворожій заграници, як також для родин корабельних залог, торговельної маринарки, яким ніяк не було можливо повернути з центральних країн, постановляє в §. 1.: „уповажнуєть ся ц. к. правительство виплачувати з державних засобів підмогу незасібним членам родин тих горожан австрійської держави, яких з приводу военних подій на силу задержали у ворожій заграници або туди заволікли, або корабельної служби торговельної маринарки і т. д. у висоті кождочасного причинка на удержанє членів родин тих, що їх призвано до чинної служби при оружній силї."

В конкретних случаях до числа 117127/6 k z з дня 7. падолиста 1917 року і многих инших відмовляє політом Комісія причинкова для львівського повіту згаданої підмоги мешкаючим в Миклашеві родинам, яких живителів, як се інтересовані сторони виказали, російські власти насильно вивезли в глубину Росії, тому, що живителї тих родин находили ся в військовім віці і були обовязані до військової служби в австрійській армії, а в мотивах відмови цитує згадана комісія обіжник краєвої Комісії причинкової в Бялій (тепер у Львові) з дня 1. жовтня 1917 року ч. 6453, який постановляє, „що згадана підмога належить ся лиш родинам тих, котрі в наслїдок военних подій утратили можність повороту до краю, а не родинам тих, котрих яко цивільних бранців вивезено до Росії."

Як се розуміти? Згаданий обіжник краєвої Комісії причинкової вносить впрост постанови закона, який постановляє виразно, що згадана підмога належить ся також родинам тих, яких живителів з приводу военних подій на силу заволікли до ворожої заграници, а не лиш родинам тих, яких живителів з приводу военних подій на силу задержали у ворожій заграници. Чиж така інтерпретація закона не є явним нарушенєм його в користь сторін, яким і так призвано згадану підмогу не від дня, в якім живителя родини задержано у ворожій заграници ягадне там його заволічено, а лиш від дня 14. вересня 1917 року.

Ждемо в тій справі вияснень.

Ю т.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 19. грудня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На схід від Бренти війска ц. і к. 4 ої дивізії піхоти ц. і к. 7. полку піхоти взяли наступом мимо непогоди ворожі становища коло Остде Лепре і гору Ассольоне і при відпиранню ворожих протинаступів на Монте-Ассольоне розширили ще успіхи. Взято в полон 48 офіцирів і над 2000 мужви. На схід від Монте Соларельо відбили знов нїмецькі війска ворожі наступи.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 19. грудня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Рупрехта:

В деяких відтинках фронту у Фляндрії на південнім березі Скарпи, під Moeuvres і Grandcourt була пополудни значна гарматна діяльність.

Груа нїмецького наступника престола:

З виправи на північний схід від Craonne привів наступний віддїл певне число французьких бранців.

Наші летуни обкинули бомбами Льондон, Ramsgate та Margate і відмесли гарні успіхи.

Македонський фронт:

По обох боках Вардару значна огнева діяльність.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 21. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Патапія пр — римо-кат.: Томи ап.

Завтра: греко-катол.: Зач. Пр. Д. М.— римо-кат.: Зенона.

На українську школу ім. кн. Льва у Львові на Личакові, вул. Клушинська ч. 5 вложили датки в коронах на книжочку Тов. взаїм. кредиту „Дністер" ч. 9980 слідуючі Вп Добродії: Панько Терлецький, Тустановичі 500, о. Витвицький 10, Дмитро Кузима 30, Мотьо Турштайн 10, Дмитро Стефанюк 70 і 56—разом 126, о. Іван Дашкевич 10, Михайло Ільків 100—всі в Тустановичах; уряд парох. Сороки 5, о. Евг. Федорович Журавно 5, о. Василь Мацюрак Східниця 5, о. Е. Качмарський Славсько 10, о. І. Фенчинський (збірка) 10, о. Лев Горасевич Угерсько 5, Петро Фостяк Судова Вишня 2, Тит Ковалець Турка 20, Антін Жалавий Боринь 5, о. Іван Киприян Немирів 10, Омелян Пиріг Турка 3·40, о. Юл. Левицький Пістелів 10, Монастир Впр. оо. Василіян Лаврів 20 о. Констант. Целевич Равточки 2, о. Андр. Телеш Ожомля 5 о. Андр. Бенцін Старий Самбір 5, о. Стеф. Донарович Бориничі 10, о. Йос. Каранович Яксманичі 10, Семен Тисовський Сянки 1, Мих. Зубрей Горожанка вел. 4, о. Никол. Сікора Добра шлякотська 10, Осип Яворський Пантна 2, уряд парох. Прашківці 15, о. Філярет Ортинський Топільниця 4, о. Омелян Менцінський Монастир 10, о. І. Тарасович Гійче 5, о. Атан. Котис Телешниця 5, уряд парох. Гординя 5 о. Никол. Бобрівський Ваньовичі 20, о Ів. Титар Ганьова 40, о. Ів. Матвіяс Яструбичі 10 о. Дмитро Бордун Вікоти 10, и. Евг. Хоминський Воробики кар. 25, о. Волод. Коваль Себечів 25 управи Кружка ім. кн. Льва у Львові на Личакові, котрий завідує сею школою складає отсим найщирійшу подяку щедрим жертводавцям і просить уприємно нашу суспільність о дальшу підмогу. Виказ зложених датків слідує дальше.

НАДІСЛАНЕ

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Краєцьких ч. 6. 55—?

Д-р ДАНИЛО СТАХУРА

— — — адвокат краєвий в Самборі — — —

повернув з московського полону і провадить свою канцелярію адвокатську в дотеперішнім льокалі. 510 3—3

ОГОЛОШЕНЯ.

IX.

льотерія клясова. Продаємо льоси до девятої клясової льотерії доки вистане запас. Ціни льос 40 К, вісімка 5 К на кожду клясу. Поручаємо нашу фірму до різних банкових трансакцій. Льоси продаємо також на місячні сплати. — Дім банковий **Шіц і Хавс** Львів ріг вул. Коперника (площа Марійська). VIII 82

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА" на 1918 рік.

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)
(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 10. вже оплатне).
В красній оправі як нотес К 1·20.
Замовлення приймає і висилає по одержанню готівки
А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371Б 17—25

Приймають ся передплата на

„Вістник Союза Визволення України".

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, з ілюстраціями рік видання IV.

Річна передплата виносить 15 кор. (15 марок, 6 рублів, 3 доляри), півріча 8 кор. (8 марок, 3 рублі), квартальна 4 кор. 50 сот. (4 мар. 50 фен., 1 руб. 75 коп.).

Ціна поєдиноких чисел 40 сот. (40 фен., 15 коп.).

Вістник Союза Визволення України в часописьобезпартійною і стоїть на становищи самостійницьким, всеукраїнським.

Крім статей на теми біжучого політичного життя, богатої хроніки з життя Росії, російської України і зайнятих областий російської України, Вістник богато місця уділяє творам красного письменства, справам Українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та реферують ся книжкові видання про українську справу а також достійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописа: **Wien VIII. Josefstädterstr. 79. Tür 6.**
Конто почтової щадниці 107090. 17—

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 8a
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

39—?

КОНКУРС.

Головна управа „Народної Торговлі" у Львові прийме до своїх бюр: двох кореспондентів, між тим одного з німецькою мовою, двох ревізорів спілок, дві д'єтарки вправні в писаню на машині і в добрим почерком письма і кількох магазинерів Першенство до принятя мають ті, що укінчили науку в ц. к. Академії торговельній або бодай торговельну школу і ті, що викажуть ся довшою боровою службою, а до занятя в магазинах інваліди фізично до магазинових робіт придатні.

Подання з долученим відписів свідоцтв дотеперішного занятя приймає Дирекція до кінця грудня 1917. XXI 1—?

Всім нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарсько-правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли з друку і є в продажи у нас такі взори подань:

1. О відбудову знищених будинків згідно з субвенцією.
2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
3. О поворот коштів відбудови знищених війною будинків.
4. О субвенцію на хатню обстановку.
5. О субвенцію на живий і мертвий інвентар.

Просимо замовляти лиш в канцелярії нашого Товариства. Найліпше, коли ті другі будуть замовляти: інституції, громадські, парохіяльні та инші уряди, так, щоби замовлена була збірно та більша.

Кождий друк коштує 6 с., инші друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка кождих 10 друків коштує 6 с.

Краєве Товариство Господарське „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" у Львові, ул. Зіморовича ч. 20.

VI 1—5

Небувала нагода! ФУТРА закуплені на ліцитації в банку „Льомбард" мужеські і женські ріжного роду, як та кож подорожні в до набуття на складі

А. КНОПФА

вул. Кінського ч. 1. біля Уніон банку).
Оглядати можна тільки полуднем. 513 1—6

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.
МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ
Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.
390 19—?

Сфінкс без тайни.

Збірка каток з дитячої жови.
Один з найліпших творів Оскара Уайльда, І. книжка вид. „Нова Культура", висилав сейчас оплатно за К 2·50 в горі:
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

384 Б 9—15

Вже друкуєть ся та незабаром появить ся

„Червона Калина"

ЗБІРНИК

Українського Січового Війска

випуси І.

Понад 100 ілюстрацій (малюнки, рисунки, карікатури, плякати й світлини).

Колірова вінєта арт. О. Курилася. Під редакцією: М. Угрина Безгрішного. В збірнику беруть участь тільки У. С. С. Додаток до збірника — календар на 1918 р.

Ціна 4 кор. в красній оправі та з автографами редакції 10 кор.

Перекидні листки „Червоної Калини" (карікатури й колірові малюнки УСС). Серія І 28 К (80 карток) і 90 сот. (3 картки).

При збірних замовленях за готівкою 25% рабату й почтова оплата.

„Ч. К." містить анонси на таких умовах: ціла сторона (8"): 200 К, — ½ стор. 105 К, — ¼ стор. 60 К, — ⅛ стор. 35 К.

Замовлять в редактора — Кіш У. С. С. Etappenpost 445. 471 3—3

ВЖЕ ВИЙШОВ

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КАЛЕНДАР НА 1918 РІК „ПРОСВІТИ"

Обіймає поверх 22 аркушів друку. Ілюстрацій 150.
На окладинці вверха і в середині народний орнамент в 5 красках. Крім календарної части містить в собі **обширний літературно-науковий збірник під заг.**

„РОКОВА ХВИЛЯ"

який впорядкував ВАСИЛЬ ЛУКИЧ.

В сім збірнику взяли участь Вп.: Барвінський **Овкс.**, Д-р Вінковський Теодор, Голубець, Д-р Гординський Яр., Докиш Никола, Демчишин Т., Д-р Кримянкевич Ів., **Левицький Юрій**, о. Лежогубський Т., Лепкий Богдан, **Лукіянович Денис**, Радзикевич Вол., Д-р Студинський Кир., **Теминцький Вол.**, Чарнецький Ст., Чекановський Андрій, **Д-р Федак Стефан і Шкрумеляк Юра.**

Ціна примірника **5 кор.**, а з почтовою пересилкою **5 кор. 65 сот.** Висилає тільки за попереднім надісланем грошей **Канцелярія Товариства „Просвіта" у Львові (Ринок 10).**

З огляду на те, що ще перед виходом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже замовлена, остають до продажі тільки ⅓ части накладу.

— Хто хоче мати сей календар, **радимо спішити ся.** —

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261.
Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблі, одежу і білизну, збіже в снопах і в верні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробут цілого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРУВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ **„ДНІСТЕР".**

Нема жадного нашого українського Товариства асекураційного від огню, тільки один **„ДНІСТЕР".**

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпечен селянських будинків.

„Дністер" вивертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять в місяцю 1916 року 8 613 829 корон.

В „Дністрі" можна обезпечити від крадежи з ломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премій. I. A 24—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20.** — Адреса для телеграм **„Дністер"** — Львів — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 поред пол.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слідуючого дня по дни вложення аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслів. Справи позичок полагоджує ся можливо скоро.

Посередничить у виндикацію позичок в Гал. Воєннім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обевпеку. III. 95—?

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 301. (9.553) Львів, субота 22. грудня (9 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або її місце 60 с, з надісланих 1 К, в оповістках 1·50, з редакційної части перед або по вістях 2 К. Некрологія 2 К. Своєтовстки друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 21. грудня 1917.

Берлінський „Lokalanzeiger", який має марку півофіціоза, дуже „здогадливий". Сю його „здогадливість" розреклямовує нині по цілій Австрії ц. к. Кореспонденційне Буро отсею депешою: „В справі заострення конфлікту між петроградським правительством і Українською Радою пише „Lokalanzeiger": Близька є думка, що поза поведенем українського правительства криєть ся робота антанту".

Подумайте! Минув уже місяць, як Українська Центральна Рада проголосила українську республику, як ту республику признали Франція й Англія й аккредитували в Київі своїх заступників, як та республика що раз успішнійше загороджує дорогу на свою територію тому безладю, яке йде з Петрограду, як вона стає центром не тільки української державної думки, але взагалі центром нового угруповання бувшої російської імперії, як вачинає заступати її місце для заходу. А „Lokalanzeiger", вислів берлінської дипльоматичної мудрости, аж тепер „здогадуєть ся", що між Україною й антантом є якісь звязки.

І не місяць, а що найменше — коли числити тільки від актів 4. падолиста 1916 — цілий рік минув, як осередні держави за свою приняли польську програму в українській справі, програму, яка звучить, що на українських землях доти сягати має польська державність, доки сягне побідна оружя осередних держав. Українці з обох боків кордону за той час голосно на цілий світ заявляли, що приймати ту польську програму в українській справі означає для осередних держав: робити собі ворога в українського народу,—з того народу, який довгі роки перед війною і з вибухом війни числив на осередні держави як на своїх освободителів з царської тюрми народів. Далековиднійші німецькі публіцисти (між німецькими політиками сього типу не було!) ломили руки над короткозорістю німецької політики і кликали, що найвисший час знайти дорогу до повстаючої української держави й не дати випередити себе антантови...

А берлінський півфіціов аж тепер „здогадуєть ся", що правительство української республики прихиляєть ся до антанту, а ц. к. Кореспонденційне Бюро розреклямовує ту „здогадливість" берлінського союзника по Австрії!

А при тім тон, в який вилила ся та „здогадливість": „криєть ся робота антанту",—тон, який має за ціль кинути підозріне, що українське правительство є орудєм в чужих руках. Зовсім пригадуєть ся тон тих антантських дневників, які відмовляють політиці австро-угорської монархії всякої самостійности і пишуть, що за всім, що робить Відень, „криєть ся робота Берліна". Чи між українським правительством і заходом не може бути порозуміня, опертого на обопільних інтересах?

Побіч „здогадливости" берлінського офіціова треба занотувати голос віденської „Wiener Allgemeine Zeitung" про вплив подій на Україні на справу мира. Сей дневник, який має звязки з віденською дипльоматією, вказує на непрояснене положенє в Росії, остерігав перед занадто великим оптимізмом що до мира й пише: „Мусимо все мати перед очима, що стоїмо тільки на початку дуже важкого підприняття, залежного від ріжних подій, яких не можна передвидіти. Коли-б між Росією й Україною прийшло до оружного конфлікту, то далекосяглости такої події в її впливі на мирові переговори навіть не можна оцінити. Вже тепер можна ствердити, що внутрішне положенє Росії є таке, що треба бути приготовленим на найбільші несподіванки".

Україна проти большевицького правительства.

Львів, 21. грудня 1917.

Відомостий про те, як відповіла Українська Центральна Рада на ультимат петроградських большевиків, доси не маємо, хоча сподівати ся їх можемо кождої хвилі. Деякі стокгольмські кореспонденти висказали ще передучора здогад, що Рада відкине ультимат і що війна українсько-московська неминуча. Потвердженя сього здогаду доси не маємо.

Відомости, які нині подаємо, відносять ся головно до часу безпосередно перед ультиматом; вони реєструють події, які вели до острого конфлікту між „буржуазійним" і „націоналістичним" Київом з одного боку і Петроградом з другого боку. Серед вістий сих звертають на себе увагу донесена про успішні змагання української республики забезпечити собі пристани Чорного моря, передовсім Одессу, тай про затіснюване взаємин між місіями антанти і українським правительством. До категорії останніх вісток треба вчислити й едину справді свіжу вістку, яка до нас дійшла: виданий вчора комунікат петроградської агенції про протест Троцького проти зносин військових місій антанту з українським правительством.

Боротьба за Чорне Море. — Українське правительство бере верх. — Українці в обороні конституанти. — Урядове витане військових місій антанти в Київі.

СТОКГОЛЬМ, 16. XII. (Прив.) „Русское Слово" доносить, що Одесса проголосила ся вільним містом. Українська Центральна Рада признала вже Одессу вільним містом під умовою, що вона проголосить свою приналежність до української республики. Для оборони перед заворушенями організують Жиди в Одессі свої сторожі з жидівських жовнірів і добровольців. Будинки одеської торговельної школи і двох гімназій віддано до розпорядимости французької місії при румунській армії. Англійська, французька, італійська і румунська мілітарні місії, які виїхали з російської головної кватири, зустріли ся на двірци в Київі з святочним привитанем делегації Генерального Секретаріяту, зложеної з жовнірів і моряків.

БАЗЕЛЬ, 15. грудня (прив.). Агенція Аваса доносить з Петрограду: Українські війска заявили, що вони оружною силою постоять за конституантою, якщо большевики її розвязали би. Українці бажають в такім случаю перенести конституанту до Київа. Центральні комітети желізничої і почтової служби попирають ті змагання.

Доносять з Одесси, що там поширюють ся бажанє прилучити те місто до України. Всі проклямації, видавані в Одесі, підписані військовим комендантом, якого іменувала Центральна Рада. Політика Ради ворожа большевикам. Комендант Одесси заявив, що він заключить мир тільки в порозуміню з союзниками та що він осуджує переговори про перемир'є. Іновірно за ним стануть і козаки і таким чином проти большевиків повстав би сильний союз.

Протест Троцького проти французько-українських взаємин.

ПЕТРОГРАД 20. XII. (Пет. аг.) В розмові з французьким амбасадором Нуляном звернув Троцький увагу амбасадора на неприємне становище французьких офіцирів на Україні. Він вважає неможливе, щоби французькі офіцири удержували зносини з Українською Ц. Радою, яка обеворужує війска совіту, підпирає явно протиреволюційну акцію Каледіна і дезорганізує фронт, бо без попереднього порозуміня з головною кватирою стягає українські війска, призначені до охорони російсько-румунського фронту.

Амбасадор вимітив, що всі французькі офіцири, приділені до місії, мали одержати формальне поручене здержати ся у всіх випадках від всякого вмішуваня у внутрішні політичні боротьби. В разі оружного конфлікту між Радою і військами совіту обмежить ся роль офіцирів військової місії до сего, що вони просто здержать ся від боротьби.

Також порушено питанє про виміну дипльоматичних курєрів між Росією і Францією і доведено до вдоволяючого полагодженя.

На питанє амбасадора схарактеризував Троцький виразно мирові услівя при переговорах в Берестю литовськім. Вони доказують непохитну волю російського революційного правительства заключити мир не на основі здачі, а мир без анексій і відшкодовань, який всім поневоленим народам дасть право свобідного розвитку.

Мирові переговори.

БЕРЛІН (ТКБ.) Як довідуєть ся „Berliner Tagebl.", разом з державним секретарем д-ром Кільманом відїздить до Берестя литовського легаційний секретар Геш.

АМСТЕРДАМ (ТКБ.) Один в тутешних дневників доносить під датою 18. с. м.: Вчера відїхала російська делегація до Берестя литовського. Складаєть ся вона з націоналістичного професора Покровського, дипльомата Добровольського, адмірала Іванова і фінансіста Оболенського.

Памятайте! 462 в 22—2 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці **з VII. воєнною позичкою в Карпатії** Львів, Руська 18. І. пов.

За прилученє Волини до Польщі.

Львів, 21. грудня 1917.

„Gazeta Wieczorna" доносить з Відня 19. с. м.: „Депутація польського населеня Волини прибула вчера до Відня, після чого відбула конференцію з провідниками польського кола. Депутація була нині на послуханю у гр. Черніна, якому представила змаганє полського населеня Волини получити ся з Польщею. Як нас інформують, гр. Чернін відповів у тім напрямі, що політика Австро-Угорщини змагає до утвореня сильної Польщі і радо бачить усі змаганя, які підпирають ту політику".

Таку саму „депутацію польського населеня" можна би вислати не тільки з Волини, але і з Петрограду, Москви, Берліна, Парижа, Льондону, а навіть з Ню-Йорку й Чікаґа. Скрізь там є польські кольонії, які можуть здобути ся на вислане такої депутації. При тім з Берліна до Познаня і з „польської" Волинь до Петрограду не так близько, що справді чи можна би подумати про розширенє границь Польщі в тих напрямах. А в Москві навіть засідали жидівські корєспонденти Польщи як жінки московських пройдисвідів, що вдавали царів.

В справі заборони українського письма.

(Ткб). *Відень, 20. грудня 1917.*

На інтерпеляцію пп. Евгена Левицького і Цегельського в справі заборони в ц. і к. полку полевих гармат ч. 30 переписувати ся в українській мові відповів міністер краєвої оборони, навівши приписи в справі кореспонденції в армії з адресами писаними кирилицею. Нема в тім абсолютно заборони уживаня української мови тільки певні зрозумілі обмеженя з огляду на цензуру. В червни с. р. не у всіх батеріях сего полку були офіцири або прапорщики, якіб володіли українською мовою, тому на разі заборонено уживати в переписці жовнірів кирилиці, однак поручено заразом помагати жовнірам в переписці латинською азбукою. Вже по кількох тижнях вдало ся придїлити до кождої батерії по одному офіцирови, який володіє українською мовою, і тоді знесено сю часову заборону. Отже нема бесіди про якісь переслідуваня.

Американська поміч.

ПАРИЖ (Авас ТКБ). При президії міністерства утворить ся прибічну раду, яка матиме ціль уложити і перевести плянове співділанє з американськими військами. Юлїян Камбон, бувший амбасадор в Берлїні, матиме задачу уложити плян спільної акції і наглядати над переведенєм сего пляну.

„Господарські домагання Українців".

Під таким наголовком доносить „Nowa Reforma" під датою 20. грудня:

„Вчера вечером відбула ся в президії міністрів конференція правительства з президією польського кола в справі авторизованя „Сільського Господаря". Українці жаждали від правительства зрівнаня що до привілеїв і становища „Сільського Господаря" з „ц. к. Товариством рільничим в Кракові" і „ц. к. Товариством господарським у Львові". Правительство заявило Українцям, що перед порішенєм сеї справи мусить порозуміти ся з польським колом".

На передодні російсько-українського конфлїкту.

Власна допись „Діла". — Передрук дозволений тільки за поданєм жерела.

Орґан Винниченка про большевиків і про мир. — „Глибоко розходимось в розумінню задач моменту". — „Непотрібна перемога большевиків". — „Там на півночи". — Проти сепаративного мира. — Проти „паденя до ніг нїмецькій буржуазії". — Міжнародна позиція української республики.

(І. К-в). *Над кордоном 16. грудня 1917.*

Характеристичним для настроїв, які витворюють між українськими соціяльними демократами і петроградськими большевицькими соціяльними демократами, треба вважати голос київської „Робітничої Газети" про мирову політику большевиків. Дня 6. с. м. писав згаданий орган Винниченка у вступній статї „До миру!" між ин. отсе:

„Справедливим треба бути: Віддаємо належну честь зусилям соц.-дем. партії большевиків в справі мира. Лиш після захопленя нами власти в Петрограді справа мира була зрушена з мертвої точки. І се з тим більшою робимо приємністю, що процес їх зусиль йшов паралельно такому і навіть більшому процесу зусиль нашої партії і взагалї української революційної демократії в тім-же напрямі негайного покінченя війни.

„Але ся паралельність процесів відбувала ся ріжними методами боротьби, що найрізше позначаєть ся і в самім приступі до переведеня мира, вжитому з боку Совіту народних комісарів і ухваленому Центральною Радою.

„Йшли наші партії в однім напрямі що до покінченя війни, але в инших по війні близших цїлях, тому так ріжно визначив ся вплив двох пролєтарських партій глибоко розходимося в розумінню як характеру революції, так і задач моменту, і не раз наші шляхи зустрінуть ся і перетнуть ся в досягненю соціялїзму, тим щирійше висловлюємо подяку за фактичне зсунене справи мира з місця, в чім укр. рев. демократії, поки набрала вона могутньої сили, перешкаджав Тимчасовий Уряд.

„Але тим острійше ставимо ся до тих частий револ. демократії, що йшли під проводом Тимчасового Правительства Керенського, давши силу і власть і, затягши справу мира в тенета імперіялїзму, привели до непотрібної перемоги большевиків, до горожанської війни.

„Хоч як би то було, але фактично справа мира в стані переведеня.

„Змагала ся зробити те укр. револ. демократія організовано, через збудовану силами револ. демократії всіх народів Росії центральну владу федеративного характеру, але не судило ся тому стати ся: фактична реальна сила партії большевиків, а через них і Ради Нар. Комісарів там на півночи, і инші змаганя їх і основні цїли стали на перешкоді тому, щоб зараз створити Рос. федерацію і її уряд, який би корисно перевів задачу мира для всеї Росії. Тій невдачі спричинила ся і реакційна апертість південно-східних республик (Кубанської, Донської).

„Справа творення федерації розбила ся. Між тим справа мира настала, твердо і рішучо до того наближаємо ся. Переведене справи тої силами непризнаної Ради Нар. Комісарів могло би привести, як на те є вже деякі натяки до сепаратного мира в найгірших умовах.

„Все те прискорювало заняте Українською Народною Республикою тої позиції, яку заняли вони своєю резолюцією про мир. Необхідно об'єднати фронти, щоб дружною силою стати до справи мира.

„Необхідно заявити про мир в імени українського народу, доси в тій справі перемиря й миру через централістичні змаганя Совіту Нар. Комісарів не представленого. Необхідно нарешті підвести під справу перемиря й миру твердїйший і міцнїйший грунт уряду Укр. Нар. Республики — Центральної Ради і Ген. Секретаріяту.

Основною метою Української Народної Республики є мир загальний а не сепаратний; тоді тільки свобідно республика комбінувала би свою самостійну економічну політику як в межах федерації, так і вона нею, входячи свобідно в найвигідніїші економічні взаємини так, щоб не стати данницею тої чи иншої держави.

„Не треба ховати того, що виступає Українська Народна Республика тепер не тільки як держава в федерації Росії, але як держава навні.

„Маємо використати сю міжнародню позицію Української Народної Республики 1) для її скріпленя, 2) для переведеня найкористнїйшого мира, 3) на створене вільної Російської федерації.

„І серед руїни і анархії об'єктивно через Укр. Нар. Республики вже визначаєть ся твердий курс дїйсного народоправства Російської федерації.

„І в сій конкретній роботі переведеня мира Республика Україна, координуючи свої сили з всїма реальними силами Росії, має обєднувати на творене федерації всї революційні демократичні сили".

„Дїло" в 1918 році.

З нинїшним числом висилаємо чека почт. щадниці для присилки передплати на „Дїло" в 1918 році, яка буде виносити:

для Львова:		*поза Львовом:*
4 К.	*місячно*	*5 К.*
12 К.	*¼-річно*	*15 К.*
22 К.	*½-річно*	*28 К.*
44 К.	*річно*	*56 К.*

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с.

Хто прислав уже передплату на 1918 р. по дотеперішній тарифі, нехай залученим чеком пришле доплату і дальшу передплату.

НОВИНКИ

Львів, 21. грудня 1917.

— „Polen". Военною пресовою кватирою австро-угорської армії видає ся „Auszug aus der Tagespresse", призначений для висших управ фронтових формацій та инших військових команд. В тім журналї, який видають ся що дня, подають ся найважнїйші військові і політичні вісти сучасного дня. Отже під наголовками „Австрія", „Угорщина", „Росія" і т. д. знаходять ся тут інформації про найважнїйші події. Під наголовком „Polen" знаходимо в числї згаданого журнала з 14. грудня с. р. між иншим вісти про становище польського кабінету у Варшаві, про іменованє комендантом польського легіону Зелїнського генералом і — дальше — в тій самій рубриці і під тим самим наголовком „Polen" донесенє про маніфест Української Центральної Ради, яким проголошено самостійну українську республику, донесенє про приказ українського міністра війни Петлюри до українських військ, про постанову Центральної Ради взяти участь в переговорах про перемиріе, про вирішенє мирових умов Центральною Радою і т. д. Польські сни і деклямації про польський борщ, польську осїнь, польське місто Ташкент і польських Японців — генерал Курокі чи адмірал Того, як відомо, був Поляком і носив імя 44 — нікому не дивні, як вицвіт психопатії деяких польських публїцистів чи письменників і тому їх приймаєть ся як річ зрозумілу. Та невже ж ядо ся редакції журнала, призначеного для комендантів армій, генералів і инших військових кругів так ображувати своїх читачів, щоб можна їм акти українського правительства подавати як вісти з Польщі? Чи управа армії не вважає відповідним, щоби покладено край такому „політичному" поведенню, підчиненої ій редакції?

— Після якого календаря святкувати Різдва? Читаємо в „Свободі": Як звісно, станиславівський епископ д-р Хомишин завів в станиславівській епархії новий т. зв. григорїянський) календар. Ся реформа не приняла ся і в часі інвазії від липня 1916 до серпня 1917 святковано всюди в цїлій станиславівській епархії греко католицькі свята після східного (т. зв. юлїянського) календаря. З поворотом австрійських властий повернув і епископ д-р Хомишин і числячи ся з обставинами не настоював і не настоює на загальне введенє календарської реформи, так що нині маємо в станиславівській епархії два календарі і нераз лучаєть ся, що два сусідні священники обходять ті самі свята ріжно, один після нового, другий після старого календаря. Епископ Хомишин в тайнім обіжнику до урядів деканальних оставив до волї громадам греко ка-

Крайна пора

наш внесок виповнити і вправ в вачетом грошевим переслати

— до —

394 38 -45

Ц. к. Австрійського військового фонду для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

толиків, який хочуть мати у себе календар. Очевидно, що наше селянське населене користає з сего і касує календарську реформу, привертаючи святковане свят після нашого східного календаря. Супроти того, що тепер приходять свята Рождества Христового, повинні всі наші громади станиславівської епархії святкувати ті свята як і слідуючі після нашого старого церковного календаря, бо се усунене замішане в церковній области і розлім між духовенством і вірними, які часто виникали з причини насильної календарської реформи. На запит отже наших людий з станиславівської епархії відповідаємо, що сегорічне Різдво маємо святкувати всюди після старого календаря.

— **Віднова діяльности філії „Просвіти" для міста Львова.** Нам пишуть: Найважнійшим звеном в організації Товариства „Просвіта" є його філії і віднова сего Товариства так довго не зможе наступити, поки не наступить оживлене філій. Задля сего просвітно організаційна Комісія при Головнім Виділі „Просвіти" поробила тепер чисельні заходи, щоби відновити діяльність філій Товариства, які же опісля обовязок оживленя по змозі читалень, а передовсім обовязок негайного зреєстрованя всіх шкід, нанесених Товариству в наслідок воєнного лихолїтя. З окрема присвятила просвітно організаційна Комісія свою увагу філії для міста Львова, тому що в столиці краю з огляду на її значіне та силу і нагальність ворожого напору не повинно наше просвітне жите ані на хвильку притихнути. На жаль не всі читальні у Львові та на передмістях відновили свою діяльність. Деякі і дотепер сплять ще сном блаженних, хотяй при добрій волї можна би при них згуртувати більшу скількість осіб та поширити між ними освідомляючу роботу. Спонукати до роботи ті читальні, які ще не зачали своєї діяльности та піддержати сі читальні, що вже вернули до попередної діяльности — отсе буде важне завдане воскресаючої філії „Просвіти" у Львові. Філія відбуде свої загальні збори в суботу дня 22. с. м. о год. 5·30 вечером в домі „Просвіти" в салї засідань Головного Виділу (Ринок ч. 10. II. поверх) Бажаним було би, щоби як найчисленнійші круги львівської громади так з інтелігенції як з міщанства і робітництва без ріжниці пола прибули на ті збори та своїм заінтересованем і співучастю в роботі причинили ся до успіху важного народного діла.

— **Звичайні загальні збори члена в „Кружка Землянів" у Відни** відбудуть ся зі звичайним порядком дневним дня 22. грудня 1917 о год. 7' вечером в ресторані Tischlera I. Schaufler Gasse Nr. 6, на котрі всіх членів запрошує Виділ.

— **Преосвящ. епископ др Коциловський** не буде уділяти авдієнцій від 23. грудня до 2. січня 1918.

— **Пояснене.** В новинках „Діла" ч. 292 з сего року появила ся нотатка, що між иншим і я пишу до властий (в даним случаю до Централї для господарської відбудови краю) в польській мові. З приводу сеї нотатки, о скільки вона дотичить моєї особи, прошу Хвальну Редакцію о поміщене отсього пояснення: Як Українець переписую ся все з усіми властями публичними в краю в моїх справах і особистих і в справах урядових як парох і декан виключно в українській мові. До Централї для господарської відбудови краю відносив ся я також в українській мові, а коли вона звернула мені подане задля хибного виповненя друксорту, один зі знакомих урядників староства виручив мене в виповненю друксорту, який в моїй неприсутности виповнив в польській мові і мене підписав; в мові сторони зайшов ту тільки недогляд, а не брак національної карности і пошанованя рідної української мови, котрою в житю все і всюди послугую ся. З належним поважанем о. Юстин Гаврисевич, парох і декан в Чагрові.

— **Українці вояки, не говорячи вже про офіцерів, повинні тямити, що одинокий український тижневник в німецькій мові є „Ukrainische Korrespondenz" і його масово передплачувати і ширити його між чужинцями. Якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чужинців як слід інформувати про наші політичні змаганя. Видавцем є голова Народного Комітету д-р Кость Левицький, відвічальний редактор посол Володимир Сінгалевич. Умови передплати такі: річно 12 кор., піврічно 6 кор. 50 сот. Гроші просимо слати: Wien XV., Costagasse 7/10. Просимо поспішити ся з замовленями, щоби видавництво могло усталити наклад, що при теперішній дорожні є дуже важне.**

— **Розпорядок ц. к. намісництва з дня 6. грудня 1917 про оборот худобою і безрогами.** В доповненю і частинній зміні розпорядку ц. к. намісництва з дня 25. марта 1917 (Дн. кр. з ч. 34), з 30. марта (Дн. кр. з. ч. 35) і з 8. цвітня 1917 ч. 3767|II. 1810 подаєть ся до відома, що від 1. січня 1918 торговельним органом ц. к. галицького Заведеня обороту худобою аж до відкликаня: 1) в повітах: Бяла, Бохня, Бжеско, Березів, Хшанів, Домброва, Горлиці, Грибів, Ярослав, Ясло, Кольбушова, Краків, Кросно, Лїманова, Ланьцут, Мелец, Мисленицї, Ніско, Новий Санч, Новий Торг, Освенцім, Пільзно, Підгірє, Переворск, Річницї, Рудки, Рашів, Самбір, Стрижів, Тарнобжег, Тарнів, Вадовицї, Величка і Живець, — воєнна централя Спілок з обм. пор. Відділ: Гал. Спілка для збуту худоби у Львові тепер в Кракові, вул. Сенковська 1. 2) а в повітах: Цішанів, Добромиль, Дрогобич, Яворів, Ліско, Мостиска, Перемишль, Сянік, Сколе, Старий Самбір і Турка — Краєвий Союз для збуту худоби, Спілка з обм. пор. у Львові, вул. Оссолінських 15.

— **Відзначене. о. Юрій Менцінський, бувший полевий курат при 80 п. п., а тепер парох в Карликові, відзначений на днях лицарським орденом Франца Йосифа з мечами.** Се вже третє відзначене за час одного року на італійськім фронті.

— **З Промислового Банку.** Ухвалено на загальних зборах акціонарів Банку д. 29. жовтня 1917 підвисшене акційного капіталу о 15 міліонів кор. переведено оконечно сими днями. З нових акцій обняв Краєвий Виділ таку скількість, яка була потрібна до запевненя краєви безвзглядної більшости. Решту акцій уміщено без публичної субвенції виключно серед краєвих приватних капіталістів з круга клієнтелїв Банку. Нові акції поіменної вартости 400 К емітовано по курсі 440 К для дотеперішних, а по 460 К для нових акціонарів. Тепер виносить акційний капітал Промислового Банку 25 міліонів корон, а резервові фонди понад 4 міліони корон. 5.7 1—1

— **Форма підписки воєнної позички через обезпечене для підписчика є найкориснійша,** бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички, і для держави найвигіднійша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

КОШЕРЛИК.

Осип Володимир Андрухів, переживши 19 років, упокоїв ся заосмотрений св. Тайнами дня 19 с. м. Похорон буде в суботу 22 с. м. о год. 2. пополудни з дому родичів в Ляшках долішних.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Війна з Італією

ВІДЕНЬ (ТКБ). Урядово доносять 20. грудня: По обох сторонах значна гарматна діяльність. Наступи неприятеля на наші нові становища на Монте-Партика відперто. Число бранців взятих військами ген. А. Краєса в боротьбах на схід від Бренти від 11. с. м., виносить вже 270 офіцирів, в тім числі 5 штабових офіцирів та 8 130 мужви.

БІРЛІН. (Ткб.) Бюро Вольфа доносить 20. грудня вечером: Численні італійські наступи на Монте Осольоне не видержали нам здобутих становищ і заломили ся на схід і захід від сього місця.

Війна на Заході.

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять 20. грудня:

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Місто Dixmüde хвилями острілювано сильним міновим огнем. Між лісом Houthoulst і рікою Lys, як також на південь від Скарпи пополудни і вечером скріплена діяльність артилерії. Під Lens нагальна мінова боротьба.

Група військ німецького наступника престола імп. Альбрехта: По обох боках Ormes, на горбах над Mozaine, на півд.-захід від Камбре віджила переходово гарматна діяльність.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з допискою: На Народний Фонд.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 22. грудня 1917.

Нині: греко-католи.: Зач. Пр Д. М. — римо-кат.: Зелона.

Завтра: греко-кат.: 29. Н. по С. — римо кат.: 4. Н. Адвенд.

| **З Товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили.** В суботу 22. с. м. відбудеть ся в малій салї Інституту ім. Лисенка виклад проф. Олександра Колесси на тему: „Еповоди з історії культурної боротьби України з Московщиною". Початок точно о год. 5. по пол.—В неділю 23. с. м. відбудеть ся таможе виклад д ра Д. Лукіяновича „Про нові оповідання Стефаника". Початок о год. 3½ по пол.

| **Святочні курси в вищім Музичнім Інституті ім. М. Лисенка у Львові** починають ся 23. с. м. і тривають до 10 січня 1918 включно. Правильна наука починаєть ся 11. січня 1918.

| **Попис власів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові** відбудесь ся в суботу 22. с. м. в год. 11·30 в полудне в малій сали, II. поверх.

| **Сходини членів Укр. Жіноч. Комітету помочи для ранених жовнірів і У. С. С.** відбудуть ся дня 23. с. м. о год. 11 перед полуд. в сали „Української Захоронки" вул. Руська 3. На дневнім порядку справа виміни легітимацій в 1917 р. —Ір. Лежогубська секр.

| **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького ч. 42) **відчинений для публики у вівторок і пятницю від 2—4 год. по полудни.**

515 1—?

| **Загальні збори філії Товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка у Львові** (на місто Львів) **відбудуть ся в суботу в день Зачатя Пр. Діви Марії дня 22. грудня с. р. о год. 5½ в салї засідань Головного Виділу Товариства „Просвіта" у Львові Ринок ч. 10 II. поверх. З огляду на важність справи просить ся о численну участь.**

V 1-2

| **Жертва з Клепарова.** П. Михайлина Костекова, яка занялась устроєнем вечера св. Миколая для дітей в читальні в Клепарові, зложила на фонд ім. митроп. Шептицького для сиріт квоту 100 К. як чистий дохід з сего свята.

| **Датки на Укр. Бурсу в Самборі** зложили Вс. О. Ів. Татомир з Черхави 20 К, Вс. о. Конст. Хотинецький з Бикова 25 К, Вс. о. Ів. Мельник в Берегів від членів громади 42 К і 5 кіпців бараболь, Вп. Василь Бережанський з Самбора зі збірки на посольськім вічу в Самборі 144 10 К. — За сі датки складає Виділ Бурси жертводавцям щиру подяку. 514 1—1

Приймаєть ся передплата на

„Вістник Союза Визволеня України".

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, з ілюстраціями рік видання IV.

Річна передплата виносить 15 кор. (15 марок, 6 рублїв, 3 доляри), піврічна 8 кор. (8 марок, 3 рублї), квартальна 4 кор. 50 сот. (4 мар 50 фен., 1 руб 75 коп..

Ціна поодиноких чисел 40 сот (40 фен., 15 коп.,

Вістник Союза Визволеня України є часописеюбезпартійною і стоїть на становищи самостійницькім, всеукраїнськім.

Крім статей на теми біжучого політичного житя і богатої хроніки з житя Росії, російської України і зайнятих областий російської України, Вістник богато місця уділяє творам красного письменства, справам Українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та реферують ся книжкові видання про українську справу а також постійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописи: **Wien VIII. Josefstädterstr. 79. Tür 6.**

Конто почтової щадниці 107090. 17—?

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключення війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 35—45

НАДІСЛАНЕ.

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 **при вулиці Краєцкіх ч. 6.** 56—?

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до пицк і рук, виїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольфорс невріяний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот. 498 1—?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

Хто би мав Твори Д-ра Івана Франка, в котрих є вірш „Клим пяниця“, куплю і заплачу добре. Теодор Варениця, вахмистр ц. к. жандармерії в Жнятині п. Гільче (Hulcze). 591—2

Навяже переписку

учитель (народовий), літ 34, в пристійною (темною блондинкою) панночкою або молодою, бездітною вдовою, Українкою з доброї — можливо священичої родини — в матримоніяльних цїлях. Посаг бажаний, але неконечний. Фотографія пожадана. Посередництво невключене. Зголощення до кінця січня 1918. до адміністрації „Діла“ під: „ЗАХИСТ“. Фотографія на жадане буде звернена, на анонімів не відповідає ся. 521 1—2

Для дорослих осіб і для дітий бандажі на пропуклини (руптура) пупця, черева, пахвини і тонавіть як спаде в долину. **Суспензорія** найріжнороднїйшої величини. **Черевні опаски**: на обвислі жолудки, против опаденю матиці, обірванню по операціях, в жолудкових болях і кишок, в терпіннях спричинених неправильними пологами і т. п. **Підпаски** місячні. Панчохи і завивачі гумові на жиляки ніг і т. п. **підкладки** під плоску стопу т. зв. „Blattfus“. — Замовлення виконують ся сейчас і все в цінах можливо найдешевших. Висилають ся за попередною також і до займятих австрійських країв.

М. Л. ПОЛЯЧЕК **САМБІР 21.** Галичина.

58—?

Всім нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарської і правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли з друку і є в продажи у нас такі взори подань:

1. О відбудову знищених будинків вглядно о субвенцію.
2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
3. О зворот коштів відбудови знищених війною будинків.
4. О субвенцію на хатню обстановку.
5. О субвенцію на живий і мертвий інвентар.

Просимо замовляти лиш в канцелярії нашого Товариства Найлїпше, коли сї друки будуть замовляти інституції, громадські, парохіяльні чи инші уряди, так, щоби замовлення були збірні та більші.

Кождий друк коштує 6 с., лиш друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка к ждих 10 друків коштує 6 с.

Краєве Товариство Господарське „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ у Львові, ул. Зїморовича ч. 20.

VI 2—5

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ТЕЛЕФОН-НОМЕР: 12-2-50

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

40—

Шукаю інструктора Українця, на село, до I, II, III. кляси Пивоварської, 150 корон місячної нагороди враз з удержанем дню. — Бюро Німчиновської, Львів, площа Академічна 3. 516 1—2

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЦ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 20—?

ВЖЕ ВИЙШОВ

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КАЛЕНДАР 1918 РІК „ПРОСВІТИ“

Обіймає повеликих 22 аркушів друку. Ілюстрацій 150.

На окладинці вверху і в середині народний орнамент в 5 краскох. Крім календарної части містить в собі обемистий літературно-науковий збірник під заг.

„РОКОВА ХВИЛЯ“

який впорядкував ВАСИЛЬ ЛУКИЧ.

В сім збірнику взяли участь Вп.: Барвінський Олекс., Д-р Вінковський Теодор, Голубець, Д-р Гординський Яр., Докаш Никола, Демчишин Т., Д-р Кравцякевич Ів., Левицький Юрій, о. Лежогубський Т., Лепкий Богдан, Лукіянович Денис, Радзикевич Вол., Д-р Студинський Кир., Теминський Вол., Чарнецький Ст., Чекановський Андрій, Д-р Федак Стефан і Шкрумеляк Юра.

Ціна примірника **5 кор.**, а з почтовою пересилкою **5 кор. 65 сот.** Висилає тільки за попереднім надісланем грошей

Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові (Ринок 10)

З огляду на те, що ще перед виходом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже завдачена, остають до продажі тільки $^2/_3$ части накладу.

— Хто хоче мати сей календар, **радимо спішити ся.** —

Однока українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренту

„КАРПАТІЯ“ 47—?

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се уділяє виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і повну належність обезпеченя.

Правнає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах уділює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18

Години урядові: від 8. до 2.

Підписуйте уділи

одиночого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сїльський Господар“

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 7—20

Небувала нагода! **ФУТРА** закуплені на ліцитації в банку „Львомбард“ мужеські і жіночі різного роду, як та кож **подорожні** є до набуття на склад

А. КНОПФА

вул. Кілїнського ч. 1. (біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки полудньом. 513 2—6

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К	1,364.000
Резерви	К	336 000
Власний маєток	К	1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
„ вексльові позички (ескомт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них вачетя і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по вложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. в. на замовлене купує і на припоручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;

Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові припоручення переводить під найкориснїйшими умовами. 728 61—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 302. (9.554) Львів, неділя 23 грудня (10 ст. ст.) 1917 Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, дрібнішого або ві[ль]шого 60 с. [по]мірно 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістках 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійна. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за зниженою уводою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 22. грудня 1917.

У вступній статі в 2. с. м. звернули ми увагу читачів, що постороннi народи вже приготовились до повоєнної праці економічної. Чужосторонні банки побільшили свої капітали акційні, кождий десятками мілїонів, а їх суспільности в мить розхопили нові акції, хоча по високім курсї, переважно вище ніж по 500 К за 400 К номінальної вартости. Так зорганізовані мілїони будуть скріпляти всї области чужої продукції спиненої війною, а при тім приносити власникам акцій високі виски від вложених капіталів.

Тож з признанєм повитали ми вістку про намірену емісію нових акцій Земельного Банку Гіпотечного, з огляду на його зростаючу дїяльність. Одиниці свідомі особистого і національного інтересу без сумніву заголошують вже обильно замовленя на ті акції. Дехто одначе вважати ме се тільки обовязком ідеального патріотизму; дехто візьме одну, дві акції „для приличности" — а дехто може віднесеть ся до сеї справи зовсім байдуже.

Бо наш загал взагалї мало цїкавить ся подіями в сферах фінансових. Ми, мовляв, народ бідний, — одначе по правдї якрав тим бідніший, що не орудує свідомо і доцїльно своїм грошем.

Політичні здобутки не осягають реальної вартости без змагань до матеріяльного підєму, який дає найбільшу запоруку політичного впливу.

Причиною економічних недомагань суспільности є в першій мірі темнота, байдужність і інертність, а жерелом добробуту — її енергія і підприємчивість при інтензивній організації засобів готівки.

В сьогочаснім устрою суспільного господарства справдї одним з підстав розвою є підложе фінансове, хоч би найскромнїйше. Без якого такого фонду основного чи оборотового не не може ніяке підприємство і взагалї господарство довго істнувати, а тим менше зростати.

Свідомость тих умов викликує рїзнородні спільництва, між иншими спілки для придбаня фінансових середників, капіталу або кредиту на означені цїли.

Найвисшою та найдогіднїйшою формою асоціяції в теперішнім устрою є акційні спілки, а з'окрема для організації капіталів в цїлях фінансових — акційні банки.

Капітал акційної спілки складаєть ся з акцій, себто удїлів, звичайно по 400 К. номінальної вартости кожда акція.

Акційні банки громадять у себе готівку під рїзними титулами. Передовсім збільшають фонди в дорозї емісії своїх акцій. Крім того приймають гроші на вкладки і отворені рахунки, а декотрі, о скільки мають на се концесію, видають і продають облїгації або заставні листи, себто рід довжних записів, які опісля на основі льо.ования викупляють, стягають.

Вкладники та посідачі облїгацій не набувають инших прав до банку крім домаганя звороту вкладки взглядно суми з довжного запису і умовлених процентів.

Натомість набуваючий акції стає спільником до цїлого майна банку, його приростів і доходів після скількости набутих акцій і побирає з щорічних зисків банку від кождої акції процент (дивіденду) у висоті, ухвалюваній зборами акціонарів.

Прикметою акції є і се, що акціонар не відповідає особисто за зобовязаня банку, та що акції не гаснуть із смертю акціонара,—вони є переносні в дорозї продажи, дарунку, чи спадщини, так що всї права з акцій переходять на нового їх власника.

Задля таких прикмет, більшої ренговности і тої обставини, що банки побіч видїлюваня дивіденди обовязково з части зисків, творять рїжні реверви, які остаючи в оборотї спричинюють побільшенє зисків, отже і дивіденд в будучности,—в міру розвою банку підносить ся вартість (курс) акцій високо понад їх номінальну квоту.

Акційні банки, як збірники і організатори готівки, стали осередком господарства суспільного і головним чинником економічного розвою. З огляду на се великанське значінє акційні спілки вільно закладають тільки за дозволом правительства на основі удїлюваних йому статутів з точним означенєм висоти акційного капіталу і круга дїяльности.

В національних державах впливають банки на матеріяльне скріпленє тих вартств, що коло них групують ся.

Скільки більшу вагу мають народні банки в державах національно мішаних!

Для зрозумїня ваги і оцїнки значіня Земельного Банку Гіпотечного у Львові для нашого народа вистарчить пригадати, що внєднанє концесії і дозволу на отворенє сего банку за часів мінїстрованя пп. Білїнського і Коритовського, вимагало кількалїтних заходів, хоча основателями Земельного Банку були передові особи з нашої суспільности—побіч цїлого нашого епископату з митрополитом Шептицьким на чолї.

Україна і большевицький мир.

Власна телеграма „Діла".
Передрук дозволений тільки за поданєм жерела.

(А·н) *Відень, 21. грудня 1917.*

Паризькі часописи доносять, що Українська Центральна Рада заявила, що ведених російськими большевиками переговорів про мир не вважає за вяжучі для себе.

У міродатних віденських урядових кругах вважають сї вісти за зовсім безосновні та думають, що на сій точцї немає (?) між У. Ц. Радою і большевиками рїжниць. Вказують там на се, що в румунських і сербських військах що раз більше росте бажанє мира та що військові управи Румунії і Сербії з огляду на те можуть заявити ся що до мира.

*

До паризьких донесень про становище У. Ц. Ради супроти большевицького мира коментарем може служити відомість, яку подаємо низше:

(І·к.) *Над кордоном 16. грудня.*

Маю зовсім певну відомість, що Український Генеральний Секретар для військових справ вислав до головної російської команди телеграму, в якій іменем Українського Секретарияту відкидає умови мира, предложені противною стороною, і оконечно заряджує відкликаня всїх українських військових частий з російського фронту на Україну.

Україна і західні держави.

Французький амбасадор про Україну. — Витанє військових місій антанту на Україні.

Власна допись „Діла". Передрук дозволений тільки за поданєм жерела.

Льозанна, 12. грудня 1917.

Французький посол Нулян відбув у Петрограді в перших днях с. м. довшу конференцію з прибуваючим тодї там б. секретарем скарбу проф. Туганом Барановським, як представником українського секретарияту.

В розмові з Т. Барановським про положенє України амбасадор заявив, що правительство і суспільні круги Франції з глибокою увагою і симпатією ставлять ся до української справи, що капіталісти Франції готові вложити свої капітали в промислові підприємства на Україні, тай предложив українському правительству звернути ся до фінансових кругів Франції в сій справі, прирікаючи із своєї сторони предложенє се горячо поперти.

Над кордоном, 19. грудня 1917.

Як я Вам уже був доніс, наслїдком замордованя російського начального вождя Духонїна в головній російській квартирі і наслїдком знищеня стратегічних планів, виїхали начальники союзницьких військових місій з головної квартири.

Дня 4. с. м. наспіла до Київа звістка, що поїзд з військовими місіями наближаєть ся до границї України. Ген. секретаріят військових справ поручив привитати чужих гостий при в'їзді на територію української республики і дати їм почесну сторожу. З порученя секретарияту капітан Гасенко виїхав спеціяльним поїздом в Київа з 60 моряками чорноморської фльоти, котрі мали сповняти почесну сторожу. Місії союзників стрінув кап. Гасенко на стації в Тетерові. Дня 5. с. м. приїхали вони до Київа. На двірці повитали союзників представники українських військових частий з комендантом міста ген. Цитовичем на чолї. Коли поїзд віхав на стацію, сторожа віддала союзникам почесть, оркестра заграла французький гимн.

Представник секретарияту іменем правительства України привитав союзників з нагоди їх приїзду до столиці України, на що вони відповіли.

До Київа приїхали: генерал бар. Рікель (Бельгія), ген. Бертер (Англія), ген. Ляверн (Франція), ген. Ромеї (Італія), ген. Коанда (Румунія), ген. Тако (Японія) і Леонтієвич (Сербія).

*

Львів, 22. грудня 1917.

„N. Lemb. Zeitung" доносить за „Frankfurter Nachrichten" таку телеграму з Женеви, одержану 21. с. м.:

„З Петрограду доносять до „Matin·y", що большевицькі війска наспіли під Київ, та що українське правительство разом з заграничними представниками виїхало з Київа".

Вістку сю слїд приняти з повною резервою—дуже імовірно, що вона є висловом „побожних бажань" авторів петроградських донесень.

Памятайте! 462 Б 24—2 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в **Карпатії** Львів, Руська 18. І. пов.

Мирові переговори і Поляки.

БЕРЛІН 21. грудня (Вольф). Польський президент міністрів звернув ся до цісарського правительства і правительства Австро Угорщини з просьбою о допущене польського правительства до мирових переговорів з Росією. Щоби ту справу обговорити, а'їде ся президент міністрів Кухаржевський з державним секретарем д ром Кільманом в часі його подорожи до Берестя литовського. В звязи з тим удасть ся Кухаржевський на запросини державного канцлера до Берліна, де прибуде в суботу, 22. грудня рано, в товаристві шефа польського політичного департаменту гр. Ростворовського.

„Мирові трудности".

БЕРЛІН (Вольф). Як довідуєть ся „Lokal anzeiger" до вчорашних переговорів у державного канцлєра, в яких взяли участь заступники всіх партій Німеччини, тривали ті переговори чотири години. Ті довготриваючі переговори вказують, що порушено ряд питань, яких полагодженє вимагає ручної, осторожної і терпеливої руки. Учасники переговорів розійшли ся з вражінєм, що з російським народом, хоча тільки поволи і постепенно, однак вкінци все таки повинно ся осягнути вдоволяючу єдність в справі мира.

ПЕТРОГРАД, УКРАЇНА і ДОН.

Троцький признає незалежність України, але не признає такого самого права Донеччині. — Комісаріят козацьких військ протестує проти замаху Петрограду на самостійність Донеччини і просить помочи України.

Власна поміч „Діла" Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(І-к). *Над кордоном, 20. грудня 1917.*

Розмова Троцького з Криленком.

Петроградські газети з 8. н. ст. грудня містять розмову Троцького з Криленком.

Троцький: Товаришу, начальний вожде, предкладаю вам приняти представника українського штабу в вашій квартирі Також предкладаю включити представника Генерального Секретаріяту в склад загально-російської мирової делєгації.

Що-до утворення єдиного українського фронту з теперішного південно західного й румунського, то се питанє повинно остати відкритим до часу вислову волі всіх інтернованих областий демократичним шляхом.

Вповні сдобрюю вашу політику не робити політичних перешкод перенесенню українських відділів з півночи на південь, на скільки се можливе в огляду на загальне положенє фронту, стан транспорту і передовсім апровізацію армії. В сій справі рішенє належить до вас і до вашого штабу.

Власть Совіта не буде робити трудностий самоозначеню України. В які форми самоозначенє вкінці не вилило ся би, признанє Української Народної Республики зі сторони російської власти буде як найповнійше і найширійше Але ми вважаємо конечним явно показати не тільки перед російськими, але й перед українськими робочими масами противенство між соціялістичною політикою власти Совіта і буржуазною політикою Української Центральної Ради, яка фактично стає, може бути против волі деякої своєї части правительством посідаючих кляс на Україні. Не маючи наміру накидати свою волю українському народови, ми готові всіми способами піддержати совіти робітників, жовнірів і селян в боротьбі проти буржуазії політики противників теперішної Центральної Ради.

Що-до заяви комісаря козацьких військ кватири, то є воно грубе й безосновне й повинно бути рішучо відкинене.

Каледін завів в Донеччині воєнний стан. Копальняні робітники знаходять ся під гнетом режіму Каледіна. В Ростові війска Каледіна поставили на дахах кулемети й тероризують місто.

В руках нашої судової і слідчої власти є документи, які без сумніву вказують на тісний звязок Каледіна з монархістичним заговором Пуришкевича. З огляду на сі факти власть Совіта заряджує міри, щоб одним ударом покласти конець злочинній діяльности Каледінців Корніловців.

Головно на Україні заряджено міри, щоби покласти конець протиреволюційному бунтови Духова. Члени козацького правительства розоружили оренбурський гарнізон і арештували виконуючий комітет, а також комітети військово революційний і страйковий. Ми приказали не входити в ніякі переговори з заговірниками. Тому предкладаємо вам, товаришу начальний вожде, негайно виправити в напрямі на Москву, Ростів і Оренбург сили, які, не зважаючи на шого фронту, були-б досить могучі, щоби в як найкоротшім часі стерти з лиця землі бунт козацьких генералів і кадетської буржуазії.

Криленко: Питанє про козацькі війска на фронті є дуже остро в звязку з припиненим пляном Духоніна вібрати разом великі козацькі відділи й перекинути їх на Дон, Урал і далі на схід. Відділи стоять на зелізницях без засобів поживи і рушити їх у глибину Росії не було би доцільно, а держати їх на фронті в огляду на заострені відносини також недоцільно. Крім того вислати їх на Ростов злучене з територіяльним наруш нєм границі України.

Троцький: Запитайте Українську Центральну Раду, чи вона вважає себе обовязаною помагати нам в боротьбі з Каледіном, чи буде вважати перехід наших війск на Дон як нарушенє своїх територіяльних прав. Відповідь Ради оголосіть для загальної відомости.

Ще раз повторяю, що конечні є як найшвидші заряджена для здавленя уральського й донського бунту.

Декларація козаків.

Генеральний Секретаріят України одержав 8. н. ст. грудня декларацію комісаріяту козацьких військ при кватири з протестом проти петроградського правительства і з просьбою о поміч.

Декларація, яка носить дату 7. н. ст. грудня, починаєть ся так:

„Предкладаю вашій уваді заяви, зложені в імени коваків в справі відношеня Совіта народних комісарів до козаків. Ми надіємо ся, що наша братня Україна могучим голосом буде протестувати проти проб большевицького правительства здавити окремі народности".

Згадавши про похід большевицьких війск на Дон, декларація говорить:

„Військове правительство донського війска поручило нам заявити перед Совітом народних комісарів і перед начальним вождем російської армії енергічний протест проти такого вопіючого нарушеня народних прав і проти проб втягнути донське війско в кріваву міжусобну війну. Донське війско, признаючи кождому народови право уладжувати своє житє по своїй волі, не вважає для себе можливим вмішувати ся у внутрішні справи инших частий Росії і в боротьбі російської демократії ріжних партій занято зовсім означене становище строгої невтральности. На тій самій основі донське війско не позволить нікому вмішувати ся в свої внутрішні справи, а тим більше не допустить до проб оружного вплива на свою волю".

„Донське військове правительство і все козацтво — говорить декларація далі — заявляє свій енергічний протест проти свідомо неправдивих вістий про акцію донського війска і його отамана Каледіна, — вістий, які походять не від відповідальних провідних кругів і мають за єдину ціль розпалити ненависть темних мас до козаків і пустити одну часть демократії на другу."

Декларація кінчить ся заявою, що „козаки своєї волі й житя дешево не віддадуть і на випадок вдійсненя плянованого походу на Дон візьмуть ся за найкрайнійші міри боротьби".

„Найкритичнійші місяці війни".

Лойд Джордж про воєнне положенє.

ЛЬОНДОН (Ткб). Лойд Джордж виголосив в Палаті громад промову, в якій передовсім заняв ся недостачею засобів поживи і звернув ся з упімненєм, щоби справедливо розділювати предмети поживи, бо в противнім случаю правительство возьме в свої руки розділ необхідних для житя товарів. Бесідник стверджує, що цифри морських втрат зменшили ся о сотки тисяч тон та що попередні обчисленя були песимістичні.

Обговорюючи воєнне положенє Лойд Джорж заявив, що було би безцільним говорити, що англійські надії з початку 1917 р. сповнились. Розчарованє треба приписати вповні Росії. Коли би російська армія була сповнила поручене їй завданє, то Прусія була би без сумніву зломана. Першою подією є несподівана невдача Італійців, при чім треба згадати про швидкість, з якою французькі і англійські війска прийшли з помочию Італійцям. З приводу італійської невдачі положенє англійського і французького штабу стало грізнійше, бо треба було забрати з Франції більшу скількість див ізій.

Другою подією, що погіршує положенє подія, що Росія, яка доси принайменше формально була у воєннім станї з Німеччиною, наслідком чого центральні держави мусіли вдержувати на сході великі скількости війска, — тепер заключила перемиря. Правда, що умови перемиря не дозволяють Німеччині переносити війска із сходу на захід, але се треба вважати тільки клаптиком паперу а край, якій би на те числив, що Німеччина обіцює, переконав ся би скоро, що був легковірний.

Обі згадані події накладають на союзників, ведучих війну, далеко йдучі обовязки. Англія мусить скріпити свою армію в поли. Найблизші місяці будуть без сумніву найкритичнійші в цілій сій війні. Мимо тих нових тягарів не треба думати, немов би неприятель не мав трудностий. Є цікаві докази, що сила німецького робітника погіршила ся, що творчість кождого поодинокого Німця в порівнаню з першим роком війни зменшила ся о 52%.

Про воєнні цілі сказав Лойд Джорж:

Тому, що Росія розпочала мирові переговори, мусить вона сама боронити своїх областий і питанє Царгорода є полагоджене. Про німецькі кольонії буде рішати мирова конференція, числячи ся з бажанями місцевого населеня. Не добули ми — говорив бесідник — ніякого краю, якого людність належала би до пануючої раси, ні кусня землі з німецьким населенєм.

Виборча реформа на Угорщині.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) На вчерашнім засіданю угорського сойму предложив міністер д р Векерлє проект закона про виборчу реформу. Правительство дало тим доказ, що виборчої реформи не заповідало тільки як засаду, але доказало ділом, що хоче її дійсно перевести.

Найважнійші постанови проекту такі:

Услівя признаня повного виборчого права для мущин такі: 1) Скінчений 24 рік житя, 2) угорське державне горожанство, 3) грамотність в читаню і письмі. Без огляду на вік мають виборче право перед скінченєм 24 року житя властителі військового хреста Карла. В раві, коли істнують ті условини, має виборче право кождий, хто покінчив з добрим успіхом 4 кляси народної школи, або платить найменше 10 кор. безпосередних державних податків, або також відбув нормальну активну військову службу, або підчас війни служив принаймнєше через 2 роки, або без огляду на час служби осягнув рангу підофіцира, або має медаль хоробрости, або хрест Карла, відтак кождий, що займаєть ся на основі промислової ліценції або легітимації промислом або торговлею, хто є підприємцем включно з гірництвом, торговлею, або має трансповтове підприємство, ведене в промисловий спосіб, хто постійно працює будьто як робітник, будьто як слуга в продукції сурівця.

Крім сего мають виборче право виборці затягнені до важного спису за рік 1914 так довго, доки істнує без зміни їх давний правний титул в громаді (місті) на якого основі втягнено їх до спису з р. 1914. Однак без огляду на се обмежене мають виборче право ті, яких на § 2. арт. XXXIII. зак. з 1874 принято на листу важну на рік 1914.

Загальні услівя осягненя виборчого права для жінок такі: Скінчений 24 рік житя, угорське горожанство, грамотність; в ряді істнованя тих загальних условин має виборче право

ся жінка, яка покінчила 4 класи виділові з добрим успіхом, або якої муж служив відчас теперішної війни у війску і згинув, або помер в недуги набутих в службі, наслідком віднесених ран або також наслідком воєнних трудів.

Чернін і Кільман в Берестю литовськім

БЕРЕСТЬ ЛИТОВСЬКИЙ (ТКБ.) Вчора прибув тут австро-угорський міністер заграничних справ Чернін.

БЕРЛІН (ТКБ.) „Lok. Anz." доносить: Державний секретар уряду заграничних справ д-р Кільман відїздить нині о 12. год. в ночи до Берестя литовського.

„Діло" в 1918 році.

З нинїшним числом висилаємо чеки почт. щадниці для присилки передплати на „Діло" в 1918 році, яка буде виносити:

для Львова:		*поза Львовом:*
4 К.	*місячно*	*5 К.*
12 К.	*¼-річно*	*15 К.*
22 К.	*½-річно*	*28 К.*
44 К.	*річно*	*56 К.*

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с.

Хто прислав уже передплату на 1918 р. по дотеперішній тарифі, нехай залученим чеком пришле доплату і дальшу передплату.

НОВИНКИ

Львів, 22. грудня 1917.

— **Поворот д-ра Володимира Охримовича.** З Стокгольму депешують, що туди приїхало кілька найпять галицьких Українців, які вертають з російського заслання, і між якими є д-р Володимир Охримович. З кореспондентом „Neue Fr. Presse" мав д-р Охримович розмову про теперішні події в Росії і на Україні.

— **Димісія Тугана Барановського.** З над фронту пишуть нам: Петроградські газети з 8. н. ст. грудня повідомляють, що проф. Туган Барановський вніс до Української Центральної Ради димісію зі становища Генерального Секретаря фінансів.

— **Про останніх синів і батьків численних родин.** Урядово оповіщують: На основі найв. приказу з 11. вересня 1917 в справі шадженя батьків з численною родиною і останніх синів, внесено богато, недостаточно умотивованих подань. В богатьох случаях просять сесяви о цілковите увільнене, о перенесене в глубину краю (в рідні сторони), або о постійне ужите в области етапів; нераз ходить о жовнірів, які взагалї не є приділені до фронту. Тому пригадується, що найв. приказ відносить ся тільки до тих, яких приділено до боєвого фронту, а має він на оці тільки приділене їх до службових посад поза обсягом сталого діланя ворожого огня.

— **Нова філія У. К. Т. охорони дітий.** З кінцем минулого місяця засновано в Бережанах філію Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю. До Виділу філії увійшли: о. Іван Кордуба, катехит, як голова; с. Василь Дубицький як заступник голови та пп. Іван Цурковський, Володимир Мацілинський, Олекса Дзюба, Каміля Бодякова та Стефанія Крушельницька як виділові. Філія веде сиріт. ський захист.

— **„Свобода"** з 22. грудня 1917. приносять між иншими отсі статї і відомости: Чому нас хотіли би позбути ся? (статя д-ра Костя Левицького).— Не вірте. — На дорозі до мира. — З України.— Кінець шляхотсько польського панованя. — Стереженого Бог стереже. — Як розвиваєть ся українська торговля. — З країни де вже люди не плачуть. — З Турчанщини. — Господарка воєнного часу. — Державні підмоги для інвалідів. — Після якого календаря святкувати Різдво.

— **Голод в Рогатинщині.** Нам пишуть: В рогатинськім повіті переводять ся дальше безпощадні реквізиції з усею строгістю і селянам лишаєть ся точно пайка, визначе а на прожиток. В повіті є 22 громади зовсім спалені і знищені. Бездомні люди з тих сіл, що вернули в висе ленія, вештають ся громадно по повіті, стараючись для себе закупити хоч троха поживи, якої в огляду на реквізиції ніде не можна дістати. Перед очима великої части населеня стає маре-во голоду. Негайне здержане реквізиций конечне, щоби здержати зростаючу смертність серед населеня.

— **Подорожі до Кракова і Відня.** В цїли запобіженя непорозуміню оповіщує ц. к. Дирекція державних зелїзниць, що видаване білетів їзди до „поспішних поїздів в напрямі до Кракова а також перекази до занятя місця (так зв. Platzkarten) відбуваєть ся виключно в міськім бюрі ц. к. державних зелїзниць у Львові улиця 3 го Мая ч. 5. а се вже два дни перед відїздом дотичного поїзду, о скільки ходить о їзду до Кракова зглядно до стацій положених поза Краковом. Таких білетів того рода не видасть ся ані на головнім двірци у Львові ані на станції Львів-Підзамче.

— **Мораторія для Галичини і Буковини.** В вістнику державних законів оповіщено розпорядок цілого міністерства з 20. грудня 1917, яким продовжуєть ся мораторію для Галичини і Буковини до 30. червня 1918 з тим, що суд може робити виїмки що до довжників, які є в силї свої довги сплатити.

— **З Академічної Громади.** В понедїлок, дня 24. с. м. точно о 3. год. поп. відбудуть ся сходини т-ва „Академічна Громада" в льокали т-ва, вул. Бем-Еймолія (Панська) 11 А. II пов. Просить ся всіх Товаришів(-ок) прибути. Гостям радї! — Видія.

— **Промоція.** П. Володимир Щуровський, санітарний хорунжий УСС., одержав дня 21. грудня с. р. у львівськім університеті степень доктора всіх лїкарських наук.

З нашого шкільництва.

Нам пишуть зі Стрия, з учительських кругів: Занепад нашого народного шкільництва не можна приписувати лишень ворожій інвазії зглядно ненормальним відносинам, як се впрочім обширно представив автор передовиці в ч. 295. „Діла". Ні, сей занепад не був би повний, колиб ми шукали пояснення сеї явки воєнної виключно у відношеню до нас царської Росії і представників польської державности на нашій земли Бо ж не всюди пустою стоять школи, не всюди хибує учительських сил. Передовсім по провінціональних містах є і одно і друге, але тут ще инша язва вкорінила ся: загальне відпуте дітвори піддержує і побільшує зовсім свідомо ще наше духовенство, на якім тяжить загалом вина праці. Здасть ся, місто Стрий одиноке в краю, що може похвалити ся верхом злочинного занедбаня шкільної дітвори деякими катихитами. Нас не обходила б зовсім їх добра опінія у властий, або й у дирекцій польських шкіл за сего рода сповнюване учительських обовязків, колиб непростима індиферентність до науки релігії в тих школах не мала вже тепер скандальних наслідків, що діти не вміют прямо хреститн ся ані молити ся та що-гадість своєї молитви мусять співати польські пісні релігійні.

В німецькій школі народній, куди ходить два три десятки нашої дітвори, забули вже діти, як їх катихит виглядає, і вводять учительство в колізію питанем, чи буде година релігії. Часом брак тут і вот на свідоцтва. Про якісь екскорти в сій або иншій школі нема очивидно бесіди! Чи супроти того всього маємо ще дальше скривати ся із сумними доказами, що деякі члени нашого духовенства знайшли ся поруч з тими темними силами, що використують на всякий спосіб воєнний час на шкоду нашого і так вже нещасного народа? Чи сі ненаситні одиниці так вже дійсно сього певні, що фінансові інституції їх монополь і що їх вже не можна увільнити з такої важної відвічальної праці по сих інституціях? Ми рішили ся на боротьбу із сею язвою в сій надії, що сею чи инакшою дорогою, скорше чи пізній шо усунемо ії. Завдаток даємо нині, а потім виявимо назвища, крім того порушимо ще більше подібних справ, між ними і чисто церковні відносини в тутешній парохії.

Італійська протиофензива.

Десять італійських наступів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Урядово доносять 21. грудня: На схід від Бренти наступали Італійці по сильнім приготованю гарматнього огня 7 разів на наші становища під Ості Канепре, а 3 рази наші лінії на південний захід від Монте Пертінка. Всі приступи відперто з великою втратою для неприятеля.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 23. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: 29. Н. по С. — римо-кат.: 4. Н. Адвенд.

Завтра: греко-катол.: Даниїла — римо-кат.: Адама і Еви.

Позавтра: греко-кат.: Спирид. преп. — римокат.: Рожд. Іс. Хр.

— **Дівоча гімназія С. С. Василянок** у Львові зложили дохід з концерту 300 К. на фондацію ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького. Ученики IV. класи академічної гімназії на ту саму ціль зложили на руки комітету дівочої гімназії С. С. Василянок 20 К. Гроші зложено на книжочку „Дністра" ч. 10.. 00.

Викав рівдвяних датків на У. С. С.

Зложили в коронах і сотиках:

Громада Гичиці 16·20, Заряд школи в Чолганах 4.—, Григорий Хомяк зі Шкла 22·50, Громада Надітичі 30·—, Читальня Просвіти в Надітичах 30·—, Громада Пристань 20·—, Осип Кочій упр. школи в Лісках 11 —, Громада Прислон 50·—, Александер Крисько в Винниках 50·—, Громада Корналовичі 92·—, о. Антін Федоряк в Должици 2·60, Михайло Турків в Трухановичі 6·50 Громада Сосниці 70·—, Филимон Цюга збірка в Чагрові 100 —, Громада Кельчаки 31·—, Громада Рабе 25 —, Стефан Будник в Тростяниї 120·—, Громада Молошковичі 100 —, Грожада Каменобрід 20·—, с. Ілярїон Гела в Шляхтові 5·—, о. Бронислав Гощьний в Святім 10·—, о. Микола Гарбовський в Свиднику 4·—, Громада Горущько 61·50, Уряд парохяльний в Гордині 6·—, о. Ілярїон Тупа в Чорній 5·—, о. о. Грабовенський в Тисовій 10·—, о. Матвій Павлюк в Бодетині 3·—, о. Теодор Німилович в Медиличах 10 —, Теодор Петричкович в Мшанах 7 —, о. Іван Березінський в Переволочній 10·—, Громада Баранчичі 4·—, Громада Хрест 15·—, о. Василь Лаврецький з Варяжа 5·—, Уряд парох. в Доброгостові 4·90, о. декан Юстин Гаврисевич в Чагрові 6·—, Шкільна дітвора в Чистогорбі 8·—, Елеонора Петрівська 2·—, о. Александер Решитилович в Кутах ст. 63·14, с. Ілярїон Курпак в Карлові 3·20 с. Миколай Фольварків в Демні 4·—, збірка парохіян в Оброшині 41 —, о. Йосиф Логинський в Володимирцях 20 —, громада Медвежа 60·—, громада Яблінки 16·—, о. Роман Охримович 5 —, о. Іван Стрільбицький в Наварії 10·—, Олена Чайковська в Вірхомлі вел. 2 —, уряд парох. в Рудї лісній 20·— о. Юлїян Криницький в Шпиткові 10·—, о. Йосиф Кучинський в Парищу 16·—, громада Гвоздець старий 40·—, о. Евген Данилович в Березові вижн. 6·—, о. Іван Лесак в Балин 3·—, о. Василь Курилас в Германові 5·—, о. Н. Бурмич в Папортні 10 —, о. Стефан Онишкевич в Купновичах 10 —, о. Франц Згорлякевич в Хревті 5·—, даток з гром. кар в Демянові 42·35, с. Збудовський в Зубрі 20·—, с. Петро Копюба Трибухівці 2·—, о. Петро Андрейчук в Грушові 20·—, о. Ігнатий Попович в Городниці 5·—, монастир оо. Василіян в Погони 20·—, о. Данило Юган в Майдані 8·— Микола Котлярчук в Городенки 10·—, о. Іван Зачьо в Смільнику 100·—, громада Нивиці 139·—, с. Н. Кумановський в Німишні 20·—, Роман Михайлович в Бтянові 4·—, о. І. Дутківич в Яжові новім 10·—, о. Іван Бриковіч в Кривенькім 10·—, Іван Митович нач. гром. в Небилові 80·—, громада Бірча стара 14·—, уряд парох. в Молодькові 9·—, о. Михайло Дверович в Товстрові 5·—, о. Йосиф Шанковський в Чаниму 10 —, о. Миколай Сіменович в Стриганцях 10·00, уряд парох. в Гребенним 7·00, о. Іван Лушпінський в Бобулинцях 10·00, Петро Ковпицький в Ваневі 12·00, о. Волод. Масяк в Увсю 20·00, о. Яків Рожка в Красноїлї 10·00 громада Покрівці 10·00, о. Іван Бірецький в Лїску 5·00 Василь Равлюк упр. школи в Волчківцях 100·00, д-р Теодор Соневицький Старий Самбір 20·00, о. Иосиф Охримович у Велдїжи 10·00, громада Чертеж 59·00, громада в Залїській Волї 50·00, о. Іван Коносоцький в Залїської Волї 50·00, старанєм о. Мих. Білика — Білас громада Поповшин 100·00, о. Мих. Телеп в Рогінній 10·00, Винкент. Кушик в Горожанни вел. 20·00, громада Братковиці 47·46, о. Орест Тустанович в Комарниках 5·00, о. Евктахій Кушнір в Гожони 5·30, уряд парох. в Воли Якубовій 5·00, Стефан Ковалик вахм. жанд. в Надбжезю 1·00, Наталія Будзиновська з Підпечар. 5·00, о. Ф. Пелех в Толщові 15·00, громада Кобильниця вол. 20·00, В Жмуркевич вахм. жанд. в Дикові ст. 26·00, о. М. Дмитерко Бичківці 5·00, о. Ізидор Ганкевич в Устю еписк. (збірка) 53·00 о. Дмитро Вахник в Надвірній 16·00, Петро Когут Баранї Перетоки 10·00, громада Смереківці 37·70 Михайло Возник з Дрогобича 40·00 уряд парох. в Сторонци 4·00, Евстахія Тишинська з Коломиї 10·00, Юлія Літинська в Устрик дол. 10·00, о. Атанас Котис в Телешниці сінній 5·00, о. В. Мацюрак, збірка секілок в Східниці 140·00.

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до лиця і рук, вигіжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс незрівнаний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот, 498 2—?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

Хто би мав Твори Д-ра Івана Франка, в котрих є вірш „Клим пяниця“, куплю і заплачу добре. Теодор Варениця, вахмистр ц. к. жандармерії в Жягині п. Гільче (Hulcze). 5 9 2—2

Шукаю інструктора Українця, на село, до I, II, III. кляси гімназіяльної, 150 корон місячної нагороди враз з удержанем даю. — Бюро Німчиновської, Львів, площа Академічна 3. 516 2—2

Навяже переписку

учитель (народний), літ 34, з пристійною (темною блондинкою) панночкою або молодою, бездітною вдовою, Українкою з доброї — можливо священичої родини — в матримоніяльних цілях. Посаг бажаний але неконечний. Фотографія пожадана. Посередництво невключене. Зголошення до кінця січня 1918. до адміністрації „Діла“ під: „ЗАХИСТ“. Фотографія на жадане буде звернена, на анонімні не відповідають ся. 521 2—2

Всім нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарської і правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли з друку і є в продажи у нас такі взори позань:

1. О відбудову знищених будинків згідно о субвенціє.
2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
3. О вворот коштів відбудови знищених війною будинків.
4. О субвенцію на хатнє обзаведенє.
5. О субвенцію на живий і мертвий інвентар

Просимо замовляти лише в канцелярії нашого Товариства Найлпше, коли ся друкі будуть замовляти інституції, громадські, парохіяльні чи инші уряди, так, щоби замовленя була вибрані та більші.

Кождий друк коштує 6 с., инші друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка к ждих 10 друків коштує 6 с.

Краєве Товариство Господарське „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ у Львові, ул. Зїморовича ч. 20.

VI 3—5

Для дорослих осіб і для дітий **бандажі на пролумлини** (руптури) пупця, черева, пахвини і тонавіть як опаде в долину. **Суспензорія** найріжнороднійшої величини. **Черевні опаски** на обвислі жолудки, проти опадению матиці, обірванню по операціях, в жолудкових болях і нервах, в терпінях спричинених неправильними положаями і т. п. **Підпаски** місячні Пончохи і завивачі гумові на жиляки ніг і т. п. **Підкладки** під плоску стопу т. зв. „Battfus“. Замовленя виконують ся сейчас і все в цінах можливо найдешевших. Висилають ся за поспішатою також і до зайнятих австрійських країв.

М. Л. ПОЛЯЧЕК САМБІР 21. Галичина.

5 8 2—?

Кождий мужчина, кожда жінка потребуючі добрих а дешевих підошв і обцасів, повинні сейчас зажадати нашого проспекту даром без обовязку купна. — Пробний пакет 5 пар підошв „ІДЕАЛЬ“ 16 К, 20 пар 54 К франко. За поспішатою 50 сот. більше.

„ІДЕАЛЬ“ Перемишль, вул св Йосифа. 1—3

Спішіть ся, бо наклад уже на вичерпаню!!

„ХРИСТОС РОДИВ СЯ“.

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Зложив на фортепян Денис Січинський.

Ціна 3 корони, пересилка 30 сот., поруч 60 сот.

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

1—3 IV **Львів, Ринок 10.**

Небувала нагода! **ФУТРА** закуплені на лицитації в банку „Льомбард“ мужеські і жіночі різного роду, як та кож **подорожні** є до набуття на складі

А. КНОПФА

вул. Кілінського ч. 1. (біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки полуднем. 513 3—6

На подарунки святочні

поручаємо

Всесвітню Бібліотеку

яка досіль видала:

No 1/3 Ф. Шіллера: Поезії, вид. I. і II. ціна К. 1·60.

No 4/6 А. С. Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

No 7/8 И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

No 9/10. М. Яцкова: Далекі шляхи, новелі, ціна К. 2·—.

Замовляти: у **ІВАНА КАЛИНОВИЧА** в Бориславі або в Книгарні „НАУК. ТОВ ім. ШЕВЧЕНКА“ у Львові, Ринок ч. 10.

— **Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот.** —

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕЦ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 21—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торговлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

разом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 8—20

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, най замовить собі сейчас українсько-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне для учителів удільючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 571A 16—25

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиці Косцюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує на 3½% починаючи вже від слідуючого дня по дни вложеня аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних пів річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслів. О справи позичок полагоджують ся можливо скоро.

Посередничить у виндикацію позичок в Гал. Воєннім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці“ вул. Косцюшки. Народний Дім, I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 96—?

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства Загальне майно з кінцем 1916. **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858. Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки своєму довголітному істнованю і великій своїй маєтковій силі і нагоди VII. державної военної позички своїм членам і найширшим народним масам свої военно-позичкові обезпечення „НА ЖИТКУ“ зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разі його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у дезертирі або через самовбийство.

Обезпечити можна Кожду **здорову особу** до 55. р. життя **навіть дітн** Повисше 55 літ треба лїкарських оглядин. **Рідня** може безпечити навіть **тих, що в полі або полонї!**

Від 500 до 5000 корон без лїкарських оглядин повисше 5000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К 33·50,		17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К 23·50,		12·—	4·10

а через потручення в користь обезпеченого 9 К **напивиком** відсотків (арт. 7. усл. обезп.) **всего 57** вглядно **37 К річно.**

Найдешевше обезпеченя життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

92 17—20

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- 16 літним реченцем *).

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня чітко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ..... ратах по К .....
б) Їй вване? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ..... дня	5. a) Чи яке тов. убезпеченє відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	a) ..... б) .....
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість ..... почта ..... Улиця	6. a) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	a) ..... б) ..... в) .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	K ..... номінальної VII. австр. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: ..... Назвиско: .....

особа, яка самостійно не може зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 303. (9.555) Львів, второк 25 грудня (12 ст ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтрова або її місце 60 с, к надісланих 1 К, в новістках 1·50, в редакційній части перед або по новинах 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Військові сили України і Великоросії.

В хвили поставлення ультимату. — Петлюра проти большевицького дезорґанізованя військ. — Загроза виголодженя неслухняних. — Етапи і залізниці в руках Українців. — Вплив большевиків на фронті. — Українці в чорноморській фльоті.

Власна допись „Діла". Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(Т) *Над кордоном, 20 грудня 1917.*

Посилаю Вам знов декілька найновійших вісток про розвій української справи, з'осібна про конфлікт між Укр Генеральним Секретарієтом і Центр. Радою з одної сторони та правительством Леніна з другої.

Подані вже Вами вісти про оголошене південно західного та румунського фронту (себто фронту від Пинська по Чорне Море) українським фронтом, який підлягає тільки українському правительству, потверджують ся.

Противенства між генер. секретарем для військових справ Петлюрою і правительством большевиків виявляють ся щораз яркійше. Петлюра старає ся протидіяти дезорганізації військ, спричинений радикальним демократизованем армії, яке розпочало правительство большевиків (вибір військової старшини, знесене офіцирських степенів і т. п.). На днях появив ся розпорядок з підписом Петлюри, яким він оголошує, що приказ Революційного Комітету при головній кватирі з дня 13. с. м. про демократизацію армії, який вводить виборність, зносить ранги і стан офіцирський, як також відзначеня і ордери, не має важности для українського фронту. Приказ Укр Цент. Ради в тій справі має небавом появити ся.

Органам Укр. Центр. Ради удало ся вдаре штувати большевицьких шпіонів і воєнно револ. комітет південно-західного фронту. Так само арештовано і большевицький воєнно револ. комітет румунського фронту. Ті події заострили ще більше конфлікт між Укр. Центр. Радою і большевиками.

Відповідю на се був знаний нам „ультимат", який правительство Леніна і Троцького поставило українському правительству.

Якими силами розпоряджає Петлюра на випадок оружної розправи з большевицьким правительством, годі покищо точно сказати. Здаєть ся, що по його стороні стоїть переважаюча часть українських військових організацій і полків та дивізій, головно тих, що стоять по за фронтом, в етапах і в глибині краю на Україні — там ідейний вплив Української Центральної Ради панує майже абсолютно. Натомість велика часть (хоча далеко не загал!) фронтових військ також на т. зв. „українськім фронті" (південно-західний і румунський) стоїть під впливом большевицької агітації по стороні правительства Леніна. Проти Петлюри і Укр. Центр. Ради ведеть ся завзята агітація на фронті, наслідком якої й велика часть свідомих Українців жовнірів є настроєна проти Укр. Цент. Ради. Головним аргументом противників Центр. Ради є — що вона веде буржуазійну політику.

Часть військ з фронту має вже бути в поході проти Центр. Ради. В найближших днях можна ожидати поважних подій на Україні.

Центр. Рада мусить одначе розпоряджати чималими силами. Всі залізничі полученя на Україні мають бути в руках Центр. Ради а Петлюра мав загровити виголодженем армії на фронті, коли вона не схоче його приказам підчинити ся. Також доходять сюди відомости, що війска, які мали іти проти Центр. Ради, не дістали залізничих транспортів до розпорядимости і мусіли — пішки вибирати ся в похід.

Про становище Укр. Центр. Ради до Каледіна і повстанців на Донщині неможливо нічого точного довідати ся—крім загальникових закидів. На сю справу і на відносини в чорноморськім фронті кидає деяке світло виданий 13. с. м розпорядок української Чорноморської Геннеральної Ради:

Чорноморська Генеральна Рада рішучо заборонила усім моряком-Українцям приймати участь в караючих експедиціях, які посилають ся на Донщину. Українці не можуть того робити, що противне ідеї федералізму, а Донщина є федеративна одиниця, в справи якої втручати ся ми не маємо права. Оповістити фронт, фльоту і гарнізон.—Чорноморська Генеральна Рада: секретар Рак.

Проти прилученя до Польщі.

Протест Київа.

Власна допись „Діла"

Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(Г.) *Над кордоном, 20. грудня 1917.*

Нині зачали ся в Київі два конгреси: селянський і червертий загально-військовий, скликані Укр. Центр. Радою, які потревають з 12 днів. На військовий конгрес виїхали і депутати з фронту.

В Бердичеві відбув ся нині (і далі ще тривае) фронтовий військовий з'їзд, який виказав ся за Центр. Радою.

Заходи Центр. Ради, щоби не допустити до братнього кровопролитя між большевиками і калединцями—найшли симпатію на фронті.

Зачувати, що Укр. Центр. Рада ще раз рішучо запротестує проти прилученя яких небудь частин українських земель до Польщі

. Сподіватють ся в тій справі резолюцій і від конгресів селян та жовнірів у Київа.

Шеф штабу української републики.

Власна допись „Діла".

Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(З. С.) *Над кордоном 15. грудня 1917.*

Генеральний Секретаріят покликав до життя генеральний військовий штаб української републики. На чолі штабу стане генерал Добровський, дотеперішний голова української громади у Вітебску.

Україна й Великоросія.

Вимина нот між Українською Центральною Радою й Совітом народних комісарів. — Мир чи війна?

Львів, 24. грудня 1917

Низше подаємо відповідь Української Центральної Ради на ультимат петроградського правительства і ноту тогож правительства з приводу тої відповіди.

В донесеню „Times а" з Петрограду говорить ся, що Рада відкинула ультимат Совіта. Коли зважимо, що ультимат Совіта домагаєть ся передовсім вільного переходу військ Совіта на Дон тя що Рада се домаганє полишає мовчанкою, що й зазначено в ноті Совіта на відповідь Ради, — то відповідь Ради справді треба би розуміти як відкинене ультимату. Домагаючи ся, щоби Совіт признав принцип, що він не має права вмішувати ся в справи України, Рада тим самим відкидає домаганє Совіта, щоб його війска мали вільну руку на території України для операцій проти Дону.

З відповіди Ради звертаємо з окрема увагу на те місце, в якім говорить ся, що предмети поживи будуть вивожені з України тільки тоді, коли Генеральний Секретаріят одержить за них заплату готівкою, і то в висоті одної третини золотом. Річ в тім, що петроградське правительство відмовило українському правительству гроший з державного скарбу. У відповідь на се українське правительство заявляє, що дасть предмети поживи тільки за готові гроші.

З ноти Совіта на відповідь Ради треба стверднти, що Совіт і в сій ноті признає вповні право України на повну державну незалежність. Україна й Великоросія стоять тепер супроти себе як дві рівнорядні держави.

Инші вісти, які подаємо низше, містять подробиці про організацію військових сил Української Республики і про перші бої між військами Ради і Совіта. З тих вістий виходило би, що перевага по стороні Ради.

Звертаємо в кінці увагу на донесене „Times а", що Рада в останній хвилі зробила ще одну пробу мирного подагодженя конфлікту. Отже не є виключене, що між Совітом і Радою прийде до порозуміня.

Се порозуміне — ясна річ — буде означати укріпленє Української Республики.

Відповідь Українсько-Центральної Ради на ультимат Совіта народних комісарів.

ПЕТРОГРАД, 21. грудня (ПА). Вчера наспіла відповідь Української Центральної Ради. Відповідь Ради передав український революційний штаб через українську окружну військову Раду в Петрограді. Він запевняє, що є бажанє мирне полагодженє грозячого конфлікту. Відповідь вказує на зміну в поглядах Української Центральної Ради в користь мирових переговорів.

Відмовідь Української Центральної Ради звучить:

„Революційний штаб України, уповажнений республиканським правительством України й народом, має честь предложити республиканському правительству Великоросії висліди нарад штабу з правительством про ультимат Совіта народних комісарів до Української Центральної Ради і відповідь республиканського правительства України на ультимат. Переговори про мирне полагодженє спору між російською республикою й Україною залежать від отсих умов:

1) Признанє права українського народу й української республики, що ніхто не має вмішувати ся в справи республики.

2) Сповненє домаганя українізації військ (перенесенє відділів з инших фронтів на територію України).

3) Погодженє фінансових справ державного скарбу.

4) Невмішуванє Совіта народних комісарів, головної кватири й начального вождя до управи українського фронту, себто фронту румунського і південно західного.

Правительство української республики ду-

Памятайте! 462 Б 15—?

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці **з VII. военною позичкою в**

Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

має, що признане поданих принципів Совітом народних комісарів може стати основою для полагодженя спору, так що уникнеть ся війни між Україною і Великоросією.

Що-до участи в союзнім правительстві, то на думку правительства Української Народньої Республики Україна з огляду на значінє, яке тепер осягнула, мусить в нім мати не менше як третину заступників.

Революційний штаб України є уповажнений своїм правительством заявити правительству велико руської республики, що з огляду на фінансові трудности предмети поживи будуть видавані на границі України за заплатою просто до каси Генерального Секретаріяту рільництва в готівці, а саме в банкнотах, а в висотї одної третини в золоті.

Революційний штаб України має в Бозї надію, що братний спір буде усунений для обопільного вдоволення, і заявляє свою готовість напружити всї сили для осягненя сеї цїли. — Штабовий атаман Найдренко, ядютант Усенко".

Відповідь Совіта народних комісарів на ноту Української Центральної Ради.

ПЕТРОГРАД, 21. грудня (ПА.) Текст ноти Совіта народних комісарів до революційного штабу України і української окружної військової Ради в Петрограді звучить:

„Відповідаючи на зроблене вами з уповаженя правительства Української Центральної Ради предложенє приятельського полагодженя конфлікту між Українською Центральною Радою й Совітом народних комісарів, Совіт заявляє, що вважає ширшу акцію для усуненя спору безеперечно бажаною. Совітське правительство зробило все, щоби дійти до мирного полагодженя справи.

Що до предложених Українською Центральною Радою умов, які мають принціпіяльний характер, як право свобідного розвитку народів, то вони ніколи не були предметом переговорів або спору, бо Совіт народних комісарів признає повне здійсненє тих принципів.

В предложених умовах Українська Центральна Рада поминає мовчанкою дійсний предмет спору, який полягає в тім, що Рада підпирає протиреволюцію буржуазії, кадетів і Каледіна, звернену проти власти Совітів, заступників селян, робітників і жовнірів. Порозуміне з Радою можливе тілько під умовою, що Рада виразно відмовить ся підпирати як революцію Каледіна, так і протиреволюційний заговір буржуазії і кадетів. — Совіт народних комісарів: Корбунов".

Арештованє членів українського революційного штабу в Петрограді.

ЛЬОНДОН (ТКБ). Райтер доносить з Петрограду 21. с. м: В год. 9. рано червона гвардія вдерла ся до льокалю українського революційного штабу й арештувала 4 членів, яких там застала. Заряджено пошукування за иншими членами штабу, який є єдиним офіціяльним представництвом Української Центральної Ради в Петрограді.

Уступленє Каледіна в користь Української Республики?

АМСТЕРДАМ (ТКБ). „Times" доносить з Петрограду: Каледін заявив, що уступає з приводу непопулярности серед війска, яке відмовляє послуху.

По иншим відомостям Каледін і військове правительство козаків уступили, щоб уможливити утвореннє сильного українського народного правительства.

Ґенерал Щербачев начальним командантом українського фронту.

ЛЬОНДОН (Райтер). „Daily News" доносить в Петрограду, що штаб російської армії на румунськім фронті прилучив ся до Української Центральної Ради.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Петроградські газети доносять, що Румуни на південно західнім фронті прилучили ся до Українців. Ген. Щербачев іменований начальним командантом цілого українського фронту.

Перші бої.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times" доносить з Петрограду: Горожанська війна на Україні все ще ширить ся. По відкиненю ультимату петроградського правительства Українська Центральна Рада заряднла змобілізованє всїх оружних сил Української Республики включно з великим контингентом козаків. Сї сили скріпила російська армія південно західного фронту, яка рішила ся проти большевиків. Цїле військо стоїть під проводом ген. Шербачева; також генерал Верєвковський предложив свої услуги українському правительству.

Як зачувати, українські війска сконцентровані між Гомелем і Бахмачем, а большевики стягають своє військо на Минск. Залізничі лінії в богатьох місцях перервані. На основі телеграми з Харкова прийшло вже коло Волочиска до битви, в якій большевиків побито. Большевики знов твердять, що осягнули успіх під Проскуровом. Українські війска держать Одесу, якою тепер править Київ.

Тимчасом Українська Центральна Рада, мимо відмовної відповіди на ультимат большевиків зробила несжиданю пробу, щоби осягнути мирне полагодженє справи.

СТОКГОЛЬМ. (Тіб.) „Вечерная Почта" доносить: Війска большевиків окружають (?) Київ з трьох сторін: від Бахмача, Жмеринки й Бердичева. В Жмеринці большевиків розоружено. Перша пересипалка наступила недалеко Волочиска. Большевики обсадили Проскурів. Українці держать Одесу.

Українці в краєвій комісії причинковій.

П. Маковичіменований як „Українець"!

Львів 23. грудня 1917.

Дня 22. грудня 1917 відбуло ся засіданє Краєвої Комісії причинкової в цїли її уконституованя

Комісія розкладаєть ся на пять секцій: 1) секцію для рільництва, 2) рукодїля, 3) торговлї, 4) великого промислу і 5) для вільних заводів.

До Краєвої Комісії покликав намісник десять членів і таке саме число заступників як представників населеня. В кождій секції засідає попри відпоручника намісництва, дирекції скарбу і Виділу краєвого по двох представників населеня згадано їх заступники.

З предложених нашими організаціями 10 осіб покликав намісник на членів: 1) пп. дир. Омеляна Сапєнка (секція рільників), 2) промисловця Голїбя (с. рукодїль), а на заступників членів 1) д ра Володимира Мацькевича (секція торговлї) і 2) д ра Макса Левицького (с. вільних заводів).

Бувший радник міста Львова п. Маковичзаступник члена в секції великого промислу, висказав своє недоволенє, що Йому по українськи виготовлено запрошенє на засїданє. Супроти сего не можна його уважати представником українського населеня, за якого нам його подано.

Кромі пана Маковича (!!) після інформації президії Краєвої Комісії має ще бути заімено ваний один член Краєвої Комісії української народности з пова круга осіб, предложених українськими організаціями Оба сї члени на засїданє не явили ся поки що...

Українські члени Комісії предложили на руки президії бажане до намісника, щоби зрівнано число представників української народности та щоби при покликуваню узглядненo предложеня українських організацій.

Засїданя секцій розпічнуть ся четвер дня 27. грудня 1917 р. в той спосіб, що секції: рільництва, рукодїля, торговлї, великого промислу і загальна будуть засідати що тижня по черзї від понедїлка до пятницї з тим, що на случай свята римо-католицького дотичне пропущене засїданє відбудеть ся в суботу того самого тижня. Греко католицькі свята зрівнано з римо католицькими на внесенє рядника Івана Кивелюка, який засідає як відпоручник Виділу краєвого.

Мирові переговори.

БЕРЕСТЄ ЛИТОВСЬКЕ 23 грудня (ТКБ.) Державний секретар д-р Кльман прибув вчора сюди. Рівночасно прибула й болгарська делегація. Д-р Кільман мав нагоду ще вечером стрінути ся з заступниками союзників і російськими делегатами.

Нині о 4. годині по полудни отворено в Берестю Литовським на святочнім засїданю мирові переговори. Князь *Леопольд* Баварський привитав як начальний вождь Сходу прибувших до його головної кватири заступників союзних держав і Росії. В своїй промові вказав на успішні переговори що до завішеня оружя та висказав повну надію, що також теперішні переговори доведуть до мира, який принесе щастє народам. Відтак попросив князь першого турецького заступника Ібрагама Гаккі Пашу обняти провід як президент по старшині. Занявши президіяльне місце, подякував Гаккі Паша за честь, привитав делегатів, отворив переговори з бажанєм щасливого перебігу і запропонував, щоби перший державний секретар Кільман обняв провід в переговорах. На те внесенє всї згодили ся.

Кільман обняв провід і виголосив промову, в якій передовсїм подякував за честь, що може вести провід на нинїшних перших нарадах, в яких представники союзних держав війшли ся з делєгатами Росії, щоби зробити конець війні і привернути мир і приязнь між Росією і репрезентованими тут державами. Відтак сказав: Серед теперішних обставин не може бути мови про опрацьованє в нарадах, які саме розпочали ся, знаряду мира викінченого до найдрібнійших подробиць. Передовсїм розходить ся мені о устійненє найважнійших засад і умов, серед яких мирні і приязно-сусїдські відносини, головно також на культурнім і господарськім полї могли би бути як найскорше пущені в рух. Треба також застановити ся над найліпшими середниками, якими можна би загоїти рани, спричинені війною.

Наші наради будуть навіяні духом єднаючої філянтропії і взаїмною пошаною. Вони мусять числити ся з одного боку також з тим, що дала і витворила історія, щоби не тратити з-під ніг постійного грунту фактів, а з другого боку з тими головними думками, на основі яких тут вібрані разом стрінули ся. Я уважаю щасливою обставиною, що наші вступні переговори зачинають ся під знаком свята „мира на землї" і я можу приступити до переговорів з бажанєм, щоби наші праці були скоро і щасливо доведені до кінця. По думці президента рішено ось що: Справи ранги будуть розвязані після поабувчої листи заступлених держав. В президії повних засїдань чергують ся перші заступники пяти держав. Як мови переговорів допускають ся мови: німецьку, болгарську, російську, турецьку і французуську. Питаня, які обходять тільки поодинокі держави, які беруть участь, можуть бути окремо обговорювані Офіціяльні звідомленя про засїданє будуть спільно устійнювані.

На запрошенє президента розвинув відтак перший російський заступник в довшій промові головні основи російської мирової програми, які в своїй основі покривають ся із звісними рішеннями Ради робітників і жовнірів та всеросійських зїздів селян. Заступники чотирох союзних держав заявили свою готовість розглянути російські виводи. Виводи будуть предметом переговорів найблизших засїдань.

ВІДЕНЬ, 24. грудня. ТКБ. доносить з Берестя Литовського 23. с. м.: Нинїшний день призначили делегації на наради над відповідю, яку має ся дати на російські пропозиції. Притім устійнено нариси відповіди. Сформованє відповіди наступить завтра перед полуднем.

Остемпльованє банкнотів в Росії.

БЕРН (Ткб) До „Daily Mail" доносять з Петрограду про нове податкове жерело правительства Леніна. Всї банкноти до якогось часу правительственний стемпель народних комісарів, инакше будуть уневажнені. За остемпльованє платить ся належитість 15—40 процент вартости банкнотів на підставі прогресивної тарифи. Вістка про те близьке вараджене викликала вже тепер жадо малих банкнотів Належитість за виміну виносить за 100 рублїв 10 рублїв. Змінити 1000 рублевий банкнот неможливо.

НОВИНКИ

Львів, 24. грудня 1917.

— **Поворот вивезених.** Вчорашним вечірним і нинїшним ранїшним поїздом приїхав до Львова гурток випущених з Росії заложників і засланців. З довго вижиданих другів мали ми нинї щастє витати в нашій редакції д ра Володимира Охримовича і радн. Романа Сосновського. Крім них приїхали пп. Іван Матїїв, Михайло Коцюба, Андрій Балтарович і Даниле Роговський.

— **З „Комісії для історії штуки" в Науковім Товаристві ім. Шевченка.** В „Дїлї" з дня 15.

Аж до відкликаня!

можна обезпечувати ся в спо-
луці з VII. воєнною позичкою
394 39—45

в Ц. к. Австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

с. м. (ч. 295) подав п. Яр. Пастернак фейлетон п. з. „Подввінне", де познайомив читачів з рефератом краєвого консерватора, п. Шидловського з Кракова, оголошеним в Mitteilungen der k. k. Zentral kommission für Denkmalpflege, посвяченім представленю реквізиції галицьких церковних дзвонів. З реферату виходить, що наслідком тої реквізиції мало би пропасти богато цінного матеріалу для історії українського дзвонарства. „Для збереженя від цілковитої затрати такого цінного наукового матеріалу — каже п. Пастернак — роблять ся по збірних станицях дзвонів (для Східної Галичини у Львові) копії написів на них та відливи їх рельєфів і орнаментів. На Східну Галичину переняв ту акцію на себе д-р К. Бадецький, архівар міста Львова; весь матеріял перейде на власність збору консерваторів Східної Галичини у Львові і там прийдеть ся нам шукати колись жерел до історії українських міст, сіл, орнаменту та цілого людознавства". Сказане п. Пастернаком містить у собі і недокладну інформацію про польські заходи для збереженя старини і якийсь — опертий также на недокладнім поінформованю — жаль, що Українці в тім напрямі не зробили нічого. Передовсім недокладна інформація, буцім то д-р Бадецький працює для збору консерваторів Східної Галичини у Львові й для нього збирає матеріял до історії галицького дзвонарства. Д-р Бадецький призначив цілу свою збірку для Історичного Музею міста Львова головно тому, що таке призначене найбільше припадало до вподоби тим польським одиницям, котрі поспішили ся допомогти йому до покритя коштів численних поїздок і праць. Але хоч Історичний Музей м. Львова буде в посіданю цілої збірки д-ра Бадецького, нам, Українцям, не прийдеть ся шукати жерел до історії нашого дзвонарства виключно в тім Музею, бо комплетна збірка українського матеріялу — відливи орнаментів і написів з українських дзвонів знайдуть ся также в Музею Наукового Товариства імени Шевченка. Постарала ся про те в тім Товаристві Комісія для історії штуки. На внесенє ві Видїл Товариства, приявши до відома інформацію про праці д-ра Бадецького, ухвалив замовити в нього для свого Музея весь матеріял до історії українського дзвонарства та визначив відповідну ктоту на покритє коштів замовленя. Збірку відливів з українських дзвонів м. Львова д-р Бадецький передав уже Музеєви Наукового Товариства ім. Шевченка. Дальші збірки з ріжних повітів Східної Галичини передавати-ме в міру викінчуваня відливів. Комплет буде цінним набутком нашого Музея, котрому наші люди могліби в сім напрямі ще хиба тим прислужити ся, що надсилали б на адресу Товариства (ул. Чарнецького ч. 26, Львів) відомости про утрачені або й заховані дзвони історичного змісту: інформації про фундаторів і дзвонарів, про час, в котрім жили, про місце їх побуту, про цікаві пригоди з дзвонами, взагалї про все, що в звязку з дзвонами їх околиці оповідало ся або де-небудь записувало ся. З окрема належало-б звертати увагу на підручні старші дзвоники часто з загадочними написами. — Д-р Василь Щурат, голова Комісії для історії штуки в Науковім Товаристві ім. Шевченка.

— **З полону.** Вже девять місяців, як я в російській неволї. На всї мої картки, яких я чи мало написав ся, до нині не дістав на превеликий жаль і сум ніякої відповіди. Для того прошу Редакцію помістити в часописи, що Іван Гірняк полон. У. С. С. просить рідню і знакомих писати на таку адресу: Сибір, Тобольська губ., город Ялуторовськ, „Народний Дім".

— **Відзначене.** П. Лев Добрянський, надревідент і начальник кондукторів на стації зел. у Львові, відзначений золотим хрестом заслуги з короною на стяжці медалї хоробрости.

— **Українці вояки, не говорячи вже про офіцирів,** повинні тямити, що одинокий український тижневник в німецькій мові є „Ukrainische Korrespondenz" і його масово передплачувати і ширити його між чужинцями. Якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чужинців як слїд інформувати про наші політичні змаганя. Видавцем є голова Народного Комітету д-р Кость Левицький, відвічальний редактор посол Володимир Сінгалевич. Умови передплати такі: річно 12 кор., півріч. 6 кор. 50 сот. Гроші просимо слати: Wien XV., Costagasse 7/10. Просимо поспішити ся з замовленями, щоби видавництво могло усталити наклад, що при теперішній дорожнї є дуже важне.

— **Форма підписки воєнної позички через обезпечене для підписчика є найкориснїйша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички, і для держави найвигіднійша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички.** І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснїйші умови обезпеченя має тільки **ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.**

НОВЕРЛЯ.

Олександер Кульчицький, ученик 8 класи укр. гімназії в Станиславові, син судового радника Клима Кульчицького і Олени з Бачинських, упокоїв ся дня 12 грудня 1917. у Львові в 18 році житя, по довгій а тяжкій недузї. Похорон відбув ся дня 14. с. м. провізорично у Львові, відки тлінні останки будуть перевезені до родинної гробниці в Станиславові.

„Дїло" в 1918 році.

З нинїшним числом висилаємо чеки почт. щадниці для присилки передплати на „Дїло" в 1918 році, яка буде виносити:

для Львова:		*поза Львовом:*
4 К.	*місячно*	*5 К.*
12 К.	*¼-річно*	*15 К.*
22 К.	*½-річно*	*28 К.*
44 К.	*річно*	*56 К.*

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с.

Хто прислав уже передплату на 1918 р. по дотеперішній тарифі, нехай залученим чеком пришле доплату і дальшу передплату.

Ще про економічний з'їзд

Ми одержали таке письмо:

Тому, що на економічнім з'їзді переважно я проводив, уважаю моїм обовязком відповісти п. —ському на його артикул в ч. 298 „Дїла".

Що о. Войнаровський стоїть на становищи чисто рільничім (гляди повний текст його промовн в ч. 22 „Госп. Часописи"), а становище д-ра Курівця відмінне — то ще на лихо. Лихо є, що наша публїцистика мало займаєть ся справами економічними, користуєть ся лише приватними кореспондентами — та тут ви ну поносить публика, бож сам п. —ський признає, що навіть ті, котрих повинні напр. інтересувати справи рільничі і відбудови, не читають „Госп. Часописи", прийдуть на з'їзд та хочуть, аби їм устно традувати що давно і докладно було друковане. Чи отже економічно-суспільні статї в щоденній пресї нашій знайдуть читачів велике питанє.

На кождім з'їздї основою є референти, тому і в звітах з'їзду — дуже коротких — бо в українських дневниках звіти з дводневного з'їзду займали приблизно 3 шпальти, найбільше місця займили коротенькі змісти з рефератів.

Рівнож коротенькі були змісти промов важнїйших; нїякі „менери" (хто се має бути?) не займали більше часу своїми промовами.

Нїякої дискусії над формальною стороною з'їзду не було.

Перший день з'їзду займили референти, другий день дискусія над ними. Чи одного дня на дискусію за мало, річ погляду. Констатую що замкнено з'їзд коли вечерпало ся число бесїдників записаних до голосу, а що до часу, призначеного бесїдникам, не було зголошеня хоча за сим підносились голоси — то з огляду на вагу справ і малий хосен такого означуваня часу я на се не згодив ся.

Промовляно до 30 бесїдників, та кождий учасник мав змогу і час на критику референтів дотеперішних способів, доріг і т. п. І користували ся тим одні в більшій, другі в меншій мірі.

Наше гірке положенє, не нами спричинене, винно, що були також підношені „плачі й жалї" та девидерати до С. Г., а щоб власне С. Г. міг подрібно сї жаданя розглянути, — важадав я — аби подавано їх враз в ставленими революціями на клаптику паперу (тепер папір дорогий),

Не гріх се, що з'їзд мав моментами характер віча. Такий характер прибирають кождї збори де обговорюєть ся питанє дня наукової академії — не мали на метї ініціятори з'їзду.

Стільки для оправданя аранжерів і проводу з'їзду.

Іван Кивелюк.

Італїйська протиофензива.

ВІДЕНЬ, 23. грудня (ТКБ) Урядово оголошують: Наслідком непогоди боєва діяльність була мала. Частинні наступи неприятеля не вдали ся.

НІМЕЦЬКА ЧАСОПИСЬ! НА ЧАСІ

Просимо передплачувати одинокий тижневник

„UKRAINISCHE KORRESPONDENZ"

орган „Народнього Комітету" — який інформує чужинців про політичні змаганя українського народу. Умови передплати: річно 12 кор., півр чно 6 кор. 50 сот.
Гроші прдшу слат: Wien XV., Costagasse 7/10.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 25. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: греко-кат.: Спирид. преп. — римо-кат.: Рожд. Іс. Хр.

Завтра: греко-катол.: Евстахія і Евгена — римо-кат. Стефана п.

| **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького ч. 42) *відчинений для публики у вівторок і пятницю від 2—4 год. по полудни.*
515 2—?

| **Засїданє** Видїлу Укр. Жіноч. Комітету відбуде ся дня 25. с. м. о год. 5. веч. в салї Захоронки вул. Бляхарська ч. 3. Справа дуже важна, тому просить ся о численну участь і точність. Гостям радї — Софія Олесницька, предс. Ір. Лежогубська, писар.

Ірина Наталїя Чапельська

найдорожша донечка

Ілярія і Емілії з Юзичинських Чапельських,

лїт 13. заснула в Бозї дня 24. грудня 1917.

Похорони відбудуть в середу 26. грудня 1917 о год. 11 рано з дому жалоби при вул. Св. Тереси ч. 2.

Зборайте жертви на школу ім. Бориса Грінченка! Жертви пересилати на руки скарбника Н. Петрова у Львові вул. Городецька 95.

КОНКУРС.

Головна управа „Народної Торговлї" у Львові прийме до своїх бюр: двох кореспондентів, між тим одного з нїмецькою мовою, двох ревізорів спілок, дві дістарки вправні в писаню на машинї і з добрим почерком письма і кількох магазинерів. Першенство до принятя мають ті, що укінчили науку в ц. к. Академії торговельній або бодай торговельну школу і ті, що викажуть ся довшою бюровою службою, а до занятя в магазинах інваліди фізично до магазинових робіт придатні.

Поданя з долученєм відписів свідоцтва дотеперішного занятя приймає Дирекція до кінця грудня 1917. XXI 2-?

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

у Львові

ул. Руська ч. 20. Телеф. 783.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер" в р. 1895 на підставі закона о стоварищеня з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цїлю Товариства є удїлюване кредиту своїм членам рільникам обезпечуваним в „Дністрі" від більше лїт.

Відсотки від вкладок 3½ процент

без порученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудни.

Конто Почтової Щадниці 35.527.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі Вклади К 5,327.450
Власний маєток „ 683.383
Удїлені довички „ 4,433.603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

в ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. управ. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх полоненць удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Відділ обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 36—45

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до лиця і рук, вигіжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·10.

Сольфвос незрівнаний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 498а 3—2

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

Спішіть ся,

бо наклад уже на вичерпаню!!

„ХРИСТОС РОДИВ СЯ“.

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Зложив на фортепян Денис Січинський.

Ціна 3 корони, пересилка 30 сот., поруч 60 сот.

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

2—3 IV **Львів, Ринок 10.**

Для дорослих осіб і для дітий **бандаж на пропуклини** (руптура) пупця, черева, пахвини і тонавіть як опаде в долину. **Суспензорія** найріжнороднїйшої величини. **Черевні опаски**: на обвислі жолудки, проти опадевю матиці, обірваню по операціях, в жолудкових болях і кишок, в терпінях спричинених неправильними пологами і т. п. **Підпаски** місячні. Повчохи і завиваві гумові на жиляки ніг і т. п. **Підкладки** під плоску стопу т. зв. „Blattfuss“. Замовленя виконують ся сейчас і все в цінах можливо найдешевших. Висилають ся за поспїпатою також і до зайнятих австрійських країв.

М. Л. ПОЛЯЧЕК САМБІР 21. Галичина.

583—8

ХТО МАЄ?

воєнні шкоди! Де є во як в родині! Де дитина в школі! Там всї му сять читати мої малі але богаті практичним і пожиточним змістом

КАЛЄНДАРЦІ на 1918 р.

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл вакл. Наука і школи. Вибір вваня. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ЖОВНЯРСЬКИЙ**. Війск. справи. Урьльопи. Реклямації. Співачка, жарти, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦИННИЙ** Військові причинки Воєнні чинитьби. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Як подавати ся о субвенції Кредити Військові полекші Найважи воєнні закони і ин. н. . 60 сот.

Додаток: На 10 шт 2, на 100 шт. 25 штук даром.

Пересилка: 5 сот., за 12 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і лише письменні замовленя. 3—10

384 А **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Розписане виборів

до біржевої Ради й означене реклямаційного реченця.

Оголошене біржевої Ради.

Ч. 27|17|VI. Львів, 12. грудня 1917.

Превидія біржевої Ради подав до відома, що силою ухвали біржевої Ради з дня 11. грудня 1917 відбудуть ся вибори 16 членів біржевої Ради, яких вибираєть ся на два роки, дня 31. січня 1918 від год. 11·30 до 12·30 по пол. в салї нарад торговельної і промислової Палати у Львові.

Реклямаційний реченець проти виборчих ліст виносить 14 днїв і минає в днем 15. січня 1918 р.

Реклямації належить виготовити до біржевої Ради і вїсти на руки Генерального Секретаря д-ра Марцеля Павета в бюрі Секретаріяту збіжевої і товарової біржі у Львові, вул. Академічна 10.

І. Віцепрезидент: Лісовецький в. р.

Генеральний секретар: д-р М. Панет в. р.

Розписане конкурсів

задля обсади посади біржних сензалїв.

Оповіщенє біржевої Ради.

Ч. 27/17/IV. Львів, д. 11. грудня 1917.

Превидія біржевої Ради подає до відома, що біржева Рада на засіданю д. 11. грудня 1917 ухвалила розписати конкурс задля обсади посад торговельних сензалїв для львівської збіжевої і торговельної Биржи, а саме: 1) для торговлї плодами лїсної господарки; 2) для торговлї яйцями; 3) для торговлї мукою; 4) для торговлї вугнем; 5) для торговлї скірою; 6) для торговлї проживними середниками; 7) для торговлї корінними і кольоніяльними товарами; 8) для торговлї напоями (спіритусом, вином, пивом, медом і оцтом); 9) для торговлї артикулами матеріяловими, аптечними і хемічними.

Кандидати викажуть ся: а) австрійським горожанством; б) свідоцтвом бездоганного жите; в) повнолїтністю і власновільністю; г) свідоцтвом в добрим поступом відбутого сенвальського іспиту.

Поданя треба вносити до Секретаріяту збіжевої і торговельної Биржі у Львові вул. Академічна 17, най найпізнїйше до 25. січня 1918.

І. Віцепрезидент: д-р Лісовецький в. р.

Генеральний секретар: д-р М. Панет в. р.

Небувала нагода! **ФУТРА** закуплені на лицитації в банку „Льомбард“ мужеські і жіночі різного роду, як також кожі подорожні є до набуття на складі

А. КНОПФА

вул. Кілінського ч 1. (біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки полуднем. 513 4—6

Всїм нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарської і правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли з друку і є в продажи у нас такі твори подань:

1. О відбудову знищених будинків взглядно о субвенцію.
2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
3. О зворот коштів відбудови знищених війною будинків.
4. О субвенцію на хатню обстанову.
5. О субвенцію на живий і мертвий інвентар.

Просимо замовляти лиш в канцелярії нашого Товариства Найлїпше, коли сї друки будуть замовляти: інституції, громадські, парохіяльні чи инші уряди, так, щоби замовленя були збірні та більші.

Кождий друк коштує 6 с., лиш друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка кождих 10 друків коштує 6 с.

Краєве Товариство Господарське

„Сільський господар“

у Львові, ул. Зїморовича ч. 20.

VI 4—5

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рент

п. **„КАРПАТІЯ“** 47—?

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то усї зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість усїх палість обезпечень.

Правнає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах уділює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

ВЖЕ ВИЙШОВ

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КАЛЕНДАР НА 1918 РІК „ПРОСВІТИ“

Обіймає поверх 22 аркушів друку. Ілюстрацій 150.

На окладинцї зверха і в середині народний орнавент в 5 красках. Крім календарної части містить в собі обширний літературно науковий збірник під заг.

„РОКОВА ХВИЛЯ“

який впорядкував ВАСИЛЬ ЛУКИЧ.

В сім збірнику взяли участь Вл.: Барвінський Олекс., Д-р Вінковський Теодор, Голубець, Д-р Гординський Яр., Докиш Никола, Демчишин Т, Д-р Кравяківич Ів., Левицький Юрій, о. Лежогубський Т., Лепкий Богдан, Лукіянович Денис, Радзикевич Вол., Д-р Студинський Кир., Теліцький Вол, Чарнецький Ст, Чекановський Андрій, Д-р Федак Стефан і Шкрумеляк Юра.

Ціна примірника **5 кор.**, а з почтовою пересилкою **5 кор. 65 сот.** Висилає тільки за попереднім надісланем грошей

Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові (Ринок 10).

З огляду на те, що ще перед виходом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже заплачена, остають до продажі тільки ²/₃ части накладу.

— Хто хоче мати сей календар, **радимо спішити ся.** —

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч 304. (9.556) Львів, середа 26 грудня (13 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, двошпальтова або її місце 60 с., в надісланих 1 К., в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вонких 2 К. Некрологічі 2 К. Спосіб товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавниче Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 25. грудня 1917.

Польський президент міністрів Кухаржевський, конферуючи в Берліні з гр. Гертлінгом в справі допущеня польського правительства до безпосередної участи в мировых переговорах, висловив також бажаня польського правительства в справі границь Польщі. Ті границі по бажаню п. Кухаржевського мали би йти так, як ідуть тепер стрілецькі рови, одначе з деякими змінами сеї лінії в користь Поляків, прим. що до околиці Минска, де—каже п. Кухаржевський —знаходить ся польське населене. Що до Литви, має польське правительство претенсії тільки на Вильну, яка ніби то тільки в малій части заселена Литовцями.

В сім, що п. Кухаржевський висловив перед гр. Гертлінгом такі домаганя, нема нічого нового, бо домагане найбільшого розширеня границь будучої Польщі на схід що-дня повторяють ся в усіх польських заявах, польській пресі і т. д. Нове було би тільки те, що таке домагане висловив премєр польського правительства, отже фігура офіціяна.

І тому проти домаганя, висловленого премєром польського правительства, мусимо рішучо застерегти ся. Стрілецькі рови йдуть не по польській етнографічній границі, тільки облимають великі простори українських земель: Підляше, Полісе, Холмщину, Волинь. Коли п. Кухаржевський домагаєть ся, щоб усі ті українські области, обняті стрілецькими ровами, ввійшли в границі польської держави, то ми се домагане польського правительства мусимо назвати par excellence домаганєм завойовницьким, замахом на свободу і незалежність українського народу.

В теперішній війні чим раз більше кристалізуєть ся клич самоозначеня народів як рівної для всіх міри міжнародних відносин. Навіть держави воюючі, які побідним оружєм заняли чужі землі, не важать ся сказати що хотять задержати ті землі „правом сильнійшого". Чи чули ми, що Сербія, Чорногора, Румунія мають стати провінціями Австро Угорщини й Німеччини, Бельгія й занята часть Франції провінціями Німеччини? Ні, соромлять ся навіть ті, що мають такі апетити, виступати з такими домаганями.

Тільки одні Поляки, хоч не є воюючою стороною, мають лице домагати ся, щоб осередні держави настоювали для них на завойовницькім принципі і придїлили їм усі ті українські землі, які наслідком війни опинили ся під окупацією осередних держав.

Коли таке домагане зі сторони побідного завойовника було би зі становища міжнародної етики осудним, то не скілько більш осудним, просто гидким є воно зі сторони Поляків, які хотять, щоб кров жовнірів, Німеччини й Австро-Угорщини, в тім також кров українських жовнірів допомогла їм до поневоленя українського народу.

Се домаганє польського премєра пятнуємо як вислід завойовницького хижацтва, яке раз на все повинно зникнути з лиця землі, як нару у над правом самоозначеня народів. Український нарід твердо стоїть на тім, що ані пядь української землі не сміє бути поневолена, не сміє належати до Польщі.

З Української Републики.

Українські зелізниці.

(Ф. К.) *Відень, 22 грудня 1917.*

Генеральний Секретар зелізниць України Ещенко з кінцем мин. м. розіслав до зелізниць отсю телєграму:

„З причини подій, які мають місце, у найблизший час не можна числити на одержане від центрального правительства грошій, необхідних для веденя господарства зелізниць України. Таке положене загрожує нашим зелізницям повним фінансовим крахом.

Наслідком сього прошу негайно зарядити, щоби всі вплати, які приходять, вплачували ся виключно до скарбу українських губерній, які вичислені в третім Універсалї Української Центральної Ради, не допускаючи ніяким чином доконувати згаданих вплат до скарбу неукраїнських частий республики, а також перенесеня сих вплат до скарбу нова границі території України".

Військові відзначеня з нагоди проголошеня Української Републики.

(Ф. К.) *Відень, 22. грудня 1917.*

Генеральний військовий секретар Петлюра видав отсей приказ у звязку з проголошенєм Української Републики:

„Командантам київського, одеського й південної части московських округів поручаю негайно предложити менї до нагороди особи, які щирою й невгомною працею помогли вернути нашій вітчині права й вольности й співділали при введеню в житє Української Републики".

Українські гроші.

(Ф. К.) *Відень, 23. грудня 1917.*

„Утро Россіи" у телєграмі з Київа повідомляє:

Секретаріят фінансів підняв питанє про випуск українських грошій.

Протест Української Центральної Ради проти прилученя українських земель до Польщі.

(Ф. К.) *Відень, 22. грудня 1917.*

„Русское Слово" з 30. н. ст. падолиста в телєграмі з Київа повідомляє:

Комітет Української Центральної Ради приняв резолюцію протесту проти прилученя до Польщі земель Галичини, Буковини й окупованих повітів Волині й Полісся.

В резолюції вказуєть ся на недопустимість насильного відірваня приналежних до України земель.

Комітет має намір ввернути ся до міжнародної демократії з вказанєм на те, що кождий нарід сам має право рішати свою долю, тому отже необхідно полишити свободу самоозначеня народам згаданих земель.

Україна і козаки

Плян утвореня коалїційного правительства.

(Ф. К.) *Відень 22. грудня 7191.*

Загально фронтовий козацький з'їзд, котрий відбув ся в кінцем мин. м. в Новочеркаску, в справі організації центральної власти, ухвалив резолюцію:

„Беручи під увагу, що найліпший спосіб утвореня власти — принцип національно-територіяльний, одначе числячи ся з тим, що в дану хвилю сей принцип не може бути переведений скоро і вповні в цілій державі, а власть потрібна негайно, з'їзд постановив, що верховна власть має бути сконструована на принципі коалїції здорових організацій краю: Південно-Східного Союза, Української Ради, Центрального Совіта робітничих делегатів першого покликаня, кооперативів, Земського і Городського Союзів і представників організацій державного значіня.

Ініціятиву утвореня власти на основі сього принципу поручити обєднаному правительству Південно Східного Союза.

Зорганізоване таким чином представництво буде Радою Републики, з якої буде вибране відповідальне міністерство. Рада міністерства урядує до Установчих Зборів.

„Русское Слово" з дня 30. н. ст. падолиста у телєграмі з Новочеркаска повідомляє:

Відбула ся нарада військового правительства з представниками городських дум і селянських рад области з цілю зазнайомленя зі загальним і місцевим положенєм, а також з намірем військового правительства зорганізувати державну й місцеву власть на принципі союза України, козацких областий верховинців і представництва від городських і селянських інституцій.

Росія і мир.

Протест партій проти окремого мира. — Що думає Криленко про будучність. — Поголоски про мир. — Росія може самоозначувати ся, як сама захоче. — Домагане большевиків і німецька відповідь.

(І-к.) *Над кордоном 23. грудня.*

Подаю вам ряд відомостий, які характеризують настрої в Росії в звязку з справою мира.

Соціялісти-революціонери, з'єднені соціяльні демократи, народні соціялісти, виконуючий комітет ради робітничих депутатів першого вибору і виконуючий комітет ради селянських депутатів видали спільну відозву проти мирової акції большевиків, заявляючи, що справу мира мають право рішати тільки Установчі Збори. Відозва закидає большевикам що вони ведуть мирові переговори тайно і не повідомляють про їх суспільність, що їх обіцянки, ніби то їх правительство не буде мати ніяких тайн перед народом, се тільки пусті слова.

Російські газети подають таку розмову дижурного офіцира з начальним вождом Криленком: Офіцир запитав Криленка що буде, коли б осередні держави поставили неможливі умови мира. Криленко відповів, що тоді Росія буде далї вести війну. Офіцир: „Мирові переговори до краю ослабили російську армію. Що ж буде тепер, на випадок війни й нападу Німців на фронт, особливо північний, який тепер відкритий?" Криленко на се мовчав.

В російській пресі знаходять ся отсі поголоски про основи мира: Росія протягом 15 літ мала би доставляти для Німеччини всї потрібні сирівці і для нагляду над сим булиб установлені в Млаві і в російських державних інституціях німецькі комісарі. Польське питанє має бути рішене в дусї австрійсько-польської програми. Прибалтійське побереже з Ригою має остати при Німеччині. Самоозначувати ся Росія може, як сама захоче.

Памятайте! 462 в. 6.7 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

„Зелізним пястуком і лискучим мечем.“

БЕРЛІН (ТКБ.) В бесіді, яку виголосив цісар Вільгельм підчас відвідин на фронті під Верден до офіцирів і жовнірів, сказав цісар, що на тім фронті довершило німецьке військо найбільших діл, небувалик в історії воєн. Цісар висказав сильну надію, що Господь Бог буде і на дальше з німецьким військом. Закінчив словами: Коли неприятель не хоче мира, то мусимо дати світови мир в сей спосіб, що зелізним пястуком і лискучим мечем вивалимо двері тим, які не хочуть мира.

Чесько-словацька армія.

ЛЬОНДОН. (Райтер). Французьке правительство видало дня 19. с. м. розпорядок в справі зорганізованя чесько словацької армії. Ся оружна сила буде складати ся принайменше зі 120.000 людий, в яких більша часть бореть ся на західнім фронті. Ся армія признана урядово всіми союзниками і складаєть ся головно з чеських офіцирів і жовнірів, які піддали ся Росіянам або Сербам. Масгі з поміж них вже відзначили ся на поли боротьби в злуці з арміями ріжних союзників. Ся армія буде бороти ся під власними прапорами.

Троцький проти чужих дипльоматів.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Троцький сказав в бесіді, виголошеній в пятницю, в якій писав американський кореспондент: Заявляю се представникам всіх чужих держав, що не позволимо себе топтати. Коли дипльомати звертають ся до наших справ, перестають бути дипльоматами і стають ся приватними особами, в яких тяжка рука революції обійдеть ся без ласки.

З італійського парляменту.

Справа війни і мира. — Переслідженє причин невдачі. — Заходи ворогів. — Радше відворот хочби й до Сицилії чим status quo.

ЩРІХ (Ткб). Колишнє засіданє італійської Палати було хвилями бурливе наслідком оборони засадничого становища соціяльних партій в справі війни і мира. Кілька разів прийшло до конфлікту, який грозив вибухом бійки. Соціяліст Ферріі домагав ся відповідного покараня Кадорни і всіх инших військових і міністрів, які уможливили ворожий напад. Ферріі також радикал Гаспаратті жадали установленя парляментарної слідчої комісії в ціли вияснення військових випадків. Міністер Нітті зазначив, що Італія в справі сирівців буде залежна від Англії і Північної Америки, тому мусить тепер карністю і пожертвованєм запевнити собі повне довіря тих союзників.

Вкінци през. мін. Орляндо перестерігав перед добре зорганізованими замахами неприятеля, які мають на ціли внутрішний розклад італійського народу. Коли ті заходи поведуть ся, Італія може пропасти. Супроти алюзії гр. Черніна в exposé що до Італії заявив Орляндо таке: Заки Італійці приймуть status quo ante, волять бороти ся і відступити хоч би й до Сицилії. Бесідник знає тільки одну дорогу для Італії: опір і видержанє.

Палата приняла денний порядок Каркани, який похвалює заяву правительства всіми голосами проти 50 голосів, головно соціялістичних.

До полонених офіцирів Українців.

Українська Громада полонених офіцирів табору Ганн Мюнден в Німеччині прислала нам отсей заклик до всіх полонених офіцирів Українців у Німеччині:

Товариші Українці! Великі часи випали на нашу долю. З під попелу віків перед лицем заливаного світу встає приспаний велетень — Україна. Здійснили ся мрії і сподіваня найкращих синів нашої Неньки. Займаєть ся зоря нового вільного житя.

Старий Київ, укритий славою давних минулих днів, стає могутним осередком стихійного, нестримного руху. Наші брати здобувають собі там у тяжкій боротьбі, крок за кроком, свободу, стару нашу прадідівську волю. Один по одному відбувають ся там з'їзди, закладають ся інституції, росте організація краю, повстає народна власть, перетворюєть ся цілком старий, ненависний лад. Іде великанська робота. Будуєть ся міцна основа для житя одноцільної, незалежної й вільної, демократичної України. Вже лунає горда й радісна пісня побіди над страшною мракою. Вже рожеві квіти щастя манячать перед змученим народом українським.

Та революція ще не скінчилась, ще чуєть ся подих шаленої реакції. Народна свобода й добробут не є ще закріплені. Але вони є в руках самого народу. Лиш організація, тісне зєднанє всіх синів України і спільна невпинна праця приведуть нас до осягненя повної волі. На нас, як на інтелігенції лежить в сей момент великий обовязок перед рідним краєм. Від нас жде наше Українське Правительство й нарід справжньої, діяльної праці. Нехай тепер, під сю велику годину, наш нарід не скаже вже, що інтеліґенція зрадила йому. Нехай кождий з нас загляне глибоко в свою душу й перецінить перед судом історії ввесь свій скарб. Кождому, хто не хоче бути викинутим із житя напливом нових хвиль його, треба брати ся до праці над собою.

Тому треба нам тут робити все, що є в наших силах: треба вчити ся, допомагати один другому, треба гуртувати ся, щоби бути підготовленими до дійсности, до безмірно широкої праці на ниві народній.

Ми, Українська Громада, горячо закликаємо всіх, хто хоче придбати собі на будуче знанє й досвід у громадській роботі, хто хоче бути дійсним карним членом свого народу—всіх тих запрошуємо до нашого табору.

Громада наша кермуєть ся виключно тими принципами, які лежать в основі політики Української Центральної Ради в Київі. Ті принципи ясно зазначені в останній „Відозві Генерального Секретаріяту до людности України від 3. падолиста с. р. Центральна Рада і Генеральний Секретаріят твердо і виразно заявили, що Україна має бути у складі Федеративної Республики Російської, як рівноправне державне тіло“. („Нова Рада“, 5. падолиста 1917 р. н-р 178).

Власть Центральної Ради поширюєть ся на всю етнографічну Україну (губернії: Київська, Подільська, Волинська, Полтавська, Чернигівська, Харківська, Катеринославська, Херсонська, Таврійська—без Криму—Холмщина, частина Воронежської, частина Курської).

В нашій громаді істнує 5 ріжних товариств, в яких можна знайти собі відповідну працю й науку.

Раз у раз відбувають ся зібраня, ведуть ся курси, реферати, дають ся вистави, концерти, вечірки, іде широке організаційне житє. Отже подавайте рапорти з прошенєм про переїзд до нашого табору.

Тепер, на приквці війни, коли вияснять ся справа мира, громада вирішує питанє про відїзд до дому, на Україну. Зроблені вже відповідні заходи в тім напрямі, щоби виїхати вкупі з нашими земляками, солдатами Українцями.

Не гайте ж часу, зголошуйтесь до нашого табору!

Ганн. Мюнден, 15. грудня 1917 р.

За Українську Громаду полонених таб. Ганн.-Мюнден: Генерал майор Зілинський. Підполковник Бухтаєвич. Підполковник Коваленко.

Зберайте жертви на школу ім. Бориса Грінченка!
Жертви пересилати на руки скарбника Н. Петрова у Львові вул. Городецька 95.

Памяти пок. Володимира Струтинського.

Сараєво, в грудні 1917.

Півно дізналась сараєвська громада, що дня 10 вересня с. р. помер в Зальцбургу найрівнійший її бувший член і провідник Володимир Струтинський, пенсіон. надсовітник верховного суду в Сараєві.

Молодшому поколінню був покійник менше знаний, але в кругах старших патріотів в Галичині був він добре звістний, хоч від 1879 р. служив при судах в Босні і тільки від часу до часу приїздив до Галичини з нагоди відпустки і найчастійше перебував у свого шурина о. Т. Березовського в Ляховичах заріччих коло Журавна. За те користали молодші обильно з його службових доходів, бо покійний сповняв на чужині примірно і ревно свій патріотичний довг тим, що добровільними і щедрими підмогами попирав кожду нашу інституцію, всяке добре діло, майже кождого пильного школяра. Се міг покійник по при підпорі членів своєї родини тим лекше робити, що був неженений і умів за часів службованя гарні свої доходи розумно розділити не тільки на своє вигідне житє, але і для других. Як совісно сплачував покійник сторону свого патріотичного довгу, видно з сего, що зараз по оголошеню війни в р. 1914, хоч був вже в пенсії і міг менше по кождому виступати, було його імя з датком 1000 кор. для Укр. Стрільців.

Як чоловік був В Струтинський взірцем чистого характеру, доброти серця і мужної відваги супроти кождого і серед всяких обставин. Се показував також і в своїм поступованю як судя, так що його в Босні уважано загальною за примір безоглядно справедливого і неустрашимого судії.

Як примір наведу одну пригоду в його судейского житя. Приїхав був раз до Мостара знаний зі своєї строгости шеф судівництва пок. Eichler на інспекцію окружного суду, де був пок. Стр. председателем цивільних розправ. По устній явній розправі хотів шеф бути присутний і при тайній нараді.

Стр. не хотів до того ніяк допустити, бо нарада по закону тайна. По довгих короводнях відложив нараду на другий день, але другого дня не прийшов до уряду, явив ся хорим, і був так довго „хорим“, доки шеф не виїхав з Мостара. З разу любив шефа сей поступок Струтинського, але пізнійше хвалив його: шеф за його неустрашимість кажучи: Das ist ein Mann! — Або другий примір: При верх. суді відбувались раз в тижни пленарні засіданя означеного раз на все дня. Засіданє відпадало, коли того дня було яке латинське свято, але відбувалось, коли на той день припадало наше (resp. православне) свято. Всі судії, навіть православні, ішли на таке засіданє, хоч було православне чи наше свято, тільки одинокий Стр. не приходив „з принципу“, хоча був в уряді і сидів в своїй канцелярії. І ніхто не міг йому нічого вдіяти; „нехай відбувають ся засіданя і в латинські свята, то буду ходити“, аргументував покійник і не міг дочекатись від вічальности за се.

В р. 1911 пійшов покійний на власне бажане в пенсію, хоч ще був в силі віку, бо хотів независимо і вигіднійше поза границями Босні жити. І жив гарно та щасливо, подорожуючи в монархії і за границею з одного місця на друге, в зимі звичайно над морем, в літі в горах. Війна його заскочила в Reichenhall, відки поїхав до бливького Зальцбурга. Як бувший офіцир зголосив ся до активної військової служби, але його не приняли з огляду на вік. За те повнив пізнійше в Зальцбургу почесне місце комісара (Brotkommissär) при апровізації. В Зальцбургу хотіла судьба, що покійний пізнав одну даму Німку, котру собі в пізних літах вибрав подругою житя, щоби, як мені писав, серед непривітних обставин не скитатись дальше з місця на місце і мати в старости поміч.

Не повних два роки пережив в щасливім подружу. Дня 10. вересня 1917 рано найшла його жінка на великий свій переполох в ліжку неживого. Удар серця перервав нагло житє тої визначної людини. Той добре відживлюваний навіть трохи грубенький малий чоловічок з характеристичною довгою бородою стратив в ча і війни нараз богато на тілі — по думці лікарів від перестуди — і не міг прийти до себе мимо щоденних далеких прогульок на свіжім воздусі. На мені лиш скіра і кости та трохи мускулів від Müller ової гімнастики — писав мені покійний два місяці перед смертию. Властивої слабости не перебув покійний аж до серцевого атаку.

А серце те боліло в часі війни. Все падькав покійник, — пише мені вдова — і тужив за своїм нещасним краєм і народом, котрий тільки настрадав ся і намучив та неповинної проляв крови. Раз несла його думка в далекі свої сторони, котрі хотів ще раз побачити своїми добрими очима, другий раз бажав, щоби його судьба освободила від тої муки і тривоги, бо не може довше перенести того горя нещасного свого народа. Друге бажане сповнило ся: супокійно заснув і не пробудив ся більше, тихо, без знаня і наріканя, прожившись ледво 62 роки, хоть при здоровій своїй конституції міг ще яких дві десятки літ прожити...

Д-р Михайло Зобків.

„Дїло“ в 1918 році.

З нинїшним числом висилаємо чеки почт. щадниці для присилки передплати на „Дїло“ в 1918 році, яка буде виносити:

для Львова:		*поза Львовом:*
4 К.	*місячно*	*5 К.*
12 К.	*¼-річно*	*15 К.*
22 К.	*½-річно*	*28 К.*
44 К.	*річно*	*56 К.*

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с.

Хто прислов уже передплату на 1918 р. по дотеперішній тарифі, нехай залученим чеком пришле доплату і дальшу передплату.

НОВИНКИ

Львів, 25. грудня 1917.

— **Видати „Історію Товариства „Просвіта“** за перше 50 літє ї істнованя постановив Головний Виділ Товариства. Праця над збиранєм матеріялів вже відбуваєть ся і в червні 1918 р. має бути віддана до друку. Між иншим буде в тій книзї діл, призначений історії филій і читалень „Просвіти“. Супроти того просить ся виділи филій і читалень, як також приватних людий, що займали ся працею в „Просвіті“, щоб до кінця лютого 1918 р. надіслали свої замітки про дїяльність филій і читалень та їх крамниць, шпіхлїрів і т. д. Замітки ті не повинні бути довші як на 4 аркушеві сторони, писані тільки на одній сторонї листка, читким письмом, готовим до друку, з маргінесом. З матеріялів про читальні, крамниці і т. п. можуть бути ужиті лиш найцікавійші, за те матеріяли про стан і дїяльність филій увійдуть напевно до приготовлюваної книги, як тільки представлять муть образ розвитку тих організацій. Пожадані також короткі критичні замітки про видавництва „Просвіти“ і бажань публики що до нових видавництв.

— **Календар еп. Хомишина скасований.** Із Станиславова доносять: Буча, яку викликав мертвороджений плян „станиславівського“ календаря, вже покінчена: календар еп Хомишина вже скасований, а гр. кат. людність станиславівської епархії буде різдвяні свята обходити в традиційній порі.

— **В справі реклямацій** З Відня доносять: Управителї повітових політичних властий одержали від міністерства краєвої оборони повновласть продовжати увільнене для осіб, яким тимчасове звільнене з кінцевим реченцем минає в днем 31. грудня с. р.

— **Зі Стрия.** Нам пишуть: По залагодженю вступних формальностий по мисли ухвали збору основателїв з дня 10. жовтня с. р. і повідомленю ц. к. намісництв підписаний комітет основателїв скликав отсим перші загальні збори „Стрийської филії укр. краєв. Товариства охорони дїтий і опіки над молодїжю“, які відбудуть ся у вівторок дня 1. січня 1918 р. о год 11 перед пол. в великій сали „Народного Дому“ в Стрию. З огляду ма велику вагу і потребу нашого Товариства просимо Всеч. Духовенство, Учительство, усю Інтелїгенцію, Селянство і Міщанство стрийського повіту, щоби на зборах найчисленнійше явили ся і вписали ся в члени. Членська вкладка виносить річно 2 кор., або одноразово раз на все 25 кор. По виборі першого виділу филії приступлять збори безпровлочно до нарад над здійсненєм задач Товариства, передовсім над справою основаня сиріт ського захисту імени митроп. Шептицького в Стрию.—За комітет основателїв д р Еронім Калитовський.

— **Не буде підвисшеня цін на бараболю** Кореспонденційне бюро оноді принесло відомість, немов то апровізаційний уряд задумує з весною піднести ціни бараболь. Ся відомість виявила ся невірною; на засіданю апровізаційного уряду заявив міністер Гефер, що така підвишка не наступить та що агенти не мають права закуповувати бараболї для західних країв. Коли би такі агенти появили ся, треба їх віддати дотичному староству.

— **Для Зборівщини.** Отсим подаєть ся до відома загалу членів повіта зборівського, що звичайні загальні збори зборівської филії Краєвого Товариства господарського „Сільский Господар“ відбудуть ся 30 грудня. в Поморянах о год. 2. по полудни в домі громадської канцелярії. Просить ся о численну участь. Головна Рада Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові.

— **Абонаментові карти на трамвай.** Управа міста Львова поручила дирекції трамваю, щоби продавано річні і місячні карти на 1918 р. однак в тим застереженєм, що супроти непевности відносин на вугленім торзї особи, які бажають користати з абонаменту від дня 1. січня 1918 р. перебирають на себе самі ризико евентуальної втрати з приводу задержаня або обмеженя руху возів трамвайових.

— **Оригінальна крадіж.** Німецькі дневники доносять про незвичайну крадіж, яку довершено в послїдних днях в Берлїні: а саме украдено цїлий віз наладований хлїбовими картами. В хвилї, коли віз виїздже з друкарні, до жовнірів, які транспортували віз, приступив невідомий їм підофіцир і велїв цїлий транспорт відставити під вказаною адресою, а опісля відправив жовнірів до дому. Пізнїйше виявило ся, що згаданий підофіцир був звичайним обманцем.

— **Ще один уряд.** Начальна команда армії зарядила, щоби при помочи військових сил доставлено галицькій людности палива. У Львові повстав окремий уряд, що буде займати ся тою доставою, під управою капітана Гарта. Для вирубу і привозу дерева з державних лісів відставлено кількасот бранїв.

Нові книжки і виданя.

Др Дмитро Донцов. **Похід Карла XII. на Україну.** Львів 1917. Стор. 36.

Др Кирило Студинський, **З пожовклих листів** (Перша збірка). Львів 1927. Стор. 108.

ПОМЕРЛИ.

Генората Захарясевич, жена пароха в Железхові великім, по коротцій недузї, принявши св. Тайни, упокоїлась 2. грудня в 77. році житя. — В. її п. 527 A 1—1

НІМЕЦЬКА ЧАСОПИСЬ! НА ЧАСІ!

Просимо передплачувати одинокий тижневик

„UKRAINISCHE KORRESPONDENZ“

орган „Народнього Комітету“ в Києві і формує чужинців про політичні змагання українського народу. — Умови передплати: річно 12 кор., піврічно 6 кор. 50 сот.

Гроші вридну слати: Wien XV., Costagasse 7/10.

Брак опалу на селї,

Нам пишуть: У наші села знищені війною заглянула люта зима. Хати обідрані, вікна повибивані, нема чим поладнати, соломи забрало військо тай нема в чого класти загати, селяни голі і босі, а тут острі морози наступили і люди мерзнуть на селї. По містах морево холоду також страшне, але там є бодай кому обзивати ся за опалом, робить ся крик, шум, застановляєть ся рух трамваїв, вносять інтерпеляції, складають анкети і апровізаційні уряди разом з політичними властями бодай старають ся хвилево зарадити.

Про село всї забули, бо всї певеконані, що хлоп нинї пан тай він може конати в голоду і холоду.

Те все дуже на руку дїдичам — властителям лісів, які кажуть собі за опал платити горендальні ціни. У нас в Галичинї мають дїдичі монополь лісів і використовують його в прямо нечуваний спосіб. За сяг дров, який перед війною коштував 14—18 кор. кажуть собі тепер платити 200—300 кор. і хлоп мучить платити, бо замерзне в хатї з дїточками.

Де тут наші славні власти, які так совісно переводять реквізиції по селах і забирають у селян пшеницю по 42 кор. за сотнар? Де та справедливість в політицї максимальних цін? Селянина замикають до арештів за підбиване цін, як він продасть жито по цїні висшій, ніж 42 кор., а того чистого розбою за дрова нїхто не бачить.

Самоволя дїдичів не кінчить ся на економічнім визиску селянина. Вони мстять ся на свідомійших українських селянах і на цілих українських селах тай взагалї не хочуть видавати дров і селян огортає нераз прямо розпука. Вони висилають депутації з чолобитнями до панських посіпаків, зобовязують ся панщиняних робіт на цїле будуче лїто, відіймають собі і дїтям від уст остатну ложку молока, остатне яйце, остатну курку і несуть панському лїсничому, щоби тільки спродав дрова на опал.

Одним словом визиск не має ніяких границь.

Ц. к. староства дивлять ся на то і мовчать В кождім старостві оголошують ц. к. староства льокальні максимальні тарифи, а в тих тарифах цін на дрова звичайно нема, а як і є, то звичайно високі. Та коби вже і тих цін дїдичі тримали ся, а то і ті ціни є лиш на те, аби мійське населенє могло таньше дрова купити, натомість для сіл вони не обовязують в практицї. Для міст староства звичайно зарезервовують якусь скількість дров в панських лїсах і ту скількість дїдичі денеде видають по тих максимальних цінах. Для селян у них дров звичайно вже нема, хиба що заплатить потрійно і почвірно.

Селяни не знають передовсім, яка є тарифа на дрова, бо тих тариф по селах не оголошують. Вони не знають також, що переступленє тої тарифи є злочином підбиваня цін, так як переступленє цїни за збіже і не знають, що за таке підбите цїни можна і належить зробити на даного дїдича карне донесенє до державної прокураторії, яка обовязана виточити судове доходженє проти дїдича і виновника замкнути до криміналу. Того однак боїть ся кождий зробити, бо дїдич взагалї дров не спродасть і хоч гинь з холоду. Тут потрібна конечно громадянська збірна поміч.

Справою повинні занятн ся наші господарські організації і політична репрезентація. Треба негайно поробити старанє, щоби дрова можна було брати з панських лісів примусово і вкоротити самоволю дїдичів. Так як у селян реквірує ся збіже на то, щоби мійське населенє не гинуло з голоду, так також треба реквірувати і панські дрова по лісах та розділити їх рівномірно для всіх сіл. Ціни за дрова не повинні відбігати богато понад мирову висоту, бо кошти продукції тих дров майже не змінили ся, отже кожде підвисшенє цін є визиском воєнної конюнктури і неслушним збогаченєм дїдичів, лісових моно полістів. Для українського народу в Галичинї справа має ще й специфічно політичне значінє, бо дїдичі переводять тепер давні політичні обрахунки із нашим народом. Справа одним словом пекуча, бо весь завощаджений гріш наших селян опинить ся через зиму в кишенях дїдичів, а мимо того далі будуть всї кричати: „хлоп нинї пан!“

Ільно Цьонан.

Війна в Італією.

ВІДЕНЬ (Тлг.) Урядово доносять 24. грудня: На захід від Бренти війски групи маршалка бар. Конрада мимо найзавзятійшого ворожого опору здобули Коль да Россе і Монте ді Валь Белля. Доси піймано вже 6.000 бранїв, в тім полковника і кількох штабових офіцерів.

БЕРЛІН (Вольф). Між Асіаго і Брентою війска маршалка Конрада здобули наступом Коль де Россо і сусїдні гори на заході і сході. Доси піймано над 6.000 бранїв.

На Заході.

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять 24. грудня: В звязи зі стрічами стежних відділів віджила в деяких відтинках гарматня дїяльність. Скріплений огонь на східнім березі Мози тривав через цїлий день.

З македонського фронту:

БЕРЛІН (Вольф). Наступ неприятелїв на болгарські становища на північ від озера Дойран не повів ся.

В долинї Струми вначна дїяльність на передполях.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 26. грудня 1917.

Нині: греко-катол.: Евстахія і Евгена — рим.-кат.: Стефана п.

Завтра: греко-кат.: Евст. і Евгена. — рим.-кат.: Івана еп.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесїда“ у Львові під управою К. Рубчакової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.**

В середу, дня 26. грудня 1917. „Вихованець“, комедія на 3. дії зі співами Л. Янчука.

В суботу, дня 29. грудня 1917. „Вій“, оперетка на 4 дії Кропивницького.

В неділю дня 30. грудня 1917. „Невольник“ драма на 5 дій Кропивницького.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли“, в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 1—1

| **Повітове Товариство кредитове у Львові** знижує стопу процентову з днем 1. січня 1917. від старих вкладок на 4%, а від нових на 3½%.

Складайте жертви на Народний Фонд!

Датки належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. на вкладкову книжочку ч. 5.000 (пять тисяч) з допискою: На Народний Фонд.

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до лиця і рук, вигіжнює і вибілює шкіру ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольфодос незрівняний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот, 498а 4 —?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуока 7.

!! НА СВЯТА !!

Вже вийшли переписні листки „Червоної Калини“. — „Українське Січове Військо“ в карикатурах та колірових малюнках. 18 карток в перес. **3 40 кор.** — При збірних замовленях 20% опусту. — Замовляти на адресу: М. Угрин-Безгрішний, Кіш У. С. С. Etappenpost 445.

525 1—10

Надпоручник Андрій Умарма пол. почта 295 просить п Саву Буцманюка, урядника зел'знищ (передтим в Перемишлі) подати у важній справі свою адресу.

532 1—2

Хтоби з товаришів Миколи Гайовського передержував його матуральне свідоцтво — звольнть ласкаво зі мною порозумітись. — Максим Гайовський, Озеряни коло Чорткова. 533А 1—1

Народний учитель обійме відповідну посаду, обізвідну також. — Зголошення в Адміністрації „Діла“.

533Б 1—1

Пошукую дяка що розуміє ся на господарстві і хотів би бути в мене за фірмана. Услівя після умови. — Гр. кат. Уряд парохіяльний в Карликові, почта Буківско.

510 1—1

Спішіть ся,

бо наклад уже на вичерпаню!!

„ХРИСТОС РОДИВ СЯ“.

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Зложив на фортепян Денис Січинський.

Ціна 3 корони, пересилка 30 сот., поруч. 60 сот.

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

3—3 IV **Львів, Ринок 10.**

Небувала нагода! **ФУТРА** закуплені на ліцитації в банку „Льомбард мужеські і жіночі ріжного роду, як та кож **подорожні** в до набутя на складі

А. КНОПФА

вул. Кілінського ч. 1. (біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки полуднем. 513 5—6

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, най замовить собі сейчас українско-нїмецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50. — Висилка лише за готівку. Здмовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИЩ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителів удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 571А 17—25

Кождий мужчина, кожда жінка

потребуючі добрих а дешевих підошв і обцасів, повинні сейчас зажадати нашого проспекту даром без обов'язку купна. Пробний пакет 5 пар підошв „ІДЕАЛЬ“ 16 К, 20 пар 54 К франко. За посилплатою 50 сот. більше.

„ІДЕАЛЬ“ Перемишль, вул. св Йосифа

523 2—3

Сфінкс без тайни.

Збірка казок з англ мови.

Один з найліпших творів Оскара Уальда, І. книжка вид. „Нова Культура“, висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гори:

А. Березовський, Львів ул. Карпінського 19.

384Б 10 15

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАИЛО ГАЛІБЕЙ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 12—?

На подарунки святочні

поручаємо

ВСЕСВІТНЮ БІБЛІОТЕКУ

яка досіль видала: 522 2—10

No 1/3 Ф. Шіллера. Поезії, вид. І. і II ціна К. 1·60

No 4/6 А С Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

No 7/8 И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

No 9/10 М. Ядкова: Далекі шляхи, новелї, ціна К. 2·—.

Замовляти: у ІВАНА КАЛИНОВИЧА в Бориславі, **або** в Книгарні „НАУК. ТОВ ім. ШЕВЧЕНКА“ у Львові, Ринок ч. 10.

— Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот. —

Всім нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарської і правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли з друку і в продажи у нас такі взори подань:

1. О відбудову знищених будинків вглядно о субвенцію.
2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
3. О аворот коштів відбудови знищених війною будинків.
4. О субвенцію на хатню обстановку.
5. О субвенцію на живий і мертвий інвентар

Просимо замовляти лиш в канцелярії нашого Товариства Найліпше, коли сї друки будуть замовляти: інституції, громадські, парохіяльні чи инші уряди, так, щоби замовленя були збірні та більші.

Кождий друк коштує 6 с., лиш друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка кождих 10 друків коштує 6 с.

Краєве Товариство Господарське

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“

у Львові, ул. Зїморовича ч. 20.

VI 5 5

ПОДЯКА.

Пробиті смутком складаємо щиру подяку за співчуте і ласкаву участь в похороні бл. п. Гонорати Захарясевич Вп. оо дек. Зельському, Ловинському, Курчабі, Хрущевському, Дзедзикові, Якубови Сидоровичеви, лат. пар. Добровольському і його сотрудникови, впр. о. дек. Зельському і о. Якубови за пращальні бесіди, за труди і уряджене похорону о. Якубови і вп. капітанови Евгенови фон Гервіх, командантови місцевої залоги, братствам церковним, численно зібраним парохіянам і вірним в околиці та всім знакомим що своєю присутністю звеличали сумний обряд похоронний і відпровадили Дорогу Покійницю на місце вічного відпочинку. Прийміть щиру Спасибі.

о. Іван Захарясевич, муж Олена Горалевичева, Олександер Захарясевич, Климентина Цепухова, о. Лука Захарясевич, Зофія Іванцева і і Ольга Наконечна, діти; — зяті, невістки, внуки і правнуки. 527Б 1—1

КОНКУРС.

Головна управа „Народної Торговлї“ у Львові прийме до своїх бюр: двох кореспондентів, між тим одного з нїмецькою мовою, двох ревізорів спілок, дві дїстарки вправні в писаню на машині і з добрим почерком письма і кількох магазинєр'в. Першенство до принятя мають ті, що укінчили науку в ц. к. Академії торговельній або бр'тай торговельну школу і ті, що викажуть ся довшою бюровою службою, а до занятя в магазинах інваліди фізично до магазинових робіт придатні.

Подання з долученєм відписів свідоцтва до теперішного занятя приймає Дирекція до кінця грудня 1917. XXI 3 ?

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916 **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товарнотва 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів міліярда кор.

офірує завдяки своєму довголітньому існованю і великій своїй матеріяльній силі і нагоди VII. державної военної позички **своїм членам і найширшим народним масам** свої военно-позичкові обезпечення **„НА ЯКІНКУ“** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому **по 12 або 16 літах, а в разі його скоршої смерти** сейчас його родині умовлене обезпечене **хочби його смерть наступила на війні у дзобою або через самобийство.**

Обезпечитись можна
при 1 літи обезп. до 5 р. життя
„ 5 „ „ 50 „ „
а дїти повисше 8 літ на 12 літ,
понизше 8 літ при рівночаснім обезпеченю иншого члена родини.

Без лїкарських оглядин
приймаєсь тепер обезпеченя **навіть до 10.000 корон** повисше 10.000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К 33·50,	17·20,	6·—	
При 16 „ „ „	46 К 23·50,	12·	4·10	

а через потручена в користь обезпеченого 9 К **напивжок відсотків** (арт. 7. усл. обезп.) **всего** 57 вглядно 37 **К річно**

Найдешевше озезпечене життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, Іменини, на виправу або віно.

Нема военного додатку! ні стемплевих оплат!

392 18—20

ВНЕСОК на военно-позичкове обезпечене в 12- (16) лїтним реченцем *).

Не виповнювати! Премія: К	Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско),	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, півріч., ¼ річних, місячних?	В ratах по К
б) Їй зване? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в дня	5. а) Чи яке тов. убезпечень відинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченя, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) б)
г) Місце замешканя: (Точна адреса)	г) Місцевість почта Улиця	6. а) Чи обезпечений в тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) б) в)
2. На яку суму має звучати обезпечене:	К номінальної VII. австр. военної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 лїт належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К ..... Імя: ..... Назвиско: .....

особи, ко рі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 305. (9.557) Львів, четвер 27. грудня (14 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова або ві місця 60 с, з надсилкою 1 К, в повістках 1·50, з редакційної части перед або по печатках 2 К. Некрологія 2 К. Самі твістки друкує подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійні.

Поштові оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

За західні границі України.

Холмщина, Підляше, Волинь і Галичина.

Львів 26. грудня 1917.

Наш віденський дописувач про справи зак. України (Ф. К.) подав у вчерашнім числі „Діла" за петроградською газетою вістку про протест Української Централиної Ради проти прилученя яких небудь українських земель до Польщі. Маючи нині повний текст того протесту, передаємо його нашим читачам.

На засіданю Малої Ради, відбутім під проводом проф. Грушевського, одноголосно приня то отсю революцію:

„Познайомившися з протестом українського парляментарного клюбу в Австрії проти наміру прилучити Холмщину, Підляше і заняту часть Волині, в котрих більшість людности становлять Українці, до Королівства Польського,— проти дальшого удержуваня українських областий Галичини в одним польським звязку конституційнім на підставі більших чи меньших прав автономічних, — і вважаючи зі своєї сторони такий намір за замах насиля на право самоозначеня української людности, яка заселює названі области, — Українська Центральна Рада постановляє:

1. Признати недопустимим примусове відділене від української народної республики занятих осередними державами частий Холмщини, Підляша і Волині.

2. Звернути увагу міжнародної демократії на рішучий протест зорганізованої української демократії Галичини й Буковини проти наміру рішати про долю названих областий проти волі людности.

3 Подбати, щоб людність австрійської України мала змогу свобідно висловити свою волю в справі свойого дальшого політичного істнованя.

4. Поручити виконанє сеї постанови Генеральному Секретаріятови України.

Посол Української Республики в Парижи

Львів, 26. грудня 1917.

В депеші із Стокгольму з дати 22. с. м. доносить „N. Fr. Presse":

Французьке правительство іменувало полковника Демі (Demis) своїм послом на Україні з осідком у Київі. Українське правительство вислало свойого дипльоматичного заступника до Парижа.

Брак відомостий про українсько-великоруський конфлікт.

Львів, 26. грудня 1917.

Про дальший розвиток подій в области конфлікту між українським і петроградським правительством до сеї хвили, коли се віддаємо до друку, не маємо ніяких певних відомостий — ні з петроградської большевицької агенції, ні від наших кореспондентів з над кордону. З огляду на те тільки з найбільшою резервою нотуємо тут донесене стокгольмского кореспондента „Lokalanzeiger a" про те, що треба надіятись мирної полагоди спору, на тій основі, що У. Ц. Р. — мовляв—уступить від свойого первісного „визову" (sic!), що большевики ще раз „потвердять" (!) українські права до самостійности, тай що Рада „окончено зречеть ся свойого первісного наміру грати провідну ролю в Росії..."

Надзвичайний Народний З'їзд.

Львів, 26. грудня 1917.

Вчера (25. с. м.) отворено о год. 10 рано в сали тов. „Укр. Бесіда" у Львові Надзвичайний Народний Зізд при участи повад 150 відпоручників організацій і членів Ширшого Народного Комітету з інтелігенції, селянства і міщанства з цілої східної Галичини. З парляментарних послів взяли участь в нарадах і віцепрезидент палати послів Юліян Романчук, президия Укр. Парл. Репрезентації д р Евген Петрушевич і д р Евген Левицький, д р Кость Левицький, Лев Левицький, Володимир Сінгалевич, д р Льогін Цегельський, д р Володимир Бачинський, Вячеслав Будзиновський, д р Сидір Голубович, о Степан Онишкевич, д-р Олександер Колесса, Михайло Петрицький,—з бувших соймових послів: Іван Кивелюк, Теофіль Кормош, д-р Іван Куровець, д-р Роман Перфецький, Теодор Рожанковський, Захар Скварко і як гість д р Михайло Ковель.

Зізд отворив голова Народного Комітету д-р Кость Левицкий, витаючи вібраних, а вокрема наших народних діячів, членів Тіснійшого зглядно Ширшого Народного Комітету, котрих за їх громадянську діяльність царські власти вивезли до Росії, а котрі тепер вернули, а іменно: д ра Данила Стахуру адвоката з Самбора, о. шамбеляна д ра Степана Юрика з Золочева, д ра Антона Гарасимовича зі Стрия, надрадника Романа Сосновського, бурмистра з Глинян Андрія Балтаровича і директора Данила Роговського зі Зборова, що присутні привитали грімкими оплесками. Опісля помянув память померших членів Тіснійшого зглядно Ширшого Народного Комітету, що померли або полягли від послідного Народного Зізду в грудни 1913 р. В тім часі померли: основатель нашої партії і найвизначнійший український поет і громадянський діяч д р Іван Франко, наш політичний провідник посол д р Евген Олесницький і члени Ширшого Народного Комітету і наші організатори: Абрагамовський Степан, міщанин в Микулинцях пов. Тернопіль, о. Білевич Теодор, декан в Буську пов. Камінка струм., Берник Андрій, селянин в Лисятичах пов. Стрий, Данилович Евген, професор в Коломиї, Коланджин Евген, судія в Долині, д р Кош Корнило, лікар в Крукеничах пов. Мостиска, о. Лозоришак Мирон, парох в Озердові пов. Сокаль Личинський Петро, адвокат в Сокали, д р Озаркевич Евген, лікар у Львові, Рожанковський Богдан, канд. адв. у Львові, Савицький Іван, студ. фил. у Львові, о. Федусевич Юліян, професор у Львові, о. посот Филис Иосиф, парох в Скнилові пов. Львів, Шухевич Володимир, професор у Львові і о. Ярема Теодат, декан в Болехові; в російській неволи померли: Кость Паньківський, директор Кр. Союза Кредитового у Львові та о. д р Яремко Теодор, віцеректор дух. семинаря у Львові; на поли бою погибли геройською смертю: д-р Левицький Емелян, адвокат з Долини і д р Лопатинський Лев, адвокат з Копичинець. Память їх вшанували присутні повстанем з місць.

Опісля на предложене президії Народного Комітету покликано до проводу в з'їзді: д ра Володимира Окримовича, о. шамбеляна д-ра Степана Юрика і начальника громади з Небилова пов. Калуш п. Миговича; на секретарів покликано: директора Захара Скварка, д ра Альфреда Говиковича і д ра Степана Барана.

Прийнято дневний порядок: 1) Звіт д ра Костя Левицького як голови Народного Комітету і звіт д-ра Евгена Петрушевича як голови Укр. Парл. Репрезентації, 2) реферат про потребу земельних реформ (реф д-р Ст. Баран) і 3) реферат про відбудову краю (реф. п. Василь Струк).

Провід обіймає о. д-р Юрик і уділяє голосу

д-рови Костеви Левицькому,

який виголосив реферат про нашу політику від переведена соймової виборчої реформи аж до нинішного часу.

Референт, згадавши, що соймові посли в порозумінню з Народним Комітетом приймили соймову виборчу реформу як конечність, щоби мати підставу до дальшої боротьби за автономію українського народу, — перейшов до останної делегаційної сесії весною 1914 р., на якій українські делегати стали на становищи т. зв. австрійської орієнтації. Се становище було згідне з заявою мужів довіря всіх українських партій Галичини, проголошеною на з'їзді 7. грудня 1912 р. у Львові, коли з приводу балканської війни грозив оружний конфлікт між Австро Угорщиною і Росією.

З вибухом війни проголосили австрійські Україні ту саму орієнтацію, якою речником стала міжпартійна організація „Головна Українська Рада", заложена 1. серпня 1914 р. у Львові.

З війною звязували ми надії, що українські землі будуть визволені зпід російського і польського панованя. Про сі наші домагання повідомлено правительства в Відни і Берлині, які приняли їх до здійсненя.

Референт представляє далі події, які наступили по занятю Галичини російськими військами. Обговорює переслідуваня цілого нашого народу, якому закинено зраду держави, представляє заходи політичних провідників на еміграції, які йшли в отсих напрямах: інформованя осередних держав про наші змагання, поборюване згаданого закиду зради, поміч нашим виселенцям.

Для ведення української політики в часі війни по довших підготовних нарадах уконституувала ся в Відни 5. мая 1915 р. Загальна Українська Рада, в якій були заступлені всі українські партії в Австрії і Союз визволеня України.

По уступленю російської армії зі значної части Східної Галичини Загальна Українська Рада домагала ся від правительства заряджень, які підготовили би національно-територіяльну автономію українського народу в Австрії, а також заряджень в цілі українізації публичного житя на занятих українських територіях Росії.

Успіх в сій справі означало усуненє намісника Полька Коритовського й іменованє Колярда, який справді старав ся усунути найбільші хиби галицької адміністрації.

Далі треба згадати про офіціяльну заяву президента міністрів гр. Штірка представникам З. У. Ради (25. VIII. і 7. IX. 1915) про намір правительства розвязати українське питанє в Австрії через утвореня українського коронного краю в Австрії.

Замість здійсненя сього наміру наступили акти з 4. падолиста 1917 р.,

На знак протесту застановлено діяльність З. У. Ради, а політичний провід обняла на ново зорганізована Українська Парляментарна Репрезентація.

УПР. видала маніфест з приводу актів 4. падолиста 1916 р., а на поклик Народного Комітету пішли протести з краю.

Референт переходить до кабінету Кляма скликаня парляменту, де УПР. вложила дер-

Памятайте! 462 в 17—7

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в **Карпатії**

Львів, Руська 18. І. пов.

жавно правне застережене з 30. мая 1917 про державне право українського народу в Австрії.

Обговоривши політику Зайдлєра, який старав ся навязати зносини з УПР., референт переходить до нарад в Берлінї з початком падолиста с. р., де рішено здучити Польське Королівство з Галичиною під Габсбургами.

Українською відповідю на се рішене був протест УПР. в палаті послів і всенародний протест Ширшого Народного Комітету.

Наша відповідь: Під пол ське панованє не підемо,

як прийшла радісна для нас вість проголошеня самостійної української Республики, УПР. вложила австрійській палаті послів 19. с. м. недвозначну заяву:

Іменем Української Парляментарної Репрезентації виголосив реферат її голова

д-р Евген Петрушевич.

Свій реферат розпочав д-р Петрушевич схарактеризованєм політичного положеня в Австрії і Німеччинї в другій половинї 1916 р. завначив, що тодішний президент міністрів гр. Штірк відносив ся все ворожо до наших національних домагань і разом з тодішним міністром заграничних справ бар. Буряном старав ся перевезти в дїло старий австрійський плян сотворєня польської держави в сполуці з Австрією. Він є автором звісних патентів з 5. падолиста 1916 що мали докінчити ся почеволенєм австрійських Українців в відокремленій Галичинї вглядно в польській державі. В суті річи пішли слїдами Штірка його наслїдники головно гр. Клам Мартінїц та наслїдник Буряна гр. Чернін. Коли пляни тих кермавничів Австрії і Австро-Угоршини не вдали ся, то треба се завдячити зовнішним подіям, головно потребі мира в Німеччинї і Австро Угоршині та подіям на російськім фронті і в самій Росії. Для осягнєня мира закинула Німеччина свої анексійні пляни російських провінцій і піддала ревізії своїх плянів що до Польщі, що не могло не відбити ся на становище Австрії в польській, а посередно і в українській справі. Проголошенє української республики перечеркнуло до певної міри польські пляни гр. Чернїна в заборах українських земель.

Скликанє парляменту і утворенє кабінету д-ра Зайдлєра не поліпшило вправдї нашого положеня в Австрії, але дало нам атут в руки проголошувати наші домагання і хоч до деякої міри перехрещувати заміри наших противників. Мають ся враженє, що теперішний президент міністрів д р Зайдлєр, відносить ся до нас менше негативно як його попередники, хоч і по нім не можна сподївати ся, що він зреалізує наші домаганя. Становище Укр. Парл. Репрезентації в загально-національній справі українській — звісне:

З гори обговорив д р Петрушевич подрібно всї заходи Укр. Парл. Репрезентації в біжучих справах: відбудови краю, допущеня нас до політичної адміністрації, в области шкільництва і инших дрібнійших справ воєнної господарки, що так доскулюють нашому народови.

Раніші наради закінчено о год. 1 в пол. вибором комісії для виготовленя політичних резолюцій.

Проти прилученя Волинї і Холмщини до Польщі.

Відень, 23. грудня 1917.

Союз визволеня України огопошує такий комунікат:

Часописи доносять, що перед кількома днями була на поспуханю у австро-угорського міністра заграничних справ д-ра Черніна польська депутація з Волинї і предложила йому змаганя волинської людности до сполученя з Польщею.

Се вже не перший раз польські кольонїсти Волинї ошукують політичні сфери осередних держав мнимими змаганями людности Волинї до злученя з Польщею.

Союз визволеня України уважає своїм обовязком піднести рішучий протест проти видаваня бажань кількох польських панів і ксьондзів, підсунутих з Кракова і Варшави, за бажанє людности Волинї, яка бов огляду на національність і віру нїчого спільного з Польщею не мала і не хоче мати.

Разом з тим Союз визв. України протестує проти насилуваня волї населеня злучених до люблинського генерал губернаторства українських повітів Холмщини: Холмського, Грубешівського, Томашівського, яке під пресією польських організацій суспільних примушують ся виповідати ся за прилученєм до Польщі.

Політичні сфери осередних держав мусять знати, що переважна часть населеня Волинї і Холмщини і то головно українського зістала примусово виселена або російською армією або арміями осередних держав. Позістала на місци менша частина населеня та свіжі польські кольоністи і аґітатори з Королівства Польського і Галичини не мають право забирати голосу в імени цілого населеня окупованих земель.

Позістале на місци, як і евакуоване до Росії і Австрії українське населенє Холмської і Волинської губ., що становить там абсолютну більшість, не раз рішучо заявилось проти всяких польських претенсій на сї землї та виразно виповідалось за приналежністю до України.

З Ґенерального Секретаріяту України.

Законопроект про дотеперішні правительственні інституції урядників і законодавство на Україні.

(Ф. К.) *Відень 22. грудня 7191.*

Генеральний Секретаріят Справедливости виробив в кінцем мин. м. отсї законопроекти:

Українська Народня Республика лишає аж до переміни всї правительственні інституції, які находили ся на її території до 20 н. ст. падолиста 1917 р. з захованєм їх попередньої дїяльности.

Всї особи, які були на державній службі й були іменовані Тимчасовим Правительством або вибрані місцевими органами самоуправи, лишають ся на своїх становищах, без робленя у сій справі окремих заходів.

Українська Народня Республика признає правосильчими й обовязуючими закони, постанови й розпорядки, які були видані російськими законодатними органами і правительством до 9. н. ст. падолиста й мали тодї законну силу.

Виключене неограничене право проголошувати закони до формованя органу власти російської федерації і право касувати закони Тимчасового Правительства належить до Української Центральної Ради.

Ґенеральний Секретаріят чи поодинокі секретарства можуть касувати розпорядки в границях свойого уряду.

Україна і церква

(Ф. К.) *Відень, 23. грудня 1917.*

„Утро Россіи" з дня 1. н. ст. грудня у телеграмі з Киіва повідомляє:

В Ґенеральнім Секретаріятї не буде окремого секретаріяту віроісповідань, а буде отворений тільки відділ.

Справу відділеня церкви від держави порішать Установчі Збори.

Українське військо.

(Ф. К.) *Відень, 23. грудня 1917.*

Заступник ґен. секретаря для військових справ.

На представленє ґенерального секретаря для військових справ С. Петлюри Ґенеральний Секретар затвердив на уряд заступника ґен. секретаря для військових справ підп. А. Жуков.

Нове видавниче товариство.

Нам пишуть: Основні Загальні Збори нового видавничого товариства „Українська Літературна Скарбниця", стов. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, відбули ся дня 1. падолиста в полудня в льокалї Академічної ґімназії при участи до 30 членів. Збори відкрив іменем комітету основників д р Микола Чайковський; до проводу зборів запрошено адв. д ра Андрія Чайковського зі Самбора. Після того, як пояснено й принято статут, вибрано ось таку Надзірну Раду: Голова — радн. Кирило Кахникевич; заступник голови — д-р Іван Раковський; писар — д р Володимир Пежанський; заступник писаря — Володимир Радикевич; контрольор — Яків Яцкевич; заступники — д р Ярослав Гординський, Олександер Панейко і Амброзій Бережовський. До контрольної комісії ввійшли: о. Іван Рудович, о. Леонід Лужницький і д-р Василь Стасюк як члени, та д р Олександер Тисовський як заступник. Надзірна Рада іменувала таку дирекцію: д ра Миколу Чайковського начальним директором, проф. Юрія Рудницького технічним директором і редактором видавництв, а д ра Романа Ілевича заступником директора.

Врешті обговорювано плян дїяльности нового товариства. Референт проф. Ю. Рудницький звернув увагу на те, що товариство ставить собі на першу мету видаване книжок для дорастаючої молодїжи. Попри белетристику треба буде звертати увагу й на популярно наукову літературу, але перш усього мусить ся молодїж заохотити й привичаїти до читаня. Добір матеріялу мусить бути такий, щоби лектура була здорова і передовсїм дуже цікава. — В дискусії над сим рефератом забирали голос пп. проф. Масник, дир. М. Мороз, проф. Т. Залеський, радн. І. Кокорудз, д р Андрій Чайковський і другі; висказувано погляди по части згідні, по части відмінні від думок референта й основників.

Ново вибрана Управа нового Товариства вважає своїм обовязком на самім вступі звернути ся до найширших кругів нашого громадянства із заявом приступати до товариства й так уможливлювати йому, переводити свої цілі в дійсність.

Здаєть ся нам, що зайвим буде ще раз доказувати потребу таких видавництв, які ми собі ставимо метою на перший плян: видавництв для дорастаючої молодїжи. Нема в нас одного, хто хотїв би перечити тому фактови, що наша молодїж не має відповідної для себе лектури, та що вона тої лектури конче потребує. Завважимо тут тільки ще одно, що із усїх областий нашої літератури, у яких є більші або менші прогалини й недостатки, від теперішню пору отся прогалина найважнїйша й дасть ся найбільше відчувати.

Про напрями, якими має йти дїяльність нового товариства, говорено й писано вже багато; про се дискусія на ту тему й дальше отверта і товариство радо прийме від нашого громадянства, особливож педагогів і письменників усякі вказівки й проекти задля дальшого веденя видавництв. Поки що подаємо до в дома, що приступаємо до виданя першої серії, у яку ввійдуть переклади найцїннїйших і найцікавїйших творів чужих літератур; робить ся се в тій цілї, щоби власне зацікавити молодїж до лектури. Оригінальні твори наших письменників мусять прийти аж на другий плян, бо й годі так на скоро їх роздобути, але треба їх аж замовляти у авторів. Врешті продумують ся над виданєм серії популярно наукових книжочок, але ся справи являєть ся найтруднїйшою до переведеня, тому то вже небавом покличеть ся до житя редакційний комітет задля виробленя подрібного пляну.

Але заки можна буде приступити до виданя першої книжки, треба підготовити собі сильну матеріяльну основу. Товариство, яке забирало б ся до такого дїла — так трудного й коштовного в нинїшню пору — без відповідних грошевих засобів, уже в самім почині проби засуджене на самовбийство. А зволікати довго із початком видаваня річ теж непорадна, бо чим скорше зачнемо, тим менші ціни паперу й друку захопимо — адже ж вони ростуть шалено з дня на день! Оттим то й важне, щоби всї ті мучі громадяни, всї люди доброї волї, яким лежить на серці добро нашої молодїжи, негайно зголошували ся до товариства, заявляли як найбільше число уділів і як найобильнїйше присилали грошї!

Сполїваємо ся, що в першій мірі наше учительство всїх категорій послухає того заклику і як стій відгукнеть ся на нього, — а опісля всї ті люди, що в ту пору розпоряджують більшими сумами, що їм видаток яких 100 корон не робить великої різницї (пр. офіцири на фронті). Врешті наші фінансові інституції — а знаємо, що є таких богато, у яких гріш лежить без ужитку — повинні бодай якусь частину своїх фондів вложити на такі нежиточні й мате-

Аж до відкликаня!

можна обезпечувати ся в спілці з VII. воєнною позичкою 394 40–45

в Ц. к. Австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

ського, б. представника Генерального Військового Комітету при Головній Управі генерального штабу у Петрограді.

Українізація війск.

Петлюра видав приказ командантам київського й одеського округів зробити всі кроки до негайної українізації військових частий призначених для сього; щоби уникнути непорозумінь, російських жовнірів, родом не з України, постепенно переводити в евіденцію відповідних військових начальників.

Приказ українським військам.

У приказі українським військам оголошено, що українське військо має бути опорою порядку на Україні і на фронті: братаня не допускати, самочинного перемиря не повинно бути; бунтам і заворушеням класти край, коли треба, оружною силою.

Український генеральний штаб у Київі.

Український генеральний штаб у Київі за реквірував будьто би для своїх потреб поміщеня партій народної свободи (кадетів — Ф. К.), лишаючи їх таким чином поміщеня а до того й літератури у передвиборчий період.

Генеральна Санітарна Управа.

Оголошено перехід під заряд Генеральної Санітарної Управи всіх воєнно санітарних закладів на Україні.

Українська фльота витає Українську Центральну Раду.

„Кіевская Мысль" в дн. 24. н. ст. мин. м. у телеграмі з Одеси повідомляє:

До Українського Військового Комітету телеграфують із Севастополя: Воєнні кораблі „Пылкій", „Петръ", „Остаръ", „Ріонъ" і „Свободная Россія" рішили привіт Центральній Раді, предкладаючи їй поміч для установленя порядку.

Міністерство здоровля.

Вступні праці задля утвореня нового міністерства здоровля поступили так далеко, що ще 29. жовтня внесено до Палати послів дотичне правительственне предложене. Його приділено конституційній комісії і після різдвяних ферій має наступити його парляментарне полагодженє так, що з початком 1918 р. нове міністерство розпічне свою діяльність.

В новім уряді будуть зосереджені всі агенди, яких цілю забезпеченє публичного здоровля. В першій мірі перебере міністерство здоровля всі справи, які відносять ся до публичного здоровля, з міністерства внутрішних справ. Також з инших центральних урядів перейде ряд справ до міністерства здоровля.

Круг діланя того міністерства означений цісарським розпорядком з 24. жовтня 1917 р., обнимає ось ті агенди: поборюване інфекційних і широко розповсюднених недуг (туберкульози, полових недуг і налогового піянства), співділане служби здоровля із службою ветеринарійною у всіх тих справах, що дотикають людського здоровля, гігієна міст і здоровля, гігієна мешкань, діла лічничих і кулелевих місцевостий, гігієна заведень комунікаційних і кораблів, дбане про поживу в цілях публичного здоровля, опіка над здоровлем молодіжи, гігієна працюючих в промислі і инших званях, гігієна нещасливих случаїв, опіка над хорими (в шпиталях, заведенях для умово хорих, ратункових заведенях), гігієна вязниць, справи аптик і ліків, опіка над здоровлем ушкоджених на війні, вкінци справи виконуваня лікарської практики та помічничої служби здоровля і санітарної статистики.

Для сповненя своїх завдань буде міністерство здоровля дбати про співдіяльність суспільности, без чого його праця була би мало успішна, та буде стежити за вислідами лікарської науки. Щоби познакомити широкі круги людности з цілями нового уряду будуть його заходом видавати ся окремі журнали та будуть появляти ся звідомленя і фахові статі в пресі.

Мирові переговори.

ВІДЕНЬ (ТКБ.) Кореспонденційне Бюро доносить з Берестя литовського під д. 24. грудня таке: В протягу засідань відбутих нині між делегатами союзників, вже майже покінчено сформуловане відповіди на предложенє російської делегації. Завтра відбудеть ся імовірно друге повне засіданє.

Успіх большевиків.

ПЕТРОГРАД (ПА) Відділ Корнілова в силі 6000 людий з 200 кулеметами розбито повсім. Моряки Балтійської і Чорноморської фльоти, також „польський легіон гонили за ним 100 верст до харківської губерні. Наші втрати виносять 19 погибших, 92 ранених.

ПЕТРОГРАД (ТКБ.) Большевики опанували в Харкові дирекцію південної залізниці, почту і телефон до Москви. Очікують приходу большевицьких полків.

Зміни в деяких міністерствах.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цісар санкціонував закон ухвалений обома Палатами державної ради в справі зміни постанов про обсяг діланя деяких міністерств наслідком утвореня міністерства суспільної опіки і іменував міністра Матаю міністром суспільної опіки.

ріяльно продуктивні цілі. Не вимагаємо жертв, тільки потрібуємо капіталів до обороту у формі уділів. Аджеж таке видавництво рішуче не може збанкрутувати під ту пору, коли одинока в нас книгарня починає випродувати свої запаси; навпаки воно мусить рентувати ся, так що кождий член може мати надію на добрі виски (у видї дивіденд).

Один уділ виносить усього двацять корон; се в наших часах низької вартости гроша справді смішно мала квота, так що кождий, навіть середно маючий громадянин, має змогу підписати більше число уділів. Се тим лекше, що всї квоти не треба платити наразі тільки ратами. Перша рата мусить виносити 20 К, отже разом із вписовим 24 К.

Порука за уділ одноразова, т. зн. що кождий член ручить за товариство ще раз такою квотою, яку підписав на уділ.

Грошї треба посилати на адресу товариства взаїмного кредиту „Дністер" на щадничу книжочку ч. 10.700.

Хто хотів би підперти нашу справу і з'єднувати нам членів, тому на бажанє висилаємо бланкети членських заяв і чеки. Хто бажає присилки удїлової книжочки поручним листом, нехай долучить 50 с. на порто. Кому до місяця після висилки гроша не прийде посвідка або удїлова книжочка, нехай умімнеть ся.

У всїх редакційних справах треба звертати ся до проф. Юрія Рудницького, Львів, ц. к. Академічна гімназія, а в справах грошевих до д ра Миколи Чайковського в Раві руській.

„Дїло" в 1918 роцї.

З нинїшним числом висилаємо чеки почт. щадницї для присилки передплати на „Дїло" в 1918 роцї, яка буде виносити:

для Львова:		*поза Львовом:*
4 К.	*місячно*	*5 К.*
12 К.	*¼-річно*	*15 К.*
22 К.	*½-річно*	*28 К.*
44 К.	*річно*	*56 К.*

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с.

Хто прислав уже передплату на 1918 р. по дотеперішній торифі, нехай залученим чеком пришле доплату і дальшу передплату.

НОВИНКИ

Львів, 26. грудня 1917.

— **Нова філія У. К. Т. охорони дітий.** Дістаємо письмо: По залагодженю вступних формальностий по думцї ухвали збору основателїв з дня 10. жовтня с. р. і повідомленю ц. к. Намісництва підписаний комітет основателїв скликав отсим перші Загальні Збори „Стрийської філії укр. краєвого товариства охорони дітий і опіки над молодіжю", які відбудуть ся вівторок дня 1. січня 1918 р. о год. 11 перед пол. в великій сали „Народного Дому в Стрию. З огляду на велику вагу і потребу нашого товариства просимо Всч. духовенство, учительство, всю інтелїгенцію, селянство і міщанство стрийського повіту, щоби на зборах найчисленнійше явили ся і вписали ся в члени. Членська вкладка виносить річно 2 кор. або одноразово раз на все 25 кор. По виборі першого виділу філії приступлять збори безпроволочно до нарад над здїйсненєм задач товариства, передовсім над справою основаня сиротського захистку ім. митр. Шептицького в Стрию. Стрий, 21. грудня 1917 р. — За комітет основателїв: др Єронім Калитовський.

— **По польськи!** Нам пишуть: Вже від довшого часу, скасовано в уряді податковім в Миколаєві над Дністром писан квитів на причинки військові, а заведено консигнації. Коли з причини найновійшого підвисшеня сих причинків консигнації стали трохи більше скомбіновані, уряд податковий віддав сю справу людям більше кваліфікованим. І так виготовлюване консигнацій в Пісочній і Черниці віддано о. Василеви Кузьмичови, а в Розвадові управителеви школи п. Рихвицкому. Оба ті висше згадані панове виготовили за місяць вересень і жовтень консигнації по польськи...

— **Відзначене намісника „Wiener Zeitung"** доносить, що цісар надав намісникови Галичини тайному радникови ген. полк. гр. Гуйнови ордер залізної корони І. кляси.

— **Іменоване.** Видїл краєвий іменував д-ра Иосифа Пеленського членом краєвого Кола консерваторського східної Галичини у Львові.

— **Форма підписки воєнної позички** через обезпечене для підписчика є найкориснійша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички. І для держави найзгіднійша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. І в инших товариствах обезпечувати си є добре, та найкорисніші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

Війна в Італією.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Урядово оголошують дня 26. грудня: Ворожі противнаступи на наші нові становища між Асіаго і Брентою відперто. Число бранців побільшило ся на 9.000 людий з надвижкою, в тім 270 офіцирів. В боротьбах дня 23 і 24 с. м. відзначили ся особливо полки: 22 (Сінь), 27 (Грац), части пп. 12 (Комарн), 51 (Кольошвар), 84 (Відень), 102 (Бенешів) 20. баталіон стрільців, 20. (Грац), 11. наступний баталіон і 22 гірська сотня.

Боротьби на Заході.

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять дня 25. грудня: На фронті у Фляндрії, над каналом Ля Бассе і на південний захід від Камбре бойова діяльність переходово віджила. По обох боках Мови, на Гартмансвайлеркопф і в долині Тан був в деяких порах дня збільшений огонь.

Македонський фронт.

БЕРЛІН (Вольф). В долині Струми збільшена гарматня діяльність.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 27. грудня 1917

Нині: греко-катол.: Тирса і Фил. — римо-кат.: Івана еп.

Завтра: греко-кат.: Елевтерія — римо-кат.: Д. уб. у В.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В середу, дня 26. грудня 1917. „Вихованець", комедія на 3. дії зі співами Л. Янчука.

В суботу, дня 29. грудня 1917. „Вій", оперетка на 4 дії Кропивницького.

В неділю дня 30. грудня 1917. „Невольник" драма на 5 дій Кропивницького.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 вечером. 2—1

Просимо П. Т. членів відобрати собі решту зі зложених грошей на закупно бараболь. — Споживно-господарська Спілка.

За малий гріш

можна

забезпечити будучність свою і своєї родини, а заразом причинитися до скорого, побідного закінчення війни через обезпечення на случай смерти і дожиття в VII. воєнній позичці

В Ц. К. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС" у Відни.

Усїх пояснень удїляє радо і безплатно бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Відділ обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 37—45

НАДІСЛАНЕ.

Адвокат РАТЛЕР в Балигороді приймe зараз **рутинованого конципієнта.** — Условія корисні. — Відносини апровізаційні ненайгірші. 516 1—3

Ковєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Краківській ч. 6. 57 7

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Р" крем до пацьок і рук, виїжджих і забілов шкіру ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольфовс невріявний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот, 498а 5 ?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

!! НА СВЯТА !!

Вже вийшли перепискі листки „Червоної Калини". — „Українське Січове Військо" в карикатурах та колірових малюнках. 18 карток з перес. **3·40 кор.** — При збірних замовленях 20% опусту. — Замовляти на адресу: М. Уг. ин-Беагрішний, Кіш У. С. С. Etappenpost 445. 525 2—5

Надпоручник Андрій Умарма пол. почта 295 просить п. Саву Буцманюка, урядника зелїзниці (передтим в Перемишлі) подати у важній справі свою адресу. 532 2—2

Інструктора для ученика IV. кл. народн. і I. гімназ. приймe зараз або від II. півроку. Условія добрі. о. Геля в Шляхтовій п. Щавниця. 536 1—3

Парохія Снятин шукує доброго **ДЯКА.** Посада сейчас до обнятя. Близша відомість в греко-кат. Уряді парохіяльнім в Снятині. 531 1—1

Інструктор-ку(а) для ученицї II. кл. гімн. і ученика I. кл. гімн. пошукую сейчас. Помешкане, харч і платня по сла умови. Зацерковна, властителька дібр, Балигород, почта в місці. 535 1—1

Молодий інтелїгентний (і „небридкий") надзвичайно скарбовий кавалер, якому за довге (?) кавалерство якнебудь „вбекле" самокухарство і пр. і пр. аж надто вже навкучилось, глядає між інтелїгентними, гарними і „невередливими" Українками посмертної Товариш житя, панночки в віці 18—25 літ. Придане — хочби й невеличке — „знадобить ся". Письмо з долученем вогo „подобія" (фотогр.) просить слати (до 20. січня 1918) під „Заточенець 29", poste restante Słupiec via Tarnów Szczucin. 529 1—3

Підофіцир з бльку знайомости бажає навязати переписку з панночкою Українкою в цїлях матримоніяльних. — Зголошення і фотографії під „Співак" до Редакції „Дїла". 534 1—1

ВЖЕ ВИЙШОВ

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КАЛЕНДАР НА 1918 РІК „ПРОСВІТИ"

Обіймає поверх 22 аркушів друку. Ілюстрацій 150

На окладинці вверху і в середині народний орнамент в 5 красках. Крім календарової части містить в собі обемистий літературно науковий збірник під наг.

„РОКОВА ХВИЛЯ"

який випорядкував ВАСИЛЬ ЛУКИЧ.

В сім збірнику взяли участь Вп.: Барвінський Олекс., Д-р Вінковський Теодор, Голубець, Д-р Гординський Яр., Докиш Никола, Демчишин Т., Д-р Кревняжевич Ів., Левицький Юрій, о. Лежогубський Т., Лепкий Богдан, Лукіянович Денис, Радзикевич Вол., Д-р Студинський Кир., Темницький Вол., Чарнецький Ст., Чекановський Андрій, Д-р Федак Стефан і Шкрумеляк Юра.

Ціна примірника **5 кор.**, а з почтовою пересилкою **5 кор. 65 сот.** Висилає тільки за попереднім надісланем грошей **Канцелярія Товариства „Просвіта" у Львові (Ринок 10)**

З огляду на те, що ще перед виходом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже заплачена, остають до продажі тільки $^2/_3$ части накладу. — Хто хоче мати сей календар, **радимо спішити ся.** —

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшка ч. 3,

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на $3^1/_2$% починаючи вже від слідуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних після річними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбарди ефектів, й на есконт векселїв. Справи позичок по лагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєднуваню позичок в Гал. Воєнній Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" вул. Косцюшки. Народний Дім І. поверх щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після §. 14 устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі надають ся до льокацій пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 97—7

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для вільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 9—20

Небувала нагода! ФУТРА закуплені на лицитації в банку „Льомбард" мужеські і жіночі рiзного роду, як та кож **подорожні** в до набуття на склад!

А. КНОПФА

вул. Кілїнського ч. 1. (біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки в полудне. 513 6—6

На подарунки святочні

поручаємо

Всесвітню Бібліотеку

яка досїль видала: 522 3—10

No 1/3 Ф. Шіллера: Поезії, вип. I. і II ціна К. 1·60.

No 4/6 А. С. Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

No 7/8 И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

No 9/10. М. Яцкова: Далекі шляхи, новелї, ціна К. 2·—.

Замовляти: у ІВАНА КАЛИНОВИЧА в Бориславі, або в Книгарні „НАУК. ТОВ. ім. ШЕВЧЕНКА" у Львові, Ринок ч. 10.

— **Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот.** —

Для дорослих осіб і для дїтей **бандажі на пропуклини** (руптура) пупця, черева, пахвини і тонавіть як опаде в долину. **Суспензорія** найріжнороднїйшої величини. **Черевні опаски:** на обвислі жолудки, проти опаденю матиці, обірванню по операціях, в жолудкових болях і кишках, в терпінях спричинених неправильними пологами і т. п. **Підпаски** місячні по нічохи і завивачі гумові на жиляки ніг і т. п. **Підкладки** під плоску стопу т. зв. „Blattfus". — Замовленя виконують ся сейчас і все в цінах можливо найдешевших. Висилають ся за поспішлатою також і до зайнятих австрійських країв.

М. Л. ПОЛЯЧЕК САМБІР 21. Галичина.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 306. (9.558) Львів, пятниця 28 грудня (15 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.729.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова по 30 с., при повторенню або о місяць 60 с., в надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по вістях 2 К. Некрологія 2 К. Окреме тексти друком подвійна. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення по особливо - - - - - умовах - - - - -

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Ультимат Української Центральної Ради до Петрограду.

із загрозою воєнних кроків.

(Ткб.) *Амстердам, 26. грудня.*

Райтер доносить з Петрограду: Українська Центральна Рада вислала до російських народних комісарів ультимат, в якім домагаєть ся безпроволочного увільнення членів петроградського українського революційного штабу. В разї несповненя домагання наступить формальне розпочатє ворожих кроків.

Львів, 27. грудня 1917.

Конфлікт між українським правительством і большевицьким правительством нетільки не уладнюєть ся, як доносили ріжні вістки австрійських і німецьких газет, а навпаки — він що раз більше заострюєть ся. Ще не вирівняли ся спірні точки большевицького ультимату до України в перед тижня, а вже появив ся новий і острий ультимат від українського правительства до теперішних петроградських володарів. Привід до сього кроку українського правительства, від якого може датувати ся нова епоха в історії України і сумежних областий, дав безправний акт насильства большевицької червоної гвардії над петроградським українським революційним штабом. Штаб сей мав у Петрограді подвійну задачу: він сповняв функції військового штабу тих українських військових частий, які стояли в Петрограді, і він був рівночасно представництвом київської начальної управи української армії при революційнім правительстві в Петрограді. Виконуючи сю свою другу задачу, стояв петроградський укр. рев. штаб під охороною міжнародної ненаруши мости чужосторонних представників; у сій своїй ролї начальник його д-р Майстренко із своїм адютантом приняв був від большевицького правительства відомий ультимат до українського правительства, а потім іменем українського правительства передав большевицькому правительству відповідь на ультимат. Знов же в своїй військово організаційній ролї петроградський укр. рев. штаб займав ся від довшого часу організованєм переїзки українських військ петроградського гарнізону на Україну — відповідно до розпорядку ген. секретаря Петлюри.

Большевицькі провідники косим оком глядїли вже від довшого часу на діяльність українського військового представництва в Петрограді. Коли-ж дійшло до конфлікту, і коли до того велика більшість українських військ, на яких опиран ся петроградський український штаб, уже відійшла з Петрограду — большевицькі ватажки рішили ся по своїму вробити конець урядованю немилої української делегації: в пятницю о 3. год. над раном (зовсім як за царських часів!) напали „червоні гардисти", котрі словняють при правительстві большевиків ролю царських опричників, на льокаль українського штабу, перетрясли помешкане і присутних членів штабу увязнити. Зовсім, як за старих недавних, добрих часів!

Відповідю на сей акт безправства є поданий вчсше ультимат українського правительства.

Мобілізацію всіх своїх військових сил українське правительство, як доносить „Times", уже зарядило. Мобілізацією обняті також козацькі війска. Начальним вождом має бути, коли вірити „Times ови", командант „українського фронту" (західнього і румунського) ґенерал Щербачев.

*

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times" доносить з Петрограду, що правительство большевиків змінило політику й вислало до Київа ген. Антонова для переговорів з Радою в справі полагодженя конфлікту. Антонов має звернути увагу Ради на небезпеку передчасного відкликаня українських військ з фронтів північного й західнього.

„Се буде мир.. тільки в Великоросією!"

Голас орґану В. Винниченка про мировї переговори.

(Ф. К.) *Відень, 25. грудня 1917.*

З нагоди змагань большевиків до заключеня мира за всяку ціну орган В. Винниченка київська „Робітнича Газета" пише у передовиці:

„Се буде мир тільки з Росією, вірнійше— тільки з Великоросією. Бо заключати мир без участи українського народу, як се робить большевицьке правительство Великоросії, подаючи се за мир всеї Російської Республики, ми допустити не можемо. Очевидно, тоді Україна в справі мира могла би шукати свойого способу заключити сей мир..."

А дальше:

„Треба поспішити нам помішати шкідливим сторонам перемиря большевиків, взявши справу перемиря, хочби що-до України, в свої руки".

Комісар Української Републики для Холмщини.

„Кіевская Мысль" повідомляє:

Генеральний Секретаріят внутрішних справ в порозумінню з Холмським Виконуючим Комітетом іменував на уряд комісаря Холмщини директора відділу втікачів К. Лоського.

Заява ґр. Чернїна в мирових переговорах.

(ТКБ) *Береете Литовськ, 25. грудня 1917.*

На засїданю 22. с. м. заявила російська делегація, що виходить з ясно висказаної волї народів Росії і повисканя як найскоршого заключеня загального справедливого мира, для всіх сторін в рівний спосіб можливого до принятя. Покликуючи ся на ухвали всеросійського конгресу послів робітників і жовнірів та всеросійського конгресу хлопів, російська делегація завначила, що вважає злочином дальше ведене війни тільки в цїли осягненя анексії і що тому торжественно обявляє свою постанову підписати негайно умови мира, який закінчить ту війну на основі наведених умов для всїх без виїмку народів в рівній мірі, аби взяти як підставу мирових переговорів слїдуючих 6 точок:

1) Не вільно примусово занимати областий, занятих підчас війни. Війска, які обсаджують ті области, будуть в як найкоротшім часї вицофані.

2) Привертаєть ся в цїлій основі політичну самостійність народів, які в тій війні втратили свою самостійність.

3) Національним групам, які перед війною не були політично самостійні, запоручаєть ся спромогу порішеня при помочи референдум справи приналежности до сеї або другої держави, або своєї державної самостійности. Се референдум мусить бути ухаджене в той спосіб, щоби була забезпечена цїлковита незалежність голосованя цілого населеня даної области, включно з виселенцями і втїкачами.

4) Що до областий з мішаною національністю, то право меншости буде бережене окремим законом, який дає незалежність національної культури а коли се дасть ся перевести в практиці, також автономічну управу.

5) Ніодин край ведучий війну не є обовязаний заплатити другому т. зв. воєнні кошти. Стягнені вже контрибуції належить звернути. Що до вирівнаня втрат приватних осіб наслідком війни, будуть вони зложені з окремого фонду, до якого ведучі війну причинять ся після пропорції.

6) Кольоніяльні справи будуть порішені з узглядненєм основ виложених під 1—4.

В доповненю тих точок російська делегація предложила сторонам, які заключають договір, щоби признано недопустимим всяке тайне поборюване свободи слабих народів з сторони сильних пр. дорогою господарського бойкоту, господарського панованя одного краю над другим на основі накинених торговельних трактатів, через окремі цлові договори, які обмежують свободу торговлї третіх країв, через морську блькаду, яка не має на оцї безпосередних цїлий і т. д.

На певнім засїданю, відбутім під проводом повновласного представника Австро Угорщини гр. Черніна, сей послїдний в імени делегації почвірного порозуміня зложив слїдуючу заяву в відповіди на повисші виводи російської делегації:

Делегації союзних держав виходять з ясно висказаної волї своїх правительств і своїх народів, щоби як найскорше осягнути заключене загального і справедливого мира. Згідно зі становищем своїх правительств, союзні делегації думають, що провідні думки російської делегації можуть творити надаючу ся до обговореня підставу такого мира. Делегації почвірного порозуміня годять ся на негайний, загальний мир без примусових здобутків територіяльних і без воєнних відшкодовань.

Коли російська делегація осуджує дальше ведене війни тільки в цїли добичий, то делегації союзників прилучують ся до сего погляду. Державні мужі союзників нераз завначували в програмових заявах, що союзники для заборчих цїлий не продовжать війни ні на один день. На тім становищу правительства союзників все невідмінно стояли. Вони обявляють торжественно *свою постанову підписати негайно мир, який закінчить ту війну на основі вище наведених,* без виїмку для всїх воюючих держав в рівний спосіб справедливих умов.

Однак належить виразно звернути увагу на те, що всї держави, які беруть участь в війні, в протягу відповідного часу без виїмку і без обиняків мусять зобовязати ся до як найдокладнійшого захованя умов, які вжуть в рівній мірі всї народи, коли мають повстати премісси російських виводів. Бо не годило ся би, щоби держави почвірного порозуміня, переговорюючі в Росією, односторонно звязали ся тими умовами, не нарушуючи запоруки, що союзники Росії признають ті услівя чесно і безумовно також супроти почвірного порозуміня і їх переведуть.

Після сього вступу треба на 6 точок, предложених російською делегацією як основа переговорів, запримітити отце:

1) Примусове присвоєне собі областий, обсаджених підчас війни, не є намірене союзними державами. Про війска, які стоять в областях, тепер обсаджених, будуть видані постанови в мировім договорі, о скільки перед тим не наступить згода, про відкликане тих військ в деяких точках.

До 2) Не є наміром союзників, щоб який

Памятайте! 462 В 23—?

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

небудь з народів, котрі в сій війні втратили політичну самостійність, був позбавлений самостійности.

До 3) Справа державної приналежности національних груп, які не мають державної самостійности, не може після становища держав почвірного союза бути управильнена міжнародним договором. Кожда з держав має її розвязати із своїми народами самостійно на конституційній дорозі.

До 4) Так само після заяв державних мужів почвірного союза охорона прав меншости є сущою частю складовою конституційного права народів рішати про себе. Також правительства союзних держав переводять в діло ту засаду всюди, о скільки вона дасть ся примінити в практиці.

До 5) Союзні держави кількакратно підчеркли можливість, що можнаби посполу зректи ся не тільки вирівнання коштів війни, але також винагороди воєнних шкід. Після того кожда з союючих держав мала би вирівнати тільки видатки, виложені для їх горожан, які попали в неволю та шкоди, пороблені цивільним горожанам неприятеля насильствами, суперечними з міжнародним правом. Предложене російським правительством утворенє окремого фонду на ті цїли могло би бути предметом міркувань що йно тоді, коли би инші держави ведучі війну протягом відповідного часу прилучили ся до мировых переговорів.

До 6) З поміж 4. союзних держав тільки Німеччина має кольонії. Німецька делегація в тій справі заявляє ось що: Зворот забраних під час війни силою кольоніяльних областий є сущою частю німецьких домагань, від яких Німеччина під ніякою умовою не може відступити. Так само домагаєт Росії, щоби найшвидше уступлено з таких областий, обсаджених неприятелем, відповідає німецьким домаганям.

Супроти характеру німецьких кольоніяльних областий, здаєть ся, що виконанє права рішати про себе в формах, предложених російською делегацією пока що не є можливе до переведеня. Обставина, що в німецьких кольоніях їх мешканці мимо найбільших трудностий і мимо малих виглядів на успіх боротьби з неприятелем кідькаратно переважаючим стояли вірно при своїх німецьких приятелях, доказує про їх прихильне і постановну, щоби серед всяких умов остати при Німеччині. Доказ той що до своєї повати і ваги перевищає значно виявленє волї дорогою голосованя.

Засади, предложені російською делегацією в звязку з наведеними що йно 6 точками, в применению до господарських оборотів стрічають ся в необмеженою згодою делегації союзних держав, які від давна виступали за виключенем всякого господарського насильства і які в повернению правильного господарського руху, котрий часами са би в інтересах всіх учасників, добачують одну з найважнійших передумов початку і розвитку признаних відносин між державами, які тепер ведуть війну.

Наввязуючи до тих заяв гр. Черніи опісля заявив: На основі тих розвинених тут засад ми готові увійти в переговори з нашими противниками. Щоби не гаяти непотрібно часу, союзники готові сейчас почати наради над тими подрібними точками, яких опрацьованє буде необхідне для російського правительства і для союзників.

У відповідь на те провідник російської делегації заявив, що та делегація з вдоволенем стверджує, що відповідь делегації Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини приняла основи загального демократичного мира без анексій. Вона признає величезне значінє сего поступу на дорозі до загального мира, але мусить запримітити, що та відповідь містить сущне обмеженє в точці 3. Дальше російська делегація стверджує з вдоволенем заяву держав почвірного союза в точці 5. про признанє засади „без контрибуцій", однак застерігаєть ся що до відшкодованя за удержане полоненим. Дальше російська делегація заявила, що привязує вагу до того, щоби приватні особи, які потерпіли наслідком военних діланъ, були винагороджені з міжнародного фонду.

Російська делегація признає, що уступленє з німецьких кольоній обсаджених неприятелем відповідає принципам, нею принятим. Вона предкладає, щоби питанє, чи принцип свобідного виявленя волї населеня має бути приміненим до кольоній, застережено окремій комісії.

Вкінци провідник російської делегації заявив, що мимо завважених різниць в поглядах російська делегація думає, що поміщена у відповіди держав почвірного союза заява про те, що вони не мають замислів задержати терито ріяльні добутки, уможливлює початок безпроволочних і мирових переговорів між воюючими державами. Супроти того російська делегація пропонує 10 дневну перерву в переговорах, яка має зачати ся нині вечером, а має скінчити ся 4. січня вечером, щоби народи, яких правительства доси не прилучили ся до ведених тут переговорів за загальний мир, могли пізнати устaлені тут засади такого мира. По упливі сего протягу часу, переговори в кождім разі мусить ся далі вести.

Предсідник гр. Чернін просив російську делегацію, аби ту свою відповідь вручила на письмі і запропонував, щоби негайно приступити до нарад над поодинокими точками, які на всякий случай мусять бути полагоджені між російським правительством і правительством почвірного порозуміня.

Провідник російської делегації згодив ся на ту пропозицію і висказав готовість взяти ся сейчас до обговореня тих поодиноких точок, які також в разі загальних мирових переговорів мусіли бути окремо розважені межи Росією і чотирма союзниками.

На внесенє державного секретаря Кільмана узвалено в цїли оминеня втрати часу і з огляду на вагу завдання, яке має ся сповнити, зачати ті переговори вже завтра перед полуднем.

ВІДЕНЬ 26. грудня. (Ткб.) Згідно з заключеною вчера умовою ведуть ся нині між делегатами Австро-Угорщини й Німеччини й делегатами Росії наради в справі привернення руху межи тими державами. Наради ті будуть далі ведені.

Донські козаки і Україна.

(Ф. К.) *Відень, 25. грудня 1917.*

На засіданє Укр. Ц. Ради 24. цин. м. прибула делегація від Донських козаків, які часово були у Київі.

В імени сього відділу командант 12-ої донської сотні, депутат Великого військового округа підесаул В. В. Пузанов, горячо витає Раду з нагоди проголошення Української Народної Республики. Представники козаків були присутні при оголошеню універсалу на Софійській площі й обстоюють ті принципи, які були виложені в Універсалі.

— Як сусіди, які живуть поруч себе,— сказав між ин. Пузанов, — ми подаємо руку Федеративній Українській Республиці. Ми воргані зували Південно-Східній Союз, який змагає до тих самих цїлий, що й ви. Централізм доказав свою невідповідність. Настала пора, коли вільні народи повинні самі управляти собою. Хай живе Україна на віки вічні на свобідних федеративних основах!... Слава Україні й її провідникам!... (Шумні оплески).

Окліки: Слава Донцям!...

М. Грушевський дякує делегації за солідарність з основами Універсалу.

Відтак зложили Раді привіт члени першого ешельону чорноморського морського куріня ім. гетьмана Петра Сагайдачного.

— Курінь, — заявив представник делегації Христич, — віддав себе до розпорядимости Ради й буде її боронити всіми способами...

Українська фракція київської Ради роб. і жовн. депутатів за Українську Центральну Раду й Ґенераль. Секретаріят України.

Відозва проти большевиків.

(Ф. К.) *Відень, 25. грудня 1917.*

У „Кіевській Мысли" з дня 24. н. ст. цин. м. читаємо:

З нагоди ославленого Приказу № 1 й Воєнно революційного комітету Українська фракція Рад робітничих і жовнірських депутатів випустила отсю відозву:

„Товариші, жовнїри і робітники!

„Українська обєднана фракція Ради жовнірських і робітничих депутатів г. Київа взиває вас звернути увагу на отсе:

„Тоді, як Українська Центральна Рада, борючи ся за інтереси працюючого люду, проголосила Українську Народню Республику й приступила до задоволенія домагань жовнірів, робітників і селян, взявши на себе всю повноту власти, тоді саме так званий Воєнно революційний комітет видав приказ № 1 й, яким приписує всім військовим відділам г. Київа перевести вибори своїх комендантів, а також домагаєть ся, щоби всі відділи всецїло йому підчинялися. Сим приказом комітет дезорганізує признану на Україні найвисшу воєнну власть в особі Військового Ґенерального Секретаріяту. Подаємо тому до відома всіх товаришів жовнірів, що революційний комітет вибраний не всіми фракціями Ради жовнірських і робітничих депутатів. За вибором його голосувала тільки фракція большевиків.

У склад революційного комітету входять тільки большевик . Инші фракції й партії не дали своїх представників до того комітету й авторитету його не признають. Тепер, коли на Україні є тверда революційна власть, сей комітет непотрібний. Знайте товариші, що при штабі округа є комісаріят зі 7-ми осіб, до якого входять представники всіх революційних організацій, яких признають усі соціялісти і без якого не видаєть ся ні один приказ. Штаб зреорганізовано. Контр-революціонерів, ворогів пролетаріяту і селянства там нема. Тому отже виконуйте тільки прикази штабу й Військового Ґенерального Секретаріяту, а на прикази „воєнно-революційного комітету" дивіть ся як на дезорганізаторські вибрики. Ніяких приказів того комітету не слухайте!

Підписані: „Українська соціялістична фракція Ради жовнірських депутатів г. Київа". „Українська соціялістична фракція Ради робітничих депутатів г. Київа".

Надзвичайний Народний З'їзд.

Пополудневі наради першого дня зїзду розпочали ся поставленем і мотивованем політичних резолюцій. Іменем комісії поставив їх посол д-р Евген Левицький, мотивуючи їх в близько одногодинній промові, порушуючи всі важнійші моменти австро-угорської і німецької політики, о скільки стояли вони в звязи з українським питанем, та представляючи народне тло, серед якого знаходить ся нині українська справа. Сей довшої промови д-ра Евгена Левицького слухали присутні з великим інтересом.

Розпочала ся політична дискусія.

о. Александер Стефанович зі Львова обговорюючи наші внутрішні відносини висказує вдоволенє, що наша парляментарна репрезентація отрясла ся цїлковито від впливу посла Василька, котрий не був ніколи щирим українським політиком, а пильнував чужих інтересів.

Директор Захар Скварко з Коломиї стверджуючи зміну в орієнтації наших політичних кругів, яку признає оправданою і конечною вказує на причини в австрійській і світовій політиці, що вплинули на ревізію нашого політичного курсу від глядання опертя серед чужих нам кругів до політитики чисто самостійницької, за якою нині стоять всі галицькі Українці.

Посол Володимир Сїмґалевич витає як дуже відрадне явище факт, що наша суспільність перестала манити себе надією на чиє небудь поміч

Проф. Василь Білецький зі Львова згадуючи про масові вішаня наших невинних людий, про Талергоф і ціле пекло мук, що його пережив і переживає український нарід в Австрії, вказує на історичну причину нинїшного нашого страшного положеня в Галичині, а се, що Австрія давно рішила ся віддати нас в „опіку" Поляків і сей своєї засадничої політики не змінила супроти нас і доси.

Посол д-р Льонґін Цегельський наввязуючи до нинїшних рефератів і дискусій бажає, щоби українська суспільність в Галичині в сю переломову історичну хвилю не була розбита, але перевела як найсильнійшу політичну організацію і відновила по повітах наші політичні організації, що в наслідок війни розбили ся або приспали свою роботу.

П. п. др Колесса дає кілька фактичних пояснень і запитів, домагаючи ся острійшої тактики супроти кабінету д ра Зайдлера.

Секретар Народного Комітету д ра Степан Баран вказуючи на хвилї, які переживає

наш нарід і на Україні і в Австрії, взиває не забувати про закарпатських братів, що в темноті і нужді стогнуть в страшній мадярській неволі. Згадуючи про заказ вільного набування землі в комітатах заселених Українцями, Словаками і Румунами, вважає се за посередне займоване привласнене немадярських народів в їх прадідній земді. Проект виборчої реформи внесений недавно в угорськім соймі як спертий на доволі високім маєтковім ценві, зглядно на ценві інтеліґенції (укінчене 4. кляси народної школи, або степень підофіцирський) є вимірений проти всіх згаданих вище немадярських народів, котрих в сей спосіб хоче позбавити ся всего політичного впливу і не допустити до сойму. Се, що роблять Мадяри, не відважила ся робити навіть царська Росія в хвилях своєї могучости. Сего поступованя мадярського правительства супроти угорського народу не можна помінути мовчки і ми повинні проти сего запротестувати, що рівнож повинен зробити і наш членних в делегаціях; бесідник зголошує відповідну резолюцію.

По промові реф. д-ра Евгена Левицького прийнято одноголосно слідуючі резолюції:

Народний З'їзд, вислухавши звіту голови Народного Комітету д-ра Костя Левицького та голови Української Парляментарної Репрезентації д-ра Евгена Петрушевича про положене українського наводу взагалі і в Австро Угорщині з'окрема, рішив одноголосно на основі предложень вибраної ad hoc комісії вложити в огляду на ведені саме мирові переговори отсю

торжественну заяву

в справі домагань українського народу в теперішню хвилю:

I. Народний З'їзд витає з одушевленем проголошене незалежної Української Республики, і констатуючи, що теперішне російське правительство признало Українську Республику за суверенну державу, домагаєть ся від управи заграничної політики австро угорської монархії, щоби мирові переговори вела не тільки з преоставниками російського правительства, але також з повновласниками української республики — тим більше, що тривкий мир на Сході Европи може бути осягнений тільки за згодою Української Республики як нового державного і співінтересованого чинника міжнародної політики.

II. Народний З'їзд домагаєть ся, щоби до теперішних мирових переговорів з Росією допущені були також відпоручники Української Парляментарної Репрезентації як легальні заступники українського населеня Австрії, бо не може допустити, щоби в часі проголошеня принципу самоозначеня народів і в пору, коли в теперішних переговорах буде власне рішати ся доля земель, заселених українським народом, рішеня сі мали запасти без вислуханя волі безпосередно інтересованого населеня.

III. Народний З'їзд стверджує, що тзв. Східна Галичина є колишним староукраїнським Королівством Галичини й Володимирії і тим самим історичною індивідуальностю, яку навсупереч волі всего українського населеня тільки що йно в 1861 р. в дорозі октроя злучено з польським вел. князівством Краківським та князівствами Освєцімом і Затором в одну адміністраційну одиницю. Народний З'їзд домагаєть тому привернення сього історичного краю через відлучене від сеї властивої Галичини обда тий польських і прилученя до неї північної української части Буковини, яка вже творила довший час зі Східною Галичиною адміністраційну ціліть, —

IV. На випадок, колиб при теперішних мирових переговорах виміна поодиноких областий між входячими тут в гру державами не мала місца і границі між Австро-Угорщиною і Росією зглядно теперішною Українською Республикою мали остати невмінені, — Народний З'їзд домагаєть ся привернення Королівства Галичини й Володимирії в межах австро-угорської монархії та створеня з сього краю й української части Буковини окремої державної індивідуальности.

V. Народний з'їзд протестує в усякім раві проти прилученя тих вище згаданих українських країв як і взагалі етнографічно українських областий до будучої польської держави і домагаєть ся, щоби на випадок намірів в тій цілі з якого небудь боку признано Східну Галичину та північну Буковину за спірну міжнародну територію та заряджено, щоби по думці принципу самоозначеня народів населене Східної Галичини та української части Буковини мало спромогу в свобідним голосованю само рішати, до якої держави сі области мають в будучности належати.

Дальше принято одноголосно резолюцію д-ра Барана в справі угорських Українців:

Народний з'їзд пятнує розпорядок угорського правительства, що вводить закон вільного обороту недвижимостями в комітатах заселених Українцями, Словаками і Румунами вважаючи його за намір мадярських кругів в маскований спосіб привластиси немадярські народи з їх земді. Рівнож внесену в угорськім соймі виборчу реформу вважає народний з'їзд за вимірену проти немадярських народів, отже і проти закарпатських Українців — яких постановами що до цензу маєткового інтеліґенції хочеть ся позбавити політичних прав — протестує проти насильства угорського правительсва і взиває наших послів, щоби сей протест піднесли в австрійськім парляменті і австро угорських делеґаціях.

По короткій кінцевій промові д-ра Евгена Петрушевича замкнено наради 8·15 год. вечером.

Другого дня (16. с. м.) ведено наради над справами економічними.

Реконструкція російського правительства.

ПЕТРОГРАД (ПА.) Між Радою народних комісарів і центральним комітетом революційної лівиці наступило порозуміне в справі реконструкції нового правительства. Революційна лівиця одержала 7 місць. Комісарем рільництва має стати Калегаєв, судівництва Штайнберг, самоуправи Трайтовський, управи республиканських палат Ізмайлович. Крім того лівиця дістане 6 міністрів без теки.

Папа про мир.

ЛЮГАНО (Ткб). Підчас принятя колеґії кардиналів з нагоди свят Різдва Христового, виголосив папа бесіду, в якій висказав глубокий біль, тому що його змагання до поєднаня народів були даремні та що його зазив до зверхників воюючих народів впав в порожню. Папа зазначує, що з авторитативних трибун заповіджено кілька головних основ згоди, які надають ся до розвинень загального порозуміня. Папа був би просто зібрав ті основи, щоби запросити мужів воюючих держав, щоби їх основно розслідили в тій надії, що в сей спосіб буде можна скорше дійти до мира, до заспокоєня сего бажаня, яке скрите і пригнетене є на дні серця всіх людий. Супроти відкиненя мирового предложеня папи, потішав ся почутєм права і обовязку вести далі серед світа мирове післанництво Христа. Папа потвердив пересвідчене колеґії кардиналів, що теперішня недоля не скінчить ся, заки люди не навернуть ся до Бога. Відтак промовляв папа проти безбожности, як тої, що викликала ту різню і славив світло віри. Вкінци згадав про випадки в Єрусалимі, голос яких утверджує заклик папи до народів, щоби вернули до Бога.

НОВИНКИ

Львів, 27. грудня 1917.

— **В справі коляди на Українське педагогічне Товариство.** Як що року, так й тепер розсилає У. П. Т. „на коляду" своїм землякам свій стінний календар з просьбою пригадати собі в нагоди свят на цілі Товариства. Близько півтора тисяча нашої найбідпійшої молодіжи в сімох приватних школах у Львові, дівоча бурса у Львові, чотири приватні гімназії — ожидають скорої і визначної помочи від своєї суспільности. Нам не слід ані на хвилю забувати, що аналогічне нашому товариство, яке поставило собі ціллю виховане і освіту своєї молодіжи у Східній Галичині, орудує мілїоновими доходами, а У. П. Т. не має й десяток тисяч на покрите соток тисяч своїх видатків на культурні і філянтропійні цілі. Головна Управа Товариства не сумнівать ся, що тямучі земляки і земляки в огляду на загальну дорожнечу узнають, що й видатки Товариства сего року що найменше подвоїлись. А й видане самого стінного календаря коштувало так много, що ціна одного примірника виносить одну корону. Нехай всі чеки, долучені нині до сеї „нашої коляди", вернуть до Товариства, приносячи нашим дїточкам від суспільности щедру коляду. Хто би через ошибку не одержав календаря, зволить ласкаво о тім повідомити канцелярію У. П. Т. Львів, вул. Мохнацького ч. 12, а сейчас календар зістане йому висланий.

— **Українські стипендії.** Нам пишуть: Комітет помочи для української шкільної молодіжи в Празі признав стипендії по 150 К. для: Стефана Мидляка, слухача III р. на відділі для будови машин політехніки у Відни і для Петра Бориса, ученика III. кл. ц. к. гімн. в Жовкві; по 100 К. для: Теодора Воробия, ученика VIII. кл. акад. гімн. у Львові, Анни Студинської, слухачки I. р. фільософії на університеті у Львові, Данила Харамбури, ученика VII. кл. укр. гімн. в Яворові, Костя Кунанця, ученика III. кл. гімн. там же і Юлії Грабовської, ученицї II. кл. гімн. там же для: Григорія Явного, ученика VI. кл. гімн. у Відни, Ольги Рибчуківної, слухачки I. року експортової академії у Відни, Іванни Мавчак, ученицї II. р. семинарійних курсів у Відни, Дарії Рибчуківної, уч. V. кл. укр. гімназії в Коломиї, Марії Хахулівної, уч. IV. р. сем. курсів у Відни і стипендії по 50 К. для: Романа Сливки, ученика II. кл. акад. гімн. у Львові, Стефана Курейби, ученика V. кл. акад. гімн. у Львові, Ольги Горбівної, ученицї I. кл., Петра Федорова, ученика V. кл., Михайла Селешки, ученика IV. кл., Осипа Данилишина, ученика IV. кл. української приватної гімназії—всі в Долині. — Сего року видав комітет з фонду зібраного стараєм радника двора ВП. д ра Івана Пулюя на 59 стипендій квоту 8.500 К.

— **Святочний вечер в дівочій гімназії** відбув ся дня 13. с. м. в нагоди іменин митрополита Андрея гр. Шептицького, який сам звеличив його своєю присутністю. На салі згромадило ся богато добірної інтеліґенції світських і духовних кругів. Програму зачав і закінчив хор, який відспівав зовсім удачно кілька народних пісень. Промову виголосила п на Качмарська. П-на Бандрівська відграла гарно і зі зрозуміне річи дві композиції Grieg a „Schmetterling" та „Vöglein", почім слідував дует Олеся Степового „Не цвітуть квітки зимою", який відспівали пп. С. Подільська і І. Старухівна. Подвійний терцет відспівав гарно і в викінченем Лисенка „Ой там їзза гори" та „Ой ізійдуж я на могилу". Загально подобалась також деклямація п ни Переймівної „Поворот Ігоря з неволї" в супроводі фортепяну і фісгармонії. Правдиво артистичною точкою програми було фортепянове сольо п на Макухівної, яка відграла Брамса „Рапсодію г-моль". Її техніка, певний удар та зрозуміне композиції справили, що слухалось її з правдивим вдоволенем. Молода піяністка може при дальшій праці осягнути дуже гарні успіхи. Про „Закінчене" вистарчить сказати, що виголосив його о. дир. Т. Лежогубський. Загалом цілий вечер робив дуже миле враженє та викликав заслужене признанє зі сторони присутних.

— **Гроші на одинокий український тижневик** в німецькій мові „Ukrainische Korrespondenz" треба слати на адресу Wien. XVIII. Karl Ludwigstrasse 3|15., а не як ошибочно видруковано (Wien, XV. Costagasse).

Війна в Італією.

ВІДЕНЬ, 26. грудня (ТКБ). Урядово оголошують: Італійці знов старали ся в завзятих боях відискати гори, вибрані ім 23. с. м. між Асіяго і Брентою. Всі їх наступи зовсім відперто.

Війна на Заході,

БЕРЛІН, 26. грудня (Вольф). Урядово доносять:

Артилерійна діяльність була обмежена до засіваючого огня, який на південний схід від Іверн; коло Moeuvres і Marcoing зростав переходово в силу. — Розвідні наступи французьких відділів на південь від Yrvicourt розбили ся в наглім огни й у боротьбі з близька. — Огонь, що вріс був від кількох днів на східнім березі Мози вчера змалів.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 28. грудня 1917.

Имен: греко-катол.: Елевтерія — рим.-кат.: Д. уб. у В.

Завтра: греко-кат.: Агтея прор. — рим.-кат.: Тома еп.

— **Сходини Укр. Жінеч. Комітету** несеня помочи раненим жовнірам у Львові, відбудуть ся дня 29. с. м. о год. 5 веч. в салі Захоронки ч. 3. На порядку дневнім: 1) Відновлене легітимацій. 2) Реорганізація виділу. 3) Справа святочних дарунків. 4) Внески членів. Дуже просимо всіх членів комітету о ласкаву присутність. За Виділ: О. Косевичева, Ір. Лежогубська, Ст. Горбачевська.

НІМЕЦЬКА ЧАСОПИСЬ! НА ЧАСІ

Просимо передплачувати одинокий тижневик

„UKRAINISCHE KORRESPONDENZ"

орган „Народного Комітету" — який інформує чужинців про політичні змагання українського народу. — Умови передплати: річно 12 кор., півр. 6 кор. 50 сот.

Гроші прошу слати: Wien, XVIII., Karl-Ludwigstrasse 3|15.

Викав різдвяних датків на У. С. С.

(Конець.)

Зложили в коронах і сотиках:

Громада Хриплин 50·—, о. Мудрий в Боднарівці 5·—, Уряд гром. в Підлісю 50·—, Стефан Канадуба, вахм. жандарм. і Петро Кацуляк вахм. жанд. 8·—, Антін Кульчицький в Родатич 10·—, В. Шафурко в Болеховець 1·—, о. Онуфрій Гайовський в Полюхова вел. 8·30, о. Микола Лещицький (збірка в Плаву і Бринівці 50·—, Микола Терлецький вл. дібр в Стебинку 50·—, Панько Пріцак з Опаки 10·—, Антін Данилович в Ізидорівки 4·—, о. Павло Стукач з Сільчики 20·—, Уряд гром. в Новосілці (збірка) 33·— Любов Ших з Бітлі 10·—, Ґнат Гамаль учит. з Підгаркова 2·—, Михайло Королик з Ліснович (збірка) 50·—, Д-р Н. Гірняк Етр. 445 20·—, Лев Балицький і Ольга Шкіркова з Коломиї 15·—, Іван Гижа аг. „Дністра" з Лоси 9·—, Громада Яремче (збірка) 65·90, Уряд почт. Мости вел. 2·82, о. Іван Титар в Ганьчовій 30·—, Антін Хлопецький у Відни 24·—, Укр. кат. церква в Сколім 23·—, о. Евген Данилів збірка А. Кузича в Березові вижнім 78·—, о. Н. Темницький в Устю Зеленім 20·—, М. Хоупович в Лопінки 10·—, Ф. Теодорович Етр. 120 25·—, о. Н. Темницький (збірка в церкві в Устю зеленім) 174·—, Ілько Хемич в Губич 6·—, Анастазія Рашка з Глинок 40·—, Громада Кавчий Кут 20·—, Сидько Явний в Висючка 3·—, Громада Старий Скло 10·—, о. Стефан Кишик в Опаці 10·—, о. Йосиф Дубанович в Стратині 10·—, Уряд гр. Кропивниці 62·—, о. Івана Сарокевич в Ліскова тім 10·—.

НАДІСЛАНЕ.

Адвокат РАТЛЄР в Балигороді приймає заряд **рутинованого конципієнта.** — Успіхи корисні. — Відносини апровізаційні невимірні. 526 2—3

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я" крем до лиця і рук, вигіжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс незрівняний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот, 498а 6—?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

!! НА СВЯТА !!

Вже вийшли переписні листки „Червоної Калини". — „Українське Січове Військо" в карикатурах та кольорових малюнках. 18 карток в перес. **3·40 кор.** — При збірних замовленях 20% опусту. — Замовляти на адресу: М. Угрин-Безгрішний, Київ У. С. С. Etappenpost 445. 525 3—5

Інструктора для ученика IV. кл. народн. і I. гімназ. приїму задарма або від II. півроку. Условія добрі. о. Геля в Шляхтовій п. Щавниця. 536 2—3

Молодий інтеліґентний („небридкий") надзвичайно скарбовий, котрому за-довге (?) кавалерство як не менче „встекле" самокухарство і пр. і пр. аж надто вже навкучилось, гладає між інтеліґентними, гарними і „невередливими" Українками досмертної Товаришки життя, панночки в віці 18—25 літ. Придане — хочби й невеличке — „знадобить ся". Письмо з долученем свого „подобія" (фотогр.) просить слати (до 20. січня 1918) під „Заточенець 29", poste restante Stupiec via Tarnów-Szczucin. 529 2—3

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся по німецька; най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене виданє зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка дише за готівку. Замовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКОПІЦ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне для учителів удільючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 371А 18—25

!!! Сфінкс без тайн. !!!

Збірка казок в англ. мови.

Один з найліпших творів Оскара Уальда, I. книжка вид. „Нова Культура", висилає сейчас оплатно за К 2·50 в гори:

А. Березовський, Львів, ул. Карпінського 19.

384Б 11—15

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЦ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 23—?

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу для рільничої торговлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

зразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар"

у Львові, Зіморовича 20.

Уділи від К. 50 в гору. — Проспекти на жадане даром. VI. 10—26

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ. 41—1

Мир іде, піст мине, радіб старостів приймати?!

З панночки як голубки навяжуть переписку із гарними інтеліґентними Українцями. — Зголошення під: „Цокотлива Трійка" до Адм. „Діла". 538 1—1

На подарунки святочні

поручаємо

Всесвітню Бібліотеку

яка досіль видала: 522 4—10

N-o 1/3. Ф. Шіллєра: Поезії, вип. I. і II. ціна К. 1·60.

N-o 4/6. А. С. Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

N-o 7/8. И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

N-o 9/10. М. Яцкова: Далекі шляхи, новелї, ціна К. 2·—.

Замовляти: у ІВАНА КАЛИНОВИЧА в Бориславі, або в Книгарні „НАУК. ТОВ. ім. ШЕВЧЕНКА" у Львові, Ринок ч. 10.

— Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот. —

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР": Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916. **234 міл. кор.**

Товариство обез. ЯКОР печень життя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілярда кор.

офірує завдяки своєму довголітному істнованю і великій своїй маєтковій силі і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпечення **„НА ЯПКУ"** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разі його скорщої смерти сейчас його родині умовлене обезпечене хочби його смерть наступила на війні у дзобою або через самовбийство.

Обезпечитись можна
при 1-літн. обезп. до 55 р. життя
„ 6-літн. „ „ 50 „ „
в літи повисше 8 літ на 12 літ,
моложше 8 літ при рівночаснім обезпеченю другого члена родини.

Без лїкарських оглядин
приймаєть тепер обезпечення **вавіть до 10.000 корон**
повисше 10.000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого в другім році 9 К **надвижок відсотків** (арт. 7. усл. об.) **всього 57** вгл. **37 К річно.**

Найдешевше обезпечене життя! Найліпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку! ні стемплевих оплат!

При дїточих обезпеченях виплачуєсь в кінцем реченця обезпеченя **в готівці** ще 100 К від кождих 1000 К обезпеченя.

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпечене в 12- (16) літним реченцем *). 392 20—20

Не виповнювати! Дотація К ____		Не виповнювати! Грамота ч. ____

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. а) Ім'я і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок дівоче їх родове назвиско).	а)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ____ ратах по К ____
б) Її заняте? зайняте?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остав обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) уродж. в ____ дня ____	5. а) Чи яке тов. убезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпечене, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) ____ б) ____
г) Її теперешнє замешкане: (Точна адреса)	г) Місцевість ____ почта ____ Улиця ____	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) ____ б) ____ в) ____
На яку суму має звучати обезпечене:	К ____ номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

____ дня ____ 1917. Вплачено рівночасно через ____ К ____ Імя: ____ Назвиско: ____

особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника. Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д-р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 307. (9.559) Львів, субота 29 грудня (16 ст. ст.) 1917 Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:
місячно . . . . 3·60 К.
квартирічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·— К.
квартирічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова двошпальтова або її місце 60 с., а від 1 К, в оповістках 1·50, а редакційній части перед або по тексті 2 К. Нерозрізна 2 К. Складні текстом друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за осібною умовою.

Одно примірник контури у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Участь України в мировых переговорах.

Нота українського правительства. — Згода осередних держав.

Власна допись „Діла". Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(С-ф). *Над кордоном 27. грудня.*

Ґенеральний Секретаріят України вислав під датою 25. н. ст. грудня до всіх воюючих і невтральних держав ноту, в якій зголошує право Української Народньої Республики, як суверенної держави, до участи в мировых переговорах в Берестю Литовськім і заявляє, що мир, заключений без участи Української Народньої Республики, не був би для неї обовязуючий. Далі нота вичисляє основи мира. Нота підписана президентом Ґенерального Секретаріяту Винниченком і Ґенеральним Секретарем для інтернаціональных справ Шульгином.

З окрема вислана ся нота представникови Ґенерального Секретаріяту в Берестю Литовськім Любінському.

*

На свою ноту українське правительство одержало від представників осередних держав відповідь, в котрій сказано, що осередні держави заявляють готовість привитати уповновласнених представників Української Республики при участи в мировых переговорах, — що висловлюють жаль, що українських представників не було при переговорах про перемиря, та завначують, що сію свою ноту тому пересилають безпосередно до Ґенерального Секретаріяту, бо член Української Центральної Ради Любінський виїхав з Брестя лит. до Київа

„На Україну іде походом вороже військо".

Промова проф. Грушевського до всеукраїнського з'їзду рад робітничих, селянських і салдатських депутатів. — З'їзд стає рішучо за Укр. Центр. Раду.

Власна допись „Діла". Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(Г) *Над кордоном, 25. грудня 1917.*

Як відомо, претекстом до виступу большевицького правительства проти правительства українського було домагане большевиків, аби Укр. Центр. Рада і Генер. Секретаріят України розвязали ся та щоби власть в українській державі перейшла на українські „ради робітничих, селянських і салдатських депутатів". На таких радах (очевидно в передовсім великоруських) побудована вся сила петроградських большевиків і їм здавало ся, що виставляючи таке домагане і переводячи його в жите, вони самі, себто большевики, будуть панами на Україні. Та показало ся, що на таке, що повволяють большевикам робити зі своїм народом великоруські ради (совіти), не згодять ся ради українські. Виявило ся воно на всеукраїнськім з'їзді рад робітничих, селянських і салдатських депутатів, цілою своєю волею став за теперішне українське правительство і проти большевицьких затій.

На днях, до дня 21. с. м. покінчили ся роботи всеукраїнського з'їзду робітничих, селянських і салдатських депутатів. Скликаний большевиками з'їзд в цілі скликана Центральної Ради і установлена на Україні большевицької власти перемінив ся в грандіозну маніфестацію за Радою і антибольшевицьку демонстрацію. В питанях про становища до ультимату Совіта народних комісарів і про організацію власти на Україні з'їзд виявив рідку однодушність: революції в тих справах ухвалено майже одноголосно.

Председатель Центр. Ради проф. М. Грушевський звернув ся на засіданю дня 6. грудня до з'їзду ось якою промовою:

„В сей час, коли ми тут засідаємо, на Україну іде походом вороже ій військо. Воно вже вступило на українську землю і одержало приказ за всяку ціну пробити ся до центра нашої держави. Посилають те військо на нас ті самі т. зв. народні комісарі, котрі лицемірно кричать все і всюди про свою любов до мира. Заключивши з неприятелем перемиря на всіх фронтах, вони заявили нам війну (Шум, крики: „Ганьба"). Товариші! Центральна Рада завсіди стояла за миром, виповняючи волю всего українського народа, вона робила все, що було в її силах, щоби приблизити день мира. І от тепер, коли сей довгоожиданий день здавалось би вже не далеко, нам виповідають війну. Тут говорили, що Совіт народних комісарів виповів війну не українському народови, а Центральній Раді. Та хибаж Центральна Рада не український народ? Хибаж робочі маси України допустять, щоби розігнати Центральну Раду? Ви повинні тут дати на се питане ясну і рішучу відповідь. Наступила хвиля, коли Ви Товариші селяни, робітники і салдати України повинні піддержати Вашу Центральну Раду не тільки словом, але і ділом. Вам прийдеть ся піддержати Раду у всіх відношеннях, у всіх областях жита, ви дасьте поживу, ви окажете довіре грошеви української народної Республики тому, що коли ви довірили цареви і Керенському, то не вжеж ви не повірите Вашому народному правительству? (Бурливі оплески, крики: „Віримо, піддержимо"). Ви будете також співділати в тім напрямі, щоби земельна реформа була переведена на Україні планово і організовано. Ще раз висказую надію, що Ви всіми силами піддержите в сю трудну хвилю Вами утворені нові свобідні заведеня. Думаю, що Ваше відношене до Центральної Ради і до Ґенерального Секретаріяту тут достаточно ясно вияснене і Ви затвердите предложену резолюцію?

Промову М. С. Грушевського принято громом довго невмовкаючих оплесків і відносеними окликами: „Слава Грушевському". Слава Центральній Раді і Генер. Секретаріятови". „Слава українському війську". „Слава всему українському народови".

По дебатах, які тривали цілий день, зїзд приняв що до питання про відношене до ультимату народних комісарів подавляючою більшістю всіх (делегатів було поверх 2½ тисяча) проти 2 голосів (при 16 які здержали ся від голосования), отсю резолюцію:

„Розбираючи ультимат совіта нар. комісарів, як агресивний проти української нар. республики, уважаючи, що жадане, які містять ся в нім, грубо нарушують права укр. народа в справі самоозначеня на свобідне уряджене форм свого державного жита, — всеукраїнський зїзд селянських, робітничих і солдатських депутатів констатує, що централістичні тенденції теперішного російського правительства переходячи до війни межи Росією і Україною грозять остаточно зірваném федеративної звязи, до котрої стремить українська демократія. В той час, коли демократія всего світа з передовими відділами інтернаціонального соціялізму на чолі бореть ся за осягнене загального мира, котрий один тільки може дати селянським і пролітарським масам можність бороти ся за і тереси робочого народа грозе нової братоубийчої війни, яку виповів Україні Совіт народних комісарів, нищучи ідею братерства робочих верств всіх націй, пробуючи прояви національного шовінізму і затемнюючи класове самопізнане мас, помагають тим самим до зросту контрреволюції. Признаючи, що нота Ґенерального Секретаріяту з 4. грудня є достойною відповідю на замір Совіта нар. ком. нарушити інтереси укр. селян, робітників, — всеукр. зїзд рад робіт. сел. і салд. депутатів признає необхідним доложити всіх сил, щоби не допустити до проливу братньої крови і звертаєть ся до всіх народів Росії з горячим зазивом всіми способами недопустити до нової ганебної війни".

*

АМСТЕРДАМ (ТКБ) Львовський кореспондент „Allgemeen Handelsbladet" довідуєть ся, що Англичі і Французи розпічнуть з Українською Радою дипльоматичні кроки в цілі перешкодженя Україні взяти участь в заключеню сепаратного мира. За те признала би антанта Україну найголовнійшою державою в Росії і осередком нової організації російської держави.

АМСТЕРДАМ (Райтер). Доносять з Петрограду, що Українці обсадили станцію Браїлу та розбили четвертий гвардійський полк піхоти.

Ґенерал Щербачев обняв в імени Української Республики приказ над військами південно-західного і румунського фронту.

АМСТЕРДАМ (Ткб). Бюро Райтера доносить в Петрограду таке: Українська Рада доносить, що Українці опанували на російськім фронті головну кватиру 1 і 8 армії та розоружили відділи большевиків. Українці заняли потім без проливу крови головну кватиру і штаб 11 армії на південно-західнім фронті.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times" доносить з Петрограду ось що: Між військами большевиків і Українцями прийшло, як здаєть ся, до деякого влагодженя конфлікту. По обох сторонах слідно бажане омминути дальший пролив крови. Надто сподіють ся большевики, що вдасть ся їм ужити українські війска проти Каледіна.

Гроші Української Народньої Республики.

Власна допись „Діла".

Передрук дозволений тільки за поданем жерела.

(Г.) *Над кордоном, 26. грудня 1917.*

Вже появили ся гроші Української Народньої Республики в формі кредитових білетів на 3, 10, 100, 500 і 1000 карбованців.

Лицева сторона білета має такий текст: „Серія №.. Українська Народня Республика. Державний кредитовий білет. ' „карбованці рівняють ся ...російським рублям. (1 карбованець — 1/15 золотої пятнацятирублевої монети. І містить

Памятайте! 462 в 25—2

що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці **з VII. воєнною позичкою в**

Карпатії Львів, Руська 18. І. пов.

17.424 долї золота). Директор державного банку Української Народньої Республики (підпис). Скарбничий (підпис). 1917 року. Серія №.."

На другій стороні на горі по російськи й по польськи, а в низу по жидівськи означена вартість білета.

Середина другої сторони заповнена отсим текстом:

„Державні кредитові білєти Української Народньої Республики забезпечують ся всім державним майном Української Народньої Республики, як то: землями, лісами, залізницями, державними доходами, монополією цукру і иншими монополіями і всяким иншим майном Республики. Державні кредитові білєти Української Народньої Республики ходять рівно з золотою монетою. За фалшоване державних кредитових білєтів винуваті караютъ ся позбавленєм прав і каторгою".

Григоріянський календар в Росії.

Власна допись „Діла".

(Г.) *Над кордоном 25. грудня.*

Петроградське правительство розпорядком з 6. ст. ст грудня постановило:

Від 7. січня 1918 р. вводить ся в Росії григоріянський календар.

Надзвичайний Народний З'їзд.

Другий день наред з'їзду (26. с. м.) розпочав ся о 10. год. рано рефератом д ра Степана Барана

про потребу земельних реформ.

Референт подав короткий історичний огляд творення більшої земельної власности на теренах Польщі в кінцем 15. і з поч. 16. стол. Отворенє водної дороги до Гданська Вислою і її притоками та зріст цін на збіже зробили пооратною збожеву господарку на більші розміри. Доси земельна шляхта в Польщі (включно зі Східною Галичиною) не вела господарки на вивіз і тому мало потребувала грунту, який в величезній більшости знаходив ся в посіданю і ужитковано хліборобів, що тішили ся зглядною заможностю і доволі широкими особистими правами. Сей стан змінили впрочім пооратність господарки на великі розміри через можність вивозу збіжа за границю. Шляхта викидає селян в Польщі з посіданих ними грунтів, з яких творить великі господарські одиниці у власнім заряді, або у заряді своїх посесорів, хліборобів чиншівників, що давнови платили даннину головно в пободах, худоби, птиці і меді, перетворює в кріпаків, майже повних невільників, лишених прав особистих, і права власности на недвижимостях і движимостях. Тоді творять ся в Польщі теперішна хлопська посілість — (правно аж до упразднення, що на областях колишної Польщі зробили Прусія, Австрія й Росія, належала вона до пана) з задачею виживити для господарських цілий пана хлопа з його родиною і з його інвентарем. Сей соціяльний поділ на селі завершено відповідними законами варшавського сойму, що перетривали аж до упадку Польщі.

Перші реморми земельні на областях нинішної східної Галичини почали ся по прилученю її до Австрії двома патентами Марії Терези з 1775 р. про особисту охорону підданих і заказ грубого їх визиску. Властиві реформи розпочали ся доперва за Иосифа II. Патентом з 5. цьвітня 1782 знесено особисте і дідичне кріпацтво галицьких селян, знесено отже давну їх фактичну неволю. Надворним декретом з 2. цьвітня 1787 лишено панів можности заміняти рустикальні (хлопські) грунти на дом нікальні (панські) після фактичного стану посіданя з 1. падолиста 1786. Панщизняним патентом з 16. червня 1786 дуже значно обмежено панщину і її точно управильнено. Кількома патентами з 1784 управильнено виконуване юрисдикції судової і адміністраційної в користь селян та заведено певного рода сільську самоуправу. Так званою регуляцією урбаріяльною і податковою з 10. лютого 1789 стремів Иосиф II до знесеня підданства фльваркового (властивої панщини) і заступленя його чиншовим підданством, що було би до грунту змінило соціяльне і правне положенє селян, коли би не се, що на крик польської шляхти цісар Леопольд II вніс в 1790 сю реформу. Практичне значінє має операт катастральний з 1820, що на будуче став головною основою земельного поділу між хлопську і панську посілість. Незначні реформи з 1846 видані безпосередно по мазурський різни не мали ніякого практичного значіня.

Засадничі зміни приніс рік 1848. Патентом з 17. цьвітня 1848 знесено роботизну і инші підданчі повинности, що управильнено докладнійше законом з 7. вересня 1848. Дідичів відшкодовано індемнізацією грошевою в сумі 213,294 000 злр., котра в формі краєвої конверсійної позички з 1894 р. істнує в части ще доси і буде сплачена аж в 1943 р.

Селяни стали в 1848 р. властителями рустикальних грунтів, що були тоді в їх посіданю. Справу співужитк лісів і пасовиск упра вильнив серв'ітутовий патент в 1853 р. Практичне виконанє сего патенту пішло виключно в користь дідичів (звісні довголітні процеси за ліси і пасовиска). Селяни в східній Галичині одержали або дуже маленьке грошеве відшкодованє, або незначні куски инших громадських пасовиск і лісів. Правительство вратувало велику земельну власність.

Вже в 1772 р. розвинене селянської посілости в Галичині було дуже велике і зросло до 1848 р. майже о половину, коли то хлопських підданих родин (господарів) було аж 545.936. Вже тоді ті господарства були так дрібні, що половина з них не була спосібна до господарського життя і розвою і мимо заказу поділу хлопських грунтів (до 1868 р.) фактично ділили ся дальше на карлові господарства. Наш нарід в східній Галичині вийшов у новочасне життя в половині 19 в як нарід сільських пролетарів і дрібних хлопів, що не одержали основ —себто достаточної скількости землі—до свого господарського розвою.

Після евіденції грунтового податку з 1902 р. простір оподатковано землі в східній Галичині виносить 5.351.047 ha землі (96·9 прц.) — що ділять ся таки: простір рільничий 3.882.640 ha (70·3 прц.), ліси 1,450.301 ha (26·2 прц.) — фактично не більше 20·0 прц., стави і багна 24.942 ha (0·4 прц.) — неужитків доріг і площ 179.829 ha 3·1 прц.); в рільничої простори було: рілї 2,596.259 ha (47·0 прц.), сіножатий 695.634 ha (12·6 прц.), огород в 91.217 (1·6 прц.), пасовиск і полонин 499.530 ha (9·1 прц).

Аграрний устрій в східній Галичині (в західній рівнож) є прямо катастрофальний. Всіх господарств в цілій Галичині числить господарська статистика з 1902 р. (одиноко доси доступна) 1,008.541, котрі в инших класах ділили ся так: господарства до ½ ha було 68.890—від ½ ha до 1 ha 124.348, від 1 ha до 2 ha 233.263, від 2 ha до 5 ha 376.574, від 5 ha до 10 ha 150.471, від 10 ha до 20 ha 38.667 від 20 ha до 50 ha 8.258, від 50 ha до 100 ha 2.603, вище 100 ha 5.467, з того латафундій (понад 1000 ha) 474. Сі категорії господарств що до числа прц. представляють ся в східній Галичині так: 6·5 прц., 12·6 пр., 23·5 прц., 37·2 прц., 14·4 прц., 3·7 прц., 0·7 прц., 0·2 прц., 0·34 прц., або инакше до категорій карловатих і дрібних, неспосібних з правила до життя господарств (до двох гектарів) виносить 42·6 прц., до дрібних селянських господарств від двох до пяти гектарів 37·2 прц.— разом до найнизшої категорії господарств аж 79·8 прц. або круглo чотири пяті загального числа всіх господарств, між тим коли на середні і більші селянські господарства (від 5 до 20 ha) припадає всего 18·1 прц. Пересічно сільське господарство виносить після обчислень проф. Бузека 4·25 ha., після обчисленя проф. Буяка всего 3·5 ha, при чім обчисленєм обняго господарства від 0·0 до 100 ha.

Пропентово до простору краю обіймали (в цілій Гал.) господарства до 2 ha 6 прц., від 2 до 5 ha 17·0 прц., від 5 до 20 ha 20·0 прц., вище 100 ha 37·0 прц.

Відношенє між хлопською і панською землею були в 1902 р. в сх. Гал. як 59·7 до 40·3 (в зах. Гал. як 70·3 до 29·7). В дійсности відношенє є гірше, бо статистику роблено після табулярної і меншої власности як вони є записані в окремих грунтових книгах — а всю панську землю набуту від хлопів — а її є немало — що остав в „хлопській" табулі, причислено в статистиці до хлопської землі. По правді дідичі сх. Гал. мають в своїх руках що найменше 45 прц. всеї землі — отже близько половину. Попри Румунію, Угорщину і східно пруські провінції була Галичина типовим краєм великої власности.

Добровільна парцеляція за час від 1852 до 1902 лиш дуже мало змінила табулярну власність, яка з 44·4 прц. зійшла в сх. Гал. на 40·3 прц. На тій отже дорові ратунку для наших селян нема, тим більше, що польська суспільність перевела в части і переводить дальше агітацію і організацію, щоби дідичівська земля не попала в руки українських хлопів, котрі перед голодовою смертю на клаптиках землі — найбільше перелюдненої зі всіх европейських рільничих країв! — мусів масово емігрувати з Галичини. Ту треба рішучої міри, якою є примусове вивласненє більшої земельної власности в користь селян.

Воєнний досвід виказав тепер вищу господарську і соціяльну вартість хлопської посілости над пинською і то під кождим зглядом. З того досвіду користають вже рівні европейські держави, де ще переховала ся велика земельна власність на більші розміри і приготовляють реформи в напрямі як найбільшого її обмеженя. Найрадикальнійше поступила Росія, бо там одним замахом скасовано приватну власність на землю і то без відшкодованя і подано її до ужитковання тим, що власноручно її будуть управляти. І українське правительство в Київі рішило заспокоїти земельний голод українських селян. І там універсалом Генерального Секретаріяту знесено більшу земельну власність, остав яючи однак селянську власність ненарушеною. Землю панську має ся передати на власність селян і то за мірним відшкодованєм дотеперішних властителів, з тим, що ліси, ріки, озера і копалини — мали би творити публичну власність.

Подібну розвязку земельного питаня — як се зроблено на Україні — ставить програма нашої партії, домагаючи ся примусового викупу всеї дідичівської землі і відданя рільничої землі на власність селян, що власноручно працюють на грунті, а лісів, озер і копалин на власність публичну. Ся точка господарської програми нашої партії спочивала собі на папері близько 20 літ, аж тепер події світової війни — конечність усуненя не тільки національного, але і соціяльного поневолення — мусять видвигнути і сю найбільше живеву для нашого народу справу на денний порядок.

Справа земельних реформ є найбільше пекуча у нас в Галичині, де після обчисленя проф. Бузека на основі переписи з 1900 р. було соціяльне уверстованє греко-католиків (Українців) таке: рільництво 94·4 прц., промисл 1·4 прц., торговля 0·4 прц., служба доходяча і зарібники 1·4, служба публична і інтел. звання 0·5, армія чинна 1·0 прц., служба домашня, без занятя і жиючі в рент 0·9 прц. Не треба згадувати того, що соціяльні противенства на селі скріпляє і та обставина, що більша земельна власність є в польськім національнім таборі.

Практичне переведенє земельних реформ в дусі нашої політичної програми серед даних обставин в Австрії неможливе, бо Австрія, не здобуде ся на радикальні аграрні реформи, а про будучу польську державу і не думати, ціла польська суспільність від консерватистів до соціялістів стане проти таких реформ для ратованя Польщі на „kresach". Така реформа можлива до переведеня тільки в українській державі, або в українській провінції з законодатною компетенцією в аграрних справах. Ся увага на добро і будучість мілионів українського хліборобського населеня східної Галичини змушує нас до тим сильнійшої боротьби за здійсненє нашої національно політичної програми. Тільки в своїй хаті своя правда і воля і тільки тоді зможемо заспокоїти хоч в части передачею всеї рільничої землі в руки селян їх великий земельний голод.

Над сим рефератом д-ра Барана, поданим тут в головних витягах, вивязала ся близько тригодинна дискусія, в якій забирали голос пп.: Захар Скварко з Коломиї, о. Йосиф Маринович з Любелї пов. Жовква, о. Л Горалевич з Угерська пов. Стрий, радник будівництва Андрій Корнелєв з Камінки Струм., селянин Іван Шумило з Угерська пов. Стрий, інжинір агроном Творидло, секретар „Сіль. Господаря" Вас. Струк, інж. агроном Павликівський, посол Лев Левицький і д-р Роман Перфецький, почім вибрано комісію для уложеня резолюції, і о год. 2. по пол. відрочено засіданє.

Виготовла комісією на основі реферату д ра Барана резолюція, яку на пополудневім засіданю принято одноголосно, звучить:

„Народний З'їзд взиває Народний Комітет, щоби в порозумінню з Укр. Парл. Репрезента-

Аж до відкликаня!

в Ц. к. Австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

можна обезпечувати ся в спілці з VII. воєнною позичкою 394 41—45

ційею і українськими господарськими організаціями заняв ся справленем анкети для підготовленя справи аграрних реформ по думці постанов партійної програми в земельних справах.

Пополудневі наради

розпочали ся о год. 4 рефератом п. Василя Струка про відбудову краю. Референт обговорив основно односторонну роботу Централї для госп. відбудови краю і наші домагання до неї та послідні здобутки на сім полі. Відтак порушив діяльність ріжних инших воєнних центрель і наше відношене до них, подаючи при тім ряд практичних вказівок, почім поставив слідуючі резолюції, які принято:

1) Народний З'їзд домагаєть ся, щоби акцію відбудови Східної Галичини ведено в першій мірі при помочи українських сил і організацій;

2) домагаєть ся від правительства авторизації „Сільського Господаря" з діяльністю що до цілої меншої власности в східній Галичині;

3) взиває управу „Сільского Господаря" і господарські фахові союзи, щоби на основі взаїмного порозуміня оставали з собою в тісних взносинах в цілі тим лекшого переведеня відбудови краю, а цілу українську суспільність до переведеня як найширшої господарської організації і втягненя до неї жіноцтва.

В дискусії забирали голос слідуючі панове:

о. Юліян Левинський з Бережанщини домагаєть ся від „Сіл. Господаря", щоби більше займав ся повітами з над недавної боєвої лінії, а се в справах відбудови, апровізації, помочи виселеним і залишеня реквізицій.

Інж. Дидинський з Рогатина вказує на потребу основуваня будівельних спілок, що мали би взяти технічну відбудову на місци.

Вол. Целевич зі Львова дає кілька вказівок в справах причинкових і воєнних чинитьб.

о. Михайло Кіт з Калущини говорить про потребу управильненя апровізації і відданя її в руки місцевих комітетів, які належить утворити і домагаєть ся від „Сіл. Господаря" видаваня часописи присвяченої воєнній господарці і відбудові краю.

Леонтій Кузьма з Коломиї вискавує бажане, щоби „Сіл. Господар" у Львові підпомагав грошево свої філії в більший мірі, як доси.

Пос. Лев Левицький дає кілька пояснень що до законопроекту про відшкодованя за невинно страчени засуджених і виселених.

Захар Скварко з Коломиї домагаєть ся від „Сіл. Господаря" виданя інформацій і друків у всіх теперішних найважнійших справах, а до послів, щоби у правительства поробили заходи, щоби воно доставило селянам будівельних матеріялів і опал і завело максимальну тарифу на сі річи.

Омелян Саєвич зі Львова формулує третю резолюцію референта так, як ії висше наведено, на що годить ся референт.

Проф. Ульванський з Жовкви і проф. Яцкевич зі Львова висказують бажане, щоби в найблизшім часі скликано до Львова український господарсько-торговельний зїзд.

З вільних внесень принято внесене посла др Цегельського з зазивом до повітових організацій, щоби безпроволочно відновили ся, відбувши збори громадських мужів довіря і вибравши організаційний заряд і до Нар. Комітету, щоби пильнував переведене віднови наших політичних організацій. Дальше внесене пос. д-ра Колесси з бажанем до Укр. Парл. Репрезентації, щоби дала почин до скликаня українського міжпартійного зїзду в Австрії. Вкінци принято внесене відпоручників укр. акад. молодіжи, щоби укр. суспільність в Галичині відсвяткувала факт проголошеня укр. республики і щоби сею справою заняв ся що до Львова окремий комітет з львівських українських товариств.

На сім вичерпано дневний порядок і о. д р Юрик гарною промовою про воскресене української держави, на що дивив ся власними очима, замкнув зїзд о год. 8. вечером.

Загальна мобілізація Греції.

ЛЮГАНО. (Ткб.) Після донесеня Агенції Стефанія з Атен заявив грецький міністер війни Міхельокопульос в розмові з редактором дневника „Атінаі", що буде рішена загальна мобілізація. Грецькі горожани с[ут]ворені до військової служби, і утікачі, що перебувають у Франції, Італії і Египті, будуть візвані до зголошеня в часі до 23. січня 1918.

Між війною і миром.

Власна телеграма „Дїла".

(Ан) *Відень, 27. грудня 1917.*

З воєнної кватири пресової дізнаю ся: Заходи агентів антанти, щоб між російським правительством і Українською Центральною Радою викликати ріжниці в справі мира, ведуть ся далї. Антанта робить усе можливе, щоб українські полки змобілізувати проти большевиків.

Донесене Аваса про утворене чесько-словацької армії в Франції, яка має бороти ся на заході, є одним зі способів, щоб у Росії скріпити панславістичні настрої.

Орган сербського правительства „Србско Новина" гірко жалуєть ся на численні дезерції в сербських віддїлах на солунськім фронті. Також в сербськім офіцирськім корпусі показують ся сумні появи. Спис усунених офіцирів обнимає не тільки офіцирів низших степенів, але також богато полковників і членів генерального штабу.

Проти заграничної інтервенції в Росії.

ПЕТРОГРАД (П. А. Т.) Трецький вислав до капітана Луцького в Харбіні отсю депешу: У відповіди на Ваш звіт, після якого тамошні місцеві власти зажадали інтервенції заграничних військ, зарядженю безпроволочне увязнене тих всіх адміністраційних органів, які причинили ся, або бажали причинити ся до урядового предложеня в цілі спричиненя заграничної військової інтервенції. Відповідальність за лад в Харбіні поносите Ви. Прошу надіслати звіт про пороблені зарядженя.

Петроградська товпа грабить.

ПЕТРОГРАД (ПАТ). В часі грабленя магазинів в винном убито послідної ночи 20 осіб. Червона гвардія увязнила 1200 учасників грабежий.

НОВИНКИ

Львів, 28. грудня 1917.

— **Перегляд вісїмнайцитилїтних**, значить річника 1900, має відбути ся в часі від 4 до 28. січня 1918. Ті, що належать до сего річника мають зголосити ся від 2. до 9. січня. Подібний перегляд відбудеть ся також в січни на Угорщині.

— **На Буковині** підняли рух почтовий 1) в области звичайних листів уряди почтові Яблоница, Бук, Кимполюнг і Садова к. Кимполюнга. 2) в дїлї листовім і грошевім в повнім обсягу уряди почтові Непполоковці. 3) в области грошевій в повним обсягом уряди почтові Кирлибаба і Руський Банилів. 4) в области листовій і грошевій в повнім обсягу, в дїлї пакетовім з обмеженим обсягом уряд почтовий Стефанівка.

— **„Східні границі Польщі"**. „Berliner Tagblatt" подає розмову свого співробітника з гр. Ростворовським, шефом політичного департаменту польського президента міністрів, в якій гр. Ростворовський дозволив собі начеркнути географічну карту будучої Польщі. Східні границі Польщі — мовляв — повинні йти вздовж дотеперішних стрілецьких ровів, але також і поза тою лінією; як далеко — те промовчав п. Ростворовський, щоб можна „kresy" поширити опісля хоч би й по Симбірск. Литві зволив гр. Ростворовський признати право самоозначеня.

— **В справі військових реклямацій.** Намісництво оповіщає: Наслідком телеграфічного рескрипту ц. к. Міністерства краєвої оборони ч. 2320/XIV, уповажнило ц. к. Намісництво управителів політичних властий повітових під певними умовами до продовженя по день 31. марта 1918 уділених сторонам дозволів на вижидане міністерияльного рішеня по день 31. грудня 1917, о скільки дотичних прошень о нове увільнене або продовжене увільненя в Міністерстві краєвої оборони не полагоджено. Так само уповажнено управителів політичних властий повітових давати дозвіл на відложене зголошеня до військової служби тим всім, яких увільнене було обмежене до певного кінцевого реченця (Endtermin). Рівночасно дозволено на дальше увільнене по день 15. лютого 1918 машиністів і палячів парових і моторових молотїлень, о скільки їх звільненя кінчать ся з днем 31. грудня с. р.

— **Трагічний випадок в залізниці**. Минулої неділї над ранком вибухла в вагені поїзду, який їхав з Самбора до Х рова, бензина, яку везла якась жидівка. В одній хвилї станув цілий вагон в полумінї. Поїзду не можна було через довший час здержати, бо не було ратункової линви, а про гашене не було й бесіди. Люди ратували ся утечою, деякі вискакували через вікна. Однак мимо сего жертви катастрофи великі, загалєм около 40 осіб. Смертельно попарену жидівку відставлено сейчас до шпиталя в Перемишлї, де вона бореть ся зі смертю. Там поміщено також инші, дуже тяжко ранені особи. Причиною великих розмірів катастрофи було переповнене в вагонї, брак світла і „гамулця безпеченьства".

— **На „Рідну школу"** вложили від падолиста отсі Вп. Жертводавці в коронах: Антін Рибчук надпор. 162 (збірка). Д р Стефан Істерович 100, о. Павло Стукач 100, Парохіяни зі Струтина 100, Софія Булик 60, Семен Наливайко 50, Григорій Судомор 73 (збірка), о. Николай Боберський 50, о. Йосиф Рейнарович 50 (збірка), Василь Буцура 55·70 (збірка), Филип Гординський 48 (збірка), о. Василь Фартух 25 (збірка), о. В. Чорний 28, о. Володимир Ковалівський 25, Громада Хревт 25. Инші жертви почавши від 20 корон до одної корони. Вп. Т. Залеський замість участи в принятю повернувшого з неволї Вп. д ра Стахури зложив 12, і Дмитро Колісняк з нагоди вінчаня Вп. Василя Терлюка з п. Ольгою Витвицькою 10. — За ті всї щедрі жертви складає Українське педагогічне Товариство щире сердечне Спасибіг і просить все памятати про його потреби. На самі школи видає Товариство річно поверх 300.000 корон.

— **Форма підписки воєнної позички** через обезпечене для підписчика є найкориснійша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях воєнної позички, і для держави найвигіднійша, бо як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуваню високої суми воєнної позички. І в инших товариствах обезпечувати ся є добре, та найкориснійші умови обезпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

Війна в Італії.

ВІДЕНЬ (ТКБ) Урядово оголошують 27. грудня: Між Асіаго і Брентою, як також на Монте Томба відперто слабші наступи противника.

На инших частях фронту по обох сторонах руйнуючий огонь.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 29. грудня 1917.

Нині: греко-кат.: Аггея прор. — рим.-кат. Томи еп.

Завтра: греко-катол.: Нед. праот. — рим.-кат. 1 Н. по Рожд.

| **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького ч. 42) відчинений для публики у вівторок і пятницю від 2—4 год. по полудни.

515 3—?

| **Засїданє Виділу „Союза Українок"** „Николаївського Комітету" буде в суботу 29. с. м. о год. 5 по пол. на „Бесіді".

| **Краєве Товариство кредитове** стов. зар. з обм. порукою у Львові платить почавши від 1 січня 1918 від вкладок на щадничі книжочки $3\frac{1}{2}$ процентові відсотки і оплачує податок рентовий від вкладок з власних фондів. — Управа.

| **Громада Калинівка пов. Бібрка** зложила на руки д ра Волошина 150 К. на святочні дарунки для УСС. у Львові, за що іменем Комітету складаємо щиру подяку і з огляду на близькі вже свята просимо ласкаво слати дальші жертви на адресу Укр. Жіноч. Комітету до Тов. „Дністер" ч. кн. вкл. 9880. — За комітет: О. Косевичева, м. предс. Ір. Лежогубська, писар. Ст. Горбачевська, скарбник.

За малий гріш

можна

забезпеч ти будучність свою і своєї родини, а заразом причинити ся до скорого, побідного заключеня війни через обезпечене на случай смерти і дожитя в VII. воєнній позичці

В ц. к. австрійськім військовім фонді для вдів і сиріт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти 5000 К. без лїкарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усїх полонень удїляє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для вдів і сиріт (Віддїл обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 38—45

НАДІСЛАНЕ.

Адвокат РАТЛЄР в Балигороді прийме зараз **рутинованого конципієнта.** — Услівя корисні. — Відносини апровізаційні ненайгірші. 526 s—3

Краєвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

при вулиці Ярославна ч. 6. 58—?

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до шиї і рук, вигїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до вубів, — ціна К 1·70.

Сольфовс незрівнаний порошок до чищеня вубів, ціна пакету 30 сот. 498a 7—?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуона 7.

!! НА СВЯТА !!

Вже вийшли переписні листки „Червоної Калини“. — „Українське Січове Військо“ в карикатурах та колірових малюнках. 18 карток з перес. 3·40 **нор.** — При збірних замовленях 20% опусту. — Замовлятн на адресу: М. Угрин-Безгрішний, Кіш У. С. С. Etappenpost 445.

525 4—5

Інструктора для ученика IV. кл. народн. і І. гімназ. прийму зараз або від II. півроку. Услівя добрі. о. Геля в Шляхтовій п. Щавниця. 536 g—3

КОЛЯДИ на Різдво Хр. і Щедрівки висилає по надісланю 1 К (10 шт.—К 9·50): А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. 1—?

Полонина враз з л'сом около 240 моргів, при добрій дорозї на Покутю, в сейчас на продаж в українські руки. Знаменита льокація грошй. — Ближших відомостий удїлить в чемности адвокат Д р Іван Ганкевич в Коломиї. 1—10

Молодий інтелїгентний (і „небридкий“) надзирател скарбовий, котрому за довге (?) кавалерство як не менче „втекле“ сайокухарство і пр. і пр. аж надто вже навкучилось, глядає між інтелїгентними, гарними і „незередливими“ Українками досмертної Товаришки жит., панночки в віці 18—25 літ. Придане — хочби й невеличке — „знадобить ся“. Письмо з долученєм вдго „подобія“ (фотогр.) просить слати (до 20. січня 1918) під „Заточенець 29“, poste restante Stupec via Tarnów-Szczucin. 529 3—3

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 1918 рік.

Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

(16 шт. К 4, 25 шт. К 9, 5 шт. К 10, вже оплатно).

В красній оправі як нотес К 1·20.

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки

А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4.

371Б 18 25

ПЕЧІ і КУХНІ КАФЛЕВІ

нові ставить, старі направляє, скоро і дешево.

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЦ

Майстер кафлярський, Львів, Городецька 10.

390 24—?

На подарунки святочні

поручаємо

Всесвітню Бібліотеку

яка досїль видала: 522 5—10

N-o 1/3. Ф. Шіллера: Поезії, вид. I і II. ціна К. 1·60

N-o 4/6 А. С. Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

N-o 7/8 И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

N-o 9/10. М. Яцкова: Далекі шляхи, новелї, ціна К. 2·—.

Замовляти: у ІВАНА КАЛИНОВИЧА в Бориславі, або в Книгарні „НАУК. ТОВ. ім. ШЕВЧЕНКА“ у Львові, Ринок ч. 10.

— Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот. —

ХТО МАЄ?

воєнні шкоди! Де є воєнні в родині! Де дитина в школі! Там всї мусять читати мої малі але богаті практичним і пожиточним змістом

КАЛЄНДАРЦІ на 1918 р.

I. **ШКІЛЬНИЙ** для молодїжи всїх шкіл вакл. Наука і школа. Вибір взуття. Полекші для учен. і н. 50 сот.

II. **ГОСПОДАРСЬКИЙ** Військ. справи. Урльопи. Реклямації. Сівлиця, жартн, записки і н. 40 сот.

III. **ІНФОРМАЦИЙНИЙ.** Військові новинки. Воєнні часописи. Госп. уряди. Централя відбудови. Субвенції для пошкод. Як подавати ся о субвенції. Кредити Військові подекуди. Назвами воєнні закони і ин. н. . 60 сот.

Додаток: На 10 шт. 2, на 100 шт. 25 штук даром.

Пересилка: 5 сот. за 12 шт. 30 сот., а 125 шт. оплатно на мій кошт!

Наклад невеликий. Прошу о скорі і ваше письменні замовленя. 4—10

384 A **А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,**

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союза для рільничої торговлї і промислу, яким є

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“

у Львові, Зїморовича 20.

Уділи від К. 50 в году. — Проспекти на жадане даром. VI. 11—20

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

42—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К 1,364.000
Резерви	К 336.000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Удїлює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах; векслеві позички (есконт векслїв) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них зачета і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слїдуючого будного дня по зложеню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажане;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на припоручене продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посїлости;

Основує і заводить хлїборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснїйшими умовами. 728 62—?

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 308. (9.560) Львів, неділя 30 грудня (17 ст. ст.) 1917 Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
піврічно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 3·— К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 20·— М.
цілорічно . . . . 40·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, двошпальтева або її місце 60 с. к надісланих 1 К, в оповістках 1·50, в редакційній части перед або по тексті 2 К. Некрологія 2 К. Слова товсти друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійне.

Постійні оголошення за особливою умовою.

Один примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ПЕРШІ БОЇ І ПЕРШІ УСПІХИ.

Вільне козацтво, як українська народна міліція для оборони північних і східних границь України. — Демократія, але не безлад. — Большевицькі „три рублі" денно за боротьбу з Українцями! — Перші українські побіди. — Ціла чорноморська фльота перейшла на на українську сторону. — Зрадники, провокатори

Власна довись „Діла".

(С-ф.) *Над кордоном, 26. грудня 1917.*

Правительство української народної республики, на предложене Генер. секретаря військових справ Петлюри, змобілізувало вільне козацтво для оборони української землі від півночи і від сходу і для обезпеки зелізничих ліній, які ведуть в глуб краю і на фронт. До рядів вільного козацтва належать робітники і селяне України. Вільні козаки ставлять себе у своїх місцях замешкання під керму укр. військових властий. Вільне козацтво гуртуєть ся коло Центр. Ради. Повага У. Ц. Ради для вільного козацтва ненарушена. Наскрій вільного козацтва супроти большевиків і революційних комітетів крайне ворожий, вільні козаки обурені на війска большевиків головно за те, що вони нищили й рабували села і хутори Українців.

Відомости, що наспіли до Українського Генерального штабу, доносять, що большевицькі вояки показують мало охоти воювати з українськими селянами, коли почули про мобілізацію вільного козацтва. Між ними починаєть ся вроджувати недовіре до „народних комісарів", які їх обманули способом намовним до боротьби проти Українців. Взагалі починає показувати ся отверезінє серед большевиків, серед війск, які були большевиками вислані до боротьби з Українцями.

Так на пр. відділ „червоної гвардії" і моряків, яких післано на стацію Бахмач, стрінувши ся з українськими військами приступив з ними в переговори. Той відділ ухвалив опісля революцію, в якій протестує проти політики народних комісарів і головної кватири, що розпочали братню війну проти Українців.

Большевицькі війска довідали ся, що Ц. Рада не якийсь „буржуавійний" орган, як се всюди оголошують народні комісарі, але навпаки се революційний орган укр. демократії, вибраний робітниками, селянами і жовнірами, що правительство української народної республики веде мирові переговори, проживлює усіх жовнірів українського фронту, без угляду на національні ріжниці і що воно опираєть ся на довірю народних мас України.

Українські війска зорганізовані наскрізь демократично, але вони ненавидять неладу. Се знають провідники большевиків і тому їх положенє з дня на день труднійше.

Дуже роз'ярив українські війска проти большевиків факт, що большевицька головна кватира виплачує три рублі денно кождому червоному гвардистови, який бореть ся проти України.

Укр. салдати нарікають на рабунок народних грошей. Відомість про се, що в Рославлю на приказ Криленка напала зрадливо нічю червона гвардія з моряками на малий транспорт українських вояків, причім кількох Українців убито, а чотирох на місци розстріляно, обурило сильно укр. жовнірів. Укр. війска арештували кількох визначних большевицьких провокаторів, як Чудновського і Кундурішкіна, рівночасно обсадили генеральні штаби південно-захід. і румун. фронту, а також 4, 6, 8 і 11-тої армії, цілий ряд стацій находить ся в руках укр. війск. До них прилучують ся також українські моряки. Ціла чорноморська фльота перейшла на сторону Українців, а вільні козаки обіцяють знищити кождого, хто виступив би проти Ц. Р. або її правительства Генер. Секретаріяту.

Становище большевиків і їх народних комісарів і провідників з дня на день погіршуєть ся, салдати починають розуміти, що їх видали демагоги, між якими находять ся явні зрадники, провокатори

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) Увязнених членів місцевого українського штабу в Петрограді випущено на волю.

Польські „анексіоністи".

(Пр. Б. УПР.) *Відень 27. грудня 7191.*

Польські емісарі в Холмі, Підлящу і окупованих частях Волині збирають підписи на прилученєм вище згаданих земель до будучої польської держави, щоби сим робом вплинути на мирові переговори, які саме тепер відбувають ся, в користь польських анексійних плянів. Українська Парляментарна Репрезентація заложила 23 с. м. вічисть протест в цілі справі заграничних справ проти сей агітації, як використовує неприсутність по більшій части евакуованої або вивезеної української субітьної людности, і просила переслати сей протест міністрови гр. Чернінови телеграфічним шляхом.

Польське правительство не буде мати голосу в мирових переговорах.

Львів, 29. грудня 1917.

Варшавський кореспондент „Gazet i Wieczorn oї" подає подробиці про розмову польського премєра Кухаржевського з Кільманом. Про участь польського правительства в мирових переговорах читаємо там:

„Підчас розмови показало ся, що Кільман відносить ся дуже прихильно до сього, в теперішний хвилі кардинального і загадкового жадання польської держави. Одначе він думає, що здійсненє сього справедливого жадання Поляків не є легке, бо Польща як самостійна держава в війні властиво не брала участи. Тому, колиб показало ся, що ся засадничa трудність не дасть ся усунути, то мимо сього державний секретар заграничних справ думає, що участь Поляків в мировых переговорах, хочби навіть з порадним голосом є дуже пожадана".

Про розмову Кухаржевського з Кільманом подає інтервю з Кухаржевським „Vossische Ztg."

На питанє: „Як представляєть ся справа репрезентації нової польської держави на мировых переговорах в Берестю латовським?" — Кухаржевський відповів:

„Росіяни допустили до переговорів Лещинського з ліквідаційної комісії, через що утворено прецедєнс. Отже маю надію, що німецька держава не буде робити ніяких трудностий що до допущенія на конференцію також з своєї сторони Поляка".

До сього зазначимо, що петроградське правительство допустило Поляка в складі своєї делегації, але не представника польської держави. Чи й Німеччина зі своєї сторони допустить Поляка — побачимо. В кождім разі виглядів на допущенє польського правительства як самостійного чинника — нема.

Всеукраїнський церковний собор.

(Ф. К.) *Відень, 25 грудня 1917.*

На основі постанови третього українського військового зізду в Київі утворив ся комітет для скликання всеукраїнського церковного собору духовенства і мірян. До комітету в більшій представники українського гарнізону Київа, представники духовенства й громадські [illegible]. Комітет занятий тепер організацією скликаного собору, перекладає на українську мову церковні книги й працює над відродженєм українських церковних традицій. Собор має бути скликаний на 10. н. ст. січня. Справа відділена церкви від держави буде рішати ся або на сім соборі, або на Українських Установчих Зборах.

Вступленє України на шлях самостійних міжнародних взаємин.

Один з перших актів української дипльоматії на міждержавній области. — Відповідь почвірного союза.

Львів, дня 29. грудня 1917.

На мирових переговорах в Берестю литовським брав участь в складі російської делегації задля „контролі інформації" член У. Ц. Ради Любінський. В своїм характері Любінський кілька разів забирав голос, зазначуючи становище українського правительства до кождої справи, яка стояла на черзі.

На його адресу як також на адресу петроградського правительства видала Центральна Рада в Київі дня 25. грудня 1917 р. ноту, якої короткий зміст подали ми вчора та яку нині подаємо в повнім тексті — се є один з перших документів дипльоматії нової української держави! Нота звучить:

До в їх воюючих і невтральних держав від Генерального Секретаріяту Української Республики.

Генеральний Секретаріят подає отсим до відома всім невтральним і воюючим державам отсе:

Третим універзалом У. Ц. Ради з дня 20. падолиста 1917 р. проголошено українську республику. Сим актом поставлено її в інтернаціональне положенє. Українська народна республика змагає до створеня федеративної злуки всіх республик, які повстали на землі давного російського цісарства. Аж до часу коли в Росії буде установлене федеративне правительство і аж поки міжнародне заступництво буде розділене між правительство федеративної республики і правительство України, вступає укр. республика із своїм правительством, Генер. Секретаріятом на дорогу самостійних міжнародних взаємин.

В цвязи з тим уважає Ген. Секретаріят за річ необхідну виявити всім державам і народам світа становище Української Народної Республики до мировых переговорів, які в найблизших днях розпічнуть ся в Берестю Литовським між представниками Ради народних комісарів і державами, що ведуть війну з Росією. Ми маємо непорушне переконанє, що теперішна війна являєть ся найбільшим нещастєм всіх держав, длятого від дня проголошеня Укр. Народної Республики вступили ми на шлях діяльної мирної політики.

Тому, що в III. універзалі була проголошена необхідність негайно заключити мир, рішила також Ц. Рада прилучити ся до перемиря. Длятого післано на полуднево захід і румунський фронт відпоручників Генер. Секретаріяту. Оба фронти злучені тепер в один український фронт під кермою правительства Укр. Народної Республики.

Памятайте! 462 в 30—2 що кождий свідомий Українець обезпечує ся на житє в сполуці з VII. воєнною позичкою в **Карпатії** Львів, Руська 18. І. пов.

Рівночасно поручила Укр. Ц. Рада Ґенер. Секретаріятови повідомити союзників про факт ведення мирових переговорів і се поручене Ґенер. Секретаріят в свій час виконав.

Коли Рада народних комісарів за згодою правительств держав, що воюють проти Росії, піднала переговори на всіх фронтах Росії про перемиря, вислав Ґенер. Секретаріят своїх заступників до Берестя литовського для контролі та інформацій. При тім уважає Ґенер. Секретаріят за річ конечну звернути увагу на те, що заступники Ради народних комісарів, хоча були повідомлені проте, що відпоручники укр. правительства мають приїхати для участи в переговорах, — заключили самостійно загальне перемиря без всякого порозуміння з правительством Укр. Народн. Республики. Але тепер, коли Рада народн. комісарів на основі останної точки умови про загальне перемиря почала в Берестю литов. мирові переговори з правительствами Німеччини, Туреччини й Болгарії, заявляє Укр. Ґен. Секретаріят імєнем Укр. Народної Республики:

1) Ціль демократія української держави змагає до світового миря — до загального миря поміж всими державами, що тепер ведуть війну.

2) Мир, заключений поміж всіми державами, повинен всім, навіть найменшим народам в кождій державі забезпечити свободу народоправного самоозначеня.

3) Для ум жителення справедливого вирівнання судьби народів повинні бути установлені відповідні гарантії.

4) Через се забори т. зн. насильне прилучене або передача чийогось земель без згоди населеня являють ся недопустимим.

5) Рівнож зі становища робучих кляс всіх країв виключена всяка контрибуція в якій небудь формі.

6) Малі народи і держави, що потерпіли через війну, повинні дістати матеріяльну поміч на основі принципів вироблених на конгресах.

7) Укр. народна республика має тепер на своїй земли власний укр. фронт і виступає самостійно в міжнародних справах через своє правительство, яке заступає інтереси укр. народу. Вона повинна також брати участь в мирових переговорах, конференціях і з'їздах на рівні з усіми иншими державами.

8) Власть Ради народних комісарів не простягаєть ся на цілу Росію, а зокрема не простягаєть ся на укр. республику. Длятого також мир, який хоче заключити Росія із своїми противниками, може тільки тоді бути важний для укр. Республики, коли йсго умови будуть приняті і підписані правительством укр. народн. республики.

9) Мир в імени цілої Росії може заключити тільки таке правительство (до того федеративне), яке буде утворене всіми республиками і державно зорганізованими областями Росії. Коли би такого правительства не вдало ся утворити в найблизшім часі, тоді тільки злучені правительства усіх тих республик і областий можуть заключити такий мир.

Укр. Ґенер. Секретаріят держить ся твердо принципу загального народноправного (демократичного) мира і змагає прискорити його заключенє. Признає велике значінє усіх змагань, щоб такий мир здійснити, уважав за річ необхідну, щоб його заступники брали участь в переговорах в Берестю Литов. та рівночасно бажає, щоб діло мира було завершене на міжнароднім зїзді, на який українське правительство запрошує всї воюючі держави.

Голова Ґенерального Секретаріяту: **Володимир Винниченко.**

Ґенеральний Секретар для міжнародних справ: **Олекса Шульгин.**

*

На сю ноту одержало українське правительство таку телеграфічну відповідь (зміст подали ми вже вчора):

До Президента Генерального Секретаріяту Винниченка і Секретаря для інтернаціональних справ Шульгина. Київ.

Нота Ґенерального Секретаріяту Української Народньої Республики до всіх воюючих і нейтральних держав означує як безумовно потрібне, щоби представники Української Народньої Республики взяли участь в переговорах в Берестю Литовськім.

Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія й Туреччина привязують вартість до того, щоб зазначити, що вони є готові повитати уповновласнених представників Української Народньої Республики з участю в мирових переговорах в Берестю Литовськім.

При сім вони зазначують, що вони радо були би повитали таких уповновласнених представників також при переговорах при заключеню перемиря.

Берестє Литовське, 26. грудня 1917.

Уповажнені делєгати чотирьох союзних держав: фон Кільман на Німеччину, гр. Чернін за Австро Угорщину, Попов за Болгарію, Мессімі Бей за Туреччину.

Перерва в переговорах.

ВІДЕНЬ (Ткб). Кореспонденційне Бюро доносить з Берестя литовського, 27. с. м.: Наради делєгації союзників з представниками Росії над поодинокими справами вели ся далі також протягом нинішнього дня. Наради поступили так далеко, що задумано на короткий час перервати переговори, щоби делєгатам, з яких деякі мають порозуміти ся зі своїми правительствами, дати до сего нагоду.

Організація Міністерства суспільної опіки.

ВІДЕНЬ (Ткб). Вістник державних законів доносить оповіщенє цілого кабінету в справі уладженя міністерства суспільної опіки та іменованя в етаті того міністерства. Певне число фахово образованих органів з різних коронних країв і властий буде покликане до служби в новім міністерстві. Іменованє надзірних органів в области опіки над молодіжю і над інвалідами та области посередництва буде довершене після покінченя приготовних праць.

Міністерство суспільної опіки буде обіймати 5 секцій: опіки над дітьми і молодіжию, опіки над пошкодованими війною, справ суспільного обезпеченя, справ суспільної політики і опіки в справі мешкань.

Другий розпорядок нормує справи посередництва праці на час надзвичайних відносин, покликаних війною. Ходить передовсім о заснованє заведень посередництва, щоби уможливити як найшвидше тимчасове праці особам, які з хвилею демобілізації будуть увільнені з війска. Не будуть творені державні бюра посередництв, лиш буде користати ся з істнуючих вже бюр і їх поширить ся, користуючись співдїяльністю автономічних властий і помагати їм.

Провід і нагляд над цілою організацією буде повірений державному бюрови, прилученому на разї до міністерства внутрішних справ, а відтак до міністерства суспільної опіки. До помочи і нагляду бюр евіденції праці будуть утворені в кождім краю краєві бюра посередництва праці, яким будуть додані прибічні ради при політичних краєвих властях.

В Чехії і Галичині, де на основі краєвих законів є вже організації посередництва праці, будуть вони приучені до тої загальної організації в порозумінню з автономними властями краєвими.

Голод в Петрограді.

Україна не дає збіжа.

ЛЮГАНО, 28. грудня (Ткб). „Secolo" доносить з Петрограду під датою 22. грудня ось що: В Петрограді зменшено знов пайку хліба. Провінції відказали достави муки для Петрограду. Козацькі і українські полки, які опанували південні і східні провінції Росії, ізолюють цілковито провінції заняті большевиками і уможливляють їм тільки мінімальне заосмотренє. На слідком сего мусять також численні петроградські і московські фабрики, яким бракує вугля і зеліза, застановити свою роботу, що заострює кризу безробіття. Так виступає безпосередно новий політичний момент, який здаєть ся має погубні наслідки для правительства Лєніна.

Національне самоозначене на переговорах в Берестю Литовськім

ВІДЕНЬ. Кор. Бюро доносить з Берестя Литовського 28. с. м.:

На нинішнім засіданю, останнім перед перервою, Росія предложила в справі обопільно обсаджених територій ось що:

В цілковитій згоді зі щирою заявою обох сторін, які заключають договір, що вони є далекі від воєнних плянів і що хотять заключити мир без анексій, Росія забирає свої війска з занятих частий Австро Угорщини, Туреччини і Персії, а держави почірного союза з Польщі, Литви, Курляндії і инших областий Росії.

Відповідно до засад російського правительства, яке проголосило право всіх народів, живучих в Росії аж до відлуки до самоозначеня, населене тих областий буде мати спромогу в як найкоротшім, точно означенім часі, з цілковитою свободою рішити про сполуку з одною або другою державою, або також про утворене независимої держави.

При тім пересунуть инших війск в голосуючих [illegible] сутність нашої [illegible] або місцевої міліції. До пори ся [illegible] в руках [illegible] вибраних в [illegible] рівнянь, яке [illegible] початок [illegible] окрема від [illegible].

Супроти [illegible] Німеччина [illegible] дком парл[illegible] [illegible] [illegible] [

Тому, що керманич заграничної політики монархії вже удаєть ся на мирові переговори, не вислухавши бажань і поглядів Української Парляментарної Репрезентації як заступниці українського народу, який в будучім мирі є безпосередно інтересований, Українська Парляментарна Репрезентація, свідома своєї великої відповідальности перед своїм власним народом та його будучністю, бачить ся спонукана наперед розважити всі український нарід в Австрії дотикаючі можливости розвязки українського питаня в недалекім скремім мирі з Росією та дати вислів своїм поглядам, бажанням і застереженям.

Українська Парляментарна Репрезентація боїть ся, що теперішний керманич австро угорської політики помимо принципу „без анексій і поширеня областий" буде обставати за своєю програмою розвязки польського питаня в так званім австро-польськім змислі також на будучих мировік переговорах, а до сього побоювання дають увасадиеву причину маніфест обох цісарів з 4. падолиста 1916 найвисша заява в Кракові дня 5. мая с. р., відомі берлінські переговори в польській справі і вкінци виказ міністра заграничних справ гр. Черніна з угорської делегації.

Коли би при тім змаганє до наведеної цїли зі сторони керманича австро угорської політики мало піти так далеко, що він був би готов підняти ся для нього яких небудь спростовань границь на сході монархії або навіть предложити якісь уступку, тоді заявляємо торжественно, що ми уважаємо Східну Галичину за етнографічну і історичну цілість і всякий подїл сього українського краю мусіли би уважати на шкодництвом, довершеним на найжитєвійших інтересах українського народу, бо в такім випадку полишена евентуально при Австро Угорщині часть була би видана на насильне змайорізованє тим народовлене зі сторони Поляків.

З історичного погляду Східна Галичина творить колишнє самостійне старо-українське князівство Галич і Володимир — тепер називаєть ся воно урядово Галичиною і Володимирією, — котре через довший час було складовою частю великої старо-української Київської держави. Теперішна так звана Східна Галичина — а по правді властива Галичина — творить отже з цілости неподільну і непродажну спадщину українського народу і може діятись в цілости бути прилучена до Української Республики, що відповідало би найвисшому ідеалови цілого українського народу.

Що до будучности Східної Галичини на випадок, коли би справді мало прийти до мира з Росією без яких небудь анексій або спростованьна галицькій границі, Українська Парлямен тарна Репрезентація жадає, щоби колишнє староукраїнське королівство Галичини і Володимирії, яке проти всякого природного і історичного права українського народу і проти його волї получено з польськими князівствами Краковом, Освенцімом і Затором доперва в 1866 р. дорогою октроа як передлитавський коронний край, відновлено в рамах австро угорської монархії і разом з українською північною Буковиною, яка вже раз була злучена з Галичиною, а евентуально також з иншими українськими областями монархії влучено як окрему державну одиницю до державного звязку Австро-Угорщини.

Тим більше мусить Українська Парляментарна Репрезентація зголосити торжественне застереженє і найсильнійший протест проти того, щоби яку-небудь частину сеї української области, як взагалї якої-небудь української области влучено до будучої польської держави. Українська Парляментарна Репрезентація бажає польському народови повного права самоозначеня і самоуправи, але тільки на його етнографічній области. Але не допустить до того, щоби польським анексійним змаганям і віднові польського імперіялїзму жертвовано спадщину українського народу.

Тривкий мир на Сході можна осягнути тільки через повний державний розділ української области від польських областий.

Колиж би помимо торжественного протесту цілого українського народу при абсолютистичній управі заграничної політики монархії брало ся все таки в рахубу евентуальне пожертвованє української области в користь Польщі, тоді жадає український нарід в Галичині, щоби Східну Галичину трактовано як міжнародну спірну область і в дорові запорученого свобідного голосованя дано населеню Східної можність рішати самому по думці права самоозначеня, до котрої держави, яка тут входила би в рахубу, край хотів би належати.

На всякий випадок не може український нарід позволити, щоби в 20. столїтю, по так тяжкій війні і так многих жертвах, до того ще в часї, коли проголошено демократичний принцип права самоозначеня народів, жертвовано нарід без запитаня його на цїлі століття, щоби рішено про нас без нас.

Абсолютистична, понад головами цілих народів ведена політика мусить в огляду на українську область викликати тим більше здивованє, коли в Українській Республиці повстав новий міжнародний чинник, з яким числити ся належить також в інтересї австро-угорської монархії.

Роля банків у розвитку суспільностий.

Уваги з нагоди нової емісії Земельного Банку Гіпотечного.

Економісти порівнують діяльність інституцій банкових в суспільнім господарстві в функціями серця в людськім тїлї. Як серце регулює обіг крови від себе аж у найдрібнійші жилки тїла, так банки мають важну задачу: цїлим рядом середників управильнювати обіг капіталу— тої крови сьогочасного організму господарського, що у себе громадять і знова виділюють.

Таким серцем оживляючим суспільне господарство стають справді національні інституції банкові для свого народа.

В Австрії найкрасше зрозуміли потребу і спожиткували хосенність своєрідних банків Чехи.

Хто тямить 70-ті роки, памятає ту безлїч чеських бідолах,- от хоч би музикантів, що в дряхлих одежинах від вчасної весни аж до морозів по Галичині і Буковині, від хати до хати мандруючи, в супроводі гарфи або скрипки виводили захриплими голосами співанки, щоби заробити пару крейцарів.

Опісля з кождим роком щораз менше бувало їх у нас, а від якогось часу вже їх зовсім не видно.

Тисячі недавного пролетаріяту чеського вже не мандрують і дітий своїх не висилають на чужину за прошеним хлїбом.

Хто тепер пробував в Чехії, міг провірити добробут — достатки тамошного люду.

Чеська земля з почвою з природи без порівнаня гіршою від нашої нині славить ся первородною культурою.

Чехи чванять ся тим, що прекорилюють другі західно австрійські краї; чеський промисл побідно конкурує навіть за границею, а чеські фірми торговельні мають вже за морями постійні осідки.

Столичний Відень трівожить ся чеським напором на центр австрійської Німеччини.

Сю силу і добробут осягнули Чехи завдяки умілій асоціяції фінансовій. Масою дрібних квот фундовані банки реалізували робучість і метікість земляків; уможливляли ведене інтензивного рільництва, розвинули великий промисл і торговлю.

При помочи одного тільки Жівностенського банку, побіч иншої, так сказати нормальної його діяльности банкової, повстало до тепер більше ніж 80 ріжних великих підприемств, фабрик і заведень, що піддержувані банком розвинули ся з маленьких варстатів і дрібних господарств, або що їх вже як великий банк сам або в сполуці з иншими основав, зглядно офінансував.

Сей банк заложили Чехи в р. 1868 з квотою 500 000 зл. зложеною дрібними акціями, та що кілька літ побільшували акційний капітал піднесли його до суми 100 мілїонів кор. Сего року емітували і розкупили нових акцій на 20 мілїонів кор. по курсі 520 і 560 за 400 кор. Так приготовляють ся Чехи до заробкованя повоєнного.

Їх інтереси заступають філії їх банків у чужих краях, дві в Галичині.

НОВИНКИ.

Львів, 29. грудня 1917.

— **Зі зміною року** наш дневник — сподіємо ся — не потребує ніякої реклями. Під політичним оглядом найліпше реклямує його те, що в нім знаходить український читач освітлене кождої події зі становища політичного інтересу української нації. Що до інформаційної сторони вистане вказати на те, що наш дневник подає найновійші і найповнійші вісти з закордонної України, в чім перевисшає без виїмку всю австрійську пресу. Се дає нам право сподївати ся і в 1918 р. як найбільшого підперта зі сторони українського загалу. З нашої сторони можемо запевнити, що се підперте спричинить постійні уліпшуваня в веденю дневника.

— **Відкритє Української Академії Мистецтва у Київі.** Дня 1. н. ст. грудня відбуло ся відкритє Української Академії Мистецтва у Київі виставою образів професорів. — Ф. К.

— **Охорона краси Київа.** При київській городській думі основала ся й приступила до праці комісія охорони краси Київа. Председателем комісії вибрано М. Біляшівського. Членами комісії є пп.: Антонович, Драгоманів, Ткаченко, Суховил, Уляницький, Яришевський і М. Лубковський. Комісія ставить своїм заданем зберігати старі будівлї й слідити за естетичною стороною нових будинків, садів, памятників, розположеня вулиць й ин. Радний думи Уляницький розробляє проект городського уставу, по якому проект всіх нових будівель, що тикають ся естетичної їх сторони, будуть переходити через комісію. — Ф. К.

— **З житя української молодіжи.** В понеділок, дня 31. грудня с. р. точно о 3. год. пол. відбудуть ся сходини Т-ва „Академічна Громада" в льокали т-ва при вул. Бем Е. 4 (Соколівка) ч. 11 А. II. пов. Просить ся о численну участь. Гостям раді! — Виділ.

— **Свобода** з 29. грудня містить: Війна України з Росією — М. І. Вже [illegible] України— Павло Межинадець Земельна [illegible] Української Республиці — д-р Михайло Лозинський, Мирові переговори. Борогів України в її дяжді ви — К., Де складати се[illegible] — Ф. Ф., Важний обовязок ратуваня [illegible] будинків. — Найближше рядове число популярного тижневника принесе [illegible] статї: дра Костя Левицького [illegible] нашої політичної организації, дра Михайла Лозинського: Характеристика чинів [illegible] правительства, дра Стефана Витвицького: На ми приготовані до мира, Федя Пеленщука: Ми нішна Волинь (з кайзерських очей ду.).

— **„Карпатія" і галицькі старости.** З [illegible] повітів доносять нам [illegible] старостів суспости україн[illegible] забезпечень на житє „Карпатії": Як відомо, в [illegible] з военними позичками виробив [illegible] підписуваня военної позички через обіжник [illegible] житє в военній позичці. При VI. военній позичці переводив сї обезпеченє в Галичині голосно „Австрійський Фенікс". Обіжник [illegible], що урядничи, які улекшували [illegible] підписуваня военної позички, були рекомендовані агентами згаданого товариства і збирали для него обезпеченя в военній позичці. Коли в при VII военній позичці обезпеченя в военній позичці почала також переводити „Карпатія", деякі староства заявили, що вони крім „Австрійського Фенікса" ніякого иншого товариства обезпечень на житє не знають та що тільки обезпеченє в тім товаристві будуть увзажати за підписанє военної позички. Таке надаваня монополю одному товариству зі шкодою для иншого є грубим надужитєм. Апелюємо в сій справі до ЇЕ. Намісника і сподіваємо ся, що він зарядить, щоби „Карпатія" не зустрічала в своїй діяльности ніяких перешкод. Адже український горожанин повинен мати повну свободу обезпечувати ся в военній позичці в своїм товаристві. А при тім треба зважити, що гріш, який збере „Карпатія", остане в краю, оживить краєвий фінансовий рух, коли тимчасом віденські товариства вміють тільки гроші з краю вивозити.

Війна в Італїею.

ВІДЕНЬ (Ткб). Урядово оголошують дня 28. грудня: На захід від Монте Кольоне і на схід від Монте Соляроло відперто ворожі наступи.

Війна на Заході.

БЕРЛІН (Вольф). На поодиноких місцях фронту бойва діяльність протягом дня оживилася. На східнім березі Мози була вона і в ночи жива. На схід від Лїнвіль привели розвідні відділи полонених із французьких ровів.

Македонський фронт.

Між Охридою і озером Преспа в лук Черни та на східнім березі Вардару хвилями живійша артилерійна діяльність.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 30. грудня 1917.

Нині: греко-катол.: Нед. прот. — римо-кат.: І Н. по Рожд.

Завтра: греко-кат.: Совастіяна. — римо-кат. Сильвестра.

Позавтра: греко-кат.: 19. груд. 1917. — римо-кат.: Новий Рік 19 8.

ОГОЛОШЕНЯ.

„О Я“ крем до лиця і рук, виїжнює і вибілює шкіру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольферс незрівняний порошок до чищення зубів, ціна пакету 30 сот, 498а 8—?

С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуска 7.

!! НА СВЯТА !!

Вже вийшли переписні листки „Червоної Калини“. — „Українське Січове Військо“ в карикатурах та колірових малюнках. 18 карток з перес. **3·40 кор.** — При збірних замовленях 20% опусту. — Замовлятн на адресу: М. Угрин-Безгрішний, Київ У. С. С. Etappenpost 445.

525 5—5

5.

Пять наших льосів Червоного Хреста поручаємо на рати за 70 кор. 50 рат по 7 К. 50 с. Перша рата з прим. 12 М., дальші по 7 К. 50 с. Право гри вже 1. Лютого. Головні виграні 300.000 К., 50.000 К. і т. д. Кождий мусить бути вильосований. Доки вистарчить запас пр. ручаємо також льоси ц. к. кінцової льотерії. Дім банкowий **Шіц і Хенс** Львів рг. вул. Коперника (площа Марійська). 1X 90—100

КОЛЯДИ на Різдво Хр. і Щедрівки висилає по надісланю 1 К (10 шт.—К 9·50): А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. 2—?

Половина вола в лісом около 240 моргів, при добрій дорозі на Покутю, в сейчас на поозаж в українські руки. Значенна льокація гроша. — Близших відомостий удільть в тамошности адвокат Др Іван Ганкевич в Коломиї. 2 10

200 образів вояних з образом Матери Божої — тафтовані з написом українським „Пам'ятка світової війни 1914—1917“, в пастетурових рамах ве вимір 42—52 см., відпродам агентам або торговцям по 2 К. 40 с. одна штука. Б. Шимановський, Бохня, ул. Фільріс ч. 903. 1 3

Рідка нагода!
Гуцульські вироби!

По дешевій ціні можна набути різні вироби гуцульські, майоліка, гафти, килими і моляжні вироби. Оглядати можна по полудни між 4—5. Львів, Садівницька 73.

Філія Краєвого Товариства Господарського
„Сільський Господар“ в Золочеві
прийме негайно фахову силу до веденя торговлі артикулами сільського господарства.
Зголошеня з поданєм услівій і рекомандацій до голови філії М. Балтаровича.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства задаткового
„ДОБРОБИТ“
в Самборі

відбудуть ся дня 12. січня 1918 року в комнатах Товариства о год. 10, а в разі браку статутом приписаного комплету о год. 11. перед полуднем зі слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане звіту з послідних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекції в діяльности і предложене замікнень рахункових, та білянсу за минувший рік адміністрацийний 1917.
3. Справоздане Комісії ревізийної.
4. Вибір одного члена Дирекції і двох заступників членів Дирекції.
5. Вибір Комісії ревізийної.
6. Внесеня і запити членів.

РАДА НАДЗІРНА.

На подарунки святочні

поручаємо

Всесвітню Бібліотеку

яка досіль видала: 522 6—10

N-о 1/3. Ф. Шіллера: Поезії, вид. I. і II. ціна К. 1·60.

N-о 4/6. А. С. Пушкіна: Драматичні твори, ціна К. 3·—.

N-о 7/8. И. В. Гетого: Герман і Доротея, поема, ціна К. 1·60.

N-о 9/10. М. Яцкова: Далекі шляхи, новелї, ціна К. 2·—.

Замовляти: у ІВАНА КАЛИНОВИЧА в Бориславі, або в Книгарні „НАУК. ТОВ. ім. ШЕВЧЕНКА“ у Львові, Ринок ч. 10.

— Порто звичайне 20 сот., поручене 60 сот. —

518 5—8

Для дорослих осіб і для дітий **бандами на пропуклини** (руптура) пупця, черева, пахвин і то навіть як опаде в долину. **Суспензорія найріжнороднійшої** величини. **Черевні опасни: на обвислі** жолудки, проти опаденю матиці, обірваню по операціях, в жолудкових болях і кишок, в терпінях спричинених неправильними пологами і т. п. **Підпасни** місячні. Пончохи і завивачі гумові на жиляки ніг і т. п. **Підкладни** під плоску стопу т. зв. „Blattfus“. — Замовленя виконуєть ся сейчас і все в цінах можливо найдешевших. Висилаєть ся за посліплатою також і до зайнятих австрійських країв.

М. Л. ПОЛЯЧЕК САМБІР 21. Галичина.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 3.

Приниман і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 3½% починаючи вже від слідуючого дня по дни вложеня аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднци“ можна складати особисто в каси товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щаднці, які Дирекція Щаднці на жаданє безплатно достарчав, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на eskont векслїв. Справи позичок полагоджуєть можливо скоро.

Посередничить у виєднуваню позичок в Гал. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щаднці“ вул. Косцюшки. Народний Дім, І. пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 пол. крім неділь і українських свят.

Після §. 14. устава „Руської Щаднці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли складають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обевпеку. III. 98—?

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся **по німецьки**, най замовить собі сейчас українско-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (5-те побільшене видане зі словарцем). Ціна К 2·—, з почтовою оплатою К 2·50.— Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Вжите для учителів уділяючих початків німецької мови, як також учеників і приготовляючих ся до устних іспитів. 271A 19—25

Відтяти і післати на теперішну адресу Українського Відділу тов. „ЯКОР“: Львів, вул. Сикстуска ч. 43 б.

Рік основання товариства
Загальне майно з кінцем 1916 **234** міл. кор.

Товариство обез ЯКОР печень життя і рент
Відень I. Heher Markt 11. (Ankerhof)

Рік основання товариства 1858.
Виплачені обезпечення більше як пів мілярда кор.

офіцує завдяки своєму довголітньому істнованю і великій своїй маєтковій силі і нагоди VII. державної воєнної позички своїм членам і найширшим народним масам свої воєнно-позичкові обезпеченя **„НАЯКОР“** зобовязуючи ся відповідно до висоти премій вручити обезпеченому по 12 або 16 літах, а в разі його скоршої смерти сейчас його родині умовлене обезпеченє хочби його смерть наступила на війні у дробою або через самовбийство.

Обезпечитись можна
при 12-літн. обезп. до 55 р. життя
„ 6 „ „ „ 50 „
а дітьми повисше 8 літ на 12 літ,
моложше 8 літ при річночаснім обезпеченю иншого члена родини.

Без лїкарських оглядин
приймають тепер обезпеченя **мавіть до 10.000 корон**
повисше 10.000 К треба вже лїкарських оглядин.

Премія від кождих 1000 К обезпеченя

	річно	піврічно	¼-річно	місячно
При 12-літнім обезпеченю лише	65 К	33·50,	17·20,	6·—
При 16 „ „ „	46 К	23·50,	12·—	4·10

а через потручене в користь обезпеченого в другім році 9 К **надвишок відсотків** (арт. 7. усл. об.) **всего 57** вгл. **37 К** річно

Найдешевше обезпеченє життя! Найлїпший дарунок на уродини, хрестини, іменини, на виправу або віно.

Нема воєнного додатку і ні стемплевих оплат!

При **дїточних** обезпеченях виплачуєсь в кінцем реченця обезпеченя **в готівці ще** 100 К від кождих 1000 К обезпеченя.

ВНЕСОК на воєнно-позичкове обезпеченє в 12- (16) літним реченцем *). 392 21—20

Не виповнювати! Премія: К		Не виповнювати! Грамота ч.

Відповісти на всї питаня читко і докладно.

1. a) Імя і назвиско обезпеченої особи (Що до жінок також їх родове назвиско).	a)	3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи річних, піврічних, ¼ річних, місячних?	В ratах по К
б) Її вване? занятє?	б)	4. В якім службовім відношеню до війска остає обезпечений?	
в) Дати уродженя:	в) родж. в дня	5. а) Чи яке тов. убезпечень відкинуло вже коли цїлковито або в части внесене на обезпеченє, коли, де і яке Товариство? б) Чи є в тов. Якор вже яке Ваше обезпечене без лїкарських оглядин?	а) б)
г) Місце замешкання: (Точна адреса)	г) Місцевість почта Улиця	6. а) Чи обезпечений є тепер здоровий? б) Чи терпить або терпів на яку небудь слабість або уломність яку, коли, як довго? в) Хто є домашним лїкарем?	а) б) в)
2. На яку суму має звучати обезпеченє:	K номінальної VII. австр. воєнної позички (5½% амортизац. позички).	7. Кому має ся післати грамоту обезпеченя?	

*) Щоб товариство знало чи обезпечений бажає бути обезпеченим через 12 чи через 16 літ належить перечеркнути небажане.

..... дня ..... 1917. Вплачено рівночасно через ..... К .....

Імя: Назвиско:

особи, котрі самостійно не можуть зобовязувати ся, мусить бути внесок підписаний через їх правного заступника.

Підпис обезпечуючого.

Відповідає за редакцію Д р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

(Діло) 50·—, збірка в церкві Преображ. 50·—, І. Гофрик емер. радник намісн. 50·—, П. Курманович 50·—. д-р К. Танячкевич 50·—, суд. функціонарі с. і. на руки п. І. Ігната за вересень 40·—, за жовтень 36·—, за серпень 34·50, ур. пар. Успенської церкви (збірка) 37·—, персонал „Дністра" місто вінця на домовину бл. п. И. Кучми 30·80, п. Дкулинський 30·—, С. Добрянський, д-р В. Кульчицький, о. К. Куницький, Н. Мороз і О. Н. по 20·—, о. Ст. Василів 15·—, Ст. Горбачевська 15·—, др В. Кобринський 12·—, В. Проскурницька 12·—, о. В. Лиско (за бльоч.) 11·—, Пор. Яр. Гинилевич, І. Грень, І. Крилик, З. Лукавецький радник, Секція Жив. Памятника за портрет, С. Сушкевич, Неля Танячкевич і І. Шпілецький по 10·—, о. сов. Лициняк від Н. Н. 10·—, Р. Олесницький і П. Турула (за бльоч.) через о. Дзеровича по 10·—, Л. Цебровський (з нагоди вложеня І. ригор. права) 10·—, І. Біликовський, М. Гуменний судія, др М. Янкевич і Томашівський по 5·—, Зем. Банк гіпот. % від льок. 2·75, о. Гузар (Діло) 2·—, Л. Паньків (за бльоч.) 1·00. Mauthausen: М. Корпало 5·—, Mähr. Neustadt: П. Фарина 5·—. Маковиско: о. Крайчик 28·—. Малковичі: о. М. Цар (збірка) 30·60. Малнів: о. В. Попель (збірка) 50·—. Мальчиці: о. Е. Дуткевич 60·—, Маньова: М. Фецич 10·—. Махнів: о. А. Яців 20·—, Махнівці: Парохія (збірка) 125·60. Меги: М. Волчинський 1·—. Медвежа: о. А. Яців 30·— і 20·—. Медиличі: о. Т. Німилович (за бльоч.) 3·20, зі збірки 12·80. Müglitz: Д. Охримович 60·—. (Квоту сю зложили з нагоди іменованя свого фенріхами: Д. Охримович, Д. Гаяць, І. Сокіл, К. Рибюк, В. Головацький, Е. Галов, І. Посмітюх, Н. Бендак, Н. Кривий, д-р В. Герета, др М. Кондрат і І. Салаш — всі по 5·—). Миклашів: складка 300·—. Миколаїв: о. А. Гуглевич (за бл.) 158·75. Милик: о. І. Качмар від себе 50·—, від гром. Милик 73·50, Андреївка 38·80. Михайлевичі: Уряд. парох. 32.17. Мізунстар.: Уряд парох. 158·35. Містковичі: о. Гр. Кульчицький 50·—. Молодиньче: Уряд парох. 5·—. Молотів: Уряд парох. (збірка) 178·40. Мости вел.: о. Ю. Монастирський (збірка) 250·—. Мостиска: Уряд парохияльний 213·06. Мохначка: о. Д. Мохнацький 65·44. Мшанець: о. Вільчанський від себе 100·—, від парохіян 500·—. Паварія: Уряд парох. 70·—, о. І. Стрільбицький (за відзнаки) 34.60. Нагуевичі: о. Т. Грушкевич 5·—, з акаф. 4·—, збірка в церкві 36·30. Параїв: о. І Дидик 65·—, Негівці: о. М. Миндюк 200·—. Немирів: о. І. Киприян (збірка в церкві) 44·43, Д. Гриневецький 10·—. Нестаничі: о. К. Гудий (збірка) 250·—. Никловичі: Уряд парох. 42·—. Миколаїв: о. А. Стадник 100·84. Нижничі: Уряд парох. 5·—. Нінева дол.: о. М. Щуровський (від церкви в Марковій) 12·00. Новесело: о. І. Костек від себе 10·—, збірка 50·—. Новосельці ад Жур. Уряд парох. 32·—, М. Дротомирецький 20·—. Новосілки: Уряд парох. 200·—. Новосілки гост.: Уряд парох. 100·—. Новос. Гневош: о. І. Лушнинський (збірка) 100·—. Новосілки заг., Трудовач і Мигулин: Збірка о. З. Маркевича 272·22. Новошини: о. М. Радловський 12·—. Оглядів: о. Ром. Березинський від себе і парох. з Оглядова і Монастирок 250·—, о. Р. Березинський (збірка) 203·40. Ожання: о. А. Антонів (збірка в церквах в Ожанні, Куриловці і Брицькій волі) 64·89, о. А. Антонів 10·—. Ожидів: Громади (збірка) 281·—, о. Я. Гутковичвід себе 19·—, Т. Яцків 10·—. Ожомля: о. А. Телеш 50·—. Олесько: о. А. Левицький (збірка) 145·—. Олешичі: Уряд парох. (збірка) 350·—. Ольховець: о. М. Романишин (збірка) 130·—. Опака: о. Ст. Кишик (з акаф.) 30·—. Опарівка: о. М. Сенко 30·—. Осталовичі: Уряд парох. 110·—. Остапківці. Уряд парох. 20·—. Острів: о. Курчаба від парохіян 400·—, М. Головач богосл. 22·20. Огиневичі: о. Д. Телищук 40·—, Осьвєнцім: Філія „Просвіти" 118·—. Павлів: Уряд парох. 60·50. Павлокома: Уряд парох. 23·17. Передільниця: о. В. Данилів (збірка в церквах в Передільниці, Підлисцю і Грабівниці) 207·—. Перемишль: о. др В. Левицький (за відзн.) 558·40, (за бльоч.) 112·10, о. В. Левицький крил. (за відзнаки паперові) 182·80, (за бльоч.) 70·— і 30·—, гр.-кат. епіск. Консисторія 33·— і за бльоч. 130·—, Катедр. Уряд парох. (збірка) 72·57, І. Фільц (збірка в церкві на Вільчу) 18·31, о. др Гр. Лакота 10·—, І. Куцняк („Діло") 5·—. Перемишляни: о. І. Костельний від себе і парохіян 100·—. Пикуловичі: громада 200·—. Підбірці: о. В. Бернацький від себе і збірка в Підбірцях і Каменополю 100·—. Підбуже: о. А. Миколаєвич 100·—. Підгайчики: уряд парох. 310·—. Підгородище село на руки п. Ю. Максимяка управ. школи 470·—, Підгороде: о. Т. Кудрик (збірка) 103·—. Підлюте: фірма Глевінгер 5000·—. Підярків: о. І. Скрипчук 292·70 і 44·70. Пільно: Евг. Лельо 10·—. Піски: уряд парохіяльний 3·—. Плесний 31·80. Плаве: о. Н. Левицький 100·—. Плешевичі: церков 21·—. Поворозниця: уряд парох. 20·—. Подусілля: о. А. Ковемко 100·—. Подемщина: о. А. Цегельський 80·—. Полева посільна: о. И. Цегельський 1350·—, о. Ю. Менціньчта: о. Н. Притуляк курат 500·—, о. Ю. Менціньчта: о. Н. Притуляк курат

Додаток до „ДТла“ до ч. 308. з дня 30. грудня 1917 р.

III-гий ЛИСТОК

„ЗОЛОТОЇ КНИГИ“

ЖЕРТВ НА ФОНД

ІМ. МИТРОПОЛИТА ГР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ.

Дари від дня 3 серпня по день 10. жовтня б р. (вкладкова книжочка „Дністра“ ч. 10.300).

Зложили в коронах і сотиках:

Баківці: о. М. Козак 43·20. Балигород: Уряд парох. 117·87. Балигород: Кред. Т-во „Народний Дім“ 50·—. Баличів. Мед.: Уряд парох. 10·—. Бандрів. о. Ю. Негребецький 57·—. Башиня: с. В. Гучко (збірка ювил.) 200·—. Башня дол.: І. Давидович 27·74. Белелів: о. М. Цуковський (з акаф.) 33·53. Белзець: о. В. Підсонський 90·—. Бенківці: о. І. Романчукевич 97·28. Бенькова Вишня: Уряд парох. 100·—. Береги: Уряд парох. 65·—. Береги дол.: о. М. Зубрицький (збірка) 30·—. Бережниця: Уряд парох. 17·—. Березів вижн.: о. Е. Данилович (збірка в церкві) 120·—. Березовиця: Уряд. парох. (збірка в церкві) 84·—. Бертешів: П. Дикий (збірка в гром.) 100·—. Бечі: В. Кіцак 35·—, 31·50 і 10·—. Бібрка: о. Т. Целецький (за бльоч.) 200·—, збірка в церкві 120·—. Білий камінь: о. Гр. Косар від парох. в Черемошни 46·—, від церкви в Білім камени 50·—. Більче: о. Горинцький („Діло“) 20·—. Бірча: п. Мельник 54·62, о. В. Цяховляз (збірка) 40·—. Бітля: о. Ігн. Ших 52·—. Близянці: о. М. Артемович 20·—. Blumau: І. Горачек від себе 15·—, за бльоч. 60·—. Блюдники: о. В. Вовьний (за бльоч.) 150·—. Бобятин: о. М. Павлюк (збірка) 100·—. Богутин: Уряд парох. 123·07. Бонарівка: о. Мудрий 100·— Боринничі: о. Ст. Донарович (збір. ювил.) 100·10 і 100·—. Бориславъ: Християнська Громада 1000·—. Борки вел.: Амат. кружок Читальні „Просвіти“ 10·—, П. Замора 2·—, Ф. Моров 2·—. Бортків: о. Е. Кузьма (збірка) 555·—. Бортники: Уряд парох. 28·—. Бортятин: О. Кишакевичева (дохід з розпродажи книжок і медаликів) 24·—. Борщів: о. Гвоздецький 100·—. Борщевичі: Громада 190·—. Боянець: о. В. Винницький (від парох.) 230·—. Бродки: о. Погорецький (збірка в церкві) 120·—. Брязь: о. К. Домбчевський (від парохіян) 87·—. Будинки: Уряд парох. 80·—. Букачівці: Уряд парох. 42·—. Бурштин: о. Е. Омелянський 30·—. Буск: о. С. Калинович 45·—. Бушковички: О. Гошка (збірка при вписах) 20·—, К. Макар 10·—. БялаБельска: Ал. Гошовський за Комітет 650·—, 426·—, 310·87, П. Оленець 10·—, В. Тимофійчук („Діло“) 10·—. Ванівці: Уред парох. 20·—. Ванькова: о. В. Мизик 1000·—. Варяж: о. В. Лавренський 100·—. Васючин: о. В. Сайкевич від себе і парохіян 150·— і 78·32. Вацовичі: о. Н. Іванусів від себе 25·— збірка в церкві 54·67. Veldes: Н. Лісовський 56·—. Велдіж: Уряд парох. (збірка в Велдіжи і Новошини) 101·60, о. И. Охримович 40·—. Верин: о. А. Гарасевич 58·24. Вербів: о. В. Кушнір 15·—. Вербіж: о. П. Процько (збірка) 60 — і 70·—. Винники: о. Гр. Гірняк від себе 100·—, збірка 1040·—. Виписки: о. Г. Слободян (збірка в церкві в Виписках і Пенятині) 60·—. Вислок вел. Ід. Куціль (з нагоди вінчання П. О. Кучкуди укінч. богослова) 50·—. Вислочок: Сл. Явний 5·—. Висоцко: о. Бр. Гоцький (за бльоч.) 30·—. Витвиця: М. Дерлиця (збірка) 200·—. Вишенка мала: о. В. Стрільницький 150·—. Вишнів: Уряд парох. 24·25. Вівня: о. Л. Горадевич (збірка) 101·—. Відень: др Н. Сабат дир. гімн. 100·—, О. і А. Дольницькі 10·— і 8·—, о. С. Глібовицький 3·—, Анг. австр. Банк (за купон від воєн. поз.) 2·75, о. др И. Застирець (збірка молод. в учит. сем.) 2·20. Вільшка кун.: Ф. Волчук учит. 20·42. Вільшаниця: о. Чорний 21·—. Вовків: Уряд парох. 14·— і 30·—. Вовче: о. В. Яремкевич 15, 22, 20, 10 і 10·—. Волиця ком.: о. Калинський 111·43. Володимирці: о. И. Логинський (збірка) 112·—. Волостків: Уряд парох. 40·61. Волосянка: Уряд парох. (збірка) 714·28. Волосянка вел.: А. Добрянський 6·—. Волошинова: о. А. Радомський (збірка) 100·— і 100·—. Волоща: о. І. Криса 113·60. Волчищовичі: о. Н. Кушнір 80·—. Воля зал.: Уряд парох. від парохіян 70·30. Воля сеньк.: Уряд парох. 80·—. Воля цекл. о. Котис (збірка) 75·14. Воля якуб: Уряд парох. 91·—. Вольфсберг: В. Кабаровський (збірка між висел.) 183·75. Вороблик: Уряд парох. 10·—. Вороблячин: о. В. Жук (збірка) 200·—. Воронів і Остобіж: Парохіяни 102·—. Вощанці: Уряд парох збірка: в Вощанцях 193·—, у Шептичах 67·—, у Канафостах 70·—. Вязовниця: о. Ст. Кійко (збірка) 40·—. Гаї: о. Е. Редкевич 37·82. Ганчова: Уряд парох. 100·—. Германів: Уряд парох. 60·—. Гійче: о. І. Тарасович 10·—, Гійсько: о. Ю. Гумецький від себе 100·—, від гром. Трушевичі 224·10, від гром. Гійсько 306·40. Гільче: Уряд парох. 41·60, комітет для збирання жертв 12·—. Гладишів: о. П. Подлящецький 20·—. Глиняни: о. Е. Костишин 77·—. Глібовичі вел.: Церков 50·—. Глудно: Парохія 34·30. о. І. Жарський 10·—. Гнійниці: о. Д. Котис 37·—. Годів: Уряд парох. 31·—. Гозів: о. Г. Білінкевич 30·—. Голерав.: о. М. Гірняк 176·60. Голєвсько: Уряд парох. 40·—. Горинець: о. М. Стецишин 100·—. Городенка: І. Раставецький 50·—. Городилів: о. Т. Сямбай (збірка) 211·50. Городок гайд.: о. В. Лиско (збірка) 150·—. Горожанна вел.: о. М. Матковський 140·—. Горожанна мала: о. К. Строцький (збірка на весілю І. Галькова) 44·—, І. Гальків 20·—, збірка в церкві 60·—. Горуцко: о. І. Сендзік (збірка в церкві) 114·—. Гошів: о. Т. Горникевич (за бльоч.) 120·—. Гошів-Рабе: Уряд парохіяльний 49·—. Грабова: о. М. Мриглидович 80·—, Гребенне: о. Сг. Ничай (від парох.) 50·—. Григорів: о. М. Бачинський (збірка) 135·—. Гринів: о. О. Бучинський 180·—. Гримало: Е. Балицький 10·—. Грозьова: о. В. Мотюк 50·—. Грошова: Уряд парох. 20·—. Грушів: Збірка в парохії в день Успенія 390·77. Гряда, Ситихів і Воля: Збірка в парохії 339·80; Гряда: Уряд парох. 32·40. Губинки: Ю. Метик 10·—. Губичі: Уряд парох. 450·—. Уряд декан. дрогоб. (збірка о. П. Смика в Кропивнику сг.) 210·—. Гуменець: о. К. Білинський (збірка) 102·—. Гусаків: Ом. Фединський (частина доходу з Шевчен. концерту) 50·—. Гута Полон.: В. Віхоть 2·—. Gross Ullersdorf: І. Зубаль (збірка укр. інвалідів) 13·—. Дашава: о. И. Тимцюрак 30·—. Девятир: о. В. Гойдиш (від парох.) 60·—. Деревня: о. Л. Адріянович 161·—. Двірці: о. О. Гоцький 20·—. Диків ст.: А. Вапляк 2·—. Дички: Громада 64·—. Дмитрів: Уряд парох. 30·—, Д. Романовський 4·—. Дмитровичі: о. Т. Савула 9·38. Добротвори: о. И. Кобринович 33·—. Добряни: о. П. Стернюк 104·—. Довжнів: о. В. Фартух (збірка) 125·—. Должанка: о. Ст. Гаврилюк 10·—, збірка в церкві 90·—. Долиняни: Уряд парох. (датки від парохіян і 4 жидів) 216·—. Домажир: Т-во Власна поміч (з зиску за 1916) 96·94, Р. Рибчак 10·—. Домброва: Л. Істеревич 10·—. Дошниця: о. І. Іляцко (збірка) 25·—. Дубно: о. Н. Булик (збірка) 64·—. Дулиби: Збірка парохіян на руки К. Кручак 278·60. Дунаїв: Парохія 36·—. Жабче: о. І. Худик 50·—. Жапалів: Л. Федонович 15·—. Жидачів: о. д-р Л. Скобельський (збірка) 1000·—, з акаф. 110·—, від себе 100·—. Ан. Лісікевич (за бльоч.) 120·—, Жиравка: Н. Фендьо 100·— М. Демко (за відзнаки) 47·—, о. В. Яворський 35·—, Сг. Пінак 20·—. Жовква: Брацтво дівчат 50·—. Жужель: с. К. Селецький 75·40 і 54·20. Жуків, Гораець і Фрайфельд: Парохіяне 272·70. Жуличі: о. В. Лещинський (збірка) 75·—. Жупане: Уряд парох. 6·30. Журавники і Чернушовичі: Збірка на руки о. Левицького 100·—. Заболотці: Уряд парох. 50·—. Завадів: о. О. Нижанковський 100·—. Уряд парох. 34·04. Завишня: о. О. Орський 100·—. Загутинь: о. Ст. Гаук 80·—. Задвірс: о. М. Осадца (за бльоч.) 60·—. Заколоть: о. Я. Яхно (збірка) 50·—. Закомаре: Уряд парох. (збірка) 40·—. Закопане: Офіцири У.С.С. 300·—, Ор. Чапельська 7·—. Заланів: о. О. Ваньо 420·82. Залещі: Уряд парох. 60·—. Залипе і Погік: церкви 252·54 і 44·—. Залісе: Уряд парох. 72·—. Залуже: Уряд парох. 52·—. Залуква село через о. Ганущака 170·—. Замосте: І. Гринюк капраль 30 пп. 5·—. Замочок: о. М. Антонович 56·74. Запитів: о. Л. Курманович (збірка ювил.) 100·—. Зарудці: Уряд парох. 27·40. Звенигород: Уряд парох. 180·—. Злоцко: Уряд парох. 110·—. Золочів: о. И. Кравчук (збірка) 391·60, за бльоч. 90·—, збірка 210·— і 100·—. Зубрець: о. Зубровський 20·—. Іваї: Уряд парох. 50·—. Калуш: о. В. Петрушевич 60·—. Камінка Липник: Уряд парох. 50·30. Камінобрід: о. І. Плешкевич (збірка) 29·—. Камінка вол.: І. Підлипний 10·06. Камінка струм.: Евг. Бачинський проф 2000·—, Незвісний 3·80, о. П. Казанівський 30·—. Квасинин: о. Дм. Борівець (збірка) 50·—. Книжики: Громада 54·60. Княжолука: о. А. Ловкевич 138·—. Княжпіль: Уряд пар. 7·40. Ковпрач (Босня): о. Н. Цюсняк 12·—. Колоколин: о. П. Грицький 217·—. Коломия: Ст. Глинська 50·—, офіцери і мужва 36 п. стрільців зложили: о. др Лаба в. 100·—, о. М. Притуляк 50·—; четарі: Алексієвич, Ганущак, Гнідий М., Евстафієвич, Мельник, Паладійчук, Перч Г., Рожанковський і Тарновецький по 20·—; хорунжі: Арсенич, Бережан, Блавацький, Banches Marcu, Baskan B., Биханський, Гімнічук, Дорожинський, Дацьчик, Дацишин, др Кибок, Кибок, Кицко, Лотоцький, Мандзик, Марковецький, Мацієвич, Мизик, Найдан, Петрів, Сандуляк, Тіде К. і Поповецький О. по 20·—; хорунжі: Анакович, Лопуляко, Цабалюк, Франан і кадет асп. Запалило по 10·—; хорунжі: Павлюк, Атлас Ед., Бідерман Сам., Патрон М. і Розенблятт Як. по 5·—; Нягуль Е. хорунж. 16·—; Харецький В. кадет асп. 30·—, Котелко кад. асп. 2·—; Штенцлер рах. підоф. 10·—; Василик О. рах. підоф. 10·—; Івасюк стрілець 10·—; Гричук В. стрілець 10·—; Вівсяник П. 2·36, з нагоди 12·—; Ш. куріїв IX. комп. 90·04; X. комп. 106·—, XI. комп. 50·—, XII. комп. 97·—; команда машин. кріс 35·25 Стефурак І. рах. підоф. 20·—, Романковський Лейтенер 3·75 — разом 1350·— В. Глиський 20·—; М. Кутура 50·—. Комарники: уряд парох. 40·—. Комарно: уряд парох. (збірка) 40·—. Комаячка: уряд парох. 20·—; Конюхів: уряд парох. 20·—. Конюшки кор.: уряд парох. 5·—. Кореличі: о. Л. Яримович 130·—; Н. Н. через о. Яримовича 20·—. Коритники: о. И. Рейнарович (збірка) 80·—. Коропуж: Ісповідна громада 7+·71. Корчів: о. Дигдалевич 50·—; Корчмин: О. Цурковська (збірка бльоч. на відпусті) 170·—; збірка в Корчмині на відпусті 27·09. Краків: К. Топольницький 10·—; П. Пінчинська 7·—, Н. Ільницький 2·—. Краковець: о. А. Твердохліб 69·40 і 47·82, І. Михалович 52·—. Крамарівка: уряд парох. 58·90. Красна: уряд парох. 17·—. Кремпна: уряд парох. 15·—. Крехів: Монастир оо. Василіян 100·—. Крехівичі: М. Герлецький 146·—, парохія 100·—, Кривe ad Рад. парохія (за відзнаки) 20·—. Кривe ad Тісна: уряд парох. 3·—. Криниця: уряд парох. 25·56 і 15·—. Кристинопіль: о. Авг. Жарський (збірка) 50·—. Кровиця: уряд парох. 21·—. Кросно: Я. Криницький 50·— Крукеничі: о. І. Яремко від себе 10·—, збірка в церкві і в акаф. 75·37, збірка в Острожци 30·—. Крупець: о. І. Логинський 35·60. Крушельниця: уряд парох. 13·20. Куликів: уряд парох. 100. Куличків о. Ю. Ковшевич (збірка) 100·—. Куликовичі: О. С. Онишкевич (збірка в Розджаловичах) 100·16. Куповичі старі: громадяни 406·30. Куровичі: о. Е. Бачинський (збірка) 80·—. Куряни: уряд пар. 66·—. Лабова: о. Е. Возняк 54·—. Лаврів: І. Яблонський 5·—. Ластівки: о. І. Валюх 48·—. Letten: М. Федорович 3·—. Линиця гор.: о. П. Каблак (збірка) 63·—, І. Жарак (надвишка при вимінї марок) 4·08. Липовець: уряд парох. 130·—. Лівча: о. А. Савчин (збірка) 100·— і 50·—. Лімanова: о. Лис (збірка бльоч. між. вис. і інтелиг. укр.) 70·—, 40·— і 20·—. Лімна: уряд парох. 184·54 і 100, Спілка ощадн. і позичок 30·—. Лінина вел.: уряд парох. (збірка) 41·40. Лінці: І. Педенський 20·—. Лісько: о. В. Гмитрасевич (збірка) 100·— і 50·—, М. Костик 10·—, Людв. Фарина (від себе і дітей) 10·—. Лісковате: о. І. Сорокевич 12·—, 10·—, 8·— і 5·—. Лісники: М. Марків Богослов (за бльоч.) 279·60. Лішня: уряд парохіяльний 60·—. Лобова: о. Ал. Луців і Михайло Смик 141·22. Логинь: о. Г. Муровач (збірка) 42·50. Лозина: о. А. Целевич (збірка) 57·72. Лопагин: о. З. Жегалович (збірка) 127·80. Лопянка: о. Ю. Гвардієвич від парохіян: з Лопянки 120·—, Грабової 100·—, від родини п. Гвардієвичів 30·—. Любеля: о. И. Мариевич (збірка) 81·86. Любінь вел. Уряд парох. 35·—. Люблин: о. М. Хомань 50·—, д-р О. Козакевич 30·—. Люблинець нов. о. С. Мегелля від себе 20·—, від парохіян з Любл. нов. і стар. 103·—. Люблинці: Дм. Кубаевич 110·— Лютинка і Мельничі: Збірка в гром. 100·—. Лютовиска о. И. Котецький 30·— (Діло), збірка в парохії 300·—. Ляховичі зар.: Парохія 200·—, о. Т. Березовський від себе 25·—, від сиріт 4·34, від жінок побиракчих причинки воєн. 120·—, з лушок в 3 церквах парох. 50·66. Ляшки дол. о. В. Андрухів 15·—. Ляшки зав.: А. Прухницький 20·—. Ляшки зар.: о. В. Андрухів (збірка) 65·40. Львів: Збірка в день повороту Митрополита 1574·—, збірка при церквах 26. VIII. 519·47, 14. X. 697·03, 2. IX. 622·60, Йос. Паньківська збірка 26. VIII. 139·44, 2. IX. 94·98, в день привозу Митрополита 334·41 разом 5683, К. Рудчакова (дохід з представлення) 400·—, дохід з відчиту о. д-ра И. Боцина 7. VIII. 380·80, С. Васьковський 300·—, І. Мороз (дрібні датки при викасовуванню гречей від членів „Дністра“ в Узлові, Цітков і Четові) 202·68, Стеф. Козакова (за бльоч.) 20·—, з розпродажі карток і відзнак 155·02, кава Гов. „Дністер“ (за бльоч.) 131·—, 20·—, 10·—, складка членів брацтва при арх. церкві св. Юра по 2 К на руки п. К. Скрипки разом 100·—, Тов. Мар'янське Пань (за бльоч.) 100·—, Д. Коренець 100·—, д-р В. Бачинський (за бльоч.) 100·—, Л. Шехович радник суд. 100·—, Мед. Баньковська 100·—, Брацтво церкви св. Ап. Петра і Павла в загоди імянин о. Ал. Яримовича 85·—, І. Мороз (за бльоч.) 84·50 і 62·—, парохія арх. церкви с. Гора (збірка) 71·36, Кушнірик збірка на Клячорах 61·—, И. Доманик (за бльоч.) 56·60, Муз. Товариство ім. Лисенка 50·—, Т. Рівецький

Львівська державна наукова бібліотека 478